

༡༡། ཀུན་མཁྱེན་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་
མོ་བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་སོ།

ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྫོ་རྩེ།

༡༡། །གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་རང་གཞན་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་
དང་ཟབ་དོན་མཆོག་ཏུ་གསལ་བ་ཀུན་བཟང་
ཞིང་གི་ཉི་མ་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཆོ་སྦྱོར་དབྱེ་
རེ་བ་ཀུན་སྒྲོང་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

མཇུག་པ་སོ།

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་མེ།

༥ གནམ་ས་སྒྲོལ་གྱི་ཕྱི་ལོ་མ་སྒྲིང་འཕོ་འགྱུར་གྱི་དུས་སྐབས་ཉེ་བར་
འཕྲིན་གྱི་དུས་རབས་དུ་འབྱོར་བའི་སྐབས་འདིར། གྲུས་བས་ཐར་བ་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་བཀའ་བསྟན་འགའ་རེ་དུས་
དང་བསྟན་ནས་འབྲུལ་དེབ་སྟེང་བཅོས་ཁུལ་བྱས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་དགོ་
ཅས་ལ་གོང་ས་ལ་མཆོག་གི་ཐུགས་དགོངས་ཐབ་མོ་ལེགས་པར་འགྱུར་བ་
དང་། ཁྱེད་ཅག་གི་སློབ་གཉེར་གྱི་མཐུན་པའི་སྟེན་དུ་གྱུར་ཅིག་གྱུ་རྒྱལ་ཁབ་
གྱི་ནང་གི་སློབ་པ་པོ་རྣམས་ལ་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་ལ། གྲུས་བས་གང་ཐུབ་ཅི་རྣམས་
གྱི་བསྐྱིགས་ཁུལ་བྱས་མོད། འདིའི་ཐད་ཉམས་སྟོང་ཞན་བ་དང་། ཉིན་རེའི་
སློབ་གཉེར་ཐན་ཐུན་གྱི་ཁྱོད་ནས་དུས་ཆོད་ཡང་དགོན་བས་ནོར་སྟོན་མི་
ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་ངེས་བས་དཔྱོད་ལྡན་གྱི་སློབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་སློབ་
ལམ་སྟོན་གང་མང་ཐུགས་སྦྱོལ་ཡོང་བར་ཞུ་ཞུ། གྲུས་བཀུར་དང་བཅས་
བསྐྱར་བཅོས་ཞུ་ངེས་ཡིན།

གཡུ་སྐང་དགོ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ།

སྐད་འཕྲིན། pencil1772

ཁ་སར། +919845863630

ཀུན་བདུས་འབྲུལ་དེབ་ཁང་ནས། མཛད་པོ།

དཀར་ཆག

མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།	I
ལེའུ་དང་པོ་སྤྱི་བཞད།	1
ལེའུ་གཉིས་པ་མེད་མཐའ་དགག་པ།	49
ལེའུ་གསུམ་པ་གངས་ཅན་སེར་སྤྱིའི་རྟག་མཐའ་དགག་པ།	80
ལེའུ་བཞི་པ་ཆངས་སོགས་བཞིའི་རྟག་མཐའ་དགག་པ།	104
ལེའུ་ལྔ་པ་བྲབ་འཇུག་པ་དང་དཔྱོད་པ་བའི་རྟག་མཐའ་དགག་པ།	120
ལེའུ་དྲུག་པ་དབང་ལྷག་པ་དང་བྱེ་རིག་གི་རྟག་མཐའ་དགག་པ།	144
ལེའུ་བདུན་པ་གཅེར་བྱ་བའི་རྟག་མཐའ་དགག་པ།	183
ལེའུ་བརྒྱད་པ་བྱེ་སྤྱིའི་འདོད་ཚུལ་བསྟན་པ།	209
ལེའུ་དགུ་པ་མདོ་སྤྱིའི་འདོད་ཚུལ་བསྟན་པ།	257
ལེའུ་བཅུ་པ་རྣམ་རིག་པའི་འདོད་ཚུལ་བསྟན་པ།	301
ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་ཚུལ་བསྟན་པ།	488
ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་འདོད་ཚུལ་བསྟན་པ། ..	722
ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་འབྲས་བུ་དོ་རྩེ་ཐོག་པ།	876
པར་བྱང་སྟོན་ཆོག་	886

མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུས།

༡༣། །སྤང་མཐའི་སྤྱ་འབྲུལ་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་དཔལ་གྱི་དགྲར་ལས། དག་གི་དབང་
 ལྷག་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཡི། །མདོ་སྤྲལས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་སྤེལ་བ་
 ལ། །བཙུན་འབྲུས་ལྟོད་པ་མེད་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཅན། །དཔལ་ལྷན་ལྷ་མའི་
 ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་བསྤྲལས་པ་སྤིད་གསུམ་མཁས་པའི་
 གཙུག་རྒྱུ་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་མ་འཇམ་དབྱངས་
 བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་དག་དབང་བཙུན་འབྲུས་དཔལ་བཟང་པོ་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་
 གཅིག་པའི་ས་གྱི་སྤྱི་ལོ་ ༡༤༧༧ ལོའི་ཉོར་ལྷ་དང་པོའི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་ཨ་མདོ་
 བསང་གི་རྡོ་གེར་ཞེས་པ་དང་ཐག་ཉི་བར་ཡོད་པ་རྒྱན་གྱི་ཉིང་རིང་ལྷས་ཁ་
 ཉིང་ཞེས་པར་ལྷོང་ལྷལ་ཆེན་བཙུན་གྱི་ནང་ཆོན་དཔལ་ལྷལ་གྱི་དཔོན་
 རྒྱུད་དུ་ཡབ་དཔལ་འབྲུམ་ཟེར་བ་དང་ཡུམ་ཐར་མོ་བུམས་ །རྣམ་ཐར་བཙུན་
 པོ་མར་ཁ་གྱའི་མཁར་མོ་སྤྱིད་གསུངས་ ། ཟེར་བ་གཉིས་གྱི་སྤྲུལ་སྤྱོད་
 མཛར་པའི་ལྷས་དུ་མ་དང་བཅས་སྤྱོད་བསྟུས། དགྲར་ལོ་ལྷ་བཞེས་པའི་
 ཆེ་ལྷལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་མོ་རྒྱ་པེབས་སྤྲུལ་མཚོ་སྟོན་པོའི་ཁར་མཇལ་
 ཉེ་ཆོས་འབྲེལ་དང་ལྷག་དབང་ཐོབ། དགྲར་ལོ་བདུན་པའི་ཆེ་ཁུ་པོ་བསོད་
 རམས་ལྷན་གྲུབ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་རྒྱུ་གཤིས་ལོ་འབྲི་བ། ལྷུ་ཐབས། ལྷན་
 དབྱེ། ཟ་ཡིག་ས་དབྱེ། སྤྲལས་འབྲུམ། མཁྱེན་དབྱེ་སྤྲལས་རིག་པའི་
 གནས་མཐའ་དག་ཐུགས་སྤྱོད་། དགྲར་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་པར་འདུལ་བ་
 འཛིན་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་དེ་ཉིད་ལས་འཛིགས་བྱེད་
 གྱི་རྗེས་གནང་གསན་ནས་སྤྱུ་ཐབས་ཆག་མེད་དང་སྤྱོད་མཚམས་མཛད་དེ་

ཡ་མ་ར་ཇ་བྱེ་ཆེན་སོང་སྐབས་མཆན་ལམ་དུ་རྩ་ལོ་རྩོ་རྩེ་གཤམ་ཆེན་པོ་
ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ། དགྲང་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་དུས་དགེ་
སྦྱོར་བྱེ་ཆེད་དུ་སྐྱེ་ཆིངས་བཀོལ་ནས་མི་གཟིམ་པའི་དམ་བཅའ་མཛད།

དགྲང་ལོ་ཉིར་གཅིག་པར་ཡབ་ཡུམ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ཏེ་དབུས་སུ་
ཕེབས་ཁར་སྐྱེ་བསྐྱུན་པར་བྱུང་པའི་དབང་ཕུག་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོའི་དྲུང་ནས་
འཇམ་དཔལ་ནག་པའི་རྩེས་གནང་ཞུས་པས་ཉམས་གྲིབ་ཐམས་ཅད་རང་
སར་དེངས་པར་བྱུང། དགྲང་ལོ་ཉིར་གཅིག་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཆིབས་
བསྐྱུར་མཛད་པར་སྤྱི་ཉིན་ནས་ཕྱི་ཉིན་གང་དུ་འབྱོན་པའི་རི་ཐང་སོགས་
འཆར་བ་དང་། གཞི་བདག་ནམས་ཀྱིས་བསུ་སྐྱེལ་བསྐྱེན་བཀྱར་སོགས་
ཚུལ་བཞིན་བྱེད་ཅིང་། ལྷང་ལར་ཕེབས་མཆོམས་མགོན་པོ་ཕུག་དྲུག་པའི་
ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་ཡ་མཆན་པའི་ལྷས་མང་པོ་བྱུང་། ལྷ་སར་མཆོད་
མཇལ་སྐབས་རྩོ་བོ་ལྷ་ཁྱ་སུ་ནི་དང་། འཇམ་དབྱངས་བྱང་ཐིམ་མ་གཉིས་
ཀྱིས་མཇལ་དར་ཕུག་གིས་བཞེས་ཏེ་ཞལ་འཇུམ་པ་མཛད་ཅིང་གསུང་བྱོན་
པའི་གཟིགས་སྤང་བྱུང་། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕུག་ལྷ་བ་ཆེན་པོར་འཇལ་བར་
ཕེབས་སྐོ་དང་དབྱེས་བཅེ་ཆོད་མེད་མཛད། འབྲས་སྤྱངས་སུ་ཕེབས་པར་
འབྲས་སྤྱངས་ཆོགས་དྲུང་བཏང་བ་དང་། དན་འབག་སྤྱ་ནས་དགོན་པ་མཇལ་
བ་དུས་མཆོང་ས་བྱུང་། འབྲས་སྤྱངས་མཆོད་མཇལ་སྐབས་འཁྱལ་དབང་
གོང་མའི་ལྷར་སྐྱེ་ཞིག་བཞུགས་པ་སྐྱེ་དངོས་སུ་བྱུར་ཏེ་གསུང་མང་པོ་བྱོན།
འཁྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོས་བཞེངས་པའི་རྩེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐྱེ་བརྟན་
ཡང་རྩེ་དངོས་གནས་པར་བྱུར་ཏེ་ལུང་བསྟན་གནང་། ལོ་དེའི་ཉིར་ཟླ་དགུ་
པའི་ཆོས་ཉིར་ལྷའི་ཉིན་སྟོ་གསལ་བྱེ་བའི་བསྐྱེ་གནས་དཔལ་ལྷན་བཀྱ་ཤིས་
སྟོ་མང་གི་ཆོས་བྱར་ཞུགས། སྟོ་མང་མཁན་ཆེན་སྐུ་འབྱམ་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཆོའི་

བྱང་ནས་བཅི་བཞག་གསན། ཆོས་སྐྱོན་གཉིས་གསུམ་ནས་ཅོད་བྱ་ཉིད་
 ཅིང་སྟོན་ཆོས་གསུམ་པ་ཚུགས་དུས་བཏོ་སྤེང་ཤར་ཤར་བྱེད་སྐབ་པ་བྱང་།
 དགྲང་ལོ་ཉིར་གཉིས་པ་ལ་གཞུང་གསར་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསམ་སྒོ་ལྷང་སྐྱེད་ག་
 དབང་ཆོས་ལྡན་དགོ་ཞན་དུ་བསྟེན་ནས་སྤུལ་དུ་བྱང་བའི་ལེགས་བཤད་
 གྲིས་སྤྱགས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཡོངས་སུ་གཏམས། ལྷགས་ཁྱིའི་ལོ་དགྲང་
 ལོ་ཉིར་གསུམ་པའི་དུས་འཛིན་བྱ་སྐབས་དང་པོར་ཕེབས། ཟུར་བཞོལ་
 བཞི་དང་། རྣམ་བཤད་སྐབས་དང་པོ་པལ་ཆེར་སྤྱགས་ལ་བྱང་བར་བཟུང་།
 ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་སོགས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་ཞིབ་གཟིགས་མཛད་
 པས་སྤྱགས་སྐྱེད་ཆེ་བར་བྱང་། བཅི་བཞག་སྒྱུར་ལམ་དུ་སྐྱེབས་དུས་འཇམ་
 དབྱངས་མིའི་བོངས་ཆོད་ཅམ་པ་ལྟ་བུས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡུན་རིང་པོའི་
 བར་གཟིགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱུ་ཀྱི་དོན་ལྷག་མ་མེད་པར་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད།
 དེ་ནས་བཟུང་མདོ་རྒྱུད་གང་ལ་གཟིགས་ཀྱང་རྒྱ་དངས་དེུ་ལྟ་སྤྱགས་ལ་
 འཆར་བ་བྱང་། ཆོས་གྲར་འབྱོན་པའི་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་ཆས་བཤེན་པོ་
 བྱང་སྟེ་སྟན་མ་རྒྱུར་སྤངས་ནས་བཞེས་པ་སོགས་དཀའ་སྤྱད་མཛད། དགྲང་
 ལོ་ཉིར་བཞི་བར་འཛིན་བྱ་པར་ཕྱིན་ཏུ་ཕེབས། རྣམ་བཤད་གསེར་སྤེང་གི་
 དཀའ་གནད་དང་། འགྲེལ་རྒྱུད་དོན་གསལ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་རང་རྒྱུད་
 པའི་བར་བཅས་བཟུང་། ལོ་དེར་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གི་སྟོན་
 ཆ་པལ་ཆེར་སྤྱགས་འཛིན་མཛད་ཅིང་། ཞར་ལ་རྗེ་བཙུན་པ་དང་བདེ་ལེགས་
 ཉི་མ་སོགས་ཀྱི་འདུལ་མཛོད་ལ་སྤངས་པས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་སྒྲོང་བཞོལ། དེ་
 གའི་ཞར་ལ་ལམ་རིམ་སྤྱགས་རིམ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་
 གཞུང་དང་མན་ངག་དུ་མ་ལ་སྤངས་ཤིང་། སྤྱད་སྟོན་ངག་ལ་ཡང་སྐབས་
 སྐབས་སུ་གཟིགས་རྟོག་མཛད་པས་ལེགས་པར་དགོངས། པར་ཕྱིན་སྟོན་

མོའི་དམ་བཅའ་དཔེ་མཛད། དགྲའ་ལོ་ཉིར་ལྷ་ཆུ་གི་ལ་འཛིན་གྱ་དབྱ་
མར་ཕེབས། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་བཟུང་ཞིང། རྒྱ་བོད་གི་
གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་རྗེའི་དབྱ་མའི་གཞུང་ལྷ། སྤྱིང་ཐུན་དང་
བཅས་པ་ཞིབ་གཟིགས་གིས་ལྷ་བའི་གནད་ལ་དབྱད་པ་རྗེགས་པར་མཛད།
དགྲའ་ལོ་ཉིར་དུག་པར་གསང་ཕུ་ནེུ་ཐོག་དུ་དཀའ་བཅུའི་གྲ་སྐོར་མཛད།
བསེ་ཁབ་པ་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་ཁྱིད་གི་སྟན་གྲགས་ས་སྤེང་ཐམས་ཅད་དུ་ཁབ་
པར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན་གསུངས།

དགྲའ་ལོ་ཉིར་བདུན་པ་ཤིང་སྟག་ལོར་ཕོ་བྲང་ཕོ་ཏ་ལར་རྒྱལ་དབང་
ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ལས་བསྟན་རྗེགས་གི་སྤྲོམ་པ་མཐོས། དགྲའ་ལོ་ཉིར་དགྲ་བར་
རྒྱད་སྟེང་དུ་ཕེབས། རྗེ་རྗེ་འཆང་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཆོ་བསྟན་ནས་གསང་ཆེན་
ཆོས་གི་གན་མཛོད་བདག་གིར་བཞེས། ལོ་དེར་འཁྲུང་བའི་སྤྱིར་དཔོན་
མཛད། རྒྱ་མིག་ལུང་ཁྱི་མིག་ལུང་ཟེར་དགོས་གསུངས་དུ་ཁྱི་ཁང་བཙུ་
བཞག་དུ་གྲགས་པ་རིམ་ལྷའི་དམར་ཁྱིད་གི་ཕྱག་ལེན་མཛད་པས་ཉམས་
སྤྱིང་ཁབ་པར་ཅན་སྟེས།

དགྲའ་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ནས་འབྲས་སྤངས་རྒྱལ་རི་དགེ་འཕེལ་རི་
ཁྱིད་དུ་སྐྱབ་པ་མཛད། ཁྱི་སྟོན་པ་རྒྱ་མཆོ། སྟོན་གོལ་ཆོས་གི་རྒྱལ་པོ། རྒྱད་
ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་སོགས་བསྟན་ནས་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་མང་
དུ་གསན། དགྲའ་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྱིད་དུ་བྲང་ངེས་མཐའ་
དཔྱོད་ཆེན་མོ་བརྩམས། དགྲའ་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་ལ་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བསམ་
གཞུགས་ཆེན་མོ་བརྩམས། གཞན་ཡང་གནས་དེ་ཉིད་དུ་དགྲའ་ལོ་ཞེ་གཉིས་
པ་ས་སྤྱལ་ལོར་གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ་བརྩམས་ཤིང། དེའི་རང་འགྲེལ་གྲུབ་མཐའ་
ཆེན་མོ་རྩམ་པའི་དབྱ་བཅུགས། དགྲའ་ལོ་ང་གཉིས་པ་ས་སོ་ལོས་གི་ལོར་

གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྫོགས་པར་བརྩམས། དགྲུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཤིང་ཕག་
ལོར་དབྱ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་བརྩམས། སྡེ་
སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་བསྟུས་ཆོན་དུ་ཡོད་ཅིས་པའི་ལན་དུ་བསྟུས་གྲུའི་
ཅ་ཆོག་བརྩམས་པར་བཤད། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མཆན་
འགྲེལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་བྱ་བ་ཡང་ལོ་དེར་མཛད། དགྲུང་ལོ་
ང་གསུམ་པར་སྡེ་སྲིད་ཀྱིས་བསྟུས་དོར་ནཱ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་ཅོམ་འཕྲོར་
ལུས་པ་དེ་མཛད། ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཆོའི་སྟུལ་སྟུའི་དོར་མ་ཉི་ལུགས་གྱི་
འཇམ་དཀར་སྟབ་ཐབས་མཛད། དེ་ལྟར་དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་
བར་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྟབ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་གཞོལ་ཅིང་སྦྲ་མ་དང་ལྷག་
པའི་ལྷ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་མདོན་པར་རྫོགས་པའི་སྒྲོང་བརྗོལ། ཞར་
ལ་ལམ་རིམ་གྱི་འཁྲིད་ལྟ་བུར་ཉེ་བ་དང་། དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་
མཐའ་ཡས་པ་གནང་།

སྟོ་མང་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་རེ་འདུན་དང་། གྲུལ་བ་ཆོངས་དབྱངས་
རྒྱ་མཆོའི་བཀའ་བརྒྱུག་མ་རུས་པར་དགྲུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་ལྷགས་འབྲུག་
སྤྱི་ལོ་༡༧༠༠ ཉོར་ལྷ་བརྩེ་པའི་ཆེས་ལྷ་ལ་དབལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་སྟོ་མང་
གོ་མི་འཛིགས་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད། བཀའ་རམས་འཛིན་
གྲས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ཁང་ཆོན་སོ་སོའི་དགེ་ཀན་བཅས་ཀྱིས་ཆོས་
གྲར་མཆོལ་ཏེན་གསུམ་འབྲེལ་ཆོན་བཅས་སྟུལ་ཏེ་གྲ་ཆོང་གི་བཅི་བཞག་ལ་
གཏོར་རྒྱུའི་ཆེད་འདུལ་མཛོད་པར་ཕྱིན་བཅས་གྱི་ཡིག་ཆ་ཅོམ་བསྟུས་ཁྲུས་
པ་ལྟར་བརྩམས། གཞན་ཡང་བྲག་གཡབ་སྟུལ་སྟུས་ཁྲུས་དོར་འཛིགས་བྱེད་
ཆོས་འབྲུང་བརྩམས་པ་སོགས་གསུང་ཅོམ་མང་དུ་མཛད། དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་
པ་མེ་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༧ལོར་གྲ་ཆོང་གི་སྦྲ་མར་ཉི་ཐང་བ་སྟོ་བཟང་ཤེས་རབ་

བསྐྱོས་ཏེ་རང་ཉིད་སེ་ཆེན་ཞབས་བྱུང་གི་ཁང་པར་སྐྱོས་ནས་བྱུར་བཞུགས་
 མཛད། དེ་ལྟར་དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་ནས་སོ་གཉིས་བར་དབྱས་གཙང་དུ་
 མདོ་སྐྱགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་གསལ་སྤྱོད་མཐའ་ཆོད་པར་མཛད།
 དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་བར་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་
 མཆོན་བསྐྱེད་ས་ཤིང་དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་ཟབ་ཆོས་ཀྱིས་སྐྱལ་ལྡན་
 མཐའ་ཡས་པའི་རེ་བ་བསྐྱེད་ས། དགྲུང་གངས་ང་གསུམ་པ་ལྷགས་འབྲུག་
 ནས་དུག་ཅུ་པ་མེ་པག་བར་སྐྱོ་མང་སྒྲ་མ་མཛད་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་
 གྲུ་ཆང་ལེགས་པར་བསྐྱེད་ས། དེ་གཅིག་ནས་དེ་གཉིས་བར་པ་བོང་ཁའི་
 མཁན་པོ་མཛད་དེ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་པབ་པ་སོགས་དབྱས་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་
 བསྐྱན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་མདོ་སྐྱད་དུ་རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་བེན་པའི་
 ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བཟུལ་གྱིས་འབྲེལ་བྱས་འདེབས་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང་།
 དཔོན་རྒྱ་ནང་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 རབ་འབྲུམས་པ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་དང་། རབ་འབྲུམས་པ་སྒོ་བཟང་དོན་
 གྲུབ། རྒྱགས་སྲས་ངག་དབང་བཟུལ་གྱིས་སོགས་བཞེས་གཉིན་མཁས་པ་
 མང་པོའི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་མདོ་སྐྱད་དུ་བྱགས་བཏེགས། རབ་བྱུང་བཅུ་
 གཉིས་པའི་ས་སྐྱང་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༠༩ ལོར་སྒྲ་བྱང་བཟུལ་གྱིས་འབྲེལ་བྱས་བཏབ།
 དགྲུང་ལོ་དོན་གཅིག་པར་གཏེར་ལུང་དུ་གཏེར་བུམ་བཞེས། རྒྱགས་སྲས་
 གཙོ་བོ་ནི། གླི་ཆེན་དགེ་འདུན་ལྷན་ཆོག་གས། གླི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་
 ལྷན། རྒྱགས་སྲས་ངག་དབང་བཟུལ་གྱིས། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྩོ་རྩེ། སྡེ་
 གླི་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ། ཐང་སག་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ། ཞོགས་དོན་ཡོད་
 མཁས་གྲུབ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་། དེ་ལྟར་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་གཅིག་ལུ་དེ་
 ཉིད་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྩོགས་པ་ན་དགྲུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་ལྷགས་མོ་སྐྱང་

གི་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ཉོར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཆེས་ལྗོན་གཟུགས་སྤྱི་བཀོད་པ་
ཉེ་བར་བསྟུས་སོ། ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བའི་བཀའ་ཚུལ་པོད་བཙུ་
བཞུགས། །འདིར་མདོར་བསྟུས་ཅམ་བཀོད་པ་ལས་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་
ན་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད་པའི་ནཱ་ཐར་རྒྱས་པ་དང་།
ཐུགས་སྒྲས་ངག་དབང་བཀའ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ནཱ་ཐར་ཆེན་མོ་གཉིས་
ལ་གཟིགས་འཆའ། །

༡༡། །གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་རང་གཞན་གྲུབ་མཐའ་ཀྱན་དང་
 ཟབ་དོན་མཆོག་ཏུ་གསལ་བ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་
 ལུང་རིགས་རྒྱ་མཆོ་སྦྱེ་དབྱའི་རེ་བ་ཀྱན་སྒོང་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ལེའུ་དང་པོ་སྦྱི་བཤད།

༥ ཀྱམ་སྒྲུང་སྤུ་ཏྲཱི། ལྷ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་ཇེ་བཙུན་མཐའི་གཏེར་
 དཀར་མེར་རྣམ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཞབས་ལ་གྲུས་བ་ཆེན་པོས་བྲུག་
 འཆལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆོའོ། །ཐུགས་ཇེ་གཞན་ལས་ཐུལ་གྱུར་རྒྱལ་བ་ཀྱན་
 གྲིས་པད་དཀར་ལྟར་བསྐྱགས་ཉི་མའི་གཉེན། །གཙོར་གྱུར་སངས་རྒྱས་
 ཀྱན་དང་འགྲོ་བའི་སྐྱབས་དངོས་སྤངས་ཏྲོགས་དམ་པའི་ཆོས། །མཆོག་བྱང་
 གཏད་རབས་བདུན་དང་རྒྱལ་སྤུས་བརྒྱད་སོགས་ཐེག་གསུམ་དགེ་འདུན་
 སྡེ། ། ཐུན་ཆོགས་མ་ལུས་འབྱུང་གནས་མཆོག་གསུམ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་
 དུས་ཀྱན་གཙུག་ན་མཛེས། །རབ་མཛེས་རིན་ཆེན་ལྷན་པོར་རྒྱ་སྐར་བཀོད་
 ལྟར་མཆོན་དཔེས་རབ་སྤུས་མཛེས་སྤུག་ཇོགས་པའི་སྐ། །རབ་སྣོན་སྤྱ་
 དབྱངས་མ་ལུས་པང་འགྲོའི་དབྱངས་སུ་འགྲུག་ལྟར་གསུང་དབྱངས་རེ་
 ལའང་ཡན་ལག་དུག་ཅུས་སྤུས། །རབ་ཡངས་མཁའ་ལ་སྦྱོད་བཙུད་ཀྱན་
 བཞིན་དམིགས་བྲལ་ཐུགས་ལ་མ་ལུས་ཆོས་ཀྱན་ཆེས་བཟ་བའི། །རབ་
 འབྱམས་རྒྱལ་བ་ཡོངས་ཀྱི་ཡབ་གཅིག་འཇམ་མགོན་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
 བར་དུ་སྦྱིང་དབུས་བཞུགས། །མང་མང་རྒྱལ་ཀྱན་བསྐྱེད་ལུམ་དབྱངས་

ཅན་གྱི། །དྲང་དྲང་སྒྲིང་ནས་དད་པ་འདི་དགོངས་ལ། །སྤྱར་སྤྱར་བྱོན་
 རས་མགྲིན་པའི་འོ་མཆོ་རུ། །འགྲིག་འགྲིག་སྟན་འགྱུར་ལེགས་བཤད་
 སྤྱར་ལོངས་ཤིག། །སྤྱབ་བསྟན་བདག་པོ་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་དང་། །ལྷ་
 བརྒྱའི་གཙུག་རྒྱན་རྩོ་བོ་ཡབ་སྐུ་སོགས། །རང་གཞན་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་
 མཆོའི་མཐར་སོན་པའི། །རྒྱ་བོད་དེད་དཔོན་མཆོག་རྣམས་འགྲོ་བའི་མིག།
 རབ་འབྱུངས་རྒྱལ་བའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱན་འདུས་སྒོ་གཏེར་ཉི་མ་བརྒྱ་ལས་
 ཆེས་གསལ་མཁས། །བྱམས་བཅེ་ལྷག་བསམ་བཟང་པོས་མཆོན་སྟན་
 ཅམ་གྲིས་འགྲོ་འདྲན་རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་དངོས། །ཕྱོགས་བཅུར་སྤྱབ་བསྟན་
 རྒྱས་པར་མཛད་པའི་གྲགས་དཀར་གདུགས་མཛེས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་ན་
 འཁོར། །རྒྱལ་དབང་ཏོག་གི་སྤྱན་སྤར་སྒྲོན་བཞིན་ལེགས་གྲུབ་རྒྱལ་བ་
 གཉིས་པ་སྒྲིང་དབུས་བཞུགས། །ཀྱན་མཁྱེན་རྒྱལ་ཆབ་འཛམ་གླིང་མཁས་
 གྲུབ་གྱི། །གཙུག་རྒྱན་ཀྱན་མཁྱེན་དགེ་ལེགས་དཔལ་ལ་སོགས། །སྐུ་
 མཆོག་རྣམས་དང་འབྱུངས་རབས་ཉིན་བྱེད་གྲིས། །བསྟན་འདིའི་བད་ཆལ་
 བཞད་རྣམས་སྒྲེ་དབྱའི་མགོན། །མཁྱེན་བཅེ་རུས་པར་སྲིད་ཞིའི་ཁམས་ན་
 མཚུངས་པ་མ་རྟེན་རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་ཏོག། །འཆད་ཅོད་ཅོམ་ལ་དབྱངས་ཅན་
 མཁྱེན་གཏེར་ལ་སོགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནའང་དཔེར་དཀར་བའི། །སངས་
 རྒྱལ་ཀྱན་གྱི་རང་གཟུགས་ཕྱག་ན་བསྐྱ་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཆེ།
 །སྤྱལ་བའི་རབས་བཅས་ཞབས་སེན་ལྷ་མའི་གཙུག་རྒྱན་ཁྱོད་ལ་སྒྲིང་ནས་
 འདུད། །ཕྱོགས་རེས་སྒྲོས་མིན་ལུང་ཏོགས་སྤྱབ་པའི་བསྟན། །རྫོགས་པར་
 འགྲེལ་ཞིང་རང་སྒོའི་ཀྱན་གསལ་མར། །ཆོས་ཀྱན་སྤར་བྱེད་རྒྱལ་བསྟན་
 བཅུ་གཉིས་བདག། །སྤྱུ་རྩ་ལས་ལྷག་བཤེས་གཉིན་འཇམ་དབྱངས་དངོས།
 རྒྱ་བོད་བན་དབང་བྱེ་བའི་ལུང་རིགས་གྱི། །རྒྱབས་སྤང་མང་དགྲིགས་ཕྱི་ནང་

གྲུབ་མཐའི་མཆོའི། །མཐར་སོན་ལེགས་བཤད་དབང་རྒྱལ་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི།
 རྒྱལ་མཆོན་ཅེར་སྟོན་དགོས་འདོད་ཆར་འབབས་སྒྱུན། །ལ་ལ་ངེས་བྲལ་ཟེར་
 རྟོས་བསྐྱེགས་དང་གཞན་དག་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་དམན། །ཁ་ཅིག་ཆོག་
 འགྲིག་དོན་འབྱུང་གྱུར་དང་པལ་ཆེར་མཁས་གྲུང་སྐྱབས་འགར་འབྱུངས། །
 དེ་སོགས་མཁས་སྒྱུན་འབྱོག་པོའི་ལུགས་མང་མཐོང་ཆེ་ཚུལ་འདིར་མ་ལུས་
 པར། །གསལ་བྱེད་ཉི་འོད་འཕྲོ་བའི་རྒྱ་བརྒྱས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྟོ་
 བར་གྱུར།།

༥ དེ་ལ་འདིར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱིས། རྒྱ་མཆོ་གཅིག་
 གནས་གཉེན་ཤིང་བྱ་ག་དང་། །རུས་སྤལ་མགྱོན་སྤད་པས་གྲུང་ངན་འགོ་
 ལས། །མི་ཉིད་ཆེས་ཐོབ་དཀའ་བས་མི་དབང་གིས། །དམ་ཆོས་སྤྱད་པས་དེ་
 འབྲས་མཆིས་པར་མཛོད། །ཅེས་དང་། རྗེ་སྤྲུལ་གྲུང་། དལ་བའི་རྟེན་འདི་
 ཡིད་བཞིན་ཞོར་ལས་ལྷག། །འདི་འདྲ་རྟེན་པ་ད་རེས་ཅམ་ཞིག་ཡིན། །རྟེན་
 དཀའ་འཛིག་སྤྲ་ནམ་མཁའི་སྟོག་དང་འབྲ། །ཚུལ་འདི་བསམ་ནས་འཛིག་རྟེན་
 བྱ་བ་ཀྱན། །སྒྱུན་པ་ཕྱར་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་གྱུར་ནས། །ཉིན་མཆོན་ཀུན་དུ་
 སྟོང་པོ་ལེན་པ་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟེན་དཀའ་བའི་དལ་འབྱོར་
 བྱེད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་དོན་གང་བསྐྱབ་ནའང་འོང་བ་འདི་རྟེན་དུས།
 དུད་འགོ་དང་འཛིག་རྟེན་པལ་བའི་བྱ་བ་ཅམ་ལས་བྱེད་མ་བྱུང་ན། །རྟེན་
 བྱེད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་སྟོང་པོ་མ་ལོན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་
 ཟན་ཁམ་གཅིག་དང་བརྗེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་མ་སོང་བར་སྟོང་པོ་
 ཞིག་ལེན་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་སྤྱི་མ་པན་ཆད་གྱི་དོན་ལ་ཞུགས་
 པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་བརྒྱ་བ་ལས། མཐོང་དང་མ་མཐོང་
 ཡོན་ཏན་འདི། །ཀུན་གྱི་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཡིན། །དེ་ལྟར་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་

ཕྱིར། །དང་པོར་འབད་དེ་ཤེས་རབ་བསྐྱེད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དངོས་
 སུ་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཡིན་
 བས་དེ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། བྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། བདག་ནི་སྟོན་པ་
 གཞན་སྤངས་ནས། །བཅོམ་ལྡན་ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེ་
 བ་ཁྱོད། །སྟོན་མི་མངའ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྡན། །ཞེས་དང་། ལྟ་ལས་ཕུལ་བྱང་གི་
 བསྟོད་པར། །བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཕྱོགས་མི་འདྲིན། །སེར་སྐྱ་སོགས་ལ་
 མི་སྤང་ཡང་། །གང་ཞིག་རིགས་པར་ལྡན་པའི་ཆོག་། །དེ་ཉིད་སྟོན་པར་ཡོངས་
 སུ་འདྲིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་སྟོན་ཡོན་རིག་
 བའང་ཤེས་རབ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་
 བྱད་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། དེ་མ་ཤེས་ན་དེའི་སྟོན་ཡོན་འདི་ཞེས་མི་ཤེས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མཆོད་སྐྱབ་དང་ལྟས་སྐྱབ་གྱི་བྱད་པར་མ་ཤེས་པར་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 བཟང་ངན་མི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལང་གཤེགས་ལས། སྟོ་གྲོས་ཆེན་
 པོ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་མཐའི་ཚུལ་དང་། བསྟན་པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཁྱོད་དང་བྱང་
 ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞན་དག་གིས་བཙོན་པར་བྱའོ། །

ཞེས་གསུངས་པས་འདྲིར་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའི་རྣམ་
 བཞག་འཆད་པ་ལ་ཁྲད་གྱི་དོན། གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་གསུམ།
 དང་པོ་ལ། མཆོད་བརྗོད་དང་། ཉན་པར་བསྐྱལ་ཞིང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་
 གཉིས།

དང་པོ་ནི། གསེར་འོད་ལས། བཙུན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྟ་མོ་
 དབྱངས་ཅན་མ་ཆེན་མོ་བདག་གིས་བྱང་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྱོད་པ་དེའི་ཆོག་
 བརྒྱན་པའི་སྤྲད་དུ་སྟོབས་པ་ཉི་བར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། གཟུངས་བྱང་བསྐྱལ་
 པར་བགྱི། སོགས་དང་བུམ་ཟེ་ཤངས་ཀྱས། དི་ཟའི་བྱ་མོ་མདོན་བསྟོད་ཉིད་

གྱི་རྣམ་ཐར་ཕུལ་བྱང་རྣམས། །གང་གི་ཡིད་ལ་བྱོན་བྱེད་དེ་ལ་ངག་གི་དབང་
 ཕུག་སྟོལ། །ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཨ་བླུས་ཀྱང་སྟན་དངགས་རྒྱལ་
 པོ་འཁོར་ལོ་འདི། དེ་དོན་ལོ་བྱེད་བརྟེན་ནས་འཕེལ། །རྟེན་བྱེད་རྟ་དབྱངས་
 དང་མཚུངས་པར། །ཡུན་མི་རིང་བར་སྟེར་བར་བྱེད་ཅེས་དང་། །གྲུབ་དབང་
 དག་སྟོང་ཡིད་གྱི་ཤིང་རྟས་ཀྱང་། །བསྐྱགས་པ་ཅམ་གྱིས་དེའི་འབྲས་བྱ། །
 གཞུང་ནི་བརྒྱ་རྣམས་འཛིན་པར་འགྱུར། །གང་ཞིག་འདོད་ན་ཉིན་རེ་ཞིང་། །
 རྒྱ་ལོ་ཀ་ནི་བརྒྱ་རྣམས་ཅོམ། །ཞེས་བསྐྱགས་བརྟེན་ཆེན་པོ་དུ་མ་བཤད་པ་
 ལྟར། ངག་གི་དངོས་གྲུབ་སྟོལ་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་སྤྲོ་བ་པོས་རང་གི་ལྷག་
 པའི་ལྷ་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་ནི། ར་མ་སྤྲུང་སྤྲུང་ཏེ་ཞེས་
 པའོ། །དོན་ནི་ན་མེད་ཕྱག་འཆའ་སྤྲུང་དབྱངས་བ་དྲི་ལྷན་མ་ལ་བར་རྒྱུན་ས་
 ཀ་མ་བྱིན་པར་རྣམ་དབྱེ་བཞི་བ་དེ་བྱིན་ཏེ་མཆམས་སྤྲུང་བས། ར་མ་སྤྲུང་
 སྤྲུང་ཏེ་ཞེས་པ་འགྲུབ་སྟེ། འདིའི་གཟུངས་སྤྲུགས་མང་པོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 བྱང་ལ། ཡང་ས་ཀ་བྱིན་ན་སྤྲུང་སྤྲུང་ཏེ་འགྲུབ་པོ། །ལྷ་མོ་འདིའི་ངོ་བོ་ནི་
 སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡུམ་ཤེར་བྱིན་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི་སྤྲོ་ཆོགས་
 སྤྲོ་རྟེན་ཏེ། རྒྱལ་བ་གོང་མའི་གསུང་ལས། ཅ་ཟུང་སོགས་མིང་བརྒྱ་མཆོན་
 སྟོང་མ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆངས་མ་ཁྲབ་འཇུག་མ་དབང་མོ་གཤེན་
 རྗེའི་ལུམ་ཅ་ཟུང་དེ་ཟ་དམ་བུ་རའི་ཆུང་མ་དབྱངས་ཅན་མ་ལྷ་སྤྲུ་གཞོད་བྱིན་
 སོགས་འཛིག་རྟེན་པ་དུ་མའི་རྣམ་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་སྤྲེས་བུ་
 རྒྱང་བཞི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་མཐའ་
 ཡས་པའི་རྣམ་པ་སྟོན་ཅིང་། གནས་ཀྱང་མཆོ་འགྲམ་བྲག་རི་རི་ཕྱག་སོགས་
 སྤྲོ་ཆོགས་ལ་གནས་ནས་གདུལ་བུ་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་སྤྲུབ་
 པར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཀྟོ་དེ་རྒྱས་གཤེན་རྗེའི་སྤྲིང་མོར་ལུས་སྟོན་ཅིང་། །

རྟག་ཏུ་དར་གོས་སྟོན་པོ་བསྐྱམས། །མངོས་དང་མི་མངོས་ལུས་སྟོན་ཅིང་།
 ཞེས་པ་ནས། འཛིག་རྟེན་མཐུན་པར་གཟུགས་སྟོན་ཅིང་། ཞེས་དང་། ཡང་
 དེ་ཉིད་གིས། ཕྱག་འཆའ་བཙུག་ལྷན་དབྱངས་ཅན་མཆོག །བྱུང་བཞི་ཡ་
 བརྒྱད་དབྱངས་ཅན་མཆོག །ནས། ཏ་རི་ཆོག་འཆང་དབྱངས་ཅན་མཆོག །
 མ་མོ་ཀུན་མཆོག་དབྱངས་ཅན་མཆོག །ཆོགས་བདག་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་
 མཆོག །གཞོད་སྟོན་ཀུན་གྱི་དབྱངས་ཅན་མཆོག །ཅེས་དང་། གནས་གྱང་
 སྟོབ་དཔོན་གྱི་དེ་བྱས། བར་འགའ་རི་དང་བྲག་ལ་གནས། །བར་འགའ་ཕྱག་
 དང་ཆུ་བོའི་འགམ། །ནས། རྟག་ཏུ་ལྷ་མོ་དེ་མཆོད་ན། །ཐམས་ཅད་དུས་
 སུ་འཛིག་རྟེན་སྟོང་། ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་གང་དག་ཅི་འདོད་པ། །དེ་
 ཀུན་བསམ་པ་སྒྱུར་དུ་སྟོངས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མྱོངས་
 ཞེན་གྱིས་བསྟོད་པ་དང་མི་འདྲ་ལ། དཀོན་མཆོག་རྒྱ་ལར་འཛིག་རྟེན་པར་
 བཤད་པ་ཡང་དེས་ཤེས་པར་གྱིས། དེ་ནས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་བཞིན་གསང་
 གསུམ་བརྟན་གཡོའི་གར། །རབ་བསྐྱར་མཐའ་ཡས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྟོ།
 མང་ཕྱེ་རྟེན་འབྱུང་གཏམ་གྱིས་ཀུན་མཁྱེན་ལམ། །སྟོན་མཛད་ལྷ་ག་སེང་
 བརྒྱད་པར་བཅས་ཕྱག་འཆའ། །ཞེས་ཞོ་ལོ་ག་གཅིག་གིས་སྟོན་པ་འཁོར་
 བཅས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཏེ། འདི་ནི་མཁས་དབང་དཀྱེས། ཤེས་བརྗོད་ཕྱག་བྱ་
 དངོས་པོ་ནི། །དེས་པར་བསྟན་པའང་དེ་ཡི་སྟོ། ། ཞེས་བསྟན་བཙུག་ཅིང་
 བ་ལ་སྟོ་ལྷ་བྱ་ནི་ཤེས་བརྗོད་དང་། ཕྱག་དང་། དངོས་པོ་དེས་བསྟན་གསུམ་
 གང་རུང་བྱས་ནས་འཇུག་པར་བཤད་པ་ལས། འདིར་ཕྱག་འཆའ་བ་གཙོ་
 བོར་བྱས་ལ་ཤེས་བརྗོད་དང་དངོས་པོ་དེས་བསྟན་དུའང་དོན་གྱིས་འགོ་
 རྟེན། བསྟན་བཙུག་གི་ལུས་དང་མཐུན་པར་རང་གི་སྟོན་པའི་བྱུང་པར་དང་།
 བསྟན་པ་དང་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཀུན་ཆང་བར་བསྟན་པའི་སྟོ་ནས་

སྟོན་ཅིང་། རྒྱགས་ལ་འགྲོ་བ་ཀྱན་ལའང་ཁྱོད་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་དེ་མཛོད་
 ཅིག་ཅེས་འདོད་དོན་ཁྱེད་ཀྱི་དེ་ལོས་བཛོད་དུ་སོང་བས་སོ། །དངོས་སྤྱི་
 གསལ་ཡང་བསམ་པས་འགྲུབ་པ་མང་སྟེ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། མ་
 བཛོད་ན་ཡང་འདོད་པས་བྱུང་། ། ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དངོས་པོ་ངེས་
 བསྟན་ལ་ལུས་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པས། དེ་ཡིན་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
 ལུས་མཛོད་བསྟན་མིན་པས་སྐབས་སྤྱི་མ་བབས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །
 དགོས་པ་ནི། འགྲོལ་བ་དོན་གསལ་ལས། འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་
 དམ་པའི་སྟོད་པ་དང་མཐུན་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ལྟར་
 སྤྱི་བྱ་དམ་པའི་མཛོད་པ་དང་མཐུན་པ་དང་། ལྟ་ལས་སྤྱི་བྱ་དག་གི་བསྟོད་
 པར། སྟོང་ནས་དད་དམ་ཇི་ལྟར་དགའ་བ་དང་། ཤེ་ཆོམ་གྱིས་སམ་གཞན་གྱི་
 རོར་ཡང་བྱུང་། །གང་ཞིག་སྤྱི་བྱ་དབང་ལ་ནི་ཕྱག་བྱེད་པ། །དེས་ནི་ལྟ་ཡི་བདེ་
 སོགས་སྤྱི་བྱ་བྱུང་ཐོབ། །ཅེས་དང་། མདོ་ལས། སྐབས་སོང་བསོད་ནམས་
 གཟུགས་ཡོད་ན། །སྟོང་གསུམ་འདི་ཡང་སྟོད་དུ་ཆུང་། ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསོག་པའི་ཆེད་དང་། རྒྱ་ཆེན་རོལ་
 ལས། བསོད་ནམས་ལྟར་པའི་མི་ཡི་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲུབ། །བདུད་
 བཅོམ་ནས་ནི་སྤྱི་བྱ་བྱུང་ཆུབ་མཆོག་རེག་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 སྟོན་སངས་རྒྱས་དང་དབྱེ་བཅོམ་པ་ལ་བསྟོན་བཀྱར་བྱས་པས་སྟོན་པ་དང་
 བསམ་པ་གྲུབ་པའི་ལོ་རྒྱས་དང་། སྤྱི་སྟེགས་རྒྱུང་ཞགས་གྲུབ་པས་སངས་
 རྒྱས་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མི་ཤེས་ཀྱང་། དག་སྟོང་གི་ཆོས་
 གོས་ཀྱི་ཆལ་བྱ་སྟེ་ལ་བཟུང་བས། གཞོན་སྤྱི་ལྟར་ཐོ་དུ་མས་གཅེ་མ་རུ་
 པར་བཤད་པ་ལྟར། ཆོས་མཐུན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བསམ་
 པ་འགྲུབ་ཅིང་། པར་ཆད་མི་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། འདི་

དག་ལ་ཆོག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་ནས་ལན་རེ་དང་
 རེ་དང་པན་ཡོན་མཐའ་གྲས་ཏེ། མཆོན་ཅམ་བརྗོད་པའི་པན་ཡོན་དེ་སྟེང་རེ་
 བཤད་པས་སོ། །རི་སྐད་དུ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་
 བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པར་འབྱུག་པའི་མདོ་ལས། ཐ་ན་དུང་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་
 སྐྱ་སོང་བ་ཡང་རུང་སྟེ་གཞོན་སེམས་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ་འཇམ། དང་
 བའི་སེམས་དང་ལྡན་པའང་རུང་། གང་དག་གིས་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་
 བའཇམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བའཇམ། འཛིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་ཞེས་
 བྱ་བའཇམ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་ཐོས་པ་དེ་དག་དགེ་བའི་རྣ་
 བའི་དབང་པོ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས།
 འཇམ་དཔལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དམིགས་པ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རི་སྟེང་འབྱུང་བ་དེ་སྟེང་གྱི་བསྐྱལ་པར་སེམས་ཅན་དཔལ་བ་
 དང་། དུང་འགྲོ་དང་། ཡི་དྲགས་དང་། གཤེན་རྗེའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱན་
 ཆད་ཅིང་ལྟོག་སྟེ། འཇམ་དཔལ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཐའ་ཡང་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་
 བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་བྲག་
 གླིག་འབྲུམ་ཐག་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་གིས་ཀྱང་རྫོགས་པར་མི་རུས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དོན་
 ཆེན་པོར་བྱངས་ཤིག དེ་ལ་རེ་ཞིག་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་ཐུགས་
 བསྐྱེད་པ་དང་། བར་དུ་བསྐྱལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པར་ཆོགས་གཉིས་
 བསགས་པ་དང་། མཐར་སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱའི་དོན་ཁོ་ན་

ཡིན་ལ། གདུལ་བྱ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཁམས་དང་བསམ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ཡིན་
 བས། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཏྲ་བ་ཏྲ་བ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་
 བར་མི་རུས་ལ། གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་ཁམས་དང་། བསམ་བ་དེ་དག་དང་
 བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཁྲིད་ཚུལ་ཡང་དགོངས་ནས། སློན་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་དུས་ནས་ཚོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་གང་དང་གང་གི་གཟུགས་དང་། ཁ་དོག་དང་སྦྱོད་
 ལམ་རིམ་སྟེ་གང་དང་གང་གིས་འདུལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དང་དེ་སྟེ་བྱའི་
 གཟུགས་དང་། ཁ་དོག་དང་སྦྱོད་ལམ་གྱིས་འདུལ་བར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་སློན་
 ལམ་བཏབ་ནས། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདུལ་བ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གཟུགས་ཀྱིས་འདུལ་ཏེ། སློན་ལམ་དེ་ལས་བྱང་བས་སློན་ལམ་གྱིས་སངས་
 རྒྱས་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སློན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་གསུང་
 ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གྱི་བྱང་པར་ལ་སྐྱའི་
 གསང་བ་ནི། གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྐལ་བ་བཞིན་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལས། འཇམ་
 དཔལ་ཁ་དོག་དང་། སྦྱོད་ལམ་དང་། དབྱེབས་གང་དང་གང་ཁོ་ནས་སེམས་
 ཅན་རྣམས་འདུལ་བར་འགྱུར་བ་འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁ་དོག་
 དང་། སྦྱོད་ལམ་དང་། དབྱེབས་དེ་དང་དེ་ཁོ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་
 འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། གདུལ་བྱས་སྐྱའི་ཁ་དོག་མཐོང་ཚུལ་
 ཡང་དུ་མར་སྤང་བ་ནི། མདོ་དེ་ལས། འཁོར་འདི་ཉིད་ཀྱི་ནང་ནས་ཁ་ཅིག་
 གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་དུ་མཐོང་འོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི་
 རོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་བེད་ཀྱི་ཁ་དོག་དུ། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཨན་
 ད་ཆེལ་གྱི་ཁ་དོག་དུ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་སུ་མཐོང་བར་

བཤད་ཅིང་། དབྱིབས་དང་སྐྱེ་ཆད་ཀྱང་ཐ་དད་པར་སྤང་ཚུལ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་
 ལས། འཇམ་དབལ་འཁོར་འདི་ཉིད་ཀྱི་ནང་ནས་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་སྐྱེ་འདོམ་དོ་ཙམ་འཕགས་པར་ཤེས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རྒྱང་
 གྲགས་ཙམ་དུ་འཕགས། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རྒྱང་གྲགས་གཉིས་ཙམ་དུ་འཕགས།
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སྐྱེ་དབག་ཆད་ཙམ་དུ་འཕགས་པར་ཤེས་སོ། ། ཞེས་སོགས་
 དང་། སྐྱོད་ལམ་སྤྱོད་ཆོགས་པར་སྤང་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཇམ་དབལ་
 སྐྱོད་པ་གང་དང་གང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 བསྟན་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་འདུལ་བར་གྱུར་པའི་སྐྱོད་པ་དེ་དང་དེ་ལ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་བཞུགས་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། ། ཞེས་དང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་འདི་ལ་འཁོར་འདི་ཉིད་ཀྱི་ནང་ན་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རབ་དུ་
 བྱང་བར་མངོན་པར་སྤྱོད་པའི་བྱིས་ནས་མངོན་པར་འབྱུང་བར་ཤེས་སོ། །
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རབ་དུ་བྱང་ཞིང་དཀའ་བ་མངོན་པར་སྐྱོད་པར་ཤེས་སོ། །ཁ་
 ཅིག་གིས་ནི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་གཤེགས་པར་ཤེས་སོ། ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པས་སོ། །གསུང་གི་གསང་བ་ཡང་། གསུང་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུང་
 མོད་ཀྱི། །དུ་མ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་གོ། ཞེས་པ་ལྟར་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྐྱེ་
 བ་དང་འཆོམ་པར་ཐོས་ཀྱང་རྣམ་ཏྲོག་གིས་མི་གཡོ་བ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། མདོ་
 ལས། འཇམ་དབལ་ཆོས་བསྟན་པ་གང་དང་གང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་
 ཡོངས་སུ་སྦྱོན་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་དང་དེ་ཉིད་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་སྟོན་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་
 བཙུག་ལྟར་འདས་བདག་ཅག་ལ་སྦྱོན་པའི་གཏམ་སྟོན་པར་ཤེས་སོ། །འཁོར་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་ནས་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་བཙུག་ལྟར་འདས་བདག་ཅག་ལ་ཚུལ་
 བྱིས་ཀྱི་གཏམ་སྟོན་པར་ཤེས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི་བཙུག་པའི་གཏམ། ཁ་

ཅིག་གིས་ནི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་གཏམ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་སྣ་ཆོགས་པ་
 ལྟོན་པ་ཤེས་ཚུལ་བཤད་དོ། །ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་རྣམ་ཤོག་ཐམས་ཅད་ཞི་
 རས་ཀྱང་སྤོང་གི་ཤོག་པ་མི་དགོས་པར་མཛད་པ་ལྟོན་གྲུབ་ཏུ་ལྟོན་པ་ཡིན་
 ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། འཇམ་དབལ་སྤྱོད་པ་གང་གིས་སེམས་ཅན་དེ་དག་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་འདུག་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་པ་དེ་དང་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་ཐམས་
 ཅད་ལྟོན་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། རྣམ་པར་མི་ཤོག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས།
 འཇམ་དབལ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གནས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་
 ཅད་སྤྱེ་ཞིང་འཕེལ་ཏེ་ཡིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ནི་མི་ཤོག་རྣམ་པར་མི་ཤོག་སྟེ། འོན་ཀྱང་ལྟོན་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་རྣམ་པར་མི་
 ཤོག་པར་དེ་མཛད་པ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེར་མ་ཟད་
 བརྟན་པ་སྤྱོད་དང་། གཡོ་བ་བརྟན་ཀྱི་འགོ་བ་སྣ་ཆོགས་སུ་སྤྱུ་འཕྲུལ་ཀྱི་རོལ་
 གར་གང་ལ་གང་འདུལ་དུ་རབ་ཏུ་མཐའ་ཡས་པར་བསྐྱར་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ།
 ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས། རྣམ་སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཞིང་རྒྱ་ཆེན་པོས་འདུལ་བར་གྱུར་པ་དེ་ན་སྤོང་གསུམ་ཀྱི་སྤོང་ཆེན་པོའི་
 འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ལག་མཐེལ་ལྟར་མཉམ་བཞུགས་པ་། འཇམ་པ་ཀུལ་མི་ན་དེ་ཀ་
 ལྟར་རེག་ན་བདེ་བ་བཞིན་སྤྱོད་པོར་གྱུར་པ། ཤེལ་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་ཅན་དན་
 སྤྲུལ་ཀྱི་སྤོང་པོར་གྱུར་པ་དེ་འཇམ་བུ་ཆུ་པོའི་གསེར་དུ་གྱུར་པ། རྫོང་དང་
 གསེག་མ་དང་གྲོ་མོ་མེད་པ་མཐོ་དམན་མེད་པ་ངན་སོང་ལོག་པར་ལྟར་བ་
 མེད་པ་བྱད་མེད་རྒྱ་བ་མེད་པ་རི་ནག་པོ་མེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་
 མཛེས་པར་བྱས་པ་ཆེར་མ་དང་ངམ་གྲོག་དང་གཡང་ས་མེད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་

ཤིང་ལྗོན་པ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་ཤིང་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་མཛེས་པར་བྱས་པ་སྤྱལ་
 བས། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་
 བུ་སྒྲོད་ཀྱི་རི་སྒྲིང་ལྗོན་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་འཛིག་
 རྟེན་ན་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཅིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་
 དག་པར་འཛིན་པ་དང་། སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དེ་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་བཞོད་པ་རྣམས་སྤྱལ་ནས་
 སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། དེ་བཞིན་དུ་ཆངས་པ་བརྒྱ་
 གྱིན་ཉན་རང་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་གང་ལ་འཛིག་རྟེན་དགའ་བ་དེར་བྱང་
 སེམས་སྤྱལ་ནས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་ནའང་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱུང་བ་ལས།
 མཛད་པ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་ནི། །མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །འདི་
 ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་མཁས་པ་ཡིས། །འདི་ལས་སངས་རྒྱས་རྗེས་བྲན་གྱིས། །ཞེས་
 མཛད་པ་རྣམས་ལས་གསུང་གི་མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཆོམ་
 ལས། །ཐུབ་རྣམས་སྤྲིག་པ་ཚུ་ཡིས་མི་འབྱུང་ཞིང་། །འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
 སྤྱག་གིས་མི་སེལ་ལ། །ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་འཕྲོ་མིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་
 བདེན་པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་
 ཆོས་ཉིད་སྟོན་དགོས། དེ་སྟོན་དགོས་ཚུལ་ཡང་། འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་
 སྤྱོད་གིས་ཁྲུས་པའི་མདོ་ལས་སྙིང་བ་ཞི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ། །མི་ཤེས་
 པས་ནི་འགྲོ་བ་འབྱམས་གྱུར་ཏེ། །དེ་དག་སྤྱགས་རྗེ་མངའ་བས་ཐབས་ཚུལ་
 དང་། །རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི་འཇུག་པར་མཛད། ། ཅེས་དང་། ལེགས་
 བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱུང་བ་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་རི་སྒྲོད་བཀའ་བསྐྱེད་བ། །རྟེན་འབྲེལ་
 ཉིད་ལས་བཅུ་ལྟེ་འཇུག །དེ་ཡང་མུ་ངན་འདའ་ཕྱིར་ཏེ། །ཞི་གྱུར་མིན་

མཛད་ཁྱོད་ལ་མེད། །ཅེས་དང་། བརྒྱ་བ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་རི་
 བཞིན་དུ། །གཏི་ལུན་ཀུན་ལ་གནས་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་
 གཏི་ལུག་ལ་བཞེན་པ་དང་། ཉོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི། །མཐོང་བས་
 གཏི་ལུག་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། འདི་ལ་ཐབ་རྒྱས་
 ཆང་ལུགས་སོགས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཉོན་འབྲེལ་དེ་རྟོགས་པའི་ཆེད་
 དུ། ལང་གཤེགས་ལས། རི་སྤྱི་རྣམ་རྟོག་འབྲུག་གི་བར། །ཐེག་པའི་མཐའ་
 ལ་ཐུག་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གི་གངས་
 དང་མཚུངས་པར་ཐེག་པའམ་འབྲིད་བྱེད་རེ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
 དཀོན་མཆོག་སྒྲོན་མེ་ལས། འགྲོ་བ་སྤྱོད་པའི་སྒྲོ་རྣམས་རི་སྤྱི་དུ། །དེ་སྤྱོད་
 ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་ལ་རབ་ཞུགས་ཏེ། །དེ་དག་ཀུན་ཏུ་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་དག་ནས། །
 བསམ་པ་རི་བཞིན་འཛིན་ཉོན་སེམས་ཅན་འདུལ། །ཞེས་འགྲོ་བའི་ཉོན་
 མོངས་ལ་སྤྱོད་པའི་སྒྲོ་རི་སྤྱི་ཡོད་པ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་ཕྱེ་ནས་འབྲིད་
 བར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྣ་དེའི་ཐོག་མཐའ་བར་
 གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཆ་ཆང་བ་རེ་བསྐྱམས་པ་ཆོས་ཕུང་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་
 དཔེར་ན་ཞེ་སྤང་ཤས་ཆར་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་ཐོག་མར་བྱམས་པས་དེ་
 གཞིལ་བའི་སྒྲོ་གཏོད་ནས་འབྲིད་པ་ལ་བྱམས་པའི་སྒྲོ་བཏོད་པར་བཤད་པ་
 ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཡིན་པས། ཆོས་ཕུང་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་དོན་འདྲ་ལ། ཆོས་ཕུང་གི་
 འདོད་ཚུལ་གཞན་རྣམས་ནི་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་ཞིང་། གངས་ཀྱང་བརྒྱད་ཁྲི་
 ལས་མི་འདོད་པ་སོགས་བྱུང་ཡང་། མདོ་ལས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
 སྟོང་ཞེས་རེ་མང་འབྱུང་ལ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དེའི་གཉེན་པོ་སྟོན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ངམ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞིར་ངས་ཏེ། མདོ་
 སྤྲུགས་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་

གཉེན་པོར་ནི། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས། །ཞེས་དང་། ལྷ་སྐྱབ་
 ཞབས་ཀྱི་རིམ་ལྔར། །ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ནི། །ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་
 གསུངས་པ་ལས། །ཞེས་དང་། ལྷ་མོ་བཞེས་ཞུས་ཀྱི་རྒྱད་ལས། ཐུབ་པ་ཆེན་
 པོས་ཆོས་ཕུང་པོ། །སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞི་ལས། ། ། །ཞེས་དང་། དཀོན་
 མཆོག་སྟོན་མེ་ལས། །སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞི་གང་ཡིན་པས། །རྒྱལ་བ་
 གང་དག་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི། །ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྟོ་མོ་དེ་དག་གིས། །
 བསམ་པ་ཇི་བཞིན་འཇིག་རྟེན་སེམས་ཅན་འདུལ། །ཞེས་དང་། ཉོན་མོངས་
 ཀྱི་སྦྱོང་པའི་སྟོ་ནི། །སྟོ་ཁྱོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། །འཇུག་པའི་སྟོ་འདིས་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སྦྱོང་བ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་
 གོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཞེ་སྤང་ལ་སྦྱོང་བ་ཡང་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཅ་
 གཅིག་གོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཏི་མུག་ལ་སྦྱོང་བ་ཡང་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་
 ཅ་གཅིག་གོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆ་མཉམ་ལ་སྦྱོང་བ་ཡང་སྟོང་ཕྲག་ཉི་
 ཤུ་ཅ་གཅིག་སྟེ། །སེམས་ཅན་ཀྱི་སྦྱོང་བ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞི་པོ་དེ་
 དག་གིས་སེམས་ཅན་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་འབབ་པ་ཤེས་པ་དང་། །ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མང་དུ་སྟེ་སྟེ།
 དེགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱུན་
 ཉིད་འདི་བ་བསྟན་པ་ནི། །བདེན་པ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་རྒྱ་
 ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ལམ་པོ་ཆེ་འཕགས་པའི་སྟེ་པོ་མཐའ་དག་གཤེགས་
 པའི་རྗེས་སུ་གཤེགས་པ་དང་པོ་རྩ་མེད་པ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་
 འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་པར་གཅིག་ཏུ་མཐར་ཐུག་པའོ། །
 དེའི་ཕྱིར་དེ་སྟོན་པས་སྟོན་པ་རྩ་ན་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །ཟབ་མོ་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དུས་གསུམ་ཀྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་

གཤེགས་པས་ན་ཀྱན་མཁེན་གྱི་ལམ་པོ་ཆེ་དེ་སྟོན་པས་སྟོན་པ་སླ་ན་མེད་པ་
 དང་། དེ་མཁེན་པས་མཁེན་པ་སླ་ན་མེད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་པ་པས་ཀྱི་ཚོལ་བ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་པ་བསྐྱ་བ་དང་འབྲ་བར་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པས་འགྲོ་བ་ལོང་བ་
 ལག་ལོམ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་བསྟན་པར་སྟོབ་
 དཔོན་གྱིས་ཡང་དག་པར་གཟེགས་པས་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་ལོང་བའི་ཚོགས་ལ་ལམ་བྱང་པོ་སྟོན་
 པས་སྟོབ་པ་སླ་ན་མེད་པ། དཔལ་ལྡན་སྒྲ་བས། གཞན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྱུང་བ་བརྗོད་པར་རྣམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་དབང་
 པོའི་བསྟན་པ་ཉིད་ལས་དེ་བརྗོད་པར་རྣམས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
 གཞན་སྡེ་དང་ཐུན་མོང་དུ་མ་གྱུར་པ། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཉག་གཅིག་གིས་
 གསུངས་པར་འབྱུར་བ་དེ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ལ་བསྐླལ་བ་བཟང་པོའི་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་ལས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ། བསྒྲ་དཀར་པོ་ལྟ་བུར་བསྐྱགས་
 པ་མཉམ་མེད་ཟས་གཙང་གི་སྲས་སོ། །འདུལ་བ་ལུང་ལས། རྒྱུ་མེད་གོ་
 རྒྱུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། པས་ཀྱི་ཚོལ་བའི་
 རི་དྲགས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་སེང་གོའི་སྒྲས་སྒྲག་པར་མཛད་པ་དེ་
 ཉིད་དང་། བསྟན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་མཆོག་བྱང་སོགས་ཐུན་མོང་གི་
 དགོ་འདུན་དང་། བྱམས་འཇམ་དབྱངས་སོགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོ་
 འདུན་དང་། དེ་དག་ལས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་བགོ་སྐྱལ་འབྱེད་
 པའི་སླ་མ་བརྒྱུད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་སྟོ་གསུམ་གྱི་གྲས་པས་འདུད་པས་
 སོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་པ་དང་བསྟན་འཛིན་རྣམས་ལ་སྤྱིར་བསྟོད་ནས། རྩེ་བྲག་

ཏུ་འདྲོད་པའི་ལྷ་མགོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་ལ་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པའི་
 རྒྱུ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་དེ་ཤེས་པ་སྐྱབ་པ་ནི། རྩ་བལ་མཁྱེན་རབ་རལ་གྱི་འོ་རྩ་
 དང་ལྷན་ཅིག་སྟོང་པའི་མཁར་གདེངས་མི་ཤེས་དག། སྤྱགས་རྗེའི་སྤྱན་དང་
 འཇུམ་ལྷན་མཆུ་སྟོས་ལེགས་བཤད་འཆད་ལོ་ལྷན་ཅིག་འགྲོ་ལ་བཞད། །
 ཆོས་མཛོད་གང་བསྐྱམས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་རྣལ་འབྱོར་བྱ་བར་གང་དེ་
 བརྗོད་མིན་འདི། །རྒྱལ་ཀུན་ཡབ་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱོད་གྱིས་བདག་སྟོང་ག་
 མཆོག་ལྷན་ཅིག་རྣམ་བཤད་མཛོད། །ཅེས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་གིས་སོ། །དེའི་འོག་
 ཏུ་སྤྲོ་སྟོན་ལྷ་མོ་ལ་རྣམ་འབྱུང་གྱི་དཔེ་དང་། སྤྱིད་མིན་གྱི་དཔེ་གཟུགས་ཅན་
 རབ་བཅུགས་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་སྤེལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ་ནི། འོ་མཆོ་
 ལས་འོངས་ཤེས་དཀར་ལྷན་པོས་དབང་སྟོན་ཟུར་བུད་འོ། །རྩ་བལ་ཞལ་
 ལས་དཀྱུས་རིང་འཕྲེན་བྱེད་ལྷན་པོའི་མདའ། །འཕགས་པས་སེམས་
 མོངས་སྐྱབས་གྲོལ་རྣམ་དཔྱོད་ཆེས་བཀའི་བརྒྱ་འབུམ། །ཁྱོད་གྱི་རྗེས་
 ཆགས་མཆུ་དང་ལྷན་ཅིག་བཞད་པར་མཛོད་ཅིག་ཆངས་སྤྲས་མ། །ཞེས་ཤོ་
 ལོ་ག་གཅིག་གོ། །འདི་དག་བཤད་ན་མང་བས་འཛིགས་ནས་མ་གྲིས་ཏེ།
 ཆོག་སྦྱར་ལེགས་ཤིང་གོ་སྤྲོ་བས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འདི་ན་མདོ་སྤྱགས་ཟབ་
 རྒྱུ་ཉིན་མཆོན་རེས་ཅམ་གྱིས། །སྟོན་ཆོ་སྐྱབ་བསྟོན་མ་ལུས་ཉམས་ལེན་
 རྣམ་སད་འོད། །འབྱེན་མཛོད་སྟོང་བཟང་རྒྱལ་བ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱིས་བཅས་སོགས། །
 སྐྱབ་དབང་ཞལ་སྤྱིན་རྣམས་ལ་མི་གྲུས་དཔྱོད་ལྷན་སུ། །ཞེས་པ་ནི། རྒྱལ་
 བའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོ་ལས། །ཞེས་པ་ལྟར། གངས་ཅན་རྒྱལ་བ་
 ཡོངས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་འགྲོམ་འཕགས་པ་འཛིག་ཉིན་དབང་སྤྱག་གི་གསུང་
 ལས། བོད་འདྲིར་སྤྱགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདུལ་བ་ཅ་འབྱེད་འདུལ་བ་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་སྤྱགས་ཅ་འབྱེད་གསུངས་པ་ལྟར། མདོ་སྤྱགས་གཉིས་ཉིན་མཆོན་ལྟར་

གང་ཟག་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འོང་བ་ལྟ་བུ། ཡུལ་གྲུ་གཅིག་ལ་འང་དུས་
 གཅིག་མི་འོང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཟབ་མོའི་ལྟ་བར་རྫོམ་པའི་རྣམ་ཉོག་འགོག་
 པའི་ལྟ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེངས་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཡང་ཉིན་
 མཚན་གཉིས་བཞིན་དུ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱོད་ཐབས་མེད་པར་གང་ཟག་གཅིག་
 གིས་ཀྱང་ཆེ་སྟོད་འདུལ་བ་སྐྱོད་ཆེ་སྒྲགས་འདོད། ཆེ་མཆུག་སྒྲགས་སྐྱོད་ཆེ་
 རབ་བྱང་གི་རྟགས་ཚུན་ཆད་འདོད། སྤང་གི་མགོ་མཆུག་མཐོ་དམན་བཞིན་
 དེས་ཅམ་ཞིག་སྐྱོད་པའི་ཆེ། རྣམ་སད་འོད་ནི་པལ་བ་འོག་མིན་མན་ཆད་གི་
 ལྟའི་འོད་དང་། གཙོ་བོ་ནི་སྐབས་འགོ་བདུན་ཅུ་བ་ལས། གང་ཞིག་རྣམ་སད་
 དེ་སངས་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོངས་སྤུལ་ཆེན་པོ་རྣམས་གི་འོད་
 དེ། དེ་ཡང་འཆར་རུབ་མེད་པར་ཀུན་ཏུ་བཀྲ་བ་དང་། གཞན་གི་འོད་རང་
 བཞིན་གིས་ཟེལ་གིས་གཞོན་པ་དང་། དུས་རེ་རེ་ལ་སྐལ་ལྷན་མཐའ་ཡས་པ་
 སྤོན་གྱིས་བྱེད་པ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་མདོ་སྒྲགས་ཡོངས་རྫོགས་མ་
 ལུས་པ་བཤད་སྐབ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་བའི་ཉམས་ལེན་གི་འོད་སྤང་དུས་ཀུན་
 ཏུ་བཀྲ་བ་དང་། ཉིས་བཤད་གི་ཕྱང་པོ་མ་ལུས་པ་རང་བཞིན་གིས་ཟེལ་གིས་
 གཞོན་པ་དང་དུས་རེ་རེ་ལ་ལེགས་བཤད་རེ་རེས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་པའི་སྐལ་
 ལྷན་ཀུན་སྤོན་པར་བསྟན་པའི་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་འབྱེན་པ་པོ། སྤོན་རྒྱལ་བ་
 དབང་པོའི་ཉོག་སོགས་རྒྱལ་བ་དུ་མའི་སྐྱུན་སྤར་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་
 བའི་སྤོན་ལམ་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། དཀྱིལ་འཁོར་གི་བྲུབ་བདག་རྒྱལ་བ་
 ཀུན་གི་ཡབ་གཅིག་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དོ་རྗེས། མདོ་སྒྲགས་གི་ཟབ་རྒྱས་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བུམ་ཆུ་བྱིན་ཏེ་མདོ་སྒྲགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
 བསྟན་པ་གཏད་དེ་བསྟན་པའི་བདག་པོར་དབང་བསྐྱར་ལ། རྒྱལ་བ་མ་པམ་
 པས་འཛིག་རྟེན་ན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་འོང་བ་དང་། དཔལ་དུས་གི་

འཁོར་ལོས་རྒྱལ་པོ་སྐྱབ་བཟང་ལྟ་བུ་འོང་བར་དབྱུགས་དབྱུང་བའི་སྒོ་བཟང་
 རྒྱལ་བ་སྤྲུམ་སྤྲུམ་བཅས་ཞེས་སྒྲེལ་ཏེ། གང་ཞིག་གང་དང་འབྲེལ་བ་ནི། །
 རིང་ན་འདྲུག་ཡུང་དེ་དང་དེ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྗེ་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་དང་། དེའི་སྤྲུམ་ཀྱི་ཐུ་
 བོ་རྒྱལ་ཆོབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། འཇམ་གླིང་རྒྱན་མཆོག་མཁས་གྲུབ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་འཇམ་
 དབྱངས་ཆོས་རྗེ་དང་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་སོགས་དང་།
 ཡང་རྒྱལ་བ་སྤྲུམ་སྤྲུམ་བཅས་ཞེས་བཏོན་པས། དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱི་
 སྤྲེལ་རབས་ལས། རྒྱལ་བ་བདུན་གྱིས་གངས་ཅན་སྒྲོང་པར་བཤད་པ་ལྟར།
 དེ་དག་སྤྲུམ་དང་བཅས་པ་དང་སོགས་སྤྲུམ་གཙོ་བོར་རིགས་ལྡན་གྲགས་
 པའི་རྣམ་འབྲུལ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་འབྲུངས་རབས་སྤྱི་དང་།
 བྱུང་པར་སྒྲུང་མཐའི་རྣམ་འབྲུལ་དུའང་གྲགས་པ་བཅའཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཡབ་སྤྲུམ་དང་། བདག་གི་ཡོངས་འཛིན་
 མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དབང་བོ་བཅུ་ལྔ་གྲགས་ལྟར་སོགས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཐུབ་
 དབང་ཞལ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་མི་གྲུས་པའི་སེམས་ལྡན་སུ་ཞིག་ཡོད་དེ། ཐར་བ་
 དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ཀྱི་དམིགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྲུམ་པའོ། །

གཉིས་པ་ཉན་པར་བསྐྱལ་ཞིང་ཙོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི། དེ་ནས།
 རིགས་གྲུར་དེད་དཔོན་མཁས་བསྟེན་ངལ་བ་བརྒྱས། །གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཆོའི་
 མཐར་སོན་སྒྲོན་མེད་པའི། །ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་རྟེན་འདི་དཔྱོད་ལྡན་
 རྣམས། །དགའ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་ལམ་གསལ་སྒྲོན་མེ་བྱུངས། །ཞེས་ཆོགས་
 བཅད་གཅིག་སྟེ། ཉན་པར་བསྐྱལ་ཞིང་དམ་བཅའ་བའི་རྒྱ་མཆོན་དགའ་བ་
 དང་། དཀོན་པ་དང་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་སོ། །དེ་ཡང་རྗེ་

བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་མི་པམ་ཆོས་རྗེ་དང་། །འཇམ་གླིང་རྒྱན་
 རྒྱག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པའི། །གཞུང་ལ་ཕྱོགས་རེ་བ་དང་རགས་པ་
 རེས། །ཆོས་པར་མ་བྱས་ཀུན་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
 མཐུན་པར་རིགས་པའི་གྲུ་བོ་ཆེར་ཞུགས། །རང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་
 མཆོའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དེད་དཔོན་ཡོངས་འཛིན་མཁས་པ་དུ་མའི་ཞབས་
 སེན་སྤྱི་བོར་བསྟེན་ཏེ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གང་འོས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ངལ་
 བ་བརྒྱ་ཕྲག་བྱས་པ་ནི། དཀའ་བ་སྦྱད་པའི་ཚུལ་དང་། སྤྱིར་རང་གཞན་གྱི་
 གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏུ་དཀའ་ཞིང་དཀོན་ཏེ། འཕགས་
 ཡུལ་མཁས་པའི་འབྲུང་གནས་དེ་ནའང་སྤྱ་སྤྱབ་ཡབ་སྲས་དང་། རྩོ་བོ་སོགས་
 ཉུང་ཤས་ལས་མེད་པར་གྲགས་ཤིང་། ཆད་མ་པའི་འགྲེལ་བ་པལ་ཆེར་ལའང་
 རིགས་པ་ལ་འབྲུལ་བ་མང་བར་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་ལ། བོད་འདྲིར་ཡང་འཆད་
 འགྱུར་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་མཁན་པོ་པལ་ཆེར་གྱིས་གྲུབ་མཐའི་ཁྲུངས་ཅམ་ཡང་
 མ་མཐོང་ཞིང་། ཁྱད་པར་འགའ་འཆད་མ་རུས་ལ། བཅོམ་རལ་དང་། ལྷག་
 ཆང་བ་སོགས་གྱིས་མང་དུ་རྟོར་སྤང་བས་སོ། །དེ་ལྟ་ནའང་རྒྱན་རྒྱག་དང་
 ཁྱད་པར་དུ་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཉི་མ་ལྟ་བུ་རྣམས་དང་། ལམ་བྱིད་
 འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལྷུང་གིས་ལམ་རིམ་གྱི་སྒྲོ་བྱེད་ཅིང་། དཔལ་
 གསང་འདུས་ཀྱི་བཤད་པས་མདོ་སྒྲགས་ཡོངས་ཀྱི་སྒྲོ་བྱེད་བ་མཐོང་ནས།
 གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཆོའི་མཐའ་སོན་པའི་སྒྲོན་ཆད་གྲུབ་མཐའ་མཁན་པོ་གཞན་
 གྱིས་མ་ཐོན་པའི་ཕྱི་ནང་དང་། མདོ་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། རང་རྒྱད་པ་
 གཉིས་ཀྱི་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་བྱང་བརྒྱད་
 སོགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་མིང་དོན་གཉིས་ཀའི་རིན་པོ་ཆེ་འདི་དོན་ཆེན་པོ་དུ་
 མའི་འབྲུང་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དགའ་

བཞིན་སྟོབ་བཞིན་དུ་འཛིན་པར་སྟོབ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་འདི་ནས་ཆོས་
 ཀུན་མཁྱེན་པའི་བར་དུ་བགོད་པའི་ལམ་ཆ་ཆང་གསལ་ཞིང་། སྟོབ་དཔོན་
 དཔའ་པོས། སྟོབ་མཆོག་ས་གཞི་ལྟ་བུ་ལ། །དམ་ཆོས་ཉི་ལྟར་ཀུན་ནས་
 གསལ། །སྟོབ་དམན་ཁང་བུ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར། །རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ཅམ་འདི་གིས། །
 གསུངས་པ་ལྟར་ཆོག་དོན་མཐའ་ཡས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་གཞུང་དོན་གཉིས་
 ཀ་འཛིན་བདེ་བ་སོགས་དགོས་པ་དུ་མའི་དོན་དུ་གཞུང་ཉུང་ལ་རྣམ་དཔྱོད་
 གྱི་ཡོད་ཟེར་མཆོག་ཏུ་ཆེ་བའི་རིན་པོ་ཆའི་སྟོན་མེ་ལྟ་བུ་འདི་ཟུངས་ཤིག་
 དང་། ཁོ་བོས་འཆད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་བྲུགས་ལ་ཁས་སྦངས་ཏེ་དམ་བཅས་
 སོ། །འདིས་དགོས་སོགས་བཞི་དང་། གདུལ་བྱ་རྣམས་བསྟན་པར་ཤེས་སྟོབ་
 ལ། དེ་འདྲའི་བྱད་པར་ཤེས་པ་ལ་སྟོགས་འཛིན་སྦངས་དགོས་ལ་དེ་ཡོན་ཏན་
 ཡིན་ཀྱང་ཏ་ཅང་ཆགས་ཞེན་ཆེ་བ་དང་། གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་སྤང་དགས་པ་
 མི་རུང་ཞིང་། དེ་ལྟར་གྱུར་ན་དོན་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་པར་མ་ཟད་ལས་
 སྟོབ་ཆེན་པོས་ཞོན་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྩ་བས། རང་
 གི་ལྟ་ལ་ཆགས་དང་དེ་བཞིན་དུ། །གཞན་གྱི་ལྟ་ལ་འཇུག་གང་རྟོག་པ་ཉིད། །
 ཅེས་སོགས་དང་། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། སྟོགས་སུ་སྤང་བས་སེམས་གདུང་
 བས། །ཞི་བ་རྣམ་ཡང་རྟོགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཡོ་ཤེས་སྟོང་པོའི་བདེན་
 གཉིས་ལས། དེ་ལྟར་བདེན་གཉིས་རྣམ་སྟེ་འདིར། །ཅི་ཉེས་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་
 མེད། །སྟོགས་འཛིན་པ་ཡིས་དགྲགས་པའི་ཡིད། །ལེགས་པར་དོར་ལ་
 དབྱད་པར་གྱིས། །ཞེས་པ་ནས། སྤང་བས་ཆོག་པ་བྱོད་ལ་ནི། །དལ་བ་
 འགྱོར་བའང་རིང་བར་གསལ། །ཞེས་དང་། རྒྱད་སྟོབ་མ་ལས་ཀྱང་། ཞོན་
 མོངས་མོངས་དག་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་ལ་བསྐྱུར་བ་དང་། །དེས་གསུངས་
 ཆོས་ལ་བརྟམས་གང་དེ་ཀུན་ཞེན་ལྟས་བྱས། །ཞེས་པ་ནས། གང་ཞིག་ཆོས་

ལ་སྤང་བ་དེ་ལ་ཐར་བ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མང་ལ།
 དེ་ལྟར་ནའང་སྒྲུན་པོ་ཁ་ཅིག་ལྟར། ལེགས་བཤད་དང་ཉེས་བཤད་ལ་བྱུང་
 བར་ཅི་ཡང་མེད་པར་མི་རུང་སྟེ། ལེགས་བཤད་བསྟོད་ནས་འཛིན་ལ། ཉེས་
 བཤད་སྟོད་ནས་འདོར་ཡང་ཆགས་སྤང་མེད་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྤེལ་མར་བསྟོད་པར་སྟོགས་སྤང་གིས་གྱུང་། བཏང་སྟོམས་གནས་ལ་གནས་
 བ་ཡང་། །དོ་མཆར་མིན་ཞིང་དགའ་བ་མིན། །འབྲུག་པ་དང་ནི་ལྟོག་པའི་
 ཕྱིར། །དེ་ནི་དོ་མཆར་ཞེས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་དུ། མ་
 ཏི་ཅི་ཏུས། །དམ་ཆོས་རབ་ཏུ་བསྟོད་པ་དང་། །དམ་ཆོས་མ་ལགས་སྟོད་
 མཛད་གྱུང་། །དམ་པ་དག་དང་ཐ་མ་ལ། །ཁྱོད་ནི་ཆགས་དང་ཁྱོ་མི་མངལ། །
 དག་བཅོམ་པ་དང་ལྷ་སྟེགས་ལ། །རྗེས་སུ་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོ་བར། །ཁྱོད་
 གྱི་ཐུགས་ནི་མི་འགྱུར་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མདོ་སྡེ་ཆངས་པའི་བྲ་བ་
 ལས་གྱུང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དག་སྟོང་དེ་རེ་ཞིག་ཁྱོས་འབྲུགས་ལ་རམས་
 ཏེ་ཡིད་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བས། །གཞན་བརྗོད་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པར་ཤེས་པའམ། མཐོང་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་གནས་
 མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། དག་སྟོང་དག་ང་ལ་སྟོན་པ་བརྗོད་ལ་ཆོས་དང་དག་
 འདུན་ལ་ཡང་སྟོན་པ་བརྗོད་པ་ན་དགའ་བར་ཡང་མི་བྱའོ། །ཡིད་བདེ་བར་
 ཡང་མི་བྱའོ། །སེམས་ཡ་ཡ་བོར་ཡང་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། དག་སྟོང་རེ་
 ཞིག་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བར་གྱུར་པ་དང་། སེམས་ཡ་ཡ་
 བོར་གྱུར་པས། །གཞན་བརྗོད་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་
 པའམ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་གནས་མེད་དོ། །དག་སྟོང་དག་དེའི་ཕྱིར་
 ང་ལ་སྟོན་པ་བརྗོད་ལ་ཆོས་དང་དག་འདུན་ལ་ཡང་སྟོན་པ་བརྗོད་པ་ན། ཡང་
 དག་པ་ལ་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པར་བྱ་ལ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་

བ་ལ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་སྟེ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་
 ཤེས་བྱེད་གཞན་ཡང་མང་བས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་གཟུར་གནས་དེ་ཅམ་གྱིས་མི་
 ཚོག་གི་ལེགས་བཤད་ཉེས་བཤད་འབྱེད་པའི་སྒོ་གོས་གྱིས་ལེགས་བར་
 དབྱད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྒྱུན་པོ་ཚུ་སྣ་གར་བྱིད་དུ་འགྲོ་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གཟུར་གནས་སྒོ་ལྡན་དོན་གཉེར་བ། ཉན་པོ་
 སྟོད་ཅེས་བྱ་བར་བཤད། །སྒྲ་བོ་ཡོན་ཏན་རྣམས་གཞན་དུ། །མི་འགྱུར་ཉན་
 བ་པོ་ལའང་མིན། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་
 གྱིས། །བསྐྱེད་པ་བཅད་བརྟུར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་བར་བརྟགས་
 ལ་ང་ཡི་བཀའ། །སྒྲང་བར་བྱ་ཡི་གྲས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་དང་། དེགས་ལྡན་
 གསལ་བས་གྲང་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། མཉམ་མེད་རྩོ་བོ་ཆེན་པོས་གྲང་། ལྷ་
 ལྷུབ་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་བཀོད་པ་འདི། །གསེར་སྒྲིང་རྒྱལ་པོའི་དོར་ནི་
 བྱས་འདི་ལ། །གལ་ཏེ་དེང་སང་སྟེ་བོ་དད་ལྱུར་གྲང་། །ལེགས་བར་བརྟགས་
 ལ་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན། །དད་པ་ཅམ་དང་གྲས་པ་ཅམ་གྱིས་མིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གྲང་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་གྱི་
 གཏམ་ལས། གལ་ཏེ་ཡང་དག་དམ་འཆའ་ཅམ་ཞིག་གིས། །དེས་པ་རྟེན་གྲང་
 ལྷུབ་དང་སུན་འབྱེན་གྱི། །ཆོད་མའི་སྟོབས་གྱིས་ཐེ་ཆོམ་མ་ཆོད་ཕྱིར། །
 འདམ་ལ་བཏབ་པའི་ཕྱར་བ་བཞིན་འགྱུར་བས། །ཞེས་དང་། དེ་ཕྱིར་སྒོ་གོས་
 ལ་ཞིང་འཇོངས་པ་དང་། །ཀྱུ་ཤེ་ཅེ་ལྟར་མ་གྱུར་དེ་སྟོད་དུ། །དོམས་མི་སྒྲ་
 བར་ཞེས་ཆོད་མའི་སྟོབས་གྱིས་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་དགོས་པར་གསུངས་པས་སོ།
 །དེས་ན་རྒྱན་དུག་སོགས་ལ་ཅོད་པ་མང་ཞིང་། རང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ཕྱེ་ན་
 ཆགས་སྤང་ཅན་ཡིན་ལ་བདག་ལ་ཕྱི་ནང་གི་ལུགས་དང་། བྱེ་སྒྲ་དང་ཐལ་
 འགྱུར་བའི་ལུགས་ལའང་བྱེད་མེད་པས་ཆགས་སྤང་མེད་པའི་སྣམ་པའི་

མོངས་པའི་ཁྲོམ་སེམས་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་སྤྲིག་ཆེ་བ་མེད་ཅིང་། རང་སྤྱོད་པོ་
 དང་ཆོས་ལ་མི་དགའ་བར་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་གྲང་འདོམས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་ཞེས་བཤད་ན།
 གྲུབ་མཐའི་ཐ་སྙད་ཕྱི་ནང་སྤྱོད་པའད། དེའི་སྤྱོད་ཅི་ལྟ་བུ་སྤྱོད་ན། གྲུབ་
 མཐའི་ཐ་སྙད་ནི་ཕྱི་བ་ཁོ་ནས་སྒོ་བཏགས་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དེ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡང་གཤེགས་ལས། རྒྱུ་
 རྒྱུ་ཆེན་པོ་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
 ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། གྲུབ་
 པའི་མཐའ་སོ་སོར་བཞག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལ་བསྟན་པའི་ཚུལ་གང་ཞེ་ན།
 འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཆོས་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་མདོ་བཤད་པ་སྟེ། སེམས་
 ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་དང་མོས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྟོན་པའོ། །རྒྱུ་ཆེན་
 ཆེན་པོ་དེ་ལ་གྲུབ་པའི་མཐའི་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། གང་གིས་རྣལ་
 འབྱོར་ཅན་རྣམས་རང་གི་སེམས་སྤང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོག་པར་བྱེད་
 པའོ། །ཞེས་པ་ནས། རྟོག་གི་བ་ངན་པ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པའི་མཐའ་ལྟར་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་མ་སྤང་བ་དེ་ནི། ངས་གྲུབ་པའི་མཐའ་བཤད་དོ། །ང་ཡི་ཆོས་
 ཚུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །བསྟན་པ་དང་ནི་གྲུབ་མཐའ་ལོ། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་
 བསྟན་པ་བཤད། །རྣལ་འབྱོར་བ་ལ་གྲུབ་མཐའ་ལོ། །ཞེས་སོ། །གྲུབ་མཐའི་
 མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ས་མ་ཡ་དང་སི་རྩྭ་དང་སི་རྩྭ་དང་སི་རྩྭ་དང་ཏྲ་དང་
 གྱི་རྩྭ་ཞེས་པ་རྣམས་ཡོད་དེ། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། ས་མ་ཡ་ནི་མནའ་ཀུན་
 སྟོད། །དུས་དང་གྲུབ་མཐའ་ཡང་དག་རིག །མི་དགོ་སྟོན་ལས་སྤྲིག་བསྟུལ་
 སོགས། །ཞེས་དང་། སི་རྩྭ་དང་ཨ་རྩྭ་སྤྱར་བས་སི་རྩྭ་དང་སི་རྩྭ་ནི་དངོས་གྲུབ་

དང་གྲུབ་པ་སོགས་ལ་འཇུག་ལ། སི་རྒྱུ་ཨ་རྒྱ་མཆོམས་སྒྱུར་བས་སི་རྒྱུ་དང་
 སི་རྒྱུ་ནི། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། གྲུབ་པ་ཟེན་པ་རྫོགས་པའོ། །ཞེས་དང་།
 འདྲིའི་རྫོགས་པའི་སྐད་དོད་ནི་ཕྱུ་རྒྱ་ནི་དེས་པར་བསྐྱེད་པའང་རུང་ལ་པ་རི་ནི་
 ཕྱུ་རྒྱ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འང་བསྐྱུར་རོ། །ཨ་རྒྱ་ནི་རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས། ཨ་རྒྱ་
 ཟད་དང་འཇུག་ཆ་དང་། ཉི་དང་ཕྱོགས་དང་སྐད་པ་ལ། །ཞེས་དང་། གཞན་
 ཡང་དབྱས་དང་བར་དང་ནང་སོགས་ལའང་འཇུག་གོ། །ཏུ་རྒྱ་ནི་འཆི་མེད་
 མཛོད་ལས། ཏུ་རྒྱ་གཙོ་བོ་གྲུབ་མཐའ་དང་། །ཐགས་འཐགས་པ་དང་ཡོངས་སུ་
 འགོབས། །ཞེས་དང་། སྒྲ་གཅིག་དོན་མང་ལས་ཀྱང་། ཏུ་རྒྱ་བསྟན་བཅོས་
 རིགས་རྒྱུད་ཏུ་སྟེ། །ཏུ་རྒྱ་གྲུབ་པའི་སྟན་གྱི་བྱ་བ་ལ། །ཏུ་རྒྱ་བདེ་བ་ཏུ་
 སྟོབས་ལྟན་ཏེ། །རྒྱུ་སྐྱེད་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་ལ་ཏུ་རྒྱ་འོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་བཤད་
 དོ། ། གྱི་ཏུ་རྒྱ་ནི་འཆི་མེད་མཛོད་ལས། གྱི་ཏུ་རྒྱ་ནི་གཤེན་རྗེ་དང་། །གྲུབ་མཐའ་
 དབང་ཐང་མི་དགའི་ལས། །ཞེས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་ན། རྣམ་རྟོག་
 གི་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆ་གཞན་བསྒྲོག་ནས་རང་གི་སྒྲོ་ངོར་ཡང་དག་པར་གྲུབ་
 པ་དེ་གྲུབ་མཐའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ས་མ་ཡའི་ས་མ་ཡང་དག་པ་དང་། ཨ་ཡ་
 རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་ཀྱང་། སྡེ་པ་སོ་སོའི་དམ་
 ཆོག་ཅེས་བཤད་པ་དང་། ལང་གཤེགས་ལས། རང་གི་སེམས་སྤང་བའི་རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་སྡོག་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །རང་གི་སྒྲོ་ངོར་
 གྲུབ་པའི་ནང་ཆོན་ཡིན་པས་ན། སི་རྒྱུ་དང་སི་རྒྱུ་འཇམ་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་བྱ་
 ལ། དེ་ཡང་བྱིངས་མདོ་ལས་ཁྱི་རྒྱ་བསྟན་བཅོས་ལ་སྟེ་བཀྲ་ཤིས་ལའོ། །ཞེས་
 བསྟན་བཅོས་གྱི་བྱིངས་ལས་བསྐྱུབ་པས། བྱིངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་བཅོས་
 ལའང་འགོ་ལ། རང་གི་སྒྲོ་ངོར་གྲུབ་པའི་ཆ་དེ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལའང་གྲུབ་
 མཐའ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་བཅུ་མས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཏུ་རྒྱ་ཞེས་པ་དེ་

ལའང་བྱའོ། །རང་གི་སྒྲོས་ཡང་དག་པར་ངེས་པར་བྱས་ནས་བཞག་པའི་དོན་
 གྱི་མཐའ་འཇམ་དབྱང་ཆོན་ཡིན་པས་ཀྱི་ཏུ་སྟེ་གྲུབ་མཐའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཀྱི་ཏ་
 བྱས་པ། ཡུལ་མཐའ་འཇམ་དབྱང་སྟོགས་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། མཛད་པའི་མཐའ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།
 དེའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལ་མཛད་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་
 མཐའ་སྟེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དོན་གྱི་མཐའ་ངེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་མཛད་
 པའི་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པའང་གྲུབ་མཐའི་འགྱུར་ལོར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། ཕྱི་ནང་གི་བྱེད་པར་འབྲེལ་སྤྲོད་དང་བཅས་
 པ་དང་། ལུས་ཀྱིས་མདོར་བསྟན་ཡན་ལག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གསུམ།
 དང་པོ་ལ། ཕྱི་ནང་གི་བྱེད་པར་ངོས་བཟུང་། དེ་ལ་འབྲེལ་བ་སྤངས་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། **བསྟན་དང་སྟོན་པ་ལྟ་བུས་ཕྱི་ནང་གཉིས།** །ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། དེ་ལ་
 ཕྱི་ནང་གི་བྱེད་པར་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་དང་། ལྟ་བ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་
 འབྲེད་དགོས་ཏེ། སྟོན་པ་སྟོན་ཀྱན་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་མེད་པར་ཐོབ་
 པས་ཉེན་འབྲེལ་ཟབ་མའི་ཆོས་རང་དབང་དུ་སྟོན་པ་དང་། བསྟན་པ་དམ་པའི་
 ཆོས་འཆེ་བ་མེད་པའི་བྱེད་པར་དང་ལྡན་པ་དང་། ལྟ་བ་ཉག་གཅིག་རང་
 དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པར་ཞེ་ནས་འདོད་པ་གསུམ་སངས་རྒྱས་པའམ་
 ནང་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་དང་འདི་གསུམ་གྱི་བསྐྱོག་ཆེ་གསུམ་ནང་བ་འདི་ལས་
 ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་སྡེའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་
 ཞིང་དེའི་སྟོན་ས་ཕྱི་ནང་གཉིས་བཞག་སྟེ། སྟོན་པ་དེའི་བྱེད་པར་ཤེས་ནས་
 དེ་སྟོན་པར་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟ་ལས་ལུས་བྱུང་གི་
 བསྟོད་པར། བདག་ནི་སངས་རྒྱས་སྟོགས་མི་འཛིན། །མེར་སྐྱ་སོགས་ལ་མི་

སྤང་ཡང་། །གང་ཞིག་རིགས་པར་ལྡན་པའི་ཆོག་ །དེ་ཉིད་སྟོན་པར་ཡོངས་
 སུ་འཛིན། །ཞེས་སྟོན་པར་འཛིན་ཚུལ་དང་། །བྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས།
 བདག་ནི་སྟོན་པ་གཞན་སྤངས་ནས། །བཅོམ་ལྡན་ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་སུ་
 མཆི། །དེ་ཅིའི་སྤང་དུ་ཞེན་ཁྱོད། །སྟོན་མི་མངའ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྡན། །ཞེས་
 སྟོན་པར་མི་འཛིན་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར་དགོས་ལ། དཔལ་ལྡན་རྩ་བས་གྲང་།
 ཉེན་འབྲེལ་ཟབ་མའི་ཆོས་རང་དབང་དུ་སྟོན་པ་གཞན་སྤེའི་སོ་སྟེ་ལྟ་ཅི་སྟོས།
 ཉན་རང་བྱང་སེམས་རྣམས་ལའང་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་
 རྒྱུ་པ་ཕྱར་བུ་བ་སེར་སྐྱ་བ་ལྷག་སྤྱག་པ་རྐང་མིག་པ་དབང་སྤྱག་པ་བྱབ་
 འཇུག་པ་རྩ་བ་པ་ཆངས་པ་བ་དང་མཆོད་འོས་པ་ཞེས་རང་རང་གི་སྟོན་པ་དེ་
 སྟོན་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་། རང་དེའི་རྗེས་འཇུག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པ་ཁོ་ནར་སྤང་
 བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་གཞུང་དང་། འདོད་
 ཚུལ་སོགས་ཀྱི་བཏགས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེས་འདིར་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེས་ན་ཕྱི་ནང་གི་བྱད་པར་སྟོན་པས་འབྲེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཡང་། རང་གཞན་
 ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་བྱད་པར་ནི་ལྟ་བས་འབྲེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བསྟན་པ་
 དང་སྟོན་པ་གཅིག་གྱང་གྲུབ་མཐའ་ཐ་དད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་སྤེ་
 བཞི་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྟག་ཆང་བས་བོན་པོས་མ་དེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་
 དེ། སངས་རྒྱུ་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པས་ཕྱི་རོལ་པ་ཡིན་ཡང་། ཁྱོད་
 གྱིས་འདོད་པའི་ཆད་སྤྱ་གཅིག་དང་། ཉག་སྤྱ་སྤེ་ལྟ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་དུ་མ་
 ཡོད་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །བསྟན་པའི་བྱད་པར་ཡང་མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས།
 དེ་ནི་བག་ཆགས་རྟོགས་དང་ཞི་བ་དང་། །རབ་ཏུ་རྟོགས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བར་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་
 གང་ལའང་དང་པོར་ཐོས་པའི་སྟོན་པ་ཐར་པའི་བག་ཆགས་དང་། བར་དུ་

བསམ་བས་དོན་རྟོགས་ནས་ཉོན་མོངས་པལ་ཆེར་གྱི་ཅེ་གཞིལ་བ་དང་།
 མཐར་བསྐྱོམ་པས་ཉོན་མོངས་སོགས་ལས་རིམ་གྱིས་གྲོལ་བར་བྱེད་པས་ན་
 རྩོམ་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་པར་འབྲེལ་བ་དང་། མི་འཆེ་བའི་བསྟན་
 པ་དང་། བདག་མེད་པ་གྲོལ་ལམ་དུ་འདོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱི་ནང་འབྲེད་བྱབ་སྟེ།
 རང་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀ་ཁྱད་པར་དེ་ཁོ་ན་འདོད་ལ། གཞན་སྡེ་རྣམས་
 ཁྱད་པར་དེ་དག་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོད་ལྡན་ལས། དུག་རྒྱ་གསུམ་དང་
 ཡང་དག་ལྡན། །བསྐྱབ་པ་གསུམ་ནི་རབ་སྟོན་ལ། །ཐོག་མ་བར་དང་མཐའ་
 དགེ་བ། །སངས་རྒྱས་གསུང་དུ་ཡང་དག་རྟོགས། །ཞེས་དང་། དཔའ་བོས་
 གྲང་ལུང་གི་དོན་ནི་བསམ་པ་དང་། །སྒྲོམ་དང་གྲུས་པར་མཉན་པ་ཡིས། །
 དུས་གསུམ་ཆ་དབྱེ་ཉིད་གྱིས་ནི། །བསྟན་ལས་གཞན་མ་མཆིས་པ་ལགས། །
 །ཞེས་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས། དོན་མེད་དོན་ལོག་དོན་དང་
 ལྡན། །ཐོས་ཅོད་སྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པ། །ངན་གཡོ་བཅེ་བྲལ་སྟག་བསྟལ་སྟོང་།
 །ཞེས་དང་། འདི་དང་མཐུན་པར་ཆོགས་སྟག་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་གྲང་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་བ་གཞན་རྣམས་གཞན་ལ་གཞོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ།
 གཅེར་བྱ་བ་གཞན་ལ་མི་འཆེ་བར་རྫོམ་ཡང་། རང་ལ་འཆེ་དགོས་པར་ཁས་
 ལེན་ཅིང་། རང་ལུས་ཀྱི་སྲིན་བྱ་བརྒྱད་ཁྲི་ལའང་གཞོད་པས་གཞན་ལའང་
 གཞོད་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་
 མི་འཆེ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་སྡེ་
 གནས་མ་བྱ་བས་གྲང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་ཁས་ལེན་གྲང་། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་འདོད་ཅིང་། གཞན་སྡེ་ཆད་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས་གྲང་
 བདག་རྟག་པར་འདོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། ཆོས་
 ནི་མདོར་ན་མི་འཆེ་བར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །

སྟོང་ཉིད་མྱ་ངན་འདས་པར་ཏེ། །འདིར་ནི་དེ་གཉིས་འབའ་ཞིག་གོ། ། ཞེས་
 དང་། གཞན་ལ་འཆེ་བ་དག་སྟོང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ལྟ་བ་ཡང་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། འདུས་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཕྱག་རྒྱ་བཞིར་ལྟ་
 བུའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་སྟོན་ས་ཕྱི་ནང་འབྱེད་དགོས་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་
 ལྟ་བ་མི་འབྲ་བར་མཁས་པས་གསུངས་པ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྩོམ་སྟོང་འབྲེལ་ལས། དེག་བྱེད་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་འབྱོར་རྣམས། །
 དབང་ཕྱག་སོགས་གྱིས་བྱས་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་པ་ཡི་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལ། །
 སྟོན་པ་ཉིད་ལ་བྱུང་པར་ཡོད། །ཅེས་དང་། སྟུན་རས་གཟེགས་གྱི་བྱི་མེད་འོད་
 ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་དང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་འབྱོར་སྟོང་བ་ཡང་
 མཚུངས་ཏེ། ཐ་སྙད་ལ་དཔྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་
 ཐ་སྙད་མཚུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་པ་དང་སྤྲུགས་པ་ལ་ཡང་བྱེ་བྲག་མེད་
 རོ། །འོན་ཀྱང་སྟོང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་སོ་སོའི་བྱུང་པར་ཏེ། དེས་ན་བདག་
 མེད་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་མེད་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གང་ཟག་
 ལ་བདག་མེད་པ་དང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །སྤྲུག་ཆང་པ་ན་
 དེ། གལ་ཏེ་བོན་པོས་ཀྱང་བདག་མེད་ཅེས་ཐ་སྙད་འདོད་པས་ནང་པར་
 འགྱུར་ཟེར། འོ་ན་བྱུང་འབྱུག་པ་དང་དབང་ཕྱག་པས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ཁས་
 གླངས་པས་ནང་པར་འགྱུར་བ་དང་། ས་བཅུའི་དབང་ཕྱག་དེ་དག་གི་ལུགས་
 མི་འཐད་པར་འགྱུར། སྤྲུག་ན་ཅི་ཞིག་སྟེ། དེས་སྟོང་བ་ཞེས་པ་དང་། རང་པའི་
 སྟོང་བ་གཏན་མི་འབྲ་བས། མི་མཚུངས་སྣམ་ན་བོན་པོ་ལའང་དེ་ལྟར་རོ། །
 གལ་ཏེ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདོ་ལ་གཞིགས་བྱུང་ནས་དེ་ལྟར་སྤྲུག་པས་
 སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བ་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། འོ་ན་གངས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་བྱུང་
 པར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་གཞིགས་བྱུང་བར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་

བཤད་པས་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་བ་འདོད་པའི་ཕྱི་རོལ་པར་འགྱུར་རོ། །
 ཡ་མཆོན་ཅན་ཀྱི་ལྟ་བ་གོ་བྱུག་པོ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་གཞིགས་
 བྱང་ནས་བཅས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞིན་ཏུ་སྒྲིམ་པས་
 ཆོག་གོ། །འོན་ཀྱང་ཁོ་བོ་ནི་བོན་དང་དེ་འབྲེལ་གས་ནི་འདི་སྐབས་སུ་འཆད་
 མི་འདོད་དེ། སྒྲིག་སྒྲོབ་པའི་བྱིས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཅན་གཅོད་པ་ལྟར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ལྟ་བའི་སྒྲིམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ན་ཞིན་ཏུ་མང་ཚུལ་ནི། ལྟ་བ་ལྟ་བརྒྱ་
 དང་བདུན་ཅུ་དང་། སུམ་བརྒྱ་དང་བྲུག་ཅུ་ཅ་གསུམ་དང་། ལྟ་བའི་ཅ་བ་བརྒྱ་
 ཅ་བཅུ་དང་། ཡ་མཆོན་ཀྱི་ལྟ་བ་གོ་བྲུག་དང་། ལྟ་བ་རེ་གཉིས་དང་། དམ་
 པ་མིན་པའི་ལྟ་བ་ཉེར་བརྒྱད། འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ། འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་སྒྲིབ་བཅུ་
 བྲུག་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་དང་། ལྟ་བ་ལྟ་དང་། མཐའ་བཞིར་
 ལྟ་བ་བཞི་དང་། མཐའ་ལྟ་གསུམ་དང་། མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟ་བའི་བར་དུ་ཡོད་
 དེ། ཇི་སྐད་དུ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོབ་མ་ལེགས་ལྟན་ཀྱི་དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལས།
 ལྟ་བའི་འཕྲང་བ་སུམ་བརྒྱ་བྲུག་ཅུ་ཅ་གསུམ་དང་། ལྟ་བ་བྲུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་
 དང་། འཛིག་ཆོགས་ཀྱི་རི་བོ་ཉི་ཤུ་དང་། རྩེད་པའི་རྒྱུ་བཅུ་གཉིས་དང་།
 བདག་ཏུ་སྒྲིབ་བཅུ་གཉིས་དང་། ལྟ་བ་ལྟ་དང་། ལྟ་བ་གསུམ་དང་། ལྟ་བ་
 གཉིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲོན་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་
 ལུང་འགྲེལ་བར། ལྟ་བ་ལྟ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཞེས་གངས་ཅམ་སྒྲིམ་པ་དང་།
 སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་ཀྱི་དབུ་མ་སྒྲིང་པོའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་ལྟ་བའི་
 དབྱེ་བ་བརྒྱ་ཅ་བཅུར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཐ་དད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་པ་
 དང་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་འཆེ་བ་པ་དང་ལོ་མ་ཅན་དང་གཅོད་སྒྲིབ་ཅན་དང་།
 རྒྱབ་འཇུག་པ་དང་རྒྱབ་འཇུག་སེམས་པ་དང་། དབྱིག་གྲུ་གསུམ་པ་དང་། ཀོ་
 ལྷགས་དུམ་བུ་ཅན་དང་། མཉམ་པར་སྦྱོད་པ་དང་། ལྟ་མཆོག་པ་དང་། ཆོས་

གྱི་མཆོག་སྦྱིན་ཅན་དང་། གདུང་བ་ཅན་དང་། ལག་པ་གདུང་བ་ཅན་དང་།
 རྒྱལ་པོར་སྦྲ་བ་དང་། གན་པོར་སྦྲ་བ་དང་། མེ་ཡོ་ཨ་ཉི་རི་དང་། རིགས་དང་
 རྗེས་སྤྱུ་མཐུན་པ་དང་། བཅིངས་ནས་འདུག་པ་དང་། འཁོར་ལོ་སྦྱང་བ་དང་།
 རི་ལ་གནས་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་བསོད་སྦྱོམས་ཅན་དང་། སྤང་པོའི་རྒྱལ་
 མཆོན་ཅན་དང་། སྦྱོག་ཅན་དང་། བད་ཅན་དང་། ཉ་འདུལ་བ་དང་། ཀ་ལན་ཉ་
 ཀ་པ་དང་། སྦྱོད་གཙང་མ་ཅན་དང་། སྦྱོང་མོས་རྒྱ་བ་ཅན་དང་། ཡན་ལག་
 ཐམས་ཅན་རལ་གའི་ནང་དུ་བརྟམ་པ་དང་། སྦྱོན་མ་ལྷག་མ་ཅན་དང་། གསེར་
 ཅན་དང་། རྒྱབ་པར་སྦྲ་བ་དང་། དབང་པོ་ཆེན་པོ་དང་། ཞ་ཉེ་ཅན་དང་། བམ་
 མཁའ་འབྱུང་བ་དང་། འིང་རྟ་མང་པོ་ཅན་དང་། རོན་ཐམས་ཅད་པ་དང་།
 བསམ་གཏན་ལ་དགའ་བ་དང་། ཆོས་ཅན་པ་དང་། ཟས་གང་མོ་ཅན་དང་།
 ཐུག་པའི་གོས་ཅན་དང་། ཐུ་བ་གཅིག་པ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲམ་ན་
 གནས་པ་དང་། སྦྱོ་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲམ་ན་གནས་པ་དང་། དུང་གི་སྤྱུ་ཅན་དང་།
 ལྷ་ཉེན་སྦྱིན་མའི་བྱ་དང་། ལུས་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་གཞོད་པ་
 མེད་པ་དང་། ལྷ་ཆོགས་ལྷ་བ་དང་། ཀ་ཀན་འདའ་བ་དང་། གཙོད་པ་པ་དང་།
 ལྷའི་གྲོང་བ་དང་། གོས་པ་མེད་པ་དང་། ས་ཁུང་ན་གནས་པ་པ་དང་། རྩ་བ་
 བྱེད་པ་དང་། ཆོས་སེམས་པ་དང་། མ་ལ་གྲུས་པ་པ་དང་། པ་ལ་གྲུས་པ་པ་
 དང་། རྩ་བ་པ་པ་དང་། ལག་པར་ཟ་བ་དང་། སྦྱང་གིས་འཆོ་བ་དང་། འདས་
 པར་གྱུར་པ་དང་། འདས་པར་མ་གྱུར་པ་དང་། བྱང་པོ་གསུམ་པ་དང་། གཉིས་
 གསུམ་གྱིས་འཆོ་བ་དང་། འདུག་པ་དང་། གངས་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཅན་
 དང་། ལུག་པ་པ་དང་། བགས་ན་གནས་པ་པ་དང་། བའི་ཁ་ནས་པ་དང་། བ་
 ལང་གི་ལུགས་པ་དང་། ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་དང་། སྦྱོད་པ་པ་དང་། ཐུགས་
 བདག་པ་དང་། གོ་ཉུ་མ་བ་དང་། ཞིབ་མ་ཅན་དང་། འིན་ཏུ་ཁྱུས་བྱས་པ་དང་།

མཆོད་འཁོར་འགྲམ་ན་གནས་པ་དང་། འཆོ་བ་དང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་དང་།
 རོག་མ་པ་དང་འཁོར་བྱེད་པ་དང་། བ་ར་རྣམ་ཅ་བ་དང་། བཤའི་གངས་ཅན་
 དང་། བ་དན་འཇམ་བ་དང་ལྷ་མཆོད་པ་པ་དང་། གཞན་ལ་མི་འདུད་པ་དང་།
 གོས་ཀྱི་དུམ་བུ་ཅན་དང་། ལུག་པའི་གཤོག་པ་ཅན་དང་། ལན་གསུམ་རྒྱུ་
 འཇུག་པ་དང་འགལ་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། མེས་པོ་ཅན་དང་། མཁའ་ལྷིང་བ་
 དང་། ཁྱིམ་གྱི་རབ་ན་གནས་པ་དང་། མཆོག་གི་མཆོག་པ་དང་། གཅེར་བུ་
 གཉེན་གྱི་བུ་བ་དང་། འགོངས་བྱེད་པ་དང་དགོ་སྦྱོང་བ་དང་ཀ་ཏ་ཡའི་བུ་དང་།
 ལྷག་སྦྱོང་གྱི་བུ་དང་བ་ལང་གི་བརྟུལ་ཁྱེལ་ཅན་དང་། རི་དྲགས་ཀྱི་བརྟུལ་
 ཁྱེལ་ཅན་དང་། རྟའི་བརྟུལ་ཁྱེལ་ཅན་དང་། ཁྱིའི་བརྟུལ་ཁྱེལ་ཅན་དང་།
 གསོལ་བ་མི་འདེབས་པའི་བརྟུལ་ཁྱེལ་ཅན་དང་། ཞིབ་པོའི་བརྟུལ་ཁྱེལ་
 ཅན་དང་། མེའི་བརྟུལ་ཁྱེལ་ཅན་དང་། གཞོན་བུའི་བརྟུལ་ཁྱེལ་ཅན་དང་།
 མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པར་སྤྲོ་བ་དང་། རྒྱལ་ས་སྤྱེས་པའི་
 ཐོང་བ་ཅན་དང་། སེའི་གཏུན་བརྒྱུངས་ཅན་དང་། རྫོ་འཐག་པ་བ་དང་། ཡང་
 དག་པར་ཁྱུས་བྱེད་པ་དང་། རྒྱས་དག་པར་ལྟ་བ་དང་། སྤྱི་གནས་དག་པ་བ་
 དང་། ལས་ཀྱི་དག་པ་བ་དང་། རྒྱལ་གྱི་འཇུལ་བྱེད་པ་དང་། དགོན་པ་པ་དང་།
 ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུང་དང་ནམ་མཁའ་ལ་སེམས་ཡོད་པར་ལྟ་བ་སོགས་
 ལྟ་བ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཅ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་ལ།
 ལྟག་ཆང་པས་སློབ་དཔོན་སྤང་བལ་ཟེར་བའང་ལེགས་ལྷན་གྱི་མིང་ཡིན་ལ།
 ལྟ་བ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱ་ཡང་དེར་བཤད་ཅིང་། ལེགས་ལྷན་གཞན་པ་གཅིག་གིས་
 དབུ་མའི་གཞུང་རྒྱུང་གཅིག་ནའང་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། སངས་རྒྱས་པ་དང་
 འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། འཆོ་བ་དང་ལོ་མ་ཅན་དང་། གཅང་སྤྱ་ཅན་དང་ཁྱབ་
 འཇུག་སེམས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་ལ་དགའ་བ་དང་། ཆོས་

ཅན་དང་ཟས་གང་མོ་ཅན་དང་། སྤག་པའི་གོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་སྤུམ་བུ་
 སྤག་ཅུ་ཅ་གསུམ་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། ར་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ཡ་མཚན་དགྲ་
 བཅུ་ཅ་སྤག་གྲང་དེ་ལྟར་བྱུང་དོ། །ཞེས་བཤད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་གྲང་ཆུབ་
 བཟང་པོས་གྲང་གྲུབ་མཐའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཡ་མཚན་ཅན་དགྲ་
 བཅུ་ཅ་སྤག་དག་ལས་འཕྲོས་པའི་ཆོས་འདི་ལ་ཅོད་པ་སྤྲ་བ་སྤུམ་བུ་སྤག་
 ཅུ་ཅ་གསུམ་དག་གི་ལྟ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདུལ་བ་ལུང་ཅ་
 འགྲེལ་ལས་གྲང་གསུངས་ལ། ཡང་དབྱ་མ་སྟོང་པོ་ལས། ལྟ་བས་སྟེང་འབྲུག་
 འགྲོ་རྣམས་ལས། །གཉིས་མེད་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་འདྲ། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་
 ལས། ལྟ་བུ་སྤག་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་ཆངས་པའི་བྲ་
 བ་ལས་གསུངས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་རྟོག་པའི་སྤྲ་སྟེགས་ནི་
 བཅོ་བུའདྲ་དེ། དེ་རྣམས་ལས་བཞི་ནི་རྟག་པར་སྤྲ་བའོ། །བཞི་ནི་འགའ་ཞིག་
 རྟག་པར་སྤྲ་བའོ། །བཞི་ནི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པར་སྤྲ་བའོ། །བཞི་ནི་
 དག་གི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཅན་ནོ། །གཉིས་ནི་རྒྱ་མེད་པར་སྤྲ་བ་སྟེ། དེ་
 ལྟར་ན་བཅོ་བུའདྲ་དོ། །སྤྱི་མའི་མཐའ་ལ་རྟོག་པ་ནི་བཞི་བཅུ་ཅ་བཞི་སྟེ། དེ་
 ལ་བཅུ་སྤག་ནི་འདུ་ཤེས་དང་ལྡན་པར་སྤྲ་བའོ། །བུའདྲ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་
 པར་སྤྲ་བའོ། །བུའདྲ་ནི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ཡང་མིན། མེད་པའང་མིན་པར་སྤྲ་
 བའོ། །ལྟ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྤྲ་བུ་ལས་འདའ་བར་སྤྲ་བའོ། །བདུན་ནི་
 མེད་པར་སྤྲ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཞི་བཅུ་ཅ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ཆངས་
 པའི་བྲ་བ་ལས་གྲང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་རྒྱས་པར་འབྱུང་ལ། མདོན་པ་ཀུན་བདུས་
 འགྲེལ་བ་དང་། མདོན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས་གྲང་མདོ་འདིའི་ལུང་རྩེང་ཟད་
 བྲས་སོ། །དམ་པ་མིན་པའི་ལྟ་བ་ཉེར་བུའདྲ་ནི། མདོ་སྡེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་
 དད་པ་ལས། ཆོས་ལ་ཚུལ་བཞིན་མིན་པར་སྤྲ་བའི་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་

འབྱེད་པ་ལ་དམ་པ་མིན་པའི་ལྟ་བུ་ཉེར་བརྒྱད་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་
 ལྟེ། མཚན་མའི་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་མིན་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་
 སོགས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཀྱན་བརྟུས་ལས། ལྟ་བུ་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་པོ་དེ་
 དག་གང་ཞེ་ན། མཚན་མར་ལྟ་བུ་དང་། བརྟགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་
 ལྟ་བུ་དང་། ཀྱན་ཏུ་ཉོག་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱར་
 བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བུ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱར་བའི་ལྟ་བུ་
 དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་ལྟ་བུ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བར་ལྟ་བུ་དང་དབང་
 ཟ་བའི་ལྟ་བུ་དང་། རབ་ཏུ་འབྱུག་པའི་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བུ་དང་།
 འཕེལ་བའི་ལྟ་བུ་དང་། ཁས་མི་ལེན་པའི་ལྟ་བུ་དང་། ངན་གཡོའི་ལྟ་བུ་དང་།
 བཀྱར་སྟེའི་ལྟ་བུ་དང་། མོངས་པ་བསྟན་པའི་ལྟ་བུ་དང་། ཅ་བའི་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་
 བ་ལ་ལྟ་བུ་མིན་པར་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱོར་བ་སེལ་བའི་ལྟ་བུ་དང་། དེས་པར་
 འབྱེན་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱིབ་པ་སོགས་པའི་ལྟ་བུ་དང་། བསོད་
 རམས་མིན་པ་འཕེལ་བའི་ལྟ་བུ་དང་། འབྲས་བྱ་མེད་པའི་ལྟ་བུ་དང་། ཆད་
 པས་གཅད་པའི་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བུ་དང་། བསྟན་པ་མིན་
 པར་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་དང་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ལྟ་བུ་འོ་ཞེས་སོ། །
 མཚན་མའི་ལྟ་བུ་གཞན་ཀྱན་གྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས་ལྟ་བུ་ཐམས་
 ཅད་མཚན་མའི་ལྟ་བུའི་གཞི་ཅན་ཁོ་ན་འོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་ལྟ་བུ་གཞན་
 ཐམས་ཅད་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ལྟ་བུ་བས་བསྟན་པར་བཤད་ཅིང་། ཅ་བའི་ལྟ་
 བས་ཀྱང་ཀྱན་སྐྱེད་པར་ཡང་བཤད་དོ། །འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་ནི། མདོ་དག་ལས།
 འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རིའི་ཅེ་མཐོན་པོ་ཉི་ཤུ། ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་ཀྱན་
 བརྟུས་འབྱུག་པ་སོགས་མང་པོ་ལས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་ས་ལས། རྒྱ་
 ལ་འབྲས་བྱ་མངོན་གསལ་དང་། །འདས་དང་མ་འོངས་ཡོད་པ་དང་། །བདག་

དང་རྟག་དང་ལས་རྣམས་དང་། །དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་རྣམ་འཛེད་དང་། །
 མཐའ་དང་མཐའ་མེད་སྤྱོད་བ་དང་། །རྒྱ་མེད་ཆ་དང་མེད་པ་དང་། །མཆོག་དང་
 དག་པ་བཟུ་གིས་པ། །པ་རོལ་སྤྲོ་བ་བརྟུ་བྱུག་ཡིན། །ཞེས་རྒྱས་པར་བྱུང་བ་
 ལྟར་ལུང་ལས་གྱང་འབྱུང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོང་པན་ཆད་འབྱུང་བ་
 དང་། མི་འབྱུང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་བཞི་
 དང་། འཛིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་
 ཡིན་པར་ལྟ་བ་བཞི་དང་། འཛིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། མཐའ་དང་མི་
 ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་བཞི་དང་། སྟོག་
 ལུས་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། ཐ་དད་པར་ལྟ་བ་སྟེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བརྟུ་
 བཞི། ཡང་མདོ་དུ་མ་ནས་གསུངས་པའི། འཛིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་ཚུལ་ཁྲིམས་
 དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ལོག་
 ལྟ་སྟེ་ལྟ་བ་ལྟ་དང་། བདག་ལས་སྟེ་བ་དང་གཞན་ལས་སྟེ་བ་དང་། བདག་
 གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྟེ་བ་དང་། རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་བར་ལྟ་བ་སྟེ་མཐར་འཛིན་
 གྱི་ལྟ་བ་བཞི་དང་། བདག་སྟོན་བྱུང་མ་བྱུང་སྟུང་པའི་སྟོན་མཐར་ལྟ་བ་དང་།
 བདག་བྱི་མར་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་སྟུང་པའི་བྱི་མཐར་ལྟ་བ་དང་། བདག་
 ཅིར་བྱུང་ཅིར་འབྱུང་གང་ནས་འོངས་གང་དུ་འགོ་སྟུང་པའི་སྟུང་མ་དང་བྱི་
 མའི་མཐར་ལྟ་བ་སྟེ་མཐར་ལྟ་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། གཞི་བསྟུ་བ་ལས།
 འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཙ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བར་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ནི་
 རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་
 རྣམས་དང་། བྱི་མའི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་
 མའི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟག་པ་དང་
 ཆད་པར་ལྟ་བ་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟ་བ་གཉིས་ཏེ་ལྟ་ངན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཙ་བ་

འཛིག་ལྟས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་ཆད་དུ་མ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་
 བསྐྱ་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙ་བ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་
 བའོ། །ཞེས་དང་། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱི་འཛིག་ཆོགས་སུ་ལྟ་བའི་ཙ་
 བ་ལས་བྱང་བའི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་དུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡ་མཆོན་ཅན་གྱི་ནང་གི་ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་དང་། ཟད་བྱེད་པ་ལ་ཀྱན་ཏུ་
 རྒྱ་ཞེས་པ་མིང་འདྲ་ཡང་དོན་མི་གཅིག་ལ། ཡ་མཆོན་ཅན་གྱི་དགོ་སྦྱང་
 གཅེར་བྱ་བ་དང་། ཟད་བྱེད་པའི་གཅེར་བྱ་བའང་མི་གཅིག་པ་སོགས་ཤེས་
 དགོས་སོ། ། རོ་ན་ལྟ་ངན་འདི་དག་རྒྱ་གང་གི་སྒོ་ནས་བཞག་སྟམ་ན། རྒྱ་
 དུག་གི་སྒོ་ནས་བཞག་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་འཛིག་ལྟ་དང་། བསྐྱ་བ་ནི་
 ལྟ་བ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ལོག་བཤད་དང་། བསམ་གཏན་ནི་ཉིང་འཛིན་གྲུབ་
 པའི་མངོན་ཤེས་དང་། དུས་ནི་ལྟ་བ་གསུམ་ཅི་རིགས་སྦྱེད་པའི་དུས་ཉི་དུས་
 གསུམ་གསུམ་དང་། ལྟ་བ་ནི་མཐའ་གསུམ་ཅི་རིགས་སུ་ལྟ་བ་དང་། སྦྱེ་
 གནས་ཀྱི་སྒོ་ནི་བདག་འདུཤེས་གཅིག་དང་ལྟ་བ་དང་འདུཤེས་སྟེ་ཆོགས་
 སུ་ལྟ་བར་ལྟ་བའི་སྦྱེ་གནས་ཉི་རང་བཞིན་གཟུགས་མེད་དང་གཟུགས་
 ཁམས་མན་ཆད་དེ་དུག་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་བསྐྱ་བ་ལས། འདི་ལྟ་
 བ་ལྟ་བར་གྱུར་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་རྣམ་པ་དུག་གིས་རྣམ་པར་
 བཞག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་དང་བསྐྱ་བ་དང་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པ་དང་།
 དུས་དང་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། སྦྱེ་བའི་གནས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། སྒར་གྱི་ལྟ་ངན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ན་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟ་བའི་ནང་དུ་
 འདུས་ལ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་མཐའ་གཉིས་ཁེགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་
 རྒྱ་གསུམ་པར་སྦྱེས་ཆེ་ལྟ་ངན་གྱི་རིགས་མ་ལུས་པ་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་དབྱ་མའི་
 ལྟ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉན་པོར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །རི་སྐད་དུ་དེ་དག་

སྟོས་ལས་སྟོས་པ་ནི། །སྟོང་བཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ལྟ་
བ་ངན་རྣམས་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར། ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་བ་བསྟན། །
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཞིན་ཏུ་མང་ངོ་། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བྱིན་གྱི་བྱུང་པར་སྟོན་པ་དང་། བསྟན་པ་དང་ལྟ་
བ་གསུམ་གྱིས་འབྲེད་པ་ལས། ལྟ་སྟོམ་སྟོད་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་ཀྱང་བྱུང་
པར་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། དེའི་དོན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་མཁན་པོ་ཁ་ཅིག་
འབྲུལ་བར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། **བཀར་བཏགས་ལྟ་དང་སྟོམ་པ་སྟོད་**
པའི་གཉིན། །མཐའ་གཉིས་སྤངས་སྟོད་བལ་འབྲས་བཏག་འགོག་བསྟན། །
ཞེས་པའི་དོན། བྱིན་གྱི་བྱུང་པར་གཞན་ཡང་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟེ་
སྟོད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མདོ་བཞིར་འདུས་པར་
བྱ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་ཏག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྟུག་
བསྐྲུལ་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་དང་། སྤངས་ལས་འདས་
པ་ཞི་བའོ། །ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་སྟེ་དང་
མདོ་སྟེ་པ། །རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་དབྱ་མ་པའི། །གྲུབ་མཐའ་གང་ཞིག་ཆོས་
སོགས་ཀྱི། །ཆོགས་བཅད་སངས་རྒྱས་ཕྱག་རྒྱས་བཏག། །ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་དང་། འོད་ལྡན་ལས། ཕྱག་
རྒྱ་གསུམ་དང་ཡང་དག་ལྟ། །ཞེས་པ་ལྟར་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་
ཏག་ལ་གང་མི་ཏག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྐྲུལ་བ་ཞེས་བྱས་ན་ཕྱག་རྒྱ་
གསུམ་དུ་འགྱུར་ལ། མདོ་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། འཛིག་རྟེན་པ་དག་
ཉིང་འཛིན་སྟོམ་བྱེད་ཀྱང་། །དེ་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཛིག་མི་བྱེད། །དེ་ནི་
ཉོན་མོངས་ཕྱིར་ཡང་རབ་འབྱུག་སྟེ། །ལྟ་སྟོད་ཀྱིས་ནི་ཉིང་འཛིན་འདིར་
བསྟོམས་བཞིན། །གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག ། སོ་སོར་དེ་

བརྟགས་གལ་ཏེ་བསྐྱོམ་པ་ནི། །དེ་ནི་ཐུ་ངན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་རྒྱ། །
 ཞེས་དང་། བསྐྱགས་འོས་བསྐྱགས་བསྐྱོད་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་བསྐྱན་ལས་ཕྱིར་
 ཕྱོགས་པའི། །སྐྱེ་བོ་གཏི་ཐུག་གིས་སྤྱངས་པ། །སྤྱི་ཅེའི་བར་དུ་སོང་ནས་
 གྲང་། །སྐྱག་བསྐྱལ་ཡང་འབྱུང་སྤྱི་བ་སྐྱབ། །ཁྱོད་ཀྱི་བསྐྱན་པའི་རྗེས་འགོ་
 བ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །བདུད་ཀྱིས་མིག་རས་བཅའ་
 བཞིན་དུ། །སྤྱི་བ་དག་ནི་བསྐྱོག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱོམ་
 པ་སྤྱི་ཅེ་གཅིག་ཤུར་མ་ཟད། བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་
 པས། །ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ཐ་ན་ངན་འགོ་ཅམ་ཡང་ཅད་ནས་བསྐྱོག་པའི་གཉེན་
 བོ་སྐྱོམ་དུ་མེད་པས་ན་སྤྱི་བ་གང་གི་ཡང་ཅ་བ་འབྱེན་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་བོ་
 མེད་ལ། ལུང་ལས། དགེ་སློང་དག་མཐའ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་རབ་དུ་བྱུང་
 བས་འབྱུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་བསོད་ཉམས་དང་། ངལ་ཞིང་
 དུབ་པའི་མཐའོ། །མཐའ་གཉིས་སྤངས་ནས་དབུ་མའི་ལམ་ཀྱིས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཆོས་སྟོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཟས་གོས་སོགས་ངན་
 པ་དང་། ཉུང་དུས་མི་ཆོག་པར་བཟང་བ་དང་མང་བ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་
 འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་དང་ཏ་ཅང་འཆོ་བ་ཤིན་དུ་དཀའ་བ་གཅེར་
 བུ་བའི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུས་ལུས་སེམས་གདུང་བ་ནི་འཆོ་བ་ངལ་དུབ་ཀྱི་མཐའ་
 གཉིས་སྤངས་ཏེ། སྐྱབ་ཆེ་ཆོས་ལ་མི་གཞོད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་ལ་ཆགས་
 ཞེན་མེད་པས། བཟང་ཞིང་མང་བ་ལ་ཡང་བག་མི་འཁུམ་པར་ཆོད་རིག་
 པར་སྤྱོད་པ་དང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་བྲལ་འབྲས་སྤངས་པ་སྤྱིར་མི་སྤྱོག་པའི་འགོག་བདེན་ཞེས་བྱུང་འབྱེད་
 དགོས་ཀྱི། སྐྱག་ཆང་བས་རྒྱང་འཕེན་པས་ཐར་བ་དང་འབྱུང་བཞིའི་གཞི་
 མཐུན་འདོད་ཟེར་བ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་སོགས་དུ་མ་དང་

འགལ་ལོ། །དེས་ན་འདི་དག་གི་བརྒྱུག་སྤྱོད་གས་གཞན་སྡེའི་འདོད་ཚུལ་རང་
 རང་གི་ལུགས་སོ་སོར་འཆད་པས་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མ་གྲིས་སོ། །
 གཉིས་པ་ནི། རྟོན་པ་རྟོན་ཟད་གཉིས་བརྒྱུག་གཞན་གྱི་ཕྱིར། །
 རྒྱབས་འགྲོས་མིན་དང་རྟོན་པ་གཅིག་འདོད་འབྱུང་། །ཞེས་བྲ་བ་སྟེ། རྟོན་པ་
 རྟོན་ཟད་དང་བསྟན་པ་རྣམ་དག་གཉིས་ཀྱི་བརྒྱུག་ཆེ་སྤར་སྤྱུ་སྤྱོད་ཡབ་སྤྱོད་
 སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་བཞིན་གྱིས་པ་བརྟོག་གཏམ་སྤྱོད་པ་དང་འདྲ་ཞིང་། འགྲོ་
 བ་བསྤྱོད་པ་ལྟ་བུའི་རྟོན་པ་དང་། དེ་འདྲའི་བསྟན་པ་གཉིས་གཞན་གྱི་ལུགས་
 ཡིན་པར་ལུང་རིགས་དུ་མས་གྲུབ་ཅིང་འཆད་པར་ཡང་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲའི་
 རྟོན་པ་རྟོན་པ་ཡང་དག་དང་དེ་འདྲའི་བསྟན་པ་བསྟན་པ་ཡང་དག་ཏུ་ཞེ་ཐག་
 པས་དམ་བཅའ་བ་གཞན་སྡེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་ཆང་བ་དང་། རྟོར་རྟོན་
 སོགས་ཀྱིས་མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་པ་སྤྱི་ནང་གི་བྱང་
 རྒྱབས་འགྲོས་འབྱེད་ཅེས་པ་མི་འདོད་པར་དགག་པ་ལྟར་སྤར་བྱེད་པ་ལ་
 ཆོག་དོན་རེ་རེ་ནས་དངོས་འགལ་དང་། གཞོད་པ་དུ་མ་འབབ་སྟེ། དེ་ལྟར་
 རྒྱབས་སུ་སོང་བའི་ཆད་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བསྤྱོད་པར་
 བཤད་པ་ལྟར། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ། བྱང་པར་ཤེས་
 པ་ཁས་སྤངས་པ། གཞན་དུ་མི་སྤྱོད་པ་བཞི་ཆང་བ་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱང་པ་ནི་མདོ་སྟེ་དུ་མ་དང་། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་རིགས་པས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་མི་
 ཤེས་ན་ད་དུང་སྟོག་པའི་གྲར་འཇུག་པའི་རིགས་སོ། །མ་གྲུབ་ན་རྟོར་ལོས།
 རྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ནང་བར་མི་དུང་བར་ཐལ། དེ་ལ་རྒྱབས་འགྲོ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་བ་ཅི་ཡིན། གྱེ་སྤྱོད་པོ་རྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ལ་རྒྱབས་འགྲོའི་བྱང་
 པར་བཞི་པོ་གང་མ་ཆང་བ་དེ་སྟོས་ཤིག །གཞན་གཉིས་ལ་དོགས་པ་མེད་
 ཅིང་། རྟོན་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་རྒྱབས་རྟོན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་རྒྱབས་

དངོས། འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་སྐྱབས་སྐྱབ་པའི་ཆེ་གོགས་སུ་ཁས་ཤིན་
 དུ་ལེན་ལ། བྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་ཆོས་དགོ་འདུན་གསུམ་རིམ་བཞིན་སྐྱབས་
 སྟོན་པ་སོགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར་དང་། སྐྱབས་འགོ་ཡང་ཡིད་ཆེས་
 གྱི་ཐུབ་དགོངས་ལྟར་ཤེས་རབ་དང་། མདོ་ལྟར་དད་པ་གང་རུང་ཁོ་ནར་
 འཛིག་དགོས་པ་ཨི་ཤེས། གྱི་མ་གྱི་རྒྱད་ཁྱོད་གྱིས་སྐྱབས་འགོ་གང་འབྲུལ་གྱི་
 ལ་བསམ་ན་ཨང་། ཡང་སྟག་ལོས་གཤེན་རབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་
 དེར་འགྱུར་ཟེར་བ། འོ་ན་སོན་ལ་བྱུང་པར་དེ་བཞི་ཆང་བར་ཐལ། དེ་དེར་
 འགྱུར་བར་ཐལ་བ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་བྱུང་པར་བྱི་མ་གཉིས་ཆང་
 བར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་ན། སྟོན་པ་གཞན་འཛིག་ཉེན་པའི་སྟོན་པ་སྐྱབས་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་གཞན་དུ་མི་སྟོན་བར་ཐལ་ལོ། ། དེས་ན་
 ཁྱོད་རང་གཉིས་སྐྱབས་འགོའི་ཚུལ་དེ་ཅུ་ཡང་མི་ཤེས་པར། འཕགས་ལུལ་
 བཅའ་ཆེན་ཡོངས་ཀྱི་ཁྱོད་ན་ཉི་ཆེ་སྟོན་བྱ་དག་གི་གསུང་རྒྱན་གྱི་འོད་ཟེར་སོར་
 ནས། རང་གི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་མེ་ཁྱེར་ཚོངས་པའི་རང་མདོ་གཤེན་དུ་གནག་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་ན་གྱི་མེ་འོད་འབྱུང་བའི་ཐུན་ཁྱོད་དུ་བཏོན་ནས། ཆོས་
 ཀྱན་མཁུན་པའི་བཅའ་ཆེན་ཉི་ཆེ་དག་ཀྱང་ཕམ་པར་འདོད་པ་ནི། རྣམ་དབྱེད་
 མིག་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཁྲིལ་བ་དང་། བཞད་གང་གྱི་གནས་སུ་སྤང་
 རོ། །སྟག་ཆང་བས། དེར་མ་ཟད་ཅུ་བར་གྲུབ་མཐའ་ཀྱན་གསུང་ཐུབ་དབང་
 ལ། ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་དུ། གྲུབ་མཐའ་ཀྱན་གསུང་བ་པོ་ཐུབ་པའི་
 དབང་པོ་ལ། ཞེས་ཐུབ་དབང་གྲུབ་མཐའ་ཀྱན་གྱི་སྟོན་པ་འཇམ། གསུང་པ་
 པོ་བྱས་སོ། ། འོ་ན་བྱི་རོལ་པ་ཆོས་ཅན། ནང་བར་ཐལ། ལྷ་ཀྱི་ཐུབ་པ་ཁྱོད་
 གྱི་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་པ་དེ་བྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་
 པ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གསུང་པ་པོ་ཐ

དད་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཨ་མཛོད་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་རྣམས་
 གསུང་བ་པོར་འགྱུར་བས། མདོ་བསྟན་བཅོས་མིས་ཅད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལས་
 བཀའ་བར་འགྱུར་རོ། ། གཞན་ཡང་། ཕྱི་ནང་གཉིས་བསྟན་པ་ཐ་དད་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཉིས་གསུང་བ་པོ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་གཅིག་ཕྱ་དེས་གྲུབ་
 མཐའ་ཐམས་ཅད་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། ། ཤིན་ཏུ་སྦྱོས་པས་ཆོག་གོ། །
 གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་ལ། སོ་སའི་འདོད་པ་
 དང་། གང་ལ་གྲུས་པ་དང་། འོག་མའང་གོང་མའི་སྟེགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་
 དང་། སྤྱོད་མཐའ་ལྟར་མ་ལྟར་གི་བྱད་པར་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ནས།
 བདག་ལྟའི་ཞེན་ཡུལ་སྐྱབ་འགོག་ཕྱི་ནང་གཉིས། །དང་པོ་མདོན་སྒྲོག་དབང་
 གིས་ཆད་ཉག་སྟེ། །བདེན་དངོས་འདོད་འགོག་དངོས་སྟེ་དངོས་ཉིད་མེད། །
 ཕྱི་ནང་ལ་ཞེན་དོན་སྟེ་སེམས་ཅམ་པ། །ཞེས་པ་ནི། བཤད་པ་ལྟར་ཕྱི་ནང་
 གཉིས་བདག་ཉག་པར་དང་། ཉག་གཅིག་རང་དབང་བའི་བདག་འདོད་པ་
 དང་། མི་འདོད་པའི་དབང་གིས་བདག་ཉག་པར་ལྟ་བ་དང་། བདག་ཉག་
 གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཏུ་འཛིན་པའི་བདག་ལྟའི་ཞེན་ཚུལ་ལ་བསྟམས་ནས་
 གཞན་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས། དེའི་ཞེན་པ་ལྟར་གྲུབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། མ་གྲུབ་པ་
 ལ་གཞིད་བྱེད་ཏུ་མ་སྟོན། རང་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལྟ་རགས་པ་དེའི་ཞེན་
 པ་ལྟར་གྲུབ་ན་རིགས་དྲུག་ཏུ་སྦྱེ་བའི་དབང་གིས་འགྲོ་བ་དྲུག་ཏུ་མི་འགྱུར་
 བར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་གཞིད་བྱེད་དང་། དེ་འདྲའི་བདག་
 མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལྟར་ཏུ་མ་བྱེད་པས་
 ཕྱི་ནང་གཉིས་བྱུང་རོ། །དང་པོ་ཕྱི་པ་ལ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་མདོན་སུམ་གྱི་
 ཡུལ་ཅམ་ཁོ་ན་ལ་ཞེན་ནས་ཆད་སྟེ་དང་། མདོན་གྱུར་མ་ཐད་སྒྲོག་གྱུར་གྱང་།

འདོད་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་རང་བཞིན་དང་། སྟོན་བཅུད་རིག་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་
 སྤྱི་ས་བྱ་ལྟ་བུའི་སྟོན་གྱུར་ཏུ་སྟོན་པའི་སྟོན་བཅུགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་འདོད་
 པའི་དབང་གིས་གཞན་སྡེ་རྟག་སྤྱི་རྣམས་སོ་སོར་བྱུང་ངོ། ། རང་པ་ལའང་
 བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་འདོད་པས་དངོས་སྤྱི་པ་གསུམ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
 སྐད་དོད་ལྟ་བ་ཏུ་ཞེས་པའི་ལྟ་བ་དངོས་པོ་དང་ཏུ་ཉིད་ལ་འབྱུག་པས་དངོས་
 ཉིད་ཅེས་སྤྱི་ས་ཏེ། དོན་ནི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
 སྤྱི་བས་དབྱུ་མ་པ་དག་བྱུང་ངོ། ། དངོས་སྤྱི་ལའང་གཟུགས་སོགས་རྣམ་ཤེས་
 ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྒྱང་ཆད་ཏུ་སྤྱང་བ་ལྟར་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་དོན་སྤྱི་
 ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་དང་། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་ནང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་ཅམ་དུ་
 འདོད་པ་གཉིས་བྱེས་ལ། འདི་དག་གི་འདོད་ཚུལ་སོགས་འོག་ཏུ་འཆད་ངོ། །

གཉིས་པ་ནི་སྟོན་སོགས་པལ་ཆར་རང་སྡེར་འདྲེན་གྱས་མང་། །

ཞེས་པ་ནི་སྟོན་པ་དང་། སོགས་སྤྱི་ས་བྱམས་འཇམ་དབྱངས་སོགས་དང་།
 དེ་མིན་པའི་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་ཡིན་ཡང་། མཆོག་བྱུང་འོད་སྤྱང་།
 ཀུན་དགའ་བོ་ལ་སོགས་པའི་འཕགས་པ་ཡན་ཆད་ཆད་མའི་སྤྱི་ས་བྱ་དང་།
 མཛོད་ལས། དབང་གྱུར་སྤྱི་བོ་པལ་ཆར་ཞེས་པ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་དང་ལྟན་
 པས་དབང་གྱུར་ཡིན་པས་རང་རང་གྲུབ་མཐའ་དེ་བ་ཡིན་པར་སྤྱི་བ་ཅམ་དུ་
 མཆོངས། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་སྤྱི་མ་རྣམས་སྤྱི་སྤྱི་བ་སོགས་མེད་སྤྱི་མཆོད་སོགས་
 ལ་སྤྱང་ཡང་། ཕྱིས་སྤྱི་ནི་དེ་དག་ཅི་རིགས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་སྟོན་ལ། གསུང་གི་
 ཡང་དགོངས་པ་ལེན་ཅིང་། མདོ་སྡེ་དང་སེམས་ཅམ་པ་ཡན་ཆད་ནི། དཔེར་
 བ་སྟོན་དཔོན་ཆོས་སྤྱི་བ་སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་ཡང་། བཞི་བརྒྱ་བ་དང་། རིགས་
 པ་དུག་ཅུ་བ་སེམས་ཅམ་དུ་བཀལ་ལ། སྟོན་དཔོན་ཤེས་པས་ཀྱང་སེམས་
 ཅམ་རྒྱུ་ལས། བྱམས་པ་སོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་ཅིང་། སྤྱི་སྤྱི་བ་ཀྱང་ནི་

བཞད་པ་ཡི། །ཆོད་མ་ལུང་དང་ལྡན་པ་ཡི། །བདེན་པ་གཉིས་འདི་བཤད་
 བར་བྱ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་སྐྱབ་དང་ནི་ཐོགས་མེད་གཉིས། །
 ལྷ་བ་པའི་མཐའ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེས། །རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ་སྤྱ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྦྲེམ་པའི་མེ་ཉོག་ལས་ཀྱང་མཐུན་པར་བཤད་ཅིང་།
 སྤྱོད་དཔོན་ལེགས་ལྡན་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅམ་པ་འགོག་ཀྱང་དེ་ལ་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། དབྱིག་གཉིན་ལ་
 སོགས་པ་ནི་གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་ཅིང་། ཞེས་བཤད་ལ།
 ལྷའི་འདོད་ཚུལ་ལ་ཡང་སྤྱོད་དཔོན་ཐོགས་མེད་ནི་ཞེས་ཤེས་བྱེད་དུ་བཀོད་
 པ་དང་། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུས་དང་། འཕགས་སེང་གཉིས། སངས་རྒྱས་ཡེ་
 ཤེས། རྩེ་རྒྱ་རི་སོགས་ནི་དབུ་སེམས་སེང་གེ་མཛིང་བསྟོལ་བ་ཁོ་ན་མཛད་
 དེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟ་ཞོན་ནས་སྤྱ། །རིགས་པའི་སྐབ་
 སྤྱོགས་འདུ་བྱེད་པ། །ཞེས་དང་། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀའང་མངོན་རྒྱན་
 ལྟར་འདོད་ཅིང་། བྱད་པར་སེང་བཟང་གིས་འགེལ་ཆེན་དུ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་
 ཕྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཞེས་སྤྱོགས་སྤྱང་
 གི་ལུང་བྱངས་པ་དང་། རྩེ་རྒྱ་རིས་ཀྱང་བདེ་གཤེགས་གཞུང་གི་རབ་བྱེད་
 གྱི་རང་འགེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལུང་ལས་ཁོང་དུ་རྒྱད་
 ཅིང་ཆོད་མས་ཡོངས་སྤྱ་དག་པ་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྱ་ནས་གསལ་
 བར་མཛད་པ། སྤྱོད་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་བཞད་པའི་
 དབུ་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་སྤྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པས། གོམས་
 བར་བྱ་བར་འོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་རྣམ་འགེལ་ཡང་ལྷ་སྐྱབ་དང་མཐུན་པའི་
 དབུ་མར་བགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟག་ཆང་བས། འདྲེའི་དབུ་མ་པ་དེ་ཡང་
 སེམས་ཅམ་རྣམ་རྒྱན་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདིར་རྣམ་བདེན་རྒྱན་

གྱི་བྱད་པར་ལྷ་ཀ་སུན་དབྱང་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུབ་མཐའ་བཞི་
 བཤད་པའི་དབྱ་མའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །
 གསུམ་པ་ནི། **རང་རང་མཐའ་བྲལ་རྟོག་བརྟགས་གོང་མས་འགོག།**
འོག་མ་འོག་མའི་ལྷ་བའང་གོང་མའི་སྟེགས། ། ཞེས་པ་གཞན་སྟེ་དང་། **རང་**
སྟེ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་ལུགས་དེ་མེད་མཐའ་དང་
རྟག་མཐའ་གཉིས་དང་མ་འདྲེས་པར་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་འདོད་ཅིང་།
རང་གི་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་འོག་མའི་རྟོག་བརྟགས་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་གོང་
མ་གོང་མས་རིམ་བཞིན་འགོག་ཅིང་། **རང་གི་འདོད་པ་སྐྱབ་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་**
གྱི། **ང་ལ་ལུགས་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་གྱིས་སྦྱས་པ་མི་འཐད་ཅེས་བསྟོན་འདིང་**
བའི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། **དེ་ལ་སྦྱིར་འཛིག་རྟེན་པ་པལ་བ་**
རྣམས་བྱད་མེད་ལ་ཁུས་བྱས་པས་གཙང་བར་འདོད་པ་དང་། **ཟས་ཤ་ཁྲག་**
ལྷ་བྱ་དང་། **གོས་གནས་སོགས་སྟོན་མེད་ལ་འདོད་པ་དེ་འཛིག་རྟེན་པའི་**
རྣམ་འབྱོར་པ་གཞན་སྟེ་ཡིན་ཡང་། **མི་གཙང་བར་མོས་པ་དང་ཞི་རགས་གྱི་**
རྣམ་འབྱོར་གྱིས་དབྱད་པ་ན་གཞོད་ལ་གཞན་སྟེའི་མི་གཙང་ལུགས་དང་། **ཞི་**
རགས་ཚུལ་དུ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི། **འཇིགས་རྒྱལ་**
ཆ་མེད་གྱི་བར་དུ་བསིལ་བ་དང་། **ཕྱག་རྒྱ་བཞིར་ལྷ་བས་དབྱད་པ་ན་གཞོད་**
ལ། **འཇིགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྣམས་གྲུབ་རེར་བྱས་པ་ལ།** **མདོ་སྟེ་པས་རྣམས་**
ཡོད་འདུས་མ་བྱས་ལ་འགོག་ཚུལ་དང་། **འདུས་བྱས་ལའང་བརྟགས་ཡོད་**
སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དག་གིས་གཞོད་ལ། **མདོ་སྟེ་པས་མི་གཙང་བ་སོགས་**
དེ་དག་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་མིང་གི་འདུག་གཞིར་གནས་ཆོད་གྱི་དབང་
གིས་མ་གྲུབ་ན་འཛིག་མི་ཤེས་པས། **དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་སེམས་**
ཙམ་པས་བདག་ཉིད་དུ་མ་འདྲེས་པར་ཐལ་བ་དང་། **བདག་ཉིད་གཅིག་དུ་མར་**

ཐལ་བ་སོགས་གྱིས་ཁེགས་ཤིང་། སེམས་ཙམ་པས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
 འདོད་པ་དེ་ལ། དབྱུ་མ་པས་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་དུ་མས་
 གཞོད་པ་བསྟན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་བདུས་བཞག་ཙམ་དུ་འགྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། རི་རྒྱད་དུ་སྒྱུད་འབྲུག་ལས། དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་རྣམ་གཉིས་མཐོང་། །
 རྣལ་འབྱོར་བ་དང་པལ་བ་པའོ། །རྣལ་འབྱོར་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་ཅིང་། །
 ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་དག་བའི་ལྷས་དེའི་འགྲེལ་པར། དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་ཐ་
 མལ་བ་རྣམས་ནི་བྱད་མེད་ལ་ཁྲུས་ལ་སོགས་པ་བྱས་པས་གཙང་བ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་སྟེ་བ་ན། རྣལ་འབྱོར་པས་འཛིག་རྟེན་མི་གཙང་བར་མོས་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་རྣལ་ལྷན་རབ་ཏུ་མཐོང་བས་སུན་འབྱིན་
 ཏེ། ཆ་ཤས་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་གཙང་བར་འཛིག་པ་མིན་ཏེ། སློ་
 དང་འབྲའོ་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་སེམས་ཙམ་པས་སུན་འབྱིན་
 ཏེ། སྟོགས་གྱི་ཆ་ཡོད་པའི་ལྷ་རབ་ནི་ཆ་ཤས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་
 སོགས་དང་འབྲའོ། །དེ་ཡང་དབྱུ་མ་བས་སུན་འབྱིན་ཏེ། ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། སྟུ་མ་དང་འབྲའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་འདི་སྟུང་
 འབྲུག་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། སྟུ་སྟུབ་ཞབས་དང་རིགས་
 ལྷན་གྲགས་པ་གཉིས་ཀའི་གསུང་མཐུན་པར། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བསྟོག་
 འོན་དུ། །ཕྱང་པོ་ཁམས་སོགས་བསྟན་པ་སྟེ། །སྐལ་བ་ཆེན་པོས་དེ་ཡང་
 གཞོམ། །སེམས་ཙམ་ལ་ནི་རྣམ་པར་གནས། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་
 ཙམ་ཞེས། །གང་ཞིག་གྲུབ་པས་བསྟན་པ་ནི། །འཛིགས་པ་ཡོངས་སུ་འཕྲོག་
 འོན་དུ། །ངལ་བསའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ཉིད་མིན། ། ཞེས་དང་། དར་རྒྱུག་ལས་ཀྱང་།
 གཞན་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་སློབ་བྱེད་པར་གྱིས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་གྱིས་
 ཏྲག་དངོས་ཁས་སྤངས་ན། བྱེ་སྟེ་བ་དང་མདོ་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་

བས་གཞོད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། འོག་མ་འོག་མའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་
 རོན་ལ། གོང་མ་གོང་མའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། ཡང་འདིའི་པལ་བ་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་ནི་དངོས་སྤྱི་
 བ་དང་། གྲུབ་མཐས་སྒོ་མ་བསྐྱར་བ་མཐའ་དག་ཡོད་ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་པ་
 ནི་སྤྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་
 འཕགས་པ་དག་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། པལ་བ་སོ་སྤྱི་སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་པ་རྣམས་
 གྲང་འཛིག་རྟེན་པར་འཐད་དེ། འདིའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་བྱང་
 བར་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ནི་འཛིག་རྟེན་
 བ་དང་མཐུན་པར་མི་རིགས་སོ། ། ཞེས་བཤད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཤེས་རབ་ལེའུའི་ཐུན་གྱིས་དང་དར་རྒྱུ་གཉིས་ལས་རྣལ་འབྱོར་བ་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱང་པར་རྟོགས་པ་དང་། པལ་བ་དངོས་པོར་སྤྱི་
 བའོ། ། ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་འཛིག་རྟེན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
 གང་ཟག་དེས་དངོས་པོར་སྤྱི་བ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ལ་གཞོད་ཅིང་། ཞི་
 ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་འོག་མ་
 འོག་མ་རྣམས་ལ་གཞོད་དེ། དབུ་མ་པས་སེམས་ཅམ་པ་ཤེས་པ་བདེན་པར་
 འདོད་པ་རིགས་པས་ཁེགས་ལ། དེས་མདོ་སྤྱི་བ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་འཛིག་རྟེན་ཐ་སྤྱང་འཛིག་ཚུལ་གོང་མས་གཞོད་པར་མ་ཟད། དེ་
 ཉིད་ལ་སྤྱི་ས་ནས་གྲང་ཡིན་ཏེ། སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་པན་ཚུན་
 གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གཞོད་ཚུལ་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཡང་གོང་མ་གོང་
 མས་འོག་མ་འོག་མ་དག་ལ་གཞོད་པ་སྤྱི་བའི་གྱིས་གཞོན་ལ། རྒྱུད་གཅིག་
 གི་འང་འོག་མ་འོག་མའི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ལ་གཞོད་མ་ཐུབ་པ་གོང་མ་གོང་
 མས་གཞོད་པ་སོགས་དུ་མ་ལ་སྤྱར་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་འབྲུག་ལས།

རྣམ་འབྱོར་པ་ཡང་སྒོ་བྱུང་གིས། །གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་གིས་གཞོད། །ཅེས་
 དང་། འབྲེལ་བར། རྣམ་འབྱོར་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་མལ་པའི་འཛིག་རྟེན་
 ལུན་འབྱེན་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡང་སྣུ་ས་པ་ཡིན་པས། གོང་
 མ་གོང་མའི་བྱུང་པར་གིས་རྣམ་འབྱོར་པ་ཡང་ལུན་འབྱེན་རྟོ། ། ཞེས་བྱ་བར་
 གནས་སོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་ཡབ་སྲས་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་གྲུབ་
 མཐའ་འོག་མ་འོག་མའི་འདོད་ཚུལ་ཐམས་ཅད་འགོད་པ་མིན་གྱི། འོག་མ་
 འོག་མའི་འདོད་ཚུལ་པལ་ཆེར་གོང་མ་གོང་མའི་སྟེགས་སུ་འགྱུར་རྟེ། འཛིག་
 རྟེན་པལ་བ་ལས་གྲུབ་མཐའ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་བྲིད་སྟེ་སྟེ། ཆོས་གྱི་ངོ་བོ་
 བྱུང་པར་རྣམ་གྲངས་སོགས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་སྟེས་བདག་མི་
 ཏག་པར་ཁས་སྒྲུངས་ན་སྟེ་བ་སྟེ་ཕྱི་འཛིག་མི་ཤེས་ལ། བྱེ་སྟེས་དེ་ལྟར་ཤེས་
 པ་དེ། མདོ་སྟེ་པའི་དངོས་པོ་དང་རྣམ་ཡོད་མིན་ཡང་། འདུས་མ་བྱས་དང་
 འདུས་བྱས་བཏགས་ཡོད་འཛིག་ཤེས་པའི་སྟེགས་དང་། མདོ་སྟེ་པས་དེ་ལྟར་
 འཛིག་ཤེས་པ་དང་། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་མེད་བཏགས་ཡོད་དུ་ཤེས་
 པ་དེ། སེམས་ཅམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་གི་འཇུག་གཞིར་རང་དབང་
 གིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། བྱ་བྱེད་འཐད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་བཏགས་པའི་
 ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པར་གོ་བའི་སྟེགས་དང་། སེམས་ཅམ་པས་དེ་ལྟར་ཤེས་
 ཤིང་མཆོན་ཉིད་གསུམ་འཛིག་ཤེས་པ་དེ། དབུ་མ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་
 བཟའི་དབང་གིས་བཞག་ཅམ་དང་། དེ་ལ་བྱ་བྱེད་དང་། དབུ་མ་པའི་ལུགས་
 གྱི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་འཛིག་ཤེས་པའི་སྟེགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིན་
 ཆེན་སྤང་བ་ལས། བཟ་སྟོན་པ་དག་ངེ་ལྟ་བུར། །ཡི་གའི་ཕྱི་མོ་སྟོག་འཇུག་
 ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་གདུལ་བྱ་ལ། ། ཅི་ཅམ་བཟོད་པའི་ཆོས་སྟོན་
 རྟོ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སྟེགས་པ་ལས། །རྣམ་པར་བརྟོག་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་རྟོ། །ཁ་

ཅིག་བསོད་ནམས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་ཏེན་པ། །ཁ་ཅིག་
 ལ་ནི་གཉིས་མི་ཏེན། །ཟབ་མོ་ཁུ་འཕྲིག་ཅན་འཇིགས་པ། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་
 རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན། །བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པ་ཁ་ཅིག་ལ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བཞི་བ་ནི། **གཞན་རྣམས་མཐར་ལྷུང་མཐའ་བྲལ་སྐྱའི་ཞབས་ལུགས།** །
 ཞེས་པའི་དོན་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་བ་གཞན་རྣམས་སྤ་རགས་ཅི་རིགས་གྱི་
 མཐར་ལྷུང་ལ། མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་སྟོབ་དཔོན་སྐྱའི་ཞབས་གྱི་
 ལུགས་ཡིན་ཏེ། ཏེན་ནས་འབྱུང་བ་ཆུ་ཆེ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་འདོད་
 མཁན་འཕགས་པའི་ལུགས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་སྐད་དུ། ལེགས་
 བཤད་སྟོང་པོ་ལས། གང་ཟག་དང་ཆོས་བཏེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཏེན་འབྲེལ་
 མི་འདོད་པར་དེ་གཉིས་བདེན་པར་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་ནི་རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་
 བའི་གཡང་དུ་སྐྱུང་ལ། དེ་གཉིས་ཏེན་འབྲེལ་དུ་འདོད་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་
 གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་རང་སྡེ་དེ་དང་
 ཀྱང་རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བའི་དབང་དུ་གྱུར་པས། རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བར་
 འདོད་པ་གང་ཟག་དང་ཆོས་རྣམས་ཏེན་ནས་འབྱུང་བ་ཆུ་ཆེ་བཞིན་དུ་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་ཁས་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་ཚུལ་འདི་ཉིད་རྟག་ཆད་སྟོང་བའི་སྟོ་
 དམ་པར་བཞེད་དེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་ལས། གང་དག་གིས་ནི་མ་བཏེན་
 པར། །བདག་གམ་འཇིག་ཏེན་མངོན་ཞེན་པ། །དེ་དག་གྱེ་མ་རྟག་མི་རྟག་ལ་
 སོགས་ལྟ་བས་འཕྲོག་པ་མིན། །ཞེས་པ་ནས། གང་དག་བཏེན་ནས་དངོས་
 པོ་རྣམས། །ཆུ་ཡི་ཆེ་བ་ལྟ་བུར་ནི། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ལོག་མིན་པར། །
 འདོད་པ་དེ་དག་ལྟས་མི་འཕྲོག། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐྱས་པ།

གང་སློའི་མཁའ་ངོར་རྣམ་དཔྱོད་འབྱམ་འོད་གྱིས། །
 སྤྲུམ་པའི་ལེགས་བཤད་བཙུ་གཉིས་བདག་པོ་ཡིས། །
 ཞེས་བྱའི་དགྱིལ་འཁོར་མ་ལུས་ཆེས་གསལ་བར། །
 མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་འདབ་སྟོང་བཞད་ལ་བྱེལ། །

རྣམ་དཔྱོད་སྤྱན་སྟོང་གཡོ་བ་ལས་འོངས་པའི། །
 མཚུངས་བྲལ་རྣམ་བཤད་ཅི་རྟུ་མ་ཁྱེ་གང། །
 ཐོས་བསམ་གཙུག་ཏུ་འཆང་ན་སྟོངས་པའི་བཞིན། །
 རབ་སྟོང་བྲན་མཆོག་ལྷ་དབང་སྤྱབ་འདི་ཉིད། །

མཁས་གྲུབ་རྩེ་བྲལ་རིགས་ལམ་བྱེ་བའི་ཆ། །
 ཆ་ཙམ་བཀོད་ནས་རང་གཞན་སྡེ་པའི་ལུགས། །
 ལུགས་མང་སོ་སོར་ཉུང་བསྐྱུས་སྤྱི་བཤད་གང། །
 གང་འདིས་ཀྱང་ནི་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཅེར་གཤེགས། །

ཞེས་གྲུབ་པའི་མཐའི་རྣམ་བཞག་འབྲུལ་སྟོང་གཤོང་ལྗེ་སྤྱི་དབྱངས་
 ཀུན་མཁྱེན་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་སྟོན་མའི་རྣམ་བཤད་ལས་ལེའུ་དང་པོའི་
 རྣམ་བཤད་བྲས་བེན་ཏོ། །

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ལེའུ་གཉིས་པ་མེད་མཐའ་དགག་པ།

༥ གཉིས་པ་ལ། གཞན་སྡེའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དགག་ །རང་སྡེའི་
 བདག་མེད་སྤར་གས་རིམ་པས་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྱང་
 རིམ་རྣམ་གངས་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་བཞིའོ། ། དང་
 པོ་གཞན་སྡེ་སོ་སོའི་བྱང་དྲུས་སོགས་ནི། **ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་དྲུས་སྤྱུ་སེར་སྤྱུ་**
ཡིས། གངས་ཅན་གཞུང་བཅམས་དེའི་བདག་རྣམ་དབྱེ་ལ། **།སྡོ་བཏགས་མི་**
འབྲས་སྤྱུ་སྡེགས་ལུགས་མང་གེས། །འགའ་ཞིག་གདོད་ནས་སྟོན་སོགས་
 ཐ་དད་འཆད། །ལ་ལར་ཀུན་སྟོན་བྲང་སྟོང་མཆོད་འོས་འདོད། **།མཆོད་སྤྱན་**
གཉིས་རིམ་འདྲིར་བྱང་གངས་ཅན་སྤྱ། །ཞེས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་དང་རྒྱང་
 པ་གཉིས་སྤྱས་ཏེ། བྱང་པར་འཕགས་བསྟོད་འགྲེལ་བ་ལས། བསྐྱལ་བ་དང་
 པོའི་ཆེ་སྤྱེད་ཀྱ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལོ་ཆད་མེད་པ་ན། བཅ་ཟེ་སེར་སྤྱུ་ཞེས་བྱ་བ་
 ཞིག་བྱང་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། གཞན་དག་ལམ་ལེགས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 བསྟན་བཅོས་དག་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེར་སྤྱུས་གངས་ཅན་
 ཀྱི་གཞུང་བྱས་ལ། འཇུག་པ་ལས། དེའི་དབྱེ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་
 བས། **།སྤྱུ་སྡེགས་ཅན་རྣམས་ལུགས་ནི་ཐ་དད་འགྱུར།** །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་བཞིན། བདག་གི་འདོད་ཚུལ་ཀྱི་སྡོ་བཏགས་
 མི་འབྲས་སྤྱུ་སྡེགས་ཀྱི་ལུགས་མང་པོར་གེས་སོ། །**།རྟོག་གི་འབར་བ་**
 ལས་བཤད་པར་འཁྲིས་ནས། འགའ་ཞིག་སྟོན་པ་དེ་དང་དེ་བྱང་བ་ན་གཞུང་
 བཅམས་ནས་ལུགས་དེ་དང་དེ་གསར་དུ་བྱང་བར་འདོད་ཀྱང་། འཇུག་
 པའི་གསུང་དང་འགལ་སྟེ། **།སྤྱུ་སྡེགས་མཆོད་འོས་པའམ།** གཅེར་བྱ་པའི་
 གཞུང་ལ་ལ་ལྟར་ན། ཀུན་ཀྱི་སྟོན་པ་བྲང་སྟོང་མཆོད་འོས་ཡིན་དགོས་ཏེ།

རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། དེ་ཡང་འདི་སྐད་གྲག་གོ་མཆོད་འོས་ཀྱིས་རང་གི་
 འཁོར་འདུས་ཤིང་ཆོག་པ་པ་ན་གངས་ཅན་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་གས་བྱེད་
 རྣམས་ལ་རང་གི་སྒོས་བརྟགས་པའི་བྱུང་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་བྱིན་ཟེན་པ་
 དང་། དེ་ནས་ཕྱིས་ཆངས་པ་ཡང་བྱིན་པར་གྱུར་པ་ན། དེས་དེ་ལ་སྤྱིས་པ།
 ཆངས་པ་ཆེན་པོ་བདེ་བར་བྱོན། །ཤིན་ཏུ་འཕྱི་བར་འདིར་འོངས་སོ། །བརྟན་
 བཅོས་ཐམས་ཅད་བྱིན་ཟེན་པས། །ཁྱོད་ཀྱིས་རིག་བྱེད་འདི་ལོངས་ཤིག །
 ཅེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། དེའང་རིག་བྱེད་སྤྱི་གང་གིས་མ་
 བྱས་པ་གཏོང་ནས་ཡོད་ཟེར་ཡང་། དག་མ་དག་གི་མཆོད་སྦྱིན་གཉིས་ལས་
 མ་དག་པ་སྤྱགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་ནི། གཞུང་ཁ་ཅིག་ལྟར་ན་དུས་གསུམ་ལྟན་
 ཀྱི་དུས་ན་ཆོ་ག་སྣ་ཆོག་པ་བཟང་ཞེས་པའི་མཆོད་སྦྱིན་ལ་དང་སྟོང་རྣམས་
 ཅོད་ཅིང་། མཆོད་སྦྱིན་ཅན་གྱི་བྱ་ཨ་ལྟར་ཐའི་འབྲས་བྱ་བ་བ་ལ་སོགས་པས་
 ཁྱོལ་སོང་གི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་ཟེར། སྤྱི་གཡེང་ལ་སོགས་པས་མི་བྱེད་ཟེར།
 དང་སྟོང་ཨེ་ལྷ་ལ་དཔང་པོ་བཅོལ། དེས་མི་རུང་སྤྱིས་པས། འག་ཐ་འདོད་
 རྣམས་ཀྱིས་དེ་བསད་དེ་འག་ཐོས། གཞན་ཡང་དཔང་པོ་རྒྱལ་པོ་བ་སྤྱི་ལ་དེས།
 སྤྱག་ནས་རུང་སྤྱིས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། གསུམ་ལྟན་གྱི་དུས་
 ན་སྣ་ཆོག་པ་བཟང་ཞེས་བྱ་བའི་མཆོད་སྦྱིན་ལ་དང་སྟོང་རྣམས་ཅོད་པར་
 གྱུར་པ་ན། དེར་ཨ་ལྟར་ཐའི་འབྲས་བྱ་བ་བ་ལ་སོགས་པས་སྤྱིས་པ། ཁྱོལ་
 སོང་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྱི་གཡེང་ལ་སོགས་པས་
 སྤྱིས་པ། ཁྱོལ་སོང་བསད་པར་མི་བྱེད་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་དང་། གཞུང་
 ལས་ཀྱང་། གོ་བོན་མཆོད་སྦྱིན་ཤིང་ལྟན་ཅན། །འབེ་འན་བ་ན་ཞེས་བྱ་དག །
 སྦྱོན་འདིར་ཁྱོལ་སོང་བསད་བྱ་བར། །འདི་དག་གིས་ནི་ཉེ་བར་བརྟགས། །
 དེར་ནི་གཉིས་སྤྱིས་མང་ཐོས་ཀྱིས། །འདི་སྐད་ཟེར་བ་ཆོས་མིན་ཞེས། །དེ་

གཉིས་པ་རྣམ་གྲངས་ནི།   གཞན་ཕྱི་བ་ལྷ་ཉེགས་བྱེད་སོགས་

51

འགྲེལ་ལས། གང་དག་ལ་ཚུ་སྤྱང་དུ་འབྱུག་པའི་ཐར་པའི་ལམ་ཡོད་པ་འདི་
 དག་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འབྱུག་དོགས་སྟེགས་དང་
 སྟེགས་བྱ་བས་ཏེ། དེར་ཞུགས་པ་ཐར་པ་སྟེ་བདེ་འགྲོའི་རྒྱར་སྤྱོད་པ་དེ་བྱེད་
 པས་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཅེས་བྱ་ཡི། སྟེགས་ལོས་ཐར་པ་མུ་དང་དེའི་སྟེགས་ཁད་
 ཉེ་བའི་ལམ་བྱེད་པས་མུ་སྟེགས་པ་ཐེར་བ་དང་། ལ་ལས་ཀྱང་བཟང་སྤྱོད་
 འགྲེལ་བར་འཁྱུལ་ནས་ནང་པ་ཀུན་མུ་སྟེགས་པར་འདོད་པ་ནི་འཁྱུལ་བའོ། །
 གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ནི། **ཉེར་ལྔ་བཤད་ཀྱང་འདིར་གསལ་མི་འདྲ་**
ཁྲིམ། །ལྔར་འཁྱུལ་རང་སྤྱིར་མི་མཚུངས་གངས་མ་བཀག། **ཁུང་སྤྱོད་གཅིག་**
དང་རྟག་སྤྱོད་བརྒྱ་གཅིག་གྲགས། །ཞེས་པ་རྗེའི་རྟེན་ཆེན་དང་། མཁས་གྲུབ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྟོང་ཐུན་ལས། གངས་ཅན་ལས་གྲེས་པའི་གཞན་སྟེ་
 ཉེར་ལྔ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་སྤྱོད་རས་གཟིགས་
 བརྒྱལ་ཞུགས་ལས། གངས་ཅན་དག་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གངས་ཅན་དག་
 ལས་གྲེས་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ཡོད་དོ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་དག་ལས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ། །**ཉེར་ལྔ་འདིར་མི་གསལ་ཡང་།** ལང་གཤེགས་ལས། རྩོ་
 རྩོས་ཆེན་པོ་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཁ་ཅིག་ནི་ཕྱང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། རྩེ་མཆེད་
 རྣམས་འགོག་པ་དང་ཡུལ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། རྟག་ཏུ་ཆོས་
 མི་མཐུན་པ་མཐོང་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་རྒྱུད་བ་མང་པོ་མི་འབྱུང་
 སྟེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་ཡུལ་མི་བློན་པ་དང་། མར་མེ་
 དང་། ས་བོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བདེ་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་འབྱུག་པར་
 བརྟེན་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་དེ་ལ་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་རྩོར་འགྱུར་མོད་
 གྱི། རྩོ་རྩོས་ཆེན་པོ་འཛིག་པར་ལྟ་བས་སྤྱོད་ལས་མི་འདའོ། །**རྩོ་རྩོས་**
ཆེན་པོ་གཞན་དག་ནི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བདེ་པས། མདའི་ཤུགས་

ཟད་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་གཞན་གྱི་གནས་སུ་སོང་ནས་ཐར་པའོ་ཞེས་བརྗོད་
 ཏོ། །ཡང་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཁ་ཅིག་ནི་སྟོ་དང་རིག་པར་བྱ་བ་མཐོང་བ་རྣམ་
 པར་གཞིག་པས་ཐར་པར་བརྗོད་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་འདུག་
 ཅིང་། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པར་མཐོང་བས་ཐར་པར་རྟོག་གོ། །ཁ་ཅིག་ནི་
 མཚན་མར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མཐོང་བ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྟེ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་
 པའོ་སྟེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སེམས་སྣང་བ་ཅེས་ལ་མི་མཁས་པ་དག་ནི། མཚན་
 མས་འཛིགས་སྤྲུག་སྟེ། མཚན་མ་མཐོང་བས་བདེ་བ་འདོད་པའི་མཚན་མ་ལ་
 རྩ་དན་ལས་འདས་པའི་སྟོར་འགྱུར་བར་བརྗོད་ཏོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་རང་དང་
 སྤྱིའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་། འདས་
 པ་དང་། མ་འོངས་པ། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་མི་འཛིག་སྟེ། ཡོད་པས་རྩ་
 དན་ལས་འདས་པར་རྟོག་གོ། ཁ་ཅིག་ནི་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་། སྟོག་
 དང་གསོ་བ་དང་སྟེས་བྱ་དང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་འཛིག་
 པས་རྩ་དན་ལས་འདས་པར་རྟོག་གོ། །སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་མུ་སྟེགས་བྱེད་མི་
 མཁས་པའི་སྒྲུན་པོ་ཁ་ཅིག་ནི། རང་བཞིན་དང་སྟེས་བྱའི་བྱེ་བྲག་མཐོང་བ་
 དང་། ཡོན་ཏན་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་པོའི་ཕྱིར་རྩ་དན་ལས་འདས་པར་རྟོག་
 གོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མིན་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་
 པས། ཁ་ཅིག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཟད་པ་ཤེས་པས། ཁ་ཅིག་ནི་འཛིག་རྟོན་
 རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པོ་དབང་པོ་རང་དབང་ཅན་དུ་མཐོང་བས་རྩ་དན་ལས་འདས་
 པར་རྟོག་གོ། ཁ་ཅིག་ནི་འཛིག་རྟོན་འབྱུང་བ་འདི་ནི་གཅིག་གིས་གཅིག་
 ཞུགས་པ་སྟེ། རྩ་ལས་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་དེ་རྩ་ལ་མངོན་པར་ཆགས་བཞིན་དུ་
 གཏི་སྤྲུག་པས་ཁོང་དུ་མི་ཆུད་དེ། དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་རྩ་དན་ལས་འདས་
 པར་རྟོག་གོ། །སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་མུ་སྟེགས་ཁ་ཅིག་ནི། བདེན་པ་དང་ལམ་

ཁོང་དུ་ཆུད་པས་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པར་རྟོག་གོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཡོན་ཏན་དང་
 ཡོན་ཏན་ཅན་མངོན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་། གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་པ་དང་།
 གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པར་མཐོང་བས་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོར་
 འགྲུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་རང་བཞིན་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མ་གྱའི་རྣམ་པར་
 བཀྲ་བ་དང་། རིན་པོ་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་རྣམ་པ་མང་པོ་དང་། ཆེར་མ་ནོ་བ་
 ལྟ་བུར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐོང་བས་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པར་
 རྟོག་གོ། །སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཙུ་མ་ཁོང་དུ་ཆུད་པས།
 ཁ་ཅིག་ནི་སྒྱེ་དབྱ་སྒྱུང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་དུག་བསྟན་པ་འཛིན་པས་སྤྱ་ངན་
 ལས་འདས་པར་རྟོག་གོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བྱེད་པ་པོ་དུས་ཡིན་པར་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར་འཛིག་རྟོན་འབྱུང་བ་དུས་ལ་རག་ལས་སོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་
 པས་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པར་རྟོག་གོ། །སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་ནི་སྲིད་པས་
 སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྲིད་པ་མེད་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྲིད་པ་དང་སྲིད་པ་མེད་
 པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྲིད་པ་དང་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བྱེ་
 བྲག་མེད་པར་མཐོང་བས་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པར་རྟོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས་ཤེས་ལ། འདིར་ཁ་ཅིག་ཅེས་པ་ཉེར་གཉིས་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། སྟོན་མ་
 དེ་ལ་གསུམ་བྱས་པས་ཉེར་ལྟར་མངོན་ནམ་བཟགས། སྤྱ་སྟེགས་ཀྱི་གྲུབ་
 མཐའ་ཉེར་ལྟའི་པལ་ཆེར་སྟོན་པའི་དུས་ནས་ཡོད་ལ་སྟོན་པའང་ཉེར་ལྟ་
 སོགས་ཡོད་དེ། ལེགས་ལྡན་སྤྱི་མའི་གཞུང་ལས། སེར་སྐྱ་དང་གཟེགས་
 ཟན་དང་འུག་པ་དང་། ཅར་ཀ་དང་དབང་པོ་དང་། གསལ་བ་དང་སྡེ་ཅན་དང་།
 བདེ་ལྡན་དང་གསེར་ཅན་དང་། རྩོགས་ཅན་དང་ཤི་ཀྱ་ན་དང་། ས་ལ་དགའ་
 དང་འབྲི་ཀྱ་ན་དང་། ཡང་གི་ར་བ་དང་། བྱ་ལ་སྐྱ་དང་བྱ་ལ་ཏ་དང་། ས་ལ་
 ལྷ་དང་པད་ཏུ་ཡ་ནི་དང་གོ་འུ་ཐུམ་དང་། ཉར་ཡ་ནི་དང་ལོ་མ་ཅན་དང་། མ་

བྱ་དང་རྩྭ་བ་ཉི་བ་ལ་ཀ་དང་ཟླ་ས་དང་། ཨ་མེད་ཐ་དང་ཟླ་སྤྲི་དང་། ཤིང་ཤུན་
 ཅན་དང་མཛེའི་མི་དང་། ཤིང་དང་རྒྱུན་ཤེས་ཀྱི་བྱ་དང་། འཛིག་ཉིན་མིག་ལ་
 སོགས་པས་བཀོད་པ་གཞུང་ལ་འཇུག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་
 དུས་འཁོར་ལེའུ་གཉིས་པར། ཆངས་པ་པ། དབང་ཕྱག་པ། བྱ་འཇུག་པ།
 རྒྱང་པན་པ། གཅེར་བྱ་པ། ལྷག་གཟིག་པ། ལེའུ་དང་པོར་གངས་ཅན་པ་སྟེ་
 བདུན་དང་། རྟོག་གི་འབར་བར་གངས་ཅན་པ། གྲེ་བྲག་པ་རིག་གྲེད་ཀྱི་མཐའ་
 གསང་བ་པ། སྤྲོད་པ་ཅན། མཐའ་བཞིའི་སྟེ་བ་དགག་པའི་སྐབས། རྒྱང་པན་
 པ། གཅེར་བྱ་བའི་ཕྱགས་བཤད་པ་དྲག་དང་། གཞན་ཡང་ཆངས་པ་པ། བྱ་
 འཇུག་པ། དབང་ཕྱག་པ་སོགས་མདོར་བསྡུས་བཤད། ཡེ་ཤེས་ཀུན་བདུས་
 ལས། ཞི་བ་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་འདོད། །ཅིས་པའི་ཞི་བའམ་དབང་ཕྱག་པ་
 དང་། སོགས་ཁོངས་ནས་དུས་རྒྱུར་སྤྲོ་བའི་གྲེ་བྲག་གཅིག་སྟེ་གཉིས། ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། གངས་ཅན་སྤྲོ་རྣམས་ཡོན་ཏན་མེད་ཅེས་པས་གངས་ཅན་སྤྲོ་མ་སྤྲོ་
 མེད་པས། ལྷའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་མི་འདོད་པར་བཤད་པ་སྟེ་གསུམ། དེ་ཉིད་
 ལས། ཆངས་པ་འདོད་པ་བྲམ་ཟེ་རྣམས། ། ཞེས་པས་ཆངས་པའི་བྱར་ཁས་
 ལེན་པའི་བྲམ་ཟེའམ་ཆངས་པ་པ་དང་། ཡང་གྲེ་བྲག་པ་གཅིག་སྟེ་ལྷ། དེ་
 ཉིད་ལས། སེར་རྒྱ་པ་རྣམས་སྟོང་བའི་ཚུལ། །ཞེས་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ལས་
 སྟོང་བཅུད་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་སེར་རྒྱ་པ་སྟེ་དྲག དེ་ཉིད་ལས། དབང་པོ་
 ཐུལ་རྣམས་ནམ་མཁའི་ཚུལ། །ཞེས་གྲེ་བྲག་པ་སྤྲོ་རྣམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་སྤྲོ་
 བ་སྟེ་བདུན། དེ་ཉིད་ལས། ཟད་གྲེད་རྒྱལ་བའི་གཟུགས་ཅན་རྣམས། །དད་པ་
 འབད་དེ་གཞོལ་པའོ། །ཞེས་ཟད་གྲེད་པ་སྟེ་བརྒྱད། དེ་ཉིད་ལས། དབང་པོ་ལྷ་
 དང་ཉིར་ལྷན་པས། །བདག་ཡོད་བྲམ་ཟེ་མཆོག་རྣམས་སོ། །ཞེས་རིག་གྲེད་
 མཐའ་པ་སྟེ་དགུ། དེ་ཉིད་ལས། ལས་མེད་ཐར་པ་མེད་ཀྱང་རུང་། །གཞུང་ངན་

རྒྱུ་པན་པ་ཡི་གཞུང་། །ཞེས་རྒྱུ་པན་པ་སྟེ་བཅུ། དེ་ཉིད་ལས། དབང་ཕྱག་
 པ་ཡི་བསྟན་པ་ལ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་པ་དུས་འཁོར་ལྟར་འཇག་
 བ་དེ་ཅལ་སྟོན་གཅིག་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་བས་བྱུང་མཐའ་བ་
 ཏྲ། །འཕྲོག་པོ་ལ་ནི་གྲུས་གཞིལ་བ། །ཞེས་པས་བྱུང་འཇུག་པ་སྟེ་བཅུ་
 གཉིས་བཤད་ལ། ད་དུང་འདྲིར་མ་བཤད་པའི་དཔྱོད་པ་བ་དང་། གསང་བ་
 པ་སོགས་ཡོད། གང་དག་སྟག་ལོས་འདི་རྣམས་དེ་ཉིད་རྣམ་གསུམ་གནས།
 ཞེས་པས་ཡོན་ཏན་ཅན་པ་གངས་ཅན་པ་དང་། ཚངས་པ་གསུམ་དུ་ཕྱི་རོལ་
 པ་ཀུན་འདུས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས།
 ཡང་གཞན་དག་ནི་རི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་པ་བཞིར་བཤད་པ་
 ལྟར། འདས་མ་ཐག་པ་འདི་གསུམ་གྱིས་ཕྱི་རོལ་པ་མ་ལུས་པ་བསྟུས་པ་ནི་
 དེ་ཉིད་གསུམ་སྟེ་འོག་མ་རྣམས་ནི་འདས་པ་གསུམ་ལས་གྲུས་པའོ། །ཞེས་
 པ་ནི་བདག་གིས་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་
 བརྟགས་པའི་རིགས་སོ་ཞེས་དང་། དབུས་པ་སྟོ་གསལ་ཅོད་པའི་སེང་གེས་
 གྲང་། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་དང་པོ་དབང་ཕྱག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་
 དང་། གཉིས་པ་གཙོ་བོའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་། གསུམ་པ་རང་བྱུང་གི་
 གནས་སྐབས་སུ་གསུམ་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཕྱི་རོལ་པ་མ་ལུས་པ་བསྟུས་
 པར་འདོད་པ་སྟོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་འགྲེལ་བར་བཀག་གོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཐད་རིགས་པས་གྲང་གཞོད་དེ། རྒྱུ་
 པན་པ་དང་། གཅེར་བུ་པ་དེ་གསུམ་སུན་འབྱེན་པ་པོ་དེ་གཉིས་དེ་གསུམ་
 གང་ཡོན་བརྟགས་ན་དངོས་སུ་འགལ་བས་སོ། །དབུ་མ་རྒྱན་ལས། རྣམ་
 པའི་སྐབས་གཟེགས་ཐན་རྒྱལ་བ་པ། རྒྱལ་དཔོག་པ་ལྟའི་སྒྲ་མ་པ་སེར་སྐྱ་
 པ་འོག་དུ་ཚངས་པ་པ། བྱུང་འཇུག་པ་དབང་ཕྱག་པ། གསང་བ་པ་རྣམས་

བཤད་པས་བརྩམས། །ཞི་འཆོས་ཆད་མའི་དེ་ཉིད་ལས། ལེའུ་དང་པོས་རང་
 བཞིན་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་སེར་སྐྱ་པ་སྟེ་གངས་ཅན་ལྷ་མེད་པ་
 གཉིས་པས་དབང་ཕྱག་པ་གསུམ་པས་རང་བཞིན་དང་དབང་ཕྱག་གཉིས་
 ཀམས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་གངས་ཅན་ལྷར་བཅས་པ་དང་། བཞི་བས་རང་
 བཞིན་སྐྱ་བ་རྒྱུད་པན་པ། ལྷ་བས་སྐྱའི་ཆངས་པ་པ་འམ་བརྟེན་སྟོན་པ། རྩལ་
 པས་སྐྱེས་བྱ་རྒྱུར་སྐྱའི་རིག་བྱེད་པ། བདུན་པས་བྱེ་རིག་གཉིས། བརྒྱུད་པས་
 དཔྱོད་པ་པ། དགྲ་བས་གངས་ཅན་གྱི་བདག་གི་བྱེད་པར་བརྩ་བས་གཅེར་
 བྱ་པ། བརྩ་གཅིག་པས་གཞན་སྟོང་འདོད་པའི་གསང་པ་པ་སྟེ། བྱེ་རིག་
 སོ་སོར་བྱས་ན་བརྩ་གཅིག་དང་། མ་བྱས་ན་བརྩ། འདིའི་དཔྱོད་པ་པར་མ་
 འདུས་པའི་དུས་འཁོར་ལྟར་གྱི་བྱ་བ་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། འཁོར་བ་མཐའ་ཅན་དུ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཆངས་པ་འམ་བརྟེན་སྟོན་པར་མ་གཏོགས་པའི་ཆངས་
 པ་པ། རིག་བྱེད་པ་གཅིག་དང་། འདིའི་རྒྱུད་པན་དང་མི་འབྲ་བའི་རྒྱ་འབྲས་
 དང་ལྷ་སོགས་འདོད་པ་གཅིག་སྟེ་བརྩ་གསུམ་བྱས་ཆོག་པས། ཀྱན་བདུས་
 ཅ་འགྲེལ་དང་། སྟོབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ལྟར་བརྩ་གཉིས་སམ་བརྩ་གསུམ་
 རྒྱུད་དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆད་སྐྱ་གཅིག་དང་རྟག་སྐྱ་སྟེ་བཞིར་གྲགས། ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུད་པན་པ། གངས་ཅན་པ་བྱ་བ་འཇུག་པ། དབང་ཕྱག་པ་
 གཅེར་བྱ་པ་ལྷར་སྟེ་གས་ཀྱན་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ།
 སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས། ཆངས་པ་འདོད་པ་བྲམ་ཟེ་རྣམས། །ཞེས་པ་
 རྒྱུད་པན་གངས་ཅན་གཅེར་བྱ་པ་གསུམ་ལ་དོགས་པ་མེད་ཅིང་། བྱ་བ་འཇུག་
 པ་དང་དབང་ཕྱག་པ་གང་རུང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས་
 ཟུར་དུ་ཅ་འགྲེལ་གཉིས་ཀས་བཤད་ཅིང་དོན་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་
 རང་སྟེ་ལའང་ཐལ་རང་སོགས་མི་མཐུན་པས་བྱ་བ་མཐའ་ལྷ་འམ་རྩལ་འཇོག་

པར་འགྱུར་སྣམ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། གཞན་སྡེ་ལ་གངས་མ་བཀག་པའི་
 སྤྱིར་ཏེ། ཉེར་ལྷ་ཡང་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་བཤད་པ་དེའི་སྤྱིར།
 དེས་ནི་བྱེ་བྲག་པ་དང་། གངས་ཅན་དང་། དཔྱོད་པ་པ་དང་། རིག་པ་ཅན་
 པ་གཅེར་བྱ་པ་རྒྱུ་པན་པ་རྒྱག་ཏུ་གངས་དེས་པར་འདོད་པ་ཡང་ཁེགས་
 སོ། །ཁྱོད་ལའང་ཉེར་ལྷར་བཤད་པས་གཞོད་སྣམ་ན། སྤྱིར་གཞན་སྡེ་ཉེར་
 ལྷ་ཀུན་གྱི་གཞུང་མ་འགྱུར་བས་བཤད་མི་འདོད་ལ། བརྩ་གཉིས་སུ་གངས་
 དེས་པར་ཡང་མི་འདོད་ཀྱི། འདིར་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཆེ་བ་བཀའ་བསྟན་
 བཅོས་ནས་བཤད་པ་བརྩ་གཉིས་མཐོང་པས་དེ་དག་འཆད་ཅེས་པའོ། །

བཞི་བ་སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ཆད་སྤྱི་དགག་པ་རྟག་སྤྱི་
 དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཆད་སྤྱིའི་འདོད་པ་འགོད། དེ་འགོག་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ། སྟོན་པ་དང་། རྣམ་གངས་འབྲུལ་སྤོང་དང་། གྲུབ་
 མཐའ་གསུམ། དང་པོ་ནི། **ཕུར་བུ་འཛིག་རྟེན་མིག་དང་འབྲུག་སྟོབས་**
སྟོན། །ཞེས་པ་སྟོན་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལྟའི་བླ་མའམ་ཕུར་བུས་ལྷ་ལྷ་མིན་
 འཐབ་ཆེ་གཡུལ་རྒྱལ་དུ་རེ་ནས་བསྟེན་པ་མི་ཡུལ་དུ་བབས་པར་གྲགས་
 ལ། དེ་བརྟུས་ནས་ལང་གཤེགས་ལས། སྟོ་བྱོས་ཆེན་པོ་འཛིག་རྟེན་རྒྱུང་
 པན་པ་ནི་འབྲུམ་ལས་སྤྱི་མའི་དུས་སྤྱི་མའི་ཆེ་ལོ་ལྷ་བརྒྱའི་ཐ་མ་ལ་ངན་
 པའི་རྟོག་གའི་རྒྱུར་ལྷ་བ་བསྟན་ནས་བསྐྱས་པ་གྲེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། དང་སྟོང་འཛིག་རྟེན་མིག་གིས་གཞུང་འབྲུམ་པ་བྱས་
 པར་སྤྱན་རས་གཟིང་བརྟུལ་ཞུང་གིས་བཤད་ལ། ཆོས་གྲགས་དང་དུས་
 མཉམ་པའི་དང་སྟོང་འབྲུག་སྟོབས་ནི་དེའི་སྟོབ་མ་སྟེ་འབྲུག་སྟོབས་ཀྱི་
 རྣམ་པར་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་གྲགས། ཞི་འཆོས། ལུས་ཉིད་ལས་ནི་ཤེས་
 པ་ནི། །སྤྱི་བར་འགྱུར་བར་རིཌ་སོ་ཞེས། ། ལྷ་བ་ཅན་དང་རྟ་མཆོག་

59

གསུམ་པ་ལ་འབྲུལ་བ་བཀག་ནས་དབྱེ་བ་འཆད། ཆད་སྤྱི་གཙོ་
 བོའི་ལུགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་འབྲས་ལྷ་སོགས་མི་འདོད་
 འདོད་བཤད་ཕྱིར། །སྤྱི་གཏན་མེད་འགྲོ་གསུམ་ཅམ་སོགས་འབྲུལ། །
 ཞེས་བྱ་སྟེ་ཆད་སྤྱི་འམ་མེད་སྤྱི་ལ་རྒྱ་འབྲས་དང་། ལྷ་སོགས་འགྲོ་བ་དུག་
 དང་། རྒྱེ་བ་སྤྱི་རྣམས་འདོད་པ་གཅིག་ཡོད་པ་ནི། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས།
 ཆད་པར་སྤྱི་བ་བདུན་ནི། འདི་ན་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་གྱུར་
 པའི་གཟུགས་ཅན་ཏེ། ས་དང་མ་ལས་བྱུང་བའི་ཆད་ཅིང་ཉམས་པར་གྱུར་བ་
 དེ་ཅམ་ཉིད་ཡིན་པས། བདག་ནི་ཡང་དག་པར་ཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་གཞན་དག་ནི་གང་གི་ཆེ་བདག་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་
 ལྷའི་ལུས་ཁམ་གྱི་ཟས་གྱིས་འཆོ་བར་གྱུར་ཅིང་། རྣམ་པར་འཛིག་པར་གྱུར་
 པའི་ཕྱིར་བདག་ནི་ཡང་དག་པར་ཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
 ཞེས་པ་ནས། གང་ཡང་བདག་གཟུགས་མེད་འདུག་མེད། འདུག་མེད་
 མིན་སྟེ་མཆེད་ཐོབ་པར་ཆད་པར་གྱུར་ཅིང་རྣམ་པར་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་
 ནི་བདག་ཡང་དག་པར་ཆད་པར་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ་ཞེས་དང་།
 ས་སྟེ་ལས་གྱུར། རྒྱ་མེད་པར་སྤྱི་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་ལ་
 བརྟེན་པ་དང་། རྟོག་གི་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མདོ་དེ་
 ཉིད་ལས་ངེ་སྤྱད་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། མདོར་བསྟུན་
 བསམ་པ་སྤྱོད་དུ་མ་བཏང་བར་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཆད་མེད་པ་སྤྱི་
 ཆོགས་སྤང་བ་དང་། རེས་འགའ་རྒྱ་རྣམས་འབྲས་བྱ་མེད་པར་སྤང་བ་དང་།
 ཞེས་སོགས་དང་ལུང་ལས་གྱུར། ལྷ་སྟེགས་ཅན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་
 པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་དག་ལ་ལྷ་བའི་རྣམ་པ་འདི་འབྱུང་བར་བརྟེན་དེ། འདི་
 ན་མི་སྟེགས་ཅན་དེ་དག་གིས་ཁ་ཅིག་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་ལུགས་སྤྱབ་

བའི་ཕྱིར་རྩོལ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱང་དེ་དག་མི་འགྲུབ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་རྩོལ་བ་
 མི་བྱེད་པས་ཀྱང་ཁོངས་སྡོད་གྱི་དབང་ལྷན་འགྲུབ་པར་མཐོང་ནས། དེ་དག་
 འདི་སྣམ་དུ་སེམས་ཏེ་སྟོབས་མེད་དོ། །བཙོན་འགྲུས་མེད་དོ། །སྟོབས་དང་
 བཙོན་འགྲུས་མེད་དོ། །སྟེས་བུའི་རྩོལ་མེད་དོ། །པ་རྩོལ་གཞོན་པ་མེད་དོ།
 །སྟེས་བུའི་རྩོལ་དང་པ་རྩོལ་གཞོན་པ་མེད་དོ། །གཞན་གྱི་རྩོལ་མེད་དོ། །
 གཞན་གྱི་རྩོལ་དང་པ་རྩོལ་གཞོན་པ་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་།
 སྟོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་། འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་མཐུ་མེད་དོ། །སྟོབས་
 མེད་དབང་མེད། བཙོན་འགྲུས་མེད། པ་རྩོལ་གཞོན་པ་མེད་དོ། །འགྲོ་བ་
 མཆོམས་སྡོར་བའི་སྲིད་པ་དག་ངེས་པར་གྱུར་ཏོ། །འདི་སྣམ་འགྲོ་བ་དུག་
 པོ་དག་དུ་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་སོ་སོར་སྦྱོར་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་གཞི་
 འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་ལྟ་དང་མི་སྟེ་སྟོང་སྟོབས་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།
 སྟོག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུད་འགྲོའི་སྟེ་གནས་སུ་སྟེས་པའི་སྟོག་ཆགས་ཏེ།
 སྟོག་ཅུང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྱུང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡི་དྲགས་ལ་སོགས་
 བ་མི་སྣང་བའི་སྟོག་ཆགས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་དོན་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 དང་། འགྲོ་བ་མཆོམས་སྡོར་བའི་སྲིད་པ་ངེས་པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། འགྲོ་
 བ་མཆོམས་སྡོར་བའི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འགྲོ་བ་དུག་པོ་དག་ལ་མཆོམས་
 སྡོར་བའི་སྲིད་པ་འཕྲ། ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྟན་པ་སྟེ། ལྟ་གང་དག་ཡིན་
 བ་དེ་དག་ཀྱང་ལྟ་ཉིད་དུ་མཆོམས་སྡོར་ལ། མི་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་
 མི་ཉིད་དུ་མཆོམས་སྡོར་བ་ལ་སོགས་པས་འགྲོ་བ་ནང་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་པས། ལྟ་སོགས་འགྲོ་བ་དུག་དང་། ལྟ་སྣང་སྟེ་བ་སོགས་སྟེ་
 བ་སྤྲ་བྱེད་འདོད་ལ། སྟོབས་སོགས་གྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་རྒྱས་པ་སོགས་
 འགོག་པ་དང་། རྒྱ་ཅུང་མི་འགོག་ལ། དེར་མ་ཐད་ཁོ་རྒྱ་འབྲས་ཁས་མི་ལེན་

ཟེར་མཁན་དེས་ཀྱང་སེམས་འབྲས་བྱ་དང་འབྲུང་བཞི་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་
 བར་རྒྱུ་པན་དེ་ཀུན་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་པན་མ་བཏགས་
 བས་རྒྱ་མིན་ཟེར་ཡང་། རྒྱ་འབྲས་འགོག་པའི་འཇུག་སྟོབས་སོགས་དེ་ཁ་
 ཅིག་དང་སེམས་པ་འབྲུང་བ་ལས་ཀྱང་པ་བ་དག་ན་རེ་སྐྱེ་བ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་མེད་
 ཀྱང་ཆེ་འདིའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སོགས་འདོད་དེ། ཆེ་འདིའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་པ་མའི་ས་
 བོན་སོགས་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱ་བ་པས་མངོན་སུམ་ལ་སྟོན་པར་མི་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་འབྲེལ་ལས། སེམས་པ་འབྲུང་བ་ལས་ཀྱང་པ་བ་དག་ནི། རྒྱ་
 དམིགས་བཞིན་པ་ལ་སྟོན་པར་མི་བྱས་ཏེ། བས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་
 སོ་འཇིག་རྟེན་ན་གཤམ་པ་འདི་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཉིད་ནི་བཞི་ཁོ་ན་སྟེ་
 འགོ་བ་སྤྱི་ཆོགས་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱར་རྒྱར་པས་ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུང་
 ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། འཇུག་པ་ལས། རང་གི་སྟོ་བཞིན་
 འཇིག་རྟེན་རྒྱ་ལས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་ཁོའི་སྟོ་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་
 བར་འདོད་པ་དབུག་བཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་མིག་གི་རྗེས་འབྲངས་
 དག་གིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་འདོད་དེ། ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་ལས། འཇུག་སྟོབས་
 ཅན་དག་ན་རེ། མེར་མེར་སོ་དང་སྤྱ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱུན་མེད་པ་ལས་
 སྐྱེ་ལ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱུན་དང་བཅས་པ་ལས་སྐྱེ་བས་ཞེས་དང་།
 དེའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། དེ་འཇུག་སྟོབས་ཅན་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། དང་སྟོང་
 ཆེན་སོ་འཇིག་རྟེན་མིག་གི་སྟོབས་མ་འཇུག་སྟོབས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེས་འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་པན་པའི་ལྟ་བ་གཞན་ཞིག་ཉེ་བར་སྤྱར་
 བ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་པན་པ་གང་དག་ཞུགས་པ་དེ་དག་ནི་འཇུག་སྟོབས་
 ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཇུག་སྟོབས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་དང་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 འཇུག་སྟོབས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ན་རེ་འདི་སྐད་ཟེར་རོ། །ཞེས་སྤྱིར་

རོ། ། མེར་མེར་བོ་དང་སྒྲུ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་ནི་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་ལ། ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་མེར་མེར་བོ་དང་། རུར་རུར་བོ་དང་། བར་བར་བོ་དང་། འབྲང་འབྲུར་
 དང་། རྐང་ལག་འབྲུས་པ་དག་དང་། སྒྲུ་གྲུ་དང་འདབ་མ་དང་། སྒྲུ་གྲུ་དང་སྤྱང་
 བྱ་དང་། སྤལ་མིག་དང་། མེ་ཏྲོག་དང་ག་མ་དང་། སྤུན་པ་དང་སྤྲུག་པ་དང་།
 འབྲས་བུ་ཐུག་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱུན་མེད་པར་ངོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོ་བྱད་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། རྒྱུན་
 དང་བཅས་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་
 བས། འཇིག་རྟེན་མིག་གི་རྗེས་འབྲངས་གང་ཡིན་ལའང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐ་
 སྙད་གང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། སྤྲུག་ལོས། ཆད་སྤྲའམ་
 རྒྱང་པན་ལ་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་རྒྱ་འབྲས་སོགས་གཏན་མི་འདོད་པ་དང་། མི་དང་
 དྲུད་འགྲོ་དང་མི་གསལ་བའི་འགྲོ་བ་གསུམ་ཙམ་ཁས་ལེན་པ་ཁོ་ནར་བཤད་
 པ་འབྲུལ་བར་གཟུར་གནས་དཔྱོད་ལྡན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་པར་གྱིས།
 སོགས་སྤྲས་ཀུན་སྤོང་སྤྲུབ་བྱེད་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཆོས་ལ་འབྲུལ་བ་སོགས་
 གྲང་འཇིན་ཏོ། ། དེ་དག་གི་བྱུ་བ་དོན་ནི་ཆེ་འདིའི་སྐྱེ་བ་སོགས་དང་པར་
 དང་བྱ་གཤམ་གི་རི་མོ་སོགས་གྲང་ཆེ་འདིའི་འབྲུང་བཞི་ལས་སྐྱེས་གྲང་སྐྱེ་བ་
 སྤྱི་མའི་འབྲས་བུ་དང་སྤྱི་མའི་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་ཟེར་བ་པལ་ཆེར་གྱིས་འདོད་
 དེ། འཇུག་འབྲེལ་ལས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་བྱད་པར་པར་དང་
 བལ་བོའི་སེའུ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་མ་བྱ་དང་བྱ་གཤམ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་
 སྤྱི་ཆོགས་པ་རི་ལྟར་མཐོང་བཞིན་པ་འཐད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བྱ་བྱ་ཞེས་
 པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་རོལ་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་
 རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། གང་དུ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་

འདིར་རམ་འདིར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་འཛིག་རྟེན་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་
 འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྦྱུང་དུ་སེམས་སོ། །མཛེས་མ་
 ལེགས་པ་སྦྱོད་ཅིང་བཟའ་བར་གྱིས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 ར་སྦྱོར་བ་སྦྱོར་དང་སྦྱོར་སོགས་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་གཉིས་མི་འདོད་པ་ལ་
 ཡང་སེམས་སོགས་འབྱུང་བཞི་ལས་སྦྱོས་པས་དེ་དེའི་རྒྱར་འདོད་པ་དང་།
 སེམས་སོགས་འབྱུང་བཞི་ལས་སྦྱོས་ཀྱང་དེ་དེའི་རྒྱར་མི་འདོད་པའི་ལུགས་
 གསུམ་ཡོད་དོ། །རྒྱར་པན་ལ་སྦྱས་བཞེད་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་ན། རྣམ་རྟོག་གི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ། གསང་ཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ། ཆད་སྤྱི་དབང་
 དུ་བྱས་པའི་དེ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱན་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས། འདིར་
 རྒྱར་པན་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ནི། ཇི་སྲིད་སེམས་ནི་འཇུག་གི་བར། །དེ་སྲིད་
 འཛིག་རྟེན་རྒྱར་པན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་གསང་ཆོག་
 གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ནི། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་དག་སྦྱོང་དག་འཁོར་དག་གི་
 དབྱས་ན་སང་གའི་ཁྱི་ལ་འཇུག་སྟེ་འཛིག་རྟེན་རྒྱར་པན་པའི་གཞུང་འཆད་
 ཅིང་། དེའི་བསྐྱེད་པ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས།
 ཞེས་གསུངས་པས་བཀག་པའོ། ། ཆད་སྤྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་འདིར་བཞེད་
 པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་སྦྱས་བཞེད་རིགས་ཀྱིས་བརྟུ་གཅིག་
 དང་། བརྟུ་གསུམ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ལང་ག་ཤེགས་ལས། བྲམ་ཟེ་གལ་
 ཏེ་ཐམས་ཅད་བྱས་ཤེ་ན། འདི་ནི་རྒྱར་པན་པ་དང་པོའོ། །གོ་འཁྱེད་མ་ཐམས་
 ཅད་མ་བྱས་པའམ། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་མ་བྱས་ཤེ་ན། དེ་དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་
 རྒྱར་པན་གཉིས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་
 རྟག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་བསྦྱེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་བསྦྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་

ནི། བྲམ་ཟེ་འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་པན་དུག་པའོ། །ཡང་སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་བྲམ་ཟེ་
 འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་པན་པ་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཟེར་རོ། ། གྲེ་གོ་ཁྱུ་ཏ་མ་འཐད་
 པའི་གཏན་ཆེགས་མཐོང་བས་ན་ཐམས་ཅད་གཅིག་པ་འཇམ། ཐམས་ཅད་ཐ་
 དད་པ་འཇམ། ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་འཇམ། ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་འཇམ།
 ཐམས་ཅད་དུ་རག་ལས་པ་འཇམ། དེ་དག་ནི་བྲམ་ཟེ་འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་པན་པ་
 བཅུ་གཅིག་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། གྲེ་བྲམ་ཟེ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་པན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་ཀྱི་དབྱེ་
 བ་གཉིས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དང་ལྟ་སོགས་འདོད་པའི་ཆད་སྒྲུ་གཅིག་
 དང་། འགྲོ་བ་ཙམ་འདོད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་གཏན་མི་འདོད་པ་སྟེ་གཉིས་དང་། དེ་
 རེ་རེ་ལ་འང་རྟོག་གོ་བ་དང་སྟོམས་འཇུག་པ་རེ་ཡོད། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་
 ཆད་སྒྲུ་འཇམ་རྒྱུ་པན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་སོགས་ཀྱི་ལས་དང་། མངོན་མཐོ་ངེས་
 ལེགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གཉིས་གང་རུང་མེད་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་
 འཕགས་པ་ལྟས། ལས་མེད་འབྲས་བྱ་མེད་ཀྱང་རུང་། །གཞུང་ངན་རྒྱུ་པན་
 པ་ཡི་ལུགས། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཀྱང་སྒྲུས་དེ་གཉིས་གང་རུང་ངེས་ཀྱང་
 ཆད་སྒྲུར་འཇུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བར་ཡང་ལས་མེད་པ་སྟེ་རྒྱ་ལ་སྐྱར་བ་
 འདེབས་ཤིང་། ཐར་པ་མེད་བ་སྟེ་འབྲས་བྱ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའོ། །འདིར་
 ཐར་བ་ནི་མཐོང་ངེས་ལ་ཡང་བྱ་སྟེ། ངན་སོང་ལས་ཐར་བས་སོ། །ཀྱང་རུང་
 ཞེས་བྱ་བ་རེ་ངེས་ཀྱང་ལོག་པར་ལྟ་བར་འཇུར་ཞེས་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 དག་ནི་གྲུབ་མཐའ་མ་ལུས་པའི་ནང་ན་སྐད་པས་ན་གཞུང་ངན་ཏེ། ཞེས་སོ། །
 གཉིས་པ་ལ་གྲུབ་མཐའི་ཀུན་སྒྲོང་དང་། གྲུབ་མཐའ་དངོས་བཤད་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། **རྟོག་གོ་སྟོམས་འཇུག་འདོད་གདུང་པན་རྣམས་ཀྱིས།** །ཞེས་སྒྲུས་
 ཏེ། གྲེ་སྒྲུའི་ལུང་ལས། **རྟོག་གོ་བ་དང་སྟོམས་འཇུག་པ་གཉིས་ལ་ལྟ་བའི་**

རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་བར་བརྟེན་དེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་རྟོག་གོ་བ་དག་གིས་
 རྟོ། སེར་སྣ་ཅན་མི་སྦྱོན་པའི་རང་ཚུལ་ཅན་ཁ་ཅིག་གྲང་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་
 དང་། སྦྱོམས་འཇུག་པ་དག་གིས་རྟོ། སེར་སྣ་ཅན་རབ་ཏུ་མི་སྦྱོན་པའི་རང་
 ཚུལ་ཅན་ཁ་ཅིག་གྲང་འགྱུར་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་བྲིམ་
 དུ་སྐྱེ་བར་མཐོང་ལ། ཞེས་པ་ནས། ལོག་པར་སྤྱང་བ་དེའི་ཕྱིར་སྦྱོན་པ་མེད་
 རོ། ། མཆོད་སྦྱོན་མེད་རོ། །ལེགས་པར་སྤྱད་པ་མེད་རོ། །ཉེས་པར་སྤྱད་པ་
 མེད་རོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་ལྟ་ཞིང་། དེ་སྐད་སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་པ། རྟོག་གོ་ལྟར་
 སྤྱང་དང་སྦྱོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་གིས།
 མེད་པར་སྤྱ་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་དགོ་སྤྱོད་ངམ་བམ་ཟེ་ལ་ལ་སྦྱོན་
 པ་མེད་རོ་ཞེས་པ་ནས། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ལྟ་ཞིང་དེ་སྐད་སྤྱ་བར་བྱེད་ཅེ་ན།
 ལུང་དང་རིགས་པས་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་
 བརྒྱུད་པའི་ལུང་དང་། རྟོག་གོ་ལྟར་སྤྱང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། འབྲུལ་བ་བརྒྱུག་
 པའི་རིགས་པ་ལས། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་བདེ་བའི་ཕྱིར། །ལྟ་མཆོད་འདྲེ་སྦྱོན་
 མནན་བྱས་ན། ། བཅོན་ཕྱག་མཐུ་སྟོབས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
 དང་སྟོང་འཇིག་རྟེན་མིག་གིས་རང་གི་བྱ་མོར་བགྱོད་འདོད་ནས། མཛེས་མ་
 ལེགས་པར་སྤྱོད་ཅིང་ཟ་བར་གྱིས། །ལུས་མཆོག་འདས་གང་དེ་བྱོད་ལ་མི་
 འགྱུར། ། ལུས་འདི་འཆོགས་པར་གྱུར་པ་ཅམ་ཞིག་སྟེ། །འཇིག་མ་སོང་བ་
 སྟོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་
 འདོད་པས་གདུང་བ་དང་། ལུང་བྱ་པས་སྤྱར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་པན་པར་སྦྱོམས་
 ནས་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མེད་སྤྱིའི་གྲུབ་མཐའི་ཀུན་སྟོང་འདོད་
 གདུང་ཁོ་ནར་སྟག་ཆོང་པས་བཤད་པའང་རགས་པ་ལ་འབྲུལ་བར་ཟད་རོ། །
 གཉིས་པ་ནི། མཐོང་མིན་རྗེས་འགོ་མེད་པས་རྒྱ་འབྲས་མེད། ། ལུས་

སེམས་ཙམ་བདག་ཞིག་ཕྱིར་སྤྱི་ཕྱི་མེད། །སེམས་ལུས་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་རྒྱུ་
གཅིག་མིན། །འབྱུང་ལས་སེམས་སྦྱེ་བྱུང་འདས་དངོས་པོ་མེད། །མངོན་
སྤྱུ་ཆད་མ་རྗེས་དཔག་ཆད་མིན་འབྲུལ། །ཞེས་པ་ལ། འདི་བའི་གྲུབ་མཐའི་
ཅ་བ་མངོན་སྤྱུ་གྱིས་མ་མཐོང་བ་དང་། རིགས་པ་ལྟར་སྤྱང་གིས་བྱས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཞི་འཆོས། བསྐྱའི་གེ་སར་ལ་སོགས་པའི། །སྣ་ཆོགས་
པ་ནི་གང་གིས་བྱས། །མ་བྱའི་མདོངས་ལ་སོགས་པ་ཡི། །སྣ་ཆོགས་པ་ནི་
གང་གིས་སྤྱུལ། །ཞེས་སོགས་དང་། འབྲེལ་བར་གང་གིས་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་
སྤྱུ་གྱུང་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་
སྤྱུ་དུ་བསམ་པའོ་ཞེས་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་དེ་དག་
སུ་ཞིག་གི་ཆོན་ལ་སོགས་པ་ཐོགས་ཏེ། །ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སྣ་ཆོགས་
བཟ་ཞིང་འཆར་བག་དག་ཏུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་མང་པོ་ཞིག་
ཡོད་དུ་ཟིན་ནའང་དེ་དག་བྱེད་མི་བྱས་ན་ཞེས་དང་། འཇིག་རྟེན་མིག་གིས།
རི་ཙམ་དབང་པོའི་སྦྱོད་ལུལ་བ། །སྦྱེས་བྱའང་དེ་ཙམ་ཁོ་ནར་ཟད། །ཅེས་
དང་། འཆད་འགྱུར་ལྟར་རྟོག་གེ་བ་དང་། སྦྱོམས་འཇུག་པ་གཉིས་ཀས། རིམ་
བཞིན་དབང་པོའི་མངོན་སྤྱུ་དང་། མངོན་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་
གཙོ་བོར་བཟུང་ནས། རྒྱ་མཆོན་ལྟར་སྤྱང་གིས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་སྤྱབ་བྱེད་
དུ་མ་འགོད་དོ། །ཆད་མའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་རབ་བྱེད་ཉིད་དུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་དང་
པོའི་རྗེས་འགྲོ་བ། །འདིར་ནི་ཅུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རྟོག་གེ་བ་དག་གིས། ཆེ་གང་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ཁ་ཅིག་དབྱལ་བ་དང་།
སློག་མི་གཙོད་པ་ཁ་ཅིག་ཆེ་བྱུང་བ་དང་། ཡང་སེར་སྣ་ཅན་ཁ་ཅིག་ཕྱག་པ་
དང་། སློག་གཙོད་པ་ཁ་ཅིག་ཆེ་རིང་བ་མཐོང་ནས་དང་། སྦྱོམས་འཇུག་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས། སྦྱིན་པ་ཆེ་གང་

ལ་བཙུག་པ་ཁ་ཅིག་ཕྱི་མར་དབུལ་བོ་དང་། སྲོག་གཙོད་པ་ཁ་ཅིག་ཕྱི་མར་
 ཆེ་རིང་བར་མཐོང་ནས། ལས་བབས་ངན་གྱི་འབྲས་བྱ་འཆོལ་བའམ། ལས་
 བབས་ངན་ལ་འབྲས་བྱ་བབས་ངན་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་མེད་པས་རྒྱ་མེད་དོ། །
 ལྷམ་དུ་མདོ་ལས། སྦྱོན་པ་མེད་དོ་མཆོད་སྦྱོན་མེད་དོ། །སྦྱོན་སྲོག་མེད་དོ། །
 ལེགས་པར་སྦྱད་པ་མེད་དོ། །ཉེས་པར་སྦྱད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་གཞི་
 འགྲེལ་ལས། ཆོག་ལྷས་ནི་རྒྱའི་དངོས་པོ་འགོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 མདོན་མཐོངས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་སྦྱར་འགོག། །ཡང་རྟོག་སྦྱོམས་པ་གཉིས་ཀས་
 དེ་ལྟར་བསམས་ནས་འབྲས་བྱ་འགོག་པ་ནི། ལུང་ལས་ལེགས་པར་སྦྱད་
 པ་དང་ཉེས་པར་སྦྱད་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་། རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་
 མེད་དོ། ། ཞེས་དང་། ཡང་ནི་འཆོས་དབེར་ན་ཆེར་མ་ལ་སོགས་པའི། །རྟོ་
 སོགས་རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་དེ། །རེས་འགའ་འབྱུང་ཕྱིར་དེ་བཞིན་དུ། །སྦྱག་བསྐྱེད་
 ལ་སོགས་རྒྱ་མེད་ཉིད། །ཅེས་འདོད་པ་བཀོད་པ་ལྟར། སྦྱ་ནས་མེད་པ་དང་།
 ཞིག་ནས་མེད་པར་ལྟ་བ་དག་འབྱུང་བ་སྦྱར་མེད་གསར་འབྱུང་དང་། ལུང་
 རྣམ་ཀྱང་འཇིག་པ་ལ་རྒྱ་མ་མཐོང་ནས་མེད་པར་བསམས་ནས། ལུང་ལས།
 འཇིག་རྟེན་འདི་མེད་དོ། །འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་དོ། །མ་མེད་དོ། །པ་མེད་
 དོ། ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཏེ་སྦྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་གཞི་འགྲེལ་ལས། ཆོག་
 ལྷས་ནི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིམ་
 བཞིན་འཇིག་རྟེན་འདི་ཕྱི་མའི་རྒྱ་མིན་པ་དང་། མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ལས་དང་། ཕྱི་
 མ་འདིའི་འབྲས་བྱ་མིན་པ་དང་། སྦྱོས་ནས་དང་གཞན་ལ་སྦྱོང་འབྱུང་དང་།
 ལུ་སྦྱོད་པའི་ལས་དང་བར་དོ་བ་འགོག་པའོ། །གཏན་ཆོགས་ནི། ཀ་ཤིས་
 གང་ཞིག་ཡོད་པར་དམིགས་པ་དེ་ནི་རྟོགས་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་མེད་པའི་ཐ་སྦྱད་
 ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པར་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་

བ་ནི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའོ། །ཞེས་དང་། གང་ཞིག་རེས་འགའ་བ་དེ་
 བྱི་རྒྱ་མེད་པར་ངེས་ཏེ། དཔེར་ན་ཆེར་མ་ལ་སོགས་པའི་རྣེ་བ་ལ་སོགས་ལྟ་
 ལའོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་ཡང་རེས་འགའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་
 བྱི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འགོད་པར་བྱེད་
 ཏོ། །འདིའི་བདག་གི་འདོད་ཚུལ་ནི། འཇིག་རྟེན་མིག་གིས། རི་ཅམ་དབང་
 པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་བ། རྩེས་བྱུང་དེ་ཅམ་ཁོ་ནར་ཟད། །ཅེས་དང་གཞི་འགྲེལ་
 ལས། གང་གི་ཕྱིར་སློག་བདག་གི་ཆེ་འདི་ཉིད་འཆོ་འདུག་ཅིང་། སློག་
 དེས་ཕྱིས་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་གིས་ཆད་ཅིང་ཟད་པར་འགྱུར་ལ།
 གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གིས་ཞིག་ཅིང་ཆུད་ཐོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤི་བའི་འོག་
 རྟེན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་བདག་གཉིས་ཀས་བདག་ཆད་
 པར་འགྱུར་ཞིང་མི་འབྱུང་ལ། ཞེས་ལུས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་
 བཤད་པ་ལྟར་ལུས་སེམས་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཅམ་ཞིག་བདག་
 རྟེན་འདོད་ལ། རྩོ་གསལ་གྱིས། ཆད་སྤྲོད་ག་མ་ཤི་བར་དུ་བདག་ཤེས་རིག་
 རྟེན་རྩེས་ལ། ཤི་ནས་ཆད་པར་འདོད་གསུངས་པ་ཆད་མའི་ལུགས་འགའ་
 ཞིག་དང་མཐུན་པ་ལྟར་སྤྲང་ཡང་། རྩེས་བྱུང་དེ་ཅམ་ཁོ་ནར་ཟད། །ཅེས་
 པ་དང་། བདག་ཟད་ལུགས་དང་འགལ་ལམ་དབྱེད། མིང་གི་རྣམ་གངས་
 རྩེས་བྱ་དང་བདག་དང་། གང་ཟག་སོགས་སོ། །དབྱེ་ན་འགོ་བ་གསུམ་མམ་
 ལྷག་གོ། རྩེས་བྱ་དེ་ཡང་། མདོ་ལས། སློག་ནི་འདི་ཉིད་ལ་འཆོ་ཞིང་དེ་
 ཕྱིས་ཆད་པར་འགྱུར། ཞིག་པར་འགྱུར་ཕྱིས་མི་འབྱུང་ཏོ། ། རྩེས་བྱའི་ལུས་
 འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིས་འདུས་མ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་འཆི་བའི་དུས་
 ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་གི་བག་ལ་ཞབས་འགྱུར་རོ། །མིག་ལ་སོགས་
 པ་དབང་པོ་རྣམས་ནི་ནམ་མཁའི་བག་ལ་ཞབས་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས་

དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཟ་བ་པོ་དང་ཤེས་པ་པོའི་ལུས་ནི་འདི་ཉིད་དུ་
 ཞིག་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་མི་འགྲོ་བས་དེའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཟ་བ་པོ་
 མེད་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྦྱེ་བ་
 ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །འབྱུང་རྒྱུ་བས་དབང་པོ་སྟོང་ག་ནི། །རང་གི་རིགས་
 ལ་ལྟོས་མེད་པར། །ལུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་དག་ལ་སྦྱེ། །ཞེས་དང་ཆོད་མའི་
 དེ་ཉིད་ཉེར་དུག་པ་ལས། དེ་ཆེ་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་པ། །མེད་ཕྱིར་འཇིག་
 རྟེན་པ་རོལ་མེད། །ལུས་དང་སྟོང་དང་དབང་པོ་སོགས། ། །སོ་སོར་སྐྱད་
 ཅིག་འཇིག་པའི་ཕྱིར། །འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་པ་རིགས་མིན། །ཞེས་དང་སྟོབ་
 དཔོན་སྐྱད་བཤམ་གྱིས། གཤམ་ཏེ་འཇིམ་གོང་ཆེ་གཞན་ལ། །འགག་པ་མི་སྦྱེ་
 ཞིག་པའི་ཕྱིར། །འབྲས་བུ་ཡིན་ཕྱིར་དཔེར་ན་ནི། །བུམ་པ་བཞེན་དུ་འདོད་
 ཆེ་ན། །ཞེས་བཀོད་པ་ལྟར། ཞིག་པའི་ཕྱིར་སྦྱེ་བ་སྤྲ་མ་དང་འཇིག་རྟེན་པ་
 རོལ་མེད་ལ། ཡང་འཕགས་པ་ལྟས་འབྲུལ་བཞེས་ལས། མ་ཞི་བར་དུ་བདེ་
 བར་འཆོ། །ཞི་ནས་དེ་ཡི་སྦྱགས་ལུལ་མེད། །ལུས་ཀྱང་ཐལ་བ་བཞེན་སོང་
 བས། །སྐྱར་འཆོ་བར་ནི་ག་ལ་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་སྤྲ་བྱེ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
 དང་། སྟོབ་དཔོན་ལྟ་བུས། འཆི་འཕོའི་སེམས་ལ་མཆོམས་སྦྱར་མེད། །འཆི་
 འཕོའི་སེམས་ཕྱིར་དག་བཅོམ་གྱི། །ཐ་མའི་སེམས་བཞེན་སྦྱབ་བྱེད་ན།
 །ཞེས་དང་། ཆོད་མའི་དེ་ཉིད་ལས། ཆགས་པ་དང་བཅས་འཆི་ཀའི་སེམས།
 །སེམས་གཞན་དང་ནི་འགྲེལ་བྱེད་མིན། །འཆི་བའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཕྱིར།
 །ཉོན་མོངས་བཤམ་བ་དེ་ངེ་བཞེན། །ཞེས་དང་། རིགས་པའི་གཞུང་ལས་
 ཀྱང་། གང་གང་འཆི་སེམས་དེ་དང་དེ། །སྦྱེ་བ་གཞན་དུ་རྗེས་འགྲོ་མེད། །
 འཆི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དཔེར། །ཉེས་བཤམ་འཆི་ཀའི་རིག་པ་བཞེན། །
 །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཇིག་པའི་ཕྱིར་སྦྱེ་བ་བྱེ་མའང་མེད་ལ། །རང་རེ་

གཉིས་ཚྭ་པའི་སྐྱེ་བ་སྣ་མའི་སྣ་དང་། འདྲིའི་མི་ལ་རྒྱད་གཅིག་མི་རུང་
 ཟླ། སེམས་དེ་ལུས་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་
 རྟ་དང་བ་ལང་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཆད་མའི་དེ་ཉིད་ལས། ཚྭ་པའི་གཞིར་
 རྒྱར་སེམས་དག་ནི། །ཐ་དད་ལུས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། །རྒྱ་འབྲས་ཉིད་ནི་
 ཡོད་མ་ཡིན། །བ་ལང་རྟ་ཡི་ཤེས་པ་བཞིན། །བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཤེས་
 པ་ཡིས། །སྒོ་རྣམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མིན། །ཤེས་པ་ཉིད་ཕྱིར་རྒྱ་གཞན་
 དང་། །འབྲེལ་བའི་སྒོ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་ཆེ་འདྲིའི་སྐྱེས་མ་ཐག་
 པའི་སེམས་ཉིར་ལེན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་སེམས་མེད་རྣམས་
 ལས་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་སྐྱེ་སྟེ། སྐྱེ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆང་
 ལས་སྟོས་མཐུ་དང་། མེ་ཤེལ་ལས་མེ་དང་། བ་ལང་གི་སྦྱ་དང་ལུག་གི་བལ་
 ལས་རྩ་དུར་བ་དང་། རུ་ལས་སྦྱིག་མ་དང་། ཤིང་ལས་ཐལ་བ་དང་། འོ་མ་
 ལས་ཞོ་སོགས་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་མཆོན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་དག་འབྱུང་བ་
 བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་བཤད་ཅིང་། དབུ་མ་སྟོང་པོ་
 ལས་ཀྱང་། འབྱུང་བ་སེམས་མེད་རྣམས་ལས་ནི། །ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་སྐྱེ་
 ཟླ། །སྐྱེ་ཅན་ཡིན་ཕྱིར་སྟོས་མཐུ་དང་། །མེ་ཤེལ་ལ་ནི་མེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 དང་། ཞི་འཆོས། དེ་ཡི་བྱུང་བའི་བྱད་པར་ལས། །དེ་ལྟར་དེ་དག་ལས་ཤེས་
 ཉིད། །རི་ལྟར་སྐྱུར་དང་རུས་སོགས་བཞིན། །སྐྱེ་བའམ་གསལ་བར་བྱེད་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིའི་བྱད་པར་ལས་སེམས་སྐྱེ་བར་
 འདོད་ཅིང་། ཅུ་ཤེའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། རྣམས་སུ་ཡོད་པ་མིན་པར་སྦྱ་བ་
 ནི། དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་པར་སྦྱ་བ་སྟེ། གོས་དམར་སྟེ་དང་མདོ་སྟེ་བ་དང་།
 འཇིག་རྟེན་རྒྱང་པན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱུང་
 འདས་ནི་བྱུང་པོ་ཟད་ཅུ་དང་། ལུས་སེམས་ཟད་ཅུ་གྱི་དངོས་མེད་ཅུ་

ཡིན་པ་དང་། རྒྱུད་གཅིག་མི་རུང་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྫོ་ནི་ལུས་ལ་
 བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ། གོམས་པས་གྲུབ་པ་མེད། ཅེས་པ་ལྟར། འབྱུང་བ་ལས་
 སེམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན་ཉོན་མོངས་ཅད་
 རྣམ་སྤངས་པའི་དག་བཙུག་གང་ཡང་མེད་པས། སངས་རྒྱས་དང་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་དང་དགེ་འདུན་མི་འདོད། ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དང་སྤོང་བྱེད་
 ཀྱི་ལམ་མེད་པས། དམ་ཆོས་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པ་མང་སྟེ། ལུང་ལས།
 འཇིག་རྟེན་ན་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་
 པ། ཡང་དག་པར་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་རང་གི་མངོན་པར་ཤེས་པས་འཇིག་རྟེན་
 འདི་དང་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་བསྒྲུབ་སྟེ།
 བདག་ཅག་ནི་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ། །ཆོངས་པར་སྒྱུད་པ་བསྟེན་ནོ། །བྱ་བ་བྱས་སོ། །
 སྤྱིད་པ་འདི་ལས་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པ་དག་མེད་དོ་ཞེས་
 དེ་ལྟར་ལྟ་ཞིང་། དེ་སྐད་སྒྲུབ་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རྟོག་གོ་པ་དག་གི་
 དངོས་པོ་རྟག་བརྟན་གཡུང་རྒྱུང་མི་འགྱུར་སོགས་སྟུང་ནས་དང་། སྟོམས་
 འདུག་པ་དག་གིས་བསམ་གཟུགས་གང་དང་གང་ཐོབ་པ་ན་དག་བཙུག་
 པའི་འདུཤེས་སྐྱེ་ལ། དེ་སྤྱིར་འཆི་ཆེ་ཉིང་འཇིན་ཉམས་ནས་གནས་འོག་
 མར་སྐྱེ་བ་མཐོང་ནས། འཇིག་རྟེན་ན་དག་བཙུག་པ་དང་། དེའི་ལམ་མེད་
 དོ་སྟུང་ནས་དེ་སྐད་སྒྲུབ་པར་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་ཅིང་། ཡང་ཇི་ཙམ་དབང་
 པོའི་སྤྱོད་ལུལ་བ། ཞེས་པ་ལྟར་ཆོད་མ་ནི་མངོན་སུམ་གཅིག་བྱ་དང་། ཇེས་
 དཔག་ནི་ཆོད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོད་མའི་མཚན་ཉིད་རང་མཚན་དངོས་སུ་མི་
 འཇིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་སྐྱེན་གྱི་བྱ་ལས་སྤོ་བསང་དཔོག་པ་སོགས་གཏན་
 ཆེགས་རྣམས་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་ཇེས་དཔག་ཀྱང་འཁྲུལ་བར་བཤད་དོ། །
 གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཀུན་

མཁྱེན་དང་རྒྱ་འབྲས་སྒྲུབ་པ་དང་། རྒྱུ་པན་གྱི་རིགས་པའི་ཅ་བ་འབྲུལ་
 བར་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། **སེམས་ཕྱིར་དེ་སྔོན་སོང་གྲུབ་གཡོ་**
བྱུང་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། མངལ་གནས་ཀྱི་ཆེ་འདྲིའི་སེམས་སྔོན་མ་
 ཆོས་ཅན། རང་གི་ཉེར་ལེན་སེམས་འདས་པའམ་འགག་པ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ།
 སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བཅས་རྗེས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བཞིན། སྒྲོབ་
 དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས། མངལ་གནས་སྔོན་རོལ་སྒོ་ལ་ནི། །མདུན་རོལ་
 ཁོ་ནར་འགག་སྒོ་ཡོད། །ཤེས་བྱ་གཞན་གྱིས་དེ་གཞན་ཕྱིར། །ཡང་ན་སྒོ་
 ཕྱིར་དེ་འོག་བཞིན། །ཞེས་དང་། ཞི་འཆོས། དེ་ཕྱིར་ཐོག་མའི་རྣམ་ཤེས་
 ནི། །རང་གི་ཉེར་ལེན་སྟོབས་ལས་བྱུང་། །རྣམ་ཤེས་ཉིད་སོགས་གཏན་
 ཆོགས་གྱིས། །ད་ལྟར་བ་ཡི་རྣམ་ཤེས་བཞིན། །ཞེས་སོ། །འཕགས་པ་
 མིན་པའི་འཆི་ཁའི་ཆེ་འདྲིའི་རྣམ་ཤེས་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཉེ་བར་སྒྲང་
 བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱས་ཏེ། ཆགས་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔོན་
 ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བཞིན། ཞི་འཆོས། ཤི་ཁའི་སྐད་ཅིག་རྣམ་ཤེས་ནི། །རང་གི་
 ཉེར་སྒྲངས་བསྐྱེད་རྒྱས་ཏེ། །ཆགས་པ་བྱས་པའི་འབྲེལ་བ་ཉིད། །སྔོན་གྱི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། འཕགས་པ་
 མིན་པའི་འཆི་འཕྲོའི་སེམས། །སེམས་གཞན་སྐྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །མ་རིག་
 པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །སེམས་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །
 སྒྲོབ་དཔོན་དཔའ་བོས། སྒོ་ནི་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་གསུངས། །དེས་
 ར་མངལ་གནས་སྔོན་རོལ་སྒོ་ཡུལ་འདོད། །དེ་འདྲིའི་མིན་མིག་ལ་སོགས་
 མེད་པའི་ཕྱིར། །གང་གི་ཡིན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་སྤར་མ་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་
 པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། མེར་རུར་སྐྱབས་སུ་མིག་སོགས་དབང་བོ་དང་། དོན་མ་
 སྤང་པར་ཤེས་བྱ་མེད་པས་དེ་མི་འཐད་ཟེར། དེ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན།

མིག་སོགས་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྒོ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་མངོན་གྱུར་པ་བཞིན། དེས་ན་རྣམ་རྟོག་
 ཐམས་ཅད་དབང་པོ་དོན་དང་ལྷན་པ་སོགས་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རིགས་ཅན་
 ཡིན་ནོ། །ཞི་འཆོས། མིག་ལ་སོགས་ལ་ལྟོས་མེད་ཕྱིར། །རང་དགའ་ཡིད་
 གྱི་སྒོ་ཡིན་ཏེ། །རང་གི་ཉེར་ལེན་སྟོབས་ཉིད་ཀྱིས། །མི་ལམ་སོགས་ལྟར་
 འབྱུང་བར་འགྱུར། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་རྣམས་ནི། །དབང་པོ་དང་དོན་
 ལྟོས་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ལྷན་ལྷན་སོགས་ལ་རྣམ་ཤེས་ནི། །ཡོད་ཅེས་བྱ་
 བ་གཟུ་ལུས་མིན། །དེར་ནི་ཤེས་པ་ངེ་ལྟར་མེད། །རྣམ་ཤེས་ཀྱན་ནི་དབང་
 པོ་དང་། །དོན་གྱི་སྟོབས་ལས་བྱུང་ཞེས་པ། །དེ་ནི་མི་རིགས་གང་ཕྱིར་དེ།
 གཞན་དུ་མི་ལམ་སོགས་སྤངས་རིགས། །ཞེས་སོགས་སོ། །ལུས་ཞིག་
 གྲང་རྣམ་ཤེས་ལྟོག་མི་དགོས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ལུས་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་
 བ་ཡང་། །ཡིད་གྱི་སྒོ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་འདི་རྟོན་མིན། །ཞེས་
 པ་ནས། དེ་ཕྱིར་ལུས་ནི་འཇིག་བ་ཡང་། །ཡིད་གྱི་སྒོ་ནི་དེར་རྟོན་མིན། །
 རང་གི་ཉེར་བར་ལེན་སྟོབས་ཀྱིས། །འབྱུང་འགྱུར་འགལ་བ་མེད་པ་ཅན། །
 གང་ཕྱིར་ཡིད་སྒོ་འབའ་ཞིག་གྲང་། །འགལ་བ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན། །ཞེས་
 སོགས་ལ་མཆོན་པར་སྐྱབ་པས་ཞིབ་པར་དེར་ལྟོས་ཤིག །བརྟུ་ལ་མ་བྱང་
 བའི་བྱིས་པའམ། བེའུ་སོགས་ཆོས་ཅན། རྟེན་བ་གཞན་དུ་ཟ་བ་དང་། ཆགས་
 སོགས་ལ་གོམས་པ་སྟོན་སོང་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཟས་ཀྱི་ཆེད་
 དུ་བསྐྱོད་པ་དང་། ཆགས་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དབང་
 པོ་སྟོན་པའི་མི་བཞིན། དེ་རྟེན་དུ་སྟོབ་དཔོན་ལགས་ལྟན་ཀྱིས། བེའུ་ཡང་
 སྟོན་ཆད་གོམས་བྱས་པས། །བྱང་མ་ཐག་དུ་ཟས་འཆོལ་བྱེད། །ཟས་
 གྱི་དོན་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར། །དཔེར་ན་དབང་པོ་སྟོན་པ་བཞིན། ། །ཞེས་

གཉིས་པ་ནི། གོམས་གསལ་རྗེས་འགྲོས་ཀྱི་མཁུན་སྐྱེ་འབྲས་བྱལ།

75

ན་གནས་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །ཡང་དག་མིན་ཡང་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་
 སོགས་དང་། ཚད་མའི་དེ་ཉིད་ལས། གློ་དང་བཅེ་བ་ལ་སོགས་དང་། །འདི་
 དག་ཇི་སྟེད་བཤད་ཆོས་ལྡན། །དེ་དག་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ། །འོད་གསལ་
 ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་འབྱུང་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་། དེས་ན་རྣམ་ཤེས་གཅིག་
 ལ་ནི། །ཆོས་རྣམས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །ཅིག་ཅར་གསལ་བར་སྤང་
 སྟེད་པས། །དེ་ལྟ་བུ་དག་རྟགས་སྒྲུབ་གྱིས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཀུན་
 མཁྱེན་འགྲུབ་ལ། །ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས་དེ་ཉིད་སྤང་བའི་རབ་བྱེད་ལས། །གང་
 ཕྱིར་རང་གི་ས་བོན་ལས། །ཆེར་མ་ལ་སོགས་སྐྱེ་བ་ཉིད། །རྫོ་སོགས་དེ་
 ཉིད་ལས་ཡིན་ཕྱིར། །དེས་ན་དཔེ་ནི་གྲུབ་པ་མེད། །དེ་དག་ངེས་འགའ་ཁ་
 ཅིག་ཏུ། །འབྱུང་བར་ཡོངས་སུ་ངེས་པ་ནི། །བཟློས་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བ་
 སྟེ། །བཟློས་བྱ་དེ་དག་རྒྱར་འདོད་དོ། །རྒྱ་ནི་ཕན་པ་བྱེད་པ་སྟེ། །ཕན་པ་
 མེད་པར་ཟློས་བྱ་མིན། །ཞེས་སོགས་དང་། །ཞི་འཆོས། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་
 གཞན་དག་ཀྱང་། །རྒྱ་བཅས་ངེས་ལས་སྐྱེ་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་དང་། །འཇུག་པ་
 ལྟར་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་སོགས་གྱིས་ཁེགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། **དེ་མེད་མངོན་མིན་རྗེས་དཔག་བཀག་ཕྱིར་ཡང་།** །ཞེས་
 བའི་དོན་ཡང་། །སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་ཀུན་མཁྱེན་མེད་པ་དང་། །སྐྱེན་སོགས་གྱི་
 འབྲས་བུ་མེད་པ་སོགས་ཁྱོད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཟེར་
 བའང་ཐམས་ཅད་གྱི་འཇམ་ཁྱོད་རང་གིས་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་པ་གང་
 ལ་བྱེད། །ཡང་དེ་དག་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ངམ། །རྗེས་དཔག་གི་
 ཡིན་བརྟགས་ན། །ཞི་འཆོས། ཀུན་གྱིས་མ་མཐོང་ཐེ་ཆོས་དང་། །རང་གིས་མ་
 མཐོང་འཁྲལ་བ་སྟེ། །འཕྲིགས་བྱེད་རི་ཕུག་དུར་བ་སོགས། །མ་མཐོང་བར་
 ཡང་ཡོད་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་པོ་མི་འཐད་ཅིང་། །ཕྱི་མའི་

བརྟགས་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གལ་ཏེ་མངོན་
 སུམ་གྱིས་སོ་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་
 བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མེད་པ་
 བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཞེ་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཀྱང་མི་
 འགྲུབ་སྟེ། མེད་པ་མངོན་སུམ་ཅམ་ཆད་མར་སྐྱ་བ་དག་ལ་ཁས་སྐྱངས་པས་
 གཞོད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་དཔའ་བོས། རྒྱ་
 དང་བཅས་པས་སྐྱ་བ་རྒྱ་མེད་ཅེས། །དམ་འཆའ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞོད་མ་
 ཡིན་ནམ། །ཅི་སྟེ་འང་གཏན་ཆེགས་སྐྱབ་ལ་སྟོམ་པས་ན། །དམ་འཆའ་
 གཅིག་ཤུས་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟེན་བ་སྤྲི་
 སོགས་མེད་པ་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་མིན་ལ། རྗེས་དཔག་མི་བསྐྱ་
 བར་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པར་མ་ཐད་བསྐྱབ་ན་རང་ཉིད་
 སུན་འབྱེན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཡང་སྐྱས་དེ་སྐྱབ་མི་བྱབ་པར་མ་ཐད། རྩ་བས།
 དངོས་རྣམས་རྒྱ་མེད་ལྟ་ཞིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་ན་ནི། །རྟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལས་
 ཀྱང་ཐམས་ཅད་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་རྒྱ་མེད་
 གཞན་ལ་མི་སྟོས་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
 རྩ་བས། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་རྒྱ་ཡིས་སྟོང་བར་གྱུར་ན་ནམ་མཁའ་ཡི། །ཡུད་པ་
 ལ་ཡི་དྲི་མདོག་རི་བཞིན་གཟུང་དུ་མེད་ཉིད་ན། །ཤིན་ཏུ་ཆེས་བཀའི་འཛིག་
 རྟེན་འཛིན་པའང་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །རང་གི་སྟོབ་བཞིན་འཛིག་རྟེན་རྒྱ་ལས་
 ཡིན་པར་ཞེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟེན་བ་སྤྲི་སོགས་ཡོད་
 བར་སྐྱབ་བྱེད་ཐལ་འགྱུར་གཏན་ཆེགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་དཔལ་
 མགོན་ལྷས། དེ་ཞིག་ཉིས་ཀུན་འབྱུང་བའི་གནས། །མེད་པར་ལྟ་བ་བརྟོག་
 ཟེན་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆད་ལྟ་ལེགས་པར་བཀག་ཟེན་ཏོ། །

སྒྲུབ་པ།

དབྱ་སེམས་ལུང་རིགས་འོད་ཟེར་སྟོང་སྟོས་བས། །
 མེད་ལྟའི་ཐུན་ཆོགས་མ་ལུས་ཀུན་བསལ་ཏེ། །
 ཡང་དག་ལྟ་བུའི་བརྒྱ་འབྲུམ་བཞད་ཅིང་། །
 ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་ལུགས་བརྒྱ་གསལ་བར་བས། །

ཆད་སྒྲ་འཇིག་རྟེན་མིག་གི་རྗེས་འབྲང་ལས། །
 མེད་བསམ་རྒྱང་བན་རྣམ་གཞག་འཆད་འདོད་འགའ། །
 སྟེུ་རྒྱན་པོའི་ངང་ཚུལ་ལྟར་མཐོང་ནས། །
 རྒྱ་འབྲས་འདོད་ཚུལ་ལུགས་གཉིས་མ་འབྲུལ་བཤད།

།

གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་སོན་གཡུ་འབྲུག་སྒྲ། །
 བསྒྲགས་ཀྱང་གངས་ཅན་རྒྱན་བན་མིང་ཅམ་ལའང་། །
 ཆེས་འབྲུལ་སྒྲ་བཤད་ཀུན་སྟོང་སོགས་མོངས་ཁྱོད། །
 བཟའ་བུལ་སྟར་རྟོག་སྒྲམ་པོར་ད་གདོད་ཤེས། །

ཅལ་རྒྱགས་ཅམ་མིན་རྟོན་བཞིའི་གནད་ལྡན་པའི། །
 དཔྱོད་ལྡན་སྒྲལ་བཟང་རྣམ་སད་མ་ལུས་གྱི། །
 དགའ་སྟོད་ལེགས་བཤད་ཡོངས་འདྲའི་ཆལ་ཆེན་པོ། །
 འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་མཉེས་པའི་མཆོད་སྟོན་སྟོས། །

ཞེས་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཞག་འཁྱུལ་སྟོང་གདོང་ལྗེའི་སྒྲ་
དབྱངས་ཀླན་མཁྱེན་ལམ་གསལ་སྟོན་མའི་རྣམ་བཤད་ལས་མེད་
མཐའ་ཚད་བསལ་ལེའུ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་བ་བྱས་ཟིན་ཏི། ། །

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ལེའུ་གསུམ་པ་གངས་ཅན་སེར་སྐྱའི་རྟག་མཐའ་ དགག་པ།

༥ གཉིས་པ་རྟག་མཐའ་དགག་པ་ལ། གངས་སེར་གཉིས་དང་། ཆངས་
བན་རིག་བྱེད་མཐའ་གསང་བཞིའི་དང་། རྒྱབ་འདུག་དཔྱེད་པ་བ་གཉིས་ཀྱི་
དང་། ཞི་བྱེད་རིག་གསུམ་ཀྱི་དང་། ཟད་བྱེད་པའི་རྟག་མཐའ་འགོག་པ་ལ། དང་
པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལྷོན་པ་མིང་དབྱེ་བ་
འདོད་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་ནི། **སེར་སྐྱ་མཆོད་འོས་དབང་ཕྱག་ཚུ་སྤྱང་ལྷོན།** །
ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྒྱད་པར་འབགས་བསྟོད་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ཡང་བསྐྱེད་
བ་དང་པོའི་ཆེ་སེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱང་སྟོང་ཞིག་བྱང་སྟེ། དེ་ནི་གངས་
ཅན་གྱི་བསྟན་བཅས་ཚུལ་པར་བྱེད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱང་སྟོང་
སེར་སྐྱ་དང་། སྤར་ལྷར་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་དག་གི་གཞུང་ལྷར་ན་བྱང་སྟོང་མཆོད་
འོས་ཀྱང་ཡིན་ལ། དོན་ཀྱང་འདི་བ་ལ་མཆོད་འོས་པར་མ་གཤགས་པས་བྱི་
བ་བྱིངས་ཀྱིས་མི་འདོད་དམ་སྟུམ་མོད་ཀྱང་། འདི་དག་བཤད་ཆོད་ལས།
གནས་ཆོད་གང་ལའང་དཀའ་བར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་པས་
ཤེས་པར་གྱིས། དབང་ཕྱག་ཀྱང་འཆད་འབྱུང་ལྷར་གངས་ཅན་བྱི་མས་ལྷོན་
པར་འཛིན་ཅིང་། ལྷ་དེས་རྗེས་སུ་བབྱང་ནས་དབང་ཕྱག་ནག་པོའི་རྒྱུད་སྟུམ་
ཅུ་བ་དང་། དུག་ཅུ་བ་སོགས་ཚུལ་པའི་ལྷོན་པ་ཚུ་སྤྱང་རྣམས་ལྷོན་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི། **གངས་ཅན་རང་བཞིན་རྒྱུར་སྐྱ་སེར་སྐྱ་སོགས།** །ཞེས་
སྐྱས་ལ། སྐྱོབ་དཔོན་པོ་རྟེན་ལྟེན་ལ། འདི་དངོས་པོ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་གངས་དེས་
པ་སྐྱ་བས་ན་གངས་ཅན་ཏེ་ཞེས་དང་། ལེགས་ལྷན་གྱིས། གངས་ཀྱིས་འདུག་
པའས། གངས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་གངས་ཅན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་གྱི་

གངས་ཅན་དང་། སྤྱིའམ་སྤར་ལྟར་རང་བཞིན་རྒྱར་སྤྲ་བས་རང་བཞིན་རྒྱར་
སྤྲ་དང་། སྤྲོབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས། དེའི་སྤྲོབ་མ་མིང་སེར་སྤྲ་བ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། སེར་སྤྲའི་བྱ་ཡིན་པས་ན་སེར་སྤྲ་བ་ཞེས་གསུངས་པས་དང་། གཙུ་བོ་
མཐོང་དགའ་བ་རྒྱར་སྤྲ་བས་གཙུ་བོ་བ་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི།

དབྱེ་ངོ་སེར་སྤྲ་མངོན་གསལ་ལྟ་མེད་པ། །གངས་ཅན་ལྟར་བཅས་རྣམ་
འགྲུར་ཅུ་སྤྲང་ཕྱགས། ། ཞེས་བ་དང་། འདིར་ཅུང་ཟད་དབྱང་ན་གཞུང་དུ་མར་
སེར་སྤྲ་བ་དང་། གངས་ཅན་བ་ཐ་དད་དུ་བཤད་སྤང་སྟེ། ཞི་འཆོས། རུས་བ་
མ་ཕྱས་དང་ལྡན་པའི། །གཙུ་བོ་ཉིད་ནི་འབའ་ཞིག་ལས། །ཞེས་བ་ནས། དེ་
ཡང་ཡིན་ཞེས་སེར་སྤྲ་སྤྲ། །ཞེས་དང་། དེའི་དགའ་འགྲེལ་ལས། སེར་སྤྲ་བ་
རྣམས་ན་རེ། ཞེས་བ་ནས། འབའ་ཞིག་ལས་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ནི། དབང་ཕྱག་
དང་བཅས་པའི་གངས་ཅན་གྱི་བརྟགས་པའི་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་བསལ་
བའི་དོན་དུའོ། །ཞེས་དབང་ཕྱག་མི་འདོད་པའི་སེར་སྤྲ་བ་བཤད་ཅིང་། ལུ་
གསུམ་པར། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་དབང་ཕྱག་དག་ཅེས་སོགས་དང་། དགའ་
འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་དབང་ཕྱག་དག་ །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
སྟོས་ཏེ། དེ་ལ་གངས་ཅན་ཁ་ཅིག་ནི་གཙུ་བོ་འབའ་ཞིག་ལས་འབྲས་བྱ་ཐ་
དད་པ་འདི་དག་འབྲུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀུན་བརྟན་ལས། སེར་སྤྲ་བ་རྣམས་སྟོངས་པའི་ཚུལ། །
གངས་ཅན་སྤྲ་རྣམས་ཡོན་ཏན་མེད། །ཅེས་དང་། འགྲེལ་བ་ལྟར་ན་འདིའི་
གངས་ཅན་པས་ཀྱང་དབང་ཕྱག་ལྟར་མི་འདོད་པར་བཤད་ཅིང་། གྲུབ་ཆེན་
སྤྲ་ཞབས་ཀྱིས་བདག་གི་རྣམ་གངས་སུམ་ཅུ་བ་ལས། དུས་ལས་བྱུང་བ་
དང་། འདོད་རྒྱལ་དང་། གནམ་གྱིས་བསྐྱོས་པ་དང་གྱི་ན་བཞི་ནི་གངས་ཅན་
གྱི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་དང་ཆོད་མ་དང་དག་པ་དང་། མ་དག་པ་

བཞི་ནི་སེར་རྒྱ་བའི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། འོད་ལྗན་ལས། གང་དག་
 གངས་ཅན་དང་སེར་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་
 གྲོས་ཞེས་བཤད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་མི་འགལ་བ་ནི། ལེགས་ལྗན་སོགས་གྲིས་
 ཅ་བར་སེར་རྒྱ་ཞེས་པར་འགྲེལ་བར་གངས་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 བ་ནི་འཆོས། སེར་རྒྱ་སྟེ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས། ཞེས་སེར་
 རྒྱ་པ་སྟེ་གངས་ཅན་རྣམས་སྟེ་བར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཞིན་ཏུ་
 མང་ཞིང་། འདྲུག་འགྲེལ་སོགས་གྲིས་ཀྱང་ཤེས་པས་སོ། ། དེས་ན་འདིར་
 དབྱེ་ངོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་ཚུལ་པལ་ཆེར་མཐུན་ཡང་། དང་སྟོང་སེར་རྒྱ་
 ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱངས་པའི་སྟོན་གྱི་གངས་ཅན་ནི་ལེགས་ལྗན་ལྟར་འབྲས་
 བུ་རྒྱ་དུས་ནས་ཡོད་པར་རྒྱུན་གྱིས་མངོན་པར་གསལ་བར་སྟེ་བའི་དང་།
 ཆད་མའི་དེ་ཉིད་ཅ་འགྲེལ་དང་ཀུན་བདུས་ལྟར། གཙོ་བོ་ཅམ་ལས་བྱུང་གི་
 ལྟ་དབང་ཕྱག་སོགས་གྱི་གྲོ་གཡོ་བ་སྟོན་དུ་སོང་བ་མི་འདོད་པས་གངས་
 ཅན་ལྟ་མེད་པ་དང་། འདི་ཕྱིན་ཆད་ནས་གངས་གཙོ་བོར་བཤད་པས་གངས་
 ཅན། ཆད་མའི་དེ་ཉིད་ཅ་འགྲེལ་ལྟར། རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གཅིག་ཀྱང་རྣམ་
 འགྱུར་ཐ་དད་དུ་འགྲོ་བ་ནི། ལྟ་ཆེན་དབང་ཕྱག་གི་གྲོས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 པར་འདོད་པའི་གངས་ཅན་ཕྱི་མ་ནི། སྟོན་པ་རྒྱ་ལྱང་ཕྱིན་ཆད་ནས་བྱུང་བས།
 དེའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། ། ཁོ་རྩི་པ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་ན་རེ། འདི་དབང་ཕྱག་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་བདེན་ཞེན་གྱི་འདོད་པས་སོ་ཟེར་བ་ལ་མ་ཁྲབ་ཅིང་། མི་
 འཐད་དེ། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་གྲིས་འདི་གངས་ཅན་པ་དང་། དབང་ཕྱག་པ་
 གཉིས་ཀར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ་འདིའི་ཆོག་གི་དོན་དུག་འདོད་
 ཟེར་བའང་དཔྱད་ན་སྟོང་པོ་མེད་དེ། གྲེ་བྲག་པ་ལ་འཁྲལ་བར་ཟད་པས་སོ། །
 བཞི་པ་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། སེར་རྒྱ་པའི་

འདོད་ཚུལ། གངས་ཅན་ལྟར་བཅས་ཀྱི་འདོད་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཆད་
 མ་དང་། གཞལ་བྱའི་ཤེས་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྲུལ་བརྗོད་ཀྱི་མངོན་རྗེས་
 ལུང་ཆད་མ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་ནི། **མངོན་སུམ་ཆད་མ་དབང་པོའི་འབྲུག་**
པ་གཉིས། ། ཞེས་པ་ནི་ཆད་མ་ཀྱན་བརྟམ་ལས། སེར་སྐྱ་པ་རྣམས་ནི་རྣ་
 བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུག་པ་མངོན་སུམ་དུ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 མངོན་སུམ་ཆད་མ་ནི་ཡིད་དབང་པོའི་འབྲུག་པ་ལ་འདོད་ལ། ཡིད་ཀྱི་འབྲུག་
 པ་ནི་རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་ཐ་དད་མེད་པར་འདོགས་བྱེད་དོ། །ཡིད་
 གྱིས་དབང་པོ་བྱེད་ཀྱིས་བརྒྱབས་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། ཁ་ཅིག་ཡིད་དང་དབང་
 པོ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཡུལ་ལ་འབྲུག་པའི་དོན་དུ་འདོད་ལ་གཞན་དག་ཡིད་ཀྱི་དོན་
 ཏེ། དབང་པོས་བཟུང་རྗེས་སུ་ཡིད་ཀྱིས་རེག །དེའི་རྗེས་སྒོས་ཞེན་པར་
 འདོད་དོ། །དབང་པོའི་འབྲུག་པ་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཉེ་ན་དེའི་རྣམ་པར་འགྱུར་
 བར་འདོད། དབང་པོའི་འབྲུག་པ་ལ་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུན་བཅས་རྒྱུན་
 མེད་གཉིས་སོ། །རྒྱུན་བཅས་ནི་ལུགས་བསྐྱེད་པ་ན་མེ་དང་རྩལ་གཅིག་
 མིན་ཡང་གཅིག་པར་སྤང་བ་ལྟར་སེམས་པ་ཅན་གྱིས་ཡུལ་སྤྱོད་བ་ན་ཡུལ་
 དང་འདྲེས་པས་སྤྱོད་བའི་ངོ་བོ་མིན་ཡང་སྤྱོད་བའི་ངོ་བོར་སྤང་བའི་སྐབས་
 དང་རྒྱུན་མེད་ནི་སེམས་པ་ཅན་སྒྲོན་མེའི་འོད་ཡུལ་གསལ་བར་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་
 དང་འདྲེས་པར་སྤང་བ་མིན་པའི་སྐབས་སོ། །གཞན་ཡང་གངས་ཅན་སྤྱིའི་རྣ་
 བ་དང་། བགས་པ་དང་། མིག་ལྟེ། ལྟ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྐྱ་སོགས་
 ལ་ཞེན་ཅིང་ལྟ་བར་བཤད་དོ། །ཚུ་སྤྱང་སོགས་བྱུང་པར་ཁ་ཅིག་དབང་ཤེས་
 གྱིས་ཡུལ་འཛིན་པའི་སེམས་ཀྱི་འབྲུག་པ་ལྟ་བུ་མཆོག་གི་འབྲུག་པ་ཞེས་
 པ་བསྐྱེད་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་ཉིད་དབང་པོའི་འབྲུག་པར་འདོད་དོ། །གངས་ཅན་སྤྱ་
 མ་ན་རེ། བདེ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཆ་མེད་ཡིན་ལ། དེ་ཅུམ་

ལྷ་དང་བདེ་སོགས་གསུམ་བསྐྱེམས་ནས་དབང་པོས་འཛིན་ལ་རང་རང་གི་
 དབྱིབས་འཛིན་པས་དབང་ཡུལ་སོ་སོར་འདོད། སྤྱི་མ་གངས་ཅན་ཕུང་བྱེད་
 མ་རྩམ་པ་ན་རེ། དེ་ཅམ་ལྷའི་རང་བཞིན་བདེ་སོགས་ལ་ཐ་དད་ཡོད་པས་
 དབང་པོའི་ཡུལ་སོ་སོར་འདོད་དེ། སྦྱོབ་དཔོན་སྤྱོད་གས་གྲང་གིས། ཏུ་མར་
 འཛིན་སྤྱིར་གངས་ཅན་གྱི། །བྱེ་བྲག་ཁ་ཅིག་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། **རང་དོན་འབྲེལ་བ་དུན་གཞན་དོན་རྣམ་གསལ་**
གཉིས། ། ཞེས་པ་ནི། ཀུན་བདུས་ལས་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་པ་ཅིག་ལས་
 ལྷག་པ་གྲུབ་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་སྦྱས་པ། འབྲེལ་
 བ་བདུན་དུ་བསྟན་པ་དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་གཉིས་ཉིད་དང་། །དེ་སྟོན་
 སོང་བའི་རྗེས་དཔག་ནི། །གསུམ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འབྲེལ་བ་བདུན་
 ཡོད་དེ། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་པར་བྱེད་དེ་རྒྱལ་
 བོ་དང་བླ་ན་མེད། གཙོ་བོ་དང་སྦྱེས་བྱ་ལྟ་བུ་ནོར་དང་ནོར་བདག་གི་འབྲེལ་
 བ་དང་། འོ་ཞོ་འམ་གཙོ་བོ་དང་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་གྱི་
 དང་། ཤིང་རྩ་དང་ཡན་ལག་གམ་སྟོང་སྟོབས་སོགས་དང་དེ་ཅམ་ལྟ་བུ་རྒྱ་
 འབྲས་ཀྱི་དང་། རྩ་མཁན་དང་བུམ་པ་འམ་སྦྱེས་བྱ་དང་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་རྒྱ་
 དང་རྒྱ་ཅན་གྱི་དང་། ཡལ་ག་དང་ཤིང་ངམ། དེ་ཅམ་དང་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་
 ལྟ་བུ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དང་། ཏུར་བ་དང་ཏུར་མ་ལྟ་བུ་འམ་
 རང་བཞིན་སྟོང་སྟོབས་སོགས་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་ཅིག་སྦྱོད་པའི་དང་། སྦྱལ་དང་
 སྤེ་མོང་ངམ་ཡན་ལག་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་སྟོང་སྟོབས་སོགས་གཅིག་
 གིས་གཅིག་ལ་གཞོད་པ་ལྟ་བུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྟེ་འབྲེལ་
 བ་བདུན་གྱི་སྤྱི་མ་འཛིན་རྟེན་ལུགས་ཀྱི་དཔེ་སྤྱི་མ་ཆོས་ཀྱི་དཔེར་འདོད་ཀྱང་
 རྗེས་དཔག་གཉིས་ཏེ་བྱེད་པར་མཐོང་བ་དང་སྤྱིར་མཐོང་བའོ། །སྤྱིར་མཐོང་

བ་ལ་རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་རྟོགས་པ་ལྷ་མ་ཅན་དང་། འབྲས་བྱ་ལས་རྒྱ་དཔོག་
 བ་ལྷག་ལྷན་ཏེ་རང་དོན་འབྲེལ་བ་བདུན་གྱི་དང་། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ནི་
 ཡན་ལག་ལྷ་ལྷན་དང་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་འདོད་དེ། ཀྱན་བདུས་གཞན་ལེའུ་
 ལས། སེར་སྐྱ་བ་ན་རེ་གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་
 རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པར་ལྷན་པ་དང་། གསལ་ཏེ་འོངས་པའི་ཞེས་སོ། །
 འདི་དག་གཉིས་སོགས་འགོག་ཚུལ་ཀྱན་བདུས་ལྟར། གསུམ་པ་ནི། **དབང་**
ལྷག་རྒྱད་དང་སུམ་ཅུ་བ་སོགས་ལུང་། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཀ་ལྡིས། དབང་
 ལྷག་ནག་པོའི་བཤད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དབང་ལྷག་ནག་པོའི་རྒྱད་
 དང་། རྒྱད་དུག་ཅུ་བ། གསེར་བདུན་ཅུ་བ། གཞུང་ལྷགས་སུམ་ཅུ་བ། ལེགས་
 ལྷན་ལྟར་མཆན་ཉིད་ལྷ་བཅུ་བ་སོགས་ཡིད་ཆེས་གྱི་ལུང་ཆད་མར་འདོད།
 གཉིས་པ་ལ། འདིའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ནི་བེམ་ཤེས་གཉིས་སུ་
 བཤད་པ་དང་། རྒྱ་སོགས་སུ་བཞེར་བཤད་པ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་སུ་
 བཤད་པ་དང་། རྒྱ་ཚུལ་དང་འཇིག་ཚུལ་བཤད་པ་ལྷ་ལས། དང་པོ་ལ།
 ཤེས་པ་བཤད་པ་དང་བེམ་པོ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད་
 བཤད་པ། དབྱེ་བ་བཤད་པ། རྣམ་གངས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི།
ཡོན་ཏན་བྱ་བྱེད་མིན་དང་རྟག་དངོས་ཤེས། །**ཟ་བའི་བདག་ཡོད་ཅེས་སྒྲུས་**
 ཏེ། བདག་དེ་ནི་བྱེད་པར་དུ་མ་དང་ལྷན་ཏེ་དོན་རྟོགས་པས་ན་ཤེས་པའི་ངོ་
 བོ། རྣམ་པ་མེད་པའི་བྱེད་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། སྐྱེ་བ་དང་ཉམས་པ་
 མེད་པས་རྟག་པ་དང་། བདེ་སྤྱད་ལ་འོངས་སྐྱོད་པའི་ཟ་བ་པོ། ས་གསུམ་
 དུ་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པས་བྱེད་པ་དང་། སྐྱོང་སྐྱོབས་སོགས་གྱི་
 མཆན་ཉིད་ཅན་མིན་པས་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ། རྣམ་པ་མེད་པའི་བྱེད་མི་
 སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་བྱེད་པ་མེད་པ། ཡུལ་ལ་འོངས་སྐྱོད་པའི་བྱེད་ཡུལ་

ཅན་ཆ་ཤས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་གཅིག་བྱ། རོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 མཐའ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས། དེ་ནི་
 བདག་སྟེ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་མ་གྱུར་པ། མ་སྐྱེས་པ་རྟག་པ། མ་
 བྱས་པ་གསུམ་པའོ། །གཙུག་པོ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ་གསུམ་ལས་
 བསྐྱོག་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །སྐྱོན་རྙེད་པས་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཞེས་
 པ་ནས། མཐའ་མེད་པ་སྟེ་འདི་དག་ནི་སྐྱེས་བུའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཡོན་ཏན་བྱ་བྱེད་མིན་དང་རྟག་དངོས་ཤེས། །
 ཟ་པོའི་བདག་ཡོད། ཅེས་སྒྲུས་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 ནི། གངས་ཅན་གྱི་གཞུང་ལས་སྐྱེས་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།
 འདྲུག་པར་ཡང་། ཟ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག་ །ཡོན་ཏན་བྱ་
 མེད་ལྟ་སྟགས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། **སྤྱི་སྟོར་**
གནས་མི་གནས། །ཞེས་པ་བདག་དེ་ལ་དབྱེ་ན། འཆིང་བ་མ་གྲོལ་བར་དུ་
 སྤྱིའི་སྟོར་གནས་པའམ་ལྡན་པའི་བདག་དང་། གྲོལ་ཆེ་སྤྱི་ལ་མི་གནས་
 པ་བདག་ཡན་གར་བ་འབའ་ཞེག་པ་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོ་ཆེན་
 ཤེས་རིན་གྱིས། **སྤྱི་སྟོར་གནས་པ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་འབྲུལ་བར་སེམས་**
སོ། །གསུམ་པ། དེའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་འཆད་པར་**ཤེས་རིག་སྐྱེས་བྱ་**
བདག་སོགས་ཞེས་པའི་དོན་ནི། དབྱ་ཆད་མང་ལྟར་འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་སྤྱིར་
 བས། སྤྱིར་བ་པོ་དང་། སེམས་པ་ཅན་དང་། དུལ་རྟོགས་པས་ཤེས་པ་དང་།
 གསལ་བས་རིག་པ་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། གངས་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་
 པ་དག་གི་གཞུང་ལས་རྒྱན་དུ་འགྲོ་བའམ་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྟགས་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཅེའོ། །ཞེས་དང་། མཆོན་ཉིད་ལྟ་བུ་ལ་
 ཞིང་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཤེས་པས་ཞིང་ཤེས་དང་། **སྤྱི་སྟོར་བམ་གཉིས་ལྟར་**

སྐྱེས་བྱ་དང་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་པོ་སོགས་འདོན་ལ། དེས་ན་ཤེས་པ་དང་
 རིག་པ་ལ་བདག་གཅིག་དགོས་ལ་སྒྲོ་ལ་བེམ་པོས་བྱབ་པས་སྒྲོ་མིན་དགོས་
 སོ། །བདག་ཤེས་རིག་ཡིན་པ་དེས་ཉེར་ལྟ་བུ་བེམ་རིག་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ།
 འདིས་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མལ་ཆ་བཞིན་ཞེས་རྟགས་སྟུང་འགོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། མ་བརྗོད་ན་ཡང་འདོད་པས་བྱབ། །བདག་གི་དོན་བཞིན་
 བསྐྱབ་བྱར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །སོགས་ཁོངས་ནས་ཤེས་བྱ་ཉེར་
 གསུམ་བཏོན་ནས། དེ་ལས་གཞན་བདག་ཡིན་པར་བསམ་པས་ཉེར་བཞི་པོ་
 འདུས་བསགས་ཡིན་པས་བེམ་པོ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉེར་བཞི་བེམ། །
 ཞེས་སྒྲུས་པ་ལྷག་མ་ཉེར་བཞི་བེམ་པོར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། ལྷ་བཞིར་
 བཤད་ནས། དེ་ལ་འབྲུལ་བ་དགག་པ་ནི། ཅ་བ་བྱེད་པོ་རྟག་གཅིག་ཡུལ་དང་
 བྱབ། །མི་གསལ་ཡོན་ཏན་མཉམ་འདོད་གནས་ལུགས་སོགས། །དེ་ལས་
 ཆེན་པོ་ཤེས་འདྲ་གཉིས་འདྲེས་འཇམ། །ཡོན་ཏན་སྙིང་སྟོབས་རྩལ་ལུ་བདེ་
 ལྷག་སོགས། །སྒྲོ་ལས་ང་རྒྱལ་གསུམ་སྟེ་དང་པོ་ལས། །དེ་ཙམ་ལྟ་སྟེད་དེ་
 ལྟས་འབྱུང་བ་ལ། །གཉིས་པས་ལས་སྒྲོའི་དབང་པོ་ལྟ་ལྟ་ཡིད། །གསུམ་པ་
 དེ་གཉིས་འབྲུག་བྱེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། རྒྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཅ་བའི་རང་
 བཞིན་ནི། དབྱ་མ་སྟོང་པོ་ལས། རང་བཞིན་གང་ཞིག་རྟོག་པ་མེད། །ཡོན་
 ཏན་གསུམ་དང་བསྐྱེད་བདག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལས་སོགས་བྱེད་
 པ་པོ་དང་། མ་སྐྱེས་པས་རྟག་པ་དང་། ཆ་མེད་པས་གཅིག་ལྟ། སེམས་དང་
 རྟོགས་པ་མེད་པས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལས་ཡུལ་ཁོ་ན་རྒྱ་འབྲས་སོགས་
 སྟོད་བརྟུང་ཀྱན་ལ་བྱབ་པ། འགྲེལ་བཤད་ལྟར་བྱང་སྟོང་སེར་སྐྱ་སོགས་
 ལའང་མཛོན་དུ་མ་བྱུར་པ་རྩལ་ལུ་སྟོང་སྟོབས་ཏེ་ཡོན་ཏན་གསུམ་མཉམ་

པའི་ཤེས་བྱ་གཅིག་ལ་འདོད་དེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། རང་བཞིན་ཡོད་
 དེ་སེམས་དང་ལྡན་པ་མིན་པའོ། །དེ་ཡང་མ་སྐྱེས་པ། རྟག་པ་བྱེད་པ་པོས་
 ལོངས་སྐྱོད་པར་བྱ་བ་གཅིག་སུ་བྱུང་བ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དང་
 ལྡན་པའོ། ། ཞེས་སོ། །དེ་མི་གསལ་ཚུལ་ནི། ཏ་ཤི་ལྷ་ལ་ལས། དེ་ཉིད་ནི་མི་
 གསལ་བ་སྟེ། ཁ་དོག་དང་ཆད་དང་། དབྱིབས་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས།
 ལྟ་དང་ལྟ་མིན་དང་། མི་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གྲང་མངོན་སུམ་དུ་མ་
 གྱུར་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བཤད་ལས། གཙོ་བོ་དེ་ཡང་བྲམ་ཟེ་
 སེར་སྐྱའི་མངོན་སུམ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་གཞུང་ལས་བྲམ་ཟེ་སེར་
 སྐྱས་ཆངས་པ་སྐྱེ་བ་ནི་མཐོང་གི། །དེའི་གཙོ་བོ་དེ་ནི་མ་མཐོང་དོ། །ཞེས་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །ཅུ་བའི་རང་བཞིན་རང་བཞིན་གཞན་དང་མི་
 འདྲ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། སྒྲིང་སྒྲིབས་དང་རྩལ་དང་། ལུན་པ་དེ་དག་
 ཆ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་མཚུངས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། གང་ཡང་རུང་བ་
 འགའ་ཞིག་གསུམ་ཆེ་བར་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །
 མིང་གི་རྣམ་གངས་གནས་ལུགས་དང་། སོགས་སྐྱས་དོན་དམ་བདེན་པ་
 དང་། གཙོ་བོ་དང་རང་བཞིན་སོགས་རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུག་ལས་བཤད་དོ། །
 བྱེད་པར་རྣམས་ལ་ཆད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་འབྲས་
 དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་གསུམ་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ན་གཙོ་བོ་ཡོད་དོ། །རི་སྐད་དུ། བྱེད་པར་ཆད་ཕྱིར་རྗེས་འགྲོའི་ཕྱིར། །
 ལུས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པའི། །
 རང་བཞིན་སྣ་ཆོགས་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །མི་གསལ་བ་ཡི་རྒྱ་ཡོད་དོ། །
 ཞེས་སོ། །དེ་མི་གསལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རི་སྐད་དུ། ཏ་

ཅང་ཉེ་ཕྱིར་རིང་ཕྱིར་དང་། །ཆ་ལྡེ་ཕྱིར་དང་སྒྲིབ་ཕྱིར་དང་། །ཟིལ་གཞོན་
 ཕྱིར་དང་འདྲེས་ཕྱིར་དང་། །དབང་པོ་ཉམས་ཕྱིར་ཡིད་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །
 རང་བཞིན་དེ་ལ་ལྷག་མ་ཉེར་གསུམ་དངོས་བརྒྱད་ཅི་རིགས་བྱས་ནས་བྱུང་
 ཟེ། ཆོད་མའི་དེ་ཉིད་དཀའ་འགེལ་ལས། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དངོས་
 དང་བརྒྱད་པས་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་གི་ཐ་སྙད་ནི། དང་
 པོར་གཙོ་བོ་ལས་སྒྲོ་སྒྲུའོ། །སྒྲོ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་ལོ། །ང་རྒྱལ་ལས་སྒྲ་དང་
 རེག་བྱ་དང་། རོ་དང་གཟུགས་དང་། སྤེའི་བདག་ཉིད་དེ་ཅམ་ལྟ་དང་། དབང་
 པོ་བརྟུ་གཅིག་སྒྲེ་སྟེ། སྒྲེའི་དབང་པོ་ལྟ་ནི། ར་བ་དང་པགས་པ་དང་། མིག་
 དང་ལྟེ་དང་། ལྟེའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ནོ། །ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་ནི། དག་དང་
 ལག་པ་དང་རྒྱང་པ་དང་། རྒྱབ་དང་། འདོམས་སོ། །བརྟུ་གཅིག་པ་ནི་ཡིད་
 དོ། །དེ་ཅམ་ལྟས་འབྱུང་བ་ལྟ་བསྐྱེད་དོ། །སྒྲ་ལས་ནམ་མཁའ་འོ། །རེག་
 ལས་རྒྱང་དོ། །གཟུགས་ལས་མེད་ཏེ། །རོ་ལས་རྒྱུའོ། །སྤེའི་ལས་སའོ། །ཞེས་བྱ་
 ཟེ། རི་སྐད་དུ། དབང་ཕྱག་ནག་པོས། རང་བཞིན་ལས་ཆེན་དེ་ལས་ང་རྒྱལ་
 ཏེ། །དེ་ལས་ཆོགས་ནི་རྣམ་པ་བརྟུ་དྲུག་གོ། །བརྟུ་དྲུག་པོ་ནི་དེ་དག་རྣམས་
 ལས་ཀྱང་། །ལྟ་བོ་རྣམས་ལས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྟ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་བཤད་པ། **ཐུ་བཞིའི་ཕྱིར། །ཉེར་ལྟ་གཙོ་**
བདག་ལ་སྐྱད་ཤིན་ཏུ་འཁྲལ། །ཞེས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྟ་པོ་དེ་ཐུ་བཞིར་
 གནས་ཏེ། རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་པ། རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་པ། རྣམ་འགྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་པ། རང་བཞིན་རྣམ་འགྱུར་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
 པ། བཞིར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ར་བའི་རང་བཞིན་དང་པོ་དང་། ཆེན་པོ་དང་
 ང་རྒྱལ་དང་། དེ་ཅམ་ལྟ་ནི་གཉིས་པ་དང་དབང་པོ་བརྟུ་གཅིག་ །འབྱུང་བ་ལྟ་
 དང་བརྟུ་དྲུག་ནི་གསུམ་པ་དང་། རྒྱེས་བྱ་ནི་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་

ལྷག་ནག་པོས། ཅུ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན་ལ། །ཆེན་པོ་སོགས་
 བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་ཁིང་། །བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །
 རྩེས་བྱ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན། །ཞེས་སོ། །འདྲུག་འགྲེལ་ལས།
 རི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་གཟུང་བའི་ཆོག་སྟེ། རྣམ་པར་འགྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་རང་
 བཞིན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བཤད་
 བརྒྱལ་ཞུགས་ལས། བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི།
 རང་བཞིན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་དབུ་ཆ་དེ་གི་རྒྱ་གཞུང་
 མང་པོ་དང་། རང་ཆོག་གྲང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོ་ཆེན་ཤེར་རིན་གྱིས།
 ཤེས་བྱ་ཉིད་ལྷ་པོ་གཙོ་བོ་དང་བདག་གཉིས་སུ་འདོད་པ་འཁྱུལ་བར་ཤེས་
 ལྷན་རྣམས་གྱིས་མཁྱེན་བ་གྱིས། འདི་ནི་འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱི་འང་ངོ་བོར་གྱུར་
 བའི་རང་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། འབྲས་བུ་དེ་རང་བཞིན་ཡིན་མི་དགོས་པར་མ་
 ཤེས་པས་ནོངས་སོ། །དེ་དག་ལས་སློ་ནི། ཀ་ཤིས། དེ་ལ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
 རི་སློ་ལ་བརྗོད་དོ། །སློ་ཡང་འདི་བུམ་པའོ། །སྤུམ་བུའི་ཞེས་ཡུལ་ངེས་པའི་
 མཆོན་ཉིད་ཅན་ནོ་ཞེས་དང་། ལེགས་ལྷན་གྱིས་ཆེན་པོ་ནི་རྟོག་པའི་མཆོན་
 ཉིད་དང་། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་བེམ་པོ་ཤེས་ཀྱི་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ཞིག་གོ། །དབུ་མ་སྟོང་
 པོ་ལས། ཡིད་ལས་སྟོང་སྟོབས་སྟེས་བ་ཅན། །སྟེས་བུའི་གཟུགས་བརྟན་
 འབྱུང་བའམ། །དེ་བཞིན་ཡོངས་སུ་གྱུར་ནས་ནི། །སློ་འདྲུག་པ་ཡི་རྗེས་སུ་
 གྱེད། །ཅེས་སྟོང་སྟོབས་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་བ་
 བ། རྟོགས་པའི་གཟུགས་བརྟན་སྟེས་བུ་ལ་འབྱུང་བ་ནི་ཆུ་དྲངས་པའི་ནང་གི་
 རླེ་གཟུགས་ལྟ་བུ་འམ། སློ་ཤེས་དྲངས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཕྱིའི་ཡུལ་དང་། ནང་རིག་
 པའི་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་སྤང་བའམ་འབྱུང་བ་ནི་ཡུལ་འཇམ་བར་འདོད་

བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏ་ཀི་རྩ་ལ་ལས། ཡང་སྒོས་དོན་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་བྱེད་
 ལས་མེ་ཡོང་གི་གཞུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་ཞེས་
 སོགས་སོ། །ཡང་ལེགས་ལྡན་གྱིས། སྒོ་དང་ཡིད་དང་རང་འཛིན་པ་གསུམ་
 བྱིན་གྱི་བྱེད་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནང་གི་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་དང་
 བོ་སྒོ་ཡིན་ནོ། །ཅ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོར་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་
 རྣམ་གངས་ནི། རྩལ་སྤྲོད་སྤྲོ་བས་གསུམ་དང་དེ་བཞིན་དུ་རིམ་བཞིན་ཞེ་
 སྤང་ཚྀངས་པ་ཆགས་པ་གསུམ་དང་། ཆོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བཏང་སྒོམས་བདེ་
 བ་གསུམ་དང་། འདིའི་ཆོར་བ་གསུམ་གྱི་བཏང་སྒོམས་ནི་གཞན་གཉིས་གྱི་
 རྒྱགས་བསྟན་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་སྐྱ་གཞུང་གང་ནའང་མི་སྤྱང་། རང་བཞིན་
 གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེ་གསུམ་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོར་ཡོད་པས་འབྲས་བུ་
 བྱེད་པའི་སྤྲུག་ཡོད་པར་འདོད་དེ། སྒྱུར་བ་ནི། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས།
 རང་བཞིན་སྐྱུར་འདོད་པ་དེ་དག་ན་རེ། བྱེད་པའི་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི། བདེ་
 བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། གཏི་སྤྲུག་ཡིན་པར་ངེས་ཏེ། དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
 འཛིན་རྟོན་ན་གང་ཞིག་གང་དང་ལྡན་པར་གྱུར་བ་དེ་ནི། དེའི་སྐྱུ་ཡིན་པར་
 ཤེས་ཏེ། དཔེར་ན་ཅན་དན་གྱི་ཞོག་མ་དང་། གྱོ་མོ་དང་། འཁར་བའི་སྒྲོད་
 དང་། གསེར་གྱི་སྐྱུ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེའི་བདེ་བ་ནི་སྤྲོ་བས་ཡིན་ཏེ།
 གངས་གཞུང་ལས། རངས་དང་མགུ་དང་ཀུན་དགའ་དང་། །བདེ་དང་ཞི་བའི་
 སེམས་ཉིད་དག །ལན་འགའ་ཡང་ནི་སྤྱང་གྱུར་པ། །དེ་དག་སྤྲོད་སྤྲོ་བས་ཡོན་
 ཏན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི་རྩལ་གྱི་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་དགའ་
 བ་དང་ཡོངས་གཏུང་དང་། །སྤྱང་ན་འདོད་དང་མི་བཟོད་དག །གང་དུ་སྤྱང་
 བའི་གཏན་ཆེགས་གྱིས། །དེ་དག་རྩལ་གྱི་རྟོགས་སུ་འདོད། །ཅེས་སོ། །གཏི་
 སྤྲུག་ནི་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཚྀངས་དང་དེ་བཞིན་གཏི་སྤྲུག་དང་། །

བག་མེད་གཉིད་དང་གཡེལ་བ་དག །ལན་འགའ་ཡང་ནི་སྤང་གྱུར་པ། །དེ་
 དག་སྤྱན་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ལེགས་ལྡན་དང་ཀ་ལྷོས་བཤད་པ་
 ལྟར། ང་རྒྱལ་ནི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའམ་མཛེས་པའོ་སོགས་སྤྱི་ངར་འཛིན་
 པའི་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཏེ། རྫོང་ལས་དེ་འདྲིང་ང་རྒྱལ་གསུམ་སྐྱེ་སྟེ། སྤྱིང་
 སྟོབས་ཤས་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་ལས་དབང་པོ་བརྩུ་གཅིག་སྟེ། ལེགས་ལྡན་ལྟར།
 མིག་སོགས་ལྡ་ཆོས་ཅན། རྫོང་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དོན་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར་རམ་རྫོང་སྤྱན་དུ་བཏང་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རམ་རྫོང་གྱུར་པ་དེ་ནས་
 སྐྱེས་བུའི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ངག་སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། ལས་
 དབང་ཞེས་བྱ་སྟེ། བྱ་བ་སྤྱན་དུ་བཏང་ནས་སམ་སྐྱེས་བུའི་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་
 གནས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཆོས་ཅན། ལས་རྫོང་གཉིས་ཀའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་རྫོང་དང་། བྱ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
 པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་དབང་པོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྤྱན་པ་ཤས་ཆེ་བའི་འབྱུང་བ་
 ལས་གྱུར་པའི་ང་རྒྱལ་ལས་སྤྱ་དེ་ཅམ་སོགས་ལྡ་དང་། དེ་ལྡས་མཁའ་སོགས་
 འབྱུང་བ་སྐྱེ་ཞིང་། རྒྱལ་ལས་གྱུར་པའི་གཡོ་བཤད་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་གྱི་དེ་
 གཉིས་ཀས་འཇུག་པ་བྱེད་དེ། དེ་གསུམ་གྱི་དཔེ་རིམ་བཞིན། བམ་ཟེ་མོ་བུ་
 བརྩུ་གཅིག་པ་དང་། དམངས་མོ་ལས་བུ་ལྡ་བཅས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱོ་
 བམ་ཟེ་གཅིག་གིས་བྱིས་པ་གསུམ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་འགྲེལ་བས་བཤད་དོ། །
 གསུམ་པ་ནི། **སྤྱི་བདག་བདེན་དངོས་གཞན་རྩུབ།** ཞེས་པའི་དོན་ནི།
 ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྟའི་ཅ་བའི་སྤྱི་དང་བདག་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་།
 གཞན་གཉིས་རྩུབ་གྲུབ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་རང་དབུ་མ་དབང་ན་གཡེལ་
 བ་དང་། འགྲེལ་ལས། དང་སྟོང་ཆེན་པོ་སེར་སྐྱས་སྐྱས་པ། ཡོན་ཏན་རྣམས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་མཆོག ། མཐོང་བའི་ལམ་དུ་འགྲོ་མ་ཡིན། །མཐོང་བའི་ལམ་

དུ་གང་གྱུར་ཏེ། །སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤིན་ཏུ་གསོག། ཅེས་སོ། །ལུང་འདིས་མི་
གསལ་བའི་ཤེས་བྱ་དོན་དམ་དང་། གསལ་བའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཤད་
བའི་ཤུགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གསལ་མི་གསལ་གཉིས་སྤྱུང་འདུལ།
དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་ལྷན་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་། ཐམས་
ཅད་ལ་མ་བྱུང་པ་དང་། བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་པ་དུ་མ་དམིགས་པ་དང་
བརྟེན་པ་དང་། འགྲོ་བ་དང་ཆ་བཅས་དང་། གཞན་གྱུར་པའི་བྱད་པར་དགྲ་
བོའི་རྣམ་ཅན་ནི་གསལ་བ་དང་། བརྟེན་པ་དགྲ་ནི་མི་གསལ་བའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཕྱག་ནག་པོས། རྒྱ་ལྷན་མི་རྟག་མ་བྱུང་པ། །བྱེད་ཅེས་
དུ་མ་རྟེན་པ་འགྲོ། །ཆ་ཤས་དང་བཅས་གཞན་དབང་གསལ། །བརྟེན་པ་དང་
ནི་མི་གསལ་བའོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་བ་ནི། **སྐྱེ་བའི་ཚུལ། །སྤར་ཡོད་གསལ་**
འགྱུར། ཞེས་པ་གངས་ཅན་ལུགས་གཉིས་ཀའི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་འབྲས་བྱ་སྤར་
ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཞིག་སྤར་མི་གསལ་བ་གསལ་བར་བྱུང་
བ་སྐྱེ་བར་གངས་ཅན་ཁ་ཅིག་འདོད་ལ། ལ་ལ་ཞོ་ལྟ་བུ་དེ་འོ་མའི་དུས་སྤྱི་འོ་
མའི་ངོ་བོར་གནས་པ་རྒྱུན་གྱིས་ཞོར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའི་རྣམས་པར་འགྱུར་བར་
འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ནི་ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་
ལས། དེ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གསལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། གངས་ཅན་དག་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་མང་
དུ་ཡོད་པ་དག་ནས་གསལ་བར་སྤྱོད་པ་དག་ན་རེ། ཞེས་པ་ནས། འོན་ཀྱང་
གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྤར་ཡོད་པ་ཉིད་རྒྱུན་གྱིས་གསལ་བར་
བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པའི་ཚུལ་ཡང་། གངས་ཅན་གཞུང་ལས། ཞོ་གང་
ཡིན་པ་དེ་འོ་མ། །འོ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཞོ་ཞེས། །དག་པོ་ལེན་གྱི་བཤད་པ་
སྟེ། །དེ་བཞིན་འགྲིགས་བྱེད་གནས་པའང་འཆད། ། ཅེས་དང་། ཆད་མའི་དེ་

ཉིད་དཀའ་འབྲེལ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་སྐྱལ་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་
 ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བར་འགྲོ་བས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་
 དེ་དག་གི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ལ། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གྲང་གཙོ་
 བོ་དེ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་བསྟན་
 ནོ། །ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡང་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཐ་མི་དད་
 གྲང་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་འདིས་ངོ་བོ་དོར་མ་དོར་དང་། རྟོགས་གཅིག་
 གམ་ཐམས་ཅད་ནས་འགྱུར་བརྟགས་ན་དེའི་ལན། དེ་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཡང་
 ཆོས་གཞན་རྣམ་པར་གནས་པ་ལ་ཆོས་གཞན་ལོག་པས་ཆོས་གཞན་སྐྱེ་བ་
 ན་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་བརྟུན་གྱི། རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་
 ནོ། །སྟམ་དུ་སེམས་ན་ཞེས་པ་འདིས། ཆོས་གཞན་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་
 མིན་བརྟགས་ནས་བཀག། དེའི་ལན་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་
 ཆོས་གཉིས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་དེ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་བཞག་གི་གཞན་
 ཅི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདིས་ཡོད་མེད་གང་ལ་འབྲེལ་བརྟགས་ནས་བཀག།
 མེད་པ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་སོ་སོར་ལེན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རུས་པ་ནི་རུས་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ནི་སྐྱེ་བའི་སྤྱོད་ལ་རྒྱ་དུས་ནས་ཡོད་ཅེས་གཏན་
 ཆོགས་གསུམ་གྱིས་སྐྱབ་པར་ཀ་གྱིས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་
 པ་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་
 གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་དབྱེ་
 བ་མེད་ཅེས་སོ། །ལྷ་པ་ནི། **འཇིག་པ་ཐིམ་མམ་ཞི།** ཞེས་པ་ནི། ཀ་གྱིས། དེ་
 འདི་ལྟར་འཇིག་པའི་དུས་ན་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཅམ་ལ་ཐིམ་མོ། ། དེ་ཅམ་
 ནི་དབང་པོ་ལྷ་ལོ། །དབང་པོ་ནི་ང་རྒྱལ་ལོ། །ང་རྒྱལ་ནི་སྟོ་ལོ། །སྟོ་

ནི་གཙོ་བོ་ལ་ཐེམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཛིག་པ་ནི་གསལ་བ་དེ་
 དང་དེ་རང་གི་རང་བཞིན་ལ་ཐེམ་པའམ། དེའི་རང་དུ་ཞི་བར་གྱུར་པའོ། །
 གཉིས་པ་ལྟར་བཅས་གངས་ཅན་ལུགས་ནི། ལྷ་ཆོགས་གཙོ་ཅམ་
 ལས་མིན་སེམས་མེད་ཕྱིར། །བྱིན་མེད་མི་ཙོམ་སྐྱེས་བྱས་མིན་མི་ཤེས། །
 རང་བཞིན་ངོར་གནས་ཡོན་ཏྲ་དེ་གསུམ་གྱིས། །སྐྱེ་གནས་འཛིག་ཅིང་རྒྱ་
 ཡོད་འང་རིམ་ཕྱིར་འབྲས། ། ཞེས་བྱ་བ་སྟོད་བརྟུང་ཐ་དད་ཅིང་སྐྷ་ཆོགས་
 པ་འདི་ནི་གཙོ་བོ་འབའ་ཞིག་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་སེམས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་པ་མེད་པར་བྱིན་གྱིས་བརྟོག་པ་པོ་མེད་ཅིང་དེ་མེད་
 པར་རང་གི་འབྲས་བུ་ཙོམ་པར་བྱེད་པ་མ་མཐོང་ལ། སྐྱེས་བྱུང་བྱིན་གྱིས་
 བརྟོག་པ་པོར་མི་རུང་སྟེ། དེའི་ཆེ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷ་སྐྱེན་གཅིག་
 བྱ་བྱེད་པོ་མིན་ལ་རྩ་མཁན་འབའ་ཞིག་གྲང་བུམ་པ་བྱེད་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཀ་ཤྱེས། དེ་ལ་གངས་ཅན་ཁ་ཅིག་ནི་གཙོ་བོ་འབའ་ཞིག་འབྲས་བུ་ཐ་
 དད་པ་འདི་དག་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟ་བུས་ན་དབང་ཕྱུག་
 ཉིད་གཙོ་བོ་ལ་སྟོས་ནས་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པའི་བྱེད་པོ་ཉིད་ཡིན་གྱི། འབའ་
 ཞིག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་སྐྱེན་ལ་སོགས་པ་གཅིག་བྱ་སྐྱེས་པར་བྱེད་པའང་མ་
 ཡིན་ལ། རྩ་མཁན་འབའ་ཞིག་གིས་གྲང་བུམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རྒྱ་
 རང་བཞིན་དང་དབང་ཕྱུག་གཉིས་ཏྲ་ཡོད་གྲང་། རིམ་གྱིས་འབྲས་བུ་
 ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབང་ཕྱུག་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་གཙོ་བོ་
 ལ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏྲ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་རྒྱལ་ཤས་ཆེར་འཕེལ་བ་དང་ལྷན་
 ཆེ་དབང་ཕྱུག་སྐྱེ་དགྲ་རྣམས་ཀྱི་འབྱེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ནི་འབྱེན་པའི་
 རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གང་གི་ཆེ་སྟོང་སྟོབས་ཤས་ཆེར་དང་ལྷན་ཆོ།
 དེ་འཛིག་ཉེན་གནས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་སྟོབས་ནི་གནས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་

བྱིར། གང་གི་ཆེ་ལྷན་པ་ཤས་ཆེར་འཕེལ་བ་དང་ལྷན་ཆེ། དེ་སྟོད་བཅུད་གི་
 འཛིག་པའི་དང་ཉམས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་པ་ནི་འཛིག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། རྒྱ་དེ་གསུམ་དང་དབང་ཕྱག་དུས་ཏྲག་ཏུ་གནས་ཀྱང་། འབྲས་བུ་སྟེ་
 གནས་འཛིག་གསུམ་རིམ་གྱིས་བྱེད་དེ། རྒྱ་རྩལ་སོགས་གསུམ་ཆ་ཤས་ཆེ་བ་
 རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཟེར་ཏེ། ཞི་འཆོས། ཅི་སྟེ་གཙོ་བོའི་ངོ་བོ་ནི། །ཚུལ་
 གསུམ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གནས། །དེ་ལ་དབང་ཕྱག་འདི་རྩལ་དང་། །ལྷན་ན་
 འབྱེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་རྩལ་དང་སྟོང་སྟོབས་སོགས། །
 དངོས་རྣམས་འདི་ཡིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད། །རིམ་པ་ཁོ་ནར་འབྱུང་འབྱུར་ཏེ། །
 དེ་བྱིར་འབྲས་བུ་རིམ་བྱེད་ཡིན། ཞེས་དང་། གངས་ཅན་གཞུང་ལས། སྟེ་བ་
 དང་ལྷན་རྩལ་ལ་བརྟེན། །སྟོང་སྟོབས་འཕེལ་བ་གནས་པ་ཡིན། །ལྷན་པ་
 རེག་ཆེ་སྟེ་དགྲ་འཛིག་ །སྟེ་མེད་འབྱེན་གནས་འཛིག་པའི་རྒྱ། །གསུམ་གྱི་
 རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་ནི། །གསུམ་གྱི་བདག་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །
 གཉིས་པ་ལམ་ནི། **བསམ་གཟུགས་མངོན་ཤེས་གཙོ་བོ་ལྟེ་ལམ་**
སོགས་གྱིས། ། ། ཞེས་པ་འཇུག་འགྲེལ་ལྟར་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དང་།
 མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་གཙོ་བོ་དང་བདག་སྟོམ་
 པ་དང་། གཙོ་བོ་དང་བདག་གཅིག་གིས་གཅིག་རང་མིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་
 བའི་གཞན་སྟོང་སྟོམ་པ་སོགས་ཐར་ལམ་ཡིན་ཟེར། །ལེགས་ལྷན་གྱིས་རང་
 བཞིན་གང་ཞིག་རྟོག་པ་མེད། །ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་སྟེད་བདག་ཉིད། །དེ་
 ལས་བརྒྱུག་པས་སྟེས་བུ་ཉིད། །འདི་དག་ཏྲག་ཏུ་བསྟོམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་།
 བདག་གྱང་གཞན་ལ་རང་བཞིན་གཞན། །དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡི། །བྱེད་
 དང་བྱ་བ་ལྟོག་པ་ཡི། ། །སྟེས་བུ་གྲོལ་བ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་སོ། །
 གསུམ་པ་ལ་ཐར་པ་དང་དེའི་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་སྟོན་ཡོན་སོགས་

བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། **འབའ་ཞིག་རང་བཞིན་བདག་གནས་ཐར་**
བ་གཉིས། ། ཞེས་པ་གངས་ཅན་གཞུང་ལས། རྒྱུས་བྱ་མཐོང་བའི་དོན་དུ་
 དང་། །དེ་བཞིན་གཙོ་བོ་འབའ་ཞིག་དོན། །ཞ་ལོང་བཞིན་དུ་གཉིས་ཀའི་
 ཡང་། །འབྲེལ་བ་དེ་ཡི་འཁོར་བར་བྱས། །ཞེས་པ་ལྟར། རང་བཞིན་ལོང་བ་
 ཀྱང་ཅན་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱུས་བྱ་ཞ་བོ་མིག་ཅན་ལྟ་བུ་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བ་དང་
 འཛིན་པའི་ཆེ་འཁོར་བར་འཁོར་ལ། རྣམ་ཞིག་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པའི་
 མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བདག་དང་རང་བཞིན་པན་ཚུན་གཞན་དུ་རྟོགས་ཆེ་རང་
 བཞིན་ཀྱིས་གསལ་བ་རྣམས་མི་སྦྱལ་ཞིང་། བདག་ལ་མི་འགྲོ་བར་བདག་
 འབའ་ཞིག་པ་དེ་ཐར་པར་གངས་ཅན་ཁ་ཅིག་འདོད་ལ། ཡང་གངས་ཅན་ལ་
 ལ་ནི། བདག་གྲང་རྒྱུས་བྱ་འདིའི་མིན་ལ། རྒྱུས་བྱ་འདི་ཡང་བདག་གི་མ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བས་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུས་བྱའི་དོན་བྱས་ཟེན་ནས།
 རྒྱུས་བྱ་ལས་རང་བཞིན་གྲོལ་བ་ཐར་བར་འདོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ།
 དང་པོ་ནི། ལེགས་ལྡན་གྱིས། རང་བཞིན་གྲང་གཞན་ལ་བདག་གྲང་གཞན་ནོ་
 ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་ལ་སོགས་པའི་འཆིང་བ་
 ལས་རྒྱུས་བྱ་ཐར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་གངས་ཅན་པ་ཁ་ཅིག་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་སོ། །གཉིས་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་རང་གི་གྲུབ་
 པའི་མཐའི་དབྱེ་བས་ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་བདག་གི་དོན་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་།
 རྒྱུས་བྱ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བབྱང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུས་བྱ་ལས་རང་བཞིན་
 གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གངས་ཅན་གྱི་གཞུང་གསེར་བདུན་ཅུ་བ་ལས།
 རང་བཞིན་སྣ་ཆོགས་རྟེན་ཅན་ནི། །འཁོར་དང་འཆིང་དང་ཐར་བར་འགྱུར། །
 ཞེས་རང་བཞིན་ལ་འཁོར་འདས་གཉིས་བཤད་པས་སོ། །འདི་ཡང་ཁོ་བོའི་
 རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བྱེ་བར་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་

གྲིས། གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ་འཆིང་ཐར་གསུམ་གསུམ་སོགས། །
 ཞེས་པ། སྤྱིར་འདི་བའི་ལམ་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་བསྐྱུས་ནས་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུར་
 བཤད་དེ། ལེགས་ལྡན་གྲིས། རང་བཞིན་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་
 ཉིད་ནི་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མགུ་བ་ནི་དགའོ། །གྲུབ་པ་ནི་བརྒྱད་དོ། །
 རུས་པ་ནི་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་དོ། །ཕྱིན་ཅི་ལེག་ནི་ལྟ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལྟ་བུ་འདོ། །
 ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་ལས་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཀྱི། སྤྱིས་བྱ་མ་ཡིན་པར་
 ཤེས་ནས་དགའ་བ་ནི་ཚུ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཉེར་ལེན་ལས་དེ་ལྟར་
 ཤེས་པ་ཚུ་རྒྱུན་དང་དུས་གྱི་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ཚུ་ཐོ་དང་། བསྐྱེད་པས་དེ་ལྟར་
 བྱི་ཆར་འབབས་པ་དང་། སྐྱོན་མཐོང་ཐར་པར་དགའ་བ་ནི་ལེགས་ཀྟེན།
 བསྐྱུར་བའི་སྐྱོན་དང་ཐར་པ་མཐོང་བ་ནི་མིག་བཟང་། དབང་པོ་མཐོང་བ་
 འོད་ཅན། འཆེ་མཐོང་ཐར་དགའ་ལུས་མཆོག་དགའ་ནི་ཡོངས་སུ་མཉེས་པའི་
 སྤྱིར་མགུ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལེགས་ལྡན་གྲིས། མགུ་བ་དགའ་ཡིན་ཏེ་ཡོངས་སུ་
 མཉེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ལས་སྤྱིས་པའི་གྲུབ་
 པ་ནི་བརྒྱད་དེ། དབྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་སྐྱོལ་བའོ། །ཐོས་སོགས་གྲིས་ཤེས་
 པ་ནི་ལེགས་སྐྱོལ། སྤྱོད་ན་སྤྱི་མ་ལས་རྟེན་པའི་དེ་ནི་སྐྱོལ་བའི་མཐར་ཕྱིན།
 ཆ་གང་བཞེད་ཐབས་གྱི་དེ་དགའ་བ། རང་གི་ནད་བཞེད་ཐབས་སྤྱི་མས་རྟེན་
 པ་ནི་རབ་དགའ། འགྱུར་བ་དང་མི་མི་མིན་སོགས་གྲིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱུག་
 བསྐྱེད་ཅོད་སོགས་ཞེད་པ་སྤྱི་མ་དང་། རང་གང་རུང་གིས་ཤེས་ནས་གྲུབ་པ་
 དེ་མགུ་བར་འགྱུར་པ་དང་། ཆངས་སྤྱོད་ཤེས་པ་ནི་ཉམས་དགའ་དང་། སྤྱི་མ་
 སོགས་གྱི་བསྐྱེད་བཀུར་སོགས་ཤེས་པ་ནི་རྟག་དགའ་སྟེ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་ཏེ། ལེགས་ལྡན་གྲིས། ཡེ་ཤེས་ལས་སྤྱིས་པའི་གྲུབ་པ་ནི་བརྒྱད་
 དེ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དང་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་ན་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་དག་ནི་

ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ཡིན་ལ། །ལྷག་མ་རྣམས་པ་དང་བྱིན་ཅི་ལོག་
 རྣམས་ནི་སྐྱོན་ཏེ། འོན་པ་སོགས་དབང་པོ་བརྩ་གཅིག་ལ་གནོད་པའི་རྣམས་
 པ་བརྩ་གཅིག་དང་། མགྲ་བ་དགའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་
 ཟེན་གྱང་ཐར་བར་མི་དགའ་བའི་ཚུ་མིན་པ་སོགས་དགྲ་དང་། གྲུབ་པ་བརྒྱད་
 གྱི་བརྒྱུག་ཟླ་སྐྱོལ་པ་པོ་མིན་པ་སོགས་བརྒྱད་དང་། རྣམས་པ་ཉིར་བརྒྱད་དང་
 ཟུན་པ་ཚོངས་པ་ཚོངས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་ཟུན་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་ཏུ་གྱུར་པ་ལྟ་ནི་
 བྱིན་ཅི་ལོག་ལྟ་སྟེ། རིམ་བཞིན་གཞན་མིན་ལ་གཞན་དུ་དང་། ལེགས་མིན་
 ལ་ཡང་དག་པར་སྒྱུབ་པ་དང་། བདེ་མིན་ལ་བདེ་བར་ང་རྒྱལ་བ་དང་། མི་
 རྣམས་པ་ལ་དེ་ལྟར་དང་མི་བཟོད་པ་བཟོད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་རྣམས་སུ་འདོད་
 ཏོ། །སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས། རྐྱེས་བྱ་འཆིང་བ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་
 བཅིངས་པ་ལས་ཐར་པ་རྣམས་པ་གསུམ་འབྱུང་བ་ནི་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་འཆིང་བ། འབྱུར་བའི་འཆིང་བ་ནོར་གྱི་འཆིང་
 བ་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་གསུམ་དང་། སོགས་སྐྱུས་
 དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་ལྟ་ཞེས་ན། ཞེས་སོགས་ལྟར་གྱི་བྱང་པར་ཡང་འདོད་ཅེས་སོ། །
 གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། རྐྱེ་ཚུལ་འགལ་བ་དང་། འཇམ་སོགས་
 མི་རུང་བ་དང་། འཆིང་གྲོལ་མི་རུང་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་ཡོད་གྱང་
 རྐྱེན་དོན་མེད་ཐུག་མེད་འབྱུང་། །རྐྱེད་བྱེད་ཉིག་དང་མ་ཉམས་འབྲས་ལྟོག་
 འགལ། ། ཞེས་པ་འབྲས་བྱ་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་གྱང་རྐྱེ་ཟེར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། རྐྱེ་
 བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མ་བྱུང་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་
 གྱི་རྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ། རྐྱེས་ཟེན་སྤྲར་ཡང་རྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་
 ཟླ་བའི་ཞབས་གྱིས། རྐྱེས་ཟེན་སྤྲར་ཡང་རྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་ཉིག་པར་འབྱུར་
 བ་ནི། ། རྒྱ་གྲུ་ལ་སོགས་རྣམས་ཀྱི་རྐྱེ་བ་འདིར་ཉིད་མི་འབྱུར་ཞིང་། །ས་

བོན་སྲིད་མཐར་ཐུག་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་
 དཔལ་ལྷན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་རིག་པའི་རལ་གྱི་ཆེན་པོ་འོ། །དེ་ཉིད་
 ལྷང་བའི་རབ་བྱེད་ལས་ཀྱང་། རང་གི་བདག་ཉིད་སྐྱེད་པ་མེད། །བྱུང་བ་
 ཡིན་ན་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །བདག་ཉིད་སྐྱེད་པ་བྱེད་མེད་དེ། །འདི་ལྟར་བདག་
 ཉིད་སྐྱུབ་ན་ཡང་། །དེ་ཆེ་དེས་སྐྱེད་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །རང་
 བཞིན་ཆོས་ཅན། །འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། །རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དེ་
 ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཉེར་གསུམ་ལྟོག་མི་དུང་བར་
 ཐལ། །དེ་དག་སྐྱེད་བྱེད་རྒྱ་ཆོག་ས་ཆང་བ་ཁྱོད་རྟག་ཏུ་མ་ཉམས་པར་གནས་
 པའི་ཕྱིར། །གཞན་ཡང་། །སྤྱི་རྟག་པ་ཆ་མེད་ཀྱན་ལ་བྱུང་བའི་ངོ་བོར་འབྲས་
 བུ་ཀྱན་ཡོད་པ་དང་། །དེའི་འབྲས་བུ་ལྟོག་པ་སོགས་ཀྱི་གངས་ཅན་ལུགས་
 འདི་ཆོས་ཅན། །འགལ་འདུ་དང་ངོ་མཆར་བའི་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། །ཅུ་
 གྲོ་རྟའི་ས་བོན་ཆུང་དུའི་ནང་ན་ཅུ་གྲོ་རྟ་ཆེན་པོ་དེ་ཡོད་པ་དང་། །ཟས་ཀྱི་
 ནང་ཕྱི་སས་བྱུང་ནས་ཡོད་པ་སོགས་བཅའ་བོ་ཡིན་པའི་འདིའོ་སྣམ་པའི་
 རྣམ་ཉོག་ཅན་དང་། །སྤྱིས་བྱ་རྟག་པ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ལྷ་མི་དང་དུད་འགོ་
 སོགས་དང་རིགས་བཞི་འདྲེས་པར་ཐལ་བ་དང་། །ཐར་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་
 སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །དབུ་མ་སྤྱིང་པོ་ལས། །ཅུ་གྲོ་རྟ་ཡི་ས་བོན་
 ཀྱི། །ནང་ན་ཡོད་པའི་ཅུ་གྲོ་རྟ། །བྱད་མེད་སྤྱིས་པ་འགོགས་ལ་བྱ། །རྩ་ཡི་
 ནང་ན་སྤྱི་གནས་དང་། །ཟས་ཀྱི་ནང་ན་ཕྱི་ས་སོགས། །ཞིང་ལ་འབར་ཡོད་
 མི་མཐོང་ཞེས། །གང་ཞིག་མངོན་སུམ་སྤྱོད་བྱེད་པ། །དེ་ནི་བདེན་སྤྱི་རི་ལྟར་
 ཡིན། །ཞེས་དང་། །དེ་ལྟར་གངས་ཅན་དེ་ཉིད་ནི། །སྤྱོད་དང་ཕྱི་མར་འགལ་
 བ་དང་། །རིགས་པ་དང་ནི་མི་ལྷན་ལ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་མི་འདུག །
 ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། **བཅའ་ཕྱིར་མི་སྤྱོད་བྱུང་ཕྱིར་ཆ་མེད་འགལ། །ཞེས་**

བ་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། བདེ་སྤྱག་སོགས་མི་སྤྱོད་བར་ཐལ། བཅ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆ་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་ལ་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་དང་མི་དང་། རུད་འགྲོའི་
 འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོའི་ལུས་རེ་རེ་ལའང་སྐྱེས་བྱ་གནས་ཤིང་། སྐྱེས་
 བྱ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཞེས་
 སོགས་དང་། ཀ་ཤིས། གཙོ་བོ་དང་སྐྱེས་བྱ་དེ་དག་ནི། ལྷ་ཡུལ་དང་ས་
 རྒྱུད་དང་བར་སྤྱང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་པ་ཞེས་སོ། །གསུམ་
 པ་ནི། **རྟག་ཕྱིར་ཤེས་མིན་རྟག་ལ་འཆིང་གྲོལ་ཅི།** ། ཞེས་པ་གཞན་ཡང་།
 སྐྱེས་བྱ་ལས་རང་བཞིན་གྲོལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་
 ཡིན་ལ། སྐྱེས་བྱ་མང་པོ་མིན་པས་གཅིག་ལས་གྲོལ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལས་
 གྲོལ་དཀའ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དཔོན་པོ་མང་པོའི་སྐུ་མོང་གི་དབྱ་བྱ་དེ་
 དཔོན་གཅིག་ལས་གྲོལ་ཡང་གཞན་ལས་མི་གྲོལ་བ་བཞིན་ནོ། །དབྱ་མ་
 རྒྱུད་པོ་ལས། འདི་ཡི་ལྷོག་པ་རིགས་མིན་ཏེ། །མང་པོ་དག་གིས་སྐུ་མོང་
 ཕྱིར། །རི་ལྷར་རྗེ་གཅིག་ཤི་རྒྱུར་ཀྱང་། །ཆོགས་པ་དག་གི་བྲན་བཞིན་
 འདོད། །ཅེས་སོ། །སྐྱེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འཆིང་བ་དང་གྲོལ་བ་ཅི་ཞིག་འགྱུར་ཏེ་མི་སྲིད་
 པར་ཐལ། བྱོད་བཅིངས་མ་བཅིང་གི་ངོ་བོ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་ཆ་མེད་
 ཀྱི་རྟག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། གངས་ཅན་ཆོས་ཅན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱུ་
 མཐའ་གང་ཡིན་གྱི་གཉེན་པོར་དཔལ་མགོན་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རིགས་པ་
 ཡང་དག་རེ་གནས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་རྟག་མཐའ་རི་བོ་གང་དང་གང་སྒྲོས་
 ཀྱང་། དེ་སྟོང་བར་གསལ་བྱེད་ཀྱི་གནམ་ལྷགས་དུ་མ་རེ་གནས་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་ཀརྣས་འཕང་མདུང་སྐྱ་ཁྱེན་དུ་འགྲེང་བ་བྱམ་པ་ལྷ་བྱ་ལ་འཕངས་

བས་སྐྱ་གྲོན་དུ་འགྲེང་བ་སྐྱལ་དུ་བསྐྱར་ཆོ། མདུང་དེ་མཁའ་ལྗིང་དང་། གྱི་
ལར་བྱས་ཆེ་དེ་ལྷག་པ་སོགས་བྱས་ཏེ་གང་བསྐྱར་གྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་ནས་
མཐར་བསད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱ། རི་སྐད་དུ་དབྱ་མ་སྒྲིང་པོ་ལས། དེ་ལྟར་
ན་ཡང་སྒྲོས་གྱུར་ནས། །རང་གི་ལྷགས་གྱི་སྒྲོན་སྟེང་གྱང་། ། སྐྱས་པའི་
སྒྲོན་རྣམས་མེད་མིན་ཏེ། །གྲོན་དུ་སྐྱ་འགྲེང་བྱམ་འདྲ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །

སྐྱས་པ།

སེར་སྒྲའི་ལྷགས་ངན་སྒྲོན་པ་ལ་འབྱུང་པའི། །
ཆུར་ལྱང་སྒྲོས་པའི་འཁྲི་ཤིང་ཡལ་ག་ལ། །
ལྷ་སྟེགས་ལྟ་ངན་ལོ་མ་པར་ལྱང་ཅན། །
ལུང་རིགས་རལ་གྱི་རྩོན་པོས་འདི་ན་བཅད། །

གངས་སེར་བྱང་པར་བྱང་རིམ་རྣམ་དཔྱེ་སོགས། །
གང་ཡང་མི་ཤེས་གངས་ཅན་འགོག་འདོད་པའི། །
བོད་ཀྱན་མང་པོའི་ལུང་རིགས་སྒྲོན་པའི་མདའ། །
འཔར་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཤེས་ལྷན་བཞད་གད་རྒྱ། །

མཁས་པར་གྲགས་གྱང་རང་བཞིན་སྐྱ་བ་དང་། །
རང་བཞིན་ཆུར་སྐྱ་གཅིག་འཛིན་ཉེར་ལྗེའི་ཆོས། །
ཆུ་འབྲས་ལ་སྤྱད་མི་ཤེས་མདོག་གནག་པའི། །
བྱ་རོག་ཤི་བའི་ལུང་པོ་ཁྱོད་སྤྱ་ཞིག །

འཕགས་ལུལ་མཁས་མཆོག་གྲེ་བའི་ལུགས་བཟང་གི།
རིན་ཆེན་སྣ་ཆོགས་སྐྱར་བའི་སྐྱུ་ཅལ་ལས།
ཐུབ་གཞུང་ཕྱེ་སྟོད་བཙུ་གཉིས་བྲིས་གསལ་བའི།
ཨ་ཏོ་ལྷོ་གྲོས་འོད་སྟོང་ལྡན་འདི་ཆེད།

ཅེས་གྲུབ་པའི་མཐའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འབྲུལ་སྟོང་གཏོང་ལྡེའི་
སྐྱེད་བྱངས་ཀུན་མཁྱེན་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་སྟོན་མའི་རྣམ་
བཤད་ལས།
གངས་ཅན་དང་སེར་སྐྱ་པ་དག་གི་རྟག་མཐའ་
བསལ་བའི་ལེའུ་གསུམ་པའི་རྣམ་བཤད་བྱས་ཟིན་ཏི།
༥༥

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ལེན་བཞི་པ་ཆངས་སོགས་བཞིའི་རྟག་མཐའ་ དགག་པ།

༥ གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་འགོད། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 ཆངས་པ་བ་དང་། བན་སྒྲོད་པ་དང་། རིག་བྱེད་མཐའ་བ་དང་། གསང་བ་པའི་
 འདོད་ཚུལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། སྟོན་པ་རྣམ་གངས་གྲུབ་མཐའ་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ནི། **ཆངས་སོགས་སྟོན་དང་།**ཞེས་པ། ཆངས་པ་དང་སོགས་
 གྲུས་སྒྲེ་དགྲའི་བདག་པོ་སོགས་སྟོན་པར་བྱ། གཉིས་པ་ནི། **བྲམ་ཐེ་རིག་བྱེད་**
སོགས། ཞེས་པ། ཆངས་པའི་སྐད་དོད་བསྐྱེད་ཅུང་ཆག་པའི་བྲམ་ཐེ་ཡིན་
 གྱི། དེ་མིན་པའི་བསྐྱེད་ཅུང་ཆག་པའི་བྲམ་ཐེ་ཀུན་འདིར་བྲས་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་
 བས་བྲམ་ཐེ་སྟེ་ཆངས་པའི་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀུན་བརྟུས་ལས། ཆངས་པ་འདོད་
 པ་བྲམ་ཐེ་རྣམས། ཞེས་པ་དང་། འགྲེལ་བར། བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་ཆེ་སྒྲི་རོལ་
 ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་པའས། ཆངས་པའི་བྱར་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ནི་བྲམ་ཐེ་སྟེ།
 དེ་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་ཆངས་པའི་སྐྱལ་བར་འདོད་པ་ཞེས་སོ། །རིག་བྱེད་
 བའང་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། རྩེ་བྲག་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཡང་བྱང་ཆུབ་བཟང་
 པོས་བཤད། གྲུབ་མཐའ་དོག་ཏུའོ། །འདི་དག་ནི་སྒྲིར་ཆངས་པའི་ལྷགས་
 ཡིན། རྩེ་བྲག་སོ་སོར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། **ཆངས་པ་བད་སྒྲོང་**
ལས་སྒྲིས་དུས་མིང་བདུན། ། ཞལ་བཞི་ལུས་ཆ་བཞི་ལས་རིག་བྱེད་བཞི། །
 མི་རིགས་བཞི་སྒྲིས་འདིག་རྟོན་བྱེད་པ་པོ། །རིག་བྱེད་རང་བྱུང་ཨ་ལཱ་མེ་རྩ་
 མཆོག ། ཅེས་པ་ཆངས་པ་དབང་ལྷག་གི་སྒྲོས་སྐྱལ་པའི་སྒྲོང་དང་། ཡང་
 རྩེ་འདུག་གི་སྟེ་བའི་བསྐྱེད་དང་། ཡང་ཀུན་བརྟུས་འགྲེལ་བར། གཞན་ཡང་
 ལུ་སྟེགས་རྩེ་བྲག་པ་གང་དག་འདི་སྐད་ཅེས། ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རྩུང་གི་

རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་ཞེས་པ་ནས། མེད་དབྱུས་སུ་ཆངས་པའི་སྒོ་ང་ཆེན་པོ་
 འོད་འབར་ཞིང་གསལ་བ་གནས་པ། དེ་སྤྱིན་ཅིང་བརྗོལ་བ་ལས་འཇིག་རྟེན་
 གྱི་མེས་པོ་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱའི་མངལ་ལས་བྱུང་བ། བསྐྱའ་ལ་འདུག་པ།
 གདོང་བཞི་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དེས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྒྲུལ་པའོ། །ཞེས་
 ཟེར་བ་ཡང་ཆངས་པ་འོད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དབང་ཕྱག་གི་
 ས་པོན་ཆུར་འཕངས་པ་ལས་ཆངས་པ་གསེར་སྒོང་དང་། བསྐྱའི་མངལ་ནས་
 བསྐྱའི་གདན་དང་བཅས་ཏེ་སྐྱེས་པས་སྐྱེ་གནས་གསུམ་བྱུང་ལ། སྐྱིར་མངོན་
 བརྗོལ་ལས་མིང་མང་པོ་བཤད་ཀྱང་། དུས་བདུན་ལ་མིང་བདུན་བྱུང་བར་
 འོད་དེ། དེའི་གཞུང་ལས། འདི་ལྟར་འདི་བསྐྱལ་བ་གཞན་ལ་ནི་སྐལ་ལྡན་
 ཞེས་བྱ། དང་པོ་ལ་ནི་རང་བྱུང་ཞེས་བྱ། །གཉིས་པ་ལ་ཆངས་པ་ཞེས་བྱ།
 གསུམ་པ་ལ་སྐྱེ་དགྲའི་བདག་པོ་ཞེས་བྱ། བཞི་བ་ལ་བསྐྱའི་སྐྱེ་གནས་ཅན་
 ཞེས་བྱ། ལྔ་བ་ལ་ནི་གདོང་བཞི་པ་ཞེས་བྱ། དུག་པ་ལ་ནི་མེས་པོ་ཞེས་བྱ།
 བདུན་པ་ལ་གསེར་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །སྐྱེ་དགྲའི་བདག་པོ་བྱུང་ནས་
 ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་བརྒྱད་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ནས་ནི་མའི་མས་ནི་ལྟ་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱེད་དོ། །སྤྱིན་བྱེད་མའི་མས་ནི་ལྟ་མིན་བསྐྱེད་དོ། །སྐྱའི་མས་ནི་སྐྱ་རྣམས་
 བསྐྱེད་དོ། །རྣམ་མཁའ་ལྡིང་གི་མས་ནི་རྣམ་མཁའ་ལྡིང་རྣམས་སོ། །ཆངས་
 པའི་ཁ་ནས་ནི་བྲམ་ཟེ་རྣམས་སོ། ། དབྱུང་པ་ལས་ནི་རྒྱལ་རིགས་རྣམས་
 སོ། །བསྐྱ་དག་ལས་ནི་རྗེ་འཇིགས་སྐྱེད་དོ། །རྟ་པའི་མཐེལ་དག་ལས་ནི་
 དམངས་རིགས་རྣམས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དུས་འཁོར་དང་སྟན་དག་
 ལྟར། ཞལ་རས་བཞི་ལས་རིག་བྱེད་བཞི་དང་། ལུས་གྱི་ཆ་ཁ་དབྱུང་བསྐྱ་
 རྟ་མཐེལ་བཞི་ལས་མི་རིགས་བཞི་སྐྱེས་པས་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པ་པོ། རིག་
 བྱེད་ནི་སྐུས་ཀྱང་མ་བྱས་པའི་རང་བྱུང་རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། དེར་བཤད་

བའི་རྟའི་མཆོད་སྦྱིན་ནམ་བསང་མཆོད་ལས་ལྷག་པའི་མཐོ་རིས་དང་ཆོངས་
 བ་སྦྱབ་ཐབས་མེད་སྐད་དེ། ཨ་ཤུ་རྟ་དང་། མེ་རྩ་མཆོད་སྦྱིན་ཏེ། རྩ་འགྲུར་
 ལས་བསང་མཆོད་དུ་བསྐྱར་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་ཨ་ཤུ་མ་དང་ཨ་རྩ་བྱས་ནས་དེ་
 ལྟར་བཤད་དོ། །འདི་ཤམ་རྩ་ལའི་ཡུལ་གྱི་ཆོངས་པ་བའི་འདོད་ཚུལ་དུ་སྒྲུང་།
 རྟའི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་ཚུལ་དཔྱོད་པ་བ་དང་འབྲེལ། རིག་བྱེད་ལས། དེ་བཞིན་
 དུ་མེ་ལ་སྦྱེས་བྱ་དང་། རྟ་དང་བ་ལང་དང་ར་རྣམས་བསྐྱེད་ཅིང་བསང་བར་
 བྱའོ། །ཡང་ན་དེ་དག་དབྱུགས་བསྐྱབ་ལ་བསང་བར་བྱ་སྟེ་སེམས་མེད་བར་
 བྱའོ། །ཡང་ན་མེས་བསྐྱོར་བའི་དཀྱིལ་དུ་ཆོ་བས་གདུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་
 དང་། རྟ་དག་གི་མཆོད་སྦྱིན་ལ་རྟ་རེ་རེ་ལ་ཁབ་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་བརྒྱུགས་པ་
 བཞིན་དུ་ཟུག་གཟེར་དང་ལྷན་པར་བྱས་ནས་སྦྱིན་བསྐྱེད་བྱའོ། །ཞེས་རྗེས་
 སྐྱ་གནང་བ་ཡོད་ཅེས་དང་། ལེགས་ལྷན་གྱིས། རིག་བྱེད་ལས་སྦྱས་པ་ཕལ་
 ཆེར་ནི་འབྲེལ་མེད་པའི་ངག་གྲུལ་བ་མང་དུ་བརྗོད་པ་ཡང་ཡིན། གསུངས་
 བ་ལྟར། རིག་བྱེད་ལས། ལྷ་ཆོངས་པས་ཁྱོད་བསྐྱེད་དོ། །ཐ་སྐར་གྱི་བྱ་ནི་
 དབྱང་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་ནི་ལག་བ་ཡིན་ནོ། །མེ་ལྷ་མཆོད་པའི་ཁས་ནི་ཁྱོད་
 སྒྲངས་སོ། །ཞེས་སྦྱིན་བདག་ལ་བསྟོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་གྱིས་
 ཆོངས་པའི་སྦྱ་ལེན་པར་བྱེད་དེ། དེའི་སྦྱ་ལས་འདི་ལྟར། ཆོངས་པ་དེ་ནི་རྒྱ་
 ཆེར་གཙང་བར་བྱེད། སྦྱ་ཏེ་ཏེ་ཏེ་ཏེ་ཏོ་ཏོ་ཏོ། རྩ་རྩ་རྩ་ལྷ་ཏི་ལྷ། གཙོ་པོ་
 མིན་པ་ལུས་ཀུན་དུ་སྦྱ་ཆོགས་སྦྱ་དེ་རྩོ་རྩོ་རྩོ། ལྷ་རྩ་ལྷ་རྩ་ལྷ་རྩ་རྩ་རྩ་ལྷ་
 ལྷ་རྩ་རྩ་རྩ། ལེགས་ལྷན་གྱིས་ཞེས་སོགས་དོན་མེད་པའི་ཆོག་ནི་ཆོ་འབྱུང་།
 ཞེས་སོ། །ཡང་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། སྦྱེ་དབྱའི་བདག་པོ་གསལ་བ་ཞེས་
 བྱ་བ་དེའི་ཁ་ལས་སྦྱེས་སོ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ཆོངས་པའི་ཁ་ལས་སྦྱེ་དབྱའི་
 བདག་པོ་སྦྱེས། དེས་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པར་ཆོངས་པ་སྦྱན་ངངས་ཏེ་ཕེབས་

བསྐྱར་བྱ་མོ་རྣམས་བཏང་བས་དེ་དེ་དག་ལ་ཆགས་ནས་ཁྱ་བ་ཞོར་བ་མེར་
 བསྐྱེགས་པའི་དབྱུས་སུ་བྱབ་པ་ངན་སྒྲོང་དང་། ཨླེ་ར་སྐྱེས། དེའི་ལྷག་མ་
 དྲར་བའི་ནང་དུ་ལུས་པ་ལས་ངང་སྒྲོང་ཨ་ཏི་བྱང་ཞིང་། རིག་བྱེད་ལུང་ལས།
 ལྷན་ངག་རི་ལ་སྣན་ངག་བྱས། །སྲིད་སྲུང་རི་ལ་སྲིད་རིག་བྱས། །སྐལ་ལྷན་
 གྱི་ནི་ཕྱག་རོན་ཅན། །ངེས་བཟྃ་ཨླེ་ར་བས་བྱས། །ཞེས་དང་། སྐྱན་རས་
 གཞིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་། འཕགས་བསྟོད་འགྲེལ་བ་ལྟར། རི་པོ་སྣན་པ་
 དང་། སྐལ་ལྷན་ཕྱག་པར་ངང་སྒྲོང་ཨ་ཏི་སྣན་ཆེག་གི་རིག་བྱེད་དང་། སྲིད་
 སྲུང་གི་རིག་བྱེད་ཉི་མའི་རྒྱད་བྱས། རི་པོ་ངེས་པར་མངོན་བཟྃ་དང་། ཡང་
 མཆོད་སྐྱན་ངན་སྒྲོང་དང་ཨླེ་ར་གཉིས་ཀྱིས་བྱས་ཞེས་འབྱུང་ལ། ཡང་དེ་
 དག་གིས་བཏོན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱེད་པ་པོ་མི་ངན་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་
 ཟེར་ཞིང་། ཡང་ལ་ལ་ཆངས་པ་ཐོག་མ་ནས་གདོང་བཞི་ཅན་གསེར་སྒྲོང་
 ལས་སྐྱེས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་འཕགས་བསྟོད་ལས། ལྷ་ཆེན་ཐིག་ལེ་མཆོག་
 མ་ལ། །ཆགས་པ་སྐྱེས་པས་གདོང་བཞི་བྱང་། །གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ནས་
 བྱང་ཟེར་བ་སོགས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་རིག་བྱེད་ལ་ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལའང་སྟོན་པ་མིང་འདོད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
 ཏྲག་ཞི་སྟོན་པ་ཞེས་པ། གངས་ཅན་སྐྱ་བསྐྱར་ཡོངས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་ཐོན་མའི་
 གསུང་ལས། གང་གི་མིང་གཞི་སྟོན་གསུངས་པ། ཏྲག་ཞི་བ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་
 ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཆངས་པ་ཏྲག་ཞི་བ་དང་། སོགས་སྐྱས་དབང་པོ་སོགས་
 སྟོན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། **བད་སྟོད་སྐྱ་བྱེད་མིང་།** །ཞེས་པ་བྱ་ཀ་ར་ཏ་བད་
 སྟོད་པའམ། ལུང་སྟོན་པ་དང་། སྐྱ་བྱེད་པ་སོགས་མིང་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཆད་མ་དང་བཞི་ལས། དང་
 པོ་ནི། ལྷ་ཆོགས་གཞིར་བྱེད་སྐྱ་ཡི་ཆངས་པ་སྐྱ། ། ཨོ་རིང་དངོས་ཀུན་

རང་བཞིན་ཆ་མེད་ཉག །བདེན་འཇུག་རབ་རིབ་གྱིས་བསྐྱད་སྣ་ཆོགས་
 ལྷང་། །ཞེས་པ་ཆོད་མའི་དེ་ཉིད་ལས། སྐྱེ་འཇིག་མེད་པར་ཡང་དག་གནས། །
 སྐྱེ་ཡི་རང་བཞིན་ཆོངས་པ་མཆོག །གང་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི། །དངོས་
 སྤོའི་འགྲོ་འདི་རབ་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྣ་ཆོགས་གྱིས་དངོས་སོ་
 ཐམས་ཅད་སྐྱེ་གཞི་འམ། །དངོས་སོར་གྱུར་པའི་སྐྱེའི་ཆོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་དང་ཐ་མ་འཇིག་པ་མེད་པས་ཉག་པ་རིགས་པས་དབྱད་
 བཟོད་གཅིག་ཡོད་པར་འདོད་དེ། དེ་ཡང་ཆོངས་པའི་གཞུང་ལས་ཐོག་མཐའ་
 མེད་པའི་ཆོངས་པ་ནི། །སྐྱེ་ཡི་དེ་ཉིད་ཡི་གེ་གང་། །གང་ལ་འགྲོ་བའི་ཐ་སྣང་
 འབྱུང་། །དོན་གྱི་དངོས་སོ་ཡོད་གྱུར་པ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་སྤྱོད་པ་དང་དུས་
 གྱི་ཆ་མེད་པ་དངོས་སོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ཨ་ཁུ་མ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡི་
 གེ་ཨོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་རིག་བྱེད་ལས། ཆོངས་པ་དང་ནི་ཞོར་སྣ་ཡིས། །
 སྐྱུར་སྐྱང་གསང་བ་ཨོ་ཞེས་བྱ། །ཆོངས་པའི་ཡི་གེ་དེ་ཉིད་ནི། །ཡེ་ཤེས་ཀུན་
 ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན། །དེ་ནི་ཆོད་གསུམ་གསལ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་
 ལ་ལར་ཨ་ཁུ་ཨ་ཁུ་ལམ་སྟེ་ཡི་གེ་བྱེད་དང་བཞིར་ཡང་བཤད་པས་ཨོ་རིང་སོ་
 ཡང་འདོད། ཡུལ་ལ་སྐྱེ་དེ་དངོས་དབང་གིས་བདེན་པར་འཇུག་ལ། བྱིན་
 ཐམས་ཅད་དེ་གཅིག་སྤེའི་རང་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་གནས་གྱང་། །རབ་
 རིབ་ཅན་གྱིས་ནམ་མཁའ་སྟོང་བར་སྐྱེ་ཤད་འཇིག་སྐྱང་ལྟར་མ་རིག་པའི་རབ་
 རིབ་གྱིས་སྟོའི་མིག་བསྐྱད་པ་དག་ལ་སྟོན་སོ་སོགས་གཟུང་འཇིག་སྣ་ཆོགས་
 སུ་རྒྱུ་ནས་འཇིག་ཟེར་ཏེ། རི་སྐད་དུ་རིག་བྱེད་ལས། རི་ལྟར་ནམ་མཁའ་
 དག་པ་ལ། །རབ་རིབ་གྱིས་བསྐྱད་སྐྱེ་སོ་ཡིས། །རབ་རིབ་སྣ་ཆོགས་དག་
 དང་ནི། །ལྷན་པ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་རྒྱུ་། །དེ་ལྟར་བདུད་ཅི་འགྱུར་མེད་
 པའི། །ཆོངས་པ་འདི་ནི་མ་རིག་པས། །རྟོག་པ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། །ཐ་

109

བཟུང་མེད་པར་སེམས་ཏད་པོ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་འདྲིའི་
 གྲུབ་མཐའ་མདོག་མ་འགྱུར་བ་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་
 གསུངས་པ་དུས་འཁོར་ལས་ཀྱང་ཏད་ལྟ་དེ་བཞག་སྒྲུང་བ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །
 གསུམ་པ་ནི། **འཛག་བདེ་ཐར།** །ཞེས་པ་དེ་འདྲིའི་བདེ་སྟོང་ཏད་ཏད་དེ་ཐར་
 པར་འདོད་དེ། །དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། ཐར་ལམ་དང་། ཐར་བ་རྣམས་སུ་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བདེ་བ་གང་དེ་ཆངས་དེ་ཉིད། །ཅེས་དེ་ཉིད་དང་།
 ལྷ་པོ་འདས་པ་ཐོབ་བྱེད་པའི། །དགའ་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་ཐར་ལམ་དང་། དེ་
 ཡང་ཐར་པར་མདོན་པར་བརྗོད། ། ཅེས་དང་། བདེ་བ་གང་དེ་ཐར་པ་ཉིད། །
 ཅེས་ཐར། པར་ཡང་བཤད། ཡང་རིག་བྱེད་ལས། ཆངས་པ་ཉིད་ནི་འཛག་
 རྟེན་འབྱེན། །སྐྱེད་བྱུ་སྤྱད་པ་བྲག་པོ་སྟེ། །སྐྱེས་བུ་ཉིད་ན་བཏང་སྟོམས་སོ། །
 རང་བྱུང་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་དེ་ཉིད་གསུམ་ཀྱང་
 འདོད་དེ། འཕགས་པ་ལྟས། འདི་རྣམས་དེ་ཉིད་རྣམ་གསུམ་གནས། །ཞེས་
 སོ། །བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་བྱེད་པར་དཔྱོད་པ་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །བཞི་བ་
 ནི། **ཆད་མ་རིག་བྱེད་ཁོ་ན་ལ་ལའི་གཉིས།** །ཞེས་པ་བརྟུན་སྟོད་པ་པལ་ཆར་
 མདོན་སུམ་ལ་འབྱུང་སྒྲུང་ཅན་མང་ལ། རྗེས་དཔག་ཀྱང་རིགས་པ་བཟང་ངན་
 གྱིས་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་ན་རིག་བྱེད་ཁོ་ན་རང་བྱུང་གི་ཆད་མར་འདོད།
 སྟོན་པ་ལ་ལ་སྟེ་གི་ཏ་ཏ་རི་ནི་རིག་བྱེད་མི་བསྐྱེད་པ་ཡང་རྗེས་དཔག་ལ་བརྟེན་
 དགོས་པས་མདོན་རྗེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱང་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་རིག་བྱེད་མཐའ་བ་ལ་སྟོན་པ། རྣམ་གངས་དབྱེ་བ་གྲུབ་
 མཐའ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། **ཆངས་སོགས་སྟོན་དང་།** ཞེས་པ་རིག་བྱེད་པ་
 རྣམས་ཆངས་པ་རིག་བྱེད་འཆད་པ་པོར་འདོད་པ་ཅམ་མཐུན་པས། འདིར་
 ཡང་ཆངས་པ་སོགས་སྟོན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། **རིག་བྱེད་མཐར་སྐྱ་སོགས།** །

ཞེས་པ་ལེགས་ལྡན་གྱི་ལྟར་རིག་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མཐར་སོན་པར་སྦྱ་བས་ན་
 རིག་བྱེད་གྱི་མཐར་སྦྱ་དང་། སོགས་སྦྱས་ཀུན་བདུས་ལས། བདག་ཡོད་བྲམ་
 ཟེ་མཆོག་རྣམས་སོ། །ཞེས་པ་ཅ་འགྲེལ་ལྟར། བྲམ་ཟེ་རྣམས་ལས་ཁོ་ཐོ་ཅག་
 མཆོག་གོ། །ཞེས་སྦྱ་བས་བྲམ་ཟེ་མཆོག་སྦྱ་བ་དག་གོ། །གསུམ་པ་ནི། རྩབ་
 ལྷ་ཞེས་པས་དབྱེ་བའང་འཆད་པས། སྦྱོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས། དེ་
 ལྟ་བུའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་ཉི་བར་ལྡན་པའི་བདག་འདོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་།
 སྦྱ་ཅ་འབྲམ་གྱི་ཆད་ཅམ་དང་། ཤེལ་སྒོང་དག་པ་ལྟ་བུའི་བདག་མཐེ་བོང་ཆ་
 དང་པོ་ཅམ་མམ། ཡུངས་འབྲུ་ཅམ་མམ། རི་རབ་ཅམ་བསྟན་པར་མི་རྣམས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཤམ། ལུས་མེད་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་བདག་ཡོད་
 འདོད་པ་ཞེས་བསྟུ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྲམ་ཟེ་མཆོག་སྦྱའི་དབྱེ་བར་བདག་
 ཆེ་ཆུང་འདོད་པ་གཉིས་བཤད་དོ། །བཞི་བ་ནི། རྩབ་ལྷ་ཤེས་རྟག་སྦྱེས་བྱ་ཉི་
 མའི་མདོག་ །ལུན་འདས་ཁོ་ནས་སྦྱོད་བརྒྱད་འཆིང་སོགས་བྱེད། །གསེར་
 མདོག་མཐོང་ཆེ་དེ་ཆར་ཐིམ་པ་གྲོལ། །ཞེས་པ། སྦྱེས་བྱ་ནི་ལུས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་དབང་ལྷག་གཅིག་བྱ་བ་དང་། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཀྱུང་བ། ཉམས་པ་མེད་
 པས་རྟག་པ། ལྷ་དན་ལས་འདས་པས་ཆངས་པ། ལུལ་དུ་བྱུང་བས་མཆོག་།
 ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པས་འཆི་བ་མེད་པ། དམིགས་པའི་གནས་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་གནས་པ། འཇིག་པའི་སྦྱོར་རྩལ་ནས་ཡོད་པའམ། གཉིད་ལོག་པ་ལས་
 གཞན་པའམ། སྦྱོང་བར་བྱེད་པའམ། འགོངས་པར་བྱེད་པས་ན་སྦྱེས་བྱ་སྟེ་
 རྩད་པར་བརྒྱུད་དང་ལྡན་པ། ཉི་མའི་མདོག་ཅན། ཁམས་གསུམ་དུ་གྲགས་
 པའི་ལུན་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་སྟེ་འདས་པ་གཅིག་འདོད་དེ། རི་སྐད་དུ་དབྱ་
 མ་སྟོང་པོ་ལས། གཅིག་བྱ་ཀུན་ཀྱང་རྟག་པ་སྟེ། །ཆངས་མཆོག་འཆི་བ་མེད་
 པའི་གནས། ། ཞེས་དང་། རིག་བྱེད་ལས། སྦྱེས་བྱ་དང་སྦྱོང་ཆེན་པོ་ཉི་མའི་

མདོག །སྤྱན་པ་ལས་གཞན་གྱུར་པ་དེ་རིག་ན། །འཆི་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་
 བདག་གིས་རྟོགས། །སྤྱེ་མེད་གནས་འགྲོ་བ་ལ་ལམ་གཞན་མེད། །ཅེས་དང་།
 རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། །འཇིག་པའི་སྡོན་རོལ་ནས་ཡོད་པའམ། གཉིད་ལོག་པ་
 ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱེས་བྱའམ། སྤྱིང་བར་བྱེད་པའམ། །འགོངས་པར་
 བྱེད་པས་ན་སྤྱེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཉི་མ་ནི་འོད་སྣ་ཆོགས་ཅན། དཀར་པོ་
 དང་། དམར་པོ་དང་། བ་སྒྲ་དང་། ཡུངས་པ་དང་། སྤྱག་རོན་དང་། བཙོད་དང་།
 ཀ་པི་ཇ་ལའི་ཁ་དོག་ཅན་ཡིན་པ་ལྟར། སྤྱེས་བྱའང་སྣ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་
 ཉིད་དམ། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་དོག་དེ་དང་ལྡན་ཏེ།
 རྒྱ་བའི་བདག་ཉིད་དཀར་པོ་མེ་ལྷ་དང་རྒྱ་བ་གཉིས་ལས་ནི་ཆུ་མདོག རོར་
 ལྷ་དག་གི་དམར་པོ་དང་། དག་པོ་དང་བདེ་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལས་ནི་དཀར་
 དམར་དབང་པོ་ལས་ནི་དུག་གཤིན་རྗེ་ལས་ནི་ཡུངས་མདོག །གཤིན་རྗེ་དང་
 ཆུ་ལྷ་ལས་ནི་རྩལ་དང་ཡུངས་མདོག །ཀུན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱུག་པོ། སྣ་ཆོགས་ཀྱི་
 ལྷ་ཡིན་པས་སྤྱིར་བ། དབང་ཕྱག་ཡིན་པས་ཆངས་པའི་མདོག་ཏུ་འདོད་ལ།
 ལེགས་ལྡན་གྱིས། ཨ་ཏི་ཞེས་བྱ་བ་ཏྲག་ཏུ་འགྲོ་བ་སྟེ། །འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་
 ཏྲག་ཏུ་འདིར་འགྲོ་བའམ། །འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཏྲག་ཏུ་འདིས་འགྲོ་བས་
 བདག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ། རྒྱ་ཏི་འམ་འབྱུང་པོ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་སྡོད་བཅུད་
 གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ས་དང་ཐིམ་ས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཟེར་
 འདོད་པའོ། །དེ་སྐད་ཏུ་འང་། བྱང་གྱུར་འབྱུང་དང་བྱང་བ་དག །ཐམས་ཅད་
 སྤྱེས་བྱ་འདིར་འདོད་དེ། །དེ་ནི་ཕྱི་ནང་རིང་བ་དང་། །དེ་ནི་ཉི་དང་དེ་ལས་
 བྱེད། །ཅེས་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། སྤྱིང་གི་ཕྱོགས་ནི་འདིའི་མགོ་
 པོའོ། །འོག་གི་ཕྱོགས་ནི་རྒྱང་པོའོ། །ནམ་མཁའ་ནི་ལྷོ་བའོ། །ཕྱོགས་རྣམས་
 ནི་ལག་པའོ། །གཟའ་དང་རྒྱ་སྐར་རྣམས་ནི་སྤྱོད། །རི་བོ་རྣམས་ནི་བྱང་ངོ་། །

དེའི་སྐྱེད་བའི་རུས་པའོ། །ཆུ་ཁུང་རྣམས་ནི་ཅའི་བའོ། །ནགས་ཆལ་
 རྣམས་ནི་སྤྱ་དང་སེན་མོའོ། །རྒྱབ་ནི་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནོ། །དབྱལ་
 པ་ནི་ཆངས་པའོ། །ཆོས་དང་ཆོས་མེན་པ་ནི་སྦྲིན་མ་གཉིས་སོ། །ཁྲོ་གཉེར་
 ནི་འཆི་བདག་གོ། །ཉི་ཟླ་གཉིས་ནི་མིག་གོ། །ཞེས་སོགས་དང་དེ་བཞིན་དུ་
 དབུགས་འབྱུང་རྒྱབ་རྒྱང་། དེ་སྤྲན་སོ་སྤེ་དབྱངས་ཅན་མ། ཡོ་དང་བཤམ་ཐའི་
 ཡི་གེ་གཉིས་མཆུ། མིག་སྤེ་བཅུ་མ་དུས། གཡས་གཡོན་གྱི་སྤྱོགས་ནི་སྦྱེས་
 པ་བྱད་མེད། འཇིག་རྟེན་དང་དེ་མེན་པ་ནི་རུ་བར། སོར་མོ་རྣམས་དེའི་བར།
 ལུས་མོ་གཉིས་གསེར་འབའ་གཉིས། རྗེ་ངར་གཉིས་ཐ་སྐར་བུ་གཉིས་ཤེད་
 སྤྱད་ནི་ཉིན་ཞག་མཛེ་རྒྱུ་ནི་དབང་པོ་དགའ་བའི་རང་བཞིན་སྦྱེ་རྒྱུའི་བདག་
 པོ་རྒྱུང་པ་ཁྲབ་འབྱུག་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུག་པར་བཤད་དོ། །
 རི་སྐད་དུ། དེགས་བྱེད་པས་མ་བཀག་སྦྱིབ་མེད་ལྟ་དེ་གཅིག་ལུ་གནས། །
 སྦྱེས་བུ་དེ་ཡིས་ཀུན་ལ་ཁྲབ་ཅིང་རྒྱས། །སྤྱ་བ་བས་ཀྱང་སྤྱ་ཞིང་ཆེ་བས་ཆེ། །
 ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལུས་ལུས་མེད་པའི་ལུས་ལ་ནི། །
 ཀུན་དུ་གནས་མེད་གནས་པ་ནི། །ཆེན་པོ་གཙོ་བོའི་བདག་ཉིད་དེ། །ཤེས་
 ར་མཁས་པ་སྤྱ་ངན་མེད། །ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡོ་བ་དེ་ཡིན་མི་གཡོ་
 དེ། །རིང་ཐ་དེ་ཡིན་ཉི་བ་དེ། །ནང་ཡང་དེ་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །གཉིས་ཀ་
 དེ་ཡིན་སྤྱི་རྩོལ་ཉིད། །ཅེས་སོ། །གཞན་ཡང་། འཆིང་གྲོལ་གྱི་བདག་བུམ་
 པ་ལ་ཆགས་ན། མ་ཆགས་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། ཆང་མའི་དེ་ཉིད་
 ལེའུ་བྱག་པ་ལས། དབང་ལྷག་ཆོས་མཚུངས་སྦྱེས་བུ་ནི། །འཇིག་རྟེན་རྒྱར་
 ནི་རྟོག་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར། དབང་ལྷག་བཞིན་དུ་སྦྱོད་འབྱུང་འཇིག་
 གནས་གསུམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཅམ་འདྲ་ཡང་། དེའི་འགྲེལ་བ་
 ལས་འདི་ཅམ་ཞིག་ནི་བྱད་པར་ཡིན་ཏེ། དབང་ལྷག་རྒྱར་སྤྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་

ནི་དབང་ཕྱག་ལས་ཐ་དད་པ་གཞན་ཡང་བདག་ལ་སོགས་པ་དང་། འདྲ་མལ་
 ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་འདོད་ལ། རྩེས་བྱ་རྒྱུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྩེས་བྱ་ཁོ་
 བ་རྒྱུ་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྩེས་བྱ་དེ་ཁོ་ནས་སྡོད་བཅུད་རྩེ་
 གནས་འཛིག་གསུམ་དང་། འགྲོ་བ་འཆིང་བ་དང་། སོགས་ཀྱི་སྤྲོ་བ་སྡོལ་བ་
 དང་། བདེ་སྤྱག་ཆེ་ཆུང་སྤྲོ་ཆོགས་བྱེད་པར་འདོད་དེ། དཔེར་ན་བ་ལས་བ་
 ཐག་དང་། རྩེ་ལེ་ལས་རྩེ་དང་། ཕྱག་མ་ལས་ཡལ་ག་བཞིན་རྩེས་བྱའང་
 རྩེ་ལྟན་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །རི་རྒྱུད་དུ། དར་གྱི་སྤྱོད་བྱས་སྤྲོ་བ་མ་བཞིན། །
 རྩེ་ལེ་ལོར་བྱའི་རྩེ་བཞིན་དང་། །རྩེ་གྲོ་ཡན་ལག་གཟུགས་རྒྱ་བཞིན། །དེ་
 ནི་ལྷས་ཅན་ཀྱན་གྱི་རྒྱ། །ཞེས་སོ། །འདིའི་ལམ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་
 ནས་དེ་འདྲའི་བདག་བསྟོམ་ལ། རྩེས་བྱ་དེ་མཐོང་ན་གདོལ་བ་དང་བཅུ་ཐེ་
 མཉམ་པ་དང་། རྩེ་ག་དང་བསོད་ནམས་མཉམ་པ་སོགས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 དབྱ་མ་སྤྱོད་པོ་ལས། དེས་ན་བདུད་ཅི་རྩེས་བྱ་ཉིད། །མ་རྟོགས་བདུད་ཅི་
 ཡོད་མི་རིགས། །གཅིག་བྱ་ཀྱན་གྱི་རྟག་པ་སྟེ། །ཆངས་མཆོག་འཆི་བ་མེད་
 པའི་གནས། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་གོམས་བྱས་ན། །དེ་ནི་ཡང་སྤྱོད་ལེན་མི་
 འགྱུར། །ཞེས་སོ། །སྤྱིར་རྩེས་བྱ་དེ་ཉིད་མདོག་གྲོལ་བའི་རྟགས་སུ་གསེར་
 མདོག་མཐོང་ནས། དེ་རྗེས་དེའི་ཆར་ཐིམ་པ་ནི་གྲོལ་བའམ་ཐར་པ་ཡིན་ཏེ།
 རི་རྒྱུད་དུ། བྱེད་པོ་དབང་ཕྱག་གསེར་མདོག་ཏུ། །གང་གིས་མཐོང་ཞིང་སྤྲོ་
 བ་དེ། །རྩེ་ག་དང་བསོད་ནམས་ལས་འདས་ནས། །མཆོག་ཏུ་ཞི་བ་ཐོབ་པར་
 འགྱུར། །ཞེས་སོ། །འདིར་རིག་བྱེད་ལ་ཞིན་ཏུ་བསྐྱགས་པས་དེར་མ་བཤད་
 པ་ནི་མེད་པར་འདོད་དེ། རིག་བྱེད་ལས་ནི་གང་མི་སྤྲོ། །རིག་བྱེད་ལས་ནི་
 གང་མི་སྤྲོད། །ཐམས་ཅད་མེད་པར་བརྟེན་བྱ་སྟེ། །རིག་བྱེད་འདྲ་བའི་ཐོས་
 པ་མེད། །ཅེས་སོ། །

བཞི་བ་ལ་སྟོན་པ། མིང་ལུང་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། **ཆངས་སོགས་སྟོན་དང་།** ཞེས་པ་སྟེ། གཉིས་པ་ནི། **རིག་བྱེད་གསང་བ་པ།** ། ཞེས་གཉིས་མེད་ལྟ་བུ་པ་པ་དང་། **རིག་བྱེད་གསང་བ་པ་དང་།** རྣམ་ཤེས་ཆངས་སྟེ་བ་རྣམས་སོ། ། གསུམ་པ་ནི། **བདུད་ཅི་ཐིགས་ལུང་ཞེས་པ་ཆངས་པས་**གསུངས་པའི་བདུད་ཅི་ཐིགས་པ་གསང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ནི་ལུང་ཆད་མའོ། ། བཞི་བ་ནི། **ཤེས་རིག་རྟག་པའི་བདག་ཁྱེད་ཐོ་བོ་ཉིད་མེད་བདེན་གྲུབ་འདོད།** ། ཅེས་པ་ས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའི་བདག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་གཅིག་ལུ་ཐོ་བོ་རྟག་པ་གཅིག་ཡོད་དེ། དེ་ནི་བདག་གྱུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། ཇི་སྐད་དུ། ས་དང་མེ་ཆུ་ལ་སོགས་པ། ། དེ་ཤེས་རྟག་པའི་འཇུག་པ་འདི། ། དེ་བདག་ཅན་ཉིད་བདག་ཡིན་ཞེས། ། གཞན་དག་གྱུང་ནི་སྟེ་བར་བྱེད། ། ཅེས་སོ། ། སྦྱབ་བྱེད་ནི། གང་དག་སྦྱང་བར་གྱུར་པ་ས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ལ་མ་གཏོགས་པའི་གཟུང་བའི་དོན་མེད་དེ། ཡན་ལག་ཅན་དང་རྩལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱགས་ཀྱིས་ས་སོགས་འདི་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སྦྱང་བའི་ཐོ་བོ་ཁོ་ནར་རིག་པར་བྱེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། གཟུང་བའི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི། ། འདི་ནི་རྩང་ཟད་ཡོད་མིན་ཏེ། ། དེ་ཕྱིར་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། ། རྣམ་ཤེས་འབྱུར་བར་ཡང་དག་སྦྱང་། ། ཞེས་དང་། དབུ་མ་རྒྱུ་རང་འགྲེལ་དུ་བདུད་ཅི་ཐིགས་པ་གསང་པའི་ལུང་བྱངས་པར། རྣམ་རིག་ཅམ་ནི་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་དག། རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཡིན། ། བླངས་དང་འདོར་བ་མེད་ཅེས་རབ་བརྟགས་པ། ། ཆངས་པ་སྦྱང་བེད་པར་རྟག་གནས་གྱོས། ། ཞེས་དང་། དེའི་དོན་ཡང་། དབུ་མ་རྒྱུ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས། རྣམ་རིག་ཅམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བདག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སྟོས་པར་བྱ་སྟེ། གསང་བ་སྟེ་བ་དེ་དག་ནི་སྟོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་

བཞིན་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་རྟག་པ་གཅིག་ཕུ་ཁོ་ནའི་བདག་གཅིག་
ཡོད་པར་འདོད་དེ། རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་ཅེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་
སྤྱད་ག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་རིག་པའི་གཉིད་དང་བལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་དམ་པར་ན་མི་རྟག་པ་འདོད་ཆེད་ལ་
སྟེར་བ་སྟོབས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྤང་དང་དོར་བ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་
ནི། འདི་ལ་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པའམ་དོར་བར་བྱ་བའམ་ལེན་པའམ་སྤང་
བར་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སྟེར་བཤད་པས་མེས་ཐོར་མ་བྱེད་ཅིག །

གཉིས་པ་དེ་དག་དགག་པ་ནི། **རིགས་བཞི་མེད་འགྱུར་ཞེས་པ།** མི་
རིགས་བཞི་མི་རྩུང་བར་ཐལ། ཐམས་ཅད་ཆངས་པའི་ལྷས་གཅིག་ལས་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷོན་པ་གཅིག་གི་སྟོད་སྦྲད་གང་ནས་སྤངས་ཀྱང་
ཤིང་རིགས་ཐ་དད་མིན་པ་བཞིན། མ་བྱབ་ན་ལྷ་དུམ་ལྷ་རའི་ལྷོན་པ་གཅིག་
གི་སྟོད་སྦྲད་གང་ནས་སྤངས་པའང་ལྷ་དུམ་ལྷ་རའི་ཤིང་དུ་རིགས་མི་གཅིག་
པར་ཐལ་བ་དང་། ཤིང་རིགས་གཅིག་པའི་ནགས་ཆལ་མེད་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ། །རིགས་བཞིར་མ་གཏོགས་པའི་བྲི་སོགས་གང་ནས་སྐྱེས། གཞན་
ཡང་རྫོགས་ལྡན་ནས་གཉིས་ལྡན་ཡན་ཆད་དུ་རིགས་མེད་པས་སོ། །དེ་སྐད་
དུ་དོན་དམ་བསྟན་པ་ལས་པ་གཅིག་ལ་ནི་ངེས་པར་བྱ་ནི་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། །
བྱ་དེ་རྣམས་ལ་ངེས་པར་རིགས་ནི་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་བོ་རྣམས་
ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་དམ་པ་གཅིག །རིགས་ལ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་རིགས་པ་ཡོད་མ་
ཡིན། །དེ་ལྟར་ལྷ་དུམ་ལྷ་རའི་ཤིང་ལ་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། །ཞེས་པ་
ནས། གདོང་བ་དང་ནི་དབྱང་བ་བརྒྱ་དང་རྐང་པ་ལས། །བལ་ཐེ་རྒྱལ་རིགས་
རྗེའུ་རིགས་དམངས་རིགས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ལྷགས་དང་ཐ་མ་ལས་སྐྱེས་

དེ་ཡི་གང་ནས་བྱུང་། ། ཞེས་སོ། ། དེ་ལ་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ན་རེ། འོ་ན་འཇིག་
 རྟེན་བྲམ་ཟེ་ཁ་ལས་སྐྱེས། རྒྱལ་རིགས་དབྱུང་བ། རྟེན་རིགས་བརྒྱུ་ལས།
 དམངས་རིགས་རྒྱུ་ལ་ལས་སྐྱེས་པར་གྲགས་པའི་དོན་ནི་རི་ལྟར་འདོད་
 ཟེར་ན། ཁ་ལས་ཆོས་སྟོན་པས་དང་། དབྱུང་པས་འབྱུག་པས་དང་། བརྒྱུ་ཡི་
 སྟོབས་ཀྱིས་དོན་མཐུན་འགྲོ་བས་དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུ་ལའི་ཅ་བར་བསྟེན་
 རས་རིམ་བཞིན་གྲགས་པར་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཁ་ལས་ཆོས་ནི་སྟོན་
 པར་བྱེད་པ་གྲགས་པ་ཡིན། ། དེ་ཕྱིར་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ནི་ཁ་ལས་སྐྱེས་པར་
 འགྱུར། ། རྒྱལ་རིགས་རྣམས་ནི་དབྱུང་པས་འབྱུག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ། དབྱུང་
 པ་དེ་དག་ལས་ནི་དེ་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ། བརྒྱུ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་རྗེ་
 རིགས་མགོན་པོར་བྱེད། ། དེ་ཕྱིར་དེ་རྣམས་དེ་ལས་སྐྱེས་པར་འགྱུར་བའོ། །
 རྒྱུ་ལའི་ཅ་བར་བསྟེན་པར་བྱེད་པར་གྲགས་པ་ཡིན། ། དེ་ཕྱིར་རྒྱུ་ལ་ལས་
 ནི་དམངས་རིགས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ། ཞེས་སོ། ། **མིང་སྤང་ཀུན་སྤྱད་འགྱུར། །**
 ཞེས་པ། རིགས་བཞི་སོ་སོའི་མིང་སྤང་ཀུན་སྤྱད་པར་ཐལ། བྲམ་ཟེ་པོ་མོ་
 ཀུན་ཞལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གསུམ་ཡང་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱེ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་ཆོས་ཉམས་པར་འགྱུར། རི་
 རྒྱུད་དུ་དེ་ཉིད་ལས། བྲམ་ཟེ་མོ་ཡང་གནས་དེ་ཉིད་ལས་ཡིན་ནམ་ཅི། ། གལ་
 ཏེ་འདི་དག་སྐྱེ་གནས་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ། **མིང་པོ་དང་ནི་སྤང་མོ་**
བག་མའི་རིགས་མ་ཡིན། ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་སྐྱེ་འཇུག་པའི་འཇུག་པར་
 འགྱུར། ། **སོགས་སོ། །** **འཆོ་བ་ཆོས་ཡིན་དཔྱལ་བའི་རྒྱ་གང་སོགས། །** ཞེས་
 པ་དཔྱལ་བའི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། ལྷགས་སོགས་གསོད་པའི་འཆོ་བ་ཆོས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སོགས་སྐྱས་སྐྱེས་བྱ་ཉི་མའི་མདོག་སོགས་འགོག ། སལ་
 ཆེར་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་བཞག་པས་ཁྱེད་ལ། བདག་དེ་ཆོས་ཅན།

ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤ་མོ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དུ་མར་འགྱུར་བའི་བྱིར། རི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་སྤ་ཡིན་འདི་ནི་འདི་ཆེ་མིན། །
 སོགས་སོ། །འཆིང་གྲོལ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བདག་
 ཆ་མེད་གཅིག་ལས་མེད་པའི་བྱིར། སོགས་སོ། །རིག་བྱེད་ཆོས་ཅན། ཆངས་
 པའི་ཁ་ལས་མ་སྐྱེས་པར་ཐལ། རང་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐྱེས་བྱ་དམངས་
 རིགས་སོགས་ཀུན་གྱིས་འདོད་པར་ཐལ། ཀུན་ལ་ཁྲབ་པའི་སྤ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཏེ། དོན་དམ་བསྟེན་པ་ལས། གལ་ཏེ་རང་བྱུང་ཡིན་ན་ཁ་ལས་མ་སྐྱེས་
 ཏེ། །གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཁྲབ་ན་ཀུན་གྱིས་འདོན་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །
 སྤྱས་པ།

ཆངས་སྤྱས་ཏྟག་བདག་མ་ཤེས་མེས་པོ་དུ། །
 རོས་བབྱང་ཆོག་དོན་ལ་ཆོངས་སྐྱོན་པའི་གར། །
 བྱས་པའི་ཡི་གེ་རྒྱུ་རྗེས་ཉེས་བྱེད་གྱི། །
 གཡང་ཁར་འབྱུང་ལ་ཤེས་ལྡན་ཆོགས་རྣམས་འཛིགས། །

སྒོད་བཅུད་བྱེད་པོ་ཆངས་ཡིག་ཆོས་ཀུན་ལ། །
 ཁྲབ་པའི་སྐྱེས་བྱ་གཅིག་འདོད་སྤྲིག་རྒྱུའི་ཆུའི། །
 བྱད་པར་རྒྱ་རྒྱུ་འཇམ་འདོད་གཞན་སྤྲེ་འགའི། །
 སྒོ་ངན་སྐྱོན་ལྡན་དབུ་མའི་ལམ་འདིར་གསལ། །

ཆོས་དབྱིངས་ཀུན་གསལ་མི་མཐོང་ལོག་ཏྟག་གི། །
 ཆོངས་པའི་ཐུན་ངོར་ཏྟག་བདག་སྤར་འཇོག་པའི། །

རབ་རིབ་སྐྱེད་པའི་བག་ཉལ་ནད་གྱི་སྒྲན། །
ཆེ་བྲལ་བདུད་ཅིའི་བྱམ་བཟང་དེང་འདིར་གྲུབ། །

ཅེས་གྲུབ་པའི་མཐའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འབྲུལ་སྤོང་གཏོང་ལྗེའི་སྒྲ་དབྱངས་
ཀུན་མཁྱེན་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེའི་རྣམ་བཤད་ལས་ཚངས་
སོགས་བཞིའི་རྟག་མཐའ་བསལ་བའི་ལེའུ་བཞི་བའི་རྣམ་བཤད་བྱས་ཟིན་
ཏོ། །

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ལེའུ་ལྷ་བ་བྱུང་འཇུག་པ་དང་དཔྱོད་པ་བའི་རྟག་ མཐའ་དགག་པ།

༥ གསུམ་པ་ལ་འདོད་པ་དགོད། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
བྱུང་འཇུག་པའི་དང་། སྟོད་པ་བའི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྟོན་
པ་མིང་ལུང་གྲུབ་མཐའ་བཞེ་ལས། དང་པོ་ནི། **འོར་ལྷ་ཆེ་བ་གཞོན་རྒྱུ་མ་
ལེན་སྟོན།** །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིག་བྱེད་ལས། སྐལ་ལྷན་ནོར་ལྷ་འདི་ནི་ཞེས་པ་
ལྟར། **འོར་ལྷ་སྟེད་མེད་བྱ་སོགས་མིང་ལེན་རྒྱུ་མང་བའི་བྱུང་འཇུག་དང་།**
ཡེ་ཤེས་ཀུན་བརྒྱས་ལས། ཆེ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བ་རྟག་རྒྱ། ། འཕྲོག་པོ་ལ་ནི་
གྲུས་གཞོལ་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆེ་མ་ཆེ་བ་དང་། བྱིས་ཀྱི་སྟོན་པ་
གཞོན་རྒྱུ་མ་ལེན་ལ་སོགས་སྟོན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། **བྱུང་འཇུག་པ་དང་
ཆེ་བ་སྐྱེའི་ཆོས་སྤྲུལ།** །ཞེས་པ་བྱུང་འཇུག་སྟོན་པར་འདྲིན་པས་བྱུང་འཇུག་
པ་དང་། བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས། གང་དག་ཆེ་མ་ཆེ་བའི་གྲུབ་མཐའ་འདྲིན་པ་
དེ་དག་ནི་ཆེ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བ་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟར། ཆེ་བ་བཤམ། ཆེ་བའི་གྲུབ་
མཐའ་པ་དང་། འབྲེལ་ཆེན་ལྟར་བྱུང་འཇུག་གིས་སྐྱེའི་ཆོས་མང་པོ་སྤྲུལ་པས་
སྐྱེའི་ཆོས་སྤྲུལ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་སྤང་བལ་གྱིས་ནོར་ལྷ་ཡིས། སྤྲུང་ཆངས་
གསང་བ་ཨོ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་བསྐྱེའི་ཆོས་དང་། སྐྱེའི་ཆོས་ཐེར་བ་
རྣམས་མ་དག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། **རྟོག་པན་ཡལ་ག་མཆན་མོ་ལྷ་སོགས་
ལུང་།** ། ཞེས་པ་རྟོག་པ་ལ་པན་པའི་ཡལ་ག་དང་། ཞག་ལྷ་བཤམ། མཆན་
མོ་ལྷ་བཤམ། རྟག་ཆད་དང་གཡུལ་གྱི་ལས་སྟོན་པའི་ཆོག་སོགས་ལུང་ངོ། །
བཞེ་བ་ལ། ལྷའི་བྱེད་པར་དང་། དེའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ངོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་
བྱུང་འཇུག་དེའི་གནས་དང་། འཁོར་གྱི་བྱེད་པར་ནི། **བྱུང་འཇུག་བྱེད་མེད་**

མང་བསྐྱོར་སྒོ་ལྡན་གནས་ཞེས་པ་སྤྲུམ་ཏེ། སྒོ་བ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས།
 དེ་ནས་ཁྱབ་འཇུག་གིས་བསམ་པ། ངའི་ཚུང་མའི་ཆོག་ས་ཁྱི་དྲུག་སྒོར་གྱིང་
 ཁྱིར་སྒོ་ལྡན་ན་གནས་ཀྱི། ཞེས་པ་ལྟར། གཙོ་བོར་གྱིང་ཁྱིར་སྒོ་ལྡན་ན་རྒྱལ་
 བོ་དཔྱལ་བ་ལས་བྱུང་མེད་སྒོར་ཐུག་དྲུག་ཅུ། རྒྱལ་བོ་གྱིས་པའི་བཙུན་མོ་
 གསེར་མདོག་མ་རྣམས་འསྐྱོག་པའི་བྱུང་མེད་མང་པོ་དང་ལྡན་ཅིག་གནས་
 པར་ལེགས་ལྡན་ལྟར་འདོད་དོ། །དེ་ར་རྒྱལ་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་བྱུང་པར་ནི།
 ཉི་ཤོག་ས་མཆོག་ར་བྲམ་ཟེ་ལུས་གྱིས་བྱེད། ། ཅས་བྱ་སྟེ། དེ་མདོན་པའི་
 ར་རྒྱལ་དང་ལྡན་པས་ཉི་མ་རྒྱ་བ་སོགས་བརྟན་གཡོའི་མཆོག་གང་ཡིན་པ་
 དེ་དང་དེ་ར་ཡིན་ཟེར་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་སོགས་སུ་ཁྱབ་འཇུག་གིས་སྤྲུམ་པ་
 བངས་པར། ཉི་མའི་ནང་ན་ར་ཁྱབ་འཇུག་ །སྐར་ནང་འོད་ལྡན་རྒྱ་བ་དང་། །
 རྒྱང་ནང་ར་ནི་འོད་ཟེར་ལྡན། །སྐར་བའི་ནང་ན་ཉི་མ་ཡིན། ། དེ་ག་བྱེད་ནང་
 ན་སྟོན་ཆོག་དང་། །སྐར་ནང་ར་ནི་བརྒྱ་གྱིན་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡི་ནང་ན་
 དེ་ར་བ་དང་། ། ར་ནི་ཡི་གའི་ནང་ན་ཨ། །ཞེས་སྤྲུམ་སོ། །བྲམ་ཟེའི་ལུས་གྱིས་
 སྐྱོན་བྱེད་དང་ཟ་བ་སོགས་ཀྱང་འདོད་དེ། རི་སྐད་དུ་ར་ནི་མེ་ཚུ་རྒྱང་ཡང་
 ཡིན། །ར་ནི་སྐྱོན་བྱེད་ཟ་བ་པོ། །ར་ནི་ཟས་དང་སྐྱེད་གྲུའི་བདག་ །བྲམ་ཟེའི་
 ལུས་སུ་ར་གནས་ནས། །ཟ་བྱེད་སྐྱོན་པ་བྱེད་པ་པོ། །ཞེས་དང་། གང་དག་ལྟ་
 གཞན་དད་བྱེད་ཅིང་། །དད་ལྡན་བཙོན་པར་བྱེད་པ་དག་ །དེ་དག་ར་ལ་ཀུན་
 འི་བྱ། །བྱ་བ་སྒྲོན་དུ་འགོ་བས་བསྟེན། །ཞེས་སོ། །རོ་བོའི་བྱུང་པར་ནི། རོ་
 བོ་གཉིས་ལས་ཞི་བསྐྱོམ་ཐར་བ་ཐོབ། ། ཅས་པ། ལེགས་ལྡན་གྱིས། ཁྱབ་
 འཇུག་གི་རོ་བོ་ཉིད་ནི། གཉིས་ཡིན་ནོ། །སྤྱ་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་། ས་སྟེང་གི་
 རོ་བོ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྤྱ་རྣམས་ནི་ཞི་བ་གཅིག་ལུ་འོ། །ཞེས་པ་ལྟར། དེའི་
 རོ་བོ་ཞི་མ་ཞི་གཉིས་ལས་ཞི་བ་ཡོད་མེད་སོགས་ལས་འདས་པ་སྐྱོམ་ན་ཐར་

བ་ཐོབ་པར་འདོད་དེ། རི་སྐད་དུ། གང་མཐོང་དུལ་ཡང་ཡང་སྲིད་དུ། །འབྱུང་
 བར་མི་འགྱུར་གང་ཡིན་པ། ། དེ་ནི་ཡོད་མིན་མེད་མ་ཡིན། །ཡོད་མིན་མེད་
 བ་མིན་པའང་མིན། །ཞེས་སོ། །དོ་བོ་མ་ཞི་བའི་བྱད་པར་ནི། མ་ཞིའི་ཉ་དང་
 རུས་སྤལ་ཕག་ཁྲོད་དང་། །མི་ཡི་སེང་གེ་མིའུ་ཐུང་དགའ་བྱེད་གཉིས། །ནག་
 བ་སངས་རྒྱས་རིགས་ལྡན་འཇུག་པ་བརུས། །བཏོན་དང་བཏེགས་མནན་
 བསད་བསྐྱས་མགྲིན་བརུ་བསད། །རིགས་བཅད་དོན་བྱས་སྤྲིག་སྦྱངས་
 སེམས་ཅན་བརུལ། ། །ཞེས་སྤྲས་ཏེ། ས་སྟེང་གི་དོ་བོ་མ་ཞི་བའི་འཇུག་པ་
 བརུར་གྲགས་ཏེ། གང་ཞིག་གང་དང་འབྲེལ་བ་ནི། །རིང་ན་འདུག་གྱང་དེ་
 དང་དེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོག་རྒྱུ་གོང་ལོག་སྤེལ་ནས་བཤད་ན། ཉ་
 ཡི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོན་རིག་བྱེད་བཞི་དཔོན་པའི་དབང་གིས་རྒྱ་མཚོར་བྱབ་
 བ་བཏོན་པ་དང་། རུས་སྤལ་གཟུགས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་བཏེགས་ནས་རྒྱན་
 དུ་གནས་པ་དང་། ཕག་ཁྲོད་གཟུགས་ཀྱིས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་མན་ཆད་
 མནན་པ་དང་། མིའི་སེང་གེའི་སེང་གེའི་མགོ་ཅན་གཟུགས་ཀྱིས་ལྷ་མིན་གྱི་
 རྒྱལ་པོ་འགོ་སྟོན་གསེར་ཅན་བསད་པ་དང་། མིའུ་ཐུང་དུ་སྤེལ་ནས་ལྷ་མིན་
 སྟོན་པ་ལྡན་པ་གོམ་པ་གསུམ་གྱི་ས་སྤང་ཞེས་བསྐྱས་པ་དང་། ར་མའམ་
 དགའ་བྱེད་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རྒྱལ་པོ་ཤིང་རྟ་བརུ་པའི་བྱ་ར་མ་ཆའམ་དགའ་
 བྱེད་དུ་སྤེལ་ནས་ལ་མགྲིན་བརུ་བསད་པ་དང་། ར་སྤྲ་ད་ཨ་སྒྲིའི་བྱ་ར་མ་ཆ་
 སྟེ་དགའ་བྱེད་དུ་སྤེལ་ནས་རྒྱལ་པོ་སྲིད་སྦྱབ་སོགས་བསད་ནས་རྒྱལ་རིགས་
 བཅད་པ་དང་། ནག་པས་ཅོད་དུས་སུ་ཆུ་བོ་བཞི་སྟོགས་ཀྱན་དུ་བྱངས་ཤིང་
 བསྐྱན་པ་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་སངས་རྒྱས་ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་དུ་སྤེལ་
 བསྐྱུ་སྤྲིག་པ་སྦྱངས། རིགས་ལྡན་བྲམ་ཟེའི་བྱ་ཀླུ་ཅེ་ཞེས་བྱ་བ་མ་འོངས་པ་
 ན་འབྱུང་བས། སེམས་ཅན་མང་པོ་བརུལ་བའི་འཇུག་པ་བརུར་འདོད་ཅིང་།

དང་པོ་གསུམ་ལ་འཐད་ལྡན་མེད་ཀྱང་ངོ་མཚར་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་
 རྟིང་བ་ལ་བརྟེན་ལ། གཞན་རྣམས་དང་སྟོང་གདུག་པས་ངོ་མཚར་ཆེ་ཆེ་འདྲ་
 བྱེད་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན་དུ་བྱས་པར་དུས་འཁོར་ལས་བཤད་དོ། །རིག་བྱེད་
 ལས། ཉ་དང་རུས་སྤལ་པག་པ་དང་། །མེད་གཏེ་མགོ་ཅན་མིའུ་ཐུང་དང་། །
 ར་མོ་ར་མ་བྱེད་འཇུག་དང་། །སངས་རྒྱས་ཀ་ལ་མི་ཅན་བཅུ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། **བྱེད་པོ་བདག་**
དང་ལས་དུས་རང་བཞིན་དང་། །ཡོན་ཏན་ཉམས་པའི་སྟོང་བ་རྒྱ་འབྲས་དང་། །
 ཞེས་པ་འགྲེལ་བཤད་ལས། མེད་མེད་གྱི་བྱ་རྒྱུར་འདོད་པ་དག་ཀྱང་། འགྲོ་
 བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་མེད་མེད་གྱི་ཡོན་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་དང་། ར་ཏའི་
 གཏམ་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ལས། བྱེད་འཇུག་སྣ་ཆོག་སྟོན་པ་དག་གི་ཆེ་ན། མེད་
 རྒྱུབ་ལ་སོགས་པས་འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་པ་བྱེད་འཇུག་གི་ལས་ཀྱི་ཁོངས་
 སུ་གདོད་མཐོང་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཡང་འགྲེལ་ཆེན་
 ལྟར་རྒྱལ་ཐུན་ཏག་པ། སྟོང་བཅུད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཏག་པ་ཆ་མེད་པའི་
 བདག་དང་། དག་མི་དགའི་ལས་དང་། རྩས་ཡོད་ཀྱི་དུས་ཏག་དངོས་དང་།
 ས་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། སྟོང་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་། དངོས་པོ་
 ཉམས་པའི་སྟོང་བ་དང་། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་དག་ཆངས་
 པ་པའི་འདོད་པ་དང་བཅས་པར་འདོད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དེའི་
 རང་དུ་འདུས་པའི་བྱེད་འཇུག་གི་འདོད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ནི། **རྒྱུད་ཡིག་སོགས་སྟོམ་**ཞེས་པ་ཡི་གེ་ཨོ་ཆ་ད་
 གསུམ་དང་ལྡན་པ་དང་། འཕོ་བ་རྒྱུད་སོགས་རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དུག་པ་
 བསྟོམ་ན་བྱེད་འཇུག་གིས་གྲོལ་བའི་དངོས་གྲུབ་སྟེར་བར་འདོད་དེ། ཇི་སྐད་
 དུ་དབང་པོ་དག་དང་དབང་དོན་དག་རུས་སྤལ་ཡན་ལག་བཞིན་བསྐྱུས་ལ། །

གཉིས་པ་ལ་སྟོན་པ་མིང་གྲུབ་མཐའ་གསུམ་ལས།   དང་པོ་ནི།

124

ལ་ལྟོག་པ་དང་ཆ་སོགས་དབྱེར་མེད་པར་འདོད་དེ། དཔེར་ན་སྤྱལ་འབྲིལ་
 བ་དང་བརྒྱངས་པའི་གནས་སྐབས་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཀྱང་ངོ་བོ་སྤྱལ་ཡིན་པ་མི་
 ལྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ། ཆོད་ཆེན་ལེའུ་བརྒྱད་པ་ལས། གཞན་དག་
 བདག་ནི་ལྟོག་པ་དང་། །རྗེས་འགོ་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་ནི། །སེམས་པའི་ངོ་
 བོ་ཉིད་དུ་འདོད། །སེམས་པ་སྒྲོ་ཡི་མཆོན་ཉིད་ཅན། །དཔེར་ན་སྤྱལ་འབྲིལ་
 གནས་སྐབས་ན། །ཞེས་སོགས་དང་། གཞོན་རུ་མ་ལེན་གྱིས། དེ་ཕྱིར་གཉིས་
 ཀ་དོར་ནས་ནི། །ལྟོག་དང་རྗེས་དཔག་བདག་ཉིད་ཅན། །སྐྱེས་བུ་ཞིག་ནི་
 །ཁས་སྒང་བྱ། །འབྲིལ་བ་སོགས་ལ་སྤྱལ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འཕགས་
 བསྟོད་ཅ་འབྲེལ་སོགས་ལས་ཀྱང་བཤད་མོད། ཆོད་ཆེན་ཅ་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་
 རྒྱས་པས་དེར་ལྟོས། སོགས་སྒྲས་གཏན་ཆེགས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། བདག་ནི་
 ཡོད་དེ། ངོ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སོགས་དུ་མ་
 བཀོད་པས་དེས་བདག་མེད་འདོད་པའི་སངས་རྒྱས་པ་ལ་གཞོད་ལ། དེ་སྐད་
 དུ་ཆོད་ཆེན་ལས་རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་སྐྱེས་བུ་འདི། །ངོ་ཤེས་པ་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །
 རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ཉིད་གྱིས། །བདག་མེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གཞོད། །ཅེས་
 སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་རིག་བྱེད་ཆོད་མར་བཤད་ནས་སྤྱིའི་དོན་དང་། གྲེ་བྲག་
 གི་དོན་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ལས། རིག་བྱེད་ལས་ནི་གང་མི་
 སྤྲ། །ཞེས་སོགས་དང་། གངས་ཅན་པ་དང་། གྲེ་བྲག་པ་དང་། གཅེར་བུ་པ་
 དང་། མེད་པར་སྤྱོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ནི་
 བརྒྱན་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རིག་བྱེད་ནི་རང་བྱུང་མ་བྱས་པ་
 ཆོས་དང་། དོན་དང་ཐར་པ་དང་། འདོད་པ་སྟེ། སྟེ་བཞི་པོ་མཐའ་དག་འབྱུང་
 བ་འདི་ལུང་ཆོད་མ་ཡིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ། ཆགས་སོགས་རྒྱུན་གྱིས་ཉམས་

བའི་ཕྱིར། །སྐྱེས་བུའི་ཆོག་ནི་བརྟན་ཉིད་ཡིན། །རིག་བྱེད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་
 ཕྱིར། །དེས་ན་ཆད་མར་གཟུང་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། བྱེད་པོ་མི་བློན་པར་
 འདོད་ཕྱིར། །རིག་བྱེད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ལ། །བརྟུན་ནས་འོངས་པ་མ་ཆད་
 ཕྱིར། །ལུང་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་འདིར་རིགས་པས་
 བརྟགས་ན་འཐད་དཀའ་བ་སྤང་བས་རི་ལྟར་སྟུང་ན། །རིག་བྱེད་ལས་བཤད་
 བ་སྟུན་དབྱུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། །རྗེས་དཔག་གིས་དབྱུང་བ་ནི་ལོང་བ་ཉམ་ངའི་
 ལམ་ལ་རྒྱ་བ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། །རི་སྐད་དུ། །སྟོང་དང་ཤེས་པ་ཅན་གྱི་
 ཆོས། ། །ཡན་ལག་དང་བཅས་རིག་གསོ་བ། །གནང་བའི་གྲུབ་པ་བཞི་པོ་
 འདི། །གཏན་ཆོགས་དག་གིས་གཞིག་མི་བྱ། །ལོང་བ་རྒྱུད་པའི་ཆོད་
 དཔགས་གྱིས། །ཉམ་ངའི་ལམ་དུ་རྒྱགས་པ་ལྟར། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་གཙོར་
 འཛིན་རྣམས། །ལུང་བར་དཀའ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྤྱིར་འབྲུལ་བ་
 བརྟོག་པ་ལས། །ཆོངས་པར་གྱུར་ན་གཟི་བརྗིད་ཆེ། །དབང་ཕྱག་ཐོབ་ན་མཐུ་
 ལྟོབས་ཆེ། །བརྟུན་བྱེད་འབྲུག་དེ་བཞིན་ཏེ། །ལྷ་དང་གཞོན་སྤྱོན་སྟུང་
 རྣམས་བདེ། །དེ་ཕྱིར་དེ་དག་ཐོབ་པའི་ཐབས། །གང་དག་སྟོ་ཆོགས་ཡོད་པ་
 དག །བྱ་བ་སྟོ་བ་ཅི་སྟོས་ཏེ། །དཀའ་བ་དག་ཀྱང་བྱ་བའི་འོས། །ཞེས་པ་ལྟར་
 ལྟ་དེ་དག་བདེ་འགྲོ་སྟུང་ཐབས་རིག་བྱེད་ལས་བཤད་པ་རྣམས་སྟོ་ན་སྟོས་
 ཅི་དགོས་དཀའ་ནའང་སྟུང་བར་བྱ་ལ། །སྟུང་ཐབས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། །མེ་ལྷ་
 བསྟེན་ནས་ཆོངས་པ་སྟུང། །དབྱུག་གྲུ་གསུམ་ལས་དབང་ཕྱག་ཆེ། །བྱ་བའི་
 དཀའ་ཐུབ་གཏོགས་འདོད་རིགས། །ཁྱི་ཡི་བརྟུལ་ཞུགས་སྟོན་དུག་འཁོར། །
 ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱང་པན་ལྟ་བུ་རེ་གཉིས་མིན་པ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་འབྲས་
 བུའི་བྱེད་པར། །དེ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ལམ། །འཇམ་བྱེད་ཆད་མ་གསུམ་ལས། །དང་
 པོ་ནི། །རི་མ་སྐྱེས་བུའི་རང་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་མེད། །མཐོ་རིས་ཐར་འདོད་འང་

ཞེས་པ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ནི་མ་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུའི་རང་
 བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟེན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་ཟད་ཀྱན་མཁྱེན་མེད་
 པའི་བདེན་པའི་ངག་གྲང་མེད་ལ། མཐོ་རིས་ཀྱི་ཆོངས་པ་ལྟ་བུའི་བྱད་པར་
 ངན་འགྲོ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པའམ། གྲོལ་བར་སྤྲུལ། འབྲས་བུ་དེ་ཁོ་ན་
 ལས་གཞན་མི་འདོད་དེ། རི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་གསུང་ཡང་ཆོད་མ་
 མིན། །བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་གཞན་ཡིན་ནོ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱན་
 མཁྱེན་མིན། །སྐྱེས་བུ་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྤྱིར་འདི་དག་
 གིས་ཤིང་སོགས་སེམས་ལྡན་དུ་འདོད་པ་དང་། ཀྱན་མཁྱེན་མེད་པར་འདོད་
 ཚུལ་དག་ནི་གཅེར་བུ་པའི་སྐྱོན་པ་རྒྱལ་བ་དམ་པའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་
 ཡིན་པས་འོག་ཏུ་འཆད་ལ། འདི་པས་རང་གི་སྐྱོན་པ་རྒྱལ་དཔོག་པ་ཀྱན་
 མཁྱེན་དུ་འདོད་དེ། རྫོག་གོ་འབར་བ་ལས། རི་མི་ནི་ལ་སོགས་པ་ཁྱོད་གྱིས་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། ། དེ་ལྟར་ནང་ཆོས་གཅིག་གྲང་མ་ལུས་པར་མཁྱེན་པའི་ཀྱན་
 མཁྱེན་མེད་དེ། ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱེད་གཞན་ཡོད་ན་
 སྤྱག་མེད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན་མི་དང་སྤྱེ་གས་ལའང་
 དེ་འདྲའི་ཀྱན་མཁྱེན་མེད་ཟེར་ཏེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་གྱིས།
 ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་ཀྱན་མཁྱེན་མིན། །ཤེས་བྱེད་གཞན་ཡོད་སྤྱག་པ་མེད། །
 ཅེས་པ་ནས། འཇིག་རྟེན་དག་ན་མི་རྣམས་དང་། །སྤྱེ་གས་བྱེད་ལའང་ཀྱན་
 མཁྱེན་མེད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་བྱས་ལྷགས་ཞེ་བརྒྱད་རྒྱ། །རྩ་བཞི་
 རྒྱང་གསུམ་མགོ་གཉིས་ལག་པ་བདུན། །གསུམ་བཅེང་ཁྱུ་མཆོག་ང་རོ་རིག་
 བྱེད་བྱད། །གསུམ་མཐ་བདུན་བདུན་མར་གྱིས་མཆོད་སྤྱོན་འདོད། ། ཅེས་
 སོ། །བྱས་པའི་ལྷགས་ཞེ་བརྒྱད་བྲམ་ཟེ་དབང་དུ་བྱ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ལེགས་ལྷན་གྱིས། བྱས་པའི་ཤུགས་ཞེ་བརྒྱད་གྱིས་བྲམ་ཟེ་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་བརྗོད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། ཁུར་བས་མཆོད་སྦྱོར་
 བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཞེས་སོ། །སྦྱིར་འདྲིའི་མཆོད་སྦྱོར་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།
 འགྲེལ་བ་ལྟར། རྩ་མཐོང་གི་རིང་རྩ་བ་བཞི་བཞིའི་དང་། རྩ་བ་དུག་དུག་
 ལྷགས་འདོགས་པའི་དང་། སྦྱོར་འོ་མའི་མཆོད་སྦྱོར་དང་། ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཞིང་
 མེ་མཆོད་པ་འདོད་པ་སྦྱོད་པར་བྱེད་པར་བཤད། ཆོ་གའི་བྱེད་པར། དེག་
 བྱེད་ལས། ཞེས་བརྗོད་བསྟོད་དང་ཆོ་གའོ། །ཞེས་པ། ས་ཞི་བར་གྱུར་ཅིག་
 སོགས་ཞེས་པ་སོགས་མང་ཡང་། རྩ་བ་བཞི་བཞི་དང་། རྩ་བ་དུག་གི་ཆོ་
 ལྷགས་འདོགས་པའི་མཆོད་སྦྱོར་གྱི་ལྷགས་རྣམས་ཁ་འདོགས་ཤིང་། དེ་ཡང་
 རྩོལ་སོང་བཅིངས་ཚུལ་ཡང་། བར་གྱི་དུས་ལ་བབས་པ་ན། ། རྩོལ་སོང་དུག་
 གམ་བདུན་སྦྱར་བ། །རྟ་ཡི་གསང་མའི་ཆོག་ཡིན་ནོ། །ཁུར་ན་རྩོལ་སོང་
 གསུམ་གྱིས་སོ། ། དེ་དེ་ལའང་གོང་གི་མི། རྩོལ་སོང་བཅུ་དུག་བཅུ་དུག་
 སྦྱོར། །ཆོ་ག་བཞིན་དུ་མཆོད་སྦྱོང་གཟུགས། །བར་དུ་བཅུ་དང་བདུན་སྦྱོར་
 བ། །སྦྱེས་བྱའང་རྩོལ་སོང་དུ་བསམས་ནས། །བྲམ་ཟེ་ལ་ནི་བྲམ་ཟེ་བསད། །
 རྒྱལ་རིགས་ལ་ནི་རྒྱལ་རིགས་བསད། །མ་རུ་དག་ལ་རྗེ་འུ་རིགས་ཏེ། །དགའ་
 རྒྱུ་དག་ལ་དམངས་རིགས་སོ། ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བཤད་ལྟར་གསོ་བ་
 ཞེས་བྱ་བའི་མཆོད་སྦྱོར་ཆེ། མ་དང་བྱ་སྤིང་སོགས་ལྷན་ཅིག་གཅིར་བྱར་
 ལྷང་ནས། ལྷགས་བཞིན་རྒྱང་བཞི་ས་ལ་བཅུ་གས་ནས། རྩ་བ་བ་ལྟར་དང་།
 མངལ་སྟོར་སྦྱོར་ལྷག ། བཤེད་སྟོར་སྟོམ། འཁྲིག་པ་ལྷག་པར་སྦྱེད་ལ། བ་
 ལང་ལ་ཁྱན་གཞོན་དང་། མ་སོགས་བྱེད་མེད་པ་ལྟར་བྱེད་ཅིང་། བ་ལང་གི་
 བརྒྱལ་ཞུགས་སྤངས་པ་དེས་ལོ་གཅིག་ཏུ་དེ་ལྟར་བྱེད་དོ། །སེའུ་བ་མིན་གྱི་
 མཆོད་སྦྱོར་ལ་ཆང་འཕྱང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ནང་གི་མཆོད་སྦྱོར་ནི། གོ་ཏམ་

མེ་ནི་བྱད་མེད་དེ། །དེ་ཡི་ཉིར་གནས་ཐབ་ཁུང་ཡིན། །དེར་སྐྱེས་པ་ནི་དུ་བ་
 ཡིན། །དེ་ན་ཞུགས་པ་སོལ་བའོ། །དེ་ཡི་ཁུ་བ་མེ་སྟག་ཡིན། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་མེ་
 དེ་ལ། །སྐྱེས་བུ་ལྟ་ཡི་ས་བོན་བསྟེན། །སྐྱེན་སྟེན་དེ་ལས་སྐྱེས་བུ་འབྱུང་། །དེ་
 སྐྱེས་འཆོ་བར་འབྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་དེ་འདྲའི་མཆོད་སྐྱེན་མེད་པར་མཐོ་
 རིས་གང་ཡང་མི་ཐོབ་སྟེ། བུ་མེད་པ་ལ་མཐོ་རིས་མེད། །ཅས་སོ། །དེ་ལྟ་
 བུའི་ངོ་ཆ་ཞིང་སྐྱུག་བྱོ་བ་མང་སྟེ་ཡི་གས་མི་ལངས་ལ། དེ་འདྲའི་ཆོ་ག་བརྟ་
 ལྟ་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྲས་ནས་བཤད་པ་ནི། དེག་བྱེད་ལས། རྩ་ནི་བཞིའོ། །དེའི་
 ཀྱང་པ་ནི་གསུམ་མོ། །མགོ་བོ་ནི་གཉིས་སོ། །ལག་པ་ནི་བདུན་མོ། །དེའི་
 ཕྱིར་གསུམ་ནས་བཅེངས་ན་ཁུ་མཆོག་འདི་ནི་ང་རོ་འདོན་མོ། །ཞེས་སྤྲས་
 སོ། །རྩ་བཞི་ནི། ལྟ་ངག་མཆོད་སྐྱེན་སྤྱི་སྤྱང་ངེས་བརྟོན་བཞིའོ། །ལྟ་
 ངག་གིས་མེ་ལ་བསྟོད་པ་རྩ་དང་པོར་ཞུགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ལྟ་འི་ནང་ན་
 མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་འདི་བྱེད་པོ་ལོ་མ་ཅན་གིང་ལྟན་ཅན་སོགས་སོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་མཆོད་སྐྱེན་གྱི་དེག་བྱེད་ལ་ཞུགས་པ་ལས་གྱི་གཙོ་བོ་སྟེ། དཔེར་ན་
 མཆོད་སྐྱེན་ལ་བྱེད་འདོད་དོ་སོགས་ཏེ། རོ་ལ་དང་གསོགས་སོ། །མཆོད་
 སྐྱེན་འདུ་བས་པའི་ཕྱིར་རྩ་གསུམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི་སྟེ་བ་སྤྱོར་སྤྱོར་
 ལེན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མེ་ཆུར་སྤྱོན་སོགས་ཏེ། འདིའི་བྱེད་པོ་ནི། བལ་ལ་
 སོགས་སོ། །ལས་སྤྱབ་པའི་ཕྱིར་རྩ་བཞི་བ་ངེས་བརྟོན་ལ་འཇུག་སྟེ། དཔེར་
 ན་ལྟ་མོ་མཛེས་མ་དག་ལ་མཛོན་པར་བཅོན་པར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ལྟ་
 བུའོ། །ཀྱང་པ་གསུམ་ནི་དུས་གསུམ་སྟེ། དུས་ཐོ་རངས་དུས་སུ་ཐོད་པ་
 བརྒྱད་དུ་ཁུར་བ་བརྒྱད་བཞག་ནས། ཡི་གེ་བརྒྱད་པའི་སྟེ་བ་སྤྱོར་གྱིས་ནོར་
 ལྟ་བརྒྱད་ལ་འབྱུལ། དེ་བཞིན་དུ་དག་པོ་བརྩ་གཅིག་ལ་ཐོད་པ་བརྩ་གཅིག་
 གིས། གསུམ་གསང་སྟགས་གྱི་སྟེ་བ་སྤྱོར་སྤྱོར་དུས་གཉིས་པ་ཉིན་བྱེད་དང་།

ཉི་མ་བརྩ་གཉིས་ལ་ཡི་གེ་བརྩ་གཉིས་པའི་སྡེ་བ་སྦྱར་གྱིས་ཐོད་པ་བརྩ་
 གཉིས་སུ་བྱན་གསུམ་པར་མཆོད་ཅེས་པའོ། །ཡང་ན་མེ་གསུམ་ནི་རྒྱུ་པ་
 གསུམ་སྟེ་སྦྱོར་སྟེག་བྱས་པའི་མེའམ། རྟོང་བའི་མེའམ། ལྷོ་སྟོགས་གྱི་
 མེའོ། །དོན་དུ་སྦྱོར་ན་རྒྱུ་པ་གསུམ་ནི། མཆོད་བསྟོད་གཞན་ལ་སྦྱར་ན་དུས་
 གསུམ་དང་མཆོད་སྦྱོར་ལ་སྦྱར་ན་མེ་གསུམ་མོ། །ལེགས་ལྡན་གྱིས། མགོ་
 གཉིས་ནི། མཆོད་སྦྱོར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་ཆུང་མའོ། །ཞེས་བྱི་ནང་གི་སྦྱོར་
 སྟེག་ལ་སྦྱར་བ་དང་། ལེགས་ལྡན་གྱིས། ཡང་མགོ་གཉིས་ནི་ཡི་གེ་ཨྱི་དང་།
 དབྱངས་གྱི་སྡེ་བ་སྦྱར་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་འདོན་ཆོག་ལ་སྦྱར་བའི་ཆུལ་ལོ། །
 ལག་པ་བདུན་ནི་སྡེ་བ་སྦྱར་བདུན་དེ། ཡི་གེ་དུག་པའི་དང་། བདུན་པའི་དང་།
 བརྒྱད་པའི་དང་། ཡི་གེ་དགྲ་པའི་དང་། བརྩ་བའི་དང་། བརྩ་གཅིག་པའི་དང་།
 བརྩ་གཉིས་པའི་སྡེ་བ་སྦྱར་བདུན་ནོ། །གསུམ་ནི་སྦྱོར་མགྱིན་མགོ་གསུམ་
 དང་། ལྷ་མཆོག་ནི་ཡི་གེ་ཨྱི་དང་། ང་རོ་འདོན་པ་ནི་དབྱངས་བྱེད་པའི་དོན་
 དེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། གསུམ་ནས་བཅིངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྦྱོར་ག་
 མགྱིན་པ་མགོ་བོ་ནས་ཏེ། ངག་ལྷ་མཆོག་ཡི་གེ་ཨྱི་འདིའོ། །འཇིག་རྟེན་པ་
 རྣམས་གྱི་མཆོག་ཡིན་པས་ན་ལྷ་མཆོག་ །ང་རོ་འདོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་
 དང་སྦྱ་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུ་རིག་བྱེད་གྱི་བྱང་
 པར་རྟོག་བཏགས་མང་པོ་དང་། མཆོད་སྦྱོར་གྱི་ཆོ་གའི་བྱང་པར་ཡང་སྦྱར་
 བཤད་པ་ལྟར་གིས་བརྗོད་སོགས་གསུམ་དང་། ཟས་བདུན་ལྟེ་བདུན་དང་
 སྦྱོར་བདུན། ཁྱིམ་བདུན། ཉིན་ཞག་བདུན་དུ་ལན་བདུན་མཆོད་པ་དང་། རྒྱུ་
 གནས་བདུན་དུ་མར་གྱིས་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བདུན་ཆོད་བདུན་གྱི་སྟོ་
 རས་བཤད་དེ། བེལ་པ་དང་། བ་ལ་ཤ་དང་། ཨ་ཤུག་ཤ་དང་། ལྷ་དུམ་སྦྱར་
 དང་། ཨ་རྒྱ་དང་ཤ་མི་དང་། སེང་ལྷེང་སྟེ་ཟས་བདུན་དང་སྟེག་རྣམས་དང་། ག་

ཡ་ཏི་དང་ཨི་ག་དང་། ཨ་རུ་ཐུ་པ་དང་། བྱི་ཉི་ཏ་དང་། ས་ཉི་དང་བྱི་ཤ་བ་
 དང་། ར་ག་ཉི་ཉེ་ཉེ་བ་སྒྲོར་བདུན་ནི་སྒྲེ་བདུན་དང་། དབང་པོ་དང་གསལ་བ་
 དང་། ཉེ་ཅན་དང་བདེན་ལྡན་དང་། གསེར་ཅན་དང་སྒྲོགས་ཅན་དང་། ཀ་ཤུན་
 དང་ས་ལ་ག་སྒྲེ་བྱང་སྒྲོང་བདུན་དང་། ཨད་སུ་སྒྲིན་སྒྲེག་དང་མེ་བསྟན་པ་
 དང་། བྱམས་པ་རྒྱང་ལྟ་དང་། མཉམ་སྒྲོལ་དང་། ཆངས་པ་དང་མཐོང་དབྱས་
 དཔར་ན། སྒྲིན་དང་མེ་བསྟན་པ་དང་། ཉེན་ཉི་ཉིན་ཞག་བདུན་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
 སྒྲོ་བྱི་བྱི་སྒྲིན་སྒྲེག་བྱ་བ་དང་། སྒྲོད་དུ་བཙོ་བ་དང་། འདོད་པ་བརྒྱད་དང་།
 དབང་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བས་ལན་བདུན་དུ་མཆོད་པ་དང་ས་དང་རྩོད་དང་གིང་
 དང་། ལྷགས་དང་སྒྲུག་གཟར་དང་། རྒྱ་དང་པ་འི་འདབ་མ་སྒྲེ་སྒྲོད་བདུན་དུ་
 དང་། ཁྱོད་མར་གྱི་རྒྱ་ཡི་དབང་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
 སྐད་དུ་རིག་བྱེད་ལས། མི་ཁྱོད་གྱི་ཟས་ནི་བདུན་ནོ། །སྒྲེ་ནི་བདུན་ནོ། །བྱང་
 སྒྲོང་ནི་བདུན་ནོ། །བྱིམ་ནི་བདུན་ནོ། །ཉིན་ཞག་བདུན་དུ་ལན་བདུན་ཁྱོད་
 མཆོད་དོ། །སྒྲེ་གནས་བདུན་དུ་ཁྱོད་མར་གྱིས་ཆོམས་པར་བྱའོ། །སྒྲུ།
 ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་ཉེར་འཇམ་སྒྲ་བྱང་དང་། རོན་
 གོ་དངོས་མེད་ཅེས་བྱའི་ཆོད་མ་དུག །ཁ་ཅིག་རིག་སྲིད་མ་དམིགས་གྲགས་
 ལྷམ་སོགས། ། ཞེས་པ། དབྱུ་མ་སྒྲིང་པོ་ལས། མངོན་སུམ་རྗེས་སུ་དཔག་
 པ་དང་། སྒྲ་ལས་བྱང་དང་ཉེར་འཇམ་པ། རོན་གྱིས་གོ་དང་དངོས་མེད་
 པས། །གཏན་ཆོགས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 མངོན་སུམ་ཆོད་མ་དང་། རྗེས་དཔག་ཆོད་མ་དང་། དཔེ་ཉེར་འཇམ་ཆོད་མ་
 དང་། སྒྲ་བྱང་ཆོད་མ། རོན་གོ་ཆོད་མ་དངོས་མེད་ཆོད་མ་སྒྲེ་དུག་འདོད་ཅིང་།
 མངོན་སུམ་ནི་དང་པོར་རོན་དང་དབང་པོ་སྤད་ནས་སྒྲེས་པའི་རྟོག་བྲལ་

དབང་ཤེས་སུ་འདོད་དོ། །ཀུན་བདུས་ལས། དཔྱོད་པ་བ་རྣམས་ནི་ཡོད་པ་
 དང་ཡང་དག་པར་འཕྲད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་བུའི་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་
 གྱི་སྒོ་དེ་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་སོ། །དུ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་
 པ་ལས་མེ་ཡོད་པར་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་དང་།
 གང་ཟག་གཞན་འགྲོ་བ་མཐོང་བས་ཉི་ཟླ་སོགས་འགྲོ་བར་དཔོག་པ་ལྟ་བུའི་
 འབྲེལ་བ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་མངོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཤེས་པ་གཅིག་རྗེས་
 དཔག་དུ་འདོད་དེ། སྟོགས་སྒྲུང་གིས། དཔྱོད་པ་ལ་བརྗོད་པ་མངོན་སུམ་
 མངོན་འགྲོ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱེད། རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་མདོར་མ་མཆོན།
 ཞེས་བཀག་པས་སོ། །བ་ལང་དང་འབྲ་བར་བསྟན་ནས་བ་མིན་རྟོགས་པ་ནི།
 དཔེ་ཉིར་འཇལ་གྱི་ཆད་མ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་གང་གིས་བ་མིན་ཅི་འདྲ་ཞེས། །
 ཁོང་བ་དག་གིས་ངེས་པ་ན། །བ་ལང་ཅི་འདྲ་དེ་འདྲ་ཞེས། །འབྲོག་པས་
 སྐྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཉིར་འཇལ་བ་ལང་གྲགས་ལྡན་པ། །ཞེས་སོ། །རིག་བྱེད་
 གྱི་ཆོག་ལས་སྟོག་གྲུར་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་ནི། སྐྱ་བྱུང་
 ཆད་མ་སྟེ། གཞན་ནི་སྐྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །ཤེས་པས་རྟོགས་པས་སྐྱ་ལས་
 བྱུང་། །ཡང་ན་ཡིད་ཆེས་ཆོག་ཡིན་ཟེར། །ཞེས་སོ། །མ་མཐོང་བའི་དོན་ལ་
 ཆད་མ་གཞན་གྱིས་བྲངས་ཏེ་དོན་དེ་རྟོགས་པ་ནི་དོན་གོ་བའི་ཆད་མ་ཏེ། ཇི་
 སྐད་དུ་ཆད་མ་དུག་དུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །གང་དུ་དོན་གཞན་དུ་འཇུར་མིན། །མ་
 མཐོང་བ་ལས་རྟོགས་པ་གཞན། །དེ་ནི་དོན་གྱིས་གོ་བར་བསྟན་ཞེས་སོ། །
 དབྱེ་ན་མེ་ཆ་བ་ལས་སྟེག་པའི་རྒྱས་པ་གོ་བ་དང་། ཉི་མ་སོང་བ་ལས་འགྲོ་
 བར་གོ་བ་སོགས་ཡོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ལ་སྟེག་པར་མངོན་སུམ་རིག་པེ་
 ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་ཡོད་དང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །ཆད་མ་གཞན་ལྷ་པོ་གང་
 བྱུང་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་གྱི་དངོས་པོར་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་

བའི་ཚད་མ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། དངོས་སོ་གང་གི་ངོ་བོ་ལ། །ཚད་མ་ལྔ་སོ་མ་སྟེས་
 བའི། །དངོས་ཡོད་རྟོགས་ཕྱིར་དེ་ལ་ནི། །དངོས་སོ་མེད་པ་ཚད་མ་ཉིད། །
 ཅེས་སོ། །དབྱེ་ན་སྔ་ན་མེད་པའི། །ཞིག་ནས་མེད་པའི། །གཅིག་ལ་གཅིག་
 མེད་པའི། །ལིན་ཏུ་མེད་པའི་དངོས་སོ་བཞི་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་བཞི་ཡོད་དེ།
 ཇི་སྐད་དུ། སྔ་ན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི། །འདི་ནི་རྣམ་པ་བཞི་རུ་དབྱེ། །
 །ཞེ་སོགས་འོ་མ་ལ་མེད་གང་། །འདི་ནི་སྔ་ན་མེད་པར་བརྟེན། །ཞེ་ལ་འོ་མ་
 མེད་པ་ཉིད། །ཞིག་ནས་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །རྟོ་སོགས་བ་ལང་ལ་མེད་
 གང་། །གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པར་བརྟེན་དོ། །རི་བོང་རུ་དག་མེད་གྱུར་པ། །
 འདི་ནི་ལིན་ཏུ་མེད་པར་འདོད། །ཅེས་སོ། །དེའི་ནང་ཚན་ཁ་ཅིག་སྟེ། རྩ་ར་
 ག་བའམ་སྦྲན་དབྱང་པ་ནི། སྤྱིར་དུག་གི་བྱང་སྤྱོད་གཅིག་བྱུང་བ་ལས་སྦྱོད་
 བརུད་ཀྱི་དུག་སོགས་བྱུང་བར་འདོད་པ་སྦྲན་དབྱང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་
 ལྟར་དང་། ཚངས་པའི་དབྱལ་བ་སྦྱད་པ་འཆོ་བྱེད་བྱས་སོགས་སྦྱ་ཡང་བཏང་
 སྟོམས་བྱས་ནས་ཚད་མ་ལ་དུག་ཏུ་མ་བྱེད། དེ་ཡོད་པར་ནི་འདི་འབྱུང་ལ། །
 མེད་པར་ཡང་ནི་མི་འབྱུང་བ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལས་བྱུང་བ་དེ། །འདི་ནི་རིགས་པ་
 །ཞེས་བརྟེན་དེ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ཚད་མ་གཞན་ཉིད་ཅེས། །ཐུབ་པ་རྩ་
 ར་ག་སྦྱ་སྟེ། །ཞེས་ཡོད་མེད་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་སྒོ་ནས་རྒྱ་འབྲས་རིག་པ་
 རིགས་པའི་ཚད་མ་དང་། དམིགས་པ་གང་གི་ངོ་བོ་གང་ཞིག་ །རྟོགས་པ་དེ་
 དངོས་མེད་པ་ལས། །མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དེ། །མ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་
 བར་འདོད། །དབེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །འདི་ཡང་ཚད་མ་གཞན་ཉིད་
 ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར། ཆགས་བྲལ་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལྟ་
 བྱ་མ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་དང་། སྦྱོང་ཡོད་འབྲས་བྱས་རྟོགས་ལས་ནི། །
 བརྒྱ་སོགས་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་སྟེས། །ཞེས་སྦྱོང་ཡོད་སར་བརྒྱ་ཡོད་པར་

རྟོགས་པ་སྤིང་བ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཏམ་རྒྱུད་རྟིང་བ་ལས་
 རོན་རྟོགས་པ་གྲགས་པའི་དང་། དེར་སྟེབས་སོ་སྟེམ་པའི་ཚད་མ་སོགས་
 འདོད་དོ། །ཚད་མ་དུག་གི་དགག་པ་མདོ་ཅམ་ཀུན་བདུས་ཅ་འགྲེལ་སོགས་
 ཅའང་སྒྲུང་ཡང་ཚད་མའི་དེ་ཉིད་ཅ་འགྲེལ་ལྟར་རེ་རེ་ནས་རྒྱས་པར་བཀག་
 པ་གཞན་ན་མི་སྒྲུང་བས་རྒྱས་པར་དེར་ལྟོས།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་ལྟའི་བྱུང་པར་དགག་པ་ནི། **ཀུན་ལ་བྱུང་**
ཕྱིར་བློས་འགལ་འཇུག་བཅུ་རྩུལ། ། ཞེས་པ་ནི། བྱུང་འཇུག་གིས་ཀུན་ལ་མ་
 བྱུང་པར་ཐལ། བློས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་པལ་བ་བཞིན། ཡང་དེས་བློས་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་ལ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན།
 གཞན་ཡང་། བྱུང་འཇུག་བྱུང་འཇུག་ལ་གནས་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱུང་
 འཇུག་གིས་བྱུང་འཇུག་ཟ་བར་ཐལ་བ་དང་། བྱུང་འཇུག་བྱུང་འཇུག་གི་
 ལག་པ་ལའང་འོང་བར་ཐལ། བྱུང་འཇུག་ཆ་མེད་དང་གཅིག་ཡིན་ཞིང་ཀུན་
 ལ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེགས་ལྡན་གྲགས་པས། བྱུང་འཇུག་བྱུང་འཇུག་ལ་
 གནས་ཤིང་། བྱུང་འཇུག་བྱུང་འཇུག་གིས་ཟ་དང་། བྱུང་འཇུག་བྱུང་འཇུག་
 ལག་པ་ལ། རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འོང་། ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་སྟིང་པོ་ལས་
 གལ་ཏེ་དེ་ལ་སྟེབས་ཡོད་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བྱུགས་ཅན་ནག་པོ་ཡིས། འཛིགས་
 ཅན་ཕྱག་དུ་ཞུགས་ཞེས་གྲགས། བྱུགས་ཅན་ནག་པོས་འཛིགས་སྐྱག་
 ཅན། རྒྱལ་པོའི་བྱང་སྟོང་ལུ་ཅུ་ཀུའི། ཁྱི་ཡི་འོག་དུ་ཞུགས་གྱུར་པ། ཞེས་
 དང་། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། ཀུན་ལ་བྱུང་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་། ཅིའི་ཕྱིར་
 བྱུང་འཇུག་བདག་ཉིད་ཀྱིས། བྱུང་འཇུག་གསོད་པར་བྱེད། ཅེས་དང་། གང་
 གི་ཆེ་ས་འདི་རྒྱའི་ནང་དུ་རྒྱབ་པར་གྱུར་པ་ན། བག་གི་གཟུགས་སུ་གྱུར་ནས་
 གང་དུ་གནས་ནས་བཏེགས་པ་ཡང་སྟོས་ཤིག །ས་ལ་བརྟེན་ནས་སོ་ཞེ་ན།

དེ་ལྟ་ན་ནི་ས་གཏིང་དུ་བྱལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། འགྲེལ་བཤད་
 སྤྱོད་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་སོགས་ལས་རྒྱས་པར་བཀག་པས་དེར་
 ལྟོས། བྱལ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བརྟུལ་ཡང་རྒྱན་ཡིན་ཏེ། དེ་དུས་ཀྱི་མིའི་ལུས་
 སོགས་ཀྱི་ཆད་དང་གངས་དང་བྱུང་དུས་སོགས་འགལ་བ་ཅན་དང་། རོན་ལ་
 མི་གནས་པའི་འུད་ཆེན་པོ། བྱང་སྤྱོད་རྒྱས་པ་དང་རྣམ་མ་སོགས་ཀྱིས་འཛིག་
 རྟེན་ལ་མཆོན་དུ་ལབ་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་དགའ་བྱེད་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ལས་དེ་དུས་ཀྱི་གླང་པོ་ཆེ་ལ་འདོམ་པ་སྟོང་ཡོད་པར་བཤད་པ་
 དང་ཡན་ལག་བཞིའི་དམག་གྲོང་གཅིག་ལ་ཤོང་བར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །
 རང་གི་ལྟ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལས། ལྟ་ཡི་རྩེ་བོ་རྣམ་ཐ། །ལྟ་ཡི་
 མཆོག་ནི་སྟེར་བ་དང་། །གང་ཆེ་ཆེ་ག་མདའ་བདེན་པ་ན། །མཆོན་ཆ་འཛིན་
 པ་ཉིད་ནི་ཅི། །ཞེས་པ་ནས། ཡན་ལག་བཞི་ཡི་དབྱུང་དང་བཅས། །འཁོར་
 ལོས་སྐྱར་བ་སྟོབས་པོ་ཆེ། །མ་ཡི་ཡི་གྲོང་ཤོང་བ། །རྒྱན་ཆེག་ལས་ཅི་དེ་
 མེད་དོ། །གྲོག་སྐྱར་ཆད་དུ་ལག་ལྡན་གྱི། ། རྒྱ་རྣམས་ཤོང་བ་བཞིན་དུ་
 རྒྱ། །ཞེས་དང་། བྱལ་འཇུག་པ་ལྟ་ཡར་ལྡན། །མཁའ་ལ་རྒྱ་བ་རྟག་དུ་
 གནས། ། སྟོབས་ལྡན་སྟེད་ལ་བསྐྱབས་པ་དང་། །མ་ར་ཡི་སྐྱབས་ཤིང་
 གང་། །མ་ར་སྐྱང་དེ་བཞིན་ན། །གཞོད་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་བྱིམ་ནི་གང་། །ཞེས་
 དང་། རྒྱང་གཤགས་སྟེད་པའི་ས་གཞིར་གང་། །རྐང་པར་བཅས་པ་གྲོང་འབྲུམ་
 གྱི། །དེར་ནི་གནས་པ་མི་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་སོགས་ཀྱི། །ལོ་
 རྒྱས་རྣམས་ནི་བདེན་པ་མེད། །ར་ཏ་དང་ཏུ་མ་ཡི། །སྟོན་ངག་སྐྱ་སྟེགས་བྱས་
 པ་རྣམས། །པན་ཚུན་རྣམ་པར་འགལ་བར་ནི། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་
 པར་བྱ། །ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། ཉ་སོགས་ངོ་བོ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། །
 གཞན་ཡིན་ན་ཡང་འཆི་མེད་མིན། །ནས། གལ་ཏེ་གཅིག་ནི་ཞི་བདག་ཉིད། །

ཡིན་ཡང་གཅིག་ནི་མ་ཞི་ན། །བྱད་མེད་འཕྱོན་མའང་བསྐྱགས་པར་འོས། །
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་འགྲེལ་བ་སྒྲོར་གསུམ་དང་ལེགས་ལྡན་གྱི་གཞུང་
 སོགས་ལྟའོ། །ཡང་བྱ་མེད་པ་ལ་མཐོ་རིས་མེད་པར་འདོད་པ་རིག་བྱེད་དང་
 འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་སྤྱོད་རྒྱལ་བའི་བྱ་ནི་ཙེ་སོགས་གཞོན་དུས་ནས་
 དཀའ་ཐུབ་སྤྱད་དེ་ཆོངས་གནས་སུ་ཞུགས་པར་བཤད་པ་ཉི་མའི་ནང་དུ་སོང་
 བར་བཤད་པ་སོགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རོན་དམ་བསྟེན་པ་ལས་བྱ་
 མེད་མཐོ་རིས་གནས་སུ་མི་འགོ་སྟེ། །འཛིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཆོད་མ་གལ་
 ཏེ་འདོར་འགྱུར་ན། །ནི་ཙེ་ལ་སོགས་གཞོན་ཡང་གཞོན་བྱའི་དུས་སུ་ནི། །
 དཀའ་ཐུབ་བྱས་ནས་ཆོངས་པའི་གནས་སུ་ཞུགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
 བྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། ནི་ཙེ་ས་ཉི་མ་བརྟོལ་ནས་ནི། །སོགས་སོ། །
 བྱུང་འབྱུག་ཀུན་མཁྱེན་དུ་འདོད་པ་དང་། བྱད་མེད་དང་སྤྱགས་རྣམས་སྟོགས་
 བ་མ་ཤེས་པ་ངེས་པ་འགལ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ས་ཆེན་གོམ་པ་གསུམ་གྱིས་
 མནན་པ་དང་རྒྱ་མཚོར་འགོ་བའི་ཟམ་པ་དགོས་པ་འགལ། རང་གི་ལྟོ་བར་
 སྤྱད་གསུམ་གནས་པ་དང་། རང་གི་ཆུང་མ་སྟོགས་པ་སོགས་འགལ་འདྲ་
 ཞིན་དུ་མང་སྟེ། རོན་དམ་བསྟེན་པ་ལས། ཀུན་མཁྱེན་བྱུང་འབྱུག་གལ་ཏེ་
 འཛིག་རྟེན་གྲགས་པ་ན། །བྱད་མེད་བྲལ་བའི་དབང་གིས་ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱགས་
 རྣམས་འདྲི། །གང་གི་ས་ལ་རྐང་པ་གསུམ་དུ་བྱས་པ་ན། །ཆུ་ལ་དེ་ཡིས་
 ཅིའི་ཕྱིར་ཟམ་པ་བཅིང་བར་བྱེད། །རང་གི་ལྟོ་བ་ལ་གནས་མ་ལུས་སྤྱད་
 གསུམ་པ། །དེ་ཡི་རང་གི་ཆུང་མ་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོགས་པར་འགྱུར། །སོགས་
 དང་། དབྱུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། འོག་དུ་ཞུགས་ནས་ས་འཛིན་པར། །རྒྱས་ན་བྱང་
 སྤྱོད་དམོད་པ་ཡིས། །རང་རིགས་ས་འོག་འགོ་འགྱུར་བ། །འཛིན་པར་མི་
 བྱེད་ཇི་ལྟ་བུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱུང་འབྱུག་ལ་གྲུས་ན་

ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་ཐར་བ་སྟེར་བ་དང་དམ་བ་སྟེར་བ་སོགས་ཀྱང་
 འགལ་བ་དང་མི་བདེན་ཏེ། དེ་ལ་གྲུས་པའི་ཆུང་མའི་ཙྰ་ཏོ་ནས་བཟུང་སྟེ་
 དགས་ཁྲིར་བ་དང་། དེར་མ་ཟད་དེའི་རིགས་རྒྱད་ཉམས་པ་སོགས་ཀྱང་ཁྲིད་
 འདོད་ཅིང་རིག་བྱེད་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་གྲུས་པ་མི་
 ཉམས་ཞེས། །གང་ལ་དེ་ལྟའི་སྟོ་ཡོད་ན། །དེ་ལ་གྲུས་པའི་བྱད་མེད་དག །ཙྰ་
 བཟུང་དགས་ཁྲིར་རི་ལྟ་བུ། །དེ་འབའ་ཞིག་ཀྱང་མ་ཡིན་གྱི། །བཤེས་དང་
 གཉེན་དང་བྱ་རྣམས་དང་། །དེ་ལ་གྲུས་པར་མཐོང་བ་གཞན། །ཀྱུ་ཀྱང་
 ཉམས་པར་གྱུར་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀྱུ་མཁུན་དང་ཐར་བ་
 མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་དགག་པ་ནི། **སྤངས་རྟོགས་མཐར་འཁྲོས་ཉིས་**
ཟད་ཀྱུ་མཁུན་འགྲུབ། ། ཅེས་པ་སྤྲས་ཏེ། དཔྱོད་པ་རྣམས་སྤྲ་བའམ་སྤྲེས་
 བྱ་ལྟ་བུ་གང་རུང་རེ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་སྟོན་ཟད་པའི་ཐར་བ་དང་ཀྱུ་
 མཁུན་མེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་སྟོང་གི་ཆགས་སོགས་
 གྱི་ངི་མ་དེ་རྟག་པ་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་དེ་སྟོང་བྱེད་གྱི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རམ། ཐབས་ཡོད་ཀྱང་སྟོན་མཁན་མེད་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྣམ་འགྲེལ་ཆད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་ལས། །ཁ་ཅིག་སྤྲ་སོགས་ཕྱིར་ན་སྟོན། །
 ཟད་མིན་ཞེས་ཟེར། ཞེས་དང་། རྟག་ཉིད་ཕྱིར་རམ་ཐབས་མེད་ཕྱིར། །སྟོན་
 རྣམས་མི་ཟད་པ་ཉིད་ཅེས། །བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་གང་ན། །ཞེས་
 གསུངས། དེས་ན་ཆགས་སོགས་ལ་རྒྱ་ཡོད་པས་རྟག་པའང་མིན་ལ། བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་པས་ཟད་པར་རུང་བས་གཉེན་སོ་ཡང་
 ཡོད་ལ། སེམས་གཅིག་ལའང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའམ་མཁུན་པ་ཡོད་
 པས་ཐབས་ཤེས་ནས་སྟོན་མཁན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
 རྒྱ་ཡོད་ཕྱིར་དང་རྒྱ་ཡིས་ནི། །གཉེན་སོ་གོམས་པས་ཟད་ཕྱིར་དང་། །རྒྱ་ཡི་

རང་བཞིན་ཤེས་པ་ཡིས། །དེ་ཤེས་པ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན། ། ཞེས་སོགས་དང་།
 ཚད་ཆེན་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱབ་པའི་ལེའུ་ལས། དེས་ན་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལ་ནི། །
 ཆོས་རྣམས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །གཅིག་ཅེས་གསལ་བར་སྤང་སྲིད་
 པས། །དེ་ལྟ་བུ་དག་རྟོགས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་
 མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པས་མི་ཟད་སྦྱུལ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་
 ཏེ། གསེར་གྱི་གཡའ་དང་ལྷགས་ཀྱི་དེ་མ་བཞིན་དུ་དེ་མ་སེམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་དེ་མ་སྒོ་
 བྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་ཆེན་ལས། སྒོ་བྱར་དེ་མ་སྤངས་པ་ཅན། །
 སེམས་རང་རིག་པའི་ངོ་བོ་སོགས། །གང་དག་གཉིན་སོ་ཉིར་གནས་ན། །
 འགྲིབ་པའི་ཆོས་དང་གང་ལྡན་པ། །དེ་དག་ཤིན་ཏུ་འགྲིབ་པ་སྲིད། །གསེར་
 ཀྱི་དེ་མ་ལ་སོགས་བཞིན། །ཞེས་སོ། །གཞན་དུ་ན་སེམས་ལ་དུས་རྟག་དུ་
 ཆགས་སོགས་གནས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནས་ཁྲབ་པར་ཐལ། སེམས་
 ལ་རང་གི་རང་བཞིན་བཏང་བའི་སྐབས་མི་སྲིད་ལ། ཆགས་སོགས་དེའི་རང་
 བཞིན་དུ་ཞུགས་པའམ་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུས་གཅིག་ལའང་
 ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀ་མངོན་གྱུར་དུ་བྱུང་བའི་གང་ཟག་དུ་འགྱུར་ན། དེ་མི་
 སྲིད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གནས་
 སྐབས་གང་ལ་ཆགས་ཅན་འདོད། ། དེ་འདྲ་ཞེ་སྤང་ཅན་མི་འགྱུར། །ཞེས་
 སོ། །དེས་ན་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་དང་རྟོགས་པ་རིམ་གྱིས་གོང་དུ་འཕེལ་
 བའི་མཐར་ཐུག་པས་ཀུན་མཁྱེན་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། མཆོང་བ་སོགས་ལུས་ལ་
 རྟེན་ཅིང་དེ་མི་བརྟན། ཆོས་ཀུན་མཁྱེན་པའི་བག་གས་གཟུགས་སོགས་མིན་
 པར་ནང་གི་དེ་མ་ཡིན་ལ་དེ་མེད་ན་ཆོས་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་
 བརྟེན་པ་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་ཡིད་ལ་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་

འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་ཆེན་ལས། མཆོང་དང་ཚུ་ཡིས་རྩོ་བ་ཡིས། །འདིར་
 བྱི་འབྲུལ་བ་ཉིད་ཡོད་མིན། །སོགས་དང་། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ནི། །
 ཞེས་བྱའི་སྐྱབ་སོགས་འདི་དག་ནི། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་ལྟ་བའི་བགེགས་
 ཉིད་ཕྱིར། །ལ་ལར་ཞིན་ཏུ་འགྲིབ་པ་ཅན། །སྤྱི་རོལ་ཉིད་ཀྱིས་མིན་པ་
 བཞིན། །ནང་གི་ཡང་ནི་རྟོགས་པ་འབྱུར། །དེ་ནི་འབྲུབ་པར་འབྱུར་བ་དང་། །
 རོགས་མེད་ཡེ་ཞེས་ཆེན་པོ་ནི། །ཞེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོགས་ལ། །རང་
 དབང་གིས་ནི་འཇུག་པར་འབྱུར། །གང་དག་བརྟན་པའི་རྟེན་གནས་པ། །
 སོགས་དང་། དེ་ནི་འཕེལ་བར་འབྱུར་བས་ན། །ཕུལ་བྱང་གཞན་ཡང་རྟོགས་
 པར་འབྱུར། །ཡིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །དེ་དག་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་
 ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིན་པོའི་སྐྱབ་པ་གཞོམ་རུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་རིགས་པ་རྣམས་དག་གིས་ཞེས་འདོད་པ་དེས་ཆད་ཆེན་དང་
 བྱང་པར་དུ་ཐར་བའི་མིག་རྣམས་འགྲེལ་དུ་རྒྱས་ལ་གསལ་བར་སྤང་བས་དེར་
 ལྟ་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་ལེགས་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་གྱང་
 བཤད་དོ། །སྟོན་པ་བ་ཁྲིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་ཡང་དག་པར་སྤང་ནས་སྐྱེས་
 པའི་སྐྱེས་བྱའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོ་དེ་མངོན་སུམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཡོད་པ་སྟོས་པར་རྣམས་བཅད་མེད། དབང་དོན་སྤང་པ་
 སྟོས་པས་བྱབ་ཆུང་བ་དང་། སྟོའི་སྐྱེ་བ་སྟོས་པའང་རྣམས་བཅད་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྤང་པར་སྟོས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་མ་ཀུན་བདུས་
 ལས། ཡོད་པའི་བསལ་བྱ་མེད་པ་སྟེ། །སྤང་ཅེས་པ་ལས་དེ་རིག་བྱ། །སོགས་
 སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་ཏུ་དབང་པོ་དང་དོན་སྤང་ནས་འཛིན་ན་མིག་
 དང་ནའི་ཡུལ་པལ་ཆེར་མ་བསྐྱས་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་དང་ན་
 བས་བར་དུ་ཆོད་པ་དང་རི་པོ་སོགས་རང་དང་མི་མཉམ་པའང་འཛིན་པར་

མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་ཏུ་དོན་
 དང་ཕྱད་གང་ན། །གཟུགས་སྒྲ་བར་དུ་ཆོད་པ་དང་། །ཆེན་པོ་འང་འཛིན་པར་
 མཐོང་བས་ན། །བར་དུ་མ་ཆོད་པ་ལ་གཞོད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
 འགལ་བྱེད་མཁན་པོ་ཁྱོད་དོན་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱུའི་ཆོགས་པར་བརྟེན་
 བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཁྲུག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དོན་དང་ཕྱད་པ་སྟོས་པས་ཆོག་གི་
 རྒྱུ་བ་སྟོས་པ་ལ་དོན་ཞིག་བསྐྱར་རྒྱུ་ཡོད་པའང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། ཅི་སྟེ་དོན་ཡོད་པའམ། རྒྱུ་ཡི་རྒྱུ་བ་ཅི་སྟེ་བསྐྱར། །ཞེས་སོ། །ཁྱོད་
 གྱིས་ཆོད་མ་ཐ་དད་པའམ་འགལ་བ་དུག་ཏུ་འདོད་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེ་དུག་གི་ནང་ཆོད་ཆོད་མ་གང་ཡིན་མངོན་སུམ་ཆོད་མ་དང་རྗེས་དཔག་
 གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོད་མ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཆོད་ཆེན་ལས། སྒྲས་པ། གཉིས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོད་མ་འཐད་
 བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོད་མའི་མཆོན་ཉིད་མི་ལྟན་པའམ། ལྟན་ཡང་འདི་ཡི་ཁོངས་
 གཏོགས་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །ཆོད་མ་དུག་གི་ལྟག་མ་སྒྲ་བྱང་སོགས་བཞི་ཡང་
 རྒྱས་པར་བཀག་སྟེ་སྒྲ་བྱང་ཆོད་མར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་རྒློག་གྱུར་
 ཡིན་པས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ལ་རྗེས་དཔག་གི་མཆོན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་གྱི་
 ཏགས་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་རྒློག་ཏུ་
 གྱུར་པ་ཡི། །ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མིན། །རྗེས་དཔག་ཏུ་ཡང་མི་
 འཐད་དེ། །དེ་ཡི་མཆོན་ཉིད་བལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། སྒྲ་ལས་བྱང་བ་
 རྣམ་དབྱེད་པའོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་བཀག་གོ། །ཉེ་བར་འཇམ་བ་ཡང་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་ཆོད་མ་གཉིས་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོ་བ་ལང་
 མཐོང་ནས་བ་མེན་འདི་དང་འབྲེལ་ཞེས་སྒྲས་ལ། ཕྱིས་སུ་བ་མེན་མཐོང་བ་ན་
 མི་དྲན་པར་རྒློག་ཤིང་མེད་པར་རྒྱུ་པོར་སྣང་ལ་ཡན་ལག་པལ་ཆེར་འབྲེལ་

བར་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། ཡང་བ་ལང་མཐོང་བ་དང་འདྲ་བའི་
 རྒྱུ་མཆོན་པ་ནི་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གང་ཡང་མ་ཡིན་ལ་རྒྱུ་མཆོན་ལ་
 བརྟེན་ནས་འདྲ་བར་རྟོགས་སྒྲོ་ཡིན་ནའང་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དང་པོ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། བ་ལང་མཐོང་ནས་འགྲོག་གནས་པའི། །བ་མེན་གང་
 ཆེ་མཐོང་བ་ན། །མི་བློ་རྒྱུ་པོའི་རྣམ་པ་ལ། །ཡན་ལག་པལ་ཆར་འདྲ་བར་
 སྒྲུང་། །དེ་ཆེ་བ་མེན་འདུ་ཤེས་པ། །གཟུགས་ཅམ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི། །མངོན་
 སུམ་ཉིད་ཡིན་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ལའང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡི་དཔེ་ནི་བ་
 ལང་གཟུགས། །འདྲ་བས་གང་ཞིག་བློ་བ་དེ། །སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་
 ཉིད་ལས། དེ་ནི་དེ་རྣམས་ཡུལ་ཡིན་དུ། །ཟེན་གྲུང་ཉེར་འཇལ་རྗེས་དཔག་
 ཉིད། །ཚུལ་གསུམ་པོ་ཡི་རྟགས་ཉིད་ལས། །སྐྱེས་པ་འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་སྟེ། །
 རས་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་ཡིན་ན་ནི། །ཆད་མ་བཞི་པོའང་བྱོད་གྱི་གསལ། །ཞེས་
 སོ། །དོན་གྱིས་གོ་བ་ཆད་མ་གཞན་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། །བརྟགས་ན་རྒྱ་
 མཆོན་མ་ཆང་ན་ཆད་མར་མི་བྱང་། །རྒྱུ་མཆོན་ཡང་དག་ཆང་ན་རྗེས་དཔག་
 ལས་ཟུར་དུ་མི་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དོན་གཞན་ལ་ནི་འདུག་ཕྱིར་
 ཡང་། །ནས། དེའི་ཕྱིར་དོན་གྱིས་གོ་བ་འདི། །རྗེས་དཔག་ལས་ནི་མི་ཕྱེད་
 ཏོ། །ཞེས་སོ། །དངོས་མེད་ཆད་མ་དགག་པར་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཕྱིར་རྟག་
 པའི་བདག་ཉིད་གྱི། །ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་གསལ་བས་ན། །སོགས་བྱུང་། མ་
 དམིགས་པ་དང་རིགས་སྤྱིད་གྱི་ཆད་མ་གཞན་འགོག་པར་དེ་ཉིད་ལས། འདི་
 འདྲའི་འཁྲལ་བཅས་དུ་མ་དག །ཆད་མར་མི་སྐྱར་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར། །ཞེས་
 སོགས་གྱིས་རྒྱས་པར་བཀག་ཅིང་ཆད་མ་དུག་སོ་སོར་རྒྱས་པར་འགོག་
 ཚུལ་ཆད་ཆེན་ཁོ་ན་རྒྱས་པར་སྒྲུང་བས་བལྟས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་
 ཡང་བྲམ་ཟེའི་རྒྱ་པ་མ་གཉིས་ཀ་བྲམ་ཟེ་དགོས་པ་དང་། །བྲས་བྲུགས་ཞེ་

བརྒྱད་དགོས་པ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱས་པ་དང་སྣ་ཚོགས་བཤེས་
གཉིན་སོགས་བྲམ་ཟེའི་ཆོས་སྟོན་པའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱང་བྲམ་ཟེ་མོ་མ་
ཡིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་གཞན་བྱང་སྤྱོད་གིས་བྲམ་པ་ལས།
ཅལ་དང་ཅལ་གྱི་སྡེ་དག་དང་། །དེ་བཞིན་ཐོས་ཅལ་ཅན་དག་དང་། །བྱང་སྤྱོད་
ཆེན་པོ་གོ་ཏེ་མ། །བྲན་མོར་ཉལ་བའི་མངལ་ནས་སྐྱེས། །ཞེས་སོགས་ཆེས་
མང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཉིས་སྐྱེས་པ་དང་པོ་པས་ས་བོན་བསྐྱེད་པ་མའི་
མངལ་དུ་བསྐྱེད་པས་བཤད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་རིག་བྱེད་ལྟར་ན་བྲམ་ཟེ་ལ་
ཙམ་འདི་བའི་ཆོག་ཏུ་འཁྱོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རོན་དམ་བསྟན་པ་ལས། དང་པོ་པས་
ནི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཕྱི་ནས་མ་ནི་མངལ་གྱི་དབང་གིས་གྲགས་པར་
འགྱུར། །དེ་ལྟར་མངལ་ནས་སྐྱེས་པར་ངེས་པར་གཉིས་སྐྱེས་འགྱུར། །ཞེས་
དང་། གཉིས་སྐྱེས་མ་ལུས་རྣམས་ལ་ཙམ་འདི་འདི་རོན་དུ་ནི། །ཚོངས་པའི་བསམ་
པ་སྣ་ཚོགས་ཨོ་མ་ངོ་མཆར་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐྱས་པ།

ལྟ་སང་གའི་རྩ་འཕྱལ་མད་བྱང་གིས། །
ལྟ་སྟེགས་ངན་འཇོམས་སྐལ་ལྡན་དགའ་མཛད་ལྟར། །
འཇོམ་སྤྱིང་རྒྱན་རྣམས་རིགས་པའི་འདེགས་འཕྱལ་གྱིས། །
གཞུང་ལུགས་ངན་ཟུམ་རྣམ་དཔྱོད་འབྱམ་དུ་བཞད། །

མང་དུ་ཐོས་ཀྱང་གྲ་གྲུའི་སེམས་ལྡན་འགས། །
ཚོངས་ཞེན་གྱིས་བལྟས་རྒྱ་སྐར་མང་ཚོགས་ཀྱང་། །

འཁྱུལ་ཐུན་མ་སངས་དགག་སྐྱབ་ཆོ་ངེ་སྐབས། །
ལེ་ཏ་བཤད་འོད་སྟོང་སྟོས་འདྲི་སྒྲེ་དབྱའི་མིག །

ཉིད་བྱེད་མིན་ཡང་སྒྲུང་སྟོང་ཆོས་ཀྱན་གསལ། །
ཟླ་བ་མིན་ཡང་པན་བདེའི་བདུད་ཅི་འབེབས། །
སྟོན་པ་མིན་ཡང་སྒྲུང་དོར་མ་ལུས་སྟོན། །
ཁྲོས་པ་མིན་ཡང་ལུགས་ངན་ཀྱན་འཛོམས་མཆར། །

ཞེས་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཞག་འཁྱུལ་སྟོང་གདོང་ལྗེའི་སྐྱ་དབྱངས་ཀྱན་
མཁྱེན་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་སྟོན་མའི་རྣམ་བཤད་ལས་བྱབ་འཇུག་པ་དང་
དཔྱོད་པ་བའི་ཉག་མཐའ་དགག་པའི་ལེུ་ལྗེ་བའི་འགེལ་བ་བྱས་ཟིན་ཏི། །

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ལེའུ་རྒྱག་པ་དབང་ཕྱག་པ་དང་གྲེ་རིག་གི་རྟག་ མཐའ་དགག་པ།

༥ བཞི་བ་ཞི་གྲེ་རིག་གསུམ་གྱི་རྟག་མཐའ་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་
པ། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཞི་བ་བའི་ལྷགས་དང་། གྲེ་བྲག་པ་
དང་རིག་པ་ཅན་གཞན་གྱི་ལྷགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལྷོན་
པ་མིང་དགྲེ་བ་ལྷང་སོགས། ཆད་མ་འདོད་ཚུལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི།
ཞི་བ་དང་སྲོང་རྒྱུ་མིག་ལ་སོགས་ལྷོན། ། ཞེས་པ་དབྱུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་
ལས། ཞི་བའི་མངོས་པ་སྐྱར་བ་ལས། ཞེས་བཤད་པ་ལྷར། ཞི་བས་མངོས་
པ་སྐྱར་བ་དང་། དབང་ཕྱག་སྐྱབས་སྐྱགས་གྱི་རྒྱུད་དང་ཁོ་པོ་བདུན་ཅུ་སོགས་
བཤད་པས་ན། ཞི་བའང་སྐྱ་ཡིན་པར་མ་ཟད་སྐྱོན་པའང་ཡིན་ལ། དེའི་འགྲེལ་
བཤད་ལས། འདི་ཞི་བ་ཡིན་པས་ན་ཞི་བའི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྷར། ཞི་བ་སོགས་མིང་གི་རྣམ་གངས་མང་ངོ། །སྐྱ་ཆེན་གྱིས་ཁྱ་མ་བསྐྱང་
བར་དང་སྲོང་མངོས་པ་བཞག་པ་ལ་ཁྱ་མ་ཆགས་ནས་རྣམ་འགྱུར་བསྐྱོན་
ཀྱང་མིག་རྒྱུད་པར་པལ་སྟེ་བརྟུལ་ཞུགས་བསྐྱངས་པས་དབང་ཕྱག་མཉེས་
ཏེ་གཞུང་ཚུམ་པར་དབང་བསྐྱར་བར་གྲགས་པས་རྒྱུད་མིག་དང་། སོགས་
སྐྱས་གྲེ་རིག་གི་སྐྱོན་པ་པལ་ཆེར་ཀྱང་འཛིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། **དབང་ཕྱག་**
ཡི་སྲིད་པ་སོགས་ཞེས་པ། ལྷོད་བཅུད་སྐྱེ་སོགས་ལ་ཅི་དགར་དབང་བས་ན་
དབང་ཕྱག་དང་དེ་སྐྱའམ་སྐྱོན་པར་འཛིན་པས་དབང་ཕྱག་པ་དང་། ཞི་བ་པ་
སོགས་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། པོ་རྟེན་ལྷ་ལས། གང་དག་
སྐྱ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་སྐྱར་འཛིན་པ་དེ་དག་ནི་ཞི་བ་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་པ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་སོ། །དབྱུ་མ་རྒྱན་ལྷར་ཡེ་ནས་སམ་གདོད་ནས་སྲིད་པའི་སྐྱོད་

བརྩུང་འབྱེན་པར་གྲགས་པས་ཡེ་སྲིད་པ་དང་ཡེ་སྲིད་ནི་སྣ་ཆེན་པོའི་མཆོན་
 མོ། །ཞི་འཛོམས། རྣམ་འདོར་དང་མིག་མི་བཟང་སོགས་ཞེས་པའི་འབྲེལ་
 བཤད་ལས། རྣམ་འདོར་ནི་ཆངས་པའོ། །མིག་མི་བཟང་ནི་དབང་ཕྱག་གོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབང་ཕྱག་གི་མིང་ཞེ་བརྒྱད་འཆི་མེད་མཛོད་ལས་
 གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་། སྣ་ཆོགས་མིག་དང་མིག་གསུམ་པ། །ཞེས་པའི་སྐད་
 འོད་དུ་བི་རྩ་སྤྲུལ་ཏི་ལོ་ཅ་ནེ་ཞེས་དང་། བརྩེ་ཏ་དཔལ་འཛིན་གྲིས་དབང་
 ཕྱག་གི་མིང་བརྒྱ་དང་དོན་དུག་གསུངས་པའི་མཛོན་བཛོད་ལྷན་ལ་སྤེང་བར་
 ཡང་། སྣ་ཆོགས་མིག་དང་ག་ལས་གཡོ། །ཞེས་པའི་སྐད་དོད་བི་རྩ་སྤྲུལ་ཀྱ་
 ཏ་ལྟལ། ཞེས་བྱང་བའི་བི་རྩ་སྤྲུལ་སྣ་ཆོགས་མིག་ཏུ་ལོ་གྲགས་ཞེ་ལོ་ཆེན་
 སོགས་གྲིས་བསྐྱར་ཅིང་། སྣ་ཆོག་ཏུ་ལོ་ཆེན་པལ་ཆེར་གྲིས་མིག་མི་བཟང་དུ་
 བསྐྱར་བ་གཉིས་ལས་འདིར་མིག་མི་བཟང་དུ་བསྐྱར་བ་ལེགས་ཏེ། བི་རྩ་པ་
 ངན་པར་ཀུན་གྲིས་བསྐྱར་ཅིང་། སྤལ་ནའང་བི་རྣམ་པ་དང་བྲལ་བ་སོགས་
 དང་། རྩ་པོ་རང་བཞིན་དང་གཟུགས་དང་གཞོད་པ་དང་བཞོད་པ་སོགས་ལ་
 འབྲུག་ །ཨཱ་མིག་དང་དབང་པོ་ལ་ཡང་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མིག་
 ངན་ནམ་མིག་མི་བཟང་ངམ་རྣམ་གཞོད་མིག་ཅེས་བྱ་སྟེ། སྣ་འདིའི་མིག་གི་
 མེས་གཞན་བསྐྱེད་པར་གྲགས་པ་དང་མིག་ལ་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དཔལ་འཛིན་མཛོན་བཛོད་ལས། གཞན་གྲིས་མི་སྐབ་མི་བཟང་མིག་ །ཅེས་
 པའི་མི་བཟང་མིག་གི་སྐད་དོད་བི་ཎ་མ་ཀྲ་ཞེས་བྱང་བའི་བི་ཎ་མ་དུག་ལའང་
 འབྲུག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་བི་རྩ་པ་མི་མཐུན་པ་ལ་འབྲུག་པས་མི་མཐུན་མིག་
 ཅེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། སྣ་སྐྱོར་བམ་གཉིས་ལས། བི་རྩ་སྤྲུལ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་
 གཅིག་ཏུ་ན་བི་རྩ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྤྱན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་གསུམ་མངའ་
 བས་མི་མཐུན་པ་ལ་བྱ། ཨཱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིག་ལ་བྱ་སྟེ་མིག་མི་འདྲ་བའམ་

རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་བི་རྩུ་པ་ནི་སྤྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པས་སྤྱན་དྲག་པ་མངའ་སྟེ་
གཟིགས་སོ་འཆལ་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བས་མིག་མི་བཟང་ཞེས་བྱ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིག་མི་བཟང་དབང་ཕྱག་གི་མིང་ཡིན་གྱི། དབང་ཕྱག་
པའི་མིང་མིན་ཏེ། སྤྱག་ལོས་མིག་བཙུམ་ནས་བསྐྱོམས་པས་མིག་མི་བཟང་
ཟེར་བའང་སྟོ་བཟོ་སྟེ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་འབྱེད་བཙུམ་གཉིས་མིག་
བཟང་ངན་ལ་མཁས་སྤྱན་སྤྱུ་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་བཙུམ་པ་
དང་མིག་བཟང་བ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོབ་བཤད་འདི་འདྲ་བྱེད་པ་སྤྱི་
རྒྱུ་མ་རྟེན་པ་དང་མ་རིག་པ་ཆོན་ཆེ་རྟགས་དང་ལས་ངན་གྱི་དབྱུག་གྲུས་
བསྐྱལ་བའི་ཆོ་ངེ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེ་མ་མཁས་པས་འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤད་གྱིས་
གསལ་བར་བཤད་པ་ལའང་སྟོ་གོས་འདི་ལྟར་རྒྱལ་ན་རྟོ་རྟེ་ལྟར་དབྱེ་དཀའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་སོགས་བསྟོད་ཆོགས་
དང་། དཔའ་བོའི་དོན་དམ་བྱང་སེམས་སྟོམ་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱིད་གྱིས་ཤེས་
རེ་སྐྱོན། བྱིད་དབྱེ་མ་རྒྱན་གྱི་སྟོར་འདི་ལ་འདིས་པའི་ཕྱགས་སྤྱོད་པར་ནི་
སྤང་ངོ། །ད་དྲུང་བྱིད་ཅག་གིས་མ་ཐོན་པའི་རང་སྤེའི་བྱིད་པར་དུ་མ་འཆད་
པར་ཡོད་པ་ལ་གཟིགས་པར་འཆལ་ལོ། །སོགས་སྤྱིས་དེ་སོགས་བསྟུན། །

གསུམ་པ་ནི་**དབྱེ་ན་གསུམ།** ཞེས་པ་སྤྱིར་གངས་ཅན་ལྟར་བཅས་པ་
དང་། གསལ་བྱེད་པ་དང་། རྩ་བ་མ་ཕྱག་པ་གསུམ་ཡོད་ལ། དུས་འཁོར་ལས་
བཤད་པའི་དབང་ཕྱག་པ་ནི་དེ་དག་དང་ཅུང་མི་འདྲ། ཁྱེ་རིག་གཉིས་ལ་གྲུབ་
མཐའ་གཞན་ཡོད་པས་འདིར་དེ་དག་སོ་སོར་འཆད་དོ། །ཁྱེ་རིག་གཉིས་
ལའང་ཆངས་པ་པ་གཅིག་ཡོད་པར་བཤད་ཟིན་ཅིང་། མཁས་གྲུབ་ལྟེ་ག་ཆེན་
ལས་བྱིབ་འཇུག་པར་དེ་གཉིས་བཤད་ལ་རྒྱལ་ཆོབ་རྟེན་གྱང་རིགས་གཏེར་
དར་ལྟེ་ག་ཏུ་རྒྱང་མིག་པ་བྱིབ་འཇུག་པར་བཤད་ཅིང་། བོད་སྤྱི་ཕྱི་མང་བོས་

དབང་ཕྱག་པར་བཤད་པ་དང་། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་འང་དབང་ཕྱག་པའི་
 སྐབས་སུ་འང་བཤད་ལ། སྲར་ལྟར་བྱར་དུ་བཀར་ནས་ཀྱང་བཤད་པས་རི་
 ལྟར་སྒྲུལ་ན། གཞན་མང་པོས་རེ་རེ་ཁས་སྒྲངས་ནས་ལྟག་མའི་རྒྱ་གཞུང་ཡང་
 འགོག་མོད། འདི་ནི་བྱིས་པའི་སློ་བྱོས་ཡིན་ལ། ཁོ་བོ་ནི་འདི་དག་གི་ནང་ཆོན་
 ལ་ལྟ་གསུམ་སོ་སོར་སྟོན་པར་འཛིན་མཁན་ཡོད་པས་ཆངས་པ་པ་སོགས་
 སུ་བཤད་ལ། ཡང་ཆངས་པ་སོགས་ཀྱིས་མ་བཤད་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་
 གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པས་ཞི་འཆོས་ཀྱང་བྱར་དུ་བཤད་
 ཅིང་། ལེགས་ལྟན་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་། གྲེ་རིག་གཉིས་ཆངས་པ་སོགས་
 གྲེ་བྲག་པ་ལ་མ་སྐྱར་བར་བཤད་ཅིང་། ལྟ་གསུམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དཔྱོད་པ་
 བའི་སྐབས་བཀག་པའི་ཕྱིར་འདི་དག་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་མ་
 ཁྲབ་ཅིང་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་འཁོར་ལས་བཤད་པའི་ཆངས་
 པ་བ་ཁྲབ་འཇུག་པ། དབང་ཕྱག་པ་གསུམ་སྲ་མ་སྲ་མ་བྱི་མ་བྱི་མར་མི་འདུ་
 ལ། བསྒྲོག་ནས་འདུ་སྟེ། ཁྲབ་འཇུག་པས་ཆངས་པ་པ་དང་། ཁྲབ་འཇུག་པ་
 གཉིས་ཀའི་ལུགས་འཛིན་ཅིང་། དབང་ཕྱག་པས་གསུམ་གའི་ལུགས་འཛིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་ཕྱག་པས་ལྟ་གསུམ་ག་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ཟེར་བ་
 སྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མི་ཟེར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འགེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ལས། ཆངས་
 པ་བའི་འདོད་པ་ངས་པའོ། །འདིར་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པ་ནི། ལྷའི་ཆོས་སྐྱབ་
 ཁྲབ་འཇུག་པའི། ཞེས་དང་། ད་ནི་དབང་ཕྱག་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
 ལམ་དུག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་འདྲིར་སྲར་གསུངས་པའི་ཁྲབ་འཇུག་གི་
 འདོད་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ལམ་དུག་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྟ་གསུམ་
 སྐྱ་ནི་གཅིག་ཉིད་དེ། །ཆངས་པ་ཁྲབ་འཇུག་དབང་ཕྱག་གོ། །ཞེས་རྩ་འགྱུར་
 ལས་བྱུང་ལ། འོད་འགྱུར་ལས། ལྟ་གསུམ་ནི་གཟུགས་གཅིག་ཉིད་དེ། ཞེས་

ལྷུང་ཞིང་། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས་ཀྱང་། འདི་དག་གི་དངོས་པོ་ནི་གཅིག་ཡིན་
ལ། ཚངས་པ་དང་། འབྲུག་དང་། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དབྱེ་བ་
ནི་གསུམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཞེས་དབང་ཕྱག་གིས་སྟོད་བཅུད་བསྐྱེད་པར་འཆད་
པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པས་དབང་ཕྱག་པའི་འདོད་ཚུལ་ལོ། །བཞི་པ་ནི།
སྐྱེ་བསྐྱགས་སྡེ་བཅེགས་རྒྱུད་ལུང་ཆད་མ་འདྲ། །ཞེས་པ་དབང་ཕྱག་སྐྱེ་
བསྐྱགས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། སྡེ་བཅེགས་ཞེས་བྱའི་རྒྱུད་སོགས་ལུང་ཆད་མ་
དང་། ཆད་མ་གཞན་དང་རང་གི་སྐབས་ལྟར་ཅི་རིགས་འདོད།

ལྷ་བ་ལ་ལྷ་དང་། གྲུབ་མཐའ་དང་། རྟོགས་པ་བསལ་བ་གསུམ། དང་
པོ་ནི། དབང་ཕྱག་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ལྷན་ཏི་སེར་གནས། ། ཞེས་པ་ལྷ་ཆེན་
པོ་དབང་ཕྱག་ནི། སྐུ་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ལས། ལྷ་བ་དང་། ཡང་
བ་དང་། མཆོད་པར་བྱ་བ་དང་། བདག་པོར་གྱུར་པ་དང་། དབང་དུ་གྱུར་
པ་དང་། གར་ཡང་སྤྱོད་པ་དང་། འདོད་དགུར་ལྷན་པ་དང་། དགའ་མགུར་
གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་ལྷན་པར་འདོད་
དེ། རི་སྐད་དུ། ལག་པ་དང་ནི་རྒྱུད་པ་དང་། མིག་དང་གདོང་དང་ལུས་
རྣམས་ཀྱི། མང་པོ་བྱེད་ཅིང་འཛིག་བྱེད་པས། །དེས་ན་སྤངས་བར་བཞེད་པ་
ཡིན། མཁའ་དང་རྒྱུད་དང་ས་དང་ནི། །རྒྱུད་མེད་དག་གནས་བྱེད་ཅིང་། །
སྤྱད་པ་དང་ནི་རྒྱས་བྱེད་པ། །དེས་ན་ཡང་བར་བཞེད་པ་ཡིན། །འབྲུང་པོ་
གྱུན་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་། །གནས་པ་དག་དང་རྒྱ་བ་དང་། །གང་དང་གང་
འདོད་དེ་བྱེད་པས། །དེས་ན་བདག་པོར་གྱུར་པ་ཡིན། །བདག་ལ་རག་ལུས་
རང་དབང་ཅན། །འགའ་ཡང་འཛིག་པ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཐམས་ཅད་དབང་དུ་
གྱུར་པས་ན། །དེས་ན་དབང་དུ་གྱུར་ཅེས་བྱ། །ཡུལ་དང་བཟའ་བ་བཅའ་
བ་དང་། །གཞན་ཡང་ཡིད་ཀྱིས་གང་འདོད་པ། །ཡིད་ཀྱི་རྗེས་འགོ་མི་སྟོད་

བས། །གར་ཡང་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་མཆོད་གྱུར་
 ཅིང་། །གནས་པ་དག་དང་རྒྱ་བ་དང་། །འབྱུང་བོ་ཀུན་གྱིས་བརྗེད་པས་ན། །
 དེས་ན་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཡིན། ། སྙིང་སྙོམས་རྣམ་དང་ཐུན་པ་གསུམ། །དེ་
 དག་གང་ལ་གནས་གྱུར་པ། །མིག་འབྱེད་ཅམ་གྱིས་ཕྱེ་འགྱུར་བ། །དེས་ན་
 འདོད་དགྱུར་ལྡན་ཞེས་བྱ། །ཐར་པའམ་ཡང་ན་ལྟ་ཡི་ལུས། །གང་དུ་བདག་
 ཉིད་འདོད་པ་དག །ཐམས་ཅད་འདོད་པས་ཐོབ་འགྱུར་བས། །དེས་ན་དགའ་
 མགྱུར་གནས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་འགྲེལ་བཤད་དང་། ཀུན་བདུས་འགྲེལ་བ་
 སོགས་སུ་དབང་ཕྱག་པའི་གཞུང་བླངས་པ་ལྟར་རོ། །གནས་རི་བོ་ཉི་མེ་ལ་
 འཁོར་དགའ་བརྒྱུག་མ་སོགས་མ་མོ་དང་། སྤྲུལ་ཆོགས་བདག་དང་གདོང་
 དུག་སོགས་འབྱུང་བོའི་འཁོར་སྙིང་གིས་བསྐྱོར་ཞིང་གནས་པར་འདོད་དེ།
 ཞེས་རབ་གོ་ཆས་བསྟོད་འགྲེལ་གཉིས་ལས། རི་བོ་ཉི་མེ་ན་དབང་ཕྱག་ཆེན་
 བོ་ལྷ་མ་དང་། ལྷ་མཆོག་དང་བཅས་པར་མདོན་སུམ་དུ་གནས་པར་ཐོས་ཀྱི།
 ཞེས་པ་ནས། ལྷ་ཆེན་པོ་འབྱོར་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་སྙན་ལ་འདུག་ཅིང་།
 འཁོར་གྱི་ཆོགས་སྙིང་གིས་བསྐྱོར་བ་མཐོང་དོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་གྲུབ་མཐའ་ལ། གཞི། འབྲས་བུ། ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་གསུམ།
 དང་པོ་ལ། དབང་ཕྱག་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་བྱེད་པོར་བཤད་པ་དང་། དུས་འཁོར་
 རས་བཤད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། **སྟོད་སོགས་འཆོལ་ཕྱིར་སྐྱེ་འཛིག་བྱེད་**
པོར་གྲུབ། ། ཅེས་པ་སྤར་གངས་ཅན་ལྟར་བཅས་དུས་སུ་བཤད་པ་ལྟར།
 སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ནི་དབང་ཕྱག་གི་བྱིན་རྒྱལས་ཏེ། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཐ་
 དད་ཅིང་སོ་སོར་སྟོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩ་མཐུན་གྱི་ཁོག་མ་དང་། ལུས་
 སོགས་དབྱིབས་ཐ་དད་པ་གནས་སོ་སོར་བཞག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སེམས་
 མེད་ཀྱི་བེམ་པོ་ལ་དེ་ལྟར་དབྱིབས་སོགས་འཆོས་མཐུན་མེད་ན་མི་འོང་

སྙམ་པའོ། །བཅུད་ཀྱི་གང་ཟག་སྐྱིད་སྤྱག་མཐོ་དམན་སྣ་ཆོག་གས་པའང་ཆོས་
 ཅན། དབང་སྤྱག་གིས་བྱས་པར་གསལ་ཏེ། སྤྱིག་ལྡན་ཆེ་རིང་བ་དང་། འཛིན་
 པ་ཅན་ཞོར་ལྡན་དང་། གཏོང་བ་ཅན་དབྱལ་བ་སོགས་འཆོལ་བར་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་དབང་གཉིན་སྐྱིད་སྤྱག་སོ་སོར་སྤྱར་
 བ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། འཛིན་པ་ཅན་དང་ཞོར་ལྡན་དང་། །གཞན་གྱི་འཆོ་
 བཅས་དག་བ་ཅན། །ཆོས་མིན་ཅན་འགའ་མཐོ་གནས་ལྡན། །དབང་སྤྱག་
 སྐྱིད་པར་གསལ་བ་ཡིན། །ཡོན་ཏན་ཞོར་ལྡན་ཆེ་སྤང་དང་། །ངན་པར་སྐྱིད་
 རྣམས་ཆེ་རིང་དང་། །གཏོང་ལྡན་དབྱལ་བོ་མཐོང་བས་ན། །དབང་སྤྱག་སྐྱིད་
 པར་གསལ་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། **བྱེད་པོ་བདག་སོགས་**
ལམ་དུག་ཁམས་དང་སྤྱགས། །འདོད་པ་བདག་དང་ཞི་བའི་དེ་ཉིད་ལ། །དེ་
ནི་གསུམ་གནས་སྤྱིར་གཏོང་བཅུ་གཉིས་མཐུད། ། ཅེས་པ་སྤར་བྱུང་འཇུག་
 པས་འདོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་བདག་རྟག་པ་སོགས་ཀྱང་འདོད་དེ། འགྲེལ་
 ཆེན་ངི་མེད་འོད་ལས། བྱེད་པ་པོ་དང་བདག་དང་ལས་དང་། སྤྱས་དང་རང་
 བཞིན་དང་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་། ཞིག་པའི་ཆོས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་
 མཐའི་གནས་སྐབས་ཉིད་དེ། འདི་རྣམས་ཀྱི་ལྡན་ཅིག་ལམ་དུག་ལ་སོགས་པ་
 དེག་པར་བྱ་བ་ནི་ངེས་པ་སྟེ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་བྱུང་འཇུག་གི་འདོད་པ་དེའི་
 སྟེང་དུ་ལུས་ལ་གནས་པའི་ལམ་མིག་གཟུགས་ལ་དང་། རྣ་བ་སྤྱུ་ལ་དང་། ལྷ་
 ངི་ལ་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་ལམ་དུག་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལུས་ལ་ལམ་དུག་
 ཅི་ཡུལ་དུག་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཉིད་ལྷ་སྟེ་རྣམ་མཁའ་
 སོགས་ཁམས་ལྷ་དུག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་སྤྱུ་འབྲེས་པ་ཁམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་
 དང་། ཨ་སྟེང་ཀ་སྟེང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྱགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དང་། དགའ་བ་
 སྐྱིད་པའི་སྤྱུ་རྩལ་དུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ནི་འདོད་པའི་དེ་ཉིད་དང་། བདག་རྟག་པ་

བདག་གི་དེ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པའི་ཞི་བའི་དེ་ཉིད་དེ་ལྷ་པོ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཁམས་སོགས་དེ་དང་དེ་ཡེ་ཤེས་ཁམས་སུ་འདྲེས་པ་སོགས་
 བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་དེ་དང་དེར་རྟོགས་པ་ནི་དེའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། དཔེར་ན་ཁམས་གྱི་ཆོགས་རྣམས་མཆོག་གི་གོ་འཕང་དུག་པ་
 ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་གྱི་ཆེ་འདྲེས་པར་རྟོགས་པ་ནི། ཁམས་གྱི་དེ་ཉིད་རྟོགས་
 པ་དང་། སྒྲགས་སྒྲ་ཆོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དབྱངས་གསལ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་
 རྟོགས་པ་ནི་སྒྲགས་གྱི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་
 ལོ་རྒྱུ་པ་ཤེས་རིན་གྱིས། རྣམ་མཁའ་སོགས་ཁམས་གྱི་དེ་ཉིད་ཅེས་འདོད་པ་
 རྟེ། རྣམ་པ་སོགས་དངོས་པོའི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་པ་ལྟར་འབྲེལ་མེད་དེ། ཁམས་
 གྱི་དེ་ཉིད་དང་ཁམས་སོ་སོར་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་
 མཁའ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གྱི་ཆོགས་སོ། །མཆོག་གི་གོ་འཕང་ཞེས་པ་ནི་
 དུག་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་རྟེ། མ་ལུས་ཞེས་པ་ནི་ཁམས་ཐམས་ཅད་གཅིག་
 ཏུ་འདྲེས་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་མ་བཤད་པར་སྟོང་གཞི་བཤད་ཟེར་
 བ་སྐབས་འཆོལ་བའི་སྟེན་དུ་འགྱུར་བས་དེ་བས་ཉེས་པ་ཆེའོ། ། དབྱངས་
 གསལ་སོགས་སྒྲགས་གྱི་དེ་ཉིད་ཅེས་པ་ཡང་། བདག་མེད་གཉིས་སོགས་
 རྣམ་པའི་དེ་ཉིད་ཅེས་པ་ལྟར་འབྲེལ་མེད་པར་མ་ཟད་སོགས་སྐྱས་གཞན་
 བཤད་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འགྲེལ་ཆེན་རྩ་འགྱུར་ལས། ལྷ་ལི་དང་ཀླ་ལིའི་
 བདག་ཉིད་དེ་སྒྲགས་གྱི་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། ཞོང་འགྱུར་ལས་ཀྱང་། ལྷ་ལི་
 ཀླ་ལིའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ་སྒྲགས་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་སྒྲགས་གྱི་དེ་ཉིད་དོ། །
 ཞེས་སོ། །དེ་ཉིད་ལྷ་བ་ལ་ཐིག་ལའི་དེ་ཉིད་འདྲན་པའང་འབྱུང་རྟེ། དེ་ནི་དེ་
 ཉིད་ལྷ་བའི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འདིའི་དེ་ཉིད་ལྷ་བ་ནི་ཞི་བས་
 བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་འདྲན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འགྲེལ་ཆེན་

ལས། དམ་པའི་ཞི་བ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་ཞི་བའི་དེ་ཉིད་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་སོ། །རྟེན་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ཞི་བ་དབང་ཕྱག་དེ་ཉིད་བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལེགས་བཤད་ཡིན་པས་སོ། །ཞི་བའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་པར་གཞན་ཡང་། དབང་ཕྱག་གཟུགས་སྤངས་པ་དེའི་གོང་བྱ་དང་། ཆོག་དང་རང་བཞིན་ལ་གནས་པ་སྟེ། རིམ་བཞིན་སྟོ་གསུམ་ལ་གནས་ནས། སྟེ་བའི་དུས་སུ་ལམ་དུ་གསྐྱེར་བ་སྟེ་འདྲ་བ་དང་། འཆི་བའི་ཆེ་གཏོང་བའམ་འབྲལ་བའི་བྱེད་པ་ལོ་ཡིན་པ་དང་། ཐེག་ལེ་འཇག་ཁའི་བདེ་བ་དང་། ཐེག་ལེ་དབང་ཕྱག་གི་ངོ་བོར་འདོད་ཅིང་། ཀུན་གྱི་ལུས་ལ་གནས་པའི་བྲིམ་བུ་གཉིས་ནི་མདུད་པ་བུ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། རིགས་ལྡན་གྲགས་པས། ལམ་དུ་གསུམ་རྣམས་དང་དེ་ཉིད་ལྔ་དང་མཆོག་གི་གོ་འཕང་མ་ལུས་པ་ཡང་གཞན་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་ལུས། རིག་པ་བདག་ཉིད་དམ་པའི་ཞི་བ་ཉིད་དང་། རྣམ་གསུམ་གནས་ན་གནས་པའི་སྤྱིར་སྐྱེར་དང་གཏོང་བའི་དངོས། ཐེག་ལའི་དབྱེ་བ་ཞི་བ་ཉིད་དང་། མཐའ་དག་ལུས་ལ་གནས་པ་བུ་གཉིས་མདུད་པའི་དབྱེ་བ་སྟེ། འདི་དག་ཐམས་ཅད་གང་དུ་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་ངེས་པར་ཞི་བ་པ་ཡིས་བསྟན་པའོ། ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། **བཞི་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐར་བའི་གོ་འཕང་སྟེ།** ། ཞེས་པ། སད་དུས་གཉིད་འཐུག་དུས། ཆེ་ལམ་དུས། འབྲིག་བདའི་དུས་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཞེས་པ་བཞི་ལས་ཤེས་པ་བཞི་བ་དེ་གྲུབ་པར་ཐར་པར་འདོད་དེ། སྟེ་བཅེགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། དབང་ཕྱག་རྣམས་ཅན་མཉམ་སྐྱེར་བས། །མཆོག་ཏུ་བདེ་བ་གཉིས་མེད་མཆོག་ ། རིན་ཆེན་ནང་དུ་གནས་པ་ལ། །དབང་ཕྱག་མེད་ཅིང་རྣམས་ཅན་མེད། །ཅེས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀུན་བརྟན་འབྲེལ་བ་ལས། འབྲིག་པའི་གྲུབ་པ་ནི་ཐར་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱབ་པར་རྣམས་པའི་སྟེ་མོ་ནི་ལྷག་

ཉི་ཞེས་ཕྱི་རོལ་བའི་བརྟེན་ལས་གྲགས་སོ། །ཞེས་སོ། །ཤུག་ནི་རུས་ཅན་གྱི་
སྐད་དོད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་རྒྱུར་དག་པོའི་དབང་དང་འཇག་བདེ་ལམ། ། ཞེས་
པ། རུམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་གིས་ནི། བསྐལ་བའི་བར་དུ་འཆི་མེད་སྐྱབས། །ཞེས་
པ་ལྟར་རུམ་པ་ཅན་དང་། སྤར་བྱ་འཇུག་གི་སྐྱབས་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་གི་རྣམ་
འགྱུར་མང་པོ་དང་། སྤར་བ་སོགས་ཀྱི་ཞི་བ་ལ་དམིགས་ནས་ཡི་གེ་ཨོ་བཟློན་
བར་བྱེད་ཅིང་བསྐྱོམ་ན། དབང་ཕྱག་མཐོང་ནས་གྲོལ་བར་འདོད་དེ། ལེགས་
ལྷན་གྱིས་དང་པོར་སེམས་ནི་མཉམ་བཞག་པས། ། རྒྱུ་ཡི་རྒྱུ་རྣམས་ལེགས་
བསྐལ་ལ། །ཡིད་ལ་ཞི་བ་བཞག་པར་བྱ། །འདི་ལྟར་ཡི་གེ་ཨོ་བཟློན་སྟེ། །
སྟོང་ལ་གཟུངས་ཀྱིས་བཟུང་བྱས་ལ། །ས་སོགས་གཟུགས་ལ་གོམས་པར་
བྱ། །བདེ་བྱེད་གཉེན་ལ་སྐྱག་བསྐལ་ལས། །གྲོལ་འགྱུར་ཐེར་བ་ཞེས་སོ། །
དག་པོ་ནི་དབང་ཕྱག་གི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། དེའི་ཡིང་གའི་ཅེ་ནས་དབང་བསྐྱར་
བར་བྱེད་དེ། རི་སྐད་དུ། ཤིན་ཏུ་ངོ་ཆ་མེད་གྱུར་པས། །མཆན་མའི་ཅེ་ནས་
དབང་བསྐྱར་བས། ། ཞེས་སོ། །མཆན་མ་དེ་ལྟར་བཟུང་མཆོད་པ་སྣ་ཆོགས་
དང་། ཕྱགས་བསད་པའི་ཁྲག་མཆོད་སོགས་བྱེད་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། མཆན་མ་
ལྟར་བ་དེ་ལ་ནི། །དེ་དང་ཐེང་སོགས་ལོངས་སྟོན་མཆོག་ །ཅེས་དང་། ཤིན་
ཏུ་ངོ་ཆར་གྱུར་པ་ཡི། །གང་ལས་མི་གཙང་ཆོགས་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་སྣ་ཡིན་
རི་ལྟར་འདོད། །ཅེས་དང་། བྱད་མེད་དང་སྐྱར་ནས་ཁམས་འཇག་པའི་བདེ་
བ་རྣམས་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། དབང་ཕྱག་པ་ཡི་བསྐྱན་པ་ལ། །
སྟོ་བྱང་རུབ་ཏུ་གནས་པས་ཏེ། །དེ་ཡང་རུས་ཅན་མཉམ་སྦྱར་བར། །བྱེད་
ཅིང་མིག་ནི་འཇུག་ལྟོ། །ཞེས་སྟོ་བྱང་རུབ་གསུམ་དུ་ཁ་བསྟ་བའི་བརྟེན་
ཞུགས་དང་། བྱད་མེད་ལ་གཞོགས་སྟེགས་བྱེད་ཚུལ་རྣམས་བསྐྱན་ཅིང་།

དབང་ཕྱག་སྐྱབས་ཕྱག་སྐྱབས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། ལྷ་མོ་རིན་ཆེན་གནས་འདི་ནི། དབང་
 ཕྱག་དང་ནི་རུས་ཅན་མཆོག་ ཟུང་གྱུར་དེ་ཉིད་པན་ཚུན་ལས། །ལྷེ་བར་ཚུ་
 རི་སོང་བ་སྟེ། །མཆོན་བྱ་མཆོན་བྱེད་ལས་དེས་གྲོལ། །ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པ་
 སྤངས་པ་སྟེ། །དབང་ཕྱག་རུས་ཅན་མཉམ་སྦྱར་ལས། །མད་དུ་བྱུང་བའི་བདེ་
 བ་སྦྱེད། །རུས་ཅན་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་ཡིས། །ཡང་དག་ཏུ་ནི་དངོས་པོ་
 མེད། །རུས་ཅན་ཡང་ནི་སྟོང་ཉིད་ལྟ། །སྐྱོ་འདོགས་ཐམས་ཅད་རྣམ་འཛོམས་
 བའོ། །ཞེས་དང་། དབང་ཕྱག་འཁྲིག་པ་གྲུབ་པ་ལས། །དབྱ་མའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱེ་
 བར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར། འཁྲིག་པ་དེ་ལྟར་སྦྱུད་པའི་དབྱ་མའི་ལྷ་བ་སྦྱེས་
 རས་གྲོལ་བར་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་དོགས་པ་བསལ་བ་ནི། **ཐ་སྙད་འགལ་**
བས་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་མིན། ། ཞེས་པ། སྦྱར་དབང་ཕྱག་པ་ལ་སྤར་བཤད་
 པ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་མང་ཡང་། དུས་འཁོར་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དབང་
 ཕྱག་པ་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་པ་དང་། རིག་པ་ཅན་པ་སོགས་མ་ཡིན་
 ཏེ། འདིས་ཁྱབ་འཇུག་པ་ལྟར་བདག་དང་བྱེད་པོ་དང་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་
 དེ་ཉིད་ལྷ་ལམ་དུག་སོར་འདོད་ཅིང་། འདུས་བྱས་ཞིག་པའི་སྟོང་པ་སོགས་
 འདོད་ལ། བྱེ་རིག་གཉིས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་ཉེར་བཞི་དང་། ཆོག་དོན་དུག་སོར་
 འདོད་པའི་ཐ་སྙད་མི་མཐུན་པར་མ་ཟད་དོན་ཀྱང་གཏན་མི་མཐུན་པར་བཤད་
 ཅིང་། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གཅེར་བྱ་པ་
 དང་། འཇུག་ལའི་གཅེར་བྱ་པའི་འདོད་པ་མི་མཐུན་པ་ལྟར། ཡུལ་དེ་གཉིས་
 ཀྱི་དབང་ཕྱག་པ་གཉིས་ཀྱང་ལུགས་མི་མཐུན་ནོ། །ཞེས་ཁོ་བོའི་རྣམ་དབྱེད་
 ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཚོངས་པའི་ཐུན་པ་བསལ་ཏེ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་འདབ་
 བརྒྱའི་དགའ་ཚུལ་རྒྱས་པ་གསར་བཤད་མཆོས་དུད་པར་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་པ་དང་རིག་པ་ཅན་གྱི་ལུགས་འཆད་པ་ལ་སྟོན་

བ་རྣམ་གྲངས་དབྱེ་བ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། **སྟོན་པ་འུག་པ་**
གཞེགས་ཟན་རྒྱུག་མིག་པ། ། ཞེས་པ། ལེགས་ལྷན་གྱིས། ཐམས་ཅད་མཐོང་
 བར་འདོད་པའི་ཐུབ་པ་འུག་པ་ཡང་། ཞེས་དང་། དར་རྒྱུག་ལྟར་ན་སྟོན་པ་
 ཅི། འུག་པ་ལ་ལྟར་འབྱུང་ནས་ཆོག་དོན་དུག་རྟེན་པར་སྒྲིམ་པའི་དང་སྟོང་
 འུག་པ་དང་། གཞན་གྱིས་པོར་བའི་གཞེགས་མ་བའི་གཞེགས་ཟན་པར་
 གྲགས་པ་བྱེ་བྲག་པའི་སྟོན་པ་དང་། རྒྱུག་མིག་པ་རིག་པ་ཅན་པའི་སྟོན་པ་
 ཡིན་ལ་གཞེགས་ཟན་གྱི་སྟོབ་མ་དཔེ་ཐར་དང་དཔེ་ལུ་ཀ་གཉིས་དང་བདེ་
 བྱེད་བདག་པོ་སོགས་ཕྱིས་གྱི་བྱེ་བྲག་པའི་སྟོན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི།
གཞེགས་ཟན་རྒྱུག་མིག་འུག་ལྷག་ལྷང་ཅམ་པའང་། ། ཞེས་པ། དཀའ་འགྲེལ་
 ལས། བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ནི་གཞེགས་ཟན་གྱི་སྟོབ་མ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར། དང་
 སྟོང་གཞེགས་ཟན་གྱི་སྟོབ་མ་ཡིན་པས་གཞེགས་ཟན་པ་དང་། ཆོད་མའི་དེ་
 ཉིད་དཀའ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུག་མིག་གི་སྟོབ་མ་ཡིན་པས་རྒྱུག་མིག་པ་སྟེ་རིག་
 པ་ཅན་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར། དང་སྟོང་རྒྱུག་མིག་གི་སྟོབ་མ་ཡིན་པས་
 རྒྱུག་མིག་པ། ཐུབ་པ་འུག་པ་སྟོན་པ་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲུག་ལ་འུག་པ་བ་
 ཟེར་བས་ཞིབ་ཆ་ཞེས་དགོས་ཏེ། དབྱུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། རི་ལྟར་འུག་པ་མི་
 འདོད་པས། །དེ་བཞིན་འུག་པ་བ་མི་འདོད། །ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་རྟོག་
 གོ་འབར་བ་ལས། ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་འདོད་པའི་ཐུབ་པ་འུག་པ་ཡང་། །
 ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཞུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་འུག་པ་བ་རྣམས་རྗེས་
 ལ་སོགས་ཞེས་སོགས་ལྟར་ཡིན་པས་ན། ཡུལ་ནི་རྟེན་དར་རྒྱུག་ལས། འུག་
 པ་ལ་ལྟར་འབྱུང་ནས་ཆོག་དོན་དུག་རྟེན་པར་འདོད་པ་འུག་པའི་བྱ་བྱེ་བྲག་
 པ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར་འུག་པ་བ་དང་འུག་ལྷག་པ་སྟེ། རིན་ཆེན་སྟངས་པ་ལས་
 གྲང་། འཛིག་རྟེན་གྲགས་ཅན་འུག་ལྷག་དག །ཅེས་སོ། །འདིར་སྟག་ཆོང་

བ་སོགས་གིས་འུག་པའི་ཐུལ་བ་ཁྱོན་པས་ན་འུག་པ་བ་ཞེས་པའང་གིན་ཏུ་
 འཁྱུལ་ཏེ། དེ་གཉིས་ལྟ་གྲུབ་སྤུལ་བརྒྱ་ཅུའི་ནང་གི་རེ་རེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། གངས་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཅན་དང་། འུག་པ་བ་
 དང་ནགས་ན་གནས་པ་དང་། རས། གོས་གྱི་དུམ་བུ་ཅན་དང་། འུག་པའི་
 གཤོག་པ་ཅན་དང་། ལན་གསུམ་རྒྱུ་འཇུག་པ་ཞེས་དང་། དབུ་མ་རིན་ཆེན་
 རྟོན་མ་ལས་ཀྱང་། རྟོ་ཕྱོགས་གྱི་འགམ་ན་གནས་པ་དང་འུག་པ་བ་དང་དགོ་
 རྟོང་པ་དང་། ལུས་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་བ་དང་། རས། གོས་གྱི་དུམ་བུ་ཅན་
 དང་། འུག་པའི་གཤོག་པ་ཅན་དང་། ལན་གསུམ་རྒྱུ་འཇུག་པ་བ་དང་ཞེས་
 སོགས་གྱི་ཐ་དད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འུག་པ་བ་དང་འུག་པའི་ཐུལ་
 བ་ཅན་གར་གཅིག་སྟོ་གྲོས་དང་སྟོབ་དཔོན་མེད་པར་སྟེགས་བམ་བལྟས་པ་
 དག་གིས་ངང་ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས་བསྟན་ཏོ། ། ལུང་ཅམ་གཙོ་བོར་སྤྱོད་པའི་ལུང་
 ཅམ་པ་སྟེ། དཀའ་འགེལ་ལས། འདི་དག་ལ་རིགས་པ་དང་ལུང་ཅམ་ཡོད་
 པས་ལུང་ཅམ་པའོ། ། ཞེས་སོ། ། འང་སྤྱོད་མིང་གི་རྣམ་གངས་དབང་ཕྱག་
 བ་སོགས་དང་། དབྱེ་བས་མིང་ཡོད་བྱེད་ན་བ་མ་ཕྱག་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་
 པར་སྟོན་ནོ། ། གསུམ་པ་ནི། **དབྱེ་ངོ་བྱེ་བྲག་པ་དང་རིག་པ་ཅན།** ། ཞེས་
 པ། དབྱེ་ན་ཆོག་དོན་བྱེད་པར་དུ་འཆད་པས་སམ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་གི་བྱེད་པར་
 མང་དུ་སྤྱོད་པས་སམ་གཟེགས་ཟན་གྱིས་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་གསལ་བའི་མདོའི་
 རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་ན་བྱེ་བྲག་པ་སྟེ་གཟེགས་ཟན་པ་དང་། རྒྱང་མིག་
 གིས་བྱས་པའི་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་ན་རིག་པ་ཅན་དང་། ལུང་ཅམ་
 པ་དང་གསུམ་ཡོད་པར་མདོན་ཏེ། ཞི་འཆོས། རྒྱང་མིག་པ་དང་གཟེགས་
 ཟན་པ། ལུང་ཅམ་པ་ནི་སྤྱོད་པའི། རྗེས་ལ་སོགས་པ་དགག་པ་འདི། །
 ཞེས་དེ་གསུམ་གྱི་འདོད་པ་དགག་གོ། ཞེས་སོ་སོར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་གྲུབ་མཐའ་ལ། ཚད་མ་དང་། གཞི་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་
 གུ་འཁོར་འདས་འཁྲུལ་སྒྲོང་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་མངོན་སྲུང་རྗེས་
 དཔག །ལུང་གི་ཚད་མ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། **དོན་དྲུག་ཚད་མ་བཞིས་**
འཇམ་མངོན་སྲུང་ནི། །དབང་དོན་སྤང་འབྲེལ་དྲུག་བཅ་བྱེ་བྲག་པ། །དེ་སྤང་
ཁྱད་པར་འཛིན་རྟོག་རིག་པ་ཅན། ། ཞེས་པ་ཆོག་གི་དོན་དྲུག་མངོན་སྲུང་
 དང་། རང་དོན་གཞན་དོན་གྱི་རྗེས་དཔག་གཉིས་དང་། ལུང་ཚད་མ་བཞི་པོ་
 ཅི་རིགས་ཀྱིས་འཇམ་བར་འདོད་པས། དང་པོ་མངོན་སྲུང་ནི་བྱེ་བྲག་པས་
 དབང་པོ་དང་ཡིད་དང་དོན་འསྤང་པའམ་འབྲེལ་མངོན་སྲུང་ཚད་མར་འདོད་
 དེ། སྤྲུགས་སྦྱང་གིས། བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ནི་བདག་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་དང་
 དོན་དྲུ་འསྤང་པ་ལས་གང་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཞན་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །
 སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ལ་སྟོས་པ་དང་། རྗེས་དང་ཡོན་ཏན་དང་ལས་ལ་སྟོས་པ་
 ལོ་མངོན་སྲུང་མོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་སྤྲུགས་སྤར་བཤད། དབྱེ་
 བ་ལ་སྦྱར་འབྲེལ་བཞི་འདུ་འབྲེལ་གཉིས་ཏེ་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་དྲུག་དང་།
 དེ་བསྐྱུས་ན་སྦྱར་འབྲེལ་འདུ་འབྲེལ་གཉིས་འདོད་དེ། སྦྱར་བའི་འབྲེལ་བ་
 དང་། སྦྱར་བ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། སྦྱར་བ་ལ་འདུས་པ་འདུ་བའི་འབྲེལ་
 བ་དང་། སྦྱར་བ་ལ་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྟེ་སྦྱར་འབྲེལ་
 བཞི་དང་། འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། འདུས་པ་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་སྟེ་དྲུག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་མེད་བཅ་པོར་འདོད་པ་རྣམ་ངེས་ཅུ་འབྲེལ་དང་དར་
 རྒྱུ་སོགས་སྤར་རོ། །རིག་པ་ཅན་པ་དག་ནི་དབང་པོ་དང་དོན་སྤང་པ་ལས་
 སྦྱེས་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་མེད་འཁྲུལ་བཤམ་གྱི་ཞེན་རིག་གཅིག་མངོན་སྲུང་དུ་
 འདོད་དེ་སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས། རིག་པ་ཅན་པ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་དང་དོན་སྤང་
 པ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཐ་སྣད་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་ཞེན་

པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཞེས་དང་། ལེགས་
 ལྷན་གྱིས་ཀྱང་། དབང་པོ་དང་དོན་དང་ཡིད་འདུས་པའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་
 མོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྗེས་དཔག་གསུམ་གསུམ་ལྷག་ལྷན་ཡང་
 དག་སོགས། ། ལྷ་ལྷན་གཞན་དོན་ཉིད་འཇམ་འབྲ་བས་སྒྲུབ། ། ཅེས་པ་
 དེག་པ་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་པ་གཉིས་ཀས་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་གསུམ་རེ་
 དང་རྗེས་དཔག་ཀྱང་གསུམ་གསུམ་འདོད་ལ་རྟགས་ལྟར་སྒྲུབ་འབྲེལ་བ་མེད་
 པ་དང་བྱབ་པ་མ་དེས་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཅན་གསུམ་འདོད་དེ། དེག་པ་ཅན་
 པས་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་
 ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པའི་
 རྗེས་དཔག་ནི་སྔ་མ་ཅན་དང་། འབྲས་བུ་ལས་རྒྱ་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་རྗེས་
 དཔག་ནི་ལྷག་མ་ཅན་ནམ་ལྷག་ལྷན་དང་། ཆོས་གཅིག་མཐོང་བས་གཞན་
 ཤིན་དུ་སྒྲིག་གྱུར་ཤེས་པ་སྒྱུར་མཐོང་ཅན་དང་གསུམ་འདོད་པའི་སྒྱུར་ཏེ།
 ཆོད་མ་ཀྱན་བརྟས་ལས་དེག་པ་ཅན་རྣམས་ན་རེ། དེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྔ་མ་དང་ལྷན་པ་དང་། ལྷག་མ་
 དང་ལྷན་པ་དང་། སྒྱུར་མཐོང་བ་ཅན་ནི་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་སོ། །མཆོན་
 གཞི་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱབ་པས་
 དེ་རྗེས་སུ་ལ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལྟ་བུ་སྔ་མ་དང་
 ལྷན་པ་དང་། ཤིང་ཕུང་གཅིག་ལས་སྒྱེས་པ་དང་གཟུགས་མཚུངས་པས་
 ཤིང་ཐོག་གཅིག་རོ་སྒྲུང་བས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དཔོག་པ་ནི་ལྷག་
 ལྷན་དང་ཆེ་བ་རྒྱབ་རིར་ཉི་བ་མཐོང་བ་ལས་ཉི་མའང་རྒྱབ་པར་རྟོགས་པ་ནི་
 སྒྱུར་མཐོང་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདིའི་སྔ་མ་ནི་རྒྱ་དང་ལྷག་མ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་
 ཞོང་། ལྷན་ཞེས་པ་དང་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་དེ་དང་མཚུངས་པའམ། རྒྱ་དེའི་

ཆོས་དང་ལྡན་པ་གང་རུང་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོད་མ་
 ཀུན་བདུས་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལ་སྦྲ་མ་དང་མཚུངས་པས་ནི་སྦྲ་མ་ལྟ་
 བུའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྦྱར་གྱུར་པའམ་དེ་ལ་སྦྲ་མའི་ཆོས་ཡོད་པས་ན་དེ་དང་
 ལྡན་པའོ་ལྡན་པའི་སྦྱར་འགྱུར་གང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མེ་
 ཏྲགས་སུ་བཀོད་ནས་དུ་བ་དང་། དུ་བ་བཀོད་ནས་མེ་སྦྱབ་པ་སོགས་མིན་
 པས་སྟག་ཆང་བ་སོགས་དུ་མས་འདིར་སྦྱར་བ་ནོར་བར་ཟད་དེ། སྐབས་
 འགའ་ཞིག་དུ་འགོད་ཅེས་པའི་སྦྱ་བཀག་པར་འཁུལ་ལོ། །འདི་དག་གི་ལྷག་
 ལྡན་དང་། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལྷག་ལྡན་ཡང་མི་འབྲེལ། །ཡང་དག་སོགས་ཞེས་
 པའི་སོགས་སྦྱ་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྩུག་སོགས་འདོད་ཅིང་། གྲེ་བྲག་
 རྟོགས་གྲེད་ལས། ལྷ་སྟེགས་རིག་པ་ཅན་གྱི་གཞུང་ལས་ཆོག་གི་དོན་བརྩུ་
 གྲག །ཆོད་མ་གཞལ་བྱ་ཐེ་ཆོམ་དགོས་པ། དཔེ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཆའམ་རྟོག་
 གི་གཏན་ལ་དབབ་པ། ཅོད་པ། བརྗོད་པ་སུན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྲོལ་བ། རྩ་
 ལྟར་སྦྱང་བ་ཆོག་འདོར། ལྷག་ཆོད། ཆོད་པའི་གནས་ཞེས་གསུངས་ཞིབ་མོ་
 རྣམ་འཐག་ལས་འདི་དག་ཕྱོགས་སྦྱར་བཀོད་ནས་བཀག་ཅིང་། དེའི་འགྲེལ་
 པ་ལས། འདིར་གྲོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོད་མ་དང་། གཞལ་བྱ་དང་། ཐེ་ཆོམ་
 དང་། དགོས་པ་དང་དཔེ་དང་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་། ཡན་ལག་དང་། རྟོག་
 གི་དང་། གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་ཅོད་པ་དང་། བརྗོད་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 དུ་གྲོལ་བ་དང་། གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྦྱང་བ་དང་། ཆོག་དོར་དང་། ལྷག་
 ཆོད་དང་། ཆོར་བཅད་པའི་གནས་རྣམས་གདོན་མི་བ་བར་ཁས་སྦྱངས་པར་
 བྱས་ནས། གྲེ་བྲག་པ་རྣམས་ནི་འདི་ནི་བ་ལང་ངོ་སྦྱུང་པ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་
 དང་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་ལྟ་བར་བྱ་བའི་དོན་རྟོགས་པའི་སྒོ་
 ནི། ཏྲགས་ལས་འབྱུང་བའི་རྗེས་དཔག་དང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན། འབྲས་བུས་

རྒྱ་དཔོག་པ་དང་རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་དཔོག་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ལས་འབྲེལ་
 བ་ཅན་དཔོག་པ་དང་། འདུ་བ་ལས་འདུ་བ་ཅན་དཔོག་པ་དོན་གཅིག་འདུ་
 བ་དང་། འགལ་ཆས་འགལ་ཆ་དཔོག་པ་འགལ་བ་ཅན་དང་ལྡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མ་ཀུན་བརྟས་ལས། གྲེ་བྲག་པ་རྣམས་ན་རེ། འདི་ནི་འདིའི་
 འབྲས་བྱ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་དང་། འགལ་
 བ་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ནི་རྟགས་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ལ་ལྡན་འབྲེལ་དང་། འདུ་འབྲེལ་གྱིས་
 དཔོག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཡང་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བྱ་དང་འབྲས་
 བྱ་གཞན་འདུ་བ་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱ་གཞན་འདུ་བ་གཉིས། འགལ་བ་ཅན་བཞི་སྟེ།
 མ་བྱུང་བ་བྱུང་བའི་འགལ་ཆས་དཔོག་པ་དང་། མ་བྱུང་བས་བྱུང་བ་དཔོག་པ་
 དང་། བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་དཔོག་པ་དང་། མ་བྱུང་བ་མ་བྱུང་བས་དཔོག་པ་
 བཞི་ཡོད་དོ། །རྒྱས་པར་མཚན་གཞི་དང་བཅས་པ་རང་འབྲེལ་འབྲེལ་བཤད་
 མཐར་འཛིན་གདུང་འཕྲོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རིག་པ་ཅན་པས་སྐྱབ་དག་
 ཡན་ལག་ལྡན་དང་ཁ་ཅིག་བསལ་འོང་ཡང་འདོད་ལ་ཉེར་འཇལ་དང་འབྲ་
 བ་སྟེ་གཙོ་བོ་ལྟར་ལེན་པས་གཞན་ལ་སྐྱབ་པར་འདོད་དེ། དཔེར་བརྗོད་པ་དེ་
 དང་ཆོས་མཐུན་པ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ནི་གཏན་ཆིགས་
 སོ། །བསྐྱབ་བྱ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ལས། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡོད་པ་དཔེ་
 ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་བཞོད་ན་སྤྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྩེ་
 ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་བཞིན། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲ་ཡང་སྤྲེ་ལྡན་ནོ། །དེའི་
 ཕྱིར་སྤྲ་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཟེར། གྲེ་བྲག་པ་རྣམས་ནི་སྐྱབ་བྱེད་དེ་འདི་ལ་
 ཡོད་པས། དེ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་བརྗོད་པ་སྐྱབ་དག་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དེ་དང་
 ལྡན་པའི་ཆོས་གཏན་ཆིགས་སོ་ཟེར་བ་སོགས་མང་ངོ། །གསུམ་པ་ལུང་གི་

ཆད་མ་ནི། སྤྱི་བྱུང་ཞི་རྒྱུད་འཇིག་རྟེན་མིག་མདོ་ལུང་། ། ཞེས་པ་སྤྱི་བྱུང་
གི་ཆད་མ་ཤེས་པར་འདོད་པ་དང་ལུང་ལ་ཡང་འདོད་པས། དེ་གང་ལ་བྱེད་
ན་སྤར་བཤད་པའི་ཞིའི་མཛེས་སྤྱར་སོགས་དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པ་དང་།
གཞེགས་ཐན་གྱི་མིང་གཞན་དང་སྟོང་ཁྱུག་པས་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་གསལ་
བའི་མདོ་མིང་གཞན་འཇིག་རྟེན་མིག་མདོར་ཡང་གྲགས་པ་ནི་ཀ་ཤིས་ཀྱང་
ཡང་ཡང་དངས་ལ། ཆད་མ་ཀུན་བརྟུས་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་པ་
རྣམས་ཀྱི་མདོ་ལས་རེ་ཞིག་གང་འབྲེལ་བ་འབའ་ཞིག་ལས་གྲུབ་པ་དེ་རྣམས་
ལ་མདོན་སྤྲུལ་མོ། ། ཞེས་སོ། ། ཞེས་དངས་པ་དང་། ཆད་ཆེན་དཀའ་འགྲེལ་
ལས། རྣམ་པ་དགུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་ལས་ས་དང་ཆུ་དང་ཞེས་སོགས་ཡང་
ཡང་དངས་པ་དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པའི་ཡིན་གྱི་བཀའ་མིན་ལ། དང་སྟོང་རྒྱང་མིག་
གིས་རིག་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་དང་། གཞན་ཡང་
ཆོག་གི་དོན་དྲུག་ལ་འབྱུག་པའི་གཞུང་སོགས་ལུང་ཆད་མར་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་གཞི་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས།

དང་པོ་ནི།

རྣམ་དང་ཡོན་ཏན་ལས་དང་སྤྱི་བྱེ་བྲག ། འདུ་བ་ཆོག་གི་དོན་དྲུག་བདེན་
དངོས་གཞི། ། ཞེས་པ། རྣམ་དང་ཡོན་ཏན་ལས་དང་སྤྱི་ ། བྱེ་བྲག་འདུ་བ་
རྣམ་པ་དྲུག ། ཅེས་པ་ལྟར་ཤེས་བྱ་ལ་ཆོག་གི་དོན་དྲུག་ཏུ་གངས་ངེས་པར་
འདོད་དེ། རྣམ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། ལས་དང་། སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་དང་། འདུ་
བ་དྲུག་ཏུ་གངས་ངེས་ཤིང་། དེ་རྣམས་བདེན་གྲུབ་དང་། ཆོས་ཅན་དུའང་
འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས། ཆོག་གི་དོན་དྲུག་གིས་ཐམས་ཅད་
བསྟུ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། ལས་དང་།
སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་པར་དང་འདུ་བ་ཞེས་བྱ་བའོ། ། ཞེས་དང་། དཀའ་འགྲེལ་ལས་
ཀྱང་། བྱེ་བྲག་གིས་ནི་ཆོག་གི་དོན་དྲུག་ལ་མ་གཏོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་མི་

འདོད་དོ། །ཞེས་དང་། ཚད་མའི་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུག་
 བྱི། །དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། དེ་དུག་ཚེས་ཅན་དུ་འདོད་
 དོ། །ཞེས་སོ། །རྒྱས་བཤད་ལ། རྣམ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། ལས་དང་། སྤྱི་
 དང་། གྲེ་བཀ་འདུ་བ་བཤད་པ་དུག་ལས། དང་པོ་ལ། རྣམ་སྤྱིའི་བྱང་པར་
 དང་། ཏྲག་མི་ཏྲག་དང་། བདག་གི་བྱང་པར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། **འབྱུང་**
བཞི་ཡིད་མཁའ་ཕྱོགས་བདག་དུས་དགུ་རྣམ། །**ལྟ་བཞི་མ་བྱུང་བྱུང་རྣམ་**
བཞི་སོགས་བཞི། ། །ཞེས་པ་རྣམ་ནི་དགུ་སྟེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས། རྣམ་ཞེས་
 བྱ་བའི་ཆོག་དོན་རྣམ་པ་དགུ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། ས་དང་། རྩ་དང་། མེ་དང་། རྩུང་
 དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། དུས་དང་ཕྱོགས་དང་། བདག་དང་། ཡིད་ཅེས་བྱ་བའི་
 རྣམ་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། ས་དང་རྩ་དང་མེ་དང་རྩུང་དང་། རྣམ་
 མཁའ་དང་། དུས་དང་། ཕྱོགས་དང་། བདག་དང་། ཡིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་
 དག་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །རྣམ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་བྱང་པར་གསུམ་དང་
 ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས། རྣམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་སྤྱི་ནི་བྱ་བ་དང་ལྡན་
 པ། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། འདུ་བའི་རྒྱར་རྒྱར་པ་སྟེ་རྣམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དོ། །
 །ཞེས་སོ། །རྣམ་དགུའི་དང་པོ་ས་རྩ་མེ་རྩུང་བཞི་དང་། ཡིད་དང་ལྟ་ནི་ཡོངས་
 སུ་ཆད་པའི་ཕྱིར་མ་བྱུང་པའི་རྣམ་ཡིན་ཏེ། དར་རྒྱུ་ལས། མ་བྱུང་པའི་རྣམ་
 ནི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། ཡིད་དང་ལྟ་ཞེས་སོ། །བདག་དང་ཕྱོགས་དང་དུས་
 དང་རྣམ་མཁའ་བཞི་ནི་རྒྱ་སོགས་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཕྱིར་བྱུང་པའི་རྣམ་
 དང་བྱང་པར་དུ་མ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས། ཕྱོགས་དང་། རྣམ་མཁའ་
 དང་། དུས་རྒྱར་མ་སྐྱེས་པ། བྱུང་པ། ཏྲག་པ། ཆ་མེད་པ། བྱ་བ་མེད་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ས་སོགས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྡན་དང་།
 གསུམ་ལྡན་སོགས་དང་། ཏྲག་པ་ཡིན་ཏེ། ས་དང་ས་རྩལ་གཟུགས་ཅི་རོ་

དེག་བཞི་ལྟ་དང་། ལྷ་དང་ལྷ་རྒྱལ་ལ་ངི་མེད་པས་ལྷག་མ་གསུམ་ལྟ་དང་།
 མེ་དང་མེ་རྒྱལ་ལ་རོ་ངི་གཉིས་མེད་པས་ལྷག་མ་གཉིས་དང་། ལྷ་དང་ལྷ་
 རྒྱལ་ནི་དེག་པ་ཅམ་དང་ལྟ་དང་ལྷ་དང་ལྷ་གཅིག་ལྟ་རྣམས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་ལྟ་གྱིས། དེ་བཞིན་དུ་ས་དང་ལྷ་དང་མེ་དང་ལྷ་གི་རྒྱལ་
 སྤར་བ་དེ་དག་གྲང་རྟག་པ་སྟེ། གངས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་།
 ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་། ཡོན་ཏན་གཅིག་དང་ལྟ་པ་ནི།
 དེག་བྱ་དང་། རོ་དང་ངི་དང་། གཟུགས་དང་མཚུངས་པར་ལྟ་ཞོ་ཞེས་སོ། །
 གཉིས་པ་ནི། གཞན་རྟག་ཡོན་ཏན་ཆ་གཉིས་ལས་མི་རྟག་། ཅེས་པ།
 ཆོག་དོན་དུག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལས་གཉིས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་རྟག་པ་དང་།
 ཡོན་ཏན་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཡོད་ཅིང་ལས་ནི་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
 ལེགས་ལྟ་གྱིས། ཡོན་ཏན་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་རྟག་པ་ཁ་ཅིག་ནི་མི་རྟག་པའོ། །
 ལས་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ། དངོས་དང་ཞར་
 ལྷ་གཉིས། དང་པོ་ནི། **ཟ་པོ་བྱེད་པོ་མ་བྱས་རྟག་ཤེས་མིན། །ཁྱབ་དང་བྱ་**
མེད་བདག་འདོད་ཁྱབ་སྤར་རིམ། ། ཞེས་པ་བདག་ནི་བྱེད་པོ་གཉིས་ཀས་ལུས་
 དང་དབང་པོ་དང་སྒོ་ལས་ཐ་དད་པའི་རྣམས་ཡོད་དང་། ཟ་བ་པོ་དང་། བྱེད་པ་
 པོ་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ་མ་སྐྱེས་པ་དང་། རྟག་པ་དང་། ཤེས་རིག་མིན་
 པ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པ་ཡིན་གྲང་། ཆ་མེད་པའི་གཅིག་ཕྱར་འདོད་པ།
 བྱ་བ་མེད་པ་དང་། བདག་གི་ཡོན་ཏན་དགྲའི་རྟེན་འདུ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་རྣམས་
 འདོད་དེ། ལེགས་ལྟ་གྱིས། བདག་ཅག་གི་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ།
 ཅི་ཞིག་མིན་ཞེས། བྱེད་པ་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཡོན་ཏན་ལས་གཞན་པའི་བདག་ནི་ཡོད་དེ། དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ།
 རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ་ཟ་བ་པོ། ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་བྱ་བ་མེད་པའོ། །ཞེས་དང་། ཞི་

འཆོས། གཞན་དག་གྲང་ནི་འདྲི་བ་དག་ཉིད། །འདོད་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་
 གྲུབ་པ། །དེ་བཞིན་རྟག་དང་ཀུན་འབྱུག་ཅན། །རང་ཉིད་སེམས་མེད་ངོ་པོར་
 འདོད། །ཅེས་དང་། ཀ་གྱིས། གཞན་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རིག་པ་ཅན་དང་བྱེ་
 བྱག་པ་རྣམས་སོ། ། དེ་དག་ནི་ལུས་དང་དབང་པོ་དང་། གློ་ལས་ཐ་དད་པའི་
 བདག་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམས། འདོད་པ་དང་། སྤང་བ་དང་། འབད་པ་དང་། བདེ་བ་
 དང་། སྦྱག་བསྐྱེད་དང་། ཞེས་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་དང་། འདུ་བྱེད་
 རྣམས་ཀྱི་རྟེན། འདུས་པའི་རྒྱ་སེམས་མེད་པའི་ངོ་པོ་མི་འཇིག་པ་ཐམས་ཅད་
 དུ་འགོ་བ། དག་པ་དང་མི་དག་པའི་ལས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་སོ། དེའི་
 འབྲས་བྱ་འདོད་པ་དང་། མི་འདོད་པའི་འབྲས་བྱ་ཐ་བ་པོར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
 པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་འདི་རྟག་པ་དང་ཆ་མེད་ཡིན་ན་འདི་རི་ལྟར་
 བྱེད་པ་པོ་དང་། ཐ་བ་པོ་དང་། རྒྱུ་འཆི་དང་གསོན་པ་སོགས་སུ་རུང་ཞེ་ན།
 རྒྱུན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་སོགས་འདི་ལྟར་རུང་སྟེ། དེ་ཞེས་པ་དང་།
 འབད་པ་དང་། བྱེད་འདོད་སོགས་བདག་ལ་འདུ་བའམ་ལྡན་པ་ནི་བདག་བྱེད་
 པ་པོའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ལས། ཞེས་དང་རྩལ་སོགས་དང་
 འབྲེལ་བ། །དེ་ལ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་བརྟུན། །ཅེས་སོ། །བདེ་སྦྱག་སོགས་ཉམས་
 གྲོང་དང་ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་ནི་བདག་ཐ་བ་པོའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 བདེ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་སོགས་རིག་པའི་འདུ་བ་ལས་ནི་ཐ་བ་པོ་ཞེས་སོ། །
 དེར་རིགས་མཐུན་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལུས་ཆོར་དབང་གློ་སྟོན་མེད་དང་
 གསར་དུ་འབྲེལ་བ་བདག་དེའི་རྒྱུ་བའི་དོན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡི་རིགས་
 མཐུན་བྱེད་པར་དང་། །གློ་རྣམས་དང་ནི་ཆོར་བ་ནི། །སྤར་མེད་རྣམས་དང་
 འབྲེལ་བ་ཡིས། ། དེ་ལ་རྒྱུ་བར་མངོན་པར་བརྟུན། །ཅེས་སོ། །དེས་སྤར་
 གྲངས་པའི་ལུས་དོར་བ་ནི་བདག་གི་བའི་དོན། དེས་སྤར་གྲངས་པའི་ལུས་

སོགས་དང་འབྲེལ་བ་ནི་བདག་གསོན་པའམ་འཆོ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། སྒར་སྒྲངས་པ་དང་བལ་བ་ནི། །འཆི་བ་ཡིན་ཏེ་འཆོ་བ་ཡང་། །ཆོས་
 དང་ཆོས་མིན་དང་འབྲེལ་བའི། ། ལུས་བབས་ཡིད་དང་འབྲེལ་བའོ། །ཞེས་
 སོ། །འབྲས་བུའི་རྟེན་དང་ལུས་དང་བྱེད་པོ་དབང་པོ་ལ་གཞོད་པ་ནི་བདག་
 ལ་འཆོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལས། ལུས་དང་མིག་སོགས་གཞོད་
 བའི་ཕྱིར། །འདི་ལ་འཆོ་བ་རྣམས་པར་བརྟགས། །ཞེས་སོ། །ཐོད་གྱི་མཁས་
 པ་གྲུབ་མཐའ་མཁན་པོ་ཁ་ཅིག །བྱེ་བྲག་པ་ནི་བདག་ཀྱན་ལ་བྲུབ་པ་དང་།
 དེག་པ་ཅན་རྩལ་སྒར་བ་ཅམ་དུ་འདོད་དེ། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། ལ་ལར་ཀྱན་ཏུ་
 སོང་བར་མཐོང་། །ལ་ལར་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཅམ་ཞིག །ལ་ལར་རྩལ་ཅམ་ཞིག་
 མཐོང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཡང་། །ཁོ་བོས་འདིའི་རྩལ་ཅམ་དེག་
 པ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་མ་རྟེན་དོ། །འབྲེལ་བར་ཡང་།
 གཞན་དག་གིས་ནི་འདི་ལྷམ་པ་དང་། རྒྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་མི་བཟོད་པས་
 བདག་རྩལ་སྒར་བ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་རྟོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཅམ་ལས་མི་
 གསལ་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་བྱང་བཟང་ལྟར་དེག་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་དང་སྐྱར་རོ། །
 དེག་པ་ཅན་གྱིས་བདག་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེས་བདག་གམ་སྐྱེས་
 བུ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཆེན་པོར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས།
 སྐྱེས་བུ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱེ་བྲག་
 པ་ནི་བདག་ཀྱན་ལ་བྲུབ་པ་དང་། སེམས་མེད་བེམ་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡིན་
 གྲང་། ཕྱིའི་དེག་བྱ་སོགས་སུ་མི་འདོད་ལ། དེ་ལ་ཕྱིའི་བདག་དང་། རང་གི་
 བདག་གཉིས་འདོད་ལ། དེག་པ་ཅན་ནི་བདག་ཀྱན་ལ་བྲུབ་པའི་ཆ་ཤས་
 རྩལ་སྒར་བ་ཅམ་ཡིད་དེ་ཅམ་དང་ལྡན་གྱིས་བདག་གི་ཆ་གཞན་ལ་མི་ལྡན་
 པར་འདོད་པ་འདི་ཅམ་བྱེ་དེག་གཉིས་ཀྱི་བྲད་པར་དུ་འཐད་དེ། བྱེ་བྲག་པའི་

འདོད་ཚུལ། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བར། རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། ལུ་སྟེགས་ཅན་
 རྣམས་ནི་བདག་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སྦྲ་བར་བྱེད་དེ་འདི་ལྟ་སྟེ། རང་གི་བདག་
 དང་ཕྱིའི་བདག་གོ། །དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཞིག་ལུས་ཀྱི་
 ཁོང་ན་རྣམ་པར་གནས་ཤིང་། དབང་པོའི་ཆོག་པ་དེ་དང་དེ་རབ་ཏུ་འབྱུག་
 པར་བྱེད་པ་པོ་འོ། །རང་གི་བྱེད་པའི་སྦྱེས་བྱ་འགྲོ་བའི་ངར་འཛིན་པའི་རྒྱ།
 དག་པ་དང་མི་དག་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུས་ཟ་བ་
 པོ། རྒྱ་རེ་རེ་ཞིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དུ་མའི་དབྱེ་བས་བྱེ་བའོ། །ཕྱིའི་བདག་ནི་
 ལུས་དང་དབང་པོ་འདུས་པའི་ངོ་མོ་ཅན་རང་གི་བདག་ལ་པན་འདོགས་
 པའོ། །ཞེས་དང་། རིག་པ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། ལྷ་རྩ་དེ་བས། ཤེས་ཡོད་
 ཡིད་ཅམ་ཞིག་ལ་སྟེ། །སྦྱེས་བྱ་རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཆེ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་
 བ་དེ་ཉིད་ལས། སྟོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལུས་རེ་རེ་ཞིང་ཡོད་པའི་བདག་ནི་
 རྣམ་མཁའ་ལྟར་བྱ་བ་པ་ཡིན། དེའི་ཡིད་ཅམ་ལ་ལྟན་པ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ནི་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་བ་པ་མིན་ལོ། །ཡིད་ཀྱང་བདག་གི་ཕྱོགས་རྩལ་སྤྱ་རབ་ཅམ་
 ཉིད་ལ་ལྟན་པ་ཞིག་སྟེ། ཞེས་སོ། །བདག་དེ་ཡོད་པར་སྦྱབ་པ་ལ། རྣ་བ་མ་
 ལུག་པ་དག་ན་རེ། སྤར་བཤད་པ་རྩལ་ལ་སོགས་པས་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་
 ལས། ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པ་དང་། ཞེས་སོགས་སོ། །བདེ་བྱེད་བདག་པོ་ན་རེ།
 འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་
 པོ་ཡོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་
 ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལས། འདོད་པ་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །དེ་དག་འགའ་
 ཞིག་ལ་བརྟེན་ཉིད། །དངོས་ཉིད་ཡིན་པས་འབྲས་ཉིད་ཕྱིར། །གཟུགས་གཞན་
 ཉིད་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་སོ། །འོད་བྱེད་པ་ན་རེ། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་གཟུགས་དང་བི་
 དང་རོ་དང་རེག་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། གཅིག་དང་དུ་མའི་རྒྱ་

མཚན་ཅན་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་ཞེས་བྱ་བའི་ཤེས་པ་མཚམས་སྦྱར་བར་བྱེད་
 བའི་ཕྱིར། བད་བྱས་པ་རྣམས་གར་མཁན་གྱི་སྒྲིན་མ་བསྐྱོད་པ་ལ་ཅིག་ཅར་
 སྦྱེས་བྱ་དུ་མས་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལས། གཟུགས་སོགས་
 ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །གཅིག་དང་དུ་མའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །ང་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཤེས་པ་དང་། །དེ་དག་མཚམས་ནི་སྦྱར་ཉིད་ཕྱིར། །གར་མཁན་སྒྲིན་
 འབྱུག་གཡོ་བ་ལ། །མང་པོ་དག་གི་ཤེས་པ་བཞིན། །སོགས་སོ། །ཆད་མ་
 སྐྱོར་ནས་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྦྱབ་པ་སོགས་སོ། ། གཉིས་
 པ་ཞར་བྱང་ནི། **ཡིད་ནི་རྟག་དངོས་རྟོག་བཅས་ཡུལ་ཅན་སྟོ།** ། ཞེས་པ་ཡིད་
 སོགས་རྗེས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། ཡིད་ནི་ངོ་པོ་རྟག་དངོས་
 བྱ་བ་དང་། བཅས་པ་དང་། བཅས་པ་མ་བྱུང་བ་དང་། རྟོག་བཅས་ཡུལ་ཅན་
 སྟོར་འདོད་དེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས། ཡིད་ནི་རྟག་པ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་
 སུ་ཆད་པའོ། །ཞེས་དང་། གྲེ་བྲག་པའི་མདོ་ལས། ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་མི་སྦྱེ་བ་
 ནི། ཡིད་གྱི་རྟགས་སོ། །ཞེས་སོ། །སྦྱར་བ་ནི། གང་འདི་གཟུགས་ལ་སོགས་
 པ་རྟོགས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་
 ཡིན་ཏེ། རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཞེས་
 འགོད། ཆད་མའི་དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་པ་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བ་ལས། །ཡིད་ཀྱང་
 རྗེས་སུ་དཔག་པར་འདོད། །ཅེས་སོགས་སོ། །ནམ་མཁའ་ནི་རྗེས་ཡོད་རྟག་
 པ་གཅིག་སུ་སྒྲིའི་རྟགས་ཅན་འདོད་དེ། འདིའི་རྟགས་ནི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱར་བ་ནི། གང་དག་སྦྱེ་འཇིག་སོགས་གྱི་ཆོས་དང་ལྡན་
 པ་དེ་དག་ནི། འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་པ་དང་མར་མེ་ལ་སོགས་
 པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདི་དག་གི་འབའ་ཞིག་ལ་
 བརྟེན་དགོས་སོ། །ཞེས་བཀོད་པས་བྱུགས་ལ་ནམ་མཁའ་རྟེན་དང་རྗེས་ཡོད་

དུ་སྐྱབ་པོ། །ཞི་འཆོས། །འཇིག་པ་ལ་སོགས་གཏན་ཆོགས་ཀྱི། །སྐྱ་རྣམས་
 འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཡིན། །དེ་ནི་རྣམ་མཁར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །
 དུས་ནི་སྤར་བཤད་བྱད་ཆོས་དང་། སྤྱ་སྤྱི་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཅན་རྣམས་ཡོད་དུ་
 འདོད་དེ། །ཞི་འཆོས། །སྐྱ་དཀར་གཉེར་མ་ལུས་རྩལ་སོགས། །གྱུར་ལ་སོགས་
 བའི་ཤེས་ཕྱིར་འདི། །གང་ལས་མི་འདྲ་བ་ཡི་རྒྱ། །དེ་ནི་དུས་ཞེས་བྱ་བར་
 འདོད། །ཅེས་སྐྱ་དཀར་སོགས་དུས་ཅན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྣམས་ཡོད་
 འདོད་ཅིང་། དེའི་རྟགས་སམ་ཡོན་ཏན་ནི། གྲེ་བྲག་པའི་མདོ་ལས། འཕྱི་བ་
 དང་། སྤྱ་བ་དང་། གཅིག་ཆར་དང་། གཅིག་ཅར་མིན་པ་དང་། ཡུན་རིང་སོ་
 དང་། སྤར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུས་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སོ། །སྤྱོགས་ཀྱི་བྱད་
 བར་བཤད་ཟིན། །རྣམས་སྤྱ་ཡོད་ཚུལ་དང་རྟགས་ནི་རིམ་བཞིན། །ཆད་མའི་དེ་
 ཉིད་ལས། །ཤར་དང་གཞན་སོགས་སྒོ་རྣམས་ལས། །སྤྱོགས་ཉིད་རྣམས་སྤྱ་
 དཔོག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། གྲེ་བྲག་པའི་མདོ་ལས། འདིའོ་སྣམ་པ་གང་ལས་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱོགས་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ན། །ཞེས་སོ། །རྣམས་དགྲུ་ལེགས་པར་
 བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཆོག་དོན་གཉིས་པ་ནི། **བཞི་ལྗན་ཡོན་ཏན་ཉིར་བཞི་ཉིར་སྤྱ་**
ཡང་། ། །ཞེས་པ་ཡོན་ཏན་ནི་ངོ་བོ་བྱད་པར་བཞི་ལྗན་ཡིན་ཏེ། །རྣམས་ལ་བརྟེན་
 བ། །ཡོན་ཏན་གཞན་དང་མི་ལྗན་པ། །འདྲུ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ན་ཡང་རྒྱ་མེད་པ།
 །རྟགས་མཆན་ལ་མི་སྟོས་པ་བཞིའི་བྱད་པར་དང་ལྗན་པའི་ཕྱིར། །ལེགས་ལྗན་
 གྱིས། །རྣམས་ལ་བརྟེན་པ། །ཡོན་ཏན་གཞན་དང་མི་ལྗན་པ་འདྲུ་བ་དང་འབྲེལ་
 བ་ན་ཡང་རྒྱ་མེད་པ། །སྟོས་པ་མེད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆན་ཉིད་དེ། །ཞེས་
 དང་། གྲེ་བྲག་པའི་མདོ་ལས། །ཡོན་ཏན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི་རྣམས་ལ་བརྟེན་པ།
 །ཡོན་ཏན་གྱི་ལྗན་པ་དང་རྣམས་པར་དབྲེ་བ་དག་ལ་རྒྱ་མིན་པ། །སྟོས་པ་མེད་པ་
 །ཞེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འདིའི་སྟོས་མེད། །ཆད་མ་དང་རྟགས་ལ་མི་

ལྷོས་པ་ཡིན་པས་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཏྲགས་དང་། ཚད་མར་མ་འབྲུལ་བར་གྱིས།
 ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་ལ་གང་འདྲེན་ཅུང་ཟད་མི་མཐུན་ཡང་། གངས་ནི་ཉིར་
 བཞི་ཁོ་ནར་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་དུ་མས་བཤད་དེ། རི་སྐད་དུ་གཟུགས་ནི་རོ་རེག་
 གངས་ཚད་དང་། །སོ་སོ་བ་དང་རྣམ་དབྱེ་དང་། །གཞན་དང་གཞན་མིན་སྟོ་
 རྣམས་དང་། །བདེ་སྐྱབ་འདོད་སྤང་འདོད་པ་དང་། །ལྷོ་གཤེར་ནི་སྐྱམ་འདུ་
 བྱས་དང་། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་ཉི་ཤུ་བཞི། །ཞེས་པ་ལྟར། ལེགས་ལྟན་གྱིས་
 གྲང་། ཡོན་ཏན་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོག་གི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་འདི་
 ལྟ་སྟེ། གཟུགས་དང་རོ་དང་ནི་དང་རེག་བྱ་དང་གངས་དང་། བོང་ཆོད་དང་
 འདུ་བ་དང་། འབྲུལ་བ་དང་། གཞན་ཉིད་དང་། གཞན་མིན་པ་ཉིད་དང་། སྟོ་
 རྣམས་དང་། བདེ་བ་དང་། སྐྱབ་བསྐྱུལ་བ་དང་། འདོད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་བ་
 དང་། འབད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྩེ་བྲག་པའི་
 མདོ་ལས་གྲང་། གཟུགས་དང་རོ་དང་ནི་དང་རེག་པ་རྣམས་དང་། སོ་སོ་བ་
 ཉིད་དང་། ལྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། གཞན་དང་གཞན་མིན་པ་ཉིད་
 དང་། སྟོ་རྣམས་དང་། བདེ་བ་དང་། སྐྱབ་བསྐྱུལ་བ་དང་། སྤང་བ་དག་དང་།
 འབད་པ་ཡོན་ཏན་དག་གོ། །ཞེས་དང་། ཀ་ལྷིས་གྲང་། དེ་བྲངས་ནས། དུང་
 གི་སྐྱ་ལས་ལྷོ་བ་ཉིད་དང་། གཤེར་བ་ཉིད་དང་། སྐྱམ་པ་དང་། འདུ་བྱས་པ་
 དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པ་དང་། སྐྱ་རྣམས་བཟུང་ངོ་ཞེས་དང་། ཡང་ལེགས་
 ལྟན་གྱིས་མཐའ་བཞི་དགག་པའི་སྐབས་སུ་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། ཡོན་ཏན་
 ནི་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་སྟེ་གཟུགས་དང་། སྐྱ་དང་རོ་དང་ནི་དང་རེག་དང་གངས་དང་
 བོང་ཆོད་དང་། སོ་སོ་བ་དང་། སྤང་པ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། གཞན་དང་གཞན་
 མིན་དང་། སྟོ་སྤང་བདེ་བ་དང་། སྐྱབ་བསྐྱུལ་བ་དང་། འདོད་པ་དང་། སྤང་
 བ་དང་། འབད་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པ་དང་། བྱས་པའི་ཤུགས་ཞེས་

བྱ་བ་དག་གོ་ཞེས་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ལས་ཀྱང་། ཡོན་
 ཏན་གང་ཞེ་ན་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་སྟེ། གཟུགས་དང་། སྤྱ་དང་འི་དང་རོ་དང་།
 རེག་པ་དང་གངས་དང་། བོང་ཆོད་དང་། སོ་སོ་བ་དང་། སྤང་བ་དང་། དབྱེ་བ་
 དང་། གཞན་དང་། གཞན་མིན་པ་དང་། མིག་གི་སྒོ་དང་། ལྗེ་སྒོ་དང་། ལྗེ་
 སྒོ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྒོ་དང་། བདེ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། འདོད་པ་དང་།
 སྤང་བ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པ་དང་། བྱས་པའི་ཤུགས་དང་འབད་
 པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དབྱ་ཆད་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་མང་། དེས་ན་གངས་ལ་གང་
 འདྲེན་མི་མཐུན་པ་ནི། ལྷོ་གཤེར་རོ་སྤྱུལ་འདུས་བྱས་ལྷ་སོགས་འདྲེན་མི་
 འདྲེན་གཞུང་ལས་ཤེས་སྤྱལ། བོང་ཆོད་དང་ཆད་གཅིག་ །དེ་བཞིན་དུ་ལྷན་
 སྤང་འདུག་སྤྱུལ་གཅིག་ །དབྱེ་བ་དང་བལ་བ་གཅིག་སྟེ་འདི་དག་འགྱུར་བྱུང་
 ཅུམ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས། དེ་ལ་གཟུགས་འི་རོ་རེག་བཞིའི་འབྱུང་བཞིའི་
 ཡོན་ཏན་སྤར་ལྟར་དང་། སྤྱ་རྣམ་མཁའི་ཡོན་ཏན། གངས་བོང་ཆོད། སོ་སོ་
 བ། སྤང་བ། དབྱེ་བ་གཞན་གཞན་མིན་བདུན་དུས་སྤྱུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན།
 འདུག་འགྲེལ་དང་། ལེགས་ལྷན་དང་། ཀ་ལྷོ་སོགས་ལྟར། སྒོ་དང་བདེ་སྤྱག་
 འདོད་སྤང་ཆོས་ཆོས་མིན་འབད་པ་འདུ་བྱས་དབྱ་ནི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་
 རྒྱས་པར་བྱེ་ན་སྒོ་ལ་ལྷ་དང་། འདུ་བྱས་ལ་ཤུགས་དང་། བག་ཆགས་དང་།
 གནས་པ། འཇིག་པ་སྟེ་གསུམ་དབྱེ་བས་བཅོ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྤྱག་
 ལོས། འདུ་བྱས་པ་དང་འབད་པའི་ཤུགས་ཞེས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་
 གསུམ་བྱས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གང་གི་འང་འདྲེན་ཤུགས་དང་མི་
 མཐུན་པར་མ་ཐད་འབད་པའི་ཤུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྤྱད་སྤྱུས་ཀྱང་མ་བྱས།
 བྱས་པའི་ཤུགས་ཟེར་དགོས་སྤྱོད་ར་བ་དང་འབད་པ་གངས་ཟུང་དུ་མ་བགང་
 བས་གངས་གཅིག་ཆད་ལ། གཞན་གཅིག་བརྒྱག་པ་སོགས་བྱས་སྤང་བས།

ཁྱེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་རྒྱུ་བསྐྱེད་པ་འདིའི་བྱེ་བྲག་པའི་སྐབས་གཅིག་བྱ་ལ་
 འགལ་འཁྱུལ་དེ་ཅམ་བྱུང་ན། རྒྱུ་པར་བཤད་ན་འགལ་འཁྱུལ་ས་ཆེན་པོས་
 གྲང་མི་ཐེག་པར་སྒྲུང་བས་དེ་མ་དགོངས་སམ། འདི་སྐོར་ལ་ཞོག་བྱ་གཅིག་
 ལས་མི་སྒྲུང་ལ་བྱུང་པར་གང་ཡང་མ་བཤད་འདུག་གོ། །དེས་ན་ཉེར་ལྷ་རྣམ་
 དེས་དར་རྒྱུག་ལས་གྲང་གསུངས་མོད་ཡི་གེ་ཉེར་རམ་དབྱེ་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་
 བྱས་ན་རུང་ཅམ་མོ། །སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ལ། གངས་ནི་གཅིག་གཉིས་
 སོགས་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ། ཆོད་ནི་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ། དབྱེ་ན་ཆེ་
 ཆུང་རིང་སྤང་བཞི་སྟེ། དེ་ཡང་ཀ་ལྷོས། ཆེན་པོ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྟག་
 པ་དང་མི་རྟག་པའོ། །རྟག་པ་ནི་རྣམ་མཁའ་དང་དུས་དང་། སྟོགས་དང་།
 བདག་རྣམས་ནི་མཆོག་ཏུ་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ། །མི་རྟག་པ་ནི་རྟུལ་སྤང་རབ་གསུམ་
 ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྣམས་པའོ། །ཞེས་ཆེན་པོའི་བྱུང་པར་རོ། །ཆུང་དུ་ནི་
 རྟུལ་སྤང་རབ་གཅིག་པ་དང་། རྟུལ་སྤང་རབ་གཉིས་པ་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་རྟུལ་སྤང་
 རབ་གཉིས་ནར་མོར་སྒྱར་བ་བྱུང་དུ་དང་གསུམ་པན་ཆོད་དེ་སྒྱར་སྒྱར་བ་
 རིང་པའོ། །སོ་སོ་བ་ནི། ཐ་སྙད་སོ་སོ་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་སོ། །སྤྲད་པ་ནི་འདི་
 ལ་འདི་སྤྲད་དོ་ཞེས་སྒྲུལ་བྱའི་རྒྱ་སྒྲུན་ལྟ་བུ་སྤྲད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
 གཟུགས་ནས་འདིའི་བར་དང་ལས་སོགས་རྣམས་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་དེ།
 བྱེ་བྲག་པའི་མདོ་ལས། གངས་དང་ཆོད་རྣམས་དང་སོ་སོ་བ་ཉིད་དང་། ལྷན་
 པ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དག་དང་། གཞན་དང་གཞན་མིན་པ་ཉིད་དང་། ལས་
 ནི་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་རྣམ་དང་། འདུ་བའི་སྤྱིར་མིག་གིས་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་སོ། །ལྟག་མ་གོ་སྟེ།

གསུམ་པ་ནི། ལས་ལྷའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་སོགས་གཞན་རྣམས། ། ཞེས་
 པ་ལས་ལྷ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། ལས་གང་ཞེ་ན་རྣམ་པ་ལྷ་སྟེ། འདེགས་

བ་དང་། འཛོག་བ་དང་། བསྐྱམ་བ་དང་། བརྒྱུད་བ་དང་། འགྲོ་བའོ་ཞེས་
 སོ། ། ལས་གྱི་ངོ་བོ་ནི། བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་བྱེད་པོ་སྟེ། ལེགས་ལྡན་
 གྱིས། རྩས་གཅིག་བྱ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་འདྲུ་བ་དང་བྲལ་བ་ན་ཡང་སྟོས་པ་
 མེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ནི། ལས་གྱི་མཆོད་ཉིད་དོ། ། ཞེས་སོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཆ་
 ཆ་ཅན་སོགས་རྩས་གཞན་དང་གཞན་ཡིན་ཏེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས། དེ་བཞིན་
 དུ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་དང་། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་བྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་
 དང་། མཆོད་ཉིད་དང་། མཆོད་ཉིད་ཅན་དག་ནི་གཞན་དང་གཞན་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་སོ། ། བཞི་བ་ནི། **གསུམ་ལས་དོན་གཞན་སྦྱི་ཡིན་བྱེད་པར་བརྒྱད། །**
 ཅེས་པ་སྦྱིའི་ངོ་བོ་ནི་རྩས་དང་ཡོན་ཏན་དང་། ལས་གསུམ་གྱི་དོན་ལས་
 གཞན་པའི་རྩས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། རྩས་དང་ཡོན་
 ཏན་དང་ལས་རྣམས་གྱི་དོན་ལས་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྦྱི་ཞེས་བྱ་བར་
 བརྗོད་དོ། ། ཞེས་སོ། ། དེར་མ་ཟད་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གམ་བྱེད་པར་དང་འདྲུ་བ་
 གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། སྦྱི་དང་བྱེད་
 པར་འདྲུ་བ་ཡང་། མ་སྦྱིས་པ་བྲལ་བ་རྟག་པ་ཆ་མེད་པ། བྱ་བ་མེད་པ། རྩས་
 དང་ཡོན་ཏན་དང་། ལས་ལ་བརྟེན་པའོ། ། ཞེས་སོ། ། སྦྱི་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཀུན་
 ལ་བྲལ་པའི་སྦྱི་ཆེན་པོ་དང་། བ་ལང་ལྟ་བུ་ཉི་ཆེ་བའི་སྦྱི་གཉིས་ཡོད་ཅིང་།
 སྦྱིས་རང་གི་གསལ་བ་ལ་བྲལ་ཚུལ་ལ། རྣམ་ངེས་ཅ་འབྲེལ་དང་། དར་རྟེན་
 ལས་གསུངས་པ་ནི། གཟེགས་ཟན་གྱིས་བ་ལང་གི་སྦྱི་ཆ་མེད་གཅིག་གིས་
 སྦྱོགས་བརྩའི་རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་བྲལ་པར་ཡང་བཤད་ལ། ཡང་སྦྱི་
 དེ་ཡོད་ན་དམིགས་རྒྱུད་དང་གསལ་བ་མེད་པའི་བར་དུ་མ་མཐོང་བར་ཡང་
 བཤད་པས་ནང་འགལ་ཡོད་པར་མ་ཤེས་པར། གཟེགས་ཟན་གྱི་བ་དང་།
 དེའི་དངོས་སྟོབ་ཟད་བྱའི་བྱ་བེ་ལུ་ཀ་དང་། སྤང་བྱའི་བྱ་བེ་ཐར་གཉིས་གྱིས་

ཁྲབ་ཚུལ་ལ་ཚིད་དེ། བེ་ལུ་ཀ་ན་རེ། སྦྱར་བ་ནི། བ་སྦྱི་ཚོས་ཅན། གསལ་
བ་དང་དེ་མེད་པའི་བར་སྟོང་ནའང་ཡོད་དེ། བྱུགས་བརྩའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་
ལ་གནས་པའི་རང་གི་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་དང་དུས་གཅིག་ལ་རྫོགས་པར་
འཕྲོ་འདྲུ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཟེར་བས། གསལ་
བ་མེད་པའི་ཡུལ་ནའང་སྦྱིས་ཁྲབ་པར་འདོད་དེ། བེ་ཐར་ན་རེ། བ་སྦྱི་ཚོས་
ཅན། གསལ་བ་དང་དེ་མེད་པའི་བར་སྟོང་བ་ལའང་ཁྲབ་པ་མིན་ཏེ། གསལ་
བ་མེད་པའི་བར་ན་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར།
སྦྱི་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་སྟེ། བ་ལང་གི་གསལ་བའམ། ཁྲད་པར་རམ། བྱེ་
བྲག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྐྱེན་དུ་མངོན་པར་གསལ་བས་སོ། །
ཟེར་བས། གསལ་བ་མེད་པར་འདི་བ་ལང་ངོ་སྟམ་པ་མི་སྦྱེ་བས་སོ་སྟམ་སྟེ།
དོན་ལ་འོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་མཐོང་བ་ལས་འདི་བ་ལང་ངོ་སྟམ་པ་
སྦྱེ་ལ། ཉེ་སྟམ་པ་མི་སྦྱེ་བ་དེ། བ་ལང་མཐའ་དག་ལ་བ་སྦྱི་ཆ་མེད་གཅིག་
གིས་ཁྲབ་པའི་རྟགས་སམ། མཚན་མ་དེ་མེད་ན་དེ་ལྟར་ཅིའི་བྱིར་སྦྱེ་སྟེ།
ནང་བ་དག་གིས་དེ་ལྟར་སྦྱེ་སྟེ་བ་བ་ལང་གི་རིགས་སམ། རིགས་སྦྱི་བྱན་
མོང་དུ་ཡོད་པས་ཡིན་ཀྱང་། ཆ་མེད་སོགས་མི་འཐད་པར་ཀུན་མཐུན་ནོ། །

ལྷ་བ་ནི། **ཁྲད་ལྷགས་བྱེ་བྲག་**ཅེས་པ། བྱེ་བྲག་གི་ཁྲད་པར་བརྒྱད་བཤད་
ཟེན་ལ། བྱེ་བྲག་གི་སྟངས་དོད་བི་ཤེ་ཁ་ཞེས་པ་ཁྲད་པར་རམ་བྱེ་བྲག་སྟེ། རྩས་
གཞན་ལས་ཁྲད་ལྷགས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྲད་པར་ཏེ། དཔེར་ན་དཀར་ནག་
གི་ཁྲད་པར་ལྟ་བུ་སྟེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། ཁྲད་ལྷགས་པ་ཡོད་པ་ནི་ཁྲད་
པར་ཏེ། རི་ལྟར་དཀར་པོ་དང་ནག་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྲད་པར་ལྟར། དེ་བཞིན་
དུ་རྩས་དང་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྲད་པར་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

བྲག་པ་ལ་དེ་དང་ཞར་བྱང་གཉིས། དང་པོ་ནི། **འདུ་བ་འབྲེལ་བ་**

གཉིས། ། ཞེས་པ་བྱད་པར་བརྒྱད་བཤད་ཟིན་ལ། རྩམ་ལྔ་ལས་གཞན་འདི་ལ་
 འདི་ཡོད་དོ། ། ཞེས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་འདྲ་བ་སྟེ། དེ་རྟེན་བརྟེན་པ་
 གོ་ས་ཐ་དད་པའི་ལྷན་འབྲེལ་དང་། གོ་ས་ཐ་མི་དད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདྲ་འབྲེལ་
 གཉིས་ཏེ། རྟོག་གོ་ལས། ཡང་འདྲ་བ་ནི་རི་ལྟར་འདི་ལ་ཡོད་དོ། ། ཞེས་ཡང་
 དག་པར་སྒྲོར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་དོན་ཏེ། ཞེས་སོ། ། ཆོག་གི་དོན་དུག་
 བཤད་ཟིན་ཏོ། ། གཉིས་པ་ནི། **སྟོད་བརྒྱད་སྤྱི་རབ་རྩལ་དང་དབང་ལྷག་གིས།** །
 ཞེས་པ། ཞར་ལ་དེ་དག་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟེ་ཚུལ་ནི། **སྟོད་བརྒྱད་ཀྱི་བྱེད་པོ་རྩལ་**
སྤྱི་རབ་དང་། དབང་ལྷག་གི་སྒྲོའི་གཡོ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་ལས་སྟེས་བར་
 འདོད་དོ། ། དང་པོ་སྟོང་པའི་ཆེ་ས་ཚུ་མེ་རྒྱུད་གི་རྩལ་སྤྱི་རབ་ཉག་པ་སྟོགས་
 སོ་སོ་ནས་ཡན་གར་དུ་གནས་པ་ལས། འཆགས་པའི་ཆེ་དབང་ལྷག་གི་སྒྲོའི་
 འཕེན་པ་བཏང་བ་དང་། སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་དབང་
 གིས་རྒྱུད་གི་རྩལ་སྤྱི་རབ་གཉིས་འབྱར་བ་དེ་ལ་རྒྱུད་གི་རྩལ་སྤྱི་རབ་གཉིས་ཀྱི་
 རྩམ་ཟེར། དེ་ནས་དེ་ལ་རྒྱུད་གི་རྩལ་སྤྱི་རབ་གསུམ་པ་སྟོར་བ་དེ་ལ་རྒྱུད་གི་
 རྩལ་སྤྱི་རབ་གཉིས་ཀྱི་རྩལ་སྤྱི་རབ་ཟེར། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སེ་གོ་ལ་གཏོགས་
 ཅོམ་ལ་རྒྱུད་གི་སྤང་པོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གཡོ་ཞིང་འདུག་པ་བྱུང་། དེའི་འོག་
 དུ་ཆུ་རྩལ་དག་ལས་རིམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་ནས་རྒྱུད་དེའི་སྟོང་དུ་ཆུའི་སྤང་
 པོ་ཆེན་པོ་འབྲིལ་ཞིང་འབྲིལ་བ་ཆགས། དེ་ནས་སའི་རྩལ་དག་ལས་རིམ་པ་
 དེ་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཆུ་དེའི་སྟོང་དུ་ས་དཀྱིལ་ཆེན་པོ་ཤིན་དུ་མཐེགས་ཤིང་
 ལྷན་གཅིག་དུ་གྱུར་པ་ཆགས། དེ་ནས་མའི་སྤང་པོ་ཆེན་པོ་འབར་བ་རབ་དུ་
 འབར་བ་མེ་ལྷ་གཅིག་དུ་གྱུར་ཅིང་སྟེག་པ་འདུག་པར་གྱུར་ཏོ། ། དེའི་ནང་དུ་
 དབང་ལྷག་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དབང་གིས། ཆངས་པའི་སྟོང་ཆེན་པོ་
 གསལ་ཞིང་འབར་བ་ལས་ཆངས་པ་བྱུང་བ་དེས་འཛིག་རྟེན་སྟེ་དགྲ་བྱས་

བར་འདོད་དེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ལས། སྤྱ་སྤྱེགས་བྱེད་དག་
 གི་གཞུང་ལས། འཛིག་རྟེན་འཛིག་ཅིང་སྟོང་པའི་ཆེ་ན། ས་དང་ཚུ་དང་མེ་དང་
 ཚུང་གི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དེ་དག་སྟོགས་ཆ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས། སོ་སོ་ན་རྟག་པར་
 འདུག་ལོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་ཆགས་པའི་ཆེ་ན། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ལ་
 འཛིག་རྟེན་སྤྱལ་བར་འདོད་པའི་འདོད་པ་སྐྱེའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་དེ་
 དག་གི་ལས་སྒྲིན་པས། དེས་ན་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པའི་དབང་གིས་བརྟན་
 པས། ས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་གཉིས་སྟོར་བར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་ཚུང་གི་
 རྒྱལ་ཕྱ་མོ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཚུང་གི་རྣམ་ཕྱ་མོ་གཉིས་
 ཀྱི་རྣམ་དེ་ལ་ཚུང་གི་རྒྱལ་གསུམ་པ་སྟོར་བར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་ཚུང་གི་རྒྱལ་ཕྱ་
 མོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱ་མོ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཚུང་གི་རྒྱལ་ཕྱ་མོ་གཉིས་
 ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱ་མོ་དེའི་རིམ་གྱིས་སེ་བོལ་གཏོགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཚུང་གི་རྒྱལ་ཕྱ་
 རབ་དག་འབྲས་བུའི་རྣམ་ཅོམ་པར་བྱེད་དེ། དེས་ན་དང་པོ་ཁོ་ནར་ཚུང་གི་
 ཕྱང་པོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཤིན་ཏུ་གཡོ་ཞིང་འདུག་ལོ། །ཞེས་པ་ནས། ཤིན་ཏུ་
 གཡོ་ཞིང་འདུག་པ་དེའི་སྟེང་དུ་ཚུའི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྲིལ་
 ཞིང་འདུག་ལོ། །ཞེས་པ་ནས་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་མཐེགས་ཤིང་
 སྤྱན་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་དེའི་སྟེང་དུ་མའི་ཕྱང་པོ་འབར་བ་རབ་ཏུ་འབར་བ་མེ་
 རྩེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་སྟེག་པ་འདུག་པར་གྱུར་ཏོ། །མའི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་དེའི་
 ནང་དུ་དབང་ཕྱག་གི་མངོན་པར་འདོད་པས་ཆངས་པའི་སྟོང་ཆེན་པོ་གསལ་
 ཞིང་འབར་བ་འདུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཆངས་པའི་སྟོང་ཆེན་པོ་དེ་སྒྲིན་ཅིང་
 འཕྱག་པའི་ནང་ནས། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མེས་པོ་ཆངས་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་གཤོང་བཞི་པ་ལ་རལ་བ་ཅན་པ་སྒྲུའི་སྟེ་གནས་ནས་བྱུང་བ། པ་སྒྲུའི་གདན་
 ལ་འདུག་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མེས་པོ་ཆངས་

པ་དེས། སྐྱེ་དགུ་ཐམས་ཅད་བྱས་ནས། འཛིག་རྟེན་ཆགས་ཤིང་གནས་པར་
ལྷུང་རྟོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་འདོད་ཅེས་གྲག་གོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ནི། ལྷུང་སོགས་ཆོས་ཡིན་འཁོར་བ་ཡོན་ཏན་འདུ། །
ཞེས་པ། ལྷུང་དབང་བསྐྱེད་གནས་ཆངས་གནས། རྒྱགས་གནས་སོགས་
ཆོས་ཏེ་འཁོར་བ་ལས་ཐོལ་བྱེད་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་ཆོས་མིན་ཏེ།
འཁོར་བའི་རྒྱར་འདོད་དེ། རྟོག་གེ་ལས། འདིར་ཐར་པ་འདོད་པ་དག་སྦྲ་
མ་དང་ཉེ་བར་སོང་ནས་སྤྱི་དང་ནང་དག་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པར་བྱས་ཏེ།
ལྷུང་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་དང་། བསྐྱར་བར་གནས་པ་དང་། ཆངས་པར་
སྤྱོད་པའི་སྦྲ་མའི་བྱིམ་དུ་གནས་པ་དང་། རྒྱགས་སུ་གནས་པ་དང་། མཆོད་
སྤྱོད་དང་། སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོགས་པ་དང་། རྒྱ་སྐར་དང་། དུས་ངེས་པ་ལ་མཐོང་
བར་བྱེད་པའི་མཐོང་བ་ནི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བརྟེན་པར་བྱེད་
པ་ལ་ཡང་ཆོས་ཞེས་བྱའི། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་ཆོས་མིན་ཞེས་བྱ་སྟེ་སོགས་
སོ། །འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་ཐ་མ་ཡོད་ལ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་བདག་
ལ་འདུ་བ་དེ་སྤྱི་དུ་འཁོར་བར་འདོད་དེ། རྟོག་གེ་ལས། དེས་བྱས་པས་འདི་
ལྟར་ཡང་སྐྱེ་ཞིང་འཁོར་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་
ལ་འཇུག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་བཅིངས་ཞེས་བརྗོད་
དོ། །རི་ལྟར་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཅི་ཐར་བ་ཡང་མེད་པའི་
བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པ་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཤེས་པ་ལས་ཐ་མ་ཐར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས་
ཀྱང་། དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་འབྲུལ་སྤོང་དང་བཅས་པ་ནི། ཐར་བ་བརྗོད་མེད་
ཡོན་ཏན་འདུ་འབྲུལ་བདག །དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ཐར་རྒྱ་ཐར་བར་འབྲུལ། །

ཞེས་པ། བདག་གིས་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་དག་སྤྱད་པས། སྤྱི་འཆིའི་འཁོར་
ལོ་ཟླ་ཆུན་གྱི་རྒྱུད་མོ་ལྟར་སྤྱད་པ་དེ་བསྒྲིག་སྟེ་བདག་གི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་བལ་
ཏེ་མར་མེ་ཤི་བ་བཞིན་རྣམ་རྟོག་ཟད་པ་ཐར་པར་འདོད་དེ། ལེགས་ལྡན་
གྱིས། ལུས་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་རྟོག་ནི། །ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་དེ་མེད་པའི། །
ཡོངས་སུ་འདའ་བར་དེ་འགྲོ་སྟེ། །ཤིང་ཟད་པ་ཡི་མེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
རྟོག་གི་ལས། གང་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པ་དག་སྤྱད་པས། ཡང་དང་ཡང་
འཁོར་ཞིང་འཁོར་བ་ཟླ་ཆུན་གྱི་རྒྱུད་མོའི་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་གནས་ལྟ་བུའི་
འཁོར་བར་འབྲུག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་མེད་པས་ཡང་འབྲུང་བའི་ཉིང་མཆམས་
སྦྱར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐར་པ་ཡིན་ཏེ། སོགས་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས། སློ་
སོགས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་བཅད། །རྩེ་ནས་སྤྱང་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ། །
ཡིད་ལ་བདག་ཅེས་གནས་པ་ནི། །བྱེ་བྲག་པ་ཡི་ཐར་པར་ཤེས། །ཞེས་སོ། །
གྲོལ་བའི་ཐར་པ་དེ་ལ་བདག་གི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཟད་རྟག་མི་རྟག་སོགས་
དང་། རྣམ་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་ཆོག་གི་དོན་རྣམས་ཀྱང་། དོན་དམ་པར་ཞི་བ་
བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་དེ། རྟོག་གི་ལས། ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་མ་མིན། །
གཅིག་མིན་སྤྲ་མིན་ཆེན་པོ་མིན། །འདི་ནི་རྟག་མིན་མི་རྟག་མིན། །བདག་
མིན་གཞན་མིན་མིན་དེ་ཉིད། །རི་ལྟར་བདག་བཞིན་ཆོག་གི་དོན། །གཞན་
ཡང་འདི་ལྟར་སྦྱང་པ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྤྲུག་ལོས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ཐར་
པར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་འབྲུལ་ཏེ། དེ་ཐར་པ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་མཁས་
པ་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་འབྲས་གྱི་མཆམས་ཅམ་ཡང་ཁྱོད་
གྱིས་མ་ཤེས་འདུག་པས། ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་གཟིགས་
འཆལ།

དེ་དགག་པ་ནི། དབང་ཕྱག་དགའ་སྤྱག་རྒྱ་དང་སྤྱི་སྤྱོད་འབྱུང་། །

འདོད་ལྟོས་རུས་མེད་ཀུན་བྱུང་ཆ་མེད་འགལ། །རྟག་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་ལམ་
གཏན་མི་སྐྱེ། ། ཞེས་བ་ལེགས་ལྡན་ཡབ་སྲས་སོགས་དུ་མའི་དོན་བྱིས་
ན། དབང་ཕྱག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འགྲོ་བ་དགའ་སྤྱད་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་
ཐལ། འགྲོ་བའི་དགའ་སྤྱད་དང་བདེ་སྤྱད་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱོད་པའི་རྒྱར་མི་བྱང་སྟེ། ཁྱོད་འགྲོ་
བའི་དགའ་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་ཅམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱད་པས་
རྩི་བཞིན། འགྲོ་བ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་བྱེད་པོ་དབང་ཕྱག་གཅིག་སྤྱུ་མ་ཡིན་ཏེ།
གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་དབང་ཕྱག་བཞིན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་
འགྲོ་བ་དབང་ཕྱག་གཅིག་སྤྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱ་
སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་ཐལ། དབང་ཕྱག་གཅིག་སྤྱུ་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དབྱུ་མ་སྐྱོང་པོ་ལས། དེས་ན་དེས་བྱས་འགྲོ་བ་རྣམས། །རྒྱ་ཡི་རྩིས་
སྤྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཀུན་ཀྱང་སེམས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་དབང་
ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་ན། །འགྲོ་བ་སྤྱ་སོགས་ལྡན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་དབང་ཕྱག་གི་དབང་ཕྱག་དེ་རྒྱ་བསོད་ནམས་སོགས་ལས་བྱང་
ངམ། རྒྱ་མེད་དུ་བྱང་བ་བརྟགས་ཀྱང་ན་གལ་ཏེ་རྒྱ་བསོད་ནམས་ལས་བྱང་
ན། འོ་ན། དབང་ཕྱག་ཆོས་ཅན། དབང་ཕྱག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་བསོད་
ནམས་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ལྟོས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། གལ་ཏེ་དབང་ཕྱག་གི་དབང་ཕྱག་། དེ་ཡང་བསོད་ནམས་བྱས་ཤེ་ན། །
དེ་ཡང་བསོད་ནམས་གཞན་དབང་ཕྱིར། །དབང་ཕྱག་དབང་ཕྱག་མིན་པར་
འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཕྱག་རང་བྱུང་ཡིན་པས་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་
ཟེར། འོ་ན། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། དབང་ཕྱག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དབང་
ཕྱག་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་དབང་ཕྱག་གི་དབང་

ལྷག་ཁྲོ་བྱར་གྱུར་པར་འདོད་ན་ནི། །དེས་ན་གཞན་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །
 དབང་ལྷག་དབང་ལྷག་མིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དབང་ལྷག་མཆོམས་
 མེད་སོགས་སྡིག་པའི་ལས་བྱེད་པ་པོར་ཡང་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྷོད་བཅུད་
 དགའ་ལྷག་སོགས་ཐམས་ཅད་དབང་ལྷག་གིས་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ལ་མ་
 ཁྱལ་བར་ཐལ། ཆ་མེད་པའི་གཅིག་ཕྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་དང་མ་གྲུབ་
 གང་བྱས་ཀྱང་འགལ་ལོ། །འགྲོ་བ་འཁོར་བའི་སྣ་ཆོགས་པ་དག་ཏུ་སྦྱེ་བར་
 ཐལ། དེའི་རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་དབང་ལྷག་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་
 ལྷག་ཆོས་ཅན། ལྷོད་བཅུད་མཐའ་དག་ཁྱོད་གྱིས་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 མ་སྦྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རེ་ཞིག་བདག་ནི་མ་སྦྱེས་ཕྱིར། །
 དེ་ཡིས་བྱས་པར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་ལུས་ཅན་གྱི་
 ལུས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཐོག་མེད་གྱི་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་རྒྱ་ཅི་རིགས་ལས་
 རྒྱང་བར་ཐལ། བདེ་སོགས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ད་
 ལྟར་གྱི་ལུས་དེ་ཅི་རིགས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན། དེ་ཉིད་ལས། བསྐྱལ་བ་དང་
 པོའི་ལུས་ཅན་ལས། །སྡོན་བྱས་མ་མཐོང་རྒྱ་ཅན་ཏེ། །བདེ་སོགས་འབྱུང་
 བའི་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། །དཔེར་ན་ད་ལྟའི་ལུས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །མཐའ་དག་
 བྱེད་པོར་དབང་ལྷག་མི་རུང་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པ་ཁ་ཅིག་སྦྱིད་པ་དང་
 སྡིག་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། དབང་ལྷག་ལ་གྲུས་པ་ཁ་ཅིག་སྡིག་བསྐྱལ་བ་དང་
 སྡིག་པ་བྱེད་ལ་བསོད་ནམས་ཅན་དག་སྡིག་པ་མི་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་ཉིད་ལས། ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་པ་ཡང་བདེ། །དེ་ལ་གྲུས་པ་ཁ་ཅིག་སྡིག་ །
 དབང་ལྷག་བཀས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཅན། །དག་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་སྡིག་མི་
 བྱེད། །ཅེས་སོ། །ལྷ་གསུམ་གཅིག་ཡིན་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་
 གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གནོད་པ་སོགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།

དེའི་ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། །ཆངས་པས་ཆངས་བསད་ཇི་ལྟ་བུ། །བདག་
 ལ་དབྱེ་བ་མི་རིགས་པས། །གསུམ་ཉིད་དུ་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
 ལྟ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་ལས་ཀྱང་། །ཆངས་པ་དབང་པོ་བྱུང་འཇུག་
 ཆེ། །ལྟ་གསུམ་པོ་ནི་གཟུགས་གཅིག་ན། །དབང་ལྷན་གིས་ནི་གཟུགས་
 གཅིག་གིས། །ཆངས་པའི་མགོ་བོ་བཅད་པའང་ཅི། །ཞེས་སོ། །ལྟ་གསུམ་
 གྱི་བཤད་པའི་རིག་བྱེད་སོགས་གསུམ་དོར་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལས་སྤྲིག་
 པ་རྒྱས་འབྲུ་བ་དང་དགེ་སོགས་ཉོ་ཆོང་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། རྒྱ་ཡིས་སྤྲིག་པ་འབྲུ་བ་དང་། །དགེ་སོགས་ཉོ་ཆོང་བྱེད་པ་དག །ཉེས་
 བསྟན་གསུམ་ལ་མཐོང་བས་ན། །གང་ཕྱིར་གསུམ་ནི་བཏང་བའི་རིགས། །
 ཞེས་སོ། །རྒྱ་ཡིས་བྲུས་ཀྱིས་སྤྲིག་པ་མི་འདག་པར་ཐལ། རྒྱས་དེ་མི་རིག་
 པའི་ཕྱིར་དང་། མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་བསྐྱོམ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 བག་ཆགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔེར་ན་ལུས་ཅན་རྒྱུད་ཀྱི་བྲན་པ་དང་
 བསོད་ནམས་རྒྱས་བཀྱར་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལས། འདིས་ནི་སྤྲིག་
 པ་དག་མི་འགྱུར། །མ་རིག་ཕྱིར་དང་མ་མཐོང་ཕྱིར། །མ་བསྐྱོམ་ཕྱིར་དང་
 བག་ཆགས་ཕྱིར། །བྲན་པའི་ཤེས་དང་དགེ་བ་བཞིན། །ཞེས་དང་། སེམས་
 ཀྱི་སྤྲིབ་སྦྱོང་ལས། བྲུས་ཀྱིས་གལ་ཏེ་ཆོས་འགྱུར་ན། །ཉེས་པ་ནམས་ཀྱང་
 དོན་བྱས་འགྱུར། །ཉིན་དང་མཆན་དུ་གནས་པ་ཡི། །ཉེས་སོགས་པ་སྦྱོས་
 ཅི་དགོས། །ཞེས་སོ། །དགེ་སེམས་མེད་པར་མེ་སོགས་སུ་མཆོང་བ་སོགས་
 ཆངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སློག་ལ་གཞོད་པ་
 ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱེ་མ་ལེབ་སོགས་བཞིན། དབུ་མ་སྦྱང་པོ་
 ལས། མེར་མཆོང་ལ་སོགས་ཆངས་པ་ཡི། །འཇིག་རྟེན་སོགས་ཐོབ་རྒྱ་
 མ་ཡིན། །སློག་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །བྱེ་མ་ལེབ་སོགས་མཆོངས་

པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །དགེ་སྤྲུག་ཉི་ཚོང་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེས་ན་ལུགས་ངན་ལ་དགའ་མི་རིགས་ཏེ། ལེགས་ལྡན་གྱི་རིགས་པ་
འདི་དག་གིས་མ་བཤད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལྷག་མའི་སྟོན་སོགས་ཀྱང་རིགས་
འགེ་བཀག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དབྱུང་མ་སྟོང་པོ་ལས། འདིས་ནི་ལྷག་མའང་
དགག་བྱས་བྱིར། །ཚངས་པ་ཁྱབ་འཇུག་བདག་སྤྲུལ། །མི་རིགས་བྱིར་
ན་དབང་ལྷག་སོགས། ། ཏྲག་ལ་སྟོན་ནི་དགའ་མི་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྤྲུལ་པ།

བདུད་ཅི་སྟོན་ལྡན་སྟེང་ན་ཆེ་བའི་ཞལ། །
མཁེན་ཡངས་སྤྲུན་དགྲུས་ལྷན་ལ་འཇུག་པའི་རོ། །
སྟོང་བྱེད་དགའ་བའི་དྲུག་ལྡན་མགིན་པའི་དབྱངས། །
ལན་འབྲུམ་བརྟུང་བས་མི་ངོམས་སྤྲང་ཅི་བཞིན། །

དབང་ལྷག་གི་རིག་གྲུབ་མཐའི་མིང་ཐོ་ཅམ། །
བཀོད་པའང་འཁྲུལ་བའི་བའི་ཏས་སྤགས་པའི་ཤ། །
སྤྲུག་མོངས་ནོར་སྟོང་མིན་པ་སྟོན་གྱིས་ཅན། །
དཔྱོད་ལྡན་རྣམ་སད་ཚོགས་ཀྱིས་ལོངས་སྟོན་དམ། །

ཁྱེ་གར་མཁས་གཞུང་འོད་ནོར་འབྲུམ་ལྡན་པས། །

ལེགས་བཤད་འདབ་སྟོང་བཞད་པའི་བསྒྲེ། །
 བན་བདེའི་བྱི་བསྐྱང་རྒྱས་སོ་སྟོགས་ཀུན་གྱི། །
 རི་དྲགས་མིག་ཅན་ན་བའི་རྒྱན་དུ་བཀོད། །

རྟོག་གའི་བྱང་འགྲོའི་གྲ་གྱུར་དམ་འཁྱུད་པ། །
 སྒྲ་དོན་ལོ་མས་པང་ཕྱང་དེ་ནང་དུ། །
 རྒྱན་དུག་རིགས་པའི་མན་ངག་བྲལ་བ་འགས། །
 དོན་གྱི་སྒྲུལ་སྟོང་མ་ལོན་འཁྱུལ་བས་སྟོས། །

ཞིབ་ཞིབ་ཀྱ་ཤེའི་ཅེ་མོའི་རྗེས་བསྟེགས་སྟོས། །
 མང་མང་མཁས་བརྒྱས་དབྱང་ཁྱང་རྟེན་དཀའི་དོན། །
 སྟོད་སྟོད་ཉིན་བྱེད་འབྱུང་ལས་ཆེས་གསལ་བར། །
 ཅུང་ཅུང་འདི་ལྟར་ལེགས་བཤད་ཞེ་མ་རྟོ། །

ཞེས་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཞག་འཁྱུལ་སྟོང་གདོང་ལྡེའི་སྒྲ་དབྱངས་ཀུན་
 མཁྱེན་ལས་གསལ་སྟོན་མའི་རྣམ་བཤད་ལས་དབང་ཕྱག་པ་དང་བྱེ་རིག་
 གི་རྟག་མཐའ་ཚད་བསལ་གྱི་ལུ་དུག་པའི་འགྲེལ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། །

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ལེན་བདུན་པ་གཅེར་བུ་བའི་རྟག་མཐའ་དགག་པ།

༥ ལྷ་པ་ཟད་བྱེད་པའི་རྟག་མཐའ་འགོག་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དེ་
 སྟན་དབྱང་པའོ། །དང་པོ་ལ། དེ་དངོས་དང་། དགོས་ཚུང་གཞན་མ་བཤད་
 ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལྟོན་པ། རྣམ་གྲངས། དབྱེ་བ། གྲུབ་མཐའ་བཞི།
 དང་པོ་ནི། **རྒྱལ་བ་དམ་པ་ཁྱུ་མཆོག་ལྗོང་རིས་ལྟོན།** ། ཞེས་པ། འདིའི་
 གཞུང་ལས། ཐར་བ་ཡིན་པར་རྒྱལ་པས་བཤད། །ཅེས་དང་། བོ་རྟེ་རྟ་
 ཏས། དེ་དག་ནི་ལྷ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་མཉེས་པར་བྱས་པས་ཀྱང་ཐར་བ་སྦྱུན་
 པ་འདོད་པས་ན་རྒྱལ་བའི་གཟུགས་བརྟན་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་དང་ཕྱག་ལ་
 སོགས་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར། དད་པས་འབད་དེ་གཞོལ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རྒྱལ་བ་དམ་པ་དང་། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བྲང་སྤང་མཆོད་འོས་ཀྱིས་ཕྱི་
 བའི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་བྱས་པར་འདོད་པའི་བྲང་སྤང་མཆོད་འོས་དང་།
 བྱང་པར་འཕགས་བརྟོད་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ཡང་ཁྱུ་མཆོག་དང་འཕེལ་བ་
 ལ་སོགས་པ་གཅེར་བུ་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལྟོན་པ་ནི་ཤུ་ཙ་ལྷ་འདི་སྐད་ལྟོན་ཅིང་
 སྤྱོད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁྱུ་མཆོག་དང་། འཕེལ་བའམ་ལྗོང་རིས་ཉེར་ལྷ་
 ལྟོན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། **ཟ་བྱེད་མཆོད་འོས་གཅེར་བུ་ཀུན་ཏུ་རྒྱ།** ། ཞེས་
 པ། ཡེ་ཤེས་ཀུན་བདུས་འགྲེལ་བ་ལས། གང་དག་རང་གི་སྐྱེ་ཉིན་བཞིན་དུ་
 ཟད་པར་ཕྱིས་པས་ཐར་པར་འདོད་པ་ནི་ཟད་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་ཟད་
 བྱེད་པ་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཆོད་འོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐར་པའི་དོན་དུ་
 བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྲང་སྤང་མཆོད་འོས་ལ་ལྟོན་པར་འཛིན་
 པས་མཆོད་འོས་པ་སྟེ། སེར་སྐྱ་བ་བཞིན་ནོ། །འདོམས་དཀྱིས་ཅམ་ཡང་
 མེད་པས་གཅེར་བུ་བ་དང་། ཕྱིགས་གོས་ཅན་དང་། མཁའ་གོས་ཅན་ཞེས་

བྱ་སྟེ། སྟོགས་དང་མཁའ་ལས་གོས་གཞན་མེད་པས་སོ། །སྟོམ་བྱ་བྱེད་
 པས་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་དང་། གཞན་ཡང་འཆོ་བ་སྟེ་སྟོག་བདག་ཏུ་སྦྲེལ་བས་འཆོ་བ་
 པ་སྟེ། སྟོག་གི་སྐད་དོད་ཇི་ཕ་ནི་འཆོ་བ་ལ་འཇུག་སྟེ། སྦྲ་སྦྲུང་བམ་གཉིས་
 ལས། ཇི་ཕ་ནི་ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་འཆོ་བ་དེ་ཅམ་དུ་སྟོག་ཅེས་བྱ་བའི་བདག་དེ་
 ལུས་ལ་གནས་ལ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་ན་ལུས་འཆོ་ཅམ་ལས་
 ཡོ་བྱེད་སྟོགས་དངོས་པོ་མི་འཛིན་པས་འཆོ་བ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཅེར་
 བྱ་ལ་ངོ་ཆར་མི་འཛིན་པས་འཇམ་མེད་པ་དང་ཐལ་བ་པ་སྟོགས་རྣམ་གྲངས་
 སོ། །གསུམ་པ་ནི། དབྱེ་ན་སྟོག་ཅན་གྱི་སྟེ་དབྱར་འདོད་པ་དང་། རྒྱག་ཏུ་
 འདོད་པ་གཉིས་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་བ་གྲུབ་མཐའ་ལ། བདག་དང་
 འཇལ་བྱེད་ཆད་མ་དང་། གཞལ་བྱ་ཆོག་དོན་གྱི་བྱེད་པར་གསུམ། དང་པོ་ནི།
 སྟོག་ནི་ལུས་ཆད་རྟག་བདག་སྦྲེལ་བྱ་འགོ། །ཞེས་པ། སྟོག་བདག་ཏུ་འདོད་
 ལ། ལུས་ཏེ་སྟོག་ཅན་རང་གི་གཟུགས་ཀྱི་ཆད་ཅམ་པ་རྩས་རྟག་ལ་རྣམ་
 གྲངས་མི་རྟག་པ་སེམས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད་དེ། བྱེད་པར་འཕགས་
 བསྟོད་ལས། གཅེར་བྱ་ལུས་ཀྱི་ཆད་བཞིན་དུ། སྟོག་ནི་ལྷམ་དང་རྒྱས་པར་
 སྦྲ། ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ལྷས། ལ་ལའི་སྦྲེས་བྱའི་ལུས་ཅམ་ཞིག ཁེས་
 དང་། འཕགས་བསྟོད་འགྲེལ་བ་ལས། ལུས་ཀྱི་ཆད་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
 ལུས་དེ་གཟུགས་ཀྱི་ཆད་ཡིན་པས་ན་ལུས་ཀྱི་ཆད་བཞིན་དུ་དེ་ལྟན་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་ཡང་སྤ་བ་ལ་ནི་ཞིན་ཏུ་སྤ་བ་ཡིན་ལ། ཆེན་པོ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །
 སྟོག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། ལུས་དེ་ནི་དེའི་ཐ་
 མ་རྟོག་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །དེས་ན་འདི་ལྷམ་པར་གྱུར་ན་ལྷམ་པར་འགྱུར་
 ལ། འདི་རྒྱས་པར་གྱུར་ན་དེ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། ཆད་མའི་དེ་
 ཉིད་ལས། རྒྱལ་དཔོག་པ་བཞིན་རྒྱལ་བ་ཡང་། རྩས་དང་རྣམ་གྲངས་ངོ་པོ་

ཡིས། །སྟོག་དང་རྗེས་འགྲོའི་བདག་ཉིད་ཅན། །སྟེས་བྱ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་
 གྲླ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། དེ་དག་ནི་འདི་སྐད་དུ། བདག་ནི་སེམས་
 གྱི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྗེས་གྱི་ངོ་བོས་གནས་སྐབས་ཅན་ཐ་
 མི་དད་པའི་བྱུང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བདག་ཉིད་ལ་རྣམ་གྲངས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་
 གནས་སྐབས་རེ་རེ་ལ་ཐ་དད་པའི་བྱུང་ལོག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་སྟོའོ། །
 ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་གྲང་། སྟོག་ནི་ལུས་གྱི་ཆད་དེ་སྤྱིད་པར་དཔག་
 ཏུ་མེད་པར་སྟོག་ཉིད་ཏྲག་པ་ཐར་པ་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་སོ། །བདག་དེའི་
 རྣམ་གྲངས་ནི། སྟོག་དང་། འཆོ་བ་དང་། གསོ་བ་དང་། བདག་དང་། སྟེས་
 བྱ་དང་། འགྲོ་བ་དང་། གང་ཟག་སོགས་ཡིན་ཏེ། འཕགས་བསྟོད་འགྲེལ་བ་
 ལས། དེ་ནི་སྟོག་དང་འཆོ་བ་དང་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ།
 སྟོག་གམ་སྟེ་བའམ་གསོ་བའམ་གང་ཟག་གམ་སྟེས་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་
 གྲངས་སོ། །ཞེས་དང་། དུས་འཁོར་ལས་འགྲོ་བ་ལྟར་བཤད་པ་སོགས་ལས་
 ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ཆད་མ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། **མངོན་སུམ་རྟོག་**
བཅས་རྟོག་མེད་སྤྱི་གསལ་འཇམ་པ། ། ཞེས་པ་མངོན་སུམ་ནི་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་
 འཇམ་བའི་རྟོག་བྲལ་དང་གསལ་བ་འཇམ་བའི་རྟོག་བཅས་གཉིས་ཏེ། དཔྱེད་
 པ་བ་དང་། འདི་གཉིས་གྱི་ཆད་མའི་སྐྱོར་པལ་ཆར་འདྲ་སྟེ། འདི་གཉིས་ཀས་
 ཡུལ་རེ་རེ་འང་ཞོར་བྱ་གཟི་འབར་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཅན་དུ་འདོད་
 དེ། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱལ་བ་དང་རྒྱལ་དཔོག་པ་རྣམས་གྱི་ལྟར་
 རྟ་ཡང་། ཞོར་བྱ་གཟི་ཡི་བདག་ཉིད་ལྟར། །དངོས་པོ་ཀུན་ཅེས་ལྟ་བུ་ལ། །
 ཞེས་དང་། ཟད་བྱེད་པ་རང་གི་གཞུང་ལས་གྲང་། དུ་མའི་ངོ་བོའི་དངོས་པོ་
 ལ། །བརྗོད་པར་འདོད་པས་ངོ་བོར་འདོད། །ཅིག་ཅར་རིམ་གྱིས་ཚུལ་གཉིས་
 ལས། །ཆོག་གི་བྱ་བ་གཞན་མེད་དོ། །དཔེར་ན་ཁ་བོའི་ཁ་དོག་ལ། །རི་ལྟར་

གསུམ་པ་གཞལ་བྱའི་ཆིག་དོན་ལ། གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་
 དང་བཅས་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཆིག་གི་དོན་དགུ་དང་རྫས་དང་རྣམ་
 གངས་གྱི་བྱེད་པར་དང་། རྒྱས་རྫས་སློག་ཅན་གྱི་རྣམ་བཞག་གསུམ་ལས།
 དང་པོ་ལ། འཇུག་ལའི་མཆོད་འོས་ལུགས་དང་། འཕགས་ལུལ་གྱི་མཆོད་
 འོས་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། **སློག་དང་སློག་མིན་ཟག་པ་སྤངས་**
པ་སྡོམ། །བཅིང་ཐར་འགོ་འོང་དགུ་འམ་ཞེས་པ། འདིའི་ལུགས་ལ། ཤེས་
 བྱ་ཐམས་ཅད་ཆིག་གི་དོན་དགུ་པར་གངས་ངེས་པར་འདོད་དེ། དོན་དགུས་
 ཤེས་བྱ་ལ་གངས་ངེས་སྐྱབ་པར་འདོད་པས་སོ། །འགྲེལ་ཆེན་རྩ་འགྲུར་
 ལས། གནས་འགྲུར་དགུ་ལྟན་ཞེས་པ་ནི། ཞེས་དང་། འོང་དཔང་འགྲུར་

ལས། ཆོག་དགུས་སྐྱབ་དང་། ཞེས་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྤྲ་དེ་ཞེས་པ་
 ཆོག་དང་གནས་སོགས་ལ་འབྱུག་པས་འགྱུར་བྱུང་ཅམ་མོ། །ཆོག་གི་དོན་
 དགུ་ནི་སོག་ལྷན་དང་། སོག་ཅན་མིན་པ་དང་། དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཟག་པ་
 དང་། འཆད་འགྱུར་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། ཉེས་སྒྲིད་སྒྲོང་བ་དང་། འཆད་འགྱུར་
 གྱི་ལྟ་བའི་མདུད་པའམ་འཆིང་བ་དང་། འཆད་འགྱུར་གྱི་ཐར་པ་དང་། འཛིག་
 རྟེན་འདི་ནས་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་བ་དང་། པ་རོལ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་དགུར་
 འདོད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆོག་དགུས་སྐྱབ་དང་། ཞེས་པ་ནི། སོག་དང་
 སོག་མིན་པ་དང་། ཟག་པ་དང་། སྒྲིམ་པ་དང་། སྤངས་པ་དང་། བཅིངས་
 པ་དང་། ཐར་པ་དང་། འགོ་བ་དང་། འོང་བའོ། །ཞེས་སོ། །རྩ་འགྱུར་ལས།
 སོག་དང་སོག་མེད་པ་ཞེས་པ་འགྱུར་འདི་ལས་ལེགས་སོ། །འདི་དག་ངོས་
 འཛིན་ཐུན་མོང་དུ་འཆད་དོ། ། གཉིས་པ་ནི། **སོག་ཟག་སྒྲིམ། །ངེས་ཀྱི་**
འཆིང་ལས་སྒྲིག་བསོད་ཐར་བ་དགུ། ། ཞེས་པ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས།
 གཅེར་བྱ་བ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་བཏགས་པའི་ཆོག་གི་དོན་དགུ་སྟེ། སོག་
 དང་། ཟག་པ་དང་། སྒྲིམ་པ་དང་། ངེས་པར་ཀྱ་བ་དང་། འཆིང་བ་དང་། ལས་
 དང་། སྒྲིག་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྩམ་དང་རྣམ་གངས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། **ཀུན་གྱང་རྩམ་དང་**
རྣམ་གངས་ཏྲག་མི་ཏྲག། ། ཅེས་པ། སོག་ལྟ་བུའི་ཆོག་གི་དོན་པལ་ཆེར་གྱི་
 རྩམ་དང་རྣམ་གངས་གཉིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་
 དུལ་དུས་རང་བཞིན་ཐ་མི་དད་པས་དེའི་སྒྲོ་ནས་རྩམ་གཅིག་དང་། གངས་
 དང་། མིང་དང་། དོན་རྣམ་འབྲས་བུའི་ཐ་དད་ཡིན་པས། དེའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་
 གངས་ཐ་དད་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་དང་བུམ་པ་རྩམ་
 གཅིག་གྱང་། རྣམ་གངས་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོད་

ཆེན་ལས། ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་དག ། ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་གཅིག་
 ཏུ་བརྟེན། ། གངས་དང་མཚན་ཉིད་མིང་དང་དོན། ། ཐ་དད་ཕྱིར་ན་ཐ་དད་
 བརྟེན། ། ཅེས་དང་། གཞན་ལས་ཀྱང་། ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་ཐ་མི་
 དད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་ནོ། ། གངས་དང་མིང་
 དང་མཚན་ཉིད་དང་། ། འབྲས་བུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཐ་དད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་
 བ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བྱམ་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་སོ། ། དོན་ནི་རྗེས་
 ནི་གངས་གཅིག་དང་ལྗན་ལ་རྣམ་གངས་ནི་གངས་དུ་མ་ཅན་ཡིན་ལ། བྱམ་
 གཟུགས་སོགས་ལ་སྦྱར་ན། བྱམ་པ་ལས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ཡུལ་
 དུས་རང་བཞིན་ཐ་མི་དད་དེ་བྱམ་པའི་ཡུལ་དང་རང་བཞིན་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་
 གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་པས་སོ། ། གངས་སོགས་ཀྱིས་ནི་བྱམ་པ་ལས་
 དེ་དག་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་ནི་གཅིག་ཡིན་ལ། གཟུགས་སོགས་མང་
 སོ་ཡིན་པས་གངས་ཐ་དད་དང་། བྱམ་སོགས་རྗེས་ནི་རྗེས་སུ་འབྱུག་པའི་
 མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། གཟུགས་སོགས་རྣམ་གངས་ནི་ལྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་དང་། བྱམ་པས་ཚུ་ལེན་ལ་གཟུགས་སོགས་
 དཔེར་སོ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དོན་ནམ་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པས་སོ། ། ཆོད་
 ཆེན་ལས། གཟུགས་སོགས་རྣམས་དང་བྱམ་པ་ཞེས། ། གངས་དང་མིང་
 གི་རྣམ་དབྱེ་དང་། ། འབྲས་བུ་དང་ནི་རྗེས་འབྱུག་ལྟོག་ ། མཚན་ཉིད་དང་ནི་
 དོན་ནམ་དབྱེ། ། རྗེས་དང་རྣམ་གངས་དག་གིས་ཡིན། ། ཞེས་སོ། ། བྱམ་པ་
 གཟུགས་གཉིས་ལྟར། སེམས་པ་ཅན་དག་གི་རྗེས་དང་། བདེ་སྤྱད་སོགས་
 ཀྱི་རྣམ་གངས་སོགས་ལ་ཡང་སྦྱར་ཚུལ་མཚུངས་ཏེ། ཆོད་ཆེན་དཀའ་འགྲེལ་
 ལས། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་པ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདག་གི་རྗེས་དང་། བདེ་
 བ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གངས་དག་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

ཞེས་སོ། །དེས་ན་རྣམས་དང་གངས་ཅན་ཀུན་གྱི་རྣམ་ཅི་མི་འཇིགས་པའམ་མི་
 ལྷོག་པར་རྣམས་སུ་འགྲོ་བས་རྟག་ལ། རྣམ་གངས་ཅི་རྣམས་སུ་འགྲོ་བར་མེད་
 པར་ལྷོག་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་པའོ། །རི་རྒྱུད་དུ། འགེལ་ཆེན་ལས། ཟད་བྱེད་
 པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྒྲིབ་པ་ལ། རྣམ་དང་རྣམ་གངས་དག་གིས་རྟག་པ་དང་མི་
 རྟག་པའི་ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། འདི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། སྒོག་
 དང་། དུས་དང་། རྣམ་མཁའ་ཅི་མི་རྟག་པའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རྣམས་ལ་འགྱུར་
 མང་དུ། གང་ཟག་དང་། བསོད་ནམས་དང་། སྒྲིག་པ་ཅི་མི་རྟག་པའོ། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། གང་ཟག་དང་བདག་ལ་བྱད་པར་ཆེར་སྒྲུབ་བར་
 མངོན་ཡང་། དབྱུ་ཆད་གཞན་ལ་མི་གསལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། **དུས་གསུམ་**
རྣམ་དུག་སྒོག་ཅན་དུག་གམ་དགྲ། ། ཞེས་པ། འདས་མ་འོང་ད་ལྟར་དུས་
 རྟག་པ་རྣམས་ཡོད་གསུམ་དང་། རྣམ་ཅི་དུག་སྒྲི། འགེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་
 ཅི་དུག་སྒྲི། ཞེས་པ་ནི། སྒོག་དང་། གང་ཟག་དང་། དུས་དང་། རྣམ་མཁའ་
 དང་། བསོད་ནམས་དང་། སྒྲིག་པའོ། །ཞེས་སོ། །སྒོག་ཅན་ནི་ཀ་ལ་བའི་ཟད་
 བྱེད་པ་རྣམས་དུག་ཏུ་འདོད་དེ། འགེལ་ཆེན་ལས། སྒོག་ནི་དུག་གི་ལུས་ལ་
 ཆ་ཤས་སོ། །ཞེས་པ་ནི། སའི་ལུས་ལ་ཆ་ཤས་དང་། རྩའི་ལུས་ལ་ཆ་ཤས་
 དང་། མའི་ལུས་ལ་ཆ་ཤས་དང་། རྩའི་ལུས་ལ་ཆ་ཤས་དང་། རྟགས་ཀྱི་
 བདག་པོའི་ལུས་ལ་ཆ་ཤས་དང་། འབྲས་བུའི་ལུས་ལ་ཆ་ཤས་སོ། །ཞེས་
 སོ། །རྟགས་ཀྱི་བདག་པོ་ལྷོན་ཤིང་ཡིན་ལ། རྩ་འགྱུར་ལས། སའི་ལུས་ལ་
 རྩར་ཟད་ཅེས་སོགས་ཆ་ཤས་རྩར་ཟད་དུ་བསྐྱུར་ཀྱང་དོན་གཅིག་ལ། ཁ་ཅིག་
 འབྲས་བུའི་ལུས་ཞེས་ཐར་པའི་ལུས་ལ་འཆད་པ་མ་དག་པས། རྣམ་སོགས་
 འབྲུ་རྣམས་སེམས་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་འདོད་སྒྲུབ་བས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འདི་
 སྒོག་ཅན་ཐམས་ཅད་འདི་དུག་ཏུ་བཤད་པ་མིན་གྱི་ཡོངས་ལ་སེམས་མེད་

དུ་གྲགས་པ་ལ་སེམས་ལྡན་དུག་བྱེད་འདོད་པས་སོ། །འདིའི་ཐད་ལ་ཐ་སྙད་
 མ་གཏོགས་ཟད་བྱེད་གཉིས་མཐུན་པར་སེམས་སོ། །འཕགས་ལུལ་གྱི་ཟད་
 བྱེད་པ་རྣམས་ནི་སྟོག་ཅན་གྱི་སྡེ་དགུ་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དེ། རྟོག་གི་འབར་བ་
 ལས། དེ་ལ་སྟོག་ཅན་གྱི་སྡེ་དགུ་སྟེ། ས་དང་ཆུ་དང་ཤིང་དང་མེ་དང་རླུང་དང་
 སྤྱིན་བྱ་དང་། གྲོག་མ་དང་། བྱང་བ་དང་། མི་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ་ཞེས་སོ། །
 དེས་ན་འདིས་ཀྱང་སྟོག་ཅན་ལ་འདི་དགུ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་མིན་ཏེ། སེམས་
 མེད་དུ་གྲགས་པ་འགའ་སེམས་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་ཆེད་དང་། དབང་པོ་གཅིག་ལྡན་
 སྟོགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ཅམ་བཟུང་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དགུ་མ་ཡིན་
 པའི་སྟོག་ཅན་དུ་མ་བཤད་པས་སོ། །རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དེ་དག་ལས་
 ས་དང་ཆུ་དང་། ཤིང་དང་མེ་དང་རླུང་རྣམས་ནི་དབང་པོ་གཅིག་ལྡན་ཏེ་རེག་
 པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིན་བྱ་དང་། བྱང་བ་དང་། དྲུང་དང་།
 ཉ་ཕྱིས་དང་། སྤྱིན་བྱ་བརྒྱལ་སྟོགས་པ་ནི་དབང་པོ་གཉིས་ལྡན་ཏེ། རེག་
 པ་དང་རོའི་དབང་པོ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲོག་མ་དང་སྤྱིན་བྱ་མེ་
 ལ་སྟོགས་པ་ནི་དབང་པོ་གསུམ་པ་སྟེ། རེག་པ་དང་། རོ་དང་། ལྷའི་དབང་
 པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་བ་དང་། སྒྲུང་བྱ་མཆུ་རིང་ལ་སྟོགས་པ་ནི།
 དབང་པོ་བཞི་བ་སྟེ། རེག་པ་དང་རོ་དང་སྒྲུང་དང་། མིག་གི་དབང་པོ་དང་ལྡན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དང་རྐང་བཞི་བ་དང་བྱ་ལ་སྟོགས་པ་ནི་དབང་པོ་ལྔ་བ་སྟེ།
 རེག་པ་དང་རོ་དང་སྒྲུང་དང་། མིག་དང་ན་བའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་སྟོག་གི་ཆོག་གི་དོན་རྣམ་པ་དགུ་འོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
 ལམ་ནི། སྟོམ་ལྔ་བརྒྱལ་ཞུགས་ལྔ་དང་ཡེ་ཞེས་ལྔ། །སྟོན་པ་བརྒྱ་གསུམ་
 ལམ་འདོད། ཅེས་པ་སྟོམ་པ་ལྔ་ནི། གཅེར་བྱ་སྟོགས་སྟོན་ལམ་གྱི་དང་མི་སྟོ་
 བ་སྟོགས་དག་གམ་རྟེན་གྱི་དང་། སྟོང་སྟོན་སྟོགས་ཡོངས་འཆལ་གྱི་དང་།

བསོད་སྟོམས་ཆུད་ཐོས་སུ་མི་འདོར་བའི་དང་། སྤང་ཡབ་སོགས་ཉེ་བར་རབ་
གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྟེ་ལྟོ། །བརྟལ་ཁྱུགས་ལྟོ་ནི། མི་འཆེ་བའི་དང་། བདེན་
སྟེ་དང་། ཁྱི་པ་ཅམ་ལེན་པའི་དང་། ཆངས་པར་སྟུང་པའི་དང་། དངོས་པོ་
ཀུན་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་བརྟལ་ཁྱུགས་ལྟོ། །སྟོ་ཐོས་ཀྱི་དང་། ཐོས་པའི་
དང་། འཆམ་ཀྱི་དང་། ཡིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བའི་དང་མའི་ཡེ་ཤེས་ཉེ་
ཡེ་ཤེས་ལྟོ། ། འདི་སོགས་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་རྟེན་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤང་བར་
སྟོས། སྟུང་པ་ནི་བརྟལ་གསུམ་སྟེ། བརྟལ་ཁྱུགས་ལྟོ་དང་། སྟོམ་པ་ལྟོ་དང་། མེ་
ལྟོ་བསྟེན་པ་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་འཇུག་པ་སོགས་ལུས་ཀྱི་གསང་བ་དང་སྤྲུགས་
བཟུང་བ་དག་གི་གསང་བ་དང་། སེམས་ཀྱིས་འདི་པ་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཐར་
ལམ་བསྟོམ་པ་སྟེ་སྟུང་པ་བརྟལ་གསུམ་དང་བཅས་པ་འདི་དག་ནི་འདིའི་ལམ་
ཀྱི་སྟོར་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་སྤྱོད་བྱེད་དང་བཅས་པ་ལ། ཐར་པ་དང་། དེ་དང་
འབྲེལ་བའི་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་དང་། དེའི་བགོགས་བྱེད་འཆིང་ལས་ཀྱི་
བྱེད་པར་དང་། སྤྱོད་བྱེད་བཤད་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། **ཐར་བ་གཟུགས་**
ཞེས་པ་འདིའི་ཐར་བ་གཟུགས་དང་། འགྲོ་བའི་ནང་ཆེན་ལྟོ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་
ནང་ནས་ཀྱང་ལྟོ་བ། གནས་ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་པ་ན་དབྱེབས་དང་ཁ་
དོག་གཏུགས་ལྟོ་བུ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཀྱུ་མུད་ཀྱི་མདོག་ཅན་ཆད་གཞན་ནས་
མ་བཤད་ཀྱང་འབྲེལ་ཆེན་འདིར་དཔག་ཆད་འབྱམ་སྤྲུག་ཞེ་ལྟོ་ཡོད་པ་དང་།
གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་། ཀུན་གྲོལ་ཆེ་དེར་དབྱེར་མེད་པར་འདོད་དེ། རྒྱལ་བ་
དམ་པས། ཁ་བ་རྒྱ་སྟོས་མེ་ཏོག་མདོག་། བ་ཞོ་བ་མོ་སྤྲི་ཏིག་མདོག་། གཏུགས་
བཀའ་བཟུང་བའི་དབྱེབས་འདྲ་བ། ཐར་པ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བས་བཤད། །ཅེས་
དང་། འབྲེལ་ཆེན་ལས། སྤྱོད་པའི་མཐའ་གང་དུ་ཐར་པའི་ཆད་ནི་འཛིག་རྟེན་

གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་གདུགས་གྱི་རྣམ་པ་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཕྱག་བཞི་བཅུ་ཙ་ལྔ་
 བར་ངེས་པར་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་བ་པ་ཡི་བསྟན་པ་ལོ། །ཞེས་དང་།
 རྟེན་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས། འཛིག་རྟེན་གསུམ་ལས་བཞུལ་བ་ན་འཛིག་
 རྟེན་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གནས་ཞོའམ་ཀུ་མུ་ད་ལྟར་དཀར་བ། སྟོག་ཡོད་
 བས་དངོས་པོ་ཡིན་ཞིང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བས་དངོས་པོ་མེད་པ་གདུགས་
 དཀར་པོ་གྲེན་ལ་བསྤངས་པ་ལྟ་བུ། ཆད་འདིར་བཤད་པ་དེ་ཙམ་དང་ལྡན་
 པ་ཡོད་ལ། ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས། ཐར་པ་ནི་ལས་ཐམས་
 ཅད་ཟད་པས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟེང་ན་འདུས་པའི་གནས་འཛིག་
 རྟེན་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྲོ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཤེས་བྱེད་མང་བས་འགྲོ་
 བ་ལྟ་བ་དང་ལུས་ལྟ་བར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། རྒྱལ་བ་དམ་
 པས། ལ་ལར་སྟོག་ནི་སྟོབས་ལྡན་ཞིང་། ལ་ལ་ལས་ནི་སྟོབས་ལྡན་འགྱུར། །
 ཞེས་སོགས་གྱིས་འཁོར་བར་འཁོར་ཆེ་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ལས་
 སྟོབས་ཆེ་ལ། གྲོལ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དབང་གིས་སྟོག་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། ཁམས་
 གསུམ་གཅིག་ལས་མེད་ལ། དེ་ཞིག་ན་སྤིད་པ་གཞན་མེད་པས་སྟོག་ཆགས་
 ཐམས་ཅད་གང་ལ་གནས་ངེས་ན་འཁོར་བའང་རྟག་པ་དང་། སྟོག་གྲང་རྟག་
 པར་སྟེ་བ་སོགས་མང་པོ་སྤང་སྟེ་མ་བྲིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། **འགྲོ་ལྔ་ལུས་**
ལྔ་དབང་པོ་གཅིག་ལྡན་སོགས། ། ཞེས་པ་འགྲོ་བ་ལྔ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 འགྲོ་བའི་དབྱེ་བ་ལྔ་སྟེ། དཔྱུལ་བ་དང་། དུད་འགྲོ་དང་། མི་དང་། ལྟ་དང་།
 ཐར་པའི་འགྲོ་བའོ། །ཞེས་སོ། །འདིས་ཐར་པ་དང་འགྲོ་བའི་གཞི་མཐུན་ཁས་
 གྲངས་སོ། །སྟོག་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལྔ་སྟེ། མི་སོགས་ཁམས་
 ཟས་ཅན་གྱི་ལུས་དང་། ལྟ་རྣམས་འོད་གྱི་ལུས་དང་། སྟོག་གི་རང་བཞིན་ཅན་
 རགས་ཀྱི་བདག་པོ་སོགས་དྲུག་གི་ལུས་དང་། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་རྩུས་

སྒྲེས་ཀྱི་ལུས་དང་། མཐའི་ཐར་པའི་ལུས་ཏེ་ལྷར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་
 ཆེན་ལས། གཞན་ཡང་། ཡོད་པའི་ལུས་ལྷ་ཞེས་པ་ནི། ཁ་ཟས་ཅན་གྱི་ལུས་
 དང་། འོད་གྱི་ལུས་དང་། རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལུས་དང་། རྩུས་སྒྲེས་ཀྱི་ལུས་
 དང་། མཐའི་ལུས་སོ། ། ཞེས་པ་ནི། སློག་རྣམས་ཀྱི་ལོ། ཞེས་སོ། ། འགྲོ་བ་
 དེ་དག་ལ་དབང་སོ་ལྷན་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། ས་སོགས་དབང་སོ་གཅིག་ལྷན་
 རས། མི་སོགས་ལྷ་ལྷན་དུ་སྤར་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་རོ། ། སོགས་སྤྲས་ཆེག་
 དགྲའི་བྱུང་པར་གཞན་རྣམས་སྟོན་ཏེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། ཟག་པ་ནི་
 དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱིས་ཟག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྤྲོམ་
 པ་ནི་ཟག་པ་འགོག་པ་ཉིད་དེ། ལས་གསར་བ་མི་གསོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་
 པར་ཀླ་བ་ནི་སྤྲོམ་པ་དེ་ཉིད་དང་། ཟས་མི་ཟ་བ་དང་། སྤྲོམ་མི་འཕྱང་བ་དང་།
 བསམ་གཏན་དང་། སྦྱར་བ་ལ་སོགས་པ་དཀའ་ཐུབ་དང་བཅས་པས་སྤྲོན་ཉི་
 བར་བསགས་པའི་ལས་དེས་པར་གནས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཟད་པའི་རྒྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། སྤྲིག་པ་ནི་ཆོས་མིན་པའོ། ། བསོད་ནམས་ནི་ཆོས་
 སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། གསུམ་པ་ནི། **འཆིང་བ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་**
ལས་ཆེ་སོགས། ། ཞེས་པ། ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བགལས་བྱེད་འཆིང་བ་དང་།
 ཉེས་པར་སྤྲོ་བ་སུམ་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུ་འདོད་དེ། དབྱུ་མ་སྟོང་པོའི་རང་འགྲེལ་
 ལས། འཆིང་བ་ནི་ཉེས་པར་སྤྲོ་བ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཅ་གསུམ་སོ་དག་གིས་
 བརྟགས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་དང་། ཡང་ལྟ་བ་བརྒྱ་ཅ་བཅུར་ཡང་
 བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་ལྟ་བའི་ཅ་བ་བརྒྱ་ཅ་བཅུར་འགྱུར་ལ། དེའི་
 ཐད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་པ་དང་། འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། འཆོ་བ་པ་
 དང་། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁའ་ལ་སེམས་ཡོད་པར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བ་
 སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཅ་གསུམ་སོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ལས་

ནི་བཞི་སྟེ་ཕྱིས་སྤྱོད་འགྱུར་དང་། མིང་དང་། རུས་དང་། ཆེའི་བར་བཞི་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཕྱིས་སྤྱོད་བར་
 འགྱུར་བ་དང་། མིང་དང་། རུས་པ་དང་། ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ། ཞེས་སོ། །
 ཆེ་སོགས་ཞེས་པས་ལས་ལྷག་མ་ལུས་སོགས་འདོན་པའོ། །བཞི་བ་ནི།
 མ་བརྩམས་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཉལ་སོགས་ཕྱིར། ཀུན་མཁྱེན་མེད་དང་ཤིང་
 སོགས་སེམས་ལྡན་སྒྲུབ། ། ཅེས་པ། ཀུན་མཁྱེན་མེད་པ་དང་ཤིང་སོགས་
 སེམས་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་ཚུལ་གཅེར་བྱ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་བ་མཚུངས་ལ། དེག་བྱེད་
 གསུམ་ལས་ཀྱང་ཤིང་སོགས་སེམས་ལྡན་དུ་བཤད་དོ། །འདིག་ཏེན་ན་ཆོས་
 ཀུན་མཁྱེན་པ་མེད་དེ། གཅིག་གིས་ཀུན་མཁྱེན་པ་སྤྱི་སྟེགས་ལའང་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གཅེར་བྱ་བ་ལྟར་ན་སྐར་མའི་བསྟན་བཅོས་མ་བརྩམས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དཔྱོད་པ་བ་ལྟར་ན་མཆོད་སྦྱིན་སྤྱོད་སྤྱང་སོགས་མ་བརྩམས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དེ་ནས་བཤད་པ་སུན་འབྱེན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་ཀས་སུན་མོང་
 དུ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བརྩུ་བཞི་ལུང་མ་བསྟན་པ་དང་། སོགས་སྒྲས་
 འཁོར་བའི་ཐོག་མཐའ་མ་ཤེས་པ་སོགས་དུ་མ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དབུ་མ་སྦྱང་པའི་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲུབ་པའི་ལུ་ལུ་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་
 འདིར་གཅེར་བྱ་རྒྱ་བ་རྣམས་ལྷགས་ཏེ་འདི་སྐད་དུ། གང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ཐོ་ཅག་གི་གཞུང་ལས་སུན་འབྱེན་པར་རུས་གྱི། འདི་ནི་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ངོ་ཐོ་བརྩུ་བཞི་ལུང་དུ་མ་
 བསྟན་པ་དང་། འཁོར་བའི་ཐོག་མའི་མཐའ་མ་ཤེས་པ་དང་། ཤིན་དུ་མཛེས་
 མ་བསད་པ་མ་རིག་པ་དང་། བམ་ཟེའི་བྱ་མོ་མཛེས་མས་སྐར་བ་བཏབ་པ་
 དང་། མོང་ཁྲིར་པ་ཏ་ལ་བྱ་ཏ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ལུང་མ་བསྟན་པ་དང་། ཟླ་
 བ་གསུམ་དུ་ནས་ཐོས་པ་དང་། ལུང་བཟེད་དབྱས་པ་བཞིན་དུ་ལོག་པ་དང་།

རྟོའི་འབྲུལ་འཁོར་འཕངས་པ་དང་། རྟོར་སྐྱོད་བྱུང་བྱུང་འོངས་པ་དང་། ལྷས་
 སྦྱིན་རབ་ཏུ་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་དང་། བཟང་པོ་བསྟེན་བཀྱར་བ་འཛིག་པ་དང་།
 ལྷག་སྦྱོད་དང་ལ་བ་ཅན་དང་། ལྷ་སྡེ་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་པ་མ་ཤེས་པ་དང་།
 ཤིང་གི་ཕྱང་པོའི་མདོ་སྡེ་སྦྱོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སེང་ལྷེང་གི་ཆའ་བ་ཟུག་
 པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱོང་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྦྱོར་
 འབྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཐ་མལ་བའི་སྦྱེས་བྱ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དཔྱོད་པ་བའི་འདོད་ཚུལ་སྦྱོར་
 རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་བསྟོམས་སུ་མཛད་པ་ལས། གང་ཕྱིར་
 ཀུན་མཁྱེན་སྦྱོར་འབྱེན་པ། ཁོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་མ་གྱུར། རྟོ་སྦྱོགས་འཕེན་
 པར་བྱེད་པ་ཡི། །ལྷས་སྦྱིན་བསྟེན་པར་གྱུར་ཕྱིར་དང་། །སྒྲང་པོའི་དབང་པོ་
 འོང་བ་དང་། །མ་འོང་བ་དག་ཤེས་མ་གྱུར། །ཅེས་པ་ནས། ལྷ་བ་དང་ནི་
 བཟང་སྡེའི་ཆོགས། །ད་ལྟ་ག་ན་འཁོད་ཅེས་འདི། །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྦྱོར་
 པའི་ཕྱིར། །ད་ལྟ་བྱུང་བ་ཤེས་མ་གྱུར། །གང་ཕྱིར་རེད་བྱེད་སྦྱོར་ཅུལ་ཤེས། །
 ཤི་བ་དག་ཀྱང་ལྷས་བསྟན་པ། །དེ་ཕྱིར་འདས་པ་མི་ཤེས་པས། །
 དེས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མིན། །གྲོང་ཁྱེར་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་ནི། །མེ་
 འམ་ཚུས་ནི་མ་དེས་པས། །ཐེ་ཆོམ་ཅན་གྱི་ཆོག་ཅན་ནི། །ཀུན་མཁྱེན་མིན་
 པར་གསལ་བར་ཤེས། །ཞེས་སོགས་དང་། དས་ནི་སྦྱོར་བྱུང་མ་ཡིན་པའི། །
 འཕགས་ལམ་རྟོང་བ་ཐོབ་འགྱུར་ཞེས། །སྡེ་ཕྱི་འགལ་བའི་ཆོག་སྦྱ་བ། །རི་
 ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་རིགས། །ཞེས་བྱ་བ་དག་ཀྱང་གཏན་ཆོགས་
 ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་དུས་གསུམ་མི་མཁྱེན་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཆོག་སྦྱས་པ་
 དང་། གཞན་ལ་རིས་པ་དང་། སྡར་མེད་པའི་འཕགས་ལམ་རྟོང་བ་ཞེས་ནང་

འགལ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་མཁྱེན་མིན་ནོ་ཟེར་རོ། །ཤིང་དང་སོགས་སྐྱེས་
 བཤད་ཅིང་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ལྟམ་བྱ་དང་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླང་ནམས་
 སོག་ལྟ་དང་སེམས་ལྟ་དུ་འཛོལ་ལ། སྐབ་བྱེད་ནི། ཉལ་བ་ལྟར་དགྲུན་
 དུས་གཉིད་ལོག་ལ། དབྱར་དུས་སྐྱོ་བའི་ཕྱིར་སོགས་འགོད་དེ། ལྟོན་ཤིང་
 ཆོས་ཅན། སེམས་ཡོད་དེ། མཐུན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྟ་ལས་
 རྟ་སྐྱེ་ལ་བ་ལང་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཡོད་དེ། དེམ་གྱིས་
 འཕེལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྟེན་དང་གཞིན་ལུ་དང་གན་པའི་གནས་སྐབས་
 ལྟར། ལྟོན་ཤིང་ཡང་སྐྱུ་གུ་སྟོང་བྱ་སོགས་ལས་དེམ་གྱིས་འཕེལ་བ་ཡིན་
 ནོ། །དུག་ཤིང་ཆོས་ཅན། སེམས་ཡོད་དེ། སྤང་བའི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གཞོད་པའི་བསམ་བློ་གང་ལ་ཡོད་པ་ནི་སྤང་བའི་སེམས་ཡིན་ལ། དུག་ཤིང་
 སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞན་གྱི་སོག་འཕྲོག་པའི་ཕྱིར་འདི་ལ་སྤང་སེམས་ཡོད་
 ནོ། །ལྟོན་ཤིང་ཆོས་ཅན། སེམས་ཡོད་དེ། དུས་སྐྱེ་ལྟ་བུ་ལས་སྐྱེས་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་རྟ་སོགས་དབྱིད་དུས་སྐྱེ་ལ། ཁྱི་སོགས་སྟོན་ཀ་སྐྱེ་བ་བཞིན་
 དུ། ལྟོན་ཤིང་ཡང་དབྱིད་དང་དབྱར་དུས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཆོས་ཅན།
 སེམས་ཡོད་དེ། དགྲུན་དུས་གཉིད་ལོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སེམས་ཡོད་དེ།
 དབྱར་དུས་སྐྱོ་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ལྟོན་ཤིང་ཆེའི་དབྱེ་བ་ལས། གཉིད་ལོག་
 བ་འཕྲོ་སྐྱོ་བའི་དུས་སྐྱེ་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱུང་སྟེ། དགྲུན་གྱི་དུས་སྐྱེ་ནི་གཉིད་
 ལོག་གོ། །དབྱར་གྱི་དུས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རླང་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
 ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། དབྱ་མ་སྟོང་པོ་ལས། མཐུན་པ་ལས་སྐྱེས་འཕེལ་
 འགྱུར་དང་། སྤང་སེམས་དུས་ལྟ་བུ་ཕྱིར་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་གཉིད་ལོག་སྐྱོ་
 བའི་ཕྱིར། །སེམས་ཡོད་རྟ་སོགས་བཞིན་དུ་འདོད། །ཅེས་བྱ་བས་སོ། །
 འབྱུང་བ་ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་དང་ལྟ་བུ་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན་མི་བཞིན། རྟགས་རེག་བྱ་ཅན་ནམ་དབང་པོ་གཅིག་ལྟ་ཡིན་པས་
 བསྐྱབས་སོ། ། ལྟོན་ཤིང་ཆོས་ཅན། སེམས་བཅས་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། མི་བཞིན་ཞེས་སྒྱུར་བསྐྱབས་ནས། དབང་པོ་སོ་སོ་ནས་ཡོད་
 པར་བསྐྱབ་པ་ནི། རྟུན་འབྱུང་དང་། བྱ་བུ་ཤ་ལ་སོགས་པའི་འཁྲི་ཤིང་རྣམས་ལ་
 མིག་དབང་ཡོད་དེ། ཤིང་གཞན་ལ་བརྟེན་ཤེས་པའི་ཕྱིར། སྟན་སྒྲུལ་མགོ་
 སོགས་ལའང་རྟ་དབང་ཡོད་དེ། སྟོན་ལས་འབྱུག་སྒྲ་བསྐྱགས་པ་ན་འབྲས་
 བྱ་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། མ་དུ་ལུང་ག་ལ་སྟ་དབང་ཡོད་དེ། ཅ་བར་གྱི་རོ་རུལ་བ་
 བཞག་ན་འབྲས་བྱ་མང་དུ་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། སྒྱ་རུ་རའི་ཤིང་ལ་ལྷེ་དབང་ཡོད་
 དེ། འོ་མ་སྒྲུག་ན་མངར་བོ་འབྲུང་བས་སོ། །རེག་ན་འཁུམ་པའི་ལོ་མ་ཅན་ལ་
 ལུས་དབང་ཡོད་དེ། རེག་ན་འཁུམ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ངན་མེད་པའི་ཤིང་ལ་ཡིད་
 དབང་ཡོད་དེ། བྱད་མེད་ལང་ཆོ་དར་ལ་བབས་པས་རྐང་གཏུབ་དང་བཅས་
 པས་བསྐྱུན་ན་ངོ་ཆོ་བ་ལྟར་འབྲས་བྱ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། དབྱ་མ་སྟོང་
 པོ་ལས། སེམས་མེད་པ་ཡི་བརྟན་པ་ལའང་། །སེམས་ནི་ཡོད་པར་རྟོག་བྱེད་
 པའི། །ཞེས་སོགས་ཅ་འབྲེལ་ལས་སོ། །ཡང་སྟན་ས་མ་ག་དང་། ཐལ་སྒྱུར་
 ནི་སེམས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རེག་ན་འཁུམ་ཏེ་འབྲིལ་འདུག་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་སྟོག་ཆགས་རྐང་བརྒྱལ་རེག་ན་དེ་མ་ཐག་དུ་འབྲིལ་བར་འབྱུར་བ་
 ལྟར་སྟན་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཉི་འོད་ཀྱིས་སོག་ན་རྒྱས་ལ་རེག་ན་དེ་ལྟར་དུ་འཁུམ་
 པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་སྟོག་ཆགས་རྐང་བརྒྱལ་རྟུན། །རེག་ན་འཁུམ་
 པར་འབྱུར་བས་ན། །ས་མ་ག་དང་ཐལ་སྒྱུར་ནི། །སེམས་དང་བཅས་པར་
 འདོད་ཅེ་ན། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྟོན་ཤིང་རྣམས་ལ་ཆེའི་དབྱེ་བ་དང་།
 རྟན་གསོ་བ་སོགས་ཡོད་པས་སེམས་བཅས་ཡིན་ལ། སེམས་མེད་རྟོ་
 སོགས་ལ་གསོ་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། སོགས་སྒྲུའོ། །རྒྱས་པར་དབྱ་ཆད་

དུས་འཁོར་ལ་བལྟའོ། ། གཉིས་པ་དགོས་ཆུང་གཞན་མ་བཤད་པ་ནི། ལྟར་
 ལྟར་མང་ཡང་གནད་ཆུང་འདིར་མི་སྟོ། ། ཞེས་པ། སྟར་གྱི་ལྟ་ངན་སྐབས་ཀྱི་
 གྲུབ་མཐའ་དང་། ཉིར་ལྟའི་གཞན་རྣམས་འཕགས་ཡུལ་མཁས་མཆོག་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀྱང་དགོས་པ་ཆུང་བ་དང་། འཁྱུལ་གཞི་ཆུང་བ་སོགས་ནས་ཆེར་མ་
 བཤད་ལ། ལྷ་སྟེའི་གྲུབ་མཐའ་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་ཀྱང་། མཁས་པ་གཞན་
 ཀྱིས་མ་བཤད་པས་དགོས་པ་ཆུང་ལ། འདོད་ཚུལ་ནི་རྒྱ་བ་བཅུད་དང་། མི་
 རྒྱ་བ་མཐའ་དག་བྱེད་པ་པོ་ར་སྒྲ་ཆས་བྱེད་པས། དེ་མཉེས་པ་ལས་མཐོ་ངེས་
 དང་། མ་མཉེས་པ་ལས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འདོད་ལ། དེ་དག་གོས་དཀར་པོ་
 རྩོན་ཞིང་། ཟས་དབྱང་ཆུ་སོགས་དུས་མིན་མཆོན་མོ་བ་བཤད་། ལྷགས་
 བསད་ནས་ལྟ་དེ་མཆོད་པ་སོགས་བཤད་ལ། སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་
 བཅུད་བཅུ་སྟོང་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ཉེ། བསྐྱུས་རྒྱུད་ལས་བྱེད་པས་རྒྱ་དང་མི་རྒྱ་
 ལས་སྐྱེས་མཐའ་དག་སྐྱེད་ཅིང་སྟག་གཟིག་རྣམས་ཀྱི་ཐར་པ་དག་ནི་རྒྱ། ། དེ་
 མཉེས་པ་ལས་མི་རྣམས་མཐོ་ངེས་སུ་འགྱུར་དེ་ནི་རྒྲ་ཆའི་ངེས་པར་བསྟན་
 པའོ། ། ཞེས་གསུངས་ལ། འབྲུག་འབྲེལ་ལྟར། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་སོགས་ཀྱི་
 དུས་སུའང་སྟོང་བ་དཀར་པོ་འཕ། དགོ་སྟོང་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་ལྷགས་བྱུང་
 བས། ལྟ་ངན་ལ་འདི་བྱུང་དང་འདི་མི་འབྱུང་ཞེས་སུ་ཞིག་གིས་སྐྱ་ཅུས་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དག་ག་དགོས་ཆུང་བ་དག་
 དང་། བོད་འདི་ནའང་པཎ་བོན་དག་ཅེས་པཎ་དེའི་ལྷགས་ལས་སྟོན་པ་དང་།
 གྲུབ་མཐའ་གཞན་དུ་རང་གིས་ཁས་ལེན་པ་དག་དང་། རྒྱ་ན་ལྟ་སྐྱེན་ལྷགས་
 ཀྱི་རྟ་ཤང་འགའ་ཅེ་ཡོད་པར་གྲགས་པ་ལྟ་བུ་ནང་བ་ལས་གཞན་དུ་ཁས་འཆེ་
 བ་དང་། ནང་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང་ལྷག་ཐུབ་ཀྱི་རྗེས་ནས་ངེད་ཀྱི་ཆོས་འདི་
 གསར་དུ་བྱུང་བར་འདོད་ཅེས་ཟེར་བའི་སྟགས་པ་བྲིམ་བཅུན་གྱི་གཞི་མཐུན་

རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཅམ་བྱང་ཡང་། དེ་དག་གི་ལུགས་ཅུ་བར་མ་བཟོད་པ་ནི།
 དགག་དགོས་ཆུང་ལ། གཞན་བོད་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྲ་དར་དང་བྱི་དར་གྱི་མཁས་
 གྲུབ་སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱང་མཐོང་ལ་ཤེས་མོད་ཀྱི། འཕགས་ལུལ་གྱི་བྱི་ནང་
 གི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་པོ་དག་དང་། མདོ་རྒྱད་དུ་མ་དང་། བུམས་ཆོས་དང་། རྒྱན་
 རྒྱག་གི་གཞུང་དང་། དེ་དག་གི་རྗེས་འབྲངས་ཉི་ལྔ་ལྟ་བུའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་
 པོ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལྷ་གགས། ཞི་བ་ལྷ་སོགས་དང་། ལེགས་ལྷན་ཡབ་
 སྲས་དང་། ཡེ་ཤེས་སྣང་པོ་ལྷ་པ་བ། ཞི་བ་འཆོ་ཡབ་སྲས། འཕགས་སངས་
 ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཆད་ཐུབ་བྱས། གཞན་ཡང་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་གྱི་
 བཤད་པ་དང་མན་ངག་མང་བའི་སྟོབ་དཔོན་བྱང་བཟང་རྗེ་རྒྱ་རི་གཉིས་དང་།
 མི་ཉི་ཤ། བཅ་ཆེན་ལྷན་སྐྱེས་རྗེ་རྗེ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་འང་ལེགས་ཆ་ལྷངས་
 ཉེ་བཤད་པ་ན། འཕགས་ལུལ་གྱི་འང་ཆད་མ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཅུང་ཟད་རང་
 གཞན་གྱི་ལུགས་ཅོར་བ་ཁ་ཤས་དང་། བོད་གྱི་འང་གཞུང་འདི་དག་གང་དང་
 ཡང་མི་མཐུན་པའི་ལུགས་དག་ནི། ཆེན་པོ་སྤྱ་འབྲེ་ཞིག་གིས་བཤད་ཀྱང་
 འབྲུལ་བ་རྟོགས་སྤྲ་བ་དང་། མང་དུ་སྤྲས་ན་བོད་རྣམས་དག་རུ་སྤང་། །ཞེས་
 པ་ལྟར་དགག་བྱ་ཆེ་ལ་དགོས་པ་ཆུང་བས་ཁོ་བོས་ཅུ་བ་འདིར་མ་བཤད་
 རོ། །བོན་ནི་ཐེག་པ་དེམ་དགྲུང་འདོད་དེ། རྟོལ་བོན་གཤེན་རབ་སྟོན་པའི་
 རྗེས་སྤྱ་འབྲངས་ནས། མོ་ཅིས་སོགས་བྱེད་པའི་སྤྱ་གཤེན། གཤེན་ཆོག་
 བྱེད་པའི་འདུར་གཤེན། སྤང་གཤེན་ལྷ་བོན་པོ། ལྷས་ངན་དང་མཐུ་གཏད་
 བྱེད་པའི་འབྲུལ་གཤེན་ཉེ་བོད་ཀྱི་ལྷ་འབྲེ་བབས་ནས་སྤྲ་བའི་བོན་པོར་
 གགས་ཉེ། རྒྱའི་ཐེག་པ་བཞི་དང་། འདུལ་མངོན་པར་བྱིན་འབྲེ་མིན་དུ་བཅོས་
 ཉེ། དག་བསྟོན། བར་མ། དག་ཚུལ། དག་སྟོང་བཞིའི་དོད་དུ། དག་བསྟོན་
 དང་། གཙང་མ་གཙུག་ཕུད་པ། བྱང་སྟོང་པ། ཨ་དགར་བ་སྟེ་འབྲས་བུའི་ཐེག་

པ་བཞིར་གྲགས། འདི་བཞི་ལྟ་སྟོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པའོ། །དགྲ་བ་ནི་ལྟ་བ་
 གཙོ་བོར་སྟོན་པས། རྫོགས་རིམ་ནི་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཅིང་། ལུས་ངག་
 གི་དགོ་བ་བྱེད་དུ་གསོད་པའི་རྟུལ་གི་ལུགས་དེ་འཛིན་པ་སྟེ། འདི་དག་
 རྣམས་ཀྱིས་སེམས་བཞག་པའི་སྟོང་ཏང་ཤར་བ་དེ་ལ་སེམས་ངོ་མཐོང་བར་
 བྱེད་ཅིང་། སྟོང་སང་དེ་གཅིག་ཤར་བྱིན་ལྟ་བུ་རྫོགས་རིམ་སྟེས་པར་འདོད་པ་
 གཅིག་ཡིན་སྟངས་སྟེ། གཟུགས་བརྒྱན་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལས། ཅིར་ཡང་མི་
 རྟོག་གང་དུ་མི་འཛིན་པར། །མ་བཙུགས་གསལ་ལ་མི་རྟོག་དེས་བཟུང་མེད། །
 བོན་དང་རྫོགས་ཆེན་ཏུ་ཤར་ཏིང་འཛིན་ལ། །མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྷག་མཐོང་
 གཟུགས་བརྒྱན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བོད་བྱིངས་ཀྱང་དེ་
 ལྟར་འདོད་པ་མང་བར་སྟངས་ངོ་། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི།

རྫོགས་དང་རྣམ་གྲངས་པན་ཚུན་གཅིག་མེད་འཛིག །ཐར་བ་གཟུགས་ཕྱིར་
 ལས་ཟད་དོན་མེད་འགྱུར། ། ཆེ་ཆུང་འགྱུར་ན་མི་རྟོག་ཚུལ་གཅིག་འང་
 འགྲུལ། ། ཞེས་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་སྟེ་དེ་ལ་ཟད་བྱེད་པ་རྣམས་སྟོག་གམ་
 བདག་སོགས་ཆོག་དོན་པལ་ཆེར་རྫོགས་དང་རྣམ་གྲངས་གཉིས་ཀའི་བདག་
 ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྫོགས་རྟོག་ལ་རྣམ་གྲངས་མི་རྟོག་པས། སྟོག་སོགས་
 ཅི་མི་འཛིག་ཀྱང་འཛིག་པ་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་ལ། སེམས་པ་ཅན་རྣམ་
 བདག་དེའི་བདག་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་རྫོགས་དེ་རྣམ་གྲངས་དང་འབྲེལ་ན། དེ་
 སྟུང་ཡོད་མ་དོར་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འབྲེལ་ལམ་སྟུང་གྱི་ངོ་བོ་དོར་བ་དང་
 འབྲེལ་བ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་སེམས་པ་ཅན་འཛིག་བཅས་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། སྟེ་ཕྱིའི་གནས་སྐབས་ལ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 རྣམ་མཁའ་བཞིན། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་རྟོག་པ་ཉམས་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་ཅན་
 འགྲུལ་ཡང་བྱེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོད་ཆེན་ལས། དེ་ལ་འང་རྫོགས་ནི་རྣམ་

གངས་དང་། །གལ་ཏེ་འགྲེལ་དུ་འགྱུར་མེད་ན། །དེ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་
 ཕྱིར། །དེ་ནི་འགྱུར་བ་ཅན་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་དེ། སྤར་རྩས་
 དང་བྱད་པར་བཤད་པ་ལྟར་རྩས་གཅིག་པས་རྟགས་དེ་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། །འོ་ན་
 དེ་གཉིས་ལ་འཛིག་མི་འཛིག་གི་སྟོན་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པར་ཐལ། །དེ་གཉིས་
 རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་གི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དཔེར་ན་རྣམ་
 གངས་གི་དངོས་སོ་བཞིན། །འདོད་ན། །དེ་གཉིས་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་ཡང་
 མི་འགྱུར་བས་རྩས་ཀྱང་གཅིག་པར་ཐལ། །རྩས་དང་རྣམ་གངས་གཉིས་དོན་
 དམ་པར་ཆ་ཅི་ཡང་དབྱེར་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་ཉིད་ལས།
 དེས་པར་བྱད་པར་ལྡན་པ་ཡིས། །རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཉིད་དེ། །དེ་
 ལྟར་ཡིན་ན་ཐ་དད་ཉིད། །རི་ལྟར་ཡང་ནི་སྦྱབ་དཀའ་སྟེ། །སོགས་སོ། །
 འགྲེལ་བར་སྦྱར་དག་མཛད་དེ་འདིར་ཐལ་བ་བྱས་སོ། །རྒྱས་པར་བཀག་སྟེ་
 དེར་བལྟའོ། །དེས་ན་ཁྱོད་གི་འདོད་པ་ལྟར་གི་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་
 གིས་གྲུབ་སྟེ། །སྟེ་འཛིག་ཁོ་ནའི་རང་བཞིན་གིས་རྣམ་གངས་འབའ་ཞིག་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་ཉིད་ལས། །སྟེ་དང་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་གི། །རྣམ་
 གངས་ཁོ་ན་འབའ་ཞིག་དག །ཡང་དག་ཡོད་ཀྱུར་དེ་ཡི་ཕྱིར། །བདག་མེད་
 གསལ་སྤང་བྱི་མ་མེད། །ཅེས་སོ། །དེས་ན་འདི་དང་དུས་འཁོར་ལྟར་རྩས་
 དང་རྣམ་གངས་གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་ངོ་སོ་གཅིག་ཚུལ་ཡོད་
 མེད་དབྱེད་ན་མེད་པས་དེའི་ལུགས་གི་རྩས་དང་རྣམ་གངས་གི་བྱད་པར་
 འཛིག་འགྲོ་བས། །དེའི་ཆེ་དེའི་ལུགས་གི་སྟོ་བཏགས་པལ་ཆེར་ཁེགས་འགྲོ་
 བར་བསམས་ནས་རྟེན་པ་དང་སོ་སྦྱས་སོ། །དུས་འཁོར་ལྟར་ལས་ཐད་ཀྱང་
 སྟོལ་བའི་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། །ཐར་པ་རྩལ་སྤྲ་རབ་བསགས་པའི་
 གཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །འགྲོ་བའི་ངོ་སོ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་།

འཇིག་རྟེན་གསུམ་བཞུལ་ནས་ད་ལྟར་གྲོལ་ཚུལ་དབྱེད་ན་མི་རུང་བས་སོ། །
 ལ་ལར་སློག་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་ལ་ལར་སྟོབས་དང་ལྡན་ནས་གྲོལ་ཚུལ་
 ཡང་དེས་ཁེགས་ལ། སློག་ནི་ལུས་ཆད་བཞིན་ཡོད་ན་མི་རྟག་པར་ཐལ། དེ་
 རེས་ཆེ་ལ་རེས་ཆུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སློག་ལ་བཅད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ།
 ལྡན་ཤིང་དང་ལག་པ་སོགས་བཅད་ཆེ་དུམ་བུ་སོ་སོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཆ་གཅིག་ལ་མི་གནས་ཟེར་ན། ཤིང་དུམ་བུར་བྱས་ཏེ།
 བཙུགས་ཆེ་ཆ་གཉིས་ཀ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། སློག་དེའི་ཆ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་
 ཕྱིར། སློག་དུ་མར་ཐལ་བ་སོགས་དུས་འཁོར་ཆད་ཆེན་དབུ་མ་སྟོང་པའི་
 འགེལ་བ་སོགས་ལྟར་འཕེན་ནོ། །ཚུལ་གསུམ་མ་ཆད་པའི་ཚུལ་གཅིག་པའི་
 རྟགས་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཞན་ལ་དོན་རྟོགས་སྐྱེད་པའི་རུས་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།
 དེ་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་ནོ་སོགས་ཤིན་དུ་སྐྱབ་སྤྲོས་སྟེ། ཆད་ཆེན་ལུ་
 ཉེར་གཉིས་པ་ལས། ཚུལ་རེའམ་གཉིས་གཉིས་དོན་ལྡན་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟགས་
 ལྟར་སྤང་བར་འདོད། །ཅེས་སོགས་དང་། སློགས་སྤང་གིས། ཚུལ་རེ་རེ་དང་
 གཉིས་གཉིས་པ། །རྟགས་དོན་མིན་པར་དོན་གྱིས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཙུ་བཞི་པོ་མི་མཁྱེན་པས་ཀུན་མཁྱེན་
 མིན་པར་སྤྲོ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བཙུ་བཞི་མཁྱེན་ཡང་བསྟན་ན་དོན་མ་
 ཡིན་ཆེན་པོ་སྐྱེད་པར་དགོངས་ནས་མ་གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་
 ལྡན་ནམ་ཞེས། །ཁུས་ན་རྒྱལ་བ་མི་གསུངས་བཞུགས། །གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་
 ཐབ་པའི་ཆོས། །སྟོད་མིན་འགོ་ལ་མི་གསུངས་པ། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་མཁས་
 རྣམས་གྱིས། །ཀུན་མཁྱེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཤེས། །ཞེས་སོ། །དེ་

བཞིན་དུ་སྐྱོན་བསྟན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཁོར་བ་ལ་
 ཐོག་མ་མེད་པས་མེད་པར་མཁྱེན་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྐྱོན་མིན་
 ལ། དེ་བཞིན་དུ་མཛེས་མ་བསད་པ་མཁྱེན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཡིན་པ་
 དང་དེའི་འཇུག་པའི་རྒྱ་རིས་པས་ཞག་བདུན་ལོན་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་བར་
 གསུངས་པས་མ་མཁྱེན་པ་མིན་ལ། ལྷང་བཟེད་དགྲས་པ་བཞིན་ལོག་པ་ནི་
 རྗེས་འདྲུག་ལ་སེམས་མི་ཁྱུ་པའི་གདམས་པ་སྐྱོན་པ་དང་། རྩ་བ་གསུམ་
 རས་ཏྲ་ལྟ་བུ་དང་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
 མཆོད་ནས་སྤྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལྷང་བསྟན་པ་དང་། ལྷག་མ་ནི་དབྱུ་མ་སྟོང་
 སོ་ལས། སྤང་ཆེན་གདུལ་བར་བྱ་བྱིར་དང་། །འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་འདུལ་བའི་
 བྱིར། །བཅོམ་ལྡན་གྱིང་ཁྱེར་གཤེགས་པ་ཡིན། །བྱབ་པ་བཅོམ་ལྡན་མི་
 མཁྱེན་མིན། །ཞེས་དང་། ལྷས་སྐྱེན་གྱིས་སྐྱོགས་འཕངས་པ་ནི། དེ་ཉིད་
 ལས། ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྐྱོགས་འཕངས་པ་དང་། །དེ་ཡང་འགྲོ་ལ་ཕན་བྱིར་
 ཏེ། །གཞན་གྱི་གཞོད་ལས་གྲོལ་བའི་བྱིར། །ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་བསྟན་པ་
 ཡིན། །ཞེས་དང་། ལྷས་སྐྱེན་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་ན་འཁོར་སྐྱར་ཏུ་བྱུར་ནས་གཞོད་
 ལ་བྱུང་ན་མི་གཞོད་པས་རབ་བྱུང་མ་བསྐྱོག་ལ། སྐྱུ་མ་མཁན་བཟང་སོ་ལ་ཆོ་
 འཕུལ་བསྟན་ནས་ཕན་བདགས་པའི་ཆེད་དང་། ལྷག་སྟོད་འཕོས་པ་མཁྱེན་
 ཡང་། བདག་ཉིད་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཚུལ་ཡིན་པས། བདུད་ཅི་བགོ་འདོད་པ་
 དང་། བྱས་པ་གཞོ་བ་དང་ལྷ་སྐྱུ་སོགས་དགའ་བའི་ཆེད་དུ་བྱི་མད་མཛད་ལ།
 ཤིང་གི་ཕྱང་སོ་ལྷ་བུའི་མདོ་སྤེ་བསྟན་པ་ནི། བསམ་ངན་གྱི་དགོ་སྟོང་དྲུག་ཅུ་
 དང་། ཆེ་བད་པའི་དགོ་སྟོང་དྲུག་ཅུ་དང་། འདོད་ཆགས་ཆེ་བའི་དགོ་སྟོང་དྲུག་
 ཅུ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་གཟིགས་ནས་ཆོས་བསྟན་ནས་བྱུང་པར་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་
 དང་། ཞབས་ལ་སེང་ལྷེང་གི་ཆོལ་བ་བྱུག་པར་བསྟན་པ་རྣམས་སྐྱེན་བསྟན་པའི་

མེད་དུ་ཚུལ་བསྟན་ནས་ལས་འབྲས་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ་དང་། ཀུན་
 མཁྱེན་ལ་སྒོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་མིང་རིགས་མ་བསྟན་ཀྱང་ལུང་བསྟན་པར་
 མཛད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ནད་འབྲ་བ་དང་། བྲམ་ཟེ་སོགས་ཀྱི་གཞན་དོན་མཛད་
 པ་སོགས་འདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་མཁས་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པར་ཐབས་ལ་
 མཁས་པའི་མདོ་དང་། ལང་ག་ཤེགས་སོགས་ན་ཅི་རིགས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 ལྷག་མ་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། ཤིང་རྣམས་ལ་
 དབང་པོ་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་
 མེད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སེམས་མེད་བཞིན་དུ་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པ་
 འབྱུལ་བ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་པ་ལས། རི་ལྷར་མིག་མེད་ཀྱང་
 ཁབ་ལྷགས་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ལས་ལྷགས་འབྱར་བར་འབྱར་བ་དང་འཁར་
 བའི་སྒོད་ལ་ན་བ་མེད་ཀྱང་སྐྱ་ཆེན་པོ་གྲགས་པ་ནི། དེ་ལ་སྐྱ་སྟན་འབྱུང་བ་
 དང་། དུག་ལ་སྐྱ་དང་ལྗེ་མེད་ཀྱང་ཁག་དང་བྱིའི་རྗེས་སུ་རྒྱས་པར་འབྱུར་
 ཞིང་། ཚུ་དང་ཁག་ལས་ལྷ་བ་འབྱུང་པ་དང་། བྱིལ་བྱ་སོགས་ལ་ལུས་ཀྱི་
 དབང་པོ་མེད་ཀྱང་སྐྱའི་རྒྱན་འབྱུང་བ་དང་། བྱི་བའི་དུག་གིས་དུས་ཆོད་ཤེས་
 པ་མེད་ཀྱང་ནམ་ཞོད་འབྱུང་བའི་ཆེ་རྒྱས་ཤིང་ལྷང་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་
 འབྱུང་དང་། ཏ་བྱ་ཤ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་མིག་གི་དབང་པོ་མེད་ཀྱང་རྒྱུད་གི་
 ཁམས་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་ལས་འཁྲི་ཤིང་སྟེང་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ། མའི་
 འབར་བ་བཞིན་ནོ། །སྟན་སྐུལ་མགོ་དང་། སུ་གར་ཅ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྒྱས་
 རྒྱས་པར་འབྱུར་ལ་ཉེ་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འཕྲོག་པར་གྱུར་པ་ན་ནང་གི་རྒྱ་
 སྐམ་པ་ན་ལུས་ལ་འདབ་མ་རྒྱས་པ་དེ་ཉེ་མ་ལ་མཛོན་པར་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ཏེ།
 བགས་པ་རྫོན་པ་སྐམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཤིང་
 དང་མ་དུ་ལུང་ག་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་དང་། བྱུང་མེད་ལང་ཆོ་

དར་ལ་བབས་པའི་རྒྱ་ལ་བར་རྒྱ་སྒྲིགས་བྱས་ནས་བརྒྱན་ནས་ཐུང་ན་མེད་
 པའི་ཤིང་ལ་རྒྱ་ལ་བསྐྱུན་ན་འབྲས་བྱ་དང་མེ་ཏོག་འབྱུང་བ་དང་། ལང་ཆོ་
 དར་ལ་བབས་པའི་བྱ་མེད་ཀྱི་ཁ་ཕྱར་ཆང་གིས་བཀའ་སྟེ་མེ་ཏོག་མི་འབྱུང་
 བའི་བ་གྲུ་ལའི་ཤིང་ལ་གཏོར་ན་མེ་ཏོག་རྣམས་བཞད་དེ་འབྱུང་བ་རྣམས་
 གྲང་ཡིད་དབང་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་མིན་གྱི་མཐུད་སྤྱད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་
 ཞེས། དཔེར་ན་རིམས་ཉིན་གསུམ་པས་བཏབ་པ་ལ། སྤྱན་མཚམས་སྤྱ་སོ་
 བཀ་ཆག་པའི་དུམ་བྱ་རེ་བྱིན་པ་ཉིན་གསུམ་དུ་བྲས་ན་ཞི་བར་འགྱུར་བ་
 བཞིན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རེག་པས་འཁུམ་པ་དང་ཉི་མའི་རྗེས་སྤྱ་འབྲངས་པ་
 ཡང་མ་ངེས་ཏེ། མེ་ལ་སོགས་པ་རེག་པའི་བགས་པ་དང་། སྤྱ་དང་འཁུལ་
 འཁོར་དང་རྒྱ་སྐར་དང་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པ་བཞིན་
 རོ། །གཞན་ཡང་ལྗོན་ཤིང་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱེ་གནས་
 བཞིས་མ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དཀྱིལ་དུ་བཅད་གྲང་བཅོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དཔེར་ན་ཕག་དུམ་བཞིན། དེས་ན་བེམ་པོ་ཡིན་རོ། །དབྱུ་མ་སྣང་པོ་ལས།
 ལྗོན་ཤིང་སེམས་དང་བཅས་པ་མིན། །རྒྱེ་གནས་བཞིར་ནི་མ་བསྐྱས་ཕྱིར། །
 དཀྱིལ་དུ་བཅད་གྲང་བཅོད་པའི་ཕྱིར། །ཕག་དུམ་བཞིན་དུ་བེམ་པོ་ཡིན། །
 ཞེས་སོ། །ཤིང་སོགས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དུས་སྤྱ་སྤྱེས་པའི་
 ཕྱིར། རྟེན་བཞིན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་འདྲ། འཕེལ་བའི་ཕྱིར་
 རྟེན་བཞིན། དུག་ཤིང་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཡོད་དེ། སྤང་སེམས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་བའང་མ་ངེས་པར་ཐལ། དེ་ནི་རིགས་མཐུན་པ་ལས་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱ་དང་སེན་མོ་དང་སེན་ད་བའི་ཚྭ་དང་སྤྱན་སྤྱན་དའི་
 འབྲས་བྱ་བཅད་པ་དང་། བེཾ་རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་སྤྱ་གྲུ་དང་། གྲོག་མཁར་དང་།
 ལྗོག་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཏེ། རིན་ཆེན་དང་གསེར་གྱི་སྤྱ་གྲུ་

ལ་སོགས་པ་རྣམས་མུ་འཛིན་གྱི་སྒྲ་སྒྲོག་པའི་དུས་སུ་སྐྱེ་བའི་མ་ངེས་པ་ཁོ་
 བ་ཡིན་ཏེ། དབྱུ་མ་སྣང་པོ་ལས། སྒྲོག་པ་བྱུ་བྱ་བེ་རྒྱུ། །རིན་ཆེན་གསེར་
 གྱི་སྒྲུག་སོགས་གྱིས། །ཤིང་རྣམས་སེམས་ལྡན་བཅས་པ་ནི། །འདི་ལྟར་མ་
 ངེས་པ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་སྒྲ་སྒྲོགས་ངང་སྔོང་དག་གིས་བཤད་པའི་
 སྒྲན་སོགས་གྱིས་པན་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་གནས་ལུགས་དང་།
 འཁོར་འདས་ཤེས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། སྐབས་འགའི་རྒྱང་ཟད་བདེན་ཡང་
 ལྷག་མ་སྒྲོན་པའི་ཆོག་ལྟ་བུ་དང་སྒྲ་སྒྲོགས་གྱི་ལུགས་འདི་དབྱེད་ན་མི་རྒྱང་
 བ་བོང་བྱའི་འོ་མ་བསྐྱབ་ན་བཤད་ཅི་བོ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱུ་མ་
 སྣང་པོ་ལས། འགའ་ཞིག་དོན་བཞིན་མཐོང་བ་ཡིས། །ཀུན་ཏུ་དོན་བཞིན་མ་
 ཡིན་ཏེ། །གནག་རྩི་སྒྲོན་པའི་ཆོག་རྣམས་ནི། །ཀུན་ཏུ་རི་བཞིན་དོན་མིན་
 བཞིན། །ཞེས་དང་། ལེགས་ལྡན་གྱིས། དེ་ལྟར་ན་བོང་བྱའི་འོ་མ་བསྐྱབས་པ་
 ལས་མི་གཙང་བའི་ཅི་འབྱུང་བ་ལྟར་སྒྲ་སྒྲོགས་རྣམས་གྱི་སྒྲས་པ་དེ་བཞིན་
 འོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་རྒྱ་ཆེར་རྗེས་སུ་དཔག་པས་དབྱེད་རིགས་ཏེ། ཤེས་
 བྱའི་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བར་འདོད་པས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་བྱ་
 གཟིངས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་མཆོའི་མཐར་ཕྱིན་ཆེ་གཏོང་བར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟིངས་དང་བྱ་སོགས་བཞིན། དབྱུ་མ་སྣང་པོ་ལས།
 རི་ལྟར་སྒྲུང་བཞིར་བརྒྱལ་འདོད་པ། །གཟིངས་དག་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ལྟར། །
 དེ་བཞིན་བཏང་བྱ་ཡིན་ན་ཡང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་བཟུང་བར་རིགས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲས་པ།

མཆོད་འོས་སྟོག་ཅན་དྲུག་དགའི་རྒྱ་མཚན་དང་། །
 རྒྱས་དང་རྣམ་གངས་ཆེག་གི་དོན་དགུ་རྣམས། །
 མ་འདྲེས་མ་ལོར་བ་འོག་རི་མོ་ལྟར། །
 རབ་གསལ་ཆེས་གསལ་ཤིང་རྟ་ཆེ་བཞིན་བཞོད། །

དེ་ལྟར་ཐུ་སྟེགས་ལུགས་ངན་མི་ཤེས་པར། །
 ཟེར་སྟོས་གིས་དང་དོན་སྦྱི་མ་ཤར་དང་། །
 གྲུབ་མཐའ་སྦྱ་འདོད་རྒྱ་མཚན་མ་གོ་ཡང་། །
 ལུགས་དེ་འགོག་འདོད་སྒྲན་པོས་སྟོངས་འདི་གང་། །

ཡུལ་དང་དུས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བའི་གཞལ་བྱའི་གནས། །
 སྤ་ཞིབ་མ་འདྲེས་སྟོ་གོས་ཤེས་མིག་འདིར། །
 རྣམ་པར་གསལ་འདིས་འཇམ་མགོན་སྟོང་དབུས་སུ། །
 བཞུར་སམ་མཁྱེན་པའི་གཏེར་དུ་གོར་མ་ཆག

འགྲན་པར་འདོད་ཀྱང་ལེར་བཤད་ཆེ་བལ་འདི། །
 ཡོངས་འདྲའི་རྟ་འཕྱང་བཞིན་དང་གཏོང་ལྷ་བཞིན། །
 བརྩ་གཉིས་བདག་བཞིན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཞིན། །
 མཛོན་དུ་གྱུར་ལ་སྟོན་པའི་གར་གྱིས་ཅི། །

ལུགས་ལྟེ་སྦྱ་བའི་འོ་མཆོར་རྣམ་སྟོད་རྒྱས། །
 མཛེས་སྤྱད་རབ་རྫོགས་གྲུབ་གཞུང་དབྱངས་ཅན་མ། །

མཐོང་ཆེ་ངོ་མཚར་ཆོ་ག་བྱེད་པ་པོ། །
རྣམ་སང་ཀུན་གྱི་མེས་པོར་རྒྱལ་རྣམས་སྐུང་། །

ཞེས་བྱུང་བའི་མཐའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འབྲུལ་སྟོང་གཞོང་ལྗེའི་སྐྱ་དབྱངས་
ཀུན་མཁྱེན་ལམ་གསལ་སྟོན་མེད་རྣམ་བཤད་ལས་གཅེར་བྱ་བའི་རྟག་མཐའ་
ཆོད་མས་བསལ་བའི་སྐབས་སམ་ལེའུ་བདུན་པའི་འགྲེལ་པ་བྱུང་བའི་ཅིན་ཏོ། ། །

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ལེའུ་བརྒྱད་པ་གྲེ་སྤྲིའི་འདོད་ཚུལ་བསྟན་པ།

༥ བླ་ཁ་མ་མི་སྤར་སྤས་ཀྱི། ལྷ་མ་དང་མཁྱེན་པའི་གཏེར་དཀར་སེར་
 རྣམ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཞབས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། ། དེ་ལ་འདིར་གཉིས་
 པ་རང་སྡེ་བདག་མེད་པ་རགས་གཏན་ལ་ཐབ་རིམ་ལ། ལུང་རིགས་གྲིས་
 རང་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་བཞིར་བཞག་པ་དང་ སོ་སོའི་ལུགས་གཉིས། དང་
 སོ་ལ་འཐད་ལྡན་བཞག འཁྱུལ་བ་དགག ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བཅད་ཚུལ་
 གསུམ། དང་སོ་ནི་ **རང་སྡེ་གྲེ་སྤྲི་མདོ་སེམས་དབྱུ་མ་བ།** ། **བཞིར་ངེས་**
འདིར་ནི་གྲུབ་མཐའ་ལྔར་མིན་གསུངས། ། ཞེས་པ་རང་སྡེ་ལ་གྲེ་མདོ་དབྱུ་
 སེམས་བཞིར་གངས་ངེས་ཏེ། སྟོན་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་དཀའ་
 ཡང་། ལྷག་སེང་གི་བསྟན་པ་འདི་ལ་གྲུབ་མཐའ་ལྔ་བ་དང་། ཐེག་པ་ཉན་རང་
 ཐེག་ཆེན་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཐེག་པ་བཞི་བ་མེད་པར་མདོ་སྤྲུགས་དུ་
 མ་དང་། མཁས་གྲུབ་དུ་མས་བཤད་པའི་བྱིར། རི་སྐད་དུ། རིགས་ལྡན་
 གྲགས་པས། གྲེ་བྲག་སྤྲ་དང་མདོ་སྡེ་པ། ། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་དང་དབྱུ་མ་
 རུ། ། འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། རོ་རྗེ་སྒྲིང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་གྲེ་བྲག་སྤྲ་བའི་
 གཞུང་། ། དེ་ནས་མདོ་སྡེ་པ་ཞེས་འགྱུར། ། རང་ཆོས་རྣམ་ཤེས་སྤྲ་བ་དང་། །
 དེ་ནས་དབྱུ་མའི་གཞུང་ཞེས་བྲ། ། ཞེས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་པ་དང་རང་རྒྱལ་
 འདིར། ཐེག་པ་ཆེན་སོ་གསུམ་པ་སྟེ། ། སངས་རྒྱས་པ་ཡི་བཞི་བ་དང་། ། བྲུབ་
 པའི་གཞུང་ནི་ལྔ་བ་མེད། ། ཅེས་གྲུབ་མཐའ་དང་ཐེག་པའི་གངས་ངེས་བསྟན་
 ཅིང་འཕགས་པ་ལྟས་གྱང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་བཞིར། ། ཡིད་འདོད་
 རྣམས་གྲིས་མདོན་མཐོང་སྟེ། ། གྲེ་བྲག་སྤྲ་ལ་སོགས་པའི་ལམ། ། བཤད་པའི་
 དེ་ཉིད་སྤྱབ་པ་སོ། ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་ཡང་། ཡང་དག་པར་བསྟུས་

ན་རྣམ་པ་བཞེར་མཐོང་སྟེ། གང་ཞེ་ན་འོག་ནས་འཆད་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་
 ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཞེས་དང་། རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་
 དང་། མདོ་སྟེ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྦྲ་བ་རྣམས་ནི། དངོས་པོ་ཡོད་
 པ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་མི་སྟོན་པ་སྟོན་པ་ན་ཞེས་དངོས་སྦྲ་བ་གསུམ་དུ་བཤད་
 པས་དབུ་མ་དང་བཞེར་འདོད་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་ལྟན་སྟེས་རྟོ་རྟེས་ཀྱང་། མདོ་
 སྟེ་བྱེ་བྲག་སྦྲ་རྣམ་རིག་། དབུ་མའི་ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཨ་མ་རྩུ་ཉི་པས་
 ཀྱང་། རྟོ་རྟེ་སྟོང་འགྲེལ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། དེ་ཉིད་རིན་ཐང་ལས། ཐེག་པ་ནི་
 གསུམ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 ཞེས་བྱའོ། །གནས་པ་བཞེ་སྟེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་དང་། མདོ་སྟེ་བ་དང་། རྣམ་
 འབྱོར་སྟོན་པ་དང་། དབུ་མ་པའི་དབྱེ་བས་སོ། ། ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་དག་
 ལས་རྒྱལ་བས་ཀྱང་བདེ་གཤེགས་གཞུང་གི་རབ་བྱེད་རང་འགྲེལ་ལས། ཁ་
 ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་དང་། མདོ་སྟེ་བ་དང་། རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པ་དང་། དབུ་མ་
 པས་དབྱེ་བའི་སངས་རྒྱས་པ་བཞེས་སོ། ། ཞེས་དང་། བཤམ་འགོ་རྒྱ་མཆོའི་
 རྒྱད་ལས་སྟོན་ལམ་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་ཆོས། །མདོ་སྟེ་རྣམ་ཤེས་དབུ་མ་
 པ། །མོས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམ་བཤད་དེ། ཞེས་དང་། རྟོ་རྟེ་ཨ་ར་ལའི་
 རྒྱད་ལས། ཁ་ཅིག་པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ། །ཁ་ཅིག་བྱེ་བྲག་སྦྲ་བའི་ལམ། །
 ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་མདོ་སྟེ་བ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་
 བཞེན་དབྱེས་རྟོར་སོགས་དུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཡང་འཛིག་རྟོན་
 ཀྱི་ཁམས་གཞན་དང་སངས་རྒྱས་གཞན་ལ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟོན་ཁོ་ནར་ཡང་མ་
 དེས་ཏེ། དཔལ་མགོན་ལྷན་མདོ་ཀུན་བརྒྱས་ལས། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་
 ཀྱི་དགོ་བའི་ཆོགས་སྟོན་པ་ཐ་དད་པ་དང་། འདུལ་བའི་དབང་དང་། ཐེག་པ་
 ལྷ་ཆོགས་ཀྱི་སྟོ་སྟོན་པས་ཀྱང་། འཛིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་ཐ་དད་པ་རྣམས་སུ་

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་འཇུག་གོ། །ཐེག་པ་གསུམ་
 དུ་ཡང་མ་ཟད་དེ་ཞེས་སྒྲིང་པོ་བཞོད་པའི་སྒྲིང་བྱེད་དཔལ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ན་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་འོད་འཕྲོ་དཔལ་ཡོན་ཏྲིག་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་ཐར་
 དཔེར་མཛད་པས་སོ། །གྲུབ་མཐའ་བཞི་བོ་དེ་དག་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་
 མཐའ་སྟོབ་བ་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། གྲུབ་མཐའི་སྟོས་བཞག་ན་བྱེ་མདོ་གཉིས།
 ཉན་ཐོས་སྡེ་པའམ་ཉན་ཐོས་པ་དང་། དབྱ་སེམས་གཉིས་ཐེག་ཆེན་པའམ་
 ཐེག་ཆེན་སྡེ་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་ཅུ་ཁམ་ཁས་སྒྲངས་ནས། དེར་བཤད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞེ་ནས་
 སྟོབ་པ་ཡིན་པས་ན་ཉན་ཐོས་པར་བཞག་ལ། དབྱ་སེམས་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 མདོ་སྡེ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བཤད་ཚུལ་ཐེག་ཆེན་གྱུན་མོང་མིན་པ་གང་རུང་རེ་སྟང་
 རྣམ་དམ་བཅའ་སྟོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཐེག་ཆེན་པར་བཞག་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། **འདི་བཞི་ཐེག་དམན་ཐེག་ཆེན་སྡེ་ཚུལ་གཉིས་འང་། །ཐེག་**
གསུམ་ལ་སྟུང་གསུམ་འདོད་ལྔར་དབྱེ་འབྲུལ། ། ཞེས་པ་སྟར་གྲུབ་མཐའ་
 བཞིར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དང་། གྲུབ་མཐའ་སྟོབ་བ་བཞི་བོ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་
 གི་གྲུབ་མཐའ་སྟོབ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་དེའི་ཕྱིར། བོད་ཁ་ཅིག་བྱེ་མདོ་གཉིས་
 ཉན་ཐོས་དང་། སེམས་ཅུམ་པ་རང་རྒྱལ་དང་། དབྱ་སེམས་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 ཐེག་པ་བར་སྟུང་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཤེས་མཁན་པོས་ཀྱང་། བྱེ་སྟེའི་
 རང་དུ་མདོ་སྡེ་པ་འདོད་པས་གྲུབ་མཐའ་གསུམ་བྱས་པ་དང་། བོད་ཁ་ཅིག །
 གནས་མ་བྱ་བ་བྱེ་སྟེ་ལས་གཞན་བྱས་ཏེ་གྲུབ་མཐའ་ལྔར་འདོད་པ་རྣམས་
 འབྲུལ་ཏེ། ལྔར་བཤད་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞིར་བཤད་པའི་ལུང་དང་། ལྷག་ཏུ་
 སངས་རྒྱས་པ་ལ་ལྔ་པ་མི་རིགས་པར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་ཞིང་
 རིགས་པ་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་གྲུབ་མཐའ་སྟོབ་བ་བཞི་

མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་བའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་མཁན་ཡིན་ན་ལམ་ཁྱེད་ས་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། དགོ་བསྟེན་དགོ་ཚུལ་སོགས་སོ་ཐར་སྟོམ་
 ལྟན་ཡིན་ན་ལམ་ཁྱེད་ས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། ལམ་མ་ཁྱེད་ས་ན་
 སྐབས་འགྲོ་དང་བསྟེན་པ་ལ་ཁྱེད་ས་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་གཞི་ད་བྱེད་
 མི་ལང་དོ། །དེས་ན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལྟར། གང་ཟག་ཉན་ཐོས་པ་ནི་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཁྱེད་ས་དགོས་ལ། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ཁས་ལེན་པར་
 མ་ཟད་དོན་ཏོགས་ཀྱང་། བསམ་པ་བྱུགས་ཚུང་བས་རང་དོན་ལ་ཁྱེད་ས་པ་
 ལྡེ་རིའི་བྱ་ལྟ་བུ་སོགས་ཡིན། གྲུབ་མཐའ་ཐེག་དམན་པ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་
 སྡེ་སྟོད་ལྟར་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཅམ་ལམ་བཅས་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་
 མི་ལེན་པ་འམ་སྤངས་ཀྱང་བརྗོད་དོན་ཐུན་མོང་མིན་པ་མི་འདོད་པ་དག་ཡིན་
 བས་དེ་དག་ག་ལ་གཅིག་ཤིང་དག་ལ་དབྱེད་བྱ་མང་སྟེ་མ་སྟོས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་ཚུད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་
 གཉིས་ཀྱན་གཞི་ཉོན་ཡིད་དང་། །ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ས་བཅུ་སྟུ་གསུམ་
 སོགས། །ཐེག་ཆེན་སྡེ་བཀའ་མི་འདོད་ཕྱིས་འདོད་གྲགས། །ཞེས་པ། སྡེ་
 གྱི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་ནི། ཇི་སྐད་དུ། མདོ་སྡེ་སོགས་སུ་མ་བསྟུས་དང་། །
 ལམ་གཞན་ཉེ་བར་སྟོན་ཕྱིར་ཡང་། །ཐེག་ཆེན་སངས་རྒྱས་གསུང་མིན་ཏེ། །
 ཇིག་བྱེད་མཐའ་ཡི་ལྟ་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་ཆེན་སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །སྡེ་སྟོད་གསུམ་དུ་བསྟུས་པར་མི་སྤང་བ་
 དང་། གསུ་སོགས་ལ་ཁྱེད་ས་སྟགས་བསྟུས་པས་སྡེ་ག་པ་འདག་པ་སོགས་
 ལམ་གཞན་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཇིག་བྱེད་མཐའི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟུས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྒྱང་པན་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཁས་སྤངས་པས་ལས་
 འབྲས་བུ་དེན་བཞི་དགོན་མཆོག་སོགས་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དབྱུ་མ་

ལས། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་སྟོང་ན། །སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་མེད་པས། །
 འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །
 ལྟ་བུ་ཞེས་ལེགས་ལྟ་གསུངས། ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་སྤེ་བ་བཙུག་
 པོ་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ནང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་རིགས་པ་
 ལས་དེ་མ་དམིགས་པ་དང་། བཀའ་བསྟུ་བ་དང་པོའི་དུས་སྤངས་མ་བསྟུས་
 ལ། བྱིས་བྱེ་བར་གྱུར་པ་ན་ཡང་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྟུས་
 པའི་བྱིར་དང་། ལོངས་སྐྱེད་དུས་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པར་བཤད་པ་ནས་འདུས་
 བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ། བདེ་ནས་བདེ་བར་འགོ་
 བ་ལ། །སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྦྱིད་ལྷག་འགྱུར། །ཞེས་བྱང་སེམས་བདེ་བར་
 འགོ་བར་བཤད་པས་ཟག་བཙས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྡུལ་བ་དང་འགལ།
 བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོས་ཀུན་ལ་བྱབ་པ་དང་། ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་བསྟན་
 པས་བདག་མེད་དང་འགལ། སངས་རྒྱས་སྤྱང་ན་ལོངས་མི་འདུ། །ཞེས་
 དང་། ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་སངས་རྒྱས་པར་ལུང་སྟོན་པས་སྤང་འདས་ཞི་བ་
 དང་འགལ་ལོ། །དག་བཙམ་ལ་སྟོད་པ་དང་། བྱིས་པར་བྱག་བྱ་བར་སྟོན་པ་
 དང་། སངས་རྒྱས་ལས་བྱང་སེམས་བསྡུགས་པ་དང་། རམ་མཁའ་མཛོད་དུ་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ཡང་ཆོག་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ལྷག་ཐུབ་སྤྱུལ་
 པར་བཤད་པ་དང་། རྟག་ཏུ་མཉམ་བཞག་ཁོ་ནར་དང་། ལས་འབྲས་མེད་
 པའི་བསྡུགས་པ་སྟོན་པ་དང་། སྤྱིག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་རྩ་བ་ནས་འདག་པ་དང་།
 ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་མདོར་ཡང་ཆད་ལྟ་སྟོན་པ་དང་། གི་གིའི་མི་ལམ་གྱི་དབྱེ་
 བ་ཡང་མ་བསྟན་པ་དང་། མདོན་སུམ་དང་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པར་འགལ་
 བ་མང་པོ་སྤྱས་པའི་བྱིར་དང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དེ་ཉིད་མིན་ན་དེ་ཉིད་
 མེད་པར་འགྱུར་བའམ་ལྟས་བསྟན་པའི་དེ་ཉིད་དུ་གྲགས་པ་བ་ལང་སོགས་

བསད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཐལ་ལ། དེས་ན་འདི་ནི་ངེས་པར་བདུད་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་
 གློ་གྲོས་ངན་པ་དང་། མོངས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྣ་ཆོགས་པ་མང་པོ་
 བརྩམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་བས་ན་སྤར་གྱི་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་
 ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་མི་འདོད་པས། ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུང་ལས་ཅ་བའི་རྣམ་
 ཞེས་ཞེས་པས་བསྐྱེད་པར་བཤད། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་འབྱམ་སོགས་ལས་
 བཤད་པའི་བདེན་མེད་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱང་མི་འདོད་ལ། ས་
 བརྩ་དང་ཐེག་ཆེན་ནས་བཤད་པའི་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་མི་འདོད།
 སོགས་སྐྱས་སྤར་བཤད་པའི་ལྷག་མ་རྣམས་བསྐྱེད་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་རྗེ་བརྩན་བྱམས་པས་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། གང་ཞིག་
 རྒྱལ་ལས་ཆེས་མཁས་འགའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་ཆོས་སྤྱོད་བའི་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་བཀར་
 བསྐྱབས། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། སྤར་ལུང་མ་བསྐྱེད་ལྷན་ཅིག་བྱུང་། །སྤྱོད་
 ཡུལ་མ་ཡིན་གྲུབ་པ་དང་། །ཡོད་དང་མེད་ན་ཡོད་མེད་དང་། །གཉིན་པོ་དང་
 བོ་སྐྱེ་གཞན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཐེག་ཆེན་བདུད་ལས་བསྐྱེད་པར་
 གཞོད་པ་ཡིན་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ལུང་སྟོན་
 དགོས་པ་ལ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར་ན་ཐེག་ཆེན་བཀའ་ཡིན་པ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱབས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 རིན་ཆེན་སྤོང་བར་སྐྱའི་ཞབས་ཀྱིས། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་དང་། །སྤྱོད་པ་ཡོངས་བསྟོ་མ་བཤད་དེས། །ཐེག་པ་
 ཆེན་པོར་གཤེགས་ལྟར། །ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་ཅུ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ལམ་མ་ཆང་ཆུལ་གསུངས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་བཀའ་བསྐྱབས། །ལེགས་ལྷན་ཀྱིས།
 ཐེག་ཆེན་སངས་རྒྱས་གསུང་ཡིན་ཏེ། །བདག་མེད་ལ་སོགས་སྟོན་པ་དང་། །

དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཆེ། །སྟོན་ཕྱིར་སྟོབ་མའི་ཐེག་པ་
 བཞིན། །ཞེས་བདག་མེད་པ་སྟོང་པ་སྟུག་བསྐྱེད་མི་རྟག་པ་སོགས་སྟོན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཆོས་དགེ་འདུན་ཏེ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དག་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་སངས་རྒྱས་གྱི་གསུང་
 ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་གྱི་སྡེ་སྡོད་བཞིན་ནོ། །ཡང་འདི་དག་བཀའ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་
 བ་ལ་སྣང་། མདོ་སྡེ་ལ་འདུག་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ། ཆོས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་
 དང་ཡང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རྒྱན་ལས། རང་གི་འདུལ་ལ་སྣང་ཕྱིར་
 དང་། །ཞེས་སོགས་ལྟར་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐུ་མོང་མིན་པ་
 ཉན་ཐོས་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་མི་སྣང་ཡང་སྟོན་མེད་དེ། དེར་མེད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་
 རང་གི་སྐུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟུ་བ་པོ་ཀྱན་བཟང་འཇམ་དབྱངས། གསང་
 བདག་བྱམས་པ་སོགས་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་སྟུང་པ་པོའང་མི་གཅིག་ལ།
 རང་གི་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་མཐུན་པ་སོགས་དང་། ཡང་དབྱིག་གཉིན་གྱིས།
 ལྷ་མ་ཀྱན་དགའ་འོད་ཟེར་དང་། །སྟུག་བསྐྱེད་ཕྱང་སྟོན་ས་སྟོན་དང་། །འཆར་
 ཀ་སྟོང་ཉིད་ཚུ་ལ་སྟེས། །ཞེས་སོགས་དང་། ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་། ལྷ་མ་
 ཀྱན་དགའ་པ་ཏ་ལེ། །སྟུག་བསྐྱེད་ཕྱང་པོ་ས་བ་དང་། །འཆར་བྱེད་སྟོང་པ་
 འཆར་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ཉན་ཐོས་གྱི་སྡེ་སྡོད་གྱི་མདོ་མིང་ཡོད་ལ་
 ད་ལྟ་དངོས་སུ་མེད་པ་དང་། མདོ་འགའ་མ་ཆང་བ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་ཡང་
 དེར་དུས་མེད་ལ་དེ་དུས་ནས་ཉན་ཐོས་གྱིས་མ་ཐོས་པ་མང་ཟེར་རོ། །བྱང་
 སེམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་གྱི་གཞུང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱི་སྡེ་
 པ་བཅོ་བརྒྱད་གྱི་ཁོངས་སུ་འང་འདུལ། བྱད་པར་འགྲེལ་བཤད་ལས། དགེ་
 འདུན་པ་ལ་ཆེན་སྡེ་ཉིད་གྱི་སྡེ་སྡོད་གྱི་གཞི་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁོངས་སུ་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་གཏོགས་ཏེ། དེ་ན་ས་བརྩ་བའི་མདོ་དང་། པ་རོལ་ཏུ་

ཕྱིན་པའི་མཆོན་ཉིད་དག་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་སྡེ་ཉིད་
 གྱི་ཤར་གྱི་རི་བོའི་སྡེ་དང་། རུབ་གྱི་རི་བོའི་སྡེ་དག་ལས་ཀྱང་། འཕམ་ལ་སྐད་དུ་
 ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་དག་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་སྡེ་སྡོད་
 དག་གི་འཛིག་རྟེན་སྤྱོད་པའི་སྡེ་སྡོད་གྱི་གཞི་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་མ་མོ་དང་། ས་བརྩུ་བའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་པལ་ཆེན་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་
 དང་། དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་པའི་བཟང་པོའི་ལམ་པ་པོ་བྱང་དཔལ་ཡོན་ཅན་ན་
 གནས་པའི་ཤིན་དུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས། སྟོབས་དང་མདོན་ཤེས་དབང་
 རོབ་པ། །ཐུབ་པ་ཉི་མ་རྣལ་འབྱོར་པ། །ཀུན་དུ་བཟང་ལ་སོགས་པ་ནི། །ས་
 བརྩུ་པོ་ལ་གནས་བཅས་ནས། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་
 འཛིགས་མེད་རི་བའི་སྡེ་སྡོད་ཁྱིའི་སྡོད་པ་ལས། གོ་ཆ་ཆེན་པོའི་གོ་
 བགོས་ནས། །བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་དབང་རོབ་ཅིང་། །པ་རོལ་ཕྱིན་བརྩུ་
 རྫོགས་གྱུར་ནས། ། སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་མདོན་གྱུར་པ། །ཞེས་པ་
 ལེགས་ལྷན་གྱིས་བྱངས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་དག་གིས་བསྐྱུས་པར་
 འདོད་པས་ན་གྱི་གྱིའི་མི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་སོགས་རྒྱ་ཆེར་
 བསྐྱུབས་ཤིང་། ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་མི་རྟག་པར་འདོད་པའི་བདག་མེད་
 དང་མི་འགལ། གཞུ་སོགས་ལ་ཁུས་བྱས་ཅམ་གྱིས་སྡིག་མི་འདག་ལ། དེར་
 གནས་སྤྱོད་མ་རྫོས་པའི་སྟོན་ལམ་གྱིས་ནམ་ཞིག་བཤེས་གཉེན་བྱས་ནས་
 འདག་པར་བཤད་པས་མི་འགལ། སྤྱང་གནས་སོགས་སྤྱི་སྤྱགས་སྤྱབ་ཆེད་
 དང་། གཞུངས་ནི་ཉིང་འཛིན་ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་ལ་འདོད་ཅིང་། དེ་སྟོན་
 པའི་ཡི་གེ་ལ་གཞུངས་སྤྱགས་བཏགས་པས་མི་འགལ། སྟོབས་བཞི་ཆོང་ན་
 དེས་པའི་ལས་འདག་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་མདོད་གྱི་སྟོན་ལམ་ཡང་འབྲས་བུ་

མངོན་བྱུང་ཡོད་པས་ཆེག་ཙམ་མིན་ལ། ད་ལྟ་མ་བྱུང་ཡང་ཡི་དྲགས་འགའི་
 ལྟར་དང་། ཡང་དག་ལྟ་བ་སྟོན་འགོ་བཤེ། །རི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ལམ་འདི་
 ཉིད། །ཐེག་ཆེན་དུ་ཡང་ཉེར་བསྟན་པས། །དེ་དག་གཏན་ཆེགས་མ་གྲུབ་
 ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདེན་རྣམ་བཅུ་དྲུག་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བར་
 འདོད་པ་དོན་དམ་པར་མི་འཐད་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མཐུན་པས་ཁྱིད་གི་རྟགས་
 མ་གྲུབ་ལ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བ་དག །འཛིག་རྟེན་གྲགས་པ་རི་ལྟ་
 བར། །དེ་བཞིན་དེ་ནི་འགོག་པ་མིན། །དེ་ཕྱིར་གཏན་ཆེགས་མ་གྲུབ་ཉིད། །
 ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་དམ་པར་མཐའ་ཀུན་འགོག་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྒྱ་
 འབྲས་མི་འགོག་པས་ཆད་ལྟ་བསྟན་པའང་མ་གྲུབ་པོ། ། རྣམ་མཁའི་ལྟའི་དེ་
 ཉིད་དུ་ཡང་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཆངས་པར་ཞེན་ཆེ་བས་ཆངས་པས་ལྟ་
 རྣམས་བསྐྱེད་པས་དེས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དུ་འདོད་པས་སོ། །ཤུག་ཐུབ་ཀྱང་
 འོག་མིན་གྱི་རྣམ་སྤང་ཆེན་པོའི་སྒྲུལ་བ་ཡིན་ལ་དེར་མ་ཐད་སྒྲུ་ཆེ་འགའ་མ་
 བཞུགས་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱུང་ཚུལ་དང་འཆོ་བྱེད་ལ་བསྐྱུང་སྟན་ཅི་ཚུལ་
 དག་སྒྲུལ་བ་མིན་ན་བསྐྱུལ་བ་ཀྱངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་སྟོག་མི་གཅོད་པ་
 སོགས་ཆེགས་གཉིས་རྫོགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་དེ་འདྲ་རི་ལྟར་འཐད། འདི་
 སྒྲུལ་བ་མིན་པར་སོ་སྒྲེ་ཡིན་ན་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་རི་ལྟར་སྟོན། རྟེ་བ་ཐ་
 དད་གི་གཞུང་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་སྒྲུལ་བར་བཤད་པ་ཡོད་དེ། ལོག་ཞེན་
 གྱི་རྫོན་པའི་ཆེད་དུ་རྫོན་པའི་གཞུགས་སུ་དང་། མི་དབང་བརྒྱ་སྟེས་འདུལ་
 བའི་ཕྱིར་ཀན་པོའི་གཞུགས་སུ་སྒྲུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མ་འགགས་པ་ལ་ལྟའི་
 མིག་གིས་གང་མཐོང་བྱིས་པས། མ་འགགས་པས་སྒྲས་པ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲུལ་བ་དང་བར་མའི་སེམས་ཅན་གངས་མེད་པ་དག་མཐོང་
 ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཁྱིད་གིས་སྒྲས་པ་ལ་སྦྱང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། རི་

སྐད་དུ། འགའ་ཡིས་ཆོག་གིས་སྐྱར་མེད་པར། །བྱ་བར་མི་རུས་ཞིབ་པའི་
 གྲོས། །སྤྱིང་པོ་ཡོད་དམ་སྤྱིང་པོ་མེད། །མཁས་པས་དེ་ལ་དབྱུད་པར་
 གྱིས། །ཞེས་པ་ལྟར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་མང་པོས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པས་
 སོ། །དེས་ན་སྤྱིན་གྱི་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་བཀར་མི་འདོད་ཀྱང་། ལྷ་
 ལྷུབ་ཡབ་སྲས་དང་། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཡབ་སྲས། སྤྱོགས་སྤྱང་ཆོས་
 གྲགས་སྤྱིན་ཆད་ཐེག་ཆེན་བཀར་འདོད་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་གཉིས་བྱང་ཞེས་
 བོད་གྱི་སྤྱིན་གྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་འདོད་པར་གྲགས་པ་ཡང་ལེགས་པར་
 གོ་སྟེ། གྲེ་སྤྱི་ལ་ཡང་པལ་ཆེན་སྡེ་པའི་མདོ་དག་དང་ཐེག་ཆེན་མཐུན་པས་
 ཐེག་ཆེན་འདོད་པ་ཁ་ཤས་ཡོད་པར་མངོན་ཏེ། རིགས་པས་སྐྱུབ་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་རུས་གྱི་གྲེ་སྤྱི་སྤྱི་དང་གནས་མ་བྱས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་དངོས་
 པོ་མེད་པར་གསུངས་པ་དེ་གངས་ཅན་སོགས་སུ་སྟེགས་ལུགས་ཀྱི་རྟག་
 དངོས་དགག་པ་ཡིན་ཞེས་དགོངས་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་བཤད་པ་
 ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་ཀྱང་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས་དེ་
 ལྟ་མིན་པ་གྲེ་བྲག་རྩ་སྤྱི་བ་དང་། གནས་མ་བྱའི་ཚུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱངས་
 བས། འདི་ནི་ལྷུར་གངས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དགག་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་འདི་བཤད་མི་རུས་པ་ཅི་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེ་
 ཡབ་སྲས་ཀྱང་བཞེད་དེ། རྒྱུད་སྤྱི་མའི་རྣམ་བཤད་ལས། གནས་མ་བྱ་པའི་
 སྡེ་པ་ལ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། མི་
 འདེབས་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཁ་ཆེ་གྲེ་བྲག་རྩ་སྤྱི་བ་སོགས་ལ་ཡང་གཉིས་
 ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་བོའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱིས་ཀྱང་
 ཤེས་ལ། གྲེ་སྤྱིའི་ནང་ཆེན་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་འདོད་མི་འདོད་
 གཉིས་ཡོད་པ་འདི་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་འང་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གྲེ་སྤྱིའི་

གནས་མ་བྱ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱི་མི་འདོད་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་བཀའ་
 མིན་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པའམ། སྤང་མི་སྤང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་རིགས་
 བས་སྡེ་བ་གཞན་ལའང་སྤང་མི་སྤང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་ཐོགས་
 འགེལ་ལས། དེར་ངེས་པར་སྤང་བ་ཆོས་འདི་བ་ཉིད་དེ་དག་ལས། ཁ་ཅིག་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གྱིས་དང་། ཡང་འགེལ་བ་
 དེ་ལས། རྣམ་པ་དུ་མའི་མུ་སྟེགས་པ་མང་པོ་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་སྟོང་བ་
 ཆོས་འདི་བ་ཉིད་དད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཉེས་པར་བཟུང་བ་འཛིན་བ་སྟེ། དེ་དག་
 གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དོན་དམ་པ་ལ་མི་མོས་པ་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་སྟེ། ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་ཀ་གནས་མ་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་བྱེ་སྟེ་ཁ་
 ཅིག་ཡིན་ཏེ། ཆོས་འདི་བ་ཞེས་གཉིས་ཀར་བྱུང་བས་རང་སྡེ་ཡིན་ཞིང་།
 གང་ཟག་ཏུ་སྟེ་བ་ཞེས་པས་བདག་སྟེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་སྟེ་
 མས་ཐར་བ་དོན་གཉེར་མི་བྱེད་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་བཀའ་མིན་ཞེས་སྤང་བས་
 བཀའ་ཁས་མི་ལེན། ཕྱི་མས་ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལ་མི་སྤང་
 བས་བཀའ་འདོད་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ལ་སྒྲག་ཅིང་གཉིས་ཀས་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དར་རྒྱུག་ལས། སྤང་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་
 འདི་བ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པར་འདྲ་ཡང་། སྤང་མ་ལ་ཐར་བ་དོན་
 གཉེར་མེད་ཅིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་འདི་ཐར་བ་
 ཅམ་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྐུར་བ་མི་འདེབས་
 པ་ཁ་ཅིག་གོ། ཞེས་སོ། །མདོ་སྡེ་བ་ལ་ནི་ཁིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་དང་
 མདོ་སྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཤད་པ་མངའ་བའི་སྟོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་
 པོས། འདི་ནི་སྟོ་དྲུག་པ་དང་། འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པའི་
 མདོ་སྡེ་རྣམས་སྤྱི་ཁྱེད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཞེས་པ་ནས་འདི་དག་ཐེག་པ་

ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ། ལུང་དང་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་
 ལ་གསུམ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་དང་། དབུ་མ་པ་ལ་གནས་
 པའི་དབྱེ་བས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྦྱར་སྟོབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཀྱི་བཤད་
 པ་ཆོག་ཟིན་ལྟར་མི་རུང་འདྲ་སྟུང་པ་འགའ་ཅམ་སྤང་ཡང་། འདི་ལྟར་བཤད་
 པ་ནི་ཤིན་དུ་རུང་སྟེ། དེ་གསུམ་གས་པར་ཕྱིན་བཀར་ཁས་སྦྲངས་ཀྱང་། ཁྱད་
 མེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ནི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ལུགས་གསུམ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 དཔེར་ན་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་བཞིན། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ལུང་པོ་ལ་
 སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡིན། །ཁྱད་པར་ཅན་
 དེའང་དེ་ཉིད་མིན། །དེས་ཀྱང་དེ་དག་མཆོན་ཉིད་བྲལ། །ཞེས་ཤེས་ཕྱིན་
 མདོའི་དགོངས་པ་སྦྲངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་འདིའང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་
 མདོ་སྡེ་པ་གཅིག་ཤུ་མིན་པར་ཕྱིས་ཀྱི་ལུང་རིགས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཀའི་
 འདོད་ཚུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེར་མ་ཟད་བཙུན་པ་དགེ་སྤྱང་ལ་སོགས་པ་
 ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་མདོ་སོགས་ཁས་མི་ལེན་པར་མི་
 སྦྱོར་བར་དགོངས་པ་སྦྲངས་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་
 ལས། རང་གི་སྡེ་པ་གང་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་
 པའི་མདོའི་ཆོག་གི་འཆད་པ་ན་སྦྱད་པ་དང་ཉུང་བའི་དོན་ལ་སོགས་པར་
 འཆད་དེ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། རང་གི་སྡེ་པ་གང་དག་ཅེས་
 བྱ་བ་ནི་བཙུན་པ་དགེ་སྤྱང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བཤ་ཆེན་ལྡན་སྟེས་དོ་རྗེས། མདོ་སྡེ་བྱེ་བྲག་སྦྱ་རྣམ་རིག་
 །དབུ་མའི་རིམ་བཞིན་གསལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་དང་གང་ཟག་བདག་མེད་

བཤད། །ཅེས་པ་སྟར་གྲུབ་མཐའ་བཞིས་རིམ་གྱིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་གི་
 བདག་མེད་པ་བཤད་ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་ཅེས་པ་སྟར་འདི་ལ་གཉིས།
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱ་རགས་གཏན་ལ་དབབ་པའི་དང་ཆོས་གི་བདག་
 མེད་སྤྱ་རགས་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 ཉག་ཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་དང་། ཇུས་ཡོད་
 གྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 སྤྱ་བཤད་དེའི་བ་གྲུབ་མཐའི་ལུགས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩེ་བྲག་
 བཤད་མཆོ་གཙོ་པོར་སྤྱ་ཕྱིར་དང་། །ཇུས་ཀྱི་རྩེ་བྲག་སྤྱ་བས་རྩེ་སྤྱ་བ། །
 ཞེས་པ་གཞུང་རྩེ་བྲག་བཤད་མཆོའི་ཇུས་སུ་འབྲངས་པས་དང་། བརྗོད་བྱ་
 འཆད་ཚུལ་ཇུས་ཀྱི་རྩེ་བྲག་མང་དུ་སྤྱ་བ་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་རྩེ་བྲག་སྤྱ་བར་
 བཏགས་ཏེ། ཀུན་བདུས་འགྲེལ་བ་ལས། དུས་གསུམ་ཇུས་ཀྱི་རྩེ་བྲག་ཏུ་ཡོད་
 པར་སྤྱ་བའས། རྩེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱང་དང་མཐུན་པར་སྤྱ་བས་ན་
 དེ་དག་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱས་མར་ཡང་། རྩེ་
 བྲག་བཤད་མཆོ་ཞེས་དང་། རིགས་ལྡན་གྲགས་པས། ཁ་ཆེའི་གཞུང་གི་ཚུ་
 གཏེར་གྱི། །རྩེ་བྲག་སྤྱ་བའི་གཞུང་འདོད་འགྱུར། །ཞེས་ཚུ་གཏེར་རམ་རྒྱ་
 མཆོའི་སྤྱས་བཤད་པས། ཁ་ཅིག་བཤད་མཆོ་མིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། འཐད་ལྡན་དང་། འཁྱལ་བ་དགག་པ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། རྩེ་སྤྱ་ཚུལ་གཉིས་སོགས་ཡོད་སྤྱ་པལ་ཆེན་
 དང་། །གནས་བརྟན་མང་བཀྱར་སྤྱེ་བདུན་ལྔ་གསུམ་གསུམ། ། ཞེས་
 པ་དེའི་ན་སྤྱེ་བ་བཙུ་བརྒྱལ་ཡོད་དེ། རྩེ་སྤྱ་ཚུལ་ནི། ཉག་གོ་འབར་
 བ་དང་། སྤྱེ་བ་ཐ་དད་ཁྲག་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། སྤྱོད་དཔོན་བསྐྱའི་
 དགོ་ཚུལ་སྤོང་གི་ལོ་ངོ་བ་གཉིས་དང་། འོད་ལྡན་དག་ལས་བྱུང་ལ།

དེ་ཡང་ཅ་བའི་སྡེ་པ་བཞི་ལས་དང་། གཅིག་ལས་དང་། གཉིས་ལས་དང་།
 གསུམ་ལས་གྲེས་ཚུལ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་
 དང་བརྒྱ་དྲུག་ན་གནས་བརྟན་པ་སོ་སོས་སྐད་ལེགས་སྦྱར། ཟུར་ཆག་དང་།
 རང་བཞིན་དང་། ཞུ་བའི་སྐད་གྲིས་བཏོན་པས་ཅ་བའི་སྡེ་བཞིར་གྲེས་པར་
 སྦྱད་སྡེ་སྦྱི་རྣམས་ལས་སོ། །ཅ་བའི་སྡེ་བཞིའི་ངོས་འཛིན་ལ་དུལ་ལྷ་སོགས་
 སྦྱིའི་ལུགས་དང་། བརྒྱས་གསུང་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞི་ཐམས་
 ཅད་ཡོད་པར་སྦྱ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་འདོད་པར་གྲགས་པ་ནི། ཅ་བའི་སྡེ་
 བཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྦྱ་བ་དང་། སལ་ཆེན་པ་དང་། གནས་བརྟན་པ་
 དང་། མང་བཀྱར་བ་བཞིའི་དབྱེ་བ་ནི། རིམ་བཞིན་བདུན་དང་ལྔ་དང་གསུམ་
 དང་གསུམ་ཡིན་ཏེ་དུལ་བ་ལྷས། འོད་སྤངས་ས་ལྷོན་ཆོས་སྤངས་སྡེ། །མང་ཐོས་
 གོས་དམར་སྟོབ་མ་དང་། ། རྣམ་པར་སྤྱེ་དང་གཞི་ཀུན་པ། །ཐམས་ཅད་
 ཡོད་པར་སྦྱ་བ་བདུན། །ཤར་དང་རྒྱབ་དང་གངས་རིར་གནས། ། འདུས་
 བྱས་ཏྲག་པར་སྦྱ་བ་དང་། །འཛིག་རྟོན་འདས་སྦྱ་སལ་ཆེན་ལ། །རྒྱལ་བྱེད་
 ཆོལ་གནས་འཛིགས་མེད་གནས། །གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་གནས་བརྟན་
 གསུམ། །ས་སྟོག་རི་དང་བསྐྱང་བ་པ། །གནས་མ་བྱ་པའི་སྡེ་རྣམས་ནི། །
 ཀུན་གྲིས་བཀྱར་བ་རྣམས་པ་གསུམ། །ཞེས་སོ། །འདི་བདུས་པའི་ཁུངས་
 བཟང་བས་འདི་ལྟར་བཟུང་ངོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡོད་སྦྱ་བཞི། སལ་ཆེན་པར་
 དྲུག་ མང་བཀྱར་ལ་ལྔ་གནས་བརྟན་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། དག་སྟོང་གི་ལོ་
 རི་བ་ལས། འོད་སྤངས་ཞེས་བྱ་ས་སྤངས་དང་། །ཆོས་སྤངས་ཞེས་ནི་བྱ་བ་དང་། །
 གཞི་ཀུན་ཡོད་པར་སྦྱ་བ་ནི། །ཞེས་དང་། དག་འདུན་སལ་ཆེན་དབྱེ་བ་ནི། །
 དྲུག་སྟེ་ཤར་གྱི་རི་བོ་དང་། ། དེ་བཞིན་རྒྱབ་རི་ཞེས་བྱ་དང་། །གངས་གནས་
 ཞེས་བྱ་དེ་ལས་གཞན། །རྣམ་པར་སྤྱེ་སྦྱ་བ་དང་། །གཞན་ནི་དེ་བཞིན་

བཏགས་པར་སྤྲ། །འཛིག་རྟེན་འདས་སྤྲ་ཞེས་བྲ་བ། །ཞེས་དང་། མང་པོས་
བཀྱར་བའི་བྲེ་བྲག་ནི། །རྣམ་པ་ལྡར་ནི་མཁས་པས་བསྒྲགས། །གོས་དམར་
བ་དང་སྤང་བ་པ། །ཀྱ་རུ་ཀྱལྲེ་དེ་ལས་གཞན། ། མང་དུ་ཐོས་པ་ཞེས་བྲ་དང་།
།གནས་མ་བྱ་བ་ཞེས་བྲའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་བྲེད་ཆལ་ན་གནས་པ་དང་། །
འཛིགས་མེད་རི་ལ་གནས་པ་དང་། །གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ལ་གནས་པ། །
གནས་བརྟན་དབྲེ་བ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། །གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་ཚུལ་
ནི། །སློབ་དཔོན་ལྟ་འོད་ཀྱིས་སྤྲོད་འདི་གཅིག་བྲ་ལས་མེད་པ་ལས་བྱིས་
ཆོས་རྒྱལ་བྲ་ངན་མེད་འདས་རྗེས་སུ་གཞན་རྣམས་སྐད་འདོན་ཚུལ་ཀྱིས་
བྱས་པར་བཤད་པས་སོ། །

གསུམ་པ་སྡེ་བ་གཉིས་སུ་བྱས་ཚུལ་ངོས་འཛིན་ནི། **ཡང་ན་པལ་ཆེན་**
སྡེ་བརྒྱད་གནས་བརྟན་བཅུ། ། །ཞེས་པ། གནས་བརྟན་པའི་འདོད་པར་གྲགས་
པ་ལ་ལེགས་ལྡན་ལྟར་ན་ལུགས་གཅིག་ལ། རྒྱལ་བ་བྲ་ངན་ལས་འདས་
ནས། དཔེ་ལ་ལར་ལོ་དུག་བརྒྱ་ཟེར་ཡང་། ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་དུག་ན་ཆོས་རྒྱལ་
བྲ་ངན་མེད་པའི་ཆེ་སྒོང་བྲེར་མེ་རྟོག་གིས་བརྒྱན་པར་དགོ་འདུན་ཅོད་པའི་
ཆོས་འགའ་བྱང་བའི་དབང་གིས། དགོ་འདུན་པལ་ཆེན་པ་དང་། གནས་བརྟན་
པ་གཉིས་སུ་བྱས་ལ། དང་པོ་ལ་བརྒྱད་དེ། པལ་ཆེན་པ་དང་ཐ་སྙད་གཅིག་
པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་སྤྲ་བ་དང་། མང་ཐོས་པ་དང་། རྟག་
པར་སྤྲ་བ་དང་། མཆོད་རྟེན་པ་དང་། ཤར་རི་བ་དང་། ལུབ་ཀྱི་རི་བོ་པའོ། །
བྲེ་མ་ལ་བཅུ་སྟེ། གངས་རི་བ་དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྤྲ་དང་། གནས་མ་བྲ་
པ་དང་། ཆོས་མཆོག་པ་དང་། བཟང་པོའི་ལམ་པ་དང་། ཀྱན་གྱིས་བཀྱར་བ་
དང་། མང་སྟོན་པ་དང་། ཆོས་སྤྲས་པ་དང་། འོད་སྤང་བ་དང་། ལྷ་མ་དག་

གོ། །མང་བཀྱར་བའི་འདོད་པར་གྲགས་པ་ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ། སངས་
 རྒྱལ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་སོ་བདུན་ན། རྒྱལ་པོ་དགའ་བོ་དང་བསྐྱེད་
 བོའི་དུས་གོང་ཁྱེར་པ་ཏ་ལི་བྱ་ཏར་བདུད་སྡིག་ཅན་བཟང་པོ་ཞེས་པས་དགོ་
 སྟོང་གི་ཆ་བྱད་ཀྱིས་རྩུ་འབྲུལ་སྣ་ཆོགས་བསྟན་ཏེ། གཞི་ལྷས་དགོ་འདུན་གྱི་
 དབྱེན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པས་སྤར་ལྟར་ཅ་བའི་སྡེ་གཉིས་སུ་གྲུས་ནས། ལོ་དྲུག་
 ཅུ་རེ་གསུམ་དུ་འབྲུགས་ཀྱིས་གནས་པ་ལས། དེ་རྗེས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་འདས་
 པར་གནས་བརྟན་གནས་མའི་བྱས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུས་པ་ལས་རིམ་གྱིས་
 གྲུས་ཏེ། སལ་ཆེན་པ་ལ་ཐ་སྟོད་གཅིག་པ་དང་། བ་ལང་གནས་གཉིས་གྲུས་
 པས་མ་བྱ་གསུམ། བ་ལང་གནས་ལའང་མང་ཐོས། བརྟག་སྤྱོད་མཆོད་རྟེན་པ་
 རྟེན་གསུམ་གྲུས་པས་དྲུག་རྟེན། ལེགས་ལྷན་གྲུས། དེ་དག་ནི་དགོ་འདུན་སལ་
 ཆེན་པའི་དབྱེ་བ་དྲུག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། །གནས་བརྟན་པ་ལའང་གངས་རི་
 བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྤྱོད་པ། གནས་མ་བྱ་བ་གསུམ་གྲུས། ཡོད་སྤྱོད་ལས་རྣམས་
 པར་བྱེ་སྟེ་སྤྱོད་པ་དང་། ལྷ་མ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལའང་མང་སྟོན་པ་དང་། ཆོས་
 ལྷས་པ་དང་། གོས་དམར་བ་དང་། འོད་སྤྱང་པ་བཞི་གྲུས་ཏེ་ཡོད་སྤྱོད་བདུན་ཏེ།
 རི་རྒྱུད་དུ། རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པའི་དམ་
 ཆོག་དག་གནས་སོ། །ཞེས་སོ། །གནས་མ་བྱ་བ་ལས་རི་ཆེན་པོ་དང་མང་
 བཀྱར་བ་གཉིས་གྲུས། རི་ཆེན་པོ་ལས་ཆོས་མཆོག་པ་དང་། ལམ་བཟང་པ་
 གཉིས་གྲུས་པས་གནས་མ་བྱ་སྡེ་བཞི་རྟེན། རི་རྒྱུད་དུ། གནས་མ་བྱ་པའི་སྡེ་
 རྣམ་པ་བཞིར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་གནས་བརྟན་པ་ནི་བརྟུ་
 གཉིས་སོ། །

བཞི་བ་ནི། དགོ་འདུན་སལ་ཆེན་པའི་འདོད་པར་གྲགས་པ་ཡང་ཅ་
 བའི་སྡེ་གསུམ་དུ་གྲུས་པའི་དུས་སོགས་གཉིས་སུ་གྲུས་ཚུལ་སྤྱོད་པ་དང་།

འདྲ་ལ། དེ་ནས་ཅ་བའི་གནས་བརྟན་པ། སལ་ཆེན་པ་རྣམ་པར་སྤྲེ་སྤྲེ་སྤྲེ་བ་
 གསུམ་དུ་གྱེས་ལ། དང་པོ་ལ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྤྲེ་དང་། གནས་མ་བྱ་གཉིས་
 གྱེས། ཡོད་སྤྲེ་ལའང་ཡོད་སྤྲེ་དང་མདོ་སྤྲེ་བ་གཉིས་གྱེས། གནས་མ་བྱ་བར་
 མང་བཀྱར་བ། ཆོས་མཆོག་པ། བཟང་པོའི་ལམ་པ། སྤྲོང་བྱིང་དུག་པ་
 བཞིར་གྱེས་པས་གནས་བརྟན་པ་དུག དེ་བཞིན་དུ་སལ་ཆེན་པ་བརྒྱད་སྤྲེ་
 རས་སྤྲེ་བ་བཞི་རྣམས་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། གནས་བརྟན་པ་ནི་རྣམ་པ་དུག་
 དུ་གནས་སོ། །ཡང་སལ་ཆེན་སྤྲེ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། དག་འདུན་སལ་ཆེན་
 དང་། ཤར་གྱི་རི་བོ་དང་། ལུབ་གྱི་རི་བོ་དང་། རྒྱལ་པོ་རི་བོ་དང་། གངས་རི་
 བོ་དང་། མཆོད་རྟེན་པ་དང་། རོན་གྲུབ་པ་དང་། བ་ལང་གནས་པ་ཞེས་བྱ་
 སྤྲེ། ཞེས་སོ། །རྣམ་པར་སྤྲེ་སྤྲེ་སྤྲེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྤྲེ། ས་སྟོན་པ་དང་།
 འོད་སྤྲེ་བ་དང་། ཆོས་སྤྲེ་བ་དང་། གོས་དམར་བ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་
 སོ། །སྤྲེ་བ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྲེ་བཤད་ནི། སྤྲེ་བའི་ཆེ་དག་འདུན་སལ་ཆེ་བ་
 འདུས་བས་སལ་ཆེན་པ། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་
 གཅིག་གིས་མཁྱེན་པར་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྷན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 རྟོགས་ཞེས་ཐ་སྦྱད་འདོགས་པས་ཐ་སྦྱད་གཅིག་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་འཛིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་མི་མངའ་བར་སྤྲེ་བས་འདས་སྤྲེ་
 དང་། མང་ཐོས་སྤྲེ་བ་དཔོན་ལ་བརྟེན་ནས་མང་དུ་ཐོས་སྤྲེ་དང་། འདུས་བས་
 སན་ཚུན་བརྟགས་པ་སྤྲེ་བ་སྤྲེ་བ་རྒྱུ་སྤྲེ་བས་བརྟགས་སྤྲེ་དང་། མཆོད་རྟེན་
 དང་། ཤར་རི་དང་། ལུབ་རི་རྣམས་ལ་གནས་པས་རིམ་བཞིན། མཆོད་རྟེན་
 པ། ཤར་རི་བ་ལུབ་རི་བ་དག་གོ། །གནས་བརྟན་འཕགས་པའི་རིགས་ཡིན་
 པར་སྟོན་པས་གནས་བརྟན་པ། དུས་གསུམ་ཡོད་པར་སྤྲེ་བས་ཐམས་ཅད་
 ཡོད་སྤྲེ་འཇམ། འདས་པའི་ལས་ལ་ཡོད་མེད་འབྲས་བྱ་སྤྲོང་མ་སྤྲོང་སྤྲོས་སྤྲེ་

སྟེ་སྤྱི་བས་རྣམ་པར་སྟེ་སྤྱི་བ་དང་། གནས་པའི་རིགས་ཉིད་ཀྱི་བྱད་མེད་ནི་
 གནས་མ་ཡིན་ལ་དེའི་བྱ་ཡིན་པས་གནས་མའི་བྱ་སྟེ། དེའི་རིགས་ཡིན་པར་
 ཉོན་པས་གནས་མའི་བྱ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་པ་དང་། བཟང་པོའི་
 ལམ་པ་དང་། ཀུན་གྱིས་བཀྱར་བའི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་སྟོན་པས་ན་རིམ་
 བཞིན་ཆོས་མཆོག་པ་སོགས་སོ། །སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ཀྱི་བྱེད་སྤྱི་ལས་རྗེས་སྟོན་
 བསྐྱར་ཏེ་སྟེ་པོའི་ཆོགས་ཆེན་པོས་ཡང་སྤྱི་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པས་ན་མང་
 ཉོན་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་ཆོས་སྤྱི་ཡིན་པར་སྤྱི་བས་ཆོས་སྤྱི་སོ། །འོད་
 སྤྱང་གི་ཡིན་པར་སྤྱི་བས་འོད་སྤྱང་བ། ལྷ་མའི་ཡིན་པར་སྤྱི་བས་ལྷ་མའོ། །
 ལེགས་ལྷན་གྱི་གསུང་ལྷར་བཤད་དོ། །འོ་ན་སྟེ་པའི་མིང་འདྲིར་བཤད་པ་
 དང་། གཞན་ནས་བཤད་པ་རྣམས་སོ་སོར་བགྲངས་ན་བཅོ་བརྒྱད་ལས་མང་
 བ་བྱུང་བ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་པར་སྤྱང་ལ།
 མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། གནས་བརྟན་པ་ནི་གངས་རི་ལ་གནས་པས་གངས་
 རི་བ་དང་། ཡོད་སྤྱི་ལ་རྣམ་སྟེ་སྤྱི་དང་། སྤྱང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུར་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་རྒྱུར་སྤྱི་བས་རྒྱུར་སྤྱི་དང་། དེ་ཉིད་ལ་ཁ་ཅིག་རི་ལྷ་རུན་ཏ་ཀའི་རི་ལ་
 གནས་པས་ལྷ་རུན་ཏ་ཀ་བ་དང་། མང་བཀྱར་དང་ཀུན་གྱིས་བཀྱར་བ་འབྱུར་
 བྱུང་ཅམ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཁ་ཅིག་ཨ་པན་ཏའི་ཐོང་བྱིར་དུ་ཡང་དག་པར་
 བསྐྱས་པས་ཨ་པན་ཏ་ཀ་དང་། ཁ་ཅིག་ཀུ་རུ་ཀུ་ལའི་རི་ལ་གནས་པའི་བྱིར་
 ཀུ་རུ་ཀུ་ལ་བའོ། །འོད་སྤྱང་བ་ལ་དམ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་བཟང་པོ་འབེབས་པས་
 ཆར་བཟང་འབེབས་པ་དང་། ལྷ་མ་ལ་དེ་ཉིད་ལས་ཁ་ཅིག་ འཛིག་རྟེན་འདི་
 རས་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་སྤྱང་པོ་འཕོ་བར་སྤྱི་བས་འཕོ་བར་སྤྱི་པའོ། །འོན་
 གུང་རྟོག་གི་འབར་བར་སྤྱང་བྱངས་པར་འཛིག་རྟེན་འདས་པ་ཞི་བ་དང་། །
 དོན་གྲུབ་པ་ནི་རི་གཉིས་གནས། །བཟང་པོའི་ལམ་པ་གངས་རི་བ། །དགོ་

འདུན་པལ་ཆེན་ཙ་བའི་དྲུག ། ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གངས་རི་པ་དང་དེ་འདྲ་
 གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་གཞན་མ་མཐོང་ཟེར་བའང་དེར་
 འགྲུལ་ལ། ཁ་ཅིག་འདིའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཀྱང་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་
 གངས་མིན་ཏེ། ལ་ལ་བྱེ་བྲག་གི་མིང་སྤྱི་ལ་བཏགས་པའང་མང་པོ་སྤྱང་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཡོད་སྤྱི་ལ་སྤྱི་ལ་བཏགས་པ་བཞིན་ཏེ། དེས་ན་
 འདིར་དེ་ཉིད་ལས་ཁ་ཅིག་ཅེས་པ་རྣམས་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས།
 ཐམས་ཅད་སྤྱི་ལ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་བྱེ་སྤྱི་སྤྱི་བ་དང་། རྒྱར་སྤྱི་བ་དང་། ཁ་ཅིག་
 སྤྱི་ལ་ཡང་ཟེར་བ་དང་། ཞེས་དང་། སྤྱི་བཤད་སྤྱི་བས་སྤྱི་གང་འདས་པ་
 དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་དེ། ཞེས་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་
 ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱི་བའོ། །དེ་དག་ཉིད་ལ་ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་ཉིད་ལ་
 གང་ཅུང་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་
 ཅི་རྒྱུ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་སྤྱི་བས་རྒྱར་སྤྱི་བའོ། །དེ་རྣམས་ཉིད་ལས་ཁ་
 ཅིག་སྤྱི་ལ་ཉིད་ལ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་ལ་ཉིད་ལ་ལ་ཞེས་བའོ། །ཞེས་མིང་སྤྱི་
 མ་གཅིག་ཡིན་པས་ཁ་ཅིག་དང་དགར་ཆོག་གིས་སྤྱི་མ་བྱུང་ལ་བྱེ་མར་བྱུང་
 བས་སོ། །ཟེར་བ་ལྟར་སྤྱང་ཡང་ཁ་ཅིག་ཅེས་པ་མིང་འདོགས་མཁན་ལ་སྤྱར་
 ན་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །འདིའི་སྤྱི་པ་བཙུན་ཆོན་པ་གསུམ་གྱི་ནང་
 མིང་གཅིག་པ་བྱུང་བས་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱེད་མི་རུང་སྟེ། སྤྱི་པ་བཙུན་གྱི་
 འདྲེན་ཚུལ་ལུགས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་པར་
 དུལ་ལྟ་དང་དབྱིག་བཤེས་གྱིས་ལྟ་དང་། ལེགས་ལྡན་གྱིས་བརྒྱན་དང་། ཙ་
 བའི་སྤྱི་གསུམ་དུ་འདོད་མཁན་གྱིས་དེ་དང་མི་འདྲ་བར་བརྒྱན་དང་། ཡང་
 སྤྱི་བ་དཔོན་གཉིས་སྤྱི་འདོད་མཁན་གྱིས་པལ་ཆེན་པར་དྲུག་བྱས་པ་བཞིན་
 ཏེ། འདི་དག་གི་སྤྱི་བཤད་སྤྱི་མའི་ལེགས་ལྡན་སྤྱི་བས་ཕྱིས་ཡིན་ཡང་། སྤྱི་

བ་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་སློབ་དཔོན་གྱི་མའི་ལུགས་ལ་མཛད་དེ། གཞན་ཡང་
 ཞེས་སྡེ་བ་སོ་སོར་མ་སྐྱར་བའི་ཡང་འདོད་ཚུལ་བཤད་པས་སོ། ། ཅ་བའི་
 སྡེ་བཞིའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲ་བ་ནི། སྐད་ལེགས་སྐྱར་དང་། མཁན་
 སོ་རྒྱལ་རིགས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་གི་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་སྤྲས་སྒྲ་
 གཅན་འཛིན་ནས་སྒྲམ་སྐྱར་སྒྲམ་སྟན་ཉེར་ལྔ་ནས་དགྲུ་ཡན། གྲུ་ཉགས་
 ལྷན་ལ་བསྒྲ་རིན་པོ་ཆེ་ཤིང་ལོ་བཞིའོ། །མིང་དཔལ་དང་འོད་དང་གྲགས་པ་
 དང་བཟང་པོའི་མཐའ་ཅན་ཏེ། སྒྲ་གཅན་འཛིན་དཔལ་དང་། ལྷ་སྐྱབ་མཆོན་ལ་
 དཔལ་ལྷན་བཟང་པོ་དང་། ལྷ་ཀྱ་དཔལ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཏེ། དག་བཅམ་པས་བྱས་
 པའི་མིང་གི་ངེས་བརྗོད་ལས། སྒྲོ་གྲོས་ཞི་བ་འབྱུང་གནས་སྤྲས། །དཔལ་
 བཟང་གྲགས་པ་ཡོད་སྒྲའོ། །ཞེས་སོ། །པལ་ཆེན་པ་སྐད་བྲ་གི་ཏ་རང་བཞིན་
 བ་དང་། མཁན་སོ་བཅའ་ཟེའི་རིགས་སྐྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོག་ཏུ་ལུང་
 བསྟན་པ་འོད་སྐྱང་ནས། སྒྲམ་སྟན་ཉེར་གསུམ་ནས་བདུན་ཡན། གྲུ་ཉགས་
 དྲུང་། མིང་ཡེ་ཤེས་སམ། སྤྲས་པའམ། སྟོང་པོའི་མཐའ་ཅན་ཏེ། མར་མེ་མཛད་
 ཡེ་ཤེས་དང་། འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྲས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཏེ། ངེས་བརྗོད་
 ལས། བཤེས་གཉེན་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་དང་། །བཟང་པོ་དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་
 བ། །ཞེས་སོ། །འདིའི་སྟོང་པོ་སྤྲས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །མང་བཀྱར་བ་ནི། ཨ་
 ར་བྱ་མ་ཤི་ཏའམ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྐད་དམ་ཟུར་ཆག མཁན་སོ་དམངས་རིགས་
 འབྲེག་མཁན་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་མཆོག་ཉེ་བར་འཁོར་ནས། སྒྲམ་སྟན་ཉེར་
 གཅིག་ནས་ལྔ་ཡན་གྲུ་ཉགས་མེ་ཏོག་སོ་ཅི་ཀ། མིང་སྟག་ལོས། འབངས་དང་
 སྡེ་བའི་མཐའ་ཅན། ཆོས་འབངས་དང་། གྲོལ་སྡེ་ལྷ་བྱ་ཟེར་ཡང་། ངེས་བརྗོད་
 ལས། མང་པོས་བཀྱར་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །རྒྱ་བ་སེང་གེ་སྤྲས་པ་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་ན། ད་ན་ཤི་ལ་དང་། ཀམ་ཤི་ལ་ལྷ་བྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་

མཐའ་ཅན་དང་། བཞོད་དགའི་སང་གེ་ལྟ་བུ་སང་གེའམ་ཏ་རིའི་མཐའ་ཅན་
 ཡོད་པར་མངོན། གནས་བརྟན་པ་ནི། སྐད་ཅི་ཤ་ཅི་ཤ་ཟེའི་སྐད་དམ་འབྱིང་བུ་
 འདོན་པ། མཁན་པོ་རྗེ་རིགས་སྤྱིག་མ་མཁན་མཐའ་འཁོབ་འདུལ་བའི་མཆོག་
 ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་ཀུའྲུ་ཡ་ན་ནས། ལྷམ་ཐུན་སྤྲུལ་ལྟར་དང་། གྲུ་ཉགས་འཁོར་
 ལོ། མིང་ལྟ་དང་། འབྱུང་གནས་དང་། གོ་ཆ་སྟེ། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་དང་།
 ཤེས་རབ་གོ་ཆ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེས་བཞོད་ལས། གནས་བརྟན་པ་ལ་གོ་ཆ་
 ལྟ། །སྟེ་དང་འཆོ་དང་སྐྱོང་བའོ། །ཞེས་སོ། །མཁན་པོའི་མིང་གི་མཐའ་ཅན་
 ཡང་ཡོད་དེ། མཁན་ཆེན་ཞི་འཆོས་བོད་ལ་མངོད་པ་ལྟ་བུ་དག་གོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཀུན་གྱི་སྤྱིའི་སྟེ་དང་སྟེ་གཉིས་འགལ། །འདུས་ཅམ་
 ལ་ཆུང་ཐེག་ཆེན་བཤད་ཕྱིར་ཡང་། །མང་བཀྱར་སྟེ་ལྷས་བཞོད་མེད་བདག་
 སྤྱོད་ཡང་། །གསུམ་ལྟན་བདག་མེད་ཀུན་མཆོངས་དེ་གཞན་མིན། ། ཞེས་པ་སྟེ་
 བ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་གྱེ་བྲག་སྤྱོད་བའི་སྟེ་པར་ཁས་སྤངས་ནས། ཡང་ལོ་ཆེན་ཤེར་
 རིན་གྱིས། ས་སྟོན་པ་དང་། དཔེ་སྟོན་སོགས་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་པ་མདོ་
 སྟེ་པར་འདོད་པ་འགལ་བར་མ་ཟད་ཉིས་པ་ཡང་ཆེ་བར་སྤངས་སྟེ། ཅ་བའི་སྟེ་
 བཞིའི་སྐབས་ས་སྟོན་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་བའི་སྟེ་ཡིན་པས། ཅ་
 བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་མདོ་སྟེའི་ལུགས་མི་མཐུན་ལ། ས་སྟོན་པ་རང་གི་འདོད་
 བའི་སྐབས་སུ་འང་བར་དོ་མི་འདོད་པར་བཤད་པས། མངོད་རང་འགྲེལ་
 གྱིས་དེ་རྒྱས་པར་སྤྱན་སྤྱང་ཞིང་། བྱེད་མངོད་རང་འགྲེལ་དུས་སྟོབ་དཔོན་
 དབྱིག་གཉེན་མདོ་སྟེ་པར་འདོད་པས་སོ། །གཞན་ཡང་ཅ་བའི་སྟེ་གསུམ་གྱི་
 སྐབས་མདོ་སྟེ་པ་ཞེས་པ་གནས་བརྟན་པའི་ནང་ཆོན་དང་། ས་སྟོན་པ་རྣམ་
 བར་གྱི་སྤྱིའི་སྟེ་བཞིའི་ནང་ཆོན་ཡིན་ལ། བྱེད་པར་དུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་
 བརྒྱལ་ཞུགས་ལས། རང་གི་སྟེ་པ་རྣམ་པར་གྱེ་སྟེ་སྤྱོད་བཤད་ཆོས་སྤྱང་བ་

དང་། གོས་དམར་བ་དང་། གནས་མ་བྱ་དང་། ས་སྟོན་བ་དང་། ཆོས་མཆོག་
 བ་དང་། ས་སྟོགས་རི་བ་དང་བདུན་ནི་ཕལ་ཆེར་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྟོན་བ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་ན། སྡེ་བ་བཙུག་གི་ནང་ཆོན་ས་སྟོན་བ་དང་།
 མདོ་སྡེ་བ་གཅིག་པར་འདོད་པ་ནི། སྟོན་མི་གཅིག་གིས་ཁོ་བོས་རི་བོང་འདི་
 ལའི་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་གལ་ཏེ་སྡེ་བ་བཙུག་
 གི་རབ་བྱུང་ཆོ་ག་དང་ཆོགས་པ་མི་གཏོགས་པའི་མདོ་སྡེ་བ་མེད་ཅིང་། སྡེ་
 བ་བཙུག་གི་བཀའ་ནང་དུ་མི་གཏོགས་ན་དེའི་བཀའ་མི་རྟོག་པས་དེས་
 ན་དེར་བསྐྱས་སྟུང་ན། འོ་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འདུས་ཅམ་ལ་སྡེ་བ་བཙུག་
 བཙུག་ཏུ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཁོ་ན་བསྐྱས་པ་རྒྱ་ཆུང་བའི་སྟོན་ཡོད་དེ། ཐེག་
 ཆོན་གི་དབྱ་སེམས་དག་ལའང་སོ་ཐར་གི་ཆོ་ག་སོགས་སྡེ་བཞི་གང་རུང་ལ་
 སྟོན་དགོས་པ་དང་། ལེགས་ལྡན་ཡབ་སྐུ་གིས་ཐེག་པ་ཆོན་པོ་ཡང་ཕལ་
 ཆོན་པ་སོགས་གི་མདོ་སྡེར་འདུ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྟུང་དེར་འདུས་
 ཚུལ་ཡང་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གི་ཚུལ་ཡིན་གྱིས་སྡེ་བ་དེ་དག་གི་འདོད་
 པའི་སྡེ་སྟོན་ལ་ཐེག་ཆོན་ཐོང་མིན་པའི་སྡེ་སྟོན་འདོད་མི་རུང་སྟེ། ཤིང་
 ཏུ་ཆོན་པོས། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། །ཞེས་སོགས་གིས་གཞོད་ལ།
 སྡེ་སྟོན་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་ཚུལ་ཡང་གོང་འོག་གི་ལུགས་ཐ་དད་ཡིན་པ་
 སོགས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིང་མང་བཀྲར་གི་སྡེ་བ་གནས་མ་བྱ་བ་
 དང་། བཟང་པོའི་ལམ་བ་དང་། ཀྱ་རུ་ཀྱལྲེ་བ་དང་། ཆོས་སྟུང་བ་དང་། ལྷ་
 མ་བ་ལྷ་གང་ཟག་གི་བདག་འདོད་གི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མི་འདོད་ཟེར་
 རོ། །ཡང་ལོ་ཙ་པ་ཤེར་རིན་ན་རེ། གནས་མ་བྱ་བས་གང་ཟག་དེ་སྤང་པོ་
 དང་གཅིག་ཐ་དད་རྟག་མི་རྟག་སོགས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་ཀྱང་རང་
 རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད་དེ། འདུག་པ་ལས་ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་

231

མའི་བྱ་རྣམས་གང་ཟག་ཡོད་པར་འདོད་པ་རི་ལྟ་བུར་འདི་ནི་རེ་ཞིག་དབྱེད་
 བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཅི་དེ་དག་རྣམས་སྲུ་འདོད་དམ་འོན་ཏེ་བཏགས་པར་འདོད་
 ཅེས་པ་ནས། དེ་ནི་རྣམས་སྲུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་འང་མིན་ལ། བཏགས་པར་ཡོད་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གང་ཟག་བརྗོད་དུ་མེད་པར་ཁས་
 གྲངས་སྟུང་ན། རིགས་པ་སྤྲོ་མ་དེ་ཡིན་ལ། ལུང་ནི་མདོ་ལས། དག་སྦྱོང་
 དག་ངས་བྱེད་ལ་ཁྱེད་ཡང་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཁྱེད་ལེན་པ་དང་། ཁྱེད་འདོར་
 བ་དང་། ཁྱེད་འབྱེད་པ་ཡང་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཁྱེད་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་
 ལུང་པོ་སྤྲོ་རྣམས་སོ། །ཁྱེད་ལེན་པ་ནི་སྦྱོང་བའོ། །ཁྱེད་འདོར་བ་ནི་ཐར་བའོ། །
 ཁྱེད་འབྱེད་པ་ནི་གང་ཟག་གོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དཀའ་འབྲེལ་
 ལས། འདི་ལྟར་ཞེས་སོགས་ལྟར་ལས་བྱེད་པ་པོ། འབྲས་བྱ་ལོངས་སྦྱོང་
 པ་པོ། ལུང་པོ་སྤྲོ་མ་དོར་ནས་ཕྱི་མ་ལེན་པའི་འཁོར་བ་པོ་དང་། གྲོ་ལ་བ་
 པོའི་བདག་འདོད་ལ། ཡང་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་ཁྱེད་འབྱེད་པ་ནི་གང་
 ཟག་སྟེ། ཏྲག་པའམ་མི་ཏྲག་པ་ཞེས་ནི་མི་བརྗོད་དོ། །ཞེས་པས་བརྗོད་
 དུ་མེད་པར་འདོད་དོ། །འཇུག་པའི་ལུང་དོན་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན། རྣམ་
 ཡོད་ཁས་གྲངས་པར་སོང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མང་བཀྱར་སྟེ་ལྟས་
 ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་ཀྱི་གང་ཟག་གམ་བདག་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཁས་
 ལེན་ཅིང་སྤྲོ་ཡང་སྤྲོ་སྟེགས་པའི་འདོད་པའི་ཏྲག་པ་དང་ལུང་པོ་ལས་ངོ་
 བོ་ཐ་དད་པ་དང་། ཆལས་མེད་པའི་གཅིག་སྤྱོད་བྱེད་པར་གསུམ་ལྟར་
 ཀྱི་བྱེད་པར་དང་ཚོགས་པ་གང་དང་ཡང་ལྟར་པའི་བདག་མེད་པར་འདོད་
 ཅིང་། ཐུབ་པའི་ལུགས་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་བྱེད་མདོ་ཀུན་དང་མཚུངས་
 པས་གཞན་སྟེ་ནམ་ཡང་མིན་ལ་ཡང་བྱེད་སྤྲོ་ལྟར་མཁའ་སོགས་དངོས་
 པར་འདོད་པས་བྱེད་སྤྲོ་ལས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། གནས་

མ་བྱ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་སྐད་ཅིག་མ་མིན་པ་
 ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་སྤང་པོ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། འདི་ལྟར་དེའི་འདོད་
 པའི་སྒོ་དང་སྒྲ་དང་མེ་ཕྱེ་ལ་སོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ལ། ས་དང་
 རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་སོ། །ཞེས་དང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས་གྲང་། གཤམ་ཏེ་འདི་སྤང་པོ་རྣམས་
 ལས་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མིན་ན། ཤེས་བྱ་ནི་རྣམ་པ་ལྡུ་སྟེ། འདས་
 པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བུ་དང་བ་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། བརྗོད་
 པར་བྱ་བ་མིན་པའོ། །ཞེས་ཤེས་བྱ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་འགཤམ་བ་བརྗོད་པས་
 སོ། །དེས་ན་འདི་བས་བདག་མེད་འདོད་ལ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་གང་ཟག་
 གམ་བདག་ནི་རྣམས་སུ་མེད་པ་དང་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་སོགས་སུ་མི་འདོད་པས་
 གང་ཟག་སྒྲ་བ་སོགས་ལས། བདག་སྒྲ་བ་ལེགས་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་གྲང་
 མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། སྤར་བསྟན་པའི་དགོ་འདུན་
 པལ་ཆེན་པ་སོགས་བརྒྱད་དང་། ཕྱིས་བསྟན་པའི་གནས་བརྟན་པ་དང་།
 ཐམས་ཅད་ཡོད་སྒྲ་དང་། མང་སྟོན་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་པ་དང་། འོད་སྤང་
 བ་སོགས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་སྒྲ་བ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་གནས་
 མ་བྱ་ལ་སོགས་པ་སྡེ་བ་ལྡུ་ནི་གང་ཟག་ཏུ་སྒྲ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ནི་སྤང་
 པོ་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་རྣམ་ཤེས་དུག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་
 བ་འཁོར་བར་གྱུར་པ་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ཞེས་
 དང་། འགྲེལ་བཤད་གྲང་དེ་ལྟར་བྱས་ལ། པཎ་ཆེན་ལྷན་སྐྱེས་རྩོ་རྩེས་གྲང་།
 ཁ་ཅིག་གང་ཟག་ཅེས་སྒྲ་བ། །རྟོག་མིན་མི་རྟོག་མ་ཡིན་ཟེར། །ཞེས་སོ། །
 གསུམ་པ་ལ། འདོད་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན། བྱད་པར་དུ་བཤད་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལས།

དང་པོ་ནི། བདེན་གཉིས་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་འགྲོ་ལྔ་ཟས། །ཟག་བཅས་
 ཟག་མེད་འདུས་བྱས་མ་བྱས་གསུམ། །ནམ་མཁའ་སྒྲང་ལུན་ལྔ་རྩལ་ཆ་རིག་
 མིན། །ཞེས་པ། གཞི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་ཡིན་གྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་
 པས་ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་ཏུ་ཡོད་པས་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོས་བཤད་
 པ་ལ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི། མཛོད་ལས། འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་
 དག་གྱང་། ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ། །ཞེས་གཟུགས་ཀྱི་ཆོར་
 བའི་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྔའི་སྒྲོས་འཆད་པས། གཟུགས་
 ཅི་དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན། །ལྔ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཉིད། །ཅེས་མིག་ན་
 བ་སྒྲ་ལྔ་ལུས་ཏེ་དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་གཟུགས་སྒྲ་བྱི་རོ་རིག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་
 ལྔ་དང་རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་དག་གོ། །དེ་དག་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་
 མཆེད་ཉི་ཤུ་སྒྲ་བརྒྱད་རོ་དྲུག་བྱི་བཞི་རིག་བྱ་བཅུ་གཅིག་རྣམ་རིག་མིན་པའི་
 གཟུགས་ནི་གཡང་ས་སོགས་སོ། །ཁམས་ནི་བཙོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འདོད་ཅེས་
 པ་ལྟར། གཟུགས་སྒྲ་བྱི་རོ་རིག་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་ཡུལ་དྲུག་མིག་སོགས་
 ཅེན་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་བཅེན་
 པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་དང་། ཡུལ་དང་དབང་པོ་དྲུག་དྲུག་སྟེ་སྐྱེ་མཆེད་
 བཅུ་གཉིས་དང་། སྤངས་དང་སྐྱེ་སྒྲོ་རིགས་ཀྱི་དོན། །ཕྱང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་
 ཁམས་རྣམས་ཡིན། །ཞེས་སྤངས་པས་ན་ཕྱང་པོ། སྐྱེ་བའི་སྒྲོར་གྱུར་པས་
 ན་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་དེའི་རིགས་ཡིན་པས་ན་ཁམས་ཞེས་སྒྲ་བཤད། མོངས་
 དབང་འདོད་རྣམས་གསུམ་ཀྱི་ཕྱིར། །ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །
 ཞེས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་། དཔྱུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་དང་། །མི་
 རྣམས་དང་ནི་ལྟ། ཞེས་དང་། འདིར་ནི་དཔྱུལ་སོགས་འགོ་བ་ལྔ། །ཞེས་པ་
 ལྟར་སྟེ་མིན་སྟེ་དང་། དུད་འགོའི་ནང་དུ་བསྐྱས་ནས་འགོ་བ་ལྔ་དང་། དེར་ནི་

སྒོ་ང་ལས་སྒྲེས་སོགས། །སེམས་ཅན་སྒྲེ་གནས་བཞི་དག་ཏུ། །ཞེས་མངལ་
 སྒྲེས། སྒོ་ང་སྒྲེས། རྟོན་གཤེད་སྒྲེས། རྩས་སྒྲེས་ཏེ། སྒྲེ་གནས་བཞི་དང་། འགྲོ་
 བ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། དེག་དང་སེམས་པ་རྣམ་ཤེས་
 རི། །ཟག་བཅས་ཟས་ཡིན། །ཞེས་ཁམས་ཀྱི་དང་དེག་པའི་དང་སེམས་པའི་
 དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟས་ཏེ་ཟས་བཞི་དམིགས་མཚུངས་གང་རུང་གི་སྒྲོས་ཟག་
 པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རུང་ཟག་བཅས་དང་། བརྗོག་པ་ཟག་མེད་དེ། ལམ་མ་
 གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས། ཟག་མེད་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་
 དང་ཞེས་བཤད་ལ། གནས་པ་བསྐྱས་པ་ལས། སྲིད་པ་སྐྱག་བསྐྱལ་བདེན་
 པ་སྟེ། །དེ་ནི་འབྲས་བུར་ཤེས་པར་བྱ། །རྒྱ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་སྟེ། །
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་བདག་ཉིད་དོ། །བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཟག་བཅས་ཏེ། །
 སྤྱི་མ་གཉིས་ནི་ཟག་པ་མེད། །ཅེས་གྲང་བཤད་པས་འགོག་བདེན་ཡང་ཟག་
 མེད་དུ་འདོད་པའང་ཡོད། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གསུམ་ཡང་སྟེ། །ཞེས་པ་
 ལྟར། རྣམ་མཁའ་དང་བརྟགས་འགོག་དང་བརྟགས་མིན་ཀྱི་འགོག་པ་གཉིས་
 ཏེ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་། ལྟན་སྒྲེས་དོ་རྗེས། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་
 ཏག་པ་ཡིན། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་ཏག་སྟེ། །ཞེས་པ་ལྟར་འདུས་བྱས་
 ཐམས་ཅད་མི་ཏག་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཏག་པ་ཡིན། །ཞེས་འདུས་མ་
 བྱས་པའི་ཆོས་ཏག་པར་བཤད་པས། རི་བོང་རྩ་ཏག་པ་ཡིན་ཟེར་མི་རུང་།
 རུ་ག་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ། །སྤྱང་དང་སྤུན་པ་དག་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་
 ལྟར་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ཅན་གོ་འབྱེད་པའི་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྩས་སྤྱང་སྤུན་
 ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ཀུན་མཁྱེན་མ་རངས་ནས་ལོ་ཞེས་
 བརྗོད། རྩལ་སྤ་བ་རྣམས་ཀྱི་རབ་བམ་མཆོག་ཏུ་སྤ་བ་ནི་སྤ་རབ་སྟེ། དེ་ཆ་
 བཅས་གྲང་མིན་ལ། འདུས་པའི་ཆེ་མ་དེག་པར་བར་བཅས་སུ་འདོད། །

གཉིས་པ་ནི། **མངོན་རྫེས་ཚད་མ་ལམ་ལྔ་བྱང་ཆུབ་སྟོན་གས།** །**ཕྱིན་**
དྲུག་ཅེས་པ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྫེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་འདོད་དེ། མངོན་
 སྤྱུལ་འོག་ཏུ་འཆད་ལ་རྫེས་དཔག་ནི་པལ་ཆེར་དབྱིག་གཉིན་གྱི་སྤྱི་མཆོག་
 ཕྱོགས་སྒྲང་གིས། རྫེས་དཔག་རྣམས་གཉིས་རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་
 ལས་དོན་མཐོང་བའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་འདོད་མཁན་ཡང་ཡོད་མོད། ཀུན་མཁྱེན་
 གཉིས་པ་གཞིན་དུས་ཀྱི་ཚོད་སྐབ་ནི་འདི་བ་སྤྱི་མའི་ཕྱགས་ཡིན་པས། ཀུན་
 བདུས་ལས། ཚོད་པ་སྐབ་པ་ནས་ནི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་དོན་འདི་མཐོང་
 བ་ནི་དེ་རིགས་པའི་རྫེས་སྤྱི་དཔག་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་
 པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་དེ་དང་མཐུན་ཉིད་ཕྱིར། །སྤྱུལ་རྩ་ཅ་བདུན་དེའི་ཕྱོགས་
 མཐུན། །ཞེས་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་བྱང་ཆུབ་དང་། དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པས་
 བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་སྤྱུལ་རྩ་ཅ་བདུན་ཏེ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི། ཡང་
 དག་པར་སྟོང་བ་བཞི། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི། དབང་པོ་དང་སྟོབས་ལྔ་
 ལྔ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དེ། མིང་
 གི་སྟོན་སོ་བདུན་བྱས་ཀྱི། གོང་འོག་གི་དད་པ་རྣམས་རྫེས་རིགས་སོ་སོ་
 མིན་པ་ལྟར་བྱས་ན་བརྩ་སྟེ། མིང་གི་སྟོན་སོ་རྫེས་སྤྱི་བརྩ་ཞེས་དང་། རྟེ་
 ཚན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ལས་ནི་དང་པོ་པ་དག་དང་། ། དེས་འབྲེད་
 ཚ་མཐུན་རྣམས་དང་ནི། །མཐོང་དང་སྟོམ་ལ་རབ་ཏུ་སྟེ། །གཉིས་ཀྱིས་མི་
 སྟོབ་ཡོངས་སྤྱི་རྟོགས། ། ཞེས་བྱང་ཕྱོགས་སྟེ་ཚན་བདུན་ནི་དང་པོ་གསུམ་
 ལས་དང་པོ་པ་ཆོགས་ལམ་གསུམ་དང་། དབང་སྟོབས་གཉིས་བྱོད་ཅེ་དང་།
 བཟོད་མཆོག་གཉིས་གཉིས་དང་། ལྷག་མ་གཉིས་མཐོང་སྟོམ་ལམ་གཉིས་
 ལ་སྦྱར་ཞིང་། ཆོགས་སྦྱར་མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་སྟེ་ལམ་ལྔར་འདོད་ཅིང་།
 ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། །སྟོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱར། །ཐོས་

སོགས་ལས་བྱུང་སྒོ་རྣམས་ནི། མིང་དང་གཉིས་ཀ་དོན་ཡུལ་ཅན། ། ཞེས་
 ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་དེའི་ཞེས་རབ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཤེན་དུ་
 མིང་ལ་དང་། མིང་དོན་གཉིས་ཀ་དང་། དོན་ཁོ་ན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཞི་
 གནས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས། ། དེ་ལ་ཉེར་བཞག་སྒོམ་པར་བྱ། ཞེས་ཞི་
 ལྷག་གཉིས་དང་། དེ་ལ་འང་རིམ་ཅན་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་བྱང་སྤྱོད་གས་
 བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་མཐར་གནས་དགྲ། ཟད་པར་བརྩ་བེལ་གྱིས་གཞོན་
 པའི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་འདོད་ལ། ལྷུང་བ་སྤྱིད་པ་གསུམ་གྱི་མཐར། ཞེས་
 ཉན་ཐོས་ལྷུང་བས་ཆེ་གསུམ་ལ་འབྲས་བུ་ཐོབ་ལ། རང་རྒྱལ་ལྷ་ལས་བསེ་
 རུ་བསྐྱལ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱ། ཞེས་རང་རྒྱལ་བསེ་རུ་ལྷ་བུ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་ཆོགས་
 བསགས་པས་དང་། དེ་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། ། འབྱུང་ངོ་མར་
 ཅི་འགྲིབ་པ་ཡི། ། བརྒྱ་ཡི་བར་ལ་དེ་དག་འབྱུང་། ཞེས་བྱང་སེམས་གྱིས་
 གངས་མེད་གསུམ་ལ་ཆོགས་གཉིས་བསགས་ཏེ་དུས་མར་འགྲིབ་གྱི་མགོ་
 རས་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པ་ཡན་ཆད་འབྱུང་ཞིང་། སྟོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཆུབ་པར། །
 བསམ་གཏུན་མཐར་ཉེན་གཅིག་ལ་ཀུ། ཞེས་བསེ་རུ་རང་རྒྱལ་དང་།
 སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀུན་རབ་མཐའི་བསམ་གཏུན་ལ་བཞེན་ནས་མཆོན་ཐོག་
 གཅིག་གདན་གཅིག་གིས་སྦྱར་ལམ་དོད་སོགས་བཞི་མཐོང་སྒོམ་མི་སྒོབ་
 ལམ་གྱི་བར་བཞོད་པས་གདན་གཅིག་སྤྱི་རོལ་དེ་ཡན་ཆད་སོ་སྐྱེ་ཆོགས་
 ལམ་པ་དང་། ཀུན་ལ་ཐམས་ཅད་སྦྱིང་རྗེ་ཡིས། ། སྦྱིན་པར་བྱེད་པས་སྦྱིན་པ་
 རྫོགས། ། ཆགས་བཅས་ཡན་ལག་བཅད་གྲང་ནི། མི་འབྲུགས་བཟོད་དང་
 ཆུལ་ཁྲིམས་གྱིས། ། སྐར་རྒྱལ་བསྟོད་པའི་བཙོན་འབྲས་གྱི། ། དེ་མ་ཐག་ལ་
 ཉིང་འཛིན་སྒྲེའི། ཞེས་པར་སྦྱིན་དུག་དང་དེའི་རྫོགས་ཆུལ། སྟོན་པ་འདིའི་
 སྒོས་བཤད་པ་ལྷ་བུའི་ལམ་གྱི་བྱང་པར་བསྟན་ལ། ལུས་ཉེན་སེམས་ཉེན་

སོགས་ཞིབ་པར་མཛོད་ཅ་འགྲེལ་ལྟར་ལ་རྩང་མི་འདྲ་བའི་སྡེ་སོ་སོའི་བྱད་
པར་རྟོག་གོ་འབར་བར་ལྟོ། །

གསུམ་པ་ནི། དག་འདུན་ཉི་ཤུ་ཞུགས་འབྲས་བརྒྱད། །བཅུ་གཉིས་
མཛོད་པ་ཆ་གཉིས་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །ལྷག་མེད་གསུམ་གར་བེམ་རིག་
རྒྱན་ཆད་འབྲས། །ཞེས་པ། དག་སྦྱོང་ཚུལ་ནི་དེ་མེད་ལམ། །འབྲས་བྱ་འདུས་
བྱས་འདུས་མ་བྱས། །དེ་དག་བརྒྱད་ཅ་ཅ་དགྲའོ། །གྲོལ་ལམ་ཟད་པ་རྣམས་
དང་བཅས། །འབྲས་བྱ་བཞི་རྣམས་བཞག་པ་ནི། །ཞེས་རྒྱན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་
མི་འོང་དག་བཅོམ་སྟེ་འབྲས་གནས་བཞི་དང་། དེ་བཞིའི་ཞུགས་པ་བཞི་སྟེ་
ཞུགས་འབྲས་བརྒྱད་དང་། དེ་ཆེ་དབང་པོ་རྟོ་རྩལ་དག །དད་པས་མོས་དད་
མཐོང་བས་ཐོབ། །ཅེས་དང་། དེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ། །རྣམ་གསུམ་
རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་བ། །ཆེས་གཉིས་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས། །ཞེས་
རྒྱན་ཞུགས་དང་། རྣམ་པ་དྲུག་པ་ཟད་གྲུར་པ། །དེ་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཡིན།
།ཉིས་ཆ་བདུན་དང་བརྒྱད་ཟད་པ། །ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། །
གསུམ་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པ་འང་ཡིན། །དེ་དག་ཟད་པ་ཕྱིར་མི་འོང་། །དེ་ནི་བར་
སྟེས་འདུ་བྱེད་དང་། །འདུ་བྱེད་མེད་ཡོངས་སྲུང་ན་འདའ། །གོང་དུ་འཕོ་བ་
རྣམས་དེ་ནི། །ཞེས་སོགས་དག་འདུན་ཉི་ཤུ་དང་། ལྷང་ལྟར་མཛོད་པ་བཅུ་
གཉིས་ལས་དག་འལྲན་ནས་འཕོ་བ་དང་། ལྷམས་ཞུགས་བལྟམས་དང་། བཟོ་
སོགས་གཞོན་རུ་རོལ་ཅེད། བཅུན་མོ་དང་བཅས་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་དང་། ཉི་
ཤུ་ཅ་དགྲུ་ཁབ་དུ་བཞུགས། །ལོ་དྲུག་དཀའ་བ་སྤྱད་པས་ཀྱང་། །ཞེས་ཁྱིམ་
པ་དང་། རབ་བྱང་སྟོགས་ཀྱི་མཛོད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་དེ་ཡན་ཆད་
དང་། གཉིས་པ་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ལོ་དྲུག་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་དང་།
བྱང་ཚུབ་སྟོང་པོར་གཤེགས་ཏེ། དགྲུང་ལོ་སོ་ལྷ་བའི་དབྱིད་ཐ་ས་ག་ལྷ་བའི་

ཆོས་བཙུ་ལྷའི་སྲོད་ལ། བདུད་བརྟལ་བ་ཡན་ཆད་སོ་སྐྱེ་དང་ཆོག་པ་ལམ་པ་
 ཡིན་ཞིང་། གྲུང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆ་དང་པོ་སྐྱེར་ལམ་པ་ཡིན་པས་
 མཉམ་བཞག་དེ་ལའང་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་། འཕགས་པའི་
 མཛད་པ་ལའང་ཐོ་རེངས་འཆང་རྒྱ་བར་ཉེ་བ་སྐྱེ་རེངས་དང་པོ་འཆར་ཀའི་
 རོར་ཉིང་ཚུན་ཆད་སློབ་པའི་དང་། སྐྱེ་རེངས་ཤར་བ་དང་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་
 ཡན་ཆད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟེ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་
 དང་། ཞག་ཞེ་དགའི་བར་ཆོས་འཁོར་མ་མཛད་ལ། བརྒྱ་བྱིན་དང་ཆངས་
 པས་བསྐྱལ་ཏེ། སྤར་རྒྱ་སི་སྟེ་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་སྤར་རྒྱ་འཁོར་མོ་དང་
 སི་འཛིག་པར་འབྱུག་པར་བསམ་ནས་འཁོར་མོ་འཛིག་ལ་ལས་སྤར་རྒྱ་ཕྱབ་
 དང་ཨ་སི་རལ་གྱིར་བསམ་ནས་ཕྱབ་རལ་ཅན་དུ་བསྐྱར་གྲུང་དེ་ལྟར་མིན།
 དོན་ལ་གཞི་འགེལ་སོགས་ལྟར་ཚུ་བོ་སྤར་ཏེ་དང་། ཨ་སིའི་བར་ལ་དེ་ལྟར་
 བཏགས་པ་སངས་རྒྱས་སྟོང་གིས་འཁོར་མོ་བསྐྱོར་བའི་གནས་སུ་བདེན་
 པ་བཞི་ལན་གསུམ་དུ་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་བཞུགས་པའི་ཆེ་ལྷ་ཕྱེད་ཀྱི་
 ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་ཆེ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའམ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕོ་
 བར་འདོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་མོ་མཐོང་བའི་ལམ། །སྐྱུར་བར་འགོ་སོགས་
 ཅིབས་སོགས་ཕྱིར། ། །ཞེས་སོ། །བཀའ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་མོ་ཞེ་
 གྲུག་གི་བར་དུ་བསྐྱོར་བས་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱ་
 མས་མི་འདོད། ཀྱི་བྲག་བཤད་པ་ཆེན་པོ་ལྟར་ལོ་རིལ་བརྒྱུད་ཅུ་དོ་བྱ་གཅིག་
 ལ་ཞེ་བར་གྱུད་ཡུལ་ཤིང་ས་ལ་བྱང་གི་དབུས་སུ་སྐྱེ་རན་ལས་འདས་པར་
 བཤད་ལ། དེ་ཡང་ཆེད་བརྗོད་ཆོམ་ལས། ལུས་ཞིག་ཆོར་བ་བསེལ་བར་
 འགྱུར། །འདྲེ་ཤེས་འགག་ཅིང་འདྲེ་བྱེད་ཞི། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱབ་གྱུར་པ། །
 འདི་འདྲ་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐའ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་པལ་

ཆེར་གྱིས་ལྷག་མེད་གསུམ་གཤི་སྐབས་མེམ་རིག་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་ཀྱང་།
 གྲེ་སྤྱོད་ནི་དེ་རང་གི་སྤངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་འགོག་པའི་རྩིས་བྱུང་དང་དངོས་པོར་
 འདོད་དེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། རྩིས་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པ་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་
 སྤྱོད་པ་སྟེ། གངས་ཅན་པ་དང་། གྲེ་བྲག་པ་དང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། རྣམ་
 འབྱོར་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ། ། ཞེས་སོ། ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་རྩི་བོའི་
 གསུང་རྒྱན་ལྟར། ལྷག་མེད་ཆེ་རིག་པ་འདོད་མཁན་ཡང་ཡོད་དེ། སྡེ་པ་
 བཅོ་བརྒྱད་དང་། ལུང་གིས་ཤེས་ཀྱས་སོ། ། འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་གཞན་
 ཡང་མང་མོད་དེ་དག་པལ་ཆེར་གྱི་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དང་། སྡེ་སྤྱོད་ཀྱི་དང་མངོན་སུམ་གྱི་
 དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དང་། ཤེས་རྣམ་གཞི་ལྡེའི་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དང་།
 སྡེ་པ་སོ་སོའི་བྱུང་མོང་མིན་པའི་བྱུང་པར་བདུན་ལས། དང་པོ་ལ། **བཅོམ་**
དང་གཞིག་པས་སློ་འདོར་མི་འདོར་ཆོས། ། རིམ་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
དང་དོན་དམ་བདེན། ། ཞེས་པ་ལོ་རྩ་པ་ཤེར་རིན་གྱིས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་
 དམ་འདོད་ཚུལ་གཅིག་ཁོ་ན་ཟེར། ལ་ལས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་
 འདོད་ཚུལ་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཟེར་ཡང་། མི་འཐད་དེ་མཁས་བྱུང་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པའི་སྡེ་བདུན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལྟར། ལུང་གི་མདོ་སྡེ་པ་དང་གྲེ་སྤྱོད་
 གཉིས་མཛོད་ལྟར་འདོད་ལ། རིགས་པའི་རྩིས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་དེ་ལྟར་
 མིན་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་པས་སོ། ། **བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདེན་པ་བཞི་**
ཞེས་ཀྱང་གསུངས། བདེན་པ་གཉིས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ན་བདེན་པ་གཉིས་
 རི་ལྟར་སྤྲུལ་ན་བདེན་པ་གཉིས་སྤྱོད་ཚུལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་
 གཉིས་ཀྱིས་བཤད་ན་ཆོས་གང་དངོས་སྤྱོད་བཅོམ་པའམ། སློས་ཆོས་གཞན་
 བསལ་ན་དེར་འཛིན་གྱི་སློ་མི་འབྲུག་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།

དཔེར་ན་བྱམ་པ་གྱུ་མོར་བཅོམ་པ་དང་། རྩེ་རོ་སོགས་གཞན་བསལ་ན་དེ་
 གཉིས་འཛིན་པའི་སྒོ་འཛིག་པ་ལྟ་བུའོ། ། མཛོད་ལས། གང་ལ་བཅོམ་དང་
 སྒོ་ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་སྒོ་མི་འདུག་པ། །བྱམ་ཆུ་བཞིན་ཏུ་ཀུན་རྫོབ་
 ཏུ། །ཡོད་དེ་ཞེས་སོ། །ཆོས་གང་དེ་ལས་གཞན་བཅོམ་པ་དང་། སྒོས་གཞན་
 བསལ་བ་གང་རུང་གིས་ཀྱང་རང་འཛིན་གྱི་སྒོ་མི་འདོར་བ་དེ་དོན་དམ་ཏུ་
 ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་འདུས་མ་བྱས་ལྟ་བུ།
 རི་སྐད་དུ། དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རང་འགྲེལ་ལས། ཆོར་
 བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སོགས་
 ཁོངས་ནས་འདུས་མ་བྱས་འདོན། བྱམ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་རྣམས་
 ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མིང་གཏགས་པ་ཡིན་
 པས་ཀུན་རྫོབ་གྱི་དབང་གིས་ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཡོད་ཅེས་སྒྲིམ་པ་ན་བདེན་པ་
 ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་རྩུན་མིན་པས་དེ་སྐད་བཛོད་པས་སོ། །གཟུགས་ཆོར་སོགས་
 ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པར་བདེན་པ་འཇམ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། **གསུམ་ཕྱིར་སྡེ་བདུན་**
བཀའ་དང་ལུང་འདུ་བྱེད། ། ཅེས་པ་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 གྱིས་གསུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དག་བཅོམ་པ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་མདོ་སྡེ་དང་། འདུལ་བ་ལྟ་བུ་དེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་སིལ་
 བྱར་གསུངས་པ་ཀ་ཏའི་བྱ་སོགས་གྱིས་སྤྱོད་གས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
 བཅུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་གྱིས་ཆེད་དུ་བཛོད་པའི་ཆོམ་བཞིན། རི་སྐད་དུ། རང་
 འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་རྣམས་ན་རེ། དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་
 སིལ་བྱར་བཤད་ལ། བཅུན་པ་ཀ་ཏའི་བྱ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱས་ནས་བཞག་
 སྟེ་བཅུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་གྱིས་ཆེད་དུ་བཛོད་པའི་སྡེ་སྡེ་ཆོན་དུ་བྱས་པ་བཞིན་

ནོ། །ཞེས་ཟེར། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པས། འདུས་མ་བྱས་དངོས་པོར་
 བཤད་པས་མི་འཐད་ཟེར་ལ་བྱེ་སྦྱོར་ན་རེ་འོ་ན་མདོ་ལས། དགོ་སྦྱང་སྡེ་སྦྱང་
 གསུམ་པ་ཞེས་པའི་སྡེ་སྦྱང་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། འདི་དག་ལས་མདོན་པ་
 གཞན་མི་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་ཟེར། ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག ། གང་རྣམས་
 སྐབ་པས་གསུངས་དེ་དག །མིང་ཡིན་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས། །ཞེས་ཆོས་
 ཕྱང་བརྒྱད་ཁྲི་དང་། ཆོས་ཕྱང་གི་ཆད་ཤུ་རེའི་བྱས་བྱས་པའི་ཆོས་ཕྱང་
 ཅུ་དང་། མིང་གི་ཆོག་ས་སྤྱི་ཡིན་པས་བཅས་པོ་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཏུ་
 གཏོགས་ལ། རྒྱུ་ཆེན་དེ་ཉིད་སྦྱང་བ་ལས། མདོ་སྡེ་པའི་སྐབས་སུ་འདུ་བྱེད་
 བཅས་པོ་ཡོད་མིན། ཞེས་པའི་ཤུགས་ལ་བྱེ་སྦྱོར་སྡེ་སྦྱང་མིན་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་
 པོའི་གཞི་མཐུན་འདོད་པར་གསུངས་སོ། ། གཞན་ཡང་བྱེ་སྦྱོར་ཁ་ཅིག་རྟོག་གོ་
 འབར་བ་ལྟར། བཀའ་ཐམས་ཅད་ངེས་དོན་ཁོ་ན་དང་། སང་དོན་མི་འདོད་ལ།
 སང་ངེས་གཉིས་ཀ་འདོད་པའང་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཤེར་མདོ་ལས། བདེན་མེད་
 དང་སྡེ་མེད་གསུངས་པ་ཡང་གངས་ཅན་སོགས་སུ་སྟེགས་ཀྱིས་བརྟགས་
 པའི་བདེན་པ་དང་། དེས་བརྟགས་པའི་སྡེ་བ་མེད་པར་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་
 ཏུ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་ཐོབ་པ་དང་སྦྱངས་པ་སོགས་མེད་པ་དང་དངོས་པོ་
 མེད་པ་ཡང་དེས་བརྟགས་པའི་རང་བཞིན་སོགས་དང་རྟག་པའི་དངོས་པོ་
 མེད་པ་ལ་དགོངས་པས་སང་དོན་ཏུ་བྱེ་སྦྱོར་རྗེས་མ་ཀུན་དང་གནས་མ་བྱས་
 གང་འདོད་དེ། དབྱུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་མིན་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱོར་
 དང་། གནས་མ་བྱའི་ཚུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས། འདི་ནི་ལྟར་གངས་ཅན་
 ལ་སོགས་པའི་ཤུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དགག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདི་བཤད་མི་
 རུས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སྐབས་སུ་འདོངས་
 པ་དེར་མ་ངེས་གང་དགོས་དབང་གིས་རུང་བར་དབྱིག་གཉིན་དང་ཞི་འཛོ་

བཞེད་དེ། མངོན་འགྲེལ་དུ་དག་སྒྲིབ་དག་ཁྱར་ཡོད་དོ་སོགས་མངོན་པའི་
 དགོངས་པ་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྟ་བའི་མཆེ་བས་སྒྲུས་
 པ་དང་། །ལས་རྣམས་འཇིག་པ་ལ་ལྟོས་ནས། །སྟག་མོས་སྟག་གྲུ་འབྱེར་བ་
 ལྟར། །རྒྱལ་བས་ཆོས་རྣམས་བསྟན་པ་མཛད། །ཅེས་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་
 རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་བཤད་པ་འདི་ནི་འདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་སྒྲོ་མི་ཞིབ་པའི་
 སྟག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་མི་སེམས་སོ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོངས་
 པ་ལེན་ཚུལ་དེར་མ་དེས་ཀྱང་སྒྲོ་དམན་པའི་སྟག་པ་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་
 ལྟར་བཤད་རུང་བར་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་བོད་དག་
 གིས་མ་ཐོན་པའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། **མངོན་སུམ་དབང་ཡིད་རྣམ་འབྱེར་འང་རང་རིག་མེད། །**
 ཅེས་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ལ་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་
 རྣམ་འབྱེར་མངོན་སུམ་གསུམ་འདོད་དེ། ཆོད་སྒྲུབ་ལས་བཤད་པ་ཀུན་
 བརྟུས་ཅ་འགྲེལ་གྱིས་སྟོགས་སྒྲུངས་སོ། །རང་རིག་མངོན་སུམ་འདིར་
 མ་གྲགས་ཤིང་། དང་པོ་ལ་མིག་གི་རྣ་བའི་སྒྲིའི་སྒྲིའི་ལུས་ཀྱི་ཤེས་པ་མངོན་
 སུམ་ལྟ་ལས། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་རྟེན་བཅས། །དེ་ལ་བརྟེན་
 པའི་རྣམ་ཤེས་མིན། །ཞེས་མིག་དབང་ལ་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་
 ལས་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་བོས་ཀྱང་གཟུགས་མཐོང་བས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
 རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་ན་ཅིག་པས་
 བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཐོགས་མེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་མིག་ལ་གཅིག་གིས་བལྟས་པ་ལས། གཉིས་ཀྱིས་བལྟས་པ་
 གསལ་བའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། གང་ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། །གཟུགས་ནི་

མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་ལོ། །མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་ཀྱང་། །མཐོང་སྟེ་གསལ་
བར་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །མིག་གཡས་གཡོན་ལ་རྣམ་ཤེས་སོ་སོ་བ་
གཉིས་འདོད་ལ། མདོ་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་གཉིས་སུ་མཐོང་བར་ཐལ་བ་
སོགས་ཀྱིས་བཀག་གོ། །དེས་ན་བ་སོགས་ལའང་འདྲ།

བཞི་བ་ནི། **རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་རྣམ་པར་རིག་མིན་གཟུགས།** །
ཞེས་པ་བྱེད་རྒྱ་ལྟན་ཅིག་བྱང་བ་དང་། ། སྐལ་མཉམ་མཚུངས་པར་ལྟན་
པ་དང་། །ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་རྣམ་སྟོན་དང་། །རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་འདོད། །
ཅེས་བྱེད་རྒྱ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ། མཚུངས་ལྟན་གྱི་
རྒྱ། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ། རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་སྟེ་དུག་ལས། དང་པོ་ནི། རང་ལས་
གཞན་པ་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་གང་
པན་ཚུན་འབྲས། །འབྱུང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲུག་དང་། །སོགས་ལྟར་
རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྐལ་མཉམ་རྒྱ་ནི་འབྲས་པོ། །
ཞེས་སོ། །བཞི་བ་ནི། མཚུངས་ལྟན་རྒྱ་ནི་སེམས་དག་དང་། །སེམས་
བྱང་རྟེན་མཚུངས་ཅན་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། ལྟ་བུ་ནི། ཀུན་འགྲོ་ཞེས་
བྱ་ཉོན་མོངས་ཅན། །རྣམས་ཀྱིས་རང་ས་ཀུན་འགྲོ་ལྟ་ཞེས་དང་། དུག་
པ་ནི། རྣམ་སྟོན་རྒྱ་ནི་མི་དགོ་དང་། །དགོ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །
ཞེས་ཀྱང་ལྟར་པལ་ཆར་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་མང་བར་འདོད་པས་སོ། །

ལྟ་བུ་ནི། **དབང་ཤེས་རྣམ་མེད་གཞི་ལྟ་དངོས་པོ་རྣམས།** ། ཞེས་པ།
རིགས་ལྟན་གྲགས་པས། དབང་སྐྱེས་སྟོན་ནི་རྣམ་མེད་གྱི། །སྤྱ་རབ་བསགས་
པ་དངོས་སུ་རིག་ཅེས་དང་། །འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས་ཀྱང་། སྤྱ་རབ་རྒྱལ་
ལས་གྲུབ་པ་ནི། །སྟོ་ཡི་རྣམ་པ་མེད་པ་སུ། །ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱ་བས་རྟོག་ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་རྣམ་མེད་རྟེན་འཆར་གྱིས་དངོས་སུ་

བཟུང་བར་འདོད་དེ། ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་བཅད་ཆེད་དུ། དབང་
 རྒྱུས་ཏེ་དབང་ཤེས་སྒྲོས་ལ། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་འབྲུག་ཀྱིས་བར་ཆོད་པར་མི་
 འདོད་སྟུང་ནས་རྣམ་མེད་ཀྱི་དང་དངོས་སུ་ཞེས་སྒྲོས་ལ། རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱང་
 དངོས་སུ་རིག་ལ་འོ་ན་དེ་དབང་པོ་ལས་མ་འདས་སམ་སྟུང་ན། རྩལ་སྤྲ་རབ་
 རེ་རེ་བ་དབང་པོ་ལས་འདས་ཀྱང་རིགས་མཐུན་བསགས་པ་འཇམ་འདུས་པ་
 དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། རྒྱང་རིང་པོ་ནས་སྒྲ་ཉག་རེ་རེ་བ་མི་དམིགས་ཀྱང་། མང་པོ་
 འདུས་ན་རིག་པས་སོ་སྟུང་ནས་སྤྲ་རབ་བསགས་པ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བདེ་གཤེགས་གཞུང་གི་རབ་བྱེད་ལས། རྣམ་པ་མེད་པས་དབང་
 རྒྱུས་སྒྲོ། །རྩལ་སྤྲ་བསགས་པ་དངོས་སུ་རིག་ཏེ་ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་
 ལས། དབང་པོ་སྡེ་དབང་བྱེད་པ་རྣམས་ལས་རྒྱུས་པའི་སྒྲོ་མདོན་སུམ་
 ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲོ་གྲོས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མེད་པས། དེ་དག་གི་བཞིན་དུ་རྣམ་
 པས་བར་ཆོད་པ་ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་རེ་རེ་བ་ནི་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་
 ཡིན་ལ། རིགས་མཐུན་པ་གཞན་དང་ལྟན་ཅིག་པ་ནི་དབང་པོའི་སྡོད་ཡུལ་དུ་
 རྒྱར་པ་ཁོ་ནའོ། །སོ་སོར་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་འདུས་ཀྱང་
 རྒྲུང་དུ་མི་རུང་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། སྒྲ་ལ་སོགས་པ་བཟུམ་པ་རྣམས་ཐག་
 རིང་པོ་ནས་མི་མཐོང་བ་དང་། སྒྲོམ་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།
 ཀུན་བདུས་ལས། མིག་ལས་སྒྲོ་སྒྲོ་རྣམས་མེད་ཅིང་། །མདོན་སུམ་རིག་པ་
 རྩལ་གྱི་ཆོགས། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་
 པོ་དག་ལས་རྒྱུས་པའི་སྒྲོ་སྡེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་ལ་རིག་མི་རིག་འབྲུ་བ་
 དང་། རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་རྣམ་པ་མེད་ཅིང་། སྒྲོ་དང་དབང་པོ་དེ་དག་གིས་མདོན་
 སུམ་དུ་རིག་པ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་རྩལ་ཏེ། རྩལ་སྤྲ་རབ་བསྐྱོར་བའི་
 ཆོགས་སུ་འདོད་དེ། ཞེས་བཤད་པས་སོ། །ཡང་ཤེས་བྱ་ལ་གཞི་སྤྲ་དང་།

དེའང་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་དང་རྣམས་སུ་འདོད་ལ། རྣམ་བཟགས་གཉིས་
 གྲང་འདོད་པས། ལྷང་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི། གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་གཞི། འཁོར་
 སེམས་བྱུང་གི་གཞི། གནས་སྐབས་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི། འདུས་མ་
 བྱས་ཀྱི་གཞི་ལྟའི་འདོད་ཚུལ་ནི་པལ་ཆེར་བཤད་ཟིན་ལ། རྣམ་གྲུབ་ནི་ཆོས་
 དེ་ལས་གཞན་རང་དབང་བ་རེ་མེད་ན་འཛོག་མི་ཤེས་པས་ཐམས་ཅད་རྣམས་
 སུ་གྲུབ་པར་འདོད་ཅིང་། རྣམ་ཡོད་དང་བཟགས་ཡོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡང་།
 གཙོ་ཆེར་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་རྣམས་ཡོད་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པ་བཟགས་
 ཡོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་བྱེད་པར་ཆེ། སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་སྟེ། དེས་པའི་
 སེམས་བྱུང་སྟེ་ལྟ་དང་། མ་དེས་པའི་བརྒྱུད་དེ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་བརྩ། དགོ་
 བའི་ས་མང་བརྩ། མི་དགོ་བའི་ས་མང་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་
 བརྩ། ཉོན་མོངས་ཆུང་དུའི་ས་པ་བརྩ་གཅིག་ཡོད་པས་སོ། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་
 སྐལ་མཉམ་དང་། །འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་འཇུག་དག་དང་། །སྟོག་དང་མཆོན་
 ཉིད་རྣམས་དང་ནི། །མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་། །ཞེས་ལྷན་མིན་འདུ་
 བྱེད་བདུན་ལས། ཐོབ་པ་རྟེན་དང་ལྷན་པའོ། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ། །
 གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཞེས་ཐོབ་པ་ནི། དཔེར་ན་རྟོར་ལ་ཁལ་འཆོང་བྱེད་
 ཀྱི་ཐག་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཅིག་སྟེ། ལས་དགོ་སོགས་སྐྱེས་བུ་ལ་ལྷན་བྱེད་
 གཅིག་ལ་འདོད་དེ། ཐོབ་པའི་ཡང་ཐོབ་པ་སོགས་འདྲ། མ་ཐོབ་པའང་དེ་དང་
 འདྲ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། འགོག་སྟོམས་གཉིས་སེམས་
 མེད་འདུ་བྱེད་ཡིན་ལ། བྱེ་སྐྱེ་ལ་ལ་སེམས་སྤྲ་མོ་ཡོད་པར་འདོད། སྟོག་ནི་ཆེ་
 ཡིན་ཟིན་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། སྟོག་ནི་རྣམ་
 སྐྱེ། ཞེས་སྟོག་ཆེ་ཡིན་ལ་རྣམ་སྐྱེན་དུའང་འདོད། མཆོན་ཉིད་དག་ནི་སྐྱེ་བ་
 དང་། །ཁ་དང་གནས་དང་མི་རྟག་ཉིད། །དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་ལ་སོགས། །དེ་

ཆོས་བརྒྱད་དང་གཅིག་ལ་འབྲུག ། ཅེས་སྐྱེ་ན་གནས་འཛིག་བཞི་དང་། མིང་གི་ཆོག་ས་ལ་སོགས་པ་ཡང་། ། ཞེས་མིང་ནི་དོ་ཤོ་ཅམ་སྟོན་པ་སྟེ། ལྷ་དག་ལྷ་རྣམས་ཞེས་པ། སྐྱེ་བ་རྣམས་ཆོག་ཟེར་ཡང་འདིར་མིང་དོ། ། ཆོག་གམ་དག་ནི་བྱང་པར་སྟོན་པའི་སྐྱེ་སྟེ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྷ་བྱ། ཡི་གེ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་སྐད་ཀྱི་གདངས་ཀ་དམ་པ་ཞེས་པ་ལྷ་བྱའི་ཀ་སྟེ། སྤྱིར་གོ་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་ཡི་གེ་དང་བ་ལང་གི་མིང་ལའང་འབྲུག་པས། མིང་དང་ཡི་གེ་མི་འགལ་བར་བཞེད་ཅིང་། སྐྱེ་བ་དང་བཅད་ཚུལ་མང་དོ། ། གྲེ་སྐྱེ་པལ་ཆེར་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་འདོད་ཀྱང་། ཡུལ་དབྱས་ཀྱི་གྲེ་སྐྱེ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་བཞིར་འདོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་རྫས་བྱབ་ཏུ་འདོད་དེ། རྟེན་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལྟར་འདུས་མ་བྱས་མེད་དགག་ལ་འཛིག་མི་ཤེས་པས་སོ། ། ཡེ་ཤེས་ཀུན་བདུས་འགྲེལ་བ་ལས། ཡུལ་དབྱས་ཀྱི་གྲེ་བྲག་སྐྱེ་བ་དག་ནི་འདུས་མ་བྱས་བཞིར་འདོད་པས་ན། ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟར་འདུས་མ་བྱས་བཞི་ཤོ་དེ་དག་ནི་ཁོ་ཤོ་ཅག་གི་སྤྱོད་ས་ལའང་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་གང་ཞེ་ན། རྣམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མིན་པའི་འགོག་པ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དོ་ཞེས་ཅོད་པ་སྐྱེ་སྟེ། ཞེས་དང་། དུལ་ལྷ་དང་། ལེགས་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་དོ། །

བྱག་པ་ནི། **གཟུགས་སྤང་དེ་མིན་སངས་རྒྱས་མི་སྟོབ་ཆོས།** ། ཞེས་པ། རང་འགྲེལ་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་སྤྲ་མ་དང་ཕྱི་མར་ཡང་གྲེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱིར་དག་བཅོམ་གསུམ་ག་ལྷག་བཅས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཉན་རང་ལ་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུ་ལྷག་མ་ཡོད་པ་ཤེས་སྐྱེ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྤྲ་གྱི་སོ་སྐྱེའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱན་ཉར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་

ལྷན་པར་འདོད་དེ། མཁས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ཉན་
 ཐོས་སྡེ་པ་དག་གི་ལུགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེལ་བྱ་བ་གཏན་མི་
 འདོད་ཅིང་། མཛད་པ་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་བདུད་འདུལ་བའི་མཛད་པའི་གནས་
 སྐབས་མན་ཆད་སོ་སྡེ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པས། མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱའི་ལུས་
 བྱི་སོ་སྡེའི་ལུས་ཀྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་དུ་འདོད་ལ། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གཟུགས་སྐྱེ་བཅའ་པོ་ཁོ་ནར་སྦྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱས་དེས་སྤྱ་ངན་ལས་
 འདས་པའི་མཛད་པ་མ་བསྟན་བར་ལ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་སྤྱང་འདས་
 དང་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ན་མར་མེ་མི་བ་ལྟར་བཅའ་རིག་རྒྱན་ཆད་པའི་ལྷག་
 མེད་ཀྱི་སྤྱང་འདས་མཛོད་དུ་མཛད་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། ཞེས་སོ། །སྐབས་
 འགྲའི་ངོ་པོ་དག་གི་རིག་བྱེད་དུ་འདོད་ལ། མི་སྦྱོར་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་སངས་
 རྒྱས་སྤྱ་འཛོག་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱང་པའི་
 མཚམས་མེད་ངེ་ལྟར་སྦྱ་ན། དེ་ནི་རྟེན་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པ་སངས་རྒྱས་
 བའང་གཞོན་པར་བཞག་ཟེར་རོ། །

བདུན་པ་ནི། རུན་མོང་མིན་མང་ལེགས་ལྷན་གཞུང་སོགས་སྟོས། །
 ཞེས་པ། རིགས་ལྷན་གྲགས་པས་ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས། །
 འདུས་མ་བྱས་གསུམ་རྟག་པ་སྟེ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ། །
 བདག་གི་སྟོང་གཞི་བྱེད་པོ་མེད། །དབང་སྐྱེས་སྟོ་ནི་རྣམ་མེད་ཀྱི། །སྤར་རབ་
 བསགས་པ་དངོས་སྤྱ་རིག ། ཁ་ཆེའི་གཞུང་གི་ཚུ་གཏེར་གྱི། །བྱེ་བྲག་སྦྱ་
 བའི་གཞུང་འདོད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ལ་འགྱུར་བྱེད་མ་གཏོགས་ཆེག་
 འདི་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱན་བརྟུས་དང་། བདེ་གཤེགས་གཞུང་གི་རབ་བྱེད་དང་།
 འགྲལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད་དུ་བྱུང་ལ། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ཕྱང་ལས་ཀྱང་། རྣམ་
 མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས། །ཤིན་ཏུ་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། །ཤིན་ཏུ་བརྟན་

བྱ་འདུས་བྱས་ཀྱན། །སྐད་ཅིག་མ་སྟེ་བདག་པོ་མེད། །ཅེས་སོགས་བྱང་ལ།
 ལྷག་ཆང་བས། དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་ཡང་། དབྱང་ན་དགའ།
 འདིའི་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མ་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། རྟེན་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤང་བ་
 ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ། མི་རྟག་པ་དང་། གང་ཟག་གི་
 བདག་གིས་སྟོང་ཞིང་། སྟོང་བཅུད་ལ་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པའི་དོན་གཞན་
 མེད་པ་དང་། ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་དེ་དག་སྤར་བསྟན་པའི་བདག་
 གིས་ཀྱན་ཏུ་སྟོང་བ་དེའི་ཕྱིར་བྱེད་པ་པོ་ལས་མ་གཏོགས་པ་མེད་དེ། ཞེས་
 དང་། རྟག་པ་ལས་དབེན་པས་སྐད་ཅིག་མའོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་ཏུ་རིས། རྒྱ་
 དང་རྒྱུན་ཆོགས་ཤིང་འདུས་ནས། བྱས་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་
 ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཅམ་ཁོ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་སོ། །ཁ་ཆེའི་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ། རྗེ་ཏུ་རིས་ཙ་བར། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྲ་
 བའི་གཞུང་། །དེ་ལྟར་སྟོང་དང་ལྷན་རྣམས་བཞེད། །ཅེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས།
 ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་སྟེ་མངོན་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟ་བུའི་རོ་པོར་སྟོང་དང་ལྷན་པ་
 མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་དེ། ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱན་བཏུས་ཆོས་ཤེས་འབྱུར་
 ལས། སྟོང་ལྷན་ཞེས་བྱ་མཁས་པ་ཡིས། །བྱེ་བྲག་སྤྲ་བའི་གཞུང་དུ་བཤད། །
 ཅེས་དང་། འགྲེལ་བར། འདི་ལྟ་བུའི་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྟོང་དང་ལྷན་པ་
 ཞེས་བྱ་བར་འབྱུབ་པོ། ། ཞེས་དང་། རྟེན་ཆེན་ལས་ཆུ་གཏེར་ཞེས་པ་མེད་
 དེ། འགྲེལ་བར། ལྷ་སྟེགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྟོང་དང་ལྷན་པའི་བཤད་པ་བྱས་
 སོ། །ཞེས་སོ། །ཆུ་གཏེར་ཡོད་པའི་བཤད་པ་སྤར་ལྟར་རོ། །སྟེ་པ་སོ་སོའི་
 ལྷན་མོང་མིན་པའི་འདོད་ཚུལ་ཙ་བའི་སྟེ་པ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ལུགས་ཀྱི་སོ་
 སོའི་འདོད་པ་ནི། རྟག་གི་འབར་བ་ལས། དེ་ལ་ཐ་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་
 ཆོག་གི་ཙ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་

འདས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ནི་མི་མངའ་ལོ། །
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་རྗེས་སུ་གསུང་
 མི་འབྱུག་གོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་ནི་སྦྱང་པོ་ལ་
 མངོན་པར་མོས་པ་ལོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གནས་དེར་གཟུགས་ཉིར་
 བར་ལེན་པ་མི་མངའ་ལོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དུས་ན་རྒྱར་རྒྱར་པོ་དང་།
 མེར་མེར་པོ་དང་། ལྷར་ལྷར་བོས་འབྱུག་པ་མིན་ཏེ། གླང་པོ་ཆེར་གྱུར་ནས་
 ཡུམ་གྱི་དཀྱུ་ནས་རང་ཉིད་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ལ་འདོད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་འབྱུང་། རན་འགོ་རྣམས་སུ་བདག་ཉིད་གྱི་
 འདོད་པས་སྐྱེ་བ་སྦྱངས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་
 ཏོ། །ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་བདེན་པ་བཞི་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་དུག་པོ་རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་། འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ངོ། །
 དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་དག་གིས་བསྟན་པ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །མི་
 ཤེས་པ་དང་ཡིད་གཉིས་དང་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་དང་། རྟུག་བསྐྱལ་སྦྱང་
 བའི་ལམ་ཡང་ཡོད་དོ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ་དག་འབྱུག་པར་བྱེད་པ་
 ཡང་ཡོད་དོ། །མི་གཙང་པ་སྦྱངས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཡང་དག་པར་སྟོམ་པ་
 མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ཉིད་གྱི་ཀུན་རྒྱ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་རབ་རྒྱ་སྦྱངས་པར་
 བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་
 པའི་ལྷ་བ་ནི་མི་མངའ་ལོ། །སེམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཡིན་
 པས་བག་ལ་ཉལ་བ་རྣམས་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞེ་འམ་མི་ལྡན་
 ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །བག་ལ་ཉལ་ཡང་གཞན་ལ་ཀུན་ནས་སྤང་བ་ཡང་
 གཞན་ཡིན་ནོ། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་མེད་དོ། །རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ནི་

བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཅ་
 བའི་དམ་ཆེག་ནི། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་ནི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་མེད་དོ། །
 འཕགས་པའི་བདེན་པ་ནི་བདེན་པ་འོ། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་བ་རྣམས་
 མཐོང་བས་ཡང་དག་པ་སྒྲིན་མེད་པ་ལ་འཇུག་གི་སྤྱག་བསྐལ་ཀྱི་སྤྱག་
 བསྐལ་དང་འབྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་བས་མིན་ནོ། །དགོ་འདུན་ནི་
 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་འོ། །དག་བཙུགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་གཞན་གྱིས་ཉེ་
 བར་བསྟན་པ་བསྐྱབ་པ་ཡོད་དོ། །ཡང་དག་པར་བསྐྱགས་པའི་ལམ་ཡོད་
 དོ། །མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་ངག་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་
 ནི་མང་དུ་ཐོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆེག་གོ། །ཡང་བརྟགས་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ནི།
 སྤང་པོ་མེད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་
 མཆེད་ཀྱང་ཡོད་དོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཡང་སྤྱག་བསྐལ་ནི་དོན་དམ་པར་རོ། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་ལམ་མ་ཡིན་
 ནོ། །དུས་མིན་པར་འཆི་བ་ནི་མེད་དོ། །སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་ཡང་མེད་དོ། །སྤྱག་
 བསྐལ་ཐམས་ཅད་ནི་ལས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་
 བརྟགས་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཅ་བའི་དམ་ཆེག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྤར་གྱི་
 གནས་བརྟན་པའི་ཅ་བའི་དམ་ཆེག་ནི་དག་བཙུགས་པ་རྣམས་ལ་གཞན་གྱིས་
 སྒྲིན་ཅིང་སྐྱབ་པ་ནི་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞི་ལྡན་པོ་ཡང་མེད་དོ། །གང་ཟག་
 ནི་ཡོད་དེ་སྤྱད་པ་བར་མ་ནི་ཡོད་དོ། །དག་བཙུགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྲོ་བ་ལས་
 འདས་པ་ནི་ཡོད་དོ། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སྤྲོ་བ་ལས་
 འདས་པའི་དོན་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་གནས་བརྟན་པའི་ཅ་བའི་དམ་
 ཆེག་གོ། །དེ་ལ་གངས་རི་བའི་ཅ་བའི་དམ་ཆེག་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མིན་ཞེས་བྱའོ། །ཕྱི་རོལ་པ་ལ་ཡང་མངོན་པར་ཞེས་

བ་ལྷ་ནི་ཡོད་དོ། །ཕུང་པོ་ལས་གང་ཟག་ནི་གཞན་མིན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ་
 སྤྱང་ན་ལས་འདས་པར་གྱུར་པ་ན་གང་དུ་ཕུང་པོ་འགག་པ་ན་གང་ཟག་ནི་
 གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་ངག་འཇུག་པ་ནི་ཡོད་དོ། །
 ལམ་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་གངས་རི་བའི་དམ་ཆེག་
 ལོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྦྱ་བའི་དམ་ཆེག་ནི། གཉིས་
 གྱིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཏེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་སྐད་
 སྦྱས་པས་ཅིར་འགྱུར་གང་ཟག་ནི་མེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། བདག་མེད་པ་
 ཡི་ལུས་འདི་བྱང་བ་ན། །བྱེད་པ་མེད་ཅིང་རིགས་པ་པོ་ཡང་མེད། །རི་ལྟར་
 འཁོར་བའི་ཚུ་སྤྱང་འཇུག་གྱུར་པ། །ཉན་པའི་མཆོག་ཁྱོད་དེ་ནི་བསྟན་གྱིས་
 ཉོན། ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྦྱ་བའི་
 དམ་ཆེག་ལོ། །ཡང་དེ་དག་གི་ཅ་བའི་དམ་ཆེག་ནི། མིང་དང་གཟུགས་གྱིས་
 བསྐྱས་སོ། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་ཡོད་དོ། །རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ནི་མི་
 ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །འདུས་བྱས་རྣམས་གྱི་
 འདུས་བྱས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་གསུམ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་
 ནི་རིམ་གྱིས་ཉོགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་།
 མཆོན་མ་མེད་པ་དག་གིས་སྟོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །སྐད་ཅིག་
 མ་བཅོ་ལྷས་ནི་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུན་དུ་
 ཞུགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། ། དག་བཅོམ་པ་ཡང་ཉམས་པ་
 སྟེན་དོ། །སོ་སོ་སྟེ་བོ་ལ་ཡང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སམ། གཞོད་སེམས་
 སྟོང་བ་ཡོད་དོ། །ཕྱི་རོལ་པ་ལ་ཡང་མངོན་པར་ཞེས་པ་ལྷ་ཡོད་དོ། །ལྷ་
 རྣམས་ལ་ཡང་ཆོངས་པར་སྟོན་པ་ལ་གནས་པ་ཡོད་དོ། །མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་
 ནི་དང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སྟོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་

ནས་སོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ནི་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་
 པའི་ཚོགས་ལྷ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་མིན། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བ་ཡང་མིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པའི་དམ་
 ཆེག་གོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་མང་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཅ་བའི་དམ་ཆེག་ནི། འདས་
 པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་མེད་དོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་འདུས་བྱས་ཉིད་ནི་ཡོད་
 དོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་བས་བདེན་པ་བཞི་ཆར་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །བག་
 ལ་ཉལ་ཡང་གཞན་ཡིན་ལ་མངོན་དུ་རྒྱ་ཡང་གཞན་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པ་བར་མ་
 ནི་མེད་དོ། །ལྷའི་གནས་ན་ཡང་ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དག་
 བཅོམ་པ་ཡང་བསོད་ནམས་བསོག་གོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྷ་ལ་
 ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡོད་དོ། །
 གང་ཟག་ནི་མགོ་ལ་སོགས་པ་ལུས་དང་མཉམ་པོ་ཡིན་ནོ། །རྒྱན་ཏུ་ལྷགས་
 པ་ནི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའོ། །སོ་སོ་སྤྱོ་བོས་ཀྱང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་
 སམ། གཞོད་སེམས་སྤྱོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ནི་དག་འདུན་གྱི་ཁོངས་སུ་
 གཏོགས་པའོ། །དག་འདུན་ནི་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་བྱེད་གྱི་སངས་
 རྒྱས་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་
 གཅིག་གོ། །གང་ཟག་ནི་མི་མཐོང་དོ། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འབའ་
 ཞིག་ནི་སྤྱོ་བའི་ཆོས་རྩལ་ཟད་ཅམ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་
 རོལ་ཏུ་འཕོ་བ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དོ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་སྐད་ཅིག་
 མའོ། །འདུ་བྱེད་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་ལས་ནི་སྤྱོ་བ་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་
 གནས་པ་ནི་མེད་དོ། །སེམས་ཇི་ལྷ་བ་དེ་ལྟར་ལས་ཡིན་གྱི། ལུས་དང་དག་
 གི་ལས་ནི་མེད་དོ། །ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་མེད་དོ། །མཆོད་རྟེན་
 མཆོད་པ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་དོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཉག་ཏུ་བ་ནི་བག་ལ་ཉལ་

ཡིན་ནོ། །འདུས་བྱས་མཐོང་བས་སྒྲིན་མེད་པར་འབྱུག་པར་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ནི་མང་སྒྲིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཙྰ་བའི་དམ་ཆེག་ཡིན་ནོ། །ཡང་
 ཆོས་སྤྲས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཙྰ་བའི་དམ་ཆེག་ནི། སངས་རྒྱས་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་
 ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་མིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ལས་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་
 དེ་ལྟར་དགེ་འདུན་ལས་ནི་མིན་ནོ། །ལྷའི་གནས་ན་ཡང་ཆངས་པར་སྒྲིད་པ་
 ནི་ཡོད་དོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་ཆོས་
 སྤྲས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆེག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འོད་སྤངས་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆེག་
 ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ནི་ཡོད་
 དོ། །སྤངས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་།
 ཆོས་སྤྲས་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདོད་དེ། དེ་དག་ནི་འོད་སྤང་བའི་དམ་ཆེག་
 ཡིན་ནོ། །གོས་དམར་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆེག་ནི། གང་ཟག་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་
 བའོ་ཞེས་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲ་མའི་གཞུང་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་འཕོ་བ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཙྰ་བའི་དམ་ཆེག་ནི། སྤང་པོ་ལྷ་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་འཇིག་
 རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འཕོ་བའོ། །ལམ་མ་གཏོགས་པར་སྤང་པོ་འགག་པ་མེད་དོ། །
 ཙྰ་བའི་སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་སྤང་པོ་ནི་ཡོད་དོ། །གང་ཟག་ནི་དོན་དམ་པར་
 མི་དམིགས་སོ། །ཀུན་ཀྱང་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་འཕོ་བའི་དམ་
 ཆེག་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། ཡང་གནས་མ་བྱའི་དམ་ཆེག་ནི་ཉེ་བར་སྤངས་པ་
 དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་བཏགས་པའོ། །ཆོས་གང་ཡང་འཇིག་
 རྟེན་འདི་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འཕོ་བ་མེད་དོ། །གང་ཟག་ནི་སྤང་པོ་ལྷ་
 ཉེ་བར་སྤངས་ནས་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ། །འདུས་བྱས་ནི་སྤྲད་ཅིག་མ་དང་སྤྲད་
 ཅིག་མ་མིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །གང་ཟག་ནི་ཉེ་བར་སྤངས་པའི་སྤང་པོ་ཉིད་
 དང་གཅིག་པའམ་གཅིག་པ་མིན་པར་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །སྤང་ན་ལས་

འདས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་གཅིག་པ་ཉིད་དམ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་མི་
 བརྗོད་དོ། །སྤྱ་རྒྱ་ལས་འདས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དམ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་བརྗོད་
 དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་ལས་ལྷ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡང་མ་
 ཡིན། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་གནས་མ་བྱ་
 རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆོག་གོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་མང་པོས་བཀྱར་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་
 ཆོག་ནི། འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་དང་། འབྱུང་བ་དང་། འགག་པར་འབྱུར་བ་དང་།
 འགག་པ་དང་། རྒྱེ་བར་འབྱུར་བ་དང་། རྒྱེ་བ་དང་། འཆི་བར་འབྱུར་བ་དང་།
 འཆི་བ་དང་། བྱེད་པར་འབྱུར་བ་དང་། བྱེད་པ་དང་། ཆད་པར་འབྱུར་བ་དང་།
 ཆད་པ་དང་། འགོ་བར་འབྱུར་བ་དང་། འགོ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པར་
 འབྱུར་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི། མང་
 པོས་བཀྱར་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བའི་དམ་ཆོག་ཡིན། ཞེས་དང་། ཆོས་མཆོག་པ་
 རྣམས་ཀྱི་རྩ་བའི་དམ་ཆོག་ནི། རྒྱེ་ལ་མ་རེག་པ་དང་། རྒྱེ་བ་དང་། འགག་ལ་
 མ་རེག་པ་དང་། འགག་པའི་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བཟང་པོའི་ལམ་པ་ཡང་དེ་
 དང་འབྲེལ་བར་བཤད་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་ཚུལ་མ་བཤད། སྟོབ་དཔོན་དུལ་བ་
 ལྟས། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་སྤྱོད་པའི་སྡེ་རྣམས་ནི་འདི་སྐད་ཟེར་
 ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ་ལེགས་ལྡན་དང་རྩལ་ཟད་མི་མཐུན་པར་སྤྱང་
 ལ། གཞན་ཡང་ཤར་རི་པ་དང་རྒྱལ་རི་པ་མཐུན་པ་དང་། གནས་བརྟན་པའི་
 སྡེ་པ། རྒྱལ་བྱེད་ཆོས་གནས་འཇིག་མེད་རིར་གནས། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་
 གསུམ་ལྟ་བུ་མཐུན་པ་དང་། མང་བཀྱར་བའི་སྡེ་པ། སར་སྟོགས་རིགས་ཀྱི་
 སྡེ་དང་། སྤྱང་བའི་སྡེ་དང་། གནས་མ་བྱ་བའི་སྡེ་གསུམ་ཡང་ལྟ་བུ་མཐུན་པར་
 བཤད་ལ། གཞན་ཡང་རྟོག་གོ་འབར་བར། ཁ་ཅིག་རྒྱུན་བདུན་ཏེ་ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པས་བལྟ་འདོད་ན་དེ་དག་སོགས་སུ་བལྟས་ཏེ་

ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྒྲིམ་པ།

བྱེ་སྒྲིའི་དངོས་བཏགས་ཚུ་དང་འོ་མ་གཉིས། །
 དབྱེར་མེད་དུས་མང་སོང་བ་འབྱེད་རུས་པའི། །
 འཁོར་ལོའི་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འཕགས་ཡུལ་དུའང་། །
 ཉུང་ན་མ་སྦྱང་བོད་ཀྱི་ལོང་བས་ཅི། །

བཙེ་བརྒྱད་སྡེ་པར་རང་སྡེ་ཀུན་སྦྱད་ཚུལ། །
 མདོ་དང་མཁས་དབང་བཞེད་པ་མ་ལོན་པར། །
 སྡེ་གཉིས་བྱི་ནང་གཉིས་དང་ཆེ་ཆུང་སྡེར། །
 འདོད་སོགས་ཁུངས་བྲལ་བྱེ་མའི་ཁང་བྱས་བྲེལ། །

བཙེ་བརྒྱད་གྲེས་ཚུལ་རྣམ་བཞིའི་བང་རིམ་ལ། །
 རང་རང་འདོད་ཚུལ་མ་འདྲེས་བ་གམ་བཀ། །
 རྩོམ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་གསུམ་རོལ་གནས་སྒྲིའི་ཕོ་བྲང་། །
 ལེགས་བཤད་རྒྱུ་འཕྱང་འཕྱེང་བས་ཀུན་ནས་མཛེས། །

ཞེས་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འཁྲུལ་སྤོང་གཏོང་ལྟའི་སྒྲ་
 དབྱངས་ཀུན་མཁྱེན་ལམ་གསལ་སྒྲོན་མའི་རྣམ་བཤད་ལས་རྟག་མཐའ་
 བཀག་པའི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་པའི་སྒྲིམ་གྱི་འགྲེལ་བ་ལེགས་པར་བཤད་ཅིན་
 ཏོ། །

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ལེའུ་དགུ་པ་མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་ཚུལ་བསྟན་པ།

༥ རྣམ་སྤྱད་སྤྱི་གུ་རུ་ལྟ་བུ་ཡི་མཚན་ལྟ་བུ་ལྟ། གཉིས་པ་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱི་མོ་གཏན་ལ་དབབ་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ལ། མིང་། དབྱེ་བ།
 གྲུབ་མཐའ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། **མདོ་སྡེ་ཆོད་མར་སྤྱོད་བས་མདོ་སྡེ་བ།** །
 ཞེས་པ་རྒྱུ་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤྱད་བ་ལས། མདོ་སྡེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གྲུབ་
 པའི་མཐའ་རྣམ་པར་འཛོགས་པས་མདོ་སྡེ་པའི་རིགས་སོ། །ཞེས་དང་། བདེ་
 གཤེགས་གཞུང་གི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་པའི་མདོ་
 སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀུན་བཅུས་འགྲེལ་བར། འདི་ནི་སྤྱོད་
 རྒྱལ་པ་དང་འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་སྤྱོད་
 རིམ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཅིང་མདོ་དེ་དང་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་དང་ལྟན་
 པས་ན་མདོ་སྡེ་པ་དང་། མིང་གཞན་དཔེས་སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་པས་དཔེ་སྤྱོད་
 པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མདོ་སྡེ་པ་དང་དཔེ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྲལ། བཏགས་
 སྤྱིའི་ནང་ཆོན་མདོ་སྡེ་པ་ཞེས་པ་དེ་འདྲིར་བསྐྱར་མི་རུང་སྟེ། དེས་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་སྤྱི་མོ་མི་འདོད་པར་སྤྱོད་རས་གཟེགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་
 བཤད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། **དབྱེ་རྩེ་ལུང་རིགས་རྗེས་འབྲངས་རྣམ་པའི་གསུམ།** །
 ཞེས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལུང་རིགས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་གཉིས་མཁས་པ་དག་ལ་
 གྲགས་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ་དང་།
 དཔེ་སྤྱོད་པ་ན་རེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཁོ་ལོ་ཅག་མདོ་ཆོད་མར་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་
 བཅོས་ཆོད་མར་མི་བྱེད་ཅེས་པའི་ལུང་གི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་དེ་དང་མདོ་དང་

སྡེ་བདུན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་རིག་པའི་རྗེས་འབྲངས་གཅིག་གྱུར་
 ཡོད་པ་ནི། སྡེ་བདུན་མདོ་སེམས་སྐྱུན་མོང་གི་གཞུང་དུ་གྲགས་པས་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་པའི་སྒྲོས་གསུམ་དང་དབྱེ་བ་ལ། ཆོས་རྗེ་རྒྱུན་བཟང་བ་ན་རེ།
 གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་དང་། སྒྲོ་ང་ཕྱེད་ཆལ་དང་། སྒྲ་ཆོགས་གཉིས་མེད་
 གསུམ་དབྱུ་མ་རྒྱུན་ལས་གསུངས་ཞེས་པ་ལ་གཞན་གཉིས་བཤད་གྱུར་། སྒྲོ་
 ང་ཕྱེད་ཆལ་ནི་དབྱུ་མ་རྒྱུན་འདིར་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་སྐྱབས་སུ་མི་འབྱུང་བས།
 ཅན་དུ་སྒྲང་བའང་གཞན་ཉིད་ལ། །ཕྱི་དུ་སྒྲང་བའང་དེ་གཞན་ཉིད། །གསལ་
 བར་བྱ་དང་གསལ་བྱེད་ཉིད། །མར་མེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་མིན། །ཞེས་པས་མདོ་
 སེམས་སྐྱུན་མོང་དུ་བསྐྱུན་ཟེར་ན་མ་གཏོགས་མི་འཐད་པར་སྒྲང་ལ། དེ་དག་
 གི་མིང་དོན་རྒྱུན་བཟང་བས། སྒྲོན་པོ་དང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་སྒྲོན་
 པོའི་སྒྲོང་གི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་རི་སྒྲོད་ཡོད་པ་དེ་སྒྲོད་ཀྱིས་རང་འཛིན་
 ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་རྣམ་པ་གཏད་ལ། ཡུལ་ཅན་དེ་ལའང་སྒྲོ་སོགས་དེ་སྒྲོད་ཀྱི་
 རྣམ་ལྡན་དུ་སྒྲེ་བ་དཔེར་ན་ཁ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཁ་ཐོའི་སྒྲོ་སོགས་རི་སྒྲོད་
 ཀྱི་རྣམ་པ་གཏད་པ་དེ་སྒྲུར་མིག་ཤེས་དེ་ཡང་སྒྲོ་སེར་སོགས་རི་སྒྲོད་ཀྱི་རྣམ་
 ལྡན་དུ་སྒྲེ་བ་བཞིན་ཏེ། དེས་ན་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་ཞེས་བྱའོ། ། ཡང་
 སྒྲོན་པོ་དང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་སྒྲོན་པོའི་སྒྲོང་གི་བྱས་སོགས་རི་སྒྲོད་
 པ་དེ་སྒྲོད་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་གཏོད་པར་སྒྲོ་ཅམ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་གཏོད་ལ་ཡུལ་
 ཅན་དེའང་སྒྲོན་པོའི་བྱས་སོགས་རི་སྒྲོད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་སྒྲོ་ཅམ་
 ཞིག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཁ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཁ་ཐོའི་སྒྲོ་
 སེར་སོགས་རི་སྒྲོད་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་གཏོད་པར་ཁ་ཅམ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་གཏོད་
 ལ། ཡུལ་ཅན་དེའང་ཁ་ཐོའི་སྒྲོ་སེར་སོགས་རི་སྒྲོད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་
 ཁ་ཅམ་ཞིག་གི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྒྲེས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲོ་ང་ཕྱེད་ཆལ་

ཞེས་བྱའོ། ། ཡང་སྔོན་པོའི་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་གི་བྱས་སོགས་ཇི་སྟེད་པ་
 དེ་སྟེད་ཀྱིས་རང་འཛིན་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་རྣམ་པ་གཏད་ཀྱང་། ཡུལ་ཅན་དེ་སྔོན་
 པོའི་བྱས་སོགས་ཇི་སྟེད་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་མི་སྐྱེ་བར་སྔ་ཙམ་ཞིག་གི་རྣམ་ལྡན་
 དུ་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ཡུལ་ཁ་པོའི་སྔ་མེར་སོགས་ཇི་
 སྟེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏད་ཀྱང་། མིག་ཤེས་དེ་ལ་ཁ་པོའི་སྔ་མེར་སོགས་ཇི་སྟེད་
 ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་མི་སྐྱེ་བར་ཁ་ཙམ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ལྷ་ཆོག་གས་གཉིས་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ་གསུངས། ཡང་ན་སྔོན་པོ་དང་གྲུབ་བདེ་
 རྣམས་གཅིག་གི་རྒྱལ་ཕན་ཇི་སྟེད་དམ། མཐའ་དབྱུངས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏད་ཀྱང་།
 ཞེས་སོགས་གསུམ་གར་སྦྱར་ན་དབྱུང་མ་རྒྱན་དང་མཐུན་ནོ། །རང་ལུགས་
 ལ་རྣམ་པའི་སློ་ནས་གཟུང་འཛིན་གངས་མཉམ་པ་དང་། ལྷ་ཆོག་གས་གཉིས་
 མེད་པ་དང་། ལྷ་ཆོག་གས་རིམ་འཛིན་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། དང་པོ་ནི། དབྱུ་
 མ་རྒྱན་ལས། རི་མོ་གདིང་པ་མཐོང་བའི་ཆོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་སེམས་མང་
 པོ། །ཅི་སྟེ་གཅིག་ཆའི་ཚུལ་གྱིས་སུ། །འབྱུང་བར་འབྱུར་བར་འདོད་ན་གོ། །
 ཞེས་དང་། དེའི་སྔ་འགྲེལ་ལས། གང་དག་རིགས་མཐུན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་
 གང་རྣམ་པའི་གངས་བཞིན་དུ་རི་མོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྡན་ཅིག་དུ་དུ་མ་བྱུང་
 སྟེ་གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་རིགས་མི་མཐུན་པ་བཞིན་ནོ་
 སོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། གང་དག་ཅེས་བྱ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 ཡོད་པར་སྒྲ་བ་ཁ་ཅིག་ཁོ་ན་སྟེ། སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། ཕྱི་དོན་དང་རྣམ་པ་
 འདོད་པའི་ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྟེ་པ་ལས་འོས་མེད་
 ལ། གཞན་སྟེའི་ལུགས་ནི་འདིའི་རྣམས་སུ་རིམ་པས་བཀོད་ནས་བཀག་ཅིང་།
 དེའི་འོག་དུ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་གཉིས་བཀག་ཅིང་། སེམས་ཙམ་པའི་
 ལྷ་ཆོག་གས་གཉིས་མེད་པ་འོག་དེར་བཀག་པས་སོ། །གལ་ཏེ་རྟོ་རྟུ་རིས་གྲུབ་

མཐའི་རང་འགྲེལ་ལས། ལུང་འདི་དག་སེམས་ཅམ་ལ་ཡང་སྒྱར་བས་འདི་
 ལྟར་མི་རིགས་སྣམ་ན། རྟོན་མེད་དེ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་བཞིན་འདོད་པའི་
 སེམས་ཅམ་པ་ཡོད་པ་ལ་སྒྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཇུག་པའི་རང་
 འགྲེལ་ལས་འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པའི་ཕྱོགས་ཁས་སྦངས་ནས་རང་
 རིག་པ་རབ་ཏུ་སྒྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། འཇུག་པ་སྒྱར་བས་ཅིག་ཅར་དུ་
 འཇུག་པ་ལྟ་བུར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །འདིའི་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལའང་ལུགས་གསུམ་བྱང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་
 གཅིག་ཤུ་ཁོ་ནའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི་དུ་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་ཞེས་
 ཕྱོགས་སྒྲར་སྦངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་སྣ་ཆོགས་རིམ་འཛིན་པ་ནི། དབུ་
 མ་རྒྱན་ལས། དཀར་པོ་དག་ལ་སོགས་པ་ལ། །ཤེས་པ་དེ་ནི་རིམ་བྱང་སྟེ། །
 མཁྱོགས་པར་འབྱུང་བས་སྒྲན་པོ་དག །ཅིག་ཆའོ་སྣམ་དུ་སེམས་པ་ཡིན། །
 ཞེས་བཤད་ཅིང་། རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལས་ཀྱང་ཕྱོགས་སྒྲར་སྦངས་ནས་
 བཀག་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སྒྲར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་མཁན་པོ་སུས་ཀྱང་མ་ཐོན་
 པ་ཁོ་བོའི་སྒྲོ་བྱས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ལ་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་
 དགེས་པར་གྱིས་ཤིག

གསུམ་པ་ལ། སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། གྲེ་བཀ་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
 ལ་གཞིའི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་གསུམ། དང་པོ་ལ། བདེན་པ་གཉིས་
 གྱི་དང་ལུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 བདེན་གཉིས་བདེན་པར་དོན་བྱེད་ཅུས་མི་ཅུས། ། ཞེས་པ་སྟོབ་དཔོན་ལྟ་
 དབང་སྟོས་ཀྱང་། ཅུ་དང་འོ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་
 ཡིན་ནས། གཟུགས་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་ཡོད་

བ་ཡིན་ཞེས། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་སྐབས་སུ་འང་གྲེ་མདོ་ཐུན་མོང་
 ངམ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མཛོད་ལྟར་ཡིན་པས་བཤད་ཅིན་
 ལ་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའམ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་རང་
 ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་འདོད་ཚུལ་ནི། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ།
 དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་དུ་གྱུབ་པ་དང་། རང་མཆོན་དུ་འཛོགས། །དེ་
 ལྟར་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་དུ་གྱུབ་པ་དང་། སྤྱི་
 མཆོན་དུ་འཛོགས་སྟེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། དོན་དམ་དོན་བྱེད་
 རྒྱས་པ་གང་། །དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །གཞན་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཡོད་
 པ་སྟེ། །དེ་དག་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་བཤད། །ཅེས་རང་མཆོན་སྤྱི་མཆོན་
 དང་བཅས་པ་གསལ་བར་བཤད་ལ། དངོས་སོ་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་སྟེ།
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 འདོད། ། ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདིས་ནི་སྟག་ཆང་བས། དངོས་སོ་རང་
 མཆོན་གྱིས་མ་བྱུང་ཟེར་བའི་ལྷགས་སྤང་དུར་བྱས་སྤང་སྟེ། གང་ཡིན་པ་
 ཞེས་དངོས་སོ་ཡིན་ཆད་བཤད་པའི་སྤྱིར། མདོན་སྤྱི་སྤྱི་ལུལ་དངོས་
 སོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། གློ་དོན་དམ་པ་སྤང་
 ལུལ་ལ་མ་འཁྱུལ་བའི་མདོན་སྤྱི་སྤྱི་འོ་སོར་བདེན་པས་དེ་སྤྱད་བརྗོད་པས་
 སོ། །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། གློ་ཀྱན་རྫོབ་པ་རྟོག་པའི་འོ་སོར་བདེན་པས་དེ་སྤྱད་བརྗོད་པས་
 སོ། །འདི་དག་སྤྱོད་བཤད་པ་ལ་འཇུག་དུ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པས། དེ་ལ་བྱུང་
 བའང་མི་ཅི་བ་ནི་རིགས་སྤྱིའི་ལྷགས་སོ། །རྟོག་པ་ལ་ཅིའི་སྤྱིར་ཀྱན་རྫོབ་
 ཅེས་བྱ་སྟེ་ན། འཁྱུལ་ཞིང་རང་མཆོན་མདོན་སྤྱི་སྤྱི་བའི་དོན་གྱིས་དེ་
 ལྟར་བརྗོད་དེ། གང་གིས་རང་གི་འོ་སོ་ཡིས། །གཞན་གྱི་འོ་སོ་སྤྱི་བྱེད་པ། །

ཀུན་རྫོབ་དེ་དག་ཐ་དད་ཀྱང་། ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་
 དེ་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཡང་མིན་ཏེ། འོན་དམ་བདེན་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྟག་ཁང་བ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་སྤར་གྱི་བོད་
 མཁས་དག་དང་། ད་ལྟ་རྗེ་ཡབ་སྐུ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་རྣམས་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་སྤྲོ་དང་མི་འདྲ་བ་མི་འཐད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས་བདེན་གཉིས་སྐབས་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་བྱུར་དུ་
 བཤད་ཀྱང་། གྱེ་མདོའི་ལྷགས་སོ་སོར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་མདོ་
 སྡེ་བས་རང་རིག་མི་འདོད་པར་ཐལ། མཛོད་ལས་ཤེས་པ་འཆད་པའི་སྐབས་
 དེ་སྟེང་ཅིག་ཏུ་གཞན་རིག་ཅམ་ལས་རང་རིག་མ་བཤད་པས་སོ། ། །འཁོར་
 གསུམ་ལ་ལན་མེད་དོ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ནི། རོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་བཅད་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པས། འོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མེད་བྱས་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པ་ན་
 རེ། མི་འཐད་དེ། ས་བོན་སྤྱུ་གུ་སོགས་ལ་མི་འཁྱུལ་བའི་རྒྱས་པ་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར། ཡང་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་བྱས་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པས།
 ས་བོན་སོགས་ལས་སྤྱུ་གུ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མ་འཆོལ་བར་ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་
 འབྱུང་སྟེ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ས་བོན་སོགས་ལས་སྤྱུ་གུ་སོགས་འབྱུང་བར་
 རང་མཆོན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་མེད་
 བ། །ས་བོན་སོགས་ནི་སྤྱུ་གུ་སོགས་ལ། །རྒྱས་མཐོང་གལ་ཏེ་དེ་ཀུན་རྫོབ། །
 ཞེན་ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་སྤྱི་ཀུན་ལ་དོན་དམ་པར་
 དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡོད་ཅི་ན། སྤྱི་མཆོན་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། རྗེས་སུ་
 འགོ་ལྷོག་གི་སྒོ་ནས་རང་འཛིན་གྱི་སྒོ་ལ་པན་འདོགས་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། མི་མཐུན་དཔེ་ནི། མིག་དང་གཟུགས་སོགས་ཀྱིས་མིག་སྒོ་སྐྱེད་པ་ལྟར་

རོ། །དེས་ན་རིགས་པ་འདིས་ནི་རྗེའི་བྱམ་པ་དང་། ལས་འདེགས་པ་དང་།
 སྤྱི་མཚན་དང་། ཡོན་ཏན་གངས་སོགས་འཛིན་པའི་སློ་ལ་ནི་གཟུང་དོན་མེད་
 པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་སློ་དེ་བཟད་དང་། ཅུལ་བ་སོགས་ནང་གི་
 ཡན་ལག་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། གལ་
 ཏེ་ཀུན་ལ་དེ་ཡོད་ན། །སྤྱི་ཡི་མཚན་ཉིད་རྗེས་འགོ་ལྟོག་སློ་ལ་མ་མཐོང་ཕྱིར་
 མིན་ཏེ། །མིག་དང་གཟུགས་སོགས་སློ་བཞིན་ནོ། །འདིས་ནི་བཟད་དང་ཅུལ་
 བ་སོགས། །ནང་གི་ཡན་ལག་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར། །བྱམ་པ་འདེགས་དང་སྤྱི་
 དང་ནི། །གངས་སོགས་སློ་ནི་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སྟག་ཆང་བ་
 སོགས་ན་རེ། མདོ་སྡེ་པ་དེ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ལས་དམན་པར་ཐལ། བྱེ་སྐྱས་བྱམ་
 པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུབ་པར་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པས་དེ་དོན་དམ་པར་གྱུབ་པར་
 འདོད་པའི་ཕྱིར་བེད། འོ་ན་བྱེ་མདོ་གཉིས་སེམས་ཅམ་པ་གསུམ་ག་གངས་
 ཅན་ལས་དམན་པར་ཐལ། གངས་ཅན་གྱིས་སློ་དང་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ལ་
 དོན་དམ་པར་གྱུབ་པ་གཅིག་གྲང་གཏན་མི་འདོད་ལ། འདི་དག་གིས་འདོད་
 པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། ལྟོན་མེད་དེ། གངས་
 ཅན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུབ་པ་ལ་འདི་དག་གི་བདེན་གྱུབ་ཀྱི་དོན་ཆང་བ་དང་།
 དེ་དག་གིས་མི་རྟག་པ་ལ་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཕྱིའི་འབྲེལ་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་
 སོགས་འཛོག་མི་ཤེས་ལ། འདི་དག་གིས་ཤེས་པས་སོ་སྟམ་ན། འོ་ན་བྱེ་
 སྐྱ་དང་མདོ་སྡེ་པ་ལའང་མཐོ་དམན་འཆོལ་བའི་ལྟོན་མེད་པར་ཐལ། བྱེ་སྐྱའི་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུབ་པ་ལ་མདོ་སྡེ་པའི་རང་མཚན་གྱི་དོན་ཆང་ཡོད་ལ་བྱེ་སྐྱས་
 རྗེས་གྱུབ་མིན་པའི་ཤེས་བྱ་ཅམ་ཡང་འཛོག་མི་ཤེས་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པས་
 འཛོག་ཤེས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པས་སོ་སྐྱས་ན་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་
 ཀྱིས་གྲང་ལན་མི་ཐེབས་སོ། །ལེགས་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་འདུས་བྱས་མ་བྱས་གཞི། །
 ཞེས་པ་གཟུགས་སོགས་སྤང་བོ་ལྟ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད། སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱ་
 གཉིས་རྣམས་མཛོད་དང་སྤང་བོ་ལྟའི་རབ་བྱེད་དང་། ཀུན་བདུས་ལྟར་འདོད་
 ལ། དེ་རྣམས་ལས་བཤད་པའི་བྱེ་སྐྱེ་ལྟར་གྱི་རྣམས་དང་སེམས་ཅམ་པ་འདོད་
 པའི་ཀུན་གཞི་ཉོན་ཡིད་དང་། གཞན་སྟོང་སོགས་མི་འདོད་པ་ཅམ་བྱེད་
 པར་ཡིན་ཞིང་། མཛོན་པ་ཀུན་བདུས་ལས་ཀུན་གཞི་ཉོན་ཡིད་རྣམས་གངས་
 ཅམ་ལ་བཀོད་གྲང་སེམས་ཅམ་པའི་རང་གཞུང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་
 གི་གྲུབ་མཐའི་སྐྱེ་མཛོད་དུ་འདོད་པའི་མདོ་སྡེ་དུ་མའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་
 འགྲེལ་བས་ན་ཐེག་པ་སྐྱེ་མཛོད་གི་སྡེ་མ་དང་། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་བའི་བྱང་སེམས་
 སོ་སྐྱེ་བཤད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལུགས་གྱི་ཡོངས་སྐྱེ་སོགས་གང་ཡང་མ་
 བཤད་པའི་བྱིར་དང་། ཐོགས་མེད་གྱིས་སྐྱེ་མཛོད་གི་མདོའི་དགོངས་པ་གཙོ་
 བོར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ་ས་སྡེ་དང་ཀུན་བདུས་གྱིས་
 གསུང་རབ་བརྒྱ་གཉིས་སྡེ་སྡོད་དུ་འཛོག་ཆུལ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་བྱིར། འཇམ་དབལ་ཅ་རྒྱུད་གྱིས་གྲང་ཤེས་སོ། །འདུས་
 བྱས་ལ་སྤང་བོ་ལྟར་འདོད། ཞལ་ལུང་ལས། འདུས་མ་བྱས་པ་གསུམ་པོ་
 དག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདུས་མ་བྱས་ལ་གསུམ་དུ་ཡང་འདོད་གྲང་
 དེར་མ་ཟད་དུ་མ་འདོད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་སྐྱེ་སྐྱེ་དོན་
 སྐྱེ་སོགས་སྐྱེ་མཚན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དང་། འདས་མ་འོངས་གཉིས་དང་སྐྱག་
 བདེན་གྱི་བྱེད་ཆོས་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་དང་། འགོག་བདེན་གྱི་བྱེད་ཆོས་
 བཞི་དང་། མཚོན་བྱ་མཚོན་བྱེད་གྱིས་མཚོན་པའི་ཆ་སོགས་དངོས་མེད་དུ་
 སྐྱབ་པ་དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡི་རི་ལྟར་
 ཀུན་བདུགས་པ། །དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་འདོད། །གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྣམས་

མི་འགྲོ་ཁྱེས་སོགས་གྲིས་སྤྱི་གསལ་རྩམ་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་ཆེ་སྒོ་ཡི་
 རོར་བྱས་ནས། གཞི་མཐུན་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཁྱེས་སོགས་གྲིས་གཞི་
 མཐུན་སྒོ་བཏགས་ཚུལ་དང་། སྤྱི་རྣམས་གྲིས་ནི་བརྩམ་བཏགས་སྟོན། དེ་ནི་
 ཐ་སྙད་ཆེད་དུ་བྱས། དེ་ཆེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་མེད། དེས་ན་དེ་ལ་བརྩམ་
 ཡིན། ཁྱེས་བརྩའི་ཡུལ་རང་མཆན་མིན་པར་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་དང་། རང་
 མཆན་ཡང་བརྩའི་དངོས་དབང་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། བྱད་པར་
 དུ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམས་བཞག་དང་། ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་ཅི་འདྲ། དེ་ནི་
 དོན་ནི་མ་བཏགས་པར། འཇིག་རྟེན་རི་ལྗར་གྲགས་དེ་ལ། རེ་བཞིན་ཁོ་
 རར་བཞེན་ནས་ནི། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ཀུན་བཞག་པ། དམ་པའི་དོན་ལ་
 འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། མཁས་པ་རྣམས་གྲིས་བྱས་པ་ཡིན། ཁྱེས་ཆོས་དང་
 ཆོས་ཅན་གཅིག་ཐ་དད་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་སོགས་ཀུན་རྫོབ་དུ་གྲུབ་
 པའི་ཆོས་དོན་དམ་པའི་རང་མཆན་རྟོགས་ཆེད་དུ་བྱས་པ་སོགས་ཤིན་དུ་
 མང་བའི་ཕྱིར་རོ། སྟོས་པས་ཆོག འདུས་མ་བྱས་བཞིའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་འདོད་
 དེ། སྤང་པོ་ལྗེའི་རབ་བྱེད་ལས། འདུས་མ་བྱས་པ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་མཁའ་
 དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མིན་པའི་འགོག་པ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་
 འགོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། ཁྱེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ལ། **བྱང་ཕྱོགས་རྣམ་ཐར་མཐར་གནས་བཅེ་སོགས་**
ལམ། ཁྱེས་པ། སལ་ཆེར་མཛོད་ལྗར་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་། རྣམ་ཐར་
 བརྒྱད་དང་། མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགྲ་དང་། འགོག་སྟོམས་ནི་མཛོད་
 འགྲེལ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལྟར། ཆོར་འདུ་རགས་པ་ཞི་བའི་སེམས་སྤྲོ་མོ་དང་
 བཅས་པར་འདོད་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྟོགས་
 རིགས་མི་འདྲ་བ་མེད་ཀྱང་བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་དང་པར་ཕྱིན་

སོགས་ཐབས་གྱི་ཆ་དང་དུས་རིང་ཐུང་འཛོལ་བུའི་འབྲས་བུ་མཆོག་དམན་
 གྱིས་འབྱེད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྐྱབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེ་གོམས་ལས་དེ། །
 ཞེས་སོགས་གྱིས་བཅེ་བ་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོ། །
 ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་གཞན་དོན་འཇུག་ཅན་གྱི། །བསེ་རུ་ལ་སོགས་བྱུང་
 འདི་ཡིན། །བྱུང་པར་བཤད་པ་སོགས་སོ། །ལམ་གྱི་ཡུལ་སྦྱིར་བདེན་པ་
 བཞི་དང་དེའི་བྱུང་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལས་མི་འདོད་པས། སྦྱང་
 ཉིད་ལྟ་བུས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྦྱོམ་པ་ལྟག་མ་དེ་དོན་ཡིན། ། ཞེས་དང་།
 སྦྱུང་འཇུག་ལས། བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྦྱང་ཉིད་ལྟ་བུས་
 ཅེ་ཞིག་བྱ། །ཞེས་སོགས་དང་། གནས་པ་བསྐྱུས་པ་ལས་གྱུང་། འཕགས་
 པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་ཡང་། །འདི་ལ་སྦྱོང་དང་ལྡན་པས་བསྦྱོམས། །ཡང་དག་
 རྗེས་པའི་བྱུང་ཆུབ་སེམས། །ཆོགས་མ་རྗེས་པར་ཡོད་མིན་ཏེ། །སྦྱོན་
 དུ་བྱེད་པར་མི་རུས་ཏེ། །བྱས་ན་ཐེག་པ་གཞན་པར་འགྱུར། །ཟབ་མོའི་རིམ་
 ལ་གོམས་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་ཅ་བ་སྦྱང་རྗེ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་སྦྱང་
 རྗེ་སྦྱར་བ་ལས། །སྦྱིན་སོགས་ལམ་ནི་ལྟག་པར་འགྱུར། །སྦྱུག་བསྐྱེལ་ལ་
 སོགས་བདེན་པ་རྣམས། །གནས་པའི་དབྱེ་བས་གཞན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་
 ཀྱང་པ་སྦྱི་མ་གཉིས་གྱིས་གནས་པ་སྦྱེ་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་བདེན་བཞིའི་
 འདོད་ཚུལ་གཞན་དང་གཞན་ཡོད་ཅེས་པའོ། །འདི་དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ།
 བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཉན་ཐོས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། །ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཞེས་
 ཀུན་ལ་གྲགས་ཤིང་། སྦྱོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་གྱུང་། འདི་དག་དགོ་
 བ་ཡང་དག་པར་རྗེས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྦྱོས་པ་དང་། སྦྱོན་ལམ་གྱི་སྦྱ་
 ངན་ལས་འདས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པས་ལོ་བརྒྱད་ཁྱིར་སྦྱར་ལྡང་བའི་སྦྱར་
 མཁས་པའོ། །བྱེ་བྲག་དུ་སྦྱ་བ་དག་ནི་ཞི་བའི་དབྱིངས་དེར་བསྐྱེལ་བ་གྲངས་

མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དུ་མ་འདའ་བར་བྱེད། ཅེས་དང་། ཨ་མ་རྩུ་ཏི་བས་
 ། ། གྲུ་མྱ་ཉན་ཐོས་དང་མདོ་སྡེ་པ་ཐེག་ཆེན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུ་
 གྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ཀྱང་མི་རྣམས་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་འདི་ལའང་བྱང་སེམས་ཡོད་
 བར་ཁས་སྒྲངས་ན་སྟོན་མི་ཡོང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དག་གིས་ཀྱང་ཐེག་པ་
 གསུམ་དང་དེའི་སྡེ་སྡོད་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བ་
 དམན་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྟུམ་ན། འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་བྱང་བཟང་དང་།
 ཨ་མ་རྩུ་ཏི་པ་སོགས་པ་བོད་ཀྱི་སྟོན་པ་སྤྱི་ཕྱི་མང་པོས། གྲུབ་མཐའ་དང་ཐེག་
 པ་ལོར་བར་བྱས་ཞེས་སྣ་ཆོགས་སྤྲད་མོད། ལྷག་ཏུ་ལྷག་ལོས། སྟོབ་དཔོན་
 དེ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་པ་ཞིག་བཞག་ན་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་གང་
 ཡིན་ཞེས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དག་མདོན་སུམ་དུ་མི་འོང་
 བ་ལ་བསམས་ནས་དགག་པ་བྱས་སོ། །

སྟུམ་པ། ཡབ་གཅིག་མཁྱེན་གཏེར་གཉིས་དང་དབྱངས་ཅན་ཞབས། །
 གྲུས་པའི་སྐྱེ་བོར་སྒྲངས་ནས་མཆོག་འདི་སྟོངས། ། འཆད་ཅོད་སྒྲེགས་རལ་
 ཡབ་གཅིག་གཉིས་ལ་ཞུ། ། སྟོན་འཇམ་བས་ཅོམ་པའི་རྒྱུད་དགོལ་དབྱངས་ཅན་
 གྱེ། ། རང་ལུགས་ལ། སྤར་གྱི་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ལ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་
 གྱི་བྱང་སེམས་མཐའ་མ་བཀག་ཅམ་མ་གཏོགས་པལ་ཆེར་ཐེག་དམན་གྱི་
 རིགས་ཅན་ཁོ་ན་མང་ལ། མ་དེས་པའི་རིགས་ཅན་ཡང་རེ་མང་ཡོད་དེ། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་ལུང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐེག་དམན་རིགས་ཅན་ཁོ་
 རས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ནི་མདོ་དང་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
 དང་པོར་ཡུལ་མ་ར་རྩ་སིར་བྱང་སྟོང་སྤྱི་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཉན་ཐོས་

གྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་
 བས། མ་ཚང་ཕྱིར་དང་ཐབས་འགལ་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་། དབྱིག་
 གཉེན་ལེགས་ལྟན་སོགས་ནི་དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེ་ལ། ལྷ་ལྷུབ་ཞབས་
 གྱིས། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་དང་། །
 སྟོད་པ་ཡོངས་བསྟེ་མ་བཤད་དེས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། སྤར་གྱི་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ལ་བཟང་སྟོད་
 དང་སྟོད་འཇུག་སོགས་ལྟར་གཞན་དོན་གཙོ་བོར་དོན་གཉེར་མི་རྒྱས་
 བས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དམིགས་རྣམ་སྟོང་ཆུ་ལ་ཚང་བ་མེད་ན་
 སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་མི་སྐྱེ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཅམ་ཡོད་
 གྲང་། རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་འཁྱི་བ་མ་ཆོད་པས་རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱར་མི་འགོ་
 བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལའང་སངས་རྒྱས་
 ཐོབ་འདོད་ཡོད་གྲང་རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱར་མ་སོང་བ་བཞིན། དེས་ན་ཕྱིས་
 འགྱུར་གི་རིགས་པའི་རྗེས་འབྱང་གི་མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ནི། བཟང་སྟོད་ལྟ་
 བུའི་སྟོན་ལམ་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་འདོད་པ་དག་ནི། དེའི་སྟོས་ཐེག་
 ཆེན་སྡེ་པའི་ཐ་སྟད་བྱས་ཆོག་པ་ནི། སྟོད་པ་ཡོངས་བསྟེ་མ་བཤད་དེས། །
 ཐེག་པ་ཆེན་བོར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
 ཡང་། ལྟ་བུ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་པའི་ལུང་ཅམ་ལྟར་འདོད་པས་ན། དགོ་སྟོང་
 གི་ལོ་ངོ་ལས། ལྟ་བུའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་གིས། །རྒྱ་ཡིས་འདི་དག་ཐ་དད་
 བྱས། །སྟོན་པ་ཐ་དད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པ་གཅིག་
 གྲང་། ལྟ་བུའི་སྟོས་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྡེ་པ་བཙོ་བརྒྱད་འཛིག་དགོས་ཤིང་།
 འདིར་ཡང་ལྟ་བུའི་སྟོས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་འཛིག་ལ། །ཁོ་རང་གི་ལུགས་ལ་ཐེག་

པ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་དང་། དབུ་སེམས་གཉིས་གྲུབ་མཐའ་ཐེག་ཆེན་པ་
 ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གིས་ག་ལ་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་བ་མི་ཏི་བའི་
 སྟོབ་མ་ལྟན་སྟེས་དོ་རྗེས། སྟོང་རྗེ་ཅ་བ་རབ་སྦྱར་བས། །བྱེ་བྲག་སྤྱ་བའང་
 དེ་བཞིན་ཏེ། །ཐེག་ཆེན་རིམ་པས་གོམས་པ་ཡིས། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 ཅིའི་མི་འགྱུར། །གཞན་དུ་མདོ་སྟེ་བས་རྫོགས་པའི། །སྟོ་དེ་རི་ལྟར་ཐེག་ཆེན་
 ཡིན། །གང་སྤྱིར་དབུ་མ་དང་བྲལ་བས། །དེ་ལས་སངས་རྒྱུ་ཡོད་མ་ཡིན། །
 གནས་པ་ཅམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །ཐེག་པ་ངེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། །ཤེས་རབ་
 འབའ་ཞིག་དག་བཅོམ་དང་། །ཐེག་ཆེན་སྟོང་རྗེ་སྦྱར་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་
 གྱིས་གནས་པ་ཅམ་སྟེ་གྲུབ་མཐའ་ཅམ་གྱིས་ཐེག་པ་སོ་སོར་མི་ངེས་པ་དང་།
 ཤེས་རབ་འབའ་ཞིག་གཙོ་བོར་ཉམས་ལེན་བྱས་ན་དག་བཅོམ་དུ་འགྱུར་གྱི།
 འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྟོང་རྗེ་སོགས་གྱིས་སྦྱར་བ་ལས་རྒྱ་
 ཆེ་བའི་སྦྱོད་པ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་མདོ་སོགས་མང་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། **ཞུགས་གནས་རང་རྒྱལ་གཉིས་དང་རྫོགས་སངས་**
རྒྱུ། ། ཞེས་པ་རྣམ་འགྲེལ་དང་མཛོད་ཅ་འགྲེལ་ལྟར། ཉན་ཐོས་ལ་ཞུགས་
 གནས་བརྒྱུད། དག་འདུན་ཉི་ཤུ་དང་། རང་རྒྱལ་ལ་དབྱེ་ན། རྫོགས་གོ་འབར་
 བར་བཀོད་པ་ལྟར་ལྷའང་འདོད་མོད། བསྐྱས་ན་ཆོགས་སྦྱོད་བསེ་བྱ་ལྟ་བུ་
 གཉིས་དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་བྱང་མཛོད་ལྟར་འདོད་ཉན་ཅན་པ་དང་།
 དེ་ཡང་མི་དང་འཇམ་བུ་སྒྲིང་བའི་སོ་སོའི་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་གཅིག་ཆེ་དེ་ལ་
 འཆང་རྒྱ་ཆུལ་དང་། མཛོད་པ་སྤར་དང་འབྲེལ། བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཁོ་
 ན་འདོད་པ་དང་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཡང་འདོད་པའི་ཆུལ་གཉིས་དང་། ལྷག་མེད་
 བྱང་འདས་ལས་འདས་པ་གསུམ་གའི་ཆེ་བེམ་རིག་རྒྱུན་ཆད་དེ་མར་མེ་ཤི་
 བ་ལྟར་པལ་ཆེར་དང་། རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་དེ། གོས་དམར་སྟེ་པའི་

གཞུང་ལས། རི་ལྟར་མར་མེ་ཤི་བ་ནི། །ས་ལ་མ་ཡིན་མཁའ་ལ་མིན། །སྤྱོད་གས་
 སྤྱི་མི་འགོ་སྤྱོད་གས་མཆོམས་མིན། །མར་ཟད་ཉི་ཆེ་ཤི་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་
 རྒྱ་ངན་འདས་པ་ཡང་། །ས་ལ་མི་འགོ་མཁའ་ལ་མིན། །སྤྱོད་གས་སྤྱི་མི་འགོ་
 སྤྱོད་གས་མཆོམས་མིན། །སྤྱོད་ཟད་ཉི་ཆེས་འདའ་བར་འགྱུར། །ཞེས་རྒྱུ་པན་
 གྱི་རྒྱུ་འདས་ལས་བྱུང་བར་འབྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ས་ལ་དང་མཁའ་ལ་མིན།
 ཞེས་དང་། གཅེར་བྱ་བ་སོགས་ལས་བྱུང་འབྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱོད་གས་སྤྱི་
 འགོ་སོགས་སྤྱི་སོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་ལུང་དགོད་པ་དང་
 དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེགས་ལྟན་གྲགས་པས། ཤེས་པ་རྣམ་
 བཅས་བསྐྱེད་བྱེད་ནི། །དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་སྣང་བ་མིན། །མོ་གཤམ་བྱ་དང་
 རྣམ་མཁའ་མཚུངས། །འགོག་པའང་རྣམ་མཁའ་མཚུངས་པའོ། །འདུ་བྱེད་
 བེམ་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །དུས་གསུམ་རྫས་སྤྱོད་བའང་མེད། །སྤྱོད་གས་པ་མེད་
 པའི་གཟུགས་ཡོད་མིན། །ཞེས་པ་དང་། ཞལ་ལུང་ལས་ཀྱང་། རང་གི་དེག་
 པ་སྐྱེད་བྱེད་པ། །བལྟ་བུ་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམ་པ་ནི། །འདུས་མ་བྱས་པ་གསུམ་
 པོ་དག །མོ་གཤམ་བྱ་བཞིན་མེད་པ་དང་། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བེམ་ལྟོག་
 དང་། །དུས་གསུམ་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་དང་། །དམན་མིན་སོགས་མེད་གཟུགས་སྤྱོད་
 ནི། །མདོ་སྡེ་པ་ཡིས་རབ་ཏུ་རྟོགས། །ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱན་བཏུས་འགྱུར་
 ལས། མཐོང་བ་དབང་པོའི་ཡུལ་མིན་ཞིང་། །ཤེས་པ་རྣམ་པར་བཅས་པར་
 སྐྱེ། །རྣམ་མཁའ་མོ་གཤམ་བྱ་འདྲ་ལ། །འགོག་པ་རྣམ་མཁའ་དང་འདྲ་བའོ། །
 འདུས་བྱས་བེམ་པོ་ཡོད་མིན་ལ། །དུས་གསུམ་དག་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན། །
 བསགས་པའི་གཟུགས་མེད་མིན་ཞེས་པ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི་མཁས་རྣམས་སོ། །
 ཞེས་འབྱུང་ལ། བདེ་གཤེགས་གཞུང་གི་རབ་བྱེད་ཅེ་བའི་འགྱུར་ལས། རང་
 གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དེགས། །དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །རྣམ་

མཁའ་མོ་གཤམ་བྱ་དང་མཚུངས། །འགོག་པ་གཉིས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་བཞིན། །
 རིགས་བྱར་ཡོད་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །དུས་གསུམ་རྟག་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཐོགས་བཅས་མིན། །ཚུལ་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་ཞེས་བྱ། །ཞེས་
 འགྱུར་གྱིན་ཏུ་མི་ལེགས་ལ། འདིའི་འགྲེལ་འགྱུར་ལས། རང་བཞིན་རྣམ་ཅན་
 ཤེས་བསྐྱེད་པའི། །དབང་པོའི་སྡོད་ཡུལ་སྤང་བྱང་མིན། །ནམ་མཁའ་མོ་
 གཤམ་བྱ་བཞིན་ཏེ། །འགོག་པ་གཉིས་ནི་ནམ་མཁའ་འདྲ། །རིག་མིན་འདུ་
 བྱེད་ཡོད་མ་ཡིན། །དུས་གསུམ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མེད། །ཐོགས་པ་མེད་པའི་
 གཟུགས་ཡོད་མིན། །ཞེས་པ་མདོ་སྡེ་པ་ཡི་ཚུལ། །ཞེས་བྱང་བ་ལེགས་པས།
 དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་རྒྱལ་གྱི་འགྱུར་གཉིས་ལས་ཤོང་བཟང་བར་བཤད།

གཉིས་པ་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་མར་སྒྲུབ་པ་དང་། ལུང་གི་
 འདོད་ཚུལ། རྟུལ་སོགས་གཟུགས་ཀྱི་བྱང་པར། དངོས་མེད་སོགས་བཏགས་
 ཡོད་ཀྱི་བྱང་པར། ཤེས་རྣམ་བྱང་པར། རྒྱ་འབྲས་བྱང་པར། སྤངས་རྟོགས་
 མི་ལྟོག་པའི་བྱང་པར། བསམ་གཏན་ཡན་ལག་གི། །མདོར་སུམ་གྱི་དང་།
 ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་བྱང་པར་བརྩམས། དང་པོ་ནི། **དངོས་རྣམས་སྐད་**
ཅིག་ཅས་པ་བྱེ་སྒྲུ་རྣམས་དངོས་པོ་ལ་རྟག་མི་རྟག་འདོད་ཅིང་། དེའི་ཁ་ཅིག །
 འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་གྱང་། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་
 ཡོད་ཟེར་བ་ལ། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། རྒྱ་རྒྱུ་ཆོགས་ཤིང་འདུ་བྱས་པའི་དངོས་
 པོ་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་རྒྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཡང་གཞན་ལ། འཇིག་པའི་ངོ་བོ་ཡང་གཞན་ཞེས་
 བརྗོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འོ་ན་རི་སོགས་རེ་ཞིག་གནས་པ་དག་རྒྱ་
 འབྲས་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་ཟེར་ན། འོ་ན་རྒྱེ་བ་གནས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་
 འབྲས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་དེ་ཁོ་ན་མཐར་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཡང་

སྐད་ཅིག་དང་པོར་སྐྱེས། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་གནས་ཟེར་ནའང་། རྣམ་ཡང་
 འཇིག་པར་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་དང་པོར་སྐྱེས་གཉིས་པར་གནས་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྐྱེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལའང་སྐྱེ་
 བ་དང་གནས་པ་གཉིས་དགོས་ཀྱང་། དེའི་གཉིས་པ་ལའང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་
 པ་གཉིས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱས་དངོས་པོ་དེ་བརྟན་པར་བསྐྱེད་ཀྱང་
 འཇིག་པའི་རྒྱས་ཞིག་ཟེར་ནའང་། འོ་ན་དང་པོར་མི་འཇིག་པར་སྐྱེས་པར་
 ཐལ་ལ། དེ་ལྟ་ན་གང་གིས་ཀྱང་འཇིག་མི་བྱུང་པར་ཐལ། དང་པོ་ནས་མི་
 འཇིག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། སྐྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་གི་ཆེ་འཇིག་པའི་
 ངང་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེའི་ཆེ་དེ་མ་ཐག་དུ་མི་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
 མཐའི་སྐད་ཅིག་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་
 པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་དུས་ན་འཇིག་པའི་ངང་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་
 ཏགས་ཡང་དག་གོ །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་སྡེ་བྱེ་སྤྲུལ་ཁ་ཅིག་དང་། གཞན་སྡེ་
 དག་ན་རེ། དངོས་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ན། དེ་དང་དེ་སྤྲར་མཐོང་བ་
 འདྲེའི་ཞེས་སོ་ཇི་ལྟར་ཤེས་སྟུང་ན། དེ་ལྟར་ངོ་ཤེས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མི་རུང་
 པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ནི་འབྲུག་པའི་རྒྱན་འབྲུག་ཅིང་མི་འབྲུག་པའི་མེད་ལ་
 དངོས་མེད་ཀྱི་བར་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་དང་མ་རིག་པས་དེ་གཉིས་ཐ་དད་པ་
 ཤེས་པའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། བྲེགས་པའི་སྐྱ་སེན་ལའང་དེ་འདྲེའི་
 སྟུང་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་ཡང་སྤྲེལ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། **སྡེ་བདུན་བཀའ་མིན་བྱས། །མངོན་པ་མདོ་འདུལ་ནང་**
གནས་རང་སྐྱེ་འཆད། །ལུང་ནི་ཆོག་གཟུགས་ཞེས་པ་མདོ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་
 ར་རེ། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ནི་བཀའ་མིན་ཏེ། ལྷ་རིའི་བྱ་སོགས་དག་བཅོམ་
 བདུན་གྱིས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཆོས་སྐྱོབ་གྱིས་བྱས་པའི་ཆེད་བརྗོད་

གྱི་ཚོམ་བཞིན། དེ་སྐད་དུ། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱུ་མའི་དོན་མཆིམས་ལྷ་རྩེ་
 གོ་ཆས་སྒྲིམས་སུ་བྱས་པ་ལས། ཚོས་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་རིའི་བྱས། ། གདགས་
 པའི་བསྟན་བཅོས་མོའུ་འགལ་བྱས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་གྱིས། །
 རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ནི་ལྷ་སྦྱིད་གྱིས། །ཁམས་གྱི་ཚོགས་ནི་གང་པོས་བྱས། །
 འགྲོ་བའི་རྣམ་གངས་གསུས་པོ་ཆེས། །ཞེས་སོ། ། མདོ་སྡེ་པ་པལ་ཆེར་
 གྱིས་བཀའ་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་དག་བཅོམ་པས་བྱས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
 མཁའ་ཉག་རྩེ་སོགས་སྤྱུས་ཤིང་། འཕགས་པ་དག་ནི་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཚོས་ལ་ཆད་མའི་སྦྱེས་བྱ་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་དེ་འདྲ་བའི་མིང་ཅན་དག་གིས་བྱས་སོ། །རྩེ་སྐད་དུ། ཐུབ་
 བསྟན་གྱི་དོར་ལས། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་བ་འཕགས་པ་སྟོབ་པ་དང་། མི་སྟོབ་
 པ་བྱེ་སྦྱེའི་འདོད་པས་བཏགས་པའི། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་པས་
 གྲང་མདོན་པ་སྡེ་བདུན་ལ་སོགས་པ་ཚོམ་པ་པོ་རྣམས་འཕགས་པ་མིན་པར་
 སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྡེ་བདུན་མདོན་པ་མིན་ན། མདོན་
 པ་མི་དམིགས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་སྡེ་སྦྱོད་གསུམ་པ་ཞེས་གསུངས་
 པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར། ཞེ་ན་མདོན་པ་ནི་ཟུར་དུ་མེད་པ་བདེན་ཡང་། སྡེ་
 སྦྱོད་གསུམ་མི་རུང་བའི་སྦྱོར་མེད་དེ། མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བའི་ནང་ན་ཚོས་
 རྣམས་གྱི་རང་སྦྱེའི་མཆོན་ཉིད་ཐོར་བྱ་ཐོར་བྱ་འཆད་པ་དག་ཡིན་ཟེར་རོ། །
 བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཚོས་ཕྱང་བརྒྱད་ཁྲི་གསུངས་པ་དག་གྲང་ཆོག་གི་
 རང་བཞིན་ཚོགས་པ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཡང་། གཟུགས་སྦྱ་བྱི་
 རོ་རེག་ལྟར་བྱེ་བའི་གཟུགས་ནི་མ་ཡིན་ལ། ཚོས་ཕྱང་དེ་དག་དང་ཉན་ས་
 ལྟར་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་འདོད་པ་དག་གྲང་སྡེ་སྦྱོད་གསུམ་
 དང་དང་ངེས་གྱི་མདོ་གཉིས་སུ་འདུ་བར་འདོད་ཅིང་ལུང་རིགས་གྱི་རྩེས་

འབྲངས་པལ་ཆེར་གྱིས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་བྲང་དོན་གྱི་བཀར་འདོད་
 དེ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གིས་ཤེར་མདོའི་དགོངས་པ་འཆད་ཚུལ་འོག་ཏུ་
 འཆད་ལ། བཅུན་པ་དག་བསྐྱུང་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། ཤེར་མདོ་
 སོགས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོག་གི་དགོངས་པ་
 ཡོད་དེ། འདིའི་མེད་མེད་ཅེས་པའི་དོན་གཏན་མེད་ལ་མི་རྒྱུད་བས་དེའི་དོན་
 སྡོད་པ་དང་ཉུང་བ་སོགས་ལ་སྒྱུར་བ་ལུང་རིགས་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དབྱུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་སྡེ་པ་གང་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་
 གོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོའི་ཆོག་འཆད་པ་ན་སྡོད་པ་དང་ཉུང་བའི་དོན་
 ལ་སོགས་པར་འཆད་དེ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བཤད་སྤར་བྲངས་པ་དེའི་
 ཕྱིར། ཤེར་མདོ་ལས་དངོས་མེད་སོགས་གསུངས་པ་དངོས་པོ་སྐྱད་ཅིག་མ་
 ཡིན་པས་སྡོད་པའི་སྒྲས་དངོས་པོ་མེད་སོགས་གསུངས་པ། དབྱུས་ད་ལྟར་
 གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱ་ངན་པར་བྱ་མེད་
 ཅེས་པ་བཞིན། དེ་ཉིད་ལས། དངོས་པོ་ངན་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་
 ལྟེ། དབྱུས་ད་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་ན་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་སོ། །
 ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་མང་ལ་དངོས་པོ་ཉུང་བས་དངོས་པོ་མེད། ཅེས་དང་།
 རང་བཞིན་མེད་མ་སྐྱེས་མ་འགག་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྡོན་དང་ཕྱི་
 མའི་མཐར་མ་སྐྱེས་པ་དང་འདས་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་སོགས་མེད་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནོར་ཉུང་བ་ལ་ནོར་མེད་ཟེར་བ་བཞིན། དེ་ཉིད་
 ལས། ཡང་དངོས་པོ་དག་ནི་དངོས་པོ་མེད་པར་མང་བས་དངོས་པོ་མེད་པ་
 ལྟེ། སྡོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐར་མ་སྐྱེས་པ་དང་། འདས་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་ལྟར་གསལ་བར་
 བཤད་ཀྱང་། བོད་དག་གིས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཐེག་ཆེན་བཀར་འདོད་པ་དང་

བྱང་དོན་མི་སྲིད་ཟེར་འདུག་པ་དག་གི་ཚྲིངས་པའི་སྒྲུང་གི་ང་རོ་དེ་འཇིགས་
མེད་གཤོང་ལྗེའི་སྒྲུང་བྱུངས་འདི་ཉོན་ལ་བག་ཡོད་པར་མཛོད་ཅིག ། བོད་ཀྱི་
སྲོན་གྱི་ཆོད་མ་པ་མང་པོས། དངོས་པོ་ལ་བཅུ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་ཅིང་།
དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱུངས། བཟླ་བ་བྱ་ཞེས་
བྲིས་པ་ནི། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཏྲག་པར་ཁས་སྒྲངས་ལ། སྒྲ་སོགས་ཀྱང་ཏྲག་
པའམ། ཤེས་པར་སྒྲོས་ཤིག ། འདི་སེམས་ལ་བཞག་པའི་བོད་ཀྱི་སྒྲོམ་ཆེན་
པར་རྒྱུ་པའི་སེམས་ཁྲིད་པ་དག་ཀྱང་། ཁྲོད་ཀྱི་སེམས་དངོས་པོ་དངོས་
མེད་གང་ཡིན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་གཟུགས་ཡིན་ནམ་ཤེས་པ་ཡིན་ཞེས་
བཅུ་ལ་འདུག་པ་འང་སྒྲུན་པོའི་འཆོལ་ལུགས་ཡིན་པས་དོར་ཞིག ། དེས་ན་
བཀའ་གདམས་གོང་མའི་གསུང་བཞིན་ཐ་ན་འང་ལུང་པོ་ལྗེའི་རབ་བྱེད་ཅུ་
བསྐབ་འཆལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། **སྤྱུལ་ཆ་ཡོད་མེད། ། རིག་མིན་གཟུགས་མེད་**
གཟུགས་ཅན་ཆོད་མར་མིན། ། ཞེས་པ་ལ། སྤྱིར་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་འདོད་
པ་སྤྱོགས་སྤར་བྱས་པ་པལ་ཆེར་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་རབ་ཆ་མེད་པ་བཤད་པ་མང་ལ།
ཆ་བཅས་འདོད་ཅེས་པའི་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་རབ་ཆ་
མེད་ཆ་བཅས་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ཤེས་ཏེ། ཆ་མེད་འདོད་མཁན་ལ་བར་
ཡོད་ཅིང་མ་འབྱར་ལ། བན་ཚུན་གྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་གནས་པར་འདོད་པ་སྒྲོབ་
དཔོན་དགོ་འདུན་བསྐྱུང་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་སྤྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་ལས། ཐ་དད་སྤྱོགས་
ནས་མང་པོ་དག ། འགའ་ལ་ཀུན་ནས་བསྐྱོར་ཅུ་དུ། ། གནས་པར་ཟད་ཀྱི་
རྒྱལ་དེ་ནི། ། ཆ་དང་བཅས་པའི་བདག་ཉིད་མིན། ། ཞེས་སོ། ། ཡང་བར་ཡོད་
ན་མི་རུང་བར་མེད་ཀྱང་མ་རེག་པར་འདོད་པ་བཙུན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་
མ་རྒྱན་རང་འབྲེལ་ལས། ཡང་མང་པོ་དག་བར་མེད་དེ། ཅི་ལྟར་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་

རྣམས་མི་རེག་ཅིང་། བར་མེད་པར་རེག་པར་འདུག་པའི་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་
 དང་། འགྲེལ་བཤད་ལས། གཞན་དག་ན་རེ་རེག་པ་ཡང་མིན་ལ། བར་དང་
 བཅས་པ་དག་གྲང་མིན་མོད་ཀྱི་འདབ་ཆགས་པ་ཁོ་ནར་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་
 ཏེ། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། བཅུན་པ་ན་རེ། རྩལ་རྣམས་ནི་མི་རེག་གྲང་རེག་པར་
 འདུག་པའི་སྟེ། ཞེས་ཟེར་ཏེ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྟག་ཆང་བས། རེག་གྲང་མ་
 འབྱར་ཟེར་བ་རྟོག་བཟོ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འདི་རྒྱས་པར་མཛོད་འགྲེལ་སྟགས་
 ལ་བལྟོ། ། ཆ་བཅས་གྲང་འདོད་མཁན་གྱི་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་ཡོད་དེ།
 དམིགས་བརྟགས་ཅ་འགྲེལ་ལས། མདོ་སྡེ་བ་དང་སེམས་ཅམ་པ་བཅུད་
 པའི་ཆེ་མདོ་སྡེ་པས་ཆ་དང་བཅས་པའི་རྩལ་སྤྱོད་པ་ཆོགས་ཆེ་རེས་
 གྲང་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་པར་ཁས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་དག་
 སྟགས་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་གྱིས་རྩལ་སྤྱོད་པ་བས། ཞིན་ཏུ་སྤྱོད་དེ་ལ་ཅི་ཡང་
 གསེལ་དུ་མེད་པ་དང་། གསེལ་ན་མེད་པར་འབྱུང་བ་ཞིག་འདོད་དེ། མདོན་
 པ་ཀུན་བརྟས་ལས། རྩལ་སྤྱོད་པ་བསགས་པ་ནི་གཟུགས་འདུས་པའི་ཞེས་
 གང་བཛོད་པ་དེ་ལ། རྩལ་སྤྱོད་པ་ལུས་མེད་པར་རིགས་པར་བྱའོ། །སྟོས་
 མཐར་རབ་ཏུ་སྡེ་ནས་རྩལ་སྤྱོད་པ་རྩལ་པར་བཞག་སྟེ། ཞེས་དང་མཛོད་
 ལས། སྐད་ཅིག་སྤྱོད་པ་རྩལ་དང་ནི། །རྩལ་སྤྱོད་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ། །ལྷགས་
 ལྷ་རི་བོང་། ཞེས་སྟགས་ལྷར་རི་བོང་སྤྱོད་ཅེ་ཅམ་གྱི་རྩལ་གྱི་བདུན་ཆ་གཅིག་
 ལྷ་རྩལ་དང་། དེའི་བདུན་ཆ་གཅིག་ལྷགས་རྩལ་དང་། དེའི་བདུན་ཆ་གཅིག་
 རྩལ་སྤྱོད་དང་། དེའི་བདུན་ཆ་གཅིག་ལ་རྩལ་སྤྱོད་པ་རྩལ་པར་ཏུ་འཛོག་པས་རི་བོང་
 གི་སྤྱོད་ཅེ་ཆ་ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ཉག་མ་གཅིག་བྱས་པ། རྩལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་དང་
 ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷར་རི་བོང་གི་སྤྱོད་ཅེ་གཅིག་ཆ་བདུན་དུ་བསེལ་བའི་ཆ་གཅིག་
 ལྷ་རྩལ་ཏེ། རི་བོང་གི་སྤྱོད་ཅེ་གཅིག་ལ་ལྷ་རྩལ་བདུན་འབྱུང་། དེའི་ལྷ་རྩལ་

བདུན་པོ་རེ་རེའང་བདུན་དུ་བསིལ་བའི་ཆ་གཅིག་ནི་ལྷགས་རྩལ་ཏེ། རི་བོང་གི་སྤྱ་ཅི་གཅིག་ལ་ལྷགས་རྩལ་བདུན་བདུན་ཏེ་ཞེ་དགུ་འབྱུང་། དེའི་ལྷགས་རྩལ་རེ་རེའང་ཆ་བདུན་དུ་བསིལ་བའི་ཆ་གཅིག་ནི། རྩལ་སྤྱན་ཏེ། རི་བོང་སྤྱ་ཅི་གཅིག་ལ་རྩལ་སྤྱན་སྤྱུལ་བརྒྱ་ཞེ་གསུམ་བྱུང་། དེའི་རྩལ་སྤྱན་སྤྱུལ་བརྒྱ་ཞེ་གསུམ་པོ་རེ་རེའང་བདུན་དུ་བསིལ་བའི་ཆ་གཅིག་ནི་རྩལ་སྤྱ་རབ་ཏེ་རྩལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱ་ཤོས་སུ་སྤྱ་བའི་རབ་སྟེ། འདི་ལས་སྤྱ་བ་དང་ཚུང་བའི་གཟུགས་གྲུབ་མཐའ་བཞི་པོ་སྤྱ་ཡང་མི་འདོད་ལ། འདི་ལ་གསིལ་རྒྱ་གཞིག་རྒྱ་མེད་པར་མཐུན་ཡང་། ཆ་ཡོད་མེད་ཅི་མ་ལ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ཅོད་ཅོང་། འདིའང་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་འདུས་ཡིན་ཡང་། བསགས་རྩལ་ཡིན་པར་མི་འདོད་དེ། རང་ཅོམ་བྱེད་ཀྱི་རྩལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་རྩལ་ཁས་སྦྱངས་ན་ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷགས་སྤྱ་འབྱུར་བར་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་དང་། རྟེན་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤང་བར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྤྱན་པོ་ལ་ལ་དེ་ཆ་དུག་བྱས་དེའི་དུག་ཆ་རེ་རེའང་དེ་ལྟར་དུ་བགོ་འདོད་པ་ནི་རྩལ་སྤྱན་ཅི་མ་གྱིའང་དོན་སྤྱི་མ་ཤེས་པའོ། །དེས་ན་རྩལ་སྤྱ་རབ་ཆ་བཅས་ཡིན་ཡང་། རྩལ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པས་ཡན་ལག་ཅན་མིན་པར་ས་སྟེ་ལས་བཤད་དོ། །བསྟན་ཡོད་དང་ཐོགས་བཅས་ཅི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པར་འདོད་དེ། བྱེ་སྤྱིའི་མཛོད་ལས། རྣམ་གསུམ་དེ་མེད་གཟུགས་གསུངས་དང་། །འཕེལ་དང་མ་བྱས་ལམ་སོགས་ཕྱིར། །ཞེས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་ཡོད་ཐོགས་བཅས་དང་། བསྟན་མེད་ཐོགས་བཅས་དང་། བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱེ་མཆེད། གཉིས་པ་སྤྱ་སོགས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ལ་མཚན་གཞི་རིག་མིན་ཀྱི་གཟུགས་དགོས་པའི་

ཕྱིར་དང་། གཞུགས་གང་ལ་ཆགས་པ་མི་སྐྱེ་བར་བཤད་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་
 གཞུགས་གསུངས་པ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཕུལ་བ་དགེ་
 འདུན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་མཛད་པའི་ཆེ། སྐྱེན་བདག་གཉིད་ལོག་གྲང་རྒྱད་
 ལ་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་རྣམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་
 ནམས་བདུན་བདུན་འཕེལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གིས་སྟོག་བཅད་
 པ་མ་བྱས་གྲང་གཞན་ལ་བྱེད་དུ་བརྟུག་པས་ལས་ལམ་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཆོས་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་
 ཞེས་གསུངས་གྲང་། གཞུགས་ཅན་མིན་པའོ་ཞེས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་དག་སོགས་མཉམ་བཞག་ན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དགེ་སྦྱོང་སེམས་གཡེང་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་སྒྲིམ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སྒྲིམ་པ་འཆལ་ཚུལ་འགོག་པའི་ཚུ་ལོན་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་།
 ཞེས་རིགས་པ་བརྒྱད་འགོད་པ་ལ། མདོ་སེམས་བྱན་མོང་གི་ལན་ནི། རང་
 འགེལ་ལས། འདི་ལ་མདོ་སྡེ་བ་ན་རེ། འདི་ནི་མང་པོ་ཡང་ཡིན་ལ། འདི་ནི་སྣ་
 ཆོགས་པ་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདི་ནི་དེ་ལྟ་ཡང་མིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཅིའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས་དོན་ནི། དང་པོ་གཉིས་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
 སྤྱོད་ལུལ་གཞུགས་སྣང་ལ་དགོངས། མདོ་སེམས་བྱན་མོང་དུ་ཟེར་བ་ཡང་།
 མདོ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་དག་བཅོམ་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ལ་ཟག་མེད་དུ་
 བཤད་དེ། དེའི་ཉེན་མིན་པས་སོ་ཟེར། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ནི་དགེ་སྡིག་གི་
 སེམས་པས་བསྐྱོས་པའི་སེམས་རྒྱད་འགྱུར་བའི་བྱུང་པར་འཕེལ་བའམ་སྐྱེ་
 བའི་དོན་དང་། དེ་ལ་ཚིད་པ་མགོ་མཚུངས་བྱས་སོ། །ལྟ་བའང་སྡེ་མ་དང་འབྲ་
 ལ། གཞན་རྣམས་ནི་མི་མཐུན་སྟོགས་དེ་མི་བྱེད་པའི་བློ་ཞེས་ཀྱི་མཐུས་
 བྱས་པའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡིན་ཟེར་ཏེ། སྐུ་བྱེད་མང་སྟེ་མ་བྱིས།

མཛོད་འགྲེལ་ལྟོས། དེ་ལ་སྟག་ལོ་ན་རེ། གཟུགས་ལ་བྱེ་སྤྲ་ལྟར་རྣམ་པར་
 རིག་བྱེད་དང་རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ས་སྡེ་སོགས་ལས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། བོད་སྤྲ་རབས་པ་མང་པོས། མཛོད་འགྲེལ་གྱིས་རྣམ་
 པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་བཀག་པས་དེ་མེད་ཟེར་བ་གཉིས་ཀས་བྱེ་
 མདོའི་ཚིད་ཚུལ་གཏན་མ་གོ་སྤང་སྟེ། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་གྱིས་རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་མིན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་
 ཀུན་བཏུགས་པའི་གཟུགས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་གཤེགས་གཞུང་
 གི་རབ་བྱེད་ལས། རོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཡོད་མིན། །ཞེས་དང་། དེའི་
 རང་འགྲེལ་ལས། རོགས་པ་སྟེ་རང་གི་ཡུལ་དུ་གཞན་འབྱུང་བའི་གོགས་བྱེད་
 པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུགས་གང་ལ་མེད་པ་སྟེ་ཡོད་
 པ་མིན་ཏེ་མེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། ཚུལ་འདི་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས། རྒྱུ་
 ཆེན་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ལྟ་བུ་བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་།
 རོགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་གཟུགས་མཆོན་
 ཉིད་པར་གྱུར་པ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཆོད་
 མར་མི་རུང་སྟེ། བཅ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ཡུལ་གཞལ་མི་སྐབ་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གསལ་རིག་གིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་མཐོང་བ་དབང་པོའི་
 ཡུལ་མིན་ཁིང་། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། མིག་ལ་སོགས་པས་མདོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པས་གཟུང་བ་ཡིན་གྱི། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་ཡུལ་མིན་ཏེ།
 དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཡུལ་
 གྱི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅ་པོ་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
 ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ན་ཅིག་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེབས་པ་

ཡང་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེན། མི་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱེབས་པ་ལ་མིག་ཤེས་མི་སྐྱེ་
 ཞིང་། མ་སྐྱེས་པར་ཡུལ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བསྐྱེབས་པ་དང་བར་དུ་
 ཚོད་པ་གང་ལའང་མིག་ཤེས་མི་སྐྱེའམ་ཞེན། དེ་མ་ངེས་ཏེ། འཆིང་བྱ་དང་།
 ལྷང་འཆིང་དང་། ཤེས་དང་ཚུ་དག་གིས་བར་དུ་ཚོད་ཀྱང་མཐོང་བས་ན། གྲེ་
 སྐྱས་ཁྱིད་ཀྱིས་བར་དུ་ཚོད་ལ་མི་མཐོང་ཟེར་བའང་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་
 ལ་སྒྲུང་བ་ལ་གོགས་མེད་ན་གཟུགས་བསྐྱེབས་བཞིན་དུ་ཡང་དེ་ལ་མིག་
 ཤེས་སྐྱེ་ལ། གང་ལ་སྒྲུང་བའི་གོགས་ཡོད་པ་དེ་ལ་མིག་ཤེས་མི་སྐྱེ་བས་སོ། །
 མཐོང་ལས། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ཞེས་པ་དང་། མི་འགལ་ཏེ།
 དེའི་དགོངས་པ་དེ་ལ་རྟེན་ཏེ་ཞེས་པའམ། ཡང་ན་བརྟེན་པའི་ལས་རྟེན་ལ་
 བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བརྟེན་པ་གང་ཟག་དེ་འབོད་པ་ལ་དེའི་རྟེན་
 གདན་འབོད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་བརྟེན་པའི་ལས་ལ་ཉེ་
 བར་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཁྱིཙ་དག་འབོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །
 ཞེས་སོ། །འདིའི་ཁྱིཙ་འབོད་ནི། ད་ལྟ་གདན་འཛེན་ཟེར་བ་དེའོ། །ལྷག་མའི་
 བཅད་ཚུལ་ནི་གོ་སླ་ལ། མཐོང་དང་། ལྟ་བ་གཉིས་ལ་སྤྱུ་བྱ་ཞེས་སྐད་དོད་
 སུན་མོང་བ་ཡོད་པས། དེ་དང་ཤེས་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཚོད་པའོ། །

བཞི་པ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། **མ་བྱས་དངོས་མེད་འདུ་བྱེད་**
ལེམ་མེད་བཏགས། ། ཞེས་པ་བྱེ་སྤྱོད་སེམས་བྱུང་ཞེ་དུག་པོ་ཀུན་ནང་པན་
 ཚུན་ཡང་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད། མདོ་སྡེ་པའི་བཅུན་པ་དཔལ་
 ལེན་ཆོར་འདུ་སེམས་པ་གསུམ་རང་སྐྱུ་བའི་རྣམས་ཡོད་དང་། བཅུན་པ་སངས་
 རྒྱས་ལྟ་དེ་གསུམ་དང་རེག་པ་ཡིད་བྱེད་ལྟ་དེ་ལྟར་འདོད་ལ་ལྷག་མ་སེམས་
 ཀྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པ་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་གཅིག་འདོད་དོ། །བཅུན་
 པ་དཔལ་ལེན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་མེད་པར་འདོད་ཀྱང་། འདུས་མ་

བྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་བཏགས་ཡོད།
 གཟུགས་ཤེས་རྣམས་རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད་པས་བཏགས་ཡོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དུ་
 གྲུབ་པ་མི་དགོས་ལ། རྣམས་ཡོད་ལ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་དགོས་སོ། །དེ་སྐད་
 དུ། སློབ་དཔོན་བྱང་བཟང་གིས། རྣམ་མཁའ་མོ་གཤམ་བྱ་འདྲ་ལ། །སོགས་
 གྱིས་ནི་འདུས་མ་བྱས་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། བཏགས་པའི་ཡོད་
 པ་ནི་མིང་ཅམ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་འདི་དག་ནི་དུས་གསུམ་དང་
 ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་འདོད་ལ། ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། མཛོད་འགྲེལ་བལྟོ། །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་རྣམས་
 ཡོད་རྣམས་གྲུབ་གང་ཡང་མིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རོགས་རེག་བཀག་ཅམ་
 རྣམ་མཁའ་དང་། རྟེན་མ་ཆང་བས་མི་སྟེ་བ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་
 པ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཅི་རིགས་དང་བལ་
 ཅམ་དེ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཅེས་འཛོག་ལ། འདས་མ་འོངས་ཀྱང་སྟེས་
 པ་ཞིག་ཅམ་དང་འབྲས་བུ་མ་སྟེས་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་
 དག་གི་ངོ་བོ་འང་གཟུགས་ཆོར་བཞིན་འདི་ཞེས་ཡན་གར་དུ་བསྟན་དུ་མེད་
 ཅིང་། མིག་སོགས་བཞིན་དུ་བྱེད་ལས་ཀྱང་འདི་བྱེད་ཟུར་དུ་བསྟན་དུ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམས་སུ་མེད་པ་
 ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ནི་གཟུགས་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྣམས་གཞན་དུ་ནི་མེད་
 ཏོ། །ཞེས་སོགས་དང་། རྩ་རྒྱ་རིས་ཀྱང་། རྣམ་མཁའ་ནི་ཡོད་པ་མིན་པ་ཉིད་
 ཀྱི་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་མཚུངས་ཤིང་། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་
 མཁའ་དང་འདྲ་ཞིང་བསྟེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཚུད་ལན་དང་བཅས་
 པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དེ་དག་དུ་བལྟོ། །དེས་ན་དངོས་མེད་ནི་དངོས་སོ་
 ཞིག་བཀག་ཆ་ལ་འཛོག་པས་དགག་པ་ཞིག་དགོས་པར་མ་ཤེས་པར། ཀུན་

མཁྱེན་རྫོན་པ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་བདག་འདོད་པ་དང་། ཡང་
 བོད་ལྷ་ཕྱི་ཁ་ཅིག་དང་། རྟག་ཆང་བས། མེད་དགག་གི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་
 གཅོད་གྱི་དགག་སྐྱབ་གྱི་དགག་སྐྱབ་བྱེད་ཚུལ་མ་གོ་བར་དངོས་འགལ་མེད་
 ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱབ་དཔོན་འཕགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གདགས་པ་
 ལས། འདི་ནི་ཡོད་ཉིད་འགོག་པ་སྟེ། །མེད་ཉིད་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མིན། །
 རྟག་པོ་མིན་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ན། །དཀར་པོ་མིན་ཞེས་མ་བརྗོད་བཞིན། །ཞེས་
 མེད་དགག་ནི་དཔེར་ན་བདེན་པར་མེད་བྱས་པའི་ཆེ་བདེན་གྲུབ་བཀག་ཅུ་
 ལས་སྐྱར་མེད་པར་མི་སྐྱབ་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་མི་འགལ་ལོ། །མ་ཡིན་
 དགག་ཀྱང་བཞི་ཡོད་དེ། ལྷོག་པ་བསྐྱས་པའི་ལུང་སྐྱབ་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་
 ཞུགས་ཀྱིས། ཤེས་རབ་སྐྱོན་མའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་བྱངས་པ་ལས། དགག་
 པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། །ཆོག་གཅིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། །དེ་ལྷན་
 རང་ཆོག་མི་སྟོན་པ། །མ་ཡིན་གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྲགས་ལ་
 ཆོས་གཞན་འཕངས་པའི་དགག་པ་དང་། ཆོག་གཅིག་གིས་དངོས་སུ་དངོས་
 པོ་གཞན་འཕེན་པའི་དང་། ཆོག་གཅིག་གིས་དངོས་བྲགས་གཉིས་ཀར་ཆོས་
 གཞན་འཕེན་པའི་དེ་ལྷན་གྱི་དང་། རང་ཆོག་གིས་མི་སྟོན་ཀྱང་སྐྱབས་སྟོབས་
 གྱིས་གཞན་འཕེན་པ་བཞི་མ་ཡིན་དགག་དུ་མ་ཡིན་ཞེས་ཡན་ཆད་དང་།
 གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་མེད་དགག་བསྟན་ཏེ། ལུང་འདི་ལྷོག་པ་
 བསྐྱས་པའི་ཡིན་པས་མདོར་འདོད་པ་འཁྲུལ་ལོ། །ཞི་འཆོའི་ཆད་ཆེན་ལས།
 འདྲིར་ནི་སེལ་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །མ་ཡིན་པ་དང་མེད་པའོ། །མིན་པ་ལའང་
 རྣམ་གཉིས་ཏེ། །སྐྱོད་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་
 ཀུ་ཤིས། མ་ཡིན་པ་དང་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་
 མེད་པ་སྟེ། མེད་པར་དགག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་དགག་པ་དང་གཞན་སེལ་དོན་གཅིག་ལ། དགག་བྱ་དངོས་
 སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ནི་གཞན་སེལ་ལོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་དོན་གྱི་
 གཞན་སེལ་དང་། སློའི་གཞན་སེལ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གསུམ། མ་
 ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་གང་རྟོགས་པས་སྐྱབ་བྱགས་མིན་པའི་དོན་རང་
 དོས་ནས་བྱུབ་པ་དེ་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོད་ཉིད། བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་
 ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ་མཆོད་གཞི། སྐྱབ་བཤད་དོན་འདི་ལ་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་
 པའི་གཞི་ཡིན་པས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། རྒྱུ་སྒྲུལ། རེ་ཞིག་གཅིག་ནི་འདི་ལ་
 གཞན་དང་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མཆོད་ཉིད་ལྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་སོ། །མ་ཡིན་དགག་གི་དེ་གང་། རྟོག་པས་སྐྱབ་བྱགས་ཅམ་དེ་
 སློའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོད་ཉིད། མཆོད་གཞི་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་
 མིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་ལྟ་བུ། སྐྱབ་བཤད་སློ་རྟོག་པས་བྱགས་ཤིང་
 འདིས་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་དགོས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། རྒྱུ་སྒྲུལ། གསུམ་པ་
 འདིས་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟག་པའི་སློ་ལ་སྒྲུབ་བ་ཡིན་
 ཏེ། གང་བསྟན་བཅོས་མཛད་པའི་སློས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་རོ། ། ཞེས་སོ། །དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པས་རྟོགས་
 པར་བྱ་བ་གང་། དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་དེ་མེད་
 དགག་གི་དེའི་མཆོད་ཉིད། སྐྱབ་བཤད་དགག་བྱ་མེད་པར་བཀག་ཅམ་གྱིས་
 གཞན་བསལ་བའི་ཆ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། རྒྱུ་སྒྲུལ། གཉིས་པ་ནི།
 གཞན་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་། གང་སྟོན་གྱི་སློབ་
 དགོན་དག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པར་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་དགག་པ་ཅམ་ལ་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །
 ལྟ་བུ་ནི། དབང་ཤེས་རྣམ་ལྡན་ལུགས་གསུམ་གཟུང་རྣམ་མཉམ། །

གངས་མཉམ་རིམ་འཛིན་སྣ་ཆོགས་གཅིག་རྣམས་འདོད། །ལུང་རིགས་སྡེའི་
 ལུགས་ཞེས་སྣས་ཏེ། གྲེ་སྡེའི། རྣམ་པ་མེད་པའི་དབང་སྡེས་སྡོམ། ། སྤ་རབ་
 བསགས་པ་དངོས་སུ་རིག། །ཅེས་པ་འགོག་ཆེད་དུ། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་
 གྱིས་དབང་ཤེས་རྣམ་བཤེན་དུ་གྲུབ་ན་དེས་བྱངས་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་
 སྡུབ་སྡེ་བར་བསམས་ནས་གཙོ་བོར་སྡུབ་པོ། །རྣམ་པ་མེད་པར་ཡུལ་ཁོ་རང་
 གསལ་བར་རིག་མི་རུང་སྟེ། དེ་དག་རང་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་དེ་དག་གསལ་བ་ཡིན་ན་སྡོན་པོ་སོགས་བཞིན་དུ་ཤེས་
 པ་ལ་མ་སྟོས་པར་ཡང་གསལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་ད་ལྟ་ཡུལ་
 གསལ་བར་སྣང་བ་འདི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། སྡོན་པོ་དང་རིང་པོ་སོགས་སུ་སྣང་
 བའི་གཞི་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པར་མདོ་སྡེ་པ་དག་འདོད། སྣང་གཞི་
 ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱལ་མེད་པ་ཙམ་དབྱ་སེམས་གཉིས་སྟོང་འདོད་མཁན་རྣམས་གྱི་
 བྱང་པར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཅས་འདོད་མཁན་གྱི་རང་སྡེ་ཀུན་གྱིས་ཤེས་ཤེས་
 པའི་པར་ངོས་ལ་ཆོན་བྱགས་ནས་བལྟས་ཆེ་ཆོན་དང་ཤེས་གཉིས་ཀ་མཐོང་
 བར་འབྲེལ་དང་། ཤེས་ནི་རང་ངོས་ནས་དང་། ཆོན་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་
 ཉོགས་པ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་བྱང་ཚུབ་བཟང་པོས་དེ་ལྟ་
 ན་མདོ་སྡེ་པ་འདི་དག་ནི་ཤེས་དག་པ་དུང་གི་ཆོན་གྱིས་ཁ་དོག་བསྐྱར་བ་ལ་
 སྡེས་བྱས་ལྟ་བུའི་ཆེ་ཤེས་དང་ཆོན་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་དེའི་མོག་གིས་
 གཟུང་བ་ན་ཤེས་ཉིད་ནི་མདོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་བ་ཡིན་ལ། ཆོན་ནི་གཟུགས་
 བརྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་གཟུང་བ་ཡིན་པས། སྡེས་བྱས་གཟུང་བ་གཉིས་བཟུང་བ་
 ལྟར་མདོན་སུམ་གྱིས་སྣང་བ་ནི་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་ཁ་
 དོག་དང་དབྱིབས་སུ་སྣང་བའི་གཞི་ནི་ལོགས་ཉིད་ན་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་ཕྱི་ཆོགས་
 པར་མེད་པ་མ་རེག་པ་དག་གི་ངོ་བོར་འདོད་པས་གཟུང་བ་གཉིས་སུ་སྡེ་

བཤོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་པ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་ན། དེའི་རྣམ་འགྱུར་
 སྐྱོད་པ་དག་དང་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ལས་གྲུད་ན་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་བསགས་པའི་གོང་བུའི་གཟུགས་མེད་པ་མིན་ནོ། །
 ཞེས་འདོད་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྗེ་ཏུ་རི་དང་ལྷུག་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤང་བ་སོགས་
 གྱིས་དེ་དག་འབྲེལ་དབྱུང་མ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སྟོགས་ལ་
 རི། །དངོས་སྤྱེ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཅིང་། །དེ་དང་གཟུགས་བརྒྱན་འབྲེལ་བས་ན། །
 གདགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོར་བར་རུང་། །ཞེས་རྣམ་པ་ཡོད་ན་དོན་འཇམ་བ་
 རུང་བ་དང་། དོན་གྱི་རྣམ་པས་བསྐྱུར་ལྡན་པ། །རྣམ་ཤེས་སྤྱི་ཞིག་མི་འདོད་
 པ། །དེ་ལ་སྤྱི་རོལ་རིག་པ་ཡི། །རྣམ་པ་འདི་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་རྣམ་པ་
 མེད་ན་དེ་མི་རུང་བར་བཤད་ཅིང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་
 པ་འཇམ་བ་ལ་དེ་འཇམ་བའི་ཐ་སྤྱད་གདགས་པར་བཤད་པས་སོ། །འདི་ལ་
 སྤྱོད་གྱི་བོད་མང་པོས། མདོ་སྡེ་པས་དོན་སྟོག་ན་མོ་འདོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེས་ཀྱང་མིག་ཤེས་གྱིས་གཟུགས་མདོན་སྤྱུང་བ་མཐོང་བ་འདོད་
 པའི་སྤྱར་ཏེ། མིག་ཤེས་གྱིས་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོས་གསལ་བར་
 མཐོང་བར་འདོད་པའི་སྤྱར་རོ། །རྣམ་པ་དེ་ལའང་འདོད་ཚུལ་གསུམ་འབྱུང་
 སྟེ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་གངས་མཉམ་དང་།
 སྤྱོད་ཆོགས་གཉིས་མེད་དུ་འདོད་མཁན་གཉིས་དང་། བྱུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་
 རང་ཆུང་ཆོས་མདོན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག །སྤྱོད་ཆོགས་རིམ་འབྱུང་འདོད་དེ།
 དེའི་ཚུལ་དེ་དག་གི་བཅད་ཚུལ་ལས་གོ་བའི་སྤྱར་རོ། །དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་
 གཅིག་ཐ་དད་མ་ཡིན་པས། ། རྣམ་པ་མང་པོར་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་སྤྱར་དེ་
 ཡི་མཐུ་ཡིས་ནི། །དོན་ཤེས་གྱུར་པར་བཞག་པ་མེད། །ཅེས་རི་མོ་གདོང་བ་
 སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཆེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་རི་སྟེང་པ་དེ་སྟེང་རྣམ་པ་འབྱུང་

དགོས་ལ་མ་བྱུང་ན་ཡུལ་དེ་རི་བཞིན་པར་རྟོགས་པར་མི་རིགས་ཏེ། ཡུལ་དེ་
 དང་མཐུན་པའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གས་པ་དེ་སྟེད་བྱུང་
 བ། དེ་སྟེད་རྣམ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་དགོས་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་།
 རྣམ་པ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ལ་སོགས་པའི་བཅད་པ་ན། གཟུང་
 འཛིན་གངས་མཉམ་པ་ན་རེ། རྣམ་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་
 མཐུན་མང་པོ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་ན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 རིགས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་རིགས་མཐུན་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པའི་
 གངས་བཞིན་དུ་རི་མོ་གདིང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མང་དུ་འབྱུང་སྟེ།
 གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་རིགས་མི་མཐུན་པ་བཞིན་ནོ་སྟུང་དུ་སེམས་
 པ་དེ་དག་གི་ཕྱགས་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས། འདི་དག་གིས་རོལ་མོ་
 དུ་མ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་རྣམས་ལ་དེ་སྟེད་ཀྱི་ན་བའི་འབྱུང་བ་སོགས་འདོད་དོ། །འོ་
 བ་ཁ་བོ་ལ་དེ་ལྟར་གྱུར་ན། གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཁ་དོག་གཅིག་པའི་དཀར་
 པོ་ལའང་མཐའ་དབྱས་ཀྱི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མང་པོ་
 གྱེ་བར་འགྱུར་རོ་བྱས་པ་ལ། དེ་ལྟར་དུ་མི་འབྱུང་པར་འདོད་ཟེར་ཏེ། རི་སྐད་
 དུ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དཀར་ལ་སོགས། རྣམ་པ་སྣ་གཅིག་ཤེས་པ་ཡང་། ཐོག་
 མ་དབྱས་མཐའ་ཐ་དད་པས། །དམིགས་པ་སྣ་ཚོ་གས་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་
 ཐལ་བ་ལ་རང་འགྲེལ་ལས་དུ་མར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །འོ་ན་རྣམ་
 ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ། ཡན་ལག་མེད་
 པའི་རྩལ་སྒྲ་རབ་འཛིན་པའོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་གཅིག་
 སུར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་གང་ཡན་ལག་མེད་པའི་རྩལ་གྱི་ཡུལ་འཛིན་པ་སྟེ་
 ཞེས་སོགས་ཚིད་ཚུལ་མང་དོ། །འདི་ལ་ཕྱད་གི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱང་ཡོད་པར་

སེམས་ཀྱང་། དེ་ལ་སྣ་ཆོགས་གཉིས་མེད་པ་རྣམས་ན་རེ། རྣམ་པ་དུ་མར་
 ཡོད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་དུ་མར་མི་འབྱུང་ཏེ། རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལའང་རྣམ་པ་དུ་
 མ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལའང་ཡུལ་དུ་མ་གསལ་བར་
 སྒྲུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། འདི་མདོ་སེམས་སྤྱན་མོང་གི་རིགས་པ་བཟང་
 ཞེས་བྱེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ། རྩེ་རྒྱ་རིས། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་
 རྣམ་པ་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ནི་ཐ་ཆད་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་ཡང་།
 གལ་ཏེ་སྣ་ཆོགས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་སྒྲུང་ན་གང་དུ་ཡང་གཅིག་ཉིད་མི་
 གནས་ཏེ། ཞེས་སོ། །ཡང་སྣ་ཆོགས་རིམ་འབྱུང་བ་ན་རེ། དེ་ལ་སྤྱོད་མེད་
 དེ། ཁྱ་བོར་མ་ཟད་དཀར་པོ་སོགས་ཁ་དོག་གཅིག་པ་ལའང་མཐའ་དབྱས་
 སོགས་འཛིན་ཆེ་དེའི་རྣམ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་གི་དུ་མ་ཅིག་
 ཅར་འབྱུང་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡིད་གྱི་རྣམ་
 ཤེས་རྒྱུན་རེ་རེ་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་ཁོ་བོའི་ལུགས་ལྟར་
 འཐད་དོ། དེ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ད་ལྟ་ཅིག་ཅར་དུ་དེ་ཀྱན་སྒྲུང་
 བ་མིན་ནམ་བྱས་ན། ཁོ་ན་རེ། དེ་ནི་རྣམ་ཤེས་འདུག་པ་སྤྱར་བས་ཅིག་ཅར་
 དུ་སྒྲུང་བ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མདའ་གཅིག་གིས་མེ་ཏྲོག་ལྷན་ལའི་
 འདབ་མ་བརྒྱ་འབྲིགས་པ་དང་འགལ་མའི་འཁོར་ལོ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ།
 དབྱ་མ་རྒྱུན་ལས། དཀར་པོ་དག་ལ་སོགས་པ་ལ། ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་
 འགྲེལ་བ་ལས། མེ་ཏྲོག་ལྷན་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབྲིགས་པ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་
 སྤྱར་བའི་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་དངོས་པོ་ལའང་གཅིག་ཆའོ་སྤྱུལ་དུ་ཤེས་སོ་འཛེར་
 ཏེ། དཔེར་ན་འགལ་མའི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བ་བཞིན་ཏེ། མཐོང་བ་དེ་ནི་སྤྱར་དུ་
 བསྐྱོར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཞེས་སོ། །འདི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འདུགས་
 སྤར་བྱས་པས་ལུང་གི་མདོ་སྤེལ་པ་ཁོ་ནའོ། །བོད་མང་པོས་ཡུལ་ཁ་འཛིན་གྱི་

མིག་ཤེས་དུ་མ་འབྱུང་མི་འབྱུང་དང་། རྣམ་ཤེས་རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་འབྱུང་
 མི་འབྱུང་ལ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ཚད་པར་འདོད་པ་བཞད་གད་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་
 མཐའ་བཞི་ཀ་ས་ཡུལ་གཅིག་ལའང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གཙོ་འཁོར་དུ་མ་
 ཅིག་ཅར་དང་རང་རང་གི་ཡུལ་བྱུང་ཆེ་མིག་རྣ་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་རིགས་མི་
 མཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པས་སོ། །རྣམ་
 པའི་འདོད་ཚུལ་འདི་དག་སྟོན་ཆད་བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་མཁན་པོ་ཆ་བ་དང་།
 བཤ་ཆེན་བཙུག་རལ་དང་། དེའི་སྟོབ་མ་འཇམ་དབྱངས་པ་དང་། དེའི་སྟོབ་
 མ་དབྱུས་པ་སྟོ་གསལ་དང་། མཁས་པ་སྟག་ཚང་པ་སོགས་དང་། བྱ་འཆད།
 ཤེས་རྟོན་དང་། རིགས་སྤྱིའི་དབང་པོ་སྟོགས་ལྟ་བུ་དང་། བཤ་ཆེན་བཟང་
 བཟུས་སོགས་སུས་ཀྱང་མ་ཐོན་འདུག་པས་ཅུང་ཟད་བཟུལ་བ་འདི་དཔྱོད་
 ལྟར་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་བའི་ཡུལ་དུ་མཛད་པར་ཞུ།

དུག་པ་ནི། **རྒྱ་འབྲས་དུས་མི་མཉམ།** ། ཞེས་པ། རྒྱ་འབྲས་ལ་བསྐྱེད་བྱ་
 སྐྱེད་བྱེད་གཅིག་དགོས་ལ། དུས་མཉམ་ལ་དེ་མི་རུང་སྟེ། དུས་མཉམ་ལ་ཡོད་
 བ་དེས་དེ་སྐྱེད་མི་དགོས། གཏན་མེད་བསྐྱེད་མི་རུས་ཤིང་། སྤྱིར་ཡོད་ལ་དེ་
 དུས་མེད་པ་གཅིག་སྐྱེད་དགོས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མེད་པ་སྤར་རུས་མེད་
 སྤར་དང་། ། སྤྱིས་ཀྱང་ཉེ་བར་མི་སྤྱིར་སྤྱིར། །རྒྱ་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤར་ཡོད་
 ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཚུལ་འདི་མདོ་སེམས་དབྱུ་མ་བ་ཀུན་གྱི་ལུགས་
 ཡིན་ལ། དུས་ཐ་དད་པ་རི་ལྟར་འཛིན། །ཞེ་ན་རིགས་པ་ཤེས་པ་ཡིས། །
 ཤེས་པའི་རྣམ་པ་འཛོག་རུས་པའི། །རྒྱ་ཉིད་ལ་ནི་གཟུང་བར་ཤེས། །ཞེས་
 མིག་ཤེས་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གཟུང་བ་དང་འཛོན་པ་ཤེས་པ་གཉིས་དུས་སྤྱི་ཐ་
 དད་ཡིན་ཡང་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་པས་སོ། །

བདུན་པ་ནི། **སྤངས་རྟོགས་མི་ཉམས་** ཞེས་པ། མཛོད་འགྲེལ་ལྟར་བྱེ་

སྤྱི་ནི། དག་བཅོམ་པ་སོགས་རྒྱུན་ཞུགས་བར་དུ་སྤངས་ཏོགས་ཉམས་སྤྱིད་
བར་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པ་འཕགས་པ་སྤྱི་གཉིས་ལ་སྤངས་ཏོགས་ཉམས་
པ་མི་འདོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལྟར་འགོག་བདེན་བྱད་ཆོས་སོགས་ལྟར་འདོད་
དོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། ལུས་ཤེས་ཡན་ལག་རྩད། ། ཞེས་པ་བསམ་གཏན་
དང་པོ་གཉིས་ཡན་ལག་དགའ་བདེའི་བྱད་པར་གྱེ་སྤྱི་དགའ་བ་ཡིད་ཤེས་
འཁོར་གྱི་བདེ་བ་དང་། བདེ་བ་ནི་དབང་ཤེས་ལ་མི་རྩད་བས་ཤིན་སྤངས་ལ་
འདོད་ལ་མདོ་སྡེ་པས་དགའ་བ་ཡིད་བདེ་དང་། བདེ་བ་ལུས་ཤེས་ལ་འདོད་
དེ། དབང་ཤེས་པལ་བ་ཁ་སྤྱིར་བཏྲས་ཡིན་ཡང་། བསམ་གཏན་གྱི་མཐུས་
བསྐྱེད་པའི་དབང་ཤེས་ཏིང་ལྷོ་འཇིག་ལ་པན་བའང་ཡོད་ལ། རྣམ་པ་གཅིག་
ཏུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལྷ་རྣམས་གཅིག་ལ་མ་ཆང་ནའང་སྐྱོན་ཅི་ཡོད།
ཡན་ལག་ལྷར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། འཕགས་ལམ་བརྒྱད་གྱིས་མ་
ངས་པར་ས་སྟོན་པ་སོགས་བྱེད་ལ། རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་ཡིད་ཤེས་
གྱི་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་དེས་སེམས་ལ་དགའ་ཉམས་སྐྱེད་པས་དགའ་
བ་ཞེས་བྱ་ལ། ལུས་ཆེས་པར་བྱེད་པས་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་ཡི། དེའི་ཡན་ལག་
དགའ་བ་དགའ་བར་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་ཡང་མི་འདོད་དེ། འདི་ལ་མདོ་སེམས་
ལྟར་ན་ཆོར་བ་ཞིག་དགོས་ལ། གྱེ་སྤྱི་ལྟར་ན་ཤིན་སྤངས་ཤིག་དགོས་ཤིང་།
དགའ་བ་དང་དད་པ་ཡིན་མིན་ལ་སྤྱི་བཞི་ཡོད་ཀྱང་། དད་པའི་རྣམ་ལ་གྲུབ་
མཐའ་བཞི་ཀས་འཇོག་པས་སོ། ། རྒྱས་པར་ཁོ་བོས་བསམ་གཟུགས་གྱི་
མཐའ་དབྱེད་དུ་བཤད་ཅིན་པས་འདིར་མ་སྤྱོད།

དགྲ་བ་ནི། མདོན་སུམ་དབང་ཡིད་རྣམ་འབྱོར་རང་རིགས་བཞི། །
མདོན་སུམ་སྤང་ཡུལ་མི་རྟག་བདག་མེད་ཤུགས། ། ཞེས་པ། གཞལ་བྱ་

གཉིས་ཕྱིར་ཆད་མ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་སྤྱི་གཉིས་སམ་
 མངོན་སྟོག་དབང་གིས་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་བཞག་གོ །མངོན་
 སུམ་ལ་ཡུལ་རིག་ཚུལ་གྱི་སྟོས་གཞན་རིག་དང་རང་རིག་གཉིས། དང་པོ་ལ་
 བྱུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྒྱུན་གྱིས་དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་རྣལ་འབྱོར་
 མངོན་སུམ་སྟེ། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པས་དབང་མངོན་དང་། བདག་
 རྒྱུན་ཡིད་ཅམ་ལ་བརྟེན་པས་ཡིད་མངོན་དང་། བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་བྱང་
 འབྲེལ་ལ་བརྟེན་པས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་ས་
 སྤང་གིས། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྦྱོར་བ་ཡི། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་
 སུམ་མོ། ། ཞེས་འདོད་ཀྱལ་གྱི་སྤྱོད་ས་སྤྱིན་ལྟ་བུ་མིང་སྤྱི་དང་། རིགས་གྱི་
 སྤྱོད་པ་ལང་ལྟ་བུའི་རིགས་སྤྱི། སོགས་ཁོངས་ནས་དཀར་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་ཏེ་གྱི་སྤྱོད་དང་། འཆོད་པ་བསྟེན་པས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བའི་སྤྱོད་དང་།
 དབྱུག་པ་ཅན་དང་རྩ་ཅན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྗེས་གྱི་སྤྱོད་སྤྱི་སོགས་སྤྱོད་ཏེ་གྱི་སྤྱོད་
 འབྱོར་བྱང་བར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲལ་བའི་ཤེས་པ་
 མངོན་སུམ་དུ་འདོད་ལ། །རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བ་ཞིག་
 མངོན་སུམ་ཆད་མར་འདོད་ཅིང་། ཆད་མའི་སྐད་དོད་བྲ་སྒྲ་ཁ་ཞེས་པ་རབ་དུ་
 འཇལ་བར་བཤད་ན། བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཆད་མར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཀུན་
 བརྟུས་ལས་ཡང་ཡང་ཤེས་པ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཐུག་པ་མེད་འགྱུར་བྱན་
 སོགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཆད་མར་ཐལ་
 བས་གངས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ན། བྲ་དང་པོའམ་གསར་དུ་དང་སྒྲ་ཁ་
 འཇལ་བ་སྟེ། འཇལ་བའི་དོན་མི་བསྐྱུ་བའོ་སྤྱུལ་ནས་གསར་དུ་ཞེས་སྟོས་
 བས་ཆད་མ་སྤྱི་མའི་བྱེད་པའམ། དེས་པ་མ་ཉམས་པར་སྤྱེས་པའི་མངོན་
 སུམ་རྒྱུན་གྱི་མ་རྣམས་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཞིང་ཆད་མ་མིན་ཡང་བྱེད་པའམ་

དེས་པ་ཉམས་ནས་སྤར་ཡང་དོན་དེ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ནི་ཆད་མ་ཡིན་
 པས། སྤྱོད་པོ་ཁ་ཅིག་སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་
 འདོད་པ་ནི། བཞད་གད་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། འཐད་ལྡན་ཆུང་བ་ལས། མངོན་
 སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་གི་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ནི་ཆད་མ་ཡིན་
 ལ། དེ་དག་གི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་བྱུང་བ་དང་བདེ་བ་ཐ་མི་དད་པ་སྤྲི་མ་རྣམས་
 ནི་ཆད་མ་ཡིན་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཞེས་
 གང་གང་ལ་སྤྱོད་དོན་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན། །ཞེས་སྤྱོད་དོན་འབྲེས་
 འཛིན་ཞིག་རྟོག་པར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་བྱིས་པ་དང་བ་ལང་སོགས་བྱམ་པ་
 ལྟ་བུའི་བདེ་མི་ཞེས་པ་ལ་བྱམ་པའི་སྤྱི་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་འབྲེས་པར་མི་སྤང་
 ཡང་འབྲེས་བྱང་བར་ཡོད། བྱམ་བདེ་བྱང་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་
 འབྲེས་པར་འཛིན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་
 ཐབས་སྟེ། དེའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་རྟོག་པ་དག་གིས་སྤྱི་སྤྱི་མི་འཛིན་པས་སོ། །
 རིགས་བརྗོད་མིང་སོགས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་དོན་གྱི་འབྲུག་ཚུལ་རྒྱས་པར་མདོའི་
 སྤྱི་བྱང་ཆད་མ་འགོག་པའི་དར་རླིག་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ་དུ་བལྟ་བར་
 བྱེད། །དབང་མངོན་ལྡེ་ཡོད་དེ། གཟུགས་འཛིན་སྤྱོད་འཛིན་དེ་འཛིན་རོ་འཛིན་
 རིག་འཛིན་གྱི་དབང་མངོན་ལྡེ། །དེ་རེ་རེ་ལའང་ཆད་མ་དང་བཅད་ཞེས་
 སྤང་ལ་མ་དེས་པའི་མངོན་སུམ་གསུམ་ཡོད། གཉིས་པ་ཡིད་མངོན་ནི། རང་
 གི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་རིག་མངོན་སུམ། དབྱེ་ན་
 གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ནས་རིག་འཛིན་ཡིད་མངོན་བར་ལྡེ་ཡོད། དུས་
 རང་གི་དམིགས་རྒྱུན་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་མཐར་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་ཁོ་ན་སྤྱི་བར་འདོད་དེ། དེ་སོ་སྤྱི་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་དུ་བཤད་པའི་
 བྱིར་ཏེ། འཐད་ལྡན་ཆེ་བ་ལས། བྱང་ལ་གྲགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་འདི་སྤྱབ་པར་

ཆད་མ་གཞན་བཅས་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་མངོན་སུམ་
 སྒེལ་མ་དང་། འགོས་གསུམ་མ་སོགས་ལྟར་ན་ལུང་ལ་མི་སྟོས་པར་མངོན་
 སུམ་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གཉིས། དང་པོ་
 བྱི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སོ་སྐྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་རྣམས་
 སོ། །འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་ཡི་གེ་མང་དོགས་རྣམ་ངེས་ཅ་འགྲེལ་
 དང་། དེའི་དར་རྒྱུ་སོགས་བལྟོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་གི་སྤྱོད་བྱའི་ཤེས་པ་
 གསལ་ཅོམ་སྤྱོད་ཅོམ་གྱིས་འཛིན་ཅིང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་ཆ་ཆ་ཅན་
 སོགས་ཀྱི་གཉིས་སྒྲུབ་རྒྱུ་པའི་འཛིན་རྣམ་དེ་རང་རིག་གི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྒྲོབ་
 དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོས། ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །སེམས་ཉིད་
 ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་སྒྲུབ་། །ཞེས་པ་ཅ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པ་དང་།
 འདིར་ཡང་དབྱེ་ན། ཆད་མ་བཅད་ཤེས་སྒྲུབ་ལ་མ་ངེས་པ་གསུམ་ཡོད། གལ་
 ཏེ་སྒྲུབ་ལ་མ་ངེས་ཤིག་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་གཞན་ལས་ངེས་ཤིག་དགོས་པ་
 ལས། ས་པའ་དང་རྒྱལ་ཆ་བ་རྗེས་རང་ངེས་ཁོ་ནར་བཤད་པས་སོ་ཞེ་ན་དེ་
 ཆད་མ་ལ་དགོངས། གངས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཆ་སྤྱོད་
 བའི་དེས་མ་ངེས་སོ། །རང་རིག་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། སྤྱོད་སྒྲུབ་དབང་ཤེས་ཆོས་
 ཅན། རང་སྤྱོད་ཡོད་དེ། རང་བྱན་པ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། དེས་རང་རིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རང་སྤྱོད་ཡོད་དེ་
 སྤྱོད་བ་ལ་རང་སྤྱོད་གཞན་སྤྱོད་གང་རུང་ཞིག་དགོས་ལ། གཞན་སྤྱོད་ཐུག་
 མེད་ཀྱིས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་སྟེ། རྣམ་ངེས་
 ལས། །དུས་ཕྱིས་བྱན་པ་ལས་ཀྱང་ནི། །ཚུལ་གཉིས་དང་ནི་རང་རིག་
 འགྲུབ། །མ་སྤྱོད་པ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་འདི་ལ་སེམས་
 སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་པ་གཉིས་མི་བྱ་སྟེ། གཙོ་སེམས་སྤྱོད་མཁན་དེས་དེ་དང་

རྣམས་གཅིག་པའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་ཡང་མྱོང་བ་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་དང་དབང་
ཤེས་ལའང་དེ་གསལ་ཅམ་གྱི་རང་རིག་རེ་ཡོད་ཀྱང་རྟོག་པ་དང་དབང་ཤེས་
མིན་ལ། དེ་དང་ངོ་བོ་འཇམ་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཡང་རང་རིག་གི་ཐ་སྙད་འཇིག་
བས་སོ། །འདི་ལ་ལུང་རིགས་དུ་མ་དགོས་མོད། ཁོ་བོས་སྤྲོ་མོ་གཞོན་དུས་
ནས་བྱང་དེས་རྣམས་འབྱེད་གི་མཐའ་དམྱོད་བྱེད་དཀར་པོའི་གན་མངོད་སྐལ་
བཟང་རེ་སྒོང་དུ་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་མི་སྟོ། །བཞི་བ་ནི། རྟོགས་སྤང་ཞབས་
གིས་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་གི་སྒྲ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཅམ་
མཐོང་། །ཞེས་བདག་ཀྱི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་
ཡུལ་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་ལ་སྒྲ་དོན་གྱི་སྤྱི་གཉིས་དང་མ་འདྲེས་པར་
དོན་ཅམ་མཐོང་པའི་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྟེ།
ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲལ་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྟོབ་ལམ་གསུམ་དང་། དེར་གྱུར་མཐོང་ལམ་ལ་ཆད་མ་ཁོ་ན་
དང་། གཞན་གཉིས་ལ་ཆད་མ་དང་བཅད་ཤེས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་
འདིར་དེ་ལ་སྤྱང་བཅས་སྤྱང་མེད་ག་ལ་བྱང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གིས་
གཟུགས་དང་ཤེས་པ་སོགས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་གཟུང་ངོར་དགག་གཞི་རང་མཆོན་དེ་ཉིད་སྤྱང་བ་ཡིན་གྱི། མེད་
དགག་གིས་བསྟུས་པའི་བདག་མེད་ནི་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་འདོད་དེ།
མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱང་ཡུལ་ལ་དངོས་པོ་རང་མཆོན་དེ་ཉིད་དགོས་པར་མདོ་སྟེ་
པ་རྣམས་དང་། སེམས་ཅམ་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔེར་
ན་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་རྟོགས་ལ་དབང་མངོན་གིས་བྱམ་པས་དག་པའི་
གཞི་མངོན་སུམ་དུ་དེས་ཀྱང་བྱམ་མེད་མེད་དགག་མངོན་སུམ་དེས་དེས་མི་
དགོས་པ་བཞིན་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས། རེ་ཞིག་སྤྱག་བསྐལ་

འགོག་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དོ། །འདི་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་
 མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དངོས་པོའི་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་
 དང་། དབྱུ་མ་སྒྲང་བ་ལས། དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་དངོས་པོ་མ་
 ལུས་པ་དབེན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཡུལ་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་དུ་མས་བཤད་དོ། །མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་
 འབྱུལ་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་འབྱུལ་ཤེས་རྣམས་མངོན་
 སུམ་ལྟར་སྒྲང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲང་ལ་རྟོག་པ་དབྱག་དང་
 རབ་རིབ་གྱིས་བསྐྱད་པའི་འབྱུལ་ཤེས་ཤིག་དང་བདུན་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚད་
 མ་མཛོད། འབྱུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་
 ལས་བྱུང་། །བྱན་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱ་བ། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲང་རབ་
 རིབ་བཅས། །ཞེས་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་ཚུའོ་སྒྲུམ་པའི་འབྱུལ་ཤེས་དང་། སྒྲོ་བཏགས་
 པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་འཛིན་པའི་དང་། རྗེས་དཔག་སྟེ་རྟོགས་འཛིན་རྟོག་
 པ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བྱུང་སྟེ་རྟོགས་ཅན་རྗེས་དཔག་དང་། འདས་
 པའི་དོན་བྱན་པ་དང་། མ་འོངས་པ་མངོན་པར་འདོད་པ་སྟེ་དབྱག་དང་། རབ་
 རིབ་ཅན་སོགས་ཀྱི་དབང་ཤེས་འབྱུལ་བ་དང་བདུན་བཤད་ལ། དུང་སེར་
 འཛིན་ལྟོན་ཤིང་འགྲོར་སྒྲང་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱལ་དབང་མངོན་སུམ། ཚོས་མཚོག་
 ལྟར་སྒྲང་དུ་འདོད་པའི་ཕྱི་མ་འདི་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ལ་འཐད་པར་བཞེད།
 སྒྲ་བཤད་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་སྐད་དོད་པ་དུས་སྐུ་པལ་ན་པ་ཏེ་རྫོས་དོན་དང་རྟོན་
 ལ་བྱས་ཨུ་དབང་པོ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པས་མངོན་སུམ་
 ཞེས་བྱ་བ་འཇམ། དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པས་ན་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱའོ། །རི་
 སྐད་དུ། རྣམ་ངེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཐད་ལྡན་ལས། བླ་ཉིའི་ཆོག་སྤྱད་པ་ལ་སོ་

སོར་བརྟེན་པ་སྟེ་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་ནི་མངོན་སུམ་སོ། ། ཞེས་སོ། །
 རྗེས་དཔག་ནི་རང་གི་རྟེན་ཚུལ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་བསྐྱབ་བྱ་
 དཔོག་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། ཆོད་མ་མཛོད་ལས། རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་
 ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་བ། །ཞེས་སོ། །སྐྱབ་བཤད་སྦྲེལ་
 དའི་རྟེན་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་
 དག་ཅིག་དགོས་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ལས་སྟག་གཞན་ལ་དགོས་ཀྱས་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྟགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲབ་པ་ཡི། །གཏན་ཆེགས།
 ཞེས་སོ། །རྟགས་དེ་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་གངས་
 དེས་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཆང་བ་ལ་དེ་གསུམ་
 དུ་མ་གཏོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་
 ཉིད། །མེད་ན་མི་འབྱུང་དེས་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་འགལ་མ་
 དེས་མ་བྱུབ་པའི་རྟགས་བཞི་དང་། ཚུལ་རེ་རེ་བ་གསུམ་དང་། གཉིས་གཉིས་
 བ་གསུམ་ཡང་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་དོན་གྱིས། ཚུལ་གསུམ་
 བཤད་པ་ལས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས། ཚུལ་རེ་རེ་དང་
 གཉིས་གཉིས་པ། །རྟགས་དོན་མིན་པར་དོན་གྱིས་བྱས། །ཞེས་སོ། །ཚུལ་
 རེ་རེ་བ་གསུམ་གྱི་སྟགས་ཆོས་གཅིག་ཕུ་ཅན་དང་། རྗེས་བྲབ་གཅིག་ཕུ་ཅན་
 དང་། སྟག་བྲབ་གཅིག་ཕུ་ཅན་གསུམ་སྟེ་མཆན་གཞི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ།
 བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་གསུམ་རིམ་བཞིན་ནོ། །ཚུལ་གཉིས་གཉིས་པ་གསུམ་ནི། སྟགས་
 ཆོས་རྗེས་བྲབ་གཉིས་ཅམ་དང་། སྟགས་ཆོས་དང་མི་མཐུན་སྟགས་ལ་མ་
 མཐོང་བ་ཅམ་གྱི་སྟག་པ་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་འགོ་སྟག་ཅམ་བྲུབ་པ་གསུམ་
 སྟེ། མཆན་གཞི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གསུམ་མོ། །སྤྱོད་ཆོས་འཁོར་ལོ་ལ་བརྟེན་ནས་
འགལ་མ་ངེས་སོགས་གྲང་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཚུལ་གཅིག་ནས། སྟོབ་དཔོན་
དབང་ཕྱག་སྟེས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་།
བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་ཅན་དང་། ཤེས་ཟེན་པ་ཉིད་ཅེས་པ་
ཚུལ་དུག་དུ་འདོད་དེ། རིགས་གཏེར་ལས། ཚུལ་གཅིག་ནས་ནི་དུག་གི་
བར། །གསུངས་ལ་དེའི་དང་པོ་གཉིས་དང་དུག་པ་སྤྲ་ལ། བར་བ་གསུམ་ནི་
སྤྲ་འདོད་པ་ནི། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་དུ་གྲགས་པ་ལས། ཡང་རིག་པ་
ཅན་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་པ་སྤྲ་མ་ཅན་དང་། མཐུན་སྤྱོད་པ་ལོད་
པ་ལྷག་མ་ཅན་དང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་མེད་པ་སྤྱི་ལ་མཐོང་བ་མངོན་སྤྲ་
དང་ཕྱང་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཞོད་པའི་འགལ་བ་མེད་པ་སྟེ་ཚུལ་བཞི་ཞེས་དང་།
ཡང་ཚུལ་གསུམ་དང་དེ་ཤེས་པ་སྟེ། ཚུལ་བཞིར་འདོད་པ་དང་། ཡང་ཚུལ་
གསུམ་དང་། གྲངས་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། གཞོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་
སོགས་གསུངས་ལ། རིགས་གཏེར་དར་རྒྱུག་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོར་སོ་
སོར་མ་བཤད་མོད། རིག་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་ལྷན་དང་། སྤྲ་མ་ཅན་སོགས་ཀྱི་
དོན་དེ་ལྟར་མིན་པ་སྤར་བཤད་ཟེན་པ་དེར་མ་ཟད། རྒྱུ་སྟོའི་འགྲེལ་བཤད་
ལས་གྲང་། རིག་པ་ཅན་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་སྤྲ་མ་དང་ལྷན་པ་དང་། ལྷག་མ་
དང་ལྷན་པ་དང་། སྤྱིར་མཐོང་བ་ཞེས་སྤྲས་པ་ལ། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བྱ་རྗེས་སུ་
དཔག་པ་ནི་སྤྲ་མ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། རྒྱུ་ནི་སྤྲ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་ལས་
ལུས་པ་ནི་ལྷག་མ་སྟེ་འབྲས་བྱའོ། །དེ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ལྷག་མ་དང་ལྷན་
པ་སྟེ། འབྲས་བྱ་ལས་རྒྱུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཐ་དད་པའི་མིང་ཡིན་གྱི། ཚུལ་ཐ་དད་ཀྱི་མིང་

མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་དབང་སློ་སོགས་དང་འགལ་བར་མཐོང་ངོ། །

བརྩ་བ་ནི། བྱང་འཕགས་མཉམ་བཞག་ཆོས་གཟུགས་གཉིས་སངས་
 རྒྱས། ། ཞེས་པ་ལ། འདིར་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་དོད་ཡན་ཆད་སྟན་
 གཅིག་ལ་བཟོད་པས་བྱང་འཕགས་ལ་མཉམ་བཞག་པས་བྱུང་ལ། དེར་མ་
 ཟད་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ་འཇམ་བྱ་སྤྱིང་གི་སྦྱེས་པའི་རྟེན་ཅན་དགོས་ཏེ།
 ཁམས་གསུམ་གྱི་ཁམས་གཉིས་དང་སྤྱིང་གཞན་ན་འཆང་མི་རྒྱ་བར་འདོད་
 པས་སོ། །མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཇམ་བྱ་སྤྱིང་གི་སྦྱེས་
 པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་
 དང་། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བྱི་མ་ལ་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་
 འདོད་ཅིང་། ཆོ་འདི་ལ་མིན་པ་སྟེ་གང་ཟག་དེ་བཞི་ནི་ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་འཇིག་
 རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཆོས་སྦྱུང་དང་
 གཟུགས་སྦྱུ་གཉིས་ཀ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་བཅད་ཚུལ་རང་འགྲེལ་ལྟར་
 དང་། སྟོབས་བརྩས་མཁྱེན་ཚུལ་ཐེག་ཆེན་གཉིས་ལྟར་ཁ་ཆེ་བ་དང་མདོ་སྟེ་
 པ་འདོད་དེ། མཛོད་ལས། འདིའི་སྟོབས་གང་ཕྱིར་ཐོགས་མི་མངའ། ། ཞེས་
 པའི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་འདིའི་མཁྱེན་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །གཞན་
 དག་གི་ཤེས་པ་ནི་ལ་ལར་འདོད་ཀྱང་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཐོགས་པ་ཡིན་པས་
 དེ་ནི་སྟོབས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཐོབ་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་དཔེ་ནི་
 གནས་བརྟན་ལྷ་རིའི་བྱས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་མི་ཕྱིར་བཏང་བ་
 དང་། བྱ་ཞིག་ཁས་གཅོས་པའི་སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ཞིག་དེ་ལྟར་ན་མཁྱེན་པ་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་ཤེས་བྱ་བཞིན་དུ་མཐའ་ཡས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་པས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁས་ལེན་
 པ་ལ། སྡེ་པ་སོ་སོར་འདོད་ཚུལ་ནི་སྤར་བཤད་ལ། སྟག་ལོས་རྣལ་འབྱོར་
 རྟོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བར་བཤད་པ་བྱངས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་མེད་
 བར་ཆོས་གྲགས་འདོད་ཟེར་བའི་ལོག་རྟོག་ལོག་ཏུ་འགོག་ལ། སངས་རྒྱས་
 གྱི་ཡོན་ཏན་ལ། མཛོད་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་མ་འབྲེས་པ། །སྟོབས་ལ་
 སོགས་པ་བཙེ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བཙེ་བརྒྱད་གང་ཞེ་
 བ། སྟོབས་བརྒྱད་དང་མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། བླ་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་གསུམ་
 དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་
 ཆོས་བཙེ་བརྒྱད་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་པན་ཚུན་ཆོགས་དང་
 ཆོས་སྐྱེད་དང་འགོ་དོན་སྐྱེད་པས་མཉམ་ཡང་། སྐྱེ་ཆེ་དང་། རིགས་དང་། སྐྱེ་
 བོང་ཆོད་གྱིས་ཐ་དད་ལ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མཐའ་མེད་ཀྱང་གདུལ་
 བྱ་དད་པ་དང་དགའ་བའི་རྒྱ་ནི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་བྱ་
 བན་འདོགས་པའོ། །དེ་གསུམ་རེ་རེའང་གསུམ་གསུམ་དང་། ཡང་ཡེ་ཞེས་
 ཕུན་ཆོགས་བཞི། སྤངས་པ་ཕུན་ཆོགས་བཞི། མཐུ་སྟོབས་ཕུན་ཆོགས་བཞི།
 གཞུགས་སྐྱེ་ཕུན་ཆོགས་བཞིའི་བར་ཏེ། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དང་སྟོབས་དང་
 སྐྱེ་གདུང་དོ་རྗེ་སྤར་སྤར་པ་ཕུན་སུམ་ཆོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྟོབས་པ།

རྟོག་གེར་མཁས་ཀྱང་རྟོག་གེ་ཅམ་མིན་པར། །
 མདོ་གཞུང་འདབ་བརྒྱའི་སྤྱང་ཅིས་དེགས་པ་ཡིས། །
 བཀལ་བརྟག་དབྱངས་སྟན་རྣ་བའི་བརྒྱད་མང་བའི། །
 སྡེ་འདིར་སྟོབས་མཁས་པལ་ཆེར་འབྱུང་གནས་གྱུར། །

གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་དང་རིམ་འཛིན་པ། །
 ལྷ་ཆོག་ནམ་གཅིག་པ་སྟེ་རྣམ་པའི་གསུམ། །
 ལུང་རིགས་རྗེས་འབྲང་གཉིས་རྣམས་འཕགས་ཡུལ་གྱི། །
 འིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལུགས་བཞིན་མ་འཁྱུལ་བཤད། །

བྱེ་མདོར་ཐེག་ཆེན་བཀར་འདོད་མི་འདོད་གཉིས། །
 འིང་རྟ་ཆེ་བཞེད་མ་ཤེས་མཁས་རྫོམ་འགས། །
 འཕགས་ཡུལ་པཎ་གྲུབ་འགོག་སྟོའི་སྒྲིངས་སྐད་དག། །
 ཉེས་བཤད་ཆོ་ངེ་རི་བཞིན་ན་བར་རྩལ། །

ཐེག་ཆེན་མདོར་བཤད་སྟོད་སྟོགས་ཀུན་འདོད་ཀྱང་། །
 ལྷ་བ་མདོ་སྟེ་པ་ལས་མ་འདས་ཕྱིར། །
 ཐེག་ཆེན་མི་འགྱུར་དབྱ་སེམས་ལྷ་བས་དབེན། །
 སྟོན་བསྟན་གཅིག་ཀྱང་ལྷ་བས་བཞིར་བཞག་ཕྱིར། །

ལུང་རིགས་ཆོན་བརྒྱས་སྤྲས་པའི་ལྷའི་པོ་བྲང་། །
 སྟོན་བསགས་ས་འཛིན་དབང་པོའི་སྟོར་གནས་པར། །
 ཐུབ་བསྟན་སྟོན་སྟོང་ཁྱིར་འགྱིང་དགག་སྤྲུབ་གྱི། །
 ཞོ་འཕྱང་ཅེ་བརྒྱས་སྟེམས་དེ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག། །

ཅེས་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འཁྱུལ་སྟོང་གདོང་ལྷའི་སྤྲ་

དབྱངས་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་བཀག་སྟེ་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་མདོ་སྟེ་
པའི་སྐྱབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་བྱས་ཐེན་ཏོ། །

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ལེའུ་བརྩ་བ་རྣམ་རིག་པའི་འདོད་ཚུལ་བསྟན་པ།

༥ ར་མ་སྐྱ་ར་སྐྱ་སྐྱ་ཅ་གྲུ་རུ་རྩ་རྩ་ཐ་མཐུ་གྲོ་ཁ་བེ་ཏི་ཏི་བ་བེ་རྩི་ཀ་
 ཡཁ་ཅ། གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཐ་རགས་གཏན་ལ་དབབ་པའི་དབྱ་
 སེམས་ཀྱི་ལུགས་བཤད་པ་ལ། སྐྱར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ། སྐྱབ་པའི་དགོངས་པ་བཀལ་ཚུལ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་གྲུབ་
 མཐའ་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་མི་མཐུན་མདོར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྐྱབ་པའི་
 དགོངས་པ་ཅམ་དང་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་བྱེད་པར་བཤད་པ་དང་། ཡིང་
 རྩི་སོལ་ཕྱེ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་གྲུབ་མཐའ་བཞིར་གྲགས་པ་འདི་
 དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་
 སྐྱབ་པའི་དགོངས་པ་ལ་གཞིར་བཞུགས་པས། བན་ཚུན་གཞིར་བྱེད་བསྟན་
 པ་གང་ཡང་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། སྐྱབ་པའི་རིང་ལུགས་བཀལ་པར་
 ཐལ་བ་དང་། དེ་དག་གི་ལུགས་ལྟར་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་གཉིས་
 ཀར་འགྱུར་བ་དང་། འགལ་བ་ལ་མི་འཁྱལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་
 དང་། དེ་ལྟར་ན་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱང་ཆོག་ཅམ་གྱིས་སྐྱབ་པར་འགྱུར་བ་
 སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་དོ། །མིན་ན་གྲུབ་མཐའ་གང་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་མིན།
 དེ་སྐྱབ་པའི་ལུགས་ལས་ཕྱེ་རོལ་དུ་འགྱུར་བས་གཞན་སྤར་ཐལ་བའམ། སྐྱབ་
 མཐའ་ཕྱང་གསུམ་སོགས་སྐྱ་འགྱུར་བའི་གཞིར་བཞུགས་པ་མི་ཐད་པ་ཡོད་པར་མ་
 ཐད་སྟོན་པའང་དེ་དག་གི་སྟོན་པ་མིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་
 དུ་འབྲེན་པའི་མདོ་སྤེལ་དག་ཀྱང་སྐྱབ་པའི་བཀལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་སོགས་
 མང་བས་ངེ་ལྟར་སྟམ་ན། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དོན་བཞིན་དོན་སྤྱོད་དང་། །བར་
 མཐའི་ལུགས་བཞིན་དབྱ་སེམས་གཉིས་བཞག་ཕྱིར། །གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཡང་

སྐུ་དགོངས་མཆོག་དམན་པ་བཞུགས། ། ཅས་པ་ལ། སྒོ་དམན་པ་ལ་དོགས་
 པ་དེ་ལྟར་སྒྲེ་བ་བདེན་ཡང་སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་དག་སྐུ་པའི་ལུགས་མིན་པར་
 ཁས་ལེན་མི་རུང་ལ་དེ་དག་ཀུན་སྐུ་པའི་ལུགས་ཡིན་ཡང་། རྣམ་འབྱེད་པ་
 ཡང་སྒོ་བྱེད་ཀྱིས། ། གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད། ། ཅས་སྒྲར་བཤད་
 པ་ལྟར་པན་ཚུན་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་གོང་མ་རྣམས་ལྟར་གནས་པ་དང་། གཞོད་
 བྱེད་གང་ཡང་འབྲེལ་མེད་དུ་སོང་བའི་སྒྲིན་མེད་ལ། གཞོད་བྱེད་དེ་ཡང་སྒྲིན་
 པས་གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱི་དེ་མིན་པ་གཞན་གཅིག་གིས་མིན་པས་སྐུ་པའི་
 ལུགས་བཀག་པར་ཡང་མི་འགྱུར། འཆད་འགྱུར་ལྟར་དངོས་པོ་བདེན་མེད་
 ལ་སྐུ་པ་བྱེད་རྣམ་དག་ཡོད་ལ། བདེན་སྐུ་པ་ལ་དཔེ་ཡང་དག་སོགས་མི་རྟོག་
 པས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་གཉིས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡང་མེད་ལ། སྐུ་པའི་
 དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་མིན་པས་སྒྲིན་དེ་དག་མེད་ཅིང་། དེ་ཡང་བྱེ་སྒྲུའི་
 རང་ཆོན་གནས་མ་བྱས་གང་ཟག་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པའང་སྒྲིན་པའི་
 བཀའི་བསམ་དོན་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་ཡང་སྒྲུ་མ་ཟེན་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ།
 བྱེ་མདོ་གཞན་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཐུང་ཁམས་སོགས་བཞི་དང་། ཐུང་ཕྱོགས་
 སོགས་ལམ་དང་། འཁོར་བ་འཇུག་ལྷོག་གི་རྒྱ་འབྲས་བདེན་བཞི་སོགས་ནི་
 བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལྟར་ཡིན་ལ། བཀའ་འཁོར་ལོ་བར་
 བ་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ལུགས་བཞིན་དབྱུ་མ་དང་། དེ་སྒྲོར་མི་ཞོང་ཞིང་ཐེག་
 ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་མང་པོ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་
 ལེགས་སྐུ་ལྟར་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བཞག་པའི་བྱིར། དེ་ཀུན་དགོངས་
 པ་ཅམ་ཡིན་ཡང་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ།
 དགོངས་པ་ཅམ་ལའང་མཐོ་དམན་སྒྲུ་གདངས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་
 བྱིར་སྐུ་མཐའ་བཞི་ལ་མཆོག་དམན་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། ལང་གཤེགས་ལས།

ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། །སོགས་དང་། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། བརྒྱ་སྟོད་
 པ་དག་ཇི་ལྟ་བར། །ཡི་གེ་བྱི་མོ་སྟོག་འཇུག་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་
 གདུལ་བྱ་ལ། །ཇི་ཙམ་བཟོད་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏེ། །ཁ་ཅིག་དག་ནི་སྟོག་པ་
 ལས། །རྣམ་པར་བརྟོག་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏེ། །ཁ་ཅིག་བསོད་ནམས་འགྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་བརྟེན་པ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མེད་བརྟེན། །
 ཟབ་མོ་ཁྱ་འཐིག་ཅན་འཇིགས་པ། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན། །བྱང་
 རྒྱུ་བསྐྱབ་པ་ཁ་ཅིག་ལའོ། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བ་ལས། དེ་ཉིད་
 ཆོལ་ལ་ཐོག་མར་ནི། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ། །རྣམ་པར་
 བརྟགས་ཤིང་ཆགས་མེད་ལ། །ཕྱིས་ནས་ཐམས་ཅད་དབེན་པའོ། །ཞེས་
 སོགས་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་སོ། །ཐེག་ཆེན་ལ་ཐེག་དམན་པ་དང་མི་འདྲ་
 བའི་བྱང་པར་རམ་གྱེ་བྲག་མང་དུ་ཡོད་པས་དེ་གང་ཡིན་ལ་ཉན་ཐོས་སྟེ་
 པ་དག་པལ་ཆེར་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་གཅིག་གྲང་མི་འདོད་ན། དགོངས་པ་
 འགེལ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐེག་ཆེན་རྣམས་ནི། བརྒྱ་བ་ལས། ནད་གྱི་དབང་གིས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱུན། །སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། དེ་
 དག་གྲུགས་རྗེ་མངའ་བས་ཐབས་ཚུལ་དང་། །རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི་
 འཇུག་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས། རྒྱལ་
 བའི་བཀའ་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་ཁས་ལེན་པས་སྟགས་གྱི་ཐེག་པའང་ཤིན་ཏེ་
 པ་བརྒྱད་སྟོང་འགེལ་ཆེན་དང་། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ཅུ་འགེལ་ལྟར་བཀར་འདོད་
 པས། །བྱང་པར་ཐེག་ཆེན་མདོ་དང་སྟགས་གྱིས་བསྟུས། །རེ་རེའང་མཁས་
 རྣམས་དབུ་སེམས་ལུགས་སུ་བཀྲུ། ། ། །ཞེས་པ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་སྟགས་གྱི་ལུགས་གཉིས་སུ་བསྟུས་ཏེ་
 བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་པ་ཁ་ཅིག་གིས་གྲང་ཐེག་ཆེན་བཀའ་ཁས་

སྒྲངས་མོད། དགོངས་པ་བཞིན་བྱས་ན་དབྱ་སེམས་སོ་སོའི་ལུགས་སུ་ཆོད་
ལྡན་གྱིས་བཀའ་ཏེ་ཉམས་སུ་བཞེས་པའི་མཁས་གྲུབ་དབྱིག་གཉིན་སྤྱགས་
སྒྲང་སློབ་དཔོན་ཆོས་སྒྱུང་སློབ་རྒྱ་གསེར་སྒྲིང་པ་ཤེར་པ་སོགས་སེམས་
ཅམ་ཏུ་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ཏུ་མ་དང་། ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་ལ། སློབ་དཔོན་
ཐོགས་མེད། ཞི་འཆོ་དཔོན་སློབ། ལེགས་ལྡན་ཡབ་སྲས། རོ་བོ་ཡབ་སྲས་
སོགས་དབྱ་མར་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ཏུ་མ་བྱོན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་
སོགས་ཆོད་ལྡན་སུས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས་སུ་མ་བཀའ་ཞིང་། བཀའ་
ཐབས་ཀྱང་མི་སྒྲུང་སྟེ། སྒྲང་པོ་ཆའི་གདན་གྱི་བ་ལ་བཀའ་པ་ལྟར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་ཤིང་རྟ་ཆེ་གཉིས་གྱིས། ། བྱམས་
མགོན་འཇམ་དབྱངས་བྱིན་གྱིས་དགོངས་འགྲེལ་དང་། ། སློབ་ཐོས་མི་ཟད་མདོ་
བཞིན་དབྱ་སེམས་སློལ། ། གསར་བྱེ་བཞིར་གྲགས་མི་འཐད་གསུམ་རུང་
བཞེད། ། ཅེས་པ། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་
དང་། དཔལ་མགོན་ལྷ་སྐྱབ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་ལྷ་སྐྱབ་ནི། འཇམ་དབལ་
ཙ་རྒྱུད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ང་འདས་ནས། ། ལོ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ལོན་
པ་ན། ། དག་སློང་ལྷ་ཞེས་དེ་འཐོད་འབྱུང་། ། བསྟན་པ་ལ་ནི་དད་ཅིང་པན། །
རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ཐོབ་པ། ། ལོ་ནི་དྲུག་བརྒྱ་དག་ཏུ་འཆོ། ། རིག་པ་མ་བྱ་
ཆེན་མོ་ནི། ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས་ཀྱང་བསྐྱབ། ། བསྟན་བཅོས་སྣ་ཆོགས་
དོན་དང་ནི། ། དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་དེ་རིག་། གང་ཆེ་ལུས་དེ་བོར་བ་ན། །
བདེ་བ་ཅན་ཏུ་སྐྱེ་བར་འབྱུང། ། དེ་ནི་མཐར་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད། ། དེས་
པ་ཁོ་ནར་ཡང་དག་འཐོབ། ། ཅེས་དང་། ལང་གཤེགས་ལས། ལྷོ་སྤྱགས་བེ་
དའི་ཡུལ་ཏུ་ནི། ། དག་སློང་དཔལ་ལྡན་ཆེར་གྲགས་པ། ། དེ་མིང་ལྷ་ཞེས་

འཛོད་པ་སྟེ། །ཡོད་དང་མེད་པའི་སྟོགས་འཛིག་པ། །ང་ཡི་ཐེག་པ་འཛིག་
 རྟེན་དུ། །སྤྲོ་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་བཤད་ནས། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྐྱབས་
 ཏེ། །བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོའོ། །ཞེས་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་
 གིས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས་སྟོན་མོས་པ་སྟོད་པའི་ས་ལ་
 གནས་པ་ན། །ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་ཐུགས་སུ་
 རྟུན་པས། །ཞེས་དང་། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོག་པ་ན་ས་དང་
 བོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་བརྟེན་སོ། །ཞེས་སོ། །འདི་དག་དང་མདོ་དག་གི་བཤད་
 རྒྱལ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་ཀྱང་། །སྟོབ་དཔོན་
 འདི་ཡི་ཙ་ཙ་གྱི་གཞོན་ནུ་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་ཞེས་
 བྱ་བར་གྱུར་ཅིང་། །བཙུག་ལྷན་འདས་གིས་ངེས་ཤིང་དུ། །ཁྱེད་འདི་ནི་ང་ཡོངས་
 སུ་སྤྲོ་བ་ལས་འདས་ཏེ་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་སྟོ་སྟོགས་གྱི་རྒྱུད་དུ་རྒྱ་བོ་
 སུ་ར་ན་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྟེན་གྲོང་གྲེང་དམག་གིས་མི་རྒྱུགས་ཞེས་བྱ་བ་
 དང་ཉེ་བའི་གྲོང་སྤང་བ་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བར་ཀ་ཡོ་རི་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་
 རྒྱུད་དེར་སྟེན་ནས། །ངའི་མིང་འཛིན་པའི་དགེ་སྟོང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ལོ་བརྒྱའི་
 བར་དུ་ངའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ནས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་བསྐྱབས་ནས་
 ཕྱིས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་འོག་ཏུ་ཆོའི་དུས་བྱས་ནས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་དེར་རྣམ་པར་སྦྱོན་པའི་ལུས་དེ་བཞག་སྟེ། །སྤྲུལ་པའི་ལུས་
 གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ལ་ཆོས་ཉན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 ལུང་བསྟན་ཅིང་ཞེས་རྩ་བོ་ཆེ་དང་སྦྱོན་ཆེན་གྱི་དོན་བསྟུས་ནས་བཀོད་པ་
 དང་། །གཞན་ཡང་དུས་འཁོར་རྒྱུད་ཕྱི་མར་ཡང་ལན་དུ་མར་ལུང་བསྟན་ཏོ། །
 །སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ནི། །དགོངས་འགྲེལ་འགྲེལ་ཆེན་དུ། །འཇམ་དཔལ་ཙ་
 རྒྱུད་བྱངས་པ་ལས། །ང་ནི་སྤྲོ་བ་ལས་འདས་འོག་ཏུ། །ལོ་ནི་དགུ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། །

རྫོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དགེ་སྤྲོད་ནི། །བསྟན་བཅས་དེ་ནི་དོན་ལ་མཁས། །
 མདོ་སྡེ་དེས་དོན་དང་བའི་དོན། །རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་དུ་འབྱེད། །འཛིག་རྟེན་
 དེག་པ་སྟོན་བདག་ཉིད། །གཞུང་འཆད་དང་ཚུལ་ཅན་དུ་འགྱུར། །དེ་ཡི་
 དེག་པ་བསྐྱབ་པ་ནི། །ས་ལའི་པོ་ཉ་མོ་ཞེས་བརྗོད། །དེ་ཡི་སྤྲུགས་གྱི་མཐུ་
 ཡིས་ནི། །སྟོ་ནི་བཟང་པོ་སྟེ་བར་འགྱུར། །བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་བྱའི་
 ཕྱིར། །མདོ་ཡི་དེ་ཉིད་དོན་སྤྱད་བྱེད། །ལོ་ནི་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུར་འཛོ། །དེ་
 ལུས་ཞིག་ནས་ལྷ་ཡུལ་འགོ། །འཁོར་བ་རྣམས་སུ་འཁོར་བ་ན། །ཡུན་རིང་
 བདེ་བ་རྗེས་སྤྲོད་ནས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཐར་གྱིས་ཏེ། །བྱང་ཚུབ་ཐོབ་
 བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་དུས་དང་། །ལྷ་དང་། དང་དེས་འབྱེད་པ་དང་།
 ལོ་གངས་རྣམས་བཤད་ལ། །འབྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་ལས། །སྟོབ་དཔོན་
 རྫོགས་མེད་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བརྟེན་གྱིང་། །དབྱིག་གཉིན་གསུལ་བའི་
 དོན་དུ་སེམས་ཅམ་དུ་བསྟན་ཏེ། །ཞེས་དང་། །སེམས་ཅམ་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་པ་
 ལས་གྱིང་། །རྫོགས་མེད་ནི་ས་གསུམ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དབའའོ་ཞེས་སོགས་ས་གསུམ་པར་བཤད་དོ། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྫོགས་མེད་
 གྱིས་བྱམས་པ་ལོ་གསུམ་བསྐྱབས་ཏེ་མཆོན་མ་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བས་སྟོ་སྟེ་
 ཕྱིར་ཐོན་པ་རྒྱན་པོ་ཤིང་བལ་གྱིས་ལྷགས་སྤྲོད་ཕྱིས་ནས་ཁབ་བྱེད་ཐེར་བས་
 བཙོན་འགྲུས་ལ་བསྤྲུགས་ནས་བརྒྱུག་ །ཡང་ལོ་གསུམ་བསྐྱབས་ཏེ་ཐོན་པས་
 ཚུ་ཐིགས་གྱིས་བྲག་ཟད་པ་མཐོང་ནས་བཙོན་སྟོ་སྟེས་ཏེ། །ཡང་ལོ་གསུམ་
 བསྐྱབས་ཏེ་སྟོ་ནས་ཐོན་པས་བྲ་སྟོས་བྲག་ཟད་པ་མཐོང་ནས་ལོ་གསུམ་སྟེ་
 བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱབས་གྱིང་རྟགས་མ་བྱུང་བས་སྟོ་སྟེ་ཕྱིར་ཐོན་པས། །བྱི་
 མོ་ཁོག་སྤྱད་འབྲུས་གཡེང་བ་ལ་སྟོང་རྗེ་སྟེས་ཏེ། །བརྒྱ་ཤ་བཅད་པས་དེ་ལ་
 བྱམས་མགོན་དུ་གཟིགས་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མཛོན་པ་

ཆེན་པོ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་། བྱམས་ཆོས་ལྟ་སོགས་གསལ་ཏེ་མདོ་དགོངས་
 འགྲེལ་གྱི་དོན་བཞིན་སེམས་ཅམ་གྱི་སྟོལ་སྟེ་བ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ལ་དབབ་པ་
 བསྐྱ་བ་ལས། དོན་དམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ལྟ་དང་ལྟན་པ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་
 བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་ལེའུ་རྣམས་
 དངས་ལ། ཆོས་རྣམས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་
 བསྐྱ་བར་བྱའོ་ཞེས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ལེའུ་དང་། ཆོས་རྣམས་གྱི་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་བསྐྱ་བར་
 བྱའོ་ཞེས་མདོ་སྟེ་འགལ་སྟོང་དང་། དང་ངེས་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་དངས་ལ་
 དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དང་རིགས་
 ངེས་རྣམས་དགོངས་འགྲེལ་དངས་པས་སོ། །ཐེག་བསྐྱས་སུ་མདོ་སྟེ་རྒྱན་
 གྱིའང་ལུང་དངས་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར། ལྷ་སྐྱབ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་ལ་
 དོན་དམ་པར་བསྟོད་པ་ལས། ལྷ་མ་མགོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ལྷ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱིས་འཇམ་དབྱངས་ལ་ལྷ་མར་བྱས་དངོས་
 སུ་ཆོས་གསལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པར་གྱུར་ཏེ། འབྲུམ་
 སོགས་ལྷ་ཡུལ་ནས་སྐྱབ་དངས་ཏེ་ཡུམ་གྱི་དངོས་བསྐྱར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་
 རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ལ་རིགས་ཆོགས་དུག་དང་། ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་ལ་མདོ་
 ཀུན་བདུས་སོགས་མཛད་དེ། འོན་ཀྱང་ཐོགས་མེད་ལྟར་སྟོ་གྲོས་མི་བད་
 པའི་མདོ་མ་དངས་ཀྱང་དང་ངེས་འདི་ལྟར་མཛད་པ་མདོ་སྟེ་དང་། ཉིང་འཛིན་
 རྒྱལ་པོ་སོགས་དང་མཐུན་པར་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བལ་བའི་དབྱ་
 མའི་སྟོལ་གསར་དུ་སྟེ་བས། མའི་རྟེན་ཅན་དང་གསུང་རབ་ཀྱི་དང་ངེས་ཀྱི་
 ཤིང་རྟེན་སྟོལ་འབྱེད་མཁན་ནི་སྟོབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་པ་རྗེ་
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དགོངས་པར་སྤང་། དེས་ན་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་

ལས། འདིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅས་ལ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་།
གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་བཞི་ཞེས་སྟེ་མ་རྣམས་ལ་
གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔལ་མགོན་ཐུགས་དངོས་བསྟན་སྟོང་
ཉིད་དང་། སྟོན་གྱི་བོད་མང་དག །དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སྟོ་གསུམ་རྣམ་གངས་
བཙུ་གཅིག་གིས་ཡུམ་གསུམ་བགྲལ་བེད། སྟག་ལོ་སོགས་བོད་སྟེ་ཁ་ཅིག་
དཔལ་བོས་མཛད་པར་འདོད་པས་དཔལ་བོའམ་དབྱིག་གཉེན་དང་། བྱོགས་
སྒྲུང་གི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་དང་། རྗེ་བཙུན་བྲམས་པའི་མདོན་རྟོགས་
རྒྱུན་ལས་སྟེ་དོན་གྱི་སྟོལ་བྱེ་བས་བཞི་བོ་འདིས་འགྲེལ་བཤད་གཞན་ལ་
མ་བརྟེན་པས་ན་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་བཞི་ཞེས་གྲགས་ཤིང་ཐོགས་མེད་མི་
འདོད་མོད། མི་འཐད་དེ། སྟོབ་དཔོན་བྱོགས་སྒྲུང་གིས་མཛེན་ཉིད་གསུམ་
ཐོགས་མེད་སྟེ་མཛེད་ལྟར་བགྲལ་བས་དེ་ལས་བཤད་སྟོལ་བྱུར་བར་མི་
རུང་བའི་ཕྱིར་ཉི། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་
པར་ནི། །བསྟན་པ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་བསྟེན། །བཏགས་པ་དང་ནི་གཞན་
དབང་དང་། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་སོགས་དབུས་མཐའ་དང་ཐེག་
བསྟུས་ལྟར་ཡིན་པར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འབུམ་ཉི་མེ་མེ་བརྒྱད་
སྟོང་པ་སྟེ་ཡུམ་གསུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་མཁན་པོའང་འགྲེལ་བཤད་གཞན་
ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་
སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་དང་། སྟེ་འགག་ཀུན་བྱང་མེད་པའི་སྐབས་སུ་ཅ་ཤིང་ལུང་
ངངས་ནས་སྟེ་སྟེ་བཞིན་འཆད་འདོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་སྟེ་སྟེ་ཆེན་
པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་བཙུན་པའི་ཉི་མེ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་ཁ་འཕངས་པ་དང་། སྟེ་
བརྒྱ་ཐ་མའི་འགྲེལ་བར་རང་ལུགས་བཞག་ནས་ཤེས་རྟོག་ཏའི་བསམ་པ་ནི་
ཞེས་ཞི་འཛོའི་བཞེད་པ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་གཞན་སྟོང་གི་ཚུལ་དེ་

གངས་ཅན་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དབུ་སེམས་ཀྱི་ཆེན་པོ་སྤྱ་གང་གི་ལུགས་དང་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱིར་དཔའ་བོ་དང་དབྱིག་གཉེན་གང་ཡང་མིན། སྡོན་གྱི་ཡིག་རྒྱུ་
ལས་དྲི་ཏུ་སེ་ནའི་ཡིན་པར་བྱས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །གསེར་ཐོང་ལྟར་ན་ཤིང་
ལྟའི་སྒོལ་འབྱེད་གསུམ་རུང་ཞེས་མཁས་པ་དག་བཞེད་དེ། ལྷ་སྤྱབ་ཐོགས་
མེད་དེ་མིའི་རྟེན་ཅན་གཉིས་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོར་བཤད་ལ། རྩེ་བཅུན་ལྷ་
སྤྱབ་གཉིས་ལུགས་བལྟན་སྤྱིང་དོན་དང་། དངོས་བལྟན་སྤྱིང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོལ་
འབྱེད་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་ལས། དེ་
ལྟ་ན་བཞི་པོ་འདིས། ཞེས་པ་ནས། རྩེ་བཅུན་དང་ལྷ་སྤྱབ་ཞབས་གཉིས་ཀྱིས་
ཤེར་ཕྱིར་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་སྤྱིང་དོ། །ཞེས་སྒོལ་འབྱེད་བཞིའི་གཞན་
བཀག་ནས་འདི་གཉིས་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། **ཕལ་ཆེར་རྒྱ་ཆའི་ལམ་མཐུན་ཟབ་ལ་མིན། །** ཞེས་པ་
ཐེག་ཆེན་འདི་གཉིས་ཀྱིས་གཞི་ལ་བདེན་གཉིས། ལམ་ལ་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་
ཅུ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ལམ་ལྷ་ས་བཅུ་སོགས་དང་། སྒོལ་ཚུལ་
ཡང་དབྱེད་འཛོག་གི་སྒོལ་གཉིས་དང་། ཞི་ལྷག་དང་དེ་ཟུང་འབྲེལ། ཡིད་
བྱེད་བདུན་བདུན་གྱིས་བསམ་གཟུགས་སྤྱབ་དགོས་པ་སོགས་མཐུན་ལ། ས་
བཅུ་ལྟ་བུའི་མིང་མཐུན་ཡང་སྤྱི་བཤད་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཡོད་པ་སོ་
སོར་འཆད་ཅིང་། འབྲས་བུ་ལ་སྤྱི་གཉིས་དང་སྤྱི་གསུམ་གྲགས་ཆེ་ལ་བཞི་
ལྷ་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་བ་མཐུན་ལ། འོན་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཟབ་པ་དོན་
དམ་བདེན་པ་ལ་གཏན་མི་མཐུན་པར་མ་ཟད་འགལ་བ་ཆེར་ཡོད་དེ། གཞན་
གྱི་མར་འདོད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་གཞན་གྱི་ཆུང་མར་འདོད། །གསུངས་པ་
ལྟར་འདི་བའི་དོན་དམ་བདེན་པ་གང་ཡིན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་དབུ་མ་རང་
རྒྱུད་པ་དག་འདོད་ལ། ཐལ་འབྱུར་བ་ནི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྤྱིང་ཅམ་ཡང་མི་

བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་འོག་ཏུ་རྒྱས་པར་འཆད་པས་འདིར་མ་སྟོས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་དང་། དབྱ་མ་པའི་ལུགས། ཞར་ལ་འབྲས་བྱ་ཐེག་པའི་དོགས་གཅོད་བསྟན་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་སྒྲ་བཤད་དང་བཅས་པ་དང་། དབྱེ་བ་གྲུབ་མཐའ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཁམས་གསུམ་རྣམ་རིག་ཉིད་དང་སེམས་ཅམ་དུ། སྟོབས་རྣམ་རིག་པ་དང་སེམས་ཅམ་པ། ། ཞེས་པ། ཐེག་བསྟན་ལས། ལུས་དང་ལུས་ཅན་དང་ཟ་བ་པོའི་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། དེས་ཉི་བར་སྟོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། དུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ལྟར། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རྣམ་རིག་དགྲའི་རྣམ་དང་། ཞེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་རིག་དགྲའི་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་པས་རྣམ་རིག་པ་དང་། མདོ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དག་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅམ་དུ་བདེན་པར་སྟོབས་སེམས་ཅམ་པ་དང་། ཐེག་བསྟན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་དབང་ཐོབ་དང་། །རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་འདྲི་ལྟར་ཡང་། །མོས་པའི་དབང་གིས་ས་ལ་སོགས། །དངོས་པོ་དེ་ལྟར་དམིགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་མེད་གྲང་ནང་གི་སེམས་ལ་དེར་སྒྲུང་རྣལ་འབྱོར་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བར་སྟོབས་སམ། མདོ་ལས་བྱང་སེམས་ས་དྲུག་པ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་ཆུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྟོད་པས་ན་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་སྟེ། ཡེ་ཞེས་ཀུན་བདུས་ལས། རྫོ་མཚོའི་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡིས། །རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་གཞུང་དུ་བསྐྱགས། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་རྫོ་ནི་ཞེས་རབ་སྟེ། དེའི་ཞེས་བྱའི་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའམ། ཡང་ན་རྫོ་ཉིད་འབྲུལ་བའི་འདིགས་པ་

ཆུ་སྤོན་འཛིན་ཁྲིས་འབྲུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཉམ་ང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 མཆོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། འདི་དག་གི་མདོ་སྡེ་པའི་བར་གྱི་འབྲུལ་བའི་འཛིགས་པ་
 དང་བཅས་པའི་མཆོའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པས་ན། ཞེས་པ་ནས། ལུང་གི་དོན་
 དངོས་པོ་དང་མཐུན་པ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྦྱོད་པས་ན་རྣལ་
 འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་སྟེ། ཡོ་ནི་ཤ་མན་གི་ཀ་རྩ་ཏ་ཡོ་ག་ཞེས་བསྟན་པའོ། །ཞེས་
 དང་། རྩོམ་རིས། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་གཞུང་རྒྱ་མཆོ་ཡི། །པ་རོལ་བྱིན་རྣམས་
 དེ་སྐད་སྦྱོགས། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་རྣམ་
 པར་ཤེས་པར་སྦྱ་བའི་གཞུང་ཁོ་ན་ཟབ་ཅིང་། གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་རིན་ཐང་
 མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་རིན་པོ་ཆའི་གཞི་རྒྱ་མཆོ་སྟེ་ཆུ་གཏིར་ཡིན་ལ། དེའི་པ་རོལ་
 པ་མཐར་སོན་པ་རྣམས་དེ་སྐད་སྦྱོགས་གོ། །ཞེས་སོ། ། དེས་ན་དངོས་པོ་བདེན་
 གྲུབ་དང་། དེ་ཡང་སེམས་ཙམ་དུ་སྦྱ་བའི་རང་སྡེ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་མཆོན་
 ཉིད། རང་སྡེ་སྦྱས་པས་གཞན་སྡེ་དེ་འབྲ་ཆངས་པ་པ་སོགས་འགོག་གོ། །
 གཉིས་པ་ནི། **དབྱེ་བ་ལུང་རིགས་རྗེས་འབྲང་རྣམ་བདེན་རྩུབ།** ། ཞེས་པ།
 ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་ས་སྡེ་སོགས་གཙོ་བོར་སྦྱ་བ་གཅིག་དང་། ཀུན་བདུས་
 དང་ཆོད་མ་སྡེ་བདུན་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་
 ཡོད་ལ། སྦྱོབ་དཔོན་བྱང་བཟང་གིས། འདིར་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་ནི། རྣམ་
 པ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པ་མེད་པའོ། ། དེ་ལ་རྣམ་པ་
 དང་བཅས་པ་ནི་སྦྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྣམ་པ་མེད་
 པ་ནི་སྦྱོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ལ། རྩོམ་རིས་
 གྲང་སྒྲ་ཆོགས་གཉིས་མེད་པ་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཞེད་པར་བཤད་ལ། རྣམ་
 འགྲེལ་ལྟ་ཤུག་གཉིས་ཀས་རྣམ་བདེན་དུ་བྱས། རྒྱུ་མཁན་པོས་གཙོ་བོར་
 རྣམ་རྩུབ་ནི་མེད་དང་། ཆོས་མཆོག་གིས་གཙོ་བོར་རྣམ་རྩུབ་ནི་བཅས་སུ་

བཤད། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས། སྡེ་བདུན་གྱི་སྐབས་སེམས་ཙམ་པའི་རྣམ་བཞག་
 བྱེད་ཆེ་རྣམ་རྩལ་ལུགས་བྱེད་དགོས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མཁས་
 གྲུབ་རྗེས་དེ་ལྟར་སྣ་ཆོགས་བཤད་ཀྱང་རྣམ་བདེན་རྩལ་གཉིས་ལས་རྣམ་
 བདེན་གྲུབ་མཐའ་བརྗེད་བས་སྡེ་བདུན་ནི་རྣམ་བདེན་པ་བྱེད་དགོས་པ་ལུང་
 དུ་མ་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་ཤེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་ལུང་རིགས་ཀྱི་
 རྗེས་འབྲང་རེ་རེའི་གཞུང་ནང་རྣམ་བདེན་རྩལ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་
 འོང་བ་རྗེ་ཡབ་སྲས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཀུན་འདོད་པས། འདི་གཉིས་སོ་སོ་
 ཁྲབ་མཉམ་བྱས་ནས་སྒྱུར་བར་ནམ་ཡང་མི་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པའི་སློ་ནས་
 རྣམ་བདེན་རྩལ་གཉིས། རྣམ་བདེན་ལ་གཟུང་འཛིན་གངས་མཉམ་དང་། སློ་
 ང་བྱེད་ཚལ། སྣ་ཆོགས་གཉིས་མེད་གསུམ། གཟུང་འཛིན་གངས་མཉམ་པ་
 ལ། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་འདོད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་འདོད་
 མཁན་གཉིས། སྣ་ཆོགས་གཉིས་མེད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་སྟེ་བ་དང་།
 རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལུང་སྟེ་བ་གཉིས་ཡོད། རྣམ་རྩལ་པ་ལ་དེ་བཅས་དེ་མེད་
 གཉིས་ཡོད། ཡང་རྣམ་ཤེས་འདོད་ཚུལ་གྱི་སློམ་བཞི་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཆོར་
 བརྒྱད་དང་། རྣམ་ཤེས་ཆོར་དྲུག་དང་། རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྟེ་བ་གསུམ་ཡོད་
 ལ། རྣམ་ཤེས་ཆོར་དབྱུ་འདོད་མཁན་ཡང་གྲ་ཤིང་ཡོད་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། གསུམ་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་གང་ལ་བསྟེན་པའི་གཞུང་དང་།
 དེ་ལས་བཤད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དངོས་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤང་ངེས་ཀྱི་གཞུང་
 དང་། གང་གི་སློམ་སྤང་ངེས་འབྱེད་པ་དང་། ཚུལ་དེས་སོ་སོར་སྤང་ངེས་རི་
 ལྟར་བྱེ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། **ལེགས་བྱེ་ངེས་དོན་གཞན་གཉིས་སྤང་བའི་**
དོན། ། ཞེས་པ། དགོངས་འབྲེལ་ལས། བཙུམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་
 ཡུལ་ཤ་རྩ་ཁ་སིར་སྤང་སྟོང་སྟེ་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་

བ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་
 བ་བསྟན་པས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་མཚར་མད་དུ་བྱུང་བ་སྟོན་ལྟར་གྱུར་
 པའམ། མིར་གྱུར་པ་སྲུས་ཀྱང་མཐུན་པར་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བསྐྱོར་བ་གཅིག་
 རབ་ཏུ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་
 བ་དེ་ཡང་། སླ་ན་མཆིས་པ་སྐྱབས་མཆིས་པ་དང་བའི་དོན་ཅོད་པའི་གཞིའི་
 གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་སྟེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་འགག་པ་མ་མཆིས་
 པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་
 འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་
 པ་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོས་པའི་རྣམ་པས་ཆོས་ངོ་མཚར་མད་དུ་བྱུང་བའི་
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སླ་ན་མཆིས་པ་སྐྱབས་མཆིས་པ། དང་བའི་དོན་
 ཅོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ཀྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས། སྟེ་བ་མ་མཆིས་པ་
 དང་འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་སྤེལ་བ་དང་ལྡན་པ་
 ངོ་མཚར་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འདི་ནི་སླ་ན་མ་མཆིས་པ་སྐྱབས་མ་
 མཆིས་པ་ངེས་པའི་དོན་ལགས་ཏེ། ཅོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་
 ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་ནི། འཁོར་ལོ་གསུམ་རེ་རེ་ལའང་
 དུས་གནས་གདུལ་བྱ་དང་། གང་བརྩམས་སྟོན་ཚུལ། དང་ངེས་བྱུང་པར་བྱག་

དྲུག་གིས་བཤད་ན། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ནི། སྟོན་པ་པོ་བདུད་བཞི་བཙུག་ཞིང་
 སྐལ་བ་དྲུག་དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་བས་དུས་དང་པོར་ཚུ་སྤྱང་མ་རྩ་ཏ་ཨ་སིའི་
 བར་གྱི་གནས་མིང་ཚུ་སྤྱང་བ་ར་ཀས་མཆོན་པས། མ་རྩ་ཏ་སིར་དུས་ཏྲག་
 ཏུ་བྱང་སྟོང་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ཅི་རིགས་དང་། དེ་དག་
 མེད་ཆེ་ལྟའི་བྱང་སྟོང་མངོན་ཤེས་ལྷ་བ་དག་གནས་ནས་ཆོས་སྤྱུ་བས་ན་བྱང་
 སྟོང་སྤྱུ་བ་དང་། བྱང་སེམས་རི་དྲགས་སུ་སྤྱེས་པ་བཞེས་པས་ཆངས་བྱིན་
 བརྟལ་ནས་གནས་དེའི་རྩ་སོགས་རི་དྲགས་ལ་བཏང་སྟེ་འཛིགས་པ་སྤྱབས་
 ནས་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་གྲགས་པ་དེར། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲེམ་པས་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་དམན་
 པའི་རིགས་ཅན་གྱི་ལྷ་མི་རྣམས་ལ་བརྗོད་བྱ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་
 རྣམ་པ་སོགས་ཅི་རིགས་བསྟན་ནས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟོན་ཆད་དེ་འབྲམ་
 མཐོང་བས་ངོ་མཆར་བ་དང་། དེ་འབྲམ་ཐོས་པས་མད་དུ་བྱུང་བ་སངས་རྒྱས་
 ལས་གཞན་སྟོན་ལྟར་གྱུར་པ་འཕ། མིར་གྱུར་པ་སུས་གྱང་ཆོས་དང་མཐུན་
 པར་མ་བསྐྱོར་བ་གཅིག་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་ཏེ། བྱང་ངེས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། བཙུག་
 ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་། འདིའི་གོང་ན་ངེས་དོན་གཞན་
 ཡོད་པས་སྒྲ་ན་མཆིས་པ། འདིས་བཤད་པ་ལྟར་མུང་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་
 རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ། ཁྲོལ་བ་གཞན་
 ཀྱི་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དག་གིས་སྟོན་གྱི་སྐབས་
 མཆིས་པ། འདིའི་དོན་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པའི་དོན་ཅན་དང་། ཐམས་ཅད་
 ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཡོད་ཅེས་པའི་ཆོག་ཙམ་མ་གཏོགས་ཀྱང་རྫོག་དང་
 དོན་དམ་གང་དུ་ཡོད་གསལ་བར་མ་བསྟན་པས་འདིའི་དོན་གང་ཡིན་ལ་མི་
 མཐུན་པས་ཚོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ཏེ་ཁུམས་སོ། །ཞེས་

བཤོ། །འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ནི། ཏུས་བར་པར་གནས་བྱ་ཤོད་ཕྱང་པོ་ལ་
 སོགས་པར་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བརྗོད་བྱ་ཆོས་རྣམས་གྱི་ངོ་བོ་
 ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བཅུམས་པ་དང་། སྐྱེ་འགག་མ་མཆིས། གཞོད་མ་
 གདོད་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་ལས་འདས་པ་ཉིད་
 ལ་བཅུམས་ནས། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤར་ལྟར་ཡང་
 དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོང་ཉིད་སྟོས་པ་མི་
 མངོན་པའི་རྣམ་པས་བསྟན་པ་སྤྲ་མ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྤར་ལྟར་ངོ་མཆར་མཛད་
 བྱུང་གི་འཁོར་ལོ་བརྗོད་བྱ་སྤྲ་མ་དང་སྟོན་ཚུལ་མི་འབྲ་བའི་གཉིས་པ་བསྐྱར་
 ཏེ། བྱང་ངེས་གྱི་ཁྱད་པར་སྤྲ་མ་ལྟར་བྱང་དོན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་
 པར་མེད་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོག་ཙམ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་ཚུལ་གསལ་བར་མ་བསྟན་པས། འདིའི་དོན་ལ་མི་མཐུན་པར་ཅོད་
 པ་དང་བཅས་ལ། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་རང་མཆོན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་
 འགོག་པའི་ཆོལ་བས་སྐྱོན་གྱི་སྐབས་རྟེན་པའོ་ཞེས་ཁྱད་པར་སྤྱར། འཁོར་
 ལོ་གསུམ་པ་ནི། ཏུས་ཐ་མར་གནས་ཡངས་པ་ཅན་སོགས་མི་ཡུལ། སུམ་
 ཅུ་ཅ་གསུམ་སོགས་ལྟ་ཡུལ་དུ་མར་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བརྗོད་
 བྱ་བར་པ་དང་མཐུན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་སོགས་ལ་བཅུམས་ལ།
 ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོས་སོགས་གྱིས་ཡང་དག་
 པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ། སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ངོ་བོ་ཡོད་
 མེད་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའི་སྤར་ལྟར་ངོ་མཆར་མཛད་བྱུང་
 གི་བརྗོད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་སྤྲ་མ་གཉིས་གང་དང་མི་འབྲ་བའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་
 བསྐྱར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཆོས་འཁོར་འདི་ནི་རང་ལས་ལྷག་པའི་
 ངེས་དོན་གཞན་མེད་པས་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ། ཆོལ་བའི་སྐྱོན་གྱི་སྐབས་མ་

མཆིས་པ་ལྟར། འདིའི་དོན་ངེས་པར་འདི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པས་ངེས་པའི་
 དོན། དེ་ལྟར་ཡོད་མེད་གསལ་བར་བཤད་པས། མདོ་འདིའི་དེ་ལྟར་བཤད་མ་
 བཤད་ལ་ཁ་མི་གསལ་པའི་དབང་གིས་ཚུད་པ་མེད་པས་ཚུད་གཞིའི་གནས་
 མིན་པ་ལགས་ཀྱི། དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་དབྱུ་མ་པ་ལྟ་བུས་མི་འཐད་ཅེས་ཚུད་
 པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་ཤེར་སྤྲུགས་
 ཁ་ཅིག་འདིའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། དེ་
 རྣམ་ལྟའི་བྱ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་དག་བར་སྤང་ལ་ཅ་ཅོ་དང་ག་ཞ་དག་བྱེད་དོ་
 གོས་དག་འཐོར་ཞིང་། ཨ་ལ་ལ་འཇམ་བྱ་སྒྲིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་
 པ་བསྐྱོར་བ་མཐོང་དོ། །ཞེས་པས་ཁེགས་ལ། བརྒྱ་ཉ་གཞན་པན་བཟང་པོས།
 རིགས་མེད་ལ་མདོན་མཐོང་འཁོར་ལོ་བྱར་དུ་བསྐྱོར་ཟེར་བ་དང་། སརྩ་ན་རེ།
 རང་རྒྱལ་རིགས་ཅན་ལ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བྱར་བ་བསྐྱོར་ཟེར་བ་
 གཉིས་ནི། ལྷང་འདས་རྒྱ་ནག་མ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་གཞན་ཡང་གང་ཟག་
 ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དབང་པོ་འབྲིང་དང་དབང་པོ་རབ་པོ། །དབང་པོ་འབྲིང་
 པོ་ལ་ནི་ཕ་རྒྱ་ཁ་སིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཏེ། དབང་པོ་རབ་ལ་ནི་མིའི་
 རང་རྣམ་ཐུ་མཆོག་གི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་ལོ་
 བསྐྱོར་དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དབང་པོ་ཐ་མ་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་མི་བསྐྱོར་ཏེ། དབང་པོ་ཐ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལོག་སླེད་ཅན་དག་
 གོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཁེགས་སོ། ། ཡང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གི་བཞེད་
 རྒྱལ་ནི། མཆིམས། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལོ་བདུན་བར་པ་ལོ་ཉེར་བདུན་ཐ་མ་ལོ་
 བརྒྱ་གསུངས། ཆག་ན་རེ། དང་པོ་ལོ་བདུན་དུ་ཆོ་བ་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཆང་བ་
 དང་བར་པ་སོ་གཅིག་ཐ་མ་བདུན་ནམ་དགུ་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག །དང་པོ་ལོ་
 རྩ་ཆོ་རྩ་ག་བར་པ་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་ཐ་མ་ལོ་ཉེར་རྩ་གམ་ཉེར་བརྒྱད་ཟེར།

ཁོ་ལོ་ན་རེ། བར་མ་ལོ་སྤུམ་ཅུ་ཐ་མ་བཅུ་གཉིས་གསུངས་པས། ལྷག་མ་
 འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དུས་སུ་གསུངས་མོད། འདི་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་
 སྤེ་ས་བཅུ་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་དང་པོའི་ནང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 བྱེད་ཅག་དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་སྒོས་འཁོར་ལོ་གསུམ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དེ་སོགས་
 སྒྲོན་མང་། ཡང་ཁ་ཅིག །འཁོར་ལོ་གསུམ་བཟོད་བྱའི་སྒོས་མ་གཏོགས་
 དུས་ལ་གཏན་མི་སྒྱུར་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དུས་
 དང་པོ་ར་ཤ་རྩ་ཆ་སེར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་རྗེའི་གསུངས་དང་ཡང་
 འགལ་ལོ། །ཡང་ཅིག །སྒྲོན་པས་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་སངས་
 རྒྱས་པའི་ལོ་རྗེས་མ་དེར་གསུངས་གསུངས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཀྱན་དགའ་བོ་དེ་
 དུས་སྒྲོན་པར་མ་མཇུག་ལ། སྒྲོན་པས་ཕྱིས་བསྐྱར་ནས་གསུངས་པ་གཏན་
 མི་འཐད་ཅེས་བཞད་གད་བྱེད་པའང་སྔོངས་པའི་རང་མཚང་ཡིན་ཏེ། བཙམ་
 ལྷན་འདས་རྒྱལ་བྱེད་ཆོས་ན་བཞུགས་པ་གཅིག་གི་ཆེ་གསལ་རྒྱལ་བྱེད་སྤྱི་
 མོ་ལྷ་མོ་དཔལ་སྤེང་མ་གྲོང་བྱེད་མཐའ་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་གྲགས་པའི་བཤེས་
 གཉེན་ཀྱི་བཅུ་མོ་བྱས་ནས་ཡོད་པ་ལ། གསལ་རྒྱལ་བྱེད་སྤྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བསྐྱགས་པ་བཟོད་པའི་འཕྲིན་ཡིག་བསྐྱར་བས་དད་དེ་སངས་རྒྱས་འདྲིར་
 ཐེབས་ན་སྤྱི་མ་ཐག་ནས་མཁའ་ལ་ཐེབས་ནས། ལྷ་མོ་དཔལ་སྤེང་ལ་བྱིན་
 ཀྱིས་བརྒྱབས་ནས། དཔལ་སྤེང་སང་གའི་ང་རྩི་ཆོས་བཤད་དེ་སྐྱེ་དགུ་
 དུ་མ་སྒྲིན་གྲོལ་ལ་བཀོད་དེ་སྤྱིར་རྒྱལ་བྱེད་ཆོས་དུ་ཐེབས་ནས་ཀྱན་དགའ་
 བོ་ལ་མདོ་དེ་སྤྱིར་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔལ་སྤེང་སྐྱེ་ང་རྩི་མདོ་
 ལས། བཙམ་ལྷན་འདས་རྒྱལ་བྱེད་ཆོས་དུ་བྱིན་ཏེ་ནང་དུ་གཤེགས་ནས།
 ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཀྱན་དགའ་བོ་ལ་ཡང་བཀའ་བསྩལ་ཅིང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་
 ནས་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལྷའི་དབང་བོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཀྱན་

དགའ་བོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་འདི་ཡང་དག་པར་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་འདྲ་བོན་ཏུ་མང་ལ་མཆོན་བརྗོད་ཡང་ཡང་གསུངས་པར་བཤད་པ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་སྤར་མ་ཐོས་པ་རྣམས་གསུངས་པར་བཤད་པས་སོ། །འདི་དག་ལ་སྟོན་བྱ་མང་སྟེ་བཞག་གོ། །རང་ལུགས་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ནི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དངོས་དང་དེ་དང་སྟོགས་མཐུན་ལུང་སྟེ་བཞི། མདོ་སྟེ་བཅུ་པ་ཉེར་བཞག། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས་བརྒྱ་བ་རྟོགས་བརྗོད་བརྒྱ་བ་སོགས་དང་། བར་པའི་མཆོན་གཞི་ཤེར་སྟོགས་རྣམས་དང་། དེ་དང་སྟོགས་མཐུན་རྟོར་གཅོད་མདོ་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ། སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་དགོན་བཅེགས་པལ་ཆེན་སོགས་སོ། །འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཆོན་གཞི་དགོངས་འགྲེལ་དང་། དེའི་འཕགས་ཁུས་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་དངོས་ཡིན་ལ། སྟོགས་གཏོགས་རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་སོགས་ཡིན། དབུ་མ་པས་གཞལ་ན་ལང་གཤེགས། མདོ་སྟེ་ས་བརྩུ་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མདོ་སོགས་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་སྟོགས་མིན་ཡང་། སེམས་ཅམ་པས་འདི་དག་བྱངས་ནས་ཤེར་སྟོགས་བྱང་དོན་དུ་བསྐྱབས་པས་ལེགས་སྟེའི་སྟོགས་གཏོགས་ཀྱི་མདོར་འཛིན་དགོས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་སྟེ་སྐྱ་ངེ་བཞིན་པའི་ངས་དོན་དང་། བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་འཁོར་ལོ་བར་བ་མཆོན་ཉིད་མེད་པ་ནི་བྱང་དོན་དུ་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་བྱང་ངས་དེ་ཚུལ་གང་འདྲ་ཅིག་གི་སྟོས་འབྱེད་སྟུམ་ན། **བྱང་ངས་རྟོན་རིགས་དགོངས་ལྗེམ་བཞི་བཞིས་འབྱེད།** ། ཅས་བྱ་བ་ནི། དབུ་སེམས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གིས་རྟོན་པ་དང་། རིགས་པ་བཞིས་ཆེག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་བྱང་ངས་འབྱེད། དགོངས་ཅན་བཞི་དང་ལྗེམ་དགོངས་

བཞེས་ཐུབ་པའི་བཀའ་ལ་བྱང་ངེས་འབྱེད་པས་འདི་དག་གོ་ན་གསུང་རབ་ལ་
 ཉན་བྱ་ཆུད་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་དགོས་པ་ཆེ་བས་མདོར་བསྡུས་སྟོང་པོ་
 གསལ་བ་རེ་བྱ། དེ་ལ་ཉོན་པ་བཞི་ནི་མདོར་བསྡུན་པ་ནི། མདོ་ལས། ཆོས་
 ལ་ཉོན་གྱི་གང་ཟག་ལ་མི་ཉོན། ཉོན་ལ་ཉོན་གྱི་ཆོག་འབྲུ་ལ་མི་ཉོན། དེས་
 པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་ཉོན་གྱི་བྱང་བའི་དོན་ལ་མི་ཉོན། ཡེ་ཤེས་ལ་ཉོན་གྱི་
 རྣམ་ཤེས་ལ་མི་ཉོན། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་གི་སྟོས་དང་། ཏུས་གྱི་སྟོས་
 དང་། ཆོད་མ་བཞིའི་སྟོས་དང་། གང་ལ་ཉོན་པ་བཞི་ངོས་འཛིན་དང་། གང་ལ་
 མི་ཉོན་པ་བཞི་ངོས་འཛིན་དང་། ཉོན་པ་བཞིའི་པན་ཡོན་དུག །དང་པོ་ནི།
 ཚུལ་འཆོས་དང་རྒྱང་པན་དང་། རང་ལྟ་མཆོག་འཛིན་དང་ཐོས་པ་ཅམ་ལྟར་
 ལེན་པའི་གང་ཟག་བཞིའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཉོན་པ་བཞི་རིམ་བཞིན་བཞག་སྟེ།
 ཚུལ་འཆོས་པ་ནི་ཆོས་ལ་ཉོན་གྱི་གང་ཟག་ལ་མིན་པ་དང་། རྒྱང་པན་ལྟ་བུ་
 དོན་ལ་ཉོན་གྱི་མིའི་ངེས་ཆོག་ལ་མིན་པ་དང་། རང་ལྟ་མཆོག་འཛིན་གྱིས་
 དེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་ཉོན་གྱི་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་མིན་པ་དང་། ཐོས་པ་
 ལྟར་ལེན་པའི་གང་ཟག་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཉོན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་ཉོན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། དེ་དག་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་
 ཞེ་ན། གང་ཟག་རྣམ་པ་བཞིའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྟེ། དང་པོ་ནི་ཚུལ་འཆོས་པའི་
 གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་འཛིན་ཉོན་རྒྱང་པན་པའི་བྱེ་བྲག་
 གིས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ལྟ་བུ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་གནས་པའི་བྱེ་
 བྲག་གིས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཐོས་པ་ལྟར་ལེན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །ཞེས་
 སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཏུས་བཞིར་ཆུད་མི་བའི་ཕྱིར་ཉོན་པ་བཞི་རིམ་བཞིན་
 བཞག་སྟེ། ཆོས་ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་ཏུས་ཉོན་པ་དང་པོ། འཛིན་ཏུས་ཉོན་པ་
 གཉིས་པ། ཉོན་ལ་ཉེ་བར་ཉོག་པའམ་སེམས་ཏུས་ཉོན་པ་གསུམ་པ་དང་།

ཆོས་བསྐྱབ་པའི་དུས་རྒྱུ་པ་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ན་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 རྣམ་འབྱེད་སྤྱོད་པའི་ས་ལས། དེ་ལ་མདོར་བསྡུ་ན་དུས་བཞིར་ཆུད་ཟར་
 འགྱུར་བ་དང་། ཆུད་ཟ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གང་ཟག་བཞིར་རྣམ་པར་
 བཞག་སྟེ་ཆོས་ཀྱན་ཆུབ་པར་བྱེད་པའི་དུས་དང་། འཛིན་པའི་དུས་དང་དོན་
 ལ་ཉེ་བར་རྒྱུ་པའི་དུས་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་པའི་དུས་
 ལས་རྒྱུ་པ་བཞི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་
 པ་བཞི་ཆད་མ་ཉིད་བཞིའམ། མི་བསྐྱབ་བ་ཉིད་བཞི་བསྐྱར་ཏེ། ཆོག་ལ་མི་རྒྱུ་
 དོན་ལ་རྒྱུ་པའི་དོན་ཆད་མ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དེ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་ལ་མི་
 རྒྱུ་རིགས་པ་ལ་རྒྱུ་པའི་རིགས་པ་ཆད་མ་ཉིད་དང་། དང་དོན་ལ་མི་རྒྱུ་
 དེས་དོན་ལ་རྒྱུ་པའི་སྟོན་པ་ཆད་མ་ཉིད་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་
 ལ་རྒྱུ་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་བསྐྱབ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་བཞི་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 བྱང་ས་ལས། རྒྱུ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན་ཆད་མ་ཉིད་
 བཞི་བསྐྱར་ཏེ། བསྐྱར་པའི་དོན་དང་རིགས་པ་དང་སྟོན་པ་དང་སྟོམ་པ་ལས་
 བྱང་བའི་རྒྱགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས་
 གྲང་། འདི་ནི་རྒྱུ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དེ། དེ་ལ་ཆད་མ་དང་ལྡན་པའི་
 དོན་ནི་སྟོན་པ་ཆད་མར་གྱུར་པའམ། དེས་ཆད་མར་མཛད་པའི་དེས་པར་
 བྱས་ཤིང་རྣམ་པར་བྱེ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་བ་ནི། གང་ལ་
 ཡིད་རྒྱུ་པ་ཆོས་ལ་རྒྱུ། དོན་ལ་རྒྱུ་དེས་དོན་ལ་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ལ་རྒྱུ་ཅིག་
 ཅེས་གང་ལ་ཡིད་རྒྱུ་པ་བཞི་བཤད་དེ་དེ་རྣམས་ལ་མི་བསྐྱབ་པའི་ཆད་མ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དགོངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། གཙུག་ལག་
 བསྐྱར་པའི་ཆོས་དང་ནི། །དེ་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དང་ནི། །དེས་དོན་ཆད་མ་
 ལྡན་པ་དང་། །དེ་ཡི་བརྗོད་མེད་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་རྟེན་པ་བཞི་དང་རིམ་བཞིན་

སྦྱོར། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཆོས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཆོག་འབྲུ་དང་དོན་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་ལ་ཆོག་དོན་གཉིས་དང་། ཆོག་ལ་བྱང་ངེས་ཀྱི་
 མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་དང་། དོན་ལ་ཆོས་ཉིད་དང་རིགས་པ་གཉིས་ཏེ།
 གློ་གྲོས་མི་བད་པའི་མདོ་ལས། འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་ལ་མི་
 རྟོན་པའོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ས་ལས། དེ་ལྟར་རིགས་པ་ལ་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་
 ལ་མི་རྟོན་པ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལས་མི་ཉམས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་རིགས་པ་
 ལའང་རིགས་པ་བཞིར་དབྱེ་བའོ། །དོན་གྱི་དབྱེ་བའང་དེར་འདུས་སོ། །དེས་
 དོན་ལ་བཀའ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་དང་། འདི་བའི་སྐབས་ཉིད་དུ་སྒྲིའི་བཞེན་
 རྣམས་ངེས་དོན་དང་། དབྱུ་མ་པའི་སྐབས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་
 པ་ཞིག་དགོས་པ་ཁྱད་པར་རོ། །ཡེ་ཤེས་ནི་འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་མཉམ་
 བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱའོ། །ལྷ་བ་ནི། གང་ལ་མི་རྟོན་ན་
 ཆོས་སྤྱང་བའི་གང་ཟག་གིས་མཆོན་པའི་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཇི་སྟད་བཤད་
 ཅུམ་གྱིས་ཆོག་ལ་མི་རྟོན་བྱང་དོན་ལ་མི་རྟོན་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་པར་དེ་
 དགག་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་ཀྱི་འཐད་བྲལ་ཡིན་པའི་
 ཆོད་མར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྤྱང་དང་ཇི་སྟད་བཤད་
 པ་དང་། ལོག་པར་ཡང་དག་ཤེས་པ་དང་། །བརྗོད་དང་བཅས་པ་ཐོབ་པ་
 དག །འདིར་ནི་དགག་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེའི་གང་ཟག་ལ་དུ་
 མ་ཡོད་དེ། གློ་གྲོས་མི་བད་པའི་མདོ་ལས། གཞན་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་གང་
 ཟག་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་དགེ་བའི་གང་ཟག་དང་། ཞེས་པ་ནས། དག་བཅོམ་
 པའི་གང་ཟག་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་གང་ཟག་དང་། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་རྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཟག་གཅིག་པོ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་གང་ཟག་

ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ནག་
 བོ་བསྟན་པ་དང་། ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་
 ཏེ། རབ་ཏུ་ཤེས་ནས་ཀྱང་རིགས་པ་ལ་རྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་གནས་
 བརྟན་ནམ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ། དགོ་འདུན་
 གྱིས་ཆོས་དེ་དག་བཤད་དོ། །ཞེས་གང་ཟག་ལ་རྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
 དེས་ན་འདིའི་མི་རྟོན་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། འདིའི་ཆོག་ལ་དོན་ཡོད་མེད་གཉིས་
 དང་། དོན་ཡོད་པ་ལའང་ཐོས་བསམ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྦྱར་ནས་ཉ་ཅང་དེ་ཅུ་
 ལས་མཆོག་ཏུ་མི་འཛིན་པ་ཞིག་སོགས་དགོས་ཏེ། ལ་ལར་ཡི་གེ་ལ་མི་རྟོན་
 དོན་ལ་རྟོན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྫོང་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས།
 མདོར་ན་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞི་བསྟན་པ་འདི་ནི་ཡི་གེ་
 ཞེས་བྱའོ། །གང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་དང་། ཡི་གེ་དང་སྒྲུང་བ་བྱེད་
 པ་དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་ཏེ། འདི་ནི་དོན་ལ་རྟོན་གྱི་ཡི་གེ་ལ་མི་རྟོན་
 པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟོན་
 པ་བཞི་པོ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་སྦྱར་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་དོན་
 འདོད་པའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་ཆོས་ཉན་པར་བྱེད་གྱི་ཆོག་འབྱུངས་པས་
 སྦྱར་བ་འདོད་པའི་ཕྱིར་མིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་སོ། །འདིའི་བྱང་དོན་ནི། མདོ་
 ལས། མདོ་གང་ལས་ཆོག་དང་ཡི་གེ་སྟོང་ཆོགས་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་བའི་
 དོན་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ས་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་བྱང་བའི་དོན་གྱི་
 མདོ་ཕྱེ་ནི་སྟོང་ཆོགས་ནས་ཁྱེད་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མ་དེས་
 བས་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབྱེ་བ་ཤིན་
 ཏུ་མང་ལ། ཆོག་གམ་ཡི་གེ་དང་། འདིའི་བྱང་དོན་ལ་མི་རྟོན་པ་གཉིས་མི་
 རྫོང་ཚུལ་དང་སྐབས་སོགས་མི་འདྲ་ལ། སྦྱིར་མི་འགལ་ཚུལ་ཡང་ཤེས་

དགོས་ཏེ། སྤྱུགས་ཅམ་བདག་གིས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་
 མིག་སྟགས་དབང་ཤེས་དང་། ཀུན་རྫོབ་རྣམ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཤེས་དང་དྲུག་ཀྱང་
 ཡོད་དེ། རྟོན་དམ་འཆོལ་ཆེ་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་ལ་མི་རྟོན་པར་རྣམ་པར་མི་
 རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟབ་མོ་ལ་རྟོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས་གཞན་
 ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གཟུགས་ལ་རྣམ་
 པར་རིག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྤྱི་རྣམས་དང་། ལྷས་
 ཤེས་པར་བྱ་བའི་དྲི་རྣམས་དང་། ལྷུས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་རོ་རྣམས་དང་། ལྷས་
 གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་རེག་བྱ་རྣམས་དང་། ཡིད་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་
 ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་སྟགས་སོ། །
 ཡང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་རྟོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐོས་
 བསམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་ཅི་སྟོས། འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་སྟོམ་བྱུང་གི་རྣམ་
 ཤེས་ཀྱང་འདིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་འཛོགས། ཁམས་གསུམ་དུ་སྟེ་བ་ལེན་པའི་
 རྣམ་ཤེས་གཟུགས་གཟུགས་མེད་མན་ཆད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་ཅི་
 ཅམ་ཐོབ་ཀྱང་ཡིད་མི་རྟོན་ལ། བདེན་བཞི་སྟགས་ཤེས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་ལ་རྟོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སའི་དངོས་གཞི་ལས། དེ་ལ་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་གྱི་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བར་འགྲོ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ཡང་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་གསུངས་ལ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་
 ཤེས་པ་ཡང་སྤྱི་པར་ལས་འདས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཆོས་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ལ་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ས་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོང་པོར་ལྟ་བ་ཡིན་གྱི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་རྟོན་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དྲུག་པ་པན་ཡོན་ཡོད་དེ། རྟོན་པ་དང་

བོས་ཚོས་ལས་མི་ཉམས་པས་རིགས་ཆད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གཉིས་
 པས་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་སྟོད་པ་ལས་མི་ཉམས་པ་དང་། གསུམ་པས་དོན་རི་
 ལྟ་བ་བཞིན་ཐོས་པ་ལས་མི་ཉམས་པས་ལུང་དོན་ལ་ལོག་པར་མི་འཇུག་པ་
 དང་། བཞི་པས་གསལ་སྒྲུང་གི་ཤེས་རབ་ལས་མི་ཉམས་པས་འཇིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་
 རྒྱུ་ལས། མོས་དང་རྣམ་པར་སྟོད་པ་དང་། །གཞན་ལས་རི་བཞིན་ཐོས་པ་
 དང་། །བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས། །བརྟན་རྣམས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་སོ། །རིགས་པ་བཞིས་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་གཏན་ལ་འབབས་ཏེ།
 ཀུན་བདུས་ལས། ཚོས་ལ་བཙོན་པ་ཚོས་ལ་རྣམ་པར་སྟོད་ན་རིགས་པ་དུ་
 ཞིག་གིས་རྣམ་པར་སྟོད་ཅེ་ན། བཞིས་དཔྱོད་དེ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་དང་།
 བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་། འཐད་པའི་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་། ཚོས་ཉིད་
 གྱི་རིགས་པའོ། །ཞེས་སོ། །ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་འབྱུང་བ་རྒྱ་
 རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པ་སྟེ། བདེན་གཉིས་སུ་དེ་དག་གི་གཞི་སོ་སོའི་སྒྲིམ་འཆོལ་
 བའོ། །བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི། ཚོས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་འཐད་
 བའོ། །འཐད་སྐྱབ་རིགས་པ་ནི། ཚད་མ་དང་མི་འགལ་བར་སྟོན་པ་སྟེ། ཚད་
 མ་གསུམ་ལ་སྦྱར་ནས་སོ། །ཚོས་ཉིད་གྱི་རིགས་པ་ནི་མེད་ཆ་བ་ལྟ་བུ་རང་
 རང་གི་རང་ཚུལ་ཏེ། ཚོས་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་གསལ་པའོ། །དགོངས་ལྡེམ་
 ལ་དེས་གང་འཆད་དང་། དེ་གཉིས་གྱི་ངོ་མོ་དང་བྱེད་པར་དང་བྱང་དེས་གང་
 ཡིན་དང་། འགལ་མི་འགལ་དབྱེད་པ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི། གསུང་རབ་ཐམས་
 ཅད་འཆད་པའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཡང་དགོངས་པ་བཞི་དང་
 ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་བཞིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། དགོངས་པ་ཅན་དང་། ལྡེམ་དགོངས་

གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་བཞི་སྟེ། ང་དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་སུ་
 བྱུང་ཏོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། ཆོས་སྐྱུར་མཉམ་
 པས་སོ། །དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དོན་སྐྱེ་ངི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་གཞན་ལ་
 དགོངས་པ་ནི། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་སྟོན་ལམ་བཟབ་པ་ཅམ་གྱིས་དེར་
 སྐྱེ་ཏོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྟེན་གཞན་ན་སྦྲུམ་དུ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་
 གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ནི། དག་ཅུག་ཅིག་ཁ་ཅིག་ལ་བསྐྱགས་ལ། དེས་
 ཆོག་འཛིན་ཁ་ཅིག་ལ་སྦྱང་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྒྱུ་ལས། མཉམ་པ་ཉིད་དང་དོན་
 གཞན་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་རྟེན་གཞན་དང་། །གང་ཟག་གི་ནི་བསམ་པ་
 ལ། །དགོངས་པ་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ།
 གཞུག་པ་ལྷེམ་དགོངས། མཆོན་ཉིད་ལྷེམ་དགོངས། གཉེན་པོ་ལྷེམ་དགོངས།
 བསྐྱུར་བ་ལྷེམ་དགོངས་རྣམས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་བསྟན་པ་ལ་
 རྟེན་པའི་དོན་དུ་སྐྱག་པ་སྤངས་པའི་ཆེད་དུ་གཟུགས་སོགས་ཡོད་ཅེས་
 བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་བཤད་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་
 ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་བརྟན་པ་དང་། །ལེ་ལོ་ཅུང་ཟད་ཆོག་འཛིན་
 དང་། །ང་རྒྱལ་འདོད་ཆགས་སྡོད་པ་དང་། །འགྱོད་དང་མ་དེས་ལྟོག་པ་ནི། །
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་སྟེ། །དེའི་གཉེན་པོར་ཐེག་མཆོག་གསུངས། །
 །ཞེས་ཉེས་པ་བརྒྱད་འདུལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་བ་ནི།
 གྲགས་པའི་ཡི་གེ་ངན་པ་དོན་ཟབ་མོ་སྟོན་བྱེད་དུ་བསྐྱུར་བ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།
 སྟོང་པོ་མེད་པ་སྟོང་པོར་ཤེས། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལེགས་པར་གནས། །ཉོན་
 མོངས་པས་ནི་རབ་ཉོན་མོངས། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་

སྒྲིང་པོ་སྒྲེ་རྣམ་གཡང་དང་། དེ་མེད་པ་སྒྲིང་པོ་མེད་པ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་
 བཞིས་ལོག་པ་སྤྱན་ཅི་ལོག་ལ་ཡུན་རིང་པོར་བཙོན་པས་དུབ་པ་ནི་ཉོན་
 མོངས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བཞི་པོ་དེ་དག་ནི། རྒྱུ་ལས། གཞུག་
 བར་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་དང་། །མཚན་ཉིད་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་གཞན། །
 གཉེན་པོར་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་དང་། །བསྐྱར་བ་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་
 སྟེ། །ཉན་ཐོས་དང་ནི་ངོ་བོ་ཉིད། །དེ་བཞིན་ཉེས་པ་གདུལ་བ་དང་། །བརྗོད་པ་
 ཟབ་པ་ཉིད་ལ་ནི། །ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་རྣམས་པ་བཞི། །ཞེས་སོ། །གསུམ་
 པ་ཁྲད་པར་ཡོད་དེ། དགོངས་པ་སྤྲས་ཟེན་དེ་ལས་གཞན་དུ་འདི་ལ་དགོངས་
 སོ་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་དགོངས་པ་ཅན་དང་། ཐད་ཀར་
 མི་སྟོན་པར་འབྱོག་པོའི་ངག་གིས་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་འདིའོ། །ཞེས་
 བཤད་དགོས་པའི་སྤྱི་ངོ་བཞིན་མིན་པ་ནི་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་སྟེ། ཐེག་
 བསྐྱར་བཤད་སྐྱར་ལས། དགོངས་པ་ནི་ཡིད་ལ་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་པ་
 རོལ་པོ་ལ་སྟོས་པར་ནི་ཁས་མི་ལེན་ཏོ། །ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་ནི་པ་རོལ་
 གཟུང་བ་ལ་སྟོས་པའོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་བ་བྱང་ངེས་གང་ཡིན་ན་འདི་གཉིས་
 ཐམས་ཅད་བྱང་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲད་པར་བཤད་མ་ཐག་པ་དེའི་
 ཕྱིར། འོ་ན་ཐེག་བསྐྱར་ལས། གཉེན་པོ་ལ་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་ནི། གང་དུ་
 སྒྲིད་པ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་སྟོན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པས།
 ཆོས་ལུང་ཀུན་བྱང་དོན་དུ་འགྱུར་སྟམ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི་འདོད་
 ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། ང་རྒྱལ་དང་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་
 རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་མི་སྦྱག་པ་དང་། བྱམས་པ་དང་། ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་
 དང་། དབུགས་འབྱུང་རྒྱབ་བབྱང་བ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོས་རྫོགས་པར་སྦྱང་
 བར་བསྟན་པ་རྣམས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རེ་རེས་མ་ལུས་པ་སྦྱང་

མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་ངེ་བཞིན་པ་མིན་པས་སོ། །ལྷ་བ་ནི། དགོངས་ལྷུམ་
 དགོངས་འདི་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། ལྷོག་པ་སོ་སོར་སྤེ་བ་ཡིན་པས་མདོ་
 གཅིག་ལ་འང་དོན་ཆང་བའི་ཕྱིར། ང་དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་སུ་
 གྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྒྲོན་པ་དེར་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་གཉིས་ལྟ་
 བུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་རྒྱན་འགྲེལ་ཐེག་བསྐྱུས་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་དུ་
 མས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བོད་ཁ་ཅིག །དགོངས་པ་ཅམ་གཙོ་བོར་
 བཤད་པ་དང་། དགོངས་པ་ཅམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མདོ་ཞེས་འགལ་བར་
 འདོད་པ་སོགས་མི་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བྱང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་ལ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་དང་།
 དེགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་དང་། མདོ་སེམས་སྤྱན་མོང་གི་བྱང་ངེས་འབྱེད་
 ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་བྱང་དོན་དུ་བཤད་ཚུལ་དང་།
 བར་བ་བྱང་དོན་དུ་བཤད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། **དང་པོ་བྱང་དོན་ལུང་དང་**
ཕྱི་རོལ་དོན། །མེད་ཕྱིར་དོན་སྣང་ལ་དགོངས་དེ་གཞུག་ཆེད། ། ཅེས་པ་ལ།
 དགོངས་གཞི་དང་། དགོས་པ་དང་དངོས་ལ་གཞི་དབྱེད་དང་། དགོངས་པ་
 བཞིས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བྱང་དོན་དུ་བཤད་དེ། དང་པོ་ནི། ཉི་ཤུ་པ་ལས། རང་
 གི་ས་བོན་གང་ལས་སུ། རྣམ་རིག་སྣང་བ་གང་འབྱུང་བ། །དེ་དང་དེ་ཡི་སྐྱེ་
 མཆེད་ནི། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སྐབ་པས་གསུངས། །ཞེས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་བག་
 ཆགས་དང་། དོན་སྣང་ལ་དགོངས་ནས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་གསུངས་སོ། །
 གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པར་ནི། །དེས་
 འདུལ་བ་ཡི་སྐྱེ་བོ་ལ། །དགོངས་པའི་དབང་གི་གསུངས་པ་སྟེ། །བརྒྱས་ཏེ་
 འབྱུང་བའི་སེམས་ཅན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 ལྟོན་མི་རུང་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅམ་སྟོན་པའི་སྟོན་རུང་གི་ཆེད་དུ་དེ་

ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་གཟུགས་ལྟ་བུ་སོགས་
 གྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བར་བསྟན་པས། དེ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལྟ་བུ་པོའི་
 བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་གཞུག་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་སྟོང་མིན་ཆད་ལྟ་བུ་ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་བདག་
 ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ། མདོ་ལས། ཁུར་ཡོད་དོ་ཁུར་འབྱེར་བ་ཡོད་
 དོ། །ཞེས་དང་། བརྟུས་ཏེ་འབྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་དོ། ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་དང་དྲུད་འགོ་ཅམ་ལས་འགོ་བ་གཞན་མེད་སྟམ་པ་བརྟེན་ག་
 ཕྱིར་བརྟུས་སྐྱེས་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པ་
 བརྟེན་བྱ་དང་། སྐྱུ་ཐེན་གཉིས་ཀ་ཡིན། དེ་ལ་ལུང་གི་གཞོད་བྱེད་ནི། ས་
 བརྟུ་བ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྐྱུ་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། །ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་
 སེམས་ཅམ་མོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཀུན་བཏགས་རང་མཆོན་གྱིས་མ་གྲུབ་
 བར་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་དང་འགལ་བས་སོ། །དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་
 པས་སྐྱག་སྟེ་ཆོས་སྟོང་གི་སྐྱིབ་པ་ཡང་འབྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། དགོངས་
 འགེལ་ལས། གང་དག་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་དགའ་བར་མི་བྱེད་པ་དག་ནི། དེ་དག་
 ལས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཐོས་ཤིང་། ཞེས་པ་ནས། རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྲུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོས་ནས་སྐྱག་ཅིང་དངངས་ལ།
 ཀུན་ཏུ་དངངས་པར་འགྱུར་ཞིང་། འདི་སྐད་ཅེས་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
 མིན་གྱི། འདི་ནི་བདུད་གྱིས་སྐྱུས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས། ངན་
 དུ་བརྟེན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་ནི་གཞི་དེས་ནི་སྟོངས་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་ཞིང་། ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་རེག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །
 དེགས་པ་ནི། དུག་གིས་ཅིག་ཅར་སོགས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། ལྟན་ཅིག་
 དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །སྟོང་དང་དེ་སྟོ་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་

དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་དངོས་པོ་རྣམ་དབྱུང་ན། །དེ་ཉིད་དུ་ན་
 དེ་དངོས་མེད། །གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་ལ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་
 མེད། །ཅེས་དང་། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། མིང་གི་སྤྱོད་ལ་སྒྲོ་མེད་སོགས་གྱིས་
 གཞོད་དོ། །བཞི་བ་ནི། འདིའི་དགོངས་གཞི་དང་། དགོངས་པ་དོན་མི་གཅིག་
 ཟླ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། དགོངས་པ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་དེ་དག་གི་བརྗོད་
 བྱར་མི་རུང་ལ། ཞེས་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་སྒྲུ་མཆེད་ཡོད་པ་ཐེག་དམན་གྱི་
 མདོའི་དོན་དུ་འཆད་ལ། གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་འདིའི་ཆེད་
 དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་དགོངས་གཞི་ཕྱི་དོན་མེད་ཡང་། རང་རྣམ་སྤྱོད་བག་
 ཆགས་དབང་གིས་དོན་སྣང་བྱུང་བ་དེ་སྟོན་པར་ཐུབ་དབང་མི་བཞེད་ཕྱིར་ན།
 གདུལ་བྱ་དེ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བའང་མིན་ལ། དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཐེག་དམན་དེ་ཉོགས་པའི་སྟོན་རུང་མིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དང་། མ་
 སྐྱེས་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དང་། སྐྱེ་མེད་ཆོས་ལ་བཟོད་པར་
 བཤད་པའི་དགོངས་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་དགོངས་གཞི་དང་། དངོས་ལ་
 གཞོད་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ནི། **བར་བ་ཐེག་ཆེན་ཟབ་མདོ་སྤྱོད་བཞིན་མིན། །**
མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར། ། དགོངས་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི། འདིར་
 བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟབ་ལམ་རྒྱས་པར་རྣམ་གྲངས་
 མཐའ་ཡས་པས་སྟོན་པའི་མདོ་སྤྱོད་མཆོག་ཡིན་ཡང་། སྤྱི་རི་བཞིན་པ་མིན་
 པའི་བྱང་དོན་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་ལས། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་གྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོག་རྣམས་
 བྱང་དོན་དགོངས་གཞི་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། **མཆོན་ཉིད་**
གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་

ཡང་དག་འཕགས། ངས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་
 བོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་།
 དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དང་། སུམ་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་
 རྣམ་གསུམ་གྱི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། བསྟན་པ་ལས་
 ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པར་གསུངས་ཤེ་ན། སྤྲུལ་པ། འདུལ་བའི་དབང་གིས་དེ་དང་དེར་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ཏེ་ཞེས་སོ། ། ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
 གསུམ་དང་། གྱིས་པའི་ཞེན་པ་ལྟར་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། རྒྱན་ལས། རང་
 དང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དུ། མེད་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་ལ། མི་གནས་ཕྱིར་དང་
 འཛིན་བཞིན་ཏེ། མེད་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་འདོད། ཅེས་དང་། ཀུན་བདུས་
 ལས། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ། ཞེས་གང་
 གསུངས་པ་དེ་ལ་དགོངས་པ་གང་ཞེ་ན། བདག་ཉིད་ཀྱིས་མི་འབྱུང་བ་དང་།
 རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་མེད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། གྱིས་
 པས་བབྱུང་བ་བཞིན་དུ་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
 སྒྲ་བཞིན་མི་རུང་སྐྱར་འདེབས་འགྱུར། ། ཞེས་པ། བྱང་རིགས་ཀྱི་གཞོན་
 བྱེད་གཉིས་ལས། བྱང་གི་གཞོན་བྱེད་ཡོད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ངས་
 དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཐབ་མོ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་མི་ཤེས་ཏེ། ཆོས་དེ་
 ལ་མོས་ཀྱང་ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
 ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནའོ། །མ་འགག་པ་ཁོ་ནའོ། །
 གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་ཁོ་ནའོ། །རང་བཞིན་གྱི་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་

ཁོ་ནའོ། །ཞེས་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྲི་ཇི་བཞིན་ཁོ་ནར་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་
 ཏོ། །དེ་དག་གཞི་དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། མཆོན་
 ཉིད་མེད་པར་ལྟ་བ་འཛོལ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་གང་དག་
 གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་མེད་
 པར་མཐོང་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཀྱན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་
 བཏབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་དག་ནི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་པ་གསུམ་
 ཆར་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལེགས་ཕྱི་
 མདོ་དུ་མ་དང་འགལ་པས་སོ། །རིགས་པས་གནོད་པ་ནི་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་
 མཐའ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། སྤྲི་ཐེན་ལྟར་
 བ། མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད་མདོ་ལ་ནང་
 འགལ་ཡོད་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཞེས་རབ་ཀྱི་
 པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་
 བུ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལན་མང་དུ་བསྟན་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་བཤད་པ། བྱང་
 རྒྱུ་མེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས།
 སྤྲི་ག་པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཤགས་པ་ལ་སོར་པ་ཡང་བསྟན་པའོ། །ཞེས་
 པའི་བར་དུ་བཤད་ནས། གལ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་སོར་པའི་ཆོག་རྣམས་
 སྤྲི་ཇི་བཞིན་ཁོ་ནའི་དོན་ཡིན་ན་འདི་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ།
 སྤང་བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་འདི་ལས་འདི་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ།
 །ཞེས་དེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་ན་རུང་པ་མིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཆོག་དེ་རྣམས་ནི་སྤྲི་
 ཇི་བཞིན་གྱི་དོན་དུ་ངེས་པར་བཟུང་བར་མི་བྱའོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེན་དགོངས་པ་
 ཅན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་མ་སྤྲི་སོགས་ཕྱིར་མ་སྤྲི་སོགས། ། ཞེས་

པ། མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ནི། དགོངས་འགྲེལ་
 དང་རྒྱན་དང་། ཀུན་བདུས་ལས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རི་ལྟར་
 མེད་པ་དེ་ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་དང་། ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་མཆོན་
 ཉིད་གཉིས་སྒྲུར་ནས་ཀྱང་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཀུན་བདུགས་རང་མཆོན་གྱིས་
 མ་གྲུབ་པས་སྐྱེ་འགག་མེད་ལ། དེས་ན་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་
 བཞིན་གྱི་སྒྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ཀུན་ཉོན་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ནི་
 ཆོས་ཉིད་སྤྱི་ཕྱི་ལ་བྱད་མེད་པས་སྐྱེ་འགག་མེད། གཞན་སྤྱི་མ་ལྟར་ཡིན་པ་
 དགོངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རོན་དམ་ཡང་དག་
 འཕགས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་
 བོ་འདི་དག་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས། ཏང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་བརྗོད་པའི་རྣམ་པ་
 འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་
 པ། མ་འགག་པ་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲུང་ན་
 ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་ཆོས་སྟོན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེའི་དོན་བསྐྱུས་ནས།
 རྒྱན་ལས། ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་ཉོན་ཡིན་པས། །སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་གཞོད་ནས་
 ཞི། །རང་བཞིན་སྒྲུང་ན་འདས་པ་གྲུབ། །ཅེས་དང་། ཀུན་བདུས་ལས་ཀྱང་།
 མ་སྐྱེས་པ་མ་འགག་པ་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱི་སྒྲུང་ན་ལས་
 འདས་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རི་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པ། དེ་ལྟར་མ་སྐྱེས་སོ། །རི་ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ལྟར་མ་འགགས་སོ། །རི་
 ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགག་པ་དེ་ལྟ་གཞོད་མ་ནས་ཞིའོ། །དེ་ལྟར་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲུང་ན་ལས་འདས་སོ། །ཞེས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་
 ལས། དེ་ལ་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། ངས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགག་པ་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱི་ཡོངས་སུ་

ལྷ་པོ་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མེད་པ་དེ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། ཡང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་
 ཏུ་སྤྱེ་བ་ལ་དགོངས་ནས། ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགག་
 པ། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ལྷ་པོ་ལས་འདས་
 པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པ་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ནི་རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་དང་། ཐེར་
 ཟུག་ཐེར་ཟུག་གི་དུས་སུ་ནམ་པར་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་
 ནི་མཆོན་ཉིད་གཉིས་ལ་སྒྱུར་ཞིང་། རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་ནི་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་
 དུས་དང་། ཐེར་ཟུག་ཐེར་ཟུག་གི་དུས་ནི་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་དུས་ཡིན་པས་སོ། །
 གསུམ་པ་ནི། **སྤྱི་མེད་ཆོས་བཟོད་རང་གཞན་སོགས་བརྒྱད་ཀྱི།** །
 ཞེས་པ། མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་
 ནི། དབྱིག་གཉིན་གྱིས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བར། ཆོས་བརྒྱད་ལ་སྤྱི་བ་མེད་པར་
 བཟོད་པ་ནི་མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱི་མེད་བརྒྱད་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་སྤྱི་བ་མེད། འཁོར་བར་སྤྱི་
 མེད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་སྤྱི་བ་མེད། སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་གཞན་འགག་པ་
 མེད། ཀུན་བཏགས་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་སྤྱི་བ་མེད། གཞན་དབང་ལ་རང་
 སྤྱི་མེད། ཡོངས་གྲུབ་ལ་གཞན་འགྱུར་གྱི་སྤྱི་བ་མེད། ཟད་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་
 ཀུན་ཉོན་སྤྱི་བ་མེད། ཆོས་སྤྱི་ལ་བྱུང་པར་དུ་སྤྱི་བ་མེད་པ་བརྒྱད་ལ་དགོངས་
 པའི་ཕྱིར། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ལས། ཐོག་མ་དང་ནི་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་དང་། །རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་རང་དང་གཞན་དུ་འགྱུར། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྱུང་
 པར་ལ། །སྤྱི་བ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པར་བཤད། །ཅེས་སོ། །སོགས་

སྤྲུལ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དང་། ཡོད་མེད་བཞིར་མིན་པར་གསུངས་པ་
 སོགས་ཀྱི་དགོངས་གཞིའང་འདྲིར་བཤད་དགོས་པར་སྟོན་པས། ཐེག་གཅིག་
 གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཆོས་དབྱིངས་དང་། བདག་མེད་དང་། རྣམ་
 ཁྲོལ་མཚུངས་པ་གསུམ་དང་། རིགས་མ་ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་དུ་འབྱུང་བ་དང་།
 སངས་རྒྱུ་གྱིས་སེམས་ཅན་བདག་མཚུངས་དགོངས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་
 ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཐུགས་རྗེས་སངས་རྒྱུ་གྱི་དགོངས་པ་ཐོབ་པ་དང་།
 སངས་རྒྱུ་ཉིད་སྤྱལ་པའི་ཉན་ཐོས་དང་། སངས་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་མཐར་
 ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གཞན་མེད་ཐེག་པ་གཅིག་པ་དགྲུ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྒྱུ་ལས། ཆོས་དང་བདག་མེད་ཁྲོལ་བ་རྣམས། །མཚུངས་ཕྱིར་རིགས་ནི་ཐ་
 དད་ཕྱིར། །བསམ་གཉིས་ཐོབ་ཕྱིར་སྤྱལ་པའི་ཕྱིར། །མཐར་ཐུག་ཕྱིར་ན་ཐེག་
 གཅིག་ཉིད། །ཅེས་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འཇམ་དབྱངས་རྣམ་པར་
 ཁྲོལ་བའི་ལུས་ཀྱི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱང་མཚུངས་ཤིང་མཉམ་མོ། །ཞེས་དང་། ལེའུ་བདུན་
 པ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་གཅིག་པོ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་གཅིག་
 ལྟེ་གཉིས་པ་གང་ཡང་མེད་པས། ངས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་
 བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་
 རིགས་མ་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ཁ་བྱངས་པའི་བྱང་སེམས་རིགས་མ་ངེས་པ་དག་
 གཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལས། ཁ་ཅིག་དག་ནི་བྱངས་ཕྱིར་དང་། །
 གཞན་དག་ཡང་དག་གཟུང་བའི་ཕྱིར། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་
 ནི། །མ་ངེས་རྣམས་ལ་ཐེག་གཅིག་བསྟན། །ཞེས་སོ། །ལྷག་མ་ཐེག་བསྟན་
 ལ་བལྟ་འདྲིར་གྱིས་ན་མང་དོགས་སོ། །དེས་ན་ཤེར་མདོར་དེ་ལྟར་སྣ་ཆོགས་

གསུངས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཡེང་བརྩེ་གཉེན་པོར་གསུངས་པས་ན།
དགོས་པ་རྟག་ལྟ་བུ་བསྒྲོག་ཆེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་བསྟུས་ལས། རྣམ་
པར་གཡེང་བ་བརྩེ་པོ་འདི་དག་གི་གཉེན་པོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ཐམས་ཅད་ཏུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་བར་བ་དང་དོན་ཏུ་འཆད་ཚུལ་
གཉིས། དང་པོ་ལ་དགོངས་གཞི་སྤར་ལྟར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་
ལས། དེས་དེ་ཉིད་དོན་བཏང་སྟོམས་ཅན། །སྤང་ཆེན་གཟིགས་སྤངས་ཉིད་
མཛད་ནས། །འཇིག་རྟེན་སྤྱགས་ནི་འབའ་ཞིག་གིས། །ཕྱི་རོལ་སྟོད་ལ་འཇུང་
བར་མཛད། ། ཅེས་སོ། །དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ལུང་རིགས་སྤར་བཤད་པ་དེ་
དག་གོ། །དགོངས་པའང་འདྲ། གཉིས་པ་ནི། **གཟུང་འཇིན་རང་མཆོན་**ཞེས་
དང་། ལ་དགོངས་དེར་བཤད་ཆོས་གྲགས་ཀྱང་། ཞེས་པ། འཁོར་ལོ་བར་བར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། རྟེན་འགག་སོགས་རང་བཞིན་མེད་
བར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་བ་སོགས་འབྱེད་
པའི་གཉིས་སྤང་གིས་བསྟན་པ་ཅན་གྱི་སྟོ་ལ་རྟེན་སོགས་གཟུང་འཇིན་གཉིས་
སྤྱང་བ་ལྟར་མེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དངོས་རྣམས་ཐ་དད་གནས་
པ་ནི། །དེ་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །དེ་ནི་བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་ན། །དེ་དག་ཐ་
དད་ཀྱང་བསྟན་འགྱུར། ། གཟུང་དང་འཇིན་པའི་རྣམ་པ་ལས། །མཆོན་ཉིད་
གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །དེས་ན་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པའི་བྱིར། །རང་བཞིན་མེད་
བར་རབ་ཏུ་བཤད། ། ཅེས་སོ། །དགོས་པ་སྟོགས་སྤང་གིས་རྣམ་གཡེང་གི་
རྟོག་པ་བརྩེ་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ཐེག་བསྟུས་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དངོས་ལ་
གཞོད་བྱེད་མདོ་སེམས་སྟན་མོང་ལྟར་ཏེ་བསྟུ་བ་དང་མཐུན། དེས་ན་འདིའི་
ལུགས་ལའང་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་སྤྱི་རི་བཞིན་པའི་དེས་དོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། རང་མཆོན་རྒྱ་འབྲས་མཆོན་མཆོན་སོགས། ། བྱ་བྱེད་
 ལ་དགོངས་དེར་བཤད་ཆོས་གྲགས་ཀྱང་། ། ཞེས་པ། མདོ་སྡེ་པ་ནི་འཁོར་
 ལོ་དང་པོ་ངེས་དོན་དང་། སྤེམ་གཉིས་བྱང་དོན་དུ་འདོད་ཚུལ་མདོ་སྡེ་པའི་
 སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། མདོ་སེམས་སྐྱུན་མོང་གི་འགྲེལ་ཚུལ། བར་
 བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ནི།
 གཟུགས་རྒྱུ་སོགས་འདིས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆ་བྱེད་པ་དང་། གཟུགས་
 སོགས་འདིར་མཆོན་པར་བྱ་བའི་ཆ་ནི་ལས་སུ་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བྱེད་
 གྱི་ཆ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་གཟུགས་དང་གཟུགས་རྒྱུ་མཆོན་མཆོན་གཞི་
 གཅིག་ལ་ལྟོག་པས་ཐ་དད་པ་ཙམ་མིན་པར་འགྱུར་བས་བྱ་བྱེད་གྱི་ཆ་བདེན་
 མེད་དེ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤང་པོ་ལ་
 སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡི། །ཁྱད་པར་ཅན་
 དེའང་དེ་ཉིད་མིན། །དེས་ཀྱང་དེ་དག་མཆོན་ཉིད་འབྲལ། །ཞེས་སོ། །ཀྱང་
 སྤྱི་དགོངས་གཞི་སྤྲ་མར་མ་ཐད་འདིའང་རྒྱུ་བ་དང་། སེམས་ཙམ་པར་མ་
 ཐད་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའང་འདོད་པ་བསྐྱེད། །གཞུང་མདོ་སེམས་སྐྱུན་མོང་དུ་སྦྱར་
 བ་རྒྱན་མཁན་པོ། ལྟ་དབང་སྟོ། རོ་མ་རི་དང་། རྩེ་ཡབ་སྐས་ཀུན་གྱི་དགོངས་
 བར་སྦྱང་སྟེ། ལྟས་གཞན་ཡང་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་སྦྱངས་ནའང་། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མཆོན་ཉིད་མེད་པ་ཙན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤང་པོ་ལ་སོགས་བྱེ་
 བྲག་གིས་ཞེས་དང་། རོ་མ་རིས། ཞར་ལ་ཐེག་པ་ཐཤལ་གྱི་རྣམ་བཞག་སྟོན་
 པའི་བྱིར་བཤད་པ་ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས། དབྱུ་མ་བ་དང་། རྣམ་འགྱུར་སྦྱོད་པ་
 བ་དང་། བྱི་རོལ་ཡོད་པར་སྦྱ་བའི་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་དངོས་པོས་
 ཐམས་ཅད་ཅེས་སོགས་གྱི་ཞོ་ལོ་ག་གསུམ་དེ་གསུམ་དང་སྦྱར་བའི་བྱིར་
 དང་། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དང་ཡང་སྐྱུན་

མོང་བའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དར་རྒྱུ་ལས། འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་རྣམ་བཞག་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །
 འདི་དག་དེ་ལྟར་གྲགས་ཆེ་བ་དང་། བདག་གིས་ཀྱང་གཞན་དུ་བཤད་ཅིན་
 བས་ཆེག་དོན་མ་སྟོས་སོ། །དངོས་ལ་གཞི་དབྱེད་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་
 ཏེ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་མེད་ན། །ཞེས་སོགས་སྤར་བཤད་པའི་རིགས་བའོ། །
 གསུམ་པ་ལ་གྲུབ་མཐའི་གཞུང་གི་ཅ་བ་འགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་སོ་སོར་
 བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདི་དག་གནས་བརྒྱུ་ཆང་ལ་རྫོགས་པར་སྟོན་
 པའི་མདོ་གཅིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀར་འདོད་གྱི། དེ་རེ་རེ་ཙམ་མམ་རྣམ་གྲངས་
 ཙམ་གྱིས་བསྟན་པས་ནི་མིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཀྱང་ས་བརྒྱ་དང་།
 ཀུན་གཞི་དང་། ཕྱིན་དུག་སོགས་འགའ་ཞིག་མིང་ཙམ་གྱིས་བསྟན་པ་དུ་མ་
 ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ཐེག་བསྟུས་ལས། གནས་བརྒྱ་པོ་འདི་
 དག་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ལ་ནི་བསྟན་པ་མི་སྤང་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ནི་སྤང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཀུན་བདུས་ལས་ཡོངས་སྒྱུ་ཡང་མ་བསྟན་
 ལ། ས་བརྒྱ་ལའང་མིང་ཙམ་ལས་མེད་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་མ་
 ཡིན་ནོ། །གནས་བརྒྱ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ཤེས་བྱའི་གནས་
 དང་མཆོན་ཉིད་དེར་འབྱུག་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་འབྲས་དེ་རབ་དབྱེ་བ་དང་། །
 བསྟུན་པ་གསུམ་དང་དེ་འབྲས་སྒྲངས་པ་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཐེག་པ་མཆོག་གྱུར་
 བྱེད་པར་འཕགས། །ཞེས་པ་ལྟར། ཤེས་བྱའི་གནས་ཀུན་གཞི་དང་། ཤེས་
 བྱའི་མཆོན་ཉིད་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཡོངས་གྲུབ་དང་རྣམ་རིག་ཙམ་
 དེར་འབྱུག་པ་དང་། ཕྱིན་དུག་འབྱུག་པའི་རྒྱ་འབྲས་དང་། དེའི་སྟོམ་པའི་རབ་
 དབྱེ་ས་བརྒྱ་དང་། བྱང་སྟོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བསྟུན་པ་དང་། དཔའ་བར་འགོ་
 བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་སེམས་ཀྱི་བསྟུན་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་

ཤེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་དེ་འབྲས་སྤངས་
 པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ལོངས་སྤྱལ་པའི་སྐྱ་གསུམ་དེ་འབྲས་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་ཆོགས་
 བརྩ་ལ་འདོད་དེ། ཐེག་བསྐྱས་ལས། ཆོས་མངོན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་
 ལས་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་བྱུང་པར་རྣམ་པ་བརྩས་བྱུང་
 པར་དུ་འཕགས་པ་གསུངས་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱི་
 གསུང་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེའི་
 འབྲས་བྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་གསུང་རོ་
 །ཞེས་སོ། །གནས་བརྩ་བོ་འདིའི་གོ་རིམ་ལའང་དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་
 གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཐེག་བསྐྱས་སུ་
 བྱང་སེམས་ཐོག་མར་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མཁས་དགོས་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་ནས་ཀུན་གཞི་ཐོག་མར་བཤད་གསུངས་ལ། འདིར་ནི་གྲུབ་མཐའ་
 སྤྱིའི་འདོད་པ་སྡོན་ལ་བཀོད་ནས། གྲེ་བྲག་དེ་རྗེས་བཤད་ན་གོ་སྦྱ་ཞིང་། རྣམ་
 ཤེས་འདོད་ཚུལ་སྟོས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོར་བཤད་དུ་ཡོད་པས་འོག་དུ་
 འཆད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་རིགས་པ་སྦྱར་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། གཞི་ལམ་འབྲས་བྱའི་རྣམ་བཞག་གསུམ། དང་པོ་ལ་
 སེམས་ཙམ་པ་སྤྱིའི་ལྷགས་བཤད་པ་དང་། དེའི་ཡ་གྲུལ་སོ་སོའི་ལྷགས་
 བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལམ་དུ་འཇུག་པའི་རྟེན་རིགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་
 མཐའ་གཉིས་སྤྱིང་ཚུལ་མཆན་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ །དེའི་འཕྲོས་དོན་
 སྟོད་བརྩད་ཕྱང་ཁམས་བྱན་མོང་མིན་པའི་བྱུང་པར། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
 བཞག་དེ་ངས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ། རྣམ་རིག་ཙམ་ཀྱི་དེ་ཉིད་གྲེ་བྲག་དུ་བཤད་པ།
 དེས་ཀུན་རྟོག་ལྡོག་ཚུལ་དང་བཅས་པ་བརྒྱད། དང་པོ་ལ་ལྷང་གི་རྗེས་འབྲང་
 གི་ལྷགས་དང་། རིགས་པའི་ལྷགས་སོ། །དང་པོ་ནི། **སྤྱ་མས་ཁམས་ནི་རུས་**

དེས་བདེན་གྲུབ་ཕྱིར། །ཐེག་གསུམ་རིགས་དེས་རིགས་ཆད་ཐོས་སོགས་
 གྱིས། །ཞུགས་ཀྱང་སྤྱོད་སོགས་དེས་འབྱུང་གཏན་མི་སྤྱོད། ། ཞེས་པ། ཡང་
 གཤེགས་ལས། སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་གཞན་ཡང་མདོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་
 བའི་རིགས་ལྟ་ཡོད་དེ། ལྟ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་རྟོགས་
 པར་འགྱུར་བའི་རིགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། གང་དུའང་མ་དེས་པའི་རིགས་དང་། རིགས་
 མེད་པ་དང་ལྟོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དེས་པའི་རིགས་
 ཅན་གསུམ་དང་། མ་དེས་པའི་རིགས་དང་། རྒྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་
 རིགས་ཅན་ནམ། རིགས་མེད་པའི་རིགས་ཅན་ལྟ་ཡོད་ལ། དེ་དག་བསྐྱུས་ན་
 རིགས་ཅན་དང་། རིགས་ཆད་གཉིས་སུ་འདུ་བས། རིགས་ཅན་བཞི་ལས།
 དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ནི། ཉན་སའི་བར་སྒྲོམ་ལས། རང་བཞིན་དང་ནི་
 དེ་རྣམ་བཞག། །རྟགས་རྣམས་དང་ནི་གང་ཟག་དག། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་
 མདོར་བསྐྱུས་ཏེ། །རིགས་ཀྱི་སར་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་རིགས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་དང་། དེའི་རྣམ་བཞག་དང་དེའི་རྟགས་དང་། དེར་གནས་གང་
 ཟག་བཤད་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། རྣམ་གངས་ནི། ཉན་ས་ལས། ས་པོན་
 དང་ཁམས་དང་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིང་གི་རྣམ་གངས་དག་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་སོ། །དེའི་རང་བཞིན་ནི་ཀུན་གཞིའི་སྤྱིང་གི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྤྱིད་
 པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ནང་གི་སྤྱི་མཆེད་དུག་གི་བྱང་པར་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ཆོས་གནས་འཕེལ་བྱེད་རུང་གི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་
 གཅིག་ལ་འདོད་དེ། ཉན་ས་ལས། འོ་ན། རིགས་དེའི་རང་བཞིན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་
 ན། དེ་ནི་ལུས་ལས་བྱེད་པར་དུ་གྱུར་པ་དང་། སྤྱི་མཆེད་དུག་གིས་ཐེན་པ་
 དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་བརྒྱད་དེ་འོངས་

བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དོན་གསང་དང་། རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིན་
 ཐེག་བསྐྱེས་སོགས་མཐུན། འདི་ནི་རྣམ་བཏགས་གཉིས་ལས་བཏགས་ཡོད་
 དང་། བདེན་གྲུབ་ཡིན་ཏེ། ལུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་ཡིན་པས་
 སོ། །ཉན་ས་ལས་ཀྱང་། རྒྱེ་མཆེད་དུག་ལས་ལོགས་ན་མེད་ཅིང་། རྒྱེ་མཆེད་
 དུག་གི་རྒྱད་པར་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་མིང་དང་ཐ་སྙད་བཏགས་པར་
 གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་རྣམ་བཞག་ནི། དེགས་ཀྱི་སྤྱ་རགས་ཀྱི་
 རྒྱད་པར་རྒྱ་གཅིག་པའི་ཚུལ་དང་། དེགས་ཀྱི་ཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་
 དགོས་ཏེ། དེགས་དེ་རྒྱ་ཅམ་ལས་རང་འབྲས་མ་བསྐྱེད་པའི་དུས་ན་ཉོགས་
 དཀའ་བས་སྤྱ་ལ། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་དུས་རགས་པ་དང་། དེགས་དེ་རྒྱེ་མཆེད་
 དུག་གི་རྒྱད་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པས་རྒྱད་གཅིག་པ་དང་། དེགས་དེ་ཐོག་མ་
 མེད་པ་ནས་ཡོད་ཀྱང་སྤྱང་ན་ལས་མི་འདའ་བ་ནི། མི་ཁོམ་པར་སྤྱེས་པ་དང་།
 འདོད་པ་ལ་ཞེན་ཅིང་ཉེས་པར་མི་ལྟ་བའི་བག་མེད་དང་། ཆད་ལྟ་སོགས་
 ལོག་ལྟ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། རྒྱག་སྤོང་སོགས་རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་དང་།
 མཚམས་མེད་སོགས་ལས་སྤྱིབ་དང་། ཉོན་མོངས་ཆེ་བ་ཉེས་པ་སྤྱི་སྤྱིབ་པའི་
 ཉེས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་
 དེགས་ཀྱི་ཉོགས་ནི། དེགས་མེད་ཀྱི་ཉོགས་བརྒྱུག་པ་དུག་ཡིན་ཏེ། ལུས་
 སོགས་ལ་ཆགས་ཞེན་ཚུང་བ་ཉོགས་དང་པོ་དང་། འཁོར་བ་ལ་སྤྱོད་ཤིང་ཆེ་
 བ་ཉོགས་གཉིས་པ་དང་། རོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་སྤྱིང་རྩེ་དང་བག་ཡོད་སོགས་ཀྱིས་
 སྤྱིག་ལས་ལ་ཆེར་མི་རྣམས་པ། སྤྱིག་བྱས་པ་ལའང་འཁྱོད་སོགས་བྱེད་པ་
 ཉོགས་གསུམ་པ་དང་། བདེན་བཞིའི་འཇུག་ལྷོག་སོགས་ཐོས་པ་དང་སེམས་
 པ་ན་ལུས་ཀྱི་སྤྱ་སྤྱང་ཁོང་མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱེན་པ་ཉོགས་བཞི་བ་དང་།
 འདིགས་སྤྱོད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལེགས་སྤོང་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཅམ་དང་།

བསྐྱབ་པ་སྤངས་ནས་ཡང་རྒྱལ་སྲིད་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འདོད་པ་སོགས་མིན་
 བར། ཐར་པའི་ཆེད་དུ་ལེན་ཅིང་། ལུས་སློག་ལ་བབས་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་མི་
 གཏོང་བ་ནི་རྟགས་ལྟ་བུ་དང་། དགོ་ཅ་གང་བྱས་འཁོར་བ་ལས་ཁྲོལ་ཆེད་དུ་
 བསྐྱོ་བ་རིགས་ཀྱི་རྟགས་དྲུག་པ་ཡིན་པས་སོ། །བཞི་བ་ནི། རིགས་ལ་
 གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས། དེས་པར་བྱང་མ་བྱང་། སློན་མ་
 སློན་དབང་པོ་ཚོ་རྒྱལ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སློན་དབྱེ་ན་ཉེར་གསུམ་ཡོད་དེ། ཉན་ས་
 ལས། རིགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་གང་ཞེ་ན། སྤྲས་པ། རིགས་ལ་
 གནས་པའི་གང་ཟག་ནི་རིགས་ལ་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་མ་ཞུགས་ཤིང་
 དེས་པར་མ་བྱང་བ་ཡང་ཡོད། རིགས་ལ་གནས་པ་ཞུགས་ཤིང་དེས་པར་མ་
 བྱང་བ་ཡང་ཡོད། རིགས་ལ་གནས་པ་ཞུགས་ཤིང་དེས་པར་བྱང་བ་ཡང་
 ཡོད་དོ། །དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་དང་། དབང་པོ་འབྲིང་པོ་དང་། དབང་པོ་ཚོན་པོ་
 དང་། འདོད་ཆགས་སྤྱད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་སྤྱད་པ་དང་། གཏི་ཐུག་སྤྱད་པ་དང་།
 མི་ཁོམ་པར་སྐྱེ་བ་དང་། ཁོམ་པར་སྐྱེ་བ་དང་། བག་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་
 བག་ཡོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ལོག་པར་ཞུགས་པ་དང་། ལོག་པ་མིན་པར་
 ཞུགས་པ་དང་། བསྐྱེབས་པ་དང་། མ་བསྐྱེབས་པ་དང་། ཡུན་རིང་བ་དང་།
 ཐག་ཉེ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་སློན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སློན་པ་དང་། རྣམ་པར་
 མ་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ།
 རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སོགས་ནི། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། རང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ས་དག་ནི། རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ་རིགས་དང་ལམ། །གཞན་ཡང་ཀུན་ནས་
 འབྱུང་བ་དང་། །གནས་དང་དེ་བཞིན་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ས་ལས་ཀྱང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་གང་ཞེ་ན། འདི་ནི་རྣམ་པ་ལྟར་རིག་
 པར་བྱ་སྟེ། རིགས་དང་། ལམ་དང་། ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་དང་། གནས་པ་

དང་། རྒྱ་བའི་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟ་དང་། སྡེ་སྡོད་གྱི་དང་། དབང་པོའི་བྱང་
 པར་ཞུགས་གནས་གྱི་བྱང་པར་དང་ཚོགས་བསགས་པ་དང་། སྐྱ་བཤད་པ་
 བཅུ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་དེ་དག་གཞོན་ནས་ཉོན་
 མོངས་ཆུང་བའི་རིགས་དང་། སྤྱིང་རྩེ་དམན་པའི་རིགས། རང་རྒྱལ་ཆེ་ཞིང་
 དབང་པོ་འབྲིང་གི་རིགས་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཆུང་
 བས་འདུ་འཛི་ལ་མི་དག་འཁྱིང་གཅིག་བྱུང་དག་འབ་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆུང་བས་
 སེམས་ཅན་ལ་ཚོས་སྟོན་པ་སོགས་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་མི་
 འཇུག་པར་སྤྱིང་ལས་ཆུང་བྱུང་འཇུག་པ་དང་། རང་རྒྱལ་ཆེ་ཞིང་དབང་པོ་
 འབྲིང་ཡིན་པས་སློབ་དཔོན་རྒྱུན་དུ་གསང་བ་དང་། སློབ་དཔོན་མེད་པ་དང་།
 འགན་ལྷན་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཡིན་པས་སོ། །ལེགས་
 ལྷན་གྱིས། རིགས་གྱི་མཆན་ཉིད་གསུམ་ཉིད་དེ། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་འབྱུང་
 བ་ཉིད། །དང་པོ་ཉིད་ནས་འདོད་ཆགས་ཆུང་། །སྤྱིང་རྩེ་ཆུང་བའི་རིགས་ཅན་
 བ། །བྱང་འཕགས་རང་རྒྱལ་ལ་སྡོད་པ། །དེས་ན་དེ་ནི་འདུ་འཛི་དང་། །སེམས་
 ཅན་དོན་དང་བྱ་བ་ལ། །ཡིད་མི་འཇུག་སྟེ་དེ་བྱིར་འདི། །ཞེས་སོགས་དང་།
 རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ལས་ཀྱང་། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་གང་ཞེ་ན།
 འདི་ནི་མཆན་ཉིད་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོ། །རིགས་ངེས་མ་ངེས་
 གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རིགས་ངེས་དང་། ཚོགས་སྡོད་པ་གཉིས་
 མ་ངེས་པར་འཛོག་པའི་བྱིར། །ཀུན་བདུས་ལས། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཚོས་
 ཉིད་ངེས་པའམ་མ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་ལམ་
 ལ་སློབ་ཆུལ་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། ལེགས་ལྷན་གྱིས། ལམ་དག་ཀྱང་། །དེ་
 ཡིས་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །ལམ་དང་པོ་ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་
 རིགས་ལ་གནས་ནས་བསྐྱལ་བ་བརྒྱུད་ཡང་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་

བར་བྱས། རང་བྱང་ཚུབ་ཏུ་རྒྱུད་སློན་པར་བྱེད་ཅིང། བྱིས་རང་བྱང་ཚུབ་
 མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་མཁས་བྱའི་གནས་དྲུག་ལ་མཁས་པར་བྱེད་དེ།
 གནས་དྲུག་ནི། སྤང་པོ་དང། སྐྱེ་མཆེད་དང། ཁམས་དང། རྟེན་འབྱུང་དང།
 གནས་དང། གནས་མིན་པ་དང། བདེན་པ་རྣམས་ལ་མཁས་པའོ། །ལེགས་
 ལྷན་གྱིས། འགའ་ཞིག་བསྐྱལ་བ་བརྒྱུ་སངས་རྒྱས། །འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་
 ལེགས་མཆོད་ཅིང། །རང་རྒྱལ་བྱང་ཚུབ་བྱིར་བཅུམས་ནས། །སློན་པར་བྱེད་
 ཏོ། །ཞེས་དང། གསེར་འབྲེང་ལས། འདི་ནི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ་མོ། །ཞེས་
 སོ། །ལམ་གཉིས་པ་ནི། ལ་ལས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་
 སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང། དམ་ཆོས་ཉན་པ་དང། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་
 བྱས་པས་སྦྱོར་ལམ་བྱོད་ཅེ་བཟོད་པ་གསུམ་བསྐྱེད་ནས་ཆེ་དེ་ལ། ཆོས་
 མངོན་རྟོགས་སམ་འབྲས་བྱ་ཐོབ་མི་རུས་ཀྱི། བྱིས་དེ་གཉིས་ཐོབ་ཆེད་དུ་
 གནས་དྲུག་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའོ། །རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། གཞན་དག་
 ནི། །སངས་རྒྱས་མཉེས་བྱས་ངེས་འབྱེད་ཀྱི། །ཆ་མཐུན་བསྐྱེད་པ་རྫོགས་
 བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །ལམ་གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་བཞི་པོ་སྤྲ་མ་འདི་ཉིད་ལྟར་བྱས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང། དག་སྦྱོང་གི་འབྲས་
 བྱ་ཐོབ་ལ། དག་བཅོམ་པ་ནི་འཐོབ་མི་རུས་པས། བྱིས་འདས་ལམ་གྱིས་དེ་
 ཐོབ་བྱའི་ཆེད་དུ་གནས་དྲུག་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ཉིད་ལས། གཞན་
 ནི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་ལ་འབྲས། །འཐོབ་བྱེད་དག་བཅོམ་མངོན་མི་བྱེད། །
 ཅེས་སོ། །འདིས་བྱིར་མི་འོང་ཡང་ཐོབ་པ་གཅིག་བསྟན་པར་འདོད། གསུམ་
 པ་རྒྱ་ལམ་དེ་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བྱ་འབྱུང་ཚུལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། དེ་
 ཉིད་ལས། ཀྱན་ནས་འབྱུང་བ་རྒྱ་དག་ནི། །གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་དག་
 གིས། །སངས་རྒྱས་མེད་པར་དག་བཅོམ་ཉིད། །སློབ་དཔོན་མེད་པར་ཐོབ་

དང་ལྷན། །ཞེས་སོ། །འགྲུབ་ཚུལ་དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་པ་བརྒྱུད་ཆོག་པ་
 བསལ་པ་པའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱུ་མི་འབྱུང་བ་ན་སྒྲོབ་དཔོན་མེད་པར་བྱང་
 སྐྱེག་པ་སོ་བདུན་བསྒྲོམས་ནས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་དག་
 བཅོམ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །འདིའི་ལུགས་ལ་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཡང་བསྐྱེད་པ་
 བརྒྱུད་ཆོག་པ་བསལ་པ་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་གནས་དུག་ལ་མཁས་པར་བྱས་
 ཏེ། ཆོ་འཕྲོས་པས་བྱི་མ་ལ་ལམ་ལྟག་མ་སྒྲུབ་ལམ་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་
 བཞི་བསྐྱེད་པར་བཞེད་ཀྱང་། གདན་ཐོག་གཅིག་ལ་ངེས་པར་མངོན་ལྟར་
 བསྐྱེད་པར་མི་བཞེད་པའི་བྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ལམ་དང་པོས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུ་
 ཆང་བར་ཆོག་པ་བསལ་པ་ནས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུ་འདས་པའི་འོག་ཏུ། ཞེས་
 སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དང་པོས་ནི་
 བསེ་རུ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་པའི་རང་སངས་རྒྱུ་སྐྱེད་པོ། །ཞེས་དང་། ལེགས་
 བཤད་གསེར་ཐོང་ལས། དེ་ནས་ཆོ་འཕྲོས་པའི་བྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ལམ་ལྟག་མ་
 བསྐྱེད་པར་བཞེད་ཀྱང་མངོན་པ་ལྟར་སྐྱེད་ཐོག་གཅིག་ལ་ངེས་པར་བསྐྱེད་པ་
 མི་འདོད་དོ། །ཞེས་དང་། ལེགས་ལྷན་གྱིས། དང་པོ་ཀུན་འབྱུང་རང་སངས་
 རྒྱུ། །བསེ་རུ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །འགྲུབ་པ་གཉིས་པ་དང་
 གསུམ་པ་ནི། སྤར་ལམ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱ་རྒྱུད་དེ་དང་
 དེས་སངས་རྒྱུ་མི་འབྱུང་བ་ན་སྒྲོབ་དཔོན་མེད་པར་ཆོས་སོ་བདུན་
 བསྒྲོམས་ནས། འགྲུབ་པ་གཉིས་པས་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་།
 དག་བཅོམ་པའི་བར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། འགྲུབ་པ་གསུམ་པས་འབྲས་བུ་ལྟག་མ་
 རས་དག་བཅོམ་པའི་བར་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཆོག་པ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི་
 བསེ་རུ་ལྟ་བུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ལེགས་ལྷན་གྱིས། ལྟག་མ་དག་ནི་ཀུན་འབྱུང་
 བ། །རྒྱུ་གྱི་རང་རྒྱལ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ས་ལས། ཡང་

དག་པར་འགྲུབ་པ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པས་ནི་ཆོགས་དང་སྟོད་པའི་རང་
 རྒྱལ་བར་འགྱུར་ཏེ་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་སྟོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་
 བ་གནས་པ་ལ་ཐུགས་གྱི་གནས་པ་དང་། ལུས་གྱི་གནས་པ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཆོགས་སྟོད་པ་རྣམས་མཐུན་ཏེ། ཟབ་མོ་ལ་མོས་པ་
 དང་། རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལྟར་ལེན་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་
 མཚན་མེད་སྟོན་མེད་དེ། རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་གནས་པས་
 སོ། །དེ་སྐད་དུ། འདི་ཉིད་ལས། གནས་པ་ལྷག་མ་ནི་དེ་ཡང་བསེ་རུ་ལྟར་
 སྟོད་པ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ལེགས་ལྡན་གྱིས་གྱང་། ཟབ་མོ་ལ་ནི་
 རྟོགས་པ་ཡི། །མོས་པ་དང་ལྡན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལུས་གྱི་གནས་པ་ལ་
 བྱེད་པར་ཡོད་དེ། བསེ་རུ་ལྟར་སྟོད་པ་ནི་གཅིག་པར་དགའ་ཞིང་གཅིག་བྱར་
 གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས། དང་པོ་གཅིག་བྱར་གནས་པ་སྟེ། །
 ཞེས་སོ། །ལྷག་མ་གཉིས་དེ་ལས་བརྒྱུ་གནས་ཆོགས་དང་ལྡན་ཅིག་གནས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མ་གཉིས། །ཆོགས་དང་ལྡན་ཅིག་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་
 སོ། །ལྷ་བ་ནི། དེ་དག་གྲོང་ངམ་གྲོང་རྒྱལ་གང་དུ་བརྟེན་ཅིང་གནས་གྱང་།
 ལུས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱུང་བ་དང་། དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱམས་པ་དང་། དམ་པ་ཤིན་
 ཏུ་གནས་པས་གྲོང་སོགས་བསོད་སྟོམས་ལ་འཇུག་ཅིང་། དམན་པ་ལ་སྟོང་
 བཅེ་བ་ན་ཡང་ལུས་གྱིས་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་གྱི་ངག་གིས་མིན་ཏེ། དེ་དག་
 ལུས་གྱིས་ཆོས་སྟོན་གྱི་ངག་གིས་མི་སྟོན་ལ། ཞེ་འགྲས་པ་ལ་ཡང་། ལུས་
 གྱིས་རྩ་འཁྲུག་དུ་མ་བསྐྱར་ནས་དད་པར་བྱས་པས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། ལེགས་
 ལྡན་གྱིས། ལུས་ལ་སོགས་པ་ལེགས་བསྐྱམས་ནས། །དེ་ནི་བསོད་སྟོམས་
 དག་ལ་འཇུག། །དམན་པ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་རབ་ནི་
 ལྡན། །ཞེས་སོ། །དུག་པ་སྡེ་སྟོད་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་དེ་ལས་ཟུར་དུ་མེད་དེ། ཉན་

ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་རང་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཉོན་སློབ་ལས་གཞན་མི་
 སྡོང་བའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ལས། དེ་ལ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་གང་ཞེ་
 བ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ངེས་པའམ་མ་ངེས་པ་ལ་གནས་པའམ།
 རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་འབྱིང་། བདག་རྣམ་པར་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྡོན་
 ལམ་བཟུང་བ་དང་། ཡིད་འབྱུང་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་
 པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་བསམ་པ་ཅན་དང་། བདག་ཉིད་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་
 པར་བྱ་བའི་བསམ་པ་ཅན་དང་། ཉོན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་
 ཀྱི་རྗེས་སྲུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྦྱབ་པ་དང་། ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཉོན་རང་ལ་སྤང་
 བའི་སློབ་པ་དང་ལྟ་བུ་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ནི། རྣམ་འབྱོར་སྡོད་པའི་དབྱུ་མ་
 རང་རྒྱུད་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་མདོ་གཉིས་དང་། སེམས་ཅམ་
 པ་དབྱུ་མ་ཐལ་རང་སྲུ་ཡང་མི་བཞེད་དེ། བཤད་ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །
 བདུན་པ་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་ནང་པན་ཚུན་ལ་ལྟོས་ནས་ནོ་འབྱིང་རྒྱལ་
 གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་འབྱིང་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བདུས་སོགས་
 ལས་ཉོན་ཐོས་རིགས་ངེས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་དབང་རྒྱལ་རང་རྒྱལ་རིགས་
 ངེས་རང་བཞིན་གྱི་དབང་འབྱིང་། བྱང་སེམས་རིགས་ངེས་རྣམས་རང་བཞིན་
 གྱི་དབང་ནོན་དུ་བཞག་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སོ། །བརྒྱུད་པ་ནི། ལྷགས་གནས་
 བརྒྱུད་བྱང་སྟེ། ས་སྡེར་འབྲས་བུ་སྡེ་ཕྱིའི་ཐོབ་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། ཁྱད་པར་
 དུ་ཉོན་ཐོས་རྣམས་དང་ལམ་ཁྱད་མེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་
 འགྲེལ་སོགས་དུ་མས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ས་ལས། རང་རྒྱལ་བ་
 རྣམས་ནི་ཉོན་ཐོས་རི་ལྟ་བུ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ། དེ་ནི་ཉོན་ཐོས་རྣམས་དང་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 དང་། ཀུན་བདུས་ལས་ཀྱང་། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྡོན་མ་

བསྐྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱོད་འབྲས་བྱ་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པ་ཡང་
 རུང་སྟེ། སངས་རྒྱུ་འབྱུང་བ་མེད་པར་བདག་ཉིད་གྱིས་ལམ་མཛོད་དུ་བྱས་
 ཅས་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཏེ་གཅིག་པུར་གནས་པའམ་རང་རྒྱལ་བར་
 འགྱུར་ཏེ། ཆོགས་དང་སྐྱེད་པ་གང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པོ། །
 ཞེས་གསུངས་ལ། སྐྱེད་ལམ་མ་བསྐྱེད་པ་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་སྐྱེད་ལ་སྐྱེད་
 ལམ་བསྐྱེད་ལ་མཐོང་ལམ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། འབྲས་བྱ་དང་པོ་གཉིས་སོགས་
 ཐོབ་ལ། དག་བཅོམ་པ་མ་ཐོབ་པ་ཆོགས་སྐྱེད་པར་སྐྱེད་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
 དེས་ན་སྐྱེད་བཤད་པའི་ལམ་དང་འབྲས་བྱ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་
 པ་ནས་དག་བཅོམ་བར་དང་། ཕྱིར་འོང་ནས་སམ་ཕྱིར་མི་འོང་ནས་དག་
 བཅོམ་གྱི་བར་འབྲས་པར་བཤད་པ་འདིས་ཀྱང་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་འབྲས་སྟེ།
 འབྲས་བྱ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པ་དེ་སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ། ལམ་མང་པོ་
 དང་འབྲིང་དང་ཉུང་བ་བསྐྱེད་ནས་པའི་སྒྲིམ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགྲ་བ་
 ཆོགས་བསགས་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། རང་རྒྱལ་རིགས་དེས་རྣམས་གྱིས་
 བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱར་སངས་རྒྱུ་ལ་ཆོགས་བསགས་པའི་ལག་རྗེས་
 གཙུག་ཏྱར་སོགས་མཆོད་དཔེ་ཆ་འབྲུ་ལ། མ་དེས་པ་བསྐྱེད་པ་བརྒྱར་
 ཆོགས་བསགས་པའི་དེས་པ་མེད་པས་གཙུག་ཏྱར་སོགས་ཡོད་པའི་དེས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་དེས་པ་བསེ་རུ་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་དང་། མ་
 དེས་པའི་ཉན་ཐོས་རྒྱུ་ཞུགས་གཅིག་ཆར་བ་དང་། ཕྱིར་འོང་ཁ་ཅིག་རང་
 རྒྱལ་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་ལྡན་གྱིས། འགའ་ཞིག་བསྐྱེད་
 བ་བརྒྱར་སངས་རྒྱུ། །འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལེགས་མཆོད་
 ཅིང་། །ནས། སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ་གཞན་དག་ནི། །ཞེས་སྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པ་བརྒྱར་
 བཤད་ནས་གཞན་གཉིས་ལ་ས་སྤེལ་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཛོད་

ལས། བསེ་རུ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱ། །ཞེས་དང་། བྱང་ས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་
 བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་བཤད་ནས་གཞན་གཉིས་ལ་མི་གསལ་བ་དང་། མཛོད་
 འགེལ་ལས་ཀྱང་། བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་དག་ལ་སྤྱད་
 བས་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། འིན་ལན་བསམ་བཤེས་མཛོད་ལས།
 རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱར་ཆར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། བྱང་ཡེ་བར་བསྐྱལ་ལ་འདོད་པའང་འབྱུང་ལ།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ རིགས་ངེས་ལ་ཆོགས་སྤྱད་པ་གཉིས་ཀྱང་བྱས་ནས་བསྐྱལ་བ་
 བརྒྱ་ཡི་སྤྲུལ་གཉིས་དང་སྤྲུལ་ཆ་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ ཉིས་བརྒྱ་དང་སྤྲུལ་
 བརྒྱ་ཟེར་བ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་ཅིང་། ལྷང་འདི་དག་གིས་ཁེགས་སོ། །དེས་ན་
 མཛོད་ལུགས་ལ་ཆོགས་སྤྱད་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་སྤྱོད་སོང་དང་མ་ངེས་
 པ་ཞིག་དགོས་པས། ཆོགས་དེ་སྟེད་མ་བསགས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མཛོད་
 འགེལ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོགས་ཤིང་སྤྱད་པ་དང་བསེ་རུ་ལྟ་
 བུ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ཆོགས་ཤིང་སྤྱད་པ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སུ་
 གྱུར་བ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བའི་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འགེལ་
 བཤད་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས། གང་དག་གིས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་
 ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རུབ་པ་དང་།
 བདག་ཉིད་ཀྱི་འདིར་དབང་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ཆོགས་
 ཞིང་སྤྱད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོ། །སྐབས་འདིར་འདི་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པས།
 རང་རྒྱལ་མ་ངེས་པ་ལའང་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱ་ལ་ཆོགས་བསོག་མི་བསོག་
 གཉིས་ཡོད་དེ། གཞན་སྤྱོད་དུ་མ་སོང་བར་དང་པོ་ནས་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་
 ཞུགས་པའི་ཆོགས་སྤྱད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲུབ་པ་གསུམ་ཀྱི་དང་
 པོ་བསེ་རུ་རིགས་ངེས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་མ་ངེས་པ་ཆོགས་སྤྱད་བསྐྱལ་

ཆེན་བརྒྱའི་ཆོགས་བསགས་ཡིན་པས་སོ། །བརྒྱ་བ་སྤྱ་བཤད་ནི། རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐད་དོད་པ་ཏེ་ཀ་བྱད་རྩ་ཞེས་པའི་པ་ཏི་རྒྱན། ཨེ་ཀ་གཅིག་
 བུརྩ་རྩོགས་པའམ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་འབྱུག་པས། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ལུང་
 མེད་པར་བདག་གཅིག་ལུང་ལྷིང་སངས་རྒྱས་པའི་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་
 ལྟར། ལུང་མེད་པར་བདག་གཅིག་བྱས་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་
 པས་རང་སངས་རྒྱས་སོ། །དུར་ཁོང་ཀྱི་རུས་གོང་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་
 རྟེན་འགྲེལ་ལུགས་བརྒྱུག་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྣམས་རྩོགས་པས་རྒྱུ་རྩོགས་ཏེ།
 གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་
 པར་གྲོལ་བ་ནི་རྒྱུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའོ། །ཞེས་སོ། །འགྲེལ་བཤད་ལས། རི་
 ལྟར་བསེ་རུ་དག་གཉིས་པ་དེ་མེད་པ་བཞིན་དུ། དེ་དག་གྲང་གིས་པ་དང་།
 རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་གཞན་དག་དང་མི་འདྲ་བར་
 གནས་པས་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཐོགས་ཆོགས་
 དང་ལྟན་ཅིག་སྟོད་པས་ན་ཆོགས་སྟོད་པ་སྟེ། ལེགས་ལྟན་གྱིས། ལྟག་མ་
 རི། །ཆོགས་དང་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཐོགས་མེད་གྱིས།
 ཆོགས་དང་སྟོད་པ་ནི། ཞེས་དང་། མཛོད་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་དག་ལས་
 ཆོགས་ཤིང་སྟོད་པ། ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། མདོ་དུ་མ་ལས་རྟག་ཏུ་འབྱུང་
 པའི་རང་ཚུལ་ཅན་དུ་བཤད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་
 ལ་དག་འདུན་ཉི་ཤུ་མི་རུང་ལ། བསྟན་པར་རྩོགས་ཚུལ་རང་བྱུང་གི་ཡིན་པར་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་ནི་སྟོན་གྱི་བོད་ཀྱི་པར་མདོན་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་
 བ་དུ་མས་མ་བཤད་འདུག་པས་འབྲུལ་བ་སྤངས་ཏེ་ཉུང་དུ་རྣམ་གསལ་དུ་
 བཀོད་པས་སྟོ་གསར་བ་རྣམས་ཡིད་དགའ་བར་གྱིས། གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་རིགས་ནི། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། ཡོད་དང་མཆོག་དང་མཆོན་ཉིད་དང་། །

རྟགས་དང་རིགས་རབ་དབྱེ་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་ནི་ཕན་ཡོན་དང་། །
 དཔེ་རྣམས་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རིགས་ཡོད་པ་
 དང་། མཆོག་དམན་དང་མཆོན་ཉིད་དང་སྒྲ་བཤད་དང་། རྟགས་དང་དབྱེ་བ་
 ཉེས་དམིགས་དང་ཕན་ཡོན་དང་དཔེ་སྟེ་དགྲ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་
 གསུམ་གྱི་རིགས་བདེན་གྲུབ་ཐ་དད་ཡོད་དེ། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་གོང་གི་གང་
 ཟག་ལའང་ཁམས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལམ་
 རྒྱ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དུ་སོ་སོ་ལ་མོས་པ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སྐྱབ་པ་དམིགས་པ་དུས་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དུ་ཐ་དད་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་རིགས་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཐ་དད་དེ་ལྟར་ཡོད་པས་ན། འབྲས་
 གུ་ཐ་དད་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་ཡང་ཡོད་དོ། །རྒྱན་ལས། ཁམས་རྣམས་དང་
 ནི་མོས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་ཐ་དད་དབྱེ་བ་དང་། ། འབྲས་གུ་ཐ་དད་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར། རིགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉན་
 རང་ལས་རིགས་འདི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། དགེ་བ་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་།
 སྟོབས་སོགས་ཐམས་ཅད་ཆང་བ་དང་། དོན་གཉིས་འབྱུང་བས་དོན་ཆེ་བ་
 དང་མི་གནས་པའི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཟད་པ་མེད་པ་བཞིས་མཆོག་དུ་
 གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། དེ་དགེ་བྱད་པར་འཕགས་པ་དང་། ཐམས་
 ཅད་དང་ནི་དོན་ཆེན་དང་། མི་ཟད་པ་ཡི་རྒྱ་མཆོན་ཕྱིར། རིགས་མཆོག་
 ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐོས་སོགས་གྱིས་
 གསོས་མ་བཟུབ་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། གསོས་བཟུབ་པའི་
 རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱན་ལས། རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱས་པ་
 དང་། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། སྤྱིར་རིགས་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ལ། རྩ་དུ། ཞེས་
 པ་ས་བོན་དང་། ཀྱ་ལ་ཞེས་པ་གདུང་ངམ་རུས་མིང་དང་། གོ་ཏ་ཞེས་པ་ཡོན་

ཏན་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་གསུམ་ལས། འདིར་བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དེས་
 ཆེག་གོ་ཀྱུ་ཏ་དང་། ཅ་ཏ་ར་ན་ཏེ། འདི་ལས་ཡོན་ཏན་སྒྲོལ་ཞིང་འབྱུང་བས་
 བ་རིགས་ཏེ། རྒྱན་ལས། ཡོན་ཏན་ནི། །སྒྲོལ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
 དང་། འགྲེལ་བར། རིགས་ནི་ཡོན་ཏན་སྒྲོལ་བའི་དོན་དུ་ཡང་རིགས་པར་བྱ་
 གྱེ། འདི་ལས་ཡོན་ཏན་སྒྲོལ་ཞིང་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ལྷ་བ་ནི།
 མདོ་ལས། ཏུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དང་། །ཆུ་སྐྱར་ལས་ནི་ཆུར་ཤེས་ལྟར། །
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་མོ་ལྟ་བུ། །རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་ཤེས། །
 །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འབྲས་བུའི་རྟགས་གང་ལས་རིགས་འདི་དེས་པའི་
 རྟགས་ནི་བསམ་པ་སྒྲིང་རྗེ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པར་སྒྱུར་བ་དཀའ་སྤྱད་
 བཟོད་པ། ངང་ཆུ་ལ་པར་བྱིན་གྱི་དགེ་བ་ལ་སྒྱུར་བ་གསུམ་དང་། སྒྲིང་རྗེ་སོ་
 སོར་བྱས་པ་བཞིས་ཤེས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། སྒྱུར་བའི་སྒྲོན་དུ་སྒྲིང་རྗེ་
 དང་། །མོས་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་། །དགེ་བའང་ཡང་དག་སྒྱུད་པ་ནི། །
 རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། ། ཏུག་པ་ནི་རིགས་ལ་དེས་མ་
 དེས་གཉིས་དང་། རྒྱན་གྱིས་འཕྲོག་མི་འཕྲོག་གཉིས་དང་བཞི་ཡོད་ཅིང་།
 དེས་པ་དང་མི་འཕྲོག་པ་དོན་གཅིག་ལ། གཞན་གཉིས་ཀྱང་དོན་གཅིག་པའི་
 བྱིར་ཏེ། རིགས་ནི་དེས་དང་མ་དེས་པ། །རྒྱན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མི་འཕྲོག་པ། །
 འཕྲོག་པ་ཉིད་དེ་མདོར་ན་རིགས། །དབྱེ་བ་འདི་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་སོ། །
 བདུན་པ་ནི། ཉོན་མོངས་མང་བ་དང་གྲོགས་ངན་དང་། ཡོ་བྱད་གྱིས་འཕྲོངས་
 པ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཉེས་པ་བཞིས་རིགས་ལ་གནས་ཀྱང་
 ཡོན་ཏན་ལ་མི་འཐུག་སྟེ། ཉོན་མོངས་གོམས་དང་གྲོགས་ངན་དང་། །འཕྲོངས་
 དང་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་དེ། །ཞེས་སོ། །བརྒྱད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་རིགས་
 གནས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ནི། ངན་འགྲོར་འགྲོ་དཀའ་བ་དང་། སོང་ཡང་སྐྱར་དུ་ཐར་

བ་དང་། དེར་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཆུང་བ་དང་། རྒྱུ་ནས་དེར་གནས་སེམས་ཅན་
 སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ལས། རིང་མོ་ཞིག་ནས་ངན་སོང་དུ། །
 འགོ་ཞིང་སྤྲུང་དུ་ཐར་བ་དང་། །དེ་ནའང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཆུང་དུ་སྦྱང་། ། རྒྱུ་
 བཅས་སེམས་ཅན་སྤྲིན་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །དགྲ་བ་ནི། གསེར་གྱི་རིགས་
 ཆེན་པོ་ནི། མང་པོ་དང་། འོད་གསལ་བ་དང་། སྤི་མ་མེད་པ་དང་། ལས་སྤུ་
 རུང་བ་བཞིན་དུ་རིགས་འདི་ཡང་ཡོན་ཏན་མང་པོ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་ཉོན་
 མོངས་མེད་པ་དང་། མངོན་ཤེས་བཞིའི་གནས་ཡིན་པས་སོ། །རྒྱུ་ལས།
 གསེར་གྱི་རིགས་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །དགེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། །ཡེ་
 ཤེས་དང་ནི་སྤི་མེད་ལྡན། །མཐུ་ལྡན་གྱི་ཡང་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རིན་
 པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་རིགས། །ཁ་དོག་དབྱིབས། །ཆོད་སྤུན་ཆོགས་བཞི་ཡོད་པ་
 ལྟར། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་དང་། བྱད་འཕགས་གྱི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་དང་། སེམས་ཅན་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་བཞིའི་རྒྱ་མཆོན་ཅན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱུ་ལས། རིན་ཆེན་མཆོག་རིགས་བཞིན་ཤེས་བྱ། །བྱང་ཆུབ་ཆེན་
 པོའི་རྒྱ་མཆོན་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་ཆེ་དང་ཉིང་འཛིན་འཕགས། །སེམས་ཅན་མང་
 པོའི་དོན་གནས་ཕྱིར། ། ཞེས་སོ། །བཞི་བ་མ་ངས་པའི་རིགས་ནི། ཐེག་པ་
 གསུམ་གང་ལ་ཞུགས་གང་ལ་འཇུག་རྒྱུན་གཞན་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་ཤིང་།
 ཐེག་པ་དེར་ཞུགས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་དང་གྲོགས་རྒྱུན་གྱིས་ཐེག་པ་གཞན་དུ་
 བསྐྱར་བརྟུབ་པ་ཅིག་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་གྱིས་གསུངས་སོ། །
 ལྟ་བུ་རིགས་མེད་ལ་གནས་སྐབས་རིགས་མེད་བཞི་དང་། གཏན་ནས་རིགས་
 མེད་གཅིག་དང་ལྟ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ལས། ལ་ལ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་སྦྱོད་ངས་
 ཡོད། །ལ་ལ་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་དུ་བཅོམ། །ལ་ལ་ཐར་པའི་ཆ་
 མཐུན་དགེ་བ་མེད། །དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པའང་རྒྱ་དང་བྲལ། །ཞེས་

སོ། །རྒྱ་དང་བྲལ་ཞེས་པ་གཏན་ནས་སྤྱ་དན་ལས་མི་འདའ་བ་ཡིན་ཏེ།
 འགྲེལ་བ་ལས། གཏན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱ་དན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་
 རྒྱ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། གང་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱ་དན་ལས་འདའ་བའི་རིགས་ནི་མེད་
 བའོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་ངི་མ་སྟོ་བྱར་བ་དང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་
 ཞུགས་པས་གཏན་ནས་ངི་ལྟར་མི་གྲོལ་ཞེ་ན། འདི་བ་ན་རེ། འདི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་གྱིས་ཞུགས་ཀྱང་སྲིད་པའི་
 ལུན་ཆོགས་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་འབྱུག་པས་ན་འདིའི་སྲིད་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤངས་པར་མི་བྱུང་། ནང་ན་ཁོ་རང་ལའང་ལན་ཅིག་ཅམ་ཡང་
 འཁོར་བར་སྟོ་བའམ། སྤྱིང་རྗེའམ་ངེས་འབྱུང་རྣམ་དག་སོགས་སྤྲོ་མོ་ཅམ་
 ཡང་གཏན་ནས་མི་སྟོ་སྐད་དེ། ཉན་ས་ལས། ཡོངས་སུ་སྤྱ་དན་ལས་མི་
 འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ནི་ངེས་པའི་ཆོགས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པས།
 དེ་དག་ནི་རྒྱུན་ཆེད་ཀྱང་རུང་མ་ཆེད་ཀྱང་རུང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་
 ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱ་དན་ལས་འདའ་བའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 དང་། ཡོངས་སུ་སྤྱ་དན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་ལུས་ལ།
 དང་པོ་ཉིད་ནས་ཀུན་ཏུ་ཞེན་པ་གཞིའི་སྲིད་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པར་མི་སྟོད་པའི་ཆོས་ཅན། མ་
 བཞིག་པ་རིང་དུ་སོང་བ། རབ་ཏུ་དམ་པོར་ཀུན་ཏུ་ཞེན་པ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་
 རིགས་མེད་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྟགས་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱི་མས་མི་རྟག་ཐབས་ཡོད་དེ་ཤེས་ཡོད། །སྟོན་དང་
 དོན་གཉེར་སྲིད་བྱིར་ཐེག་གཅིག་འང་འབྱུང་། ། ཅེས་པ། བྱི་མ་རིགས་པའི་
 རྗེས་འབྱུང་དག་གིས་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཁ་ཅིག་སྤྱ་སོགས་བྱིར་ན་སྟོན། །

ཟད་མིན་ཞེས་ཟེར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་སྟེས། སྤྱོད་བ་དང་ལུས་
 ཅན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་སྟོན་ཟད་ཀྱི་ཀུན་མཁྱེན་མེད་པར་བསྐྱབས་པ་ལ།
 རྟགས་དེ་མ་དེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྟོན་དེ་རྟག་པའི་ཕྱིར་རམ། གཞོམ་
 ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཐབས་མི་ཤེས་པའམ། ཤེས་ཀྱང་སྟོན་མཁན་མེད་
 དམ། རོན་གཉེར་མི་སྲིད་པའམ། སྟོན་འཇོག་མི་སྲིད་དམ། ཞེས་བརྟག་ན་དེ་
 གང་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཉེས་ཟད་ཀུན་མཁྱེན་གྲུབ་པོ། །ཞེས་པའི་རིགས་
 པ་འདིས་ཤུགས་ལ་མཐར་ཐུག་ཐེག་གཅིག་ཀྱང་བསྐྱབ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་དྲི་མ་འབྲལ་རུང་མིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་དྲི་མ་སྟོ་བྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། རྟག་ཉིད་ཕྱིར་རམ་ཐབས་མེད་ཕྱིར། །
 རས། རྒྱ་ཡོད་ཕྱིར་དང་རྒྱ་ཡི་ནི། །གཉེན་པོ་གོམས་པས་ཟད་ཕྱིར་དང་། །རྒྱ་
 ཡི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ཡི། །དེ་ཤེས་པ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན། །སོགས་སྤར་བྱེ་
 ཐག་པ་སོགས་ལ་བྲངས་པ་དང་། ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། སེམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། །དྲི་མ་རྣམས་ནི་སྟོ་བྱུར་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་གཉིས་སྟོང་ཚུལ་ལ་དངོས་དང་དེ་ལ་འབྲུལ་བ་
 དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཐའ་གཉིས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་དང་
 ཐལ་བའི་དབུ་མའི་ལམ་གཉིས། དང་པོ་ནི། **ཀུན་བཟགས་བདེན་གྲུབ་སྟོ་**
འདོགས་གཞན་གཉིས་པོ། །**བདེན་མེད་སྤྱར་འདེབས།** ཞེས་པ། ཆོས་
 གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་སོགས་རང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་འཇུག་
 གཞིར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། དེར་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་། རང་མཆོན་
 དུ་དང་། རང་དབང་གིས་གྲུབ་པར་བརྗོད་པ་དང་། གཟུང་བ་ནི་སྟོ་འདོགས་

དང་། དེར་བརྟགས་པའི་ཆ་སྟོ་བརྟགས་དང་ཀྱན་བརྟགས་དེར་འཛིན་གྱི་
 ཞེན་ཡུལ་རྣམས་སྟོ་འདོགས་གྱི་མཐའ་དང་། དེ་ལྟར་ཞེན་པ་ནི་སྟོ་འདོགས་
 གྱི་མཐའ་ལྟར་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ་བྱང་ས་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
 རྣམས་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་འདོགས་པའི་ཆོག་གི་ངོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྟོ་བརྟགས་ནས་མངོན་པར་
 ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ། ཞེས་དང་། བསྐྱ་བ་ལས་གྲང་། དེ་ལ་གཞན་གྱི་དབང་
 གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་ཀྱན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཞེན་
 པ་གང་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་མང་དོ། །དེས་སྟོ་འདོགས་
 དང་མཐའ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཡོངས་
 གྲུབ་བདེན་པར་དང་། དོན་དམ་པར་དང་། རང་མཆོན་གྱིས་དང་། རང་ངོས་
 རྣམ་མ་གྲུབ་པར་སྟོ་ཆོག་གིས་བརྗོད་པ་དང་། བཟུང་བ་རྣམས་སྐྱར་འདེབས་
 དང་། དེ་ལྟར་ཞེན་པའི་ཞེན་ཡུལ་རྣམས་སྐྱར་འདེབས་གྱི་མཐའ་དང་། དེ་ལྟར་
 ཞེན་པ་སྐྱར་འདེབས་གྱི་མཐའ་ལྟར་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། བྱང་ས་ལས། བརྟགས་
 པའི་ཆོག་གི་མཆོན་མའི་གཞི་བརྟགས་པའི་ཆོག་གི་མཆོན་མའི་རྟེན་དུ་གྱུར་
 པ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་གྱིས་དོན་དམ་པ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་
 ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་ཤིང་ཆུད་གཞོན་
 པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་དང་། བསྐྱ་བ་ལས་གྲང་། སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་
 མཐའ་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཡོད་པ་ལ་མེད་དོ། ། ཞེས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་གང་
 ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། དབྱས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་གྲང་། ལ་ལ་དག་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རི་བོང་གི་རྩ་ལྟར་རང་བཞིན་ཡེ་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་སེམས་པ་
 དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་ཞེས་དང་། སུམ་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས་གྲང་།

གཞན་དག་ཤེས་བྱ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཉིད་དུ་ཡོད་ཀྱི་
 དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་ནོ་སྣམ་དུ་སེམས་པ་མཐའ་གཅིག་དུ་སྒྲིབ་ཞེས་
 སོགས་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་མང་པོ་མཐོང་ངོ། །དེས་ན་མཐའ་
 གཉིས་ལ་མེད་པ་ཅིག་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་དང་རིགས་པ་ཡང་
 དག་གི་དགག་བྱ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་དགག་མི་རིགས་
 བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིགས་པ་ཡང་དག་དང་། རིག་པ་ཡང་དག་གམ་ཡང་དག་
 བའི་རིག་པ་དོན་མི་འདྲ་བ་ཤེས་དགོས་ཏེ། སྤྲུལ་འཐད་པ་ཡང་དག་དང་
 རྟགས་སམ་སྒྲིབ་བྱེད་ཡང་དག་གི་དོན་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་མ་སྒྲོ་ཡང་དག་གི་
 དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། **རྫོག་པ་དབྱུ་མའི་ལམ།** ། ཞེས་པ་མདོར་བསྡུས་ན།
 མཐའ་དེ་གཉིས་ལས་བརྫོག་པ་སྒྲིལ་གི་ཞེན་གཞིར་དོན་དམ་པ་སོགས་
 སྤྲུལ་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་དང་། བདེན་
 པ་སོགས་སྤྲུལ་ཡོད་པ་ནི་དབྱུ་མའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། འོད་སྤང་ལེའུ་ལས། འོད་
 སྤང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཉིས་
 སོ། །མཐའ་དེ་གཉིས་དང་བུལ་བ་ནི་དབྱུ་མའི་ལམ་མོ། ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་
 བ་བུམས་པས་ཀྱང་། ཡོད་པས་མེད་པས་ཡོད་པས་མིན། །དེ་ནི་དབྱུ་མའི་
 ལམ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། བྱང་ས་ལས། ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན་ཡོད་པ་མིན་པ་
 ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ལེགས་པར་མ་ཟེན་པ་སྤངས་བ་དང་། ཡང་དག་པ་ལ་སྤྱར་
 བ་བཏབ་པའི་ལེགས་པ་མ་ཟེན་པ་སྤངས་པ་ཡོད་དེ་ཞེས་དང་། ཡང་བྱང་
 ས་ལས། དངོས་པོ་སྤྲུལ་གང་ཡིན་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་འདི་གཉིས་
 ཀྱི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
 བསྡུས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ནི་གཉིས་སྤྲུལ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་སྤྲུལ་མེད་པ་

གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དབྱ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། བསྟར་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། ། འདིར་
མཐའ་གཉིས་སྤོང་ཚུལ། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་སྤོང་ཚུལ་བདག་མེད་གཉིས་
ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་ལ། ཆད་མཐའ་སྤོང་ཚུལ་ནི། བྱང་ས་ལས། དེ་བས་ན་
གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ཤེས་པར་དཀའ་བའི་མདོ་སྡེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཟབ་མོ་
སྤོང་བ་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་དགོངས་པའི་དོན་བསྟན་པ་དག་ཐོས་ནས་བཤད་
པའི་དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་
རྣམ་པར་བརྟགས་ཏེ། རིགས་པ་མིན་པར་བསྐྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཅམ་གྱིས་འདི་
ཐམས་ཅད་ནི་བརྟགས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་དེ། འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །སུ་འདི་
ལྟར་བསྟར་བ་དེ་ནི་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ལྟ་ཞིང་དེ་སྐད་སྒྲ་
བཤོ། །དེའི་ལྟར་ན་འདོགས་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་འདོགས་
པ་ཉིད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ན། གདགས་པ་
ཅམ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཡོད་པར་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་རྣམ་གངས་དེས་
ན། དེ་དག་གིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་དང་། བརྟགས་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་
བརྟབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བརྟགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱར་བ་བརྟབ་པ་ན། མེད་པར་
ལྟ་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འཁོར་
ལོ་བར་བའི་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་བྱས་ན་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ག་ལ། སྐྱར་འདེབས་
སུ་འགྱུར་བར་བཤད་པ་ལྟར་བྱས། དངོས་པོ་ཡིན་ཕྱིན་བདེན་པར་མེད་ན་
མེད་དགོས་པ་ནི། འདི་བ་མན་ཆད་ཀྱི་དངོས་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་
གྲུབ་མཐའ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞན་དབང་རྟོག་པས་བརྟགས་ཅམ་ཡིན་ན།
བདེན་གྲུབ་མི་རུང་བར་ཤེས་ནས། གཞན་དབང་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལ་དེ་

ལྟར་ཅོད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་གཞི་དང་། ཀུན་བཏགས་
 ཀྱི་འདོགས་པ་པོ་དང་། འཁོར་འདས་འཆིང་གྲོལ་འདི་ལ་སྟོས་དགོས་པར་
 བསམས་ནས་སོ། །བསྐྱ་བ་ལས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རང་གི་ཉིས་པར་
 བཟུང་ནས་དེ་སྐད་ཅེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ་དོན་དམ་པར་ནི་
 མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་གོ། །ཡང་གཞི་ལམ་སོགས་
 དང་བྱ་བྱེད་ཅི་རིགས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་བསྒྲིག་པའི་དབྱ་མའི་ལམ་བརྟུ་
 གསུམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་སྟོང་པར་སྟོན་པའི་
 དང་། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་དང་། ཆོས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དང་། ཆོས་ལ་
 བདག་མེད་པའི་དང་། སྟོ་འདོགས་པའི་མཐའ་སྟོན་པའི་དང་། སྐར་འདེབས་
 ཀྱི་མཐའ་སྟོན་པའི་དང་། ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དང་། དེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
 པོར་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བའི་དང་། དེར་ཞུགས་པ་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱག་བསྐུལ་
 གཉིས་ཀྱིས་སེམས་མ་ཟེན་པའི་དང་། བདག་མེད་གཉིས་ལ་སོས་པའི་དང་།
 བདག་མེད་ཕྱི་མའི་རྒྱར་གྱུར་བའི་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་བྱག་པའི་དང་།
 སྟོང་ཉིད་མཐུ་སྟོན་པའི་དབྱ་མའི་ལམ་སྟེ་བརྟུ་གསུམ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ།
 སྟོ་བརྟན་ཀྱིས་མཛད་པའི་འོད་སྤང་ལེའུའི་འགྲེལ་བ་ལས། འདི་ལྟར་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་དབྱ་མའི་ལམ་ནི་རྣམ་པ་བརྟུ་གསུམ་ཏུ་སྟོན་དེ། གང་ཟག་
 སྟོང་བ་ཉིད་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པ་ལྟར་མདོ་སོ་སོ་དང་སྐར་ན། དང་པོ་ནི། འོད་སྤང་ལེའུ་ལས།
 འོད་སྤང་དབྱ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན།
 འོད་སྤང་གང་ལ་བདག་མེད་པར་སོ་སོར་རྟོགས་པ་དང་སེམས་ཅན་མེད་པ་
 དང་སྟོག་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་བདག་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་
 པར་བཤད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འོད་སྤང་གཞན་ཡང་དབྱ་མའི་ལམ་

ཚེས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི་གང་གཟུགས་ལ་ཡང་རྟག་
 པར་མི་རྟོག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྤང་སོགས་ལ་བྱིས་པས་བརྟགས་པའི་བདག་
 རྟག་པ་མེད་པར་བཤད། གསུམ་པ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། མི་རྟག་པར་ཡང་
 མི་རྟོག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྤང་སོགས་བྱིས་པས་མི་རྟག་གོ་ཞེས་སོགས་
 བརྟགས་པ་ལྟར་བྱི་ནང་སོགས་ན་མེད་པར་བཤད། བཞི་བ་ནི། དེ་ཉིད་
 ལས། མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞེས་སོགས་སྤར་བྱངས་
 པས་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་སོ་སོར་རིག་པ་དབྱད་པ་དང་བསྟན་པ་
 སོགས་བྱུང་པར་དུག་ཏུ་བྱིས་པས་བཟུང་དུ་མེད་པས་བཤད། ལྷ་བ་ནི། དེ་
 ཉིད་ལས། རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། །མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་
 གཉིས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། བདག་མེད་ཅེས་
 པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡང་དག་པ་ཞེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡང་དག་པ་མིན་
 ཞེས་པ་དང་། ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཞེས་པ་དང་། རྣམ་བུང་ཞེས་པ་དང་།
 འོད་སྤང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ་ཞེས་པ་དགུས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་
 བྱུང་པར་བྱིས་རྟག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་སོགས་སྒྲོ་འདོགས་དགུ་ལྟར་ཁས་
 མི་ལེན་པ་དང་གཞན་ལ་འཛིན་དུ་གཞུག་པར་མི་བརྟོད་པ་སོགས་ཀྱིས་དབྱ་
 མའི་ལམ་བསྟན། དུག་པ་ནི། མེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ་ཞེས་
 པས་ཡོད་པ་སྒྱུར་བ་འདེབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལོག་པར་མོས་པ་དང་ཞེན་ནས་
 ཁས་ལེན་པ་སོགས་མི་བྱ་ཞེས་བཤད། བདུན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རིག་པ་
 དང་མ་རིག་པ་དེ་དག་གཉིས་མིན་ཞིང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་དེ། འོད་
 སྤང་འདི་ལ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་དབྱ་མའི་ལམ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་དང་འདུས་བྱས་དང་གཉིན་སོ་དང་འདུས་བྱས་སུ་བྱིས་པས་
 ཞེན་པ་ལྟར་མེད་པར་དེ་གོམས་པ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཤེས་པར་

བཤད། བརྒྱད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འོད་སྤང་གཞན་ཡང་དབྱ་མའི་ལམ་
 ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི་གང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་
 རྣམས་སྟོང་པར་མི་བྱེད། ཆོས་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
 ཐར་སྟོ་བཞི་སོགས་རྟོགས་པས་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོར་བསྐྱར་བར་བསྟན། དགྲ་
 པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་རྣམས་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་ཆོག་བདུན་གྱི་མི་
 མཐུན་སྟོགས་མ་སྤངས་ཀྱང་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་སོགས་རྟོགས་པ་ལ། མདོ་
 རྟེན་རྒྱུ་ལས། དེའི་སྟེ་བ་སྟེད་མོས་ཆོལ་འགོ་ལྟར། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ཉོན་
 མོངས་དང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་མི་ཟེན་པའི་དབྱ་མའི་ལམ་བསྟན། བརྒྱ་
 པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཟག་རྣམ་པར་གཞིག་པའི་བྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་མིན།
 རས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོན་པར་བྱ་ཡི་གང་ཟག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་བདག་
 མེད་མཐོང་བའི་བྱད་པར་དང་། དེ་ཉིད་ལས། འོད་སྤང་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་རི་
 རབ་ཅུ་ལ་གནས་པ་སྐྱ་ཡི་མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་བ་ནི་
 དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་
 ཞེན་ནས་ཀུན་བཏགས་པའི་སྟོ་འདོགས་སུ་ཞེན་པ་བདག་ལྟ་བས་ཀྱང་དམ་
 བཅའི་བྱད་པར་དང་། དེ་ཉིད་ལས། འོད་སྤང་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྟེས་བྱ་
 ལ་ལ་ཞིག་རྣམ་མཁས་འཛིགས་སྐྱག་ནས་བྱང་རྒྱུང་ཞིང་ཏུ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་
 འདི་སོལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གང་ཟག་བདག་མེད་ལ་གནས་ནས་ཆོས་ལ་
 བདག་མེད་ལ་སྐྱག་ནས་མེད་པར་སྟོ་བཏགས་ནས་སྟོང་པ་རྣམ་པར་འབྱུང་
 བའི་བྱད་པར་དང་། དེ་ཉིད་ལས། འོད་སྤང་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རི་མོ་མཁའ་
 ཞིག་གནོད་སྦྱིན་གྱི་གཟུགས་འཛིགས་འཛིགས་ལྟ་ཞིང་གིས་རས། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས། གིས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་གནས་ཀྱང་ཡུལ་ལྟ་ལ་
 སྦྱིན་ཅི་ལོག་ཆོས་བདག་ཏུ་སྟོ་བཏགས་ནས་འབྱུང་བའི་བྱད་པར་བཞེས་

བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་གྱི་དབྱ་མའི་ལམ་བསྟན་ལ། བརྟ་གཅིག་པ་
 བློ། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱུ་མ་མཁན་ཞིག་གིས་སྐྱུ་མ་སྐྱུ་ལ་ལ་སྐྱུ་ལ་ནས་སྐྱུ་ལ་པ་
 དེས་སྐྱུ་མ་མཁན་དེ་ཐོས་སོ་ཞེས་པས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་སྐྱུ་མ་མཁན་ལྟ་བུ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྟོགས་དོན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལོག་པ་ནི་སྐྱུ་ལ་བས་སྐྱུ་མ་མཁན་ཐོས་
 པའི་དཔེ་དང་། དེ་ཉིད་ལས། འོད་སྤང་དཔེར་ན་ཤིང་གཉིས་དྲུག་པ་ལས་མེ་
 འབྱུང་སྟེ་ཤིང་དེ་ཉིད་སྟེག་གོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 རྟོག་དཔྱོད་ལས་ཡང་དག་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་བྱང་ནས་རྟོག་པ་མེད་པར་
 བྱེད་པར་བཤད། བརྟ་གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འོད་སྤང་དཔེར་ན་མར་
 མེ་བྱས་ན་ཐུན་པ་ཐུན་ནག་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་ཕྱོགས་གང་
 དུ་མི་འགོ་བ་ནས། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དང་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་སྟེ་གཟུང་དུ་མེད་ཅིང་བྱེད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པས་སྟོང་ཉིད་
 ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ་མཐར་ཐུག་པ་སྟོན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་དུས་སུ་དེའི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐུན་པ་ལོག་པར་བཤད་ལ། བརྟ་གསུམ་པ་ནི། མར་མེ་མ་
 བྱས་པའི་ཁང་བར་ཐུན་པ་ལོ་འབྱམ་བསགས་པ་མར་མེས་སྐྱད་ཅིག་གིས་
 སེལ་བ་ལྟར་ལོ་འབྱམ་དུ་བསགས་པའི་མཐོང་སྤང་ལྟ་བུ་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་
 མ་གཅིག་གིས་འཛོམས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འོད་སྤང་དེ་བཞིན་དུ་ལས་དང་
 ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱལ་བ་འབྱམ་དུ་བསགས་པ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པ་གཅིག་གིས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་
 ཀྱི་མཐུའམ་དབྱ་མའི་ལམ་མཐུའི་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོད་སྤང་ལུ་
 འདི་དབྱ་སེམས་གཉིས་ཀས་ལམ་འདི་ལ་བསྟན་ཅིང་དེ་ལྟར་བརྟ་གསུམ་དུ་
 བཤད་པས། དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཞོད་ཐུབ་པར་སྤང་བས་རྒྱས་པར་འགྲེལ་བར་

བལྟའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དངོས་ཀྱང་བདེན་ན་བྱེད་པོའང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། ཡོད་
 ཅེས་བཤད་ཅི་བདེན་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་གཉིས། །དང་པོ་དབྱ་སེམས་ཡོད་
 མེད་ཅོད་ས་དང་། །གཉིས་པ་ཀུན་ཉོན་སྒྲོང་རུང་ཐ་སྣད་གཞི། །ཡིན་མིན་
 ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་ཡོད་གསུངས་ཅམ། །རྗེས་བཏགས་འང་གཉིས་བྱིར་
 དངོས་པོ་རྩལ་གྱུབ་འབྱུལ། ། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲུས་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཤད་པའི་དོན་མི་འདྲ་བ་མ་གོ་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་སེམས་
 ཅམ་ལྟ་བུའི་གྲུབ་མཐའ་གཅིག་ལའང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཤད་ཚུལ་ཆེས་མི་འདྲ་བ་
 མང་པོ་མ་གོ་བ་མང་པོ་དང་སྟག་ཚང་བས་རང་སྤེའི་དམའ་ཞོས་བྱེ་སྒྲུས་
 གྲང་རྒྱལ་ཐ་རབ་ལྟ་བུའི་དབྱད་བཅོད་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་བདེན་གྱུབ་ཏུ་
 ཁས་མི་ལེན་ན། མདོ་སེམས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་སྒྲུམ་ནས་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་
 ལ་བདེན་གྱུབ་གྱིས་བྱུབ་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་ནི་
 དོན་དམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འདུས་བྱས་ཡིན་ན་དོན་དམ་མིན་དགོས་
 པར་བཤད་པ་དང་། དབྱས་མཐའ་ལས་ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་བྱ་དོན་དམ་དུ་
 བཤད་པ་དང་། མདོ་སྤེ་རྒྱུ་ལས། དོན་དམ་བདེན་པ་མཚན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་དུ་
 བཤད་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་བསྐྱུ་བ་ལས། རྒྱ་མཚན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་
 བཅོད་པར་བྱའམ། དོན་དམ་པར་བཅོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྒྲུས་པ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 ཡོད་པ་བཅོད་པར་བྱ། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 ཡོད་པར་བཅོད་པར་བྱའམ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་བཅོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྒྲུས་
 པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བཅོད་པར་བྱ། ཞེས་དང་། དོན་དམ་སྒྲོང་པ་ཉིད་གི་
 མདོ་ལས། ལས་གྲང་ཡོད་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡང་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་པོ་ནི་མི་
 དམིགས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དོན་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། དེར་ནི་གང་

ཐག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཀྱི་རྣམས་སུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་མི་
 འགལ་ལམ་ཞེ་ན། གློ་ཚུང་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དུ་
 ཡོད་ཅེས་པ་ལ་དུ་མར་མ་གོ་བའི་ཆོག་སྤྱིའི་རྟོག་པ་རྣམས་ཚིངས་པ་བདེན་
 ཡང་། ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་འགལ་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ཅེས་པའི་
 ཀུན་རྫོབ་ལའང་དུ་མ་ཤེས་དགོས་ལ། དེར་ཡོད་པའི་དོན་ཡང་དུ་མ་ཡོད།
 དོན་དམ་ཞེས་པ་ལའང་དུ་མ་ཡོད་ལ། དེར་ཡོད་ཚུལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད། དེའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་ཀར་ཡོད་པར་བཤད་པ་དུ་མ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་ལྟར་དུ་སེམས་ཅམ་པས་དབུ་མ་པ་ལ་བཅད་ཚུལ་ཤིན་
 ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས་སེམས་ཅམ་པས་དབུ་མ་པ་ལ་ཅོད་
 ཚུལ་དབུ་མ་སྤང་བར་བཀོད་པ་ལས་གཞན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་
 ཡིན་པ་བརྗོད་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཅས།
 འདི་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་སྒྲིས་ན་རྒྱས་པ་མེད་པར་སྒྲི་བར་འགྱུར་ལ། སྒྱེ་བ་ལ་
 སོགས་པ་ཞེས་བྱས་ན་ནི་རྒྱས་པ་ཡིན་ན་ཞེས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་
 མེད་པ་དེའི་དོན་དུ་བཤད་པ་གཅིག་དང་། དེ་ཉིད་ལས། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཅེ་ན་ནི། དེའི་ཆེ་བཅད་པ་མེད་དེ། ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བཤད་པ་གཅིག་དང་གཉིས། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མི་
 ཏྟག་པའི་དོན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ན། ཞེས་བཏྟག་དབྱེད་མ་བྱས་
 པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཤད་པ་གཅིག་དང་གསུམ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཇི་སྟེ་འཇིག་
 རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་གང་
 ཡིན་པར་འདོད་ཅི་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་རྣམས་སམ། འོན་ཏེ་པལ་བ་ཡིན་
 ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་དེས་གྲུབ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་
 བཤད་པ་གཅིག་དང་བཞི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཇི་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་སྤྱི་ཅམ་ཞིག་

ཡིན་ན། ཞེས་མིང་ངམ་སྐྱེ་ཅམ་ཀུན་རྫོབ་དང་དེས་བཞག་ཅམ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 ཡོད་པར་བཤད་པ་གཅིག་དང་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རི་སྟེ་སྐྱའི་དོན་ཞེ་ན།
 ཞེས་པས་སྐྱ་སྐྱེ་ཀུན་རྫོབ་དང་དེར་ཡོད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བཤད་པ་
 གཅིག་དང་བྱུག་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འོན་ཏེ་སྤང་བ་དང་རྣམ་པར་བརྟག་པར་
 བྱ་བའི་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་སྐྱའི་རྣམ་པ་བཟུང་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ་
 ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ན་ནི། ཞེས་པས་སྐྱ་དོན་གྱི་སྐྱེ་ཀུན་རྫོབ་དང་། དེར་ཡོད་
 པ་དེའི་དོན་དུ་བཤད་པ་གཅིག་དང་བདུན་དང་འདི་བདུན་གྱི་བསྐྱོག་ཆེ་དོན་
 དམ་དང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་མཛོན་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རི་སྟེ་སྐད་
 ཅིག་ལས་པན་ཆད་དུ་མི་གནས་པའི་སྤྱིར་མི་བརྟན་པའི་དོན་ཀུན་རྫོབ་གྱི་
 དོན་ནོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་དོན་དམ་པའོ་ཞེས་ན། ཞེས་པ་དང་བརྒྱད།
 ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འོན་ཏེ་མི་བདེན་པའི་དོན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་
 དགྲ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཆད་མའམ་ཆད་མ་མིན་པ་
 གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བྱང་ན་ཞེས་སོགས་དང་བཅུ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་
 གལ་ཏེ་དོན་དམ་གྱི་ན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། ཞེས་པས་ངན་པ་ཞིག་དོན་དམ་བྱས་
 རས་དེར་གྲུབ་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་བྱེད་ན་དེ་དོན་དམ་པར་མི་འགྱུར་
 ཞེས་བཀག་པ་དང་བཅུ་གཅིག་བཤད་ལ། དེས་ན་བསྐྱེ་བ་ལས། འཕགས་
 པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཀར་ཡོད་པར་
 གསུངས་པ་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་
 ཐ་སྙད་ཀྱི་མཆོན་མ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོན་ས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་གསུངས་
 ལ། ཡང་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མིང་དང་བརྗོད་པ་དང་གདགས་པ་དང་
 ཐ་སྙད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ནི་དོན་དམ་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་ཏེ་ལྟ་ན་ལས་དང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གཉིས་མིང་དུ་ཡང་

ཡོད་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་
 ཡོད་དུ་རྟོག་ལ་རག་གོ། །ཞེས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་ཀར་ཡོད་ཚུལ་
 ལྷ་མ་དང་མི་འདྲ་བ་ཅིག་བཤད་པ་དང་། མཛོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ལས། ཇི་ལྟར་
 བ་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན། ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པའི་དམིགས་པར་གྱུར་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པའོ། །ཐམས་ཅད་
 གྲང་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པའོ་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་ན་དོན་དམ་
 པར་ཡོད་པ་ཡིན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ནི་དུ་ཞིག་རྣམ་པར་དག་པའི་
 དམིགས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའོ། །ཐམས་ཅད་གྲང་དོན་དམ་པར་ཡོད་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གྲང་། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ཚུལ་མི་འདྲ་
 བ་གཉིས་གཉིས་བཤད་ཅིང་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཤེར་མདོ་སོགས་ལས་གཉིས་སུ་
 མེད་མེད་ཅེས་དབྱེར་མེད་པ་དང་ཐ་མི་དད་སོགས་བརྩ་སོགས་རྣམ་གཡེང་
 གི་རྟོག་པ་བརྩའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་སློ་གྲོས་མི་ཟད་པ། དཀོན་བཅེགས་
 གྱི་ལེའུ་དུ་མ་དང་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་སོགས་དུ་མ་ལས་མིང་དང་ཐ་
 སྤྱད་དང་བརྟ་སོགས་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་འཛོག་པར་བཤད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་དེར་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་རྣམས་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་སོགས་མི་
 འདྲ་བར་བཤད་དགོས་པ་ནི་དབྱ་སེམས་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཀུན་མཐུན་པས་
 དེ་ལྟ་ཤེས་ན་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གནད་ཟབ་མོ་འབྲེལ་ཚུལ་གོ་ཞིང་གསུང་
 རབ་ལ་ནང་བྱན་ཆུད་པ་དང་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བས། ལེགས་
 བཤད་སྤྱོད་པོ་ལས། དེ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་རྫས་བཏགས་ཀུན་རྫོབ་
 དོན་དམ་པར་ཡོད་ཚུལ་དང་། གྲུབ་མཐའ་གཅིག་གིས་དེ་དག་གི་འཛོག་ཚུལ་
 མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཞིབ་པར་བྱེད་ན་གྲུབ་མཐའ་གལ་ཅན་རྣམས་ལེགས་
 པར་གཏན་ལ་འབེབས་རུས་ཤིང་། དངོས་པོར་སྤྱོད་པའི་བཏགས་ཡོད་དང་

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་མང་པོ་དབྱུ་མ་བས་དེ་དག་ལ་དོན་དམ་
 བར་མེད་པར་བསྐྱབ་དགོས་པ་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་དུ་ན་གྲུབ་
 མཐའ་གོང་འོག་གི་བྱང་པར་འབྱེད་པ་ལ་དགའ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་དང་།
 རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་ལས་ཀྱང་། གཞུང་ལུགས་མང་ཐོས་རིགས་པའི་ལམ་
 དུའང་། །ངལ་བ་མང་བསྟེན་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་ཆོགས་
 གྱིས་མི་དམན་དུ་མས་ཀྱང་། །འབད་ཀྱང་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་གནས་དེ་ནི། །
 འཇམ་མགོན་སྤྱི་མའི་རིན་གྱིས་ལེགས་མཐོང་ནས། །ཤིན་ཏུ་བཙེ་བའི་བསམ་
 བས་བདག་གིས་བཤད། །བསྟེན་པའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་དཔྱད་གྱིས། །
 སྤྱོད་བྱ་མེད་འདོད་རྣམས་གྲུས་པས་ཉོན། །གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ཤིང་
 ཏེ་ཆེན་པོ་དང་རྗེ་བཙུན་གཉིས་ཀྱི་མན་ངག་ལྟ་བུའང་མེད་པར་གསུང་རབ་
 ཀྱི་ལུང་ཙམ་འབྲེན་པ་དང་། ཡང་དེ་དག་ཀྱང་མེད་ལ་གསུང་རབ་ཀྱང་མ་
 བསྟེན་པར་སྦྱོས་བྱས་ཀྱི་ཡི་གེ་དག་ནི་དཔྱད་ལྡན་མགྱུ་བྱེད་དུ་ག་ལ་འགྱུར།
 དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་གཙུ་བོ་
 གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི་མིང་བདའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་ཀུན་
 རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ལྟར་མིན་པར་གྲུབ་པ་ནི་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་སྟེ་གྲུབ་
 ཚུལ་འདི་ནི་དབྱུ་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱད་
 པའི་རྩོད་ས་ཡིན་ལ་སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་པོར་
 གྲུབ་པ་དང་། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་སྤྱི་མར་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་
 དེར་མ་གྲུབ་ན་རྒྱ་འབྲས་དང་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་གནས་ལུགས་སོགས་སུ་
 མི་རུང་བར་འདོད་པར་སྤར་བཤད་པའི་ལུང་རིགས་དུ་མ་དང་། ལང་
 གཤེགས་ལས། བརྟག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ། །གཞན་ཀྱི་དབང་ནི་ཡོད་
 པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་དོན་དངོས་སྤྱིས་ཚུལ། དབྱུ་མ་སྤྱང་བ་ལས། འདི་

ལས་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི་དོན་
 དམ་པར་ཡོད་ལ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་
 དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་ན་ནི། དེའི་ཆེ་འདི་དག་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འང་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །གང་དག་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་
 དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟ་
 བུའོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། ཡོད་དང་སྟོས་ཀུན་ལུལ་མིན་རང་
 བཞིན་ཡོད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ། དེར་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། སྤར་དགོངས་
 འབྲེལ་དང་བསྐྱུ་བའི་རྒྱ་མཚན་དེར་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་སྟོང་དུང་གི་ཐ་སྟད་གྱི་གཞིར་གྲུབ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཅེས་བཤད་
 པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཡོད་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་
 སོ་སོ་རང་རིག་ནི་ཀུན་ཉོན་འཛུམས་བྱེད་ཡིན་པས་དོན་དམ་བདེན་པའི་
 རྟོགས་སུ་བསྐྱུས་ནས་དོན་དམ་པར་ཡོད་གསུངས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཅམ་
 སྐྱས་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་དོན་དམ་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ་མདོ་སྟེ་པའི་
 རིགས་པར་བརྟེན་པའི་སེམས་ཅམ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
 སུམ་གྱི་དངོས་ལུལ་དངོས་པོར་འདོད་པ་ནི། དབྱ་མ་སྤང་བ་ལས། རིགས་
 པའི་སྟོ་ནས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རེ་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱི་ནི་དངོས་པོ་མ་
 ལུས་པ་དབེན་པ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ལུལ་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་
 རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ནི་གདོན་མི་བྱ་བར་ཡོད་
 དོ། །གཞན་དུ་ན་འཕགས་པ་དགོངས་འབྲེལ་ལས་བརྗོད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
 འཕགས་པས་གཟིགས་པས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་

རྒྱུ་པ་སྟེ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
 འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུད་ཡུལ་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་དངོས་
 སའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་འདི་རིམ་ལྔར་བྱེད་ཞེ་ན། ཞེས་དང་།
 འདི་ལ་དགོངས་ནས། ལེགས་བཤད་སྤྱང་པོ་ལས་ཀྱང་། ལུགས་འདིས་ཡེ་
 ཤེས་དེ་རང་རིག་དུ་བཞེད་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་སྟུང་ན། ཞེས་
 གསུངས་མོད། རྗེ་བཙུན་དང་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་
 བདེན་པ་དང་རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་སེམས་སྤང་མེད་པར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་དམིགས་བྱེད་དུ་བཤད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་མ་ཡིན་
 པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ས་ལས། དེའི་ཆེ་ན་སེམས་འགག་པ་ལྟ་བུར་སྤང་
 མོད་ཀྱི་ཞེས་སྒྱུར་ལམ་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་ན་མཐོང་ལམ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ལ།
 ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ནི། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གནས། །
 སེམས་མེད་པ་ཡི་སེམས་ཉིད་དེ། །ཞེས་དང་། མི་ཞིག་མིག་ནི་བཙུམ་པ་
 ལྟར། །རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་ཤེས་དེ་འདྲ། །ཞེས་མཉམ་བཞག་སྤང་མེད་དང་།
 དེ་ཉིད་མིག་ནི་ཕྱེ་བ་ལྟར། །དེ་རྗེས་ཐོབ་པའི་ཤེས་དེ་འདྲ། །ཞེས་རྗེས་ཐོབ་སྟེ་
 ཆོགས་མཐོང་བ་དང་། དབུས་མཐའ་ལས། དོན་དང་ཐོབ་དང་སྐྱབ་པ་ནི། །
 དོན་དམ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར་དབྱིག་གཉིན་ཀྱིས་
 དོན་དོན་དམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ནས། སྐྱབ་པ་དོན་དམ་ནི་ལམ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་གཞན་དབང་རྣམ་དག་ལམ་ཀྱི་
 དམིགས་པར་མེད་པར་བཤད་ལ། སེང་རྒྱན་ཀྱིས་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་

ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། རིག་པ་ཡང་དག་ལྟ་ཐོབ་ཕྱིར། །མཐོང་བའི་ལམ་
 གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས། ། ཚུལ་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་། །ཞེས་འབྱུང་ལ། རྒྱ་
 དབེ་ལ་ཆོག་ལྷག་པོར་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་དུ་ལོ་ཆེན་གྱི་འགྲེལ་བའི་འགྲུར་
 ལས། ཆོག་ལྷག་དུ་འབྱུང་བས། རིག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
 མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་ཉམས་
 སུ་སྤྱོད་བའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་དེ་བཞིན་
 ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཐོབ་ཅིང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཞེས་བརྗོད་དེ།
 རས། ཡང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ནི་རི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན་གསུངས་པ་
 མངོན་སུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་འོ། ། ཞེས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ལང་གཤེགས་ལས་ཀྱང་། གློ་གྲོས་ཆེན་པོས་ཁྱེ་བ་ཁྱེས་པ།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྤྱད་དུ་བྱོད་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་དང་
 མེད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་བརྒྱུག་ནས་ཡང་འཕགས་པའི་སྤྱོད་ལུལ་དངོས་པོར་
 བཤད་པས། ཞེས་སོགས་ནས། གློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཐོག་མ་
 མེད་པའི་དུས་ནས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སྒྲག་པའི་གནས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་
 ལུལ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་སྒྲོ་ནས་
 དབེན་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གདུལ་བྱ་སྒྲག་པ་
 སྤང་ཆེད་དུ་དངོས་པོར་བསྟན་པར་བཞེད་པས་ན། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས།
 ལུལ་གང་ལ་སྟོས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ལུལ་དེ་ལ་དགོངས་
 པས་སྟོན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ལས་དང་རྣམ་སྟོན་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་པོ་
 མེད་ཅེས་པ་ནི་ལས་དང་རྣམ་སྟོན་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་འང་དོན་དམ་པར་ཡོད་ལ།
 བྱེད་པ་པོ་གང་ཟག་ནི་སྤྱིར་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཀྱང་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་

རྣམས་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་མེད་པར། རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས། དེར་ནི་གང་
 ཟག་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་ཀྱི་རྣམས་སུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་རྣམས་ལ་དེའི་མིང་
 གདགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་བསྐྱུ་བ་ལས། གང་ཅི་
 ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་སྟོས་ཤིང་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་
 མི་བརྟེན་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་རྣམས་
 སུ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ལས། དབང་
 པོའི་སྟོང་ཡུལ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་
 གྱུར་པ་ནི་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ཞེས་ཆོས་གཞན་བཟུང་བ་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་
 ཉིད་སྟོས་གཟུང་དུ་ཡོད་པ་ནི་རྣམས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྟོན་པོ་ལྟ་བུ་དབང་པོའི་
 ཡུལ་དང་། རྣམ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིད་ཀྱི་མདོན་པར་བརྫོད་པར་བཤད་པའི་ཡུལ་
 འགའ་ཞིག་མཆོན་གཞི་ཡིན་ལ། ཡང་རྣམས་གངས་ཀྱི་རྣམས་ཡོད་ནི། ཀུན་
 བརྟུས་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམས་སུ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟབ་
 ཞེས་པ་དོན་དུ་མ་ལ་འབྱུག་པས་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་དང་རྣམས་ལ་འང་
 འབྱུག་པས་དེ་ལྟར་བཤད་ལ། ཡང་བསྐྱུ་བ་ལས། གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་
 ལས་གཞན་པ་དག་ལ་སྟོས་ཤིང་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་
 པར་རིག་པར་བྱ་ཡི་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟུས་
 ལས་ཀྱང་། དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་བརྫོད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་སྟོས་པ་
 དང་བཏགས་སུ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་གཞན་གཟུང་བ་ལ་
 མ་སྟོས་པར་རང་དབང་དུ་གཟུང་དུ་མེད་ཅིང་སྟོས་ནས་གཟུང་དགོས་པའི་
 ཆོས་གཅིག་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛོག་སྟེ། མཆོན་གཞི་ནི་བདག་དང་སེམས་
 ཅན་སོགས་ལྡན་མིན་རྣམས་དང་། དགག་པ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་།

ནགས་ཚལ་ལྟ་བུ་འཇོན་ལ། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བཏགས་ཡོད་ནི། ཀྱན་བཏུས་
ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐམས་
ཅད་ལའང་མིང་དང་ཐ་སྙད་ཅི་རིགས་འདོགས་སུ་ཡོད་པར་མདོ་ལས་བཤད་
པས་དེ་ལྟར་གསུངས། དེས་ན་རྣམས་བཏགས་ལའང་གཉིས་སོགས་དགོས་ལ་
བཏགས་ཡོད་ལའང་རང་ཉིད་པན་ཚུན་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་རྣམས་བཏགས་ཡོད་
པ་རྣམས་འཇོན་བཏགས་འཇོན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྡེ་མ་དག་
གིས་རེ་རེ་ལའང་བཞེར་བཤད་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོག་སྐམ་འགའ་ཞིག་
བྱངས་ནས་དངོས་པོ་རྩུབ་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཞིན་ཏུ་འབྱུང་ལོ། །ཀྱིས་
པར་གཞན་དུ་བཤད་ཐོབ་ཏོ། །

གསུམ་པ། མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ། ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་
དང་། གཞན་དབང་གི་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། **བཏགས་ཆ་ཀྱན་བཏགས་ཡོངས་ཆད་རྣམ་གྲངས་གཉིས། །མེད་དང་**
མ་སྐྱེས་ཀྱན་རྫོབ་རིམ་བཞིན་འཛིག ། ཅེས་པ། ཀྱན་བཏགས་ལ་མཆོན་ཉིད།
སྐྱབ་བཤད། དབྱེ་བ། མཆོན་གཞི། དཔེ་དང་ལྟ་ལས། གཞི་གང་ལ་སྐྱོའོག་
གམ་མིང་བརྟེན་ཅི་རིགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མ་ཡིན་པར་སྐྱོ་བཏགས་པའི་ཆ་དེ་
ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དེ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལེའུ་ལས། དེ་ལ་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཀྱན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཞེས། རི་ཙམ་དུ་རྣམས་སུ་
ཐ་སྙད་གདགས་པའི་ཕྱིར་མིང་དང་བརྟེན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་གྱེ་
བྲག་རྣམ་པར་བཞག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། རྣམ་
པ་གང་གིས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཀྱན་ཏུ་བཏགས་པ་དེ་ནི་དེ་
ལ་ཀྱན་ཏུ་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཀྱན་བཏགས་ཚུལ་བསྐྱུས་
ན་བརྟེན་དང་གཉིས་སོགས་ཡོད་དེ། ཅུ་བའི་རྣམ་ཏོག་སོགས་བརྟེན་དང་ངོ་བོ་

དང་ཁྱད་པར་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཀུན་རྟོག་གིས་དམིགས་པ་གཞན་དབང་
 ལ་མིང་དང་མཚན་འཛིན་དང་ལྟ་བུ་བས་ཞེན་ནས། གནས་ལུགས་བཞིན་མིན་
 པར་ཀུན་ཏུ་སྒྲོ་སྒྲུ་ཆོགས་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་བསྐྱས་ལས། ཀུན་ཏུ་རྟོག་
 པས་རི་ལྟར་ཀུན་ཏུ་རྟོག་ཅིང་། དམིགས་པ་གང་དང་། མཚན་མར་འཛིན་པ་
 གང་དང་། མཛོན་པར་ཞེན་པ་གང་དང་། དག་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་གང་དང་། ཐ་
 ལྟ་གང་དང་། སྒྲོ་འདོགས་པ་གང་གིས་ཀུན་ཏུ་རྟོག་ཅི་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་
 པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་མིང་བཅས་བཞག་ཅམ་ཡིན་
 པས་ན་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཐམས་ཅད་ཏུ་རྟོག་པས་
 བ་ཀུན་རྟོག་སྟེ་རྣམ་རྟོག་གིས་ཀུན་ཏུ་བརྟག་ཆ་ཅམ་ཡིན་པས་ཀུན་བརྟགས་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་དང་བཅས་རྣམ་པར་
 བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་
 ནི་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་
 དང་། ཐེག་བསྐྱས་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད་ལ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཅམ་
 ཏུ་དམིགས་པས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་གཉིས་དང་སྒྲུར།
 གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ནི། སྒྲོ་བརྟགས་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན། ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་
 སྒྲོ་བརྟགས་པའི་ཆ་གཉིས། ངོ་བོས་དབྱེ་ན། མཚན་ཉིད་ཡོངས་ཆད་གྱི་ཀུན་
 བརྟགས་དང་། རྣམ་གངས་གྱི་ཀུན་བརྟགས་གཉིས། ཕྱི་མ་འདི་ལ་དབྱེ་ཚུལ་
 མང་། བཞི་བ་མཚན་གཞི་ནི། བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་
 གྱི་བདག་གཉིས་ལྟ་བུ་གཏན་མེད་རྣམས་དང་པོ་དང་། ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་
 གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་རང་མཚན་གྱིས་མ་
 གྲུབ་པའི་ཀུན་རྟོག་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་མཚན་གཞི་གཉིས་པའོ། །
 ལྟ་བུ་དཔེ་ཡོད་དེ། ཀུན་བརྟགས་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཕྱིན་

ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལྟ་
བུ་དང་། མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པ་ནི་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལེའུ་ལས། དཔེར་ན་སྒྲེས་བུ་གང་
ཟག་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ལ་རབ་རིབ་ཀྱི་སྒྲོ་ཆགས་པ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་ཀྱན་
བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ལེའུ་བདུན་པ་ལས་
གྲང་། ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་རི་ལྟ་བུ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་མཆོན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་གཞན་དབང་ནི། འཁྲུལ་གཞི་འཁྲུལ་བ་གཞན་དབང་དག་
མ་དག །རིམ་བཞིན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཉོན་མོངས་རྣམས། ། ཞེས་པ་ལ་མཆོན་
ཉིད་སྒྲུབ་ཤིང་། དབྱེ་བ་དང་། དཔེ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་
བའི་དངོས་པོ་ནི་གཞན་དབང་ཡིན་ཏེ། བྱང་ས་ལས། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་
འདོགས་པའི་གཞི་དངོས་པོ་ཅམ་ཡང་ཞེས་དང་། དགོངས་འབྲེལ་ལས། རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་སྒྲིད་ཡུལ་ཀྱན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་
ཀྱི་མཆོན་མ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཁྲུལ་གཞིའི་གཞན་དབང་དང་། མདོ་སྡེ་
རྒྱུན་ལས། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱན་རྟོག་ནི། །གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གནས་དང་དོན་དང་ལུས་སུ་སྤང་བ་གསུམ་དང་།
ཀྱན་གཞི་ཉོན་ཡིད་དང་དབང་ཤེས་ལྟ་དང་། ཡིད་ཤེས་སུ་སྤང་བའི་འཁྲུལ་བ་
གཞན་དབང་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལེའུ་ལས།
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྟོན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་དེ། ཞེས་དང་། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། རང་གི་ས་
བོན་གྱི་བག་ཆགས་ལས་སྒྲེས་པ་ཡིན་པས། དེ་བས་ན་གཞན་གྱི་དབང་བྱེད་
དོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲུབ་ཤིང་ཡོད་དེ། རྒྱུས་ནས་སྐད་ཅིག་ལས་ལྷག་

སྟོན་མི་རྣམས་པས་ན་གཞན་དབང་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་སྟེ་ཡང་རང་ལས་སྟེ་བ་
 མེད་པས་སྟེ་བ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་བསྟུས་ལས།
 སྟེས་ནས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་ལས་ལྷག་པར་བདག་ཉིད་གནས་པར་མི་རྣམས་པས་
 ར་གཞན་གྱི་དབང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ལེའུ་བདུན་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་
 ལྟར་དེ་ནི་རྒྱུན་གཞན་གྱི་སྟོབས་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་བདག་ཉིད་གིས་ནི་མ་
 ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་སྟེ་བ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །
 གསུམ་པ་དབྱེ་ན། དག་མ་དག་གི་གཞན་དབང་གཉིས། མཆོན་གཞི་རིམ་
 པ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་དག་པའི་མཆོན་དཔེ་སོགས་
 དང་པོ་དང་། ཀུན་ཉོན་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཐག་བཅས་སྤང་པོ་ལྷ་ལྷ་བྱ་གཉིས་
 པའོ། །བཞི་པ་དཔེ་ཡོད་དེ། འབྲུལ་བས་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་སྟོ་འདོགས་
 པའི་གཞིའི་སྤང་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་རབ་རིབ་གྱི་སྐྱེ་ཤད་དང་སྤང་མ་སོགས་
 ལྷ་བྱ། སེམས་ལས་དོན་གཞན་མེད་ན་རི་ལྟར་སྟོན་ཡུལ་དུ་འབྱུང་སྟུམ་པ་
 བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱ་དང་། དོན་མེད་ཀྱང་འདོད་མི་འདོད་ཉི་བར་སྟོན་
 པའི་དཔེ་མི་ལམ་ལྷ་བྱ། དོན་མེད་ན་སེམས་སེམས་བྱུང་རི་ལྟར་སྟེ་སྟུམ་པ་
 བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་གྱུ་ལྷ་བྱ་དང་། དོན་མེད་ཀྱང་དག་མི་དགའི་འབྲས་བྱ་
 བྱུང་བའི་དཔེ་གཟུགས་བརྟན་ལྷ་བྱ་སོགས་ཐེག་བསྟུས་ལས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ཡོངས་གྲུབ་ནི། བདག་གཉིས་བཏགས་པས་སྟོང་པ་ཡོངས་
 གྲུབ་སྟེ། །བདག་མེད་གཉིས་དང་རེ་རེའང་ཉི་ཤུ་སོགས། །སྐྱས་བརྗོད་དོན་
 ཐོབ་སྐྱབ་པ་དོན་དམ་གསུམ། །ཞེས་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། སྐྱ་བཤད། དབྱེ་བ།
 དཔེ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རང་སྐྱུ་སྐབ་པའི་གང་ཐག་གི་བདག་དང་། ཆོས་
 བདག་གཉིས་སུ་བདག་འཛིན་གཉིས་གིས་སྟོ་བཏགས་པ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པས་
 སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཡོངས་གྲུབ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབུས་མཐའ་ལས།

མདོན་སྤུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཉིས་ཀ་
 ཡོངས་གྲུབ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དབྱས་མཐའ་ལས། རྣམ་དག་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམ་
 གཉིས་ཏེ། །གཅིག་སྤྱི་ཁོ་ནར་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར།
 རྣམ་པར་དག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་
 རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་རྣམ་པར་
 དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་སྐྱབ་བཤད་ནི། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་ཡོངས་གྲུབ་དང་། རྣམ་དག་ལམ་
 ཀྱི་དམིགས་པ་དང་དག་བའི་མཆོག་ཡིན་པས་ན་ཡོངས་གྲུབ་དང་། དོན་དམ་
 ཡིན་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགག་བྱའི་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་རབ་
 དུ་སྤྱེ་བས་ན་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐེག་བསྐྱས་ལས།
 གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་གྲུབ་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དགོངས་
 འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་དུ་སྤྱེ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་ན། བདག་མེད་གཉིས་
 དང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་དང་། སྐྱས་བརྗོད་ཀྱིས་དབྱེ་ན། དོན་དོན་
 དམ། ཐོབ་པ་དོན་དམ་སྐྱབ་པ་དོན་དམ་གསུམ་དབྱས་མཐའ་བཤད་དོ། །
 བཞི་བ་དཔེ་ནི་རབ་རིབ་ཅན་ཀྱི་མིག་དག་པས་རབ་རིབ་ཀྱི་སྐྱབ་པ་སོགས་
 མེད་པ་ལྟར་འབྲུལ་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་འགག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་བྱ་ལ། རྣམ་
 མཐའ་ནི་ཐོགས་རེག་བཞག་ཅམ་དང་། སྤྱོགས་ཀུན་ལ་བྱུང་པ་ལྟར། ཡོངས་
 གྲུབ་དེ་ཡང་དགག་བྱའི་བདག་བཞག་ཅམ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་སྟེ།
 ལེའུ་རྒྱག་པ་ལས། དཔེར་ན་སྐྱེས་བྱ་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་
 ཅིང་མིག་ལ་རབ་རིབ་ཀྱི་སྐྱོན་ཆགས་པ་བྲལ་བར་གྱུར་པ་ན། མིག་དེ་ཉིད་ཀྱི་

རང་བཞིན་གྱི་སྡོད་ཡུལ་མ་ནོར་བའི་སྡོད་ཡུལ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་
པའི་མཆོན་ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ལེའུ་བདུན་པ་ལས། རྣམ་མཁའ་
གཟུགས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་སོགས་སོ། །

བཞི་བ་དེའི་འཕྲོས་དོན་སྡོད་བརྟུང་གི་རྣམ་བཞག་ནི། སྡོད་
བརྟུང་ཆགས་འཛིག་གནས་སོགས་ཆ་འདྲ་ཡང་། །འདོད་པ་སོ་དྲུག་
གནས་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་གཟུགས། །རི་དབྱིབས་སོགས་མིན་ངེས་པའི་
ལས་འདག་སོགས། །ཕུང་སོགས་དབྱེ་ཚུལ་དགེ་སོགས་མི་འདྲ་ཡང་།།
ཞེས་པ་ལ་འདྲ་བ་བཤད་མི་འདྲའི་བྱད་པར་སྡོ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཕྱི་སྡོད་
གྱི་རི་གླིང་ནས་ཁང་གིས་དང་ནང་བརྟུང་གི་གང་ཟག་བསམ་གཏན་གསུམ་
པ་མན་ཆད་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྡོད་པའི་བསྐྱལ་བ་ལ་ཉི་ཤུ་དེ་རྗེས་ཆགས་པ་
ལའང་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སྡོད་དམ་ཁང་པ་ཆགས་པ་ནས། འཐབ་
བལ་ཡན་ཆད་གྱི་སྡོད་ཁང་པ་དང་བརྟུང་གང་ཟག་ཆགས་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་
འོག་གཞི་རྒྱ་དགྱིལ་རྒྱ་དགྱིལ་གསེར་དགྱིལ་རྣམས་རིམ་བཞིན་དང་གསེར་
དགྱིལ་སྟེང་དུ་མཆོ་བྱུང་བ་བསྐྱབས་པ་ལས་རི་རབ་རྣམས་དང་ནང་གི་རྒྱ་
མཆོ་རྣམས་དང་གླིང་དག་མཉམ་དུ་ཆགས་ཤིང་། དེའི་རྗེས་སུ་སུམ་ཅུ་ཙམ་
གསུམ་མན་ཆད་གྱི་བརྟུང་གི་ཐ་མ་མནར་མེད་པར་སེམས་ཅན་གཅིག་སྐྱེས་
པ་ཡན་ཆད་ཆགས་བསྐྱལ་ཏེ་དེ་ལ་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་རྗེས་
གནས་བསྐྱལ་འཛིག་དགོས་པས་མི་དགེ་བ་བརྟུ་ཆེན་པོ་མི་བྱེད་བར་དུ་
ཆགས་བསྐྱལ་དུ་འཛིག་དགོས་སོགས་གྱི་ཞིབ་ཆ་མངོན་པ་གོང་འོག་དང་
གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀ་མཐུན་ལ་གནས་བསྐྱལ་གྱི་མགོ་ནས་མནར་མེད་པས་
སེམས་ཅན་གསར་སྐྱེ་མེད་པ་ཡན་ཆད་གནས་བསྐྱལ་ཏེ་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་
དང་། འཛིག་བསྐྱལ་གྱི་མགོ་དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ། མེ་རྒྱ་རྒྱུད་གསུམ་གང་གིས་

འཇིག་པའི་ཅེ་མོ་ལ་ཐུག་ནས་སྤྲོད་པར་བྱེད་པ་འཇིག་བསྐྱལ་ཏེ་དེ་ཡན་ཆད་
 གྱི་བར་ལ་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་དང་དེ་དག་གི་རྒྱ། མཛོད་ལས། ལས་ལས་
 འཇིག་རྟེན་སྣ་ཆོག་ས་སྤྲེལ། །ཞེས་པ་ཅ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པ་
 དང་། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཕྱི་འདོད་པོ་སྣ་ཆོག་ས་མཛོད་པར་འབྱུབ་པར་བྱེད་
 པའི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བོ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་སྤྲེལ་ཐུག་གི་ལས་སྣ་
 ཆོག་ས་ལས་སྤྲེལ་པར་འདོད་པའང་མཐུན་ལ། དེ་ལ་འོངས་སྤྲོད་པའི་འགྲོ་
 བའི་རྣམ་བཞག་གྲང་རགས་པ་མཐུན་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། བར་གྱི་བསྐྱལ་
 བ་ཉི་ཤུར་འཇིག་རྟེན་འཇིག་གོ། །བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་ཞིག་ནས་འདུག་
 གོ། །བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་འཇིག་རྟེན་ཆགས་སོ། །བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཉི་
 ཤུར་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ནས་འདུག་གོ། །དེ་དག་ནི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱད་
 ཅུ་སྟེ། དེ་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོའི་ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་
 ཆགས་པ་འདི། །བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་གནས། །ཆགས་པ་དང་ནི་འཇིག་
 པ་དང་། །ཞིག་ནས་འདུག་བ་དག་མཉམ་མོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འབྱོར་སྤྲོད་
 པའི་ས་ལས་གྲང་། འཇིག་རྟེན་འདི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་འཇིག་གོ། །ཞེས་
 སོགས་དང་། འཇིག་པའི་ཅེ་མོ་ཡང་མཐུན་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། འཇིག་
 པར་བྱེད་པ་གསུམ་སྟེ། མེ་དང་ཆུ་དང་རླུང་དོ། །འཇིག་པ་ན་ལུས་པ་གསུམ་
 སྟེ། བསམ་གཏོན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་མིང་འདྲ་ཡང་དོན་མི་འདྲ་བ་ནི། གནས་བསྐྱལ་བར་
 བསྐྱལ་ཉི་ཤུར་གནས་པའི་མིང་འདྲ་ཡང་། མཛོད་ལྟར་ཀུན་བརྟུས་ལས་གྲང་
 མར་འགྲེལ་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་གཅིག་དང་། ཡར་འཕེལ་བ་དང་མར་གྱི་བ་བཅོ་
 བརྒྱད་དང་སྟེ་བ་གཅིག་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡ་ཐོག་མ་ཐོག་གཉིས་
 རྒྱུད་བ་དང་། བར་གྱི་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཞུག་པ་ཡིན་པས་ཡ་རྒྱུད་སོ་བརྒྱད་ལས་

མེད། སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཆེ་ཡང་ལོ་བརྒྱད་ཁྱིལ་ཐུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 ལྟར་མར་འགྲིབ་པ་ཉི་ཤུ་དང་ཡར་སྐྱེ་བ་ཉི་ཤུ་སྟེ་མར་གྲིབ་དང་ཡར་སྐྱེ་བ་
 བཞི་བརྒྱ་ནམ་ཐལ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་ཡར་སྐྱེ་བ་ན་
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གནས་བསྐྱལ་གྱི་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་
 ཟུག་པ་ཡིན་པས་མི་འབྲེལ། ཟུག་པ་ཉི་ཤུ་བའི་ཡར་སྐྱེ་བའི་བརྒྱད་ཁྱིལ་མན་
 ཆད་གནས་བསྐྱལ་དེའི་ལྷག་མ་ནས་འཛིག་བསྐྱལ་འཛིན་དགོས་ལ་འདི་ནི་
 མཛོད་ཀྱི་མ་ཐོག་ལའང་རིགས་པ་སྤྱར་དགོས་ཤིང་མེས་འཛིག་ཚུལ་ད་ལྟའི་
 ཉི་མ་འདི་དང་ཉི་མ་གཞན་དྲུག་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་བཞི་འགྱུར་གྱིས་ཆ་ཞིང་
 གཞི་འོད་ཆེ་བ་བྱུང་ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་སྔ་མ་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ནི་ཉི་འོད་
 གྱིས་རྒྱ་སྐར་ལྟར་མི་སྤང་བ་དང་རང་གི་འོད་ཀྱི་མེས་སྟེག་པ་གཅིག་ས་སྟེ་
 དང་མཛོད་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། སེམས་ཅན་
 གཅིག་གྱང་མེད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། ནས། ཐན་པ་བྱུང་བའི་ནི་མའི་དགྲིལ་
 འཁོར་འདི་ཉིད་གྱིས་གྱང་རབ་རྩ་ཤས་ཆེ་བ་བསྟེག་པར་བྱེད་དོ། །བསྟེག་
 པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་འཛིག་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་ཉིད་གྱིས་ནི་མའི་དགྲིལ་
 འཁོར་གཞན་དྲུག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་དག་གྱང་ནི་
 མའི་དགྲིལ་འཁོར་འདི་དག་ལས་བཞི་འགྱུར་བཞི་འགྱུར་གྱི་མཐུས་བསྟེག་
 པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་བདུན་དྲུག་ནས་བདུན་འགྱུར་དྲུ་བསྟེག་པར་བྱེད་དེ།
 དངོས་པོ་རྣམ་པ་དྲུག་པོ་གང་ཞེ་ན་ལྟེང་ཀ་རྒྱུང་དྲུ་དང་ལྟེང་ཀ་ཆེན་པོ་དེ་དག་
 ནི་ནི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་པས་སྐྱེམ་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱ་སྤང་རྒྱུང་དྲུ་དང་
 རྒྱ་སྤང་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི་དགྲིལ་འཁོར་གསུམ་པས་སྐྱེམ་པར་བྱེད་དོ། །མཆོ་
 ཆེན་པོ་མ་རྩོས་པ་དེ་ནི་ནི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་པས་སྐྱེམ་པར་བྱེད་དོ། །

རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་ལྷ་བ་དང་དྲུག་པའི་སྤྱོད་གས་གཅིག་གིས་སྐྱེས་པར་བྱེད་དོ། །རི་རབ་དང་ས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཆེས་སྤ་བའི་ཕྱིར་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་དྲུག་པ་དང་བདུན་པས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་མེ་ལྷ་རྒྱུད་གིས་བདས་ནས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་མན་ཆད་དུ་འགྲོ་ཞིང་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡབ་སྲས་མཇམ་བའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་འཛིག་པར་འགྱུར་བའི་དུས་ཡིད་དེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་འཛིག་པར་འགྱུར་བའི་ཆེ་ཉི་མ་གཉིས་འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉི་མ་གཉིས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བས་རྒྱ་མིག་དང་། རྒྱ་སྐར་རྣམས་སྐྱེས་པར་འགྱུར་དོ། །སོགས་དང་ལུང་ལས་གྲུང་གསུངས་ལ། རྒྱ་འཛིག་ནི། རྣམ་འགྲོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས། གང་ཚུན་ཆད་མེས་འཛིག་པ་ལན་བདུན་འདས་པར་གྱུར་པ་དེའི་འོག་ཏུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ཁམས་བྱུང་སྟེ། རྒྱུ་ཁམས་ཀྱིས་སྤོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལན་ཆ་བཞིན་དུ་བཞུས་ནས། རྒྱུ་ཁམས་དེ་ཡང་སྤོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དེ་ཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཛིག་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་འབྱུང་ཚུལ་མི་འདྲ་ལ་གཞན་འདྲ། རྒྱུད་གིས་འཛིག་པའི་དུས་དང་འཛིག་ཚུལ་མཛོད་ལྟར་ན། མཛོད་ལས། མེ་ཡིས་བདུན་ལོ་རྒྱ་ཡིས་གཅིག་ །དེ་ལྟར་རྒྱ་བདུན་ཐལ་ནས་ནི། །མཇུག་ཏུ་རྒྱུད་གིས་འཛིག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མེ་འཛིག་དང་དྲུག་རྒྱ་འཛིག་བདུན་ཏེ་མེ་རྒྱས་འཛིག་པ་རེ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་རྒྱུད་གིས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་འཛིག་པར་བཤད་པ། རྣམ་འགྲོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས། གང་ཚུན་ཆད་རྒྱས་འཛིག་པ་ལན་བདུན་འདས་པར་གྱུར་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་མེས་འཛིག་པ་ལན་ཅིག་འབྱུང་དོ། །དེའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་གི་ཁམས་འབྱུང་སྟེ་ཞེས་

དུས་དང་འཇིག་པའི་རྒྱ་མི་འདྲ་བར་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་ཞིག་པ་དང་སྟོང་
 བསྐལ་གྱི་རྗེས་སུ་ཆགས་ཚུལ་པལ་ཆེར་འདྲ་ལ། པལ་ཆེར་གྱིས་མཛོད་
 ལས། ཆགས་པ་དང་པོའི་རྒྱུ་ནས་ནི། ། དཔྱལ་བའི་སྲིད་པའི་བར་དུའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་འབྲུ་མ་ནོན་པར་ཆགས་པའི་ཐོག་མ་འོག་གཞིའི་རྒྱུ་
 དཀྱིལ་ཡིན་སྟེ་པ་དང་། ལ་ལས་མཛོད་ལས། བར་གྱི་བསྐལ་བ་དབག་མེད་
 རས། །ཆེ་ལོ་བརྩ་བའི་བར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་འབྲུལ་ནས་
 བསྐལ་བ་དང་པོའི་སྤྱིང་འདྲིའི་འགོ་བ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ་དེ་ནས་ཡ་ཐོག་
 འཛིན་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གནས་བསྐལ་གྱི་ཡ་ཐོག་མགོ་འཇམ་སྤྱིང་བའི་
 ཆེ་ལོ་དབག་མེད་བརྩམས་མ་ཐག་ནས་འཛིན་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་བརྒྱུད་
 བྱིན་ནས་འཛིན་སྟེ་པ་སོགས་འབྲུལ་བ་སྣ་ཆོགས་སྤྱང་བ་ནི་བོད་འདིར་པོ་
 ཆོད་དང་སྤྱི་བཟོལ་སྤྱི་བ་ལ་མཁས་པ་དང་གྲུབ་ཐོབ་ཏུ་རེ་བའི་ལངས་ཤོར་གྱི་
 སྟོན་ཏམ་ཡིན་ལ། དང་པོ་མི་འཐད་དེ་མེ་འཇིག་ལྟ་བུའི་ཆེ་ཐོག་མར་ཆངས་
 པའི་གཞལ་མེད་ཁང་། དེ་ནས་ཆངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་གྱི་གཞལ་མེད་
 ཁང་ནས། འཐབ་བྲལ་གྱི་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་ཡས་རིམ་ནས་ཆགས།
 དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱུ་རྒྱ་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་དང་། སྤྱིང་རི་རབ་རྣམས་རིམ་
 པས་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དང་པོར་ནི་ཆངས་པའི་
 གཞལ་མེད་ཁང་འབྲུང་ངོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ནི་འཐབ་བྲལ་བའི་བར་དུའོ། །དེའི་
 འོག་ཏུ་ནི་རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སའི་དངོས་གཞི་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སྟོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་མངོན་པར་
 གྲུབ་ནས། སྤྲ་མ་ཁོ་ན་བཞེན་དུ་བསྐལ་བ་དང་པོའི་སྤྱིང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་
 ཉིད་གྱིས་འོད་གསལ་གྱི་ལྷའི་རིགས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཤི་འཕོས་ནས་
 འདིར་སྤྱེ་བར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་གོང་མ་དང་

ཤིན་ཏུ་འགལ་ལོ། །ཚུལ་འདིས་ལོག་རྟོག་དུ་མ་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཆེ་ད་དུང་ཉི་ཟླ་མ་བྱུང་བར་དུ་ལོ་
 དང་ཞག་སོགས་མེད་པས་ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་སྐབ་པའི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་གི་ཉི་ཟླ་མ་བྱུང་བར་དུ་ཉིན་ཞག་ལོ་སོགས་མེད་པར་
 བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། ཡང་ཆགས་བསྐྱལ་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གཟུགས་
 ཅན་ལྟ་བུ་ཆེ་དཔག་མེད་སྐབ་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལ། བྱེད་ཅག་གིས་
 ཆེ་ལོ་དཔག་དུ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་
 སྐབ་པ་ལ་ཆགས་བསྐྱལ་དུ་གཏོགས་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་གི་བ་ནས་གནས་
 བསྐྱལ་དུ་གཏོགས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱེད་པར་གཉིས་སོ་སོར་འཛོག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ཟླ་བྱུང་ནས་ཀྱང་མི་ཆངས་སྟོང་མ་བྱུང་བར་དུ་དགོ་
 བཅུ་རྫོགས་པར་སྟོང་པ་ལ་བྱི་མ་མེད་པར་འདུལ་ལུང་ནས་བྱུང་ལ་མི་དགོ་བ་
 གང་ཡང་མ་སྟུང་པར་དཔྱལ་བར་སྟེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡན་ཆད་དུ་
 དཔྱལ་བ་བརྒྱད་མ་ཆང་བས་ཆགས་བསྐྱལ་གྱི་མཐུག་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར།
 མ་རྫོགས་པའི་འབྲས་ཐོས་པ་ནས་པོ་མོའི་དབང་པོ་བྱུང་ཞིང་མི་ཆངས་སྟོང་
 བྱུང་ལ་དེ་སྟོང་མཁན་བཟང་སྟུན་གྱི་སྟེ་བ་དང་། དེ་ནས་འབྲས་དེ་ལ་ལེ་ལོས་
 གསོག་འཛོག་བྱས་པས། མི་སྟེ་བར་ཞིང་རྣམས་བགོས་པར་འཕྲོག་པ་
 སོགས་ཆོམ་རྒྱན་གྱི་ཐོག་མ་དེ་ནས་བྱུང་ལ་དེ་ནོར་ཅན་གྱི་སྟེ་བར་བཤད་པ་
 དང་། དེ་དག་དགག་པར་ཞིང་དཔོན་བསྐྱོས་ཤིང་ཞིང་གི་དུག་ཆ་སྟེར་བར་
 བྱས་པས། སྟེ་དགུ་ཀུན་དགའ་བས་རྒྱལ་པོ་མང་པོས་བཀྱར་བ་ཞེས་མིང་
 ཆགས་པ་དེ་ནི་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྟེ་བ་ཡིན་ལ་རྒྱལ་རིགས་ཐོག་མར་དེ་
 ནས་བྱུང་། དེ་ནས་ཁྱིམ་བདག་ནས་ཡིད་ཕྱིར་སྟོགས་པ་དེ་དག་ལ། ལྷ་མེ་ཏ་
 ཞེས་པ་བོད་རྣམས་དུ་ཟུར་ཆགས་སྟེ་བམ་ཟེའི་རིགས་དེ་ནས་བྱུང་། དེ་ནས་ཡང་

ཀུན་པོ་ལ་ཆད་པ་བྱས་པས་འགའ་ཞིག་སྐྱག་ནས་རྩོན་སྤྲོས་སོགས་བྱང་བ་
 རྣམ་མི་དགོ་བའི་ལས་ལམ་དབང་གིས་ཆེ་ལོ་མར་གྱི་བ་རྣམ་གཞས་བསྐྱལ་
 གྱི་ཡ་ཐོག་གི་མགོ་བཞག་ན་མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མར་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ས་ལས་རིགས་བཞི་པོ་དེ་བྱང་བ་ན། སྤྱག་པ་དང་མི་སྤྱག་པའི་འགོ་བ་ལྔ་
 མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀུན་ཏུ་ཚོམ་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་
 ཅན་གང་ཡང་བྱང་བ་ཞིག་བདག་པོར་གྱུར་པའི་ལས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
 པ་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་ན་གཤིན་རྗེའི་རྒྱལ་པོར་སྦྱེ་བར་
 འགྱུར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་སྤང་མ་རྣམས་ནི་སྤྱལ་བ་ལྔ་
 བྱར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །གཞོན་པ་དང་ལྷགས་ཟངས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 དང་། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་མེ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 ལ། འདིས་དཔྱལ་སྤང་ལ་སེམས་ཅན་གྱིས་བྱབ་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་ལ་
 འགོ་བ་མིན་པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་སོགས་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
 འདུལ་བ་ལུང་སོགས་དང་། བརྗོད་ལས་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ལས་གྱི་ལམ་ལྷགས་
 པས། །ཆེ་སྤང་། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་རྣམས་དེ་ལྟར་ལས་གྱི་ལམ་
 རྣམས་འཕེལ་བ་དང་མི་རྣམས་གྱི་ཆེ་ཁད་གྱིས་བྱང་བྱར་འགྱུར་ཏེ། བ་མར་
 མི་ཆེ་ལོ་བརྩུ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། བྱད་པར་དུ་དེ་ལས་ཀྱང་གསལ་བ་
 བྱི་མཛོད་ལས། བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་དཔག་མེད་ནས། །སོགས་གྱི་རང་འགྲེལ་
 ལས། ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམས་འགྲིབ་པ་ན་ཆེ་ལོ་བརྩུ་བའི་བར་དུ་འགྱུར་ཏེ།
 འདི་ནི་ཆགས་ནས་གཞས་པ་རྣམས་གྱི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་དང་པོ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟོད་ཆགས་རྗེས་སུ་ཆངས་པ་སོགས་
 གསུངས་ཏེ། ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་སྤྱབ་པ་ཡན་ཆད་བརྩུད་ཆགས་དུས་ཡིན་ལ།
 དེ་ལ་བར་བསྐྱལ་བརྩུ་དགྲ་སོང་བ་དེའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་

ལས། འཛིག་རྟེན་ཆགས་པ་ན། མི་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་བར་གྱི་
བསྐྱལ་བ་བརྩ་དགུ་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་འགྲིབ་པ་
ན་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུགས་གསུམ་པ་བརྒྱད་ཁྲི་ནས་འཛིན་པ་ས་སྟེ་
དང་མཐུན་ཡང་བྲེད་གྱིས་ཡ་ཐོག་རྒྱུ་པ་དང་དེ་ཡང་མཛོད་ཆོག་དེའི་
དགོངས་པར་མི་འགོ་སྟེ། ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་གི་ཅམ་ནས་བརྒྱད་ཁྲིར་འགྱུར་
བ་ལ་ལུང་རིགས་དུ་མས་གཞོད་པར་རྟོགས་སྟེ་བའི་བྱིར། དེས་ན་གངས་
ཅན་གྱི་བརྒྱེད་ཆེན་པོ་བཅོམ་ལྷན་རལ་གྱི་འཁྲུག་གིས་ཀྱང་ཆེ་ལོ་དཔག་
མེད་བྱེ་བའི་འབྲུ་མཛད་པ་ནི་ཆོག་ལ་ལམ་རྒྱས་ཡོད་པ་ཅམ་མོ། །

གཉིས་པ་མི་འདྲ་བ་ནི། ཆ་འདྲ་ཡང་། །འདོད་པ་སོ་དྲུག་གནས་རིགས་
བཅོ་བརྒྱད་གཟུགས། །རི་དབྱིབས་སོགས་མིན་དེས་པའི་ལས་འདག་
སོགས། །ལུང་སོགས་དབྱེ་ཚུལ་དགེ་སོགས་མི་འདྲ་ཡང་། ། ཞེས་པ་ལ། མི་
འདྲ་བ་སྤྱིར་བསྟན། གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྫོད་བརྩུད་
ཆགས་བསྐྱལ་འཛིག་བསྐྱལ་གནས་བསྐྱལ་སྟོང་བསྐྱལ་གྱི་བར་བསྐྱལ་མིང་
དང་གངས་འདྲ་ཡང་དོན་མི་འདྲ་བ་སྤྱིར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆགས་ཚུལ་
ཡང་མཛོད་པ་གཉིས་ལས་ཆར་གཉའ་ཤིང་ཅམ་བབས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་
ལུང་སོགས་ལས་ཀྱང་སྤྲང་ལ། མདོ་ལ་ལ་ན་སྤྲིན་ཡང་མི་འདྲ་བ་སོ་གཉིས་
དང་། ལུན་ཡང་བར་བསྐྱལ་བརྩ་དགུ་ཏུ་བབས་པར་བཤད་ལ། ཆར་ཡང་
བར་བསྐྱལ་ལྷ་ལ་གཤོལ་མདའ་ཅམ་དང་། དེ་ལྷ་ལ་སྤྲང་པོའི་པོ་མཆན་ཅམ་
སོགས་བབས་པར་བཤད་པ་དང་། དེས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་བར་དུ་བྱུང་
པར་བཤད་དེ། ཡབ་སྐུ་མཛལ་བའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གང་འཛིག་
རྟེན་འདི་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་དུས་དེ་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་
འཆགས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོ། རྣམ་མཁའ་འདི་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤྲིན་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་

ཤིའི་ཚོགས་སྐྱམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་འབྲིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་འབྲིགས་པས་
 ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་ཤིའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་
 འདི་ཐམས་ཅད་གཡོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་བསྐྱལ་བ་བར་མ་ལྗེའི་བར་དུ་
 གཤོལ་མདའ་ཙམ་གྱི་ཆར་གྱི་རྒྱུན་འབབ་པོ། །བསྐྱལ་བ་བར་མ་ལྗེའི་བར་དུ་
 སྤང་པོ་ཆེའི་པོ་མཚན་ཙམ་གྱི་ཆར་འབབ་པོ། །བསྐྱལ་བ་བར་མ་ལྗེའི་བར་དུ་
 རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཆར་འབབ་པོ། །བསྐྱལ་བ་བར་མ་ལྗེའི་བར་དུ་ཐིགས་པ་
 ཆེན་ཤིའི་ཆར་འབབ་པོ། །དེས་ས་འདི་ནས་ཆངས་པའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་བར་
 དུ་རྒྱས་བྱུང་པར་གང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ལ། རིའི་གོ་རིམ་དང་
 གངས་གྲང་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་སྣང་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་
 དག་དང་། གཉེན་ཤིང་འཛིན་དག་དང་། ལྷ་ལྷུང་འཛིན་དག་དང་། གཤོལ་
 མདའ་འཛིན་དག་དང་། རྩོམ་འཛིན་དག་དང་། སེང་ལྗེང་ཙན་དག་དང་། རྣམ་
 པར་འདུད་དག་དང་། རི་རྩ་རྩ་དག་དང་། བལྟ་ན་སྤྱད་དག་དང་། བལྟ་ན་སྤྱད་ཆེན་
 པོ་དག་དང་། ཐེར་སྟེ་དག་དང་། སྟོས་གྱི་ངད་ལྗང་དག་དང་། གངས་རི་དག་
 དང་། དེ་མིན་པའི་རི་ནག་པོ་དག་གནས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྟེན་
 ཆེན་དེ་ཉིད་སྣང་བ་ལས། མདོ་བླ་པ་ཉེར་བཞག་ལས། རུབ་བ་ལང་སྟོད་
 པའི་ལུས་ཤིང་རྒྱ་ལ་བདུན་བཅེགས་པའི་ཆད་ཙམ་པ་དང་། །ཤར་ལུས་
 འཕགས་པོའི་མི་རྣམས་ཤིང་རྒྱ་གོ་རྟེན་སྟོང་པོའི་ཆད་དང་མཚུངས་པ་ཙམ་གྱི་
 ལུས་སུ་བཤད་པས་མཛོད་དང་མི་མཐུན་ལ། གཞན་ཡང་མདོ་བླ་པ་ཉེར་
 བཞག་ཏུ་བ་ལང་སྟོད་པའི་མི་རྣམས་རུ་མ་གསུམ་པ་དང་། །འཇམ་བྲུ་གླིང་
 པའི་སྐྱལ་གྱིས་མིག་གི་སྟོན་སྐྱོན་སྐྱོན་པ་ལྟར། བ་ལང་སྟོད་པའི་མི་རྣམས་
 གྱིས་སྐྱོན་ཤིང་བྱི་འཛིན་ལ། རི་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་
 རྣམས་གྲང་མཐོང་བ་དང་། །ཤར་ལུས་འཕགས་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱི་མིག་གིས་

མཆོན་མོ་ཐུན་པའི་ནང་གི་གཟུགས་རྣམས་ཀྱང་ཉིན་མོ་དང་བྱེད་མེད་པར་
 མཐོང་ཞིང་། མདའ་འཕངས་པས་སྒྲིབ་པ་ཅིམ་པན་ཆད་ཀྱི་སྒྲ་མི་ཐོས་པ་
 མཛོད་དང་གདགས་པ་དང་ས་སྡེ་སོགས་ནས་མི་འབྱུང་བའི་རྣམ་བཞག་མང་
 ཏུ་གསུངས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེར་མ་ཟད་རི་རབ་
 ཀྱང་ཚུའི་སྟོང་ཏུ་ཡང་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པ་དང་། སྒྲིང་སོ་
 སོའི་ཆད་ཀྱང་མི་མཐུན་པ་སོགས་ཡོད་དེ། ཡབ་སྲས་མཇམ་བཤམ་འདི་ལྟ་
 སྟེ། རྒྱ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་དཔག་ཆད་བཞི་ཁྲི་གཉིས་སྟོང་ནས་འགོ་སྟེ་ཞེས་
 དང་། དེ་ཉིད་ལས། སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 གནས་པ་དང་། རམས་སུ་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་ལ། རྒྱར་
 དཔག་ཆད་དྲུག་ཁྲི་ཡོད་པའི་ས་ཆེན་པོ་ཞེས་དང་། དན་པ་ཉེར་བཞག་གི་
 བཤད་ཚུལ་རྒྱུ་ཆེན་དེ་ཉིད་ལས། རི་རབ་ཀྱི་ཆད་ཀྱང་སྟོང་ཏུ་འཕགས་པ་
 བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དང་འོག་ཏུ་ཡང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཏུ་བཤད་ཅིང་། ཁ་
 འོག་ཀྱང་རི་རབ་ཀྱི་ཤར་དབུལ། ལྷོ་བྱི་རྒྱུ། ལུབ་གསེར། བྱང་ཤེལ་དཀར་
 པོར་བཤད་ལ། ཉི་མའང་ལྷན་པོའི་ཅེ་མོའི་ཐད་ནས་འཆར་བ་ལུབ་པ་དང་སྒྲི་
 དགྲ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཡར་འཕེལ་བ་ན་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ཡང་དཔག་ཆད་
 བརྒྱ་བར་འབྱུར་བ་དང་། སྒྲིང་བཞིའི་ཆད་ཀྱང་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་ནི་དཔག་ཆད་
 སྟོང་ཕྲག་བདུན་ཡིན་ནོ། །བ་ལང་སྟུང་ནི་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཤར་གྱི་
 ལུས་འཕགས་པོ་ནི་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྲག་དགྲུ་ཡིན་ནོ། །བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྟན་
 ནི་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། གསེར་གྱི་རི་
 ལས་བརྒྱལ་བའི་རི་རབ་དང་ཉེ་བ་རྣམས་ན་ཡང་སྒྲིང་མི་འདྲ་བ་ཏུ་མ་དང་།
 མཆོ་དང་རི་མི་འདྲ་བ་ཏུ་མ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཕྲག་ཏུ་མའི་ཆད་དང་ལྷན་པ་ལ་
 སོགས་པ་མཐའ་ལས་པ་ཞིག་བཤད་ལ། གསེར་གྱི་རི་པོ་སྟོང་ཕྲག་དྲུག་ཅུ་

བ་རྣམས་ཀྱི་དབྱུས་ན་ལྷན་པོ་གནས་ཞེས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་གསེར་གྱི་རི་
 བདུན་གྱི་གྲངས་ཀྱང་མ་བཤད་ཅིང་གསེར་གྱི་རི་བོའི་དབང་དཔག་ཆད་ཁྱི་
 སྒྲག་དྲུག་ཅུ་བཤད་པ་སོགས་མངོན་མངོད་དང་ས་སྟེ་གཉིས་ཀ་དང་མི་
 མཐུན་པ་ཆེ་ཞིང་དུས་འཁོར་དང་ཡང་གཏན་མི་མཐུན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་མདོ་
 དང་ལུང་གཞན་ལས་ཀྱང་མངོན་པ་དང་དུས་འཁོར་གཉིས་ཀ་དང་མི་མཐུན་
 པའི་རྣམ་བཞག་ཟུར་ཅམ་མང་དུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་
 མཇེད་འཇིག་རྟེན་འདི་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འཇིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐ་དད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དག་མ་དག་གི་འཇིག་རྟེན་ལ་
 མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཆད་བཞག་དཀའ་སྟེ་གདུལ་བྱའི་ལས་ཉོན་སྦྱོད་པའི་མཐའ་
 མ་བཀག་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ཡང་མཐའ་ལས་
 པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཁ་ཅིག་
 ས་ལྟ་བུར་འདུག་གོ། །ཁ་ཅིག་སྣ་ཆོགས་པ་སྒྲའི་དབྱིབས་སུ་འདུག་གོ། །ཁ་
 ཅིག་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས་སུ་འདུག་གོ། །སྟེང་གཡོགས་མེད་པ་དང་། སྟེལ་ཞི་
 དང་། སྟིལ་ཚུགས་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་
 སྟོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཙུ་འདེབས་པའི་ནང་གི་སྟོན་ལམ་དྲུག་པ་ཞིང་ཁམས་
 མཐའ་ལས་བར་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་འཇུག་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ས་བཙུ་པ་
 ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། ཐ་གྲུ་ཆེ་བ་དང་། ཆད་མེད་
 པ་དང་། སྒ་བ་དང་། རགས་པ་དང་། འཆོལ་བ་དང་། སྟེང་གཡོགས་མེད་ཅིང་
 གཞི་ཕྱལ་བ་དང་། འཇུག་པའི་ཁྱིམ་ཅན་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། དབྱིག་
 གཉན་གྱིས་དེའི་འགྲེལ་བར། དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཐ་གྲུ་ཆེ་བ་དང་།
 ཆད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟེང་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསུམ་
 པོ་དག་གོ། །སྒ་བ་ནི་གང་དག་ན་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཡོད་པ་རྣམས་སོ། །རགས་པ་

ནི་གང་དག་ན་ཡིད་ཀྱི་ལུས་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་རྣམས་སོ། །འཆོལ་བ་ནི་གོ་
 རིམས་སུ་མི་གནས་པ་རྣམས་སོ། །སྟོང་གཡོགས་མེད་ཅིང་གཞི་བྱལ་བ་ནི་
 བྱིས་གནས་པ་མ་བྱས་པ་རྣམས་སོ། །འཇུག་པའི་བྱིས་ཅན་ནི་བྱིས་གནས་
 བ་བྱས་པ་རྣམས་ཏེ་འདི་ནི་མཐའ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།
 འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རོ་བོ། གནས་ཚུལ། རྣམ་དབྱིབས། དེས་ཆོག་
 ལྡེལ་ལས། དང་པོ་མ་དག་པའི་དེ་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་ལས་ཀྱིས་སྣ་
 ཆོགས་བྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལས་ཀྱི་ས་བོན་བྱང་པར་ལས་འབྲས་བྱ་
 སྣ་ཆོགས་སྟོན་པ་བཞིན་ཏེ། སལ་ཆེན་ལས། རི་ལྟར་ས་བོན་བྱང་པར་
 ཀྱིས། །འབྲུ་རྣམས་སྣ་ཆོགས་སྟོན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་
 ཀྱིས། །སེམས་ཅན་རྣམས་དང་ཁིང་འབྱུང་དོ། །ཞེས་སོ། །དག་པའི་ཁིང་ནི་
 ལྟའི་རྒྱས་པས་མཁའ་ལ་སྟོན་ཆགས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོན་བྱང་
 སེམས་དུས་སུ་སྟོན་ལམ་བཟུང་པའི་དབང་གི་སྣ་ཆོགས་སུ་བྱུབ་སྟེ། སལ་
 ཆེན་ལས། ལྟའི་རྒྱལ་པོས་སྟོན་བྱང་རྣམས། །ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ལ་སྟོན་
 བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་སྟོན་ལམ་ཀྱིས། །ཁིང་རྣམས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་
 བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་རོ་བོ་ནི། མ་དག་པའི་དེ་ནི་ལས་ཉོན་
 ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་ན་མ་དག་ལ། དག་པའི་དེ་ནི་ལས་ཉོན་ཀྱིས་མ་བསྐྱེད་པར་
 སྟོན་ལམ་ལས་བྱུབ་པས་ན་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མ་དག་ཚུལ་ཡང་། སལ་ཆེན་
 ལས། ཁིང་གི་དབྱིངས་རྣམས་ལ་ལ་ནི། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་
 གནས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལས། །ཆོས་ཉིད་དེ་དག་དེ་ན་
 ལྡང་། །ཞེས་གསུངས་པས་དབྱིངས་ནི་ཁམས་ཏེ་ཁམས་ལ་ལར་ཉོན་མོངས་
 བས་སེམས་ཅན་ལ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ནམ་ངང་
 ཚུལ་ཀུན་སྣང་ཞེས་བཤད་ཅིང་། དག་ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ཁིང་རྣམས་

ལ་ལ་འོད་བཏང་བ། །རིན་ཆེན་རང་བཞིན་དེ་མ་མེད། །རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་པ་དེ་
 མེད་དག། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ས། །ཞེས་གསུངས་པས་
 དེ་མེད་སྣ་མ་ནག་ཉོག་མེད་པ་དང་སྤྱི་མ་ལས་ཉོན་དེ་མས་མ་བསྐྱད་པའི་དོན་
 རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་པ་ནི་ཞིང་ལའང་སྤྱར་ལ་གཙོ་བོར་སྤྱག་ཀུན་སྣ་ཆོག་པ་ཀྱི་དེ་
 མ་མེད་པར་བྱས་ན། ཀུན་བཏུས་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གང་ཡིན་
 པ་དང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གང་ཡིན་པ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པ།
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱང་བ་འདི་མཐའ་དག་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་
 བདེན་པའོ། །ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ནི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་
 པ་མིན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱང་བ་མིན་གྱི། སྣོན་ལམ་
 དང་དགོ་བའི་ཅ་བའི་དབང་གིས་བྱང་བ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་
 མཐུན་ལ་འདི་ཉོན་ཐོས་སྟེ་བ་པལ་ཆེར་གྱིས་མི་འདོད་ཀྱང་དབྱ་སེམས་ཀུན་
 བཞེད་ལ་སྤྱིར་སོ་སྤྱིར་གཟུགས་ཕྱང་ལ་སྤྱག་བདེན་དགོས་ཀྱང་། དག་ཞིང་
 སོ་སྤྱིར་གཟུགས་ཕྱང་དེ་མ་ཡིན་པའི་དམིགས་བསལ་གཅེས་སོ། །གསུམ་
 པ་གནས་ཚུལ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་ཏེ་དང་། འབྱུང་བ་ལ་དང་འོད་ལ་
 དང་། སངས་རྒྱས་སྤྱི་བྱིན་ལ་གནས་པ་སོགས་ཡིན་ཏེ། པལ་ཆེན་ལས།
 ཞིང་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་ལ་ལ་དེ་མེད་འོད་ཅན་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ལ་གནས། །
 སྤྱང་བའི་སྤྱང་པའི་འོད་ཅན་ནོར་བུའི་རྒྱ་མཚོ་དག་ལ་ལེགས་པར་གནས། །
 ཞིང་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་དང་དབྱས་མེད་རྒྱ་ཆེན་པར་སྤྱི་རྒྱ་མཚོ་དག་ལ་
 གནས། །ཞིང་རྣམས་རྒྱ་མཚོའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱིངས་རྣམས་ལ་ལ་སངས་
 རྒྱས་བྱིན་ལ་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིས་རིམ་བཞིན་དུ་ཞིང་ཁམས་དེ་
 མེད་ཀྱི་འོད་ཅན་མཁའ་ལ་དང་། སྤྱང་བའི་སྤྱང་འོད་ཅན་ནི་ནོར་བུའི་རྒྱ་མཚོ་

ལ་དང་། ཞིང་མཐའ་དབྱང་སྟེ་མཐའ་དབྱངས་མེད་པའི་རྒྱ་ཆེན་ནི་བསྐྱའི་མཆོ་
 ལ་དང་། དེ་ལ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལ་གནས་པར་བཤད་པས་སོ། །བཞི་བ་
 རྣམ་པ་དང་དབྱིབས་ནི། འོར་བུ་དང་། རྒྱ་མཆོ་དང་། རི་རབ་དང་། རོ་རྩེ་དང་།
 སང་གོ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་གམ་དང་། ཁྱི་དང་། བསྐྱ་དང་། བིག་དང་། མཛོད་སྟེ་
 དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱག་ལྟ་བུ་སོགས་ཡོད་དེ། བལ་ཆེན་ལས། ཕྱོགས་
 རྣམས་ཀུན་ན་ཞིང་རྣམས་རྒྱ་མཆོ་སྤང་། །ལ་ལ་རྒྱུ་མ་པོ་ལ་ལ་བྱར་གསུམ་
 སྟེ། །དེ་དག་ལ་ལ་ཕྱོགས་ནས་གྲུ་བཞིར་གནས། །འོར་བུ་བསྐྱའི་འཁོར་ལོ་
 ཡན་ལག་བརྒྱད། །ཀུན་ཀྱང་ལས་རྣམས་རྒྱ་མཆོ་རྣམ་པར་གྱིས། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ཞིང་ལ་ལ་ན་སྤྱིང་བཞི་ཡོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་དང་།
 སྤྱིང་བཞི་མེད་པ་བདེ་བ་ཅན་ལྟ་བུ། ལྟ་མི་རྣམས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་པ་དང་།
 སངས་རྒྱས་རི་རབ་འོད་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ན།
 འཇམ་སྤྱིང་ལ་དཔག་ཆད་བྱེ་བ་དང་། གཞན་གསུམ་ལ་བརྒྱད་ཁྱི་རེ་རེ་ཡོད་
 པ་དང་། མཛོད་དགའི་ཞིང་ན་གསེར་དབྱལ་གྱི་སྐྱུ་ལ་འཛིགས་ཏེ་སུམ་ཅུ་
 ཅུ་གསུམ་དུ་འགྲོ་བར་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞིང་ལ་ལར་འོད་མེད་པ་
 དང་ཡོད་པ་གཉིས་དང་། ཡོད་པ་ལའང་ལྟའི་དང་། ཁྱི་གྱི་དང་། ཉི་ཆའི་དང་།
 རང་གི་དང་། རིའི་དང་། ཡིང་གི་དང་། འོར་བུའི་དང་། མར་མའི་དང་། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་དང་། བསྐྱའི་དང་། སྟོས་སྟེའི་འོད་ཅན་སོགས་ཡོད་དེ། བལ་ཆེན་
 ལས། ཞིང་རྣམས་ལ་ལ་འོད་མེད་དེ། །སུན་པའི་འཛིགས་པ་ཡིན་ཏུ་ཆེ། །
 རེག་ན་སྟག་བསྐྱལ་སྟེ་གྱི་འབྲ། །བལྟ་ན་མི་བད་སྟེ་ཡང་གཡལ། །ཞིང་རྣམས་
 ལ་ལ་ལྟ་འོད་ཅན། །ལ་ལ་ཁྱི་གྱི་འོད་ཅན་ཏེ། །ལ་ལ་ཉི་ཆའི་འོད་དང་
 ལྟན། །ཞིང་རྣམས་ལ་ལ་རང་གི་འོད། །ཡིང་གི་འོད་ཅན་ངི་མ་མེད། །ལ་ལ་
 རིའི་འོད་ཅན་ཏེ། ། ཞིང་རྣམས་ལ་ལ་འོར་བུའི་འོད། །ལ་ལ་མར་མའི་འོད་

ཅན་ཏེ། །ཞིང་རྣམས་ལ་ལ་སངས་རྒྱས་འོད། ། ། །ཞིང་རྣམས་ལ་ལ་བསྐྱེད་
 འོད། །སྒྲོས་ཆུའི་འོད་དང་ལྡན་པའང་ཡོད། །སྒྲོན་ལམ་དབང་གི་རྣམ་པར་
 སྤྱངས། ། །ཞེས་གསུངས། །འཇམ་དཔལ་ཞིང་བཀོད་ལས་སངས་རྒྱས་ཞོར་བུ་
 བཅེགས་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཞིང་ཉི་ཟླ་མེད་པར་སྒྲིན་མཆོམས་ཀྱི་ཞོར་བུས་
 གསལ་བ་དང་། །སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོར་མི་འཇུག་ཞིང་ན་ཞིང་བྱེ་བ་ཁྲག་
 གྱིག་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱའི་ཟླ་རེ་རེས་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་། །དེ་ཉིད་ལས།
 རྒྱན་དང་ཚུལ་རྣམས་ཐ་དད་པར། །སྒྲ་ཆོགས་མིག་ཡོར་ལྟ་བུར་སྤང་། །
 གསུངས་པ་ལྟར། །ཞིང་ལ་རྒྱན་ཡོད་མེད་གཉིས་དང་ཡོད་པ་ལ་ཡང་རིན་པོ་
 ཆེ་དང་དཔག་བསམ་ཤིང་སོགས་ཀྱི་ཐ་དད་པར་བཤད་པ་དང་། །དེ་ཉིད་ལས།
 །ཞིང་རྣམས་ལ་ལར་སངས་རྒྱས་མེད། །ཞིང་རྣམས་ལ་ལར་སངས་རྒྱས་
 བཅས། །ལ་ལའི་ཞིང་ན་སངས་རྒྱས་གཅིག །ལ་ལ་སངས་རྒྱས་མང་པོའོ། །
 །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞིང་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་མེད་གཉིས་དང་། །ཡོད་པ་
 ལའང་ཞིང་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་དུ་སངས་རྒྱས་གཅིག་དང་ལྡན་པ་བདེ་བ་
 ཅན་དང་། །བདེ་གཤེད་ཀུན་བཟང་གི་ཞིང་མིག་མི་འཇུག་ལྟ་བུ་དང་། །དུས་
 གཅིག་ལ་ཞིང་གཅིག་ལའང་འཇམ་གླིང་གི་གངས་ལྟར་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་
 བ་མི་མཛེད་ཀྱི་ཞིང་འདི་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདི་ལ་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་ལ་ལས་གཅིག་
 ལས་མེད་ཟེར་གྲང་པལ་ཆེར་གྱིས་སྒྲ་མ་ལྟར་འདོད་དོ། །ཞིང་གི་གནས་ཆད་
 བསྐྱལ་བ་གཅིག་དང་། །བཅུ་དང་། །རྒྱལ་གངས་དང་། །བྱེ་བར་གནས་པ་སོགས་
 ཡོད་དེ། །དེ་ཉིད་ལས། །ཞིང་རྣམས་ལ་ལ་བསྐྱལ་བ་ཅོམ། །ལ་ལ་བསྐྱལ་བ་
 བཅུ་བ་སྟེ། །ཞིང་རྣམས་ལ་ལ་རྒྱལ་མཉམ་པའི། །བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་བརྗོད་པ་
 ཡིན། །ཞེས་སོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐད་ཀར་མཐའ་མེད་གྲང་སྟངས་འོག་
 ལ་མཐའ་ཡོད་པར་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་ལ་ལ་འདོད་གྲང་། །ཐེག་ཆེན་པ་བཟང་སྟོད་

ལྟར་སྟོགས་བརྩའི་འཇིག་རྟེན་མཐའ་མེད་པར་འདོད་དོ། །ལྟ་བུ་དེས་ཆོག་ནི།
བརྩད་གྱི་སེམས་ཅན་གནས་པས་ན་སྟོད་དང་། འཇིག་པ་དང་ལྟན་པས་ན་
འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ། སྟོང་གསུམ་མི་མཛེད་འདི་ལའང་མི་འབྲ་བ་བྱེ་བྲག་དུ་
བཤད་ན་སྒྲིང་བཞི་རི་རབ་ཉི་ལྔ་ནས་ཆངས་པའི་འཇིག་རྟེན་མན་ཆད་རེ་རེ་
སྟོང་ལ་སྟོང་སྟེ་བྱུང་དང་། དེ་སྟོང་ལ་སྟོང་གཉིས་དང་སྟོང་བར་མ་ཟེར། སྟོང་
གཉིས་པ་དེ་སྟོང་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོར་བཤད་པ་རི་རབ་སོགས་
བྱེ་བུ་སྟེ་བྲག་བརྒྱ་ཡོད་པའི་མི་མཛེད་འཇིག་རྟེན་དུ་ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་སུ་མ་
ཟད་ཐེག་ཆེན་སྐབས་སུ་འང་གསང་འདུས་འབྲེལ་བ་སོགས་དུ་མར་པཎ་གྲུབ་
དུ་མས་བཤད་པ་ནི་ཐུན་མོང་བ་སྟེ་མཛོད་ལྟར་དུ་འདོད་དོ། །ཐེག་ཆེན་ཐུན་
མོང་མིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་པལ་ཆེན་ལྟར་བཤད་ན། འཇིག་རྟེན་འདི་
གཞི་ཀླན་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་སོགས་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་
རི་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་དང་མཉམ་པའི་སྟེང་ན་སྟོས་ཆུང་གི་རྒྱ་མཆོ་ཞོར་བུ་ཀླན་ནས་
སྟང་བའི་རྒྱན་དང་ལྟན་པ་ལ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཁྲིར་བ་འོད་
ཟེར་དང་ཟེ་བ་སྟོ་ཆོགས་པ། ཞེས་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྒྱ་མཆོ་གཞི་
དང་སྟེང་པོར་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པ་གནས་དེ་ནི་གྲུ་བཞི་པ་དོ་རྩེ་དང་ཞོར་
བུའི་འཁོར་ཡུག་ཅན་ཞོར་བུའི་རྒྱན་གྱིས་སྟོས་པ། མཐོ་དམན་མེད་པ་རིན་པོ་
ཆེ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲུབ་པ་དོ་རྩེ་ལྟར་སྟེ་བའདི་གནས་སོ། །དེའི་སྟེང་ན་
སྟོས་ཆུང་གི་རྒྱ་མཆོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བཛོད་དུ་མེད་པའི་རྒྱལ་དང་མཉམ་པ་
ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡང་དེ་སྟེད་གནས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་གཞི་གཞན་དང་
གཞན་ལ་གནས་པ། དབྱིབས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འདུག་པ། རོས་གཞན་
དང་གཞན་ལ་ལྟ་བུ། རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་འཇུག་པ། རྒྱན་གཞན་

དང་གཞན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་མཆོ་དབྱུས་མ་ལ་ནོར་བུའི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་
 ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞིང་དུ་མ་ཡོད་པའི་བརྒྱ་གསུམ་པ་ནི་
 མི་མཛད་འདི་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གྱི་ཕྱག་མཐིལ་ན་རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། ཆོས་གྱི་དབྱིངས་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། མེ་དང་། རྩ་
 དང་། སའི་ཁམས་རྒྱ་མཆོ་དང་། མེ་ཏྲོག་མཆོན་མེད་དང་། ཕྱག་མཐིལ་གྱི་
 རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཉེར་ལྷ་ཡོད་པའི་དབྱུས་མ་ནི་མི་
 མཛད་འདི་ཡིན་ནོ། །འདི་ལའང་ཁ་ཅིག་ ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཆོ་གཞི་སྟོང་མི་
 མཛད་སོགས་དུ་མ་རྒྱུད་པ་ནི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་རྒྱ་མཆོ་དང་། རྒྱ་མཆོ་དེ་
 ལ་སོགས་པ་དུ་མ་རྒྱུད་པ་མེ་ཏྲོག་རྒྱན་ཅན། དེ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་རྒྱུད་པ་
 འོག་མིན་ཆེན་པོ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སལ་ཆེན་ལས་མི་འབྱུང་བར་མ་ཟད་
 རབ་འབྱུམས་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱུད་ཅི་ཚུལ་ཡང་མི་སྤང་ལ་རྒྱུད་དག་དང་མི་མཐུན་
 བར་བཤད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་མཁམས་པ་མང་པོས་ཀྱང་། སྟོང་གསུམ་
 གྲེ་བ་སྤག་བརྒྱ་རྒྱུད་དང་པོར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ལ་ལས་རྒྱུད་གསུམ་པ་གྲེ་བ་
 སྤག་བརྒྱ་གཞི་སྟོང་མེ་ཏྲོག་བཀོད་པར་འཛིག་པ་དང་ལ་ལ་དེ་ཡང་མི་འཛིག་
 བར་ད་དུང་བར་དུ་རབ་འབྱུམས་རྒྱ་མཆོ་འཇུག་པ་དག་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་
 ཕྱག་རྟོག་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་མ་མཐོང་བའི་འོལ་ཆོད་དུ་འདུག་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྟོང་བཞི་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་དང་ཉི་ཟླ་ནས་ཆངས་
 པའི་འཛིག་ཏེན་མན་ཆད་གྲེ་བ་སྤག་བརྒྱ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་
 འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གོ། །སྟོང་གསུམ་ཆེན་པོ་གྲེ་བ་སྤག་བརྒྱ་གཞི་
 སྟོང་མེ་ཏྲོག་གིས་བརྒྱན་པའི་རབ་འབྱུམས་རྒྱ་མཆོའི་མཆོམས་སྐྱུར་གཅིག་
 གོ། །གཞི་སྟོང་མེ་ཏྲོག་གིས་བརྒྱན་པའི་རབ་འབྱུམས་རྒྱ་མཆོ་གྲེ་བ་སྤག་
 བརྒྱ་ལ་གཞི་སྟོང་མེ་ཏྲོག་གིས་བརྒྱན་པའི་རབ་འབྱུམས་གྱི་འཛིག་ཏེན་

ཁམས་ཀྱི་རྒྱུད་གཅིག་གོ། །གཞི་སྒྲིང་མེ་ཏྲོག་གིས་བརྒྱན་པའི་རྒྱུད་དང་པོ་བྱེ་
 བ་ཕྲག་བརྒྱུ་ལ་གཞི་སྒྲིང་མེ་ཏྲོག་གིས་བརྒྱན་པའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུད་
 བར་མ་གཅིག་གོ། །དེའི་རྒྱུད་བར་མ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱུ་ལ་གཞི་དང་སྒྲིང་པོ་མེ་
 ཏྲོག་གིས་བརྒྱན་པའི་རབ་འབྱམས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུད་གསུམ་
 བ་དང་དེ་ཉིད་རང་ལ་གཞི་དང་སྒྲིང་པོ་མེ་ཏྲོག་གིས་བརྒྱན་པའམ་བཀོད་པའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་འཛོག་གི་དེའི་བར་ལ་གཞན་མི་དགོས་པའི་
 སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྟོང་གཉིས་པ་སྟོང་ལ་སྟོང་གསུམ་ཆེན་པོ་འཛོག་པ་
 བཞིན་ནོ། །ཕྱག་ན་རྟོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུད་མེ་ཏྲོག་གི་གཞིའི་སྒྲིང་པོའི་རྒྱན་བཀོད་པ་དང་ལྷན་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་འཛིག་རྟེན་ཁམས་རབ་འབྱམས་དུ་མ་ངེས་པར་སྟོན་པ་ཡོད་དེ།
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རབ་འབྱམས་རེ་རེ་ངེས་པར་སྟོན་པ་རེ་རེ་ལའང་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་མཆོམས་སྟུར་བ་ངེས་པར་སྟོན་པའི་བཀོད་པ་རབ་
 འབྱམས་དུ་མ་ཡོད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡན་ཆད་
 ཀྱི་གཞི་སྒྲིང་མེ་ཏྲོག་བཀོད་པ་ལ་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱུད་གསུམ་དགོས་
 བ་དང་། དེ་ལ་མཆོམས་སྟུར་བ་དགོས་ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་ལས།
 རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་མཆོམས་སྟུར་བ་བཀོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆད་ནི་སྤྱིར་བཞིའི་
 འཛིག་རྟེན་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱུ་དང་། རིའི་རྒྱལ་པོ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱུ་དང་། རྒྱ་མཆོ་
 ཆེན་པོ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱུ་དང་། རྩ་བ་དང་ཉི་མ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱུ་དག་གང་གི་
 ཁོངས་སུ་འདུས་ཤིང་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སོ། །སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱུ་གང་གི་ཁོངས་སུ་འདུས་ཤིང་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དེ་མེ་
 ཏྲོག་གི་གཞིའི་སྒྲིང་པོའི་རྒྱན་བཀོད་པ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་

མཆའ་ས་སྟོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་ཤིང་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་གཅིག་
 ལོ། །མེ་ཏྲིག་གི་གཞིའི་སྟོང་པོ་རྒྱན་བཀོད་པ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་
 མཆའ་ས་སྟོར་བ་བྲེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་གང་གི་ཁོངས་སུ་འདུས་ཤིང་རྗེས་སུ་
 ཞུགས་པ་དེ་མེ་ཏྲིག་གི་གཞིའི་སྟོང་པོ་རྒྱན་བཀོད་པ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱད་གཅིག་ལོ། །མེ་ཏྲིག་གི་གཞིའི་སྟོང་པོ་རྒྱན་བཀོད་པའི་
 བྲེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་རྣམས་གང་གི་ཁོངས་སུ་འདུས་ཤིང་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དེ་མེ་
 ཏྲིག་གི་གཞིའི་སྟོང་པོ་རྒྱན་བཀོད་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱད་བར་མ་
 གཅིག་ལོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རབ་འབྱམས་བར་མ་བཀོད་པའི་རྒྱད་བྲེ་བ་
 ཕྱག་བརྒྱ་གང་གི་ཁོངས་སུ་འདུས་ཤིང་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དེ་མེ་ཏྲིག་གི་
 གཞིའི་སྟོང་པོ་རྒྱན་བཀོད་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བཀོད་པ་གཅིག་སྟེ།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དེས་སྟོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 རྒྱད་པ་སྟོན་པ་ན་ཡོངས་སུ་སྤངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་
 མི་མཛད་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ། རྗེ་མྱ་མས། མདོ་རྒྱད་གཞན་དང་
 བཤད་སྟོལ་མི་འདྲ་བའི། །ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྲེད་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད། །
 ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཕྱི་སྟོན་ནང་སྟེས་བུའི་རྩོ་
 རྗེ་ལུས་མཐུན་པར་ཆད་དབྱིབས་སྟོ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་གཞན་བསྐྱེད་
 རྩོགས་ཀྱི་ལྟའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆད་དབྱིབས་སོགས་ཁམས་བྱུག་དང་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་རང་རང་གི་སྤྲུགས་སུ་གྲགས་པའི་ས་བོན་སྦྱར་ཏེ་དབང་པོ་
 རབ་ལོ་གསུམ་སྟོགས་གསུམ་སོགས་ཆེ་གཅིག་ལ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་
 རྟེན་བ་འདིའི་བཤད་ཆུལ་རྒྱས་པར་བྱུང་བའི་དབང་ལྷག་རྗེ་ཞོར་བཟང་
 ཞབས་ཀྱིས་རྟེན་ཆེན་དེ་ཉིད་སྣང་བར་བལྟ་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟེན་
 ཆེན་དང་སྟེ་དོན་འོད་རྒྱན་རྗེས་འབྲང་བ་སོགས་ཀྱིས་ད་ལྟའི་བར་དུ་གསལ་

བར་བཤད་པ་དེར་ལྟ་ལ་འདིར་རྣམ་གྲངས་ཅམ་བཞོད་ན་ཡེ་ཤེས་ལེའུ་
 འབྲུམ་སྤག་ལྟར་བཤད་ཀྱང་ནང་སྦྱེས་བྱའི་ལུས་ལ་སྲིད་ཞེང་ལ་ཁྱུ་བཞི་ཡོད་
 པ་ལྟར་སྲིད་པ་གསུམ་མམ་ཁམས་གསུམ་གྱི་གནས་བསྐྱེམས་པའི་ཆུ་ཞེང་
 གཉིས་ཀར་དཔག་ཆོད་འབྲུམ་སྤག་བཞི་བཞི་སྟེ་ནང་སྦྱེས་བྱའི་ལུས་ལ་ཁྱུ་
 གང་བྱུང་བ་དེའི་དོད་ལ་ཕྱའི་སྟོད་ལ་འབྲུམ་སྤག་གཅིག་སྟུར་བའི་རིགས་པ་
 སྟུར་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། འགེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གྱི་ཆོད་
 འབྲུམ་སྤག་བཞི་སྟེ་ལུས་ཁྱུ་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་འོག་གཞི་རྒྱུང་
 དཀྱིལ་རྒྱམ་པོ་རྒྱར་དཔག་ཆོད་འབྲུམ་སྤག་བཞི་པ་དང་ནང་ལུས་གྱི་འདོམ་
 ལ་ཁྱུ་བཞི་སྟུར། དེའི་སྟེང་དུ་མེ་དཀྱིལ་རྒྱམ་པོ་འབྲུམ་སྤག་གསུམ་པ་དང་
 ལུས་ལ་དབྱང་ལྟ་ནས་ཁྱུ་གསུམ་སྟུར། དེའི་སྟེང་དུ་ཆུ་དཀྱིལ་རྒྱམ་པོ་རྒྱར་
 འབྲུམ་སྤག་གཉིས་དང་ལུས་ཁྱུ་གཉིས་སྟུར། དེའི་སྟེང་གི་དབྱུང་སྟུ་ས་
 དཀྱིལ་རྒྱམ་པོ་འབྲུམ་སྤག་གཅིག་པ་དང་ལུས་གྱི་བྲང་ཁྱུ་གང་སྟུར་ལ་དཀྱིལ་
 འཁོར་བཞི་རེ་རེའི་དཔང་ལ་སྟོང་སྤག་ལྟ་བུ་རེ་ཡོད་ལ་འཁོར་ཡུག་ལ་རང་
 རང་གི་སྟུམ་འགྱུར་ཡིན། དཀྱིལ་འཁོར་རང་རང་གི་མཐའ་གྲེན་དུ་འཕགས་
 པ་ལྟགས་རིལ་བྱ་བྱི་མ་བྱི་མ་མཐོ་བ་ཅན་ས་དཀྱིལ་མན་ཆོད་ལ་འབྲུམ་སྤག་
 གཉིས་ཡོད་པ་དང་། ལུས་ལ་རྒྱང་པ་ནས་རྐྱེད་པའི་བར་ལ་ཁྱུ་དོ་ཡོད་པ་
 དཀྱིལ་འཁོར་འོག་མ་གསུམ་རེ་རེའི་ནང་ན་དཔྱལ་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་རྒྱུང་
 དཀྱིལ་གྱི་སྤྱང་འོག་མར་དཔྱལ་བ་བདུན་པ་དུ་འཛོད་ཆེན་པོ་གནས་ལ། དེའི་
 གནས་ན་བརྒྱད་པ་རྩོ་རྩེ་དཔྱལ་བ་ཡང་གནས་པས་གནས་གཅིག་བྱས།
 སྟོང་ཆ་ལ་སྟུན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་དཔྱལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མེ་དཀྱིལ་ལ་
 ཆ་འོག་མར་མའི་དཔྱལ་བ་དང་། ཆ་གོང་མར་དུ་བ་མི་ཟད་པའི་དཔྱལ་བ་
 དང་། ཆུའི་ཆ་འོག་མར་འདམ་གྱི་ཆུ་ཡང་དག་ལྟར་པའི་དཔྱལ་བ་དང་ཆ་སྟེང་

མར་གྱེ་མའི་ཆུ་གྱེ་མ་ཡང་དག་ལྟ་བུ་པའི་དཔྱུལ་བ་གཉིས་དང་། ས་དཀྱིལ་ཆ་
 གཉིས་སུ་བལོས་པའི་འོག་མ་སྟོང་ཕྱག་ལྷ་གསེག་མའི་ཆུའི་དཔྱུལ་བ་དང་དེ་
 སྟོང་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་ལྷ་བལོས་པའི་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ལྷ་བརྒྱུད་ལྷ་མིན་
 མོང་དང་། དེ་སྟོང་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ལྷ་བརྒྱུད་མུའི་མོང་དང་། སའི་སྟོང་
 ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷན་པོ་ཆོད་ནི་འབྲུམ་ཕྱག་གཅིག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་ལྷན་པོ་འབྲུམ་ཕྱག་གཅིག་དང་ཆེད་པ་ནས་མགྱེན་པའི་འོག་གི་ཁྱ་
 གང་སྦྱར། དེའི་སྟོང་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་ལྷ་ནི་ལུས་མགྱེན་པ་སོར་དུག་དང་། དེ་
 སྟོང་སྟོང་ཕྱག་ལྷ་བཅུ་ལྷན་པོའི་གདོང་བར་གྲགས་པ་ལུས་ཀྱི་མཐོང་སྒྲ་
 མཆོམས་བར་གྱི་གདོང་ལ་སྦྱར། དེ་ནས་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་ལྷ་ལྷན་པོའི་གཙུག་
 ཏོར་གྲགས་པ་ལུས་ཀྱི་གཙུག་ཏོར་དང་གཟུགས་མེད་གནས་དང་སྦྱར། ལྷན་
 པོ་དེའི་ཤར་ཨིན་རྒྱ་ལ་དང་། ལྷོ་བརྒྱ་རྒྱ་ག་དང་། ལུབ་ཆུ་ཤེལ་དང་། བྲང་གོ་
 ཏ་ག་དང་། སྟོང་པོ་མར་གད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། སྟོང་གི་རྒྱ་ཆོད་འགྲེལ་ཆེན་
 ལས། ལྷན་པོ་ཡི་ནི་སྟོང་གི་རྒྱ་ཤར་ནས་ལུབ་དང་བྲང་ནས་སྟོའི་ཆའི་བར་ཏུ་
 སྟོང་ཕྱག་ལྷ་བཅུ་འོག་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ཅ་བ་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་དུག་པ་སྟེགས་
 ཏུ་ཆོད་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་ཡོད་པས་བསྐྱོར་བ་གཞན་ཏུ་རི་རབ་ཀྱི་བང་རིམ་ཏུ་
 བཤད་པ་འདྲིར་རིའི་དབང་པོའི་རྩ་ལྷ་ནི་གདུགས་ཆེ་ཆུང་ལྷ་ཆུང་རིམ་ནས་
 བཅེགས་པ་ལྟར་སྐྱོར་མོར་གནས་ཤིང་། རྩ་འོག་མ་དང་འགམ་སྟེགས་མཉམ་
 ལ། རྩ་སྟོང་མ་ནི་ཁ་བའི་རིམ་བསེལ་རི་ལ་རེག་པ། སའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 སྟོང་ན་རིའི་དབང་པོའི་རྩ་ལྷའི་ཁོངས་སྦྱིབས་སུ་རི་དུག་ལ་རིམ་པས་སྦྱིང་རེ་
 འབྱར་བ་སྟེ། བང་ནས་ལྷ་བའི་སྦྱིང་དང་འོད་དཀར་གྱི་དང་རབ་མཆོག་གི་
 དང་ཀྱུ་ཤའི་དང་མིའམ་ཅིའི་དང་ཁྱུང་ཁྱུང་གི་དང་དུག་པོའི་སྦྱིང་སྟེ། སྦྱིང་
 དུག་སྦྱིང་སོ་སོའི་མཐར་མཆོ་རེ་རེ་ཕྱི་ནས་ནང་ལ་ཆང་དང་ཆུ་དང་འོ་མ་དང་

ཞོ་དང་མར་དང་སྤྲང་ཅིའི་རྒྱ་མཆོ་སྟེ་མཆོ་དྲུག་དང་རི་ནང་ནས་སྤྱི་ལ་རིམ་
 བས་འོད་སྟོན་དང་མཐུ་ར་དང་ནི་ཁ་ཏ་དང་ནོར་བུའི་འོད་ཟེར་དང་། རྩོ་མེད་
 དང་བསེལ་རི་སྟེ་རི་དྲུག་གི་རི་རབ་རྒྱུ་མ་པོར་བསྟོར་ཏེ་གནས་ལ་རི་རེའང་
 སྤྲ་སྟོམ་དབག་ཆད་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་རི་ཡོད་པ་སྤྱིར་བདུན་པ་
 འཇམ་སྤྱིར་ཆེན་པོས་འཁོར་ཡུག་དུ་བསྟོར་བ་ཞིང་སྤྲ་སྟོམ་ལ་འབྲུམ་སྤག་
 གཅིག་ཡོད་པ་ལས་ཀྱི་ས་དང་། དེའི་མཐའ་ན་བ་ཚུ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཆོར་གྲགས་
 པ་རྒྱ་མཆོ་བདུན་པ་ཚུ་དགྱེས་དང་དབྱེར་མེད་པ། དེའི་མཐའ་ན་རི་བདུན་པ་
 རྩོ་རྩེའི་རིར་གྲགས་པའི་མཐའ་བསྟོར་བ་གཞན་དུ་རྟ་གཤོང་གི་མེར་ཡང་
 གྲགས་པ་མེ་དགྱེས་གྱི་ཆ་ཤས་སོ། །འཇམ་སྤྱིར་ཆེན་པོའི་སྟེང་ན་ཤར་སྤྱིར་
 རྒྱང་གི་རང་བཞིན་རྒྱུ་པོ་དང་། སྟོ་སྤྱིར་མའི་རང་བཞིན་གྲུ་གསུམ་དང་།
 རུབ་སྤྱིར་སའི་རང་བཞིན་གྲུ་བཞི་བ། སྤྲང་ཚུའི་རང་བཞིན་རྒྱ་གམ་སྟེ།
 འཇིག་རྟེན་འདིར་ཆགས་པའི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
 ཁམས་གསུམ་དང་། ས་དགྱེས་མན་ཆད་ལ་གནས་པའི་དཔྱུལ་བ་དང་། ལྷ་
 མིན་དང་སྟེང་འོག་ཅི་རིགས་ན་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོ་དང་མི་སྟེ་འདོད་པ་
 འོག་མ་ལྟ་དང་། རི་རབ་མགྱེན་པ་མན་ཆད་ལ་མས་རིམ་ནས་རྒྱལ་ཆེན་
 རིགས་བཞི་དང་། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དང་འཐབ་བྲལ་དང་དགའ་ལྡན་དང་
 འཕྱུལ་དགའ་དང་གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་དེ་འདོད་ལྷ་དྲུག་དང་འདོད་པ་
 བརྒྱ་གཅིག་དང་རི་རབ་ཀྱི་གཤོང་བར་ཆངས་རིས་ཆངས་པའི་མདུན་ན་
 འདོན་དང་། ཆངས་ཆེན་དང་། འོད་རྒྱུད་དང་། ཆད་མེད་འོད་དང་། འོད་གསལ་
 དང་། དག་རྒྱུད་དང་། ཆད་མེད་དག་དང་། དག་རྒྱས་དང་། སྤྱིན་མེད་དང་།
 བསོད་ནམས་སྦྱེས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་དང་། མི་ཆེ་བ་དང་། མི་གདུང་བ་
 དང་། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། འོག་མིན་ཏེ་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་

བརྩ་དྲུག་དང་། གཙུག་ཏྱིར་ལ་གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ། སྤྱིད་པ་སྤྱུལ་ཅུ་ཙ་
 གཅིག་བཤད་ལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྟོང་གཅིག་ཅེས་བྲ་བ་མི་མཛེད་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དབྱུས་ནས་སྟོང་དང་འོག་ཏུ་སྟོང་ཕྱག་རེ་རེ་སྟེ། ཤར་དང་
 རྒྱབ་དང་བྱང་དང་སྟོ་དང་བདེན་བྲལ་དང་དབང་ལྡན་དང་སྤྱང་དང་མེར་རྟོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་དང་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྟོང་
 གསུམ་རྣམ་བཞག་གྱང་འདོད་པས། ལ་ལས་གཟུགས་གཟུགས་མེད་རི་རབ་
 ལ་བརྩད་པ་དང་སྟོང་གསུམ་ཆད་གསུངས་པ་ཞིགས་སོ། །ནང་ལུས་ལ་
 ཆེགས་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་ཡོད་པ་ལྟར་བྲི་ལ་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཡོད་
 པར་བཤད་པ་སོགས་མང་། རྩ་བ་གང་གི་འུ་མཆོན་ལ་དོགས་པ་མང་བ་
 འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །ས་སྟེ་དང་མཛོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རི་རབ་ཚུ་མཆོམས་ཡན་
 ཆད་ལ་རྒྱ་དཔང་གཉིས་ཀར་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད། ཚུའི་ནང་དུ་བརྒྱད་
 ཁྲི་རྒྱབ་པ་བྱང་ནས་ངོས་བཞི་རིམ་བཞིན་གསེར་དབྱལ་བེད་ཅུ་ཞེས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་དུ་མཛོད་དང་གསེར་དབྱལ་ཞེས་བེད་ཅུ་འུའི་རང་བཞིན་དུ་ས་སྟེས་
 བཤད། གདགས་པ་ལས། ཤར་སྟོགས་ཀྱི་ངོས་ཞེས་ལས་གྲུབ་པ། སྟོ་
 སྟོགས་ཀྱི་ངོས་ནི་བེད་ཅུ་ལས་གྲུབ་པ། རྒྱབ་སྟོགས་ཀྱི་ངོས་ནི་དབྱལ་ལས་
 གྲུབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་མཐར་མཆོ་བདུན་དང་གསེར་རི་བདུན་
 ཀྱིས་གྲུ་བཞིར་སྟེལ་མར་བསྐྱོར་བའི་རི་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་རྣམས་དང་
 དཔང་མཉམ་ལ་སྤྲ་མ་ལས་སྟེ་མ་སྟེ་མ་སྟེད་ཀྱིས་དམན་པ་རི་རབ་ཀྱི་སྟེད་
 དང་གཉའ་ཤིང་འཛིན་མཉམ་པ་སོགས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ། ས་སྟེ་
 ལས། གསེར་ཀྱི་རི་བདུན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། གཉའ་ཤིང་འཛིན་དང་། རྣམ་པར་
 འདུད་དང་། ཏྲ་ན་རི་དང་། ལྟ་ན་སྤྱུག་དང་། སེང་སྟེང་ཅན་དང་། གཤོལ་མདའ་
 འཛིན་དང་། སྤྱ་ཁྱུང་འཛིན་རྣམས་མཛོད་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་

ཀྱང་རིམ་པར་རི་རབ་འཁོར་བར་འདུག་གོ། །ཞེས་དང་། རི་དེ་དག་གི་མིང་
 རྣམས་ནི་དེ་དག་གི་ཅེ་མོའི་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་བལྟ་བར་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་ལ། མཛོད་ལས། གཉའ་ཤིང་འཛིན། །གཤོལ་མདའ་འཛིན་
 དང་སེང་ལྷེང་ཅན། །དེ་བཞིན་བལྟ་ན་སྤྱག་རི་དང་། །རྟ་རྟ་དང་ནི་རྣམ་འདྲ་
 དང་། སྤྱ་ཁྱུང་འཛིན་རིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གོ་རིམས་སྤྱ་གནས་ལ།
 མཛོད་ལས། འཇམ་བུ་སྒྲིང་སྟེ་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས། །གཅིག་ལ་དཔག་ཆད་
 བྱེད་དང་བཞི། །ཞེས་ངོས་བྱང་ཤོས་ལ་དཔག་ཆད་བྱེད་དང་བཞི་བཤད་ལ།
 ས་ལས། འཇམ་སྒྲིང་ཤིང་རྟ་ལྟ་བུ་ངོས་གསུམ་ལ་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་གཉིས་
 དང་བྱང་ཤོས་ལ་ལྷ་བརྒྱ་སྟེ་མཐའ་བསྐྱོར་དུག་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་དང་། བ་ལང་
 སྟོང་ལྷམ་པོ་དཔག་ཆད་བདུན་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ། བྱང་སྒྲ་མི་སྟན་བྱ་བཞི་དཔག་
 ཆད་བརྒྱད་སྟོང་སྟེ། ཤར་ལུས་འཕགས་ལྷ་གམ་སྟེ་ངོས་གསུམ་ལ་ཉིས་སྟོང་
 རེ་དང་བྱང་དུ་ལ་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་མཛོད་ལས། ངོས་བྱང་དུ་ལ་སུམ་བརྒྱ་ལྷ་
 བརྒྱར་བཤད། སྒྲིང་ཕན་བརྒྱད་རྟོགས་སྤྱ་ལ། བལ་ཆེན་ལས། སྒྲིང་བཞིའི་
 འཁོར་སྒྲིང་ཕན་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱད་རྩ་ཡོད་པར་བཤད་ལ། སྒྲིང་དེའི་རྩ་བའང་
 རི་ལྟར་གཅིག་རྩ་ཡོད་ལ་ཅེ་མོ་སྒྲིང་དང་ཐ་དད་རྩ་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྒྲིང་དེའི་སྒྲིང་
 གཡོག་སྟེ། གསེར་སྒྲིང་། ཟངས་སྒྲིང་། སིང་ག་ལའི་སྒྲིང་སོགས་སྒྲིང་འདྲིའི་
 གཡོག་གམ་འཁོར་ཡིན་ལ། ས་ལྟར་ན་སྒྲིང་བཞི་ལ་གསེར་ལམ་ཡང་ཡོད་
 དེ། ས་ལས། འཇམ་བུ་སྒྲིང་གི་ཉེ་འཁོར་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་ལམ་
 གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིགས་གྱི་སེམས་ཅན་
 གྱི་བྱས་མོའི་ཆད་ཅམ་གྱི་རྒྱ་མཆོར་རྒྱབ་ཅིང་འདུག་སྟེ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
 བ་འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་ན་རྒྱ་མཆོའི་རྩ་བྱས་རྒྱབ་ཅམ་ཞིག་སྐྱམ་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷ་བ་ཆེས་གཅིག་ལ་མ་རངས་པའི་རྒྱ་གང་

ཞེན། མཛོད་པ་དང་དུས་འཁོར་བ་ན་དེ། ཉི་མ་དང་ཉི་བའི་འོད་ཕྱག་པའི་
 གྲིབ་མའི་དབང་གིས་ཞེས་འདོད་དེ། མཛོད་ལས། ཉི་མ་དང་ནི་ཉི་བ་ལས། །
 རང་གི་གྲིབ་མས་སྐྱིབ་པར་སྒྲང་། །ཞེས་དང་། དབང་མདོར་བསྟན་པ་ལས།
 དེམ་པ་རི་ལྟར་སྒྲ་བ་ཤར། །ཆ་ནམས་ཀྱིས་ནི་རྫོགས་པར་འགྱུར། །འཕེལ་
 འགྲིབ་གྲིབ་མའི་དབང་གིས་ཏེ། །སྒྲ་བ་ཆ་དང་རྫོགས་པ་མིན། །ཞེས་
 གསུངས་ལ་གྲིབ་མས་བསྐྱིབ་ལུགས་ལ་གདགས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས།
 ཉན་ཐོས་མདོན་པ་བ་ན་རེ་ཚུ་རོལ་ལ་ཉི་འོད་ཕྱག་པའི་གྲིབ་མས་ཕོངས་
 བསྐྱིབ་པར་འདོད་པ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཚུར་ངོས་ཀྱི་མཐེལ་
 ལ་གྲིབ་མས་མ་བསྐྱིབས་སར་པར་ངོས་ཀྱི་མཐེལ་བསྐྱིབས་པ་ཡ་མཆན་ཏེ།
 གྲིབ་མ་ཚུ་རོལ་གྱི་ངོས་ནས་འབབ་དགོས་སོ། །དགོངས་ནས་གྲགས་སོ་ལོ་
 ཞེས་པ་མ་རངས་པ་སྒྲས་སོ། །རང་འགྲེལ་ལས། གདགས་པ་ལས། ནས།
 དེས་ན་པ་རོལ་གྱི་ངོས་སུ་གྲིབ་མ་བབས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་མ་རངས་པར་
 སྒྲང་ངོ། །ཞེས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གྲགས་སོ་ལོ་ཞེས་གསུངས། འགྲེལ་བཤད་
 གཉིས་ལས། ཀ་བ་ལ་སྒྲོན་མའི་དཔེ་བཞེད་ཀྱང་སྒྲ་བའི་ཉི་མ་ངོས་ལ་སྒྲ་ཆེས་
 སྒྲེད་སྒྲོར་ཡོད་པའི་ཆ་དེ་ལུགས་རིས་བསྐྱིབས་པའི་ཆ་ལྟ་བུར་མདོན་པས་ཉི་
 གྲིབ་ལ་མི་འགྲིབ་པས་ཉི་འོད་ཀྱིས་འུག་པའི་མིག་ལ་སྒྲན་པ་སྒྲེད་པ་ལྟ་བུའི་
 རང་གྲིབ་ཡིན་པར་བཤད་ན་ལེགས་སོ། །ས་སྒྲེ་ལས། སྒྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 ནི་ཡུད་ཅམ་གྱི་སྟངས་དུ་འཇུར་བ་ན་སྒྲ་གམ་དུ་སྒྲང་སྟེ། དེའི་པ་རོལ་གྱི་ངོས་
 དེའི་ཚུ་རོལ་གྱིས་བསྐྱིབ་པའི་བྱིར་མི་སྒྲང་སྟེ། རི་ལྟ་རི་ལྟར་འཇུར་བ་དེ་ལྟ་དེ་
 ལྟར་ཤིན་ཏུ་གང་བར་སྒྲང་ངོ། །མར་གྱི་ངོ་ལ་རི་ལྟ་རི་ལྟར་སྒྲང་དུ་འཇུར་བ་དེ་
 ལྟ་དེ་ལྟར་གྲི་བར་སྒྲང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྒྲ་འོག་འཇུར་ཅམ་མ་
 གཏོགས་སྒྲ་འོག་བསྒྱུར་བར་མ་བཤད་ཅིང་མི་འཐད་ལ། ཡང་སའི་དངོས་

གཞི་ལས། ཉི་མའི་མཐའ་གི་སྒྲིབ་གསེར་གི་རྩ་བས་བསྐྱོར་བ་དངུལ་དང་
 བེའུ་རྩ་དང་ཤེལ་དང་གསེར་གི་ཅིག་སྐྱེ་བས་བཞི་དང་། མདའ་ཡབ་དང་ཟམ་
 བ་རྒྱད་མ་བཞི་དང་ལྷན་བ་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་སྐྱེད་མའི་ཆལ་སོགས་
 གནས་བ་ལྟའི་བྱ་རྩ་བ་འཁོར་བཅས་བཞུགས་པར་བཤད་པས་ན། མཁས་
 རྒྱལ་ཁ་ཅིག་པོ་ཆོད་ཀྱིས་དུས་འཁོར་དང་ས་སྒྲེའི་ཕྱགས་ལ་རྩ་བའི་འོག་ཚུ་
 ཤེལ་དང་སྒྲིབ་ཨིན་རྩེ་ལ་ཡིན་ལ་གནམ་གང་ལ་སྒྲེའོག་བསྐྱར་སྒྲིབ་གི་ཨིན་
 རྩེ་ལ་བསྐྱར་བར་འདོད་བ་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་བརྒྱམས་པའི་སྒྲེའོག་
 ལོ། །ཡང་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་རྩ་བ་བྲི་གང་ལ་ཀུན་མཁྱེན་དབྱིག་གཉིན་ཡང་མ་
 རངས་བསམ་ནས་མཁས་པ་རྩོན་པོ་གསལ་ལས་པའི་གསུང་ན་དེ། སྒྲིབ་
 འདིར་ཉི་འོད་ཀྱི་འོད་དམར་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་མཆན་དུས་བཅུ་གསུམ་
 ལྟ་བུའི་ཆེ་ནའང་རྩ་བ་མ་གང་འབྱུག་ལ་དེའི་ཆེ་ཉི་མའི་རྗེས་དང་རྩ་བའི་བར་
 ན་སྐར་བྲིམ་བཅུ་གསུམ་མ་ལོང་ཅམ་སྒྲིབ་ལ་དེ་ལའང་ཉི་འོད་ཀྱིས་བྲབ་ན་ཉི་
 མའི་མདུན་ནའང་དེ་ལྟར་བྲབ་དགོས་པས་སྐར་བྲིམ་གཅིག་མིན་པའི་མཁའ་
 རོས་ཀུན་ཉི་འོད་ཀྱིས་བྲབ་པར་འགྱུར་བས། ས་སྒྲེལ་ས་སྒྲིབ་གཉིས་ལ་ཐུན་
 བ་དང་གཉིས་ལ་སྒྲིབ་བར་བཤད་པ་དང་། མཛོད་ལས། རམ་སྐྱེད་ཉི་མ་རུབ་
 བ་སོགས་དང་འགལ་ཚུལ་རྒྱད་འགྲེལ་གི་མཆན་བྱར་བཤད་པ། རྒྱུ་ཆེན་
 ལས་ཀྱང་འདོད་པ་དེ་བཞེད་ནས་ལན་མ་མཛད་ལ་བུམས་སྒྲིབ་བ་སྟག་ལོ་
 ཕྱག་པ་ཀར་འབྱུག་སོགས་དུས་འཁོར་ལ་ཡིག་འཛོག་མཛད་པ་ཀུན་གྱིས་དེ་
 མ་མཐོང་བ་ལྟར་བུས་ནས་སྤྲད་འབྲེར་སྒྲེའོག་སྒྲིབ་སོ། །རང་ཕྱགས་ནི།
 དེ་ལ་བྲབ་པ་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་ལ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱང་རུབ་ལ་མཁའ་རོས་ལ་ཉི་འོད་
 མ་རུབ་པ་ནམ་སྒྲིབ་གི་སྐྱེའོད་དང་། རམ་སྤྲད་ཀྱི་སྐྱེའོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ས་
 སྒྲེའོད་མཛོད་ཀྱིས་སྒྲིབ་ལ་གསུངས་ཀྱི་སྒྲིབ་གི་ནམ་མཁའ་ལ་དེ་ལྟར་མ་

གསུངས་པས། རྣམ་མཁའ་སྐར་བྱིས་ཕྱེད་གཉིས་ཙམ་མིན་པ་ཉི་འོད་གྱིས་མ་
 ཁྱབ་ན། ཆོས་བཙུ་བཞི་བཙེ་ལྷ་བཙུ་བྱུག་ཀྱན་ལ་འདྲ་བར་ཉ་གང་བས་ཁྱབ་
 བར་འགྱུར་ལ། བསྐྱུས་རྒྱུད་ཅ་འགྲེལ་འདིར་ཡང་དེ་ནི་མིག་དམར་ལ་
 སོགས་པའི་གཟའ་རྣམས་རྒྱབ་པའི་དོན་དུ་ཞེས་ཡང་ཡང་བཤད་པ་དང་།
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་འདྲུག་པའི་མདོ་ལས།
 འཇམ་དཔལ་དཔེར་ན་རྩ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ནི་ཉི་མའི་དབང་གིས་འཇམ་བྱ་
 སྒྲིང་དུ་གཟུགས་དང་ཁ་དོག་གཟི་བརྗིད་དང་འོད་རབ་འབྱིང་ཐ་མར་སྤང་
 ཡང་། ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། འཇམ་དཔལ་དཔེར་ན། རྩ་བའི་
 དགྱིལ་འཁོར་ཉི་མའི་དབང་གིས་གྲི་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་མི་སྤང་བར་ཡང་
 འགྱུར་ལ་རྩ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་ནི་གྲི་བ་དང་མི་སྤང་བ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ།
 འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡོན་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཉི་མའི་
 གངས་དང་ཡུད་ཙམ་དང་། ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་དང་། རྩ་བ་ཕྱེད་དང་། རྩ་བ་དང་རྩ་
 བ་ལོ་བགང་བའི་གངས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་གྱིས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་བྱུང་ཡང་། ཞེས་སོགས་ལྟ་བུའི་མདོ་དུ་མ་
 དང་། དོ་ཏྲ་ཁ་ཅིག་ལས་ཀྱང་། རྩ་བ་འབྱིབ་དང་རྒྱས་པ་ནི། །རྩ་བ་འགྱུར་བ་
 མ་ཡིན་ཏེ། །ཉི་མའི་རྒྱུན་གྱིས་འཕེལ་འབྱིབ་སྤང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ལུང་དུ་
 མ་དང་། དེགས་པའི་གནོད་བྱེད་མི་ཟད་པ་འབབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རང་
 བཞིན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་མདོ་རྒྱུད་བྱེ་བའི་དོན་ལ་སྒོ་འོད་འབྱུང་ཕྱག་འཕྲོས་
 པའི་དཔྱོད་ལྡན་ཅིག་སྤོ། །འདི་དག་ནི་དཀའ་གནས་དོར་ཏེ་སྤྲོ་བར་རྒྱས་
 བར་བཤད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ནི་མིན་ནོ། །སྤྱོ་བྱ་མང་མོད་ཡི་གེས་མི་ལངས་
 སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འཛིག་རྟེན་འདིར། དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་མི་ལྟ་སྟེ་
 འགོ་བ་ལ། སྐྱེ་གནས་ཀྱི་སྒོས་མངལ་སྐྱེས་སོགས་སྐྱེ་གནས་བཞི་ཡོད་པ་

མཐུན་ལ་དེ་རབ་སོགས་དེ་སོ་སོའི་མིང་དབྱིབས་དང་སོགས་སྒྲས་ངོ་བོ་
 ཚད་གནས་གཞི་དང་སྟོད་ཡུན་སོགས་མི་འདྲ་ཚུལ་སོགས་དང་། ཡང་དེ་
 སོགས་ཞེས་པའི་སོགས་ཁོང་ནས་དབྱིལ་འཁོར་གསུམ་དང་གླིང་ཉི་ཟླ་
 སོགས་མི་འདྲ་ཚུལ་ཉུང་གསལ་སྟོས་ནས། མཛོད་ལས། ཚད་སྒྲུལ་བརྒྱད་
 ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་གཉིས་ཏེ་རན་འགོ་བརྒྱ་དང་། འདོད་ལྷ་དྲུག་གླིང་བཞིའི་
 མི་སྟེ་འདོད་པ་ཉི་ཤུ་དང་། ས་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ནི་གནས་གཞན་སུམ་
 ཅུ་ཅ་དྲུག་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གནས་ཀྱི་སྟོན་ནས་འདོད་པ་སོ་དྲུག་སྟེ་
 ཚད་གང་གི་དཔྱལ་བ་བརྒྱ་དྲུག་ཡི་དྲགས་ལྷ་མིན་གཉིས་ཏེ་བཙོ་བརྒྱད་དང་།
 མི་ལ་གླིང་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དང་འདོད་ལྷ་དྲུག་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་དང་སོ་དྲུག་
 བཤད་ནས་དུད་འགོ་ལ་གནས་ཐ་དད་མེད་པས་མ་བཟང་ལ། ས་སྟེ་ལས།
 གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་གནས་རིགས་བཙོ་བརྒྱད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་
 རྒྱུ་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་བསྟོམས་པས། ཞེས་སོགས་ལྟར་བསམ་
 གཏན་བཞིའི་རྒྱ་སྟོམས་འདུག་ཐ་འབྲིང་རབ་གསུམ་གྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་
 དེ་དེ་ལ་སོ་སྟེའི་གནས་གསུམ་གསུམ་དང་། འཕགས་པའི་བསམ་གཏན་
 བཞི་རྒྱུ་དུ་གསུམ་སྟེལ། འབྲིང་དྲུག་སྟེལ། ཆེན་པོ་དབྱ་སྟེལ། འིན་ཏུ་ཆེན་
 པོ་བརྒྱ་གཉིས་སྟེལ། ཆེས་མཆོག་ཏུ་ཆེ་བ་བཙོ་ལྷ་སྟེལ་ལྷ་སྟེ་སྟེལ་སྟོམ་ལས་
 རིམ་བཞིན་མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། བྱ་ཞོམ་སྤང་བ། འིན་ཏུ་མཐོང་བ་དང་།
 འོག་མིན་ཏེ་གནས་གཙང་ལྷ་དང་བརྒྱ་བདུན། དེའི་སྟངས་ནས་བརྒྱལ་གནས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་བརྒྱ་ཡོངས་སུ་བསྟོམས་ནས་སྟེ་བའི་གནས་འོག་མིན་
 ཆེན་པོ་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་སྐབས་སུ་འང་གནས་
 རིགས་བཙོ་བརྒྱད་མི་འདོད་པར་གནས་གཙང་ལྷའི་འོག་མིན་དུ་ཡོངས་སུ་
 ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་འདོད་དེ། བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། གཙང་མའི་གནས་

དག་སྤངས་ནས་ནི། །འོག་མིན་གནས་ནི་ཉམས་དགའ་བར། །ཡང་དག་
 རྫོགས་སངས་དེར་སངས་རྒྱས་ཞེས་དང་། ས་ལས། གནས་གཙང་མ་རྣམས་
 ལས་འདས་པ་ན་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་གནས་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དབའ་ས་བརྩ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་བརྩ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་ནས་གང་
 དུ་སྐྱེ་བའོ། །ཞེས་དང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། སོ་སོ་རང་རིག་རྣམ་
 དག་ན། །ས་རྣམས་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་གནས། །དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་གནས་
 མཆོག་དང་། །འོག་མིན་ཉིད་དེ་རྣམ་མཛེས་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབྱ་
 སེམས་གཉིས་ཀའི་འདོད་ཚུལ་མཐུན་སྤང་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་འོག་མིན་ནི་
 ཁམས་གོང་དུ་མི་འདོད། རང་གི་སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཅམ་ལ་འདོད་པ་
 དང་ཡང་འོག་མིན་ན་གཞལ་ལས་ཁང་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་ཡོངས་
 སྐྱེའི་འཁོར་ལ་དག་ས་བའམ་ས་བརྩ་བ་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བྱབ་པར་འདོད་
 པ་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་གིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལུང་གཉིས་ལས་སྐྱབ་ལ། དབྱ་
 མ་སྟོང་པོ་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་དང་། སྐྱབས་གསུམ་བདུན་ཅུ་བ། ལེགས་
 ལྷན་ཆུང་བའི་དབྱ་མའི་ཚུལ་དགྲུ་བ་སོགས་དང་འགལ་ཚུལ་འཆད་པར་
 འགྱུར་རོ། །གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་ཁམས་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་རྒྱང་དཀྱིལ་
 སོགས་གཞི་དང་པོ། གནས་ཁང་སོགས་གཉིས་པ་དང་། ལོ་ལེགས་གསུམ་
 པ་དང་། བདེ་བ་བཞི་བ་དང་། ཉི་ཟླ་ལྔ་བ་དང་། ཁ་ཟས་དྲུག་པ་སྟེ་གཞི་དྲུག་
 དང་། དུས་ཆོགས་དང་ལོ་སོགས་དུས་རྣམ་པ་བརྩ་དང་། ལྷག་གི་གཉིན་
 མཆོམས་ཀྱི་དངོས་པོ་སོགས་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བའི་དངོས་པོ་བདུན་དང་།
 ལུས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་བརྩ་དང་། འདོད་པ་ལ་སྟོན་པ་བརྩ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པར་
 རེས་སུ་སྤྱད་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་འཛིག་རྟོན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་དང་། རྩོགས་
 གསུམ་དང་། འཛིག་རྟོན་གྱི་སྟོན་པ་གསུམ་དང་། གཏམ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་།

ཉེས་ཅོམ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞི་སྟེ། འདི་
 བྱ་བའི་སྟོན་པ་འཛོག་དགོས་ཏེ། བསྐྱལ་བ་དང་པོར་རིགས་བཞི་སོ་སོར་
 གྲུས་ཆེ་རྒྱས་སོགས་མི་བྱེད་པ་རྗེ་རིགས་དང་། བྱེད་པ་དམངས་རིགས་དང་
 དེ་ལའང་བྱ་བ་ཉིན་དུ་མང་བ་ཆོས་བྱེད་པ་དང་། ཐགས་འཐགས་པ་དང་། མེ་
 ཏོག་སྤང་བ་འཆོས་པ་སོགས་གྱིས་དེ་དང་དེའི་རིགས་ཞེས་བཏགས་པས་ན།
 བརྒྱ་བ་ལས། བྱ་བའི་ཆ་ནི་ཅོག་ལ་ཡང་། །རིགས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། འཆི་མཛོད་ལོ་གྲགས་འབྱུང་ལས། ས་བོན་ལས་
 རྩུང་དུས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲུལ་གཅིག་གྲང་བར་སྐབས་
 སུ་བྱ་བའི་སྟོན་པ་རིགས་དུ་མར་གྲུས་པ་ཡོད་དེ། དུས་བརྒྱད་དང་མངལ་དུ་
 འབྱུག་པ་བཞི་དང་། སྟོད་ལམ་བཞི་དང་། འཆོ་བ་རྣམ་པ་དྲུག་དང་། ཀུན་ནས་
 བསྐྱུང་བ་རྣམ་པ་དྲུག་དང་། སྤྱུག་བསྐྱུང་རྣམ་པ་བདུན་དང་། ང་རྒྱལ་བདུན་
 དང་། རྒྱགས་པ་རྣམ་པ་བདུན་དང་། ཐ་སྙད་བཞི་དང་། ཐ་སྙད་གྱི་གཞི་ཆེས་
 མང་པོ་རྣམས་དང་། རྩལ་སྤྲུལ་རབ་ཀྱང་རྩལ་རྣམས་བརྒྱད་འདུས་གྱི་གོང་བྱ་ཡིན་
 པས་འབྱུང་བ་རེ་རེ་ལའང་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཡོད་དགོས་པ་ནི་དབུ་སེམས་
 མཐུན་པར་འདོད་དེ། འདོད་པར་འབྱུང་བཞིའི་གཟུགས་གང་སྟེ་ཡང་རྩལ་
 རྣམས་བརྒྱད་ལྟར་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་
 པ་དང་། །སྤྱི་མེད་སྤྲུལ་རབ་རྩལ་རྣམས་བརྒྱད། །ཅེས་དང་། སའི་དངོས་གཞི་
 ལས། གཟུགས་འདུས་པ་དེ་དག་གྲང་མདོར་བསྐྱུས་རྣམས་རྣམ་པ་བརྒྱ་བཞི་
 ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ས་དང་རྩུ་དང་མེ་དང་རྩུ་དང་གཟུགས་དང་སྤྱི་དང་བི་
 དང་རོ་དང་རེག་བྱ་རྣམས་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
 ལྟ་སྟེ། ཡོད་ཀྱི་སྟོད་ལྷལ་གྱི་གཟུགས་ཉིད་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་དང་། རིན་
 ཆེན་སྤང་བ་ལས། ས་རྩུ་མེ་དང་རྩུ་རྣམས་ནི། །རེ་རེའང་རོ་བོ་ཉིད་དུ་

མེད། །གང་གསུམ་མེད་པར་རེ་རེ་མེད། །གཅིག་མེད་པ་ཡང་གསུམ་མེད་
 གོ། །ཞེས་དང་། འོན་ཏེ་སོ་སོ་རང་ཡོད་ན། །བྱད་ཤིང་མེད་པར་མེ་ཅིས་
 མེད། །གཡོ་དང་ཐོགས་དང་སྤྱད་པ་དག །ཚུ་དང་རྒྱུད་དང་ས་དེ་བཞིན། །
 ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་འདུས་པ་ལ་ཡང་འབྱུང་བཞི་གཅིག་
 མངོན་པ་དང་། གཉིས་མངོན་པ་དང་། གསུམ་མངོན་པ་དང་། བཞི་ཆར་མངོན་
 པ་ཡང་འདོད་དེ། ས་ལས། ལ་ལ་ནི་འབྱུང་བ་གཅིག་བྱ་དམིགས་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ས་གཅིག་བྱ་མངོན་པ་རྫོང་ལོར་བྱ་སོགས་དང་། ཚུ་
 གཅིག་བྱ་མངོན་པ་མཆོ་དང་མཆོའུ་སོགས་དང་། མེ་གཅིག་བྱ་མངོན་པ་མེ་
 ལྷེ་དང་མར་མེ་སོགས་དང་། རྒྱུད་གཅིག་བྱ་མངོན་པ་རྒྱལ་མེད་པའི་རྒྱུད་
 སོགས་སོ། ། ཡང་ས་ལས། ལ་ལ་ལ་ནི་གཉིས་དམིགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། ས་ཚུ་གཉིས་མངོན་པ་ཆབ་རོམ་དང་། ཤིང་རྫོན་དང་། ས་མེ་གཉིས་
 དམིགས་པ་ལོར་བྱ་སྤྲེགས་པ་དང་། གསེར་སྤྲེགས་པ་སོགས་དང་། ཡང་ས་
 ལས། ལ་ལ་ལ་ནི་གསུམ་དམིགས་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་ས་མེ་རྒྱུད་གསུམ་མངོན་
 པ། ཤིང་མེས་སྤྲེག་པ་གཡོ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཅ་སྤྲེག་པ་འབྲལ་བ་ལྟ་བུ་སོགས་
 དང་། ཡང་ས་ལས། ལ་ལ་ལ་ནི་བཞི་ཆར་དམིགས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རང་གི་
 གཟུགས་འདུས་པ་ལྟ་བུ་དག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནང་ལུས་ལ་ཁམས་
 བཞི་ཆར་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དེ་ལྟ་བུ་དང་། ཆེ་ཆད་
 བོང་ཆད་སོགས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེར་མ་ཟད་ལུང་དུ་མ་དང་རིགས་པ་དུ་མ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པའི་ལས་འདག་པར་བྱུང་ལ། སོགས་སྐྱས། ཐེག་ཆེན་
 ལ་གཟུངས་བཞིར་བཤད་པས་ཟབ་མོའི་སྒྲོམ་སྒྲོན་པས། བྲམ་ཟེའི་རིག་བྱེད་
 གྲང་སྤྲུགས་དང་མི་འདྲ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོ་བསྟེན་དང་། དགོ་སྟོང་སོགས་
 གྱི་སྒྲོམ་པ་ཉན་རང་རིགས་ཅན་ལ་ངེ་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་ཁས་ལེན་གྲང་།

བྱང་སེམས་ས་མཐོན་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་དུས་བྱང་ཚུབ་བར་དུ་དང་། རོབ་
 ཚུལ་དང་ལྡན་ཚུལ་བྱང་འཕགས་སོགས་ཡོད་ཚུལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལན་གྱི་
 སྐབས་དུ་མ་འདིར་སྐྱར་བར་བྱ་ལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་པལ་ཆེ་བས། མདོ་ལས།
 ལས་རྣམས་བསྐལ་བ་བརྒྱུར་ཡང་ནི། །ཚུད་མི་བ་བའང་། ཞེས་སོགས་གིས།
 དེས་པའི་ལས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་དེས་གིས་བྱུང་བར་བཤད་ཟེར་བ་ལ།
 ཐེག་ཆེན་པ་དག་གིས་བརྒྱུར་ཡང་ཞེས་དང་། འང་སྐྱ་གཉིས་པས་ཚུད་མི་བ་
 བ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུན་གཞན་གིས་གཞོམ་པར་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྐྱ་དང་
 འང་སྐྱ་གཉིས་པས་དེས་པའི་ལས་ཀྱང་རྒྱུན་ལ་སྟོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྡེ། རྒྱུན་གཞན་གིས་དེའི་མཐུན་རྒྱུན་མེད་པར་བྱས་ནའང་ས་པོན་
 ཉམས་པ་གང་བྱས་ནའང་རྣམ་སྤྲིན་འབྱུང་བྱང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་མེད་རྒྱ་མེད་
 པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་མ་འཛོམ་པར་འབྲས་བྱ་འབྱུང་
 བ། དགུན་གྱི་ས་པོན་མ་ཉམས་པ་རྒྱུང་པས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་འབྲིན་པར་ཐལ་
 བས་ཞིང་བ་དག་གི་ངལ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱ་མ་ཆང་བར་རྒྱུན་
 རྒྱུང་པས་འབྲས་བྱ་འབྲིན་པ་སྲུ་ཡང་མི་འདོད་པ་སོགས་རིགས་པ་དུ་མ་
 དང་། ལུང་ལས། ཆོས་འཛིན་པ་དེའི་ལས་ཆེ་དེ་ལ་སྐྱང་བ་དང་མགོ་བོ་ན་བ་
 ཅུམ་གྱིས་ཀྱང་བྱང་བ་སོགས་གྱི་ལུང་དུ་མ་དང་བྱང་སེམས་གྱི་སྐྱེས་རབས་
 དུ་མ་དང་། དགའ་བོ་དང་སོར་སྤོང་དང་མཐོང་ལྡན་དང་ལོག་པའི་སྤྱིང་པོ་
 སོགས་མིང་དུ་མ་ཅན་གྱི་མ་སྐྱེས་དག་དང་བདེ་བྱེད་དེ་མ་གསོད་པ་དང་པ་
 གསོད་པ་སོགས་སྟོན་བྱང་མདོ་དུ་མས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་ལྡན་
 གིས། དབུ་མ་སྤྱིང་པོ་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། བསྐལ་བ་བརྒྱུར་ཡང་
 ཞེས་བྱ་བ་དང་། འང་གི་སྐྱ་གཉིས་པས་འགྱུར་བ་ཡང་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 སོགས་དང་། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། གང་ཞིག་སྟོན་ཆད་བག་མེད་གྱུར་པ་

ལས། །སྤྱི་ནས་བག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་དེ་ཡང་། །ཟླ་བ་སྤྱིན་བལ་ལྟ་བུར་
 རྣམ་མཛེས་ཏེ། །དགའ་བོ་སོར་སྤང་མཐོང་ལྡན་བདེ་བྱེད་བཞིན། །ཞེས་དང་།
 ལྟོབས་ཆེ་ཆུང་འཛོམས་ཚུལ་རྒྱས་པར། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་ཀྱང་
 སངས་རྒྱུ་གྱི་གསུངས་ལ་དང་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། སྤྱིག་པ་ཆེན་པོ་དག་གིས་
 གྱིས་གཞོན་ཏེ། །འདི་ལྟར་མི་དགོ་བས་དགོ་བ་ལྟོབས་དང་ལྡན་པས་སོ། །
 །འདི་རི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། བྱེད་པར་རྣམ་པ་བརྩུ་དག་གིས་ཏེ། ཞེས་
 དང་། བྱེད་པར་བརྩུ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། །འདུ་བྱེད་རྣམ་པ་མཚུངས་པར་ལྡན། །
 ས་ཉིད་འབྲས་བུ་རྣམ་གཉིས་ཉིད། །འཆད་དང་ཆུང་དུས་ཡང་དག་
 འཛོམས། །སྤྱོད་དང་སྤྱོད་གས་གྱིས་བྱེད་པར་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདིས་ཆེ་
 བ་དེས་ཆུང་བ་འཛོམས་པའི་བྲུབ་མཐའ་བསྟན་པ་མིན་ཡང་། །འཕེན་པས་ཐེན་
 བ། གཞོམ་པ་དང་། །འཕེན་པས་མ་ཐེན་ཀྱང་འཛོམས་པའི་ལྟོབས་ལྡན་དག་
 བསྟན་ལ། །དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་མ་འབད་བ་དང་
 འབད་དགོས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་གྱི་བྱེད་པར་དང་། །རི་ལྟ་བ་བཞིན་དང་། །སྤྱིན་ཅི་
 ལོག་གི་རྣམ་པ་ཙན་ནི་རྣམ་པའི་བྱེད་པར་དང་། །དགོ་ཅ་གསུམ་དང་མི་དགོ་
 བའི་ཅ་བ་གཉིས་སམ་གཅིག་དང་ལྡན་པ་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བྱེད་པར་དང་།
 །དམིགས་སོགས་གྱིས་ས་ཐམས་ཅད་པ་དང་ས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་སའི་
 བྱེད་པར་དང་། །འབྲས་བུ་ལྟ་དང་བཞི་ཡིན་པ་ནི་འབྲས་བུའི་གངས་གྱི་བྱེད་
 པར་དང་། །བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱུད་ཁྱིའི་བར་དང་། །བར་བསྐྱལ་ཙམ་ཡིན་པ་ནི་
 འབྲས་བུ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱེད་པར་དང་། །དགོ་བས་མི་དགོ་བ་ཅ་བ་ནས་
 གཅོད་ལ་མི་དགོ་བས་དགོ་བ་དུས་རེ་ཞིག་ལས་མི་ཆོད་པ་ནི་འཆད་པའི་
 བྱེད་པར་ཙན་དང་། །སྤྱོད་ལམ་སྤྱོད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཀྱང་སོག་མ་མེད་པའི་
 དུས་ཁྱེད་པའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་འཛོམས་པ་ནི་ཡང་དག་འཛོམས་པའི་

བྱད་པར་དང་། གཉིན་པོས་མི་དགེ་བ་སྤངས་ཀྱི། དགེ་བ་སྤོང་བྱེད་མེད་པ་ནི་
 སྤོང་བའི་བྱད་པར་དང་། དགེ་བ་འཛིན་པ་ལ་སྟོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་
 བཅས་སྟོགས་དང་། མི་དགེ་བ་འཛིན་པ་ལ་བདུད་ཅམ་ཡིན་པ་ནི་སྟོགས་ཀྱི་
 བྱད་པར་དང་། ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་ཐུན་པ་སྟོན་མེད་སྤང་བས་སྤྱད་
 ཅིག་གིས་སེལ་བ་སོགས་དཔེའི་བྱད་པར་ཏེ་བཅུའི་སྟོན་སྟོབས་ཆེར་
 བཤད་པ་སོགས་དང་། དེས་ན་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་མ་བཅོམ་ན་འབྲས་བྱ་འབྱེན་
 པར་ངེས་པ་ནི་ངེས་པའི་ལས་ཀྱི་དོན་དང་། མ་ངེས་པ་ནི་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་
 མ་བཅོམ་གྱང་འབྲས་བྱ་འབྱེན་པར་མ་ངེས་ལ། བྱས་བསགས་ཀྱི་ལས་གྱང་
 ད་གཏོད་རྒྱུན་གྱིས་མ་བཅོམ་གོང་དུ་ངེས་པའི་ལས་དང་། བཅོམ་པ་ནས་
 བྱས་བསགས་གཉིས་ཀའི་ལས་མ་ཡིན་པའི་བྱར། སའི་དངོས་གཞི་དང་བསྐྱ་
 བར་བཤད་པས་དབྱ་སེམས་མཐུན་ནོ། །སྤྲུལ་འདིར་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་
 གི་ཐུན་མོང་ཅམ་ནི་སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཐོབ་ཚུལ་ལྡན་པ་དང་གཏོང་
 ཚུལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལུང་སྡེ་བཞི་ལྟར་ཡིན་པས་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་
 དང་། ལམ་རིམ་ལས་གྱང་། འཇུག་སྡོམ་ཉེན་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཆོ་ག་དང་
 སང་མེད་པས་དེ་ཉམས་ལེན་མི་འོང་བར་དགོངས་ནས་ལམ་སྟོན་ཀྱི་དོན་དེ་
 ལྟར་བཤད་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་སོ་ཐར་སྡོམ་པ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་དང་གྲུབ་མཐའ་
 སོ་སོར་འཛིན་ཁུལ་བྱས་ནས་མདོ་འགའ་ཞིག་གི་ལུང་གི་ཆོ་ག་སྤྲུལ་ཅམ་
 དངས་གྱང་ལྡན་ཐོབ་གཏོང་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ལུང་སྡེ་བཞིའི་བཤད་ཚུལ་ཁོ་
 ཉར་སྟུང་བ་དང་། བསྟན་པར་རྫོགས་ཚུལ་ཡང་། འབྱེན་པ་རང་རྒྱལ་རང་བྱུང་
 ཚུལ་ཅིག་དང་། སོགས་ལྟར་རང་བྱུང་གི་བསྟན་རྫོགས་སངས་རྒྱས་དང་།
 རང་རྒྱལ་གཉིས་ལས། བྱང་སེམས་ལ་འོང་མི་འོང་གི་དོགས་གནས་ཅམ་
 ཡང་མཤམ་བ་དང་། སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། རྒྱལ་སྤྲས་བྱམས་པ་འཇམ་

དབྱངས་སོགས། ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས། །མཁན་པོ་མཛད་
ནས། །ཞེས་པ་འདིས། འཇམ་དབྱངས་ལྟ་བུའང་གྲིས་པར་བྱས་ནས་
མཁན་པོ་མཛད་ཚུལ་བསྟན་སྟུང་སྟེ། །རྗེས་འབྲུག་ཏེ་ཀ་སྟེ་ཐར་ཐོར་བྱེད་
མཁན་མང་པོས། །ཐེག་ཆེན་སྐབས་གྲིས་པས་མཁན་པོ་འོང་སྟུང་པ་དང་།
སྟོམ་གསུམ་ལས་ལྟ་དང་བྱིས་པའི་དགོ་སྟོང་ནི། །འདུལ་བའི་སྟེ་སྟོད་དག་
ལས་བཀག། །ཅེས་པའི་དགོངས་པར་བྱས་ནས་ཐེག་ཆེན་བྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལུགས་ལའང་སྟེས་ཅམ་ནས་དགོ་སྟོང་ཡིན་པ་དང་། ལྟར་གྱུར་པའི་དགོ་
སྟོང་ཅམ་ཡང་མེད་སྟུང་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་གཞིར་བཞག་ལ་
དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དུ་མ་དང་། རྒྱལ་བ་དང་རྒྱལ་ཆ་བཞི་དང་
རྟ་ཆེན་པོ་ཆེས་མང་པོའི་གསུང་དང་འགལ་བར་མཐོང་སྟེ། །དེ་དག་གིས་ནི་
བྱང་སེམས་ལ་རབ་བྱུང་ཕྱོགས་གྱི་སྟོམ་པ་ལེན་པས་ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་
གྱིས་ཐོབ་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་སྟོན་པ་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་དེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་
ལས། ས་རྣམས་ཀྱི་ལ་སྟོ་ལྟོན་གྱིས། །རབ་བྱུང་ལེན་པས་ཐོབ་པ་དང་། །
ཆོས་ཉིད་གྱིས་ནི་ཐོབ་པ་གཞན། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྟོན་བྱེད་བཞིན། །ཞེས་
དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། །དེ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ལེན་པས་ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པ་དང་།
རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དུ་མ་དང་། རྒྱལ་བའི་
སྟོན་པ་ལའང་བྱང་སེམས་གྱིས་དགའ་ལྟོན་གྱི་གནས་ནས་འཕོ་བ་སོགས་
སྟོན་པར་བཤད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་ཚུལ་སྟེས་ཅམ་ནས་ཡིན་པར་
རིགས་པའི་དབང་ལུག་ཆ་བས་བཤད་པ་སོགས་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས།
རྒྱལ་སྐས་རྣམས་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ། །སྟོན་དང་འབྲུག་ཉིད་དུ་བསྟན། །
ཞེས་དང་། འགྲེལ་བར། །དགའ་ལྟོན་གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་

སྟོན་པའི་སྟོན་ས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྱི་བ་རྣམས་དེ་ལ་རག་
 ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་དབང་
 ལྷག་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་བྱིས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་དང་། སོ་སོར་ཐར་བའི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་
 སྤང་བ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་ཆ་བས་འབྲེལ་བ་ཉི་འོད་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་།
 རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ནི་ས་རྣམས་ཀྱན་ལ། ཞེས་པ་སྟེ་ལེན་པས་ཐོབ་པ་
 གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་
 པ་ནི་སྟེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་སྟེས་ཐོབ་ཏུ་འབྲེལ་བའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་དུ་མ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་ནས་ལས་ཀྱི་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་འཛིན་
 བྱང་ཅན་གསུངས་ཀྱི་བྱིས་པར་མ་གསུངས་སོ། །ད་ཕྱིན་ཆད་པ་རྟེན་ཏེ་ཁ་
 རས་རབ་བྱུང་མིན་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱིས་པས་བྱུང་སྟུང་པའི་སྟོན་སྤྱད་མ་སྟེ་
 བར་བྱིས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཤེས་པར་གྱིས། འདིར་རྒྱས་པར་སྟོན་རིགས་ཀྱང་
 ཡི་གེ་མངས་དོགས་ལ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་གྲུབ་ཞི་ལམ་ཀྱིས་འབྲེལ་ཤེས་
 པ་ལ་སྡོམ་པ་གསུམ་གྱི་ལེན་ཐོབ་གཏོང་གནས་སོགས་ཤེས་དགོས། དེ་ལ་
 རྒྱན་དུག་སོགས་པཎ་གྲུབ་ཀྱི་གཞུང་བཞིན་རང་བཟོ་མེད་པར་མདོ་སྟགས་
 ཀྱི་གནད་ཤེས་དགོས་ཀྱི་མདོ་ཆོག་ཅམ་དང་རྒྱད་ཆོག་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ།
 མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་གཙུག་རྒྱུད་དཀྱུགས་གསུངས་པ་ལྟར་གནས་
 པའི་ཕྱིར། འདི་སྟོར་གཞན་དུ་འཆད་འདོད་པས་དེར་ཤེས་དགོས་སོ། །ཕྱང་
 བོ་ལྟ་དང་སོགས་སྤྱས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་སྟེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་
 ཚུལ་མཛོད་དང་མི་མཐུན་པ་ནི། ཕྱང་ཁམས་རེ་རེའི་སྟངས་ཀྱང་རྒྱ་བཅུ་ཅི་
 རིགས་དང་རྒྱན་བཞི་དང་འབྲས་བུ་ལྟ་སོགས་ཅི་རིགས་ཀྱི་ལག་རྗེས་བསྟན་
 པའི་ཆེད་དུ་དབྱེ་བ་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། མིག་སོགས་ལ་གཅིག་ནས་བཅུ་

གཅིག་གི་བར་དུ་དབྱེ་ཚུལ། སའི་དངོས་གཞིའི་ཡིད་ཀྱི་ས་ལས། མིག་ནི་
 རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ། གཟུགས་ལ་ལྟ་བུའོ། ། རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱས་པ་ལས་
 བྱང་བ་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱང་བའོ། ། ཞེས་པ་ནས། རྣ་བ་ལ་སོགས་
 པ་ནས་ལུས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་དང་འབྲ་བ་ལས། རྣམ་པ་གསུམ་པ་དང་། རྣམ་
 པ་བཞི་པ་ལ་ནི་བྱེ་བྲག་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མིག་ལ་བྱེད་ལས་
 གཟུགས་ལ་ལྟ་བུས་གཅིག་དང་། སྐྱེད་བྱེད་དམ་རྒྱུའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་བྱང་གི་
 དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་མིག་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤེའི་དང་། ལྟའི་དང་། ཤེས་
 རབ་ཀྱི་མིག་གསུམ་དང་། འཇུ་མ་པའི་མའི་དང་། མི་འཇུ་མ་པའི་ལྟའི་དང་།
 བརྟན་པའི་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་དང་། མི་བརྟན་པའི་འདོད་པའི་མིག་བཞི་
 དང་། འགོ་བ་ལྟའི་ལྟ་དང་། རང་རྒྱད་དང་། གཞན་རྒྱད་དང་། སྤྱག་པ་དང་།
 མི་སྤྱག་པ་དང་། ཇི་མ་ཅན་དང་། ཇི་མ་མེད་པ་སྟེ་དུག་དང་། རྣམ་ཤེས་ཡོད་
 མེད་གཉིས། མཐུ་ལྟན་མི་ལྟན་གཉིས། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བརྟན་གྱི་རྣམ་
 ཤེས་གསུམ་གྱི་རྟེན་དེ་བདུན། གནས་ཀྱི་མིག་དང་། སྤྱལ་བའི་མིག་དགེ་མི་
 དགེའི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་བྱང་བ་གཉིས་དང་། ཁ་ཟས་དང་། གཉིད་དང་། ཆོངས་
 སྐྱེད་དང་། སྒྲིམས་འཇུག་བཞིའི་རྒྱས་བྱང་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དང་། རྩོམ་མ་རྩོམ་
 གཉིས་ཀྱི་དང་། སྒྲོན་རྩོམ་མ་རྩོམ་གཉིས་ཀྱི་དང་། རྩོམ་ལས་ཉམས་པ་དང་།
 སྤང་བུ་ཡིན་མིན་གཉིས་དང་། སྤངས་མ་སྤངས་གཉིས་ཀྱི་སྟེ་དབྱུ་དང་། དུས་
 གསུམ་གྱི་གསུམ་དང་། བྱི་ནང་གི་གཉིས་དང་། རགས་སྤ་བའི་གཉིས་དང་
 བཟང་ངན་གཉིས་ཀྱི་གཉིས་དང་། ཉེ་རིང་གཉིས་ཀྱི་སྟེ་བརྟན་གཅིག་ཏུ་དབྱེ་
 བའི་བར་བཤད་ཅིང་། རྣ་སོགས་ལྟག་མ་བཞི་ཡང་དེ་དང་འབྲ་ལ་སུམ་ཆོན་
 དང་བཞི་ཆོན་དབྱེ་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་དང་། ཡིད་ནི་ཆོས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
 གཅིག་དང་། ཤེས་བྱེ་བའམ་བརྟན་བྱང་གི་གདགས་པར་གཏོགས་པ་དང་།

ཤེད་མ་བྱེ་བའམ་གྱིས་པའི་གདགས་པར་མི་གཏོགས་པ་སྟེ་གཉིས་དང་།
 ཡང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་གཉིས་ཏེ་གཉིས་དང་། སེམས་ཡིད་
 རྣམ་ཤེས་ཏེ་གསུམ་དང་། དགེ་མི་དགེ་བའི་གཉིས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ལ་
 བསྐྱེབ་མ་བསྐྱེབ་གཉིས་ཀྱི་སྟེ་བཞི་དང་། རྒྱ་འབྲས་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་
 ལཱའི་དུས་ཀྱི་ལྷ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་དྲུག་དང་། རྣམ་ཤེས་གནས་
 པ་བདུན་ཀྱི་བདུན་དང་ཆོག་ཆེ་དྲུགས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་ལྷན་དང་། སྟོགས་
 འདུས་རེག་ལྷན་དང་། ཞེན་པ་དང་མངོན་བྱུང་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་དང་། ཟང་
 ཟེང་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་དང་། འཇིག་རྟེན་འདས་མ་འདས་གཉིས་ཏེ་
 བརྒྱད་དང་། སེམས་ཅན་གནས་དགྲའི་དགྲ་དང་། བརྒྱ་ཆོན་མེད་ལ་བརྒྱ་
 གཅིག་སྤར་བཞིན་དང་། འདོད་པའི་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་
 ལ་བསྐྱེབ་མ་བསྐྱེབ་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། ལུང་བསྟན་
 བསྐྱེབ་མ་བསྐྱེབ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དེ་གསུམ་དང་།
 སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀྱི་གཉིས་ཏེ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བར་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་དུ། ས་དེ་
 ཉིད་ལས། གཟུགས་ནི་གཅིག་སྟེ། མིག་གི་སྒྲིད་ལུལ་ཀྱི་དོན་གྱིས་སོ། །
 སྟོགས་ཀྱིས་གཟུགས་སྟོགས་ལྷ་ལ་གཅིག་ཆོན་ནས་བརྒྱ་ཆོན་བར་བཤད་
 ལ། ཡིད་ཀྱི་ས་ལས། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན། །གདགས་པའི་
 ཆོས་རྣམས་དང་བཅས་པར། །ཆོས་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བདུན་ཡོད་དེ། །ཞེས་པ་
 ལྟར། སེམས་བྱུང་ང་གསུམ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་སྟོམ་
 སྟོམ་མིན་གཉིས་ནས། ཆོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བར་ཉིར་དྲུག་དང་འདུས་མ་
 བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྒྱ་དང་གྲ་བདུན་བཤད་ལ། ཡང་ཆོས་ཁམས་ལ་གཅིག་
 ཆོན་ནས་བརྒྱ་ཆོན་བར་དང་། དེ་ཉིད་ལས། རང་དང་ཕྱིའི་སྟེ་མཆེད་རྣམས་
 ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དེ་དག་ནི་དྲུག་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་

ལྟར་བསྡོམས་ན་སྤྱེ་མཆེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དྲུག་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་བྱས་ལ། སྤྱོད་བཤད་ཀྱང་། ཡིད་ཀྱི་ས་ལས། ཟད་པར་མ་གྱུར་ཀྱི་བར་དུ་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པས་ན་མིག་གོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡིད་ཀྱི་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཛིན་པས་ཆོས་རྣམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་འདི་དག་ནི་བྱིངས་སྤྱོད་ཀྱིས་མི་ཐོན་པས་ངེས་ཆོག་གིས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་འབྲུག་ལས། མ་ཟད་བར་དུ་གཟུགས་སྤྱོད་དང་། །ཞེས་མིག་གི་སྐད་དོད། ཅུ་ལྟའི་ཅ་ལ་ར་བསྒྲན། ལྟ་ལྟ་ཡ་བྱས་རྩ་བ་མ་ས་ཕྱ་གོང་དུ་བཞག་སྟེ། རྩ་བ་མ་ས་ཕྱེ་རྩ། རྩ་ལ་ལྟ་བུ་ཅི་རིགས་བྱས་ཆོག་ལ་བོད་སྐད་ལྟ་བུ་མིན་འདུག་པ་ནི་ཆོད་མཛོན་སོགས་དུ་མས་བཤད་ཚུལ་ལས་ཤེས་དགོས་ཤིང་། སྤྱོད་བཤད་བསྐྱུས་ན། འདི་ལ་གྲགས་པར་དམིགས་པས་ན་ན་བ་དང་། དེ་རྣམས་སྟོམ་པས་ན་སྟོད་དང་བཤེས་པའི་ཉམ་ཆུང་བསེལ་བ་དང་། བཟོད་པ་སྟོམ་ཆོགས་ལ་འདིས་པས་འཁོད་པར་བྱེད་པས་ན་སྟེ་དང་། འདི་ནི་དབང་པོ་ཟད་པར་གྱི་རྗེས་སུ་སོང་བས་ན་ལུས་དང་། ཡུན་རིང་པོ་ནས་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོས་ཤིང་བསྐྱུང་ལ་བདག་གིར་བཟུང་སྟེ། བདག་དང་བདག་གིའོ་སྟུམ་ནས་སེམས་ཅན་ནས་ཤེད་བྱའི་བར་མིང་བཏགས་པས་ན་ཡིད་དང་། དེ་དང་དེ་ཞེས་བཏགས་སུ་རུང་བ་དང་གཞོད་པ་བྱར་རུང་བས་ན་གཟུགས་དང་། བཟོད་བཞིན་དུ་འཛིག་པས་སྤྱོད་དང་། སྤྱོད་བསྐྱུས་ཆོགས་གནས་པས་ན་སྤྱོད་དང་རྗེ་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་ཞིང་སྐྱུགས་པས་ན་དེ། ཉན་རྣམས་སྤྱད་པ་དང་སྤྱང་བར་བྱས་པས་རོ་དང་། ལུས་ཀྱི་རིག་པར་བྱས་པས་རིག་བྱ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཛིན་པས་ན་ཆོས་ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་ལྟར་དུ་དབྱེ་བ་དང་དེ་དབྱེ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ལེགས་པར་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་གོ་ན་སྤྱང་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་རྟེན་འབྲེལ་གནས་དང་གནས་མིན་དབང་པོ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱུས་པར་རིག་

བ་ཡིན། ཞེས་བཤད་པས་མཁས་པའི་དོན་དང་མིང་གཉིས་ཀ་ལྡན་པ་གཅིག་
 བྱ་འཆའ་ཞིང་། དགོ་སོགས་མི་འདྲ་ཡང་། ཞེས་པ་ལ། དགོ་བ་ལ། མཛོན་པ་
 ཀུན་བདུས་ལས། དེ་ལྟར་ན་དགོ་བ་ཡིན། དགོ་བ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེས་དེས་
 པའི་དགོ་བར་འཛིག་ཚུལ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགོ་བ་ནས་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་དགོ་
 བའི་བར་བརྟུ་གསུམ་བཤད་དེ། ཀུན་བདུས་ལས། རོ་བོ་ཉིད་དང་། འབྲེལ་བ་
 དང་། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་ནས། རྒྱ་མཐུན་པས་ཀྱང་དགོ་བར་བལྟའོ། །
 ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དགོས་པ་ནི། དགོ་བའི་རོ་བོ་ཀུན་སྦྱང་
 དམིགས་པ་འབྲས་བྱ་རྣམས་སོགས་ལ་མཁས་ཤིང་འདོར་ལེན་ཆེད་དང་།
 དགོ་བ་ལ་སྤང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་དུ་ཡོད་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་ལ། སོགས་སྦྱས་
 དེ་བཞིན་དུ་མི་དགོ་བ་བརྟུ་གཉིས་དང་སྤང་བོ་སོགས་གང་ཅམ་ཡོད་དང་།
 ལུང་མ་བསྟན་བརྟུ་བཞི་དང་། སྤང་སོགས་དུ་ཡོད་དང་། ལས་དཀར་ནག་
 བཞི་དང་མཐོང་ཆོས་སྤྱོད་འགྱུར་གསུམ་སོགས་འཛིན་ལ། ཡང་སྦྱས་དེ་དག་
 གི་དབྱེ་བ་སོགས་མི་འདྲ་ཡང་མདོ་གོང་འོག་གཤུལ་བྱའི་དབང་གིས་
 དགོངས་པ་མི་འགལ་ཚུལ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་པར་བསྟན་ལ། རྣོམ་
 གསུམ་ལས། ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་གཉིས་ཀ་དཀར་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ནག་
 བ་དང་། ལས་དཀར་རྣམ་སྤྲིན་ནག་པ་དང་། ལས་ནག་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་བ་
 བཞི་གསུངས་པར། འབྲེལ་བ་དུ་མས་ཀྱང་དགོངས་པ་མ་ལོན་ལ། ཆེན་པོ་
 ལྷག་མཆོག་གི་དེ་བ་དང་རང་ལན་གཉིས་དང་། དེའི་ལན་གོ་རམས་ཆེན་
 པོས་ཀྱང་། ཚུད་གཞི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཅམ་ལས་མི་སྤང་ལ། འདི་ལ་ད་
 དུང་ལས་དཀར་ནག་གི་དོན་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བར་བྱས་ན་ལས་ངེས་པ་
 མི་འཐད་བར་ཐལ་བ་དང་། མདོ་སྒྲགས་གོང་འོག་ཆེས་མང་བར་གནས་དང་
 གནས་མིན་ལ་མཁས་པ་དང་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པར་བཤད་པ་

རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། ལུང་སོགས་ལས་ལས་གཅིག་ཏུ་དཀར་བ་
 སྒང་བྱ་དང་གཅིག་ཏུ་ནག་པ་དང་འདྲེས་མ་སྤང་བྱར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ་བ་སོགས་རི་ལྟར་སྒྲོང་སྒྲུམ་ན་ས་སྡེ་ལྟ་དང་མཛོད་རྣམ་བཤད་རིགས་
 པ་ལུང་སྡེ་བཞི་སོགས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཆེས་མང་བར་
 ལས་དཀར་ནག་གཉིས་དང་འདྲེས་པ་སྟེ་གསུམ་བཤད་པ་དང་ནག་འདྲེས་
 གཉིས་འདོར་བར་བཤད་པ་བདེན་ཡང་སྦྱར་འདྲེས་པ་དོར་དགོས་ཀྱང་།
 དམིགས་བསལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་མཐོན་པོ་འགའ་ཞིག་གི་
 སྦྱོང་བྱར་ཡང་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྟོན་པས་དམན་པ་འགའ་ཞིག་
 ལ་བདེ་འགྲོའི་རྒྱ་བསོད་རྣམས་བསྟགས་ལ། ཐར་འདོད་ཆེན་པོ་ལ་ལར་དེ་
 འདྲའི་རྒྱ་འབྲས་སྤྲད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། ཆེས་ཆགས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས། །མཐོ་རིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་གསུངས། །ཐར་
 པ་འདོད་རྣམས་ལ་དེ་ཉིད། །སྤྲད་འགྱུར་གཞན་དུ་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་པ་
 ཅུ་འགྲེལ་དང་། མདོ་ལས། ཀུན་འབྱུང་མཐའ་དག་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་
 གསུངས་དེ་ལྟ་བུ་མང་ཡོད་དང་། སྦྱོང་འཇུག་དང་། སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་སྦྱིན་
 པའི་དུས་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྒྱལ་བར་བཤད་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་གི་མི་དགོ་བཅུ་འི་
 རྒྱ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་བསོད་རྣམས་ཐོབ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཚུལ། ཐེག་བསྟུས་ལས་
 ཀྱང་། དེ་ལ་ཟད་པ་ཉིད་ནི་གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་མཁས་པ་རྣམ་
 པ་དེ་ལྟ་བུས་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམ་པ་བཅུ་སྦྱོང་ཀྱང་། གང་
 གིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་མི་འགྱུར་ལ། བསོད་རྣམས་ཆད་མེད་པ་ཡང་བསྟེན་
 ཅིང་། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་སྦྱར་དུ་མཛོན་
 པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱའོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་ལྟས་
 སེམས་ཀྱི་སྦྱིབ་སྦྱོང་འཕགས་པའི་རིན་སྦྱིང་དང་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱད་པ་

སོགས་མདོ་དུ་མས་སེམས་ཚོས་གྱི་རྩ་བར་བཤད་པ་རྣམས་གྱིས་དོན་འདི་
 འབྲུབ་ལ། ཀུན་བརྟུས་ལས། གནག་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་གནག་པའི་ལས་
 གང་ཞེ་ན། གང་མི་དགོ་བའོ། །དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དཀར་བའི་ལས་
 གང་ཞེ་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་དགོ་བའོ། །དཀར་ནག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམ་པར་
 སྒྲིན་པ་དཀར་ནག་ཏུ་གྱུར་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་
 རབ་ཏུ་འདྲེས་མ་སྟེ། བསམ་པས་ནག་ལ་སྒྱུར་བས་དཀར་བའོ། །སྒྱུར་བས་
 རག་ལ་བསམ་པས་དཀར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མཛོད་ལྟར་མིན་ལ་ཆིག་
 མི་མཐུན་གྱང་དགོངས་པ་མི་འགལ་ཏེ། འདིར་གཞི་བསམ་སྒྱུར་མཐར་ཐུག་
 གི་བར་མི་དགོ་བས་བྱས་པ་དང་པོ་དང་། གཞི་ནས་མཐར་ཐུག་གི་བར་དགོ་
 བས་བྱས་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་ནི་གཉིས་པ་དང་། འདྲེས་མའི་
 བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་ནག་ལ་སྒྱུར་བས་དཀར་བ་བྲམ་ཟེ་སེམས་ངན་པས་དགོ་
 འདུན་ལ་སྒྲོ་མོ་བྲངས་ཏེ་སྒྱུར་སྒྱེས་ནས་སོག་མ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་སྒྲོན་
 པས་སོག་མ་མེད་དུ་སྒྱེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྱུར་བས་ནག་ལ་བསམ་པས་
 དཀར་བ་དེད་དཔོན་སྒྲོང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཅན་གྱིས་མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཅན་བསད་
 པ་དང་། དགོ་སྒྲོང་དག་ལ་ལྟས་སྒྱུན་གྱིས་སྒྲིག་ལྟ་བུ་སྒྲགས་སུ་བརྟག་པ་
 དང་། ལྟ་སྒྱུན་དང་འཁོར་རྣམས་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་གྱི་སྒྲིབ་
 སྒྲོང་ལས། དེ་འདུལ་བྱ་བའི་སྒྲོ་ཡིས་ནི། །མཆོད་རྟེན་བཞག་གྱང་ཉེས་མེད་
 དེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྒོག་གཅོད་ལ་ཡང་
 དགོ་བ་གཅིག་བསྟན་དེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་
 ཕྱིར་མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྒོག་གཅོད་པ་
 ཡང་སྤྲད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཞེས་སོགས་དང་བསམ་པ་དེ་དགོ་ཡང་སྒྱུར་བ་

ལོག་པས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་ངན་པ་སྐྱེད་པ་ནི་ཕྱག་འཆའ་བའི་ལུས་སྐྱར་ཅམ་
བྱས་པས་སྐྱར་བོར་སྐྱེས་པ་དང་། ཐོད་པ་ས་ལ་མ་གཏུགས་པས་ཐོད་སྐྱོན་
ཅན་སོགས་སུ་སྐྱེས་པར་ལས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མདོར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་
མཁས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་འང་སོམ་ཉིད་ཡུལ་བསལ་བེན་ཏེ། །མཁས་པས། བརྒྱ་
ཡི་ནང་ནས་དོན་ཤེས་པ། །ཆོག་གི་མདུད་འགྲོལ་རེ་རེ་ཅམ། །ཞེས་པ་ལྟར་
ལགས་སོ།།

ལྟ་བ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ནི། །ཤེས་བྱར་བདེན་གཉིས་ངོ་
བོ་གཅིག་ལྟོག་དཔྱེ། །ཀུན་ཉོན་སྐྱེ་རུང་དམིགས་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན། །རྣམ་
གངས་ཐ་སྣད་བདེན་སོགས་དཔྱེ་ན་གསུམ། །རྣམ་དག་ལམ་དམིགས་མཐར་
ཐུག་དོན་དམ་བདེན། །རྣམ་གངས་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་སོགས་དཔྱེ་བེན། །ཞེས་
པ་ལ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དཔྱེ་གཞི་ཤེས་བྱར་རིགས་ཏེ། ལོ་རྒྱ་སང་ཅན་གྱིས་
བསྐྱར་བའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ལས། འདི་དག་ཐམས་ཅད་མདོར་
བསྐྱེད་ན། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཆོས་དང་དེ་བཞིན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས། །
ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱར་དཔྱེ་ན་རྣམ་འབྱེད་འདིའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཆོས་ཉིད་ནི་
ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ནི་མེད་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གནས་
ལུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། དེར་མེད་པའི་ཆོས་
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཅིག་མེད་ན་མི་རུང་
བས་ཉུང་ན་མི་འདྲུ་འཁོར་བར་ལྟོག་འཇུག་ལ་ལྟོས་ན་དེ་གཉིས་ལས་མང་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མེད་སྤང་དག་ལས་གང་རུང་ཞིག །མེད་
ན་འཇུག་དང་མ་འཇུག་དང་། །དེ་བཞིན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། །རྣམ་
པར་བྱང་བ་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་དོན་
གྱིས་མེད་པ་དང་སྤང་བ་དག་ལས་གང་རུང་ཞིག་མེད་པ་མི་འདོད་ཅེ་ན།

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉུང་ན་མི་འདུ་བར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་དང་དེ་
 བཞིན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས། །ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་
 འགྲེལ་པར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་
 རྒྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བཞག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། ཞེས་པ་ནས།
 ཐམས་ཅད་སྒྲོས་པ་ཡང་དེ་ཡང་དེ་ཙམ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བསྐྱུས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལས་གཞན་ནི་འདི་ཉིད་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་ཙམ་ཁོལ་ཕྱུང་མིན་པར་འཁོར་
 བ་ཀྱན་ཆོས་དང་ཐེག་གསུམ་ཕྱང་འདས་ཆོས་ཉིད་དུ་འདུ་ཚུལ་སྒྲོ་ནས།
 བདེན་པ་གཉིས་ལས་གངས་མང་མི་དགོས་པར་བཤད་པས། དངོས་སྒྲུབ་ས་
 གྲང་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་གཉིས་སུ་ཟད་ལུགས་མདོ་ལྟར་བཤད་པས་དེ་ལས་
 གཞན་དུ་སྒྲོ་སྐྱར་དག་སྒྲུབ་པར་མི་བྱའོ། །འོ་ན་བདེན་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་
 ཚུལ་གང་ཡིན་སྐྱམ་ན་འདི་ལ་བོད་ཀྱི་སྒྲོ་བཟོ་མང་ཡང་ངོ་མོ་གཅིག་ལ་སྒྲོག་
 པ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། ངོ་མོ་ཙམ་ཡང་མི་གཅིག་པས་ཐ་དད་ཡིན་ན། དགོངས་
 འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་
 ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བ་རྣམས་གྲང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
 མཆན་མ་དང་མ་བྲལ་བར་འགྱུར་སོགས་ཀྱིས་བདེན་པ་མཐོང་བས་འདུ་བྱེད་
 ཀྱི་མཆན་མ་དང་བྲལ་བར་ཐལ་བ་དང་། མཆན་འཛིན་དང་གནས་ངན་ལེན་
 ཀྱིས་འཆིང་བ་གཉིས་ལས་མི་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་གྲུབ་པ་དེ་སྒྲུབ་ན་མེད་པའི་
 ཐར་པ་དང་རྫོགས་བྱང་མི་ཐོབ་པར་ཐལ་བ་བཞི་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་འོང་ལ། ཡང་
 དགོངས་འགྲེལ་ལས། བདེན་པ་མཐོང་བ་རྣམས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་དང་
 མ་བྲལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་པ་ནས། མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་ཆུ་བར་
 འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་

ཐ་དད་པ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། བརྒྱུག་ལྷ་བཞི་སོགས་
 གྲུབ་པས་ངོ་བོ་གཅིག་པར་ཡང་གྲུབ་ཅིང་། ལྷོག་པ་ཅམ་ཡང་ཐ་དད་མིན་པའི་
 གཅིག་ཡིན་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་
 པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མིན་པར་གྱུར་ན་ནི། དེས་ན་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་
 ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར་སོགས་ཀྱིས། སོ་སོ་སྐྱེ་
 བོས་བདེན་པ་མཐོང་སྟུམ་དུ་མཐོང་བར་ཐལ་བ། དེས་གྲུབ་པ་དེ་སྤྲེལ་བྱེད་ཀྱི་
 རྒྱང་འདས་ཐོབ་པར་ཐལ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་བཞིན་དུ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་
 ལྷ་ཆོགས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་འོངས་ལ། ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས།
 གང་གི་ཕྱིར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་བདེན་པ་མཐོང་བ་མིན། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་
 འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མིན་ཞེས་བྱ་
 བར་མི་རུང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱུག་ལྷ་རྣམས་གྲུབ་པས། ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་
 ཡང་གྲུབ་པས་ན་ངོ་བོ་ཅམ་ཡང་མི་གཅིག་པའི་ཐ་དད་དང་ལྷོག་པ་ཅམ་ཡང་
 ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་གཅིག་པ་གང་དུ་ཡང་ཁས་སྤངས་ན་ཉམས་པར་རྒྱལ་
 བ་དང་རྒྱལ་ཆ་བ་དང་། དབྱིག་གཉིན་སོགས་དབུ་སེམས་ཀྱི་ཆེན་པོ་རྣམས་
 བཞེད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ཀྱི་སྒྲོ་བློས་རྣམ་དག་གི་ལེའུ་ལས། འདུ་བྱེད་
 ཁམས་དང་དོན་དམ་མཆན་ཉིད་ནི། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བྲལ་བའི་མཆན་ཉིད་
 དོ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་ཉིད་དུ་གང་རྟོགས་པ། །དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་
 ཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཆོས་ཉིད་རྣམ་བཤད་ལས། གཉིས་པོ་དག་ནི་
 གཅིག་ཉིད་དང་། །སོ་སོ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར།
 དེ་ལྟ་ཡིན་ན། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་དག་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤང་བར་བྱའམ།
 འོན་ཏེ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་སྦྱུམ་ན། ཞེས་པ་ནས། གཉིས་པོ་དག་ཅེས་བྱ་བ་
 ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་དག་ནི་གཅིག་པ་ཉིད་དང་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ། ཀུན་ཉོན་
 སྒྲེ་བྱང་གི་དམིགས་པའི་ཆོས་ཐ་སྟད་པ་དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་གོས་མི་ཟད་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ལས་
 དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྫས་སུ་ཡོད། འོན་དམ་པར་ནི་མེད་
 དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་
 གང་ཟག་དང་། དེས་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཆ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ལས་
 གསུམ་གྱི་ཆར་གྱུར་པའི་ཐ་སྟད་གསུམ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་འཇམ་དབྱངས་
 ཀྱི་ལེའུར་བཤད་པ་ལྟ་བུའམ། བརྟགས་པའི་ཀུན་རྫོབ། ཤེས་པའི་ཀུན་རྫོབ།
 བརྫོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་གསུམ་སྟེ། དབྱས་མཐའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ནི་
 རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། བརྟགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཤེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་།
 བརྫོད་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པོ། ཞེས་སོ། །སྐྱབ་ཤེས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དེ་གསུམ་གྱི་
 རོར་རམ་དབང་གིས་བདེན་པའམ་ཡོད་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྟེ། དབྱས་
 མཐའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཉིད་དེ། ཞེས་སོ། །འདིའི་
 ཟུར་གྱི་བདེན་པའི་སྐྱད་དོད་ས་ཏ་ཡོད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པས་སོ། །མིང་
 གི་རྣམ་གངས་ཐ་སྟད་བདེན་པ་དང་གཞིའི་ཆོས་སོགས་སོ། །རྣམ་དག་ལམ་
 གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་
 སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་ལྟ་བུ་སྟེ། དགོངས་
 འགྲེལ་གྱི་རབ་འབྱོར་ལེའུ་ལས། རབ་འབྱོར་སྤང་སོ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་དག་
 པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་
 སུ་བསྟན་ཅིང་། ཞེས་སོགས་སོ། །སྐྱབ་ཤེས་དང་། རྣམ་གངས་ནི། འཕགས་
 པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ནི་དམ་པ་ཡིན་ལ་དེའི་དོན་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ་
 དང་། སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པས་བདེན་པ་སྟེ། རྣམ་བཤད་རིགས་

པ་ལས། དམ་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ཡིན་
 བས་དོན་དམ་པ་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལྟར་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་བྱང་ངམ་མ་བྱང་བྱང་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་
 དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ན་ཡང་དག་མཐའ་དང་། སྟོས་པའི་མཆན་མ་འགོག་
 བས་ན་མཆན་མ་མེད་པ་དང་། རྣམ་རྣུ་ཏུ་འི་རྣུ་ཏུ་ནི། ཁམས་དང་དབྱིངས་
 དང་ས་བོན་དང་བད་ཀན་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ལས། འདྲིར་རྒྱུ་འི་སྟོན་ནས་
 བཤད། འཕགས་པའི་ཆོས་འབྱུང་བའི་རྒྱར་དམིགས་པའི་སྟོན་ནས་བྱེད་པས་
 ར་ཆོས་དབྱིངས་ཏེ། དབྱས་མཐའ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དེ་མདོར་བསྡུ་ན། །
 དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། ། མཆན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་བདེན། །
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རྣམ་གངས་སོ། །སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་བྱང་། དབྱེ་བ་
 བསྡུས་ན་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་དང་། རྒྱས་པར་ན་བདག་
 མེད་གཉིས་རེ་རེ་ལའང་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་རེ་སྟེ། དབྱས་མཐའ་ལས། ཟ་བ་
 བཟའ་དང་དེ་ཡི་ལུས། །ཞེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་ཏེ་ལྷག་མ་ནི་སྤར་མཆན་ཉིད་
 གསུམ་དང་གཞན་དུ་སྟོས་ཟིན་ཏོ། །

དྲུག་པ་བདེན་གཉིས་ངེས་འབྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ནི། མདོན་སྟོག་དབང་
 གིས་ཆད་མར་མདོན་རྗེས་གཉིས། །མདོན་སུམ་བཞི་དང་དབང་མདོན་འོག་
 མ་འབྲུལ། ། ཞེས་པ་ལ། ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་སོགས་འདྲ་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་
 མདོན་གྱུར་དང་སྟོག་གྱུར་དབང་གིས་མདོན་སུམ་ཀྱི་ཆད་མ་དང་རྗེས་དཔག་
 གཉིས་ཡོད་པར་ལུང་རྟོགས་ཀྱན་མཐུན། རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ནི། སའི་
 དངོས་གཞི་ལྟར་ན། མདོན་པར་བརྟགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས། བརྟགས་
 བྱའི་ལུལ་གསར་འཇུག་ཀྱི་ཤེས་པ་སྟེ། དེའི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་ལ་དབྱེ་ན།
 རྟགས་སམ་མཆན་མ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ལས་དང་ཆོས་དང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་

གཏན་ཆོག་ས་ལྔ་དང་། དེ་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་
 ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱོད་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཆད་མར་འཛོག་སྟེ། སའི་དངོས་གཞི་
 ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་གང་ཞེ་ན། མངོན་པར་བརྟགས་པ་དང་བཅས་པས་
 མངོན་པར་བརྟག་པ་དང་མངོན་པར་བརྟགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལོ། །དེ་ཡང་
 རྣམ་པ་ལྔར་བཟླ་བར་བྱ་སྟེ། རྟགས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་། ལས་དང་། ཆོས་
 དང་། རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་
 ཚུལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ནས་ཆད་མ་དོན་གྱིས་བཤད་དོ། །གཏན་ཆོག་ས་ལྔའི་
 རྟགས་སམ་མཆོན་མས་གཞལ་བ་ནི་ད་ལྟར་རམ་སྟོན་མཐོང་བའི་མཆོན་
 མ་འགའ་ཞིག་ལས་ཡུལ་བརྟགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རུ་མཆོན་ལས་ཤིང་རྟ་
 དང་། རྒྱལ་པོ་ལས་ཡུལ་འཁོར་དང་ཞོག་དང་རུ་ལས་བ་ལང་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་
 དང་། རོ་བོ་ཉིད་ནི་མངོན་གྱུར་ལས་སམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཅི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་
 ཉིད་ལས་སྒྲིག་གྱུར་དཔོག་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ད་ལྟར་བ་ལས་འདས་པ་དང་།
 འདས་པ་ལས་མ་འོངས་པ་དང་། རྒྱན་དང་གོས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལས་རྒྱན་
 དང་གོས་དེ་འབྲའི་ཆོག་ས་ཀུན་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལས་ནི། བྱེད་པ་ལས་
 ལས་ཀྱི་རྟེན་བརྟགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་འགྲུལ་བ་དང་བྱ་ཆང་སོགས་ལྟན་
 པ་ལས་སྟོང་དུ་མ་དང་། རྗེས་ལས་སྤངས་པོ་དང་། སྐད་ཅེར་རེ་ལས་རྟ་སོགས་
 དཔོག་པ་ལྟ་བུ་དང་ཆོས་ལས་ནི། མི་འབྲལ་བའི་ཆོས་ལས། དེ་དང་འབྲེལ་
 བའི་ཆོས་རྟོགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་སྤྱག་བསྐྱལ་
 དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། སྟོང་དང་བདག་མེད་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་དང་རྒྱ་
 དང་འབྲས་བུ་ལས་ནི། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་དང་། འབྲས་བུ་ལས་རྒྱ་དཔོག་པ་
 སྟེ། དཔེར་ན་འགོ་བ་ལས་ཡུལ་གཞན་དུ་ཕྱིན་པ་དཔོག་པ་དང་། ཡུལ་གཞན་
 དུ་ཕྱིན་པས་འགོ་བ་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལ་ཞིབ་ཆ་ཅིག་དགོས་འགྲོ་སྟེ།

བཤད་ཆོད་ཅམ་བཀོད་དོ། །མངོན་སུམ་ནི། རྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་དང་། མངོན་
 པར་བརྟགས་ཟིན་དང་། བརྟགས་བྱ་མིན་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་སྟེ།
 རྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་སྤྱིབ་གཡོགས་ཀྱི་དང་། མི་སྣང་བར་བྱེད་པའི་དང་ཟིལ་
 གཞོན་ཀྱི་དང་སྐྱོངས་པའི་སྤྱིབ་པ་བཞི་དང་ཡུལ་ཀྱི་དང་། དུས་ཀྱི་དང་། ས་
 པའི་ཐག་རིང་བ་གསུམ་ཀྱིས་རྟོག་གྱུར་མ་བྱས་པའི་ཆོས་གཅིག་མངོན་གྱུར་
 བྱས་སོ། །མངོན་སུམ་ལ་དབྱེ་ན། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་དག་དབང་ཡིད་
 རང་རིག་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཞི་འདོད་དེ་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ས་
 ལྟར་ན་དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་མངོན་སུམ་དག་པའི་མངོན་
 སུམ་བཞི་ཡོད་དེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། མངོན་སུམ་དེ་སྤྱི་མངོན་སུམ་
 དུ་བརྗོད་པར་བྱ་ཞི་ན། མདོར་བསྡུ་ན་བཞི་སྟེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་
 མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་སྤྱོད་བའི་མངོན་སུམ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཀྱི་མངོན་
 སུམ་དང་། དག་པའི་མངོན་སུམ་སོ། །ཞེས་སོ། །འདིས་ཡུལ་མངོན་སུམ་དང་
 ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཏོ། །དབང་ཡིད་མངོན་སུམ་གཉིས་
 བསྡུས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་མངོན་སུམ་དང་། དག་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་ལ། དག་པའི་མངོན་སུམ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་དང་འཛིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། མངོན་སུམ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་
 པའི་འཁྲུལ་བ་ལ་ཅི་འདྲ་དགོས་སྟུམ་ན། ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་
 མམ་ལྟར་སྣང་ལྟམ་བདུན་ཡོད་དེ། སྟོག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འདུ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་འདུ་
 ཤེས་འཁྲུལ་བ་དང་། རྒྱ་བ་གཉིས་སྣང་ལྟ་བུ་གངས་འཁྲུལ་བ་དང་། མགལ་
 མེ་འཁོར་ལོ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་དབྱིབས་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་། དྲང་སེར་འཛིན་ལྟ་
 བུ་ཁ་དོག་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་། ལྷོན་ཤིང་འགོར་སྣང་ལྟ་བུ་ལས་ལ་འཁྲུལ་བ་
 དང་ལྟ། དེ་ལྟ་ལ་དགའ་བས་སེམས་འཁྲུལ་བ་དང་། ལྟ་པོ་དེར་ཞེན་པ་ལྟ་བུ་

འཇུལ་བ་དང་བདུན་ནོ། །སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
མ་གཏོགས་པའི་ས་འོག་མའི་དབང་མངོན་ཐམས་ཅད་འཇུལ་བས་བསྐྱད་པ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་དབང་མངོན་ལྡེ་ལ་སྤྱི་རོལ་དོན་སྣང་གིས་མ་བསྐྱད་པ་མེད་པའི་
སྤྱིར།

བདུན་པ་རྣམ་རིག་གི་དེ་ཉིད་སྤྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པ་ལ། ཐེག་བསྐྱུས་
ལས། ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྩ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཀྱན་གཞི་ཙམ་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་། མཆོན་མའི་རྣམ་རྟོག་གཟུགས་སོགས་རྣམ་
པར་རིག་པ་དང་། མཆོན་སྣང་རྣམ་རྟོག་མིག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་།
མཆོན་མ་འགྱུར་བའི་རྣམ་རྟོག་གི་སོགས་དང་བདེ་སོགས་དང་ཆགས་
སོགས་ཁམས་སོགས་འགྱུར་བའི་རྣམ་རིག་དང་། མཆོན་སྣང་འགྱུར་བའི་
རྣམ་རྟོག་ནི་དེ་དག་སྣང་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་བསྐྱུ་ན་པའི་དམ་པ་ཡིན་མིན་གྱི་
ཆོས་ཉན་པའི་དང་། ཚུལ་མིན་རྣམ་རྟོག་ནི་སྤྱི་བའི་རྣམ་རྟོག་དང་། ཚུལ་བཞིན་
རྣམ་རྟོག་ནི་འདི་བའི་དང་། མངོན་ཞེན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ནི་ལྟ་ངན་རེ་གཉིས་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་དང་། རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་སྟེ་བརྩ་ཡོད་པ་ལས། དེ་
རྣམས་བསྐྱུས་ནས་ཐོག་མར་ཀྱན་རྟོག་གིས་ཀྱན་ནས་བཏགས་པ་ལྟར་མ་
གྲུབ་པར་རྟོགས་ན་འཇུལ་རྟོག་གཞན་ལྟོག་སྟེ། དེ་ཡང་ཐེག་བསྐྱུས་ལས།
དེ་ཁོ་ན་ཤེས་བས་མ་སད་པས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་རི་ལྟར་རྗེས་སུ་
དཔག་པར་བྱ་ཞེ་ན། ལུང་དང་རིགས་པས་དཔག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ལུང་རིགས་དུ་མ་ལས་ཐེག་བསྐྱུས་ཀྱི་རིགས་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོང་
གཞི་ཆོས་ཙན། གཞན་དབང་སྤྱི་རྟོག་གིས་ཀྱན་བཏགས་པ་སྟེ་སྟོ་བཏགས་
པ་ལྟར་སྣང་བར་མ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱན་
བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རི་ལྟར་སྣང་བ་དེའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཅི་

མངོན་ཞེ་ན་ཞེས་ངེས་པའི་ལན་དུ་རིགས་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་དོན་
 བསྐྱུས་ཏེ་སྒྲུས་པ། སྤྱོད་ལ་དེ་སྒྲོ་མེད་ཕྱིར་དེའི་བདག་འགལ། །དེ་མིང་མང་
 ཕྱིར་དོན་གཅིག་བདག་མང་འགལ། །མིང་དོན་གཅིག་འཇུག་མ་ངེས་བདག་
 འབྲེས་འགལ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ། རིགས་པ་དང་པོ་ལྟ་ཕྱིར་བ་བྱམ་པའི་ཐ་
 སྙད་བརྟགས་པའི་ཆའམ་དེའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིའམ་གནས་ཡིན་པར་སྒྲུང་བ་དེ་
 བྱམ་པའི་གནས་ལུགས་ཡིན་ན། དེ་མིང་ངམ་བདུན་དབང་གིས་མ་བཞག་
 བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་བྱམ་པའི་བདུན་སྟེར་མི་དགོས་ལ་བྱམ་པའི་མིང་མ་
 བརྟགས་པའི་སྟེན་དུ་ལྟ་ཕྱིར་བ་ལ་བྱམ་པའོ་སྒྲུམ་པའི་སྟོ་ཡོད་དགོས་པར་
 འགྱུར་བ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོ་སྟེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། མིང་གི་སྤྱོད་ལ་
 ར་སྒྲོ་མེད་པས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགལ་བ་དང་། ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་
 གང་ཟག་གཅིག་ལ་བརྒྱ་བྱིན་དང་དབང་པོ་དང་གྲོང་འཛོམས་སོགས་མིང་ཐ་
 དད་པ་དུ་མ་འཇུག་པ་ལྟར་དོན་གཅིག་སུ་དེ་མིང་འགལ་བ་དུ་མ་ལྟར་བདག་
 འགལ་བ་མང་པོར་ཡོད་དགོས་ན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་མེད་
 དེ། དེ་ཉིད་ལས། མིང་མང་པོས་བདག་མང་པོར་འགལ་བ་དང་ཞེས་སོ། །དེ་
 ལྟར་གྲུབ་ན་ཉེར་སྒྲུས་ཞེས་པའི་མིང་གཅིག་ལྟ་བུ་སྟོགས་བཞིའི་སྟེས་བྱ་
 བཞི་ལ་འཇུག་ཆེ་དེ་བཞིའི་བདག་གཅིག་དུ་འབྲེས་པར་ཐལ་བ་དང་འགལ་
 བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འབྲེས་པ་མེད་པས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་ལས།
 མིང་ངེས་པ་མེད་པས་བདག་འབྲེས་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དོ། ། ཞེས་སོ། །
 དེས་སྟོང་གཞིའི་ཆོས་ཐ་སྙད་པ་རྣམས་གནས་ལུགས་སུ་མེད་ཀྱང་དེར་སྒྲུང་
 བ་འབྲུལ་བ་སྒྲུ་མའི་རྟ་ལྟ་བུ་དང་། དོན་མ་གྲུབ་ཀྱང་འབྲུལ་བའི་ཉོན་མོངས་
 སྟེ་བ་ནི་སོགས་སྒྲུས་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་པན་གཞོད་མི་ལམ་ལྟ་བུ་
 སོགས་དང་། གནས་ལུགས་ནི་དགག་བུའི་བདག་དེ་གཅད་ཅམ་གྱི་ནམ་

མཁའ་ལྷ་བྱར་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་རྣམས་མིང་ལ་
 དམིགས་པ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་མེད་རྣམས་དག ལྷ་མ་ལ་སོགས་
 འདྲ་བ་དང་། རྟེན་བཞིན་མཁའ་འདྲར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཐེག་བསྟུས་ལས། རྣམ་པར་གཡེང་བ་བརྩུ་པོ་འདི་དག་གི་གཉེན་པོར་ཤེས་
 རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བརྩུ་ལས། དངོས་
 པོ་མེད་པའི་མཚན་མའི་རྣམ་གཡེང་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་དངོས་པོའི་དང་། ལྷོ་
 འདོགས་པའི་དང་། ལྷུང་འདེབས་གྱི་དང་། གཅིག་པ་ཉིད་ཏུ་དང་། ཐ་དད་པ་
 ཉིད་ཏུ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཏུ་དང་། བྱང་པར་ཏུ་དང་། མིང་ངེ་ལྷ་བ་བཞིན་ཏུ་དོན་
 ཏུ་དང་། དོན་ངེ་ལྷ་བ་བཞིན་ཏུ་མིང་ཏུ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྟེ་བརྩུའི་དང་པོའི་
 གཉེན་པོར། ཤེས་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ཏུ་ཡོད་
 བཞིན་ཏུ་སོགས་དང་། དངོས་པོར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར། བཀའ་
 བསྟུལ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དོ། ཞེས་
 སོགས་དང་། ལྷོ་འདོགས་པའི་གཉེན་པོར། བཀའ་བསྟུལ་བ། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་
 བྱིན་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་སོགས་དང་། ལྷུང་འདེབས་གྱི་རྣམ་
 རྟོག་གི་གཉེན་པོར། བཀའ་བསྟུལ་བ། ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 དང་། གཅིག་རྟོག་གཉེན་པོར། བཀའ་བསྟུལ་བ། གཞུགས་ཀྱི་ལྷོང་པ་ཉིད་
 གང་ཡིན་པ་དེ་གཞུགས་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་དང་། ཐ་དད་རྟོག་པའི་
 གཉེན་པོར། བཀའ་བསྟུལ་བ། ལྷོང་པ་ཉིད་ལས་གཞུགས་གཞན་མིན་ཏེ།
 གཞུགས་ཉིད་ལྷོང་པ་ཉིད་དོ། ལྷོང་པ་ཉིད་གཞུགས་སོ། ཞེས་དང་། རོ་བོ་
 ཉིད་ཏུ་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར། བཀའ་བསྟུལ་བ། རབ་འབྱུར་འདི་ལྷ་སྟེ་

གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མིང་ཅམ་མོ། །ཞེས་སོགས་དང་། བྱད་པར་དུ་
 རྟོག་པའི་གཉེན་པོར། བཀའ་བསྩལ་བ། རོ་བོ་ཉིད་ནི་མི་སྐྱེ་མི་འགག། ཀུན་
 རས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན། །རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་
 དང་། མིང་ལྟར་དོན་དུ་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་ལ། བཀའ་བསྩལ་བ། མིང་བཅས་
 མ་ལ་ཆོས་དེ་དག་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་མིང་སྟོ་བྱར་གྱི་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་
 འདོགས་ཏེ། རི་ལྟ་རི་ལྟར་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་མངོན་
 པར་ཞེན་ཏོ། །ཞེས་དང་། དོན་བཞིན་མིང་དུ་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར། བཀའ་
 བསྩལ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མིང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་
 རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དོ། །ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་པས་མངོན་པར་ཞེན་
 པ་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྟུས་
 པར་བཤད་ལ། གཅིག་དང་ཐ་དད་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་
 ལྟངས་གི་ལྟོག་པ་གཅིག་འཛིན་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་
 པོ་བཤད་ལ། རྣམ་རྟོག་ཕྱི་མ་བཞིའི་གཉེན་པོར་ཆོལ་བ་བཞི་དང་ཤེས་པ་
 བཞི་བཤད་པ། **ཆོལ་བཞིས་བཅའ་བཞིན་མེད་ཕྱིར་དེར་དེ་མེད། །** ཅས་
 ལྟས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མིང་དང་དོན་དག་པན་ཚུན་དུ། སྟོ་
 བྱར་བ་ནི་ཉིད་དུ་ཆོལ། །ཞེས་སོགས་ཅུ་འགྲེལ་དང་། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཀུན་
 ཏུ་ཆོལ་བ་བཞི་སྟེ། མིང་ཀུན་ཏུ་ཆོལ་བ་དང་། དངོས་པོ་ཀུན་ཏུ་ཆོལ་བ་དང་།
 རོ་བོ་ཉིད་འདོགས་པ་ཀུན་ཏུ་ཆོལ་བ་དང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་འདོགས་པ་ཀུན་ཏུ་
 ཆོལ་བའོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་བསྟུས་དང་། བྱང་ས་ལས་གྱང་། དེ་
 ལ་མིང་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇམ་གང་མིང་ལ་མིང་
 ཅམ་དུ་ལྟོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ལ་དངོས་པོ་ཅམ་དུ་ལྟ་བ་ནི། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས། མིང་ལ་མིང་ཅམ་དུ་ལྟ་བ་དང་། དངོས་པོ་ལ་དངོས་པོ་ཅམ་དུ་

ལྟ་བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་ལ་དེ་ཙམ་དུ་ལྟ་བ་དང་། གྲེ་བཀ་གམ་
 བྱེད་པར་དུ་བཏགས་པ་ལ་དེ་ཙམ་དུ་ལྟ་བ་བཞིས་བཅའ་བ་བཞིན་དུ་མེད་
 ཅིང་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། བཅའ་ན་དེའི་དོན་མེད་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཡང་དོན་དམ་དཔྱེད་དོར་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་
 འདོད་དེ། ཐེག་བསྐྱས་ལས། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ལ་རི་ལྟར་འཇུག་
 ཅེ་ན། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་བསྐྱོག་ནས་འཇུག་སྟེ། ཞེས་
 དང་། བྱམས་ཆོས་གཞན་གྱི་དགོངས་པ་འོག་ཏུ་འཆད་ལ། སེམས་ཙམ་པས་
 ཀྱང་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་དུས་སེམས་འགོག་པར་བཤད་ན་དབྱ་མ་པས་ལྟ་ཅི་
 སྟོས། དེ་ནས་ལྟ་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བཤད་པ། **ལྟ་**
ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་ཕྱིར་དེ་གཞན་མིན། ། ཞེས་སྒྲས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས།
 ལྟ་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །སྟོང་དང་དེ་སྟོ་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལ་འབྲུལ་པ་ཆེས་མང་ཡང་འདྲིར་མི་སྟོ་ཞིང་། མདོར་བསྐྱར། ཁ་
 ཅིག་ཅོད་གཞི་སྟོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དང་དེའི་རྣམ་པ་བྱས་ནས་མདོ་སྟེ་པ་ལ་
 རྣམ་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་འདོད་པ་གྲུབ་ཐེན་སྒྲུབ་པ་དང་། གྲེ་སྒྲུལ་ཐེར་
 བའང་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་མདོ་སྟེ་པར་སྟོར་སྒྲུང་དང་དེའི་
 དབང་ཤེས་ཅོད་གཞིར་བྱེད་པ་ཡང་སྒྲུབ་ཆོས་ཆད་བསལ་ལོ། །ཡང་ལ་ལ་
 སྟོན་པོ་དང་དེ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཅོད་གཞི་ཐེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་
 ལྟ་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་ན་སྟོན་འཛིན་ཡིད་མདོན་ཆོས་
 ཅན། སྟོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དམིགས་བྱེད་དུ་ཐལ། སྟོན་པོ་དམིགས་བྱེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཡང་རྟོག་པ་ཅིང་བ་དག་སྒྲུབས་འདིའི་ལྟ་ཅིག་
 དམིགས་ངེས་རྟགས་ཀྱིས་སྟོ་སོགས་དང་དེ་འཛིན་ཤེས་པ་རྣམ་གཞན་མིན་
 པར་སྒྲུབ་པ་དང་། རྣམ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་བྱབ་མཉམ་དུ་བསམ་ནས་རྣམ་

གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཆེས་འབྱུང་ཏེ། འོ་ན་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པར་བྱམ་པ་སྤང་བ་
 དང་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གཅིག་ཏུ་ཐལ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་
 དེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་དེས་ལས། དེ་ཕྱིར་སྤང་དོན་དེ་སྟོང་དག །ཕྱི་དོན་
 ཡོད་ཀྱང་ཐ་དད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་
 མང་པོས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཀྱི་དེས་པའི་དོན་ཆད་མས་དེས་པ་ལ་བྱེད་
 པ་སོགས་ནི་དམིགས་པ་ཞེས་པ་དང་སྟོས་པ་སོགས་སོ། །དེས་ན་འདིར་
 ཅོད་གཞི་ནི་སྟོང་དང་དེ་སྟོང་ཞེས་པས་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་འཛིན་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་
 སྐྱབ་ཆོས་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་པས་རྣམ་གཞན་བཀག་ཅོམ་དང་། རྟགས་
 ཀྱི་དོན་ནི་ལྷན་ཅིག་ནི་དུས་གཅིག་པ་དང་། དམིགས་པ་ནི་རྟོགས་པ་དང་།
 དེས་པ་ནི་ཕན་ཚུན་དེས་པ་སྟེ་བྱུང་བའོ། །དེས་ན་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་འཛིན་
 ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་དུ་སྤང་ཡང་རྣམ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་
 དམིགས་དེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩ་གཉིས་བཞིན། འདིའི་རང་འགྲེལ་
 ལས། ཐ་དད་པར་སྤང་བ་ཉིད་ཡིན་ཡང་སྟོན་པོ་ནི་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་ལས་
 དོན་གཞན་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་
 དེས་པའི་ཕྱིར་རྩ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་རྟགས་
 སམ་སྟོགས་ཆོས་ནི། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཡིན་ཏེ།
 ཕན་ཚུན་གཅིག་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཐོར་སྐྱེས་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་དམིགས་
 བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཐོར་སྐྱེས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་
 དག་ལས་རྣམ་པ་གཅིག་མ་དམིགས་ན་གཞན་དམིགས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་
 སོ། །དེ་ལྟར་ཕན་ཚུན་བྱུང་བ་དེས་པ་དེ་འདིའི་དེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
 མཆོག་གི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེས་ན་འདི་ནི་དེས་པའི་དོན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཤེས་བྱ་དམིགས་པ་ནི་ཤེས་པ་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ།

ཞེས་སོ། །ཙྰ་བའི་བྲུབ་པ་ཡོད་དེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་རྣམས་
གཞན་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྣམས་གཞན་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་ལ་ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རང་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་
ལ་ནི་འདི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བཤད་འཐད་ལྷན་ལས།
རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་སྟེ། རང་བཞིན་པན་ཚུན་དབེན་པ་ལ་ནི་ངེས་པར་ལྷན་
ཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་འདི་འཐད་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །འདི་ལ་རང་རིག་གིས་མ་
ངེས་སྟེ་ན་སྟོན་མེད་དེ། སྟོན་འཛིན་སྟོང་བའི་རང་རིག་གིས་སྟོན་པོ་མ་
དམིགས་ཀྱང་སྟོན་པོ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་
ལས། ཤེས་པ་དམིགས་པ་ཡང་ཤེས་བྱ་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བདག་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འདིས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་
གཟུགས་དམིགས་ཚུལ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་ཐུགས་དང་དེའི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་
ཐུགས་མ་དམིགས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་
ལས། གང་ཡང་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་དང་ཐུགས་ལ།
ཞེས་པ་ནས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་གཞན་ཀྱི་རང་གིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་སོ། །སེམས་རྒྱུད་དང་སེམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བར་བཤད་ལ། ལྷང་
གཟུགས་གཉིས་ཀྱིས་མ་ངེས་ཟེར་ན་བར་མ་ཆོད་པའི་ལྷང་གཟུགས་ནི། ལྷན་
ཅིག་དམིགས་ངེས་དང་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། དངོས་རྒྱ་ཆར་
གཅིག་གིས་ངོ་བོ་ཅིག་ཅར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འབྲས་བྱ་རྒྱ་
ལ་འབྲུལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷང་བ་བར་ཆད་མེད་པས་གཟུགས་དང་ལྷན་
ཅིག་གཟུང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཟུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

སྒྲིབ་གཞུགས་ཅམ་ལ་བྱེད་ན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་གྲུབ་སྟེ། གཞུགས་
 མ་དམིགས་ཀྱང་བར་སྒྲིབ་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད། རྟག་པ་དང་བྱི་བས་མཆོན་
 མོ་སྒྲིབ་བ་མ་དམིགས་ཀྱང་གཞུགས་དམིགས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་
 འགེལ་ལས། ཡང་ན་སྒྲིབ་བ་འབའ་ཞིག་ཀྱང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིབ་བ་
 མེད་པའི་གཞུགས་ཀྱང་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་གིས་མཐོང་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །ཡང་ལ་ལ་ན་རེ། ལྷ་སྦྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་གཉིས་
 གྱིས་བྱེད་གཞུགས་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་ཆེ་མིག་ཤེས་གཉིས་པན་ཚུན་
 གཅིག་གཅིག་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྦྱེས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ལྷ་སྦྱིན་
 གྱིས་དམིགས་པའི་གཞུགས་གང་ཡིན་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་གྱིས་ཀྱང་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་བྱེད་གཞུགས་གཅིག་གི་གཞུགས་
 ཐུན་མོང་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་ཅིང་། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཐུན་
 མོང་དུ་བལྟས་ཀྱང་གཅིག་ལ་སྒྲིབ་བ་གཅིག་ཤོས་ལ་སྒྲིབ་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷ་སྦྱིན་མཆོད་སྦྱིན་གཉིས་ལ་ཟླ་གཉིས་སྒྲིབ་ཆེ་མཆོད་སྦྱིན་
 ལ་སྒྲིབ་བ་ལྷ་སྦྱིན་ལ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྦྱེས་བུ་གཅིག་ལ་དབྱ་གཉིན་གྱི་
 ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྒྲིབ་ཚུལ་མི་མཐུན་སོགས་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་
 ཚུབ་སེམས་འགེལ་རབ་ཞིའི་འགྱུར་ལས། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་གཅིག་ལ་ཡང་། །
 ཤེས་པ་ཐ་དད་རབ་འཇུག་སྟེ། ། ཡིད་འོང་གཞུགས་ནི་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཉིད་
 གཞན་ལ་གཞན་དུ་སྒྲིབ་། །ཞེས་སོ། །ཡང་སྤྱི་དོན་འགོག་བྱེད། ལང་
 གཤེགས་ལས། གང་ཟག་རྒྱན་དང་ཕྱང་པོ་དང་། །རྒྱན་དང་དེ་བཞིན་རྩལ་
 རྣམས་དང་། །གཙོ་བོ་དབང་ཕྱག་བྱེད་པོ་དག །སེམས་ཅམ་པོ་ལས་རྣམ་
 པར་བརྟགས། །དོན་ཡོད་མ་ཡིན་སེམས་ཉིད་དེ། །སྤྱི་རོལ་དོན་མཐོང་ལོག་
 པ་ཡིན། །རིགས་པས་རྣམ་པར་བརྟག་ན་ནི། །གཞུང་དང་འཛིན་པ་འགག་

བར་འགྱུར། ། ཞེས་པའི། རྩལ་ལ་དཔྱོད་པ་ཉི་ཤུའི་རིགས་པ་དང་། གང་ཟག་
 དང་རྒྱན་སོགས་ལ་དཔྱོད་པ་གཅིག་དུ་བལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྩལ་རྣམས་
 དང་། རིགས་པས་རྣམ་པར་བརྟག་ན་ནི། ཞེས་པའི་དོན་ཉི་ཤུ་བ་ལས། རྩག་
 གིས་ཅིག་ཅར་སྒྱར་བ་ན། །སྤ་རབ་རྩལ་ཆ་རྩག་དུ་འགྱུར། །རྩག་པོ་དག་གྲང་
 གོ་གཅིག་ན། །གོང་བྱའང་རྩལ་སྤན་ཅམ་དུ་འགྱུར། ཞེས་པའི་དོན་འགལ་
 རྫོང་དང་བཅས་པ་ནི། **སྤ་རྩལ་བསྐྱར་ཆེ་ཤར་ངོས་རྒྱབ་སྟོགས་ལ། །མི་བལྟ་**
ཆ་བཅས་བལྟས་ན་རགས་མི་འགྱུར། །སྤ་རབ་ཡིན་གྲང་གྲེ་སྤྱི་མིན་ཅི་
འགལ། ། ཞེས་པ་ལ་གྲེ་བྲག་པ་རྣམས་རྩལ་སྤ་རབ་ཆ་མེད་འབྱར་བ་ལས་
 གོང་བྱ་འོང་བ་དང་གྲེ་སྤྱ་དང་མདོ་སྤེ་པའི་དགོ་འདུན་སྤྱང་སྤ་རབ་ཆ་མེད་དུ་
 མ་མ་སྤད་པར་བསྐྱར་བ་ཅམ་དང་མདོ་སྤེ་པའི་བཙུན་པ་སོགས་མདོ་སྤེ་པ་
 མང་པོ་སྤ་རབ་ཆ་མེད་དུ་མ་བར་མེད་གྲང་མ་རེག་པར་འདུས་པ་ལས་གོང་
 བྱ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་དབྱུས་རྩལ་སྤ་རབ་གཅིག་ལ་སྟོགས་བཞི་སྟེང་འོག་གི་
 རྩལ་སྤ་རབ་རྩག་གིས་སྒྱར་བའི་ཆེ་ཤར་རྩལ་ལ་འབྱར་བའི་ཆ་དེས་རྒྱབ་རྩལ་
 ལ་མ་རེག་ན་སྤ་རབ་ཆ་རྩག་དུ་འགྱུར་ལ། རེག་ན་སྟོགས་རྩག་ཀ་ལ་རེག་
 པའི་རྩག་ཀའི་གོ་ས་གཅིག་པའམ་སྟོགས་གཅིག་པས་གོང་བྱ་ཆེན་པོ་འང་
 རྩལ་སྤ་རབ་དུ་ཐལ་ཞེས། དབྱིག་གཉིན་གྱིས་བཤད་ལ། ཁོ་ན་རེ། སྤད་པར་
 མི་འདོད་པས་སྒྱུན་མེད་དོ་ཟེར་ན། དབྱུས་མཐའ་ལས། འབྱར་བ་དང་ནི་
 བསྐྱར་བ་འམ། །བར་མེད་རྣམ་པར་གནས་གྲང་རུང་། ཞེས་པ་ལྟར་སྤད་མ་
 སྤད་གང་ཡིན་གྲང་རུང་དེའི་ཆེ་སྤ་རབ་རྩག་གིས་བསྐྱར་བའི་དབྱུས་ཀྱི་སྤ་
 རབ་ཀྱི་ཤར་ངོས་ཀྱི་སྟོགས་དེ་རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་སྤ་རབ་སྟོགས་ལ་མི་ལྟ་ན་ཆ་
 བཅས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱབ་ལ་ལྟ་མི་ལྟའི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བལྟས་ན་སྤ་
 རབ་ཅི་ཅམ་ཆོགས་གྲང་གོང་ཆོད་རགས་པ་རི་སོགས་འོང་མི་སྤྱིད་པར་

འགྱུར་ཏེ། རྒྱག་གིས་བསྐྱོར་ཆེ་ཤར་ངོས་ཀྱི་གོ་ས་ཙམ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་འདིས་ཐམས་ཅད་འགོག་ཀྱས་པས་རྩ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་
 ལྷག་ལོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་ན་རྩལ་སྤྲོ་མིན་པར་འཕགས་པས་བཤད་ཟེར་
 ལ། སྐབས་འདི་ལའང་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཟེར་རྒྱལ་རྩལ་སྤྲོ་སྤྲོས་པ་ནི་རྩལ་སྤྲོ་
 ཆ་མེད་ནང་པ་སྤྲོས་ཀྱང་མི་འདོད་དེ། དེ་ནི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཏུ་བསེལ་ན་སྤྲོ་རབ་
 ཏུ་མའི་སྤང་པོར་མི་འདོད་མཁན་མེད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ལྷགས་རྒྱ་རི་
 བོང་ལྷག་དང་སྤང་། སྤོགས་ལྷར་རྩལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འཕགས་པས།
 གང་ལ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་བརྟགས་པ། །དེ་ནི་རྩལ་སྤྲོ་རི་ལྷར་འདོད། ། ཅས་
 དང་། བརྒྱ་བ་ལས། གང་གི་རྩལ་ལ་ཕྱོགས་ཡོད་པ། །དེས་རྩལ་རྩལ་སྤྲོ་
 མིན་པར་བསྟན། ། ཅས་གསུངས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཁྱིད་ཀྱིས་གང་སྤྲོས་
 ཐམས་ཅད་འདི་འདྲའི་ལོང་གཏམ་འབའ་ཞིག་རང་ཡིན། དེའི་དོན་ནི་རྩལ་སྤྲོ་
 རབ་ལ་ཡང་དབྱེད་ན་ཕྱོགས་ཆའི་དབྱེ་བ་རིགས་པས་མཐོང་ལ། དེ་ལྷར་ན་
 གང་ལ་ཆ་ཤས་ཀྱི་བརྟགས་པ་བྱར་རུང་བ་དེ་ནི་བྱེ་མདོ་དང་བྱེ་བྲག་པ་ཁྱིད་
 ཅག་གིས་འདོད་པའི་རྩལ་ཆ་མེད་པའི་སྤྲོ་རབ་ཏུ་གང་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་དབྱེ་བ་ཡིས། །
 རྩལ་སྤྲོ་ལ་ཡང་དབྱེ་བ་མཐོང་། །གང་ལ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་བརྟགས་པ། །དེ་ནི་
 རྩལ་སྤྲོ་རི་ལྷར་འདོད། ། ཅས་དང་། བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་ཤར་གྱི་
 ཕྱོགས་ཡོད་པ། །དེ་ལ་ཤར་གྱི་ཆ་ཡང་ཡོད། ། གང་གི་རྩལ་ལ་ཕྱོགས་ཡོད་
 པ། །དེས་རྩལ་རྩལ་སྤྲོ་མིན་པར་བསྟན། །ཅས་དེ་ལ་ཆ་ཤས་ཡོད་པར་
 གསལ་བར་བཤད་ལ། རྩལ་སྤྲོ་ཀྱང་བཞི་བརྒྱའི་འགྲེལ་བར། འབྲས་བུ་ཚོམ་
 པའི་སྤྲོ་རོལ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་རྩལ་སྤྲོ་རབ་རྣམས་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་
 ཕྱིར། རི་སྐད་སྤྲོས་པའི་ཐལ་བ་མེད་དེ་ཞེས་སྟོལ། །གནས་སྐབས་དེར་ཡང་

ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཆའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེའི་ཆེ་ངེས་པར་གང་ལ་
 ཤར་གྱི་ཕྱོགས་ཆའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེའི་ཆེ་ངེས་པར་གང་ལ་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་
 ཡོད་པ། །དེ་ལ་ཤར་གྱི་ཆ་ཡང་ཡོད། །ཅེས་དང་། དབྱུ་མ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།
 རྩལ་ཕྱན་གཞན་ལ་ལྟ་བ་དོན། །གལ་ཏེ་གཞན་དུ་འདོད་ན་ནི། །རབ་ཏུ་སྤ་
 རྩལ་རི་ལྟ་བུར། །གཅིག་སྤ་ཆ་ཤས་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་འབྲུག་ཅ་འགྲེལ་སོགས་དུ་མ་དང་སའི་དོན་གཞི་ལས་
 ཀྱང་། དེ་ལ་འདུས་པ་ཡང་ཕྱོགས་དང་བཅས་པས་ཡིན་ལ་རྩལ་སྤ་རབ་ཀྱང་
 ཕྱོགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་རྩལ་
 སྤ་རབ་ཡིན་ཀྱང་གྲེ་མདོ་གྲེ་བྲག་པ་ལྟ་བུའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཆ་མེད་མིན་པ་
 ཅི་ཞིག་འགལ་ལ། དེར་མ་ཟད་སྟག་ལོས་སྤ་རབ་ཆ་མེད་དབྱ་སེམས་རང་
 ལུགས་ལ་འཛོག་པ་ལ་འགལ་འཁྲུལ་གཞན་ཡང་སྤྲས་པ།

མང་པོས་བཀག་ཕྱིར་དབྱ་སེམས་དེ་འདོད་འཁྲུལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ལང་
 གཤེགས་ལས། གཅིག་དང་གཞན་ཉིད་སྤངས་པ་ཡི། །གཟུགས་ནི་རི་ལྟར་མེ་
 ལོང་ལ། །སྤང་ཡང་དེ་ན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་མདོ་དུ་མས་ཀྱང་གཅིག་
 དུ་བལ་བསྟན་ལ། འཕགས་པ་ལྟས་ཀྱང་དོན་པོ་གང་གང་རྣམ་བཟླགས་
 བ། །དེ་དང་དེ་ལ་གཅིག་པ་མེད། །གང་ལ་གཅིག་པ་ཡོད་མིན་པས། །
 དེ་ལ་དུ་མའང་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ཀྱི་བར་སྐབས་ཆེགས་
 བཅད་ལས། གང་གིས་དོན་པོ་རྣམ་དབྱུད་ན། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་དེ་དོན་མེད། །
 གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་ལ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་མེད། །ཅེས་སོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྤྲས། རི་ཏུ་རི། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་དབྱ་
 སེམས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དུ་མས་གཅིག་དུ་བལ་གྱིས་གཟུགས་ཅན་དང་ནམ་
 མཁའ་སོགས་ལ་ཕྱོགས་ཆ་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་ལ་རྣམ་པའི་ཆ་དང་སྤ་

[illegible]

ལ། །དོན་བྱེད་པ་ལ་བྱེད་པར་མེད། །རི་ལྟར་སྐྱེ་བོ་སེམས་སྒྲོངས་པས། །
 སྐྱེ་མ་སྐྱེག་རྒྱ་བྱི་བ་ཡི། །ཁྲོང་བྱེད་ལ་སོགས་མཐོང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་
 གཟུགས་སོགས་སྣང་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དུ་མས། །མི་ལམ་དང་སོགས་
 སྐྱས་གཟུགས་བརྟན་དང་སྐྱེ་མ་སོགས་ཏེ། །དོན་མེད་ན་རི་ལྟར་སྐྱེད་སྐྱེ་
 པ་ལ་སྐྱེ་མ་དང་། །སེམས་སེམས་བྱུང་དོན་མེད་ན་རི་ལྟར་སྐྱེ་མ་པར་སྐྱེག་རྒྱ་
 དང་། །དོན་མེད་ན་འདོད་མི་འདོད་རི་ལྟར་སྐྱེ་མ་པར་མི་ལམ་དང་། །དོན་མེད་ན་
 དགོ་མི་དགོ་བའི་འབྲས་བུ་རི་ལྟར་སྐྱེ་མ་པར་གཟུགས་བརྟན་དང་། །དོན་དམ་
 པར་མེད་ན་རྣམ་ཤེས་སྣ་ཆོགས་རི་ལྟར་སྐྱེ་མ་པར་མིག་ཡོར་དང་། །དོན་དམ་
 པར་མེད་ན་ཐ་སྙད་བརྗོད་པ་སྣ་ཆོགས་རི་ལྟར་སྐྱེ་མ་པར་བྲག་ཆ་དང་། །དོན་
 མེད་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེད་ཡུལ་རི་ལྟར་སྐྱེ་མ་པར་ཚུ་ཟླ་དང་། །དོན་མེད་ན་བྱང་
 སེམས་བསམ་བཞིན་སྐྱེད་ཡུལ་རི་ལྟར་སྐྱེ་མ་པར་སྐྱེ་མ་བ་ལྟ་བུར་ཤེར་མདོ་
 ལས་གསུངས་པར་བཤད་ལ། །མདོ་ལས། །འབད་པ་མེད་པར་ཡང་སྤྱན་ཅི་
 ལོག་མེད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་ན། །དོན་ཡོད་ན་དོན་དུ་དམིགས་པའི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབད་པ་མེད་པར་དེ་ཁོ་ན་ཤེས་པའི་སྤྱར། །སྤྱན་ཅི་ལོག་
 མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། །ཞེས་དང་། །དེ་ཉིད་ལས། །དོན་ནི་དོན་དུ་གྲུབ་གྱུར་
 བ། །ཤེས་པ་རྟོག་པ་མེད་མི་འགྱུར། །དེ་མེད་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཐོབ་
 པར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཙུ་འགྲེལ་དང་། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། །མ་
 ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྐྱོན་སྤྱར། །ཞེས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་ལུས་ལ་དག་གཉེན་
 ལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དུ་མར་དམིགས་པ་དང་མདོ་ལས། །ཤེས་པ་རྣམ་པ་
 གསུམ་གྱིས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་པས་ནི། །འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་དང་། །བསམ་གཏན་པ་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ལ་མོས་པའི་དབང་
 གིས་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དོན་དེ་དག་སྣང་བ་དང་། །ཞི་གནས་ཐོབ་པའི་རྣམ་འགྱུར་

བ་ཚོས་ལ་ལྷག་མཐོང་ལ་བཙོན་བ་རྣམས་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ཅམ་དུ་དོན་དུ་
 ལྟང་བ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་བ་དེ་ལ་གནས་བ་རྣམས་ལ་
 དོན་ཐམས་ཅད་མི་ལྟང་དོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་བསམ་གཟུགས་སོགས་
 ཐོབ་པའི་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་སོགས་སྒྲུལ་
 བ་དང་། སྒྱུར་བ་སྟེ་ཡོ་གི་ཞེས་བ་རྣམས་འབྱོར་དང་སྒྱུར་བ་གཉིས་ཀར་བསྒྱུར་
 ལ་ཞི་གནས་ཐོབ་བ་ནས་རྣམས་འབྱོར་བ་སྟེ་དེའི་གང་མོས་བ་ལྟར་ས་ཆུར་
 ལྟང་བ་སོགས་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་གཟུགས་སོགས་
 དོན་གྱི་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་བྱིར། བྱི་དོན་མེད་ཅིང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་
 དུ་གྲུབ་ཅིང་བདེན་པར་ཡང་ཡོད་བ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཡོད་པས་མེད་
 བས་ཡོད་པས་ན། །སོགས་དང་། རྒྱ་བས་ཀྱང་། ཡོད་དང་སྒྲོས་ཀྱན་ཡུལ་
 མིན་རང་བཞིན་ཡོད། །ཅེས་དང་། མཉམ་བཞག་གི་ངོར་མེད་ཚུལ་གཞན་
 ཡང་། དོན་གྱི་སྟེ་ཆོན་གྱི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཀུན་རྫོབ་གང་ཅི་
 ཡོད། །དེ་ཀུན་ཐུབ་པས་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་དང་། བྱང་
 ས་ལས། གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་བ་གང་ཡིན་བ་དེ་
 དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། བཏགས་བ་དེ་དག་ནི་དངོས་སོ་དེའི་བདག་ཉིད་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དོ། །ཞེས་དང་། བསྐྱམ་བྱེད་ཀ་ཉི་
 བུ་ལ་གདམས་བ་ལས་ཀྱང་། དག་སྒྲོང་བསྐྱམ་བྱེད་ནི་ས་ལ་རྟོན་ཅིང་བསམ་
 གཏན་མི་བྱེད་དོ། །ཆུ་དང་མེ་དང་རྒྱུང་དང་ནས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་
 བསམ་གཏན་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་བ་དང་། བྱང་པར་ལུགས་འདི་ལ་
 ས་སྟེ་ཀུན་ལས་ཐེག་བསྐྱམ་ཉིད་རྩ་བར་སྒྲུང་ལ། དེ་མ་ཤེས་ན་སེམས་ཅམ་
 གྱི་གོ་དོན་མི་ཤེས་བ་དང་། ཤེས་མདོ་སོགས་མདོ་དུ་མའི་དགོངས་བ་འཆད་
 མི་ཤེས་པར་སྒྲུང་བས་མདོ་དང་སྒྱུར་ཏེ་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ལེགས་པར་

བཤད་ཡོད་པས་རྒྱ་ཡོད་སར་མི་ཚོ་ལ་མེད་སར་ཚོ་ལ་བ་ལྟར། གྲུབ་མཐའི་
གཞུང་རྒྱུ་ལ་སོགས་ལ་སྤྱངས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཤིང་ལས་མ་མཐོང་བས་དེ་
དག་འདྲིར་མ་སྒྲིམ་ལ། ད་དྲུང་ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་རྣམ་བཤད་ལས། རྣམ་པ་
དྲུག་གི་ཚོས་དག་ལ། །འབྲུག་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་སྟེ། །ཞེས་ཚོས་ལ་མཚན་ཉིད་
དང་། གྲུབ་པ་དང་། གཅིག་ཐ་དད་མིན་པ་དང་། གནས་སྤྱན་མོང་ཡིན་མིན་
དང་། གཞུང་འཛིན་སྤང་མེད་དུ་འབྲུག་པ་སྟེ་དྲུག་དང་། ཡང་དེ་ལས། རྣམ་པ་
དྲུག་གིས་ཚོས་ཉིད་ལས། །འབྲུག་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་སྟེ། །ཞེས་ཚོས་ཉིད་ལ་
མཚན་ཉིད་དང་། གནས་དང་། དེས་འབྱེད་དང་། དེག་པ་དང་། རྗེས་སྤྱད་པ་
དང་། དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེར་འབྲུག་པ་སྟེ་དྲུག་སོགས་ཤེས་དགོས། དབྱས་
མཐའ་ལས། ཅ་བ་མཚན་ཉིད་དེ་ཁོ་ན། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཚན་ཉིད་དང་། །
འབྲས་བུ་རྒྱ་ཡི་དེ་ཁོ་ན། །རགས་པ་དང་ནི་སྤྱ་བ་དང་། །ཐགས་དང་རྣམ་
པར་དག་ཡུལ་དང་། །བསྐྱུ་དང་དབྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། །མཁས་དེ་ཁོ་ན་
རྣམ་བཅུ་ནི། །བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ལོ། ། ཞེས་པའི་དེ་ཉིད་བཅུ་སོགས་
ཤེས་པར་བྱ་ལ། སྤར་ཐེག་བསྐྱས་དངས་པ་དང་བྱང་སའི་ཚོ་ལ་བཞི་དང་།
མདོ་སྟེ་རྒྱན་གྱི་དེའི་སྐབས་ལྟར་ཞེན་གཞི་འཕམ་ཞེན་པ་དང་། འབྲས་པའི་
ཞེན་པ་ལྟར་དོན་དམ་པར་མེད་པས། རྟོག་མེད་ལ་དེར་སྤང་གི་གཞུང་འཛིན་
རྗེས་གཞན་དུ་སྤང་བ་འབྲུལ་བར་རྟོག་ལ། དེས་ན་སེམས་དེ་དང་རྗེས་གཞན་
ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མེད་པས་ཀྱང་། །
གཉིས་ཀའང་ཉམས་པར་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

བརྒྱུད་པ་དེ་བཀག་པས་ཀུན་རྟོག་ལྡོག་རྒྱུ་ལ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་
བཤད་པ་ལ། དེ་བཀག་པས་ཀུན་རྟོག་ལྡོག་རྒྱུ་ལ་དང་འཕྲོས་དོན་རྣམ་བཤེན་
རྒྱན་གྱི་བྱང་པར་གཉིས། དང་པོ་ནི། **རྟོན་ཕྱིར་འདི་བསལ་ཀུན་རྟོག་བརྒྱ**

སོགས་ལྟོག་། ཅེས་བྱ་བ་ལ་དེ་བཀག་པས་ཀུན་རྟོག་ལྟོག་ཚུལ་ཤེས་དགོས་
 པར་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་ཆོས་
 གྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་གཞི་བྱེད་ཚུལ། ལེགས་
 བཤད་སྟོང་པོ་ལྟར་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་ན་འདི་བཀག་པས་
 ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་དང་
 ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་བསྡུས་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དགོངས་
 འབྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་ནི་དུ་མཆིས་
 གནས་ངན་ལེན་དུ་མཆིས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་
 ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་དང་གནས་ངན་ལེན་བརྟུ་གཅིག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 གྱི་ས་བརྟུའི་རེ་རེ་ལ་ལྟོག་བྱ་ཚྲོངས་པ་གཉིས་གཉིས་དང་། སངས་རྒྱས་པའི་
 སྤྱོད་ལ་རྒྱན་མཐའི་གཉིས་ཏེ་ཉེར་གཉིས་དང་གནས་ངན་ལེན་བརྟུ་གཅིག་
 དང་། དབྱུས་མཐའ་ལས། ཐ་དད་པ་དང་གཅིག་མཐའ་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཉན་
 ཐོས་གཉིས་ཀ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་མཐའ། ཞེས་
 པ་ཅུ་འབྲེལ་གྱིས། འོད་སྤང་གི་ལེའུས་སྤར་ལྟར་དབྱུ་མའི་ལམ་བསྡུས་ན་
 བརྟུ་གསུམ་བཤད་པའི་དོན་འདིར་ཡང་བཤད་པའི་དབྱུ་མའི་ལམ་རེ་རེའི་
 ལྟོག་བྱ་མཐར་འཛིན་གཉིས་གཉིས་དེ་ཉེར་བྱུག་དང་། དེ་ཉིད་ལས། ལྟོང་
 ཉིད་དེ་ཞེས་སོགས་གྱིས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་བརྟུ་བྱུག་རེ་
 དང་། ཡི་གེ་དོན་དང་ཡིད་བྱེད་དང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་རྣམ་རྟོག་བརྟུ་དང་།
 ཐེག་བསྡུས་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གཡེང་བརྟུ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་
 བའི་སྤྱས་རྣམས་གྱིས་ནི་ཡོད་དང་མེད་པ་དང་། སོགས་གྱིས་བཤད་པའི་
 རྣམ་རྟོག་བརྟུ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་བཤད་ལས། མེད་ལ་འཛིན་པ་
 རྣམ་པ་ལྟ། ཞེས་བཤད་པ་དང་། མདོར་རྟོགས་རྒྱན་ལས་བཤད་པའི་གཟུང་

འཇིན་བཞི་པོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་འདི་ལྟར་སྐྱར་ནས། དགྲུ་བཞི་སོ་དྲུག་
པོ་སྤྲལ་གསུམ་སྟེ། གཟུང་འཇིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སོགས་སྦྱོན་
ཀྱན་ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ་སྟོས་པས་ཆོག་གོ། །

གཉིས་པ་ལ། དེ་ལྟར་བཤད་པས་འབྲུལ་རྟོག་ལྟོག་སེམས་ཀྱི་རྣམ་
པ་འདི་བདེན་མི་བདེན་ངེ་ལྟར་སྒྲུལ་ན་དེ་ལ་རྣམ་བདེན་རྩུབ་གྱིས་ཅོད་གཞི་
གང་ལ་ཅོད་ཚུལ་དང་། སོ་སོར་བྱེ་བའི་དོན་དང་། སེམས་ཅམ་ལ་འབྲུལ་བ་
སྤངས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་གངས་མང་ཉུང་འདོད་ཚུལ་དང་བཞི་ལས། དང་
པོ་ནི། འབྲུག་པའི་ཤེས་པར་རགས་སྤང་ཅོད་པའི་གཞི། [ཅོད་ཚུལ་བདེན་
མི་བདེན་རྣམ་ཡོད་མེད་དམ། [སྤངས་པས་མ་བསྐྱད་བསྐྱད་པས་བདེན་རྩུབ་
ཅོད། [དབྱ་སེམས་བདེན་རྩུབ་ཡོད་དང་དངོས་སོགས་མིན། ། ཞེས་སྒྲུས་ཏེ།
འདིའི་དོན་སྟོས་ན་མངས་དོགས་ལ་འོན་ཀྱང་འཕགས་ཡུལ་བཞུ་ཆེན་དག་
གི་ཅོད་རིགས་སྤྲ་ཞིང་མཛངས་པ་དང་། དེའི་གཞུང་བརྒྱུད་བས་རང་གཞན་
དུ་མས་ཅོད་ཚུལ་མང་པོ་སྒྲུས་ཀྱང་ཤེས་བྱེད་དང་མ་སྐྱར་བ་དང་མི་འབྱུར་
བ་མེད་པར་སྤང་བས་སྒྲོ་གསལ་རྣམས་ལ་པན་སྤྱད་ཅོད་ཚུལ་སྤྲ་མཛངས་
ཉུང་གསལ་ཅིག་བཤད་ན་ཀྱན་གཞི་སོགས་འཆད་འགྱུར་ལྟར་འདོད་མི་
འདོད་དུ་མ་ཡོད་པས། དེའི་སྤང་ཚུལ་ཅོད་གཞིར་མི་རུང་རང་རིག་ཀྱང་ས་
སྤར་མ་བཤད་ཅིང་འདོད་མི་འདོད་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཁས་ལེན་ཕྱིན་དེའི་སྤང་བ་
ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འདོད་མཁན་མེད་པས། དེའི་སྤང་ཚུལ་ཅོད་གཞིར་མི་རུང་
བ་སོགས་ནས། འབྲུག་པའི་ཤེས་པ་དྲུག་གམ། དེ་ལ་ལུས་ཅན་དང་ཡན་
ལག་ཅན་དང་རགས་པར་སྤང་བ་ཅོད་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མཆོག་གི་རྣམ་
ངེས་འགྲེལ་བཤད་ལས། ལུས་ཅན་ཉིད་ལ་སྦྱོན་འགྱུར་གྱི་ལུས་ཅན་མིན་པ་
ལ་ནི་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བྱེ་དོན་ལུས་ཅན་ལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་བདེན་

ཁོ་མོ་ཕྱི་དོན་གྱི་ལུས་ཅན་མིན་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་མིན་ནམ། ཞེས་པའི་ལན་དུ་
 དེ་ཉིད་ལས། ལུས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་རྩ་བའི་དེ་བ་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཆད་ཆུང་
 དུ་མང་པོ་རྣམས་པན་ཚུན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་
 སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ལུས་ཅན་ཡིན་ལ། ཞེས་རྟུལ་
 དུ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་ན་ཉི་ཤུ་བའི་རིགས་པས་གནོད་པ་ལྟ་བུ་ལུས་ཅན་སྤང་
 བ་ཚུང་གཞི་དང་ཚུང་ཚུལ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྤྱགས་ཆ་ཐ་དད་པ་དེ་
 ཡང་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམ་གཅིག་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདོད་
 དེ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེས་གཟུང་པའི་རྣམ་པར་འདོད་པའི་རྟུལ་ཆ་མེད་དུ་སྤང་
 བ་ལྟར་གྲུབ་ན་གཅིག་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་གཡོ་བ་སོགས་ཀྱིས་བཅད་པ་ལྟ་
 བའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་སྤང་བ་ཚུང་གཞི་ཚུང་ཚུལ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་གཅིག་ལ་ནི་རགས་པ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་རྟུལ་སྤང་རབ་མང་པོ་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོར་རགས་པའི་རང་
 བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རགས་སྤང་ཚུང་གཞི་དང་ཚུང་ཚུལ་
 སོགས་ཡང་ཡང་བཤད་པས། སྤང་བ་དེ་དག་དང་སྤྱོད་སོགས་ཁ་དོག་དུ་སྤང་
 བ་དང་རིང་ཐུང་སོགས་དབྱིབས་སུ་སྤང་བ་དང་། རྒྱན་སོགས་སུ་སྤང་བ་
 རྣམས་ཚུང་གཞི་བྱས་ནས། ཚུང་ཚུལ་རྣམ་རིག་པ་འདོད་གཉིས་ཀྱིས་ཚུང་བ་
 ཐམས་ཅད་བདེན་རྒྱུན་གྱི་དོན་དུ་ཚུང་པར་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། བདེན་རྒྱུན་གྱི་
 དོན་ལ་འཕྲོས་ནས་དེ་ལྟར་ཡོད་མེད་དང་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དང་སྤང་
 བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གང་ཡིན་ལ་ཚུང་བ་སོགས་
 ཡོད་ཀྱང་དེ་ཐམས་ཅད་བདེན་རྒྱུན་གྱི་གོ་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། གང་གི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་གཟུང་པའི་རྣམ་པ་གསལ་བ་ཡང་མི་བདེན་ན་
 རིགས་པ་ཡང་བདེན་པ་ཉིད་དུ་གང་གིས་རྟོགས་པར་བྱེད། ཅེས་པས་མངོན་

སྐྱམ་ལ་རྣམ་པ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་མི་བདེན་ན། གསལ་རིག་གི་མངོན་སྐྱམ་
 ཡང་བདེན་པར་གང་གིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་མགོ་མཚུངས་སུ་བཅད་པ་
 ན། དེའི་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དེ་གལ་ཏེ་གཅིག་
 གི་ངོ་བོ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། གཅིག་ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཆ་ཅན་དང་། ཡན་
 ལག་ཅན་གྱི་ལ་སྐྱོན་བཤད་པ་ལྟར་འགལ་བའི་ཆོས་དང་ལྡན་པས་ཆེད་དམ་
 གཅིག་ལུང་མི་རུང་བ་སོགས་དང་། རྗེ་ཏུ་རིས་གྲུབ་མཐའི་རང་འགྲེལ་ལས།
 བདེན་པ་རྣམས་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། མི་བདེན་པ་དང་
 རྟུང་པར་མེད་པ་རྗེ་ལྟར་བདེན་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་རིག་གཉིས་
 ཀྱིས་བདེན་མི་བདེན་ཅོད་ཚུལ་དང་། ཡང་དེའི་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་རྒྱན་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ལ་ཡང་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་བས་
 དེ་ནི་དུ་མར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུང་བ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་མེད་
 དང་། ཡང་དེའི་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་གང་དང་ལྡན་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 རགས་པའི་རྣམ་པ། ཞེས་པ་ནས། རགས་པའི་རྣམ་པ་མེད་ན་ནི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་གཞན་ཅི་ཞིག་ལུས་ལ། དེ་བརྟགས་པས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་
 བྱ་ཞེས་སྒྲུང་བ་ལྟར་ཡོད་མེད་དང་། ཡང་དེའི་ཉིད་ལས། ཐམས་ཅད་དུ་གལ་
 ཏེ་སྒྲུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ན་ཆངས་པས་ཀྱང་ཤེས་པ་འགའ་
 ཞིག་ཀྱང་འཁྲུལ་བར་བརྟགས་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་མངོན་སྐྱམ་སྒྲུང་ཆེད་
 ཡོད་མེད་ལ་ཅོད་པ་དང་། ཡང་དེའི་ཉིད་ལས། རྗེ་སྟེ་མི་བདེན་པ་ཡང་ཡོད་ན་
 བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། འཁྲུལ་བའི་མི་བདེན་པ་དང་ཉམས་
 རྟོང་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་བརྒྱ་བྱིན་དང་སྐྱུ་ཀྱང་གཞན་པར་མི་རུས་པར་
 བཤད་པ་ལྟ་བུ་མང་ལ་དེ་དག་བདེན་མི་བདེན་གྱི་ཕྱོགས་ཆ་རེ་ཡིན་ཡང་།

འཇུག་ཤེས་འཕུལ་གྱི་གཞོན་མེད་ལ་རགས་སོགས་སུ་སྒྲུབ་བ་ལ་རྣམ་བཤེན་
 བས་མ་རིག་པས་མ་བསྐྱད་ལ། དེ་ཕྱི་དོན་དུ་སྒྲུབ་བ་ལ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་
 བ་དང་། རྣམ་རྩུན་པས་རང་རིག་མ་གཏོགས་པའི་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་གྱི་མངོན་
 སུམ་ལ་མ་རིག་པས་མ་བསྐྱད་བ་མེད་པས་མངོན་སུམ་དེ་དག་ལ་སྒྲུབ་བ་
 ལྟར་མ་གྲུབ་པས་རགས་སོགས་ལ་འཁྱུལ་བ་དང་དེ་ལ་སྦྱ་བར་སོང་བ་དང་
 རྩུན་པར་སོང་བ་རྣམ་རྩུན་པས་དབང་མངོན་སོགས་མི་བཤེན་པའི་དོན་དང་།
 དུལ་ལྟ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ཡང་དུལ་མི་བཤེན་པའི་དོན་དང་། རྣམ་
 བཤེན་པས་དུལ་ལྟ་ཅན་དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་སྐྱབས་འདིའི་བཤེན་པའི་དོན་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་མ་རིག་པའི་རྒྱས་པ་དང་ལྟན་པའི་ཤེས་པ་
 མི་བཤེན་པའི་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་དོན་མེད་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་
 ཅད་མི་བཤེན་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མ་རིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་
 བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལས། ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ངེས་
 པའི་མི་སྦྱ་བ་ནི་སྤངས་བར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཉམས་སུ་སྤྱོད་
 ཡང་གཞོན་པར་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྦྱ་བ་དེ་ནི་སྤངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
 རྩེ་བ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་ཞེས་བསྒྲུ་མི་སྦྱ་དང་། དེ་ཉིད་ལས། གཞོན་
 པར་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འཁྱུལ་བ་མི་འགྲུབ་པོ། ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། གཞོན་བྱེད་རིགས་པ་དམ་པ་ནི། མེད་ན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་སྤང་བྱ་མིན། །
 ཞེས་དང་། བདེ་གཤེགས་གཞུང་འགྲེལ་ལས། གཞོན་པ་ཞེས་པ་ཅི་ཡིན། མི་
 བཤེན་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཞེས་གཞོན་བྱེད་ཡོད་མེད་གྱིས་
 ཤེས་པ་དེས་གཟུང་བ་འཁྱུལ་མ་འཁྱུལ་བཤད་པ་སོགས་དུ་མས་སྦྱབ་ཅིང་།
 དེས་ན་མོད་དུ་མས་འཇུག་ཤེས་ལ་རགས་པ་ཡོད་མེད་རྣམ་བཤེན་རྩུན་དུ་
 འདོད་པ་དང་རྩལ་འདོད་མི་འདོད་དག་མི་འཐད་དེ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་

རགས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྩལ་ལྷ་རབ་ཡང་ཡང་བཤད་པའི་སྤྱིར་
 དང་། ཐེག་བསྐྱེད་ལས་ཀྱང་ཕྱང་པོ་ལྷ་བཤད་ལ་དེ་རྣམ་རྩལ་པའི་གཞུང་དུ་རྩོ་
 རྩོ་རི་བྱང་བཟང་པཎ་ཆེན་ལྷན་སྦྲེས་རྩོ་རྩོ་སོགས་དུ་མས་རྣམ་རྩལ་ཁྱེད་སྤྱི་
 བྱངས་པའི་སྤྱིར་དང་། དགོངས་འགྲེལ་དབྱུང་མཐའ་སོགས་དང་འགལ་ལ།
 རིགས་པས་ཀྱང་དབག་ཚད་དང་རྒྱུ་གཤམ་སོགས་དང་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་
 སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བས་ས་སྡེ་འགོག་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་
 ཅིག་དབྱུང་མཐའ་སོགས་ལ་འབྱུང་ནས་སྟོ་སོགས་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་
 ཡིན་མིན་ཟེར་བ་ཡང་། དངོས་པོ་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་ལྟ་བ་སྤྱིར་
 འདེབས་སུ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བྱང་ས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་འགལ་
 ལ། རགས་པར་སྤྱང་བ་ལྟར་མི་ཟེར་བར་རགས་སྤྱང་དེ་དབྱུང་སེམས་ཀྱི་
 བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དང་། རྣམ་སོགས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་འདོད་པ་མི་འཐད་
 དེ། དེ་གཉིས་ཀས་དེ་དངོས་པོར་འདོད་པའི་སྤྱིར། རྒྱས་པར་རྣམ་འགྲེལ་
 མངོན་སུམ་ལེུ་དང་། རྣམ་ངེས་ཅུ་འགྲེལ་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་བདེན་རྩལ་གྱི་བྱང་པར་དང་དབྱེ་བ་རྩོ་བོ་ཡབ་
 སྤྱི་གསུང་རྩལ་དང་། རྩོ་རི་དང་བྱང་རྩལ་བཟང་བོ་ལ་རྩོ་བོ་ཆེན་པོས་
 ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་གསན་པར་སྤྱོད་པས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ནས་བྱང་བས་དེ་
 དག་གི་གྲུབ་མཐའ་དང་ཡང་སྤྱིར་ཏེ་བཤད་པ་ལ། རྣམ་བདེན་བཤད་པ་དང་།
 རྣམ་རྩལ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་བདེན་ལ་གསུམ་སྟོང་བྱེད་ཆལ་
 དང་། །གཟུང་འཛིན་གངས་མཉམ་སྒྲ་ཆོགས་གཉིས་མེད་རིམ། །ཤེས་པའི་
 གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་བྲམ་ཟེ་འདོད། །གཟུང་པའི་གངས་སྟེད་རྣམ་འདོད་ལྟ་
 རྟོ། །སྒྲ་ཆོགས་ཤེས་རྣམ་གཅིག་འདོད་ཆོས་གཤམ་ཞབས། །ཞེས་སྤྱིས་
 ཏེ། སྤྱིར་རྣམ་བདེན་ལུགས་འདི་སྟོན་པ་སོགས་དུ་མས་གསུངས་ཏེ། ས་བཙུ་

བ་ལས། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དག་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་སེམས་ཅམ་སྟེ།
 དུས་གསུམ་ཡང་སེམས་ཅམ་ཞེས་པའི་བཤད་པར་བྱང་བཟང་དང་མི་ཏི་པ་
 སོགས་འདོད་ཅིང་། ལང་གཤེགས་ལས། ཕྱི་རོལ་སྤྲང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །
 སེམས་ནི་སྒྲ་ཆོགས་ཅན་དུ་སྤྲང་། །ཞེས་དང་། གནས་པ་བསྐྱུས་པ་ལས། ཇི་
 ལྟར་སོ་སོར་སྤྲང་བའི་སེམས། །བག་ཆགས་ལས་ནི་རྣམ་གནས་པ། ། ཇི་སྟེ་
 འོན་མེད་རྣམ་ཤེས་ནི། །ཇི་ལྟར་གཞན་ནས་ཤེས་པར་འགྱུར། །འོན་གྱི་སྤྲང་
 བ་ཕྱི་རོལ་ནི། །སྟོ་བྱར་ལྟ་བུར་བས་གསུངས། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་འགྲེལ་ལས། གཟུང་དང་འཛིན་པའི་ཆུལ་གྱིས་ནི། །
 རྣམ་ཤེས་གཉིས་སུ་སྤྲང་འགྱུར་ཏེ། །རྣམ་ཤེས་ལས་ནི་ལོགས་ཤིག་ནས། །
 ཕྱི་རོལ་འོན་ནི་ཅུང་ཟད་མེད། །ཅེས་དང་། དཔའ་བོས་འོན་དམ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་བསྟོམ་ལས་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་ཤེས་རབ་ཅལ་གྱིས་ནི། །གཟུང་བ་སྟོང་
 པར་རབ་ཤེས་ཤིང་། །འཛིན་པ་རྩལ་སུ་བྱུབ་པར་ལྟ། །ནས། ཁ་ཅིག་ཆོས་
 ཀུན་རང་རིག་ལུས། །སྒྲ་ཆོགས་བརྟགས་པས་རྣམ་པར་དབེན། །དཔེར་ན་
 མི་ལམ་ཉམས་སྟོང་བཞིན། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་བྱུབ་པར་འདོད། །ཅེས་
 དང་། ཐོགས་མེད་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་ས་ལས་སྤར་ལྟར་བཤད་པ་དག་
 དང་། རྣམ་བཤད་རིག་པས་དེ་ལྟར་དང་། ཐོགས་སྤང་གི་དམིགས་བརྟགས་
 ལས། རང་གི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ནི། །ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྤྲང་གང་ཡིན་དེ། །འོན་ཡིན་
 རྣམ་ཤེས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་འོན་མེད་
 བཞིན་དུ་ཡང་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུ་ནང་ན་ཡོད་པ་ཁོ་ན་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་
 འོ། །ཞེས་དང་། དུལ་ལྟས་དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གཟུང་བའི་ཆཤས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་གཟུང་
 བའི་ཆ་དེ་ནི་དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་བྱང་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཉིད་དུ་བཤད་དེ།

ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་པའི་གཟུང་ཆ་འཛིན་མཁན་རྣམ་
 ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་བཤད་པ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཤེས་གང་རི་
 ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ། །དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བ་ཡིན། །དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། །
 ལྷ་ཆོགས་གཅིག་གི་ངོ་བོར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གང་ཕྱིར་ཤེས་ཆ་དོན་དུ་
 ནི། །བཞག་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཡུལ་བཅས་པ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མང་པོ་རྟོག་མེད་ཀྱི་
 གཟུང་རྣམ་བདེན་ཚུལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པའི་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། དེ་
 དག་གི་ཡང་དེ་ལྟའི་དངོས། །བཀག་མེད་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ཉིད། ། ཤེས་
 པའི་ངོ་བོའི་དོན་ཉིད་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་སྤྱི་ཤེས་ངོ་བོ་ཡི། །དོན་ཉིད་ཡིན་ན་ཐལ་
 བར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་འདོད་ཕྱིར་སྒྲུན་ཡོད་མིན། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུས་སོ། །
 རྣམ་བདེན་པ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། རྒྱུང་དུ་མང་མོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་བྱུང་བར་
 སྤ་མོ་རྣམས་སུ་ཞིག་གིས་བཤད་བྱས། གཤགས་ཆེ་བ་གསུམ་སྟེ། སྒྲོང་བྱེད་
 ཆལ་བ་དང་གཟུང་འཛིན་གངས་མཉམ་པ་དང་། ལྷ་ཆོགས་གཉིས་མེད་པ་སྟེ།
 ཕྱི་མ་འདི་ལའང་འབྲུལ་བ་ལྷ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་
 ཤེས་པ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་འདོད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་གཅིག་འདོད་པ་དང་། སྒྲོ་
 སེར་སོགས་ལྷ་ཆོགས་པ་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གི་རྣམ་པར་འདོད་པ་དང་བཅས་
 པའི་རིམ་པ་གསུམ་སྟེ་གཤགས་ཆེ་བ་ལྟོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲོང་བྱེད་ཆལ་ལམ་
 བྱེད་གཤགས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་འཕྲོག་བྱེད་ལྷ་བས། རྣམ་པ་སྒྲོང་
 གཤགས་ལྟ་བུར་ནི། །སྤྱིས་པའི་སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པས། །བྱེ་བྲག་སྤྱི་
 དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། །གཟུང་བ་ཡི་ནི་རྣམ་པ་དང་། །འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་
 པ། །ཞེས་སོགས་དང་། བདེ་གཤགས་གཞུང་གི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཡང་
 ཁ་ཅིག་ནི་ནང་དུ་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་འདི་དག་གཞན་ཡིན་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྒྲུང་
 བའང་གཞན་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། གང་ཕྱིར་ཤེས་ཆ་

དོན་དུ་ནི། །བཞག་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་། བམ་ཟེ་བདེ་བྱེད་དགའ་བས།
 གང་སྒྲུང་དེ་འདྲིར་རང་ཡིན་ཏེ། །གཞན་གང་དེ་ནི་མི་སྒྲུང་ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟ་
 བྱ་དག་གིས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་དེ་
 ཡང་དོན་དམ་པར་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། །ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ཤེས་
 པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་རང་རིག་གིས་སྤྱོད་བར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཅམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། །ཀུན་གཞིའི་ངོ་བོ་རང་རིག་གི་སྤྱོད་བྱ་ཅམ་དེའི་སྟོབས་ལས་
 བྱུང་བའི་རྟོག་པས་དེ་དག་ལ་གཟུང་འཛིན་དུ་སྟོ་འདོགས་ཀྱང་དེས་སྟོ་
 འདོགས་པ་ལྟར་གྱི་གཉིས་ནི་རྩུན་ཡིན་ལ། །གཉིས་མེད་པ་ནི་རྩུན་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ལས། །གཉིས་པོ་དེ་ཡང་གཉིས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། །རང་
 རིག་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནས། །དེ་སྐད་དུ། །རྟོག་པ་གཅིག་ནི་ནང་དུ་
 སྒྲུང་། །གཞན་གྱི་ཕྱི་རོལ་སྒྲུང་བ་སྟེ། །དེ་དག་མར་མེ་གཉིས་བཞིན་དུ། །
 གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཉིད་མིན་པའི། །དཀར་དང་བདེ་སོགས་རིག་པ་
 ཡིན། །རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ངོ་བོ་ནི། །དེ་ཡི་རུས་པ་ལས་བྱུང་བའི། །རྟོག་པ་
 ཅམ་གྱིས་སྒྲུལ་བ་ཡིན། ། །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཞེས་སོ། །འདི་བས་སྟོན་
 འཛིན་དང་དེའི་ཡུལ་སྟོན་པོ་གཉིས་སྟེ་དུས་སམ་གྲུབ་དུས་ལ་སྟོས་ནས་
 རྩས་ཐ་དད་ཡིན་པས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མིན་པར་འདོད་པར་མཛོན་ཏེ།
 འདི་ལ་དབུ་མ་བས་དེ་གཉིས་དེ་ལྟར་ཐ་དད་ཡིན་ན་རྒྱུད་གཞན་བཞིན་དུ་
 བན་ཚུན་སྟོག་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཅད་པར་བན་ཚུན་དམིགས་ངེས་མིན་པར་
 སྟོག་དུ་གྱུར་ཀྱང་སྟོན་ཅི་ཡོད་ཅེས་སྒྲུས་ཏེ། །རྩེ་དྲུ་རིས་རང་འགྲེལ་ལས།
 བན་ཚུན་སྟོག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་མོད་སྟོན་ཅི་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ། །ཞེས་དང་། །རྣམ་
 ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། །ཡུལ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱར་གནས་པའི་ཕྱིར་སྤར་
 དམིགས་ལ་རིག་པ་ནི་ཕྱིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། །དེའི་འགྲེལ་བར་ཆོས་

མཆོག་གིས། དེས་ན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཤེས་
བྱ་དམིགས་པ་གཅིག་ཉིད་དོ། །ཞེས་ངེས་ལྷན་བརྗོད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ཡུལ་ནི་
སྤར་དམིགས། ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཀ་ཆེན་ལས། འདི་མདོ་སྡེ་
པའི་འདོད་པ་མིན་ཏེ། སྡོན་པོ་དང་སྡོན་འཛིན་སྡེ་ཕྱི་བ་ཡིན་ཡང་། དམིགས་
བྱེད་གཉིས་གྲུབ་བདེ་ཇེས་གཅིག་པར་འདོད་པས་གྲུབ་དུས་མི་གཅིག་ཡང་
དམིགས་དུས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷན་ཡིན་པས་
རྒྱས་པར་དེར་ཤེས་དགོས་ལ་འདི་བས་གཟུང་འཛིན་ཇེས་ཐ་དད་འདོད་པར་
སྟག་ཆང་པས་སྦྱས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྟེ། ཀུན་གཞི་སྡེ་ཕྱི་ཐ་དད་ཡང་ནང་འཛིན་པའི་
བདག་ཉིད་ཡིན་པས་གཟུང་འཛིན་ཇེས་གཞན་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཆོས་མཆོག་གིས། དེ་ལྷན་ཤེས་པའི་ཆ་གསུམ་དུ་སྤྲང་བ་ཡིན་ཏེ།
གཟུང་བའི་ཆ་དང་འཛིན་པའི་ཆ་དང་། འཛིན་པའི་རང་རིག་པའོ། །ཞེས་དང་།
སྡོན་པོ་རགས་པ་གཅིག་ཤུའི་རྣམ་པར་རྟོགས་ལ། སྡོན་པོའི་རྣམ་པ་ཉམས་
སུ་སྤྱོད་བ་དེ་ལ་སྡོག་པས་དབྱེ་བས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་རིག་པའི་
ཆར་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྡོན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲང་ཅིག་མ་ཉིད་དང་།
བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་ཉིད་སྡོག་པའི་དབྱེ་བས་བརྟགས་པ་ལྷ་བྱ་
མིན་ནམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཡང་རྣམ་ངེས་ལྷན་དབྱུ་མ་པས་འོ་
ན་སྡོན་པོ་འདི་ངས་རིག་གོ་སྟམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཆད་མས་
གྲུབ་དུས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ལ། འདི་བ་ན་རེ། སྡོན་དེ་མེད་པར་ཐལ།
གྲུབ་དུས་ཐ་དད་ཡང་དེ་གཉིས་ཀས་ངས་རིག་གོ་སྟམ་པའི་བློ་བ་སྡེད་པ་མི་
འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དེ་ལྷ་བྱའི་
ཞེན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད། ཅེས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། རྒྱད་གཞན་ལ་དེ་ལྷན་ཐལ་

བ་འཕེན་ན་ཡང་མི་མཚུངས་ཏེ། རྒྱུད་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་
 མེད་ལ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱན་གཞི་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྤྲུལ་
 དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་
 རྟོགས་པ་སོ་གཅིག་དུ་འདུ་མི་འདུ་དང་གསལ་བ་གཅིག་དུ་འདུ་མི་འདུའི་ཅོད་
 ཚུལ་ཆོས་མཆོག་དང་རྗེ་དུ་རི་སོགས་གྱིས་བཤད་ཚུལ་གོ་ན་གྲུབ་མཐའ་ལ་
 ཅད་བྱན་རྒྱུད་པའི་མཁས་པར་འགྱུར་གྱི་མིང་ཅམ་ཤེས་པས་དོན་གོ་བར་མི་
 འགྱུར་ཡང་མཁས་པར་རྫོམ་པ་ལ་དགོངས་ནས་མཉམ་མེད་རྩོམ་མེད་སྤྲུལ་
 གཅིག་ལ་བོད་ཀྱི་རྟོག་གེར་རྫོམ་པ་དག་གིས་གྲུབ་མཐའ་དང་ཆོད་མ་ཞུས་
 པས་གཞན་སྤྲེ་བོད་དུ་མི་འོང་བྱེད་ཅག་ལ་གཞན་སྤྲེར་ཅོད་པའི་རྣམ་པ་མི་
 སྤྲང་གསུངས་པ་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་སྤྱིའི་བཤད་སྒྲུབ་ཅས་སྤྲང་
 པ་དེ་དོར་ནས་དོན་དབྱིས་ཕྱིན་པ་རེ་མཛད་འཆལ་ལོ། །གཉིས་པ། གཟུང་
 འཛིན་གངས་མཉམ་འདོད་པ་ལ་མདོ་སྤེའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་རིམ་
 འགྱུར་བ་ལྟ་བུར་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པ་ཡང་ཡོད་པར་མདོན་
 ཏེ་སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་འཐད་ལྡན་ཆེ་བ་ལས། དེའི་
 ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཆ་གསུམ་དུ་སྤྲང་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གྱིས་རྣམ་
 བདེན་ཕྱོགས་སྤྲང་བཀོད་ནས་དེ་དག་དགག་པའི་སྐབས་སུ། དེ་ཉིད་ལས།
 དུས་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིག་ཅར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲང་དུ་
 འདུག་པ་ལས་ཅིག་ཅར་སྤྲང་བར་འཁྱལ་བའང་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་
 སྤྲང་ཅིག་མ་ཉིད་གྱིས་སྤྲང་བར་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། རིམ་གྱིས་སྤྲང་བ་
 མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་ཕྱོགས་སྤྲང་སྤྲེན་སོ་

རགས་པར་སྒྲུང་བ་གཅིག་པུའི་རྣམ་ཏྲོག་ལ། སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཉམས་སྐྱོང་ལ་
 སྔོག་པས་སྤེལ་བའི་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པ་དང་། རིག་པའི་ཆ་གསུམ་བརྟགས་
 པའི་དེ་གསུམ་དུས་གཅིག་དུ་མ་སྐྱོང་བར་བཤད་པ་ལ། ཅིག་ཅར་ཉམས་སྐྱོང་
 སྐྱོང་བར་སྒྲུང་དུས་ཐ་དད་མིན་པར་གྲུབ་པ་ལ་སྔོགས་སྒྲུང་དུས་ཕྱིར་སྐྱོང་
 ཡང་འབྲུག་པ་སྐྱར་བར་ཅིག་ཅར་སྒྲུང་བས་ན་དེ་འབྲུག་ཟེར་བར། འོ་ན་རིམ་
 གྱིས་སྒྲུང་བ་མེད་པར་ཐལ་བས་བཀག་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར། ཁྱ་བོའི་སྔོ་སེར་
 སོགས་ཁ་དོག་གི་གངས་ལྟར་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་འདོད་པ་
 གཅིག་དང་། དེའི་སྔོ་སེར་སོགས་དང་གངས་མཉམ་པའི་རྣམ་ཤེས་རིགས་
 མཐུན་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་མ་ཟད་མུགས་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལའང་འདབ་
 གངས་དང་མཉམ་པའི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་གྱང་ཅིག་ཅར་འདོད་པ་ནི་
 རྒྱུ་མཐུན་འབྲེལ་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཐུན་འབྲེལ་པར། དཀར་
 དམར་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པའི་གངས་རི་སྟེང་པར་ཤེས་པའི་གངས་གྱང་དེ་
 སྟེང་དུ་འདོད་ཅེས་སོགས་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འབྲེལ་ལས། གང་དག་
 བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་གྱང་སྐྱོང་
 བའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་སྟེ་ཤེས་པ་དེ་དག་ནི་མང་ལ་དེ་དག་གྱང་རིགས་མཐུན་
 པ་ཤིང་སྟག་སྟེ། རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། ཞེས་
 དང་། དེའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། གང་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་འབྱུང་སྟེང་པ་ཁོ་
 ན་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་བཤད་པས་སྐྱར་དབྱུང་བར་ཐལ་བས་འཛིགས་ནས་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་པ་མང་པོ་ཡང་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་འོ། །ཞེས་བརྗོད་དོ། །
 ཞེས་དང་། འཐད་ལྟར་ལས་གྱང་། མཐོང་བ་ཐ་དད་པར་མེད་པར་སྒྲུང་ན་ནི་
 བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བར་འབྱུང་ན་སོགས་གྱང་ཆ་འདྲ་བར་སྒྲུང་ལ།
 དེ་ལ་སྒྲ་ཆོགས་གཉིས་མེད་པ་དང་། ཞི་འཆོ་སོགས་ན་རེ། འོ་ན། མདོ་ལས།

གང་སྤྱི་མེད་པར་སེམས་འབྱུང་བ་འདི་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། གོ་སྐབས་
 མེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་རྒྱད་གཅིག་པའོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་ལོ་སྤྱི་པ་ན། འདི་
 དག་ན་རེ། མདོ་ལུང་འོ་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 གསུངས་ཀྱི་འབྲུག་ཤེས་ལ་མིན་ལ། ཀུན་གཞི་དུ་མ་དུས་གཅིག་ལ་ཡོད་ན་
 གང་ཟག་གྱང་དུ་མར་འགྱུར་བས་གཅིག་ལས་མེད། འབྲུག་པའི་རྣམ་ཤེས་དུ་
 མ་ཡོད་ཀྱང་གང་ཟག་དུ་མར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་གི་རྣམ་
 ཤེས་དུ་མ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་བཞིན་སྟམ་དུ་བསམ་ནས་དེ་སྐད་སྤྱི་སྟེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་སྤྱི་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དབང་དུ་མཛད་དེ།
 དེ་སྐད་གསུངས་པར་འདོད་དོ། །ཞེ་ན། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས།
 རྣམ་པར་སྤྱི་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་སྟེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་གི། དུ་མ་
 ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀུན་གཞིའི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་ཀྱི་འབྲུག་པའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། ཞེས་སོ། །དེ་ལའང་ནི་འཆོ་སོགས་ན་
 རེ། དེར་མ་ཟད་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ལུང་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། རིགས་མཐུན་པའི་
 རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་སྟོབ་དཔོན་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 འགྲེལ་ལས། དེ་དག་རྣམས་ལས་རིགས་མཐུན་པའི། །རྣམ་པར་ཤེས་ལ་
 དེས་པར་འགྱུར། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་
 ཡང་དག་རྟོགས། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་འགལ་ལོ་གསུངས་པ་ལ། འདི་དག་ན་རེ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱི་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་སྤྱི་བའི་དཔོན་གྱི་
 ཚུལ་ཐོར་ནས་རང་དགར་དེ་ལྟར་བཤད་ན་ཁོ་ཐོ་ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་

ཡང་འདི་ལྟར་བྱས་ཆོག་སྟེ། མདོ་སྡེ་མའི་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་གཉེན་པོའི་
 སེམས་གཉིས་སྡེ་བྱི་མེད་པར་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་ཞེས་པའི་དོན་དུ་རིགས་
 པས་འོས་མེད་ཀྱིས་ཐོབ་ལ། མདོ་བྱི་མའི་དོན་ནི་གཅིག་ཅེས་པ་འབའ་ཞིག་
 གི་སྤྱི་རྣམ་གངས་སུ་བྱེད་རིགས་ཀྱི་གངས་ཀྱི་གཅིག་ལ་བྱེད་མི་རུང་སྟེ།
 འདི་ནི་གཟུང་འཛིན་དང་བདག་དང་བདག་གི་སོགས་དང་བལ་བའི་སེམས་
 འབའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ནི་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 གྲུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཆེ་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་གཉེན་པོའི་སེམས་
 ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སེམས་གཉིས་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་བཀག་སྟེ། ཞེས་
 དང་། གཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་སྡེ་ནི་འབའ་ཞིག་ཅེས་གསུངས་པའི་རྣམ་གངས་སུ་
 གཏོགས་པ་ཡིན་ཀྱི་གངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་ཆོག་ནི་མིན་ཀྱི་སོགས་སོ། ། འདི་
 བཤད་པ་དེས་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ལུས་དང་ལོངས་སྟོན་དང་།
 གནས་སུ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཀྱིས་ཐ་དད་པར་ཐལ་བ་འཇུག་ཀྱང་འདོད་
 ལ་མི་གཞོད་དེ། ལུང་རིགས་གཉིས་ཀ་གང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བས་ན་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ལུས་དང་ལོངས་སྟོན་དང་། གནས་སུ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་
 པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཀྱི་གཞོད་པ་ནི་མི་སྦྱེད་དོ། ། ཞེས་སོ། །དེས་ན་ལྷ་ཀྱལ་གྱི་
 སོགས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ་འགའ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་ཀུན་
 གཞིའི་ཆོག་ཟུར་བྱུང་བས། དེ་ཡོད་པ་རྣམ་འགྲེལ་དགོངས་པར་འདོད་པའི་
 ལྷག་ལོ་སོགས་ཀྱིས་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་སོགས་དང་སྣ་ཆོགས་གཉིས་མེད་
 དུ་སྦྱབ་པའི་ལུང་རིགས་བྱེ་བའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཚུ་བོ་བས་སུ་རྣོ་མ་ལ་
 འབྱུང་བར་དགའ་བར་ཀྱིས་ཤིག །གསུམ་པ་འཁྱུལ་བས་སྣ་ཆོགས་སུ་སྤང་
 བ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་འདོད་པ་ནི། ཤེས་པ་

གཅིག་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པའི་དོན་ནི་ཅི་ཡང་མེད་ལ། དོན་སྣང་དེ་ནི་རྣམ་
ཤེས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྤྱི་ནང་དུ་མ་རིག་པས་སོ་སོར་སྣང་
བས་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོར་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེས་སྟོང་པའི་རྣམ་
རིག་པ་ནི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དེ། བདེ་གཤེགས་གཞུང་འགྲེལ་
ལས། གཞན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྣང་བའི་རྣམ་ཤེས་སྒྲ་བ་ཁ་ཅིག་ནི་རེ་ཞིག་
འདི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མ་གཏོགས་པའི་དོན་ནི་ཅི་ཡང་མེད་ལ་དེ་ནི་གཅིག་
ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྤྱི་ནང་དུ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ན། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་
གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ངོ་བོར་སྣང་ངོ། །དེ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅུང་མེད་པ་
ཡིན་ལ། དེས་སྟོང་པའི་རྣམ་རིག་པ་ནི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དེ། དེ་
སྐད་དུ་ ཡོངས་གཙོད་ནང་ཡིན་ཀྱི་རོལ་ལྟར། །གནས་པ་འདི་ནི་ཆ་གཞན་
ཏེ། །ཐ་དད་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལ། །ཐ་དད་སྣང་བ་བསྒྲད་པ་ཡིན། །ཞེས་
བཤད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་ལུགས་འགོད་དུས་དང་དགག་དུས་གཉིས་
ཀར་ཐ་དད་དུ་བྱས་སྣང་ལྟར་འདིར་ལོགས་སུ་བྱས་སོ། །རྣམ་བདེན་བཞི་བ་
རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལྟར་སྒྲ་བ་ནི། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
གཅིག་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཅིག་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་འདོད་དེ། གང་ལ་ལྟ་
བའི་ཆེ་ནའང་འཇུག་ཤེས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་མི་སྐྱེ་བར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
གཅིག་གིས་མིག་གི་སྒོ་ནས་གཟུགས་དང་རྒྱ་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་འཛིན་པ་
སོགས་དཔེར་ན་ཁང་པ་སྐྱར་ཁུང་དུག་པའི་ནང་གི་སྤྱུ་མཁྱེགས་པ་གཅིག་
གིས་སྒོ་སོ་སོར་ཐོན་པ་ལྟ་བུ་བཞིན་ནོ། །ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་གནས་
ཅ་བ་ལས། ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཉིད་དབང་དུག་གི། །རྟེན་ལ་སོ་སོར་རྒྱ་བའི་
ཆོ། །སོ་སོའི་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅུང་། །ཞེས་དང་། དེ་སྐད་དུ་དབྱེ་མ་རྒྱན་
རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་ནོར་བུ་གཟི་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ཁོ་

ནས་སྣ་ཚོགས་ངོ་བོ་སྒྲངས་སོ་ཞེས་སྣ་བ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་
 ལས། གང་དག་ནོར་བུ་གཟི་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི། རྣམ་
 འབྱོར་སྦྱོར་བ་གཞན་གྱི་དོགས་པ་བསྐྱབ་བར་བྱེད་དེ། དེ་དག་ནི་དུས་ཐམས་
 ཅད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྣ་ཚོགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གཅིག་ཁོ་ན་སྦྱེདོ། །ཞེས་
 བརྗོད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྤར་བཤད་པའི་གཟུང་འཛིན་གངས་མཉམ་པ་
 དང་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྣ་འདི་གཉིས་ཀ་རྣམ་བདེན་པར་མཚུངས་པས་རྒྱན་
 འདིར་སྦྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་ལ། རྣམ་རྒྱན་འོག་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་འགྲེལ་
 བཤད་གྱིས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་ལས། སྤ་མ་རྣམས་ནི་མིག་
 ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྣ་ཚོགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་
 ཀྱང་གཅིག་བྱ་ཁོ་ནར་ནི་མི་འདོད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་པར་འདོད་
 ཅིང་། ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀུན་བདུས་འགྲེལ་པར་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས།
 གཅིག་བྱ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དག་གི་ཡང་ཁ་ཅིག་གོ། །ཞེས་སོ། །
 འདི་རྣམ་མཁའི་གོས་ཅན་འགྲོ་བ་སོ་སོ་ལ་རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་ལས་མེད་ལ་མི་
 ཏྲག་པར་འདོད་པ་ཅམ་བྱེད་པར་རོ་གསུངས་ལ་དེ་ལྟ་ནའང་རྟོག་པ་རྟོག་
 མེད་གཉིས་འོང་བ་དང་ཤེས་བྱེད་སོགས་རྣམ་རྒྱན་གཅིག་སྣ་དང་མཐུན་ལ་
 རྒྱས་པར་ཐེག་བསྐྱས་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་བ་དང་དོན་གསང་
 སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་བདེན་ལྡ་བ་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་ནི།
 ཚོས་གྲགས་གྱིས་བཞེད་པར་འདོད་ལ། དགག་བྱའི་བྱེད་པར་མ་གཏོགས་
 དབྱ་སེམས་གང་གི་སྐབས་སུའང་། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་དུ་མའི་རྣམ་པ་འཆར་
 ཆུང་འདི་ལྟར་དགོས་པ་སོགས་ནས་རྣམ་བདེན་རྒྱན་གཞན་ལས་འདི་བརྗོད་
 བར་མཁས་གྲུབ་རྗེ་ཡང་བཞེད་པ་སོགས་ཡིན་ཏེ། བདེ་གཤེགས་གཞུང་
 འགྲེལ་ལས། བཤད་པ་མཛད་པ་ནི་ཤེས་རབ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པར་

རྣམ་གསུངས་པས་རྣམ་འབྱེད་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་སྐྱབ་པ་ན་དེ་སྐད་གསུངས་པ་
 ཡིན་ཏེ། ལྷ་ཚོགས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཁོ་ན་རྣམ་འབྱེད་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་
 སྐབས་ཡིན་ན། ཞེས་དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་གཅིག་དོན་དུ་མ་
 ཅན། ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་དབང་པོ་ལ་སོགས་
 བཞིན། ། ཤེས་པ་སྡོ་སོགས་ལྷ་ཚོགས་པ། ཤེས་པའི་བྱད་པར་གཞན་རྟེན་
 མེད། མཐོང་རྒྱས་མ་ཡིན་དེ་ཡི་ཚོ། ། རྣམ་དབྱེ་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར། །
 ཤེས་གང་རི་ལྟར་སྤང་བ་དེ། །དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་
 རྣམ་པ་ནི། །ལྷ་ཚོགས་གཅིག་གིས་ངོ་བོར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་
 སོ། །ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་སྐྱབ་མེད་རྒྱལ་དུ་མས་དབང་ཤེས་སྤྱོད་པ་འགལ་ཞེ་
 བ་ཤིན་དུ་མི་འགལ་ཏེ། བྱད་པར་དུ་སྤྱེས་པར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་སོགས་ཡུལ་
 མང་པོས་ཅིག་ཅར་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་པོ་ལ་སོགས་པས་དབང་ཤེས་གཅིག་སྤྱོད་པ་
 བཞིན། དེ་ཉིད་ལས། བྱད་པར་སྤྱེས་གྱུར་མང་པོ་དག ཅིག་ཅར་སྒྲོ་ཡི་རྒྱར་
 གྱུར་ཡང་། །འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་སོ། །རྒྱ་ཡིན་མོད་ཡུལ་རི་
 ལྟར་ཞེ་ན། དོན་དེ་ལ་སྒྲོ་ནི་གང་རྣམ་ལྡན་དུ་སྤང་བའི་དོན་དེ་ནི་སྒྲོ་དེ་ཡི་
 གཟུང་ཡུལ་དུ་བརྟེན་དེ། རང་འཛིན་ཤེས་པར་རང་འབྲའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྤྱོད་
 པའི་རྒྱའི་དངོས་པོས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་བཟུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་ཡི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ། གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་
 གཞན་ཅི་ཡང་མེད། །དེ་ལ་སྒྲོ་ནི་གང་དུ་སྤང་། །དེ་ནི་དེ་ཡི་གཟུང་བར་
 བརྟེན། ཅེས་སོ། །འདི་འདོད་ཚུལ་བརྗེད་པོ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཕྱི་ནང་དང་སྡོ་
 ཕྱི་དང་སྡོ་མི་སྡོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་སྟོང་བའི་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ཅན་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་དོན་དམ་པར་ཁས་ལེན་ལ། འོ་ན་ཕྱི་ནང་གི་

457

ལ་དབྱུ་མ་པས་འོ་ན་གཉིས་མེད་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉིས་ལས་ཐ་མི་
 དད་པའི་ཕྱིར་དང་ཤེས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་མིན་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རིག་མིན་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་མི་སྤང་བར་འགྱུར་ཞེས་བཅད་པར་
 འདི་དག་གི་དོན་དམ་པར་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་ཟེར། དབྱུ་མ་པས་འོ་ན། རང་
 གིས་ཀྱང་རྣམ་བཞག་རྩུང་ཟད་ཀྱང་བྱ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་བར་བཅད་པ་ན་
 འདི་དག་ན་རེ་སྒྲིན་མེད་དེ། བརྗོད་པའི་ཀུན་རྗོབ་ཀྱི་ཐ་དད་སོགས་འཛོག་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། བརྗོད་པའི་ཀུན་རྗོབ་ཀྱིས་འདི་ཐམས་ཅད་བརྗོད་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །
 རྒྱས་པར་དེ་སོཾ་སུ་བལྟོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་རྒྱན་ལ་གཉིས་རྒྱལ་ལ་གཉིས་སྤང་བྱི། ཡོད་དང་
 མེད་པས་བྱི་བཅས་བྱི་མེད་གྲགས། ། ཞེས་སྤྲུལ་ཏེ། རྣམ་རྒྱན་གྱི་ལྷགས་
 འདི་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཆད་ལྡན་དུ་མས་གསུངས་ཏེ། ལང་གཤེགས་
 ལས། རི་ལྟར་བྱིས་པས་རྣམ་བཟགས་པའི། བྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །
 བག་ཆགས་ཀྱིས་ནི་དགྲགས་པའི་སེམས། དོན་དུ་སྤང་བ་རབ་ཏུ་འཇུག།
 གང་ཞིག་རི་སྤྱོད་སྤང་གྱུར་པ། དེ་སྤྱོད་སྤྱུ་མ་བཞིན་དུ་སྤང་། སྤང་བ་མེད་
 པའི་དེ་ཉིད་ནི། རྣམ་མཁའ་མཐའ་མེད་དག་པ་བཞིན། ཞེས་དང་། ཆོས་
 ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་བཟགས་པའི་སྤྱིང་པོ་
 ལྟེ། སེམས་ཅམ་དུ་བས་པ། རྣམ་མ་མཆིས་པ། སྤྱུ་མ་ལྟར་རྩ་བ་མ་མཆིས་
 པའོ། ཞེས་དང་། ཐེག་བསྐྱས་ལས། དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །
 དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། སྤྱོགས་སྤང་གིས། རྣམ་ཤེས་
 རོ་བོའི་ཕྱིར། ། གཅིག་ཆའང་མི་འཁྲུལ་ཕྱིར་ན་རྒྱུན། ཞེས་དང་། དེའི་རང་
 འགྲེལ་ལས། རང་ན་ཡོད་པ་ཁོ་ན་དམིགས་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ནོ། རྣམ་ཤེས་རོ་

བའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་
 འོན་ཏེ་སྣང་བ་དང་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ཆོས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
 རང་ན་ཡོད་པ་ཁོ་ན་དམིགས་པའི་རྒྱུ། ཞེས་དང་། དུལ་ལྷས། གང་ཕྱིར་
 སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རྒྱུ་ཉིད་དུ་བྱུང་བོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་ཤེས་
 སོ་སའི་རྣམ་རིག་པ། །གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པས་སྣང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
 དཔའ་བོས་འོན་དམ་སེམས་སྒྲོམ་ལས། །ཁ་ཅིག་རྣམ་པ་འབྱུག་པར་སྤྲ། །
 དཔར་ན་མཁའ་ལ་གཟུགས་མཐོང་བཞིན། །སོགས་དང་ཤྲ་སྒྲོམ། ཤེས་བྱ་
 རང་གི་ཡིན་པར་སྤྲ་བ་ལ་བཀལ་བ་འདི་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་
 ཡི་སྒྲོན་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་དང་རང་ན་ཡོད་པ་མིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་
 རི་བོང་རྒྱ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རི་ལྟ་རི་ལྟར་
 འོན་བསམ་པ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རྣམ་བཤེས་ཞེས། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་
 གསུངས་པ། །དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་འོང་བ་ཡིན། །ཞེས་མདོར་བསྟན། དེ་ཉིད་
 ལས། གཅིག་ལ་སྤྲ་ཆོགས་དེ་ཅིར་འགྱུར། །སྒྲོ་དེ་ལ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས། འོན་སྣང་བདེན་མེད་དང་། དེའི་ཕྱིར་འོན་དང་ཤེས་པ་ལ། །
 རང་སྣང་ཡོད་མིན་དེ་བདག་ཉིད། །གཅིག་ལ་བཀག་པ་ཉིད་ཕྱིར་དང་། །
 མང་པོ་ལ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ནས། ཕྱི་རོལ་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པར་མཛད། །
 ཅེས་པས། གཅིག་དུ་བཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་བདག་མེད་ཅོད་སྤོང་དང་བཅས་
 པ་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་དུ། གནས་པ་བསྐྱས་པ་ལས། བག་ཆགས་སྟོབས་
 ཀྱིས་གཟུང་བ་དང་། །འཛིན་པ་ལྟ་བུར་བྱེ་བའི་ཕྱིར། །སྣང་བའི་བྱེ་བྲག་སྒྲོན་
 པོ་སོགས། །བདེན་མིན་འབྲུལ་བས་རྣམ་པ་མེད། ། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དུ་མས་
 སོ། །འདི་དག་གི་འདོད་ཚུལ་བདེན་རྒྱུ་ཅོད་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་

རྣམ་རྒྱུན་པ་ལ་དྲི་བཅས་དྲི་མེད་གཉིས་ཡོད་ལ། སྤྲ་མོས་དབྱེ་ན་མང་ཡང་
 གྲགས་ཆེ་བ་རྒྱལ་ལ་གཉིས་སྤྲ་གི་དྲི་མ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་དྲི་བཅས་དྲི་མེད་དུ་
 བོད་འདྲིར་གྲགས་པ་དང་། དོན་དམ་པར་གཟུང་འཛིན་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ལ་དྲི་
 མཐམ་རྒྱུན་པས་བསྐྱད་མ་བསྐྱད་ཀྱིས་དྲི་བཅས་དྲི་མེད་དུ་འཕགས་ཡུལ་བཅ་
 གྲུབ་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ལ་དྲི་བཅས་ནི། ཆོས་མཆོག་གི་
 ཡེའུ་དང་པོའི་མཐུག་ཏུ། དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་དེ་ཡང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་
 པ་དང་བྲལ་བའམ། དོན་ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་ཡིན་ཡང་སྤྲ་སྟེ་གཉིས་ཀ་ལྟར་
 ཉམང་མངོན་སུམ་ཉིད་ཅེས་པ་དང་། རྒྱད་གཞན་སྐྱབ་པར། བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ཀྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ནི་བསམ་ཀྱིས་མི་བྲལ་སྟེ། ཞེས་
 སོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་དུལ་ལྟས། མཉམ་པར་བཞག་པ་འཛིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་
 སེམས་མཁྱེན་ལ་ཡེ་ཤེས་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་གཟུང་
 འཛིན་དང་བཅས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་ཉིད་དུ་གཟེགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་ཟེར། དྲི་མེད་ནི་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་བ་
 ལ། །དོན་ཀུན་སྤྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་། བྲམས་པས། དེ་
 ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་ཡུལ་མེད་དམིགས་མེད་ཅིང་། །མཆོན་
 མ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པས། །རབ་བྱེ་བ་ནི་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 ཟེར་བ་འཐད་དཀའ། རྒྱུ་མཁན་པོས། ད་ལྟའི་སོ་སྟེ་ལ་སྟོས་ནས། །གནོད་
 བྱེད་ཤེས་པས་མེད་པ་ལ། །མ་འཁྲུལ་བར་བཤད་དོན་དམ་དུ། །དམིགས་པ་
 ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུར་ཟེར་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཐམས་
 ཅད་སྤྲ་མི་སྤྲ་ལ་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་ཚུལ་དེ་མང་དུ་སྐྱབ་མི་སྐྱབ་ཀྱིས་དྲི་
 བཅས་དྲི་མེད་དུ་བཞག་སྟེ། ཉན་རང་རིགས་ངེས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་

རྟོགས་པར་མཐུན་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མང་མི་མང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་བཞིན་
 རོ། །གྲགས་ཞེས་པ་གཞན་གྱི་འཆད་ཚུལ་ལ་མ་རངས་པའོ། །བཞག་ཚུལ་
 གཉིས་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་སོགས་དུ་མ་དང་མཐུན་པས་འཐད་ལྡན་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཡང་ཅ་བར་རྒྱལ་ལ་ཞེས་པ་དོར་ཏེ་གཉིས་སྣང་སོགས་ཏེ་སེམས་ཀྱི་
 རོ་བོ་ལ་ཡང་གཉིས་སྣང་སོགས་དེ་མས་བསྐྱད་པ་དེ་བཅས་དང་། མདོ་སྡེ་
 རྒྱན་དང་རྣམ་འགྲེལ་ལྟར་དེ་མ་སྟོ་བྱར་བ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཤེལ་སྟོང་དག་པ་ལྟ་བུར་འདོད་པ་དེ་མེད་ལུགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་བཅས་ནི་རྣམ་ཤེས་འདི་རྣམས་སིམ་གདུང་སོགས་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་
 དུ་དོན་དམ་པར་གནས་ཀྱང་། མ་རིག་པའི་མཐུས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བའི་རྣམ་
 པར་སྣང་བས་རྣམ་ཤེས་རང་གི་རོ་བོ་རྒྱན་པའམ་འབྱུང་བ་དེས་གོས་པར་སྐྱ་
 བས་དེ་བཅས་སྐྱ་འདོད་དེ། བདེ་གཤེགས་གཞུང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་
 ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་ནང་དུ་ཡོངས་སྐྱ་དག་
 པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་ཡིན་ལ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་མ་རིག་པས་ཉེ་བར་སྣང་སྟེ་གཅིག་དང་དུ་
 མས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྟོས་པའི་འཛིན་པ་
 བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་ཅུ་
 རྟེ། །སྟོ་ཡི་རོ་བོ་རྣམ་མེད་ཡིན། །འབྱུང་བ་ཡི་ནི་རྣམ་པ་རྣམས། །སྐྱ་མ་
 བྱས་པ་བཞིན་དུ་སྣང་། །ཞེས་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་མེད་ནི་
 དོན་དམ་པར་བྱའི་དོན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པས་གོས་པ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་འདི་
 དག་གི་རོ་བོ་ཤེལ་སྟོང་དག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་དེར་སོ་སྐྱེས་རྟོགས་མི་རུས་
 པར་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་མཐུན་པར་སྐྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འགྲེལ་ལས། ཡང་

ཁ་ཅིག་ནི་དོན་དམ་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཚུ་རོལ་
 མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བས་སྐྱབ་པ་མིན་གྱི། འོན་ཀྱང་། དེ་ལྟ་ན་ཀུན་
 རྒྱུ་གཞི་མེད་པར་འབྱུང་བ་མེད་པས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་
 རྟོགས་ཏེ། འདི་ཡི་རང་བཞིན་ནི་མེད་འདོད། །རྣམ་པ་མེད་ཅིང་བརྗོད་དུ་
 མེད། །སངས་རྒྱས་མིན་པས་ནམ་ཡང་ནི། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཤེས་མི་རུས། །ཞེས་
 དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས་སོ། །འདི་ཡི་ངོ་བོ་རྣམ་མེད་ཅིང་། །གོས་མེད་དང་བ་ཡིན་
 པར་འདོད། །དེ་ནི་མཁས་པ་མ་ཡིན་པས། །ནམ་ཡང་ཤེས་པར་རུས་མ་
 ཡིན། །ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དོན་
 དམ་པར་ན་ཤེས་སྒྲོང་དག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་
 བྲག་ཏུ་གྱུར་པ་མིན་ན། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་
 འོག་གི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པའི་མཐུས་རྣམ་པ་རྣམས་སྤངསྟེ། ཞེས་སོ། །འདི་
 མདོ་སྟེ་རྒྱན་སོགས་ལས་ནི་མ་སྟོ་བྱར་བར་བཤད་པ་དང་གཞུང་གཞན་གྱིས་
 དོན་དམ་པར་བརྗོད་དུ་མེད་སོགས་དང་མཐུན་ལ། རྣམ་རྒྱན་པལ་ཆེར་ལས་
 རྣམ་བདེན་ལྟ་བ་བརྗོད་པ་མཁས་གྲུབ་དགོངས་པ་དང་། རྒྱལ་ཆབ་ཀྱིས་
 རྣམ་རྒྱན་བརྗོད་པར་བཤད་པ་ནི་འདི་དག་ལས་གཞན་ཏེ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དོན་
 བསམ་སོགས་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་ངེས་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱས་པར་དེ་
 དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ད་དུང་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྟོབ་པ་ཡང་ཡོད་དེ་ཡེ་ཤེས་
 ཀུན་བདུས་འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་མེད་པ་ནི་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
 ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་བརྒྱད་དང་། ཁ་ཅིག་གཅིག་བྱ་སྟོབ་
 སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་བསྐྱས་ནས་བཤད་པའི་གཅིག་སྟོབ་མདོན།

གསུམ་པ། སེམས་ཅམ་ལ་འབྱུལ་བ་སྤང་བ་ལ། འབྱུལ་བ་དགག་
 པ་དང་། སེམས་ཅམ་གྱི་དོན་གཉིས། དང་པོ། **རྣམ་རྒྱན་ཕྱི་དོན་ཡུལ་བྱས་**

ཆད་འབྲས་ལོ། །མི་འཐད་ཕྱི་དོན་གྲུབ་ན་སེམས་ཅམ་ཅི། །རྟོག་དོར་ཟེར་ན་
 རྣམ་བཤེན་ལ་མཚུངས་འབྱུང། །ཆོས་ཀུན་སེམས་ཡིན་ཟེར་བའང་མི་འཐད་
 ཅིང། །སྐྱོན་ཡོན་འཁོར་འདས་གཅིག་འགྱུར་སྐྱོན་སོགས་མང། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 ཞེས་སྐྱས་ཏེ། ལོ་ཞེས་པ་ནི་མ་རངས་པའི་ཆོག་སྟེ། རྒྱ་སྐད་ལ་གི་ལ་ཞེས་པ་ཅ་ཅ་
 ལའང་འབྲུག་པས་ཡུལ་གང་ལ་ཅ་ཅ་སྐྱས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་རིམ་བཞིན་
 དུ་ཆད་འབྲས་གསུམ་པའི་ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 རྟོན་གཉིས་ཀའི་ཕྱི་དོན་ཡུལ་དུ་ཆད་འབྲས་འདོད། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 ཏེ། རི་སྐད་དུ། འདི་དག་རྟོག་དོར་ཕྱི་རོལ་དོན་ཡོད་ཡོད། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 འགྲེལ་པར་རྣམ་རྟོན་པ་གཉིས་པོ་འདི་དག །ནས། མ་བརྟག་མ་དབྱེད་པའི་
 རྟོག་སོགས་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་རྣམ་བཞག་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 ཆེན་ཆོས་མཆོག་གིས། འདིར་འཐད་པ་འདིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བསྐྱོག་པར་
 འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 ཞེས་སོགས་ལ་འབྲུལ་ནས་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། ཕྱི་
 དོན་གཞལ་བྱ་གཟུང་རྣམ་ཆད་མ་རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཞེས་པ་སེམས་ཅམ་
 ལུགས་སུ་འདོད་པ་དེ་སྤྲར་བསྐྱར་བ་ཅམ་སོ། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 གཞན་ཡང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བས། འོ་ན་མདོ་ལས། །ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་
 ནི་སེམས་ཅམ་སོ། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 ཞེས་དང། ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་
 མི་འཐད་པར་འགྱུར་བ་དང། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 ཁྱོད་རང་ཡང་གཟུགས་སོགས་སེམས་ཡིན་
 པར་ཡང་ཁས་སྐྱངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ལོ། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 ར་རེ། ཕྱི་དོན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སྤྲར་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པའི་ཐ་སྤྲད་
 དུ་ཡོད་ཀྱང། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་གཞོད་པས་ན་སྐྱོན་མེད་
 ཟེར་ན། ། ། ། ། ། ། ། ། །

གྲུབ་ཏུ་སྦྲས་པས། འོ་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ལའང་ཡིད་བརྟན་མི་
 རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆད་མས་སྦྲུབ་པའི་དོན་ལ་ཡང་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་
 སྙད་པའི་ཆད་མས་སྦྲུབ་པའི་དོན་ལ་ཡང་གཞོད་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་
 ཡང་ཡིད་ལ་འཐད་པ་ནི། ཆད་འགྲེལ་ལས། མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་
 ལ་གཞོད་པ་སྤིང་ན། དེའི་མཆོན་ཉིད་སུན་སྤྱང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་
 ལུགས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་གཟུགས་
 རྟེན་བརྟེན་པར་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་དང་། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་མི་གཅིག་པར་ཐལ་
 བར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་ཐ་སྙད་ཆད་མ་སྦྲུབ་པའི་དོན་མེད་པ་གནས་ལུགས་
 དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་ཐ་སྙད་ཆད་
 མའི་ངོར་མིན་ཕྱི་དོན་འཛིན་པའི་རྣམ་ཏྟག་གམ་མདོ་སྤེའི་རྣམ་ཏྟག་ངོར་ཟེར་
 བ། འོ་ན་འདི་རྣམ་རྟུན་ཁོ་ནར་སྦྱར་མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་བདེན་པས་ཀྱང་དེ་
 འདོད་ལ་རང་རིག་འབྲས་བྱ་བྱེད་པ་དང་། གཟུང་རྣམ་ཆད་མ་བྱེད་པ་ཡང་
 ཆད་འབྲས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་
 མང་ངོ། །གཞན་ཡང་ལོག་ཏྟག་མང་ཡང་དོགས་པ་རྒྱུར་བ་དང་སྒྲིང་པོ་མེད་
 པས་དོར་ལ། འདིར་འབྲས་ཏྟག་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་མདོ་སྤེའི་ལུགས་ཏེ།
 ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ། དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྒྲུབ་པའི་གཟུང་རྣམ་ཆད་མ་དང་། དོན་
 རིག་གི་གསར་དུ་མི་བསྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་འབྲས་བྱ་ཡིན། གཉིས་པ་སེམས་ཅམ་
 ལུགས་ཏེ། རྒྱུ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྡོ་སོགས་གཞལ་བྱ། རྒྱུ་ཤེས་པའི་
 བདག་ཉིད་ཀྱི་སྡོ་སོགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྒྲུབ་པའི་གཟུང་རྣམ་ཆད་མ། རྒྱུ་
 ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་སྡོ་སོགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྒྲུབ་པའི་རིག་
 པ་ཆད་མའི་འབྲས་བྱ། མདོ་སྤེའི་པས་ཕྱི་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་གཞལ་

བྱ་བྱས་ན་ཡང་དེ་གཞལ་བྱ། གཟུགས་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་གསར་དུ་མི་
 བསྐྱ་བའི་གཟུང་རྣམ་ཆད་མ་དང་། རང་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
 བའི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱ་བའི་རིག་པ་ཆད་མའི་འབྲས་བྱར་སྐབས་
 འདིར་གསུམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འཐད་ལྷན་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་
 ཚུལ་ལ་དོན་ནི་གཞལ་བྱ་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཆད་མ། དོན་རིག་པ་ནི་འབྲས་
 བྱ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་
 དོན་གྱི་ཚུལ་འབྲས་བྱ་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཉིས་པ། དོན་ནི་གཞལ་བྱ་གཟུང་
 བའི་རྣམ་པ་ཆད་མ། རང་རིག་པ་ནི་འབྲས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། རང་རིག་
 པ་ཞེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་གྱི་གཞལ་བྱ་རིག་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
 རྣམ་ངེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། རང་ལུགས་ནི་མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་
 བའི་སྟོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་ནའང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
 སྟོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བྱ་ཡིན་གྱི་དོན་གཞན་རིག་པ་འབྲས་བྱར་མི་རིགས།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི་ཕྱི་དོན་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་
 ན་ཡང་། ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་མི་རིགས་ལ་འགྲེལ་པ་དག་གི་ལུགས་
 མ་ཡིན་པའི་སྤྱར་ཏེ། ལྷ་དབང་སྒོས། སྤྱང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། ཞེས་
 པའི་མཐུག་ཏུ། དོན་མེད་པ་ལ་འབྲས་བྱའི་རྟོག་པ་འདི་ནི་གཅིག་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་དང་། རྣམ་བཞག་གསུམ་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་
 བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། རྣམ་ངེས་
 རྒྱུ་ཆེན་ལས། མདོ་སྡེ་པ་ལ་ཁས་སྐྱངས་ནང་འགལ་བ་བསྟན་པའི་ཆེད་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ལྟར་ཏེ་རྒྱས་པར་དེ་སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་
 ལྷག་ལོས། འགྲེལ་པ་དེར། དེང་སང་རྣམ་བཤེས་པས་སྟོན་པོ་ཤེས་པར་འདོད་
 ཅེས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཐན་ལྟས་བྱས་ནས་ཞེས་སྟོན་པོའི་མཆོན་པས་ཤེས་པ་

ལ་གང་སྒྲུང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཡིན་བསམ་ནས་གོང་འོག་ཏུ་བར་
 ཟུར་ཡང་ཡང་སྒྲུས་པ་དང་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཡིན་
 ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། ལྷན་པོ་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་དང་ཚུ་རོལ་གཅིག་
 འཛིན་ལྟ་བུའི་ཅིང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྡེ་བདུན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཡིད་
 གྱི་སྒྲུན་སེལ་ལྟར་གྱི་སྒྲོན་ཆེས་མང་སྟེ། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་སོ་སྟེའི་
 ཡུང་བོ་ཡང་སེམས་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་གང་མཐོང་མཁན་དེའི་
 སེམས་ཡིན་དགོས་པས་འཁོར་འདས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་
 སྒྲོན་འོངས་ཏེ་དབེར་ན་སོ་སྟེ་ལས་དག་གཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་
 ལོགས་སྐར་གྱི་གཟུགས་གཉིས་ཅིག་ཅར་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ཆེ་སྐུ་དང་
 གཟུགས་གཉིས་སོ་སྟེ་དེའི་དབང་ཤེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གང་
 ཟག་གཞན་ལ་ཡང་ཡིན་པས་མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
 ཡུང་བོ་གཉིས་སེམས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་སྟོ་སྟོ་ལ།

གཉིས་པ་ནི། **སེམས་ཅམ་དོན་ཅི་མི་ལམ་མིར་སྒྲུང་བ།** | **སེམས་ཡིན་**
མི་སྐྱ་དེ་མིན་གཞན་མིན་བཞིན། | **སྒྲུང་གྲགས་སེམས་མིན་སེམས་ལས་**
རྩས་གཞན་མིན། | **ཞེས་སྒྲུས་ཏེ།** འདིར་སྟག་ལོ་སོགས་སྟོ་སོགས་སེམས་
 གྱི་རང་བཞིན་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་བཤད་པས་དེ་དག་རང་འཛིན་
 པའི་སེམས་མིན་ན། **སེམས་ཅམ་ཞེས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་སེམས་ཁོ་རྟོ་**
ཞེས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེ་མ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དང་རང་བཞིན་དང་དེའི་
 རོ་བོ་ཡིན་ན་སེམས་ཡིན་མི་དགོས་པ་མི་ཤེས་པ་དག་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་གསུང་
 རབ་འགྲེལ་པ་དང་འཆད་པ་བོར་ཞུགས་ཤིང་གསུང་རབ་དང་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་
 མཆོའི་མཐར་ཕྱིན་ནོ། | **ཞེས་མདོར་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་སྟོང་པར་སྟོས་སོ།** | དེ་
 ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་བདག་

ཉིད་སོགས་མིན་ན་དེའི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་བདེན་
 གཉིས་ཀྱི་ཐ་དད་ཀྱི་སྟོན་བཞི་སོགས་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དག་དང་
 སེམས་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་སུ་ཐལ་བ་བརྟེན་
 པར་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་མི་རུས་སོ། །དེས་ན་སེམས་ནི་ཡིད་
 དེ་འཁོར་བཅས་དང་། ཅམ་ཀྱི་སྐད་དོད་མ་ཏུ་ཆད་དང་ཡུན་ཆད་དང་མ་མོ་
 འམ་ཕྱི་མ་སོགས་ལ་འཇུག་པས་སེམས་ཡིན་པར་སྟོན་བྱེད་མིན་ཀྱི་སེམས་
 ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་ལས་དོན་གཞན་མེད་
 པར་སྟོན་བྱེད་ཡིན་ཏེ། སེམས་སམ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ་མ་གཏོགས་
 པའི་ཕྱི་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་
 ན་སྤང་བ་ལྟར་མེད་ཀྱང་ཁང་མིག་ཚུང་དུར་ཉལ་བའི་ཆེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་
 ཉིད་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་དང་། ཁང་བྱིམ་ནགས་ཆལ་དང་ས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་
 བ་དང་རི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྤང་ཡང་། དེ་ནི་སེམས་ལས་མ་
 གཏོགས་པའི་རི་སོགས་མེད་ལ། དེ་དག་གི་སྤང་བ་རེ་རེ་ནས་སེམས་ཡིན་
 ན་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་སེམས་
 ལ་རིར་སྤང་བའི་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་དང་སྟོགས་བཅུའི་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་
 སེམས་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་ན་རིའི་ཆ་ཤས་ལའང་དེ་འགྱུར་དགོས་པ་ནི།
 འཁྱི་པའི་སྟེ་ཏོག་ལས། དོན་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་ཅམ་ཀྱིས་ནི་
 ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །རི་སྟེ་དོན་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱར་བ་ནི་སྟོགས་དུག་ནས་བསྐྱོར་
 བ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱལ་ཕྱར་མོ་ནི་སྟོགས་བཞིའོ་ཞེ་ན། ཆ་ཤས་
 དང་བཅས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དེས་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ན་མི་ལམ་ཀྱི་ཡུལ་ལྔ་དང་རི་སོགས་སེམས་ཀྱང་
 མིན་ལ་སེམས་ལ་མ་གཏོགས་པའི་རི་སོགས་དོན་གཞན་ཡང་མིན་པ་བཞིན་

དུ། ད་ལྟའི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་རི་དང་ཁང་བྱིམ་སོགས་སེམས་ལ་སྤང་
 ཞིང་གྲགས་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་དེ་ཡིན་ན་གཞོན་བྱེད་མང་བས་མིན་ལ།
 ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་དང་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་སོགས་
 ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལ་མ་གཏོགས་པའི་རྣམས་གཞན་ནམ་ངོ་བོ་གཞན་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་པ་དེ་དག་དང་ལུང་དུ་མས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་
 དུ། ཐེག་བསྐྱས་ལས། རྣམ་པར་རིག་པ་འདི་དག་ནི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་
 པར་རིག་པ་ཅམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་དཔེ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་མི་ལམ་སོགས་པ་
 ནི་དཔེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དཔེར་ན་མི་ལམ་ན་དོན་མེད་པར་ཡང་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ཅམ་ཉིད་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་བྱི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཁང་བྱིམ་
 དང་། རྒྱགས་ཆལ་དང་། ས་དང་རི་ལ་སོགས་པའི་དོན་སྣ་ཆེགས་ཀྱི་རྣམ་
 པར་སྤང་གི། །དེ་ན་དོན་ནི་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། འཁྱི་པས་གྲང་། དེ་
 བས་ན་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྟོག་པའི་ངོ་བོར་གྲུབ་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 ཕྱི་རོལ་གྱི་ངོ་བོ་མིན་པར་གྲུབ་སྟེ། བཅ་པོ་དང་སྤང་བ་དག་གཅིག་ལ་འགལ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་བྱམས་ཞུས་ལས། བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོན་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཅི་སེམས་དེ་ལས་ཐ་
 དད་པ་ཞེས་བགྱི་འམ། ཐ་དད་པ་མ་ལགས་ཞེས་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་
 གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། བྱམས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བ་
 ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུག་བཀོད་པ་ལས། རྩ་
 ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་དབྱིབས། །སྤང་བ་གཞན་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །འདི་
 དག་ཐམས་ཅད་སྟོ་ཅམ་པས། ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དག་གིས་སོ། །དཔེ་སྟུག་མ་
 སྤར་བཤད་ལ་མདོར་ན་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྟན་མེ་ལོང་མིན་ལ། དེར་

མ་གཏོགས་པ་མིན་པ་ལྟར། གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པ་མིན་ལ་དེར་མ་
 གཏོགས་པ་མེད་དེ། མདོ་བྱམས་ཁྱུས་ལས་དཔེར་ན་གཟུགས་གྲིས་སྒྲིན་
 བྱས་ཏེ། གཟུགས་ཉིད་མཐོང་ཡང་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་ངོ་སྟུང་དུ་སེམས་
 ཏེ། དེ་ལ་གཟུགས་དེ་དང་། གཟུགས་བརྟན་སྣང་བ་དེ་དོན་ཐ་དད་པར་སྣང་
 ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་སྒྲིས་པའི་སེམས་དེ་ཡང་དེ་ལས་དོན་ཐ་དད་པར་
 སྣང་ངོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མ་རིག་གིས་བསྐྱད་
 བདག་ཉིད་ལ། ཞེས་སོགས་དང་། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། མིང་
 དང་ཆོག་དང་ཡི་གའི་ཆོགས་སུ་སྣང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་བསྟན་བཅས་
 སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལྡོས། ཕྱི་རོལ་གྱི་མེ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
 མའི་བག་ཆགས་ཅན་གྱི་ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་མེ་སྟེ། སོགས་དང་།
 ཉི་ཤུའི་འགྲེལ་བར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཁམས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་རིག་པ་
 ཅུང་བཞག་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཅུང་སྟོས་པ་ནི་དོན་
 དགག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དོན་གཞན་བཀག་གི་སེམས་ཡིན་པར་མ་བསྐྱབ་
 ལ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་དུལ་ལྟས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་གཟུང་
 བ་དང་འཛིན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས་ན་གསལ་བའི་རྫས་དང་རིག་པའི་བདག་ཉིད་སོགས་ཡིན་ཀྱང་སེམས་
 སོགས་ཡིན་མི་དགོས་ལ། ཞི་འཆོས་ཀྱང་། ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་སྟེ།
 ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པས་སྔོངས་སྐྱད་མ་དབྱངས་ཤིག །

བཞི་བ་རྣམ་ཤེས་གངས་མང་ཉུང་འདོད་ཚུལ་ནི། ཀུན་གཞི་མ་བསྐྱིབ་
 ལུང་མ་བསྟན་པའི་སེམས། །ཐ་བ་སྒྲིག་གྱུར་ས་སོན་ཐམས་ཅད་པ། ཉོན་
 ཡིད་དེར་དམིགས་ངར་སེམས་བྱད་པར་ཅན། །རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བསྐྱད་སྟེ་
 མཆེད་རྫས་འབྲང་འདོད། །མ་བཤད་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མིན་སོགས་

ཕྱིར། །བརྒྱད་མིན་ཆོག་ས་ཏུག་སྡེ་བདུན་རྗེས་འབྲང་ལུགས། ། ཞེས་སྦྲས་ཏེ།
 མདོར་བསྟུན་དངོས་སྦྲེལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། གཉིས་
 སྦྲེལ་འདོད་པ་དང་། ཏུག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། བདུན་ཏུ་འདོད་པ་དང་། བརྒྱད་ཏུ་
 འདོད་པ་དང་། དགྲུར་འདོད་པ་དང་ཏུག་ཡོད་དེ། ཁ་ཆེའི་མཁས་པ་ལ་གྲིས་
 རིམ་ལྡེའི་འགྲེལ་བར་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པའོ་ཞེས་ཁ་
 ཅིག་འདོད་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དང་འབྲུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པའོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་འདོད་དོ། །འབྲུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཏུག་ཁ་ཅིག་གིས་
 འདོད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཁ་ཅིག་གིས་འདོད་པ་སྟེ། རྣམ་འབྱོར་
 སྦྱོང་པའི་སྦྱོགས་བཞིའོ། །ཞེས་དང་། ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་གནས་
 ལས་ཀྱང་། བདུན་པ་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཀུན་གཞི་གསུམ་ཏུ་འཆད་པ་
 དང་། དགྲུ་བ་བྲི་མ་མེད་རྣམས་སུ། །འདོད་པ་ཡང་དག་བདེན་པའི་ལུགས། །
 ཞེས་དང་། རྒྱུའི་སློབ་དཔོན་མེན་ཆོག་ས་ཏེ་རྫོགས་གསལ་གྱིས། དགོངས་
 འགྲེལ་འགྲེལ་ཆེན་བཅ་པོ་དོན་ལྡན་བ་ལས། རྒྱ་གར་ཡུལ་བའི་སློབ་དཔོན་
 རྣམས་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་བཤད་དེ། དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་པོ་དེ་ལེའུ་སྦྱུའི་
 བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ཏུ་སྦྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་རྣམ་པ་
 གཉིས་རྣམ་པར་འཛོག་གོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཏེ། དེ་ཡང་
 དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་འདི་ལ་སེམས་
 ཞེས་བྱ་ཡང་དམིགས་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་
 པའི་སེམས་དེ་དད་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
 རྣམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ནི་འདི་སྐད་ཏུ་རྣམ་
 པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ཡིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །གཉིས་པ་ནི་

སྒྲོབ་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་བའི་
 བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དགྲའི་དོན་འཇུག་སྟེ། རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་དགྲའི་ལེའུ་ལས་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 དགྲ་ཞེས་བྱ་བ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ནི་པལ་ཆེར་
 བསྟན་བཅོས་གཞན་དག་ལས་བཤད་པ་དང་མཐུན་ནོ། །བདུན་པ་ནི་ལེན་
 པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། བརྒྱད་པ་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་
 ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་ནའི་སྒྲོབ་པ་དང་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་འཛིན་པ་ནི་མེད་དེ་ངེས་
 པར་སངས་རྒྱས་སྤྲི་མི་འགྲུབ་ལོ། །བརྒྱད་པ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 སྟེ་འདི་ཡང་གསུམ་མོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ནི།
 སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པའི་དོན་དང་ལྡན་པའོ། །གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་
 ཀུན་གཞི་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དག་མ་དམིགས་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བསྟན་
 བཅོས་དབྱུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས།
 དབང་པོ་དོན་དང་བདག་རྣམ་རིག་ །སྤང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས། །དེ་
 དང་འབྲ་བ་རབ་ཏུ་སྦྱེས། །ཞེས་བྱང་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ལ་སོགས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒྱད་པ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །
 ཞེས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་གཞི་འདི་ནི་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་ང་རྒྱལ་རྣམ་པ་བཞི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་ཆོས་
 འཛིན་པ་ཡིན་གྱིས་གང་ཟག་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲོ་
 བརྟན་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྐད་དུ་འཆད་དོ། །དགྲ་བ་ནི་ཐི་མ་མེད་
 པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་གཅིག་ལ་དོན་གཉིས་དང་ལྡན་པས་དང་པོ་ནི་དམིགས་པར་བྱ་
 བའི་ཡུལ་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་

བཤོ། །གཉིས་པ་ནི་དམིགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། གཞོད་མ་ནས་རིག་པ་ཞེས་གྲང་བྱ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 དགྲ་བསྟན་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་མཛོད་ཀྱི་ནང་ནས་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་དགྲ་བསྟན་པའི་ལེའུ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། ། གསུམ་པ་ནི།
 སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་ཚང་གིས་འཕགས་པ་ཡང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ཀུན་
 ལས་བརྒྱུད་པ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་བཤད་པ་རྣམས་ཏེ་རྫོགས་གསལ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་འདོད་ཚུལ་གསུམ་
 ཀྱི་དང་པོ་ནི། བོ་དེ་ལེའུ་སྤྱིའི་རྗེས་འབྲང་སྟེ། དེའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་རིག་
 རྩ་བ་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
 རྣམ་ཤེས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་སྟེ་བ་དང་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་
 ཡང་དག་བདེན་པས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་མཛོད་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་
 དགྲར་སྦྱས་ཏེ། འབྲུག་ཤེས་དུག་དང་བདུན་པ་ཉོན་ཡིད་དང་བརྒྱུད་པ་ཀུན་
 གཞི་དང་དགྲ་བ་དྲི་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སོ། །འདོད་ཚུལ་གསུམ་པ་སྟོབ་དཔོན་
 རྒྱ་ཚང་སྟེ་ཡང་གཤེགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་བརྒྱུད་འདོད་པའོ། །
 རིམ་ལྡེའི་འགྲེལ་པ་ལྟར་ན་ཀུན་གཞི་གཅིག་ཕྱར་སྟེ་བ་དང་། ཆོགས་དུག་
 ཉོན་ཡིད་དང་བདུན་འདོད་པ་དང་། ཆོགས་དུག་འདོད་པ་དང་། བརྒྱུད་འདོད་
 པ་སྟེ་ཕྱགས་བཞི་སྟངས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་གཅིག་འདོད་མཁན་ལ་ཀུན་
 གཞི་ལ་འདོད་པ་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་པ་གཉིས་གྲུབ་རྣམ་བདེན་
 རྒྱ་གཉིས་ཡོད་པར། ཡེ་ཤེས་ཀུན་བདུས་འགྲེལ་བ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་
 བརྒྱུད་དང་ཁ་ཅིག་གཅིག་ཕྱར་སྟེ། གཅིག་ཕྱེད་ནི་རྣམ་པ་དང་བཅས་
 པ་དག་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་གོ། ཞེས་སོ། །འདི་རྩ་བའི་འདོད་མཁན་ནི་གཅིག་སྟེ་
 བའི་བྱང་སེམས་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། བཤད་སྟུར་དུ། གཅིག་ཕྱར་སྟེ་བའི་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུང་སྒྲོས་པ་ཞེས་སོ། །ལུང་ནི་བྲམ་ཟེའི་ཆོམས། གང་
 ཞིག་ལུས་མེད་སྤྱགས་གནས་ཤིང་། །རིང་དུ་འགོ་ལ་གཅིག་སྤར་རྒྱ། །ཞེས་
 སོགས་དང་། དབང་པོ་ལྗེ་སྤྱད་ལུལ་ཡིད་ཀྱིས་སྤྱོད་བར་བཤད་པ་དང་།
 ཆོགས་དུག་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། མིང་
 བཞིའི་ལུང་པོ་ལས་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྤར་མ་གཏོགས་སེམས་བྱང་ཡང་མི་
 འདོད་པ་ལ། འོ་ན་ལུང་པོ་ལྗེ་རི་ལྟར་སྒྲུམ་ན་དེ་གཅིག་སྤར་གནས་སྐབས་སོ་
 སོ་ལ་འཛོག་པར་སྒྲ་སྟེ། དེ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཆོར་བ་འདུ་བྱེད་
 གསུམ་མེད་པས་ལུང་པོ་ལྗེ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། གནས་སྐབས་ལའང་
 ཆོར་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་ན་རྣམས་བྱུང་དང་མི་རྒྱས་ན་ལྟར་མི་རུང་བའི་
 སྒྲོན་དང་། ལུང་ལས་ཆགས་སོགས་སེམས་ཀྱི་འཆིང་བར་བཤད་པ་དང་།
 ལྟན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་ཆོར་འདུ་སེམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཆོར་འདུ་སེམས་པ་
 དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་འདྲེས་པར་བཤད་པ་དང་། སེམས་འདོད་ཆགས་དང་
 བཅས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་བར་ཐལ་ཏེ། འདོད་ཆགས་
 སོགས་སེམས་བྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱས་པ་ལས་དགོ་
 སྤྱོད་ངམ་བྲམ་ཟེའ་ལ་མིང་ལས་སེམས་ཅམ་ཞིག་རྣམས་སྤྱོད་ལ། སེམས་
 ལས་བྱང་བའི་ཆོས་ནི་མི་འདོད་པ་གང་དག་ཡིད་པ་དེ་དག་ཀྱང་མི་འཐད་དེ།
 དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྗེ་ཉིད་འཐད་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་ཡི་གནས་སྐབས་སྒྲོན་
 ཕྱིར་དང་། །བྱེད་རྒྱ་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་དང་། །ལུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སེམས་སེམས་བྱང་གཙོ་འཁོར་གྱི་བྱེད་པར་རྣམས་
 བཏགས་སོགས་བཤད་རིགས་ཀྱང་མངས་དོགས་ལ་སེམས་བྱང་ཡང་
 མངོན་པར་ལྟ་བུ་ཅ་གཅིག་བཤད་ལ། ལུང་སྤྲོ་ཆོགས་ལས་ཉེས་ཅོམ་དང་
 སྒྲོན་སྒྲོས་སོགས་ལྟ་བུ་ཅ་བདུན་བཤད་པ་ལྟར་དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྤང་བར་

གསུངས་ལ། འདིར་ལང་གཤེགས་ལས། ཆོས་ལྔ་དག་དང་རང་བཞིན་
 དང་། ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཉིད་དང་། ། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོར་
 རི། ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་འདུས། ། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུག་པོ་བཞོད་པ་
 ལས་ཀྱང་། ཆོས་རྣམས་ལྔ་ཡི་རང་བཞིན་དང་། ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་
 རྣམས་དང་། ། བདག་མེད་གཉིས་པོ་རབ་རྟོགས་ནས། ། གཞན་དུ་འབྱུང་བ་
 འབྱུང་བར་འབྱུང་། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོས་ལྔ་རི། མིང་དང་། རྒྱ་མཚན་
 དང་། རྣམ་རྟོག་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ལྔར་ག་ཤི་དང་
 འཁྱེ་པས་བཤད། འདི་དག་ནི་དབུས་མཐའ་རྩ་འགྲེལ་སོགས་སུ་བལྟ་ལ།
 རང་བཞིན་ནི་མཚན་ཉིད་གསུམ་སྟེ་བཤད་ཅིན་ལ། རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཀུན་
 གཞི་ལ་རྟེན་བརྟེན་པ་གཉིས་ལས། རྟེན་དུ་བྱུང་པའི་ཀུན་གཞི་ནི། སུམ་ཅུ་བ་
 ལས། དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི། ། རྣམ་སྒྲིན་ས་པོན་ཐམས་ཅད་པ། ། དེ་
 རི་ལེན་པ་དག་དང་གནས། ། རྣམ་པར་རིག་དང་མི་རིག་པ། ། རྟག་ཏུ་རིག་
 དང་ཡིད་བྱེད་དང་། ། རིགས་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་པར་ལྷན། ། དེ་ལ་ཆོར་བ་
 བཏང་སྟོམས་ཏེ། ། དེ་ནི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན། ། རིག་ལ་སོགས་པའང་
 དེ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ནི་རྒྱན་བབས་རྒྱ་པོ་བཞིན། ། དག་བཅོམ་ཉིད་ན་དེ་ལྟོག་
 བོ། ། ཞེས་པའི་དོན་བསྟུན་རྗེའི་གསུང་ལྟར། དམིགས་པ། རྣམ་པ་དོ་བོ་
 གོགས་བཞི་སྟེ། དམིགས་པ་དོན་ལྔ། དབང་པོ་ལྔ་དང་། མདོན་ཞེན་གྱི་བག་
 ཆགས་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་སྟོན་བརྒྱད་དེ་དག་སྤང་ཡང་རང་
 གིས་ཀྱང་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རྣམས་པས་ན་ལྔ་བ་དང་། རོ་བོ་བསྐྱེབས་མ་
 བསྐྱེབས་གཉིས་ལས་མ་བསྐྱེབས་པ་དང་། དག་རྩ་མེད་པའི་རྒྱད་ལའང་ཡོད་
 པ་སོགས་ཀྱིས་ན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། འཁོར་རམ་གོགས་སེམས་བྱུང་
 ཀུན་འགོ་ལྔ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་དུས་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་པོ་ལྟར་མི་

འཆད་པ། དགེ་སྟགས་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་ཞིག་སྟེ། དཔང་ལོ་
 དང་ས་བཟང་ལོ་ཆེན་ན་རེ། ཐར་པ་ལ་མི་བསྐྱབས་པས་ན་མ་བསྐྱབས་པ་
 ཟེར་བ་དང་། ཡང་གཞན་དག་ལུང་དུ་མ་བསྐྱབས་པས་མ་བསྐྱབས་པར་བཤད་
 པ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་། སྤུ་མ་ལ་རྩོམ་ལྟ་བུའི་དུས་སུ་སྟོག་པས་གཞོད་ལ་བྱི་
 མ་ཉོན་ཡིད་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྐྱབས་དུ་བཤད་པས་གཞོད་པའི་བྱིར་དང་།
 ཁམས་གོང་འོག་གི་ཉོན་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞོད་དོ། །དེས་ན་སྟོབ་རྟོན་
 གྱིས། དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ས་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟོབ་རྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་
 བསྐྱབས་པས་མ་བསྐྱབས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་
 གང་དང་ཡང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པར་ཀུན་འགྲོ་ལྟ་ཅམ་དང་མཚུངས་པར་
 ལྡན་པའི་སེམས་ཡིན་པས་ན་མ་བསྐྱབས་པ་དང་། ཀུན་འགྲོ་ལྟ་ཅམ་ཁོ་ན་
 དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ཡིན་པས་ན་ལུང་མ་བསྐྱབས་དང་། དགོངས་
 འབྲེལ་ལས། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྤྲ། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུག་
 ལས། སྤྱིང་པོ་ཀུན་གཞིར་བསྒྲགས་པ་ཡང་། །སྟོབ་རྟོན་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་
 སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱིས་ན་སྤྲ་བ་དང་། རྒྱག་བཀོད་ལས། སྟོན་མེད་
 བག་ཆགས་ལྡན་པས་ན། ། ཀུན་གཞི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཅན། ཞེས་དང་།
 རྣམ་པར་རྒྱན་གྱང་མི་འཆད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་
 བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ནི། བསྟོན་གཞི་སྟོག་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རྒྱན་
 ཆགས་པས་བརྟེན་པ་དང་། ཏ་ཅང་སེམས་གསལ་མི་གསལ་བ་མེད་པར་
 ལུང་དུ་མ་བསྐྱབས་པ་དང་། བསྟོན་བར་རུས་པ་དང་། སྟོབ་བྱེད་དང་འབྲེལ་བ་དང་།
 མཐའ་གཅིག་དུ་ཉོན་དུ་གྱུར་པ་བྱེད་པར་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་དགེ་སྟགས་ཀྱི་ས་བོན་
 བཞག་པའི་རུས་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་ཐེག་བསྐྱས་ལས། བྱི་དང་ནང་དང་མི་གསལ་
 བ། །གཉིས་དང་ཀུན་རྫོབ་ཉིད་དང་ནི། །དམ་པའི་དོན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་བྱི་ས་

སོགས་ཀྱི་དང་། རང་ཀུན་གཞིའི་དང་། མི་གསལ་བ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་གཉིས་
 དང་། ཕྱིའི་ས་བོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་དང་། རང་གི་དོན་དམ་པའི་ས་བོན་ཏེ་དུག་
 དང་། ཡང་མངོན་པར་བརྫོད་པའི་དང་། བདག་ལྟའི་དང་། སྲིད་པའི་ཡན་
 ལག་གི་བག་ཆགས་ཏེ་གསུམ་དང་། ཡང་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
 དང་ཆོར་བཅས་དང་། ཆོར་བཅས་མ་ཡིན་པའི་བཞི་དང་། ཡང་གནས་ངན་
 ལེན་ཀྱི་དང་། ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་དང་། སྦྱད་ཟེན་ཀྱི་དང་། མ་ཟེན་པའི་ས་བོན་
 དང་བཞི་སྟེ། རྒྱས་པར་ཐེག་བསྟུས་དང་། བཤད་སྦྱར་དང་། དོན་གསང་དང་།
 ཀུན་གཞིའི་དཀའ་འགྲེལ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བག་
 ཆགས་འཛོག་ཚུལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། རྟིང་བ་གསོ་བ་ཅེས་དང་གསར་བ་ཁོ་ན་
 འཛོག་པ་དང་། རྟིང་བ་གསོ་བ་དང་གསར་བ་སྐྱེད་པ་གསུམ་འདོད་དེ། དོན་
 གསང་ལས། འདི་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བག་
 ཆགས་ནི་བསྟོོ་བར་བྱེད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་ལ་འདོད་
 ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པས་ནི་ཡོངས་སུ་གསོ་བ་
 འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་དང་། གཞན་
 དག་ནི་ཏིལ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱི་གསར་དུ་བསྟོོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པར་
 མཐོང་ནས་སྟོར་བྱེད་པ་སྟོན་མེད་པ་སྐྱེད་པ་དང་། སྟོར་བྱེད་པ་སྟོན་བསྐྱེད་
 པ་ཡོངས་སུ་གསོ་བར་ཡང་འདོད་དེ། ཞེས་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་སྐྱད་
 ཅིག་དང་པོ་ལ་ནི་རྒྱའི་རྒྱུན་མེད་དོ། ། ཞེས་དང་། གཞན་དག་ན་རེ། བག་
 ཆགས་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པར་ཡོངས་སུ་གསོ་བར་བྱ་བ་དང་སྟོན་
 མེད་པར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །དེའི་དང་པོ་མི་འཐད་དེ།
 ཆགས་སོགས་ཀུན་གཞིའི་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་ཐེག་བསྟུས་
 སུ་དེ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དོན་གསང་དུ། དེ་ལ་རྣམ་པར་

ཉོག་པ་དང་པོ་ལ་སྐྱེད་བར་བྱ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་
 གསོ་བ་ཙམ་དུ་ཉི་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་རྒྱའི་རྒྱུན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་
 རས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱའི་རྒྱུན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འགལ་
 ལོ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པའང་མི་འཐད་དེ། ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་པས་བག་
 ཆགས་འཛོག་ན་འོ་ན་གཞན་སེམས་ལ་དམིགས་པས་ཀྱང་བག་ཆགས་
 འཛོག་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གཅིག་པར་འགྱུར་
 ཏེ། དོན་གསང་ལས། རྣམ་པར་ཉོག་པ་གཉིས་པ་ལའང་ཁ་ཅིག་སྐྱེད་ལ།
 ཞེས་པ་རས། དམིགས་པ་འདྲ་བའི་ཡིད་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱེད་དོ་བཤད་པ་
 མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་རས། དེས་བསྐྱེད་པའི་
 བག་ཆགས་གཞན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱའི་རྒྱུན་
 དུ་འགྱུར་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་
 རོ། ཞེས་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ལ་རྒྱའི་རྒྱུན་མེད་དོ། ཞེས་སྒྲུལ་པ་དེ་
 ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་
 སྤྱག་གི་བྱུང་བར་རོ་ཞེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྡེ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་
 སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་བཞིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་མ་བཀག་པས་རང་ཡང་འདོད་པར་སེམས་
 ལ། བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཕྱགས་དང་པོ་སྟོ་བརྟན་དང་། གཉིས་པ་
 བརྟུན་པ་ཡང་དག་བདེན་སྟེ་དང་། གསུམ་པ་མཆོག་གི་སྡེ་དང་དགའ་བའི་
 སྡེར་འདོད་པ་དཔང་ལོ་ས་བཟང་ལོ་ཆེན། དང་པོ་ཟླ་སྟོང་དང་ཡང་དག་བདེན་
 སོགས་དང་། གཉིས་པ་དགའ་བོ་དང་མཆོག་གི་སྡེ་སོགས་དང་། གསུམ་པ་
 ཆོས་སྟོང་ལ་སོགས་པ་འདོད་གསུངས་ཀྱང་ཕྱང་དང་རྒྱ་མཚན་སྟོས་པ་མ་
 མཐོང་། ཉོན་ཡིད་ནི་དམིགས་པ་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྟུམ་པ་དང་

ང་ཡིའོ་སྣམ་པའི་ངར་སེམས་པ་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་བཞི་དང་མཚུངས་ལྡན་
 ཡིན་པས་བསྐྱབས་ལ། དད་སོགས་མི་ལྡན་པས་དགོ་བ་མིན་ལ་འདོད་པའི་
 སས་བསྐྱས་ཀྱི་མི་དགོ་བའི་ཅ་བ་གསུམ་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་མིན་པའི་
 སེམས་ཡིན་པས་ན་ལུང་མ་བསྟན་དང་། གྲོགས་ཀྱན་འགྲོ་ལྟ་བདག་ལྟ་
 བདག་མོངས། བདག་ལ་ང་རྒྱལ་བ་དང་། བདག་ཆགས་བཞི་སྟེ་དགྲ་དང་
 འགྲོགས་པ། རྒྱན་འགྲོག་སྟོམས་དང་འདས་ལམ་མཉམ་བཞག་གི་དུས་
 གཉིས་མ་གཏོགས་པར་འཇུག་པའི་བྱད་པར་ཅན་ཏེ། ཐེག་བསྐྱས་ལས། ཉོན་
 མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། སུམ་
 ཅུ་བ་ལས། དེ་ལ་གནས་ཏེ་རང་འབྱུང་ཞིང་། །དེ་ཡང་དམིགས་པའི་ཡིད་
 ཅེས་བྲ། །རྣམ་ཤེས་བདག་ཉིད་བདག་ཉིད་ཅན། །བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་
 བསྟན་པས། །ཉོན་མོངས་བཞི་དང་རྟག་དུ་འགྲོགས། །བདག་དུ་ལྟ་དང་
 བདག་དུ་མོངས། །བདག་རྒྱལ་བདག་ཆགས་དེ་དག་ཀྱང་། །གང་དུ་སྐྱེས་པ་
 དེ་ཡིའོ་གཞན། །རེག་སོགས་ཀྱང་དེ་དག་བཅོམ་མེད། །འགྲོག་པའི་སྟོམས་
 པར་འཇུག་ལ་མེད། །འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་ན་མེད། །ཅེས་སོ། །རྒྱན་
 སྟུག་ལས། རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་པོའི་སྐྱེས་བྱ་ནི། །ཀུན་གཞི་ཞེས་ཀྱང་བྲ་བ་
 སྟེ། །ཞེས་རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་པ་སྐྱེས་བྱ་དང་ཀུན་གཞི་ཞེས་ཀྱང་བྲ་བར་
 གསུངས་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་བརྟེན། །འབྲས་
 བྱ་བདག་དང་རྒྱུའི་བདག་ །ནང་གི་བདག་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལ། ། བྱིས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་འཁོར་བྲག་རྟག །ཅེས་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྦྱོད་པའི་བདག་དང་ཕྱིའི་ཕུང་པོ་ལ་
 སྦྱོས་པའི་ནང་གི་བདག་ཀྱང་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་
 ཚོགས་བདག་རྟོག་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས། ། བདག་ལ་བདག་གིར་འཛིན་པར་
 བྱེད། །ཅེས་འཛིག་ལྟས་ངའོ་སྣམ་པའི་དམིགས་ལུལ་དུ་ཡང་བཤད་ལ། དེ་

ལྟར་དུ་མདོ་དུ་མ་དང་ཐེག་བསྐྱེས་ཅུ་འགྲེལ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་
 བསྐྱེས་བ་དང་སྐུམ་ཅུ་པ་སོགས་དུ་མས་བཤད་པས་རྒྱས་པར་དེར་བལྟ་ལ།
 ཀུན་གཞི་ཁས་སྒྲངས་ནས་བདག་དུ་མི་འདོད་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ་ཤིན་དུ་
 མོངས་པ་དང་འགལ་བ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ནོ། །སྟག་ལོ་སོགས་ཁ་ཅིག་ན་རེ་
 ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀུན་གཞི་བཞེད་ལ་སྟོགས་སྒྲང་ཆོས་གྲགས་མི་བཞེད་
 པ་མི་འཐད་དེ། མདོ་དུ་མས་བཤད་ལ་སྐྱེ་མཆེད་མ་བཀག་པ་དང་། རྣམ་
 འགྲེལ་ལས། ཀུན་གཞི་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་མེད། །ཅེས་ཀུན་གཞི་ལན་ཅིག་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤིན་དུ་བརྟན་པའི་རིག་རྒྱུ་མེད་ན་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་ཟེར། དེ་ཤིན་དུ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་ལང་ག་ཤིགས་སོགས་མདོ་དུ་མས་
 ཀུན་གཞི་མི་རུང་ལ་དེ་གསུངས་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་དག་ཀྱང་
 འཆད་པར་ཐལ་བ་དང་བདེན་མེད་སོགས་ལའང་ཐལ་བ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་
 ལུགས་དུ་མ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྡེ་བདུན་ན་ཆོག་དེ་
 ལས་མེད་ཅིང་། དེ་ཡང་མཐའ་བཀག་ནས་ཅིག་ཅར་སེམས་དུ་མ་འཇུག་པ་
 ནི་ཀུན་གཞིའི་ཚུལ་ལ་རུང་གི་གཞན་མཐོང་བ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གསལ་བ་དང་བཤད་པ་ཅུ་མ་གྱིས་རང་ལུགས་སུ་འབྱུང་ན་ཕྱི་དོན་
 ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་སུ་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་བདེན་རྒྱུ་གི་གྲུབ་
 མཐའ་བརྩ་སོགས་བཤད་པ་ཀུན་ཀྱང་རང་ལུགས་སུ་ཐལ་བ་དང་། ཀུན་གཞི་
 མིན་པའི་འཇུག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་བརྟན་པར་འདོད་པ་སྐབས་
 འདིར་མི་རུང་ན་རྣམ་འབྱོར་མཛོད་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱད་པར་
 དུ་དབྱ་ཆད་པའི་གྲུབ་དུ་མས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རིགས་པས་བསྐྱབས་པ་
 ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་ཐལ་བར་འབྱུང་ལ། བྱད་པར་དུ་འདིར་ཕྱི་དོན་མེད་
 པར་ཐལ་བ་དང་། ལས་ཉོན་ལམ་སོགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྐབས་དུ་མར་

ཀུན་གཞི་འདོད་ན་བཤད་དགོས་དུ་མར་མ་བཤད་པ་དང་། དབྱིག་གཉིན་
 གྱིས་བཤད་པ་དེ་ལས་ཆད་མ་བཞིའི་ངོ་བོ་སྐྱབ་བྱེད་འཛིག་ཚུལ་སོགས་
 སྤྱགས་སྦྱང་གིས་ལྷག་པར་མཁྱེན་ནས་ཆད་མ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་རང་ལས་
 མཁས་པར་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀར་གྲགས་ཤིང་ཁྱིད་གྱིས་ཀྱང་སྐྱས་ན་ད་དུང་སྒྲོ་
 ལབ་དེ་འདྲ་བྱེད་དམ། དེར་མ་ཟད་མི་རུང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་། མདོ་ལས།
 གང་སྤྱི་ཕྱི་མེད་པར་སེམས་གཉིས་འབྱུང་བ་འདི་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། གོ་
 སྐབས་མེད་དོ་ཞེས་དང་། མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་གཅིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་དགོངས་
 བས། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་གྱིས་སྤྱོད་ཡིན་ན་ནི། རྟོག་གཉིས་
 ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད། རེས་པ་ལྟ་བུ་མང་ལ། ལྷག་ཏུ་ཀུན་གཞི་ཟེར་ནའང་
 མི་རུང་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཞི་འཆོས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་རྣམས་ལས་
 རིགས་མཐུན་པའི། རྣམ་པར་ཤེས་ལ་ངེས་པར་འབྱུར། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་རྣམས། ། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་རྟོགས། ཞེས་གསུངས་པ་
 དངས་པའི་ཕྱིར། ཞི་འཆོ་ཀ་མ་ལ་འཕགས་སེང་སྤྱི་ལྷགས་ལའང་དེ་མེད་
 ལ་སྐབས་འདིར་ཡང་ཆོགས་བརྒྱུད་ཁས་ལེན་རུང་བ་མ་ཡིན་པས། ཡེ་ཤེས་
 ཀུན་བདུས་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་སྤྱགས་ཀྱི་སྦྱང་པོ་
 ལ་སོགས་པ་སྟེ། བས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
 ཆོགས་དུག་ཏུ་སྒྲིབ་པའོ། ཞེས་པ་ལྟར་མདོ་དང་སྤྱི་བདུན་རྗེས་འབྲང་ལྟ་དབང་
 སྒྲོ་ཆོས་མཆོག་རྒྱན་མཁན་པོ། རྗེ་ཏུ་རི་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་རྣམ་ཤེས་
 ཆོགས་དུག་ཏུ་འདོད་པར་སྒྲོ་བྱིས་ཅན་གྱིས་ཤེས་པར་གྱིས།

གཉིས་པ་ལམ་ལ་ལས་དང་པོ་ནས་སྒྱུར་ལམ་ཚུན་བཤད་པ་དང་ས་
 བརྩ་དང་པར་ཕྱིན་གྱི་བྱེད་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲོམ་ཐབས་

ཡིད་བྱེད་དམིགས་པར་མཁས་དགོས་ཕྱིར། །ཡིད་བྱེད་དངོས་གཞི་བདུན་
 དང་གཞན་བཞི་བཅུ། །དམིགས་པ་མཆན་མའོ་བཞི་དང་སྤྲུལ་ཅུ་གཉིས། །
 བསྐྱུས་ན་གཉིས་སམ་སེམས་དགྲུའང་ལྷ་སྟོང་སོགས། །ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། སྟོན་
 གྱི་དགོ་སྟོང་དག་དང་བར་གྱི་མཁས་གྲུབ་རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་སོང་བ་མང་
 པོ་དག་གིས་མཆམས་དང་གཅིག་ངེལ་མ་བྱས་པར་ཐོས་བསམ་དང་བསྟན་
 པའི་བྱ་བ་མཛད་བཞིན་པའི་སྟོན་པ་རྟོགས་པ་མཐོན་པོ་ཐོབ་པ་དག་ནི་སྟོམ་
 པའི་ཐབས་གནས་དང་དུས་སྟུང་ལམ་སོགས་དང་སེམས་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་
 དང་། གཉེན་པོའི་དམིགས་པ་ལ་ཆེས་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྩོ་བོ་ཡབ་
 སྲས་དང་སྐུ་མཆེད་གསུམ་སོགས་དང་། རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྲས་འཁོར་
 བཅས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རུ་སྟོང་དུ་ཆོ་བ་ཁ་ཤས་ཀྱི་འཁོར་མང་པོ་ལ་ཞི་གནས་
 རྣམ་མ་སྒྲུས་པར་བཤད་པས་སོ། །རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས་སྟོམ་ཚུལ་ལ་
 མཁས་ཤིང་དམིགས་པ་སྟོང་མཁས་ན་ཅི་འདྲའི་ཏིང་འཛིན་ལའང་ལོ་ལས་
 རིང་བ་དགོས་པར་མ་བཤད་ཅས་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་ལས་
 གྲང་རིང་ཤོས་པར་ཕྱིན་དོན་ལོ་འབྱུང་སྟོར་ལ་སེམས་པ་ལ་བཞག་པས་
 སོ། །དེ་དག་ལ་མི་མཁས་ན་ཆེ་ངེལ་པོ་ལའང་སྟོམ་མི་སྦྱེ་ལ་བྱིང་བ་དང་
 འདྲེས་པའི་སེམས་གནས་སྦྱེས་གྲང་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་གང་ཡང་སྦྱབ་
 པའི་རུས་པ་མེད་པས་ན་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་དགེས་པའི་ལམ་མི་རྟོན་པར་
 དགོངས་ནས། མཁས་པས་རྟག་ཏུ་བསྐྱབ་གྲང་རྒྱལ་བ་དགེས་པའི་ལམ་ལས་
 གོལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆེ་གང་ལ་སྒྲ་མའི་དབུ་སྟོམ་གྲང་མ་ཤར་བའི་
 གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བུས་སོ། །དེས་ན་གནས་དུས་སྟུང་ལམ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
 གྲང་། ཅན་གོ་མིས། སེམས་ཀྱི་ཤིང་ནི་ཐོག་མ་མེད་དུས་ཅན། །ཉོན་མོངས་ཁ་
 བའི་ཁུ་བས་བརྒྱན་བསྟོས་ནས། །ཞེས་སོགས་བཤགས་བསྟོད་ལྟར་སེམས་

འདི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་གཏད་ཀྱང་ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ནས་སྒྲིན་ལངས་འོངས་
 བ་སོ་སོའི་གཉེན་སོ་ཡིད་བྱེད་དང་དམིགས་པར་མཁས་དགོས། མདོ་སྡེ་རྒྱན་
 ལས། ཞིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཆེ་ཐོབ་ནས། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་བཅས་ཞེས་བྲ། །
 ཞེས་པ་ལྟར་ཞིན་སྦྱངས་ཐོབ་པ་ནས་ཡིད་བྱེད་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་མཆོན་
 ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་སོགས་ནི་ཡིད་བྱེད་དངོས་ཡིན། ཡིད་བྱེད་བདུན་གྱིས་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྦྱབ་པ་བཞིན་དུ་སྤྲིད་ཅེའི་བར་སྦྱབ་པ་ལ་
 དགོས་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་འགྱུར་སྦྱོང་བའི་མཉམ་གཞག་གི་ས་ལས། བསམ་
 གཏན་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ལས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་པ་ཡང་
 རིག་པར་བྲ་སྟེ། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་ནི་དངོས་གཞི་བདུན་དང་གཞན་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་བརྒྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་
 རིག་པ་སོགས་བདུན་དང་། གཞན་བཞི་བརྒྱ་ནི་ཆོས་ལ་དང་། དོན་ལ་དང་།
 ལུས་ལ་དང་། ཆོར་བ་ལ་ནས། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བར་
 བཞི་བརྒྱ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་དབྱེ་བསྒྲུ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོམ་ཚུལ་
 ཐམས་ཅད་བསྒྲུས་ལ་གང་གིས་གཉེན་སོར་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། ཡང་ས་དེ་ཉིད་
 ལས། དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན་མཆོན་མའོ། །མཆོན་མ་ཡང་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་
 མདོར་བསྒྲུ་ན་རྣམ་པ་བཞིར་བལྟ་བར་བྲ་སྟེ། དམིགས་པའི་མཆོན་མ་དང་།
 གཞིའི་མཆོན་མ་དང་། ཡོངས་སྒྲུ་སྤང་བར་བྲ་བ་དང་སོ་སོར་བརྟེན་པར་བྲ་
 བའོ། །ཞེས་དམིགས་པའི་དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་སོ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་།
 གཉིས་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཆོགས་ལྟ་བུའི་རྒྱ་དང་། གསུམ་པ་ནི། བྱིང་ཁྱོད་
 གཡེང་ཆགས་བཞིའི་མཆོན་མ་དང་། བཞི་བ་ནི་དེ་བཞིའི་གཉེན་སོ་ལྟ་བུ་དང་།
 ཡང་ས་དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་མཆོན་མ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་གི་
 སེམས་ཀྱི་མཆོན་མ་དང་། བྱེ་རོལ་གྱི་མཆོན་མ་དང་། ཞེས་པ་ནས། མདོན་

བར་སྐྱབ་པའི་མཚན་མཛོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
 བསྐྱུས་ན་གཉིས་སོགས་སྤྱད་ཚུལ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། རིགས་
 གསུམ་པ་དང་བྱ་བ་བྱེད། །མི་གཞོད་རྟེན་བཅས་གཞན་ཡིན་ཏེ། །ནས། རྣལ་
 འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་འདི། ། ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད། །
 ཅེས་དང་། འབྲེལ་བར། རྣལ་འབྱོར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དེ།
 རིགས་ངེས་པ་དང་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། །རྟེན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་སོགས་
 དང་། མདོ་དྲུ་མ་དང་ཉན་ས་ཀྱང་བདུས་སོགས་ལས་བཤད་པའི་སེམས་
 གནས་དགུ་ཡིད་བྱེད་བཞི་སྟོབས་དྲུག་དང་། དབྱུས་མཐའ་ནས་རྩ་འབྲུལ་རྒྱུ་
 བ་བཞིའི་སྐབས་སྤྱེས་ཉེས་པ་ལྷ་སྟོང་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ལྔ་ཚུལ་དང་སོགས་
 སྐྱུས་ཁབ་པའོ་དང་། མཁས་པའི་དང་། དབྱེད་སྟོང་གི་དང་། ཉན་མོངས་རྣམ་
 སྟོང་གི་དམིགས་པ་འདིར་བཤད་པ་ལ་མཁས་པར་ཡིད་བྱེད་དེ་དག་ལམ་
 ལྷ་གང་ལ་སྟོར་སོགས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །དམིགས་པ་
 བཞིའི་རྣམ་བཞག་ཉན་ས་དང་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་ནམ་ཞེ་ན་ཐེག་པ་སོ་སོ་
 དང་། ཁུངས་སོ་སོའི་དབང་གིས་དོན་མི་འགལ་ཡང་འཆད་ཚུལ་ཁྱད་པར་ཆེ་
 ཟེ། རྟེན་འབྲེལ་ལྟ་བུ་ལ་འདིར་ཤེས་ཚུལ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་བཞི་བརྒྱ་ཅ་
 བཞིར་ཡང་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཟེ། སའི་ལྷ་བ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 བར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་བདུན་ཅུ་ཅ་བདུན་བཞག་ཅེ་ན། ཞེས་པ་
 ནས། ཡན་ལག་རེ་རེ་ལ་ཡང་བདུན་བདུན་ཡོད་པས་ན་ཤེས་པ་བདུན་ཅུ་ཅ་
 བདུན་དུ་འགྱུར་བར་བསྟན་བར་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་བཞི་བརྒྱ་ཅ་བཞིར་
 རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། ཡན་ལག་རེ་རེ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཚུལ་
 གྱིས་བརྟག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཞི་བརྒྱ་ཅ་བཞིར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟ་
 བུ་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། འདི་ན་དང་པོར་ཐོས་ལ་བརྟེན་ནས་

ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབྱུང་། །ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་ལས་ཡང་དག་
 འོན་ཡུལ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་། ། ཞེས་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པའི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་
 བྱེད་སོགས་སྒྲོམ་བྱུང་གི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་འབྱུང་བ་ལས། ཐེག་ཆེན་
 སྐབས་སུ་ཐོས་པ་འང་། སྒྲོ་བློས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། ཐོས་པའི་རྣམ་པ་ནི་
 བརྒྱད་ཅུ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུན་པའི་རྣམ་པ་དང་། བསམ་པའི་རྣམ་པ་དང་།
 རས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཛོལ་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། འདི་དག་ནི་བྱང་
 ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐོས་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅུ། ཞེས་དང་། བསམ་
 ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་སྦྱོར་བ་གང་ཞེ་ན། གང་
 འདི་དོན་ཉུང་བ་དང་། བྱ་བ་ཉུང་བ། སྤྲོ་བ་ཉུང་བ་དང་། སྲོད་དང་ཐོ་རངས་
 ལ་མི་ཉལ་ཞིང་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་ནས་ཐོས་པའི་དོན་ལ་རྟོག་པ་དང་། ཡང་
 ཡང་ཆོལ་བ་དང་། སེམས་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། སྤྲིབ་པ་རྣམས་གཞོན་པ་
 དང་། ལྷུང་བ་རྣམས་ལས་བྱུང་བ་ཤེས་ཤིང་འབྱོར་བ་མེད་པ་དང་། ཀུན་ནས་
 ལྷུང་བ་མེད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། སྒྲོ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་
 བ་དང་། སྒྲོ་མ་ཞུམ་པ་དང་། སྒྲོ་མ་གྲེས་པ་དང་། མདོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་དང་།
 ཡོན་ཏན་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་དང་སོགས་དང་། ཞི་གནས་ལྟ་བུ་ལའང་།
 དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཞི་གནས་མི་ཟད་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ཞི་བ་དང་། རབ་ཏུ་
 ཞི་བ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། མི་གཡང་བ་དང་། དབང་པོ་བསྐྱམས་པ་དང་།
 མི་ཁྲོད་པ་དང་། མི་འབྱ་བ་དང་། ལུ་ཚོར་མི་སྤྲོ་བ་དང་། མི་བརྟན་པ་མེད་པ་
 དང་། མི་གཡོ་བ་དང་། དེས་པ་དང་། བསྐྱུང་བ་དང་ཞེས་སོགས་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། **བརྒྱ་གཉིས་བཞི་སོགས་ས་དང་པར་ཕྱིན་ཁྱད།** ། ཅེས་
 སྤྲུས་ཏེ། བྱང་པར་བརྒྱ་གཉིས་དང་བཞི་སོགས་ཀྱིས་ས་བརྒྱ་དང་པར་ཕྱིན་
 བརྒྱ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་དང་ས་བརྒྱ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་

དཔའི་སྡེ་སྡོད་དང་། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་། སྡོ་སྡོམ་མི་ཟད་
བ་སོགས་མདོ་དུ་མ་དང་། བྱང་ས་དང་། ས་བཅུ་བའི་འགྲེལ་བ་དབྱིག་གཉིན་
གྱིས་མཛད་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མ་གྲུབ་པས་མཛད་པ་དང་། མདོ་
སྡེ་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། །འདིར་འདི་
དག་གིས་ན་མངས་དོགས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ནི།   བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་མིག་
སོགས་གནས་གྱུར་དང་། །སྐྱ་བཞི་ལྔ་སོ་༧་བཅུ་གཉིས་འཕྲིན་ལས་སོ༧། །
འབྲེད་གཉིས་རྒྱན་དང་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལས་བཤད། ། ཅེས་སྐྱས་ཏེ་
གནས་འགྱུར་བདུན་ལས་འབྱོར་བ་བདུན་འཕྲོ་སྟེ། དཔེར་ན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་
ལས། དབང་པོ་ལྔ་རྣམས་གཞན་འགྱུར་ན། །དོན་ཀྱན་འཇུག་དང་ཐམས་ཅད་
གྱིས། །ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་། །འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར། དབང་པོ་ལྔ་གཞན་འགྱུར་ན། དབང་པོ་
ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་དོན་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་སོ་སོར་
ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་བ་ལ་འབྱོར་བ་དམ་པ་གཉིས་འཕྲོ་བོ་
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་པད་དཀར་ལས་མིག་ལ་བརྒྱད་
བརྒྱ་ན་བ་ལ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ། ལྔ་ལ་བརྒྱད་བརྒྱ། ལྔ་ལ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ། ལུས་
ལ་བརྒྱད་བརྒྱ། ཡིད་ལ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཡིད་པར་གསུངས་པ་ཇི་བཞིན་མ་བྱུང་
ཡང་མཆོན་ཅམ་སོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་དབྱེ་བ། །
རང་བཞིན་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པ་དང་། །གཞན་ནི་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་ཡོན་ཏེ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་ལོངས་སྐྱལ་གསུམ་དང་། མདོ་རྫོགས་རྒྱན་
ལས། རོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྐྱལ་བ་ནི། །
ཆོས་སྐྱ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བརྗོད། །ལྟ་བུ་

དང་། སྤར་གྱི་གསུམ་ལས་སྤྱལ་སྤྱུ་ལ། མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། བཟོ་དང་སྤེ་བ་
 བྱང་ཚུབ་ཆེ། །ཞེས་བཟོ་བ་སྤྱལ་སྤྱུ་དང་སྤེ་བ་སྤྱལ་སྤྱུ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཆེན་
 མོའི་སྤྱལ་སྤྱུ་གསུམ་སྤེ་བས་སྤྱུ་སྤར་དང་ཡེ་ཤེས་སྤར་ལ་སོགས་པ་དང་འཕྲིན་
 ལས་ཀྱང་། མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། འཕྲིན་ལས་ཟབ་པ་འདི་བཤད་པ། ། ཞེས་པའི་
 འགྲེལ་བ་ལས། འཕྲིན་ལས་ཟབ་པ་ནི། བྱང་ཚུབ་གྱི་སྟོང་ལ་སོང་བ་རིན་པོ་
 ཆའི་གནས་ཉིད་གྱི་འཕྲིན་ལས་དང་སོགས་གྱིས་བརྩུ་དང་། བསྐྱས་ན་མདོན་
 མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ལ་འགོད་པ་གཉིས་དང་སོགས་སྤྱས་མདོན་རྟོགས་
 རྒྱན་ལས་ཉེར་བདུན་བཤད་པ་དང་། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་སོ་གཉིས་
 བཤད་པ་རྣམས་དང་། འདིར་མ་བཤད་པའི་གཞི་ལམ་སོགས་རྒྱས་པར་
 ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དང་། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དང་མདོ་སྤེ་
 རྒྱན་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཐེག་བསྐྱས་ཅ་འགྲེལ་སོང་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 སྤྱས་པ།

སྟོད་བརྩུད་ས་ལམ་རྒྱ་ཆེ་ངོ་མཆར་བའི། །
 མདོ་སྤྱགས་བྱེ་བའི་བརྩུད་མུང་སྟེམས་པ་ཡི། །
 བཏ་བྱུབ་ཉི་ཟླ་ལྟར་གྲགས་འབྲུམ་ཐུག་གི། །
 འབྲུང་གནས་རྣམ་རིག་ཚུ་གཏེར་བསྤྱགས་པར་འོས། །

སེམས་ཅམ་ཚུལ་ལུགས་ཉི་རྒྱལ་ལས་བཟུལ་ཀྱང་། །
 རྫོ་གོས་མཁའ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཀུན་གསལ་ངོར། །
 འཁོར་འདས་བརྟན་གཡོ་དོག་མིན་ངལ་གསོ་ན། །
 གང་དེར་མི་འཆར་རིགས་ཚུལ་རྒྱ་སྐར་ཅི། །

རོག་མེད་བག་ཆགས་སྟོན་པོའི་སྤྲིག་རྒྱུ་ལ། །
 སེམས་ཀྱིས་རྒྱུར་བསམ་གངས་སྟོངས་རི་དྲགས་རྣམས། །
 དོན་བྲལ་སྤྱངས་ཐང་ལ་རྒྱགས་བྲལ་ངལ། །
 རྣམ་རིག་བདེན་རྒྱན་བཞུགས་རི་མོ་ལྟར། །

བཟ་ཡང་བོད་ཀྱན་མ་རིག་ལོང་བ་འགས། །
 རང་སྟོའི་བྱི་མས་སྤྲགས་བས་མི་གསལ་བ། །
 ལུས་ཅེན་ཡོངས་འདྲའི་རྒྱན་འཕྱང་རྗེས་འགོ་བྱས། །
 ཚུལ་དེས་གཟིགས་མོར་མཆར་བས་རྒྱན་དྲུག་སོགས། །

རྟོན་ནས་རྣམ་བདེན་རྣམ་རྒྱན་འདི་འདི་ཞེས། །
 གསལ་བར་སྤྲས་སམ་འཁྱུལ་བས་དག་བ་འདི། །
 རྩ་བ་དག་པའི་དཀྱིལ་ནས་འོངས་སམ་སྙམ། །

ཞེས་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འཁྱུལ་སྟོང་གདོང་ལྗེའི་སྤྱ་
 དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས་ཆོས་བདག་རགས་པ་བཞག་པའི་རྣམ་རིག་
 པའི་སྐབས་བཤད་ཟིན་ཏི། །

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ལེའུ་བརྩ་གཅིག་པ་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་འདོད་ ཚུལ་བསྟན་པ།

༥ རྩ་མེས་སྤྱི་ལུ་བེཙ་རྩ་མ་རྩ་རྩ་རྩ་ལེའུ་འདེར་བརྒྱ་བ་
ལས། ཐ་མར་ལྷ་ཞིག་ཀུན་བརྣམས་པ། །གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་རྩ་བའི་སྤྱི་ལུ་མཐའ་དག་གཅོད་པའི་མཁས་མཆོག་
དབུ་མ་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། རྒྱ་བཤད། དབུ་བ། བྱང་རིམ། སོ་སོའི་ལུགས་
དང་ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི། **མཐའ་བཤད་དབུ་མ་སྤྱི་བའི་ཉིད་མེད་པས།** ། ཞེས་
པ་ཆོས་གང་ཡང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་རྟག་མཐའ་འཇམ་ཡོད་མཐའ་དང་། ཐ་
སྟོད་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཆད་མཐའ་འཇམ་མེད་མཐའ་དག་ཞེ་ཐག་པ་ནས་འགོག་
ཅིང་། བདེན་མེད་སྤྱི་ལུ་མ་རྩ་བརྩ་ཆོས་རྣམས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་རང་སྤྱི་དེ་
དབུ་མ་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་འདིར་གྱི་ནད་གྱི་གཉེན་པོར་བདག་མེད་སེང་
གཏེ་སྤྱི་སོགས་སྤྱི་ལུ་པས་གསུངས་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་འཆད་པ་དང་
ཅོད་པའི་ཆེ་ནའང་སྤྱི་ལུ་དབང་དང་མཆོངས་པར་ལུ་སྟེགས་གྱིས་མཆོན་པས་
རང་གཞན་གྱི་དངོས་སྤྱི་ལུ་རི་དྲགས་རྣམས་སྤྱི་ལུ་པར་བྱེད་པའི་བདེན་མེད་གྱི་
སེང་གཏེ་སྤྱི་སྤྱི་ལུ་ གཞན་དང་མེ་མཆོངས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་གྱི་རྩ་བརྩ་དང་།
ཆོས་རྣམས་ལ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་པའི་སྤྱི་ཆེན་པོས་ས་གསུམ་བྱུང་པའི་
ཆོས་གྱི་དབྱིངས་གྱི་དྲུང་འབྱུང་། ཉོན་མོངས་པའི་ནད་ཐམས་ཅད་གྱི་གཉེན་པོ་
ཆོས་ཉིན་འབྱུང་ཐབ་མོ་སྤྱི་ལུ་པའི་དྲུང་ཅི་འགོ་བ་ཀུན་ལ་འབྱེད་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་བསྟོན་པ་ལས། དངོས་
འདིར་འདིགས་པ་གཅོད་བགྱིད་ཅིང་། །ལུ་སྟེགས་རི་དྲགས་འདིགས་བགྱིད་
པ། །བདག་མེད་སེང་གཏེ་རོ་བོ་སྤྱི་ལུ་ །མད་བྱང་དེ་ནི་བྱེད་གྱིས་གསུང་། །

སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཆེས་ཟབ་པའི། །ཆོས་ཀྱི་རྩ་ཆེན་བརྒྱུངས་པ་ལགས། །དོ་བོ་
 ཉིད་མེད་སྒྲ་བོ་ཆེད། །ཆོས་ཀྱི་དྲུང་ནི་བྱས་པ་ལགས། །སངས་རྒྱས་བསྟན་
 པ་བདུད་ཅི་ཡིས། །ཆོས་ཀྱི་རྩ་ཆེན་གསུངས་པ་ལགས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་
 པ་ནི། **དབུ་མ་པ་དང་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་**ཞེས་སྒྲས་ཏེ། གཡང་ས་ཆེན་པོ་
 བཞིན་གང་དུ་སྤྱང་ན་སྤྱང་བ་དེ་སྤང་པར་འགྱུར་བའི་གནས་རྟག་མཐའ་དང་
 ཆད་མཐའ་གཉིས་བཀག་ནས་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མ་ཟབ་མོ་རྟེན་
 འབྱུང་གི་དོན་ནི། མ་རྒྱུ་མ་ཀ་སྟེ་དབུ་མ་འཕ་དབུ་མ་ཞེས་བྲ་སྟེ། མཐའ་སྤངས་
 པའི་དཀྱིལ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་སྒྲུབ་སྤྱས་མཆོག་ལེགས་ལྡན་ཞབས་
 གྱིས། མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་དབུ་མ་དང་འབྲ་བས་ན་དབུ་མ་སྟེ་
 དབུ་མ་ཉིད་དབུ་མའོ་ཞེས་རང་གི་དོན་དེ་ལ་པན་པ་བརྗོད་པའོ། །ཞེས་དང་།
 དཀོན་མཆོག་བཅེགས་པ་ལས། འོད་སྤངས་ཡོད་ཅེས་བྲ་བ་ནི་མཐའ་གཅིག་
 གོ། །མེད་ཅེས་བྲ་བ་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུ་མ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་མོ། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྤྱང་བ་ལས་ཀྱང་དབུ་མའི་ལམ་
 མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་རབ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེས་པའི་དོན་ཁོ་ན་གཞུང་
 འཇུགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཅུ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། ཡོད་ཅེས་
 བྲ་བ་རྟག་པར་འཛིན། །མེད་ཅེས་བྲ་བ་ཆད་པར་འཛིན། །དེ་ཕྱིར་ཡོད་དང་
 མེད་པ་ལ། མཁས་པས་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་།
 དེས་ན་སྟོང་ཉིད་དང་རྟེན་འབྱུང་ཞེས་པ་རྣམས་མིང་མི་འབྲ་ཡང་དོན་སྲུང་ན་
 མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ལམ་དུ་དོན་ཐ་དད་པར་མི་འགྲོ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
 དོན་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། བདེན་བྱུང་གི་ཚུགས་སྒྲུབ་བཅ་རྩ་ཡོད་མིན་
 པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདོད་ནས་མཐའ་དེ་གཉིས་དང་
 བྲལ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྲིག་རྒྱུ་ལ་གདོད་ནས་རྒྱ་མེད་པས་

དེ་ཆུང་གྲུབ་པའི་རྟག་ཆད་དང་བལ་བ་བཞིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ་བསམ་གྱིས་མི་
 བྱུང་བར་བསྟོད་པ་ལས། རི་ལྟར་རི་དྲགས་སྟོམ་ཆུ་ནི། །ཆད་མེད་རྟག་པ་
 ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་བཞིན་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །ཆད་མེད་རྟག་པ་མེད་
 པར་གསུངས། །ཞེས་དང་། ཡང་སྟོབ་དཔོན་གྲུས། ཡོད་དང་མེད་ལས་རྣམ་
 པར་འདས། །གང་ཞིག་སྟོ་ཡི་རྟེན་མེད་པ། །ཐབ་མོ་དེ་ནི་དམིགས་པ་མེད། །
 སྟོན་གྱིས་དོན་ལ་རྣམ་པར་སྟོམ། །ཞེས་དང་། གང་གིས་སྟོང་དང་རྟེན་བྱུང་
 དག །དབྱ་མའི་ལམ་དུ་དོན་གཅིག་པར། །གསུང་མཆོག་ཅེས་སོགས་སོ། །
 དབྱས་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་སྟོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཀ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐད་གྱི་
 བྱིངས་གྱི་སྟོ་ནས་བཤད་ན་དེ་ལྟར་ཐོབ་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དབྱ་མའི་བསྟན་
 བཅོས་དང་། དབྱ་མ་ཞེས་པའི་མིང་གང་ལ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ལའང་དབྱ་མ་
 སྟེ། མ་རྒྱུ་མ་ཀ་ཞེས་པའམ་ཡང་ན་དབྱ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་དབྱ་མ་ཞེས་སྱུར་
 བཏགས་ཆོག་པའི་བྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྲུས། དབྱ་མའི་ལམ་
 དེ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་སྟོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཀ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐད་གྱི་བྱིངས་
 གྱི་སྐལ་ལ་བསྟན་བཅོས་བྱ་བའམ། དབྱ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གང་ལ་ཡོད་པ་
 དེ་ནི་དབྱ་མ་སྟེ། ཡང་ན་ཀ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་དབྱ་
 མ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དབྱ་མའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་དེ་དག་
 གི་དོན་གསུམ་གསལ་བ་མདོར་བསྡུས་ན། ཅ་ཤེ་ཆོས་ཅན། དབྱ་མ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། དོན་དབྱ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་སྟོང་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཡུམ་ཤེར་བྱིན་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་གཞུང་
 ལ་ཤེར་བྱིན་དུ་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུས་ཆོས་ཅན། དབྱ་
 མ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཐའ་གཉིས་སྐྱངས་པའི་དབྱ་མའི་ལམ་གཙོ་བོར་འཆད་
 ཅིང་འཛིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཤེས་བྱ་རྣམ་པར་རིག་

ཅམ་དུ་སྐྱ་བས་རྣམ་རིག་པ་བཞིན་ནོ། །དབྱ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་སྤངས་
 བར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཆོས་ཅན། དབྱ་མ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། རོན་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་གས་
 སམ་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཡང་ཁ་དང་བྲལ་བའི་སའི་དཀྱིལ་གྱི་ཆ་
 ལ་དབྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་ཚུལ་ལྟར་
 ཚུལ་དག་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཡོད་
 དང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་མཐའ། །གཙང་དང་མི་གཙང་འདི་ཡང་མཐའ་
 ཡིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ནི་རྣམས་སྤངས་ནས། ། མཁས་པའི་
 དབྱས་ལའང་གནས་པར་ཡོངས་མི་བྱེད། །ཅེས་དབྱས་ལའང་མི་གནས་པར་
 བཤད་པའི་རོན་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདི་ནི་རྣམ་རིག་པ་ལྟར་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའི་
 སྤྱོད་གས་ཉི་ཆེ་བ་རེ་བཀག་པའི་དབྱས་བདེན་པར་བཟུང་བ་ལྟར་གནས་པར་
 མི་བྱ་བའི་རོན་ཡིན་གྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་དབྱས་
 མེད་པར་ག་ལ་སྟོན། ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་
 བས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། འགྲེལ་བ་བུ་རྩ་ལྷ་ལི་ཏ་ལས།
 དེ་ལྟ་བས་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རབ་
 ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདི་བཅུ་མས་སོ། །ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས། ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་སྐྱ་བོ་ཆེད། །ཆོས་ཀྱི་དུང་ནི་བྱས་པ་ལགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
 གཉིས་པ་ལ། །གསུམ་པ་ལ་། །དབྱེ་བ་དང་དེ་དག་དབྱ་མ་བར་བཤད་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། **དབྱེ་བ་ཐལ་རང་གཉིས་དང་གཞན་མིང་ཅམ།** ། ཞེས་
 པ་དབྱ་མ་པ་ལ་དབྱེ་ན་འཆད་འགྱུར་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་
 ཡོད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ནི་མིང་གི་དབྱེ་བ་ཅམ་ལས་རོན་མི་རུང་
 ལ། དེ་ཡང་གང་ཡིན་ན། འཕགས་ཡུལ་གྱི་འང་དབྱ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བའི་

སེམས་ཙམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་གཞན་ཀྱི་སྡེ་པ་རྣམས་དང་། བོད་ཀྱི་ཅི་ཡང་
 མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 དབྱུ་མ་པ་པ་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱི་དོན་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་དང་། ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་
 རྒྱད་ལ་སྦྱེ་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ་
 རྩོམ་དགཉིད་ཆེན་པོའི་གསུང་ལས་དེས་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་འདོད་མི་འདོད་
 གཉིས་སུ་ངེས་ལ་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ངེས་པའི་ལྟ་བ་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་ཚུལ་
 ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མིང་འདོགས་ནའང་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཡོད་མིན་མེད་མཐའ་དང་། །བདེན་དངོས་
 ཏྲག་མཐའ་བཀག་ནས་ཉེན་འབྱུང་ཆོས། །དབྱུ་མར་འདོད་མཚུངས་གཉིས་ཀ་
 དབྱུ་མ་བ། །སྤྲ་མོའི་མཐའ་ཀྱན་བལ་དེ་ཐལ་འབྱུར་ལུགས། ། ཞེས་པ་རང་
 རྒྱད་པ་རྣམས་དབྱུ་མ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དབྱུ་མ་པ་མིན་ན་རང་རྒྱད་
 བྱ་མི་རིགས་པར་ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་འདི་དག་གིས་
 མཐའ་གཉིས་བཀག་ནས་ཐལ་འབྱུར་བ་དང་བྱད་མེད་དུ་ཡང་འབྱུར་རོ་སྟམ་
 ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་འདི་དག་ཀྱང་དབྱུ་མ་པར་བཞག་
 པ་ལ་སྦྱོར་མེད་དེ། འདིར་དབྱུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་
 མིན་པའི་མེད་མཐའ་དང་། དོན་དམ་པར་རམ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་
 འམ་རྩས་ཡོད་ཀྱི་ཏྲག་མཐའ་དག་རྒྱས་པར་བཀག་ནས་ཉེན་འབྱུང་སྦྱུ་མ་མི་
 ལམ་ལྟ་བུའི་རྣམ་བཞག་རགས་པ་པལ་ཆེར་འདོད་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེས་ན་གཉིས་ཀའང་དབྱུ་མ་པར་བཞག་དགོས་ལ། དེར་མ་བཞག་ན་
 གྲུབ་མཐའ་གཞན་དུའང་འཛོག་མི་ཐུབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་
 ཤིན་ཏུ་ལྟ་བ་མཐོ་བའི་རང་སྡེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་
 རྟགས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་ནང་གི་ཉེན་འབྱེལ་སྦྱུ་མ་ཙམ་དུ་བྱ་བ་བྱད་

རུས་སུ་ཡོད་ཅིང་། རོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་པ་ནི། འཕགས་
 པ་ཡབ་སྲས་དང་། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་སོགས་
 པ་དབྱུ་མའི་ལམ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཚུལ་
 བསྟན་པའོ། །ཞེས་དང་། རོ་བོས་ཀྱང་། དབྱུ་མ་པ་ལ་མི་མཐུན་མེད། །ཅེས་
 བཤད་པ་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བཅས་ལྡན་དགོ་སྤྱོད་གིས་
 ཉེས་བྱས་སྤྱད་མི་རིགས་ཀྱང་། དེ་སྤྱད་པའི་དགོ་སྤྱོད་ཡོད་པ་མི་འགལ་བ་
 བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་འདི་དག་གིས་མཐའ་གཉིས་བཀག་
 པ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་དང་ཆེས་མི་འདྲ་བར་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རིགས་
 ལམ་ནས་དངས་ཏེ་མཐའ་གཉིས་སྤྱོད་ལུགས་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བ་
 གཅིག་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྤྱོད་དཔོན་ལེགས་ལྡན་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་
 མི་གཙང་བས་སྤྲུགས་ནས་འབྱུ་བ་ལས་མ་སྤྲུགས་པ་བཟང་བ་ལྟར། སེམས་
 ཅམ་པ་དང་མ་བསྐྱེད་པར་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་བཀལ་བ་འདི་ཐལ་འགྱུར་བའི་
 སྐབས་སུ་འདྲ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་གསུང་དང་པལ་ཆེར་ཤིན་ཏུ་
 མཐུན་པའི་གནད་ཀྱིས་འདྲི་བ་རྟེན་གྱི་མིག་གཅིག་བྱ་མཉམ་མེད་རོ་བོ་ཆེན་
 པོས་ཀྱང་། རྒྱ་གར་དུ་འདྲ་རྟོག་གི་འབར་བ་ལན་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། བོད་
 དུ་འདྲ་དེ་ལྟ་གསུངས་ལ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དགོངས་པས་སོ། །དེ་
 ལྟར་འདྲ་བྱུང་པའི་གདགས་གཞི་དང་བྱུང་པའི་ཆོགས་ཅམ་དང་དབྱིབས་
 རྒྱད་པར་བ་གཅིག་བྱུང་པར་འདྲི་བ་པ་ལྟ་བུའི་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པ་དང་
 རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་འདོད་པས་བདེན་བྱུང་པ་མའི་མཐའ་ཀུན་བལ་བ་དེ་
 ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལས་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་བ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་བྱུང་རིམ་ནི། བྱུང་རིམ་བྱུང་རྗེས་
 བཞི་བ་རྒྱུ་དུས་ན་ལྷན། ཐེག་ཆེན་སྤྱད་དངས་དབྱུ་མར་བཀལ་སྤོལ་བྱེ། །

ཞེས་པ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་ལོ་དེ་ནས་མདོ་སྡེ་ས་བརྒྱ་
 བ་སོགས་བྱུང་བས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་
 བས། སྒར་ལུང་མ་བསྟན་ལྟན་ཅིག་བྱུང་། །ཞེས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བཀའ་
 ལྟན་ཅིག་བྱུང་བར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དག་གིས་སོ། །སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་
 བཞི་བཙུངེ་བར་དུ་མི་ཡུལ་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་དག་གནས་པ་དང་། དེ་
 ནས་དུས་འཁྲུགས་སོགས་གྱིས་རུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་ཀུན་
 དགའ་པོས་སྟོན་པ་འདས་ནས་གྲང་ལོ་བཞི་བཙུངེ་བར་བསྟན་པ་སྐྱུང་བར་
 བཤད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་སྤྱིན་ཆེན་ཡང་དེ་ལྟར་གནས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མདོ་སྡེ་སྤྱིན་ཆེན་ལས་ལྟའི་བྱ་དག་ང་འདས་པའི་འོག་ཏུ་དགོ་བའི་ཙ་བ་བྱས་
 པ་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པ་དེ་དག་མདོ་འདི་
 ལྟ་བུ་འདི་དག་འཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པར་
 འགྱུར་རོ། །སྤྱིན་ཆེན་པོའི་མདོ་ཡང་ལོ་བཞི་བཙུངེ་བར་དུ་འཇམ་བུའི་གླིང་ན་
 སྐྱུང་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱི་མའི་དུས་ལ་
 དམ་པའི་ཆོས་སྐྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་འཁྲུག་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་རུབ་པར་
 འགྱུར་བ། ཞེས་སོགས་དང་། འཆད་འགྱུར་ལྟར་ཐེག་ཆེན་སྟན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་
 བཀྱར་སྐྱབ་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ན་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་རིང་བསྐལ་ཡོད་མེད་མི་ཙ་གྱི་དང་སྤྱི་བའི་བམ་ཐེ་ཀོའུ་དི་ཅུ་
 སྒར་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་ཨ་ཤུ་ཀ་ཞེས་པར་གྱུར་པ་བྱུང་ཞིང་། དཀོན་མཆོག་
 གསུམ་དང་ཆོས་ལ་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྱོ་ཆེར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་ཆེན་
 ལས་ལྟ་མོ་སྟོབ་དཔོན་ལུང་སྟོན་པ་བམ་ཐེ་ཀོའུ་དི་ཅུ་ཡང་ང་འདས་པའི་འོག་
 ལོ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལོན་པ་ན་མོའུ་རྒྱའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་བྱེད་གྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱུར་
 བའི་རྒྱལ་རིགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་ནས་ལྟ་མོ་དགོ་བསྟེན་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་

ངན་མེད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་ལོ་བྱེད་གྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་
 རྒྱ་ངན་མེད་ཅེས་བྱ་བ་དེས་ཆོས་གྱི་བསྟན་ཆོས་པའི་སེང་གའི་སྤྱ་ཆེན་པོ་
 ཐོག་མར་སྒྲོགས་ཤིང་མངོན་པར་མཆོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདི་དུས་
 དག་བཙུངས་པ་མང་ཡང་ཐེག་ཆེན་མེད་པར་མངོན། སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་
 བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། སྟོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱ་རིགས་སྟོན་མའི་དུས་
 གྱི་རྒྱལ་པོ་བཙུན་འབྱུངས་ཆེན་པོའི་སྤྱ་ཞེས་པ་སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་དུས་གྱི་
 བཅའ་ཟེ་ཀོའུ་དི་ཅུ་ལ་རིང་བསྐལ་གྱི་གཏམ་བྱེད་པའི་མི་ཙ་གྱི་མཐོང་ན་དགའ་
 བ་སྐར་ཤུ་ཡའི་རིགས་སྟོ་སྒྲོགས་གྱི་རྒྱུད་དུ་སྐར་བཤད་པ་སྐར་འབྱུངས་ཤིང་
 ལོ་དུག་བརྒྱ་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ཆེན་ལས་རྒྱལ་པོ་བཙུན་འབྱུངས་ཆེན་
 པོའི་སྤྱ་དེ་ནི་ད་ལྟ་མི་ཙ་གྱི་གཞོན་ཅུ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཐོང་ན་
 དགའ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ལས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ང་འདས་ནས། །ལོ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། །དགོ་སྟོང་སྤྱ་ཞེས་
 དེ་འཛོད་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། ལོ་ནི་དུག་བརྒྱ་དག་ཏུ་འཆོ། །ཞེས་དང་སྟོན་
 ཆེན་གྱི་མདོ་སྟོང་ཐག་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་མི་ཙ་གྱི་གཞོན་ཅུ་
 མཐོང་ན་དགའ་བ་འདི་ང་རྒྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་སྤྱ་
 ཞེས་བྱ་བའི་དགོ་སྟོང་དུ་གྱུར་ནས་ངའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ། མཐར་
 གྱིས་དང་བའི་འོད་ཅེས་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་འོད་ཅེས་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་སྟོན་དཔོན་བྱང་
 རྒྱལ་བཟང་པོས་ཀྱང་། བཙུངས་ལྷན་འདས་གྱིས་ང་ཡོངས་སུ་རྒྱ་ངན་ལས་
 འདས་ཏེ་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་སྟོ་སྒྲོགས་གྱི་རྒྱུད་དུ་ཞེས་སོ། །མི་རྣམས་
 ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བའི་དུས་སུ་སྟོན་དཔོན་འདི་འབྱུངས་པར་འདོད་པ་དང་། ལོ་
 བརྒྱ་ལས་མ་བཞུགས་པར་འདོད་པ་དག་མི་འཐད་དེ། ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བའི་དུས་

དེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་མི་ཡུལ་དུ་ལན་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲ་ཆེན་པོ་བསྒྲགས་པའི་
 བ་མའི་དུས་ཡིན་ལ། ལོ་བརྒྱ་ཡང་ཆོས་དེ་འཆད་པའི་ཡུན་ཆད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས་ཀྱང་། ར་པོ་ཆེ་ལས་དེ་ལྟར་
 ལུང་བསྟན་པ་དེ་ལྟོ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་བ་མ་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་
 པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལོ་བརྒྱ་ལས་མ་བཞུགས་ན་སློབ་དཔོན་
 ལེགས་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞབས་མ་ཟེན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་
 སོགས་གཞོན་གྱེད་མང་ངོ། །སློབ་དཔོན་འདིས་ཉོགས་པ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ནི་
 ཆེ་དེ་ལ་སྤྱུགས་ལུགས་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཤིང་། མདོ་ལྟར་ན་འང་ས་བརྒྱད་
 པ་ཐོབ་ཅིང་། མཐར་ཐུག་གི་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་
 ལྟ་དང་ལྟན་ཅིག་སྤྱང་ན་ལས་འདས་ཏེ་བདེ་བ་ཅན་དུ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་
 བཞག་ནས་སྤྱལ་བ་དུ་མས་གཅིག་གིས་བྱམས་པ་མགོན་པོ་ལ་ཆོས་ཉན་པ་
 དང་། མ་འོངས་པ་ན་སྤྲུང་ཡང་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་གསལ་
 ལས་སངས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ར་པོ་ཆེ་ལས། དེ་ནི་ངས་ས་བདུན་པ་
 ལ་བཞག་སྟེ་མི་པལ་བ་ཞིག་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བ་ལ་ཞེས་
 སོགས་དང་། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་འོག་དུ་ཉི་ནས་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་
 བདེ་བ་ཅན་དུ་སྤྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཆེ་བྱིད་གྱིས་རྩུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་མང་དུ་
 འབྱེན་པར་འགྱུར་ཞིང་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་ཏེ་ལུས་གཅིག་གི་ནི་བདེ་བ་
 ཅན་ན་འདུག ལུས་གཅིག་གི་ནི་སྤྱལ་ཏེ་དགའ་ལྷན་དུ་བཞག་ནས་མགོན་པོ་
 མི་པལ་བ་ལ་མདོ་འདི་འདི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལྟར་ན་ས་བདུན་
 པ་བ་ཞིག་པལ་བ་སོ་སྤྱིའི་ཚུལ་བརྒྱུད་ནས་ས་རབ་དགའ་གསལ་དུ་ཐོབ་ཚུལ་
 བསྟན་བྱས་ན་མི་པལ་བ་ཞིག་དུ་ཞེས་པ་དང་འགྱུར་ལ། སྤྱན་རས་གཟིགས་
 བརྒྱལ་ཞུགས་གྱིས་བཤད་པ་དང་། ལང་གཤེགས་འཇམ་དབྱངས་ཅ་རྒྱུད་དག་

ཀྱང་སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་ལུང་བསྟན་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་ཅིང་། ཆེ་དེ་ལ་ས་བརྒྱད་
 པ་གསར་དུ་ཐོབ་ཅེས་པ་འདི་མདོ་ལུགས་སྤྱི་དང་མཐུན་པས་ལེགས་པར་
 སེམས་ཀྱང་རྩ་བོ་ཆེ་ལས། དེ་ཕྱིས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་
 སྟོང་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་ནས་བསྐལ་བ་དུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་འདས།
 རང་སངས་རྒྱས་འབྱུང་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་ཤིང་། གཞན་ཡང་
 མགོན་པོ་བརྒྱད་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ངའི་མིང་
 འཆང་པའི་དགེ་སྟོང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་འདི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་
 པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་འོད་ཅེས་བྱ་
 བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། སྤྱིན་ཆེན་ལས་རིགས་ཀྱི་བྱ་བསྐལ་བ་བཟང་པོ་
 འདི་འདས་ཏེ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་
 བསྐལ་བ་དུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་སུ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་
 སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཕྱག་འབྱུང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་བསྐལ་བ་
 དུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་པ་དེ་དག་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་གཞན་བདུན་འབྱུང་བར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་བདུན་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་དེའི་ཆེ་དེའི་
 དུས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མངོན་པར་དང་བ་
 ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མངོན་པར་དང་བར་འདི་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་འོད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི་སྐྱ་ཆའི་ཆད་བར་བསྐལ་བཅོ་
 ལྷར་གནས་ཤིང་ཆོས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་སོགས་ས་དེར་སྐྱེ་བ་དང་ཞིང་
 དེར་ཉན་རང་དང་སྤྱེགས་མེད་པ་དང་། མི་ཁོམ་པ་མེད་པ་དང་། དེར་བྱང་

སེམས་མང་བ་དང་། སྒྲ་སྒྲན་པས་ཉག་ཏུ་བརྒྱན་པ་དང་། དེ་འདས་ནས་ཀྱང་
 བསྒྲན་པ་ལོ་བྱེ་བ་ཕྱག་སྒྲོང་དུ་གནས་པར་གསུངས་སོ། །སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྤངས་ཚུལ་ནི་སྒྲིན་ཆེན་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲ་
 རིགས་སྒྲོན་མའི་མདུན་དུ་ཤུག་སྒྲུབ་བསྒྲན་པ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་གྱི་སྒྲ་ལན་
 གསུམ་སྒྲོག་པ་སོགས་གྱི་སྒྲོན་ལམ་ལྟར་འདིར་དམ་པའི་ཆོས་གྱི་སྒྲ་གསུམ་
 བསྒྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིན་ཆེན་ལས། གཞན་ཡང་ངའི་ཉན་ཐོས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་དང་མིང་མཐུན་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཆོས་གྱི་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་
 མངོན་པར་བསྒྲགས་ནས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཆེ་བ་ལ་སྟོས།
 ཞེས་སོ། །དང་པོར་མཁན་པོ་སྒྲ་གཅན་འཛིན་ལས་རབ་བྱུང་དང་། བསྒྲན་
 རྒྱུགས་མཛད་ནས། མཆོན་དཔལ་ལྡན་སྒོ་འཆང་ཞེས་བཏགས་ཤིང་། ཅ་
 ལེའུར་དགོ་འདུན་གྱི་གཉེར་མཛད་ནས་གསེར་འགྱུར་ཅིས་དགོ་འདུན་སྒྲ་
 གའི་འཛིགས་པ་ལས་བསྐྱབས་ཤིང་། དགོ་སྒྲོང་བདེ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་
 བསྒྲབ་པ་ལ་གཡེལ་བ་ལ་ལར་ཆོས་སྤངས་ཡོན་བརྒྱ་གཉིས་སོགས་
 འདོམས་པ་དང་། འཆལ་བ་རྣམས་བསྐྱད་ནས་ཆོས་གྱི་སྒྲ་ཆེན་པོ་དང་པོ་
 བསྒྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིན་ཆེན་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་
 དུས་ན་འོད་སྒྲུང་ཆེན་པོ་དང་འབྲུ་བའི་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་དུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་ཏེ།
 ངའི་ཉན་ཐོས་གྱི་ནང་དུ་བྱུང་ནས་རིམ་གྱིས་སྒྲ་གའི་མགོ་བྱ་བ་གདུལ་དཀའི་
 དཔུ་མོད་རྣམས་གྱི་ནང་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་མདོ་
 རྣམས་གྱི་བསྒྲགས་པ་བརྗོད་ཅིང་། ཅས་དགོན་པ་ན་གནས་དང་། འདུལ་བའི་
 བསྒྲགས་པ་བརྗོད་ཅིང་། མ་དུལ་བ་ཆར་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། ར་
 པོ་ཆེ་ལས། དེ་ནི་ངས་ས་བདུན་པ་ལ་བཞག་སྟེ་པལ་བ་ཞིག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་
 བསྐྱབས་ནས། གང་གི་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བ་ལ་བསྒྲན་པ་ཉམས་པར་གྱུར་པ་

དེའི་ཆེ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡུལ་རུ་སྐྱུན་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ན་ཆུ་བོའི་འགམ་ལ་བརྟེན་
 བའི་ཁྲོད་ཁྲེར་དམག་གིས་མི་ཚུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཉི་འཁོར་སྤེང་བ་
 ཆེན་པོ་རྟེན་ཞེས་བྱ་བར། ཀུ་ཡོ་རི་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་བརྒྱད་དེར་སྐྱེས་
 རས། དའི་མིང་འཆང་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཞིང་བསྐྱུང་པའི་ཐབས་
 མཁས་པས། དའི་དགེ་སྤྱོད་གཡེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རབ་ཏུ་གྱུར་ནས། དེ་
 དག་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོས་བསྐྱུས་ཏེ་མདོ་འདི་རྟེན་ནས་ལུས་ལ་བཅངས་ཏེ།
 དགེ་འདུན་དག་པར་བྱས་ནས། དང་པོ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་ཆེན་པོ་
 ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཆོས་སྐྱ་ཆེན་པོ་སྐྱོགས་པར་འགྱུར། ར་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་
 མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་དང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་སྐྱོགས་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དང་པོ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་
 སྤངས་ཏེ་ཆོས་སྐྱ་ཆེན་པོ་སྐྱོགས་པ་ཞེས་བྱེད་དངོས་ཡིན་ལ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བ་
 དང་། ར་པོ་ཆེ་རྟེན་པར་བཤད་པ་ཕྱིས་ལ་དགོངས་འདི་དུས་ནས་ཡིན་ན་
 ཆོས་སྐྱ་ཆེན་པོ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྐྱོགས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་
 འགྱུར་བས་སོ། །རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། བཞི་བརྒྱ་ན་ཕྱོན་པ་
 བེ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པ་
 འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པས་ལྷ་བརྒྱ་མ་ལོན་ཅམ་གྱི་བར་སློབ་དཔོན་
 གྱི་དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་མ་ལོན་ཅམ་ན། འབུམ་སོགས་ཞེར་ཕྱོགས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་
 ལྷ་ཡུལ་ནས་སྐྱུན་པར་ནས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྩ་བ་ཞེས་
 རབ་སོགས་རིགས་ཆོགས་རྣམས་བརྩམས་ནས། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་
 དབུ་མར་དགོངས་པ་བཀའ་ནས་ཤིང་རྟེན་སྟོན་བྱེ་ཞིང་། མཆོན་ལའང་སྐྱ་
 སྐྱབ་ཅེས་འཛོད་ཅིང་། ཐབ་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་མཆོས་སྐྱ་ཆེན་པོ་གཉིས་
 པ་བསྐྱགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྐྱེ་པོ་མང་པོ་ལ་སྡེ་སྡོད་

གསུམ་འཆད་ཅིང་ཡོད་པའི་ཆེ་གྱིས་པ་གཉིས་ཆོས་ཉན་དུ་བྱང་བས་ཀྱན་དུ་
 གི་བཟང་པོས་བྱས་ཅིང་། དེ་གཉིས་སོང་བ་ན་གི་མེད་པར་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 གིས་བས། དེ་དག་ན་རེ་སྤྱི་རྒྱལ་པོ་འཛིག་པའི་བྱ་ཡིན། མི་ཡུལ་དུ་འོང་
 བར་ཅན་དན་གོར་ཤིང་བསྐྱང་བ་བྱས་ཟེར། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཅན་དན་དེ་
 སྐང་དུ་ཡོད་དམ་གིས་པས་ཡབ་ལ་འདྲི་ཟེར། ཡབ་ལ་གིས་པས། སློབ་དཔོན་
 སྤྱི་ཡུལ་དུ་འགྱོན་ན་འབྱལ་ཟེར་བས། དེ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། གཙོ་བོར་ཤིང་
 ཕྱིན་སྤྱན་འདྲན་ཞིང་། སྤྱི་འདམ་ལས་མཆོད་རྟེན་མང་པོ་བཞེངས་པའི་ཆེད་
 དུ་ཕེབས་ནས། སྤྱ་རྣམས་ལ་ཆོས་བསྟན་ཅིང་བསོད་སྟོམས་བཞེས་པས། སྤྱ་
 རྣམས་གྱིས་བཞུགས་པར་གསོལ་ཡང་མ་བཞུགས་པར་འབྱམ་སོགས་ཤིང་
 མདོ་རྣམས་དང་། སྤྱ་འདམ་བསྟམས་ནས་མི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་མཆོད་རྟེན་གྱི་
 བ་མ་ལོང་ཅམ་དང་། སྤྱ་གཟུགས་དུ་མ་བཞེངས་པ་སོགས་མཛད་པའི་བྱིར་
 ཏེ། ར་བོ་ཆའི་མདོ་ལས་གཉིས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་
 གཏམ་སྤྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། འཇམ་དབལ་ཅ་རྒྱུད་ལས་བསྟན་ཆོས་
 དུ་མ་དང་། དངོས་མེད་དོན་གྱི་དེ་ཉིད་རིག་ཅེས་དང་། ལང་ག་ཤེགས་ལས།
 ཡོད་དང་མེད་པའི་སྟོགས་འཛིག་ཅིང་། །ང་ཡི་ཐེག་པ་སྤྱ་མེད་འདི། །འཛིག་
 རྟེན་རྣམས་ལ་རབ་སྟོན་ཅིང་། །ཞེས་སོ། །སྤྱ་སྤྱབ་གྱི་སྐད་དོད། རྒྱ་ག་རྩུ་ནའི་
 རྒྱ་ག་སྤྱ་དང་། །ཨ་རྩུ་ན་སྤྱིད་སྤྱབ་ལ་འབྱུག་ཅིང་། སྤྱ་ལ་རྒྱ་མཆོར་གནས་པ་
 དང་། ཡོད་བཞེན་གྱི་ནོར་བུ་སོགས་ནོར་གྱི་མཛོད་ལྡན་པ་དང་། །ཁ་ནས་དུག་
 གི་མེས་བྱད་ཤིང་བསྟེག་ཅིང་། གཞན་གསལ་བར་བྱེད་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་
 བཞེན་དུ་སློབ་དཔོན་ལའང་གཉིས་སྤངས་ཟབ་མོའི་སློ་མངའ་བ་ཆོས་ཟབ་
 མོའི་མཛོད་དང་ལྡན་པ། ལྟ་ངན་གྱི་བྱད་ཤིང་བསྟེག་པ། ཡོད་གྱི་ལྷན་པ་སེལ་
 བ་གསུམ་ཡོད་དེ། རི་སྐད་དུ་ཆོག་གསལ་ལས། གང་ཞིག་མཐའ་གཉིས་

501

གྲིས་ལོ་སྐུམ་བརྒྱ་ལོན་པའི་སྤྲ་མི་སྟན་དུ་གཤེགས་པའི་ལམ་ཀར་གྱིང་བྱིར་
 དཔལ་ལོན་ཅན་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྲིས་པ་རྩེ་ཏ་ཀའི་ལག་རིས་ལ་རྒྱལ་
 བོར་ལུང་བསྟན་ཏེ་སྤྲ་མི་སྟན་དུ་ལོ་ཉིས་བརྒྱར་འགྲོ་བའི་དོན་བྱས་ཏེ། སྤར་
 འཇམ་བྱའི་སྤྱིང་དུ་ཕེབས་ཏེ། མི་རྣམས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པར་སོང་བ་སྟོབ་དཔོན་
 གྲིས་ལྷ་བརྒྱ་བཞེས་པའི་ཆེ་རྩ་བོ་ཆའི་མདོ་དང་། སྟོན་ཆེན་སོགས་དེ་བཞེན་
 གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཁམས་ཆོས་དབྱིངས་རྟག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་སོགས་མཛད་ནས། ཆོས་ཀྱི་
 སྤྲ་ཆེན་པོ་གསུམ་པ་བསྒྲགས་ཤིང་ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་བཤད་ནས་མཐར་སྟོ་
 ཕྱོགས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བོ་ཆའི་མདོ་ལས། གང་གི་ཆེ་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཛད་འདིར་མགོན་པོ་ལྷ་མྱ་སྐུ་བ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་
 བ་དེའི་ཆེ་ཁྱིད་ལོ་ཅ་གྱི་གཞོན་རུ་མཐོང་ན་དགའ་བར་འགྱུར། དེ་ནས་འཇིག་
 རྟེན་ཁམས་དེར་མགོན་པོ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་འོག་དུ་
 བསྟན་པ་རུབ་པའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བ་ནི། དགེ་སྟོང་སྟོ་འཆང་ཞེས་
 པར་གྱུར་ནས་རང་གི་སྟོག་ལ་མི་ལྟ་བར་མདོ་འདི་འབྱེན་པར་འགྱུར་རོ། །
 དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་འོག་དུ་ཤི་ནས་ཞེས་སྤར་ལྟར་སྐུ་ལ་བ་སྟོན་ཚུལ་
 དང་། ཡང་མདོ་དེ་ལས། གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་བརྟགས་པའི་
 གཏམ་དང་། རྩ་བོ་ཆའི་མདོ་གཏམ་སྤྲ་བར་འགྱུར། ཞེས་པ་ནས། ཕྱིས་མདོ་
 འདི་ཐོས་ནས་དེ་ན་ཆོད་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་ལོ་བརྒྱར་མདོ་འདིའི་གཏམ་སྤྲ་
 ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབབས་པར་འགྱུར་རོ། །ལོ་བརྒྱ་འདས་པའི་འོག་དུ་དེ་
 སྟོ་ཕྱོགས་དེར་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རྣམ་པར་འབྱུལ་བ་ཆེན་པོས་རྣམ་པར་
 འབྱུལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་འདས་པ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་འཇམ་དཔལ་
 ཅ་རྒྱད་ལས། ཁམས་སྟོན་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །འདིར་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་རྒྱད་སྟེ་མ་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་རྣམས་
 གྱི་དོན་སྟོན་ལུགས་འདྲ་བར་ཁོ་བོ་སྟོན་པ་དེ་ཡང་འདི་རྣམས་གྱིས་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཁམས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལ་
 འཛོག་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པས་འཁོར་ལོ་བར་བ་
 དང་མཐུན་ཡང་སངས་རྒྱས་ལ་རྒྱུན་གྱི་ཏྲག་པ་དང་། སྤྱང་ན་ལས་ངེས་དོན་
 མི་འདའ་ཚུལ་བྱས་པར་ཆོས་གྱི་སྒྲ་གཉིས་པ་ལས་ཟུར་དུ་གསུམ་པར་བྱས་
 སོ། ། **དགྲ་བརྒྱར་སེམས་ཅན་སྟོན་ཕྱེ་ཐོགས་མེད་གྱིས།** ། ཞེས་པ་སྟོན་པ་
 འདས་ནས་ལོ་དགྲ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་སྟོན་དཔོན་སྟོན་གྱིས་ཆོས་སྟོན་ཆེན་པོ་
 གསུམ་པ་སྟོན་པ་དང་དུས་རབས་པ་མཚུངས་པར་སྟོན་དཔོན་འཕགས་
 པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ན་ནས་བྱང་དོན་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་
 དོན་ས་སྟེ་ལྟ་སྟེ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་བཀའ་ཅིང་། ངེས་དོན་གཟུངས་
 རྒྱལ་གྱི་མདོ་སོགས་སྟོང་པོའི་མདོ་སོགས་གྱི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་
 མཐུན་པར་རྒྱད་སྟེ་མའི་འགྲེལ་བར་བཤད་ཅིང་། གཙོ་བོར་སེམས་ཅན་པའི་
 ཤིང་རྟེན་སྟོན་ཕྱེ་ཞིང་ལོ་བརྒྱ་ལྟར་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇམ་དབལ་
 ཅ་རྒྱད་ལས། ང་ནི་སྤྱང་ན་འདས་འོག་ཏུ། ལོ་ནི་དགྲ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། །
 ཐོགས་མེད་ཅེས་བའི་དགོ་སྟོང་ནི། །བསྟན་བཅས་དེ་ནི་དོན་ལ་མཁས། །
 མདོ་སྟེ་ངེས་དོན་བྱང་བའི་དོན། །རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་དུ་འབྱེད། །ཅེས་སོ། །
 དེས་ན་སྟོན་དཔོན་སྟོན་དང་། སྟོན་དཔོན་ཐོགས་མེད་འདི་གཉིས་གྱི་གཙོ་
 བོར་དབྱ་སེམས་གྱི་ཤིང་རྟེན་སྟོན་ཕྱེ་ཞིང་། ཞར་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་
 དགོངས་པའང་དབྱ་སེམས་གྱི་ལུགས་སུ་བཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་དཔོན་སྟོན་
 རྒྱལ་གྱི་རིན་ཆེན་སྟེང་བར། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྟེ་མེད་བསྟན། །གཞན་གྱི་ཟད་
 པ་སྟོང་པ་ཉིད། །ཟད་དང་མི་སྟེ་དོན་དུ་ནི། །གཅིག་པ་དེའི་ཕྱིར་བཟོད་པར་

གྲིས། །ཞེས་ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱང་པོ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་སོགས་ནི་སྟོབ་
 དཔོན་གྱིས་ལྷག་མེད་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་དགོངས་པར་བཤད་པ་དང་།
 གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་བརྗོད་པ་འདྲ། །ཞེས་སོགས་གྲིས་ཐེག་དམན་ལས་ཀྱང་
 དབྱ་མ་པའི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་སོགས་མང་ལ། སྟོབ་
 དཔོན་ཐོགས་མེད་གྲིས་ཀྱང་སྤར་ལྟར་ཐེག་བསྟུས་སུ། ཅ་བའི་རྣམ་ཤེས་
 ཞེས་སོགས་གྲིས་ཀྱན་གཞི་སོགས་བསྟན་པར་བཤད། བྱང་སར་མཐའ་
 གཉིས་འགོག་སྐབས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ཕྱང་གསུམ་བྱངས་པ་དང་། རྣམ་
 འབྱོར་སྟོད་པའི་སར་པལ་ཆེར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་མང་པོ་བྱངས་ཤིང་སེམས་
 ཅམ་དུ་བཀལ་བས་སོ། །**ཅ་བ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་གྲིས་ཐལ་འགྱུར་**
བཀལ། །ཅེས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྤྱིར་འདིར་བྱོན་ནས་སེམས་ཅམ་
 གྱི་སྟོལ་སྡེ་བའི་རྗེས་ཅམ་ལ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་གྲིས་དབྱ་མ་
 ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལ་འགྲེལ་བ་མཛད་ནས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྟོལ་སྡེ་བ་ཡིན་ཏེ།
 སྤྱིར་ཅ་ཤེས་འགྲེལ་བ་བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་། འགྲེལ་བ་གཞན་དྲུག་གིས་པལ་
 ཆེར་སྟོར་ངག་མཛད་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཐལ་འགྱུར་མང་པོ་འཕེན་པར་
 མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འགྲེལ་བ་ག་ལེས་འདྲིགས་མེད་དང་། ཆེག་གསལ་
 གཉིས་མིན་པའི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་འགྲེལ་བ་པལ་ཆེར་གྱི་བཤད་པ་ཤེས་
 རབ་སྟོན་མེར་བཞོད་པ་དག་ཀྱང་སྟོར་ངག་གི་སྟོགས་སུ་སྤང་ཞིང་། ཆེག་
 གསལ་ལས་ཀྱང་། འོན་ཏེ་སྟོར་བའི་ངག་རྒྱས་པར་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་འདི་
 ནི་འགྲེལ་བ་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །འདིས་ཅ་
 ཤེས་སྟོར་ངག་མི་གསལ་ཡང་ཅ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ་སྟོར་ངག་རྒྱས་པར་
 འགོད་པ་འདིའི་འགྲེལ་བ་དག་གིས་མཛད་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་གྲིས་
 ཀྱང་ཅིའི་བྱིར་མ་མཛད་ཅེས་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་གྲིས་

མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་རེ་རེ་ནས་ཐལ་པས་བཀག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐལ་འགྱུར་
 མང་པོ་མཛད་ནས་བཀལ་བ་ཡིན་ཏེ། བུན་པ་ལི་ཏ་ལས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་
 དངོས་པོ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་ལྟར་
 དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་
 མེད་དེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བས་དེ་ཡང་མི་འདོད་
 དེ། དེའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། ། གཞན་
 ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་
 ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་
 བ་མེད་དེ་གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། རྒྱ་མེད་ལས་
 ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཏྲག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཅོ་མ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མང་དོ། ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་འདི་
 ཅི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་གྲུབ་པ་བསྟན་བཅོས་དུ་མའི་རྣམ་བཤད་མཛད་
 ཅིང་རིག་འཛིན་གྱི་སར་གཤེགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རྗེ་བཙུན་
 འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་བཀའ་གྲུབ་ཅིང་། ། གྲུབ་པའི་རིག་འཛིན་གནས་སུ་
 གཤེགས་གྱུར་པ། ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཞེས་དང་། འགྲེལ་བའི་འགྱུར་བྱང་
 ལས། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུའི་བཀའ་གྲུབ་པ་བསྟན་བཅོས་དུ་མའི་རྣམ་
 བཤད་མཛད་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ། རིག་སྒྲགས་
 འཆང་གྲུབ་པའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གཤེགས་པས་མཛད་པ་ཞེས་སོ། །
 ལྟ་བུས་སྐྱོན་བཟུང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་ཕྱེ། ། ཞེས་པ། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ལྟ་བུ་
 ཀ་ར་སྟེ་ལགས་ལྟ་བུ་འབྱེད་དང་། འགྱུར་ལ་ལར་སྐལ་ལྟ་བུ་འང་བསྐྱུར།

སྟོབ་དཔོན་སྤང་བལ་ཡང་ཟེར་བ་རྒྱད་ཕྱེ་སྤྱི་རྣམ་ཆེན་མོ་སྤྱར་ན་སྤྱི་ཆེ་དེ་ལ་
 རྟོ་རྩེ་གདན་སྤྱབ་པར་དམ་བཅས་ཀྱང་། སྤྱི་ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་རྟོ་རྩེ་བྱིས་བྱ་བར་གྱུར་
 རས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྟེན་པ་དེས་སྤྱིར་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་དང་
 བྱད་པར་དུ་དབུ་མ་ཙ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་རང་གཞན་གྱི་
 འདོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་སྟོན་ཅིང་། གཙོ་བོར་བྱང་སེམས་དང་ཞི་སྟག་སོགས་
 གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་ཟབ་རྒྱས་གཉིས་ཆར་སྟོན་པ་དབུ་མ་སྟོང་པོ་
 དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་རྟོག་གི་འབར་བ་དང་ཙ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲེལ་བ་
 ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་མཛད། སྟོབ་དཔོན་མང་པོའི་འདོད་ཚུལ་དང་སྟོབ་དཔོན་
 སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་མཐའ་བཞིའི་སྤྱི་འགོག་གི་སྐབས་ལ་སོགས་པའི་
 ཐལ་བ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་ནས་སྟོན་བཟུང་ནས་དགག་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པར་
 མཛད་དེ། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བཏགས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་
 འདོད་པ་སོགས་བཀག་ནས་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་རང་བཞིན་
 དང་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དབུ་མའི་སྟོལ་ཆེན་པོ་གསར་དུ་བཏོད་དེ།
 སྟོབ་དཔོན་འདི་དེ་བཤར་མའི་འགྲེལ་བ་དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཆར་བའི་རྩེས་
 སྤྱི་འབྲང་བར་བཤད་ཀྱང་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྲེད་འདི་ཁོ་
 བ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་རྩེས་སྤྱི་སེམས་ཙམ་པ་མི་
 འཐད་ལ། དབུ་མའི་ཚུལ་འཐད་ཚུལ་རྒྱས་པར་སྟོལ་འབྲེད་པ་སྟོབ་དཔོན་
 འདི་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟེན་ཀྱང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྟོབ་དཔོན་
 ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ལུགས་སུ་སྤྱང་སྟེ། ཐ་
 སྙད་དུ་ཕྱིའི་དོན་ཡོད་པའི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཛད་དེ། ཞེས་
 གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་ཞི་འཆོ་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་
 ཐ་སྙད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྟོབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ལྷན་བྱས་ཤིང་

ཤེས་བྱེད་ཀྱང་སྒྲངས་པས་སོ། །ཐལ་འགྱུར་སོ་སོ་ལ་སྐྱོན་བཟུང་ཚུལ་ནི།
 བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཐལ་བ་ལ་ཤེས་རབ་སྐྱོན་མེ་ལས། དེ་
 ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་མ་བཟོན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 གཞན་གྱིས་སྒྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་
 ཆེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བཟོག་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་།
 དེའི་ཆོས་བཟོག་པའི་དོན་མངོན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་
 སྐྱལ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་སོ། །འདི་གྲགས་ཆེ་ལ། དོན་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྐྱབ་ཀྱས་ཀྱི་
 གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་མ་བཟོན་ཅིང་། གཞན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གང་
 ཡིན་འདྲི་བའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་མེད་
 དགག་དུ་འགྱུར་པས་ཤེར་མདོ་དང་། ཅུ་ཤེས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འམ་ལུགས་དང་
 འགལ་བའི་དོན་ནི། གཞན་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་བའང་སྐྱོན་བཟོན་དེ། ཆེག་
 གསལ་ལས། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ནི། དེས་ན་དེ་ལ་ཐལ་
 བར་འགྱུར་བའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
 བཟོག་པར་བྱས་ན། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གམ་གཉིས་སམ་རྒྱ་མེད་པ་
 ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་ཕྱོགས་གོང་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་དུ་ནའང་ཐམས་ཅད་
 ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་དེ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་སྐྱན་འབྱེན་
 པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་དོན་འབྲེལ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྐྱན་འབྱེན་
 སྐྱའོ། །ཞེས་སོ། །དོན་ནི་དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་མི་བཟོག་ན་
 ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཉུགས་སུ་མི་རུང་བས་རང་

སྤྱོད་གསུམ་སྐྱབ་པ་མེད་ལ། གཞན་སྐྱེ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་
 པའི་གཞི་དེ་པ་གང་ཡང་མ་བསྟན་པས་གཞན་སྤྱོད་གསུམ་སྐྱབ་འབྱེན་པའང་མེད་
 པས་འབྲེལ་མེད་ལ་བརྒྱུག་ན་ནི་རྟགས་ཀྱི་བརྒྱུག་དོན་འགའ་ཞིག་ལས་
 འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་གཞན་སྐྱེ་མེད་པའི་བརྒྱུག་དོན་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པ་
 ལ་མི་རུང་སྟེ་དོན་དམ་པར་དེ་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །དེས་
 རྟ་འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞན་སྐྱེ་བཀག་ཅུ་
 ལོག་ནས་བདག་གམ་གཉིས་སམ་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་སྐྱབ་དགོས་པས།
 སྤྱོད་གསུམ་གོང་མ་རྩ་བའི་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཞེས་པའི་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་
 པ་དང་འགལ་ཞེས་པའོ། །རྒྱ་མེད་པས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་ཐལ་བ་ཡང་སྐྱོན་
 བརྗོད་དེ། ཆོག་གསལ་ལས། འདི་ལ་ཡང་སྐྱོབ་དཔོན་ལེགས་སྟན་འབྱེད། དེ་
 ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
 དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གསལ་བ་དག་གི་དོན་ཏུ་མངོན་པར་འདོད་ན། དེའི་ཆེ་
 འདི་སྐད་ཏུ་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལན་འགའ་ཁ་
 ཅིག་ལས་ཁ་ཅིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཅོམ་པ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཉིད་
 ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་ན། བཤད་པ། དེ་ནི་མི་
 རིགས་ཏེ་སྤར་སྟོས་པའི་སྐྱོན་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སུན་འབྱེན་པ་
 སྟའོ། །ཞེས་སོ། །དོན་ནི་དངོས་ཟེན་ལ་བརྒྱུག་པ་མི་རུང་ལ་ཐལ་བ་དེའི་
 བསྐྱབ་བྱ་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་མེད་དགག་གི་བརྒྱུག་དོན་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་
 བ་ཤུགས་ལ་སྟོན་ཅིང་། སྐྱབ་བྱེད་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་བརྒྱུག་དོན་རིམ་བཞིན་
 ལན་འགའ་ཞིག་ཁ་ཅིག་ལས་ཁ་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་། ཅོམ་པ་འབྲས་བྱ་དང་
 བཅས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་དགོས་པའི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་
 པ་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅེས་པའོ། །ལེགས་

ལྷན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་མིག་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་པར་བདག་
 ལས་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། མིག་གི་རྒྱ་ཁྲ་ཁྲག་
 དང་། འབྲས་བུ་མིག་སོགས་རྒྱ་འབྲས་གང་དང་གང་གིས་སྒྲོང་བ་དེ་དག་
 ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རོན་དམ་པར་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། གཞན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཇམ་པ་ལས་སྒྲུལ་བུ་བཞིན། དེ་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་
 པར་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྐྱེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲོན་བཤད་པ་དེ་འོང་བའི་
 ཕྱིར། མིག་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་པར་སྒོ་བྱར་དུ་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། སྤྱིའི་མཆོད་ཉིད་
 དང་བྱུང་པར་གྱི་མཆོད་ཉིད་དག་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན།
 ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྒོས་རྒྱ་ཆེར་འགོག་སྟེ་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་རྩུང་ཟད་འོག་ཏུ་
 འཆད་དོ། །ལེགས་ལྷན་ཀྱིས་འདི་ལྟར་སྒོལ་བྱེ་བ་འདི་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་
 ཀྱི་རྗེས་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་དར་བའི་སྐབས་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་
 སྒྲོང་བའི་ལེའུ་ལྷ་བ་ལས། རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་གྱིས། །མཁས་པར་
 རྒྱུ་གཞན་འདི་སྐད་སྟེ། །དེ་ཉིད་བདུད་ཅིར་འབྱུག་པ་ཡང་། །རྣལ་འབྱོར་
 སྒྲོད་པས་ལེགས་པར་བསྟན། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཐེག་པ་
 ཆོན་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་བ་དཔོན་ཐོགས་མེད་དང་། དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པ་
 གཞན་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་ཞིང་། ས་རབ་ཏུ་བརྟེན་
 པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་རོན་གྱི་ལུགས་
 གཞན་ཏུ་འཕྲེན་པར་བྱེད་ཅིང་། རོ་ཆ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་རོན་རྣམ་པར་མི་ཤེས་
 བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་ཤིང་། མཁས་པར་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་དག་འདི་སྐད་སྟེས་
 ཏེ། ཞེས་སོ། །དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་སོགས་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་
 སེམས་ཅམ་པ་བྱང་ནས་བརྩམ་པར་མངོན་པས། སྒོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་
 དང་སྒོ་བ་དཔོན་རྣམས་གཉིས་ཀྱི་ཆར་གྱི་སྒོ་བ་མར་འཐད་ཅིང་ལོ་དུག་བརྒྱར་

བཞུགས་པ་འང་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། ། རྒྱ་བས་ལེགས་བཀག་སྐྱོན་མོང་མིན་
 པར་བསྐྱབས། ། ཞེས་པ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སྲོལ་སྤྱེ་བ་
 དེའི་རྗེས་སུ་སྲོལ་དཔོན་རྒྱ་བ་གཤགས་པས་སྲོལ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་ལུགས་
 གི་རང་རྒྱུད་བཀག་སྤྱོད། དེ་ཡང་བཀག་ཅམ་མིན་པར་ལེགས་པར་བཀག་
 རས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དང་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་
 པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྲོལ་ཅམ་
 སྤྱེ་ཡང་རང་རྒྱུད་བཞེད་མི་བཞེད་མི་གསལ་བ་ལས། རྒྱ་བས་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱུངས་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་དང་དབྱུ་མ་བས་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པའི་
 སྐྱབ་བྱེད་དང་། བརྒྱུག་སྤྱོགས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། རང་མཆོན་ལ་གཞོད་
 བྱེད་མང་དུ་བསྟན་ནས་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདྲུག་
 འགྲེལ་ལས་ལུགས་འདི་ནི་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་
 དེས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱུངས་གྱིས་གངས་ཅན་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་
 མཆོན་གྱིས་སྤར་ཡང་སྤྱེ་བ་དོན་མེད་དང་སྤྱག་མེད་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་ཏེ་པ་
 རོལ་བོ་ལ་ནང་འགལ་བསྟན་ན་ཅིའི་སྤྱིར་པ་རོལ་བོ་མི་བརྒྱུག གལ་ཏེ་ནང་
 འགལ་མཐོང་ཡང་བསྟོན་འདིངས་ན་དེ་ལ་རྟགས་སྦྱོར་བཞོད་ཀྱང་མི་བརྒྱུག་
 ལ། པ་རོལ་བོ་ལ་འགལ་བ་མཐོང་བ་ཅམ་ཐལ་རྟགས་གཉིས་ཀས་བསྐྱེད་
 རུས་པའི་སྤྱིར་རང་རྒྱུད་ནི་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་མི་བཞེད་ལ་བྱོད་རང་རྒྱུད་
 ལ་དགའ་བ་ཅམ་དུ་ཐད་དོ་ཞེས་འགོག་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། སྦྱོན་འདི་
 དག་ཐམས་ཅད་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་མཐོང་ངོ། །ཞེས་
 དང་། བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་དགའ་བ་ཉིད་མཛོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་སོ། །དབྱུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཁས་

ལེན་ན་སྤྱོད་པ་བཞི་གང་རུང་ཁས་ལེན་དགོས་ཀྱང་དབྱུ་མ་པས་སྤྱོད་པ་བཞི་
 གང་ཡང་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་མིག་དོན་དམ་
 པར་བདག་ལས་སྤྱེ་བ་མེད་དེ། ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱུད་མི་
 འདོད་པས། ཉགས་དེར། གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་ཉེས་པ་བསལ་ཡང་མི་
 དགོས། གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཉགས་དཔེ་བཟོད་དགོས་ནའང་བཟོད་ལ། ཐལ་
 པའི་བསྐྱོད་དོན་པ་རོལ་པོ་ཁོ་ནས་ཁས་སྤངས་པས་ཁོ་པོ་ལ་གྲུབ་མཐའ་དང་
 འགལ་བ་སོགས་ག་ལ་ཡོད་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་གྱིས་གཞན་སྤྱོད་པ་སེལ་
 བའང་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་བ་མཛད་ཀྱང་འཕགས་
 པས་སྤྱིར་དག་མ་མཛད་པས་དབྱུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པ་
 ལེགས་པར་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། དབྱུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་
 གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བྱ་བར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་གཞན་ཁས་
 ལེན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཅོད་པ་བསྐྱོད་
 པའི་འགྲེལ་བ་མཛད་པ་ན་སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་སྤྱིར་བའི་དག་མ་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། ། རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབྱུ་མ་པའི་བསྐྱོད་
 སྤྱོད་པ་ཁས་ལེན་པ་འདི་ལ་ནི་ཉེས་པ་དུ་མ་ཞིག་གི་གནས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 བདག་སྤྱེ་ལ་དོན་དམ་པར་སྤྱིར་བའི་སྤྱོད་དང་། ཆོས་ཅན་དང་སྤྱོད་པ་ཉགས་
 སོགས་རེ་རེ་ནས་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡོད་ཅིང་ཁོ་པོ་ཅག་ཐལ་འགྱུར་
 བ་ལ་སྤྱོད་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་བཞེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། གཞན་
 ཡང་རྟོག་གི་པ་འདིས་བདག་ཉིད་རྟོག་གའི་བསྐྱོད་བཅོས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་
 པ་ཅམ་ཞིག་བསྐྱོད་པར་འདོད་པས། དབྱུ་བའི་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་བཞིན་ཏུ་ཡང་
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིར་བའི་དག་བཟོད་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་དུ་

མའི་གནས་སུ་ཉོགས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་སྐད་དུ་མ་སྦྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་གཞན་ལུགས་སུ་དབྱུང་ནས། གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཉོགས་ལ་མི་མཚུངས་
 པ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ལ་སློབ་ཅི་སྐད་སྦྱས་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ཡང་ཅི་སྐད་སྦྱས་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་
 བས་ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རང་ལ་ཅི་ལྟར་གྲགས་པའི་
 འཐད་པས་དེ་ཁོ་ན་མི་ཞེས་པའི་གདུལ་བུའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཕན་བཏགས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་སོ། །སློབ་དཔོན་འདི་ནི་སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་
 གཅིག་ནས་ས་བཅུའི་དབང་ལྷག་གཅིག་འཕགས་པ་སྤྲུལ་བའི་ཕྱོགས་སྟེལ་
 བའི་ཆེད་དུ་བསམ་བཞིན་དུ་སློབ་བཟུང་བ་ཡིན་པར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་
 དབྱངས་ཀྱིས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་གསུངས་ཤིང་། འདི་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་འཆད་པའི་ཆེ་ཆད་མར་བཟུང་ཆོག་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སློབ་
 དཔོན་འདི་ལ་འཕགས་ལུལ་ན་ལེགས་ལྡན་རྗེས་འབྱང་སོགས་སུས་ཀྱང་
 མཆོན་སློབ་ནས་དགག་པ་བྱས་པ་མེད་ཅིང་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སློབ་
 དཔོན་ལེགས་ལྡན་སློབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་སོགས་ཀྱི་
 མཆོན་སློབ་ནས་དགག་པ་མཛད་ཀྱང་དབུ་སེམས་གང་གིས་ཀྱང་རང་དང་
 མི་མཐུན་ཀྱང་སྤར་ལྟར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་མོའི་བ་ལས་འོ་མ་བཞོས་
 ནས་བདེན་ཞེན་བརློག་པར་མཛད་ཅིང་སྐྱེ་ལུས་རགས་པ་དེས་ཀྱང་ལོ་སུམ་
 བརྒྱུ་མི་ལུལ་དུ་བཞུགས་ཤིང་འཇམ་ལུས་བརྟེན་ནས་ད་ལྟོར་བཞུགས་
 པར་སྤྲུལ་མ་རྟོ་རྗེ་གདན་པའི་གསུང་བ་ཆོབ་ཀྱིས་བསྐྱུར་བ་སོགས་ལས་
 བཤད་པས་སོ། །ཕྱི་དོན་མེད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་ཕྱེ་
 ཚུལ་ནི། **དེ་རྗེས་ཞི་འཆོས་རང་རྒྱད་གཉིས་པ་བྱས། །** ཞེས་པ་བོད་ཁ་ཅིག་
 སློབ་དཔོན་ཡེ་ཞེས་སྟེའི་གསུང་ལ་འབྲུལ་ནས་སློབ་དཔོན་ཞི་འཆོ་ཡན་ཆད་

དུ་ཕྱི་དོན་མེད་ཅིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་ཅིང་དོན་དམ་པར་མ་
 གྲུབ་པར་འདོད་པའི་དབྱུ་མ་པ་མ་གྱུར་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེའི་སྡོན་
 རས་མངོན་ཏྟགས་རྒྱན་མི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་བ་དོན་
 གསལ་ལས། དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་མཐོང་ནས། །དབྱུ་མར་གནས་པའི་
 སྒྲོས་རྣམ་ཕྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ཀྱང་དེའི་དོན་
 དབྱུ་མར་བཀལ་ཞིང་། ཅ་བར་གཟུང་དོན་ཏྟག་པ་སྟོང་ཕྱིར་དང་། །འཛིན་པ་
 མི་སྟོང་ཕྱིར་དང་ནི། །ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། །བཅས་པ་
 དག་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་པ་ལྟར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཏྟགས་རིགས་
 ཐ་དད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་ཕྱི་དོན་
 འགོག་པའི་དབྱུ་མ་པ་སྟོགས་སྤར་སྤངས་པ་ལའང་སྡོན་ལ་ཕྱི་དོན་མེད་ཅིང་
 སེམས་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་དུ་བརྟག་ནས་སྤར་སེམས་དེ་ཡང་བདེན་མེད་
 དུ་འཆད་ཅེས་པ་ལ་ཐོག་མར་མི་གཙང་བས་སྤགས་ནས་སྤར་བཀྱ་བ་བས་
 དང་པོ་ནས་མ་གོས་པ་བཟང་བའི་དཔེས་དང་པོ་སེམས་ཙམ་བསྟན་ནས་
 ཕྱིས་དབྱུ་མ་སྟོན་པ་བས་དང་པོ་ནས་དབྱུ་མ་སྟོན་པ་བཟང་བར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་ལས་དང་པོ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་སྤངས་ཕྱིས་དེ་
 ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་འདོད་ནའང་འདབ་ཁྲབ་གྱིས་སྤགས་ནས་འབྱུ་བ་ལས་
 དང་པོ་ནས་མི་རིག་པར་ཐག་བསྐང་བ་བཟང་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པར་ཏྟག་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་བདག་མེད་པ་དང་སྟེ་བ་མེད་པར་ཏྟག་
 པར་བྱ་བར་རུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་འགྲེལ་བཤད་གྱིས་སེམས་
 ཙམ་པ་ལ་སྤྱར་ཞིང་། དེ་ཡང་ཏྟག་གི་འབར་བར་སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་སུ་
 དེ་འདྲ་ཞིག་བཤད་པ་ལ་དགོངས་པ་འདྲ་ཡང་། ལུང་འདིའི་དོན་སེམས་གང་
 ཐག་གི་བདག་མེད་དང་། བདེན་པའི་སྟེ་མེད་ཏྟགས་རུང་ཞེས་པར་སྤང་པའི་

ཕྱིར་དང་། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་གཞན་དག་ན་རེ་ཞེས་སོགས་
 གྱིས་གཞན་དག་ཅེས་སེམས་ཅམ་པ་ལས་ཟུར་དུ་དགར་ཆེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེར་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་གཞན་བརྗོད་པ་ལ་འདི་སྒྲིམ་པ་དང་།
 གལ་ཏེ་ལྟ་བུ་ཅམ་ལས་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་གཤམ་
 ཡན་ཆད་དུ་དེ་འབྲའི་དབྱུ་མ་པ་མ་བྱུང་བེར་བའང་ལེགས་པར་ཁེགས་སོ། །
 གཞན་ཡང་ཞི་འཆོའི་སྟོན་ནས་ཕྱི་དོན་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་དབྱུ་མ་པ་གཉིས་
 ཀ་བྱུང་སྟེ། ཕྱི་དོན་མེད་པའི་དབྱུ་མ་པ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་གྱིས་བཀག་
 པ་ལས་ཞི་འཆོས་དེ་གཉིས་དབྱུད་ནས་དབྱུ་མ་པ་སྔ་མའི་ལུགས་ཁས་
 གྲངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱུ་མ་རྒྱུ་རང་འགེལ་ལས། གང་དག་གིས་རྒྱ་དང་
 འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་དམ་བཅས་པས་ཆོལ་བ་ངན་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ལན་
 གདབ་པར་འདོད་པའི་ཀུན་རྗོབ་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དབྱུད་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དཀའ་འགེལ་ལས། དེ་དབྱུད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 དབྱུ་མའི་ལམ་རྣམས་པ་གཉིས་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ནས།
 འདི་སྟོབ་དཔོན་སྐལ་ལྷན་གྱིས་དབྱུ་མའི་སྣང་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །གཞན་
 དག་སེམས་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོགས་སྔ་མ་ཁོ་ན་རིགས་པར་མཐོང་བ་
 རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབྱུ་མའི་ལམ་གཉིས་ཞེས་པ་
 ལྟར་དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅམ་པས་རང་ལ་དབྱུ་མ་པར་
 འདོད་ཀྱང་། དབྱུ་མ་པ་སྒྲུས་ཀྱང་སེམས་ཅམ་པ་བ་དབྱུ་མ་པར་མི་འཕོད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་ཅེས་པའི་གཉིས་ཆེག་དང་། མཐོང་བ་རྣམས་སོ་
 ཞེས་པའི་རྣམས་སྒྲིམ་གཞན་དག་ལ་དུ་མ་ཡོད་པར་བཤད་པས་ཞི་འཆོ་དེའི་
 མཆོན་གཞི་ཡིན་པ་རྗེའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་ཞི་འཆོས་མ་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་དུས་ནས་རྣམས་འཕྱོར་སྟོད་པ་དང་མཐུན་པའི་དབྱུ་མ་བ་

ཅམ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་
 སྲོལ་འབྱེད་ནི་སློབ་དཔོན་ཞི་འཆོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་འདིས་ཆེ་གྲགས་
 གི་འང་རྗེས་ཅམ་ན་དེ་འདྲའི་ལུགས་སྟོན་པའི་དབྱུ་མ་རྒྱུན་ཅ་འགྲེལ་སོགས་
 གཞུང་རྒྱས་པར་བཅུམས་ནས་སྲོལ་ཆེན་པོ་བཏོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སྟོན་
 རྣམ་ཀྱང་སྲོལ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་འགྲོ་
 སའི་ལམ་ལ་ལམ་ཡོད་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི ལམ་སྲོལ་ཡངས་ལ་ཆེ་བ་
 དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེས་ཀྱང་། རི་སྐད་
 དུ། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སེམས་རང་བཞིན་མེད་
 པར་སྟོན་པའི་དབྱུ་མའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་མཛད་པས་དབྱུ་མ་པ་རྣམ་པ་
 གཉིས་སུ་བྱུང་ཞིང་། ཞེས་སོ། །འདི་ནི་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཡང་དགོངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེས་ན་འདི་འདྲ་བའི་ལུགས་ཀྱང་རེ་
 རེ་ཅམ་བྱུང་མོད་ཀྱང་། གཞུང་རྒྱས་པར་བཅུམས་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་
 མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དབྱུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ནི་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་སྲོལ་བྱེ་
 བར་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །ཞེས་སོ། །འོན་
 ཀྱང་བོད་ཁ་ཅིག་ལེགས་ལྡན་ཡན་ཆད་དུ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་དབྱུ་
 མ་པ་སུས་ཀྱང་སེམས་ཅམ་པ་མ་བཀག་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེའི་གསུང་
 ལས། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གྱིས་དབྱུ་མའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ལས་
 ཕྱིའི་དོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གསལ་བར་མ་མཛད་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་སློབ་དཔོན་
 ལེགས་ལྡན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །སྟམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་གྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅམ་པ་གསལ་བར་བཀག་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། སུ་སྟེགས་རྣམས་གྱིས་གང་

བརྟག་པའི། ། བདག་དེ་རིགས་པས་རྣམ་དབྱང་ན། ། སྤང་པོ་ཀུན་གྱི་ནང་
 རྣམས་ན། ། གང་ཞིག་ནས་ཀྱང་རྟེན་མིན་ཉིད། ། ཅེས་པ་ནས། ། འདི་དག་
 ཐམས་ཅད་སེམས་ཅམ་ཞེས། ། སྤྱབ་པས་བསྟན་པར་གང་མཛད་དེ། ། བྱིས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་ག་པ་ནི། ། སྤངས་བའི་ཕྱིར་ཡིན་དེ་ཉིད་མིན། ། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་གཞན་སྟེས་འདོད་པའི་བདག་དང་། ། ཉན་ཐོས་སྟེ་པས་འདོད་པའི་རྩལ་
 ཆ་མེད་དང་སེམས་ཅམ་པས་འདོད་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་དང་ཀུན་གཞི་
 སོགས་རེ་རེ་ནས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟེའི་
 གསུང་ལེགས་ལྡན་དང་ཞི་འཛོམས་སྟོལ་བྱེ་བའི་སྤྱི་ཕྱི་ཅམ་འཐད་ཀྱི་ཆོག་ཐེན་
 ལ་བཤད་པ་ཀུན་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཡང་དགོངས་པ་
 ཡིན་ཏེ། ། ལམ་རིམ་ལས། ། ཞེས་བཤད་པ་ནི་བྱང་བའི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་བྱ་མཛོན་
 རོ། ། འོན་ཀྱང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྤྱིས་པ། སྤྱི་བོར་སྤྲོ་མ་
 སྟོང་ལ་འཇམ་དཔལ་གཉིས། ། ལྟེ་ལ་ཆངས་སྤྱིས་བཀོད་ནས་དབྱུ་མའི་
 ལམ། ། དབྱངས་ཅན་པར་འགྲོའི་རྒྱུད་དུ་བཀྱག་པ་ཡིས། ། རྒྱལ་དང་དེ་སྤྱིས་
 མཁས་རྣམས་དབྱེས་འཇུག་བཞད། །

སྤྱི་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། ། འཁྱུལ་ལྡན་དགག་པ་དང་། ། དོན་ལྡན་དབྱུ་
 མའི་ལུགས་སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། ། དང་པོ་ལ། ། འཁྱུལ་ལྡན་གྱི་དབྱེ་བ་
 སྤྱིར་དགག་པ་དང་། ། འགལ་འདྲའི་སྤང་པོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་གཉིས། ། དང་
 པོ་ནི། ། ཅི་ཡང་མེད་དང་གཞན་སྟོང་རྟག་བདག་སྤྱི། ། བདེན་གཉིས་མི་འདོད་
 ལུགས་མེད་ཆད་གྲུབ་མེད། ། ། ལ་སོགས་མཐའ་ལྟར་དབྱུ་མར་སྟོང་ཀྱང་
 མིན། ། ། ཞེས་པ་ཨིན་པོ་རྟེན་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པའི་ལེའུ་བཞི་བ་ལས། ། དེས་ན་
 ཁྱོད་ཀྱིས་གང་སྤྱིས་པ། ། བྱིས་པ་བྱིད་པའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། ། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་མ་སྤྱངས་པའི་སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་བོ་སྤྲོ་དོར་ལ་སྟོངས་པ་ཤེད་

མ་ཕྱེད་པའི་གྲིས་པ་ལྟ་བུ་དག་གི་མགོ་བོ་བསྐྱོར་བའི་ལྟ་ངན་སྣ་ཚོ་གསལ་ཤིག་
 སྒྲིས་པ་དེ་རྣམས་ནི། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པའི་ལེའུ་བརྩ་གསུམ་པ་ལས། ཚྱོངས་
 པར་གྱུར་པ་མཐོང་ན་ཡང་། སྦྱིན་པ་དག་ནི་འདི་འདྲ་བས། །བདེ་གཤེགས་
 ལམ་ནི་ཀུན་སྤངས་ཏེ། །དཔྱལ་བའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པར་སྤང་། །ལོང་བའི་མི་
 རི་ལ་ལ་ཞིག །གཞན་དག་ལ་ནི་རབ་སྟོན་བྱེད། །གང་དང་གང་དག་དེ་དང་
 དེ། །འདྲི་བར་བྱེད་རྣམས་དེ་མི་འདྲི། །གལ་ཏེ་ཚྱོངས་པའི་ལམ་གྱི་དབང་། །
 མི་མཐོང་དེ་ནི་རྟོག་བྱེད་ཀྱང་། །སྤྲིག་ཅན་གྲིས་ནི་ལམ་དེ་ཡིས། །བསྐྱོད་པ་
 ཉམས་པ་ཐོབ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གྲིས་ལོང་བས་ལམ་བསྟན་པས་
 གཞན་སྤང་བར་བྱས་པ་བཞིན་དུ་སྤྲིག་ཅན་ཚོས་མི་ཤེས་པས་ཀྱང་བསྟན་པ་
 ལྟར་འཛིན་པ་པོ་སྤང་བར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་བཀའ་གདམས་གོང་མའི་
 གསུང་ལྟར་ལུང་རིགས་ལ་སྤངས་པ་ཞིག་གིས་ལུང་རིགས་གྲིས་ལེགས་
 པར་འགོག་དགོས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པའི་ལེའུ་བརྩ་གཅིག་པ་གྲུབ་དོན་བཤད་
 པ་ལས། ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། །ལུང་དང་རིགས་པ་ལེགས་ལྟན་
 པས། །ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་ནི། །དེ་རྣམས་རིམ་གྲིས་བཀག་པ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུང་རིགས་གྲིས་ལེགས་པར་འགོག་དགོས།
 ལུང་རིགས་གང་ཡང་མེད་པར་བོད་ཀྱན་སྒྲུན་པོས་སྒྲིས་ཆད་སྒྲིས་སྒྲོས་པར་
 བྱེད། འདི་ནི་དག་སྟོང་མ་དཔལ་མའི་མིང་པོ་ཨིརྩ་བོ་རྟེ་དང་མཆོན་གཞན་ལྟ་
 བ་པ་ཡང་ཟེར་མོད། སངས་རྒྱས་ལ་མཇལ་བ་ཨིརྩ་རྩུ་ཏི་དེ་ག་ལ་ཡིན་ལ།
 འདི་གཉིས་མིང་དང་མཇེད་པ་མི་འདྲ་མོད་བོད་དག་གཉིས་ཀར་ཨིརྩ་རྩུ་ཏི་
 ཟེར་བ་ནི་དཔེ་ཡང་མ་མཐོང་བར་བཤད་དོ། །དེ་འདྲི་རྟག་ཆད་སྒྲིབ་དབྱུ་མ་
 པའི་མིང་ཅན་ཅི་འདྲ་ཡོད་སྟུང་ན་འཇམ་མགོན་ས་སྐྱ་པཱི་ཏའི་སྟོམ་གསུམ་
 ལས། ད་ལྟའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། །རྒྱ་ནག་ཕུགས་ཀྱི་རྫོགས་ཆེན་ལ། །

ཡས་བབས་དང་ནི་མས་འཛེག་གཉིས། །རིམ་གྱིས་པ་དང་ཅིག་ཅར་བར། །
 མིང་འདོགས་བསྐྱར་བ་མ་གཏོགས་པར། ། རོན་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད། །
 ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞི་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་རི་བོང་གི་རྩ་དང་རབ་
 རིབ་གྱི་རྣམ་མཁའི་སྐྱེལ་ཤད་ལྟར་གཞི་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒོ་འབྲུལ་བའི་
 རོར་ཡོད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་རོན་ཏུ་འདོད་ལ། ལམ་སྒོམ་ཆེ་ཡིད་ལ་
 གང་བྱས་ཐམས་ཅད་མཆོན་འཛིན་བདུད་ལས་སུ་བསམས་ནས་ཤེས་རབ་
 གྱི་ཆ་ཀུན་འགོག་ཅིང་སྦྱོད་པའི་ཆེ་ཆོས་སྦྱོད་བརྩ་དང་པར་ཕྱིན་ལྷ་སོགས་
 ཐམས་ཅད་སྐྱོན་པོ་མས་འཛེག་གི་ཆེད་ཡིན་པས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་
 རག་གི་མཁན་པོ་རྩ་ཤང་གི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱོར་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲངས་
 མིང་རོན་བྱ་སྦྱོད་སོར་བཞག་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་དང་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་
 མར་མི་དག་གི་བྱུག་ཆེན་ནི་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་མོད་བར་སྐབས་ནས་ཆོས་
 ལུགས་སྒྲ་ཆོགས་ཉན་མཁན་མང་པོས་གྲུབ་སྟོང་སྐྱོར་ནས། ས་རྩོམ་གི་
 རང་བཞིན་གྱི། །སྒྲེགས་བམ་དག་ལ་བྱུག་མི་བྱ། །ཞེས་སོགས་དང་། ལྷ་མེད་
 རྫོགས་རིམ་གྱི་མཉམ་བཞག་ན་རྣམ་ཏྲོག་བྱ་མི་རུང་པར་བཤད་པ་རྣམས་
 ལས་དང་པོ་བའི་དབང་རྣམ་གྱི་ཉམས་སུ་ལེན་ལུགས་ཡིན་པར་བསམས་
 ཤིང་། རྩ་ཤང་གི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་གོ་ནས། རྩ་ཤང་གི་ཡས་བབས་ལ་
 ཅིག་ཅར་དང་མས་འཛེག་ལ་རིམ་གྱིས་བ་བཏགས་ནས་གཞི་ལམ་ལྷ་སྦྱོད་དེ་
 ལྟར་བྱས་ལ་གཞན་ཡང་། ཇི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་ནང་ལྟར་རེས་
 རྣམ་ཏྲོག་ཆོས་སྐྱེད་ཉོན་མོངས་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། རེས་རྣམ་ཏྲོག་
 གང་ཡིན་མཆོན་འཛིན་དང་བདུད་ལས་སུ་འདོད་པ་གཉིས་ལྷ་བུའི་ལྷག་སྦྱོད་
 གྱི་འགལ་བ་མང་ཡང་དེ་མ་གོ་བར་སྐྱོན་པོ་རྣམས་ཅལ་རྒྱགས་བྱེད་པ་ནི་མི་
 གཙང་བ་མི་གཙང་བ་དང་མཐུན་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་

པོ་ལས། གྲིས་པ་དང་ནི་གྲིས་པའི་མཐུན་འབྲེར་བ། །རི་ལྟར་མི་གཙང་བ་
 དང་མི་གཙང་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུས་ཤེས་ལ་དུས་གྲིས་གྲང་ལ་
 ལ་ན་རེ། ཁྱོད་རང་བྱིམ་སེང་གོ་གང་དུ་འདུག་ལྟོས་ལ་ཁྱོད་དེ་གཉིས་གང་
 རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཟེར་མཁན་ཡང་སྤང་ན། དེ་ནི་
 ལྷན་སྤྲུལ་ལ་ཆད་ཅི་ཡོད། ལྟ་བུ་ལོག་པ་དེ་འབྲས་ལྟར་དང་ཉན་ལྟར་
 དེ་གཉིས་ངོ་མཆར་ཆེ། འདི་དག་ལ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷན་དུ་
 མས་དགག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པས་འདིར་རྒྱ་ཆེར་མི་སྟོལ། མདོར་བསྡུས་
 གཅིག་སྤྲུལ་ན། ཁྱོད་ཅག་གི་ལུགས་དེའི་བྱིད་ཚུལ་དང་། དུལ་གཏན་ལ་
 དབབ་ཚུལ་དང་། སྟོམ་ཚུལ་དང་། མིང་དོན་དང་། བསྟོམ་པའི་འབྲས་བུའི་
 ཁྱད་པར་ལྟ་ག་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་ཐོག་མ་ནས་ལྷན་པོ་ལ་སྟོང་ཉིད་འཆད་
 པ་མདོ་སྡུག་གཉིས་དང་འགལ་བ་དང་། དུལ་ལ་མ་དབྱེད་པར་སྟོང་པ་
 ཉོགས་པར་འདོད་པའང་མདོ་སྡུག་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པ་དང་། སྟོང་
 ཉིད་མི་སྟོམ་པར་སེམས་ཏད་པོར་འཛོག་པ་ཡང་མདོ་དང་གྲུབ་སྟོང་སྟོར་
 ཀུན་དང་ཡང་འགལ་ལ་སྡུག་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དོན་དང་མིང་
 མདོ་ལུགས་ལ་བྱེད་པའང་ཕྱག་རྒྱའི་སྒྲ་དོན་ལ་སྟོངས་ཏུགས་ཡིན་ལ་འབྲས་
 བུ་ཡང་ཐོབ་བྱ་མེད་པར་སྟོ་ཟད་ཆོས་ཟད་དུ་འདོད་པ་མདོ་སྡུག་རྣམ་དག་
 དང་རྒྱབ་འགལ་ཡིན་པས་སོ། །ཁྱད་པར་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་པོ་ལ་ཐོག་མ་
 ནས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་ན་གཏི་ལྷན་ཆེར་འཕེལ་ནས་ཕྱང་འགྱེ་བས་དེ་ལྟར་མི་
 སྟོན་པ་ནི་འཕགས་པའི་སྒྲིས་བྱ་དམ་པ་ཐམས་ཅད་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་ལས། དེ་ཉིད་ཆོལ་ལ་ཐོག་མར་ནི། །ཐམས་ཅད་ཡོད་
 ཅས་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། སྒྲེ་པོ་
 རྩོ་གྲོས་མ་བྱང་པ་ལ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་རབ་དུ་སྤྲུབ་བ་ན།

ཤིན་ཏུ་ཚིངས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་ཐོག་མ་ཁོ་
 བར་སྟོང་པ་ཉིད་མི་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་དང་། གྲུབ་སྟོང་ཀུན་གྱི་ཕྱི་མོ་གསང་བ་
 གྲུབ་པ་ལས་ཀྱང་། དཔལ་ལྷན་འདུས་བར་ཡོངས་གསང་བ། །འཁྲོ་བའི་
 མགོན་གྱིས་གང་གསུངས་པའི། །གོང་མ་གོང་མའི་ལམ་ཉིད་གིས། །བསྟོམ་
 པར་བྱ་བ་བཞི་པོ་ཉིད། །ཅེས་བསྐྱེད་རིམ་དང་རང་བཞིན་དང་ཡེ་ཟུ་དང་དེ་
 རྣམ་ཕྱག་ཆེན་ཏེ་བཞི་པོ་རིམ་པས་སྟོམ་དགོས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་མང་
 བའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཚིངས་པའི་སྒོ་དོན་ཕུང་སོགས་འགའ་མི་
 འཆར་བར་མཚན་མོའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཡོད་པ་ལ་དེའི་སྟེང་དུ་ཤེས་
 བའི་རབ་དབྱེ་ལ་མ་སྦྱངས་པར་བཤད་ན་དེ་འདྲའི་གཏི་ཐུག་གིས་སྟོང་
 ཉམས་ཆེར་འཕེལ་ནས་བྱད་གཞི་མ་ངེས་པར་བྱད་ཆོས་སྟོང་ཉིད་ངེས་དཀའ་
 བས་ཐོག་མར་ཕུང་སོགས་ཐམས་ཅད་སྟོན་དགོས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 འགེལ་ལས། ཆོས་ཅན་ཡོད་ན་ཆོས་རྣམས་ལ། །འཛིག་ཉེན་ན་ནི་སྟེང་པ་
 འདུག །ཅེས་དང་། རྒྱ་བའི་ཞབས་གིས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོས་བར་འདོད་པ་དེ་
 ལ་སྒྲ་མ་པན་པར་འདོད་པར་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་
 པར་བྱའོ། །བྲམ་ཟེ་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་སྐྱེ་
 མཆེད་བརྒྱ་གཉིས་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་གྱི་བར་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 དེའི་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་ནས་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ་ཞེས་བརྗོད་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་དང་། གྲུབ་དབང་ཡན་ལག་མེད་པའི་རྫོ་རྗེས་ཐབས་ཤེས་གྲུབ་
 པར་མར་མེ་འབར་བ་བསད་རུང་གི། །ཤིན་ཅི་ཡང་བྱར་མེད་ལྟར། །དངོས་
 པོར་འཛིན་པ་ཉིད་རུང་གི། །དངོས་མེད་འཛིན་པ་དེ་ལྟར་མིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 མང་བའི་ཕྱིར། བྱད་པར་གཉིས་པ་མ་དབྱེད་པར་ཡུལ་གཏན་ལ་འབེབས་
 ཚུལ་དེ་ཡང་མདོ་སྔགས་དང་རྒྱབ་འགལ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྔགས་ཀུན་མཐུན་

བར་ཡུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་དབྱད་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 འདྲུག་པ་ལས། བསྟན་བཅོས་ལས་དབྱད་ཅོད་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར། །མ་
 མཛད་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར་ནི་དེ་ཉིད་བསྟན། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས་གྱང་། ཆོས་
 རྣམས་རབ་དྲུ་རྣམ་འབྱེད་མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས། །གང་ཕྱིར་ཉི་བར་ཞི་
 བར་བྱ་བའི་ཐབས་མེད་ལ། །ཞེས་དང་། །རྣམ་འབྱེད་ལ་ལས། འདི་ཡུལ་སྟུན་
 སྤྱང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྟོང་བར་ནི་རྒྱས་མ་ཡིན། ། ། །ཞེས་སོགས་འདི་པཎ་
 གྲུབ་དྲུ་མས་སྒྲགས་ལ་དངས་ནས་བཤད་པ་སོགས་ཆེས་མང་ཞིང་། སམ་བྱ་
 ར་ལས། དང་པོར་སྟོང་ཉིད་རྣམ་བསམ་ནས། །ལུས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དི་མ་
 བྱུ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་སྟོང་པའོ། །སྤྱུ་ལ་དེ་ཉིད་གྱང་ནི་བྱ། །ནས། ཡིད་
 ལ་དེ་ཉིད་གྱིས་ནི་བྱ། །ཞེས་བཤད་ནས་དེའི་དོགས་གཅོད་དྲུ་དེ་ཉིད་ལས།
 མིག་གི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཡི། །ནང་དྲུ་རྣམ་ཤེས་ངེ་ལྟར་ལགས། །རྣ་བའི་
 རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཡི། ། །ནང་དྲུ་རྣམ་ཤེས་ངེ་ལྟར་ལགས། །ནས། ཡིད་ཀྱི་
 རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཡི། །ནང་དྲུ་རྣམ་ཤེས་ངེ་ལྟར་ལགས། ། །ཞེས་རྟེན་དབང་
 པོ་བདེན་པར་མེད་ན་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ངེ་ལྟར་གྲུབ་དིས་པའི་ལན་དྲུ་ཡུལ་
 རྟེན་བརྟེན་པ་གསུམ་ག་བདེན་པར་མེད་པར་གསལ་བར་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་
 ལས། དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་མེད་ལྟ་བུ་མེད། །སྤྱུ་མེད་ཐོས་པ་པོ་ཡང་
 མེད། །དི་མེད་སྣང་པ་པོ་ཡང་མེད། །རྟོ་མེད་སྟོང་བ་པོ་ཡང་མེད། །རེག་
 མེད་རེག་པ་པོ་ཡང་མེད། །སེམས་མེད་སེམས་ལས་བྱུང་བའང་མེད། །ཅེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་གདན་བཞི་སོགས་ལས་གྱང་དབྱད་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་
 གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད་དང་། དེའི་བཤད་རྒྱུད་ལྟར་སྟོན་ལས་གྱང་དབྱད་ནས་
 གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་བཞིན་དྲུ་གྲུར་དང་བདེ་མཆོག་ཅ་བཤད་དང་། དེ་དག་གི་
 འབྲེལ་བ་རྣམས་དང་གྲུབ་སྟོང་སྟོར་ནས་གྱང་དབྱད་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་

ཡིན་ཏེ། རོ་ཏ་ལས་ཀྱང། དེ་ཉིད་མི་ཤེས་བྲམ་ཟེ་ནི། །ཁྱི་ན་རིག་བྱེད་བཞི་
 དག་འདོན། །སོགས་གྱིས་ཆངས་པ་བཀག་དེ་ཉིད་ལས། དབྱུག་གུ་ཅེ་
 གསུམ་ལེགས་ལྡན་གཟུགས། །སོགས་གྱིས་དབང་ལྷག་བཀག་དེ་ཉིད་ལས།
 ཨེན་རེ་ཐལ་བས་ལུས་ལ་བྱུག་ནས་སྟ། །སོགས་གྱིས་བྱུང་འཇུག་པ་བཀག་
 དེ་ཉིད་ལས། སེན་མོ་རིང་ལ་མ་ལུས་རི་མས་གཡོགས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
 ཟད་བྱེད་པ་བཀག་ཅིང། དེ་ཉིད་ལས། བདེ་བའི་དེ་ཉིད་དང་ནི་བྲལ་གྱུར་
 ཅིང། །ཞེས་སོགས་གྱིས་རང་སྤེ་གོང་འོག་གི་ལུགས་མི་ལེགས་པ་དག་
 བཀག་པས་མཆོན་ཉིད་ལས་ཀྱང་འདི་ལས་ལྷག་ཅི་དབྱད། གསང་བ་གྲུབ་པ་
 ལས་ཀྱང། སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་མཐར་ཐུག་པ། །ཁམས་གསུམ་འདི་དག་ཐམས་
 ཅད་ཉིད། །ལམ་གྱི་སོ་སོར་བརྟགས་བྱས་ན། །ཕྱང་སོ་བདེན་པ་ཡོད་མ་
 ཡིན། །སྟེ་ཞིག་གིས་ནི་སོ་སོར་རྟོག་འདི་ནི་གང་ལ་བརྟག་པར་བྱ། །འབད་
 པས་དེ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན། །རི་སྲིད་བར་དུ་བརྟགས་བྱས་པ། །སོགས་གྱིས་འབད་
 རས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཡུལ་དབྱད་དགོས་པར་བཤད་ཅིང་དབྱད་ཚུལ་ཡང་
 གཏན་ཆོགས་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་གྱིས་དབྱད་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 གཅིག་དང་དུ་མ་མ་ཡིན་ཞིང། །གཅིག་དང་དུ་མིན་འང་མ་ཡིན་ལ། །བརྒྱབས་
 མེད་སྤང་བ་མེད་པ་དང། །ཞེས་སོགས་དང། གྲུབ་དབང་ཡན་ལག་མེད་པའི་
 ཐབས་ཤེས་གྲུབ་པ་ལས་ཀྱང། སྟུག་བསྐྱལ་མ་ལུས་ཟད་པའི་གོ་ཆ་བགོས་
 རས་ནི། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིས། །
 སེམས་ནི་བརྟན་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལ་འབད་དེ་དབྱད་བྱས་ལ། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་
 བདག་གི་རང་བཞིན་ཉིད་དུ་བྱ། །ཞེས་སྟུག་བསྐྱལ་ཟད་པའི་ངེས་འབྱུང་དང་
 རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་བརྟན་
 ཐོར་བྱས་ནས་དེ་རྗེས་སྟེ་འབད་པས་དབྱད་ནས་བདག་ཀྱང་སྟོང་པར་གཏན་

ལ་འབེབས་པར་བཤད་ལ། མི་རྒྱ་པོ་ཉིས་རྣམ་བཅས་རྣམ་མེད་གཉིས་དང་
 བསམ་དུ་མེད་པའི་སྒྲིངས་པ་སོགས་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པར་འདོད་པ་ལེའུ་སོ་
 སོས་བཀག་ཅིང་དེ་ཡང་ལུང་རིགས་གྱིས་རྒྱས་པར་འགོག་དགོས་པར་སྤར་
 བྲངས་པ་ལྟར་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དང་། ཡེ་ཤེས་
 གྲུབ་པ་སོགས་དང་། དེ་ཉིད་བརྩེ་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཤེས་འདོད་
 པས། །རྣམ་བཅས་མ་ཡིན་རྣམ་མེད་མིན། །སྒྲ་མའི་དག་གིས་མ་བརྒྱན་
 པའི། །དབྱ་མའང་འབྲིང་བོ་ཙམ་དུ་གནས། །ཞེས་རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་སོ་
 སོར་དབྱང་ནས་སྟོང་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་སོགས་མདོ་སྤྲུགས་གཅིག་དང་
 ཡང་བྱེད་ཅག་མི་མཐུན་ནོ། །དེས་ན་ཐོས་བསམ་དུས་དབྱང་ནས་གཏན་ལ་
 ཕབ་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་རིམ་མན་ལ་དབྱང་སྒྲོམ་གྱིས་ལྟ་བ་སྟོང་ཡང་རྫོགས་
 རིམ་ལྟན་སྒྲེས་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་མི་རུང་བའི་ཤེས་བྱེད་དོ་ཏ་སོགས་ལས་
 དང་པོ་ལ་སྤར་བ་ནི་ལྟོན་ཤིང་གི་ཆད་དེའི་སྤྱ་གྲུ་ལ་བྱས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བས་
 ད་དུང་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ཅིག་བསྟན་པར་གྱིས། མདོར་ན་འདི་དག་གི་
 གདུལ་བྱས་དེ་ལྟར་དབྱང་མི་དགོས་ན་རྒྱད་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ཏུ་
 བཤད་པ་དེ་སྤྱ་ལ་དགོས་སྟམ་དུ་བསམ་པར་གྱིས་ཤིག བྱང་པར་གཉིས་པ་
 སམ་བུ་ཏེ་ལས། སྟོང་པ་བསྒྲོམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ལ་འབྲུལ་ནས་
 མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་མི་སྒྲོམ་པ་སོགས་འདོད་པ་ཡང་
 མདོ་སྤྲུགས་ཀྱན་དང་རྒྱབ་འགལ་ཡིན་ཏེ་གདན་བཞི་དང་སམ་བུ་ཏེ་གཉིས་
 ལས། དོན་དམ་པར་རྣམ་པ་དང་རེ་དོགས་དང་འདོད་སྤྲིག་ཐོག་མཐའ་སོགས་
 སུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་མེད་ཙམ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་བསྒྲོམ་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སམ་བུ་ཏེ་ལས། རྣམ་པ་མེད་ཅིང་དོགས་པ་མེད། །
 འདོད་པ་མེད་ཅིང་སྤྲིག་པ་བྲལ། །ཐོག་གམ་ཐ་མའི་ཁྱོག་ལས་གྲོལ། །རྣམ་

མཁའ་ལྟ་བུར་མཁས་པས་སྒྲིམ། །ཞེས་དང་། དཔལ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་མགོན་
 པོས་གྲང་། དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་ཤེས་བྱས་ལ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་བསྒྲིམ། །
 ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ལས་གྲང་། དེ་ལྟར་ཤེས་མཆོག་ཐབས་དང་ནི། །
 བཅས་པར་ཡང་དག་སྒྲིམ་པ་ནི། །ཤིན་ཏུ་དག་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན། །སྦྱེ་བ་
 གཅིག་གིས་འགྲུབ་པར་འགྲུར། །ཞེས་ཐབས་དང་བཅས་པས་ཡང་དག་པའི་
 སྟོང་ཉིད་དག་ཏུ་བསྒྲིམ་ན་ཆོ་དེ་ལ་མཆོག་འགྲུབ་པར་བཤད་པས་གྲུབ་སྟོང་
 གཞན་ལས་གྲང་གསུངས་ལ། འདིས་གྲང་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ཕྱང་
 དངས་ནས་བཤད་ཅིང་། བྱང་རྒྱུ་མེས་མཁས་འགྲེལ་ལས་གྲང་། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་
 རྣམས་ཀུན་གྱི་གཞི། །གནས་མེད་སྐྱུ་མ་དང་མཚུངས་པའི། །ཞི་བ་སྲིད་པ་
 འཛོམས་བྱེད་པའི། །སྟོང་བ་ཉིད་འདི་རྟག་ཏུ་བསྒྲིམ། །ཞེས་ཐེག་གསུམ་
 སྤངས་རྟོགས་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ཆོས་གང་ཡང་རང་ངོས་ནས་མེད་གྲང་
 དེར་སྤང་བ་སྐྱུ་མ་ཆོས་དབྱིངས་དེའི་ངོ་ན་སྐྱེ་རྟོག་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་སྟོས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་སྲིད་པ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་འདི་རྟག་ཏུ་བསྒྲིམ་
 ཞེས་བཤད་ལ། མི་ཏི་པས་གྲང་དེ་ཉིད་བརྟུ་བ་ལས། དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་རོ་
 གཅིག་སྟེ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་བརྟེན་ཏེ་སྟེན་སྟེན་རྩིས་
 གྲང་། དེ་ལ་དང་པོར་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ་ཕྱང་
 གི་དོན་ངེས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིག་པ་དང་ཕྱང་
 དག་སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་ངེས་པ་དང་བའི་དོན་ལ་ངེས་པ་ཡང་ཡིད་དོན་
 བསྒྲིམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྟོང་པ་མ་
 བསྒྲིམ་པར་འདོད་དམ་བསྒྲིམ་པར་འདོད་གྲང་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱ་བར་
 བསམ་རྒྱ་མེད་པར་སེམས་ཏད་དེ་བསྒྲིམ་ན་ཅི་འདྲ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་ཐ་ཆད་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མ་རིག་པའི་བསྒྲིམ་རྒྱུ་ཡིན་ལ་དེ་མང་ཏུ་བསྒྲིམ་ན་དུང་

འགྲོར་སྐྱེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་རྩུ་པོ་རྩིས་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ལས། དེ་
 ལྟར་ཉེས་བའི་ཆོག་ས་འགྱུར་བ། །དེ་བས་རྣམ་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན། །དེས་ན་
 སེམས་མེད་དེ་ཉིད་ནི། །དེ་ནི་རབ་ཏེ་དགག་པར་བྱ། །ཤིན་ཏུ་ཚྲོངས་སྐབས་
 ཡེ་ཤེས་སྟུ། །རྣལ་འབྱོར་བ་ནི་ལ་ལ་འདོད། །ཅེས་རྣམ་པ་འཛིན་སྐྱེ་མེད་པའི་
 སེམས་དེ་ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་ཀྱན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ་རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན་ང་
 དེ་དགག་པར་བྱ་ཞེས་དམ་བཅས་ནས་སྒྲོ་ལ་རྣམ་པ་གང་ཡང་འཆར་བའམ་
 འཛིན་སྐྱེ་མེད་པའི་སྐབས་དེ་འདྲ་ཆེད་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོག་ས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 སམ་ཤེས་པར་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ལ་འདོད་ཅེས་རྒྱ་གར་དུ་ཡང་སྤར་དེ་འདྲ་བ་
 རྒྱུར་བ་སྟོགས་སྤར་བཞོན་ནས་དེ་ཉིད་ལས། ཚྲོངས་པ་བསྐྱོམ་པས་ཚྲོངས་
 པ་ནི། །ཚུལ་ངན་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ། འདིས་
 ཚྲོངས་པ་བསྐྱོམ་པས་ཞེས་མ་རིག་པ་བསྐྱོམ་པར་བསྟན་ནས་ལྷག་མས་
 འབྲས་བུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤར་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པ་གཅིག་གིས་
 འདི་འདྲའི་ཚྲོངས་པ་དེ་བསྐྱོམ་པས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གྲང་མི་
 འབྲུབ་སྟེ། ཞི་གནས་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཞི་རིམ་བཞིན་མ་
 གྲུབ་པར་དེ་འབྲུབ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམས་འཇུག་བརྒྱུད་ཀ་དགེ་བ་
 ཡིན་ལ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཚྲོངས་པ་དེ་འདྲ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཅམ་བསྐྱོམ་པས་དགེ་བ་ཡང་ཡོད་པ་མི་སྤང་དོ། །འོ་ན་སྟོམ་གསུམ་
 ལས། ལྷན་པོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆར་བསྐྱོམ་པ། །ཤལ་ཆར་དུད་འགྲོའི་རྒྱ་རུ་
 གསུངས། །མིན་ན་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ། ཡང་ན་ཉན་ཐོས་འགོག་པར་
 ལྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ལམ་སྟམ་ན་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་
 དང་མི་འགལ་ན་འདི་དག་དང་འགལ་ཡང་འདི་དག་གི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་མོད་
 གྲང་འདི་དང་མཐུན་ཏེ་ལྷན་པོ་ཞི་གནས་སོགས་མ་ཐོབ་པས་ཚྲོངས་པ་

བསྐྱོམ་པ་པལ་ཆེར་རམ་མང་ཞོས་དེ་དྲུང་འགྲོར་སྐྱེ་བ་དང་། ཞི་ལྷག་གམ་
 བསམ་གཟུགས་ཐོབ་པ་གཅིག་གིས་གཟུགས་སྣང་བཟག་ཅམ་གྱི་ནམ་
 མཁའ་བསྐྱོམ་ན་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཞི་ལྷག་སྐྱོན་མེད་གཅིག་དང་
 རྟོང་རྒྱུ་བསྐྱོམ་ན་ཉན་ཐོས་གྱི་འགོག་པར་ལྷུང་ལ་ཕྱི་མ་འདི་ནི་སྤིང་མཐར་
 སྣང་སྟེ། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་ལུང་རིགས་གཏེར་
 མཛོད་ལས། རྟོག་པ་ནང་དུ་ཁ་ཆོམ་པའི། རས་ཞི་གནས་སྐྱོན་མེད་གཅིག་
 དང་བྱང་དུ་འགྲེལ་ཏེ་བསྐྱོམ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏིང་འཛིན་སྐྱབ་
 ཚུལ་སྐྱོན་མེད་ཅམ་ཡང་སྐྱོམ་ཚུལ་དེ་ལ་མ་མཐོང་ལ་ཨིནྱ་བོ་རྩིས་རྒྱས་པར་
 བཟག་འདུག་པས་སྒོ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་བག་བྱ་བའི་གནས་སྐྱོང་དོ། །བྱང་
 པར་བཞི་བ་མདོ་སྒྲགས་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་པ་ཀུན་དོན་གཅིག་པར་འཆད་པ་ནི་མ་
 རིག་པ་ཆོན་ཆེ་རྟགས་ཡིན་ཏེ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་བྱང་མེད་གྱི་མིང་
 བརྟགས་པ་ཡིན་ལ་པར་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་པ་ལག་རྟགས་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་
 དེའི་མིང་བརྟགས་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐྱོད་དོན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་ཡིན་ཏེ། སམ་བུ་ཏུ་ལས། དེ་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ཡི། །ཕྱག་རྒྱ་
 བཞི་ནི་སྐྱར་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་བོད་དག་གིས་འདྲ་མིན་
 མང་ཡང་རྒྱུད་རྩི་རྩེ་ཐོང་བར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་དེ་ལྟར་དགོས་ཏེ། བ་མ་
 གཉིས་ཀའི་ཕྱག་རྒྱའི་དོན་འདིར་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩོམ་ཐོང་གི་
 ཞེ་བཞི་བ་ལས། ཕྱག་རྒྱའི་དབྱེ་བ་སྒྲ་ན་མེད། །ཆོས་དང་ལས་དང་དམ་ཆེག་
 དང་། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མདོར་པར་བཛོད། །ཅེས་ལས་རྒྱ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་དང་། དམ་ཆེག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞིའི་དབྱེ་བ་བསྟན་
 རས་ངོས་འཛིན་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དེ་ཉིད་ལས། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོད་ངེས་
 པ་ཡིས། །ཀུན་ནས་རྒྱས་བཏབ་ལྟ་བུར་གནས། ། ཞེས་དང་། ཆོས་རྣམས་

རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་རྒྱས་བཏབ་ནས། །ཞེས་དང་།
 དམ་ཆེག་རང་གི་ཡོན་ཏན་དངོས། །རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་བཏབ་པ། །
 སོགས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་ཆེག་ནི། །ཡོངས་དག་པ་ཡི་
 མཛད་པའི་ས། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་རང་བཞིན་མེད། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་ནི་
 བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་བཤད་ལ་དེ་
 ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེལ་བྱ་ཞབས་ཀྱིས། །ཁམས་གསུམ་ལ་བྱབ་
 པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། །འབྱུང་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་
 པའི་རང་བཞིན། །ཞེས་དང་། སྤྱི་དོན་ལྟ་བུའི་མིག་འབྱེད་ལས། ཐེག་པ་ལྷན་
 མེད་པ་འདིར་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟུན་མོ་དང་ཕྱག་རྒྱ་མའི་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པ་
 ཏུ་མ་ཞིག་འདུག་པའི་ངེས་དོན་མི་ཤེས་པར་སྒྲུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་རྣམ་མེད་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་
 ཆེན་དང་རྣམ་བཅས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་གཉིས་དུས་འཁོར་ནས་
 བཤད་པ་སོགས་དང་རྒྱུད་སྡེ་སོ་སོའི་བཤད་པ་ཤེས་དགོས། །བྱད་པར་
 གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས། །སྟོགས་བརྩུ་དག་ན་སངས་
 རྒྱས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ངེ་སྟེད་འཇུག་
 པ་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཁའི་སྟོས་རྒྱས་བཏབ་པ་དང་མཆུངས་པར་
 འབྱུང་ངོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྒྱས་བཏབ་པ་
 ཞེས་གསུངས་ལ་བཀར་བརྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་བཏབ་ཚུལ་ཡང་དེ་
 ལྟར་ཡིན་ནོ། །མདོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། །ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་རང་
 བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ། །ཞེས་པས་རྒྱས་འདེབས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་ཀྱང་ཕྱག་
 རྒྱ་ཆེན་པོའི་མིང་མ་བསྟན་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་པ་ཅམ་ལ་འབྲི་འདོད་ན་མདོ་
 གཞན་རྒྱས་ཏེ། །གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་འདི་ནའང་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་པ་མང་དུ་

བཤད་པ་བཞིན་ཤེར་མདོ་སོགས་ན་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་
 ལས། དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བསྟན་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཨ་ཞེས་བྲ་བ་ནི་
 མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱག་རྒྱའོ། །ར་ཞེས་བྲ་བ་ནི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱག་རྒྱའོ། །པ་ཞེས་བྲ་བ་ནི་དོན་
 དམ་པ་བསྟན་པའི་ཕྱག་རྒྱའོ། །ཅ་ཞེས་བྲ་བ་ནི་མིག་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱག་
 རྒྱའོ། །ན་ཞེས་བྲ་བ་ནི་མིང་དང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་
 ཕྱག་རྒྱའོ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་བཤད་དགོས་ལ། སྟོང་ཉིད་ལ་ཡུམ་གྱི་ཐ་སྟད་
 བྱས་ཀྱང་རྒྱུ་མའི་ཐ་སྟད་མིན་ལ། བྱེད་ཅག་གིས་བྱུ་བ་སྟོང་གི་ཕྱག་ཆེན་དུ་
 འདོད་པ་དང་ཕྱག་དང་རྒྱ་སོགས་སྤལ་ནས་བཤད་ཚུལ་དེ་མདོ་སྟགས་གང་
 དང་ཡང་མི་མཐུན་པའོ། །འོ་ན་འདིར་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལ་ཕྱག་ཆེན་དུ་བཤད་
 པས་དེ་དང་མཐུན་སྟམ་ན་མི་རུང་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་ལས་སྦྱིན་པ་
 བཤད་ཆད་མིང་མཐུན་ཡང་བྱང་སེམས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱིན་པར་བཤད་པ་
 དང་མི་མཐུན་པ་བཞིན་ནོ། །བྱེད་པར་ལྟ་བུ་འབྲས་བུའི་ཆེ་སྟོ་དང་ཕྱང་
 སོགས་གཏན་མེད་དུ་འགོ་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་དང་ཕྱང་
 འདས་ཐོབ་མཁན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོན་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་རྫོགས་
 གྱི་སྦྱོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡན་ལག་བདུན་དང་དབང་ཕྱག་བརྒྱད་ལྟན་
 གྱི་རྒྱལ་བ་ཡོད་པ་བྱུ་བ་སྟོང་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་
 ཉིད་བསྟོམས་པས་བྱོད་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ལྟར་སེམས་ཀྱང་ཟད་མི་འགོ་བར་དེ་མ་
 ཟད་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་ཟད་པར་མི་བྱེད་དེ། སེམས་དང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་
 ཆགས་སོགས་འབྲལ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་སེམས་ལ་གནས་ཀྱང་
 རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་དེས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཞེས་
 མདོ་དུ་མར་ཡང་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ས་

བོན་གྱུར་པ་ཁམས་དེ་ཉིད། ། ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་འདོད། ། རིམ་གྱིས་
 སྦྱངས་པར་གྱུར་པ་ལས། ། སངས་རྒྱུ་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར། ། ཞེས་ས་
 བོན་རིམ་གྱིས་སྦྱངས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བསྟན་ནས། ། སྦྱོང་བྱེད་ཀྱང་།
 དེ་ཉིད་ལས། ། མི་རྟག་སྟག་བསྐལ་སྦྱང་པ་ཞེས། ། བྱ་བ་གསུམ་པོ་སེམས་
 སྦྱང་བྱེད། ། མཆོག་ཏུ་སེམས་ནི་སྦྱང་བྱེད་པའི། ། ཆོས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་
 ཡིན། ། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། ། ཇི་ལྟར་མི་ཡིས་དག་པའི་གོས། ། ལྷ་ཆོགས་
 ཇི་མས་ཇི་མ་ཅན། ། ཇི་ལྟར་མི་ཡི་ནང་བརྟག་ན། ། ཇི་མ་འཆོག་འགྱུར་གོས་
 མིན་ལྟར། ། དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ཇི་
 མ་ཅན། ། ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་ཉོན་མོངས་སྟེག་ ། དེ་ཉིད་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་དང་། ། སྦྱང་པ་ཉིད་ནི་སྦྱོན་པའི་མདོ། ། རྒྱལ་བས་ཇི་སྟེད་གསུངས་པ་
 བཤད་། ། དེ་དག་ཀུན་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྟེག་ ། ཁམས་དེ་ཉམས་པར་བྱེད་མ་
 ཡིན། ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། ། འོ་ན་མདོ་རྒྱད་ལྔ་འགྱུར་གྱིས་འགྱུར་
 དུ་མ་ལས་སྒྲོ་བད་ཆོས་བད་ལ། ། བསྐྱུགས་པ་དེའི་དོན་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། དེ་
 བོན་ཇི་མ་སེམས་ཀྱི་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། ། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་
 བ་དང་དོན་དམ་པར་སྲིད་ཞི་རོ་གཅིག་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་དོན་དང་གཅིག་ཡིན་
 ཏེ། ། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་དོན་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ། ད་གདོད་དེ་དང་བལ་བ་དང་
 རྒྱུ་འཆི་དང་འཁོར་འདས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཀུན་བད་པ་སྦྱང་འདས་ལྟ་བུར་གདོད་
 བས་གནས་པའི་ཕྱིར་ན་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱང་འདས་དང་། ། རང་བཞིན་གྱིས་དེ་
 ལྟར་ཇི་མ་དང་བལ་བས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དང་། ། དེའི་འཁོར་
 བ་དང་དེ་སྦྱངས་པའི་ཆ་གང་ཡང་མེད་པས་སྲིད་ཞི་རོ་མཉམ་སོགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ། མདོ་ཡབ་སྐུས་མཇུག་པ་ལས། ། ཆོས་གང་ལ་རང་བཞིན་མ་
 མཆིས་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མ་མཆིས་བཤོ། ། དངོས་པོ་མཆིས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་

སྲུ་མ་གྲུབ་པའོ། །གང་ཡོངས་སྲུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ནི་མི་སྐྱེ་བའོ། །གང་མི་སྐྱེ་བ་
 དེ་ནི་མི་འགག་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་ན། །གཞིན་ནས་ཞི་ཞིང་མ་སྐྱེས་དང་། །རང་བཞིན་སྲུ་
 ངན་འདས་པ་ཞེས། །མགོན་པོ་བྱེད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་བཤད། །ཅེས་དང་།
 བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་བསྟོན་པ་ལས། གདོད་མ་ཉིད་ནས་མཉམ་གྱུར་
 པ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱང་སྲུ་ངན་འདས། །ཡང་དག་པར་ནི་མ་སྐྱེས་
 ལགས། །དེ་སྤྱད་ཆོས་རྣམས་བྱེད་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་ཟླ་མ་
 དང་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་སོགས་དུ་མས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །ཀུན་མཁྱེན་རྫོན་དང་
 པ་ཆེན་པོས་སྤྱིང་པོའི་མདོ་བརྩུ་དང་རྒྱུད་ཟླ་མ་དང་དུས་འཁོར་དགོངས་པར་
 བྱས་ནས་གཟུགས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་དབྱང་ཆེ་གཟུགས་གཟུགས་
 ཀྱིས་སྟོང་པ་རང་སྟོང་དང་དེ་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་ཆད་སྟོང་ཡིན་ལ་
 དེས་ན་ཆོས་གང་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་སྟོང་ཡང་དེ་དང་འབྲ་བས་སྟོང་
 ཚུལ་གཞིན་འཇོམས་ལྟར་ཡོངས་གྲུབ་ནི་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་གཉིས་
 མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱི་སྟོང་པ་དེ་དུས་འཁོར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྟན་
 ཀྱི་སྟོང་པར་འདོད་ལ། བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་མདོའི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཆོན་དཔེ་གསལ་ཇོགས་ཀྱི་སྐུ་ཏྲག་བརྟན་ཐེར་
 ཟུག་ངོ་བོ་ནི་བྲལ་དང་གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་དང་སྤྱགས་ཟག་མེད་ཡེ་
 ཤེས་སྟོབས་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ཅིང་དོན་དམ་བདེན་
 པ་དང་སྐྱོ་བྱུང་ནི་མས་བརྟམ་སྟེ་གནས་ཞེས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཆོ་དང་འབྲམ་
 མཆན་སོགས་ལས་བཤད་ལ། དེ་དང་ཆ་འབྲ་བ་ཆེན་པོ་ལྷག་མཆོག་གིས་
 ཀུན་རྫོབ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་རྟོག་ངོ་ཅམ་དུ་ཐ་སྤྱད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་དང་
 དོན་དམ་བདེན་གྲུབ་རྫོན་དང་པ་ལྟ་བུ་གང་ལའང་མ་སྟོས་པའི་རྣམས་ཡོད་དང་

སྒོམ་དུས་སྟག་ཆང་པའི་གྲུབ་མཐར་འབྱུང་ནས་གང་ལ་མི་སེམས་མི་གནས་
 པའི་སྒོམ་བྲལ་སྒོམ་པ་ཡིན་ཞེས་དབྱུ་མ་རྣམ་དེས་སྲུ་བཤད་ལ། གཞན་ཡང་
 ཀུན་བདུས་དང་པར་རྟེན་ཅ་རྟེན་སོགས་དང་ཉི་ཤུ་བ་སྲུམ་ཅུ་བ་སོགས་གྲིས་
 བཤད་པ་ཅོལ་བ་རྒྱ་བོད་སྲུ་དང་མི་བསྟུན་རེ་གྲིས་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་ན་རྗེ་
 རིན་པོ་ཆའི་ལུགས་ལ་དགག་ཁུལ་གྲིས་བཅོལ་པར་བྱས་སྟངས། ཆེན་པོ་གོ་
 བོས་ཀྱང་འབྲུག་རྟེན་ཏུ་ལུང་རིགས་བྲལ་བའི་དགག་པ་དང་ཆང་གྲུ་བའི་སྲུ་
 བོ་ལྟ་བུ་གྲིས་པ་བལྟས་ན་སྟུན་པོ་དང་སྟོན་པའང་སྟམ་པ་གྲིས་སྟངས་བ་འདི་
 དག་ནི་ལུང་རིགས་སྟུ་བའི་དབང་ལྷག་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་
 དགའ་བའི་སྒོ་གྲོས་དང་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོ་ལ་ནང་བུན་ཅུད་པའི་དོན་གྱི་
 པཎ་ཆེན་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཡབ་སྲས་དང་བཅས་པས་ལུང་
 རིགས་གྲིས་དགག་གཞག་འཕགས་ལུལ་པཎ་ཆེན་ལྟ་བུ་བྱས་ནས་སྟུ་དན་ཉི་
 འོད་དང་ལྷད་པའི་ལུན་པ་ལྟར་བྱས་ལ་ཆེན་པོ་གོ་ལྟག་གཉིས་ཀས་རྗེའི་ཅ་
 ལུང་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་སོགས་ལ་དགག་པ་ཐན་བུན་གྱི་ལན་སྟུ་
 བའི་དབང་ལྷག་འཇམ་མགོན་མཆོངས་མེད་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་
 དཔལ་རྣམ་དཔྱོད་མཆོག་གི་སྟེས་སྟོམ་གསུམ་རྣམ་བཞག་ཏུ་སྟོམ་གསུམ་
 རབ་དབྱེ་ཚུན་ཆད་ལ་བརྟག་དབྱད་མཛད་འབྲུག་པས་དེ་དག་ལ་དགག་པ་
 འདིར་མི་སྟོ་ལ། ཀམ་མི་བསྟོད་དོ་རྗེས་པར་འབྲུག་གི་བཤད་པ་དང་འབྲི་
 གྲུང་དགོངས་གཅིག་གི་རྟེན་སོགས་ལས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དགག་སྟུས་འགའ་
 མཛད་ཀྱང་གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཆབ་ཞོག་དང་གསུང་མགྲུར་ལས་བཤད་
 ཅིང་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ལུགས་མཆོག་ཏུ་ཡང་ཡང་སྟོན་མེད་པར་གསུངས་པའི་
 འདིར་དགག་མི་དགོས་རྗེ་བཙུན་པ་དང་པཎ་ཆེན་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཀར་ལན་
 རེ་བྱས་སོ། །རྫོན་པའི་འདོད་པ་དེ་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྗེ་བཙུན་རེད་

མདའ་བ་དང་གནས་སྡིང་བ་དང་ཡར་འབྲོག་པ་སོགས་དུ་མས་བཀག་པའི་
 གཞན་རྣམས་གྲགས་ཆེ་ལ་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རེད་མདའི་རྒྱུད་སྒྲུབ་དཀའ་འགྲེལ་
 དགོངས་ཐབ་སྣང་བར། གང་དག་ཆེ་འདྲིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་
 ཞུགས་སུ་ཐེན་ཀྱང་སྡོན་ལན་གཅིག་མིན་པར་སུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་གོམས་
 པར་བྱས་པས། དུག་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྒྲ་ཅིའི་བྱི་ཆོར་བ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་
 པ་ཙམ་ཀྱིས་སེམས་ཁོང་ནས་འབྱུག་པ་དག་ན་རེ། ཁམས་བདེ་བར་
 གཤེགས་པའི་སྡིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལས་ལོགས་སུ་
 རོན་དམ་པར་བྱུབ་པ་རྟག་པ་དང་གཙང་བ་དང་བདེ་བ་སོགས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
 བྱེན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་ཆས་སུ་ལྟན་པ་ཡི་
 ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུབ་པར་གནས་སོ། ། ཞེས་
 ཟེར་འདི་ནི་སུ་སྟེགས་གངས་ཅན་པ་དང་། སྟོད་པ་པ་དང་གསང་བ་པ་དག་
 སྟོང་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་བྱུབ་པར་འདོད་པ་
 དང་སུ་སྟེགས་བྱུབ་འཇུག་པ་དག་བྱུབ་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་དབང་ཕྱག་ལྟ་བུ་
 རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལུས་ཅན་མིན་པ་དང་། བརྟན་གཡོ་ཐམས་
 ཅད་ལ་གདོད་མ་ནས་བྱུབ་པར་འདོད་པ་དང་། རིག་བྱེད་གསང་མཐའ་སྒྲ་བ་
 དག་བྱང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཉི་མའི་མདོག་ཅན་ཞེས་ཀྱང་བྱ། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་
 ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཆངས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། གདོད་མ་ནས་རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུབ་པ་གང་གིས་རྣལ་འབྱོར་པས་རྣལ་
 འབྱོར་སྒོམ་སྟེ་ལྟའི་མིག་གིས་དེ་ཉིད་མདོན་སུམ་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ཐར་བ་
 ཐོབ་པར་འདོད་པ་དག་གི་ལུགས་ཡིན་ཀྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་
 པའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་པ་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་པ་ནི་སྡོན་ཆད་
 རྒྱ་བོད་བལ་གསུམ་གང་དུ་ཡང་བྱུང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། མཇུག་ཏུ་ཡང་

དེ་ཉིད་ལས། ཐེར་བྱག་རྣམ་པར་ལྟ་བུའི་མངོན་ཞེན་ཅན། །སྟོང་ཉིད་དངོས་
 པོའི་སྟོ་ཅན་སོ་སྟེ་དེ། །ནས། ལྟ་བུ་དཔལ་པོའི་ཐད་ལ་མངོན་ཞེན་ཅན། །
 ཏྲག་ཆད་མཐར་ལྟའི་ཕ་སྐད་ཆེར་སྟོགས་པ། །དེ་དག་དུར་སྟེག་ཀྱལ་མཆོན་
 འཆང་ན་ཡང་། །ཐུབ་པའི་བསྟན་ལ་སྟེ་སྟེགས་ཐན་སྟེལ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་
 གྱིས་སྐད་པར་བྱས་སོ། །བདེར་གཤེགས་སྟོང་པོའི་མདོའི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་
 བཟུང་ན་སྟེ་སྟེགས་པའི་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་འདི་བཙུམ་ལྟར་འདས་གྱིས་
 དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལང་གཤེགས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་
 གསུངས་པ་དེ་བཙུམ་ལྟར་འདས་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་རྣམ་
 པར་དག་པས་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་མཆོན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་
 དང་ལྟར་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་མཆིས་པར་བརྟེན་དེ།
 ཞེས་པ་ནས། ཏྲག་པ་བརྟན་པ་ཐེར་བྱག་པ་ནི་བརྟེན་ན། བཙུམ་ལྟར་འདས་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་སྟེ་བ་འདི་ནི་སྟེ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྟེ་
 བ་དང་ངེ་ལྟར་འདྲ་བ་མ་ལགས། ཞེས་སོགས་གྱིས་ངེས་པའི་ལན་དུ།
 དགོངས་གཞི་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། དགོས་པ་སྟེ་སྟེགས་
 པའི་ལྟ་བུ་ལ་ཞེན་པ་ཁ་ངང་བའི་ཆེད་དང་གྱིས་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་སྟེག་པ་
 སྐངས་པའི་ཆེད་དུ་ཆོག་གིས་སྟེ་སྟེགས་པ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན། དངོས་ལ་
 གཞོད་བྱེད་སྟེ་སྟེགས་པ་ལྟར་འགྱུར་ན། མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཀྱལ་
 སྟེ་སྟེགས་ཀྱིས་ཆོག་ཟེན་ལྟར་གྱི་བདག་གམ་གང་ཟག་ཏུ་ཞེ་ན་མི་རུང་བར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཡང་དག་
 པའི་མཐའ་དང་སྟེ་དན་ལས་འདས་པ་དང་མ་སྟེས་པ་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་
 དང་སྟོན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གི་དོན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་བསྟན་པ་བྱས་ནས་ཞེས་དང་། དགོས་པ་ནི། དེ་ཉིད་

ལས། གྲིས་པ་རྣམས་བདག་མེད་ལས་འཛིགས་པར་འགྱུར་བའི་གནས་
 སྤངས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲོད་པོའི་སློབ་སྟུན་པ། ཞེས་དང་།
 སློབ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྲིས་མུ་སྟེགས་བྱེད་
 བདག་ཏུ་སློབ་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དང་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྤྲོད་པོ་བསྟུན་ནས། ཞེས་དང་། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ནི། དེ་
 ཉིད་ལས། སློབ་གྲོས་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྲིས་བདག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དབྱིག་གཉིན་གྲིས་མཛད་པར་གྲགས་པ་ཡུམ་
 གསུམ་གཞོན་འཛོམས་ལས། དེ་ལ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་གྱི་མིག་གོ། །
 མིག་གིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་བཏགས་དང་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་མིག་གིས་
 སོ། །སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྲལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆེག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ན་བ་ན་
 བས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་མིག་གིས་
 ཡོངས་བྱུབ་སྟོང་གཞི་བྱས་ནས་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་གཉིས་གྲིས་སྟོང་
 བར་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ལིན་དུ་མི་འཐད་དེ། དེའི་སྟོང་གཞི་
 དང་སྟོང་ཆུལ་ཐམས་ཅད་དབྱ་སེམས་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དག་དང་མི་མཐུན་
 ལ་གྲངས་ཅན་གྱི་སྟོང་ཆུལ་ཡིན་པས་སྟོང་ཆུལ་ཐལ་ལ་ལམ་སྟུག་ཤོས་ཡིན་
 བར་སྟོན་པས་གསུངས་ལ་མཁས་པ་དུ་མས་ཀྱང་སྤྲད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལང་
 གཤེགས་ལས། སློབ་གྲོས་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་གཅིག་སྟོང་པ་འདི་ནི་ཐམས་
 ཅད་པའི་ཐ་ཆད་ཡིན་པས་དེ་ནི་ཁྱོད་གྲིས་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དབྱས་
 མཐའ་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། གཙུག་ལག་ཁང་དགེ་སློང་ལ་སོགས་པས་
 སྟོང་པ་ལྟར་མིན་གྱི་ཐག་པ་སྦྱལ་གྲིས་སྟོང་པ་ལྟར་ཡིན་པར་གསུང་པ་དང་།
 དབྱ་མ་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་གཅིག་གིས་གཅིག་སྟོང་པ་

ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོའི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ་རྒྱས་པར་རྗེ་
 ཡབ་སྲས་གྱི་གསུང་རབ་རྒྱད་ལྔ་མའི་རྒྱུ་སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་
 ཐང་སག་པ་སོགས་ཀྱིས་ལམ་རིམ་ལས་དགག་བྱ་བྱུང་ཆེས་པ་བཀག་པའི་
 སྐབས་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མ་གྱུབ་ཅེས་དོན་དམ་གྱི་བྱང་
 པར་སྟོར་བ་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་ཏེ། དེ་མི་འཐད་པར་བཤད་པ་ཐ་སྙད་དུ་
 ཡང་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་ལ་ལས་དོན་
 དམ་བདེན་པ་ཡོད་ན་རིགས་ཤེས་གྱི་རྟེན་དོན་དང་། དེ་ཡིན་ན་དབྱང་བཟོད་
 དུ་འགྱུར་སྟམ་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱར་མི་འདོད་པ་དང་། ཡང་ཐང་
 སག་པའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་གིས་རྟོག་དོར་ཡོད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་
 དོན་གཅིག་པར་བསམས་ནས་བདེན་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཀྱང་དེས་ཡོད་
 གོ་མི་ཆོད་པས་ཡོད་པར་མི་འདོད་པ་དག་སྤྱིར་དབུ་མའི་ལུགས་དང་བྱང་
 པར་དུ་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བའི་སྒྲ་བའི་ལུགས་མིན་ཏེ་ཆད་མཐར་
 ལྷུང་བའི་བྱིར་དང་། བྱིད་ཅག་གིས་ལྟ་རན་ཐམས་ཅད་འགོག་བྱེད་རྟེན་བྱང་
 ཡང་བཀག་ལ་སྤྱོད་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དེ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་
 ཤེས་ལས། གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །
 གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་
 དང་། ཅོད་བརློག་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་སྟོང་ཉིད་འདི་སྲིད་པ། །དེ་ལ་དོན་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་སྲིད། །གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་སྲིད་པ། །དེ་ལ་ཅི་ཡང་མི་སྲིད་
 དོ། །གང་ཞིག་སྟོང་དང་རྟེན་བྱང་དང་། །དབུ་མའི་ལམ་དུ་དོན་གཅིག་པར། །
 ཞེས་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། གང་དག་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་
 རྣམས། །ཆུ་ཡི་སྒྲ་བ་ལྟ་བུར་ནི། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ལོག་མིན་པར། །འདོད་

བ་དེ་དག་ལྟས་མི་འཕྲོག་ །ཅེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། ཁོ་ཐོ་ཅག་ནི་
 མེད་པ་བ་མིན་ཏེ་ཁོ་ཐོ་ཅག་ནི་ཡོད་པ་མེད་པ་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་པ་བཀག་ནས་
 གཉིས་སུ་མེད་པའི་ལམ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་བྱིར་དུ་འགོ་བ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ཐོ་ཅག་ནི་ལས་དང་བྱེད་པ་ཐོ་དང་འབྲས་བུ་ལ་
 སོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲིབ་པ་ཡང་མིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་འདི་དག་རང་བཞིན་
 མེད་དོ། །ཞེས་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། འདི་དག་མི་འཐད་ཚུལ་དང་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་དང་རྗེས་འབྲང་ཆེན་
 ཐོ་དག་གི་ལུགས་མིན་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་ལམ་རིམ་གཉིས་དང་། སྐལ་
 བཟང་མིག་འབྱེད་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ལ་བ་ཆབ་ལོ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་
 བཞེད་པ་གཏན་མིན་ཏེ། དགོ་བཤེས་ཤར་བའི་བྱིས་ལན་ཏུ་གཞི་ལ་བདེན་
 གཉིས་དང་ལམ་ལ་ཆོགས་གཉིས་དང་ཐབས་ཤེས་གཉིས་དང་འབྲས་བུ་ལ་
 སྒྲིབ་གཉིས་དགོས་པར་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བྱང་བཙོན་
 དང་གངས་གཉན་གངས་རྒྱ་དམར་སོགས་དབུ་མ་ཅ་འགྲེལ་ལ་ཕྱོགས་
 རྒྱགས་བྱེད་པ་དག་ན་རེ། ཅོད་བརྒྱུག་ལས། གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅས་འགའ་
 ཡོད། །དེས་ན་ང་ལ་སྒྲིན་དེ་ཡོད། །ང་ལ་དམ་བཅས་མེད་པས་ན། །ང་ནི་སྒྲིན་
 མེད་ཁོ་ན་ཡིན། ། །ཞེས་གསུངས་པས་དབུ་མ་བ་ལ་རང་ཕྱོགས་ཁས་སྦྱངས་
 རྒྱའི་ལྟ་བ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་ཡང་
 མེད་ལ་གཞན་གཅིག་ཏུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ནང་འགལ་ཐལ་
 འགྱུར་གྱིས་འགོག་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲིབ་ཚུལ་ཆོག་གསལ་གྱི་བཤད་པ་མང་པོ་
 དང་དབུ་མའི་སྟོང་ཐུན་དག་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་དག་དང་བར་སྐབས་
 ཀྱི་རང་ལུགས་མེད་པར་འདོད་པ་ལམ་རིམ་ལས་བཤད་པ་ཆད་གྲུབ་མེད་
 བར་འདོད་པ་ཡང་། ལམ་རིམ་ལས་བཤད་པ་རྣམས་དང་། རྟོག་གོ་ཐོ་བ་ཅ་

འགེལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་མའི་མིང་དོན་སོགས་གང་ཡང་མི་འཐད་པར་
 འདོད་པ་སོགས་ཀྱང་དབྱུ་མ་པར་མི་རུང་སྟེ། མཐར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་
 དག་མི་འཐད་དེ། དབྱུ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་མེད་ན་ཁྱིད་ཀྱི་དེ་དབྱུ་མ་པའི་
 ལུགས་མིན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུགས་སུ་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་
 མི་འདོད་ལ་དམ་བཅའ་བཞི་བཞག་ནས་དེ་སྐྱབ་པར་བཤད་པས་དམ་བཅའ་
 མེད་པའང་མི་འཐད་ལ་དམ་བཅའ་དང་ཁས་ལེན་མེད་དགོས་པ་ལ་ཁས་ལེན་
 དང་འདོད་ཚུལ་ཆེས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅོད་བརློག་ལས། ཐ་སྙད་
 ཁས་ནི་མ་སྤང་བར། །དེད་ཅག་འཆད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་དུག་ཅུ་བ་
 ལས། དེ་བཞིན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །སྐྱུ་མ་བྱས་ལྟའི་འགོག་པ་
 བཞེད། །ཅེས་དང་། གང་དག་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས། །ཆུ་ཡི་ཆེ་བ་ལྟ་
 བྱར་ནི། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ལོག་མིན་པ། །འདོད་པ་དེ་དག་ལྟས་མི་
 འཕྲོག་ །ཅེས་དང་། འཇིག་རྟེན་འདས་བསྟོད་ལས། གང་དག་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་
 རྣམས། །དེ་མེད་པར་ནི་ཡོད་མིན་པས། །གཟུགས་བརྒྱན་ཉིད་དང་མཚུངས་
 པ་རུ། །གསལ་བར་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་འདོད། །ཅེས་དང་། ཆོར་བ་དེ་ཡང་རང་
 བཞིན་གྱིས། །ཡོད་པ་མིན་པར་ཁྱིད་ཀྱིས་བཞེད། ། ཅེས་དང་། བན་ཚུན་
 ལྟས་པ་ཅན་ཉིད་དུ། །གྲུབ་པར་ཁྱིད་ཀྱིས་བཞེད་པ་ལགས། །མ་ཞིག་ལས་
 མིན་མི་ལམ་དང་། །འདྲ་བའི་སྐྱེ་བ་ཁྱིད་ཉིད་བཞེད། །ཅེས་དང་། རྟེན་ཅིང་
 འགེལ་བར་གང་འབྱུང་བ། །དེ་ཉིད་ཁྱིད་ནི་སྟོན་པར་བཞེད། །ཅེས་དང་།
 འདུག་འགེལ་ལས། མཁས་པ་དག་གིས་སྟོགས་འདི་ནི་སྟོན་མེད་ཅིང་པན་
 ཡོན་དང་བཅས་པའོ་སྟུམ་དུ་བསམས་ཏེ་གདོན་མི་ཐ་བར་ཁས་སྤངས་པར་
 བྱའོ། །ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སྟོགས་ལ་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཆད་པར་ཐལ་བར་མི་
 འགྱུར་ལ་པ་རོལ་པས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཁས་སྤང་པར་བྱ་བར་འོས་པ་ཡིན་ནོ་

ཞེས་དང་། ཚིགས་གསལ་ལས། རྒྱུན་ཉིད་འདི་བ་ཅམ་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཁས་
 ལེན་གྱི་ཕྱོགས་བཞི་ཁས་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་
 རྒྱག་ཏུ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟ་སྟེ་པན་ཚུན་སྟོས་པ་དག་རང་བཞིན་
 གྱིས་མི་སྐྱེ་མི་འགག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྟེ།
 འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་དང་། རྩ་བུ་ལི་
 ཏ་ལས། འདི་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་བཞེད་པ།
 ཞེས་དང་། རྒྱག་ཏུ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས། འགྲོ་བ་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་སྤྲང་ཞེས་གང་
 གསུངས་པ་དེ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་ཐེ་ཚོམ་སྤངས་ཏེ་མོས་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་དང་། གང་ཞིག་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ་
 སྟམ་དུ་དགོངས་སོ། །འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་ལྟར་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ། །
 ཞེས་དང་། དགོན་བཅེགས་གྱི་ལེའུ་དང་པོ་སྤྲོམ་པ་གསུམ་ལྡན་པ་ལས།
 གང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་གྲགས་པ་དེ་ང་ཡང་ཡོད་པར་སྤྲོ། །གང་འཇིག་
 རྟེན་ལ་མེད་པར་གྲགས་པ་དེ་ང་ཡང་མེད་པར་སྤྲོ། །ཞེས་སོགས་དང་། འདི་
 ཞེས་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་བྱ་བུ་ལི་ཏ་ལས་རི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་
 གྱང་ནས། དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ཆེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྣད་བྱ་བ་དེའི་ཆེ་ན་གང་
 འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་གྲགས་པ་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་
 གསུངས་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ངན་
 སྐད་མ་དབྱངས་ཞིག །

གཉིས་པ་འགལ་འདྲའི་ཕྱང་པོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ་བསྟན་བཤད་
 འཁྱུལ་རྒྱ་ངོས་བཟུང་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཁྱད་པར་སྤྲོ་བའི་ལུགས་རྫོམ་
 ཀུན་མཁྱེན་ལ། ཀུན་ཏུ་དགར་འཇིན་ཁྱོད་ལ་འགལ་འཁྱུལ་མང་། ། ཞེས་
 སྤྲོས་ཏེ། འདིར་སྤྲོ་བྱེ་ཉེས་སྤྲོ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་སྟག་ལོ་ནི་

མ་རིག་པའི་བརྗེད་བྱེད་ཀྱི་གདོན་གྱིས་ཟིན་ནས་བརྒྱབ་བརྗོལ་སྒྲ་ཆོགས་
 སྒྲ་འདུག་པར་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡུམ་ཆེན་མོའི་རིག་སྤྱུགས་ནོན་པོས་
 བརྒྱུག་པར་བྱའོ། །འདིས་ནི་ཆེ་བའི་ཕྱགས་འཆད་པར་རྣོ་ཡང་ཆེ་བའི་
 བྱད་ཆོས་བརྒྱད་དང་ཆོད་མ་བཞི་སོགས་གསལ་བར་བཤད་པའི་རྒྱ་ཆེར་
 འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་དངས་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྗེ་བཙུན་བཙུང་
 ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ཕྱགས་ལས་མི་འདའ་བར་ཤེས་ནས་དེ་དག་མི་འབྲེན་པར་
 བྱང་རྒྱུ་མེས་འགྲེལ་དང་ཆོས་དབྱིངས་བརྟུན་པའི་ཕྱང་ཐོར་ཅམ་གྱིས་
 རྣམས་བཤད་ལ། ལམ་རིམ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེར་ཕྱང་རིགས་གཉིས་ཀས་
 བཀག་པའི་ཐང་སག་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱགས་དེ་བསྐྱར་ནས་ལམ་རིམ་སོགས་
 ཀྱི་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་དོན་དང་རིགས་པ་ལ་ལན་མི་ཐེབས་པས་མ་མཐོང་
 བ་ལྟར་བྱས་ནས་རྒྱུར་འགལ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཅ་བར་རམ་མདོག་བྱས་ཀྱང་
 འགྲེལ་བར་འགལ་བ་འདི་དང་འདི་ཁས་མ་སྦྱངས་ཞེས་རྟེན་རྗེས་ཀྱིས་ལག་
 རྗེས་བཞིན་རང་ཆོག་ཕྱི་མས་སྤྲ་མ་སྤྲ་ཕྱང་སྤྲ་ལ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་
 དང་དུས་འཁོར་སྤྱི་དོན་སོགས་དུ་མར་ཀུན་མཁྱེན་མེད་པར་སྤྲས་ཤིང་། དེ་
 འདོད་མཁན་ཀྱི་རྒྱ་བོད་ལ་ཀུན་ཏུ་དག་ལྟར་འཛིན་པ་ལ་རྒྱད་ཕྱེད་དོན་
 བསྐྱད་རྒྱུ་སོགས་གྱིས་ན་ཆེས་མང་ལ་གྲུབ་མཐའ་གཅིག་ཕྱུ་འདི་ལའང་
 སྤྲར་ལྟར་མང་མོད་ད་དུང་ཡང་འགལ་བ་ཆེ་བ་འདི་ཅམ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའོ། །
 གཉིས་པ་ལ་ཉེར་བདུན་ལས་དང་པོ་ནི། **ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཡང་རི་སྟེན་མི་**
མཁྱེན་འགལ། ། ཞེས་སྤྲས་ཏེ། འདིར་དེའི་གྲུབ་ཤིག་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་
 པ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རི་སྟེན་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 བྱེད་པ་འདི་འགལ་འདུ་ཀུན་ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལྟ་ཞོག་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཡང་འཛོག་བྱེད་མེད་

བར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་རི་སྟོད་པ་གཅིག་གྱང་མི་མཁྱེན་པར་འདོད་པ་དང་།
 འབྲུག་པ་ལས། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། །མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་
 ཅན་དུ་འདོད། །གཞན་ནི་ཉི་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས། །མངོན་གསུམ་ཞེས་བྱར་མི་
 འདོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་འདོད་པ་གཉིས་དངོས་སུ་
 འགལ་བ་སྐྱེན་པོས་གྱང་ཤེས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། འབྲུག་པའི་དེ་རི་ལྟ་བུའི་དབང་
 དུ་བྱས་ཐེར་བ་ནི་དེ་བས་ཆེས་ཡིན་དུ་འགལ་ཞིང་སྐྱེན་པར་བསྟན་ཏེ། འདི་
 རྟེན་མོང་ལ་མ་ཆུང་གཅིག་བྱང་ན་དེ་འགོབས་འདོད་ནས་ལྷགས་པ་གཞན་
 དང་གཞན་བཅད་པས་མ་མང་དུ་དང་ཆེར་བྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཁྱོད་ཀྱི་བྱམ་པའི་གནས་ལུགས་ཡིན་ན་ཀ་བ་སོགས་ཀྱི་དེ་མིན་པར་འབྱུང་
 ཟུབ་དགོས་ཐེར་ཞིང་ཆོས་ཀུན་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཁྲབ་མཉམ་བྱས་པ་དང་
 དངོས་སུ་འགལ་ཏེ། དེས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གནས་ལུགས་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། གལ་ཏེ་
 དངོས་འགལ་ཆེ་ཡང་གནས་ལུགས་མངོན་གྱུར་གཅིག་ཆར་མི་འདོད་ཅེ་ན་
 ཞེ་མ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེས་ཆེས་མང་དུ་སོང་། འོ་ན་མདོ་ལས། གང་གིས་
 དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀུན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་
 མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །འཁོར་གསུམ་མོ། །གཞན་ཡང་།
 འབྲུག་པའི་ཕྱང་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་གྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མར་
 སོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་བྱང་སེམས་མན་ཆད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་རི་ལྟ་རི་
 སྟོད་ཉི་ཆེ་བ་སྟེ་ཕྱོགས་རེ་འཇལ་བྱེད་ཡིན་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་
 སུམ་ཆད་མར་སོང་བར་མི་འདོད་ཅེས་པ་ཡིན་ལ་དོན་འདི་ནི་ཐལ་རང་པཎ་
 གྲུབ་ཐམས་ཅད་དང་རྒྱལ་བའི་ཐབ་དོན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲུལ་

བྲལ་ཡིན་ཏེ། འབྲུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། དེར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་
 རྒྱ་བ་ན་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། རི་
 ལྟར་སྟོད་ཀྱི་མཁའ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དེ་ལྟར། ཞེས་པ་ནས། བཙུག་ལྷན་འདས་
 ཀྱི་མཁྱེན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
 བརྟེན་སོ། ། ཞེས་དང་། བདེན་གཉིས་ལས་ཀྱང་། མཁྱེན་པའི་སྐད་ཅིག་
 གཅིག་གིས་ཀྱང་། །ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་ཁྲབ་ཅན། །ཞེས་དང་།
 གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཁྲུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་འདི་ནི་བདག་དང་དེ་བཞིན་
 གཞན་དག་གིས་སྟོན་ཀྱི་མཐའ་ནི་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དག ཐོགས་པ་མེད་པ་
 འཛིག་རྟེན་སྟོན་མའི་བླ། །སྐུ་རུ་ར་ལྷ་ལྷག་མཐའ་བཞག་པ་བཞིན། །ཞེས་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པར་མདོ་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། ལག་
 མཐའ་སྐུ་རུ་འབྱུང་ལྷ་བཞུགས་པ་བཞིན། །མ་འོངས་པ་ན་གང་ལ་མཆོད་འབྱུར་
 བ། །སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་དག་ནི་ཐག་སྟོང་དང་། །དེ་ལས་ལྷག་པ་གསུམ་གྱི་
 སྟོད་ཤེས། །ཞེས་དང་། འཆི་འཕོ་མཁྱེན་སྟོབས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་།
 འཛིག་རྟེན་ཁམས་མ་ལུས་པའི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་
 མཐས་གཏུགས་པ། ལས་ཤིན་དུ་སྣ་ཆོགས་པས་བཅོས་སྦྱར་བ་གང་དག་
 ཡིན་པ་དེ་དག་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ལྟན་ཀྱིས་
 གྲུབ་པར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་ལ། ཞེས་དང་། བསྐྱབ་བཏུས་
 སུ་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་ཡང་ཡང་བྱངས་པའི་མདོ་དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས།
 དེགས་ཀྱི་བྱ་གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པ་སོ་སོར་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་རྗེས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་བསམ་པ་སྣ་ཆོགས་བྱེས་སུ་སེམས་ལ་
 སོ་སོ་ན་ལས་སྣ་ཆོགས་བྱེད་ན་ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་

བས་དུས་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་
 ཐང་གཅིག་ཡུད་ཅམ་གཅིག་ལ་རབ་དུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དབལ་
 སྤྱགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱིས། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སྤྱོད་
 པ་དང་། སྤྱོད་ལམ་དང་། བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་གནས་གང་དག་བྱང་བ་དང་
 འབྱང་བ་དང་། འབྱང་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལྷན་
 ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་
 ཅམ་གཅིག་ལ་ཡང་དག་པ་རིམ་བུ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཞེས་དང་།
 དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལྷན་གྱི་
 ཡུལ་ཆད་མེད་དེ། ཞེས་པ་ནས། བསམ་ལས་འདས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་ཀུན་དེ་འབྲ་བར་གྱུར་ཀྱང་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་བྱ་གཤིས་མཐའ་ན་སྐྱུ་དུ་རའི་འབྲས་བྱ་ལྟར་ཡང་དག་པ་རིམ་
 བུ་བཞིན་དུ་གཟིགས་སོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། རྒྱ་རོལ། ཡབ་སྲས་
 མཇལ་བ་སོགས་མདོ་དུ་མ་དང་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷན་གྱི་སྒྲ་ན་མེད་
 པར་བསྟོད་པ་ལས། གང་གི་རྩོམ་པ་རོལ་སྤངས། །ཤེས་བྱའི་རང་གི་ངོ་
 བོ་མཆོག་ །ཡེ་ཤེས་རྩུ་འབྱུལ་སྟོབས་ཀྱིས་གསལ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། གང་ཞིག་གཅིག་བྱ་ཡེ་ཤེས་གསལ། །མ་ལུས་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་
 གཙོད། །ཅེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་གཅིག་བྱར་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་
 གྱང་འཇུག་པ་ལྟར། ཁྱོད་འབའ་ཞིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
 ཁྱབ་ལགས་ཀྱི། ཁྱོད་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཤེས་བྱ་ཁོ་ན་ལྷག་པ་
 ལགས། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཆབ་བྱམས་པས་གྱང་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཤེས་རབ་

ཡེ་ཤེས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། །གསལ་དང་འཕྲོ་དང་དག་ཕྱིར་དང་། །ཐ་དད་
 མེད་ཕྱིར་འོད་དང་ཟེར། །ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་དང་མཚུངས། །ཞེས་
 དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་ཐོགས་མེད་གྱིས། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་མངའ་
 བའི་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་བྱའི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་པའི་ཐུན་པ་སེལ་བར་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། འོད་གསལ་
 བ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པས་ན་
 འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །ཞེས་རྣམ་གྲོལ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་
 དང་རི་ལྟ་བུ་མཁྱེན་པའི་མཉམ་བཞག་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་འོད་ལྟ་བུ་དང་།
 རྗེས་ཐོབ་རི་ལྟ་བུ་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་ལྟ་བུ་
 ལྟ་འོད་དང་འོད་ཟེར་དོ་བོ་གཅིག་པ་ལྟར་མཉམ་རྗེས་དོ་བོ་གཅིག་པར་ཡང་
 བཤད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་པཎ་གྲུབ་དུ་མ་དང་རྒྱད་དུ་མས་གྲང་བཤད་པས་ན་
 ལྟོད་ལྟོད་ལ་ལག་པ་བརྟུང་པའི་སྐྱ་བཞིན་དུ་བྱིད་རང་གི་ལེགས་བཤད་དེས་
 བྱིད་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་བཅུད་བསྟན་སྣང་དོ། །འདི་དག་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མིན་པར་
 ཡང་སྐྱ་མི་རུས་ཏེ། ལྷ་སྐྱབ་དང་ཞི་བ་ལྷའི་མདོ་བཟུས་གཉིས་དང་རྩ་བས་ཅ་
 ཤེས་འཇུག་པ་རིག་པ་དུག་ཅུ་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དག་
 ཏུའང་མདོ་དེ་དག་སྐྱབས་ལ་གང་བབས་སུ་བྱངས་པ་དང་མ་བྱངས་གྲང་དོན་
 དེ་རི་བཞིན་དུ་འཆད་ལ་སྐྱ་རི་བཞིན་མི་རུང་བའི་བྱར་ཅམ་ཡང་མི་སྣང་བར་
 མདོན་གསུམ་གྱིས་རང་རེ་གཉིས་ཀས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟོབས་སོགས་
 མི་འདོད་པ་དགག་པ་ནི་འགལ་བརྗོད་གཉིས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་དོ། །
 ཡང་གྲུབ་མཐའི་རྗེས་ལས། ལས་ཉོན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ལ་སྣང་བའི་སྣང་
 བཅུད་འདི་རང་རྒྱ་ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་འབྲུལ་

རྒྱུ་ལས་ཉོན་དབང་གིས་སྤང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ལ་ཐུན་པ་གཟུགས་གཞན་སྤྲིབ་བྱེད་དུ་དང་། མཆོན་ཆའི་ཆར་
 བ་རྣམས་སྤྱུ་ལུས་གཏུབ་བྱེད་སོགས་སྤྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་དག་བདེན་
 བར་མི་སྤང་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་སོ་སྤྱེ་ལ་རྫོས་བཅས་སོགས་སྤྱང་བ་འདི་
 སྤང་བ་ལྟར་དུ་ཆོད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ཡང་གཙོ་བོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོད་
 མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྤྲོ། །འདི་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་དུ་བསམས་
 རས་དུས་འཁོར་སྤྱི་དོན་དུ་ཡང་འདི་ཀ་རང་སྤྲས་སོ། །སོ་སྤྱེ་ལ་རྫོས་བཅས་
 སོགས་སྤྱང་བ་ཙམ་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤང་བ་ལྟར་ཆོད་མས་གྲུབ་པ་
 ཏུགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཀྱི་
 ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱད་བཞིན་དུ་སྤང་བས་མ་སྦྱད་པ་མེད་པས་སྤང་བ་ལྟར་མ་
 གྲུབ་པ་བཞིན་དུ། སྤྱོན་པོ་ཡང་རྫོས་བཅས་སྤྱང་བ་ལ་ཡང་བདེན་སྤང་
 ལས་ལོགས་སྤྱུ་སོ་སྤྱེ་ལ་སྤང་བ་སྤྲ་རབ་ཙམ་དུ་ཡང་མེད་པས་སྤང་བ་ལྟར་
 གྲུབ་པས་སྟོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
 ལས། དེ་ཡང་བྱད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་དེ་ལ་སྤང་བའི་
 སྟོང་ནས་ཆ་འདི་ཙམ་ཞིག་བྱད་བཞིན་དུ་སྤང་ལ་འདི་ཙམ་བྱད་བཞིན་དུ་མི་
 སྤང་ངོ་ཞེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དབྱེ་མི་རུས་ལ། བྱད་བཞིན་ཀྱི་གང་སྤང་
 གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྤང་བ་ལྟར་དུ་ཡོད་པས་སྟོང་ཡང་། རང་གི་རྒྱུ་ལ་
 བརྟན་ནས་སྤྱེ་བ་མི་འགལ་བ་དཔེར་བུས་ནས། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོན་པོ་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་ན་ཡང་སྤྱོན་པོའི་སྟོང་ནས་རང་བཞིན་ཀྱིས་
 གྲུབ་པར་སྤང་མི་སྤང་གི་ཆ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་སྤང་ལ། དེ་ལྟར་སྤང་བ་
 ཡང་གང་སྤང་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྤང་བ་ལྟར་དུ་ཡོད་པས་སྟོང་ཡང་། རང་
 གི་རྒྱུ་ལས་བསྐྱེད་པ་མི་འགལ་བར་སྤྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་

བའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ནི་ཡབ་སྲས་མཇམ་བཤས། མེ་ལོང་གིན་ཏུ་ཡོངས་
 དག་ལ། །རི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི། །གཟུགས་བརྟན་སྣང་བ་དེ་བཞིན་
 དུ། །སྒྲོན་པ་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དུ་མའི་དགོངས་
 བའོ། །ཁྱོད་གྱིས་གཏན་ཆོགས་དེ་ནི་སྒྲིག་རྒྱས་སྒྲག་སྟེ་བཀལ་བའི་བྱ་བཅོས་
 བར་སྣང་ངོ། །སྣང་བ་ལྟར་མི་ཐེར་བར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན། མ་
 དེས་པ་ཆེན་པོར་སྣང་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་དེ་གཟིགས་པའི་ཀྱན་
 མཁྱེན་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་ཐེན་ན་ཆད་མ་ལྟ་ཅི་སྟོས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་མ་དག་
 བའི་འབྲུལ་སྣང་གི་བདེན་སྣང་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་སྣང་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བདེན་
 སྣང་མེད་པས་མ་འབྲུལ་བར་འདོད་རིགས་ཏེ། འབྲུལ་སྣང་ཡོད་ལ་ཡོད་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སྟོབས་སོགས་སྐབས་སུ་ཆེ་བས་ཡང་ཡང་བཤད་
 བས་བྱུབ་ལ། སངས་རྒྱས་རང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟིགས་སྣང་ལ་འབྲུལ་
 སྣང་ཐམས་ཅད་ཐད་ཀྱང་། གདུལ་བྱ་ལ་སྟོས་ནས་དེ་དག་ཡོད་པས་གཟིགས་
 བ་གིན་ཏུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གངས་རི་སྟོར་སྣང་ཅན་གྱིས་དེ་སྟོན་
 པོར་སྣང་བ་མེད་པ་ལ་སྣང་ཚུལ་བརྗོད་པ་ན་དེ་ལའང་དེའི་རྣམ་པ་སྣང་བ་
 འཆར་ཡང་རང་ལ་གངས་རི་སྟོན་པོར་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སངས་རྒྱས་རང་སྣང་གི་དག་ཚུལ་ཐག་ཐད་མཁྱེན་སྟོབས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་
 ལས། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་
 བ་གང་ཞིག་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ་དེ་ནི་ཐག་པ་ཐད་པའི་
 མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་བཞག་སྟེ། ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་དུ་མདོ་བྱངས་པ་ལས།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མེད། ཉོན་མོངས་པའི་བག་
 ཆགས་མེད། སྟོད་ལམ་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་མེད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་
 ན་ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པས་རྩལ་དང་དུ་བ་དང་ལྟན་

ཅིག་མི་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲུལ་རྒྱ་བྱང་པས་འབྲུལ་
 ལྷང་མི་འོང་བར་བཤད་ལ། བསམ་གཏན་སོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་མདོ་
 ལས། ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 བས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང་། སྐབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། རྒྱལ་བས་
 དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ནི། །གཟུགས་ཅན་དང་ཡང་འདྲར་མཁྱེན་པས། ཞེས་
 དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། དངོས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །དངོས་
 པོ་མི་རྟག་སྟེ་བའི་ཆོས། །སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བར། འཕགས་པ་མཛད་པ་
 མཐར་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཁོ་ནས་དེ་ལྟར་གཟིགས་པར་མ་བཟད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་དག་མ་དག་གི་ཀུན་རྫོབ་གཟིགས་པར་བཤད་པས་དེ་དག་མ་གཟིགས་
 ཟེར་མི་ཐུབ་ལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཀུན་བདེན་འཛིན་ཀྱི་ངོར་བདེན་པ་དེ་ལ་
 ལྟོས་ནས་གཟིགས་ཚུལ་ཡབ་སྐུ་མཇུག་པ་ལས། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ནི་འཛིན་
 ཉེན་ཀྱི་སྟོང་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེལྟར་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས། ཇི་སྐད་དུ་ལམ་རིམ་ལས། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཇི་སྟེང་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་པའི་ངོར་གཟུགས་
 རྒྱ་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་བཞིན་དུ། དེར་སྤང་བའི་དོན་
 རྣམས་སྤང་བ་ནི། མི་རིག་པས་བསྐྱད་པ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་དག་སྤང་
 བ་ཁོ་ནའི་སྟོན་སངས་རྒྱས་ལ་སྤང་བ་ཡིན་ཀྱི་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ལ་
 མ་ལྟོས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་ངོས་ནས་སྤང་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་དབྱེད་གསུམ་ཀྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ནོ། །འདི་སྐོར་རྒྱས་པར་
 དབྱེ་མའི་མཐའ་དབྱེད་ལུང་རིགས་གཉེར་མཛད་ཟབ་རྒྱས་ཀུན་གསལ་སྐལ་
 བཟང་འཇུག་ངོགས་དང་སྐབས་བརྒྱད་པ་སོགས་སུ་ལེགས་པར་སྟོས་ཟིན་

ཏྲ། །ཡང་སངས་རྒྱས་ལ་ཐུན་པ་ཐུན་པར་སྒྲུབ་ན་གཟུགས་གཞན་སྐྱབ་བྱེད་
 ཏུ་ཐལ་བ་སྐྱབ་སེའི་རང་ཉིད་གཞུང་ལུགས་གང་ལའང་ཁ་མཐོང་སྒྲ་མཐོང་
 ཅམ་ལས་མེད་དོ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་སྒྲུགས་ཐལ་འགྱུར་ཐོལ་གྱིས་བཏོན་པ་ཡིན་
 ཏྲ། ཆོས་མངོན་པ་ལས། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་རྟེན་བཅས། །དེ་
 ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་མིན། །གང་ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། །གཟུགས་
 རྣམས་མཐོང་བ་མིན་ཞེས་ཐུན་པ་སོགས་གྱིས་བར་བཅད་པའི་ཡུལ་ལ་མིག་
 ཤེས་མི་སྐྱེ་བ་བཅའ་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོའི་སྟོབས་ཡིན་གྱི་ཡིད་ཤེས་
 ལ་ཐུན་སོགས་གྱིས་སྐྱབ་མི་སྐྱབ་པར་བཤད་པ་ཅམ་ཡང་མ་གོ་བ་དང་། རྣམ་
 འགྲེལ་ལས། དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱབ་
 ལས། མིག་ནི་འགྱུར་གྱུར་ན་དེ་བཞིན། །མིག་གིས་མཐོང་གི་གཞན་གྱིས་
 མིན། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་འདི་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་པོ་རྣམས་
 སྐྱིར་འགྱུར་བ་ལས་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སྟོན་ལ། དེ་རྣམས་གྱི་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་
 ཐ་དད་པས་ཐ་དད་པ་ཞིག་གོ། །འདི་ལྟར་མིག་གིས་གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་གི་
 སྐྱ་མི་ཐོས་ལ། རྣ་བས་ཀྱང་སྐྱ་ཐོས་གྱི་གཟུགས་མི་མཐོང་དོ། །ཞེས་སོགས་
 དང་། ཆོད་མ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་སྟོད་
 དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ལ་དོན་
 སྐྱེ་ཡང་མ་ཤར་བ་ནི་ཅོས་མ་ཁི་འདོན་པ་ལྟར་འདུག་པ། ཅི་སངས་རྒྱས་གྱི་
 ཐུན་བཅའ་པོ་ཡིན་ནམ་ཡང་མཆོན་མོ་ཐུན་པའི་ནང་གི་གཟུགས་བྱམ་སོགས་
 རྒྱས་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཐུན་པ་དང་བྱམ་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཡིད་ཤེས་ལ་
 འཆར་མི་དུང་ངམ། སྒྲུགས་རྩི་ལས་ཀྱང་སྐྱུན་ཡང་ད་དུང་སངས་རྒྱས་གྱི་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དཔྱོད་འདོད་འདུག་གོ། །གཞན་ཡང་།
 ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སྐབས་སུ་རྣམ་ངེས་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་

སྒྲུབ་བ་འབའ་ཞིག་གྲང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲུབ་བ་མེད་པའི་གཟུགས་གྲང་
 སྒྲུབ་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་གིས་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་
 ཅི་ལྟར་ཅིག་དམིགས་པའི་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
 བཤད་འཐད་ལྟར་ལས་གཟུགས་དང་བྲལ་བའི་སྒྲུབ་བ་འབའ་ཞིག་གྲང་མཐོང་
 བའི་ཕྱིར་དང་སྒྲུབ་བ་མེད་པའི་གཟུགས་གྲང་གྱི་བ་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་
 ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་གིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུབ་བ་མེད་པར་
 ལུན་པ་དེ་བཅས་བཞིན་དུ་གྱི་བ་ཞུས་བྱ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བར་
 བཤད་པའི་གཞུང་གོང་འོག་དུ་མ་དང་ཡང་འགལ་མོད་ཡི་གེས་མི་ལྟར་ཡང་།
 གཙོད་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཆ་མཆོན་ཆར་སངས་རྒྱས་ལ་སྒྲུབ་ན་དེས་སྐྱེ་ལུས་ལ་
 དེག་པ་གཙོད་པར་ཐལ་བ་དང་མེ་ཆ་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཞེགས་ན་
 མེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་སྒྲུབ་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ནི་ཁོ་ལོ་ལ་རྒྱལ་བའི་
 གསང་གསུམ་ལྟ་ཅི་མདོ་སྒྲུགས་གང་ལ་ཡང་དཔེ་སྟོན་ཅམ་ཡང་མཐོང་སྟེང་
 མེད་པའི་སྟེན་པའོ། །ཞེས་དང་པོར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ལུང་གིས་ན་མང་
 འགྲོ་ཡང་སྐྱེར་ཆོས་དབྱེངས་བསྟོད་པ་ལས། རི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན། །
 རི་མ་ཆེག་གྲུར་གོས་མིན་ལྟར། །ཞེས་མེས་ཆ་བར་བྱས་གྲང་མི་འཆིག་པ་རྟོ་
 རྒྱས་ཀྱི་གོས་ལྟ་བུ་དང་། བསྒྲེགས་གྲང་ཆ་བ་ཅམ་ཡང་མི་ཐུབ་པ་མི་འཆིག་
 པའི་རིག་སྒྲུགས་བཏབ་པའི་གོས་རས་ལྟ་བུ་དང་། རྩས་འགའ་ཆེག་གིས་མི་
 འཆིག་པ་དང་། མདོ་ལས། བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་སྒྲུག་མང་པོར་རབ་བསྒྲེགས་
 གྲང་། ། རྣམ་མཁའ་སྟོན་ཆད་ནམ་ཡང་མ་ཆེག་བཞིན། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་
 མཁའ་མཚུངས་པར་རྣམ་རིག་པ། ། དེ་ནི་གཞན་ཡང་མེ་ནང་ཡོང་མི་འཆིག་།
 ཅེས་དང་། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། མི་གང་ཉིང་འཛིན་མཆོག་འདི་འཛིན་པ་
 ཅི། །དེ་དག་མེ་དང་རྒྱུར་ཡང་མི་འཆི་ཞིང་། །དེ་ལ་དུག་དང་མཆོན་གྱིས་མི་

ཚུགས་ཏེ། ། ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་དུས་མཐའི་མེས་ཀྱང་མི་
 འཆོག་པར་བཤད་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་བསྐྱལ་བའི་
 མེས་ཀྱང་མི་འཆོག་པར་བཤད་ན། སངས་རྒྱས་ནི་མཉམ་བཞག་དེ་ལས་མི་
 ལྟར་བ་ལ་དེ་ལྟར་སྤྲུམ། གཞན་ཡང་། དག་ས་ལ་གནས་པ་ནས་རྩོལ་རྩེ་སྐྱ་
 ཐོབ་པས་མེས་མི་ཆོག་མཆོན་གྱིས་མི་ཆོད་ན་རྒྱལ་བའི་རྩོལ་རྩེ་སྐྱ་ལ་ལྟ་
 སྟོན་ཏེ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ལས། ཞི་བའི་སྟོ་གྲོས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ལུས་ནི་མི་ཞིགས་པ་སྤྲ་བ་བརྟན་པ། འཆི་འཕོ་མེད་པ་ཞེས་པ་
 ནས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཛིག་སྟེ་མེས་མི་འཆོག་མཆོན་གྱི་མི་
 ཚུགས་ཤིང་རྩོལ་རྩེ་སྐྱ་སྤྲུམ་ཞིང་བརྟན་ཏེ་མི་ཞིགས་པའོ། །ཞེས་དང་། སྟོ་གྲོས་
 མི་ཐད་པ་ལས། བདག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་ཆོས་སྐྱ་རྩོལ་རྩེ་སྐྱ་
 མི་ཞིགས་པའི་སྐྱ། བརྟན་པའི་སྐྱ་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་བྲག་ཏུ་
 འཕགས་པའི་སྐྱ་དེ་བདག་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དཀོན་མཆོག་
 གྲིན་ལས། གང་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་། ཞི་བའི་སྐྱ་
 དང་། མི་མཉམ་པའི་སྐྱ་དང་། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་སྐྱ་དང་། ཆོད་མེད་
 པའི་སྐྱ་དང་། སལ་བ་མེད་པའི་སྐྱ་དང་། རྩོལ་རྩེ་སྐྱ་ཐོབ་པ་འདི་ནི་ཡང་དག་
 པའོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་དང་། ར་པོ་
 ཆེ་དང་། གྲིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟེ་སྟོད་སོགས་དུ་མ་ལས་བཤད་
 ཏོ། །འདིར་དུས་འཁོར་ལས་སྐྱ་རགས་པ་བཅུ་པོ་གཅིག་དང་སྤྲ་བ་བཅུ་མིན་
 དུ་བཤད། མདོ་རི་བཞིན་ཤེས་པ་ལ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་གསང་
 ལུགས་འདུས་ལུགས་ཤེས་དགོས་ཁྱེད་ལ་དེའི་རེ་བ་མི་སེམས་སོ། ། ད་ནི་
 དཔལ་ཆོས་གྲགས་གྱིས། ལོག་པའི་ལམ་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར། །དེ་དག་འདིར་
 བྱིས་ཀྱི་ཕྱི་མིན། །ཞེས་དང་། ལན་ནི་འབྲེལ་མེད་བཞད་གད་དེ། །ཞེས་པ་ལྟར་

དགག་པ་པལ་ཆེར་ལ་དོགས་གནས་ཅམ་ཡང་མི་སྣང་བས་བཞད་གད་
 མཆོན་ཅམ་རེ་བྱས་ན་ཡང་འགྲེལ་བ་དེ་ལས་ཚུགས་བྱབ་མ་སྤྲས་སོ་ཞེ་ན་
 རང་ཚུགས་མི་བྱབ་ན་ཆད་མས་བྱབ་པ་གལ་ཏེ་སོགས་སྤྲ་བ་ཡང་བྱབ་མཐའ་
 ཐམས་ཅད་དང་རྒྱབ་འགལ་ཡིན་ཏེ། གྲེ་མདོ་སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
 རྣམ་ཡོད་མིན་པའི་བཏགས་ཡོད་ཐམས་ཅད་ཆད་བྱབ་ཏུ་འདོད་པར་ཤིན་ཏུ་
 བྲགས་ལ་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་བྱབ་བྱས་ན་བདེན་བྱབ་ཏུ་
 འགྱུར་བ་དང་། བདེན་པར་མེད་ན་མེད་པར་འགྱུར་འགྲོ་བ་དེ་དག་སོ་སོར་
 འབྱེད་མི་བྱབ་པ་ནི་དབྱ་མའི་ལྟ་མ་གོ་བའི་ཚོངས་ཡུས་ཡིན་ཏེ། བརྒྱའི་
 འགྲེལ་བ་ལས། དངོས་སོ་ཡོད་པར་སྤྲ་བའི་ལྟར་ན་ནི་ངེ་སྲིད་ཏུ་དངོས་སོ་
 དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་སྲིད་ཏུ་དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་
 གང་གི་ཆེ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བལ་བ་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་དངོས་སོ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བོང་བྱའི་རྒྱ་དང་འབྲ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། བདེན་མེད་མ་ཉོགས་པར་ཏུ་རྩན་པར་བྱབ་པ་དང་ཐ་སྣད་ཏུ་བྱབ་པ་
 དང་སྟོང་ཉིད་རྣམས་མི་སྣང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྲས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དེ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྐྱར་བ་བྱས་མེད་ཏུ་
 ཐལ་བ་ཞེས་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་གཏི་ཐུག་གི་མིང་ཡིན་འཇིག་
 རྟེན་ངར་འཇིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་འཇོག་ལ་ཞེས་དང་། འདིར་འཇིག་རྟེན་ཞེས་
 པ་བྱབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའམ། འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པའམ། རབ་བྱུང་
 མ་བྱས་པ་སོགས་ལ་མི་བྱ་བའི། ཞེས་དང་། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་
 འཇིག་རྟེན་ངར་འཇིན་ལྟན་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་མ་བཏགས་མ་དབྱད་པར་སྤྱི་
 གཅིག་ཏུ་འཇིན་པའི་སྟོ་འདི་ལ་སྐབས་འདིའི་འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་ལ་ཞེས་
 འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཐ་སྣད་ཏུ་ཡོད་ཅེས་འཇིག་

རྟེན་སྐྱར་བའི་རྣམ་བཅད་གྱིས་ཐལ་འབྱུར་བའི་དེ་དག་མི་འདོད་པ་འཇུག་
 བའི་གོང་འོག་གི་སྐབས་འདི་དག་གི་འཇིག་རྟེན་ཞེས་པ་ལ་གང་ཟག་སྦྱེ་
 འཕགས་སམ་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་དང་རབ་བྱུང་ཡིན་མིན་གང་
 ཡང་མི་འཇོག་དེ་ལ་ཐོག་མེད་ནས་ཞུགས་པའི་སྤྱི་གཅིག་འཇོན་གྱི་ངར་
 འཇོན་ལ་འདོད་ཅེས་འཇུག་པའི་གོང་འོག་གི་འཇིག་རྟེན་དང་། གཏི་ཐུག་
 ཅེས་པའི་ཆོག་འགའ་བྱངས། འདི་ནི་སྒྲེགས་བམ་ཅམ་ཡང་མ་བསྐྱགས་
 བའམ་བསྐྱགས་ཀྱང་མ་གོ་བ་ལྟར་བཟུང་ལག་གི་པོ་ཏི་ལྟ་བུའི་ཚོངས་རྟགས་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཅམ་ཞེས་པ། འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། །ཞེས་
 པའི་འཇིག་རྟེན་སྐྱར་བ་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཅིག་དང་སངས་རྒྱས་
 སམ་བྱང་སེམས་ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་རྣལ་འབྱུར་བའི་ཀུན་
 རྫོབ་གཅིག་སྟོན་འདོད་པ་སོགས་མིན་ཞིང་དངོས་པོ་ལ་གནས་ཆོད་དུ་གྲུབ་
 བ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་དབྱུང་པའི་ཆེད་མ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། ཅི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་གང་ལས་དེ་ལྟར་
 བྱུང་བར་དུ་བྱེད་པ་འཇིག་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
 འདི་ནི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི་འདིར་དབྱུང་བ་
 དེ་མི་འཇུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཞེས་པའི་རྣམ་
 བཅད་གཅིག་འཇོག་ནའང་འཇིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་གནས་ཆོད་མ་ཡིན་པའི་
 རབ་རིབ་ཡུལ་བཅས་སོགས་འཇོག་རིགས་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། རྣམ་པ་
 གཅིག་ཏུ་ན་ཡོད་དེ། རབ་རིབ་དང་ཡིང་ཐོག་སྟོན་སོང་མིག་སེར་ལ་སོགས་
 བས་དབང་པོ་ཉམས་པས་མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་གནས་པ་དེ་དག་ནི་
 འཇིག་རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་མང་ལ། ཁྱོད་གྱིས་བྱངས་
 པའི་ལུང་དོན་ལམ་རིམ་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མ་བསྟན་

བས་དམ་བཅའ་དེས་ཅི་ཡང་མི་འོང་སྟེ། དཔའ་བོས། དམ་བཅའ་ཙམ་གྱིས་
 འདི་ལ་ཅི་ཞིག་གཞིད། །ཅེས་སོ། །ཡང་འཛིག་རྟེན་ལ་གང་ཟག་གཅིག་གྱང་
 མི་འཛིག་པར་ངར་འཛིན་གཅིག་ཁོ་ན་འཛིག་པ་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཡོད་
 པ་མི་མཐོང་མེད་མཐོང་བ། །འདི་འདྲིའི་སྤྱན་ནག་རྣམ་པ་ལ། །ཞེས་པའི་སྤྱན་
 རྩེགས་འཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྩེགས་གསལ་ལས། བདེན་པ་གཉིས་གང་ཞེ་ན་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །དེ་ལ་
 འཛིག་རྟེན་སྤང་པོར་རབ་བྱགས་པ། །དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་ངེས་པར་བརྟེན། །
 ཞེས་བྱང་བ་ལས་ན་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་ལ་འཛིག་
 རྟེན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས་གྱང་། གཞན་ནི་སོ་སོ་
 སྐྱེ་བོ་མ་དེག་པའི་རབ་དེབ་ཀྱི་ཡིང་ཐོག་གིས་སྒྲུབ་མིག་མ་ལུས་པར་ཁེབས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བ་རྒྱན་པའི། ཞེས་དང་། སྒྲུབ་འཇུག་ལས་གྱང་། དེ་ལ་
 འཛིག་རྟེན་རྣམ་གཉིས་མཐོང་། །རྣམ་འབྱོར་བ་དང་པལ་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྩེགས་ཟུར་གྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་ངར་འཛིན་གྱི་མ་དེག་
 པ་འཛིག་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་མ་བྱེད་པའི་
 མོངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་དང་ཆུ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་ཐམས་ཅད་ངར་འཛིན་གྱིས་
 འཛིག་པ་མཆོག་ཏུ་རྣམ་དབྱེད་བཟང་ཟག་ཅིང་མི་རྟག་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྟོང་
 བདག་མེད་རགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་བཞི་ཐོག་མེད་ནས་ཞུགས་པའི་སྤྱི་ཕྱི་
 གཅིག་འཛིན་མ་བཏགས་མ་དབྱེད་པའི་ངར་འཛིན་གྱིས་འབྲེད་བྱབ་པ་འདི་
 འཕགས་པ་ལྷས་མ་དགོངས་པར་བཞི་བརྒྱ་པར་ལེའུ་བཞི་ལས་དབྱེད་འདུག་
 ཅིང་། དེ་དག་གཞལ་བྱའི་གནས་གཉིས་པ་ཡང་མིན་པར་འགྱུར་ལ་མདོ་དང་
 རྒྱན་སོགས་དགོངས་འགྲེལ་དུ་མས་རྒྱས་པར་དབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་
 རོ། །ལྷག་མ་ལ་བརྗོད་བྱ་ཅི་ཡང་མི་སྤང་ངོ། ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་དེ་

དག་ཏུ་མ་ཟད་འགལ་འདུག་ཉིས་པ་བརྗོད་པའི་བྱིར་སྤྲས་པ། **དེ་མེད་ཟད་**
སྤྱོད་ལུགས་ངན་དབྱ་མར་འཁྱལ། །ཞེས་པ་ནི་ཡང་འགྲེལ་ངན་དེ་ལས།
 སེམས་འགག་པ་དེ་ལ་ཞེས་པ་ནས་ཞེས་བྲུབ་པ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་མཛད་ཀྱི་
 སེམས་མེད་པ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་མ་གསུང་ངོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་མེད་
 བར་བཤད་ལ་ཡང་དེ་ལས་ཡེ་ཤེས་དེ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དུ་ཡོད་
 དགོས་ཏེ། འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་ལས། གཉིས་སྤྱོད་མེད་པའི་སེམས་དང་
 སེམས་ལས་བྱུང་བ་གདོན་མི་བ་བར་ཁས་སྤངས་དགོས་པ་རྣམས་རི་ལྟར་
 བསྐྱུ་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཡིན་པས་
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་མེད་པ་དང་སྟོབས་
 སོགས་བཤད་པ་ཡང་གདུལ་བྱའི་སྤྱང་ངོ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ལ་དེ་དག་
 མེད། ཡང་དེས་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་སྤྱལ་པའི་སྤྱ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་བའམ། སྤྱ་
 འདྲ་ཅམ་ཡིན་ཞེས་སོགས་སྤྲས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཟད་བྱེད་པ་ནི་གཅེར་བུ་པ་
 དང་སྤྱོད་པ་བ་ནི་རྒྱལ་དཔོགས་པ་དག་གིས་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་
 ཞུགས་པས་དེ་ཟད་ན་སེམས་ཀྱང་བརྫོགས་དགོས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ངན་
 དབྱ་སེམས་ཀྱི་རིགས་པའི་དབང་ལུག་རྣམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བྱོགས་སྤྲ་མཐར་ལྟ་ཆེ་ཤོས་ཁས་ལེན་མཁན་ཡིན་འདུག་
 བས་མཐའ་གཉིས་བཀག་པའི་ལུགས་མཆོག་དབྱ་མ་བའི་ནང་དུ་འགོ་འདོད་
 ཀྱང་ཆད་པར་ལྟ་བའི་གཡང་ཆེན་པོར་སྤྱང་སྟེ་འཁྱལ་བའི་ཆོ་ངེ་བཏོན་ཀྱང་
 འགལ་འདུའི་སྤང་པོ་ལས་གཡོ་མ་རུས་པ་ཡིན་ཏེ་སྟོབས་བརྩ་སོགས་མེད་
 ན་ཆད་ལྟ་ཡིན་ཞིང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་གསུང་རབ་མདོ་སྤྲུགས་ཀུན་དང་འགལ་ལ་
 ཡོད་ཀྱང་བོད་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་ལྟར་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་ན། འཇུག་པ་
 ལས། སྤྱོད་ཆེ་སྟོབས་བརྩ་བསྐྱེད་པའི་ས་ལ་ཁྱིད་ཀྱིས་སྤྲུང་ཡང་འབད་བྱུར་

ཅིང་། །འོག་མིན་དུ་ནི་གང་གི་དོན་དུ་འབད་གྱུར་ཞེས་པ་ཙུ་འགྲེལ་གྱིས་ས་
 བརྩའི་མཐར་ཡང་སྟོབས་བརྩའི་དོན་དུ་འབད་ཚུལ་བྱེད་པར་བཤད་པ་དང་
 འགལ་ལ། རྒྱུད་ཆ་མ་ལས། སྟོབས་ཉིད་མ་རིག་སྒྲིབ་ལ་རྟོ་རྟེ་བཞིན། །མི་
 འཇིགས་ཉིད་ནི་འཁོར་དུ་སེང་གེ་བཞིན། ། ཞེས་པའི་བཤད་བྱའི་མདོ་དང་ཙུ་
 འགྲེལ་ཀུན་དང་ཡང་འགལ་ཞིང་། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ལས།
 དེའི་སྟོབས་བརྩ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་
 པ་བཙུ་བརྒྱུད་མཁྱེན་པ་ཡང་བསྟེལ་བ་མི་མངའ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 ཆོས་དེ་དག་ནི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་ཞེས་སོགས་ལས་ལྷག་པའི་གསང་བ་
 བཤད་རྒྱུ་མི་སྣང་ལ་དེའི་རྣམ་རྟོག་གི་དང་འབད་ཚུལ་གྱི་སེམས་ཡིད་རྣམ་
 ཤེས་བྲལ་ཡང་སེམས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུག་པར་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ། དེ་
 བཞིན་དུ་སྟོ་གོས་མི་ཟད་པ་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ། གཞན་ཡང་རྒྱལ་བ་ལ་
 སེམས་སེམས་བྱུང་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། རྒྱ་བས་སྟོབས་བརྩ་བཤད་པའི་
 མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་པས་
 འདོད་པ་རྣམས་ལས་དབེན། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཐར་བ་བརྒྱུད་ལུགས་
 དང་མཐུན་པར་ཡང་སྟོམས་པར་འབྱུག་གོ། །ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་དང་
 སྟེལ་ཞིར་ཡང་དོ། །ཉིང་འཇིན་ནི་སྟོམས་པར་འབྱུག་པར་སྟོན་སྟོམས་པར་
 འབྱུག་པ་ནི་ཉིང་དེ་འཇིན་དུ་སྟོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་
 ལ་འདྲེས་པ་གང་ཡང་མེད་ཅིང་ཞེས་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་
 དང་འགལ་ལ། གལ་ཏེ་མཉམ་བཞག་ལས་བཞེངས་པ་མེད་པས་རྣམ་ཐར་ལ་
 ལུགས་མཐུན་མི་མཐུན་སྟོམས་འབྱུག་མི་འཐད་སྟམ་ན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིང་དེ་འཇིན་གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོམས་པར་
 འབྱུག་ཀྱང་ཉིང་དེ་འཇིན་དེ་ལས་ལྷང་ཡང་མི་དགོས་ཉིང་འཇིན་པན་ཚུན་

འདྲེས་པར་ཡང་མི་བྱེད་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་བྱེད་ཆོས་དང་བསམ་གྱིས་མི་
 བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་གཅིག་ལས་མ་ལངས་པར་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོམས་པར་
 འབྱུག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སེམས་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་འབྱུག་པ་
 མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པར་ཡང་། རང་
 འགེལ་ལས། དེ་ལྟར་གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉིད་
 ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་བསམ་གྱི་མི་བྱེད་མངའ་བ་ཞེས་
 པ་ནས། སྟོབས་བརྩུ་པོ་འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀུན་དུ་འོད་དུ་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་
 དེ་ཉིད་ལས། མ་འདྲེས་པའི་སྐབས་སུ་འདི་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
 གནས་མི་འདོར་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཀྱང་སེམས་དེར་
 མི་གཏོང་ཞེས་པའི་སེམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་འདུན་པ་ཉམས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལ་འདུན་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་
 སྟེ། དག་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཉམས་པ་མེད་དོ། །ཤེས་རབ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོགས་རྩ་ཤེ་དང་རབ་ཞིའི་
 མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཕྱང་པོ་ལྟའི་དབྱེད་པ་མཛད་པ་དང་།
 སེམས་བྱུང་ཡང་ཡོད་པར་མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མས་གྲུབ་མོད་ངལ་བ་མ་
 བྱས་སོ། །འོ་ན་སེམས་འགག་པས་དེ་སྐྱེ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད། །གསུང་
 བ་ཅི་ཞེ་ན། མདོ་རྣམས་ལས་འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བཤད་
 པའི་དགོངས་པ་འགེལ་བའི་ཆེད་དུ་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བའམ་རྣམ་
 ཏོག་གི་སེམས་སེམས་བྱུང་འགག་ནས་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་ཡེ་
 ཤེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་འགག་པས་ན་སེམས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱས་མི་ཟེར་

བར་ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོན་མཆོག་སྤྱིན་
ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མངོན་དུ་བགྱི་བ་དེ། རང་གིས་རིག་
པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ཉིད་མ་ལགས་སམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་
པ། རིགས་ཀྱི་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཆོས་
རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་ངོ། །ལུས་ཀྱིས་ནི་མངོན་དུ་བྱེད་
ངོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་སེམས་འགག་ན་བྱ་བ་མི་འཐད་པར་བརྟེན་པའི་ལན་
དུ་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ཇི་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མེད་
པའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ནི། ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་
ལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་
པའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་བ་གཏན་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་ན་
དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རྟོག་གི་སེམས་སེམས་བྱུང་མེད་ཀྱང་མཛད་
པ་འཁོར་ལོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དཔེར་བཞོན་ནས་བཤད་པས་སོ། །
སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱས་རང་ངོར་མེད་ན་སོ་སོ་རང་རིག་བསམ་ཀྱིས་མི་
བྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཆོགས་གཉིས་གོ་ལོག་པར་འགྱུར་བ་སོགས་
འགལ་འདྲའི་ཕྱང་པོ་སྟོས་པས་ཆོག

ཆད་གྲུབ་ཀྱི་དོན་ཚུགས་སྟབ་ཏུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་འགལ་བརྗོད་
གསུམ་པ་སྟུན་པ། **དོན་དམ་ཉིན་འབྱུང་ཚུགས་སྟབ་གྲུབ་ཆེས་འགལ།** །
ཞེས་བྱ་བ་ནི། འགྲེལ་བ་དེ་ལས། རང་ཚུགས་མི་སྟབ་ན་གྲུབ་འགལ་ཏེ་ཆད་
གྲུབ་ཀྱི་དོན་ནི་བསྟུ་མེད་དང་། བསྟུ་མེད་ཀྱི་དོན་ནི་ཚུགས་སྟབ་ལས་མ་
འདས་པའི་ཕྱིར་ངོ། །ཞེས་ཆད་གྲུབ་དང་བསྟུ་མེད་དང་ཚུགས་སྟབ་ཏུ་གྲུབ་

བ་རྣམས་དོན་གཅིག་གྲུབ་པ་དང་། ཡང་ཅ་བར། རྒྱུ་མེད་བདེན་པ་སྐྱེ་མེད་
 ཡུལ་གྱི་མཆོག་ །དེ་འཇམ་ཆད་མར་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་གྲུབ། །ཅེས་བདེན་པའི་
 རྒྱུ་བ་མེད་པ་ཆད་གྲུབ་དང་ཚུགས་སྐྱབ་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི་ནམ་མཁའ་
 ཐ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། རྟེན་ནས་བྱུང་བ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཚུགས་སྐྱབ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས་
 གྱིས་ཀྱང་ལན་མི་ཐུབ། མ་ཁྲབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཚུགས་སྐྱབ་དུ་མ་གྲུབ་པར་
 ཐལ། གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན།
 རང་དབང་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚུགས་སྐྱབ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུགས་སྐྱབ་
 དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་སྐྱེ་མཐའ་ནང་པ་གཅིག་ཀྱང་མི་འོང་། ཡང་དེ་
 ཆོས་ཅན། བདེན་པར་དང་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་དང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་
 སོགས་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 ན་དངོས། ཁྲབ་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་བྱུང་མིན་པའི་ཆོས་
 མེད་ལ་སྐྱང་འདས་ཀྱང་རྟེན་བྱུང་དང་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་།
 རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་དབང་དུ་
 གྲུབ་པ་སོགས་གོ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་གྱིས་གསུངས་
 ཤིང་རྟེན་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་གྱིས་བཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་
 སྐྱད་པ་ལས། འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཅམ་དུ་
 ཐད་དེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཆོས་གང་
 ཡང་མེད་དོ། །གང་རྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོས་དེ་གང་ཞེ་ན། གང་རྟེན་ནས་
 འབྱུང་བ་ནི་མ་རྒྱེས་པ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་དེ་གང་
 ཡང་མེད་དེ། གཞན་དུ་ན་བསྟན་པ་ཅམ་དང་། ཐ་སྙད་ཅམ་དང་། བཏགས་

བ་ཙམ་དང་། བན་ཙམ་དང་། རོན་དམ་པར་མངོན་པར་འབྱེད་པ་ཙམ་ནི་
 མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་མོ། །འདི་ནི་སྟོན་པ་པོའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་འཛིན་
 བ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་སྤྱང་པོ་ལེགས་སོ་ཞེས་
 ཆོས་ཡང་དག་པར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་ཚུལ་བཤད་པས་
 བྱེད་འདིའི་སྤྱགས་སྒར་སྤང་ལ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་རྟེན་ནས་
 འབྱུང་ཡོད་པ། །དེ་ནི་རང་དབང་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་
 སྟེ། །ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བར། འདི་ནི་གང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། རང་བཞིན་
 དང་། རང་དབང་དང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་རང་ལས་
 མ་གྲུབ་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས།
 མདོ་ཤེར་ཕྱིན་ལས་ཀྱང་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་
 ཡང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ཞེས་སྤྲུམ། །ལྷ་རིའི་བྱ་གལ་ཏེ་སྤྱང་ན་ལས་
 འདས་པ་བས་ཆེས་ལྡག་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡོད་ན་ཡང་དེ་ཡང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་
 མི་ལམ་ལྟ་བུ་འོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱངས་ནས་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འབྲེལ་བ་
 ལས། གལ་ཏེ་དེ་འཁོར་བར་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པར་མི་འགྱུར་ཡང་འཁོར་བ་
 ལ་ལྟོས་པ་སོགས་བཤད་པའི་ལུང་མང་ལ་གསལ་བ་འདི་དག་གཅིག་ཀྱང་
 མི་འཛེན་པ་ནི་གདུལ་བྱ་བསྐྱེད་འདོད་པ་ཁོ་ནར་སྤང་གལ་ཏེ་ཅུང་དུར་བཤད་
 འདོད་སྟམ་ན་མིན་ཏེ། ཐོགས་མེད་དང་པ་ཆབ་བྱ་བཞི་སོགས་དང་ཤེས་བྱེད་
 ལུང་རིགས་གང་ཡང་མེད་པར་ངོ་བོ་པ་ཆབ་ཏུ་སྐྱེ་ཚུལ་ཉོག་ཉོག་པོ་སོགས་
 བཤད་མི་དགོས་པ་མི་འཐད་པ་མང་པོ་སྤྲས་སོ། །རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་
 ཀྱང་། དེ་བཞིན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །སྐྱུ་མ་བྱས་ལྟའི་འགོག་པ་བཞེད་
 ཅེས་དང་། ཉེ་བར་འཁོར་གྱི་ཞུས་པ་ལས། ལྷ་ཆོགས་མེ་རྟོག་ཡིད་དགའ་ཁ་
 བྱེ་ཞིང་། །གསེར་གྱི་ཁང་མཆོག་འབར་བ་ཡིད་འོང་བ། །འདི་ལ་དེ་ལ་བྱེད་

559

ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ཆ་བཤིང་མེ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མི་རིགས་
 ཏེ་རྒྱ་དང་རྒྱ་ལས་པའི་ཕྱིར་དང་སྤར་མ་བྱུང་བ་ལས་ཕྱིས་བྱུང་བས་བྱས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ལྟོས་མ་ལྟོས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་སྤར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་
 བོ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མ་ལྟོས་པས་ཚུགས་སྐབས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ན་གཏན་ནས་མི་འཐད་
 དེ་འདི་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རང་དབང་བ་ཅེས་ཡིན་ཀྱང་། དེས་རང་
 དབང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དུ་ན་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་དེར་གྱུར་
 པས་དོན་སྤྱི་སོགས་ཀྱང་རྣམས་ཡོད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས་
 ཀྱང་། དུས་གསུམ་དུ་འང་མེ་ལ་མི་འབྱུང་བ་གཉུག་མའི་ངོ་བོ་མ་བཅོས་པ་
 ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་མ་བཅོས་ཚུལ་དང་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་སྤར་
 མ་བྱུང་བ་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་རྒྱུ་ཆ་བཤིང་མེ་རྒྱུ་ཆ་ལ་དང་པ་རོལ་
 བོ་ལམ་རིང་དང་བྱང་དུ་ལྟར་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པར་མ་གྱུར་
 པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྟེན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་
 གནས་ལུགས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་པས་འབྲུག་འབྲེལ་
 ཡང་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་ཐད་ལུང་རིགས་དུ་མ་དང་འགལ་ཞིང་ནམ་
 མཁའ་སོགས་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་ཚུགས་སྐབས་དུ་ཁས་ལོངས་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་
 པ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཆེར་གྱིས་ཤིག་སྤྱོད་པས་ཆོག་གོ། །

ཆོད་མ་རྒྱད་ལྟར་གྱི་རིགས་དུག་མི་འདོད་པ་ལ་འགལ་བརྟེན་བཞི་
 པ་སྤྲུལ་ཏེ། **ལས་འབྲས་འདོད་དང་རྣམ་སྤྲོད་གཏན་མེད་འགལ།** ། ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་ཅ་བ་ལས། ཕྱི་དོན་ཆོད་གྲུབ་རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་བཅས་འགལ། །རིགས་
 དུག་ཆོད་མ་རྟོས་བཅས་ཆོད་གྲུབ་འགལ། །སྤྱི་ཤེད་མེད་དང་སྤྱང་རྣལ་ཡོད་
 པ་འགལ། །ཞེས་པའི་འབྲེལ་བར་ཆེར་སྤྲུལ་མི་སྤྲང་ལ། རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་མེད་
 དུ་འདིར་ཡང་ཡང་སྤྲུལ་པ་ནི་དོན་པ་མི་གནས་པ་སྟེ། རྒྱལ་ཕྱན་རབ་བདུན་

འདུས་པ་ལ་ཆ་མེད་ཟེར་བའི་ནང་པ་མི་འོང་། བཞི་བརྒྱའི་འགྲེལ་བར་རྟུལ་
 སྒྲན་ཞེས་པ་རྟུལ་སྒྲན་རབ་ཏུ་བཤད་པས། རྟུལ་སྒྲན་འཇམ་སྒྲན་ལ་ཡིག་ཅོར་
 ཅམ་དུ་སྒྲན་བས་འབྱུང་བ་དོ་མཆར་མ་བྱེད། དེས་ན་དགོ་བ་བརྒྱ་དང་མི་
 དགོ་བ་བརྒྱ་དང་གཞན་ཡང་ལས་འབྲས་ཐོར་ཅམ་འོག་ཏུ་ཁས་སྦངས་གྲང་།
 སྐབས་འདིར་རིགས་དྲུག་གི་དཔྱུལ་བའི་མེ་དང་ཁྱོ་ཆུ་སྒྲོལ་བ་དང་གྲངས་
 དཔྱུལ་གྱི་ཁ་བ་དང་ཐུན་པ་སྒྲན་ལ་སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་འོངས་སྡོད་
 བའི་ཤེས་པ་ཆད་མར་མི་འདོད་ལ་ཡུལ་དེ་དག་གྲང་གདགས་གཞིའི་སྒྲིང་
 ཅ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་སྐྱེལ་ཤད་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡི་དྲགས་ལ་ནག་ཁག་
 སོགས་དང་། ལྟ་ལ་བདུད་ཅི་དང་མི་ལ་ཡིད་འོང་མི་འོང་དང་མེ་ཆུ་སོགས་
 དང་། དུད་འཁྲོ་ལོ་ལའང་དེ་ལྟར་ཡང་ལྟ་མིན་ལའང་དེ་ལྟར་ཏེ་མདོར་ན་ཡུལ་
 ལྟར་རིགས་དྲུག་ལ་གང་སྒྲན་ཆད་མས་གྲང་མ་གྲུབ་ལ། མི་ལམ་གྱི་མེ་དང་
 མེ་གཉིས་ལའང་ཐ་སྙད་དུ་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་སྒྲན་ན་ཐལ་འགྱུར་བར་མི་རུང་
 བར་འདོད་དེ། འགྲེལ་བ་ལས། བྱེ་དོན་སོགས་ནི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་
 འབྱུལ་སྒྲན་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པ་ལ་གང་ཡང་སྲིད་མོད་ནས་མི་ལམ་གྱི་
 མེས་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་ལ་སད་པའི་མེས་རྒྱས་པས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་དང་
 གྲུབ་པར་འཛོག་གོ་ཞེས་སྒྲན་བ་ཡང་འགལ་འདུ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་
 ཡང་གང་ཞིག་སྐྱེལ་ཤད་མེད་པར་འདོད་པ་དང་ཆུ་སྒྲིང་གི་གཞིར་ནག་ཆད་
 གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་འགལ་བས་སོ། །ཞེས་སོ། །དགོ་མི་དགོའི་རྣམ་
 སྒྲིན་མདོ་སྡེ་དུ་མ་དང་རིན་ཆེན་སྤང་བ་དང་བསྐྱབ་བརྟུས་མདོ་བརྟུས་ཀུན་ཏུ་
 བཤད་པ་ཁས་མི་ལེན་པར་གཏན་མེད་འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཅེས་
 པ་སྟེ། འདི་ལྟར་བོད་སྤྲ་མ་དག་གིས་གཞུགས་སོགས་གང་ཡང་མེད་པས་
 སྒྲོས་གང་བཟོས་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟར་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པའི་སྒྲོ་དོར་གང་

ཡང་སྲིད་ཅེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གང་བཟོས་ཡིན་སྟེ་མ་ཕ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 ཡང་ཡོད་མེད་དང་བདེན་རྒྱུ་གི་རྣམ་བཞག་འབྲུལ་གྱིས་འབྲུལ་རྒྱས་མ་སྤྲད་
 པའི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དུག་དང་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་སོགས་
 ཡོད་དེ་དག་བདེན་གྲུབ་དང་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་དང་དབང་
 རྒྱུག་རྟག་པ་སོགས་མེད་ཅེས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་རྟགས་
 པའི་བྱང་འཕགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསང་
 བ་བསམ་མི་བྱུང་བ་ལས། གསང་བ་པའི་བདག་པོ་ཚུལ་བཞེན་ལ་བཙེན་
 པའི་བྱང་རྒྱུ་མེས་དཔའ་ནི་གང་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པར་རབ་ཏུ་ཤེས་
 སོ། །གང་མེད་པ་དེ་ཡང་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་
 ཡང་། མི་རྟག་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་གཟུགས་
 ཅི་ཡོད་དོ། །རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་། ཐེར་བྱུག་དང་མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་
 ཅན་དང་། ཡང་དག་པར་དེ་བཞེན་ཉིད་དུ་གནས་པའི་གཟུགས་དེ་ནི་མེད་
 དོ། །ཞེས་དང་། འབྲུག་པ་ལས། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་
 མེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དུ་མ་ཞིག་གིས་གཞོད་པར་རྟགས་སྟེ། མི་ལམ་གྱི་མེ་
 དང་མེ་དངོས་གནས་གཉིས་དང་རྟ་དང་སྐྱེ་མའི་རྟ་རྣམས་ལ་བདེན་རྒྱུ་དང་
 དོན་བྱེད་རྒྱས་མི་རྒྱས་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་
 རང་པའི་ལུགས་མཐའ་དག་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བས་
 ཀྱང་དེ་དག་རིགས་རྩེ་མེད་པར་འབྲུ་ཡང་ཐ་སྣད་དུ་ཆད་མས་གཞོད་མི་
 གཞོད་ཀྱི་བྱང་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲུག་པ་ལས། མི་ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་
 རབ་བསྐྱེད་སྐྱེ་གསུང་ཅན། ། རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་རི་བཞེན་བརྟག་པ་
 དང་། །སྐྱེ་མ་སྐྱེ་གསུང་སོགས་ལས་བརྟག་པ་གང་། །དེ་དག་འཛིག་རྟེན་ལས་
 ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད། །ཅེས་སྐྱེ་གསུང་པའི་བརྟགས་པའི་བདག་དང་སྐྱེ་མའི་

བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་རྟ་དང་སྐྱ་མའི་བཏགས་དོན་གྱི་མེ་སྟགས་འཛིག་རྟེན་ཐ་
 ལྷན་དུ་ཡང་མེད་པར་བཤད་ལ་སྟོན་འཇུག་ལས། སྐྱ་མའི་སྐྱེས་བྱ་བསད་
 སྟགས་ལ། །སེམས་མེད་ཕྱིར་ན་སྟོན་མེད་དེ། །སྐྱ་མའི་སེམས་དང་ལྟན་
 པ་ལ། །བསོད་ནམས་དང་ནི་སྟོན་པ་འབྱུང་། །ཞེས་དེ་གཉིས་ལ་བསད་མ་
 བསད་གྱི་བྱད་པར་བཤད་པ་དང་། བུན་སྒྲ་ལི་ཏས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟན་
 བྱ་བ་དེའི་ཆེ་ན་འཛིག་རྟེན་ལ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་གྲགས་པ་དེ་བཙམ་ལྟན་
 འདས་གྱིས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་འཛིག་རྟེན་
 ལ་ཡང་དག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་གྲགས་པ་དེ་བཙམ་ལྟན་འདས་གྱིས་ཀྱང་
 ཡང་དག་པ་མིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་དག་ལ་
 བདེན་རྒྱུ་མེད་བྱས་ན་ལམ་ཁྱིད་འཇམ་དབྱངས་ཞལ་ལུང་ལྟར་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 གྲགས་པས་གཞོད་དེ་འཛིག་རྟེན་ན་དེ་དག་ལ་རྟ་དང་མེ་ཡིན་མིན་སོ་སོར་
 མངོན་སུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས་
 ཀྱང་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་བཞིར་འཛིན་པ་མི་བདེན་པ་དང་། མི་རྟག་སྐྱག་
 བསྐྱལ་མི་གཙང་བ་བདག་མེད་བཞིར་ལྟ་བ་བདེན་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་འཛིག་རྟེན་མི་གཞོད་
 བ། །འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལྟོས་འདི་ནི་དགག་པར་གྱིས། །ནས། ཕྱིས་ནས་སྟོབས་
 ལྟན་བདག་གིས་བརྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཆེ་
 ཞིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྟན་པའི་འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལ་བརྟེན་པར་བྱོ། །ཞེས་དང་།
 ཐ་སྟན་བདེན་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི། འཕགས་པས། ཐ་སྟན་ཁས་ནི་མ་བླང་
 བར། །དེད་ཅག་འཆད་པར་མི་བྱེད་དེ། །ཞེས་སྟགས་དུ་མ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་
 གྱུར་ཅིང་འགལ་བ་ཆེས་མང་བར་སྒྲུང་བས་ཁོ་བོའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ན་ཆེས་
 མཛེས་སོ། །རབ་རིབ་གྱི་སྐྱེ་ཤད་དང་ཅུ་གྲུང་ལ་ཡི་དྲགས་ལས་ངན་པ་ཅན་

གྲིས་སྤྱད་པའི་རྣལ་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་འདོད་པ་ནི་དབུ་སེམས་
 སྟོགས་ནང་པ་ཀུན་གྱི་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁའི་
 སྤྱོད་ཀྱི་དབང་པོ་འཕམ་ལ་འབྱུང་གི་སྤང་བ་མེད་ངེས་ཡིན་ལ། དེས་སྤྱད་པའི་
 རྣལ་གཉིས་ལས་སྤོང་གིས་ཆུ་རྣལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་མེད་པར་
 བཤད་ཟིན། ཕྱི་མ་ནི་བསྐྱབ་བདུས་སུ་མདོ་བྱངས་པ་ལས། འོད་སྤྱང་དགོ་
 སྤོང་ཞལ་ཏེ་བྱེད་པ་གང་ལ་དགོ་འདུན་གྱི་རྟེན་པ་འདུས་ཤིང་འདུས་པ་བཞག་
 རྟེན་དུས་སུ་མི་སྤྱོད་ཞིང་མཐོ་བཙུམ་ལ་གཅེས་ནས་བྱིན་པ་དང་ཁ་ཅིག་ལ་མ་
 བྱིན་ན་ནི་མི་དགོ་བའི་ཅ་བ་དེས་ཡི་དྲགས་སྤྱོད་གནས་སྤྱག་འཛིན་བྱིན་པ་
 རྒྱབ་ཅེས་བྱ་བ་དེར་སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ། །ནས་རི་སྤྱོད་བརྒྱུ་ལ་བརྒྱུ་ལམ་ན་ཟས་
 དེ་ཐོབ་ཀྱང་ངན་སྤྱགས་དང་རྣལ་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟས་སྤྱོད་ཐོབ་པ་རྣལ་ཏུ་
 འགྱུར་བར་བཤད་ལ་ཆུ་སྤྱང་མི་མཐོང་བ་ནི་ཆུ་དེ་དབང་པོ་ལྷའི་ལོངས་སྤྱད་
 པའི་ལས་མེད་པས་མ་མཐོང་བ་དཔེར་ན་གང་གྲུའི་འགམ་གྱི་གཞི་གཅིག་
 ན་ལྟ་མི་ཡི་དྲགས་སྤྱོད་བ་རི་ཡི་གཏོས་ཅམ་པ་ལས་རྒྱབས་ཆེ་བ་གཅིག་དང་
 གསུམ་འདུས་ཆེ་མིས་གཞན་གཉིས་མ་མཐོང་ཀྱང་མེད་པ་མིན་པ་དང་ཤིང་
 རྟེན་འཕང་ལོ་ཅམ་གྱི་ཁྱོན་ན་མི་པལ་ལ་མི་སྤང་ལ་ལྷའི་བྱང་སྤོང་མདོན་ཤེས་
 ལྷ་ལྷན་གྱིས་མཐོང་བ་འཇམ་བུ་སྤྱིང་གི་མི་ལ་སྤང་བའི་འགོ་བ་ལས་ཀྱང་
 མང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་བྱང་འཕགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་
 སྤང་བར་མདོ་དུ་མ་ལས་བཤད་པ་དང་། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་སྤང་
 ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཆེན་པོ་དག་གིས་ཀྱང་གཟིགས་
 རྣམ་དགོ་སྤོང་གཞན་ལ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཉི་ཆའི་
 སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་དེ་དག་ཁ་ཅིག་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ཡང་དམིགས་
 ཏེ་གནས་བརྟན་མོའུ་འགལ་གྱི་བུས་རི་སྤྱད་དུ། ངས་སེམས་ཅན་འབར་ཞིང་

རབ་ཏུ་འབར་ལ་ཀུན་ཏུ་མཆེད་ཅིང་རབ་ཏུ་འབར་ཏེ་མེ་ལྷེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
 པ་མཐོང་དོ། །ཞེས་དང་། བསྐྱལ་བཏུས་སུ་ལུང་བྲངས་པ། དགོ་འདུན་སྤྱང་
 ཁྱོད་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱིང་ལྟ་བུ་དང་ལོ་མ་ལྟ་བུ་དང་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་གང་
 དག་མཐོང་བ་དེ་དག་གྱང་སྟོན་དགོས་པའི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་དགོ་འདུན་གྱི་
 གྱིང་དང་ལོ་མ་དང་འབྲས་བུ་གང་ཟག་གིར་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པར་སྤྱད་པས་ན་
 དེའི་སྤྱིར་གྱིང་དང་ལོ་མ་དང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་ལྟ་བུར། ཞེས་དང་། ཏོག་
 གོ་འབར་བ་ལས་གྱང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་སྟོན་ལམ་ལས་ཡོངས་སུ་
 གྱུར་པའི་ཁོར་གྱི་ཆར་བབས་པར་གྱུར་གྱང་དགོ་བའི་ཅ་བ་མ་བསགས་པའི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་ལ་འབབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་མཁའ་
 ཉིད་ཏུ་མེད་པར་གྱུར་པའམ་ཐོག་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོར་གྱུར་ནས་འབབ་
 པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་དང་། གང་ཟག་གཅིག་གིས་ལས་གྱིས་སྤྱི་
 མཐུན་ལས་ལས་གྲུབ་པའི་ཆུང་ཆ་ཤས་གཅིག་རྣུ་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་མི་
 སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་པ་ནི། ས་རོལ་གྱི་དབང་གི་འབྲས་བུ་ལ་མོངས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ།
 བྱང་སེམས་དང་འཁོར་སྤྱུར་དང་བྱམས་པའི་རྣམ་འབྱོར་པ་དང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་དབང་གི་འབྲས་བུས་གཞན་གྱི་ལས་ངན་པའི་ནད་རིམས་ལྷ་གོ་སོགས་
 རྫོག་པར་བཤད་པ་དང་། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་སའི་རོ་སོགས་གང་ཟག་རེ་
 གཉིས་གྱིས་ཉིས་སྤྱད་གྱིས་རྒྱབ་པར་བཤད་པ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
 པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཀོན་བཅེགས་ལས། སྟོགས་པོ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་འདི་བཞི་གསུངས་ཏེ་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་
 དང་། །སོགས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ནི་ངེ་ལྟ་བུ་
 ཞེ་ན་ལས་དགོ་བའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནད་ཏུ་འདོད་པ་ནི་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པོ། །མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་སེམས་ཅན་

དཔྱལ་བ་དང་དྲུག་འགྲོ་དང་ཡི་དྲུགས་དང་རན་སོང་རན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྟར་
བ་རྣམས་སྤྱི་མི་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའོ། །ལས་འདིས་
ལུས་སྒྲ་ཆོགས་སྤྱི་འགྱུར་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའོ། །ལས་དགེ་བ་དང་མི་
དགེ་བ་དེ་ཉིད་གནས་དང་དངོས་པོ་དང་རྒྱ་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། ཞེས་དང་། ལས་འབྲས་རྣམས་ལ་སེམས་
པའང་དགག་པ་མཛད། ཅེས་པ་ཅུ་འགྲེལ་དང་བཞི་བརྒྱ་བ་ཅུ་འགྲེལ་སོགས་
དུ་མར་བཤད་ལ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་སྒྲོས་ཟིན་པས་དེར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་འདོད་ལ་དབྱུང་དེའི་ལས་མ་ཞིག་ཀྱང་
འབྲས་བྱ་སྐྱེས་པར་འདོད་པ་ལ་འགལ་བཅོལ་ལྟ་བུ་སྤྱི་ཏེ། **མ་ཞིག་ལས་**
གྱིས་འབྲས་བསྐྱེད་དུས་མཉམ་འབྲལ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། འགལ་བཅོལ་དུག་
པ་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པར་བསྟན་པ་ནི། **བསྐྱལ་བར་མི་འཇིག་ལས་དང་**
དབྱུ་མ་འགལ། ། ཞེས་པ་གཉིས་སྤྱི་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡན་ལག་ལ་དབྱུང་བུམ་
པ་མི་ཉིད་དང་། །སྐད་ཅིག་ལ་དབྱུང་ཞིག་པ་ཉིད་པ་འགལ། ། ཞེས་དང་།
ཁོ་རང་གི་ལུགས་ལ་མ་བརྟགས་འབྲལ་དོར་འབྲས་ཆེ་རྒྱ་གནས་པས། །
ཞེས་དང་། འགྲེལ་བར་ལས་མ་ཞིག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་གི་
ལྟར་ན་ལས་བདག་ཉིད་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་ལྟར་ན་ནི། དེའི་ལས་འགག་
པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་མ་ཞིག་པ་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པ་ཡང་
མ་ཡིན་པས་ན་ཞེས་བྱངས་ཏེ། འདིར་སྤྱི་ཚུལ་དང་ལུང་གི་ཕྱེད་བཅད་ནས་
འབྲེན་ཚུལ་ལ་བལྟས་ན་ཤིན་ཏུ་གཡང་ས་ལ་ཀྱེ་མ་གྱི་ཏུད་ཁྱོད་གྱིས་གདུལ་
བྱ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྒྲིང་མི་བཅེའམ་བསྟན་པ་འདི་ལྟར་དཀྱག་པར་ཡང་
བར་མི་འགྱུར་རམ། འདི་ལྟར་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་ན་རང་བཞིན་
ནི་གནས་ལུགས་ཡིན་པས་གནས་ལུགས་འགྱུར་ལྡོག་མི་འཐད་པས་རྟག་

ཆད་གཉིས་པའི་མཐར་ལྷུང་ཡང་ཟླ་བའི་ཞབས་ཁོ་བོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་
 ལས་འགག་པར་ཡང་མི་འདོད་པས་ཀུན་གཞི་དང་ལས་ཆུད་ཟ་བ་སོགས་
 མེད་ཀྱང་བརྒྱད་རྒྱུའི་ལས་སྤྲུལ་ཞིག་ཀྱང་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པའི་
 དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུན་རིང་སོང་ཡང་འབྲས་བུ་
 འབྱེན་པ་འཐད་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་
 དེ་མི་འགགས་པ། ། དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་རུས་ཕྱིར། །ལ་ལར་
 ལས་འགག་ཡུན་རིང་ལོན་ནས་ཀྱང་། །འབྲས་བུ་ཡང་དག་འབྱུང་བ་རིག་
 པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པར་བཤད་ཅིང་འདིའི་ཐད་དུ་བསྟན་བཅོས་ལས།
 གང་ཕྱིར་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་དེའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་།
 མདོ་བྱངས་པ་ལས་ཀྱང་། ལས་ཟད་ཅེས་ནི་གང་སྤྲས་པ། །སྟོང་པའི་ཚུལ་
 དུ་ཟད་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་ཀྱང་གསལ་བར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་
 སྒྱིར་རྒྱུ་ལས་འགག་པ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་སྤྱིན་འབྱུང་བ་དུས་མཉམ་ཡང་།
 དཔེར་ན་ཆོག་རྩལ་ལྟ་བུའི་བརྒྱད་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་དང་ལན་གངས་གཞན་ལ་
 མྱོང་འབྱུར་ལྟ་བུའི་ལས་སྤྲུལ་འགག་ནས་ཡུན་རིང་སོང་བའི་དོགས་གཅོད་
 ཡིན་པས་ལ་ལར་ལས་འགག་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ་རང་འགྲེལ་ལས་
 ཀྱང་། ལས་རང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་ལྟར་ན་ཞེས་སྐྱེ་འགག་
 བདག་ཉིད་གྱིས་མི་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལ་ཐ་སྟད་དུ་ཡང་མི་བྱེད་པར་བཤད་
 པ་ལས་ལོང་བ་སྤྲོ་ཡོད། ལས་དེའི་འབྲས་བུའི་དུས་སྤྲུལ་གནས་པ་འཇིག་རྟེན་
 གྱི་ཐ་སྟད་ལ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་རྒྱུ་ཞིག་ན་ཡང་
 དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་འཇིག་རྟེན་
 གྱིས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་ས་བོན་ཞེས་བྱ་
 བ་འགག་ཟེན་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྤྲུལ་གྱི་ཞེས་བྱ་བ་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་

གྲིས་ཀྱང་ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱ་ལས་དེ་མ་འགག་པར་དེ་བར་དུ་གནས་ན་
 ཉག་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དབུ་མ་ལས། གཤམ་ཏེ་སླིན་པའི་དུས་བར་དུ། །
 གནས་ན་ལས་དེ་ཉག་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་ཡོད་ན་
 རྒྱ་འབྲས་མི་བྱང་སྟེ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རང་འབྲལ་ལས། འོན་ཏེ་རྒྱ་
 དང་གཅིག་པར་ཡིན་པར་བརྟགས་ན་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་ཅིག་ཅར་སྐྱེས་པ་
 གཉིས་གང་གི་རྒྱ་གང་ཡིན། གང་གི་འབྲས་བྱ་གང་ཡིན་ཞེས་སོ། །དེས་ན་
 རྒྱ་ཞིག་པ་དང་འབྲས་བྱ་དུས་མཉམ་པས་རྒྱ་ཞིག་པ་ལས་ཀྱང་མིན་ལ། རྒྱ་མ་
 ཞིག་པ་ལས་འབྲས་བྱ་བྱང་ན་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བས་ན། དོན་དམ་དཔྱོད་
 གྱེད་གྲིས་མ་བརྟག་པར་རྒྱ་འགག་པ་དང་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བ་གཉིས་སྤང་མདའི་
 མཐོ་དམན་ལྟར་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་མ་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། དབུ་མ་ལས། ས་ཐོན་ཞིག་
 དང་མ་ཞིག་ལས། །སྐྱ་གྲུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ། །སོགས་དང་། འཇིག་རྟེན་
 འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། ཞིག་དང་མ་ཞིག་པ་དག་གིས། །རྒྱ་ལས་འབྲས་
 བྱ་འབྱུང་བ་དག །སྐྱེ་མ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་། ། ཞེས་དང་། ས་ལུ་ལྷང་
 པའི་མདོ་ལས། ཐ་མ་འཆི་བའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ཀྱང་འགག་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་
 སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་སྤང་མདའི་མཐོ་དམན་བཞིན་དུ་
 འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོ། ། བར་དོ་རྒྱ་དུས་ཡིན་ལ་ལས་དེ་ཞིག་པ་
 ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་ཚུལ་སྟོན་པ་འཕོ་བའི་མདོར་བཤད་པ་བསྐྱབ་བརྟུས་
 འབྲུག་འབྲེལ་སོགས་སུ་རྒྱ་ཆེར་བྱངས་པ་ལས་ཤེས་སོ། །དེས་ན་ལས་དེ་
 བྱས་ནས་བསྐྱལ་བ་སོང་ནས་འབྲས་བྱ་འབྱིན་པ་ཡང་ཡོད་པས་དེའི་བར་དུ་
 ལས་དེ་མ་ཞིག་པར་གནས་པར་ལྟ་བུ་ཉག་ལྟ་ཡིན་པས་དེ་དབུ་མར་འདོད་
 པ་ལ་བྱེ་སྐྱེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཕྱང་རིགས་བྱེ་བ་དང་འགལ་བའི་ཁྱར་པོ་སྟོན་པ་
 གསུམ་ལས་བཀལ་བ་ཡོད་པར་ཀུན་ལ་ཉི་ཟླ་ལྟར་གྲགས་པས་མ་སྐྱོས་སོ། །

གལ་ཏེ་མ་བརྟགས་པའི་འབྲུལ་ངོར་སྣམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྒར་གཞན་ལ་ཆིག་
 ཅུབ་སོགས་སྒྲིམ་པ་ད་ལྟ་བུ་ནམ། གཉིད་ལོག་པའི་མི་ལམ་ལྟར་བྲན་པའང་
 ལས་དེ་དང་སྒྲུང་བ་ཐུན་པ་ལ་སྒྲོ་འགོ་བ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ལོག་ཏུ་བདེན་གཉིས་ལ་འགལ་བ་བསྐྱུས་ནས་བཞིར་བཟོད་པའི་
 ཀྱན་རྫོབ་འདོད་ཚུལ་དང་དབྱེ་བ་ལ་འགལ་བཟོད་བདུན་པ་སྒྲིམ་ཏེ། རང་
ལུགས་ཟབ་རྒྱས་མི་འདོད་དབྱུ་མ་འགལ། ཞེས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་དེས་ཀྱན་
 རྫོབ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྒྲུར་བ་རྒྱས་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་ཆད་མ་བཞི་པོ་འཇིག་
 རྟེན་གྱི་ལུགས་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ནས།
 དེས་དེ་ལྟར་མི་འགྲུབ་ན་སོགས་དང་། གཞི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དམ་ལམ་
 སྟོད་པ་ཐབས་སྟོགས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་གསུང་འཕྲིན་ལས་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་
 བརྟག་མ་དབྱུང་པར་ཐ་སྙད་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་སྒྲུར། ཞེས་སོགས་དང་།
 འཇིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོབ་དང་རྣལ་འབྱོར་ཀྱན་རྫོབ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་ལ་ཡང་ལོག་
 བྱེད་གྲང་དེ་རང་ལུགས་མིན་སོགས་སྐྱེ་མའི་རྟ་དང་རྟ་གཉིས་ལ་རྟ་ཡིན་མིན་
 མེད་པར་འདོད་པ་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ངོར་ཡོད་ཅེས་པ་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་
 སྙད་དུ་ཡོད་ཅེས་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཐལ་འགྱུར་བས་མི་འདོད་ཟེར་བ་
 དང་། ཡང་འཇིག་རྟེན་འཕགས་ཤེས་འཛོག་པ་སོགས་ནི། འབྲུག་པ་ལས།
 བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པའི་ལམ་
 ངན་ཞུགས། །ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་འཛོག་པ་ལ་མཁས་
 པའི་དབྱུ་མ་པར་འདོད་པ་ལ་ཕྱང་རིགས་དུ་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱང་པོ་ས་
 ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་གང་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་ལུགས་ལ་མི་འཐད་པ་དང་ཁས་
 གྲངས་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དུམ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་

དཔའ་ཆེན་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་
 དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་བྱ་ཡི་
 རོན་དམ་པར་གང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་གཟུགས་
 སམ་ཚོར་པ་འཇམ། འདུཤེས་སམ་འདུ་བྱེད་དམ། རྣམ་པར་ཤེས་གང་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་བཙེན་བརྒྱུད་དང་རེག་པ་དུག་
 དང་ཞེས་པ་ནས་འབྲས་བུ་བཞི་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པར་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་མེད་དེ། ཚོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་
 རི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཀྱི་རོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་དང་། ཡབ་སྲས་མངལ་བ་དགོན་བཅེགས་ཀྱི་ལེའུ་པལ་ཆེར་དང་
 ཚོས་ཡང་དག་པར་སྟུང་པ་སོགས་དུ་མས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ངོར་རམ་འཇིག་
 རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་ཡོད་ཀྱི་རོན་དམ་པར་མེད་པར་བཤད་པས་འཇིག་
 རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་བྱས་ཆོད་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་ལ་མི་འདོད་པ་གང་
 ཡིན་ཏེ། དབྱ་མ་པ་འཕགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཁས་སྒྲངས་པར་མ་ཟད་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱང་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་སྦྱེ་བ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་
 རྟེན་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། སན་ཚུན་སྟོས་པ་ཅན་ཉིད་དུ། །གྲུབ་པར་
 ཁྱོད་གྱིས་བཞེད་པ་ལགས། །ཞེས་དང་། མ་ཞིག་ལས་མིན་མི་ལམ་དང་། །
 འདྲ་བའི་སྦྱེ་བ་ཁྱོད་ཉིད་བཞེད། །ཅས་དང་། གཟུགས་བརྟན་ཉིད་དང་མཚུངས་
 པ་རུ། །གསལ་བར་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་འདོད། །ལྟ་བུ་མང་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་
 འཇིག་རྟེན་ལ་སྦྱེ་འཕགས་གཉིས་ཡོད་པར་སྟོན་འདུག་ཅེ་འགྲེལ་སོགས་
 ལས་བཤད་དེ། སྟོན་འདུག་ལས། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་རྣམ་གཉིས་མཐོང་། །རྣལ་
 འབྱོར་པ་དང་པལ་བའོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པལ་བ་ནི། རྣལ་འབྱོར་འཇིག་
 རྟེན་གྱིས་གཞོད་ཅིང་། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་སྟོན་བྱས། །གོང་མ་གོང་མ་

རྣམས་གྱིས་གཞོད། །ཅེས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཇིག་རྟེན་ནི་སོ་སྐྱེ་
 ཡིན་ལ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
 རྟོག་པ་དག་གོ་ཞེས་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་པ་ནི་བཅད་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། རྣམ་འབྱུང་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ཅོད། །ཅེས་སོ། །རྣམ་འབྱུང་པའི་
 འཇིག་རྟེན་ལ་སྐྱེ་འཕགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་འབྱུང་པ་ལ་
 ཡང་རྣམ་འབྱུང་པ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་གཞོད་དེ། ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟར་
 ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གྲགས་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ལ་
 སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྟོས་ནས། དེའི་གོང་མ་ངི་མ་མེད་པར་བརྗོད་པ་
 ནས། དེ་བཞིན་དུས་གོང་མ་གོང་མ་གཞན་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཆོག་གསལ་འཇུག་འགྲེལ་སྤར་དངས་པ་ལྟ་བུས་
 གྲུབ་ལ། འཇིག་རྟེན་དེ་ལ་ཤེས་པ་གཉིས་སྤང་ཅན་ཡང་ཡོད་པ་ནི། རང་
 འགྲེལ་ལས། མི་དམིགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་ལ།
 དམིགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་གྱི་བདེན་པས་བསྐྱུས་པ་ཉིད་གྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སྐྱབ་ལ་གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་
 འཇིག་རྟེན་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འབྲས་བུའི་དོན་དུ་མ་སྤྱད་
 ཕྱིར། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དངོས་མཐོང་ཞིང་། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས།
 བདག་གི་བྱ་འདི་བསྐྱེད་ཅེས་སྤྱེད་ཅིང་། །ཤིང་ཡང་བཅུགས་སོ་སྟུང་དུ་
 རྟོག་དེས་ན། །ཞེས་པ་གཉིས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པའི་བུའི་ས་བོན་དང་ལྟོན་
 པའི་ས་བོན་ཅམ་བཟབ་པ་ལས་བྱ་དང་ལྟོན་པ་སྐྱེས་པ་ལ་སོ་སོར་མི་བྱེད་
 པར་ཐ་སྙད་རགས་པས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། མིའི་ལུས་བརྟེན་ནས་མི་ལ་
 རིག་པ་དང་སྡོ་བསང་དང་དཀར་ཤམ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་མ་བཟགས་
 བའམ་མ་དབྱེད་པའི་ཤེས་པ་དང་། འཇུག་པ་ལས། མི་ཤེས་གཉིད་གྱིས་རབ་

བསྐྱོད་མུ་སྟེགས་ཅན། །ནས། དེ་དག་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད། །
 ཅེས་དང་། ལྷག་མ་ནི། འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེས་
 དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཀྱི་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ནི་དེ་དག་དང་ཡང་དག་
 པ་མིན་པས་བྱས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་རྗེས་སུ་དཔག་
 པ་ལྟར་སྤང་བ་དག་སྟེ་ཞེས་པ་ན། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྤང་བ་དེ་ནི་འཛིག་
 རྟེན་ཉིད་ལ་སྟོས་ནས་ལོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་
 དང་། རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་དང་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་བཞི་མེད་པར་
 རྟོགས་པ་ཐ་སྤྱད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་དང་། སྟོད་འཇུག་ལས། གཞན་དུ་བྱད་
 མེད་མི་གཙང་བར། །དེས་རྟོག་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་འགྱུར། །སོགས་ཀྱི་
 དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་འབྲེལ་ཐ་སྤྱད་དཔྱོད་པའི་སྟོང་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
 དཔྱོད་མི་དཔྱོད་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོང་རེ་རེ་ལའང་སོ་སྟེ་ནས་སངས་རྒྱས་
 པའི་བར་ཅིང་བ་དང་ཞིབ་པ་གཉིས་རེ་ཡོད་དེ་སྟེ་འཕགས་དེ་དག་གི་ཐུགས་
 རྒྱད་ལ་ཡང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྤྱད་
 རགས་པ་རེ་དང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀྱི་དཔྱོད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་བའི་མི་རྟག་པ་
 དང་སྟོང་བདག་མེད་རགས་པ་སོགས་འཛོག་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྤྱད་སྤྱི་
 བ་རེ་སྟེ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲེལ་བའི་བརྟུང་དང་ཐ་སྤྱད་གཉིས་ཀ་
 ལན་དུ་མར་བྱས་པར་འཛིག་རྟེན་ན་གཤགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་ཡང་སྟོམ་པ་
 གསུམ་ལྷན་ལས་འཛིག་རྟེན་ང་དང་ལྷན་ཅིག་ཅོད་ཀྱི། ང་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་
 ལྷན་ཅིག་མི་ཅོད་སོགས་དང་། ཤར་རིའི་སྤྲེའི་ཆོགས་བཅད་ལས། གལ་ཏེ་
 འཛིག་རྟེན་རྣམ་འབྲེན་རྣམས། །འཛིག་རྟེན་མཐུན་པར་མི་འཇུག་ན། །སངས་
 རྒྱས་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་དང་། །སངས་རྒྱས་སུས་ཀྱང་ཤེས་མི་འགྱུར། །
 ཞེས་སོགས་དང་། བརྒྱ་བ་ལས། རི་ལྟར་མྱ་སྟོ་སྤྱད་གཞན་གྱིས། །བཟུང་

བར་མི་རུས་དེ་བཞིན་དུ། ། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་མ་གཏོགས་པར། ། འཛིག་རྟེན་
 བཟུང་བར་རུས་མ་ཡིན། ། ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་གིས་གྲུབ་
 པས་ན་སྟག་ཚང་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ངོས་འཛིན་ཡང་མ་བརྟག་མ་དབྱེད་
 པའི་སློ་ཡི་ས་མཚམས་སོགས་ཐམས་ཅད་སྟོག་རྒྱུའི་ཚུ་འབྱུང་བའི་གཏམ་ཁོ་
 བ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལྟར་ཐལ་རང་སྤྱི་ལུགས་ལའང་
 བརྟགས་དོན་དབྱེད་ན་མི་རྟོག་པར་འབྱུང་ཡང་། དེའི་དབྱེད་མཚམས་ལ་དགག་
 བྱའི་དབང་གིས་གཉིས་ཡོད་ལ། ཀུན་རྫོབ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་ཅི་ཡང་
 མི་དབྱེད་པར་འཛིག་གྲུབ་ན་བདག་མེད་རགས་པ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་ཆེས་
 མང་པོ་དང་མི་རྟག་སོགས་བརྟུ་བྱ་རྣམས་ཐར་སྒོ་གསུམ་དུ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་
 དུ་མས་ཀྱང་བཤད་པ་མདོ་སྟེ་རྒྱན་སོགས་བྲམས་ཆོས་རྗེས་འབྱངས་བཅས་
 པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་བའི་ལེའུ་དང་པོ་བཞི་སོགས་གྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཞི་
 དབྱེད་པའི་དབྱེད་པ་ཞིབ་པོ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་དང་། དབྱེད་
 པའི་རྟོག་དོན་རྣམས་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ་བ་སོགས་གཞི་དཔེ་མི་ཟད་པ་
 འབབ་ཚུལ་སྟོན་སྟེ། དབྱུ་མ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ལོག་མི་བྱེད་ཅེས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་གཟིགས་ལུལ་དེ་དབྱུ་མ་ཡིན་ལ་དབྱུ་
 མ་དེ་རིགས་ཆོགས་སུ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་པས་དེ་དབྱེད་བྱེད་གྱི་སློ་
 ལ་ལྟོས་ནས་མི་ལམ་གྱི་སྟུན་པོ་དང་སྟུན་པོ་གཉིས་ལའང་བདེན་རྒྱུ་མི་འོང་
 བས་དབྱུ་མ་རང་ལུགས་སམ་དབྱུ་མ་བའི་ལུགས་སུ་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་
 ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་མི་འཛིག་བྲས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དབང་པོ་
 རྟག་ཅར་གྱིས་བཟུང་བར་བྱ་བའི་དོན་རྟོག་པ་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་
 བདེན་པ་ཡིན་གྱི་འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། དེའི་
 དོན་དུ་རྗེ་སྐད་དུ་ཆོག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་ཁོ་པོ་ཅག་ལ་ངེས་པ་འགའ་ཞིག་

ཡོད་པར་གྱུར་ན་ནི་ཞེས་པ་ནས། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེས་པར་གྱུར་པའི་དག་
འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་ལ་ཡོད་ཀྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་
འཕགས་པ་རྣམས་ལ་རིག་པ་མི་མངའ་འཕམ་ཞེ་ན་ཡོད་པའམ་མེད་པ་འདི་
སྲས་སྲས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ནི་ཅང་མི་གསུང་བ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཅད་ཚུལ་གྱི་ཤེས་ལ་དེའི་དོན་གྱིས་རྗེས་ཐོབ་ལའང་སྤང་
བ་ལྟར་ཡོད་མེད་ལ་བདེན་རྟེན་མི་འབྱེད་ཀྱང་། སྤང་གཞིའི་དོན་ཡོད་མེད་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བདེན་རྟེན་ཡོད་མེད་སོ་སོར་ཤིན་ཏུ་ཁས་ལེན་ཏེ། སྤྱི་མའི་རྟ་ལ་
སྤང་གཞི་དེའུ་ཤིང་བྱ་ལྟ་བུ་ལ་རྟའི་ཆ་ཅི་ཡང་མེད་པར་མིག་ཤེས་མ་སྤང་
པའི་མངོན་སྲུང་གི་གྲུབ་ལ་རྟའི་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་ནི་རྟའི་གདགས་
གཞིའི་མགོ་ཡང་རྟའི་མགོར་ཡོད་པ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་
ཀྱིས་མི་རྟོག་ཀྱང་དེའི་ཡུལ་མིན། ཐ་སྤྱད་དཔྱད་བྱེད་གཅིག་གིས་ཀྱང་གཞོད་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མིན་ན་དབྱུ་མ་པ་དང་འཛིག་རྟེན་པ་སྐྱུ་མོང་
གི་ཁས་ལེན་དང་སྐྱུ་མོང་གི་ལུགས་གཅིག་མེད་པར་འགྱུར་བས་དེ་ཁས་
ལེན་ན་དེའི་སྐྱུ་མོང་མིན་པའི་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལས་ལྷག་པའི་
རྟེན་སྤྱད་ཅི་ཞིག་འབྱེན་ལ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་འགྲེལ་བ་སྒྲོར་གསུམ་
དང་དུས་རྒྱུད་སོགས་དུ་མར་གཞུགས་སོགས་དང་དངོས་གྲུབ་བརྒྱུད་དང་ཞི་
སོགས་ཀྱང་ཕྱི་ནང་སྐྱུ་མོང་དང་སྟོང་ཉིད་སྐྱུ་མོང་མིན་པར་བཤད་པ་
སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་བ་ལྷག་སྟོན་ཡིན་ནོ། །གཞུགས་འཕགས་པ་དག་གི་
ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་འགལ་བ་བརྒྱ་
ལྷག་སྤྱད་པའི་ཁེ་སློགས་ཡིན་ཏེ། བྱང་འཕགས་དེ་དག་གིས་གཞུགས་བདེན་
འཛིན་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་དེ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་འཛིན་
བྱེད་དེའི་ངོར་མི་བདེན་པ་ཡང་ལྷག་སྟོན་དང་སྟོ་དེས་དབེན་པར་མ་གཟིགས་

གྲང་སྒོ་དེའི་དོན་གཞན་གྱི་སྒོས་བདེན་པར་བཟུང་བ་མཐོང་བ་ལ་འགལ་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་གིས་གྲང་གྲུབ་སྟེ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པ་
 ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་བ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ལྟ་བུ་ཞིན་ཏེ་
 ཞེས་དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེའོ། །ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་མཚན་མ་ལ་སྟོང་དེ་
 ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་གྲང་དེ་ལྟར་བཤད་པས་
 སོ། །འོ་ན་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་བཙམ་ལྟན་འདས་དེས་ཀུན་
 རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་གསུང་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
 པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་གཉིས་བཤད་པ་སྐྱེ་འཕགས་སོ་སོར་མི་སྦྱར་ན་དེ་
 གཉིས་རི་ལྟར་འཛོག་སྟམ་ན། ལྷན་པོ་དང་མཁས་རྣམས་མང་པོ་འབྱུང་ཏེ།
 ཅལ་རྒྱགས་བྱེད་པར་སྒྲུང་ལ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འདིའི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཞེས་པ་
 ལའང་ཀུན་རྫོབ་གྱིས་བྱུང་སྟམ་པར་སྒྲུང་དོ། །རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་
 ནི། བཙམ་ལྟན་འདས་གྱིས་མ་རིག་པའམ་ཀུན་རྫོབ་དེའི་དོན་ཙམ་དུ་བདེན་
 པ་དང་། གཟུགས་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བར་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དང་བརྟ་
 ཙམ་དང་མིང་ཙམ་དུ་བཤད་པས་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་
 མེད་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བྱས་ནས་དེའི་ངོར་བདེན་ཚུལ་
 ནི། ལང་གཤེགས་ལས། དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་
 རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་
 རྫོབ་འདོད། ། ཅེས་པའི་རྟེན་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འབྱུག་པ་འདིར། གཉི་
 ཐུག་རང་བཞིན་སྤྱི་བ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ། དེས་གང་བཙམ་མར་བདེན་པར་
 ཞེས་ཅུ་འགྲེལ་གྱིས་བཤད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་བརྟ་ཙམ་མིང་ཙམ་སོགས་སྐྱེ་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་འཛོག་ཚུལ་ཡང་། ཡབ་སྐུས་མཇུག་པ་ལས། དེ་ལྟར་ཆོས་

ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་ན་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ནི་གང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ནི་གང་། ཞེས་པ་ནས། འདི་དག་ནི་ཐ་སྙད་ཅམ་མིང་ཅམ་བད་ཅམ་ཀུན་
རྫོབ་ཅམ་བརྗོད་པ་ཅམ་གདགས་པ་ཅམ་ཏེ། ཞེས་དང་། དཀོན་མཆོག་འབྱུང་
གནས་ལས། ཉི་མས་བྱིན་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་རི་མོ་བྱང་
བར་མ་གྱུར་ན་མངོན་པར་མ་གྱུབ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་ཅམ་
དང་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །ཉི་མས་བྱིན་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ནས་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་བྱང་བར་མ་གྱུར་པར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་གྱུང་
མ་འགགས་པ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་མེད་པ་མངོན་པར་མ་གྱུབ་པ་བརྗོད་དུ་
མེད་པ་ཡིན་པས། ཐ་སྙད་ཅམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་དང་།
ཤེར་མདོ་སོགས་དུ་མས་བཤད་པས་གཟུགས་སོགས་གང་ཟག་དེའི་ངོར་
མིང་ཅམ་བད་ཅམ་ཡིན་པ་དང་གཞན་གྱི་བདེན་འཛིན་ངོར་བདེན་པ་མི་
འགལ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གདོང་ལྗེའི་ང་རོ་གཅིག་
གིས་ལོག་པར་རྟོག་པའི་རི་དྲགས་བྱེ་བ་རྒྱང་རིང་དུ་བསྐྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

བདེན་གཉིས་དབྱེ་གཞི་ལ་འགལ་བརྗོད་བརྒྱད་པ་སྦྱས་ཏེ། **མ་དབྱུང་**
དབྱེ་གཞིར་དབྱུང་དོན་དབྱེ་བ་འགལ། ། ཞེས་པ་ནི་འགྲེལ་བ་དེས་ཀུན་རྫོབ་
རིགས་ངོའི་ཤེས་བྱ་དང་། དོན་དམ་འཁྲུལ་ངོའི་ཤེས་བྱ་མིན་ཡང་མ་བྱེ་བར་
མ་བརྟགས་མ་དབྱུང་པའི་ངོར་ཤེས་བྱ་ཅམ་འདི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་
ཉིད་དུ་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་སྦྱ་བ་ནི་འགལ་བ་བྱེ་བ་འདུ་བའི་གྲོང་
ཁྲིར་དུ་སྐྱང་སྟེ། བྱམ་པ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། མ་བརྟགས་མ་དབྱུང་པའི་
ངོར་ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ་ཁས། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། མ་བརྟགས་མ་དབྱུང་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། བརྟགས་དོན་དབྱུང་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་

འཁོར་གསུམ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། རོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་
 མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འཁོར་གསུམ་ཁས། དེ་བཞིན་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་དང་སྟེ་མེད་
 སོགས་འཕེན་ལ། ཡང་གང་ཟག་སྤང་པོ་རྗེ་ཁོལ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྣམས་ཡོད་
 གྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། མ་བརྟགས་མ་དབྱད་པའི་དོར་ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན་དེ་
 ཆོས་ཅན། མ་བརྟགས་མ་དབྱད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐ་སྟད་དཔྱད་བྱེད་
 གྱི་རིག་པའི་གྲུབ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སོགས་བྱ་ལ་དེ་
 བཞིན་དུ་མི་རྟག་སོགས་བརྟུ་དུག་སོགས་དང་བདེན་སྟོང་སྟུ་མ་སོགས་དཔེ་
 བརྟུ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་ནས་འཕེན་ལ་འགལ་འདུ་སྟོ་ཆོགས་བསྟུས་ཏེ་འགལ་ཁུར་
 གྱི་སྤང་པོ་འདི་ཅམ་ཐེག་པའི་སྤང་གན་གྱི་མཆོག་དུ་བཞག་ལ་ཨེ་མ་ཁུར་
 ཆེན་པོ་ཁུར་ཆེན་པོ་རྟེན་འདུག་ཅེས་བཞད་གད་བྱའོ། །

སྟོང་ཉིད་དོས་འཛིན་དང་སྟོམ་ཚུལ་ལ་འགལ་བརྗོད་དགུ་པ་དང་བརྟུ་
 བ་གཉིས་སྟུས་ཏེ། **སྟོང་མིན་ཐར་ལམ་ཞི་སྟོ་གཉིས་མེད་འགལ།** །**ཅི་ཡང་མ་**
བསྟོམ་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་འགལ། ། ཞེས་པ་ནི་ཁོས་དོན་དམ་ཅུང་ཟད་དབྱད་
 པའི་རིགས་ཤེས་དོར། །སྟོས་བྲལ་ལེགས་པར་དབྱད་པའི་བརྗོད་མེད་དོར། །
 ཞེས་སོགས་དང་། དེས་ན་བདེན་སྟོང་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། །དེ་ཡོད་ཐ་
 སྟད་བདེན་པར་འཐད་མོད་གྱི། །དེ་ཉིད་ལེགས་པར་དབྱད་མཐར་འདོད་པ་
 དང་། །རྣམ་གངས་དོན་དམ་དུ་འདོད་གཉིས་ཀ་འབྱུལ། །ཞེས་པ་ཅ་འགྲེལ་
 གྱིས་སྟོང་ཉིད་གྱི་ལྟ་བར་མ་གཏོགས་པའི་བདག་འཛིན་སུན་འབྱེན་པའི་ཐར་
 ལམ་རིགས་ཤེས་གྱི་ལེགས་པར་དབྱད་དོའི་སྟོས་བྲལ་ཞེས་པ་ཅི་ཡང་མིན་
 པ་གཅིག་འདོད་པ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། བདེན་གཉིས་གྱི་ནང་དུ་འོང་དོན་མེད་
 དེ། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་དང་། ཞེས་སྟུ་བ་དང་། སྤང་ཚུབ་སེམས་འགྲེལ་

ལས། གང་གིས་སྟོང་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །དེ་ལ་ཐར་བའི་སྐལ་བ་མེད། །ཅེས་
 དང་། བརྒྱ་བ་ལས། ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་
 འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཞི་སྟོ་གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་ཞི་སྟོ་
 གཅིག་ལུང་བཤད་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་འགལ་ལ། ཡུལ་ལས། དངོས་པོའི་འདྲ་
 ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་བ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་
 བའི་རྣམས་སེམས་དང་། སྟོད་འཇུག་ལས། གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །
 མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་མོད་
 རེ་རེ་ནས་ཡི་གས་མི་ལྟངས། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲེལ་བར་དོན་དམ་བདེན་པ་
 ལེགས་པར་དབྱད་དོར་མེད་ལ་རྩང་བད་དབྱད་དོར་ཁོ་ནར་འཛོག་པའི་
 ཁུངས། དཔའ་བོས། སེམས་ནི་བདེན་པའི་དེ་ཉིད་ལ། །འདི་ལྟར་རྩང་བད་
 རྣམ་དབྱད་ན། །ཞེས་འབྲེན་པ་ནི་རང་གི་སྟོ་གོས་ཀྱི་མཚང་སྟོན་ཞིང་འགལ་
 འདྲ་འབོད་པའི་གཡབ་མོ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེས་ནི་འདིར་རྒྱས་པར་མི་འཆད་ཀྱི་
 བསྐྱེད་ནས་སེམས་བདེན་གྲུབ་ལ་མཐའ་བཞི་འགོག་བྱེད་ཀྱིས་རྩང་བད་
 དབྱད་ན་ཞེས་པ་ཡིན་པས་ལེགས་པར་མི་དཔྱོད་པ་མིན་ཏེ། བསྐྱེད་ནས་
 ལེགས་པར་དབྱད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
 འཐད་ལྡན་ཀྱི་དབྱད་པ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་དབྱད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་དུ་ན་ལོག་པར་དབྱད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འབྲུམ་དང་རྩ་ཤེ་ལྟར་
 རྒྱས་པར་མ་དབྱད་བར་དུ་ལེགས་པར་དབྱད་པའི་སྟོས་བྲལ་མི་འོང་བར་
 འདོད་ན་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་རང་རྣམས་
 རང་བཞིན་ཀྱིས་དབང་པོ་རྩལ་འབྲིང་ཡིན་པས་བདེན་གཉིས་ལ་རྒྱས་པར་མི་
 དཔྱོད་པ་གསུང་རབ་སྟེ་དང་མཁས་མང་སྟེ་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་
 དུ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གསུང་ཀུན་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཐེག་

དམན་གྱི་མདོ་ལས། ཟབ་ཞི་སྟོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུ་མ་བྱས། །ཞེས་
 སོགས་དང་སྤྱད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་སོགས་ལྟར་སྟོང་ཉིད་ལ་སྟོས་པ་ཐམས་
 ཅད་ལོག་པའི་མཉམ་བཞག་སྟོས་བྲལ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་
 ཐམས་ཅད་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་ཁས་ཀྱང་ཡང་ཡང་སྤངས་
 པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་དབྱང་པ་ཡོངས་སུ་ཆང་བ་དང་རྫོགས་པ་ཡོད་མེད་ཐེག་
 པ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱད་པར་ཡབ་སྐུ་གིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་
 པ་ཡང་རིགས་པ་ཉིད་དེ། རྒྱས་པར་བསྟན་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མདོར་མཆོན་པ་
 ཅམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །རི་རྒྱད་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་ནས་གྱིས། མཆོན་མ་
 མེད་པར་མ་རྟོགས་པར། །བྱིད་གྱིས་ཐར་བ་མེད་པར་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་
 །བྱིད་གྱིས་ཐེག་ཆེན་ལས། །དེ་ནི་ཆང་པར་བསྟན་པ་ལགས། །ཞེས་དང་།
 འདུག་པ་ལས། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར། །ཆོས་དང་གང་
 ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྟེན་
 ཉིད་འདི་བ་ཅམ་མཐོང་མོད་གྱི། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོམ་པ་མེད་དེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་ལ་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་པ་མ་ལུས་པར་སྟོམ་པ་ནི་ཡོད་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་
 པ་ལྟ་བུ་བསྟོད་ཆོགས། རིན་ཆེན་སྤང་བ་སོགས་ཡོད་པས། དེས་ན་བྱིད་
 རང་ཤངས་ལ་མཛུབ་མོ་བཅུགས་ནས། དབྱད་ཚུལ་འདི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་
 བས། ལེགས་པར་དབྱད་ཚུལ་མིན་སྟོས་ལ། དཔའ་བོ་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྤྲོ་བར་
 མཛོད། ཡང་བྱིད་ཀྱི་འགྲེལ་བར་ཐ་སྟད་ཅམ་དུ་ཡང་མཐའ་བཞི་ལས་བྲལ་

ཚུལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མེད་པ་མ་ཡིན། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་གཉིས་
 ཀའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སྒྲ་འདོད་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུས་
 དང་འཇམ་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་། ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མིན། །གཉིས་
 ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་འང་མིན། །དང་ཅ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་
 ཡོད། །སོགས་དངས་པ་དང་། ཡོད་པ་མིན་ན་མེད་པ་ཡིན་མི་དགོས་དེ་ལྟར་
 འདོད་པ་ཆ་བསྐྱུས་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་སྟེ་མ་སོགས་ནི་ཉེས་པ་དབག་མེད་
 ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་འགལ་མེད་ན་དགག་གཞག་
 གཏན་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ལ་དངོས་འགལ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་རིགས་
 པའི་དབང་ལྷན་ཆ་བའི་སྟོན་ནས་རྒྱལ་བས་ཀྱང་མཛད་དེ། ལུང་ལས་ཀྱི་ཏུ་
 རྒྱ་སྟོད་རིང་གིས་ཁོ་ལོ་ཅི་ཡང་མི་བཟོད་དོ། །ཞེས་ཁྱེས་པར་བྱོད་ཅི་ཡང་མི་
 བཟོད་པ་དེ་ཡང་མི་བཟོད་དམ་ཞེས་དངོས་འགལ་བསྟན་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་
 འཕགས་པས་ཀྱང་། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་
 གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ་ལས། ཆོས་མི་མཐུན་སྤྱིར་
 ཡོད་མེད་མིན། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་ཡོད་པ་དང་མེད་
 པ་པན་ཚུན་འགལ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
 ཡོད་མིན་མེད་པ་ཡིན་ན་འགལ། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། འབྲས་
 གུ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི་འགལ་ཏེ་ཞེས་ཡོད་པ་མིན་
 པ་དང་མེད་པ་མིན་པ་འགལ་བར་བཤད་པའི་སྤྱིར། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་།
 རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་འདི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་ཆོག་ན་ནི། དེའི་ཆེ་འདི་ལོག་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་བྱམ་པ་ཡོད་པ་
 མིན་པར་བཟུང་བ་དང་དེ་མེད་པར་བཟུང་བ་དོན་གཅིག་པར་བཤད་པ་དང་།
 སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྒྲས་ན་ཆོག་བཅོས་པ་ལས་བྱུང་།

མེད་པར་བཤད། ཡེ་ཤེས་ཀུན་བརྟུས་འགྲེལ་བ་ལས། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་
 མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འདོད་པ་མིན་ལ། འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་
 ལ་སོགས་པ་ནི་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འདོད་པ་མིན་ལ། ཞེས་སོགས་གྲིས་
 སེམས་ཅམ་པ་སོགས་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་ཡོད་པ་མིན་པ་དང་རྒྱང་པན་ལྟར་ཐ་
 སྟོད་དུའང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཡོད་མེད་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱང་གསུམ་མིན་
 ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའང་མིན་པར་བཤད་པ་དང་། རྩེ་རྒྱ་རིས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་
 ཡོད་མིན་ཏེ་ཡོད་པའི་བདག་ཉིད་མིན་ཏེ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པར་བཤད་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་མེད་མིན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་པ་མིན་ཏེ།
 ཞེས་དང་། ཡོད་དང་མེད་པའི་བདག་ཉིད་གྲིས་གཉིས་ཀའི་ངོ་སོ་མིན་ལ།
 ཞེས་དང་། ཡོད་དང་མེད་པ་ལས་གཞན་པ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་རང་བཞིན་
 ཡང་མིན་ཏེ། ཞེས་བཤད། དེ་བཞིན་དུ་ཆོག་འཇམ་དབྱངས་ཞལ་ལྷུང་ན་ཡོད་
 པ་ལའང་འགྲེལ་བ་ལས་བྱུང་པར་སོ་སོར་བཤད་ཅིང་བརྒྱ་བ་ལས། ཡོད་
 དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་དང་། ། ཡོད་མེད་མིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ། །འདི་ནི་
 མཁས་པས་གཅིག་ཉིད་སོགས། །དག་ལ་རྟག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱ། །ཞེས་ཡོད་
 མིན་མེད་མིན་ཞེས་སོགས་ལ་གཅིག་ཉིད་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཅི་རིགས་
 སྒྱུར་དགོས་པར་བཤད་ལ་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་སྒྱུར་ལ་མདོར་ན་རིགས་
 ཆོགས་དང་བརྒྱ་བ་ལས་ཡོད་པ་མིན་པར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དགག་
 བའི་བྱུང་པར་སྒྱུར་མ་སྒྱུར་ཅི་རིགས་སྒྲོ་ནས་མེད་པར་བཤད་པས་ན་ཁྱོད་
 ཀྱིས་མཐའ་བཞིའི་དངོས་འགལ་དེ་འདྲ་དབྱ་སེམས་སུ་ཡང་མི་འཆད་ལ་
 བྱམས་ཆོས་དང་དབྱ་མའི་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཆོག་དེ་འདྲ་ལ་བྱུང་པར་ཅི་
 ཡང་མ་སྒྱུར་བའི་འགྲེལ་བ་གཅིག་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་པས་ན་དན་སྒྲུགས་
 བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱ་ལ་ཡང་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་མི་རྟོག་པའི་ཡུལ་

སྟོང་ཉིད་ལ་མི་འཛོག་པར་ཤེས་བྱ་སོགས་སེམས་ལ་བྲན་པ་གང་ཡང་མིན་
 བའི་སྟོས་བྲལ་དུ་འདོད་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་
 འབྱེན་པ་དང་ཐར་བའི་སྟོག་གཙོད་པའི་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་ཀུན་ཆེན་པོ་
 ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ནི་སྟོས་པ་མཐའ་དག་གཙོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་
 ཉིད་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་སོ་སོ་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དོན་དམ་པ་ནི་མཚན་ཉིད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱང་
 རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྩ་ཤེས་ལས། དེ་དག་སྟོས་ལས་སྟོས་པ་ནི། །སྟོང་པ་ཉིད་
 གྱིས་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་བརྗོག་པ་སྟེ། །སེམས་
 གྱི་སྟོད་ཡུལ་བརྗོག་པས་སོ། །ཞེས་པ་དེ་དག་གི་འགྲེལ་བ་གཉིས་དང་ཆིག་
 གསལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་སྟོས་པ་མ་ལུས་པ་ཉི་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོང་
 པ་ཉིད་ཉི་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་
 ཀྱང་སྟོས་པ་སྣ་ཆོགས་པ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པ་ཤེས་པ་
 དང་ཤེས་བྱ་དང་། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་དང་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་དང་ཤིང་
 རྟ་དང་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་དང་སྐྱེས་པ་དང་། བྱད་མེད་དང་། རྟེན་པ་དང་།
 མ་རྟེན་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་དང་། གྲགས་པ་དང་། མ་གྲགས་
 པ་དང་། བསྟོད་པ་དང་སྦྲད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལས་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་ན། འཛོག་རྟེན་པའི་སྟོས་པ་དེ་ཡང་མ་ལུས་པར་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་ཏེ།
 དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བས་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་
 བུནྟམ་ལི་ཏ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་སྟོས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་འགག་པར་
 འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ལ་དེའི་ཡུལ་ཅན་
 དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། རང་གི་དངོས་པོ་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་
 པོ་དང་སོགས་དང་། མདོ་དེ་ལས། འོན་ཀྱང་ལྟའི་བྱ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་

དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐ་སྟད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་སོགས་ལྟ་བུའི་མདོ་
 བསྟན་བཅོས་ཆེས་མང་དོ། །ཡང་དེ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་ཚུལ་དང་མཆོན་
 ཉིད་ལྟ་དང་ལྟན་ཚུལ་ཡང་། དབྱུ་མ་ལས། གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ནི་བ་
 དང་། སྟོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྟོམ་པ། རྣམ་རྟོག་མེད་དོན་ཐ་དད་མིན། །
 དེ་ནི་དེ་ཉིད་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། བྱད་རྟུ་ལི་ཏ་ལས། དེ་ཁོ་ནའི་
 མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་བཤད་པ་ནས་གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ཞེས་གསུངས་པ་
 ནི་འདི་ལ་གཞན་ལས་ཤེས་པ་མེད་པ་སྟེ། ལྷང་མེད་པར་བདག་གིས་མངོན་
 སུམ་དུ་འགྱུར་ཁིང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །
 ཞེས་སོགས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། གཞན་གྱིས་བསྟན་པས་རྟོག་
 པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་
 དང་། འབྲུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསམ་པ་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་
 ཆོད་མ་ཡིན་གྱི། སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དངོས་སོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་
 མ་རིག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་དུ་མཛད་དེ། ཞེས་སོགས་དང་།
 སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ནི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཁིང་། དེ་ཡང་བསྟུ་
 བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་
 སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་དུ་མའི་མདོ་བསྟན་
 བཅོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཐོས་བསམ་བསྟོམ་པའི་སྟོ་གསུམ་ལས་སྟོམ་
 པའི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་མི་རིགས་ཏེ། བདེན་པའི་སྟེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་
 དང་། བདག་མེད་དོ་ཞེས་སྟོམ་པ་ནི་བདག་སྟོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་འགྲེལ་ལས། སྟེ་མེད་ཅེས་དང་སྟོང་ཞེས་དང་། །བདག་མེད་ཅེས་
 པས་སྟོང་པ་ཉིད། །དམན་པའི་བདག་ཉིད་གང་བསྟོམ་པ། །དེ་ནི་འདི་ན་
 བདག་སྟོམ་པའོ། །ཞེས་པས་བསྟན་ཟེར་བ་ནི་འཕགས་པ་ལྟས། དམ་ཆོས་

འདི་ཡི་མིང་ལས་ཀྱང་། །དམ་པ་མིན་ལ་འཛིགས་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཆོས་
 འདི་སྟོམ་པ་ལྟ་ཅི་མིང་ལའང་སྒྲག་པའི་ཆོ་དེ་ཡིན་ཏེ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 ལྟོང་ཉིད་བསྟོམ་ན་ཆད་སྟོང་དུ་འགྱུར་བས་སེམས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་སྟོམ་ཞེས་
 དང་། སེམས་གསལ་ལ་ངོས་བབྱང་མེད་པ་སྟོམ། ཞེས་དང་། ལྟ་བུར་ལྟར་
 ཡུལ་གང་དུའང་འདིའོ་ཞེས་བབྱང་ན་བདག་འཛིན་དུ་འགྱུར་བས་ཅི་ཡང་
 ཡིད་ལ་མི་བྱེད། ཅེས་སོགས་ལྟ་བུར་གྱི་སྟོས་པ་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲས་མེད་པལ་
 ཆེར་བཀག་ཟེན་ལ་འདི་ནི་དབྱུ་མའི་ལུགས་ལྟར་གྱི་སྟེ་མེད་དང་། ལྟོང་ཉིད་
 དང་། བདག་མེད་གསུམ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་དེ་ལས་དམན་པའི་བདག་ཉིད་དེ་
 རང་བཞིན་ནམ་གནས་ལུགས་སྟོམ་པ་ནི་བདག་བསྟོམ་པའམ་མཐར་ལྟ་
 བསྟོམ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མི་འཐད་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ་ལ་ནང་
 འགལ་ཡོད་པར་སྒྲ་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པར་ཡང་
 ཡང་བཤད་པའི་བྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་
 དང་། །བཙེར་ལྟན་ཀུན་གྱིས་དུས་ཀུན་ཏུ། །སྟོང་པ་མཁའ་དང་མཚུངས་པར་
 བཞུག། །དེ་བྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གཞི། །ཞི་ཞིང་སྒྲུ་མ་དང་མཚུངས་
 པར། །གཞི་མེད་སྲིད་པ་འཛིག་བྱེད་པའི། །སྟོང་ཉིད་འདི་ནི་རྟག་ཏུ་སྟོམ། །
 སྟེ་མེད་དང་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་། །བདག་མེད་ཅེས་བྱ་སྟོང་པ་ཉིད། །བདག་ཉིད་
 དམན་པ་གང་སྟོམ་པ། །དེ་དེ་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་མིན། །ཞེས་རབ་ཞིའི་འགྱུར་
 ལ་པ་ཆབ་གྱིས་བཙོས་པ་ལས་བྱུང་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ལ་
 དམིགས་པ་མེད་པ་ཡི། །གནས་པ་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །དེ་དག་
 ལྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ནི། །ནམ་མཁའ་སྟོམ་པར་བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་
 མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་སྟོམ་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
 གང་དག་སྟོང་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་ཐར་བ་བརྟེན་མ་ཡིན། །འགྲོ་དུག་

སྤྱིད་པའི་བཙུན་རར་ནི། །མོངས་པ་དེ་དག་འཁོར་བར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་སྤྱིད་
 པ་ཉིད་འདི་ནི། །རྣམ་འབྱོར་པ་ཡིས་སྒྲོམ་བྱས་ན། །གཞན་གྱི་དོན་ལ་ཆགས་
 པའི་སྒྲོ། །འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་བསྟན་བཅས་
 རེ་རེ་ནའང་དུ་མ་མཐོང་སྟེ། སྤྱིད་འབྱུག་ལས། སྤྱིད་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་
 སེམས། །འགག་པ་སྤར་ཡང་སྟེ་འགྱུར་ཏེ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲོམས་
 འབྱུག་བཞིན། །དེས་ན་སྤྱིད་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། དེ་ལྟར་སྤྱིད་པ་ཉིད་ཕྱོགས་ལ། །སྟན་འབྱེན་པ་ནི་འཐད་མ་ཡིན། །དེས་
 ན་ཐེ་ཆོམ་མི་བ་བར། །སྤྱིད་པ་ཉིད་ནི་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡི། །སྟན་པའི་གཉེན་པོ་སྤྱིད་པ་
 ཉིད། །སྤྱིད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་འདོད་པས། །དེ་ནི་རི་ལྟར་སྒྲོམ་མི་བྱེད། །
 ཅེས་སོགས་དང་། རྩོམ་སྤྱིད་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། རྣམ་འབྱོར་གཅིག་
 གཅིག་ཤེས་བྱས་ནས། །དབེན་པར་སོང་སྟེ་རབ་འབད་ན། །སྤྱིག་དག་ཆེ་
 འདིར་སངས་རྒྱས་འགྱུབ། །ཆོས་བདག་མེད་པར་རབ་བསྒྲོམ་པས། །ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད། །ཅེས་སྤྱིད་འབྱུག་དང་མཐུན་པར་བཤད་ལ། མདོ་
 ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་སྤྱིན་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་གཞན་ཡང་རྒྱལ་བ་
 རང་ཉིད་སྤྱིད་ཉིད་བཙུན་ལྟེན་དང་སྒྲོམ་ལྟེན་སོགས་བཤད་ནས་སྤྱིད་
 སྒྲོམ་ལྟེན་ཡང་ཡང་ནན་ཏན་དུ་གསུངས་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། སྤྱིད་ག་
 བགས་ཁྱོད་མདོན་པར་དགའ་བ་ཡི། །དག་སྤྱིད་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་བདེ་བ་སྤྱིད། །
 སྤྱིད་ག་ཅི་ལའང་བདག་གིར་བྱ་བ་མེད། །ཡོངས་སྤྱིད་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཏུ་
 སྤངས། །བསེ་དུ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་གནས། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་ལྷང་
 དག་རྒྱ་བ་བཞིན། །ལམ་རྣམས་བསྒྲོམ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་རབ་ཏུ་ཞུགས། །ཆོས་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤྱིད་པ་བདག་མེད་པར། །ཆོས་རྣམས་འདི་དག་གང་གིས་

རབ་བསྐྱེལ་པ། ། དེ་ཡི་སྒྲོབས་པ་དག་ནི་མཐའ་ཡས་འགྱུར། ། ཞེས་ཡོན་ཏན་
 མང་པོ་ཡོད་ཚུལ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་གིས་ཆོས་འདི་སྟོང་པར་
 གོམས་བྱས་པ། ། དེ་དག་འོད་ཟེར་གྱི་བ་སྟོང་རྣམས་ཉག་ཏུ་འབྱེད། ། ཉི་མའི་
 དགྲིལ་འཁོར་དག་གྱང་ཐམས་ཅད་གཟི་མེད་བྱས། ། དཔའ་བོ་དེ་དག་མི་རིང་
 འབྲེན་པར་འགྱུར། ། ཞེས་བསྐྱེལ་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། ངས་སྟོན་སྟོན་ཡུལ་ནི་བ་འདི་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱེལས། ། བསྐྱེལ་བ་མང་པོ་
 གྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་སྟོང་དུ་ཡང་། ། ལམ་འདིར་ངས་ནི་རྣམ་ཡང་བཙོན་འགྱུས་
 རྒྱན་མ་བཅད། ། དེ་ཆེ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་རྒྱལ་བར་ལུང་ཡང་བསྟན། ། མདོ་
 སྟོ་འདི་ལ་བྱེད་ཀྱིས་ང་ཡི་རྗེས་སུ་སྒྲོབས། ། ཞེས་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྱང་
 སྟོང་བ་ཉིད་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བ་བཙོན་འགྱུས་ཀྱིས་བསྐྱེལ་བ་དུ་མར་
 བསྐྱེལ་བ་ལྟར་ང་ཡི་རྗེས་སུ་སྒྲོབས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་ཀྱི་མདོ་
 དེ་ཉིད་ལས། ང་ནི་ཐུང་ན་འདས་གྱུར་བྱི་མའི་ཆོ། ། དམ་པའི་ཆོས་ནི་རྣམ་
 པར་འཛིག་པ་ན། ། དགོ་སྟོང་སུ་སྟེགས་སྟོ་ལ་བཙོན་པ་དག ། དེ་དག་ང་ཡི་ནི་
 བའི་ཆོས་ལ་སྟོངས། ། ཞེས་དང་། དེ་དག་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་ནས་བྲིམ་སྤངས་
 ཏེ། ། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཤིན་ཏུ་དམ་དུ་འཛིན། ། སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ཐེག་པ་
 སྤངས་བྱས་ནས། ། གྱེ་བ་ལྷག་པར་འདོད་པ་བརྒྱག་པར་འགྱུར། ། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་ཟེར་མཁན་གྱི་ལུགས་སྟོངས་
 བ་དང་དག་ལྟར་འཛིན་པར་མ་བྱེད་ཅིག འོན་ཀྱང་བྱེད་ཀྱིས་འགྲེལ་བ་དེར་
 དེང་སང་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོར་གྲགས་པ་དག་གིས་སྟོགས་
 ཀུན་གང་བར་འགྱུར་བས། རྣམ། མདོ་སྟགས་ཀུན་ནས་འདི་ཤིན་ཏུ་ཉོགས་
 དཀའ་བས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མང་པོ་མི་འབྱུང་བར་བཤད་པའང་མི་འཐད་པར་
 འགྱུར་ཏེ། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་སྟོགས་ཀུན་གང་བའི་བྱིར་

རོ། །ཞེས་དང་། འོག་གུའི་མཁའ་ངོས་ཀུན་སྒྲག་ཆས་ནག་པོར་བྱས་ནས།
 ཞེས་སོགས་ལ་བསྟུན་ན་ཐག་དོག་གི་མེས་རང་རྒྱད་ཐལ་བར་བྱས་ཚུལ་ལ་
 ཡང་ལ་གང་ལྟར་ཐབ་མོ་མ་སྤྲོངས་ཤིག བྱིད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ནི་རྒྱལ་བ་
 དང་མདོ་རྒྱུད་ངེས་དོན་དུ་མ་ལ་འགལ་བཟོད་དུ་སྒྲར་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 གྱིས་སྲུ་ལ་བསྟུན་ཀྱང་གོ་བར་མི་རུས་པས། །མི་སྤྱོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ཆོན་རེ་རེའམ་ཆོགས་བཅད་རེ་གསུངས་ནའང་བྱེ་བ་
 ཐག་ཐིག་དུ་མས་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་ཡང་དེ་སྟེད་གྱིས་དག་བཅོམ་ཐོབ་
 བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསང་འདུས་ལས་རྒྱུད་བཤད་མ་ཐག་ནམ་མཁའི་
 ཁམས་གང་བ་ཅམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་གསར་ཐོབ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 གསུང་མཁན་དང་ཆོས་དེ་དག་མི་འཐད་སྤྲུམ། ཡང་ན་རྫོགས་སྟོན་སྤྱངས་
 གསུམ་མི་དགོས་པ་དང་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མེད་པའི་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལྟ་
 བུ་གཅིག་འདོད་དམ། ཡང་ས་དང་པོའི་སྐབས་སུའང་སྐད་ཅིག་མ་ཐུང་ཤོས་
 གཅིག་ལ་འཇིག་རྟེན་ཁམས་བརྒྱལ་འགོ། སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྟོན་པ་སོགས་
 བརྒྱ་ཐག་བརྒྱ་གཉིས་ཐུབ་ན་བྱང་སེམས་གོང་མ་དག་བསམ་གྱིས་བྱུང་བམ།
 དེ་དུས་དབུ་མ་ཆེན་པོས་སྟོགས་ཀུན་གང་བ་བདེན་ཡང་ངོ་མི་མཆར་ཏེ།
 བྱང་སེམས་དག་ལ་འང་མཐུ་དེ་ལྟར་ཡོད་ན་ཁོ་བོའི་རྗེ་སྒྲ་མ་རྒྱལ་བ་གཉིས་
 པ་ནི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡབ་གཅིག་འཇམ་པའི་དབྱངས་སྲུ་ངེས་དོན་དུ་
 གནས་ལ་བྱང་དོན་གྱི་ཚུལ་བྱས་ནའང་མདོ་ཀུན་བརྟུས་ལས། སྟོན་བསྐྱལ་བ་
 དཔག་ཏུ་མེད་པ་བཟོད་གྱིས་མི་ལངས་པའི་སྟོན་རོལ་ཏུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་འདྲིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་བའི་འོད་ཅས་བྱ་བར་རྒྱལ་བ་དབང་
 པོའི་ཏྲོག་ཅས་བྱ་བ་བྱུང་བར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱལ་བ་དེའི་འཁོར་རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱ་
 མཆོ་ལྟ་བུའི་དབུས་སུའང་ཐབ་མོ་སྟེལ་བ་ལ་ས་མཐོན་པོ་དག་གིས་འགྲན་

མི་རྒྱས་པ་དང་ལུང་བསྟན་བསྟགས་བརྗོད་དཔག་མེད་མཛད་ན་དེང་རྒྱས་ལྟ་
 ཅི་སྟོས། དེས་ན་ཟབ་མོ་སྟོང་ཉིད་ཉན་བསམ་སྟོམ་གསུམ་ལ་རང་གི་ལུས་
 སྟོག་ཡོངས་སྟོད་བསྐལ་པ་དུ་མར་གཏོང་བ་ལ་ངོ་མཚར་ཅི་ཆེ་གཞན་གྱི་
 འདིའི་ཆེག་སྒྲི་ཙམ་འཆད་པ་པོ་རང་གི་སྒྲ་མ་མིན་པ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་
 ལྟར་གྲུས་ཤིང་དེའི་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་ལ་སྟོན་རབས་གྱི་གཏམ་ལྟར་འབད་
 བས་རྒྱས་ཀྱང་ཉིན་མཚན་མེད་པར་སྒྲ་དབྱངས་སྒྲས་པོའི་ཤེར་ཕྱིན་བཅའ་
 བ་ལྟར་རིགས་ཏེ། སྟོན་ཐམས་ཅད་འགོག་བྱེད་དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་བཅོན་
 ལས་སྟོལ་བྱེད་འདི་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་
 ཀུན་དགའ་བོར་གསུང་རབ་གཞན་ཀུན་རྒྱབ་པ་ལས་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་ཆེག་
 གཅིག་རྒྱབ་པ་གཞོད་པར་བཤད་པ་སོགས་གྱི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་
 པོས། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་གསལ་མཛད་པ། །ཐུབ་པའི་ལུགས་
 བཟང་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །ལུས་དང་སྟོག་གྲང་བཏང་ནས་འཛིན་པ་ལ། །
 སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་སྟོད་པར་མ་གྱུར་ཅིག །སོགས་དང་། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་
 ལས། ཟས་ལ་མི་ཆགས་མི་སྐྱམ་ཟ་བ་ཡིན། །ལུས་དང་སྟོག་ལ་ལྟ་བ་རབ་
 སྟོངས་ལ། །སྟོང་པ་ཤིན་ཏུ་ཞི་བ་བསྟོམ་པར་གྱིས། །ཞེས་དང་། ཆེགས་
 གསལ་ལས་གྲང་། གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཅན་
 རྣམས་གྱིས་སྟོག་དག་གྲང་ཡོངས་སུ་བཏང་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅའ་བར་འོས་
 པ་ཡིན་ཏེ། གྲང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉག་ཏུ་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་རི་ལྟར་
 བཅའ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བསམ་བྱུང་
 སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དེ་རྗེས་སུ་སྟོང་ཉིད་མི་སྟོམ་པར་སེམས་དམིགས་པ་མེད་
 པའི་ཏད་འཛིན་རྟུལ་ཤང་དང་མི་འདྲ་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དེའི་སྒྲིབ་པ་མི་
 འདྲ་བ་བདེན་འང་དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ཏེ། རྟུལ་ཤང་གིས་

གང་ལ་དམིགས་སམ་བཟུང་ན་མཆོན་འཛིན་དུ་འགྲོ་བས་གང་ཡང་ཡིད་ལ་
 མི་བྱེད་ཟེར་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་པའོ་བདེན་མེད་དོ་དང་བདག་མེད་དོ་ཞེས་
 བཟུང་ན་བདག་འཛིན་དུ་འགྲོ་བས་ཡོད་མེད་ཡིན་མིན་གང་ཡང་མི་བསམས་
 པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཆོས་ཉིད་སྟོས་དང་བྲལ་བ་ལ། ཤེས་པའང་སྟོས་དང་བྲལ་
 བར་བཞག་ཅེས་དང་བའི་ཕྱིར། འདི་ཤིན་དུ་ཐ་ཆད་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་
 སེམས་གཅིག་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་མི་དམིགས་པ་མི་སྲིད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་སེམས་མེད་ན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟོས་མེད་སྟོམ་པའང་
 མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བ་མ་ཐོབ་པའི་སོ་སྐྱེ་ལ་སེམས་
 ཅི་ཡང་མེད་པའི་སེམས་དགག་པ་མདོ་གོང་འོག་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་མདོ་སོགས་ལས་དམིགས་མེད་དང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་
 བར་བཤད་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དབྱེད་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཉིས་སྒྲུང་མེད་པ་
 ལ་བྱེད་པར་ཤེས་མདོ་རང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་སྟོམ་རིམ་
 ཐ་མ་ལས། གལ་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཆེ་དེས་གདོན་
 མི་བ་བར་ཅི་ཞིག་ལ་དམིགས་དགོས་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ནི་
 སྟོ་བྱར་དུ་དམིགས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
 ཇི་སྟེ་མེད་ན་ནི་དེའི་ཆེ་ཇི་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོག་པར་
 འགྱུར། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་བ་མ་ཐོབ་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་
 བའི་སེམས་ནི་འགོག་པར་འགྱུར་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟ་
 བས་ན་དམ་པའི་ཆོས་ལས་དྲན་པ་མེད་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་འགྱུང་
 བ་དེ་ཡང་། ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་
 བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དྲན་པ་མེད་པ་
 དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་བུས་ཀྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་བཞི་

རྟགས་ཟུར་བཞི་དང་སྐར་བར་བྱ་ལ་དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པའི་དོན་
 ཡང་ཤེར་མདོ་མདོ་བརྟམ་སྐར་དངས་པ་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
 སྐུལ་བ་ཇི་ཙམ་དུ་གཉིས་པ་དེ་ཙམ་དུ་དམིགས་པའོ། །མི་གཉིས་པ་ནི་མི་
 དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་མིན་ན་ལྟ་བ་ལ་དབྱེད་
 པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་བའི་གཉིད་འབྲུག་པོའང་ལྟ་བའི་སྒྲོམ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
 ལྟ་ན་ཨིནྱ་བོ་རྟེན་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་དང་། དུས་འཁོར་ལས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་
 པའི་དོན་དེ་ལྟར་མིན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ་སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་སོགས་
 དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ལུང་དེས་ནི་ཤེས་པ་སྒྲོམ་བྲལ་
 ལ་འཇོག་པར་བཤད་ལ་དེ་ལ་ཤེས་པ་འཇོག་པ་དང་གནས་པ་ནི་འཇིན་
 སྤངས་སྒྲོ་ནས་འབྲུག་གནས་སོགས་དགོས་ཀྱི། དེ་དག་མེད་པར་མི་སྟན་ལ་
 སྒྲོད་པ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤིང་ཞི་ལ་གནས་མི་གནས་
 བཤད་པས་སོ། །ལུང་དེ་གཉིད་དུས་ཀྱི་སྒྲོད་ལམ་ལའང་སྒྲུར་དགོས་པས་
 ཉིན་མའི་སྒྲོམ་དང་མི་འབྲེལ་ལ། ཐོས་བསམ་དུས་སྐར་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བས་
 དབྱེད་ཀྱང་སྒྲོམ་དུས་ལྟ་བ་མི་སྒྲོམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་ཟེར་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་ཡིན་པར་རྩོམ་པ་སྤྲུལ་བཞེད་དེ། བོ་རྟོ་བའི་བེའུ་བུམ་ལས། ཁ་ཅིག་
 ཐོས་བསམ་དུས་ན་རིགས་པས། །རིག་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་
 བས། །སྒྲོམ་དུས་མི་རྟོག་འབའ་ཞིག་སྒྲོམ་ཟེར། །དེ་ལྟ་ན་ནི་འབྲེལ་མེད་སྒྲོང་
 ཉིད། །ལོགས་སྐར་སྒྲོམ་ཕྱིར་གཉེན་པོར་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཅ་འབྲེལ་
 དང་། རྩོམ་པའི་ཕྱིར་ན་རབ་དུ་བཤད། །དེ་བས་ཆོས་རྣམས་མ་ལུས་པའི། །རང་
 བཞིན་དག་ནི་མི་དམིགས་པས། །བདག་མེད་པ་ནི་སྒྲོམ་གང་བཞིན། །དེ་ཉིད་
 ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པ་ཡིན། །ཞེས་ཤེར་ཕྱིན་རིགས་ཆོགས་ལྟར་སྒྲོམ་པར་

བཤད་པ་དང་དེར་མ་ཟད་འཛིག་སྒྲིམ་དུས་སུ་ཡང་དབྱང་ནས་རང་བཞིན་
 གྲིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་མ་མཐོང་བར་བདག་མེད་དུ་སྟོང་ཆམ་གྲིས་སོང་བ་དེ་
 ལ་མི་རྟོག་མི་དཔྱོད་པར་མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་སྒྲིམ་པར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས། ཤེས་རབ་གྲིས་ནི་ཆོས་རྣམས་
 ཀུན། །གང་གི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་ཞིང་། །ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་རིགས་དབྱང་
 པ། །རྣམ་རྟོག་མེད་པར་དེ་སྒྲིམ་བྱ། །ཞེས་པ་ནས། རྟོག་མེད་ཉིང་འཛིན་ལ་
 གནས། །རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྟོག་མེད་གསལ། །ཞེས་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་
 པ་དང་། དབུ་མའི་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་གཏན་ཆེགས་ཆེན་པོ་རྣམས་
 གྲིས་གཞིག་ཅིང་བཅལ་ན། སྤྱི་ཅེ་མོ་བརྒྱར་གཤགས་པའི་ཆད་ཅམ་ཀྱང་
 གཟུང་དུ་མེད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ནས། དེ་ལྟ་བུ་ལ་
 ཤེས་པ་གནས་བར་བྱའོ། ། ཞེས་དབུ་མའི་དོན་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཤེས་པ་གནས་
 པར་བཤད་པ་ལྟར་མཆན་རྟོང་དུ་མས་ཀྱང་བཤད་པ་ལམ་སྒྲོན་དང་མཐུན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་སྒྲོན་ལས། བྱང་དང་རིགས་པ་དག་གིས་ནི། །ཆོས་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་པའི། །རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་བྱས་ནས། །རྣམ་པར་རྟོག་
 མེད་སྒྲིམ་པར་བྱ། །དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་སྒྲིམ་བྱས་ན། །རབ་དགའ་ལ་སོགས་ཐོབ་
 པར་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཡུན་མི་རིང་། །ཞེས་སངས་རྒྱས་བར་དུ་
 མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་སྒྲིམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་
 དུ་སྟོང་བོ་བསྐྱུ་བ་དང་ནོར་བུའི་སྤང་བ་སོགས་དུ་མས་བཤད་དོ། །

ཡང་གཞན་སྐྱེ་འདོད་པ་ལ་འགལ་བཟོད་བཅུ་གཅིག་པ། **དེ་གཞན་**
ཅམ་གྲིས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་ལེན་དང་། །བདག་འདོད་ཅམ་གྲིས་བདག་སྐྱེ་མི་
 འདོད་འགལ། ། ཞེས་སྤྲིས་ཏེ། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་གྲུབ་མེད་དང་དངོས་པོ་ཡོད་
 པ་འགལ། །གཞན་སྐྱེ་མེད་དང་ས་སྐྱུག་རྣམས་གཞན་འགལ། །ཞེས་ཅ་བར་

འགལ་བ་ཡོད་ཁུལ་ལ་འགྲེལ་བར་རྫས་ཡོད་མི་འདོད་པར་བཏགས་ཡོད་
 གྱིས་བྱུང་བར་སྤྲོན་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྤྲོས་ནས་རང་དེའི་ལུགས་ལ་བདེན་
 ཁ་བྱིན་ལ་རྫས་ཅམ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ནི་ཁོ་བོ་ནི་རང་འགྲེལ་ལ་ལྟ་ཅམ་
 ཡང་སྤྱོད་རི་ཞེས་རང་མཆོང་སྒྲིགས་པ་སྟེ། བྱམ་པ་སྟོག་པ་ལ་རྫས་སྟོག་
 པའི་ཐ་སྙད་སྤྲོན་འབྱིན་མི་རུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲེལ་ལ་ལན་ལྟ་ཅི་
 རྫས་སྒྲོས་ཡང་མི་འོས་སོ། །འགྲེལ་བ་དེས་ས་སྤྲུག་རྫས་གཞན་ཁས་མི་ལན་
 ན་ནི། ཞེས་པ་ནས། རྫས་གཞན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་གཞན་སྐྱེ་མི་བྱེད་
 པའང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆོད་མ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་སོ། །འོ་ན། གཞན་སྐྱེའི་གཞན་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ས་སྤྲུག་ཐ་སྙད་དུ་
 རྫས་གཞན་ཡིན་པ་ཅམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་སོང་། འདོད་ན།
 དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་དང་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་
 ས་སྤྲུལ་བའི་མདོ་ལས། མིག་སོགས་བདག་གིས་མ་བྱས་གཞན་གྱིས་མ་
 བྱས་པར་བཤད་པ་སོགས་དང་འགལ་ལ། འཕགས་པས། སྤྲུག་བསྐྱེལ་རང་
 གིས་བྱས་པ་དང་། །གཞན་གྱིས་བྱས་དང་གཉིས་ཀས་བྱས། །རྒྱ་མེད་པར་
 བྱི་རྟོག་གི་འདོད། །ཁྱོད་གྱིས་བཞེན་ནས་འབྱུང་བ་གསུངས། །ཞེས་པ་དང་
 འགལ་ལ། ཆོག་གསལ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། མཐའ་བཞི་ཁས་མི་ལན་པར་བཤད་
 པ་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་སྐྱེའོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་
 ཅམ་གྱིས་དེ་ཅམ་གྱིས་འཛོག་མི་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་སྐྱེ་ན་བདག་ལས་སམ་
 གཞན་ལས་སམ་གཉིས་ལས་སམ་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་ཞེས་དབྱེད་པའི་ཆེ་རྟེན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་གཞན་སྐྱེ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྤངས།
 འབྲུག་པ་ལས། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་གསུངས་

བའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་སྐྱེ་བ་སྣད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
ཁས། ས་བོན་དང་སྤྱ་གྲུ་རྩལ་གཞན་ཡིན་པས་གཞན་སྐྱེ་ཅིས་ཀྱང་དགོས་ན་
འོན། འུ་དང་བཙུགས་པའི་ལྷོན་པ་གཉིས་ཀྱང་བདག་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ།
འཇིག་རྟེན་པའི་བ་སྣད་ལ་བདག་གིས་བྱ་འདི་བསྐྱེད་ཤིང་འདི་བཙུགས་ཞེས་
སྤྱ་ཞིང་གཤམ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད་དོ། །འབྲུག་པ་ལས།
གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ས་བོན་ཅམ་བཏབ་ནས། །བདག་གིས་བྱ་འདི་བསྐྱེད་
ཅིས་སྤྱ་བྱེད་ཅིང་། །ཤིང་ཡང་བཙུགས་སོ་སྣམ་དུ་རྟོགས་དེས་ན། །ཞེས་
གསུངས་པ་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་ཁོའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཁྱེན་པར་མི་འདོད་པ་དང་ལམ་
བགོད་ལུགས་ལ་འགལ་བཅོད་བཙུག་གཉིས་པ་དང་། བཙུག་གསུམ་པ་ནི།

བསྐྱལ་མང་གནས་ཀུན་བསྐྱབ་ཀྱང་འབྲས་དུས་ན། །རི་སྟེང་གཅིག་ཀྱང་
མི་ཤེས་ལམ་རིམ་འབྲལ། །ལྷག་མེད་གཟུགས་རིག་གཏན་མེད་སྐྱ་བཞི་
འགལ། ། ཞེས་སྤྱས་ཏེ། འདི་ནི་སྤྱར་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལ་རི་སྟེང་པ་གཅིག་
ཀྱང་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་འགལ་བ་སྤྱ་མ་དང་ཁོ་རང་གི་
ཅ་བར། འཕྲིན་ལས་བསམ་ཡས་གཞན་སྤྱང་རྣམ་རྟེན་རྣམས། །ཞེས་དང་།
དེའི་འགྲེལ་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱ་དང་འཕྲིན་ལས་བསམ་ཡས་
བཅོད་ཀྱིས་མི་ལངས་པ་རྣམས་ནས། གདུལ་བྱའི་ལས་བཟང་པོའི་དབང་
གིས་གདུལ་བྱ་དང་དེའི་གཞན་སྤྱང་གི་རྣམ་རྟེན་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བཞེད་དེ་
ཞེས་སྐྱ་བཞི་འཕྲིན་ལས་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྤྱང་ལས་མེད་པར་འདོད་པ་
ལ་འགལ་བ་གཉིས་པ་བྱས་ཏེ། ས་བཙུ་པ་ལས། དེ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་
ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལ་མངོན་པར་བཅོན་པས་འཇིག་རྟེན་ན་ཡི་གེ་དང་བསྟན་
བཅོས་དང་ཅིས་དང་རྒྱ་དང་། ཞེས་སོགས་ལྟར་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་དུ་མར་

རིག་པའི་གནས་ཀྱི་བསྐྱབ་ཀྱང་འབྲས་དུས་རི་སྟེང་གཅིག་ཀྱང་མི་ཤེས་
 པའི་ལམ་བཟོད་ལུགས་ཀྱི་རིམ་པ་མདོ་སྟེ་རྒྱན་སོགས་མདོ་བསྟན་བཅས་
 དུ་མ་དང་རང་ཆོག་ཡང་འགལ་ལ། ལྷག་མེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་
 མེད་ན་སེམས་རྒྱང་ཡང་ལྟོག་དགོས། དེ་ལོག་ན་དེ་གཉིས་ལ་མ་གཏོགས་
 པའི་ཤེས་པ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་ཡང་མི་འདོད་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མེད་
 དགོས་ལ་སེམས་དང་སེམས་རྒྱང་ངམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟེ་མེད་ན་གཟུགས་སྟེ་
 གཉིས་ཀྱང་མེད་དགོས་པས་སྟེ་བཞི་འདོད་པ་ནང་འགལ་དང་གསུང་རབ་
 ཀུན་དང་རྒྱབ་འགལ་ཡིན་ལ། ཡང་རྒྱ་མཐུན་སྟེ་ལ་སྟེ་ལྟ་འདྲ་ཅམ་ཡིན་ཟེར་
 བ་ནི་རང་གི་སྟོན་པ་བཅས་པོ་དང་བསྟན་པ་དེ་སྟོན་པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་
 བསྟན་པ་དང་རང་ཉིད་སྟོན་པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་བསྟན་པ་ཞུགས་པར་སྟེ་
 བ་ལས་ཁྱོད་རང་དམའ་འབབ་ལུགས་ལྟ་འདྲེ་སྟོང་གིས་ཀྱང་ཅི་བྱེད། དེས་
 ར་འདི་གཉིས་ཀ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ལམ་བཟོད་ལུགས་མཐའ་དག་
 དང་། སྒྲིབ་པ་སྤངས་ལུགས་ཐམས་ཅད་དང་། ཡོན་ཏན་ཐོབ་ལུགས་ཐམས་
 ཅད་དང་རེ་རེ་ནས་རྒྱབ་འགལ་བྱེ་བའི་ཕྱང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་རེ་རེ་ནས་སྟེ་ཞིག་
 གིས་ཡི་གེར་རྟུས། གསུང་རབ་གཅིག་དང་ཡང་མཐུན་མི་མཐུན་བལྟས་ན་
 ཤེས་ལ། འདིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་ལུགས་སོགས་དང་
 འགལ་ཚུལ་མདོ་ཅམ་བསྟན་ན། ཆོས་དབྱེངས་བསྟོད་པ་ལས། ས་བོན་གྱུར་
 པ་ཁམས་དེ་ཉིད། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཉིད་དུ་འདོད། །རིམ་གྱིས་སྤངས་
 པར་གྱུར་པ་ལས། །སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རི་
 ལྟར་ཆོས་པའི་ཁྲ་བ་ལ། །སྤྱད་ཅིག་སྤྱད་ཅིག་རྒྱས་པར་མཐོང་། །དེ་བཞིན་
 ས་ལ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱིས། །རིམ་གྱི་རིམ་གྱིས་རྒྱས་པར་མཐོང་། །རི་ལྟར་
 ཡང་ངོའི་བཅོ་ལྟ་ལ། །ཁྲ་བ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ས་ཡི་

མཐར་ཐུག་ན། ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཡང་རྫོགས་ཤིང་གསལ། ཞེས་ཁམས་རྒྱས་
 གྱེད་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་སྤངས་རྫོགས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱ་ཡང་དེའི་ཆོས་
 རྫོགས་ཤིང་གསལ་ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བཤད་
 པ་དང་འགལ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་དགོན་མཆོག་སྤྱོད་ལས། རིགས་ཀྱི་
 བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་གྱི་དོར་མ་བྱས་པའི་ཁོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གྱི་དོར་
 བྱས་པའི་ཁོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཁོར་བྱ་དེ་མ་
 དག་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་སྐྱ་དང་། ས་བརྩུ་ལ་ལུས་མཉམ་པ་
 སོགས་བརྩུས་མ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་ཆོས་སྐྱ་མ་དག་
 ཅེས་བཤད་པ་དང་། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། རིགས་པའི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་
 ན་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རྩ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགོ་བ་ནས་རྩ་བ་ཉའི་
 བར་གྱི་རྩ་བ་ཡང་རྩ་བ་ཞེས་བྱའི་གྲངས་སུ་འགོ་མོད་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་རྩ་
 བ་རི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་རྩ་བ་ཉ་བ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་སོགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་བསགས་པའི་ལུས་མ་རྫོགས་པ་རྩ་བ་མ་གང་བ་དང་བདེན་གཉིས་
 ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསགས་ནས་རྫོགས་པ་རྩ་བ་ཉ་བ་ལྟ་བུར་
 བཤད་པ་དང་། དཔེར་བར་འགོ་བའི་ཉིང་འཛིན་མདོ་ལས། འཕོང་གི་སློབ་
 མ་ནི་སྐྱས་མཆོན་པ་ལ་ཕོག་པར་གྱེད་པར་གནས་པས་ཕྱིས་གང་དུའང་མི་
 སློབ་པོ། ། བས། སློ་གྲོས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དཔེར་བར་འགོ་བའི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གྲང་ཆོས་གང་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པར་
 མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་ལེགས་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉིང་
 དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་དང་། རྣམ་པར་
 ཐར་བ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་དེ་ལ་མཛོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དཔེར་ན་འཕོང་གི་སློབ་མས་དང་པོ་བ་

ལང་གི་གོ་བ་ནས་མཐར་སྐྱ་བར་དང་། སྐྱ་གཅིག་ལ་ཐོག་པར་བསྐྱབས་པས་
 སྐྱས་མཆོན་པ་ལ་ཐོག་ལ་དེས་དེ་གང་འདོད་ལ་ཐོག་པ་ལྟར་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱིས་
 གྲང་ཐོག་མར་བསམ་པ་དང་དེ་ནས་སྒྱུར་བ་སྟེ། རྣམ་འབྱུང་དང་། དེ་ནས་
 ལྟག་བསམ་དང་། དེ་ནས་བྱམས་སོགས་བཞི་ལ་རིམ་བཞིན་དང་དེ་ནས་
 མངོན་ཤེས་ལྟ་ལ་ལོབ་པས་ཕྱིན་དུག་ཆར་ཕྱིན་ནས། དེ་ནས་ཐབས་མཁས་
 ལ་དང་། དེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཟོད་པ་དང་ལུང་བསྟན་ལ་དང་། དེ་ནས་ཞིང་
 བཀོད་དང་། དེ་ནས་བརྒྱུ་བར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་
 པ་དང་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པས་ཆོས་གང་ལ་གསར་སྒྲོབ་
 མི་དགོས་ལ་དེ་བར་དུ་བསྐྱབ་དགོས་ཤིང་མདོ་གཞན་ལས་ས་སོ་སོ་ལ་ཡོན་
 ཏན་སྟོང་འགྱུར་སོགས་སུ་གོང་འཕེལ་དུ་བཤད་པ་མཐའ་དག་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། སངས་རྒྱས་ས་ན་ཡོན་ཏན་མཐའ་མེད་དེ་དག་གཅིག་གྲང་མེད་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདིས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གོང་འཕེལ་
 དུ་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ནམ་མཁའ་དང་
 ཁབ་མིག་ཙམ་དུ་བཤད་པ་སོགས་ཀྱིས་གྲང་དགག་པར་བྱའོ། །ཡང་གསུང་
 རབ་ནས་སྒྲིབ་པ་རྗེ་དག་ཏུ་སོང་གི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆེ་དུ་དང་
 ཐུགས་ཡང་གསལ་དུ་འགྲོ་བར་བཤད་པ་རྣམས་དང་། བྱུང་པར་དུ་རྒྱུད་ཆེ་མ་
 ལས། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དེར། །སྒྲིན་དང་འབྲུག་བར་བརྗོད་པ་ཡིན།
 །སྒྲིབ་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཡི། །རྒྱ་ནི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །མི་རྟོག་དང་
 རི་དེ་ཡི་ནི། །རྗེས་ཐོབ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་འདོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་སྒྲིབ་
 དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་མས་ས་ཀུན་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིན་ལྟ་བུ་དང་། དེ་དང་བྲལ་བ་ན་དོན་དམ་མཁྱེན་
 པའི་མཉམ་བཞག་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེ་སྟོད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་

ཤེས་གཉིས་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་པ་
 དང་ཉི་མ་རྒྱུ་སྟེ་ཐུན་འབྲེལ་ས་པ་སྟོང་ཉིད་ཅམ་ལས་གང་ཡང་མི་ཤེས་པའི་
 སྤྱིར་དང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། རི་ལྟར་མར་མེ་བྱམ་ནང་གནས། །
 རུང་ཞིག་སྤང་བ་མི་འགྱུར་བ། །ནས། གང་ཆེ་ཏིང་འཛིན་རྟོ་རྟེ་ཡིས། །བྱམ་
 པ་དེ་ནི་བཅག་གྱུར་པ། །དེ་ཆེ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ཡི། །མཐར་ཐུག་བར་དུ་སྤང་
 བར་བྱེད། །ཅེས་བྱམ་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆའི་སྟོན་མེ་བཟང་པོ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་
 མི་གསལ་བ་ལྟར། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱིབ་པས་མི་གསལ་ལ་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་བྱ་
 བ་རུང་ཟད་བྱས་པས་སྤྱིགས་རེ་གསལ་བ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱིབ་པ་རུང་
 ཟད་རེ་སྤངས་པས་སྤྱིགས་རེའི་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ལ་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་འཛིན་
 གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྤྱིབ་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་བཅག་པ་ན་ནམ་
 མཁའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཤེས་བྱ་གང་ཡོད་ལ་མཁྱེན་པའི་འོད་གྱིས་ཁྱབ་པར་
 བཤད་པ་དང་འགལ་ཏེ་ཁྱོད་གྱི་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པར་བྱམ་པ་བཅག་པ་དང་
 འོད་མེད་པར་འདོད་པས་སོ། །ཤེས་སྤྱིབ་ཟད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མི་
 མཁྱེན་ན་ཤེས་སྤྱིབ་ཁས་སྤངས་ནས་ཅི། བདེན་གཉིས་ངོ་མོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་
 པའི་སྤྱིབ་པ་མེད་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་
 མཛོན་དུ་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེ་ཟད་པར་སྤངས་ཡང་བདེན་གཉིས་ངོ་མོ་ཅིག་
 ཅར་མི་མཁྱེན་པ་ཡང་སྤངས་གཉིན་ལ་སྐྱ་སྐྱི་ལས་མི་ཤེས་པའི་སྟོད་སྟོང་
 བར་ལག་པ་བརྟུང་པའི་སྐྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཇུག་འགྲེལ་ལས་སངས་
 རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་དུག་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་སྤྱིབ་
 པ་སྤངས་ཚུལ་དང་མདོ་དུ་མ་སྟོར་སྟོའོ། །ཡང་རི་སྟོད་ཅིག་ཀྱང་མི་མཁྱེན་
 པ་དང་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་གྱི་སྐྱ་བཞི་མི་འདོད་པ་ལ་དེ་དག་དུ་མ་ཟད་ཡོན་
 ཏན་ཐོབ་ཚུལ་བཤད་པའི་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་དང་རྒྱུ་འགལ་

ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་བརྒྱ་བ་ལས། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་
 ཡུད་ཅམ་གཅིག་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྒྱ་རབ་ཏུ་ཐོབ་ཅིང་སྟོམས་པར་འཇུག་
 པ་དང་། རས། ལུས་རེ་རེ་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་བརྒྱ་བརྒྱ་
 ཀུན་ཏུ་སྟོན། ཞེས་དང་། བརྒྱ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་སྐབས་སུ་མདོ་དེ་ཉིད་ལས།
 སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་
 གྲེ་བ་ཁག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་སྟེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་རབ་
 ཏུ་ཐོབ་ཅིང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ་
 ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་། ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། གྲེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པའི་ཡུལ་དང་། འིན་གྱིས་རྒྱབས་འདི་ཡང་
 དེ་ལྟར་ཆད་མེད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་དང་། ཡུལ་
 ལ་འཇུག་པ་ཅི་འདྲ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་མི་གཅིག་གིས་དེའུ་གཅིག་སྤངས་ནས་
 འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་ན་སའི་ཁམས་ཅི་ཅམ་ཡོད། དེའུ་འདི་
 ལས་ཅི་ཅམ་གྱིས་ཆེ་དྲིས་པ་བྱད་མེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་
 སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་དགོས་ཀྱི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་ས་གོང་
 མ་གོང་མས་འོག་མ་ཐེལ་གྱིས་རི་ལྟར་གཞོན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉན་རང་
 བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཐེལ་གྱིས་སེང་གེ་ལྟར་གཞོན་པར་བཤད་པ་སོགས་
 མཐའ་དག་དང་འགལ། སངས་རྒྱས་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དང་སྐྱབ་ཞི་
 གདུལ་བུའི་རྒྱད་སྒྲུང་འདོད་པ་ཡང་རྒྱབ་འགལ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱད་
 ལ་ལས་ཉོན་ཐད་པས་དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་རང་སྒྲུང་ལ་མེད་ཐེར་ནའང་
 ལས་ཉོན་གྱིས་མ་སྤྲུགས་པའི་ཆོགས་གཉིས་མཐའ་ཡས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
 ལག་རྗེས་དག་པའི་སྟོན་བརྒྱད་ཅམ་ཡང་རང་སྒྲུང་ལའང་མེད་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་
 རྒྱད་མི་བ་བ་ལ་སྐྱར་འདེབས་དང་དུས་འཁོར་གྱི་སྟོང་གཟུགས་རྫོགས་

སངས་རྒྱུ་ཚུལ་སོགས་མཐའ་དག་ལས་ཕྱིར་གྱུར་པ་ཡིན་པ་སོགས་བྱ།
 ཡང་ཆད་གྲུབ་མི་འདོད་པ་ལ་འགལ་བརྗོད་བཅུ་བཞི་བ་དང་། བཙུ་ལྔ་
 བ་སྤྲུལ་ཏེ། **མངོན་རྗེས་གཉིས་འདོད་ཆད་མ་མི་འདོད་འགལ། །སྤྱབ་བྱེད་**
ཡོད་དང་ཆད་གྲུབ་དངོས་མེད་འགལ། ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་དེའི་ཅ་བར་
 ཡུལ་ཀྱན་རྒྱུ་དང་ཡུལ་ཅན་སྤྲུལ་མེད་འགལ། །ཡུལ་དེར་འབྱུང་དང་དེ་ལ་
 ཆད་མ་འགལ། །རྗེས་དཔག་ཡོད་དང་སྤྱབ་དག་མེད་པ་འགལ། །སྤྲེ་བདུན་
 ལས་གསུངས་ཆད་མ་མི་འདོད་ཀྱང་། །རང་ལུགས་ཆད་མའི་རྣམ་བཞག་
 ཤེས་པ་འགལ། །ཞེས་པ་རྣམས་དང་། ཁོ་རང་ལུགས་ལ་མ་བརྟགས་གཏན་
 ཆེགས་བཀོད་པས་རང་གཞན་ལ། །རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་སྦྱེད་ལ་འགལ་
 བ་མེད། །རྟོག་གིས་བརྟགས་པའི་རང་རྒྱུད་མི་སྲིད་ཕྱིར། །རང་རྒྱུད་ཅམ་
 ཡང་མི་འདོད་ཅེས་སྤྲུལ། །ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡང་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་མཚུངས། །ཞེས་
 དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མང་དུ་སྤྲུལ་པ་རྣམས་གསུང་རབ་ཐམས་
 ཅད་དང་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་ལས་རྒྱབ་འགལ་དུ་སོང་སྟེ། རིགས་
 པའི་དབང་ཕྱུག་གིས། ཆད་མས་མ་གྲུབ་དམ་བཅའ་འགལ་ཞེས་དང་། རྟོགས་
 སྤང་གིས་མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་ །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པའི་རང་རྟོན་
 ལའོ། །ཞེས་སྤྱབ་རྟགས་ཀྱི་རྟོན་ཅོད་གཞི་ལ་ཆད་མ་བཞིས་མ་བསལ་བ་
 དགོས་པར་བཤད་པ་དང་། བདེན་གཉིས་ལས། ཆད་མས་གཞོད་ན་ཆད་
 མའི་བདག་ །ཡིད་བརྟན་དུ་ནི་མི་རུང་འགྱུར། ཞེས་དང་། ཆད་ཆེན་ལས་ཞི་
 འཆོས། སྒྲོ་འདོགས་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཡིས། །ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་མ་
 ཡིན། །ཞེས་དང་། དེས་པར་མི་སྤྲིའི་མཆན་ཉིད་ཅན། །མཆན་ཉིད་དེ་ལྟན་
 ཆད་མ་ཉིད། །ཅེས་དང་། ཆེག་གསལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཆད་མ་བཞི་ལས་
 ཞེས་སོགས་དང་། འབྱུག་པ་ལས། འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་

འགྱུར། །མ་བཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་། །ཞེས་དང་། དེ་དང་
 མཐུན་པར་ཚད་མ་མེད་ན་གཞལ་བྱ་སོགས་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་འགྱུར་
 ཚུལ་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་གཞལ་བྱ་ཉོགས་པ་ཚད་མ་
 ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ན། ཚད་མ་གང་གིས་དེ་གཅོད་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་ཞེས་ཡང་ཡང་བཤད་པ་དང་བཞི་བརྒྱ་བ་དང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་
 བའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ཡང་བཤད་པ་དང་ཅོད་སྒྲིག་ལས་ཀྱང་མངོན་སུམ་
 ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་བཞི་བཤད་པ་དང་། ཚད་མའི་ཐ་སྙད་དང་ཚད་མ་
 བཞི་སོགས་ནི་ཆོས་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོ་བྱར་དུ་བྱས་པའམ་སྒྲོ་བཏགས་
 པ་མ་ཡིན་གྱི་ཚད་མའི་དོན་མི་འཆད་པའི་མདོ་སྒྲགས་གསུང་རབ་གང་ཡང་
 མེད་པར་མ་ཟད་ཐ་སྙད་ཀྱང་འགྱུར་བྱུང་མ་གཏོགས་ལུང་ཚད་མ་དང་ཚད་
 མའི་སྒྲེས་བྱ་དང་ཚད་མ་བཤད་པ་གངས་ཀྱིས་གར་ལངས་ཏེ། དཔེར་ན་
 གསེར་འོད་གཅིག་སུ་ལས། སངས་རྒྱས་བཙུང་མ་ལྟ་འདས་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་
 པ། སྒྱུན་དུ་གྱུར་པ། ཚད་མར་གྱུར་པ་མཁྱེན་པས་གཟིགས་པ་ཞེས་ཡང་ཡང་
 འབྱུང་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ལ་དེ་དང་མཐུན་པར། སྒྲིགས་སྒྲུང་གིས་ཚད་མར་
 གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་བཙུང་
 ལྟར་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་དང་། དཀོན་བཅེགས་ལས། ཆོས་ཟབ་མོ་གང་དག་
 ལ་འདིའི་སྒྲོས་གཏོང་མི་དཔོག་པ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁོ་ན་ཚད་མར་
 བྱས་ནས། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། དོན་འདི་ལ་ནི་རྒྱལ་བ་ལས། །
 ལྟག་པའི་ཚད་མ་གཞན་སུ་ཡོད། །ཅེས་པ་དང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་།
 ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྒྲེས་བྱས་བྱས་ཤིང་ལུང་སྤྱོད་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་པ་
 མཐོང་བ་ལས་ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་ལ་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། ལུང་ཚད་མ་དང་ཡིད་
 ཆེས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་དེ་དག་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་མོད་གཞན་ཡང་ཆོག་གསལ་

ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཁས་པ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཁོ་
 ནའི་གསུང་ཆོད་མར་གཙོད་པར་བྱེད་དེ། འཐད་པ་དང་བཅས་པས་མི་བསྐྱ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པའི་མདོ་ཀྱན་བརྟམ་ལས། སངས་རྒྱས་
 འབྱུང་པ་ཡིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བར་ཅིས་མངོན་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་དུ་མ་ཆོད་མར་
 གྱུར་པ་ལས་ཤེས་ཏེ་ཞེས་དང་། གཞན་དུ་པར་ཞོག་མདའ་བསྐྱུན་ཞབས་ཀྱིས་
 གྱུར་། ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་དེ་ལ་སྐྱུ་བྱེད་ཅིང་། །དེ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཆོད་མའི་
 བསྐྱུན་བཅོམ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆེས་མང་ལ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་
 ལས་གྱུར་། དེ་ལྟར་ན་འཐད་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་
 མ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆོད་མ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གི་ཆོད་མས་
 མཆོན་ཉིད་ལྡོ་པོ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མངོན་པའི་མདོ་ན་རྒྱས་པར་ཡོད་པར་ཆེས་གསལ་བའི་
 ཕྱིར་དང་། མདོ་འདི་ནི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པས་
 བཀའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་དེ་
 ནི་མདོ་རྒྱད་གཞན་དང་བཤད་སྟེལ་མི་འདྲ་བའི་ས་བརྩའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་འགྲེལ་བ་སྒྲོར་གསུམ་དང་ཡང་རྒྱབ་འགལ་དུ་སྒྲུང་སྟེ། དེ་མེད་འོད་
 ལས། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྤྲད་
 དུ་ལྟའི་དམིགས་པ་གསུང་བ་ལྟ་ཡི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདྲིར་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟའི་
 དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དག་ནི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམ་པ་
 གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་སྡེ་ཆེས་མང་བ་དངས་ཏེ། དེ་དག་
 གིས་རིམ་གཉིས་རྗེས་དཔག་ཆོད་མ་དང་མངོན་སུམ་ཆོད་མའི་ལམ་དུ་
 བཤད་ཅིང་དེ་ཡང་རིམ་པ་དང་པོ་ནི་རིགས་པ་བཞི་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོམ་པའི་

རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ལམ་པ་དང་མངོན་སུམ་ལ་སྟོས་ནས་དབྱ་ཚད་ལྟར་
 ལོང་པ་ལག་བརྒྱད་ལྟར་མི་བརྗེད་བར་བཤད་པ་ལྟར་འདྲིར་ཡང་ཤི་བའི་
 ལུས་བཞིན་མི་བརྗེད་བར་བཤད་དེ། དེ་མེད་འོད་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མིན་
 བས་བསྐྱབ་པ་ལ་མངོན་སུམ་མིན་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཤི་བའི་ལུས་བཞིན་
 དེ་ཉིད་མིན་པ་ཡིས་ནི་བརྟགས་པ་གང་། དེ་ནི་རི་མོ་ལ་སོགས་བཏུ་བྱ་ཞེས་
 བ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་རི་མོ་དང་སྐྱ་
 གཟུགས་བྱས་པ་དང་སྐྱགས་མཁམ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བྲིས་ནས་
 དེས་པའི་རྣམ་པར་ལྟ་བར་བྱ་སྟེ། བྲིས་པའི་རྣམ་འབྱོར་བ་དམན་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་སྒྲོམ་པའི་དོན་དུའོ། །ཞེས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྒྲོམ་པའི་དེས་པའོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་ཉན་སར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་བྱབ་མཁས་སྤྱད་སྤྱོད་
 གི་རྣམ་འབྱོར་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་རིགས་པ་བཞིས་སྒྲོམ་པར་བཤད་པ་དང་
 ཡང་མཐུན་ལ་རིམ་པ་གཉིས་པ་ཚངས་པར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་འཕུལ་གྱིས་
 འཁྱུལ་རྒྱས་མ་སྤྱད་པས་ན་མ་འཁྱུལ་བ་དང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རང་ཡིན་གྱི་སྤྱན་
 ལྔ་དང་དབང་ཡིད་རྣམ་འབྱོར་གསུམ་དང་སོ་སོར་ཡང་རིག་སྟེ་བཞི་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྫོ་རྗེ་སྤྱིང་འབྲེལ་སྒོ་བརྟན་སོགས་ཀྱི་འབྱུར་ལས། འདྲིར་ནམ་
 མཁའ་དངོས་པོ་བསྒྲོམ་བྱ་ནི་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ་རྩལ་ལྔ་རབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལས་
 འདས་པའོ། །དེ་ཡོངས་ཤེས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཀྱི་སྤྱང་བརྟན་མཐོང་པའོ། །རྟོག་པ་དང་
 བྲལ་ཞིང་མ་འཁྱུལ་བ་ནི་མངོན་སུམ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་པ་
 བཞི་སྟེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་རྣམ་འབྱོར་
 མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཞེས་པ་སྟེ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཉེ་
 བར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་།

ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྤྱན་ལྔ་དང་སྤྱར་ཚུལ་ནི།
 སྤེ་མེད་འོད་ལས། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་དག་ལས་མངོན་སུམ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། ཞེས་པ་ནས་འདིར་ལས་དང་པོའི་རྣལ་འབྱུང་པས་
 མངོན་པར་ཤེས་པ་མེད་པར་ཤིང་མིག་གིས་སྒྲ་ཆོགས་མཐོང་ངོ། །དེ་ནས་
 མངོན་པར་ཤེས་པའི་མཚན་གྱིས་དབང་གིས་ལྟའི་མིག་གིས་མཐོང་ངོ། །
 ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། ཁྱིལ་སོགས་པ་ཤིང་མིག་དང་། ཞེས་
 སོགས་དང་། རྗེ་རྗེ་སྤྱོད་འགྲེལ་ལས། ལས་དང་པོ་ཡི་རྣལ་འབྱུང་པའི། དང་
 པོ་ཤི་ཡི་སྤྱན་དུ་འགྱུར། །དེ་ནི་དེ་ཡི་སྒྲ་ཡི་སྤྱན། །སྒྲ་ཡི་རི་སྒྲ་དེ་སྒྲའོ། །དེ་ལ་
 སངས་རྒྱས་སྤྱན་དུ་འགྱུར། །ཉན་ཐོས་རི་སྒྲ་དེ་སྒྲའོ། །དེ་ནས་ཤེས་རབ་མིག་
 རི་སྒྲ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་སྒྲའོ། །དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་
 སྤྱན། །བདེར་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས་རི་སྒྲའོ། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་བཞི་ཡི་
 སྤྱན། །གང་ལ་ཡོད་པ་དེས་ནའོ། །ཞེས་པ་རྣམས་དང་ཡང་རྒྱབ་འགལ་ཁོ་
 ཅར་སྤང་བས་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་དེ་ཕྱི་ནང་སྤྱི་ཡིན་ཁོ་བོས་མ་ཤེས་སོ། །ཡང་
 ཞིབ་དཔྱོད་བྱེད་པ་དང་དབྱུ་མ་སྤང་བ་དང་བདེན་གཉིས་དང་ཉི་སྤང་སོགས་
 རང་རྒྱད་པའི་ལུང་འདྲེན་མི་རིགས་ཏེ། ཆོག་གསལ་དམ་བཅའི་སྐབས་སུ།
 འོག་གའི་རྒྱུད་གིས་མ་དགུགས་གསལ་བར་བྱ། །ཞེས་སྤྱོད་དང་། ལུ་བཞི་སྤྱོད་
 འགོག་གི་བདེན་གཉིས་བྱངས་པ་དང་། སང་བཟང་གིས་གང་དུ་སྤྱན་འབྱེན་
 མི་ཉན་པར་བྱངས་པ་ཡང་བྱན་པ་རྣལ་དུ་མི་གནས་པའི་ནང་འགལ་དང་
 གཞུང་གང་ལའང་མ་བཟླས་པའམ་བཟླས་ཀྱང་ཆོངས་པ་བཅས་པོ་སྒྲ་བྱར་རང་
 ཉིད་བཟླན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་རང་རྒྱད་པའི་ལུང་འདྲེན་མི་བྱང་ཞེས་
 དེའི་ལུང་བདེན་གཉིས་དང་འགྲེལ་རྒྱུད་བྱངས་པས་ངའི་མ་ཚོ་གཤམ་ཡིན་
 ཟེར་བ་སྤྱར་རང་ཆོག་གཅིག་པོ་དེས་དེ་དངོས་འགལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་།

འཕགས་གྲོལ་འཕགས་པར་ཁས་སྒངས་པ་ནས་རྟོག་གོ་བ་དང་རང་རྒྱད་
 པར་བྱས་པ་ཡང་བྱམས་པས། རྟོག་གོ་རྟེན་ཅིང་མ་ངེས་ལ། །མ་བྱབ་ཀྱན་
 རྩོལ་སྟོ་བ་ཅན། །བྱིས་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པར་འདོད། །ལྟ་བུ་མ་དང་འགལ།
 རང་རྒྱད་པའི་གཞུང་གང་དང་བསྟེ་མི་རུང་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཆོག་གསལ་
 དམ་བཅའ་བྱངས་པས་ནི་མཁས་པ་མཐའ་དག་ངོ་ཆ་བར་བྱས་ཏེ། ཆོག་
 གསལ་ནི་དབྱུ་མ་རིགས་ཆོགས་དུག་དང་གཏམ་བྱ་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་དང་
 བསྟོད་ཆོགས་སོགས་འཕགས་པས་མཛད་པ་དང་བཞི་བརྒྱ་བ་སོགས་
 འཕགས་པ་སོགས་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་ཟབ་པའི་མདོ་སྡེ་མང་པོ་དང་། བྱད་
 པར་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱི་ཡང་
 བཤད་ཚུལ་གཅིག་གཉིས་བཀག་པ་མ་གཏོགས་དེའི་ལེགས་བཤད་གང་
 ཡོད་དང་སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་སོགས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པའི་
 ལེགས་བཤད་དང་དཔའ་བོའི་གཞུང་དང་ཡེ་ཤེས་སྣང་པོ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་
 དང་ཆེ་བའི་ཞབས་རང་གིས་སྐྱ་སྐྱབ་ལས་ཆོག་དོན་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་བཤད་
 པ་རྟེན་པ་གང་ཡོད་པན་ཚུན་བསྟོམས་ནས་སྟོ་ལྡན་མཁས་མཆོག་རྣམས་
 མགྲུ་བྱེད་གནམ་ལ་ཉི་ཆེ་གཉིས་དང་ས་ལ་གསལ་བ་རྣམ་གཉིས་ཞེས་
 གགས་པའི་ཡ་གྲུལ་ཆོག་གསལ་བརྩམས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་བརྩམ་
 ཚུལ་མཛད་བྱང་སྐབས་ལས། མདོ་སྡེ་ཀྱན་ལས་བཏུས་དང་གཏམ་བྱ་རིན་
 ཆེན་སྤེང་བ་དང་ཡང་དག་བསྟོད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། བརྒྱ་བ་ལ་སོགས་
 དེ་དག་དང་ནི་དེ་བཞིན་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་རྣམ་མང་དང་། །སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་
 ཀྱིས་མཛད་པའི་འབྲེལ་བ་མཐོང་ནས་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་
 གང་། །གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་ལས་འོངས་དང་བདག་གིས་རྣམ་པར་བྱེ་
 ལས་རྟེན་པ་གང་། །དེ་དག་བསྟོམས་སྟེ་སྟོ་ཆེ་ལྡན་རྣམས་མགྲུ་བར་བྱ་བྱིར་

ཡང་དག་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་
 སྤྱགས་ལ་བཞག་ནས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཐལ་རང་དང་དབྱ་སེམས་རང་རང་གི་
 སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོ་སོར་བྱས་ཤིང་སྒྲིམ་ཚུལ་སོགས་སྤྱན་མོང་བ་རྣམས་
 ཞལ་གང་གསལ་རེ་བྲངས་སོ། །ཡང་འཐད་པ་བཅུག་ནས་དབྱང་ཅིང་
 བསྐྱབས་པས་སོ། །ཞེས་ཞིབ་དཔྱད་ཀུན་རྫོབ་གང་ལའང་མི་རུང་སྟམ་པ་
 མོངས་པའི་ལོང་གཏམ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། ཞིབ་མོར་རྟོགས་ལའང་
 ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་འཕྲོལ། །ཅེས་པ་ཅ་འགྲེལ་དང་། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་།
 ཅི་སྟེ་ཞིབ་མོར་དབྱད་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱས་ཏེ་ཞེས་དངོས་སྤྱོད་བས་ཀྱང་ཆེ་
 བར་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ལན་དུ་ཁོ་བོ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ལ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་ལ་བྱིད་ཀྱིས་
 འཐད་པ་ལྟར་སྤྱོད་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སེལ་བ་སྒྲོག་པའི་ཆེད་དུ་
 དེ་ལྟར་དབྱད་ནས་བྱིད་ཀྱི་རིགས་པ་སྒྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་འཇིག་
 རྟེན་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལྟར་འཐད་པར་སྤྱོད་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་
 གསལ་ལས། དབྱད་པ་ཞིབ་མོ་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་བཅུག་པ་འདིས་ཅི་
 དགོས་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་དེ་སྐད་དུ་སྤྱོད་སྟེ། ཞེས་དང་། ཁོ་བོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་
 ལ་གནས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་བསལ་བའི་ཕྱིར་བཀོད་པའི་འཐད་
 པ་འཐད་པ་གཞན་ཀྱིས་སྒྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་
 འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཆེ་མཆོན་ཉིད་བཞིན་དུ་མཆོན་
 གཞི་ཡང་གདོན་མི་ཐ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ་ཞེས་མཆོན་མཆོན་གཞི་གསུམ་དང་
 བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་དང་རྟེན་བཞེན་པ་སོགས་ལ་རི་ལྟར་དབྱད་མིག་ཕྱིས་ལ་
 ལྟོས་ཤིག ཡང་ཡུལ་དེ་སྤྱོད་ཆོས་ཡིན་ན་སྟོ་དེ་ཆོད་མར་སོང་མི་སྤྱོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་འགལ་བྱུང་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་

པོ་རྩལ་པ་དང་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ལ་རྩལ་པ་དང་སྤྱོད་པའི་ཆོས་སྤྱོད་གས་པ་ནི་
 རྟོགས་ཚུལ་མི་སྤྱོད་པ་དང་ཡང་དག་པར་སོང་བ་ཡིན་པར་འཕགས་པ་ཡབ་
 སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེགས་པ་དྲུག་ཅུ་བ་ལས། དངོས་ལ་མཁས་པ་དེ་
 རྣམས་ཀྱིས། །དངོས་པོ་མི་རྟོགས་སྤྱོད་པའི་ཆོས། ། ཞེས་པའི་སྤྱོད་པ་ལྟེན་པ་
 བས། དེ་རྟོགས་པ་ན་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་ཡང་
 དག་པར་རྟོགས་ནས་སྐྱད་ཅིག་གྱུང་ཡིད་མི་རྟོན་པ་ངས་པར་འཕགས་པར་
 གྱུར་ཞེས་སྤྱོད་པའི་སེམས་བའི་སེམས་ལ་སྤྱོད་པར་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པར་
 རྟོགས་པར་བཤད་པས་ན་ཡང་དག་ལས་ལྷག་པའི་མི་སྤྱོད་པ་རྩ་ཅན་གཅིག་
 ཅི་མི་ཡོང་ལ་དེ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ལས། བསམ་གཏན་ལྷག་ཅིང་སྤྱོད་པ་བཟང་
 བདེན་རང་བཞིན། །ཞིབ་མོར་རྟོགས་ལའང་ཤིན་དུ་མཁས་པ་འཛོལ། །ཅེས་
 དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་ཞིབ་མོས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བའི་རང་
 བཞིན་ནི་རང་བཞིན་ཞིབ་མོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཞིབ་པར་མཁས་ཚུལ་
 ཡང་ས་ལྗེའི་མདོ་བྲངས་པས། འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་
 ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། ། འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་
 ཀུན་འབྱུང་བའོ། །ནས། ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་
 ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་བདེན་པ། ཞེས་
 དང་། ཡང་དག་པ་བྱས་ཆོད་ཐམས་ཅད་ཚུགས་བྱུང་དུ་བྱུང་བའི་དོན་དམ་
 བདེན་པ་ལ་བྱེད་དམ། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། འཁོར་བ་
 ཅི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་འབར་བའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་
 ཤེས་སོ། །ནས། འདུས་བྱས་ནི་མི་རྟོགས་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་
 དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་
 ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་ནི་སྤྱོད་པ་ལ་

མངོན་པར་དགའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་རིལ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ། །ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་རིལ་བ་བཞིན་རབ་དུ་
 ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཆོས་དེའི་སྔོན་ལུགས་ཤེས་པའམ་ངོ་བོ་
 སོགས་ཐ་སྙད་པ་རིལ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དང་
 མི་སྐྱ་བར་ཤེས་པ་དང་ཆོད་མར་སོང་བ་འདོད་རིགས་ཀྱི་ཚུགས་སྐྱབ་ཀྱི་
 བདེན་སྐྱབ་གཅིག་དགོས་པར་སྐྱས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོན་ཏན་
 དང་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་
 དང་ནས། འཇུག་པའི་གནས་གང་དག་བྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བར་
 འགྱུར་བ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྐྱུན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་སྐྱད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་གཅིག་ལ་ཡང་དག་པ་རིལ་
 ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཁེན་ཏོ། །ཞེས་དང་། དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་དམ་
 བཅས་པ་པལ་ལ་མེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་
 དང་། ཡངས་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཐོས་པ་འདི་ནི་ཡང་
 དག་པའོ་འདི་ནི་དེ་ཁོ་ནའོ། །འདི་ནི་མི་བསྐྱུ་བའོ་སྙམ་སྟེ་གནས་འདི་ལ་ནེམ་
 རྒྱར་ཐེ་ཆོམ་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྐྱད་པ་དང་
 རྫོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལངས་གཤེགས་སོགས་དང་། དཔའ་བོས་ཀྱང་། དོན་
 གཞིགས་པས་ན་མི་སྐྱ་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་མང་ངོ། །ཡང་དེ་ལྟར་
 ཆོད་མ་བཞིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་ཞེས་གསུངས་པས། ཆོད་མ་
 བཞི་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་དང་། རང་གི་ཆོད་མའི་དོན་མི་སྐྱ་
 བར་འདོད་པ་ཡང་དངོས་སུ་འགལ་ཏེ། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། མི་སྐྱ་བའི་
 ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཆོད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ་ཁས། གཞན་ཡང་། ཀྱན་རྫོབ་སྐྱ་བ་མེད་པའི་བདེན་པ་དང་།

ཞེས་སྤྱི་བ་ལ་སྤྱན་འབྱེན་བྱེད་པ་ཡང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དམ་པའི་ཆོས་
 དང་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱན་འབྱེན་ཡིན་ཏེ། དཔའ་བོས་ཀྱན་རྫོབ་
 བྱང་རྒྱལ་སྐམས་སྒྲོམ་བསྐྱེད་སྤངས་པ་ལས། རྣམས་ཆོགས་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོ་
 ཡིས། ཀྱན་རྫོབ་སྤྱི་བ་མེད་པ་སྟོན། ཞེས་དང་། མདོ་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་བོ་
 ལས། རྣམ་མཁའི་ཁམས་ནི་རྣམ་པ་གཞན་འགྱུར་ཡང་། ཁྱོད་ནི་མི་བདེན་པ་
 ཡི་ཆོག་མི་གསུང་། ཞེས་དང་། དཔའ་བོས་སྤྱི་བ་བསྟོད་ཀྱི་གསུང་ལ་བསྟོད་
 པ་ལས། ཀྱན་ལ་ཐུགས་ཐོགས་མི་མངའ་ཞིང་། དགོངས་པའང་ཀྱན་ཏུ་ཉེར་
 གནས་པ། དེ་སྤྱད་ཁྱོད་ཀྱི་ཕུང་བསྟན་ཀྱན། ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་བསྤྱི་མི་
 མངའ། ཞེས་དང་། རབ་ཞི་རྣམ་ངེས་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་
 བདེན་པ་ཡང་དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད། མ་ཁོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད། གཞན་མ་
 ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ལོག་པར་བདེན་པར་སྤྱི་བ་ཡང་དག་པར་སྤྱི་བ་ཤེས་
 པར་སྤྱི་བ། ཞེས་དང་། ཐ་སྙད་དུ་སྤང་གཞིའི་དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཡོད་
 པ་ལའང་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་ཐོབ་ཅིང་རྟག་པ་སོགས་ལའང་བདེན་སྤྱི་འབྲུག་
 ཟླ། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། བདེན་གནད་ལེགས་གསུང་ཡོད་པ་དང་། ཀྱི་
 བསྐྱུགས་པ་མཆོད་འོས་རྣམས་ལས་ཏེ། ཞེས་བདེན་པའི་སྤྱད་དོད་ས་ཏུ་
 ཞེས་པ་རྟག་པ་ལའང་འབྲུག་ལ་ས་ཏུ་དང་སྤྱི་རྒྱ་བ་ཏུ་སོགས་སྐབས་སྟོབས་
 གྱིས་བཤད་དགོས་ཤིང་དེའི་དོན་གྱིས་རྒྱན་ཕྱགས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་
 གིས་བཅད་རྒྱལ་ལས་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། གྲུབ་ངག་མེད་དང་རྗེས་
 དཔག་ཡོད་པ་འགལ། ཞེས་པ་ཅམ་ལས་འགྲེལ་བར་ཡང་སྤྱི་རྒྱ་མི་སྤང་ལ་
 རྗེ་ཡབ་སྤྱི་བ་གང་གི་གཞུང་ནའང་སྤྱི་བ་ངག་མེད་པའི་ཆོག་ཟུར་ཅམ་ཡང་
 གཏན་མེད་པས་ན་གཉིད་གྱིས་སྤྱོས་པའམ་རབ་རིབ་ཀྱི་ནད་ཆབས་ཆེ་བས་
 བརྒྱབ་བརྗོད་ཡིན་ནོ། ཡང་སྤྱི་བ་དུན་ཀྱི་ཆད་མའི་སྤྱི་དོན་འགོག་པ་དང་རང་

ལུགས་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་འཛོག་པ་ལ་འགལ་བ་བརྟེན་པ་ནི་འཕགས་པ་
 ཡབ་སྲས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འཛོག་གྱེད་ཅད་ནས་དབྱུང་འདོད་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་
 འགལ་བའི་ཁུར་པོ་སྟོན་གྱེད་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན། ཚད་མའི་སྒྲ་དོན་གང་
 ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟོག་གེ་བས་དེ་གཉིས་བཀག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་གེ་བས་གསར་དུ་མི་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་
 གསར་དུའི་དོན་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དབྱུང་ན་མི་འཐད་པ་ནི་ཅོད་སྟོག་
 ལས། དེ་ཡང་དང་པོ་གྲུབ་མིན་ལ། ། བར་མ་ཡིན་ཞིང་ཐ་མ་མིན། །
 ཞེས་གསུངས། ཚད་མ་དེ་གྲུབ་གྱེད་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་ན། དེ་ཉིད་ལས། གལ་
 ཏེ་ཚད་མ་གཞན་ཉིད་གྱིས། །སྒྲུབ་པོ་སྟོན་ན་ཐུག་པ་མེད། །ཅེས་ཐུག་མེད་
 གྱི་སྟོན་འབྱུང་ལ། དེ་ཉིད་ལས། འོན་ཏེ་ཚད་མ་མེད་པར་ཡང་། །དེ་རྣམས་
 གྲུབ་ན་སྒྲ་བ་ཉམས། །ཞེས་ཚད་མ་མེད་ན་དེ་རྣམས་གྲུབ་པ་འགལ་ལ་དེ་ཉིད་
 ལས། དེ་བཞིན་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱང་ནི། །རང་གཞན་བདག་ཉིད་སྒྲུབ་ཅེས་
 བ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་རང་རིག་གིས་སྒྲུབ་ན་མེས་རང་སྟེགས་པ་དང་ཐུན་
 བས་རང་སྒྲིབ་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར་འདོད་ན་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་དང་འགལ་བར་མ་ཟད། ཡང་མདོ་རྒྱུད་
 འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་དུ་མས་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ཅམ་
 ཡོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གང་
 ཡང་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྟེ་བདུན་འདོད་པ་ལྟར་དེ་གསུམ་བཀག་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རང་གི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་བཀག་པས་སྟོན་པ་གལ་སྟེད། དེ་ཕྱིར་ཤེས་
 པ་གང་ཞིག་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་བྱ་
 བ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་དེའི་འདོད་པའི་དབང་མངོན་རྒྱས་པར་

བཀག་ལ། ཆོག་གསལ་ལས། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་
 ཉིད་དུ་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་སོགས་ཀྱིས་རྟོག་གའི་ཡིད་མངོན་བཀག་ཅིང་རིགས་པ་དུག་
 ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས་གང་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་ཅུམ་མཐོང་
 བ་ཞེས་པ་ནས། གལ་ཏེ་ཡང་རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དག་ཐ་དད་པར་ཁས་
 སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་པའི་སྦྱོར་བ་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་པའི་ངོ་ཐོ་ནི་རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པས། དེའི་ཆོག་འདི་ནི་དེས་པར་
 བརྟགས་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ་ཞེས་ཀྱུན་བདུས་དང་སྟེ་བདུན་གྱིས་
 བདག་མེད་སྦྱོར་ལམ་སྐབས་སུ་བསྒྲོམ་པས་མཐོང་ལམ་དུས་བདག་དེ་དང་
 བྲལ་བའི་རང་མཆོན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡུལ་དུ་བཤད་པ་རྒྱ་ཆེར་
 བཀག་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་དེ་གསུམ་བཤད་པ་སོགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་
 དང་། ཅུ་བར་འདོད་ན། མངོན་སུམ་དེ་དག་ཡོད་ཀྱང་ཆོད་མ་མ་ཡིན་པར་
 བཤད་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་
 པའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་འཁྲལ་བ་ལས་སྒྲེས་པའི་ཤེས་
 པ་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཞེས་གསུངས་པ་སྒྲ་རི་བཞིན་ཁས་ལེན་པ་དང་།
 རྗེས་དབག་ཆོད་མ་མེད་པ་ནང་འགལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་དེ་བསྐྱབ་བྱ་
 དེ་སྐྱབ་པ་ལ་མི་འཁྲལ་བ་སྟེ་མི་སྐྱ་བ་ཡིན་ན། རྟགས་དེས་བསྐྱབ་བྱ་དེས་
 པའི་རྗེས་དབག་མི་སྐྱ་བར་མ་སོང་བ་འགལ་བར་སྒྲན་པོས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །
 ཡང་དེ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་ལ་ཡིན་ཟེར་ནའང་ནང་འགལ་ཏེ།
 འོ་ན་རྗེས་དབག་དེ་ཆོས་ཅན། མི་བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁྲལ་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ་ལ་སོང་བྱུང་བསལ་གཉིས་ཁས། དེས་ན་
 འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱ་བའི་ཆོས། །ཞེས་བསྐྱ་ལུགས་ཀྱང་ཡུལ་ལ་སྦྱང་

ཚུལ་དང་གནས་ལུགས་མི་མཐུན་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་ཤེས་པར་སྒྱར་ན་ལོག་
 པར་བཟུང་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འབྲུལ་ཙམ་གྱིས་ག་ལ་ཆོག་འདུས་བྱས་ཐམས་
 ཅད་བསྐྱུ་བར་བཤད་པའི་དངོས་བསྟན་དང་ཆོད་མ་འགལ་ན་རྣམ་མཁྱེན་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། རྣམ་མཁྱེན་སྒྲིང་བའི་
 ཡིད་མངོན་འོག་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གེ་སྡེ་བདུན་གྱི་མངོན་སུམ་ཆོད་མ་
 རྣམས་རང་གི་གཞལ་བྱའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ཆོད་མར་སོང་བ་དེ་གཙོ་བོར་
 བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། གང་ཡང་འདིའི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་
 མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་གཞན་ཆོད་མ་ཉིད་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 འགོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་གེ་སྡེ་བདུན་གྱི་མངོན་སུམ་ཆོད་མ་རང་གི་
 གཞལ་བྱའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ཆོད་མར་སོང་ཞེས་པ། སྡེ་བདུན་ལ་སྒྱུར་
 འདེབས་ཡིན་པར་བྱིད་ཀྱིས་སྒྲུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ཅུས་
 ཏེ། འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། རྟོག་གེ་པ་འདི་ནི་ཞེས་པ་ནས། དབང་པོའི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ལྟ་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་
 འབྲུག་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་འདི་དག་རྒྱས་པར་ཆོག་གསལ་སྟོང་བུན་གྱི་ཆོད་མའི་
 རྣམ་བཤད་ཆོད་མའི་འོད་བརྒྱ་འབར་བ་སྐལ་བཟང་སྟོང་གི་སྒྲུན་སེལ་དུ་
 ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་རྟོན་
 འགྱུར་ན། །སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལ་རང་རྒྱུད་པས་ལན་ཐེབས་པར་ཐལ། དེ་ལ་
 ལན་འདེབས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། གངས་ཅན་གྱིས་གྲང་
 དབུ་མའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལ་ལན་ཐེབས་པར་འགྱུར་བ་བཞད་གང་ཆེ་ལ་
 རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་འདི་རང་རྒྱུད་པ་ལ་དངོས་འགལ་སོང་མ་གསུང་གྲང་རང་
 རྒྱུད་པས་འཁོར་གསུམ་དངོས་སུ་ཁས་མ་སྒྲིང་ཡང་འཁོར་གསུམ་དངོས་

འགལ་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་རྣམ་དག་མི་ཐེབས་པའི་
བྱིར།

ཡང་ཁོ་བོའི་མདོ་སྒྲགས་གང་དང་མི་མཐུན་པའི་འཁོར་བ་དངོས་
གནས་གསུམ་བཞག་པ་ལ་འགལ་བརྗེད་བཅུ་དྲུག་པ། **མ་འདྲིས་སྟོབས་ཐོབ་**
འཁོར་བའི་རྫོགས་སངས་འགལ། ། ཞེས་སྒྲུབ་ཏེ། དེ་ཡང་ཅ་བར་ཤིན་ཏུ་སྤ་
བ་པར་བྱིན་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་འཁོར་བ་ཤིན་ཏུ་སྤ་
བ་ནི་རང་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཀྱང་རང་ལམ་དུ་སྤས་པ་
སྒྲགས་ལམ་དུ་བྱུང་བའི་བཅ་ཆོས་སྤ་མོ་མ་སྤངས་པ་པར་བྱིན་ཐེག་པ་རྒྱང་
བའི་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟར་འདས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེ་ཡང་སྤང་བྱ་ཉི་མེ་
ཆེག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་སོགས་ཀྱིས་བཅ་པོའི་རང་བཞིན་ལས་རྒྱུད་དེ་སྟེད་ཡོད་
པར་བཤད་ལ་ཡང་འགྲེལ་མེད་གྱི་ཐལ་བ་སྟོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ངོས་སྤལ་གྱི་
སྤངས་བྱ་སྟོང་མི་རུས་ན་ཞེས་སོགས་བྲིས་སོ། །འདི་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་རང་
ལུགས་ཉུང་གསལ་རེ་སྒྲུབ་ན་མདོ་སྒྲགས་རབ་འབྱུངས་དཀའ་གནད་འགྲོལ་
ཅིང་སྐབ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྟུང་འདོད་གྱི་དཔྱེད་ལྡན་སྟོ་གྲོས་གྱི་
རྒྱབས་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་ཁོ་བོས་འདི་ལྟར་དབྱད་པར་རིགས་ཏེ། བྱིད་ཀྱིས་
པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་བཤད་པའི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་སྟོབས་བཅུ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བཙུན་སོགས་
ཐག་མེད་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐར་སྐྱབ་པའི་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲག་
བདེན་སྤ་མོ་འམ་འཁོར་བ་ཤིན་ཏུ་སྤ་བའི་རྣམ་རྟོག་གི་བཞེན་པའི་ལས་རྒྱུད་ཉི་
མེ་ཆེག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་འཛོག་པ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྫོགས་སངས་ཡིན་པ་དང་
དེ་འདྲ་ཡིན་པ་རང་ཆེག་ཀྱང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྟོངས་པའི་དབང་སྐྱབ་ཏུ་
བྱས་ཏེ་སྒྲ་ན་ཡོད་མེད་དང་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་མ་རྒྱས་དབྱད་པ་ཙམ་

གྲིས་ཤེས་ལ། བོད་ཀྱི་ཡིག་རྟིང་རེ་ཙམ་མ་གཏོགས་མདོ་སྒྲགས་ཟབ་རྒྱས་
 དག་ལ་དཔེ་སྟོན་གྲང་མ་བྱས་པའི་སྒྲུན་ཏྲགས་དང་། དེ་དག་དང་རྒྱབ་འགལ་
 ཆེན་པོ་ཡོད་ཏེ། སར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་ལུགས་ལ་ཡང་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱུ་ལ་ཐེམ་པོ་མེད་པ་དོ་རྗེའི་སྐུ་དང་སྐུ་ལ་ཁོང་སྟོང་དང་ཤ་ཁག་སོགས་
 མེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན། རིམ་ལྡེལ་ས། ཁོང་སྟོང་ཁྱིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་
 མེད། །ཤ་དང་རུས་པ་ཁག་མེད་ཀྱང་། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་འཇམ་ཆོན་
 བཞིན། །ཁྱིད་ཀྱི་སྐུ་ནི་སྟོན་པར་མཛད། །ཅེས་དང་། སྟུང་བསྐྱས་ལས། རི་
 ལྟར་སྟོགས་བཅུར་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་དབང་པོ། །དེ་ཡི་སྐུ་ལ་ཤ་ཁག་རུས་
 མེད་ཀྱང་། །ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་ལེའུར། ལུས་ནི་རྒྱལ་ཐུན་མཉམ་པ་ནམ་
 མཁའ་དང་མཚུངས་མཆོན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་རྫོགས་འགྱུར། །
 །ཞེས་པ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཀོན་བཅེགས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྐུ་ནི་སྟོང་མེད་ཀྱི་བྱ་ལྟར་མཐེགས་པ་སྲ་བ། སྟོང་པོ་ཅན། མི་ཤིགས་པ་
 དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་ནི་པོ་
 བ་དང་ལོང་ག་མེད་དོ། །རྣལ་གཤ། ཁག་གཤ། མཆི་མའམ། དར་སྐབས་
 སམ། དན་སྐྱགས་སམ་མི་གཙང་བ་མེད་ཀྱི་ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྐུ་ནི་འཇམ་བྱ་ཆུ་བོའི་གསེར་གྱི་གར་བྱ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཁོང་སྟོང་
 མིན་བྱ་ག་མེད་པ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ནི་ཕྱང་པོ་རབ་ཏུ་སྟེ་
 བ་མ་ཡིན། རས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཤ་དང་
 ཁག་གིས་གཡོགས་པ་མ་ཡིན། རུས་པ་ཆུ་བའི་བོག་རེས་སྟེལ་བ་མ་ཡིན།
 སོགས་དང་གསེར་འོད་ལས་ཀྱང་། སྐུ་ལ་ཤ་རུས་ཁག་མེད་ན། །རིང་བསྟེལ་
 ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ལྷགས་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་། ཡང་ན་ཡེ་ཤེས་
 སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་

དང་སྟོབས་དང་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་
 ཉིད། ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ཆེན་སོགས་མདོ་དུ་མ་དང་། སྟོབ་དཔོན་
 སེང་བཟང་གིས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གཟུགས་སྐྱར་ཤར་བར་བཤད་པ་དང་
 འཕགས་གྲོལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་ཤེས་གྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཤེས་པར་བཤད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་སྐྱ་ལ་བེམ་པོ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབད་མེད་ལྟན་གྲུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྟོབས་སོགས་
 མི་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱང་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་བསྐྱོག་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་སྒྲ་མེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ལས་རྒྱུད་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་
 དུག་བརྒྱུད་འདོད་པ་ནི་མདོ་རྒྱུད་གོང་མའི་ཆིག་ཐེན་ཀྱང་མ་ཤེས་པའི་ངན་
 སྐད་ཡིན་ཏེ། པར་ཕྱིན་ཐེག་པར་ཡང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་རྟོག་
 མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། རྣམ་རྟོག་མེད་ན་དབྱགས་འབྱུང་རྒྱུ་
 སོགས་ཀྱང་མེད་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་སེམས་གཉིས་རྟེན་
 བརྟེན་པར་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་
 འགལ་བར་འབྱུར་ཏེ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པ་ལས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ནི་རྟག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
 དབྱགས་འབྱུང་བའམ་རྒྱུ་བ་མི་མངའོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་གོ། །རྣམ་པར་མི་
 དཔྱོད་དོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་མེད་པ་ན་ངག་མི་འབྱུང་
 སྟེ། ཞེས་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་། རབ་ཞིའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ནི། རས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ། སྟོབས་
 བརྩ་དང་ལྡན་པ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དམ་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ། མི་
 རྟོག་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་མི་གོས་པ། རྣམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པ་དང་།
 ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་བྱངས་པའི་མདོ་དུ་མ་དང་བྱམས་ཆོས་རྣམས་

དང་། བདེན་གཉིས་ལས་ཀྱང་། དེ་ནི་མཚན་མ་མི་འབྱུང་བྱིར། །གནས་པ་
 བརྟན་བྱིར་མི་བཞེངས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། བཙུག་ལྷན་
 འདས་འདི་རྟོག་པའི་ས་བོན་མཐའ་དག་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་ཅད་ནས་
 བརྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། མཚན་མ་མི་འབྱུང་ན་བཞེངས་པ་ལྟ་གཤམ་ཡོད་ཅེས་
 གསུངས་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་གནད་མཁྱེན་པའི་གསུང་སྟེ་མཉམ་རྗེས་གཅིག་
 ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་འདི་འདྲ་དགོས། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། རྣམ་རྟོག་གཉིད་ནི་
 སངས་བྱིར་དང་། རྟོག་པ་མེད་པས་རྒྱས་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་གོ་འབར་
 བ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉིད་སངས་པའི་བྱིར་དང་། ཤེས་བྱ་དམིགས་
 སུ་མེད་པ་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དཔེ་མེད་པར་
 བསྟོད་པ་ལས། དེ་ལྟའི་རྣམ་རྟོགས་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས། །བྲགས་ནི་ཆགས་པར་
 གྱུར་མ་ལགས། ། ཞེས་དང་། བཤོན་པོ་སེམས་པ་མི་མངའ་ཞིང་། །རྣམ་རྟོག་
 གཤམ་བ་མི་མངའ་ཡང་། །ཁྱོད་ཀྱི་རང་གིས་འཇིག་རྟེན་ལ། །སངས་རྒྱས་
 མཛད་པའང་འཇུག་པར་འབྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུད་རྟོག་སྟེང་ལས།
 ཉིན་དང་མཚན་མོ་རྟག་ཏུ་ནི། །བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ལྷག་གསལ་བར་ཡང་། །རྣམ་
 རྟོག་རང་བཞིན་རྒྱུད་རྣམས་ནི། །ཞེས་རྒྱུད་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དང་། དེ་ཉིད་ལས།
 དེ་ཉིད་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །སྣ་ཆོགས་པ་ཡི་རྟོག་པར་འགྲོ། །ནས། རྟག་
 ཏུ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ལྷག་པར། །ཉིན་དང་མཚན་མོ་རྟག་ཏུ་ནི། །རྒྱུད་གི་རང་
 བཞིན་རྒྱུ་བ་ཡིན། །ཞེས་ཀུན་རྟོག་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བཤད་པ་དང་། རང་བཞིན་
 བརྒྱད་ཅུ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མདོ་ལས་བཤད་པ་ཤིང་སྟག་ཏུ་སྟངས་
 སངས་མ་རྒྱས་བར་དུ་རྣམ་རྟོག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་མཉམ་བཞག་
 མི་འོང་བ་མདོ་སྟགས་གཉིས་ཀ་མཐུན་ན་འབྲས་བུའི་མཐོ་དམན་གང་ཡིན།
 དེ་ལ་དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་ཅུ་ཅུ་ཡང་མེད་ན་ནི་ཁྱི་ཆེན་སྟོང་དུག་བརྒྱ་གང་

གིས་འཛོག་གཞན་པར་བྱིན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྒྱུད་དུ་འོས་སྐལ་གྱི་ཉོན་ཐྱིབ་
 ཆེན་པོ་སྤངས་པ་ལ་རྣམ་ཉོག་དང་ལས་རྒྱུད་སྤངས་དགོས་པར་ཐལ། རྩོམ་
 ལྟ་བུའི་སྤང་བྱ་སྤངས་པ་ལ་ལས་རྒྱུད་དང་རྣམ་ཉོག་ཐམས་ཅད་སྤངས་
 དགོས་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཁྱོད་གྱི་བྱུང་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 ལན་མི་ཐེབས་པ་ལ་ལྟོས་སོགས་སྒྲོས་པའི་ཆོག་གོ། ཡང་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་
 གདུལ་བྱ་སྤྱིད་པ་ཐ་མར་སྤྲུགས་ལ་ཞུགས་པར་མཆོད་ཐོག་གཅིག་ལ་འཆོང་
 རྒྱ་བ་དེས་དུས་འཁོར་ལྟར་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་
 གསུམ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རེ་སྟེད་དགོས་ན་འོ་ན། དེ་འཆོང་རྒྱ་བ་ལ་
 ལོ་གསུམ་བྱོགས་གསུམ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དུས་འཁོར་ལྟར་འཆོང་རྒྱ་
 རྒྱལ་དེའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། མ་བྱུང་ན་ཞག་གཅིག་ལ་དེ་ལྟར་བཟོད་
 པ་དུས་འཁོར་རམ་མདོ་སྤྲུགས་གང་འདྲ་ནས་བཤད་སོགས་བྱའོ། ། དེས་ན་
 རང་ལུགས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབ་མདོ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་
 སྤྲུགས་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ལམ་འོག་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡིད་གྱི་རང་
 བཞིན་གྱི་ལུས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཉིས་ཡོད་ལ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྩོམ་ལྟེ་སྐྱ་
 ཡོད་ཀྱང་མདོ་ལུགས་ལ་སྐྱིབ་པའི་ཀུན་ཉོག་ལྟ་ཅི་དགེ་བའི་རྣམ་ཉོག་མ་
 ལོག་བར་དུ་མཉམ་རྗེས་ངོ་པོ་གཅིག་པ་དང་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ངོ་པོ་གཅིག་པ་
 དང་སྐྱིབ་པའི་ཐག་པ་མེད་པའི་བེམ་མིན་རྒྱུད་གིས་རྒྱ་བྱས་པའི་རྩོམ་ལྟེ་སྐྱ་
 ཡང་མི་འོང་སྟེ། ལས་རྒྱུད་མ་ཐད་བར་དུ་རྣམ་ཉོག་གཏན་སྟོག་མི་སྤྱིད་པའི་
 བྱིར། ལྟན་སྟེས་རྒྱུད་གི་རྒྱས་པ་མཐར་མ་བྱིན་བར་དུ་དེ་ཐད་བྱེད་མེད། དེ་
 མཐར་བྱིན་པ་ལ་དེའི་རྒྱས་པ་རྒྱས་བྱེད་གྱི་སྒོམ་རྒྱལ་གཅིག་དགོས་ན་དེའི་
 སྒོམ་རྒྱལ་པར་བྱིན་ལ་མེད་པའི་བྱིར། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་མཐར་ཐུག་
 བསྟན་ཀྱང་དེའི་ལམ་རགས་པ་ལས་ཞིབ་པའི་གནད་གསང་མཐར་ཐུག་སྤྲུལ་

བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་པར་སྤྱོད་ལས་འཆི་སེམས་སྤྲོ་མོ་ལུང་མ་བསྟན་ཅམ་
 ལས་དེ་ལའང་སྟོང་བཞི་སོགས་མ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་གསུང་
 སྤྱུགས་ངོ་ཐོ་གཅིག་པ་དང་བེམ་མིན་གྱི་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་ལུང་པོ་ལྟ་དང་དོ་རྗེའི་
 སྐྱེ་མཐར་སྤྱུག་པ་དེ་ཐོབ་ཆེ་དབུ་སྐྱ་རེ་རེས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་
 ཏིང་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་དང་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་སྐྱད་དང་
 བསམ་པ་བཞིན་ཆོས་གསུངས་ཀྱང་འབད་ཚུལ་སྤྲོ་མོ་ཅམ་ཡང་མེད་ལ་དེ་
 བཞིན་དུ་སྐྱའི་ཆ་ཐམས་ཅད་གྱི་རེ་རེས་ཞལ་གྱི་དོད་གསུང་བ་དང་བཞེས་པ་
 སོགས་དང་སྤྱུག་གི་དོད་ཀྱང་བྱེད་ལ་དེའི་ཆེ་བེམ་པོའི་དབང་པོ་མེད་པས་
 མངོན་ཤེས་ལྟ་དང་སྤྱོད་ལྟ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པ་སོགས་བསམ་གྱིས་
 མི་ཁྱབ་པར་མདོ་སྤྱུགས་གཉིས་ལས་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གསང་བ་བསམ་
 གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཇི་སྟོད་པ་དེ་སྟོད་ལ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྐྱའི་གཟུགས་དང་མདོག་དང་། ཉགས་དང་། དབྱིབས་དང་།
 སྟོད་ལམ་དུ་ཤེས་ཤིང་སེམས་མོད་གྱི། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱའམ་
 སྤྱུགས་གྱི་མཛད་པ་མིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོན་གྱི་སྟོད་པ་ཡོངས་
 སུ་སྤྱངས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་
 བསམ་པ་ཆེམ་པར་མཛད་པའི་གཟུགས་དང་། མདོག་དང་། ཉགས་དང་།
 དབྱིབས་དང་། སྟོད་ལམ་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་འབད་ཚུལ་མེད་
 ཀྱང་སྐྱའི་སྟོན་ཚུལ་དང་ཞི་བའི་སྟོ་སྟོས་ནམ་མཁས་ཇི་ཅམ་ཁྱབ་པ་དེ་ཅམ་
 དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱས་ཁྱབ་སོ། །ཞེས་དང་། བདེན་གཉིས་ལས།
 མཁྱེན་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །ཤེས་བྱའི་དགྱིལ་འཁོར་ཀུན་ཁྱབ་
 ཅན། །ཞེས་དང་། ཁྱོད་འབའ་ཞིག་གི་ཡེ་ཤེས་གྱིས། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
 ཁྱབ་ལགས་གྱི། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གང་ཁྱབ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་དང་

གསུང་གིས་ཀྱང་ཁྲབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་རྒྱུ་མཉམས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སོང་
 བས་ཡིན་ལ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ཉག་པར་མཆོན་ཉིད། རྣམ་པར་རྟོག་པར་
 མཆོན་ཉིད། མི་གསུང་མི་བཟོད། ཅེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 ཆེམས་དང་སྒྲོས་དང་ཞལ་གྱི་སྟན་དང་། ལྷགས་དང་། ཞལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲ་
 འབྱུང་བ་ཡང་མེད་ལ་འབྱུང་བར་ཡང་གྲག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འབད་
 ཅོལ་མེད་པར་སྒྲའི་ཆ་ཐམས་ཅད་དང་ནམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ་མན་
 སྟར་ལུང་དངས་པའི་དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་གཙུག་རྟོར་གྱིས་ཀྱང་གཟིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཛོད་སྤྲུལ་
 ཀྱང་གཟིགས་སོ། །དེ་ལྟར་མཆོན་རེ་རེས་སོ། །དེ་ལྟར་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་
 བྱུགས་བརྩུ་རྣམས་སུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རབ་འབྱུམས་ཐམས་ཅད་དུ་
 གཟིགས་སོ། །ཞེས་དང་། བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་ལྷ་བརྩུ་བ་ལས། ཀུན་ཏུ་
 བྱུག་དང་ཞབས་ལྷན་ཞིང་། ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་ལྷན་དབྱ་དང་ཞལ། ཀུན་ཏུ་གསན་
 ལྷན་འཛིག་རྟེན་ན། ཐམས་ཅད་གཡོགས་ཏེ་རྣམ་པར་བཞུགས། །ཞེས་དང་།
 མཆོན་བཟོད་ལས། སྒྲ་ཡང་རྟོ་རྟེ་འབར་བ་སྟེ། །སོགས་གྱིས་སྒྲ་ཡང་རྟོ་རྟེ་
 ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་གསལ་བར་འཇུག་པར་བཤད་
 པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལེའུ་ལས་ཀྱང་། ལྷ་ཆོགས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཉིད་ནི་
 དྲངས་ཤིང་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་བྲལ་བ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤྱང་། སྤྱད་ནི་ཀུན་ནས་
 ཆད་པ་མེད་ཅིང་། སོགས་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་ལ། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་
 པ་ལས་ཀྱང་། ཁོང་སྟོང་ཁྱིད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་མེད། །ཤད་དང་རུས་པ་ཁྲག་ཀྱང་
 མེད། །ནམ་མཁའི་དབང་པོའི་གཞུ་བཞིན་དུ། །ཁྱིད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་སྟོན་པར་
 མཛོད། །སྒྲ་ལ་སྟོན་མེད་རུས་པའང་མེད། །བཤེས་དང་སྒྲོམ་པ་འབྱུང་མེད་
 ཀྱང་། །ཁྱིད་ནི་འཛིག་རྟེན་རྟེས་འཇུག་ཕྱིར། །འཛིག་རྟེན་སྟོད་པའང་སྟོན་

པར་མཛད། །ཅེས་དང་། གློ་གྲོས་མི་བད་པ་ལས། བདག་གིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྒྲ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དོ་རྗེའི་སྒྲ། ཞེས་པ་ནས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་
སྒྲ་བས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ཡུས་སྤྱོད་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་
ཤེས་ལ་འབྱུག་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཐར་དང་
ཉིང་འཛིན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ལ་གནས་པའི་ལྷའི་མིག་གིས་སྤྱོད་གསུམ་
ཀྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་འཛིན་ཉེན་ན་སེམས་ཅན་རི་སྟོད་མཐོང་བ་དེས་བས་ནི་
འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལྷའི་སྒྲ་ཀྱིས་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཅམ་
ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་ཆེས་མང་དོ། །ཞེས་སྤྱོད་གསུམ་ཀྱི་ཁམས་ན་ལྷ་མི་པལ་
བས་མཐོང་བ་ལས་དྲང་སྤྱོད་མཛོན་ཤེས་ལྷ་ལྷན་གྱིས་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོའི་
ཁྲོན་ན་གཟིགས་པ་མང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དང་བྱང་
སེམས་བར་ལ་སྒྱུར་ཞིང་བྱང་སེམས་དང་པོ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་
བཤད་པ་ལྟར་གསུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་དང་། གསང་བ་བསམ་མི་བྱུང་སོགས་
དུ་མ་ལས་བཤད་དོ། །མདོ་ལུགས་ལའང་རྫོགས་སངས་དེ་ལྟར་བཤད་པས་
ནི་ཁོ་བོའི་ཐལ་བ་རྣམས་ནི་ཐལ་བ་རྩལ་དུ་རང་ལུགས་ཀྱིས་སོང་དོ། །

ཡང་བདག་ལྷའི་ཡུལ་སྒྲུན་འབྲིན་ཚུལ་ལ་འགལ་བ་བརྟ་བདུན་པ་དང་
བཙོ་བརྟུད་པ་གཉིས་ཏེ། **འཛིན་ལྷའི་ཞེན་ཡུལ་སྒྲུབ་དང་འགོག་པ་འགལ། །**
བདག་མེད་སྤྲ་རགས་ལྷ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་འགལ། ། ཞེས་པ་ནི་ཁོ་བོའི་གྲུབ་
མཐའི་མགོར། ལྷན་སྒྲེས་འབྲུལ་བའི་འཛིན་སྤངས་སྒྲུབ་འགོག་ཕྱིར་ཞེས་
དང་། འབྲུལ་བར། དེ་ལྟར་དངོས་པོར་སྤྲ་བའི་ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷན་
སྒྲེས་འབྲུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པར་བཤད་པ་འདིས་ནི་ལྷན་སྒྲེས་དང་
ཀྱན་བཏགས་གཉིས་འཛིན་སྤངས་གཏན་མི་མཐུན་པར་འདོད་པ་དང་ཀྱན་
བཏགས་འགོག་པའི་རིགས་པས་ལྷན་སྒྲེས་མི་ཁེགས་པར་འདོད་པའི་ལོག་

རྟོག་གཉིས་ལེགས་པར་བཀག་སྟེ། ཞེས་སོགས་གོང་འོག་ལ་འགལ་བ་
 བསྐྱུས་ནས་གཉིས་བྱས་ཏེ། དེ་ཡང་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་སོགས་ལས་ལྟན་
 གྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་མེད་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཀུན་བཏགས་པའི་ཡུལ་བཀག་
 གྲང་ལྟན་གྱེས་ལ་མི་གཞོད་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་གྲུབ་མཐའ་འབའ་ཞིག་
 དང་ཁོ་ནས་ཀུན་བཏགས་པའི་ཡུལ་བཀག་པས་ལྟན་གྱེས་ལ་མི་གཞོད་ཅེས་
 བཤད་པ་ལ་ཁོས་དེ་ལྟར་སྒྲས་སོ། །འོ་ན། འཇིག་རྟེན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཞེན་
 ཡུལ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་པས་འཇིག་རྟེན་ལྟན་གྱེས་
 ཀྱིས་ང་བདེན་པར་བཟུང་བ་ལ་གཞོད་པར་ཐལ། ཀུན་བཏགས་འགོག་པའི་
 རིགས་པས་ལྟན་གྱེས་མི་ཁེགས་པར་འདོད་པ་ལོག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། ང་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་བཀག་པས་ང་
 བདེན་གྲུབ་ཁེགས་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་སྒྲ་མར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ་ཁས། འདོད་ན། ང་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་མ་བཟུང་ཡང་ང་
 བདེན་པར་འཛིན་པའི་ལྟན་གྱེས་མཐའ་ཡས་པ་མེད་པར་ཐལ། ང་རྟག་གཅིག་
 རང་དབང་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ཁེགས་ན་ང་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ་ཁས། འདོད་ན། འཇུག་པ་ལས། གང་དག་དུད་འགྱོར་བསྐྱལ་མང་
 བསྐྱལ་གྱུར་པ། །དེས་གྲང་མ་གྱེས་རྟག་འདི་མ་མཐོང་ལ། །ངར་འཛིན་དེ་དག་
 ལ་ཡང་འཇུག་མཐོང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་རྒྱབ་འགལ་ཡིན་ལ་མི་འདོད་
 ནའང་དངོས་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སེམས་ཅམ་མན་ཆད་ཀྱིས་ང་བདེན་
 པར་འཛིན་པའི་ལྟན་གྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བརྟན་པར་མི་སྒྲུབ་པར་ཐལ། དེ་དག་
 གིས་གཞན་སྟེས་ཀུན་བཏགས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡུལ་རྟག་གཅིག་རང་
 དབང་ཅན་རྒྱས་པར་བཀག་ལ་དེས་ལྟན་གྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ལ་མི་ཁེགས་
 ན་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲས་

བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། དངོས་སུ་འགལ་ལོ། ཁྱིད་གྱིས་
 འགྲེལ་བར་ལྷན་སྐྱེས་འབྱུང་བའི་སྐབ་པར་བྱེད་པ་དང་འགོག་པ་གཉིས་སུ་
 འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲུས་པ་མི་བློན་ནས། དེར་མ་བཤད་བདེན་གྲུབ་
 མི་འདོད་པའི་དངོས་སྒྲུབ་དེ་ཡིན་ཏུ་བཟང་། འཇུག་པ་ལས། ཁ་ཅིག་བདག་
 ལྟའི་རྟེན་དུ་སྤང་པོ་ནི། །ལྷ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད། །
 ཅེས་པ་རྩ་འགྲེལ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་འགོག་
 ཡུལ་ལ་རང་སྡེ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྤང་པོ་གསུམ་གཉིས་ཀས་འགོག་མི་
 རིགས་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཇུག་གཞན་ཡང་། སྒྲུ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲུབ་དེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཁེགས་པར་ཐལ། གང་ཟག་
 རྟག་པ་དང་ཆ་མེད་གྱི་གཅིག་དང་སྤང་པོ་མ་འགྲེལ་བའི་རྗེས་ཡོད་དུ་འཛིན་
 བ་བཀག་པས་གང་ཟག་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ་གང་ལ་ལན་བཏབ་ཀྱང་རང་ཆོག་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་འཇུག་
 པ་ལས། སྤང་པོ་མ་གཏོགས་དེའི་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། གང་ཟག་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་དང་རྟག་གཅིག་རང་
 དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་ཀྱན་བཏགས་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་
 མཐུན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། ཁྱིད་གྱིས་འགྲེལ་བར་
 འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཐུན་པར་བསྟན་ཅིང་སོགས་སྒྲུས་པ་དང་འགལ་
 ལོ། །གཞན་ཡང་། ཀྱན་བཏགས་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ལའང་
 ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྤང་པོ་ལ་མ་གཏོགས་པའི་རྟག་པའི་བདག་ཁེགས་
 ན་གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་དེ། འཇུག་པ་
 ལས། དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་ཤེས་པས་བདག་ལྟ་བུ། །དཔྱིས་ཀྱང་འབྱེན་ཞེས་
 སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏུ་མཆར། །ཞེས་ཡ་མཚན་མཛད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་ལ་ལྷན་

པ་མ་ཐེབ་པར་ལྷེ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བྱར་གྱུར་ཚུལ་བལྟས་ན་སྟོ་ཆ་བས་ཆེར་སྒྲང་།
 གཞན་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་ཆེས་རགས་པ་འབྱུག་པ་ལས། ཟ་པོ་
 ཏག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག་། ཡོན་ཏན་བྱ་མེད་ལྷ་སྟགས་རྣམས་ཀྱིས་
 བཏགས། །ཞེས་པ་ལྟར་ཏག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་གནས་
 མ་བྱ་བས་ཀྱང་འདོད་པར་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལས་ཅུང་ཟད་སྤ་བ་
 ལྷགས་དང་ལྷགས་རྩི་ལྟ་བུའི་ལྱང་པོ་དང་བདག་གཉིས་རྩི་ཁོལ་ལམ་དབང་
 བསྐྱར་བྱ་དང་སྐྱར་བྱེད་དུ་འཛིན་པའི་ལྱང་པོ་དང་མཆོན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་
 རྩིས་ཡོད། རང་རྒྱད་མན་ཆད་ཀྱིས་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་
 འདོད་པའི་བདག་མེད་དང་། དེ་ལས་ཅུང་སྤ་བ་འབྱུག་པ་ལས། རང་དུ་ལྟ་
 བ་དང་འབྲེལ་ཡོངས་སུ་ཟད། །ཅེས་པའི་དངོས་བལྟན་གྱི་ལྱང་པོ་དང་བདག་
 མཆོན་ཉིད་མཐུན་ཡང་རྩི་ཁོལ་ལྟར་འཛིན་པས་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་དང་། འདི་ལའང་སྤ་རགས་སྤེ་སྤེ། སྤ་མ་ནི་ལྱང་པོ་མཆོན་ཉིད་མ་མཐུན་
 ཕྱིན་ཆོག་ལ་མེད་ཀྱང་ཏག་པར་ཁས་ལྷངས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
 དང་མི་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཏུ་སྤྲས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བས། བདག་མེད་མཐོང་ཆེ་
 ཏག་པའི་བདག་སྟོངས་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དེ་ཡིན་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤ་བ་གང་ཟག་
 རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་
 འཛིན་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 སྤ་རགས་གཉིས་དང་ཆོས་ཀྱིས་བདག་མེད་གཉིས་དང་གསུམ་ཡང་འདོད་
 བཞིན་དུ། བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཅིག་ཅར་འདོད་པ་ལས་
 འགལ་བ་ཆེན་པོ་རྩི་ལྟར་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལྱང་རིགས་ཐམས་ཅད་
 དང་རེ་རེ་ནས་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འགལ་བར་སྟོགས་ར་བ་ཡན་ཆད་
 ཀྱིས་བལྟས་ཙམ་ནས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རེ་རེ་ནས་མ་བྱིས་སོ། །

ཡང་ཀུན་གཞི་འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་བརྟུང་བ། ཀུན་གཞི་
 ཡོད་དང་ཕྱི་དོན་འདོད་པ་འགལ། ། ཞེས་པ་ནི་ཁོ་བོའི་སེམས་ཅམ་པའི་
 སྐབས་སུ་ཅ་བར་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་གཞུང་
 དང་འགལ་བར་མཐོང་། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བར་དེ་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་
 རྣམ་ཤེས་ནི། །རྩོམ་དང་བདེན་པ་ལྟ་བུར་ནི། །འཁྲོ་དང་འོང་བས་རྣམ་
 གཡོ་ཞིང་། །རྟག་དྲ་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་ལོན། །ཞེས་དངས་སོ། །སྐབས་
 འདིར་ཆོག་གས་བྱུག་ལས་གཞན་པའི་ཀུན་གཞི་འདོད་ན་ཕྱི་དོན་མེད་པར་
 ཐལ་བ་དང་། སྐྱེ་འཆི་མཆམས་སྦྱོར་གྱི་སེམས་ཀྱང་ཀུན་གཞིའི་བྱེད་
 པར་ཐལ་བ་དང་། འབྲུག་འགྲེལ་ལས། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་འཁྲོ་
 པའི་བྱེད་པོ་ཉིད་དུ་སྦྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སྦྱ་བ་རྣམས་
 ཀྱང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་དམིགས་
 པའི་ས་བོན་གྱི་རྟེན་ཉིད་གྱིས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་སྦྱ་བར་བྱེད་དོ། །
 ཞེས་དབང་ཕྱུག་པའི་དབང་ཕྱུག་དང་རིག་བྱེད་པའི་སྦྱེས་བྱ་བྱེད་མེད་པར་
 བཤད་ནས་སུན་སྦྱང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས།
 ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ། །ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད། །ཅེས་
 དོན་ཤེས་ཡོད་མཉམ་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འབྲུག་པས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ་བ་དང་། བདག་ལྟའི་དམིགས་ལུལ་ལ་རྣམ་ཤེས་གཅིག་འཛོག་པར་ཐལ་
 བ་སོགས་གཞོད་བྱེད་མི་ཐད་པ་འབྱུང་དོ། །དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་
 ལུང་དེའི་དོན་ནི་རྣམ་བཤད་ལྟར་ཀུན་ཉོན་དང་རྣམ་བྱང་ཐམས་ཅད་གྱི་
 གཞི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་རྩོམ་པར་ཡང་བདེན་གྲུབ་ལྟར་སྦྱང་ནས་འཁྲོ་འོང་
 དང་སྲིད་པ་གསུམ་དུ་སྦྱེ་བ་ལོན་པ་ཡིན་ཏེ། །ཁབ་ལོན་ལ་སེམས་མེད་ཀྱང་
 ཡོད་པ་བཞིན་ཕྱགས་ལ་སོགས་པ་གཡོ་འགྲུལ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་

གསུངས་པ་ཡིན་ལ་རྒྱུད་ལས་རྣམ་ཤེས་བརྒྱུད་ཀྱི་དག་པས་ཀྱང་མི་གཞིད་
དེ། གཟུགས་དང་དབང་པོ་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་འབྱུང་བཞིའི་དག་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་
ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་ཡེ་ཤེས་རྩོམ་ཞེ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་ཁོའི་བདག་མེད་སྤར་གས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་འགལ་
བའི་བྱ་བ་དང་ཉེར་གཅིག་པ། **དོན་དམ་རིགས་གྲུབ་མཉམ་བཞག་ཡུལ་མེད་**
འགལ། **རྣལ་འབྱོར་མངོན་མིན་བདག་མེད་མངོན་གྱུར་འགལ།** ། ཞེས་བྱ་བ་
ནི་ཁོ་རང་གིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཛིག་པར། འབྲུལ་ངོར་རྟེན་དང་
རིགས་ངོར་རྟེན། །ཅེས་དང་། འགྲེལ་བར་རིམ་པ་བཞིན་མ་དབྱུང་འབྲུལ་བའི་
ཤེས་ངོར་རྟེན་པའི་རྟེན་དོན་དང་། མ་འབྲུལ་འཕགས་པའི་རིག་ངོར་རྟེན་
པའི་རྟེན་དོན་ཞེས་སྤྲིས་མཆོན་ཉིད་ཆོག་མང་བ་ལ་བྱུར་བ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀུན་འཇམ་བ་ལ། །ཤེས་བྱའི་བྱེད་ལ་ཆད་མ་མིན་པ་འགལ། །
ཅ་འགྲེལ་རྣམས་དང་། གནས་སྐབས་གསུམ་པར་མེད་དགག་ནན་འཛིན་
འབྲུལ། །ཅ་འགྲེལ་རྣམས་ལ་འགལ་བཟོད་དང་པོ་སྟེ། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་
ཡིན་པ་དང་། རབ་རིབ་ཀྱི་རྣམ་མཁའི་སྐྱེ་ཤད་དང་། རྣམ་མཁའི་སྐྱང་མ་རེ་རེ་
ནས་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཐལ། མ་དབྱུང་འབྲུལ་བའི་དབང་ཤེས་
ངོའི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཨེ་མ་འདོད་ཀྱིས་ཀྱང་
མཆོན་ཉིད་བཟང་ངོ། །འདོད་ན། ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བདེན་
གྲུབ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཐལ། མ་དབྱུང་འབྲུལ་བའི་བདེན་འཛིན་
ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་ངོའི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། ཐ་
སྟོང་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐ་སྟོང་དུ་བདེན་མེད་
སྐབ་མི་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་

གྱི་ཚོས་རྣམས་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་གྱི་དོན་དམ་པར་མེད་པར་བཤད་
 པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། མི་རྟག་སྟོང་བདག་མེད་རགས་པ་གསུམ་
 ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲིག་གྱུར་ཐ་སྙད་དཔྱད་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་རེ་རེ་
 རས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་དབྱང་འབྱུང་ཤེས་གྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་ཁས། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་དང་ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤྲོ་མོ་སོགས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་
 གྱུར་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་རྣམ་ཚོས་ཅན། ཤིན་སྒྲིག་དང་ཐ་སྙད་དཔྱད་པའི་ཡིད་
 ཚེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་རེ་རེ་རྣམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལ་མ་དབྱང་
 འབྱུང་ཤེས་གྱི་རྟེན་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྲ། དེ་སོགས་འཁོར་གསུམ་
 དང་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་སོགས་ཀྱང་འཕེན་ལ་དེ་དག་སྟོན་པའི་ཕྱང་
 རིགས་བྱེ་བ་དང་རྒྱབ་འགལ་སྟོན་པར་གྱིས། འདི་ནི་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་
 ལས། དེ་དག་ཞིབ་དུ་འབྱེད་པའི་དབྱང་པ་མ་རྫོགས་པའི་རིགས་པ་ལྟར་སྤང་
 རེས་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་ཅིང་། ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་འབྱུང་ཤེས་
 རེས་ཡོད་པར་བཟུང་ན་དེའི་ངོར་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཛོག་རུས་ཏེ། དེའི་དོན་
 ཅི་འབྱུང་ངོར་ཡོད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟུང་དུ་བསམ་ན་ནི་ཞེས་
 སོགས་གྱིས་བཤད་པའི་སྤྲ་ངན་གྱི་རི་བོ་འཛོམས་པའི་ཅེ་བརྒྱའི་ཆར་བ་ཡིན་
 བོ། །གཞན་ཡང་། རྣམ་མཁྱེན་དང་ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤྲོ་མོ་སོགས་
 ཚོས་ཅན། །དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། མ་འབྱུང་འཕགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་
 ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱང་རིགས་
 འབྲུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། རྒྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ་སོང་། དེས་སྤྲོ་སྤྲ། གཞན་
 ཡང་། རྣམ་མཁྱེན་ཚོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དོན་དམ་པར་ཐལ།

དེའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། །འཁོར་གསུམ་ཁས། རོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་མཉམ་
བཞག་ཟག་མེད་གྱི་རྙིང་དོན་དུ་ཐལ། མ་འབྱུལ་བའི་འཕགས་པའི་རིག་པའི་
རྙིང་དོན་གང་སློབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་དང་གཉིས་སྒྲུང་ཅན་ལ་མ་འབྱུལ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཨེ་མ་འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན་སློབ་བྲལ་ལེགས་པར་དབྱང་
པའི་བརྗོད་མེད་ངོར་དང་། གནས་སྐབས་གསུམ་པར་མེད་དགག་ནན་འཛིན་
འབྱུལ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །མི་འདོད་ན་འང་ཁྱོད་གྱི་དོན་དམ་བདེན་
པའི་མཆོན་ཉིད་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལ་ལྷ་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པ་ཐ་དད་ཚུལ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། འབྲུག་པ་ལས་ཡང་དག་
མཐོང་ཡུལ་དང་། འགྲེལ་བར་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྱང་པར་གྱིས་རྙིང་
པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་སོགས་ཡོད་དོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། མི་རྟག་སོགས་
རྟོགས་རྣམས་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། །དེ་ཡིས་སྦྱར་ལམ་རྟོག་པར་མི་སྦྱེབས་
འགལ། །གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ཡིད་མངོན་ཡིན་པ་དང་། །བདེན་བཞི་ཤེས་
པ་རྣམས་འབྱོར་མངོན་སུམ་འགལ། །ཞེས་སྒྲུས་ཀྱང་འགྲེལ་བར་ལམ་གཞན་
སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་རྣམས་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཆོགས་ལམ་པ་ཁས་
སྐངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་འདི་རྣམས་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་འཕགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་མ་འདས་ཀྱང་། ཐ་སྙད་པའི་གནས་ལུགས་སྤྱ་བའི་མི་རྟག་
པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཅམ་དུ་བྱད་པས་ཡིད་མངོན་ལས་མ་འདས་སོ་
ཞེས་རྟོ་ལེབ་པར་སྦྱར་རྒྱུར་སྦྱར་གྱི་ཅུ་ཚུགས་ལས་ལུང་རིགས་ཅི་ཡང་སྦྱ་
རྒྱུ་མ་རྙིང་ཅིང་དོན་ལའང་མི་སྒྲུང་བས་འདི་ནི་ཁོ་བོ་གསུང་རབ་དང་རིགས་
པ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་ཀྱང་མཁས་པ་ལ་སྤྲུག་དོག་གིས་འགལ་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་
སྐད་ངན་ཆེར་འབྱིན་པའི་ལྟས་ངན་གྱི་ལྷུ་ཀའོ་ཞེས་སྟེ་སྤྲུགས་བྲས་པ་ཡིན་

ནོ། །འདི་ལ་འགལ་བརྗོད་གཉིས་པ་བྱས་ལ། དེ་ཡང་ཆད་མ་མདོར། རྣལ་
 འབྱོར་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་མས་བསྟན། །མ་འདེས་པ་ཡི་དོན་ཅམ་མོ། །ཞེས་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་ཞི་ལྷན་ཟུང་འབྲེལ་ལ་འཛིག་ཅིང་སྒྲ་མ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
 གསུངས་པའི་བདེན་བཞིའི་བྱད་པར་ལ་སྒྲ་དོན་གྱི་སྤྱི་དང་མ་འདེས་པའི་དོན་
 གསལ་བར་མཐོང་བ་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སྟུང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་དཔལ་སྤང་
 སང་གའི་ང་རོའི་མདོ་ལས། བདེན་པ་འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ།
 རྣམ། མདོན་པར་མཁྱེན་པ་སོ་སོར་རྟོགས་ནས་དེ་མདོན་སྟུང་མཁྱེན་པའི་
 རོག་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མ་རིག་པའི་སྒྲི་ངའི་སྤྱབས་སུ་བརྟུག་པའི་
 འཛིག་རྟེན་ལ་བརྟེན་ཅིང་བརྟགས་ཏེ། རྣམ། འཕགས་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི་
 ཟབ་ཅིང་སྤལ་བརྟག་དཀའ་བ་སྟེ། ཁོང་དུ་ཆུད་པར་དཀའ་ཞིང་བརྟག་མི་
 རུས་ལ་རྟོག་གའི་སྤྱོད་པ་མ་ལགས་ཏེ། ཞེས་སོགས་མདོ་དུ་མ་ལས་ཀྱང་
 བཤད་ལ། རྒྱ་བས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སྟུང་མ་ཡིན་པར་མི་
 གསུང་བར་མདོན་དུ་འགྱུར་ལུགས་ཅམ་ཞིག་བཀག་སྟེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་
 བ་ལས། དེ་ནི་སྤྱལ་མདོན་སྟུང་གྱུར་ཅིང་ཤེས་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ། ཞེས་པའི་
 འབྲེལ་བར། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་མདོན་སྟུང་གི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
 མ་ཡིན་ཏེ། སོགས་ཀྱིས་མདོན་སྟུང་སྤྱང་ཡུལ་རང་མཆོན་དང་དངོས་པོ་
 དགོས་ཚུལ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱིས་དོན་ཅམ་མཐོང་
 བ་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སྟུང་སྤྱོད་ཚུལ་དང་བཅས་པ་
 བསྟན་ནས། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་སོགས་ཀྱིས་མདོན་
 དུ་གྱུར་ཚུལ་བཀག་གི་མི་རྟག་བསྒྲུལ་ཀྱང་མདོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། རྣལ་
 འབྱོར་མདོན་སྟུང་མ་ཡིན་པར་ཡང་མ་བཤད་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་
 སྤྱིར་གསུང་རབ་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་སྤྱོད་བཤེས་པ་ཡང་མདོན་སྟུང་ཉིད་དུ་

ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར་ལ་སོགས་གྱིས། མདོ་དྲུ་མ་ལས། འགོག་པ་
 མདོན་དུ་བྱའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དུ་མས་སྟུག་བསྟུལ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་མདོན་
 སུམ་ཤེས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མདོན་སུམ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། དེ་འབྲའི་རྣམ་
 འབྱོར་མདོན་སུམ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་མེད་ཅིང་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣམ་
 པར་ཞུགས་པས་ན་དེ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འཛོག་ལ་དེ་འཛིག་རྟོན་གྱི་
 ཐ་སྙད་དང་ཡང་མཐུན་ཚུལ་སྒྲིག་སྒྲུལ་ཚུ་མེད་པར་མདོན་སུམ་ཤེས་པར་
 བཤད་པ་དཔེར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟུང་པ་
 ལས་ཀྱང་བཤད་མོད་ཡི་གེ་མང་དོགས་ལ། ཡང་དེ་འབྲའི་རྣམ་འབྱོར་མདོན་
 སུམ་དང་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས་གཉིས་སྟོད་ལུགས་ལ་ཞུགས་
 མ་ཞུགས་མགོ་མཚུངས་བྱས་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་མིན་ཡང་སྤྱིར་འཕགས་པ་དང་
 བྱད་པར་དུ་བྱང་འཕགས་ཡན་ཆད་མ་གཏོགས་པས་འབྱུག་མི་སྟབ་པའི་སོ་
 སོ་རང་རིག་གི་སྟོད་ཡུལ་བདེན་བཞིའི་བྱད་ཆོས་དུ་མ་ལ་མོངས་པའི་སྟོ་
 ལབ་ཡིན་པས་ལན་སོགས་མི་འོས་ལ། འགེལ་བ་དེར་ལྷ་བས། འདི་ལྟར་མི་
 ཏག་པ་ཉིད་ཉི་བར་རྟོགས་བཞིན་པ་རྣམས་གྱིས་སྤྲ་མ་དང་ཕྱི་མའི་ཆས་སྟོང་
 པ་དངོས་པོ་ཅམ་རྟོགས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རྟོགས་ཚུལ་སྤྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་
 དང་། སྟོད་འབྱུག་ལས་ཀྱང་། རྣམ་འབྱོར་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་མེད་དེ། འཛིག་
 རྟོན་ལ་སྟོས་དེ་ཉིད་མཐོང་། །ཞེས་བདེན་བཞིའི་བྱད་ཆོས་བརྩུ་བྱུག་ནི། ཐ་
 སྙད་གྱི་སྟོད་ལུགས་སྤྲ་མོ་གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་འབྱོར་པའི་སོ་
 སོ་རང་རིག་གིས་ཡུལ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་བརྩུ་བྱུག་པོ་གང་ཡང་རྟོགས་པའི་
 གཞན་སྟེ་གཏན་མེད་པས་ཤིང་རྟོ་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་སོགས་གྱིས་ཀྱང་
 གཞན་སྟེ་ལ་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་ཅན་དང་། རང་སྟེ་འདས་ལམ་ལ་བྱད་ཆོས་
 བརྩུ་བྱུག་བཤད་ཅིང་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས་ནི་ཞི་གནས་བྱུབ་

བ་ནས་ཡོད་པར་ལམ་སྟོན་དང་མངོན་པ་གོང་འོག་དུ་མ་ལས་བཤད་དོ། །འོ་
 བ། མངོན་ལྟར་འཕགས་ལམ་ཁོ་ནར་རིགས་ཀྱི་རྗེས་སྐྱུར་ལམ་མན་ཆད་
 ནའང་དེ་འདྲ་གཅིག་བཤད་པ་མི་འཐད་སྟམ་པ་ནི། མདོ་དང་ཤིང་རྩ་ཆེན་
 བོའི་ལུགས་མི་ཤེས་པའི་སྟུན་སྐད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཤེར་མདོ་རྒྱན་གྱི་ཅེ་
 སྐྱུར་གྱི་རོ་བོ་དང་རྟགས་སོགས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟུག་མཐོང་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྐྱུར་ལམ་བྱོང་དུ་མི་འཕོ་བར་
 བཤད་པ་དུ་མ་དང་སྟོང་འཇུག་ལས། ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་གྲོལ་ན་དེའི། །
 དེ་མ་ཐག་དུ་དེ་འགྱུར་རོ། །ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། །ལས་ཀྱི་རུས་
 བ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་མི་རྟག་སོགས་བདེན་བཞིའི་བྱད་ཆོས་བསྟོམ་པའི་
 ཉོན་མོངས་རགས་པ་ལོག་པ་ན་དག་བཅོམ་པར་འདུ་ཤེས་ཀྱང་འཆི་བའི་ཆེ་
 ཡང་སྤིད་དུ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྟེ་བ་ལེན་པ་གཅིག་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ།
 ཡང་ཆོག་གསལ་ལེའུ་ཉེར་བཞི་པར་བསམ་གཏན་དཔེ་འབྱུང་གྱི་མདོ་བྱངས་
 བ་ལས་འཇམ་དབལ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དེ་ནི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཤིན་དུ་སྤངས་ལས་འདས་པར་མི་ཤེས་པས་བདག་དང་གཞན་དུ་
 དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །ནས། དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་དུ་
 བྱུང་ནས་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། ནས། ཆོས་འདི་དག་ནི་སྤངས་པར་བྱའོ། །
 ཆོས་འདི་དག་ནི་མངོན་དུ་བྱའོ། །སྟུག་བསྐལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 ཀུན་འབྱུང་སྤངས་པར་བྱའོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ། །ལམ་སྟོམ་པར་བྱའོ་
 སྟམ་དུ་རྟོག་གོ། །ནས། དེ་གཅིག་སྤངས་པར་སོང་ནས་ཆོས་དེ་དག་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་ནི་གནས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ནས་དེ་འདི་སྟམ་དུ་བདག་སྟུག་
 བསྐལ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བར་གྱུར་ཏེ། ཡང་བྱིས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་
 བདག་ནི་དག་བཅོམ་པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་བར་བདག་ཉིད་ཤེས་སོ། །ཞེས་

མངོན་པ་ལྟར་གྱི་དག་བཅོམ་བར་དུ་བཟོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ། དེ་
 འཕགས་པ་ལྟ་བུ་ཅི་ཅེ་མོ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བུ་བའི་ཐེ་ཚོམ་
 རྩེས་ནས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་
 འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པའི་ཆེ་བདག་ཉིད་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བྱང་ཆུབ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་སོམ་ཉིར་འགྱུར་རོ། །དེ་སོམ་ཉིར་ལྟར་སྟེ་འཆི་བའི་
 དུས་བྱས་ནས་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོར་ལྟར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་
 འདི་དང་ཡང་འགལ་ལ། ལྷག་བསམ་བརྟན་པས་ཁྱེས་པ་ལ་ལས་གཉིས་ལ་
 རྩོད་པ་གང་ཡིན་དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པ་ལ། ཁྱེས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
 པས། འཕགས་པ་གཉིས་སྒྲུང་མེད་པ་མ་ཐོབ་པ་ཡང་གསུང་རབ་ཆེན་པོ་དུ་
 མ་དང་འགལ་ལ་རྩོད་འཇུག་ལས། མེད་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་། །
 སོགས་དང་། རྩོད་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སེམས། ། འགག་པ་སྤྱོད་ཡང་སྐྱེ་
 འགྱུར་ཏེ། །སོགས་དང་འགལ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་རྩོད་སོགས་
 དང་འགལ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་ཁོའི་འཁོར་བ་གསུམ་དང་འཁོར་ཅ་གསུམ་སྒྲོས་བཟོས་པ་ལ་
 འགལ་བརྟེན་ཉིར་གཉིས་པ། **འཁོར་ཅ་གསུམ་དང་ཞི་སྟོ་གཅིག་པ་འགལ། །**
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བ་རགས་པ་མ་དག་སྐྱེ་འཆི་སྟེ། །དེ་ཡི་ཅ་བ་
 ཉོན་མོངས་ཅན་མོངས་ཡིན། །སྤྱོད་པ་ཡིད་ལུས་དག་པའི་སྐྱེ་འཆི་སྟེ། །འདི་
 ཡི་ཅ་བ་མ་རིག་བག་ཆགས་ས། །ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པར་པར་ཕྱིན་སངས་རྒྱས་ཏེ། །
 འདི་ཡི་ཅ་བ་འཕྲོ་ཆགས་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འཁོར་བ་གསུམ་ལ་
 འཁོར་བ་དངོས་བརྟགས་གང་ཡིན་ཅི་ཡང་མ་སྤྱོད་ལ། འབྲེལ་བར། འཁོར་
 བ་སྤྱོད་པའི་མཆོན་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ཐོབ་པའི་དག་པ་རྣམས་
 པར་བྱེད་པའི་སྐྱེ་འཆི་ཡིན་ཏེ། སོགས་ཀྱིས་ཉན་རང་ལྷག་མེད་དུ་ཁྱེས་

བ་དང་མཐོང་ལམ་ཐོབ་བ་ནས་ས་བརྩ་བར་གྱི་ཡིད་ལུས་ཐོབ་བ་དང་ལས་
 ཉོན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་ཐད་བར་སྤངས་བར་འདོད་ལ་ཡང་འཁོར་བ་འདིའི་ཙུ་བ་
 བཀའ་འཁོར་ལོ་ཐ་མར་གསུངས་པའི་མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་སའོ། །དེས་
 བ་མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་སའི་ཉོན་མོངས་དང་སོགས་གྱིས་མ་རིག་བག་
 ཆགས་སའི་ཉོན་མོངས་འཁོར་བ་སྤྲ་བའི་ཙུ་བར་བཤད་བ་དང་། ཡང་འགྲེལ་
 བ་དེར་འཁོར་བ་འདིའི་ཙུ་བ་ནི་རྒྱུད་དང་ཁམས་འཕྲོ་བའི་ཆགས་པའམ་ཞེས་
 འཁོར་བ་ཡིན་དུ་སྤྲ་བའི་ཙུ་བ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱུད་གྱི་ཆགས་པ་དང་
 རྒྱུད་བཞག་གོ། །འདི་ནི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བར་རྟོགས་སྤྲ་
 ཞིང་སྤར་བཤད་པས། གྲུང་ཁེགས་ལ་དབྱ་སེམས་གྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་
 རིགས་པས་གྲུང་ཁེགས་ཏེ། འོ་ན། བདག་འཛིན་མེད་པར་ཆགས་པ་གཅིག་
 པས་གྲུང་འཁོར་ཙུ་བས་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འཁོར་ཙུ་
 གསུམ་པའི་འཁོར་ལུགས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས་
 གྲུང་ལན་མི་མཛད་པ་འདི་འདྲ་དགོས་ལ་རེ་རེ་ནས་ཁས་སྤངས། འདོད་ན་
 བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ངེ་བཞིན་དུ། །གཏི་ཟུག་ཀྱན་ལ་
 གནས་འཁྱུར་ཏེ། །ཞེས་པ་ཙུ་བ་འགྲེལ་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། ཉོན་མོངས་
 མཐའ་དག་གཏི་ཟུག་ལ་ནི་ཡང་དག་བཞེན་པར་རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱིས་བཤད།
 ཅེས་དང་། ལྷོང་ཉིད་བདུན་ཙུ་བ་ལས། རྒྱུད་དང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་དངོས་རྣམས། །
 ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་
 ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་འབྱུང་། །སོགས་ཙུ་བ་འགྲེལ་དང་མདོ་དུ་མ་དང་འགལ།
 ཙུ་བར་འདོད་ན། གཏི་ཟུག་མེད་ན་སྟེད་སོགས་མི་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དུ་
 མ་དང་། མདོ་དག་ལས། མ་རིག་པའི་ཟུན་པ་མེད་ན་སྟེད་པའི་རྒྱན་མེད་
 བར་བཤད་པ་སོགས་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་ཙུ་བེས་པ་མི་

འདྲ་བ་གསུམ་འདོད་པ་དང་བཞི་བརྒྱ་བར་ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་སྐྱེ་
 བཞིན་འདོད་པའང་འགལ་ཏེ། འོ་ན། མི་སྡུག་པ་བསྐྱོམ་པའང་སྲིད་ཅ་སྡུན་
 འབྱེན་གྱི་གཉིན་པོར་ཐལ། འཕོ་ཆགས་ཀྱང་འཁོར་བའི་ཅ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་སངས་འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཁོར་ཅ་བྱེད་སྟབ་ན། སེམས་ཅན་ལ་མི་
 སྟབ་པ་ཡང་འགལ་བས་འགྲུབ་པོ། །འདོད་ན་ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ནི་འདོད་
 ཆགས་བསལ་བར་བྱ་ཕྱིར་གསུངས་པས་ཞེ་སྤང་ཟད་པར་བྱེད་མི་འགྱུར། །
 བས། གཏི་སྡུག་ཟད་པར་བྱ་ཕྱིར་གསུང་བ་གང་ཡིན་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་མ་
 ལུས་འཛོམས། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱམས་སོགས་སྤོངས་དང་
 འགལ་མེད་ཕྱིར། །ཤིན་ཏུ་ཉིས་པ་ཆར་གཅོད་མིན། །ཞེས་སོགས་དུ་མ་དང་
 འགལ་ལོ། །རྒྱུད་སྒྲ་མའི་ལུང་ལ་འབྲུལ་ནས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ་ལས་
 ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་འཆི་གང་ཡང་མེད་པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་འབྲུལ་བ་ཤིན་ཏུ་
 རགས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་པ་སོ་སྦྱེ་དང་ལུས་རྟེན་གཅིག་གིས་བསྡུས་
 པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཉེར་ལེན་གྱི་
 ལུང་པོ་འདོར་དགོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྤངས་པའི་འཁོར་
 བ་རགས་པ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་རྒྱུད་
 ལྡན་གྱི་ལྷག་བཅས་དག་བཅོམ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་ཉོན་གྱིས་
 སྐྱེ་འཆི་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་ལམ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་
 ཡིད་གྱི་ལུས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་དམིགས་
 གྱིས་བསལ་བ་ལྟར་དགོས་ལ་དེ་འདྲ་བའི་མཐོང་ལམ་པ་ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་
 པོའི་འཁོར་བ་མ་དག་པའི་རྒྱན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སེམས་གྱི་
 ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དང་འདོར་ལེན་ཀུན་དག་པ་རྣམ་བྱང་གི་སྐབས་

ལ་འདོད་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་མ་རིག་བག་
 ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཁོ་ནར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་འབྲང་
 དེ། སྦྱོར་ལམ་མན་ཆད་རྒྱུད་སྤྲོ་མའི་སྐབས་འདིར་མ་དག་སའི་སྐབས་དང་།
 ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ནས་ས་བདུན་པ་ཚུན་ཆད་ན་སྤེད་པའི་ཟག་པ་ལྷན་
 པའི་ལས་ཡོད་བཞིན་དུ་འཁོར་བར་སྦྱོ་བ་ལེན་པས་མ་དག་པ་དང་། ཐབས་
 ཞེས་རབ་སྦྱོབས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དག་
 པ་སྟེ། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་
 པ་མ་བྲང་བར་དུ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཅམ་གྱིས་རྒྱེན་བྱེད་པ་ཡང་མེད་
 ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་ས་ཐོན་གྱི་ཟག་པ་བྲང་པའི་ཀྱན་ཉོག་
 གཅིག་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྤྲོ་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། མ་དག་པ་དང་
 དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་གང་ཞིག་གི་ན་དུ་སྤྲང་བ་མེད་པར་གྱུར་བས་གཅིག་
 ཞོས་གཏན་འབད་པ་མེད་པར་ཉོགས་པ། ཞེས་དང་། ལང་ག་ཞེགས་ལས་
 ཀྱང་། སྒོ་གོས་ཆེན་པོ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་པ་གསུམ་གང་
 ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་ཀྱི་
 ལུས་དང་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་དང་། རིས་སུ་ལྷན་
 ཅིག་སྦྱོ་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བྱ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཏེ། ས་དང་པོ་ནས་གོང་ནས་
 གོང་དུ་སའི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཞེས་པས་རྣལ་འབྱོར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་
 ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཡིད་ལུས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཉིས་རྣམ་བཤད་
 མཁའ་འགྲོའི་གསང་མཛོད་དང་ལང་ག་ཞེགས་ལྟར་ཡིད་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་
 པ་དང་མགྲོགས་པའི་ཡིད་ལུས་ཞེས་བྱ་ཡི་ཡིད་ཞེས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་
 པའི་ཡིད་ལུས་མིན་ཏེ། རྒྱུད་སྤྲོ་མའི་དར་རྒྱུག་ལྟར་ས་དང་པོ་ནས་འཁོར་

སྐྱུར་དང་བརྒྱ་གྲིན་སོགས་མཆོན་དཔེར་བརྒྱན་པའི་ལུས་ཐ་མལ་བའི་དབང་
 མངོན་ཆོད་མས་ཀྱང་སྐྱབ་པ་གཅིག་ཡིན་པས་རགས་ལ། བར་དོའི་ལུས་
 དང་ཟླ་མེད་ཀྱི་སྐྱུ་ལུས་ནི་ཡེ་ཤེས་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བེམ་མིན་གྱི་གཟུགས་
 ལ་བ་སྟེ། འདྲིའི་ཡིད་ལུས་གསུམ་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་དུས་འཁོར་ལྟར་
 ར་ཁམས་རགས་པ་བརྒྱང་བའི་མཆོག་སྐྱལ་གྱི་སྐྱུ་སོ་སྐྱེས་མཐོང་ལ། ཡང་
 དེ་དག་གིས་མཐོང་བར་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་སྐྱལ་བར་ཡང་མདོ་རྒྱད་
 བསྟན་བཅོས་དུ་མས་བཤད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་རང་གཟུགས་ནི་མགོན་པོ་
 ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་མངོན་པའི་རྒྱལ་བ་སྤྲི་དབང་ཕུག་རྒྱལ་པོའི་སྐྱབ་ཐབས་བཞིན་
 རོར་བུ་ཤེལ་དག་ལྟར་ཁ་དོག་སོགས་མི་དཔོག་པ་གཅིག་ཡིན་པར་སྤར་
 བཤད་པའི་མདོ་དག་གིས་སྐྱབ་ལ་ས་བརྒྱད་པར་དོ་རྗེའི་སྐྱུ་ཐོབ་པར་བཤད་
 པས་རྒྱལ་བ་གོང་མས་སྟོན་ལམ་བདུན་ཅུ་བའི་རྣམ་བཤད་ལྟར་སྐྱེ་འཆི་མེད་
 ཀྱང་གདུལ་བུའི་སྤང་ངོར་བསྟན་ཅམ་སྟེ། རྒྱད་ཟླ་མ་ལས། རི་བཞིན་ཡང་
 དག་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །སྐྱེ་སོགས་རྣམས་ལས་འདས་གྱུར་ཀྱང་། །སྤྱིང་རྗེའི་
 བདག་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་། །འཆི་དང་ག་དང་ན་བར་སྟོན། །ཞེས་དང་ཐོགས་
 འགེལ་ལས། །སྐྱེ་བར་ཡང་སྟོན་ལ་ག་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ཡང་ཉེ་བར་
 སྟོན་རོ། །དེ་དག་ལ་སྐྱེ་བ་སོགས་པའི་ཆོས་འདི་དག་ཀྱང་མེད་དེ། ཁམས་
 དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་མཐོང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་དག་བཅོམ་གཉིས་དང་བྱང་སེམས་རྒྱད་ཀྱི་
 ཡིད་ལུས་དེ་ལ་འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་ཟེར་ཡང་འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་
 ལུ་མི་རྒྱང་ལ་སྐྱུ་བཤད་ཅམ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་འགེལ་ལས་དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་
 པའི་དགེ་བའི་རྩ་བས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ཡིན་ལ།
 ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤང་འདས་ཀྱང་དེ་ཉིད་དོ་ཞེས་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། འདྲ་
བྱས་པ་དང་འདྲ་མ་བྱས་པའི་འཁོར་བ་ཡང་མཆིས་ལ་འདྲ་བྱས་པ་དང་འདྲ་
མ་བྱས་པའི་སྤང་ལས་འདས་པ་ཡང་མཆིས་སོ། ། ཞེས་སོ། །

ཡང་ཁོའི་རིག་གནས་སྐབས་རྣམ་འགྲེལ་ཕྱི་ནང་སྤྱན་མོང་གི་
བསྟན་བཅོས་ནང་རིག་མིན་པར་བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་ཉེར་གསུམ་པ།
དེ་འགོག་བསྟན་བཅོས་གང་དེའི་ཕྱགས་ཡིན་འགལ། ། ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། དེ་
ཡང་ཁོའི་རིག་གནས་ཅ་བ་ལས།   ནང་བའི་རིག་གནས་བཞི་བ་སྟོན་པའི་
གཞུང་། །སྤེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་ལས་གཞན་མེད་ཕྱིར། །འདི་དག་ནང་
རིག་ཡིན་པར་འདོད་རྣམས་འབྱུང་། །གསུང་རབ་སྤྱི་ཡི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། །ཟེར་ན་སྤྱི་མདོ་ཀྱན་ཀྱང་དེར་འགྱུར་ཏེ། །ནས། ཆད་མ་མདོའི་
མཆོད་བརྗོད་དོན་ཅམ་རྒྱས་པ་བཤད་པ་སྟེ། །ནས། དེ་ནས་དངོས་བསྟན་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི།   །གནས་གསུམ་གཞལ་བྱ་རྟོག་གའི་ཆེག་དོན་
བརྒྱད། །ཡིན་ཕྱིར་སྤྱན་མོང་རིག་གནས་ཉིད་དུ་བཟུང་། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་
བར་ཆེར་འགའ་མ་སྒྲུས་ལ་གཙོ་བོ་རིག་གནས་ལྟ་བུ་ནང་རིག་ཡིན་ན་བཞི་
བ་མེད་པར་འགྱུར་སྟམ་པ་དང་རྟོག་གའི་ཆེག་དོན་བརྒྱད་ཕྱི་ནང་གཉིས་
ཀས་འདོད་ལ་འདི་ལས་བཤད་པའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཆེག་དོན་བརྒྱད་དུ་འདྲ་
སྟམ་པ་དང་། །བདག་མེད་སྟོན་དང་དེ་མཁེན་བཤད་པ་ནི། ཆད་མ་མདོའི་
མཆོད་བརྗོད་ཅམ་རྣམ་འགྲེལ་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱི་ཕྱས་ལ་མེད་སྟམ་པ་
རྣམས་ལོག་རྟོག་གི་གཙོ་བོར་སྤང་དོ།   །འདི་ནི་རང་འདོད་ཕྱག་འཆང་གི་
རྟོལ་གཏམ་སྤྱན་པའི་རང་མཆོང་སྒྲོགས་བྱེད་པ་བསད་ཀྱི་རྒྱལ་རྩ་བརྟུངས་པ་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། །རིམ་བཞིན་རིགས་པས་བཀག་ན་ནང་སེམས་རྒྱད་འདུལ་ཚུལ་
རིགས་ལམ་ནས་ངང་སྟེ་སྟོན་པའི་གཞུང་མེད་པར་ཐལ། །ནང་རིག་དང་གཏན་

ཆེགས་རིག་པའི་སྡེ་སྡོད་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།
 འདོད་ན། དབྱ་མ་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་དང་། འཇུག་པ་དང་དབྱ་མ་སྤྲིང་པོ་དེ་དག་
 གི་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པས་གཞན་ལུགས་སྐྱབ་དང་སུན་འབྱེན་གྱིས་
 བཀག་ནས་རང་ལུགས་གཞི་ལམ་སོགས་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པར་ཐལ་ལོ། །
 འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། རིག་གནས་གཞན་རྣམས་བཟོ་རིག་པར་མི་
 འདུ་བར་ཐལ་བ་དང་མདོ་དགོངས་འགྲེལ་དང་ལང་ག་ཤེགས་སོགས་མང་
 པོས་གཞན་ལུགས་བཀག་ནས་ས་ལམ་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པར་ཐལ་བ་དང་།
 ཅ་ཤེ་ནང་རིག་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། གཏན་ཆེགས་མི་སྟོན་པ་དང་། རྒྱ་
 མཚན་རྣམ་དག་མི་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཐལ་བའི་
 སྤང་པོའི་ཁྲོད་ན་ཅོག་གེར་སྡོད་ཅིག གཞན་ཡང་། འཇུག་པ་ཆོས་ཅན།
 སེམས་ཅམ་པ་དང་བྱུན་མོང་གི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྲོད་གང་ཟག་
 དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ལ།
 སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 དེའི་བདག་མེད་གཉིས་མིང་འདྲ་ཡང་དོན་གཏན་མི་འདྲ་བས་མ་བྱུང་སྟུང་ན།
 འོ་ན་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་གྱིས་ཀྱང་བཤད་པ་རྟོག་གཏེ་ཆེག་དོན་བརྒྱད་དུ་
 འདུ་ཡང་དོན་གཏན་མི་འདྲ་བར་དེའི་རྟོག་གཏེ་ཆེག་དོན་སོ་སོ་ནས་བཀག་
 པར་སྤར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་ཆད་མ་མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་
 གྱི་ཆད་མ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་རང་གི་ཆད་མའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཆད་མ་ལ་རགས་ལས་པ་ཡིན་
 ལ་འདི་ལ་ཡང་ལོག་པར་རྟོག་པ་མང་བས་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་གཞན་སྡེའི་ལུགས་རེ་རེ་ནས་གཙོ་བོར་འགོག་པའི་བསྟན་
 བཅོས་གང་ཡིན་པ་དེ་གཞན་སྡེ་དེའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་སྟེ་བ་

ལས་ངོ་མཆར་བའི་འགལ་འདུ་རི་ལྟར་སྤྲོ་གཟུར་གནས་མཁས་པ་རྣམས་
 གྱིས་དཔྱོད་ཅིག་ཅ་བར་འདོད་ན། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷགས་འདི་ནི་སྤྱན་མོང་
 མིན་པའོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་ངེས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་པ་
 དང་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱང་སོགས་སྟོན་པའི་མངོན་པ་རྣམས་ཀྱང་
 གཞན་སྡེ་དང་སྤྱན་མོང་གི་མངོན་ཐལ་བ་དང་། རྒྱུད་དུ་མ་ཡང་སྤྱན་མོང་གི་
 རྒྱུད་དུ་ཐལ་བ་སོགས་བྲ། གཞན་ཡང་། གཞན་སྡེས་མངོན་དང་སྡེ་བདུན་གྱིས་
 བཤད་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་སྦྱབ་དག་སུན་འབྲེན་ཡང་དག་བཞི་
 འཐད་ལྟར་དང་ལྟར་སྦྱང་བཞི་འཐད་བལ་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མངོན་དང་སྡེ་
 བདུན་གྱིས་དེ་དག་བཤད་ཅིང་། གཞན་སྡེ་དང་སྤྱན་མོང་གི་འདོད་པ་ཅམ་
 སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་སྡེས་མངོན་སུམ་བཞིར་འདོད་
 པར་ཐལ་བ་དང་རྟགས་ཚུལ་གསུམ་ཁོ་ནས་འདོད་པར་ཐལ་བ་དང་འདུས་
 བྱས་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པར་འདོད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་
 རུས་སྟོང་གིས་བྱབ་པར་འདོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་
 འགྱུར་གནས་ལྷགས་བྱེ་བའི་ཆོགས་སྟོ་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་
 གྱིས་བདག་མེད་སྟོན་པ་དང་དེ་མཁེན་པའི་ཆད་མ་བཤད་པ་སོགས་རང་
 སྡེའི་སྤྱན་མོང་མིན་པ་གང་བཤད་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་མ་མངོན་ལུས་
 གྱི་རྒྱས་བཤད་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཆད་མ་མངོན་མཆོད་བརྗོད་དོན་ཅམ་
 ཞེས་སྤྲོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་འདོད་ན་ཀྱན་བདུས་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་པ་
 ལས། རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་
 མཐོང་བ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་དག་དུ་འཐད་
 ཚུལ་དང་། རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་གངས་ངེས་སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་བཤད་
 པར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱབ་པ་ཡི། །སོགས་དང་ཀྱན་

བརྟམ་ལས། ཚུལ་གཉིས་པ་དང་རེ་རེ་བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་སྡེའི་
 གཏན་ཆོག་རྣམས་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྦྱང་དུ་འཆད་པར་རྣམ་འགྲེལ་ལས།
 གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྦྱང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། རྟགས་
 ངན་གཞན་ཡང་སྟན་དབྱང་བྱ། །སློ་ནི་སླེས་བྱའི་རྟེན་ཅན་མིན། །ཁས་སྦྱངས་
 མངོན་སུམ་གྲགས་པ་དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཅིག་ཅར་གཞོད། །ཅེས་
 དང་། ལུང་འགལ་དུག་སོགས་ཀྱི་སློ་ནས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཀུན་
 བརྟམ་མངོན་སུམ་ལེའུའི། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་ །ཆད་མའོ་
 མཆོན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པར། རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཆད་མ་གཉིས། །ནས། དེ་དག་རང་སྡེའི་མཆོན་
 ཉིད་བཤད། །ཅེས་སོགས་དང་། ཀུན་བརྟམ་ལས་མིང་དང་སོགས་ཀྱི་མངོན་
 སུམ་མཆོན་ཉིད་འཆད་པར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 བ། །རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཀུན་བརྟམ་ཀྱི་
 མངོན་སུམ་བཞི་འཆད་པར་རྣམ་འགྲེལ་ལས་མངོན་སུམ་རྟོག་དང་བལ་བ་
 བྱི། །ཞེས་སོགས་དང་། ཀུན་བརྟམ་ལས། བྱ་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར། །སོགས་ཀྱིས་ཆད་འབྲས་འཆད་པར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱ་བ་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་ཅེས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་བྱང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་ཀྱི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱང་ཅ་འགྲེལ་སོ་
 སོར་སྐྱར་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། ཀུན་བརྟམ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འབྱུང་
 ལུགས་དང་ལུལ་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། དེའི་སྤང་བྱའི་བྱང་པར་དང་། དེའི་
 གྲོགས་བཅེ་སོགས་དང་འབྲས་བྱ་སྤང་འདས་གསུམ་སོགས་སློ་ནས་བཤད་
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཀུན་བརྟམ་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཡང་མ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། སོགས་དང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཀྱི་བྱང་པར་

བཤད་པའི་ཕྱིར། སོགས་གཞིད་བྱེད་བྱེད་པ་འབྱུང་ངོ། །གཞན་ཡང་། ཀུན་
བརྟུས་དང་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གསུམ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
སེམས་རྒྱད་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་བདག་མེད་གཉིས་དང་བདེན་བཞིའི་བྱང་
པར་སོགས་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩ་ཤེད་དང་ཤེར་མདོ་བཞིན།
དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོ་ལས། བདག་དང་ས་ལ་ཤེས་ཡོད་
སོགས། །མེད་པ་རབ་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པ། །ཞེས་དང་སྐྱེས་བྱ་རྟག་པ་བྱེད་པོ་
ཉིད། །ཅེས་སོགས་དང་། རིག་བྱེད་ཆད་མ་དང་ནི་འགའ་བྱེད་སྟེ། །སོགས་
དང་། ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། བདག་མིན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའང་མིན། །རྒྱ་
མིན་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་པའང་མིན། །སོགས་ནས། དེ་ནི་རྟག་རྣམས་ལ་ཡོད་
མིན། །ཞེས་པའི་བར་པལ་ཆེར་གྱིས་རྟག་བདག་བཀག་ རྣམ་འགྲེལ་ལས།
གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ནས། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ཉིད་མཐོང་བས་
ཀྱང་། །ཞེས་པའི་བར་པལ་ཆེར་དང་། བདག་གི་ཉིད་ནི་མི་འདོད་ན། །དེ་ཡི་
ཐ་བ་པོ་ཡང་མེད། །བྱ་དང་ལོངས་སྟོང་མཆོན་ཉིད་ཅན། །དེ་ཆེ་དེ་ཡི་བདག་
ཀྱང་མེད། །ཅེས་དང་། རྟག་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ནས། བྱེད་པོ་ཐ་བོ་
ཉམས་ཕྱིར་ངོ། །རྟུས་པ་ཡང་ནི་འགྲུབ་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་དང་། ལེའུ་
གསུམ་པར། གལ་ཏེ་རིགས་ནི་ཐ་དད་དག །གཟུང་འཛིན་མིན་ན་སྐྱེས་བྱ་
ནི། །ཀུན་གྱིས་འཛིན་བྱེད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེས་ན་ཐ་བ་པོ་ཉིད་ཉམས། །
སོགས་དང་། བདག་ཡིད་ལྡན་པ་ཅུ་ལས་ནི། །སྐྱེ་ནའང་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། འདི་ལུས་སྐྱེས་བྱ་བཤད་པ་ཡིན། །སོགས་དང་། ལེའུ་
བཞི་བ་ལས། ངེས་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཡིན། །དེས་པ་མེད་པས་སྐྱབ་བྱེད་
མེད། །ཅེས་པ་ནས། རྗེས་འགོ་ཅན་མིན་ལྟོག་མིན་ན། །བདག་མེད་མ་ཡིན་
བདག་བཅས་མིན། །ཞེས་པའི་བར་པལ་ཆེར་དང་། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་

གཅིག་པ་ཡི། །དུ་མ་འབྲས་བྱ་གཅིག་བྱེད་ན། །ཞེས་པ་ནས། དངོས་ཉིན་མ་
 གྲུབ་འདི་ཆོས་སུ། །རིགས་པ་སྤྱོད་བས་གསུངས་པ་
 ཡིན། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་ལྟའི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་བདག་དང་གཞན་སྡེའི་
 ཏྲག་བདག་རྒྱས་པར་བཀག་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 ཅི་རྒྱས་པར་བཤད་པར་གྲགས་ཀྱང་ཆེ་ལ་རྣམ་བཤེན་རྩུན་སོ་སོའི་གཟུང་
 མེད་གྱི་དོན་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་
 དོན་སེམས་པ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རྣམ་བཤེན་ཞེས། །ཞེས་པ་ནས། བྱི་རོལ་སྤྱོད་
 ལ་འཇུག་པར་མཛད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བྱི་དོན་མེད་ཚུལ་ཅོད་སྤང་དང་
 བཅས་པ་སྤྱིར་བསྟན་ནས། ཡང་དེའི་འཕྲོ་ལས། ཞེས་པ་སྤྱོད་སོགས་སྤྱོད་
 ཆོགས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཆོགས་གཉིས་མེད་རྒྱས་པར་དང་། དེ་ཉིད་
 ལས། བྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་དང་། བྱད་པར་དུ་དེ་ཉིད་
 ལས། སྤྱོད་བདག་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། །མཐོང་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་
 ཀྱིས། །སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་རགས་སྤང་མི་བཤེན་པའམ་འབྲུལ་
 ལུགས་ཀྱི་དང་། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་མིན་ན་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི། །རོ་བོ་སྤང་
 གཞན་དངོས་གཅིག་ལ། །སོགས་ཀྱིས་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་
 གཅིག་དུ་བཤེན་རྒྱས་པར་ཅོད་སྤྱོད་དང་བཅས་ཉེ་བཤད་ཅིང་། བདག་མེད་
 གཉིས་པོ་རྒྱས་པའདད་འདི་ནི་ཀུན་བདུས་ཀྱི་རྣལ་འབྱེད་མཛོན་སུམ་ཡུལ་གྱི་
 སྤྱོད་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་མཛོན་ཉོགས་རྒྱན་གྱི་སྐབས་དང་པོས་རྣམ་
 མཁྱེན་བཞིན་དང་། ཡུལ་ཅན་སྤྱོད་ནས་བཤད་ཚུལ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །
 ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མཛོན་འདུའི་ཕྱིར་དང་ཡང་ཡང་དང་། ། ཟེལ་གཞོན་
 ཉོགས་ཕྱིར་མཛོན་པའི་ཆོས། །ཞེས་པའི་ཡང་ཡང་དང་ཟེལ་གཞོན་ཆོང་དུ་
 རྒྱག་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་མཛོན་དུ་གྱུར་ཚུལ་དང་། ལམ་མཛོན་པར་ཉོགས་ཚུལ་མ་

ཆང་སྟེ། ཆོགས་སྒྱུར་མ་བཤད་པ་དང་། སྟོམ་རིམ་མངོན་པ་ལྟར་མ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ཡང་མ་རིག་པའི་ལོང་སྐད་ཡིན་ཏེ། འདིའི་བྱད་པར་བཞི་
 ཀ་དངོས་བསྟན་དང་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ལ་མ་ཆང་ན་མངོན་པར་མི་འགྱུར་
 བ། སྤང་པོ་ལྷ་བ་དང་བྲ་ཀ་ར་ཏ་སྟེ་བརྒྱད་པལ་ཆེར་དང་རིགས་ཆོགས་པལ་
 ཆེར་དེ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ་ལམ་ལྷ་དང་སྟོམ་ཚུལ་མངོན་པ་ལྟར་དངོས་
 བསྟན་ལ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད། བསྟན་ཅམ་ལ་ཟེར་
 བ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་ཐལ་བ་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་དེ། བཀའ་ཐམས་
 ཅད་བདག་མེད་ལ་གཞིལ་ཞིང་འབབ་པ་དང་སྐྱབ་པ་ལ་གཞིལ་ཞིང་འབབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་འདིའི་དངོས་བསྟན་ལའང་བཞི་ཆང་སྟེ། བདག་མེད་
 གཉིས་སོགས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་འོ་བོ་དང་རྣམ་གངས་
 སོགས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་བཤད་པས་ཡང་ཡང་དང་ཟེལ་གཞོན་ཆང་བར་བསྟོན་
 ས་མེད་ལ། བདག་མེད་མངོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་མདོ་སེམས་སྟན་མོང་གི་
 ལུགས་ཆོགས་སྒྱུར་སྐབས་སུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་སྟེ་སྟོམ་པ་
 ལས་མཐོང་ལམ་སྐབས་སུ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རང་མཆན་མངོན་དུ་
 འགྱུར་ཚུལ། ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། མི་ཤེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། །འཁྱུལ་བར་
 དོགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། །ངེས་བཤད་ནན་ཏན་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཤེས་ལྡན་
 འགའ་ཞིག་ཆོལ་བར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་དང་། ལྷང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་
 རི། །ཐབས་དང་བཅས་པ་རིག་མཛད་པ། །སོགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བཤེས་
 གཉན་བསྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་བྱེད་ཚུལ་དང་། ཐོས་བསམ་གྱིས་དཔྱོད་ཚུལ་
 ལེའུ་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་སོགས་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱི་ཆེ་
 ནའང་སྤྱག་བསྐལ་སོགས་ཉིས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཅ་བ་བདག་འཛིན་དུ་ངོ་
 ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཕྱིར་གྲོལ་འདོད་ཐོག་མེད་

པའི། །རྒྱ་ཅན་རིགས་མཐུན་ས་བོན་ལས། །བྱང་བའི་འཇིག་ཆོགས་ལྟ་བ་
 དག། །ཅ་བ་ཉིད་ནས་དབྱང་བར་གྱིས། །ཞེས་དང་། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་
 ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཇིན་དང་སྤང་། །འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་
 འབྲེལ་བས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། མི་ཤེས་
 སྲིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། །མ་བརྗོད་སྲིད་པ་ཉིད་བཤད་པ། །རྒྱན་ནི་འཕེན་
 བར་བྱེད་བྱིར་དང་། །དེ་མ་ཐག་བྱིར་ལས་ཀྱང་མིན། །དེ་ཡོད་ན་ཡོད་མེད་
 བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཤེས་ཅེས་སུ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་རྣམས་མེད་པར་བདག་
 མེད་སྒྲོམ་རིགས་ཏེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བདེ་དང་ང་དང་ངའི་
 ཞེས་སོགས། །ཡང་དག་མིན་པ་རྣམས་བཅུ་དྲུག་ །སྒྲོ་བཏགས་ནས་ནི་ཡོངས་
 སུ་སྟེད། །ལོག་ཏོག་བཅུ་དྲུག་གིས་སྟེད་ཚུལ། །དེ་ཡིན་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ཚུལ་
 ཡང་། །ལུང་དང་རིགས་པས་རྣམས་དཔྱོད་པ། །སྤྱག་བསྐལ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་བར་
 གྱིས། །སྤྱག་བསྐལ་རྒྱ་དང་དེ་མི་རྟག་ །ལ་སོགས་རང་བཞིན་ཏོག་པར་
 མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཉིད་ལ་ནི་དེ་འགལ་
 རོན། །དེ་ཉིད་རྣམས་པ་ཅེས་ཏོགས་ཅན། །ལེགས་བསྒྲོམ་ཡང་དག་ལྟ་བ་
 ཡིས། །སྟེད་པ་ཅེས་འབྲང་བཅས་འཇོམས་བྱེད། །ཅེས་དང་། འདུ་བྱེད་སྤྱག་
 བསྐལ་ལ་དགོངས་ནས། །སྤྱག་བསྐལ་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་ཡིན། །དྲིད་
 ཀྱི་དེ་ཡང་རྒྱུན་ལས་སྟེས། །དེ་ནི་བདག་མེད་ལྟ་རྟེན་ཡིན། །སྟོང་ཉིད་ལྟ་
 བས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །སྒྲོམ་པ་ལྟག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་
 ཡང་བཤད་པ་རྣམས་དང་། བཅེ་བ་སྟོང་ཅེ་ཆེན་པོ་ཐེག་གསུམ་སོ་སོར་
 འབྱེད་བྱེད་བསྐལ་བ་དུ་མར་སྒྲོམ་མི་སྒྲོམ་དང་བསྒྲོམ་ན་འཕེལ་བ་རབ་གྱིས་
 མཐར་འགྲོ་ཚུལ་སོགས། དེ་ཉིད་ལས། བཅེ་རང་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ། །ནས།
 འདི་ལྟར་གོམས་པ་སྤྲུལ་དང་། །སྤྲུལ་མའི་སེམས་ཆོས་བཅེ་བ་དང་། །ཆགས་

བལ་སྒོ་སོགས་གཞན་དག་གིས། །གསལ་བ་ཡི་ནི་ཙ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་
 གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོར། །ཡུན་རིང་
 དུས་སུ་གོམས་པ་ལས། །དེ་ལ་སྒྲིན་དང་ཡོན་ཏན་དག །རབ་དུ་གསལ་བ་
 ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེས་ན་ཐུགས་གྲང་གསལ་བའི་ཕྱིར། །རྒྱ་ཡི་བག་ཆག་
 སྤངས་པ་ཡིན། །ཐུབ་ཆེན་གཞན་དོན་འདུག་ཅན་གྱི། །བསོ་རུ་ལ་སོགས་
 བྱུང་འདི་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གྱིས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་། ས་བཅུའི་རིག་གནས་
 སྒོ་བ་ཚུལ། མདོ་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བྱུང་ལ་བསྒོ་ཞིང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་
 བྱ། །རི་ལྷ་རི་ལྷར་སོགས་གྱི་དོན་རིགས་པས་བཤད་དེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 བ་སྐྱབ་ལུགས་འདིས་སངས་རྒྱས་ས་ན་ཀུན་རྣམས་ཤེས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་
 ཡང་ཆེག་མེད་པར་བཀག་པ་སོགས་ཤེས་པར་བྱས་ལ། ཆོས་གྱི་བདག་མེད་
 གྱི་སྒོ་མ་ཚུལ་དང་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་ཡང་དག་དང་བཅས་པས་རྒྱས་
 པར་བཤད་དེ། ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་སྤར་བཤད་པ། །དེ་
 དག་གི་ནི་སྒོ་མ་བྱུང་ཡིན། །རྟོག་པའི་བ་བ་རྣམ་བསལ་བས། །གསལ་བ་ཉིད་
 དུ་སྤར་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། གང་གང་
 ཤིན་ཏུ་བསྒོམ་གྱུར་པ། །བསྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ན། །དེ་གསལ་མི་
 རྟོག་སྒོ་འབྲས་ཅན། །དེ་ལ་སྤར་བཤད་དངོས་པོ་བཞིན། །བསྐྱབ་པ་མེད་གཞན་
 གང་ཡིན་ཏེ། །སྒོ་མ་བྱུང་མདོན་སུམ་ཆད་མར་འདོད། །ཅེས་དང་། གཞན་
 ཡང་། སྐྱབ་པ་སོ་སོར་སྤངས་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་ལ། སྤེབ་སྦྱོར་
 སོགས་གྱི་མཆོད་བརྗོད་གྱི་དོན་ལྷར་ལུས་གྱིས་གྲང་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་དང་
 དེ་སེལ་བྱུང་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཉི་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པར་ཐལ། ཀུན་བདུས་
 གྱི་མཆོད་བརྗོད་དུ་ཆད་མར་གྱུར་པ་དང་འགོ་ལ་པན་བཞེད། ཅེས་བསྟོད་པ་
 ལྷར་ལུས་གྱིས་གྲང་ཆད་མ་ལ་གཉིས་དང་མདོན་སུམ་བཞི་དང་དེའི་ཡུལ་

གཉིས་དང་། རྟག་པའི་ཆོད་མ་བཀག་ནས་གྱུར་པ་བཤད་པ་དང་། གཞན་
 རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ལ་དག་ལྟག་ཆད་མེད་ཅིང་མ་འཁྲུལ་བ་སྟོན་ཤིང་གཞན་
 དོན་རྗེས་དཔག་ལེའུ་དང་། དཔེ་རྣམ་དག་གིས་བཤད་ཚུལ་སྟོན་པ་དཔེ་ཡང་
 དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་གི་ལེའུ་དང་ལྟག་ཆོད་སོགས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གྱིས་བོད་སྐ་
 མས་ཆོད་མ་ཞེས་པ་ཆོག་གི་ན་ཡམ་འདོད་པ་བཀག་པ་ལ་སྤྲུག་དོག་ཅམ་དུ་
 ཟད་ཀྱང་མཁས་པས་བྱིད་རང་ལ་བྲེལ་བར་འགྱུར་ལ། རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་རྟོགས་
 བརྗོད་ཀྱི་བྱུང་སྤྱོད་གས་ལ། སྤྱོད་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ཅན་གྱི་མི་ལ། །དངོས་སུ་
 འདི་ཚུམས་འདི་ནི་མ་འོངས་དུས། །ཞེས་ཅ་བར་སྤྲས་པ་ཡང་རྗེད་ཤིང་གདོན་
 ཀྱིས་བརྒྱམ་པའི་དོལ་གཏམ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པའི་གསུང་རྒྱུན་དང་བུ་སྟོན་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆོས་འབྱུང་ལྟར་སྤྱོད་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ཅན་བྱ་གོ་
 མི་ལ་ཁྱོན་པ་ནས་སྤྱོད་མདོ་ཐོན་ཅིག་ཅེས་གསུང་གི་ཚུམས་ཞིག་ཅེས་མ་
 གསུང་ལ་བྱིད་རང་གིས་ཀྱང་འགྲེལ་པར་དེ་ལྟར་གྲིས་ནས་བྱིད་རང་སྤྱོད་
 པར་བསྟན་འདུག་པའི་ཕྱིར། འདི་སྟན་དག་གི་བསྟན་བཅས་སུ་ཡང་ཁོ་བོས་
 ལེགས་པར་བཀག་ཡོད་པས་འདིར་དེ་ཅམ་མོ། །

ཡང་ཁོའི་བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་པབ་པའི་རིགས་པ་ལ་འགལ་བ་
 ཉེར་བཞི་དང་ཉེར་ལྔ་བ། **འཐད་པ་བྲལ་ཡང་རུང་དང་རིགས་པ་འགལ། །**
གཞི་ཀུན་མེད་དང་བྱུང་གཞི་གདགས་གཞི་འགལ། ། ཞེས་སྤྲས་ཏེ། ཁོ་ན་
 དེ། **འཐད་པ་བརྟུག་ནས་དབྱེད་ཅིང་བསྐྱབ་པས་སོ། །** ཞེས་པ་ཅ་འགྲེལ་གྱི་
 དན་རྟོག་གཞི་ནི་ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཀུན་རྫོབ་འཐད་པ་དང་ལྟན་
 པ་མིན་ནམ། དེས་ན་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་གསལ་གྱི་མགོའི་ཆོག་རེ་གཉིས་དང་འཇུག་འགྲེལ་

གྱི་རེ་གཉིས་ཅམ་ལ་འབྱུང་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པའམ་ལྷན་
 སྐྱེས་ཀྱི་སྤྱི་གཅིག་འཛིན་ཁོ་ནའི་ངོར་འཛིག་དགོས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་གང་ཡང་
 འཛིག་བྱེད་ཀྱི་འཐད་པ་མེད་སྟམ་འདུག་གོ། །འདི་ལ་འགལ་བཟོད་དང་པོ་
 བྱས་ཏེ། འདི་ནི་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། འཐད་པ་དེ་འཇུག་
 བ་དོན་དམ་དུ་འཇུག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་རིགས་
 པ་དུག་ཅུ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ནི་
 འཐད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དོན་དམ་དཔྱོད་
 སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འཐད་རིགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་གསུང་
 རབ་དུ་མ་དང་ཡང་འགལ་བ་ཆེས་མང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་འཐད་ཅེས་པ་
 དང་དེ་རིགས་དང་དེ་རུང་དང་། དེ་ཆོག་གོ་དང་དེ་རུས་ཞེས་པ་རྣམས་དོན་
 གཅིག་ལ་མིང་ཐ་དད་པ་ཅམ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། རིགས་
 པའི་དོན་ལ་ཡང་མཐོང་སྟེ། དམིགས་ལྷན་བྱིད་སོམ་ཉི་ཟ་བ་ནི་རིགས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ནས། སྦྱོར་བར་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་
 རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རུང་བ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་ལས་ལམ་འདི་ཡང་ཞེས་
 པར་རུས་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མི་ཕོད་ཅིང་མི་
 རུས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས་སེམས་རབ་དུ་དང་
 བས་ནི་ཆོག་གོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་ཆོག་གོ། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་དབུ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལས་ཕྱིར་
 གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་སྟོང་ཉིད་འཐད་པ་དང་རུང་
 བ་བཞིན་དུ་བདེན་བཞི་ཞུགས་གནས་བརྒྱད་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སོགས་
 འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་དང་ཤིན་དུ་

རུང་ངོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་ཤེ་ལས། གང་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་རུང་བ། །
 དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ལུང་རྟ་སྤྲ་ལི་ཏས། གང་ངོ་
 བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་རུང་བ་དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
 བ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། ཁོ་བོ་
 ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ཇི་སྐད་སྤྲས་པའི་སྟོན་དུ་ཐལ་བ་མི་འབྱུག་པ་འབའ་ཞིག་
 ཏུ་མ་ཟད་གྱི་འོན་ཀྱང་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་
 ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུང་བ་ཞེས་པ་ནས།
 དེའི་ཕྱིར་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །འཛིག་རྟེན་པ་དང་
 འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བྱད་པར་དུ་གཏོགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཡང་རུང་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དག་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་
 དང་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དག་ཀྱང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ལུང་
 བམས་སྟེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་དགོས་དབང་ཡིན་གྱི་གནས་ལུགས་དབང་
 གིས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཐད་པ་དང་ལུང་གཉིས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཡང་དགོས་པའི་དབང་གིས་ལུང་པོ་
 དང་སྟེ་མཆེད་དང་ཁམས་བསྟན་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་དབང་གིས་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཇི་ལྟར་ངེས་ཤིང་། འདི་ནི་འཐད་པ་དང་ལུང་
 ལས་ངེས་ཏེ། ཞེས་དང་འཛིག་རྟེན་ནི་རྟོག་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་འཐད་པ་ཁོ་ན་འོ་
 ལྟམ་དུ་དགོངས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་སོགས་རེ་རེ་ནའང་
 མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ་ལུགས་འདིས་རང་ལྟ་མཆོག་འཛིན་ཏེ་ཅང་
 ཡང་ཆེས་ཏེ། རས་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་ངོ། །ཞེས་སྤངས་སྤྲས་ཀྱི་དུག་གི་ཆེར་
 མའི་ཆོགས་ཆེན་པོ་ཡི་གའི་སྤྲ་བུ་ལ་བརྒྱས་ཏེ་ཤོག་བུའི་མཁའ་ངོས་ནག་
 པོའི་བྱ་བས་ཁེབས་པར་བྱས་པ་མ་བཟོད་པའི་ཀུན་སྤངས་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཐལ་

བར་ཟད་དེ། འབྲུལ་བའི་སྤང་བ་ཆགས་སྤང་གི་འཇམ་ཆོན་མདངས་བཟ་བ་
 ཐམས་ཅད་གཞི་མེད་ཅ་བ་དང་བྲལ་བའི་དབང་གིས་བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་
 གྱིས་སྤྲོས་བྲལ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངང་དུ་ཞི་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དང་། ཀྱན་རྫོབ་
 རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་བྱིན་རྒྱལས་དང་། ཞེས་སོགས་དག་བྱེད་དང་།
 འབྲུལ་ངོ་ཅམ་ལ་སོགས་དང་། མི་ལམ་གྱི་མེ་དང་དཔྱལ་བའི་མེ་ལྟ་བུ་ལའང་
 སྤང་གཞི་དངོས་གནས་པ་ཡོད་མེད་བྱད་པར་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ལ་འགལ་
 བརྗོད་གཉིས་པ་བྱས་ཏེ། བྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་དང་ཀྱན་སྤོང་དང་ཅོམ་པ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཆོད་མི་འདུག བྱད་པར་དུ་བྱུགས་བསམ་དང་སྤྲོས་བྲལ་གྱིས་ཉོགས་
 པ་མཐོ་བས་སྒྲོན་ལམ་གྲུབ་སྟེ་ཉིད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་གྲུ་སྤོབ་ཡིག་རིས་ཐམས་
 ཅད་ཆགས་སྤང་གི་མདངས་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་སྤྲོས་བྲལ་དུ་གཞི་མེད་ཅ་བྲལ་
 དུ་གྱུར་འདུག་ཅིང་། རེད་ཅག་གི་རྣམ་འབྲེན་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱན་དགའ་བོ་བསྟན་པ་གསོ་
 བའི་གང་ཟག་འདི་ལྟར་རོ། །ད་ལྟ་ང་ལ་ཤེལ་དཀར་གྱི་མེང་བ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་
 ལུལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ། མ་འོངས་དུས་ཀྱི་སྟོགས་མ་ལ། །འབྲི་དང་ལྷན་
 ཀྱི་ས་མཆོམས་སྟ། །དགོ་ཞེས་བྱ་བའི་དགོན་པ་འདེབས། །སློབ་མཐང་ཞེས་
 པའི་མཆོན་ཅན་འབྱུང་། །འཁོར་ནི་རྣམ་བཞི་རབ་བསྐྱས་ནས། །ཆོས་སྤྱོད་
 བཅུ་ཡི་རྒྱུན་འཇུགས་ཤིང་། །ལྷ་ཁང་ཀ་བ་ཤིང་ལོ་ཅན། །ང་ཡི་སྐུ་གཟུགས་
 རྣམ་གཉིས་ལ། །དབུ་རྒྱུ་སྒྲོན་ཅིང་མཆོད་པར་བྱེད། །སྟོན་པའི་མདོ་བཞེན་
 གསུང་སྟོགས་ཤིང་། །ང་ལ་གསོལ་ལ་རབ་བཏབ་ནས། །བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་
 བར་དུ་གནས། །ཞེས་སོགས་དང་། འཇམ་དབལ་ཅ་རྒྱུད་ལས། ཡི་གེ་དང་པོ་
 བ་གྲགས་པ། །སྟོམ་བཅོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱགས་པ་ཡང་། །སྟོན་པའི་བསྟན་པ་
 གསལ་བྱེད་པ། །བསྟན་པ་དེ་ཆེ་ས་སྟེང་དུ། །རྣམ་པར་ཉམས་ཤིང་སྤང་མེད་

ལ། །བསྟན་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིད་དུ་འོང་། །བྱེད་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཆོམ་
 མེད། ། ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ལུང་བསྟན་ཏེ། །ང་ཡི་བྱང་ཆུབ་མཆོད་ཐོབ་
 འགྱུར། །དེ་ནི་འཛིག་ཏེན་སྒྲིན་གནས་འགྱུར། །སྲིད་པ་གསུམ་ནི་མཐར་ཡང་
 བྱེད། །སྒྲགས་དང་རྒྱུད་ལ་མཛོན་བཙོན་པ། གྲགས་པ་འཛིན་པ་ཤེས་པར་བྱ། །
 ཞེས་དང་། སྒྲུལ་པའི་སྒྲེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་མར་མེ་མཛད་ཀྱང་གནས་
 མཆོག་འདིར། །སྒྲུལ་མར་བཅས་ཏེ་སྒྲུལ་སྟོང་འགྱེད། །ལྷག་པར་ཆགས་
 མེད་བསོད་སྟོམས་པས། །སྒྲེགས་བཞིའི་ལས་ཅན་དབང་དུ་སྟུང་། །ང་ཡི་
 མཆོད་ཆོགས་རྒྱས་པར་བྱེད། །དད་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས། །
 མར་མེ་མཛད་དང་བྱམས་པ་ཡང་། །ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོགས་བཟང་སྤེལ་བར་བྱེད། །
 རིང་པོར་མི་སྒྲོགས་གནས་མཆོག་འདིར། །མཆོག་ཆོགས་རྒྱ་མཆོ་འདུ་བར་
 འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྷ་བུའི་ལུང་བསྟན་ཆེས་མང་མོད་ཀྱང་འདིར་སྐྱབས་དོན་
 ང་ལ་གསོལ་བ་རབ་བཏབ་དང་སྟན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས།
 ཞེས་སྒྲགས་ལྷར་རིས་མེད་པའི་མཁའ་ཁྲབ་ཀྱི་མ་རྒན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་
 དངོས་བཞགས་ཡིད་སྒྲུལ་ཀྱི་མཆོད་སྒྲིན་ཀྱན་དུ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ལས་
 འབྱུང་བ་ལུལ་སྒྲོགས་རྩི་ཅམ་མ་ཡིན་པར་དུས་གསུམ་སྒྲོགས་བརྩའི་རྒྱལ་བ་
 སྲས་བཅས་ལ་ལུལ་ཏེ། །རྒྱལ་བ་དུ་མའི་སྒྲུན་སྒར་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤེལ་
 བར་དམ་བཅས་ལུང་བསྟན་པ་ལྷར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་ཐམས་
 ཅད་ནས་སྒྲོགས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་དགོངས་ཏེ་
 ཞལ་ནས་ཀྱང་གསུངས་ཤིང་གསུང་རབ་དག་གི་མཛུགས་དུ་དེ་ལྷར་གྲིས་ཤིང་།
 མཛད་བྱང་སྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་བྱིན་རྒྱལས་དང་། །ཏེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་པ་མེད་
 པའི་བདེན་པ་དང་། །བདག་གི་ལྷག་བསམ་དག་པའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས། །
 རྣམ་དག་སྟོན་པའི་གནས་འདི་འགྱུར་པར་ཤོག །ཅེས་པའི་བདེན་བཛྲོད་དང་

བསྟན་པ་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག ། ཅེས་བསྟན་འབར་མས་རྒྱས་བཏབ་པའི་
 རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ཞལ་བཞུགས་རིང་ལ། དགོ་དྲགས་ས་གསུམ་སོགས་
 གྱི་དགོན་སྡེ་ཆེན་པོ་དུ་མ་གསར་དུ་ཆགས་ཤིང་མདོ་སྡགས་གྱི་འཆད་ཉན་
 དང་སྒྲིམ་སྒྲུབ་ཆོས་སྟོན་བཙུ་ཡོངས་སྟོན་གྱི་འདུ་འགོད་སོགས་རྫོགས་ལྡན་
 མདོན་སུམ་གྱུར་ཅིང་ད་ལྟར་གོང་དུ་འཕེལ་བཞིན་པ་འདི་ལགས་སོ། ། ཁྱོད་
 གྱི་གཞི་མེད་ཙ་བཤ་དབུ་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ལ་ལྷག་ཆད་མོར་འགལ་བཞི་
 དུས་གཅིག་ལ་འབྱུང་བར་འདུག་སྟེ། བསྐྱབ་བཏུས་ལས། གཞི་མེད་པར་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། ཞེས་ངེས་པའི་ལན་དུ་དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྟར་
 མི་རུང་། རྣམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཙ་བཤ་མེད་པ་སྟེ་ཡང་དག་པར་ན་ཙ་བཤ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ངེ་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་
 མདོ་བྲངས་པ་ལས། སྒྲིམ་པ། གང་རྟེན་མེད་པ་དེའི་ཙ་བཤ་གྱུར་པ་ཅི་ཞིག་
 ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྟེན་མེད་པའི་ཙ་བཤ་གནས་སོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་གཞི་འམ་ཙ་བཤ་གང་རུང་གིས་ཆོག་པར་གཉིས་ཀ་སྟོས་པ་
 ལྷག་སྟོན་དང་། བསྐྱབ་བཏུས་ལས། སྟོང་པོ་དེ་དོན་དམ་པར་རི་ལྟར་གྲུབ་
 ཅེས་དང་། ཡང་དག་པར་ན་ཙ་བཤ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟར་དོན་དམ་
 དང་ཡང་དག་སོགས་གྱི་བྱེད་པར་སྟོར་རྒྱ་ཆད་སྟོན་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞི་ཙ་གང་ཡང་མེད་པ་དབུ་མར་འདོད་པ་ལ་རྟག་ཆད་
 སྟོ་སྟུར་གྱི་ལྟ་ངན་དུག་སྒྲུལ་བྱུང་གིས་ཅིག་ཅར་རྟག་ཆད་གྱི་མ་གཉིས་འབྱེན་
 པར་འགྱུར་ཏེ། ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་ལམ་གྱི་མེར་སྐྱང་སྟོ་དང་། ཤིང་གི་
 མེར་སྐྱང་གི་དབང་མདོན་གཉིས་གྱི་སྐྱང་གཞི་ཡོད་མེད་འདྲ་ན་འོ་ན་མི་ལམ་
 གྱི་མེ་དང་རབ་རིབ་གྱི་སྒྲ་ཤད་གཉིས་གྱི་འང་བྱེད་གཞི་དང་གདགས་གཞི་
 མཁས་པས་འདི་ཞེས་གསུང་རབ་ནས་བཤད་པ་ཡོད་པར་ཐལ་མེ་དང་སྐའི་

གདགས་གཞི་བྱད་ཤིང་འབར་བཞིན་པ་དང་རྩལ་དུ་མ་འདུས་པའི་སྤྱ་གཅིག་
བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་གི་བྱད་གཞི་སོགས་དུ་མ་བཤད་
པའི་ཕྱིར། སོགས་ལུང་རིགས་དུ་མ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྟོ་བར་བྱའོ། །

ཡང་ཁོའི་ལམ་གྱི་མཐར་བཟོད་ཚུལ་ལ་འགལ་བཟོད་ཉེར་བྱག་པ་དང་
ཉེར་བདུན་པ། རྫོགས་སངས་རྒྱས་དང་ཆོགས་ལམ་སྤར་འཇུག་འགལ། །
ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ཟད་འཕོ་འགྱུར་བག་ཆགས་འགལ། ། ཞེས་སྤྲས་ཏེ། དེ་ཡང་
ཁོ་ན་རེ། དེ་ཕྱིར་འོག་མའི་ཆོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཀྱང་། །གོང་མར་འཇུག་ཆེ་
དེ་ཡི་ཆོགས་ལམ་བཅའ། །དེ་ཕྱིར་ཉན་རང་ཆོགས་ལམ་ནས་འཇུག་
དང་། །ས་བརྩ་མཐོང་ལམ་ནས་འཇུག་རྣམ་བཞག་འགལ། ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་
བ་མི་སྤང་། འདི་ལ་འགལ་བཟོད་གཉིས་བྱས་ཏེ། སར་ཕྱིན་གྱི་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཉན་རང་དག་བཅོམ་ལྟར་སྤགས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་
འཇུག་པར་འདོད་པ་ནི་ལུང་རིགས་བྱེ་བ་དང་རྒྱབ་འགལ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་
དག་བཅོམ་དང་ཐེག་ཆེན་ཐེག་པ་ཡང་མི་གཅིག་པར་མ་བཟད་གོང་འོག་ཤིན་
དུ་ཆེ་ཞིང་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེམས་ནས་མ་སྦྱེས་པར་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་
འཇུག་ཚུལ་མེད་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཁོ་ན་ནས་འཇུག་དགོས་པ་
ཐེག་པ་གོང་འོག་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་ལྟར་སར་ཕྱིན་དང་སྤགས་
ལའང་ཐེག་པ་ཐ་དད་དབང་གིས་སར་ཕྱིན་གྱི་ལམ་མཐར་ཐུག་རྫོགས་པར་
བཟོད་ཀྱང་སྤགས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་འཇུག་དགོས་པར་ཐལ། རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་དེ་དང་ཉན་རང་དག་བཅོམ་ལམ་གོང་མར་འཇུག་ཚུལ་མི་འདྲ་ན་
འགལ་ཁུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྤགས་
གཉིས་ཐེག་པ་ཐ་དད་པར་ཐལ། ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ལ་མཐོ་དམན་དེ་ལྟར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔེར་ན་ལམ་གྱི་ཆོགས་པ་མཚུངས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལ་

མཐོ་དམན་ཡོད་པས་ཉན་རང་གཉིས་ཐེག་པ་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་བཞིན་ནོ། །
 ཡང་རྒྱད་ཕྱེ་འོག་མ་དང་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་ཡང་ཐེག་པ་ཐ་དད་པར་ཐལ། ལམ་
 བཏོད་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་མཐོ་དམན་ཆེས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྒྲ་མེད་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་འཇུག་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་དག་ལ་འདོད་ན། རྫོ་རྗེ་སྤྱིང་པོའི་འགྲེལ་བ་ལས། སངས་རྒྱས་པ་ལ་
 བཞི་བ་དང་། །ལྷ་བ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་མིན། །གསུངས་བ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ་བ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་དུ་མ་ངེས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་
 པ་ཅིག་ཅར་པ་ཡང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པར་ཐལ་བ་དང་།
 པར་ཕྱིན་དང་རྒྱད་ཕྱེ་འོག་མའི་བཏོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་སྒྲ་མེད་ལ་མི་སྟོས་
 པར་ཐལ་བ་སོགས་གནོད་བྱེད་མི་ཟད་པ་འབབས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་འཇམ་
 དཔལ་ཞལ་ལུང་སོགས་ལས་པར་ཕྱིན་དང་རྒྱད་ཕྱེ་འོག་མས་སྒྲ་མེད་
 གྱི་ལམ་ལ་ས་བརྩ་བ་དང་ས་བརྩ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་བཤད་པའི་སྒྲ་ན་
 བཅས་པའི་སངས་རྒྱས་སམ། སྒྲ་ན་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་
 ནས་འཇུག་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་ཡང་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཐོབ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁོ་ལ་བའི་ཐེག་ལེ་ལས། དེ་འདྲ་རབ་མཆོག་ཡེ་ཤེས་ནི། །
 མངོན་སུམ་སོགས་པས་མི་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དབྱེད་མཁན་གྱིས་མི་
 ཤེས། །མི་ཤེས་འཁྲུལ་བའི་རབ་གཡོགས་པའི། །ཉན་ཐོས་གྱིས་ཀྱང་མི་ཤེས་
 སོ། །སྤྱོད་ལུལ་བག་ཉལ་ཤེས་པ་ཡིས། །རང་སངས་རྒྱས་གྱིས་ཀྱང་མི་
 ཤེས། །ཞེས་དང་། ཞལ་ལུང་ལས་འཇམ་དཔལ་གྱིས། དེ་འདྲའི་རབ་མཆོག་
 ཡེ་ཤེས་ནི། །སོ་སོ་སྒྲེ་བོས་ག་ལ་ཤེས། །ཉན་ཐོས་རྣམས་གྱིས་མི་ཤེས་
 སོ། །རང་སངས་རྒྱས་གྱིས་ཀྱང་མི་ཤེས། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་དང་དབྱེད་པ་

པ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་པར་ཕྱིན་གྱི་ས་བརྩ་བ་པས་
 མི་ཤེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྤྲ་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་ཀྱང་། །
 འདི་ནི་རྩུང་ཟད་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་སྦྱན་ཞབས་གྱིས་
 ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ས་བརྩ་བ་ལ་གནས་པའོ། །སྤྲ་བཅས་སངས་
 རྒྱས་ཞེས་པ་ནི། འ་བའི་རྒྱད་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་། སྟོད་པའི་རྒྱད་གྱི་སངས་
 རྒྱས་དང་། རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་གྱི་སངས་རྒྱས་སོ། །དེ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་
 འདི་ནི་རྩུང་ཟད་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ས་
 དགྲ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ནི། །གང་གི་སངས་རྒྱས་སར་གནས་པ། དེ་ནི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས། །བརྩ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟ་བུ་དུ་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་བཞིན་དུ་ཐེག་
 པ་དེའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་ནས་སྤར་ཡང་ཐེག་པ་དེའི་ཆོག་ལས་ལམ་
 རས་འཇུག་འདོད་པ་མདོ་སྒྲགས་པཎ་བྱུང་གི་ལུང་རིགས་རྣམ་དག་ཐམས་
 ཅད་དང་འགལ་ཞིང་རང་གི་ཁས་སྤངས་ཀྱང་འགལ་བ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་
 རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལྟ་ཅི། གཞན་ཡང་། ས་བརྩའི་མཐར་བསྐྱེད་རིམ་ལ་
 འཇུག་པར་འདོད་ནའང་ལུང་རིགས་དུ་མས་གཞོད་དེ། སྟོད་བསྐྱུས་ལས།
 རིམ་པ་འདི་ཉིད་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤྲ་བྱུང་བ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སེ་གོལ་གྱི་སྦྱས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པས་ཞེས་པ་ལྟར་སྒྲགས་
 ལ་འཇུག་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱེད་ལ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། རིམ་ལྡར།
 རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་པའི་སྤྲས་ལ་སེ་གོལ་
 དང་། དེ་ལ་དབྱངས་གཅིག་གིས་གསུང་བ། །བསམ་གཏན་འདི་ནི་རྣམ་དག་
 མིན། །འདིས་ནི་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་ཞིང་། རིམ་ལྡར་
 ལས། རྣམ་མཁའི་ངོས་ལྟར་སོགས་གྱིས་དུས་ནམ་བུ་དབང་གསུམ་པའི་

དུས་སྐྱོད་གསལ་དང་བྱང་འཇུག་གི་གདམས་པ་བསྟན་ཅིང་དབང་གསུམ་
 བ་བསྐྱར་བ་ན་འོད་བྱང་གཉིས་དབང་དང་ལྟན་ཅིག་ཐོབ་ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་
 ལས། འདི་ལྟར་སྐྱེ་འདི་གསན་པ་དང་། །རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱིས་དེ་ཉིད་
 དམིགས། །ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་སྟེང་པོ་ཆེ། །དྲུང་ཤིང་གསལ་
 བའི་ཡེ་ཤེས་ཆེ། །སྤྲུལ་ཉིད་གྱིས་དིན་གྱིས་ནི། །དེ་ནས་དེ་ནི་གསལ་མཐོང་
 འགྲུ། ། །ཞེས་དང་། །ཞག་དེའི་སྐྱེ་རིངས་དུས་སྐྱོད་རྩེ་རྩེ་ལྟ་བུས་སྤྲུལ་གྱུན་
 བཅད་དེ་སངས་རྒྱལ་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། །རྩེ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་གྱིས། །
 །སྐྱེ་རིངས་འཆར་བའི་དུས་སྐྱོད་ནི། །སོགས་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་གྲོལ་བའི་ཐིག་
 ལོ་ལས། །དེ་ཆེ་བཤེར་གཤེགས་གྱུན་གྱིས་ཀྱང་། །ཐམས་འགྲུང་སྟོང་ན་དེ་
 བསྟོན་སྟེ། །ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ལྟར་རྣམ་དག་པའི། །ཟབ་གསལ་དེ་མེད་རབ་
 བསྟན་ཏོ། །ནམ་ཕྱེད་དུས་སྐྱེ་བརྒྱལ་བ་ལྟར། །དེ་ཉིད་བསྟོམ་པས་ཐོ་རིངས་
 དུས། །སྐྱེད་ཅིག་གིས་ནི་ཡང་དག་ཏོག །ནས། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་
 བའོ། ། །ཞེས་དང་། །མན་སྟེ་ལས་ཀྱང་། །མཆོག་དུ་མཐར་ཐུག་པ་ན་ཡང་རིས་
 བར་ཐབས་འདི་ལ་ལྟས་སོ། །ནས། །ཤུགས་མཐོན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་
 ན་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་མཆོན་ཕྱེད་ན་ལྟོས་པ་བཞིན་དང་། །ཞེས་
 སོགས་དང་། །དཀྱིལ་ཆོག་དུ་མས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། །དབང་དུས་
 ནས་དེ་ལྟ་བུའི་འོད་བྱང་ཐོབ་ཀྱང་ད་དྲུང་བསྐྱེད་རིམ་ནས་འཇུག་པ་ནི་ཆུ་བོའི་
 ས་མཐར་ཕྱིན་ཀྱང་། །རིན་པོ་ཆའི་རི་སོགས་ཀྱང་གཟིངས་གྱིས་བཏོད་དགོས་
 སྤྲུལ་བ་དང་། །སྤྲུལ་གདང་གོང་མར་ཕྱིན་ཀྱང་སྤར་ཡང་གཞི་ནས་སྤྲུལ་གདང་
 འོག་མ་ནས་བཏོད་དགོས་པར་སྤྲུལ་བ་ལྟར་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་དེ་
 ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱུད་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་དུ་མ་དང་འགལ་ཏེ། །མ་བཙུགས་
 པའི་རྩོགས་རིམ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྟེན་ཀྱང་། །མ་བཙུགས་པའི་

རིམ་པ་ཐོབ་པ་ནས་གཟིངས་ལྟར་འཛིག་ན་ལམ་མཐོན་པོ་འོད་ཟེང་ནས་ལྟ་
 ཅི་སྒོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས། ཐབས་འདི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 གྱིས། །སྐྱས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས། །ཞེས་དང་། གྲུབ་ཆེན་ནག་པོ་
 སྤྱོད་པའི་དབྱིད་ཐིག་ལས། ཕྱི་རོལ་བཙོས་མ་རབ་ཕྱེ་བ། །རང་བཞིན་རྫོགས་
 པར་བྱ་ཕྱིར་ཏེ། །རང་བཞིན་རྫོགས་པར་གྱུར་པ་ན། །རབ་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་མིན་
 ཉིད། །རི་ལྟར་པ་རོལ་དོན་གཉེར་འགས། ། །གཟིངས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱར་
 འགྱུར་བ། །པ་རོལ་ཕྱིན་པས་འདོར་པ་ལྟར། །རབ་ཏུ་བྱ་བ་འདང་དེ་བཞིན་
 རོ། །ཞེས་དང་གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ་ལས། རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ། །
 བྱེད་པ་མེད་ཅིང་བྱ་བ་འདང་མེད། །དཔེར་ན་མི་གང་ཚུ་སྤྱང་གི། །པ་རོལ་ཏུ་ནི་
 འགོ་བ་དག །ཅ་དང་ཤིང་སོགས་བསྐྱུ་བྱས་ནས། །དེ་ལས་བཟུལ་བའི་
 གཟིངས་བྱས་ཏེ། །འདྲུག་ཏུ་རབ་ཏུ་བཟུལ་བྱས་ནས། །འོར་ནས་བདེ་བར་
 འགོ་བ་ལྟར། །ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། སྤངས་ཕྱིར་སྦྱ་བའི་ཆོས་
 ཅན་ཕྱིར། །སོགས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། དོན་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི། །གཟིངས་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཏུ་བསྟན། །ཞེས་དང་། འཕྲོངས་ཀྱིས་
 ཀྱང་བསྐྱབ་ཟིན་པའི་རིགས་པ་ལ་ང་མི་སྒོ་བ་སོགས་དང་། གྲུབ་སྒྲིང་ལས་དེ་
 ལ་དམིགས་ཕྱག་ནས་བཀག་པ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། །གཞན་ཡང་།
 པར་ཕྱིན་ཐིག་པ་ཆེན་པོས་བཤད་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཐད་པའི་སངས་
 འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཆགས་པ་སྤྲོ་ལྟ་ཅི་ཁམས་འཕྲོ་བ་སོགས་ཀྱང་ལྟ་ཅི་སྒོས་
 བག་ཆགས་ངན་པ་ཅུ་ཡང་འདོད་ན་ནམ་མཁའི་བརྒྱ་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་
 འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་སོགས་ཀྱི་ལུང་རིགས་ཏུ་མ་དང་རྒྱབ་འགལ་ཡིན་ཏེ།
 དུག་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་མ་ལུས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤངས་
 པར་སྒྲ་བས་མདོ་ཏུ་མས་བསྐྱབས་ཤིང་། རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་ཀྱང་བཤད་

ཅིང་ཐོགས་མེད་གིས་གྲང་བཟལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་འགེལ་ལས། དེ་ལ་
 ཉོན་མོངས་པ་དག་ནི་མ་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་སྟེ།
 ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་གྲང་བག་ཆགས་ཡོད་པས་དག་
 བཅོམ་པ་སྟོན་སྟེ་ཕྱིར་གྱུར་པ་མཆོང་ཞིང་ཞེས་པ་ནས། བག་ཆགས་དེ་ཡང་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་སྟོན་པར་འགྱུར་གྱི་
 གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་ཞེས་བྱེད་དུ་གསུངས་
 རྒྱལ་གྱི་མདོ་བླངས་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལས་གྱི་བག་ཆགས་
 མེད་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་མེད། སྟོན་ལམ་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་
 མེད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་
 པས་རྒྱལ་དང་དུ་བ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་སོགས་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ལ་སྟོན་ཆེན་དང་རྩ་མོ་ཆེ་སོགས་ལས་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ནི་བ་
 དང་གཡུང་བྱང་སོགས་གསུངས་པ་ཡང་ཡིད་ལུས་གཉིས་མེད་པ་དང་། ཀུན་
 རྟོག་སྤྱོད་དང་། བག་ཆགས་ངན་པ་སྤྱོད་ཅིང་ཡང་མེད་པ་གཅིག་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྤྱོད་པ་ལས། དེ་ནི་རྟག་དང་བརྟན་པའི་ཕྱིར། །ཞི་བའི་ཕྱིར་
 དང་གཡུང་བྱང་ཕྱིར། །ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་ནི་ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་
 གྱི། །ལུས་གྱི་སྟེ་མེད་རྟག་པའི་ཕྱིར། །བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བསྐྱར་བ་ཡི། །
 འཆི་འཕོ་བརྟན་ཕྱིར་དེ་མི་འཆི། །བག་ཆགས་སྤྱོད་མའི་ནད་རྣམས་གྱིས། །
 གཞོད་མེད་ནི་བ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་། མི་ཟད་ཡོད་ཏན་དང་
 ལྟན་ཕྱིར། །ནས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་རང་བཞིན་ཕྱིར། །གཉིས་མེད་ཆོས་ཉིད་
 ཞི་བའི་དོན། །སོགས་དང་། མདོ་བླངས་པ་ལས། ལྷ་རིའི་བྱ་མི་ཟད་པའི་ཆོས་
 ཉིད་གྱིས་ན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་འདི་ནི་རྟག་པའོ། །ནས། ལྷ་
 རིའི་བྱ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་འདི་ནི་

ཞི་བའོ། །ལྷ་རིའི་བྱ་མ་བཙུག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 ལྷ་འདི་ནི་གཡུང་དྲུང་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། དཔལ་སྤངས་སེང་
 གའི་ང་རོའི་མདོ་དང་ཟག་མེད་སྟོབས་ཀྱི་མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 རྒྱུ་བ་ཟད་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཉན་རང་བྱང་སེམས་སོགས་དང་མི་འདྲ་
 བར་བཤད་པ་སོགས་ཤེས་དགོས་མོད། མདོ་རྒྱད་བསྟན་བཙུག་གཅིག་གྱང་
 མི་ལྟ་མི་བསྟན་པར་སྤྱོད་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁ་ཆོན་དེ་འདྲ་བཅད་ཅིང་། རྒྱན་དུག་
 སོགས་ཀྱིས་གྱང་སྤྱོད་ཆད་མ་ཐོན་པའི་རྣམས་སེམས་དེ་འདྲ་བྱས་སོ། །གསུམ་
 པ་ཁོ་དེ་ལྟར་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་ནི། **བརྗོད་བྲལ་ཁ་བྱང་སྟོམ་ངན་ཁྱོད་འབྲུལ་**
སྟུ། ། ཞེས་སྒྲིས་ཏེ། དེ་ཡང་ཤེར་མདོ་ལས། མི་གཉིས་པ་ནི་མི་དམིགས་
 པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བདེན་གྲུབ་མ་ཟད་གཉིས་སྤང་གི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་
 དང་དེ་སེམས་པ་ལ་དམིགས་པར་སེམས་པ་དང་། དེ་སྟོམ་པ་ལ་དམིགས་
 པར་སྟོམ་པ་སོགས་བཤད་ལ། གཉིས་སྤང་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་
 རྣམ་གྲངས་དམིགས་མེད་དང་སྤང་མེད་དང་སྟོམ་བྲལ་སོགས་བཤད་ལ། དེ་
 སེམས་པ་ལ་མ་དམིགས་པ་སེམས་པ་དང་གཉིས་སྤང་གིས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་
 པས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་སེམས་པ་དང་བདེན་གྲུབ་དང་གཉིས་སྤང་གི་མཆོན་
 མ་མེད་པས་མཆོན་མར་མི་སྟོད་པ་དང་། དབྱས་མཐའ་ལྟར་གཉིས་སྤང་གི་
 རྟོག་པ་སྟོ་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་རྟོག་པ་དེ་དག་མེད་པས་མི་རྟོག་པར་
 གསུངས་པ་སོགས་དགག་བྱ་དང་སྟོམ་པ་དང་གཉིས་སྤང་སོགས་ཡུལ་ལ་
 དང་རྗེས་དཔག་སོགས་ཡུན་ཅན་ལ་དང་བརྗོད་བྱེད་ལ་དང་། བདག་མེད་
 གཉིས་རགས་པ་སོགས་ལྟར་མི་སྟོམ་པ་སོགས་ལ་སྤྱར་ཚུལ་དུ་མ་ཤེས་
 དགོས་པ་གཅིག་གྱང་མ་ཤེས་པར་སྤྱར་ལྟར་རྟུ་ཤང་གིས་ཡིད་བྱེད་ཐམས་
 ཅད་བཀག་པའི་ཡིག་ཆ་དང་མཐུན་པའི་བོད་ཀྱི་སྟོམ་ཡིག་ངན་པ་དུ་མ་དང་

བརྗོད་བྲལ་དང་སྒོ་འདས་སོགས་ཀྱི་ཁ་བྱང་སྒོམ་པ་དང་། རྫོང་གཤམ་པ་
 སོགས་མི་ཆེན་འགའི་ངོ་འཛིན་དང་ཉིད་བཀྱར་ཅུང་ཟད་དང་། འཕགས་པ་
 ཡབ་སྲས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་བརྗོད་ཆོང་བྱས་ཤིང་། དེ་ལ་སྒོད་པ་བསོད་ནམས་རེ་
 ཅུང་ནའང་སྦྱུང་པ་ལགས་སོ། །

གཉིས་པ་དོན་ལྡན་དབྱུང་མ་པ་ལ། རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་
 ལུགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མིང་དོན་མཆོན་ཉིད་དང་བཅས་པ་དང་
 དབྱེ་བ་དང་སོ་སོའི་ལུགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། **རང་རྒྱུད་རྟགས་སམ་**
རང་དབང་རྟགས་གཅིག་ཕྱིར། །**ཚུལ་གསུམ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་རང་**
དབང་གིས། །**བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་རྟགས་འགོད་རང་རྒྱུད་པ།** ། ཞེས་སྦྱས་
 ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དང་ཐལ་རང་གི་བྱུང་བར་ལ་རྩ་ཡ་ཨ་ནན་སོགས་རྒྱ་
 གར་བ་རེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲ་ཆོགས་སྦྱས་པ་དང་། བ་ཆབ་རིན་པོ་ཆའི་
 གསུང་ལས་སྒོ་བ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ལ་འཐད་སྒྱུར་གྱི་གང་
 ཟག་གསུམ་དང་སྒྲིགས་གཉིས་དང་རྣམ་བཞག་ཆེན་པོ་བཞི་བྱང་བ་ཡིན་
 གསུངས། དང་པོ་ནི། དང་པོ་བྱོན་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས། བར་དུ་ལེགས་
 ལྡན་དང་། མཐར་ཆེན་བ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། ལེགས་ལྡན་རང་རྒྱུད་
 སྒྲིགས་དང་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་རྒྱ་བའི་ཞབས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒྲིགས་
 འཛིན་པས་ཐལ་རང་གཉིས་པོ་གསུང་དབྱུང་མ་ཐལ་རང་གི་བྱུང་གང་ཡིན་ཞེ་
 བ། བ་ཆབ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྲུགས་ཀྱི་ཆོད་མ་ཁས་ལེན་པ་རང་རྒྱུད་དང་
 དེ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཟེར་སྐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་སྦྱོར་ཐམས་
 ཅད་དབྱུང་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། རྒྱང་པན་དང་། འཛེམ་མེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བར་
 འགྱུར་རོ། །མ་བྱང་གི་སྒོ་བ་མ་མཁས་པ་བསོད་ནམས་རྫོང་ཞེ་ན་རེ། འཕགས་
 པའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་ཅིང་། སྒྲིགས་གཉིས་ལ་དགག་སྐྱབ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་

བྱེད་པ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་དགག་སྐྱབ་གཞན་གྲགས་སམ་
 ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བྱེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ་ཐལ་རང་གི་
 རོན་དེས་མི་ཞེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཕྱོགས་གཉིས་
 ཀ་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཀྱང་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པ་ཙམ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ས་ན་
 དེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་རང་རྒྱུད་གྱིས་དགག་
 པ་བྱེད་པ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཚུལ་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཆོད་མས་གྲུབ་
 པའི་གཞན་གྲགས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་གྱིས་བྱེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཟེར་བ་
 ལ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་སོགས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པར་ཐལ་ལོ། །མཁས་
 པ་བསོད་ནམས་སྙིང་པོ་ན་དེ། བདག་མེད་སྐྱབ་པར་ཚུལ་གསུམ་གྲོལ་བ་
 གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱབ་པ་དེ་རྟགས་དང་རྟགས་ལས་འོང་བའི་སྟོ་འཛིན་སྙངས་མི་
 འཁྱུལ་བའི་ཆོད་མར་སྟོམ་པས་གཞན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་
 བསལ་ནས་རང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དེས་པའི་དམ་བཅའ་སྐྱབ་པ་དབུ་མ་རང་
 རྒྱུད་དང་། རོན་དམ་སྐྱབ་པར་ཚུལ་གསུམ་པ་རོལ་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པའམ་
 ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་རྟགས་དང་རྟགས་ལས་འོངས་པའི་སྟོ་གཞན་
 ལས་གྲགས་པའི་ཆོད་མས་གཞན་ཕྱོགས་གཅིག་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་བསམ་
 རྟས་རང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དམ་བཅའ་མི་སྐྱབ་པ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་
 རོན་ཟེར། དེ་ལྟར་ན་སྐྱབ་པ་རང་རྒྱུད་པར་འགྱུར་ལ། རང་ཕྱོགས་མ་སྐྱབ་ན་
 རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ལ་འདི་ནི་རང་ལུགས་མེད་
 པའི་རོན་ཏུ་བསམ་པར་སྒྲུང་བས་སྒྲར་བཀག་ཀྱང་ཟེན་ཏོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་
 ཡང་སྟོ་གསར་བ་ལ་ཕྱོགས་ཙམ་བསྟན་ཅིང་དེ་དག་གྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་
 རོན་གཉིས་བཅར་གྱིས་ངོས་མ་ཟེན་པས་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྟགས་དང་། རང་དབང་གི་རྟགས་དང་བདག་དབང་གི་རྟགས་རོན་གཅིག་

ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་དང་རང་དབང་སོགས་དོན་རྣམས་གངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱེ་བྲག་ཉོགས་བྱེད་ལས། ཟླ་ན་སྤྱ་ར་འཇིགས་པའི་རང་ཅན། སྤྱ་ཏུ་རང་
 དབང་སྤྱ་ལྟ་བུ་དོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན། སྤྱ་རུ་བམ་རང་གི་དོ་བོ་འམ་རང་
 བཞིན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཆི་མེད་མཛོད་ལས་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་རང་དབང་
 བདག་དབང་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆི་མེད་མཛོད་ལྷ་བས་
 ཀྱང་ཤེས་བྱེད་དུ་མཛོད་ལ། བདག་དབང་གི་སྐད་དོད་སྤྱི་ཆེ་ཞེས་པ་ཡང་རང་
 དབང་གི་སྐད་དོད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། སྤྱི་ཆེ་ཞེས་དང་རང་
 འདོད་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱ་རང་དང་ཨི་ཆེ་འདོད་པ་སོགས་
 ལ་འཇུག་ཅིང་། དབྱངས་ཅན་མ་ལས། ཡི་གེ་སྟོ་བྱར་བ་གྲང་དབང་པོ་སོགས།
 ཞེས་དང་། ཅན་བ་ལས། ཤ་ཀ་རྩ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་པ་འམ་ཁྱི་འོ་
 རོ་ད་ར་སོགས་གྱིས་བར་དུ་ཨ་ཡིག་ཨྱ་ག་མ་ཕྱིན་ཏེ་མཆོམས་སྐྱར་བས་སྤྱི་
 ཆེ་རང་འདོད་ལའང་འཇུག་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐད་དོད་སྤྱ་ཏུ་ཉི་ཏུ་ནི་གྲུབ་པ་
 དང་སྐྱབ་པ་སོགས་ལ་སྤྱར་སྤྱར་འཇུག་པས་འདིར་གྲུབ་པར་བྱས་ནས་རང་
 གི་དོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་དོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་རང་དབང་
 དུ་གྲུབ་པ་རྣམས་ནི། སྐབས་འདིའི་རང་རྒྱུད་དང་རང་དབང་གི་དོན་དང་དེ་
 འདྲ་བའི་གཏན་ཆེགས་དང་ཉགས་སྟོར་ནི་རིམ་བཞིན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་
 དང་རང་དབང་གི་ཉགས་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རང་དབང་
 གི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཅེ་ཤེ་རབ་བྱེད་བརྩ་གསུམ་པའི་ཤེས་
 རབ་སྟོན་མེ་ལས། ད་ནི་སུན་འབྱེན་པའི་ལན་བཏབ་པ་དང་རང་དབང་དུ་
 རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཐུས། འདུ་བྱེད་རྣམས་རྣམ་པ་ལས་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 ཉིད་བསྟན་པའི་དོན་ཀྱི་དབང་གིས་རབ་དུ་མེད་པ་བརྩ་གསུམ་པ་བརྩམས་
 སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ལེའུ་དེའི་འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་འདི་རབ་དུ་བྱེད་

བའི་དོན་ནི། ས་རོལ་པོས་སྤྲོད་འབྱེད་པའི་ལན་བཏབ་པ་དང་རང་དབང་དུ་
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མཐུས་འདུ་བྱེད་རྣམས་
 ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཤེས་བྱེད་སྒྲ་དོན་འདི་ལྟ་བུ་གསལ་མང་ཡོད་པས་ན་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པས་
 ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ནི་རང་དབང་གི་དོན་དུ་གསུངས་
 ལ་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་
 མི་རིགས་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་མཁྱེན་གོ་
 ལྷག་གཉིས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རང་དབང་ལ་བཤད་པ་གང་ལའང་མེད་
 བར་འདོད་ཅིང་དེ་ལྟར་གྲིས་པ་ནི་གསུང་རབ་བྱིངས་དང་སྒྲ་སོགས་པར་
 ཞོག་ཅ་ཤེ་ཅ་འགྲེལ་ཅ་མ་ཡང་སྟོག་སྟེང་རི་ཞེས་དགག་པ་བྱས་ཏེ་རང་མིང་
 གི་མགོར་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པའང་བཟུས་ནས་སྤྲོད་པོ་ཞེས་པའི་མཆན་ནན་
 གྱིས་སྤྲོད་པ་ཡིན་ལ། མཁས་པ་ལོ་ཆེན་སྟག་ཆང་པས་ཀྱང་། དཔལ་ལྷན་
 ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་བཞེད་ཟེར་བ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་དོན་
 དམ་པར་མ་སྤྲོད་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་
 དང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་བར་འདོད་ཅེས་སྤྲོས་ཀྱང་། དེ་དག་གི་ཆོག་དོན་
 གང་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་ནང་འགལ་བཏང་སྟེ། རང་མཆན་གྱི་མགོའི་ལོ་ཆེན་
 དང་མཁས་པ་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་ཕྱིས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁྱི་བས་ཀྱང་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་
 བརྒྱའི་འགྲེལ་བར་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་རང་བཞིན་དུ་བཤད་པ་དང་། བཤ་
 ཆེན་ཨ་མ་ར་སིང་ཏས། ཡང་དག་གྲུབ་དང་རང་བཞིན་དང་རང་གཟུགས་ངོ་
 བོ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་བས་ཡང་དག་པར་
 གྲུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་གཟུགས་ཏེ། རང་བཞིན་དང་
 ངོ་བོ་ཉིད་དང་རྗེས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་འདྲ་བར་བཞེད་ཅིང་། ངོ་བོ་

ཉིད་གྱི་སྐད་དོད་སྔ་ལྟ་བ་ཏུ་དང་། རང་བཞིན་དང་རང་གི་དངོས་པོ་གཉིས་གྱི་
 སྐད་དོད། སྔ་ལྟ་བ་ཞེས་པ་རང་དབང་གི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མིང་གིས་པར་
 བཏགས་ཅམ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མིང་རྒྱུད་བཏགས་ཡོད་ཅམ་ལ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་ཤེ་ལས། རང་བཞིན་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ན། །གཞན་དངོས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བ་
 བུརྟ་སྤྱི་ལོ་ཏ་ལས། རྒྱུ་དེ་རྣམས་ནི་རང་ལས་རྒྱུར་པ་མ་ཡིན་རང་ཉིད་རབ་
 ཏུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན། རང་གི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན། རང་ལས་རྒྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་རྒྱུད་པས་
 དཔེར་ན་ཤིང་རྩ་འཛོག་ཆེ་ཉན་ཐོས་གྱི་མདོ་ལས། རི་ལྟར་ཡན་ལག་ཆོགས་
 རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྩར་བཏགས་པ་ལྟར། །ཞེས་པ་བྲངས་ནས་ཤིང་
 རྩའི་མིང་ངམ་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་གཞི་སྟོག་ཤིང་གཟེར་བུ་འཁོར་ལོ་ལ་
 སོགས་འདུས་ཅམ་མམ་འདུས་ཅམ་གྱི་དབྱིབས་བྱུང་པར་བ་གང་རུང་ཞིག་
 ཤིང་རྩར་འཛོག་པས་ཤིང་རྩ་མིང་གིས་པར་བཏགས་ཅམ་མིན་གྱི་གདགས་
 གཞི་གང་ལ་མིང་དེ་དངོས་སུ་འཇུག་གཞི་དེ་ཤིང་རྩ་མིན་ན་ཤིང་རྩ་མེད་པར་
 འགྱུར་སོགས་འདོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ནི་སྤང་པོ་ཆོགས་ཅམ་མམ་
 དབྱིབས་བཀོད་པ་གང་རུང་གང་ཟག་ཡིན་ཞིང་། མཆུ་ཞབས་ལྟོ་བ་ཆོགས་
 ཅམ་དང་དེའི་དབྱིབས་གང་རུང་བུམ་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཀྱ་བ་སོགས་འཛོག་
 ཅིང་། དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི་མདོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྩའི་ཡན་ལག་
 ཆོགས་ཅམ་གདགས་གཞིར་གྲུབ་ཀྱང་ཤིང་རྩ་མིན་ཏེ། ཤིང་རྩ་མ་བསྐྱེགས་
 པར་ཡན་ལག་ཆང་མ་སྤངས་པ་དེའང་ཡིན་དགོས་པ་ལ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཆོགས་ཅམ་བསྐྱེགས་པའི་དབྱིབས་བྱུང་པར་ཟེར་ནའང་། དབྱུང་ན་བསྐྱེགས་
 མ་བསྐྱེགས་གྱི་ཡན་ལག་སོ་སོ་ལ་དབྱིབས་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།

གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་འགལ་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་
 རྣམ་ཉི་བར་ལེན་པ་བོ་དང་ཉི་བར་སྒྲང་བྱ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མི་འགལ་
 རྣམ་གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་བཞེད་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། རི་ལྟར་བ་སྒྲང་རྩི་མོ་
 ལ་སོགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པར་རྣམ་
 བར་གནས་ཀྱི་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྐྱོལ་བ་དང་ཕྱི་སྐྱོལ་བའི་ཤེས་
 བ་ལ་སྒྲང་བའི་ཆ་ལ་ནི་ཚོད་པ་སྟུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱི་སྐྱོལ་
 ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་ལ་མ་འབྲིས་པར་གནག་རྩི་སོགས་རྣམ་སྟུ་སྐྱོལ་ཕྱི་རོལ་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཡུལ་གང་སྒྲང་རང་གི་ངོས་སམ་གདགས་གཞིའི་ངོས་རྣམ་
 སམ་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་སྒྲང་བའི་ཤེས་པ་གཞོད་མེད་ཆོད་
 མར་ཁས་སྒྲངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ཀྱི་དེ་འདྲ་བའི་ཆོད་མའི་སྟེང་དོན་ཡིན་པར་
 སྐྱོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་པས་ན་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲང་བ་འགྲུབ་
 ཅིང་། ཆོས་ཅན་དེའི་སྟེང་ཏུ་སྟུ་སྐྱོལ་གང་ལ་དཔག་འདོད་དམ་གཞལ་འདོད་
 དམ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་སྐྱབ་པའི་སྟེང་ཏུ་སྐྱབ་བྱེད་
 ཀྱི་གཏན་ཆོགས་བཞོད་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ལྟར་འགོད་པ་འཐད་པར་
 ཁས་ལེན་པ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། དེ་འདྲའི་དབྱ་མ་བ་དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་དོན་
 ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཕྱི་སྐྱོལ་ཀྱི་ཁས་སྒྲངས་ལ་མ་འབྲིས་
 བར་ཆོད་མའི་དོན་ཀྱི་སྟོད་ལུགས་རྣམ་རང་དབང་ཏུ་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་
 ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་གྲུབ་ཚུལ་ངེས་པར་བྱས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྩིས་
 དཔག་སྟེད་པ་གཅིག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། **མདོ་སྡེ་རྣམ་འབྱོར་དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་གཉིས།** ཞེས་
 སྟུས་ཏེ། འདྲིར་བདེར་གཤེགས་གཞུང་གི་རབ་བྱེད་དང་མེ་ཏི་བའི་དབྱ་མ་

དེ་ན་ཆེན་མོང་བ་སོགས་ན་རང་རྒྱད་ཅ་བའི་དབྱེ་བ་མི་སྣང་ལ་བོད་དག་གིས་
 མིང་དང་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཆེ་བ་ལས་རིམ་ལས་བཀག་ཅིང་།
 དེས་ན་འདི་ལ་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་འོག་ཏུ་འཆད་ལ་ཅ་བའི་དབྱེ་བ་ནི་མདོ་
 རྩེ་སྤྱད་པའི་དབྱུ་མ་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་སྤྱད་པའི་དབྱུ་མ་པ་གཉིས་དང་ཕྱི་
 དོན་འདོད་པའི་དབྱུ་མ་རང་རྒྱད་པ་དང་ཕྱི་དོན་མི་འདོད་པའི་དབྱུ་མ་རང་
 རྒྱད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་ནས། སྤྱོད་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་
 དོན་ནི་མདོ་རྩེ་བ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་དང་། རྩེད་མཆེད་བརྩ་གཉིས་
 སོགས་དང་བདེན་མེད་འདོད་པའི་དབྱུ་མ་པ་ཡིན་པས་ན་མདོ་རྩེ་སྤྱད་པའི་
 དབྱུ་མ་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། ཁ་ཆེའི་མཁས་པ་ལ་གྲྭ་སྤྱོད་རིམ་ལྡེའི་འགྲེལ་བར། རྒྱ་
 དང་རྒྱུན་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིའི་དོན་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། རྣམ་པ་མེད་པའི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་
 པའོ་ཞེས་མདོ་རྩེ་བའི་དབྱུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་དང་། མདོ་རྩེ་བའི་དབྱུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱང་བའི་རྩེད་
 མཆེད་བརྩ་གཉིས་གཟུངས་པ་དང་འཛིན་པའི་གཟུགས་སུ་སོ་སོར་ཡོད་པ་
 སྟེ། འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདི་
 ལོགས་ལྡན་གཞུང་དང་མཐུན་ཚུལ་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཕྱིའི་དོན་མེད་
 ཚུལ་རྣམས་འབྱོར་སྤྱད་པ་ལྟར་འདོད་ཅིང་། ནང་གི་སེམས་ལ་ཡང་བདེན་པའི་
 རང་བཞིན་མེད་པར་སྤྲས་པས་ན་རྣམས་འབྱོར་སྤྱད་པའི་དབྱུ་མ་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ།
 དེ་ཉིད་ལས། ཕྱིའི་དངོས་སོ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རང་
 བཞིན་མེད་པའོ་ཞེས་རྣམས་འབྱོར་སྤྱད་པའི་དབྱུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཞི་འཆོས་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟོག་ནས་
 སུ། །ཞེས་སོགས་སོ། །རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་རྣམས་འབྱོར་སྤྱད་པའི་དབྱུ་མ་པ་

ལྟར་ན། ཞེས་བཤད་པས་བོད་ཀྱིས་དོན་བཤད་ཚུལ་མི་འཐད་པ་ཙམ་མོ། །
 གསུམ་པ་སོ་སོའི་ལུགས་ལ་མདོ་སྡེ་སྡེ་དབུ་མའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་
 དང་། རྣལ་འབྱོར་སྡེ་དབུ་མའི་ལུགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་
 སེམས་ཙམ་འགོག་ཚུལ་དང་། རང་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་སྤྱི་
 མཚན་ཉིད་མདོ་དོན་ཡིན་པ་འགོག་པ་དང་རང་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་
 ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྤྱད་པ་པོ་དང་བདག་མེད་གཉིས་
 ཀྱི་བསྟན་ཚུལ་བྱད་པར་དང་། ཕྱི་དོན་མེད་པ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་འགོག་ཚུལ་
 དང་བཞི། དང་པོ་ནི་འོ་ན། རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་འགོག་ཚུལ་
 མཐུན་ནམ་སྟམ་ན་དེའི་བྱད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། **སྤྱི་མས་ཕྱི་རོལ་དོན་སྤྱབ་**
ཕྱི་མས་འགོག། །རང་མཚན་ཀྱིས་སྤྱབ་མཚན་ཉིད་གསུམ་བཞེད་ཀྱང་། །
བདེན་མེད་ལ་དགོངས་དེ་དང་དེ་མེད་གསུངས། ། ཞེས་སྟུམ་ཏེ། དེ་ཡང་
 སྤྱི་མ་མདོ་སྡེ་སྡེ་དབུ་མའི་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་ན་བྱ་ཀ་ར་སྟེ་ལེགས་ལྡན་
 འབྱེད་དམ་སྒྲུལ་ལྡན་བྱེད། ཅེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་སྤང་བལ་ལམ་སྤང་བ་མི་
 འཇལ་བར་གྲགས་པ་དེའི་ལུགས་སོ། །འདིར་ཤེས་རབ་སྟོན་མེས་ཀྱང་ཅུང་
 ཐད་བཤད་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དང་
 བསྟོམ་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་དབུ་མ་སྟོང་པོ་ཙུ་འབྲེལ་ལས་གསལ་མེད་
 པས་དེ་ལྟར་བཤད་ལ་རང་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་བྱེད་བྱངས་
 སོ། །དེས་ན་སྤྱི་མ་མདོ་སྡེ་སྡེ་དབུ་མའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས། དབུ་མ་སྟོང་པོ་
 ལས། རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ཀྱིས། །མཁས་པར་རྩོམ་གཞན་འདི་སྤྱད་
 སྟུ། །དེ་ཉིད་བདུད་ཅིར་འཇུག་པ་ཡང་། །རྣལ་འབྱོར་སྡེ་དབུ་མ་ལེགས་པར་
 བསྟན། །ཅེས་སོགས་ཙུ་འབྲེལ་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བཞོད་དེ། དེ་
 ཉིད་ལས། གཉིས་དངོས་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཡང་། །འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མི་

དེགས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་བཀག་ཅིང་། ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅམ་དུ་ནི་དམིགས་བྱེད་ཅིང་། །གཟུགས་ལ་སོགས་
 བ་མི་འཛིན་ན། །ལུང་དང་གྲགས་པ་དག་གིས་ནི། །རི་ལྟར་དམ་བཅས་པ་
 ལ་གཞོད། །ཅེས་སོགས་གྱིས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ལ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་
 ཕྱི་མའི་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྱེད་སྟོབ་དཔོན་ཤུཌི་རྩེ་ཞི་བ་འཆོ་འམ་ཞི་བ་
 སྤང་བའི་དབུ་མ་རྒྱན་ལས། རི་སྟེ་ཐོག་མ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི། །བག་ཆགས་སྒྲིན་
 བས་སྒྲུབ་པ་ཡི། །རྣམ་པ་དག་ནི་སྤང་བ་ཡི། །ཁོར་བས་སྒྲུ་མའི་རང་བཞིན་
 འདྲ། །ཞེས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཐོག་མེད་ནས་བཞག་པ་སྒྲིན་ནས་
 གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་བ་སྒྲུ་མའི་རྩ་གྲང་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 དེར་སྤང་བ་ཅམ་མོ་ཞེས་བཤད་ནས། དེ་ཉིད་ལས། དེ་དགོ་འོན་གྱང་དེ་དག་
 གི། །དངོས་དེ་ཡང་དག་ཉིད་དམ་ཅི། །འོན་ཏེ་མ་བརྟག་གཅིག་ལུ་ནི། །དགའ་
 བར་ཁས་ལེན་འདི་བསམ་མོ། །ཞེས་གཟུགས་སོགས་སེམས་ཀྱི་བདག་
 ཉིད་དུ་འདོད་པ་དགོ་འམ་ལགས། དེ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་མ་བརྟགས་དོན་
 མ་དབྱེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་ཅེས་སོགས་འདིས་གྱང་འཆད་འཇུར་ལྟར་
 ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དོན་འགོག་ ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དེ་རྣམ་གཉིས་རྗེས་འབྲང་བཅས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
 པར་བཞེད་དེ། འདི་དག་གི་གཞུང་ནའང་རང་བཞིན་མེད་དང་མ་བརྟགས་
 པའི་ངོར་ཞེས་ཐལ་འཇུར་བ་དང་བྱེད་པར་འབྱེད་དཀའ་བ་ཡོད་གྱང་ལེགས་
 ལྟན་གྱིས་སྤར་ལྟར་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་གང་ཟག་ཏུ་བཞག་པ་དང་
 མདོ་སྟེ་པ་ལྟར་རྒྱལ་སྤར་རབ་རྣམས་ཡོད་དང་ཆོགས་པ་ལའང་རྣམས་སྤེལ་
 མེད་གཉིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་པར་དུ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། དེ་
 ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཆོག་ཏུ་བརྟེན་པའི་

ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་དོ་ཞེ་ན་ནི། དངོས་པོ་ལ་
 སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཆེག་ཏུ་བརྟེན་པ་ལ་སྐྱར་
 བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཀུན་བཏགས་ལ་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 ཅེས་པའི་ཀུན་བཏགས་དེ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་བྱེད་གྱི་ཡིད་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་
 རྟོག་པ་དང་། ཆེག་ཏུ་བརྟེན་པ་སྟེ་མིང་ལ་བྱེད་ན་དེ་གཉིས་དངོས་པོ་ཡིན་
 པས་གཞན་དབང་ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར་ཞེས་བཤད་པས་ན། དངོས་པོ་
 ལ་རང་མཆོན་གྱིས་ཡིད་པར་བཤད་དེ། སྐྱར་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་
 གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ངོ་བོ་ཉིད་དང་
 བྱེད་པར་དུ་ཡིད་ལ་བརྟེན་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཆེག་ཏུ་བརྟེན་པ་ཐ་སྟོན་
 འདོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེ་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་
 བ་འདེབས་པ་ཡིན་པར་མི་རུང་བར་སྟོན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་
 བརྒྱུས་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཀུན་བཏགས་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་
 པར་གནས་པ་མིན་པས་ན་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པའི་
 ཀུན་བཏགས་དེ་སྒྲ་རྟོག་ལ་བྱས་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མི་གནས་པ་
 ཞེས་བཤད་ན་དེ་གཉིས་དངོས་པོ་ཡིན་པས་དགོངས་འགྲེལ་ལྟར་དངོས་པོ་
 ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར། དེ་ལ་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱི་གནས་
 པ་མིན་པས་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འཆད་ན་དབྱུ་མ་པའི་རིགས་པའི་
 རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་འཇུག་དགོས་པར་ཡང་འདོད་དེ། ཞེས་
 རབ་སྟོན་མེ་ལས། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་སེལ་ན་དབྱུ་མའི་རྗེས་སུ་སྒྲ་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེས་ན་ངོ་བོ་དང་བྱེད་པར་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་
 བཏགས་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འདོད་པས་ནི་དབྱུ་མ་བའི་རིགས་

བ་འདྲིད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འོ་ན་མིང་བརྟན་བཞག་པ་དངོས་
 པོའི་སྔོན་ལུགས་ཡིན་པ་དང་མིང་བརྟན་བཞག་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་གྱུབ་
 བ་ཁོ་ལ་མེད་པ་ལ་དབྱུ་མ་བའི་རིགས་པ་ངེས་པར་དགོས་པས་བྱུང་བཅ་
 ཞེ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་མིན་ཏེ། ལྷུགས་འོན་སོགས་མིང་བརྟན་མི་ཤེས་པས་གྱང་
 བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཤེས་ལ། བ་ལང་ལ་སོགས་པས་གྱང་བྱི་དང་
 གཟུགས་སོགས་ལས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་ཤེས་གྱང་དེ་དག་ལ་མིང་འདྲིའོ་དོན་
 འདྲིའོ་སྟམ་པའི་རྟོག་པ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་དབྱུ་སེམས་གཉིས་ཀ་འདྲ་བའི་
 ཕྱིར། བྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དེ་བྱད་གཞི་དེ་ལྟར་ཡོད་སྟངས་མེད་པ་དེ་བདེན་གྱུབ་
 ཏུ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དེས་ན་ལྷུགས་པ་
 དང་འོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡི་གེ་དང་བརྟན་མཛོན་པར་མི་ཤེས་པས་གྱང་བྱམ་
 བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ། བ་ལང་ལ་སོགས་པས་གྱང་བྱི་ལ་
 སོགས་པའང་མིག་གིས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །
 དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཏུ་མིང་ནི་དོན་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་
 དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་མིན་པས་བདག་ཅག་གཉིས་ཀ་
 ལ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དོན་ནི་ཆོས་དེ་དང་དེ་ལ་མིང་དང་བརྟན་བྱས་
 བ་དེ་དང་དེ་ཆོས་དེ་དག་གི་སྔོན་ལུགས་སུ་མ་སོང་སྟེ། དེ་སྔོན་ལུགས་སུ་
 སོང་ན་ཆུ་གཅིག་ཕྱི་ལ་བ་ནི་ཡ་དང་། བ་ལི་ལ་དང་བི་ར་ལ་སོགས་པས་
 བརྗོད་པ་ལྟར་ཐ་དད་པར་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མཆོན་ཉིད་
 གསུམ་ག་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུབ་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས། མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་དང་སྟེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 གསུམ་གྱི་དོན་རི་ལྟར་བཤད་ན་སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་སོགས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་དོན་དམ་པར་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོ་བཏགས་པ་ལྟར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་

གྲིས་མེད་པས་ན་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་ཇི་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 དེ་ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་མ་འགག་པ་དང་དེ་ལྟར་གཞིན་མ་ནས་ཞི་
 བ་དང་། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྲིས་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྣང་པོ་ལས། བརྗོད་པའི་བདག་ཉིད་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །
 དངོས་རྣམས་ངོ་བོ་མེད་པ་ཉིད། ། དེ་ཉིད་དུ་ན་དེ་མ་སྐྱེས། །མ་སྐྱེས་པ་ནི་
 མ་འགག་ཉིད། །ཅེས་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་གྲིས་སྐྱེས་པར་ནི། །དོན་དམ་དུ་ནི་དེ་
 བཀག་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྣང་པོ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་
 ཏྲག་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་མཆན་ཉིད་དོན་དམ་པས་
 སྟོང་པའི་ཕྱིར། མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་འགག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
 གཞིན་མ་ནས་ཞི་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྲིས་ཡོངས་སྤྲུང་ན་
 ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གང་རང་གི་མཆན་
 ཉིད་གྲིས་མེད་པ་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པའོ། །གང་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་མ་འགག་པའོ། །
 གང་མ་འགག་པ་དེ་ནི་གཞིན་མ་ནས་ཞི་བའོ། །ཞེས་སོགས་བྲངས་སོ། །
 ཞི་འཆོ་སོགས་གྲིས་སེམས་ཅམ་པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་དགོངས་འགྲེལ་
 སོགས་གྲིས་བསྟན་དོན་པལ་བ་དང་རང་ལུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གསུམ་
 དངོས་བསྟན་དུ་བཞེད་ཀྱང་ལེགས་ལྡན་གྲིས་དེ་དག་གི་དོན་དུ་མི་བཞེད་དོ། །
 གཉིས་པ་རང་ལུགས་མཆན་ཉིད་གསུམ་ནི། སྟོང་གཞི་བདེན་
བཏགས་ཆ་དང་དེས་སྟོང་བ། །རིམ་བཞིན་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་
ཡོངས་གྲུབ་སྟེ། །རང་དབང་མིན་ཕྱིར་བཏགས་ཕྱིར་གནས་ལུགས་ཕྱིར། །
 ཞེས་སྒྲིས་ཏེ། ཆོག་ཀྱང་གསུམ་གྲིས་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་དང་ཏྲགས་
རྣམས་རིམ་བཞིན་སྐྱར་ནས་བཤད་རིགས་ཏེ། གང་ཞིག་གང་དང་འགྲེལ་
བ་ནི། །རིང་ན་འདུག་ཀྱང་དེ་དང་དེ། །ཞེས་གྲགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྟོང་

གཞི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་དང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱིད་རྒྱུན་གཞན་ལ་སྟོན་ནས་སྐྱེ་བས་ན་དོན་དམ་
 བར་རང་བཞིན་ནམ། དོན་དམ་པར་རང་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་དེ་ལྟར་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་དོས་པས་ཁུས་པ་ལས་གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་
 པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱུན་ལ་རག་ལས་
 གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད། གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཞེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་
 དང་། རྒྱ་མཆོས་ཁུས་པ་ལས། གང་དག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བ། །དེ་དག་
 ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད། །སོགས་མདོ་དུ་མ་དང་། འཕགས་པའི་ཞབས་ཀྱིས།
 རང་བཞིན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དག་ལས། །འབྱུང་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །
 སོགས་དང་། དབྱུ་མ་སྣང་བ་ལས། དེ་ལ་དངོས་པོ་མ་བརྟགས་ན། ཞེས་པ་
 ནས། དེ་ཡང་ཀྱན་རྗོབ་ཏུ་སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་
 ཡི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་ནི་མ་ཡིན་པས། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་
 པར་པར་བཞག་སྟེ། ཞེས་སོ། །གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བརྟགས་
 པའི་ཆ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ལ་ཀྱན་བཏགས་དང་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། གནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་སྟོ་བཏགས་པའི་ཆ་ཡིན་པས་ན་
 ཀྱན་བཏགས་དང་གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་ཀྱན་བཏགས་པའི་མཆོན་
 ཉིད་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་ན་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ལང་གཤེགས་ལས། བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད། །ཅེས་དང་། སྟོ་
 ཡིས་རྣམ་པར་གཞིག་ན་ནི། །གཞན་དབང་མེད་ཅིང་བརྟགས་པའང་མེད། །
 ཅེས་དང་། དབྱུ་མ་སྣང་བ་ལས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པའི་རང་
 གི་ངོ་བོ་སྟོ་འདོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀྱན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 ཏོ། །དེ་ཡང་ངེ་ལྟར་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མཆོན་

ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་སོ། །བདེན་གྲུབ་
 དེས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཡོངས་གྲུབ་དང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྟོ་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པར་གནས་ལུགས་ཡིན་པས་ན་
 ཡོངས་གྲུབ་དང་། དོན་དམ་དཔྱད་པའི་ཆད་མའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་
 པ་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྟེ་བས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པ་ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་རྟག་པ་རྟག་པའི་
 དུས་དང་ཐེར་ཟུག་ཐེར་ཟུག་གི་སོགས་དང་། དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་
 ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྟེ་བ་ཡང་ཡིན་པས་དེའི་སྤྱར་དོན་
 དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་སྣང་བ་ལས། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ནར་
 གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཡོངས་སུ་གྲུབ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྟག་ཏུ་
 སྟོ་བཏགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་སྤྱར་ངོ། །དེ་ཡང་ཆད་མས་ཡང་དག་
 པར་གྲུབ་པ་ཉིད་གྱིས་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྟེ་
 པའི་སྤྱར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྤྱད་པ་པོ་དང་བདག་མེད་གཉིས་བསྟན་
 ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ནི། སྤྱད་པོ་མི་གཅིག་མི་རྟོགས་ཐེག་ཆེན་དོན། །ཡོད་སྤྱར་
 དམན་མདོར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མིན། །ཐག་འབྲེལ་སྤྱལ་འཛིགས་ལྷག་
 འཛིན་སྟོས་བསལ་བཞིན། །བདག་མེད་རྟོགས་པས་སྟོངས་འཛོམས་གནས་
 ལུགས་མིན། ། ཞེས་སྟེས་ཏེ། འདིས་ནི་བཀའ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་པོ་ལ་ཉན་
 ཐོས་གྱིས་བྱབ་པར་འདོད་པ་དང་། སྡེ་སྡོད་གསུམ་གྱི་དོན་དང་། བསྐྱབ་པ་
 གསུམ་སོགས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་བཤད་པ་དེ་ཙམ་ལས་མ་གྲུབ་པའི་
 སྤྱར། ཐེག་ཆེན་བཀའ་མི་འཐད་སྟམ་ན་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་སྟན་མོང་གི་

དབང་དུ་བྱས་ན་བཀའ་སྤྱད་པ་ཐོར་ཉན་ཐོས་ཀྱན་དགའ་བོ་ཉི་ལར་འཁོར་
 འོད་སྤང་དག་ཡིན་པར་རུང་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བྱས་ན་དེ་དག་ཉན་
 ཐོས་མིན་པའམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་སོགས་གསུམ་ཕྱག་རྡོར་དང་། བྱམས་
 པ་དང་། འཇམ་དབྱངས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་
 རྣམས་གྱིས་སངས་རྒྱས་གྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཕྱང་ཐམས་ཅད་འཛིན་མི་
 ཐུབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སལ་ཆེན་དང་མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་བ་གསུངས་
 པའི་འཁོར་ན་བྱང་འཕགས་འབའ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཉན་ཐོས་མེད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སྡེ་སྡོད་བདུན་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་
 ལྟར་ཉན་ཐོས་རྣམས་གྱིས་མིང་ཡང་བགྲང་མི་ཐུབ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མཐའ་
 ཡས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་ཡོད་ཅིང་། བྱང་སེམས་གྱི་གནས་བདུན་བརྒྱ་
 སོགས་སྟོན་པའི་འདུལ་བ་དང་། ཆོག་དོན་མཐའ་ཡས་གྱིས་རང་སྤྱི་འཆད་
 པའི་མཛོན་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་མདོར་བསྐྱུས་ན། རྟོག་གོ་
 འབར་བ་ལས་འདྲིའི་ཕྱིར་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་གྱིས་གསུངས་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཅ་བའི་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་པོ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་། འཇམ་དཔལ་དང་
 གསང་བའི་བདག་པོ་དང་། བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །བདག་ཅག་གི་ཅ་བའི་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཉན་ཐོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་ནི་དེ་དག་གི་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ།
 ཤིང་ཤ་བའི་ཆལ་གྱི་མདོ་ལས། ཀྱན་དགའ་བོ་ཤིང་ཤ་བའི་ཆལ་འདི་ལ་
 འདབ་མ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་བས་ལྷག་པར་མང་བའི་ཆེས་རྟོགས་པར་གྱུར་ན་
 ཡང་ཁྱོད་ལ་ནི་ངས་མ་བསྟན་ཏེ། དེ་སྟེད་ཀྱི་དོན་བྱ་བ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 དག་ཉིད་གྱིས་བྱེད་སྐྱོ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་མི་
 འགྱུར། ཞེས་དང་། བསྐྱུས་ཚུལ་དང་གནས་ཀྱང་། གདུགས་དཀར་འགྲེལ་བ་

ལས། ལྷང་ལོ་ཅན་གྱི་པོ་བྱང་ན་གནས་པ་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ལག་ན་རྫོ་རྩེ་ལ་
 འཁོར་ས་བཅུ་ཉི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་། རྫོ་རྩེ་ཆོས་ལ་
 སོགས་པས་སྒྲ་གོས་ལྷ་བརྒྱ་གདན་དུ་བཏིང་ནས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་
 བའི་མདོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་གང་དུ་གསུངས། །རྫོ་རྩེ་འཆང་བ་བྱིད་
 གྲོས་ཤིག །ཤེས་རབ་སྤྲས་པོ་བྱིད་གྲོས་ཤིག །ཅེས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་
 རྩེས་ལ་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་ཞེས་སྤྱང་སྤྱང་བ་གསུངས་སོ། །ཞེས་
 དང་། གྲོན་གསལ་དང་གཞན་ཡང་བཤད་ཚུལ་ཡོད་ལ་མདོ་ལས། བཅུན་པ་
 སྒྲ་མ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྟེད་ཅིག་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ན་རབ་ཏུ་གནས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ལ་བལྟས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་འདི་འཛིན་པར་བྱེད་
 པ་ནི་བཅུན་པ་སྒྲ་མ་བྱིད་མ་གཏོགས་པ་དགེ་སྤྱོད་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཀྱི་ཞེས་
 དང་། ཀུན་དགའ་པོའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་བདག་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་
 ཞིག་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཐད་དུ་གནས་པར་བགྱིས་ལགས་སོ། །ཞེས་དང་
 ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་སྤྱོད་སྤྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཞིག་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ཀྱི་ཐད་ནས་བདག་གིས་བཟུང་ངོ། །གཉིས་ནི་དགེ་སྤྱོད་དག་ལས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྤྱོད་རེ་རེའི་གཉིན་པོ་
 ཆ་ཆང་བ་རེ་ཆོས་སྤང་གི་ཆད་དུ་འཛོག་པར་པལ་ཆེར་མཐུན་ཀྱང་། གཉིན་
 པོའི་ཆ་ཆང་ཆད་མི་མཐུན་ཏེ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་
 ཞེ་སྤང་གས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་གཉིན་པོའི་སྟོ་བྱམས་པ་ནས་དག་བཅོམ་བར་གྱི་
 ལམ་ཆ་ཆང་བས་ཆོག་ལ་འདི་འདྲའི་ཆོས་སྤང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྤྱོད་ཉོན་ཐོས་
 ཀྱིས་ཀྱང་བཟུང་ནས་སྤྱིད་ཚུལ་བཤད་མ་ཐག་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་
 འདོད་པ་ལྟར་ན་ཞེ་སྤང་གཉིན་པོ་བྱམས་པའི་སྟོ་བཏོད་དེ་དག་བཅོམ་གྱི་
 བར་ལ་བཀོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་དེའི་འདུལ་བའི་ངི་མ་མ་རྩོགས་པ་གཟུངས་

རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་ཞོར་བུའི་དྲི་མ་སྤྱོད་པའི་དཔེས་ཤེས་པས་ལུང་གིས་
 བསྐྱབ་ཅིང་། རིགས་པས་ཀྱང་དེའི་ཞེ་སྤང་ཟད་ཀྱང་ཞེ་སྤང་གི་དྲི་མ་མ་ཟད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་བུའི་དག་མ་བཅོམ་པ་དང་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་པའི་བྱ་བ་བྱས་
 མ་ཆར་བ་སོགས་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་དང་དཔལ་སྤང་སེང་གའི་ང་རྩེ་
 མདོ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རེ་རེའི་དྲི་
 མ་སྤྱོད་ཆུན་ཆད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཆ་ཆར་བ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བར་གྱི་
 ལམ་སྤྱོད་དགོས་པས་དེ་འདྲ་བའི་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྤྱོད་བྱང་སེམས་སྤྱུ་མ་ལྟ་
 བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པ་དག་མ་
 གཏོགས་ཉན་ཐོས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དག་འདུན་པལ་ཆེན་སྤེ་པའི་ནང་
 ཆོན་དོན་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་རིག་པ་འཛིན་པའི་སྤེ་སྤྱོད་ལས་འཇམ་དབྱངས་
 གཞོན་རྒྱུར་གྱུར་པས་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །
 གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་
 པ་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྤྱོད་ཞིག་མཁྱེན་པ་དེ་ཁྱོད་གྱིས་ཤེས་སམ། རྫོགས་སམ།
 མཐོང་ངམ། དེ་དག་དང་མཐུན་པར་གཏམ་བཟོད་པར་བྱེད་རུས་སམ། སྒྲུས་
 པ་འཇམ་དབྱངས་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུས་པ་གནས་བརྟན་ཉིང་རེ་འཛིན་གང་
 ལ་སྤྱོམས་པར་འཇུག་ཅིང་གནས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བ་དང་།
 སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྤྱོད་ལྟ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་བར་
 གྱུར་ནས་ཇི་ལྟར་འོས་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྤྱོད་པར་གྱུར་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་
 ལ་ཁྱོད་མཉམ་པར་འཛོག་རུས་སམ། སྒྲུས་པ། འཇམ་དབྱངས་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་བསྩལ་བ། རབ་འབྱོར་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ངོ་མོ་ཉིད་གྱིས་མཉམ་པར་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་གང་གིས་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་པར་གྱུར་

པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སྡོད་པ་བརྒྱད་
 ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡང་དག་པར་ཤེས་ཤིང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྡོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
 སྟོང་དང་མཐུན་པར་ཆོས་སྟོན་པར་ཡང་བྱེད་དེ། ཞེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མདོ་དཀོན་མཆོག་ཏུ་ལ་སོགས་སྤར་བྱངས་པ་དང་མ་བྱངས་པ་ཡང་
 དུ་མ་ཡོད་དོ། །སྡེ་སྡོད་ཀྱང་སྐྱབས་གསུམ་བདུན་ཅུ་བ་ལས། ཉན་ཐོས་
 རྣམས་ཀྱི་དབང་མཛད་ནས། །སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ཡིན། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི། །དེས་པ་དེ་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །འཕགས་པ་
 རུབ་ཀྱི་རིར་བཤད་དང་། །ཤར་གྱི་རི་བོའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་དབང་བྱས་པ། །སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ཡིན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སྡེ་སྡོད་དང་། །དེ་བཞིན་རིག་འཛིན་ཞེས་བྱ་དང་། །མདོ་སྡེ་འདུལ་བ་
 ཆོས་མངོན་དང་། །རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་སྐྱེས་པའི་རབས། །དེ་ལྟར་སྡེ་སྡོད་
 བདུན་པོ་ནི། །ཞེས་ཤར་རི་དང་རུབ་རིའི་ཕྱང་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་དང་རིག་
 འཛིན་གྱི་དང་འདུལ་བའི་དང་། མདོ་སྡེའི་དང་། མངོན་པའི་དང་། རྒྱས་པའི་
 དང་སྐྱེས་རབས་དང་སྡེ་སྡོད་བདུན་བཤད་ཅིང་སྐྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་
 ཞུགས་ཀྱིས་ཤེར་མདོ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པར་བཤད་ཅིང་མདོའི་སྡེ་
 སྡོད་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རང་གི་ཉིད་ལ་འཇུག་
 ཕྱིར་དང་། །རང་གི་འདུལ་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར། །སོགས་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་
 ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་གཞན་ལ་པན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཐབ་པ་དང་
 རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་གྱིས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་སྡོད་ལ་འགའ་
 ཞིག་མི་འཇུག་དུ་ཟེན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ་ཡང་འཇུག། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་བདུན་བརྒྱལ་ཡང་སྤང་། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་
 བསྐྱན་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་ཡང་མི་འགལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་ནས་མཁའ་

མཛོད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་སོགས་ཉིང་དེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་པ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་
 ཉན་ཐོས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་ལ་མི་འཇུག་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱིས་མདོ་སྡེ་ལ་འཇུག་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བདུན་བརྒྱ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 འདུལ་བར་སྦྱང་ལ། བདེན་སྟོང་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་འགལ་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་ཆོས་ཉིད་
 དང་མི་འགལ་ཞིང་། ལྷག་མ་གཞན་ཐེག་པ་གོང་འོག་གི་སྤྱན་མོང་ལ་ཡང་
 ཆེས་མང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་
 སྟོད་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པའོ། །འདི་པལ་ཆར་དབྱ་སེམས་སྤྱན་མོང་གི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་དམན་
 དེགས་ངེས་ཀྱི་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མི་ཉོགས་ཏེ།
 ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཉོན་སྒྲིབ་ཙམ་སྟོང་གི་ཤེས་སྒྲིབ་མི་སྟོང་
 བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པས། ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་གཙོ་བོར་སྟོམ་པ་ཐེག་ཆེན་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་དམན་ལས་བྱང་
 པར་འབྱེད་བྱེད་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་ཟབ་མོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱངས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་
 པར་འདོད་པ་འཁྱུལ་ཞེས་བཞེད་དེ། ཅུ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བདུན་པ་ལས།
 གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་བརྗོད་པ་འདྲ། །ཆོར་པ་ཆུ་བྱར་དག་དང་མཚུངས། །འདུ་
 ཤེས་སྒྲིག་སྒྱུ་འདྲ་བ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་ཆུ་ཤིང་བཞིན། །རྣམ་ཤེས་སྒྱུ་
 མ་ལྟ་བུ་སྟེ། །ཉི་མའི་གཉིན་གྱིས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་ཤེས་
 རབ་སྟོན་མེ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་
 རྣམས་བདག་མེད་པའི་དཔེར་སྒྱུ་མ་དང་། ཞེས་པ་ནས། བདག་མེད་པ་ཞེས་

བྱ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཏེ་བདག་ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
 ཆེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་ཟེར་དོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་
 ལུང་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཤད་པ་སྟོགས་སྒྲུབ་བཞོན་ནས་
 ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་ལས། གཞན་མ་ཡིན་པ་ན་དེ། དེ་ལ་འདྲིར་བདག་ཏུ་སྤང་
 བ་ནི་ནོར་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱ་ཡང་
 བདག་གི་ཆེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལ་བདག་གཞན་ཡང་མེད་ལ་རང་
 ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཕྱུག་མ་ཡིན་པ་བཞིན་པས། ལུངས་དེས་ནི་ཉན་
 རོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་སྐྱའི་དོན་གྱི་བྲག་ཏུ་ཉོགས་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་བདག་མེད་པ་ཉིད་བསྟན་པར་མི་རྣམས་
 སོ། །རྣམས་པར་གྱུར་ན་ནི་ཐེག་པ་གཞན་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་
 ཏུ་འགྱུར་དོ། །ཞེས་ཟེར་དོ། །ཞེས་གསུངས་དོན་ནི་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་
 ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཞེས་པའི་བདག་སྐྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་འཆད་
 པ་མི་འཐད་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་དེའི་དོན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ལ་ཁྱད་པར་དུ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་མེད་དེའི་བདག་ནི་གང་
 ཟག་གི་བདག་ཡིན་ཏེ། ལུང་སོ་ལྷ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་གཞན་ཡང་མེད་ལ་
 ལུང་སོ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་དབང་ཕྱུག་མིན་པ་
 བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་ན་ཐེག་པ་
 གཞན་ཏེ་ཐེག་ཆེན་དོན་མེད་དུ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་
 ལས། འདི་སྐད་བསྟན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཉིད་བསྟན་
 པར་མི་རྣམས་སོ། །གལ་ཏེ་རྣམས་པར་གྱུར་ན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཞན་ཡོངས་
 སུ་བཟུང་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་མི་འགྱུར་བས། ཞེས་སོ། །
 དེས་ན་དཔེ་ལྷའི་དོན་ནི། ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་ལས། དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་

ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 བདག་དང་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མངོན་
 པར་ཞེན་པའི་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་གཉེན་པོར་ཕྱང་པོ་ལྷ་པོ་དག་
 དབུ་བ་བརྗོད་པ་འདྲ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་དབུ་བ་
 བརྗོད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། བརྟགས་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཆོར་བ་ཚུ་བྱར་འདྲ་སྟེ་
 བྱར་ནས་འཛིག་ཅིང་མེད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་སྒྲིག་སྒྲུ་ལྟར་
 ཡང་དག་པ་མིན་ཡང་སྒྲོ་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་བྱེད་ཚུ་ཤིང་བཞེན་དུ་
 སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་སྒྲུ་མ་འདྲ་སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་དམིགས་སུ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་
 པོར་རྫོ་རྗེ་གཙོད་པ་ལས། སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་མེ་དང་། །སྒྲུ་མ་ཟེལ་བ་ཚུ་
 བྱར་དང་། །མི་ལམ་སྒྲོག་དང་སྒྲིན་ལྟ་བུར། །འདུས་བྱས་དེ་ལྟར་བལྟ་བར་
 བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཀྱང་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐར་མ་སོགས་དང་འདྲ་སྟེ། ལྷང་འདིས་
 འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞེན་གྱི་དང་རོ་བྱང་
 པའི་དང་། ཉེས་དམིགས་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་དང་། དེས་པར་འབྱུང་པའི་རྗེས་
 སུ་རྟོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་བཞི་བཤད་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཀྱི་རང་བཞེན་
 སྐར་མ་དང་རབ་རིབ་དང་མར་མེ་གསུམ་དང་མཚུངས་ཏེ། སྐར་མ་ནི་མཆོན་
 མོ་སྤངས་ལ་ཉིན་མོ་མེད་པ་ལྟར་འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་ཡོད་ན་
 སྤངས་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉི་མའི་སྤངས་
 པའི་ངོ་ན་མི་སྤངས་བ་དང་། རབ་རིབ་ནི་དོན་མེད་པ་སྤངས་བ་ལྟར་བདག་འཛིན་
 གཉིས་ཀྱི་ངོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དོན་སྤངས་ཡང་མེད་པ་དང་།
 མར་མེ་རས་སྤུམ་ལ་བརྟེན་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་ལས་ཀྱི་

རས་དང་སྲིད་པའི་སྐྱུ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱེ་ཞིང་འབར་བ་དང་། རོ་སྐྱང་བའི་ཡུལ་
 གྱི་མཆོན་ཉིད་སྐྱུ་མ་དང་འབྲས་སྟེ། རོར་བའམ་འཁྲུལ་བར་སྒྲར་བའི་ཕྱིར་དང་།
 ཉེས་དམིགས་རྗེས་ཏྟགས་གཉིས་ལས། འདུ་བྱེད་མི་རྟག་པར་རྗེས་སུ་ཏྟགས་
 པའི་དཔེ་ཟེལ་བ་ལྟར་རིང་དུ་མི་གནས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་
 རྗེས་སུ་ཏྟགས་པའི་དཔེར་ཆོར་བ་ཚུ་བྱར་ལྟར་དངོས་ངན་ཞིང་སྤྱག་བསྐལ་
 བ་དང་། དེས་འབྱུང་རྗེས་སུ་ཏྟགས་པའི་དཔེ་གསུམ་ལས་མི་ལམ་རྗེས་སུ་
 ངན་པ་ལྟར་འདས་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་གཉིས་སུ་
 ཏྟགས་པ་དང་། སྟོག་བཟུང་དུ་མེད་པ་བཞིན་དུ། ད་ལྟར་བྱང་བའི་འདུས་
 བྱས་རྣམས་གཅིག་དང་དུ་མར་དབྱེད་ན་བཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་
 པ་གཉིས་སུ་ཏྟགས་པ་དང་། སྤྱིན་ལྟར་ས་བོན་གྱི་གནས་ངན་ལེན་མ་འོངས་
 པའི་བདག་ཉིད་སྤྱིན་ལྟར་བྱས་སེམས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་
 རྣམས་གཅིག་དང་དུ་མར་དབྱེད་དེ་བཟུང་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་པ་རྗེས་སུ་ཏྟགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་དཔེ་དགུས་འདུས་བྱས་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེས་བཤད་དེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་ལུང་གི་ཆོད་མས་སྐྱབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སོ། །
 གལ་ཏེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འདི་གནས་ལུགས་མིན་ལ་ཡང་ལམ་སྟོམ་
 པ་དོན་དམ་པར་བྱུང་བའི་སྟོ་ནས་སྟོམ་པ་མིན་ན་རྩུན་པའི་སྟོམ་པ་ཡིན་
 དགོས་པ་དེ་ལྟར་ན་སྟོང་དུ་མ་ལ་མིར་བཟུང་བ་ལྟར་འགྱུར་བས་ཉོན་མོངས་
 རྟོག་པ་རི་ལྟར་འཐད་ཅེས་དངོས་སྟོབས་བཞུལ་བའི་ལན་དུ་སྟོན་དེ་དག་
 མེད་དེ། དེས་རྩུན་པས་ཀྱང་འཁྲུལ་བ་སེལ་བྱུང་བ་ནི་ཐག་ཁར་སྐྱལ་དུ་འཁྲུལ་
 བས་འཇིགས་པ་འདི་སྐྱལ་དང་ཐག་པ་མིན་གྱི་ཞིང་གི་ལྷག་མ་སྤ་མོ་འབྲིལ་
 བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པས་དེ་ཡིན་པར་བཟུང་བས་ཀྱང་ཐག་པའི་སྐྱལ་

འཇིན་དང་འཇིགས་པ་སེལ་བ་ལྟར་རེ་ཞིག་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་ལ་འབྱུང་ནས་སྐྱལ་འཇིན་ལྟར་ལྟ་བ་ངན་པ་རྟོག་པ་ངན་པས་ཞེན་པ་
 འབྱུང་ལ་སྐྱལ་མ་ཡིན་པར་ལྷག་མར་འཇིན་པ་ལྟར་དེ་དག་ལ་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྐྱེད་པ་ན་དེ་དག་གིས་ཐག་པ་ལ་
 ལྷག་མར་བཟུང་བ་ལྟར་གནས་ལུགས་སུ་མ་སོང་ཡང་ཉོན་མོངས་སྒྲིག་པའི་
 རྩུར་ཏེ། དབྱུ་མ་སྦྱང་པོ་ལས། རི་ལྟར་འགའ་ཞིག་སྒྲིག་པ་ཡིས། ། ཐག་པ་ལ་
 བྱི་སྐྱལ་ཞེས་འབྱུང། །འཁྱིའིང་བསྟོགས་པར་ཤེས་པ་ནི། །གཉེན་པོའི་
 རྩུགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། དེ་ལྟར་ན་རི་ལྟ་
 བ་བཞིན་མིན་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡང་མེད་དེ།
 ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྩུར་སྦྱང་དུ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པས་སོགས་དང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ལས། འོད་སྤང་འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་
 འགའ་ཞིག་མི་བདེན་པའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་དུག་གིས་གདུངས་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 བདག་གིས་དུག་ཐོས་སོ། །བདག་གིས་དུག་ཐོས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དུ་བར་
 བྱེད་བང་བརྟུང་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྦྱན་པ་ཐབས་མཁས་པས་ཡང་དག་པ་
 མིན་པའི་དུག་འབྱེན་པ་ལྟར་བྱས་པས། ནས། འོད་སྤང་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་
 སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉོན་མོངས་པས་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པ་
 མིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདོད་ཆགས་
 བདེན་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ན་ནི་མི་སྤྲུག་པས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་འབྲེལ་བར་
 མི་འགྱུར་རོ། །སོགས་བྲངས་སོ། །འདི་བདེན་མེད་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པས་
 སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གཉིས་ཀར་སྤྱར་རོ། །

བཞི་བ་ཕྱི་དོན་མེད་པ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་འགོག་ཚུལ་ནི། དོན་དམ་ཕྱི་
 རོལ་མེད་གསུངས་སེམས་གཅིག་བྱ། །གནས་ལུས་སོགས་གསུངས་རྣམ་

བའོ་སེམས་ཙམ་སྒྲུལ། །ཁྱེད་པོ་འགོག་ཕྱིར་གཟུང་མེད་མདོ་དོན་མིན། །
 དབང་ཤེས་རྣམ་ལྡན་གཟུང་འཛིན་རྒྱ་འབྲས་རིམ། །དམག་སོགས་གཞན་
 འདུས་བཏགས་ཡོད་རིགས་མཐུན་རྒྱལ། །བསགས་བའང་རྣམ་ཡོད་རེ་
 རེའང་དམིགས་སྒྲིལ་རུང་། །ཆེ་བ་གཅིག་བརྟེན་ཆེ་གཉིས་སྤང་བ་སོགས། །
 ཕྱི་རོལ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་སྐྱར་འདེབས་འགྱུར། །ཡུལ་སྤང་མེད་ཕྱིར་ཡུལ་ཅན་
 རང་རིག་མིན། ། ཞེས་སྒྲུས་ཏེ་མོ་ལོ་ག་གཅིག་གི་རྒྱུ་བ་གསུམ་གྱིས་ཕྱི་
 དོན་མེད་པ་བཀག་ནས་རྒྱུ་བ་བཞི་བས་གཟུང་འཛིན་རྣམ་གཞན་དུ་
 བསྐྱབས་ལ། དེ་ནས་རྒྱུ་བ་གཉིས་གྱིས་རྣམ་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། དེ་
 ནས་གཉིས་གྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་ན་དབང་ཤེས་འབྱུང་བའང་མི་རུང་བར་ཐལ་
 བ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་གིས་རང་རིག་བཀག་གོ། །དོན་མདོར་བསྐྱས་གཅིག་
 སྒྲུས་ན། མདོ་དག་ལས་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡིན་ཏེ།
 ལང་ག་ཤེགས་ལས། དམིགས་པ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སྤྱ། །མི་དམིགས་པ་ནི་
 རབ་ཏུ་སྐྱེ། །ཞེས་པ་ཡང་ཕྱི་དོན་བདེན་པའི་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 སྐྱེ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱུ་མ་སྤྱིང་པོ་ལས། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མ་སྐྱེས་
 ཕྱིར། །རྣམ་སྤྱིང་ཕྱིར་ཉམས་འགྱུར་ཕྱིར། །གཟུགས་སོགས་སྤྱིང་བ་སྐྱུ་མ་
 བཞིན། །འདི་ལྟར་གོམས་པ་ཆགས་མེད་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
 བར། དེ་ཡང་བདག་ཅག་གིས་མི་དམིགས་པར་གོམས་པར་བྱ་བར་འདོད་
 དོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟ་བུར་མི་དམིགས་པ་གོམས་པར་བྱས་ན་ཆགས་པ་
 མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཤེས་པས་རང་རང་གི་རོ་བོ་རི་ལྟ་བུ་དེ་
 ལྟར་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 དུ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས། སོགས་དང་། ཡང་ལང་ག་ཤེགས་

ལས། བྱི་རོལ་སྒྲུང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་
 བར། །སེམས་ནི་སྣ་ཆོགས་སྒྲུང་བས་ན། །སེམས་ཅམ་དུ་ནི་ང་སྤྱོད། །ཞེས་
 སེམས་གཅིག་ཕྱུ་གནས་ལུས་སོགས་སྒྲུང་བར་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན།
 སྤྱོད་དཔོན་འདིས་རྒྱུང་བ་དང་པོས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པ་དང་། ལྷག་མས་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་གནས་གྱི་དོན་དང་འདྲ་
 བར་སེམས་སྣ་ཆོགས་སུ་སྤྱེ་བ་ནི་ལུས་སོགས་དེ་དག་གི་རང་འདྲ་བའི་རྣམ་
 བ་ཅན་དུ་སྤྱེས་པ་ལ་ཤེས་རབ་སྤྱོད་མེར་བཤད་ཅིང་། རྒྱུང་བ་བཞི་བས་
 སེམས་ཅམ་དང་། ས་བརྩ་བ་ལས། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་མོ་
 ལྷམ་དུ་སེམས་ཤིང་། ཞེས་པ་གཉིས་ཀས་བྱང་སེམས་ཅམ་ཞེས་པའི་ཅམ་
 ལྷས་སུ་སྤྱེགས་བྱེད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་།
 ལྷ་ལྷ་ཞེས་པ་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ཟ་བ་གཉིས་ཀའི་སྤྱད་དོད་ཡིན་པས་ལོ་ཆེན་
 རྣམས་གྱིས་རེས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་དང་། རེས་ཟ་བ་པོར་བསྐྱར་བ་ཡིན་པས་
 འདིར་ཟ་བ་རྒྱ་ཆུང་བས་ན་དབང་པོ་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་དུག་ལ་ལོངས་
 སྤྱོད་པ་པོར་སྒྲོ་བཏགས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་
 གྱིས་སེམས་ཅམ་བསྟན་གྱི་ཕྱི་དོན་དགག་པའི་ཆེད་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་
 བརྩ་བའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ས་དུག་པ། ཞེས་པ་ནས། མ་
 རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱང་ཞིང་མངོན་པར་
 གྲུབ་པ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་པོ་དང་ཆོར་བ་པོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྣམ་མོ། །
 ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་མོ་སྣམ་
 དུ་སེམས་ཤིང་། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་
 མོ་ཞེས་པ་ནས་སེམས་གྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྲས་པ་སེམས་གྱིས་བྲིས་པ་
 ཡིན་གྱི་སེམས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་ནི་གང་ཡང་

ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། དེས་ན་སྤྱི་དོན་མེད་པ་
 རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྤྱི་དགོངས་པ་མིན་པ་ལྟར་མདོ་དག་གི་དགོངས་པ་མིན་
 ཏེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། ལུ་སྟེགས་བྱེད་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱེད་
 པ་པོ་བ་པོར་བརྟགས་པ་དགག་པའི་སྤྱིར། སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་བསྟན་པ་མཛད་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 དགག་པའི་སྤྱིར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། འོག་ཏུ་
 དམིགས་བརྟགས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་བཀག་པའི་སྤྱིར། དབང་ཤེས་
 ལཱི་དམིགས་རྒྱུན་གཟུགས་སོགས་ལྷ་དང་དབང་ཤེས་ལྷ་དེའི་རྣམ་ཅན་གྱི་
 གཟུང་འཛིན་གཉིས་གྲུབ་ཅིང་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཡང་འདོད་དགོས་ཏེ། རྟོག་གོ་
 འབར་བ་ལས། དམིགས་པ་བརྟགས་པར་སྤྱོད་པའི་བསྟན་པར་བདག་
 ཅག་གིས་འདི་ལྟར་བཞག་ཅེས་སོགས་དང་། དབྱུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། སེམས་
 དང་སེམས་བྱང་སྟོད་ཡུལ་ཅན། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་ནི། །གཟུགས་
 ལ་སོགས་པ་བཀག་ན་ཡང་། །འཇུག་པར་འགྱུར་བ་མི་རིགས་མིན། །ཞེས་
 དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་སྤྱི་དོན་ཐམས་ཅད་དུ་
 བཀག་པ་བྱས་ན་ཡང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་འཇུག་པར་མི་
 རིགས་པ་མིན་གྱིས་འདི་ལྟར་འཇུག་རིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །ཤེར་
 སྤྱིན་བྱམས་ཁུས་ལས་ཀྱང་། བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཟུགས་ཀྱི་
 དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ནི་ཀུན་བཟགས་
 པའི་གཟུགས་སོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་གཟུགས་སོ། །འདི་ནི་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་རྣམ་པར་བརྟགས་དོན་གྱིས་
 སྟོང་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
 གཟུགས་ཀྱི་དོན་བདེན་པར་ཡོད་ན། སྟོ་མ་བཟགས་པའི་དངོས་པོའི་དོན་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱི་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་མ་
 གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་བརྟགས་
 དོན་སྟོང་པའི། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྐྱབ་ཅེན། །མ་བརྟགས་དོན་དུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། །དོན་སྤངས་པར་ནི་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཡང་དངོས་སྤྲོ་བ་
 ན་རེ། །ཁམས་གསུམ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
 དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་དབེར་ན་མི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་བཞེན་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་བརྟགས་ན་མི་ལམ་ན་ཡང་མ་བརྟགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་
 ཡོད་པས། དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་མི་ཤེས་བཞེན་ནམ། དོན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་རང་
 གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུ་གང་ཞེས་གཏན་ཆོགས་མ་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ།
 དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། མི་ལམ་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན། །མ་བརྟགས་ཉིད་ལའང་
 ཐེ་ཆོམ་ཟ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་མི་ལམ་ཀྱི་དབེ་འདིས་རྣམ་པར་སྟོ་བརྟགས་
 པའི་དོན་འགོག་གི་སྟོ་བརྟགས་པའི་ཆ་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་མི་
 འགྱུབ་ལ། ཆོས་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཅེས་པ་
 ཡང་མདོ་ལྟར་དམིགས་མེད་མིན་པའམ། མི་ལམ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 དོན་དམ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཕྱིར་དེའི་དབེར་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །ཉན་ཐོས་སྡེ་
 པས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཡན་གར་བ་ཡང་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་ལ། རྩལ་སྤྲ་རབ་
 དུ་མ་བསགས་པ་ཡང་ཆོགས་སྤྱི་ཡིན་པས་རྣམས་སྤྲ་མེད་པའི་ཕྱིར། དབང་
 ཤེས་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་སྤྲ་སོགས་
 བསགས་པའི་སྐབས་སྤྲ་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་དེའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྩལ་སྤྲ་
 རབ་རེ་རེས་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྟེན་བྱེད་པ་དེ་དག་མི་སྤང་ཚུལ་
 ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་སྤྲ་བསགས་པ་ལ་
 དམིགས་པར་བཤད་པས་ཀྱང་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་བསགས་པའི་ཕྱིར་རྣམས་

ཡོད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་ན་རྩལ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམས་བརྒྱུད་འདུས་བྱས་ཀྱི་
 བསགས་པ་ཡིན་པས་རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་ཉམས་ལ། འདུས་པ་དབང་ཤེས་
 ཀྱི་ཡུལ་མིན་པར་བདག་གྱང་འདོད་ལ་བསགས་འདུས་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་
 ཡང་རིགས་གཅིག་བརྟེན་གཅིག་ལ་ཡོད་པའི་རྩལ་རྣམས་བསགས་པ་བྱམ་
 པ་སོགས་རྣམས་ཡོད་དང་། རིགས་ཐ་དད་པ་རྟེན་ཐ་དད་ཀྱི་ཆོགས་འདུས་པ་
 དམག་དང་ནགས་ཆའ་ལྟ་བུ་བྱ་བའི་འདུས་པ་སྟེ་བཏགས་ཡོད་དུ་རིགས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དབྱམ་སྟོང་པོ་ལས། གལ་ཏེ་བསགས་པའི་དངོས་ཤེས་། གཏན་
 ཆོགས་ཉིད་ཀྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕན་བྱས་ནས། ཁྲོ་ལ་
 དེར་སྤང་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། རིགས་གཅིག་
 པའི་རྩལ་སྤྱོད་ཀྱིས་བསགས་པ་ཉིད་ལས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྣམས་སྟེ་
 བདག་ཅག་འདོད་དེ་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བདག་གྱང་འདུས་པ་
 དམིགས་པ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་བསགས་པ་དང་།
 འདུས་པ་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་རྟེན་གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱོད་
 པར་རྣམས་ཀྱི་བསགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་ལ། རིགས་ཐ་དད་རྟེན་ཐ་དད་
 ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཐ་དད་དུ་བྱས་པའི་རྣམས་སྤང་བོ་དང་རྟོག་པ་སོགས་པ་
 རྣམས་དང་། དེ་བ་དང་སེང་ལྷེང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ། དམག་དང་ནགས་
 ཆའ་ལ་སོགས་པ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 སྟེ་ལ་བཞུལ་བཏགས་སོགས་མང་དུ་མཛད་ཅིང་། ཕྱི་དོན་མེད་ན་ཆེ་གཅིག་
 ཆེ་གཉིས་སྟེ་སྤང་བ་ཡང་མེད་པར་འབྱུང་ཏེ་ཆེ་གཅིག་གིས་སྤང་གཞི་བྱས་
 ནས་ཆེ་གཉིས་སྟེ་འབྲུལ་བ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པའི་ཡང་
 དོན་ཡོད་དེ། མི་ལམ་ན་ཐོག་མེད་ནས་གཟུགས་སོགས་གཟུང་འཛིན་ལ་
 གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཤེས་པའི་མིག་གིས་མཐོང་།

ཕྱིར་དཔེ་ཡང་མ་གྲུབ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ལོང་བ་ལ་ཡང་ཁ་དོག་དབྱིབས་
 སོགས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ཤེས་པའི་མིག་ལ་སྒྲུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། གཟུགས་སོགས་ཕྱིར་དངོས་པོ་སྒྲོང་ན་སྒྲུར་འདེབས་སུ་ཡང་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྒྲིང་པོ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །
 དོན་མེད་པར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། །དེ་ཡི་སྒྲུང་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །མི་ལམ་
 གཟུགས་སོགས་སྒྲོ་བཞིན་ནོ། །ནས། དེ་སྒྲུར་དཔེ་ཡང་མ་གྲུབ་ལ། །དངོས་
 ལ་སྒྲུར་བ་བཏབ་པའང་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། རོག་མ་མེད་པའི་
 དུས་ནས། ཞེས་པ་ནས། དཔུས་ལོང་གིས་ཀྱང་ཆེ་རབས་གཞན་ན་མཐོང་
 བ་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་
 དུ་མ་ངོ་པོ་ཐ་དད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ཞེས་དང་། མདོ་
 ལས་བཟང་སྒྲོང་དཔུས་ལོང་གིས་མི་ལམ་ཀྱི་ནང་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 མཐོང་བ་ནི་ཤེས་པས་བསྐྱུས་པའི་མིག་གིས་མཐོང་བ་ཡིན་ཀྱི་ཤིང་མིག་
 གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རིག་གྲང་མི་འདོད་
 དེ། རང་རིག་ལ་ཅི་ཅམ་དབྱད་གྲང་ཡུལ་དུ་ཆོས་གཞན་རིག་པ་འདི་ལས་
 གཞན་པའི་རང་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་
 རང་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་སོགས་
 རང་རིག་གི་དཔེ་ཡང་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཤེས་ཆོན་དང་སྤང་ཆེ་རང་གི་ངོ་པོ་
 དྲངས་པ་འགྱུར་ནས་དེའི་རྣམ་པ་སྒྲེ་ལ། དེ་དང་བྲལ་ཆེ་དྲངས་པར་མི་སྒྲུང་
 བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་ཡུལ་དང་སྤང་བ་ན་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲེ་
 ཞིང་། ཡུལ་དེ་དང་བྲལ་ཆེ་དེའི་རྣམ་པ་མེད་པར་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་
 གྲུའི་རྣམ་པ་དང་ཤེས་པ་མི་འོངས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྒྲིང་
 པོ་ལས། ཡུལ་དུ་སྒྲུང་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །སེམས་ཉིད་ངེ་འདྲ་བ་ཞིག་

སྒྲུང་། །སོགས་དང་། ཡེ་ཤེས་སྣང་པོའི་བདེན་གཉིས་ལས་ཀྱང་། རང་རིག་
 རིག་པ་མ་ཡིན་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་ནི་བདག་
 གིས་བདག་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། རང་སྒྲུང་བས་སྣང་པའི་ཕྱིར། །སོགས་རྒྱས་པར་
 ཁོ་བོས་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། །སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་ལ་རྗེས་
 འབྲང་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་ཡེ་ཤེས་སྣང་པོའི་བཤད་ཚུལ་ལེགས་ལྡན་དང་མཐུན་
 ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འདོད་དེ། དབང་མངོན་རྣམས་ལ་སྒྲུང་བ་
 དེ་སྒྲུང་བ་སྒྲུང་དོན་བྱེད་ཀྱས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །བདེན་གཉིས་ལས།
 སྒྲུང་དུ་འབྲེལ་དོན་བྱེད་དག །ཀྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 ཞི་འཆོའི་འཕགས་སེང་ཨ་མྱ་ག་མ་ལ་ཤྱི་ལ་རྗེ་དུ་རི། དཔལ་སྤྱོད་བྱང་བཟང་
 སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
 གྲུབ་པ་དང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྣམས་འདོད་
 དེ། དེ་དག་འགོག་པ་དོན་དམ་པར་རམ་ཡང་དག་པར་དང་བདེན་གྲུབ་གང་
 རུང་རེ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ཕྱགས་ལ་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་དང་། དེ་འགོག་བྱེད་
 གྱི་གཏན་ཆོགས་དང་། རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞི་བདེན་
 གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང་། བདེན་གཉིས་ངེས་པའི་ཆོད་མ་དང་། འབྲས་
 བུ་ཐོབ་དུས་དང་། རོ་བོའི་བྱེད་པར་དང་། དེ་ཐོབ་བྱེད་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་
 བཤད་པ་དུག་ལས། དང་པོ་ནི། བདེན་ན་རིགས་ངོར་ཡོད་དགོས་བདེན་
 གྲུབ་ཕྱིར། །དེར་ཡོད་བདེན་གྲུབ་མི་དགོས་ཆོས་ཉིད་བཞིན། །རིགས་ཤེས་
 རྣེད་དོན་ཡོད་ཀྱང་དེས་དབྱེད་བཟོད། །བདེན་པར་བཟོད་དགོས་བདེན་གྲུབ་
 ལ་དབྱེད་ཕྱིར། །རིགས་ཤེས་དབྱེད་བཟོད་བདེན་གྲུབ་འདིར་དགག་བྱ། །
 །ཞེས་བྱ་བ་ལ་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། འདིར་བདེན་པར་

གྲུབ་པ་དང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཟུང་ཚུལ་གྱི་དགག་བྱའི་སྤྱི་ལེགས་པར་
 མ་ཤར་བར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་
 མི་སྤྲོད་ཅེས་དང་། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་གཞོད་པ་འདི་ཡོད་དང་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱུབ་
 གྱེད་འདིའི་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྤྱི་མང་དུ་སྤྲུས་ཀྱང་དོན་ལེགས་པར་མི་གོ་བའི་
 སྤྱིར། དེས་ན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་ངོ་མོ་
 ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་པའི་བདེན་
 གྲུབ་དང་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་དང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་འགོག་སྟུང་
 བ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། སྟོབ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་གི་སྟོར་ནས་དེ་
 ལས་གསལ་པོ་མ་བཤད་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོའི་བདེན་གཉིས་
 སྟོར་དང་དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་དངོས་
 སུ་གསུངས་པ་མི་སྤྲོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞུང་དེ་དག་དང་སྟོམ་
 རིམ་གསུམ་དང་ལེགས་ལྡན་ཆུང་བ་དང་ལྷ་བ་པའི་པར་སྤྱིན་ཚུལ་དགྲ་བ་
 གཉིས་དང་རྩེ་རྒྱ་རི་བྱང་བཟང་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་དང་མི་
 ཉི་བའི་གཞུང་སོགས་ནའང་དགག་བྱའི་ཆོད་གསལ་བར་བཤད་པ་མེད་པར་
 ཁོ་བོས་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གསལ་པོ་གཞན་མེད་
 ཀྱང་ལེགས་ལྡན་དང་དབུ་མ་སྤྲོད་པའི་དོན་དམ་དཔྱེད་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་
 དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱེད་བཟོད་དང་ཐ་སྟོད་པའི་ཆོད་མའི་
 དབང་གིས་བཞག་ཅུང་མིན་པར་གྲུབ་པའི་སྟོད་ལུགས་དེ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་
 པ་སོགས་སུ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གིས་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་གིས་རང་རྒྱུད་
 ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལྟར་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་མ་སྤྲད་པའི་དབང་པོའི་མངོན་
 སུམ་ཆོད་མ་རྣམས་ལ་སྤྲོད་པ་ལྟར་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་བྱིར་དང་། མངོན་
 སུམ་དེ་དག་གིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཆོད་མས་མི་གཞོད་པར་ཡང་འདོད་

བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱུ་མ་སྣང་བ་ལས། དེས་ཀྱང་སྟོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཡང་
 དག་པར་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུར་ཉི་བར་སྟོན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་
 ཏེ། ཞེས་པས་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་འབྱུང་བའི་སྟོ་མ་རིག་པ་ལྟན་
 གྱེས་དབང་གིས་བྱང་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་
 བའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྩུན་པའི་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་
 ཁོ་ནའོ། །ཞེས་པས་དེ་དག་ལ་སྣང་ཚུལ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པར་བཤད་པས་
 རྟགས་ལ་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པ་དོན་དམ་པར་
 གྲུབ་པར་གོ་རུས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འདིའི་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་
 དང་དམ་པ་དང་དེར་གྲུབ་ཆད་རིམ་བྱ་ཞེ་ན། དབྱུ་མ་སྣང་བོ་ལས། དོན་དམ་
 བར་ན་འབྱུང་བ་ཡི། །ངོ་བོ་ཉིད་མིན་ཞེས་པའི་འདིའི་དོན་ཞེས་པ་སྤང་འདས་
 ལ་དོན་དམ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཆེད་དུ་འམ་དགོས་པ་དང་དགོས་པའི་མཆོག་
 ལ་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་མི་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་བྱ་སྟེ། དོན་དེ་
 བརྟག་བའམ་བསམ་པར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དམ་པའི་
 སྐད་དོད་ལྟ་ར་མ་ནི་མཆོག་ལའང་འཇུག་པས་མཆོག་སྟེ། དོན་དང་དམ་པ་
 གཉིས་ཀ་ཡུལ་ལ་སྐྱར་རྣམ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་མཆོག་ལ། དོན་དམ་པ་
 ཞེས་བཤད་པ་གཅིག་ཡོད་པ་ནི། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དོན་དམ་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་ལ། དོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་བརྟགས་
 བར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་གི་སྒྲ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པ་ཞེས་པ་བསྐྱུ་བ་ནི་དེ་
 དོན་ཡང་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གཅིག་
 དང་། ཡང་དོན་ཞེས་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་ལ་དམ་པ་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པ་དང་། དེའི་དོན་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་པ་སྟེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་ཡང་

ན་དམ་པའི་དོན་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་ཡིན་པས་
 དམ་པའི་དོན་ཏེ། །ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་དམ་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡང་། དབྱུ་མ་སྣང་བ་ལས། དེ་ལ་གང་གི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཡོན་ཏན་གྱི་
 བྱད་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་དོན་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་དམ་
 པའི་སྒྲུང་བཟོད་པར་བྱ་བར་འོས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཚུལ་གཉིས་པ་དང་། ཡང་
 རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་ཐོབ་པ་རྣམས་
 གྲུང་རང་གི་དོན་ཡེ་ཤེས་དམ་པ་དང་མཐུན་པས་དོན་དམ་པར་བཞག་པ་
 རྟེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། ཡང་ན་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པ་རྟེ་དོན་དམ་
 པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་དོན་དམ་པ་དེ་ཡོད་པས་དོན་དམ་
 པ་དང་མཐུན་པའོ། །ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་སྣང་བ་ལས། ཐོས་པ་དང་བསམ་
 པ་དང་བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ཡང་གདགས་པས་དེ་སྐད་དུ་བཟོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་དམ་
 པ་གསུམ་པའི་སྐབས་འདིར་ཐོས་བསམ་གྱིས་དཔྱེད་དུས་རིགས་ཤེས་
 དཔག་དོན་དམ་བཅགས་པ་བའི་ངོར་ཡོད་མེད་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། དགག་བྱའི་
 དོན་དམ་དང་མཉམ་བཞག་དོན་དམ་དང་གནས་ལུགས་དོན་དམ་གྱི་ངོ་ན་
 དགག་སྐྱབ་གྱི་སྒྲོས་པ་ཟད་ཅིང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་
 འོ་ན་དོན་དམ་པ་ནི་གང་དག་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ་དངོས་
 པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དགག་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དགག་པ་
 མེད་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་པ་དང་བཅས་པ་འདིར་དམ་བཅའི་བྱད་པར་ཉིད་དུ་
 བཟུང་བས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་བཤད་པ་དང་། དབྱུ་
 མ་སྣང་བ་ལས། ཡང་དག་པའི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒྲོམ་པ་ལས་

བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 འོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིའི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སོགས་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་དབྱུ་མ་རྒྱུ་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་བཤད་པས་ན་ལམ་རིམ་ཆེ་
 བ་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱེད་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་
 ཡན་ཆད་གཟུང་གི་ཞེས་སོ། །དེས་ན་མེད་ཚུལ་གནས་གཞི་ལ་སྦྱར་ནས་
 མིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡོད་མེད་དམ་དེ་ལ་གནས་མི་གནས་དབྱུད་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། དེས་ན་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་རིགས་ཤེས་དེས་དབྱུད་དོན་མི་གནས་པ་
 དང་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ན་དང་། དོན་དམ་དུ་དང་དོན་དམ་པར་
 མེད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དོན་དམ་
 པར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པ་ཉིད་དུ་འཇམ། དོན་དམ་པར་རོ་ཞེས་སོ། །འོ་
 ན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དབྱུད་ན་མི་རྙེད་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དང་རྙེད་དོན་
 མེད་དམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་འཇུལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལྟར་
 གངས་ཅན་གྱི་དམིགས་བྱ་སྒྲ་མ་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དོན་དུ་ཤེས་བྱ་མིན་
 པར་བཞེད་པ་དང་། རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་ཆ་བས་དོན་དམ་བདེན་གྲུབ་
 དང་དབྱུད་བཟོད་དུ་བཞེད་པ་དང་། གྲོ་ལུང་བའི་བསྟན་རིམ་སོགས་ལས་
 རིག་པ་རྗེས་དཔག་གི་ལྟོག་པ་སྤྱེ་ནས་ཡུལ་ཡོད་མེད་འཛོག་པ་དང་། སྤར་
 བཀག་པའི་དབྱུ་མ་ལྟར་སྤར་དག་བྱུང་བས་ན། ལེགས་བཤད་སྤྱིར་པོ་ལས།
 རིགས་ཤེས་ལ་གཞལ་བྱ་ཡོད་ན་བདེན་གྲུབ་དུ་སོང་ནས་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་
 དག་ཀྱང་ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་འདོད་ལ་ལ་ལ་རིགས་ཤེས་ཡུལ་མེད་དང་། གཞན་
 དག་རིག་པ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ལྟོག་པ་སྤྱེ་ནས་ཡུལ་ཡོད་མེད་དུ་འཛོག་
 བོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དཀའ་གནས་འདི་དག་ཆ་བ་ཚུབ་མ་བྱེད་པར་
 ཞིབ་མོར་དཔྱེད་དགོས་སོ། །དེས་ན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལྟར་ཆོས་འདི་

དག་བདེན་པར་གྲུབ་ན་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ངོར་ཡོད་དགོས་
 ཉེ་དེ་བདེན་གྲུབ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དཔྱད་བྱེད་ཡིན་ཞིང་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་ཡོད་ན་བདེན་པར་
 ཡོད་མི་དགོས་ཉེ། གནས་ལུགས་འཇམ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 ན་བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་བཞིན། འོ་ན་དབྱད་བཟོད་དང་སྟེད་དོན་བྱད་མེད་དམ་
 ཞེ་ན་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྟེད་དོན་དབྱད་
 བཟོད་མི་འདྲ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་གཞལ་ཡོད་པས་སྟེད་དོན་ཡོད་ཀྱང་དབྱད་
 ཆེ་བདེན་གྲུབ་མི་སྟེད་པས་དབྱད་བཟོད་མེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་
 གྱིས་དབྱད་བཟོད་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཟོད་པའམ་སྟོད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 བདེན་གྲུབ་ལ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཤེས་ཀྱི་
 དབྱད་བཟོད་དང་བདེན་གྲུབ་སོགས་འདིར་རིགས་པའི་དགག་བྱར་སྒྲུབ་པོ། །
 ། གཉིས་པ་ ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་འཆད་པར། **རྟགས་དང་**
བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མཐུན་དཔེ་སྟེ། ། **པལ་ཆེར་དགག་རྟགས་འགལ་**
ཟླ་དམིགས་འགོད་དཔེར། ། **དབང་པོ་ཡིན་ཕྱིར་མིག་ནི་དོན་དམ་པར།** །
གཟུགས་ལ་མི་བལྟ་ན་དབང་བཞིན་སོགས་འགོད། ། **ཅེས་བྱ་བ་ལ་སྤྱིར་**
སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་སོགས་
རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་སྤྱོད་སྒྲུབ་ཆོས་གསུམ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་རང་གཞན་
ཀྱི་འདོད་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པས་ཤེས་ཤིང་བདེན་མེད་གཏན་
ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་རིགས་པ་གང་བཞེད་ན། དགག་རྟགས་ཀྱིས་
 འགོག་ཅིང་། **རྟགས་འགལ་བྱུང་མ་གཏོགས་པ་འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་ཉིད་**
ཀྱིས་འགོག་སྟེ། དབྱ་མ་སྟོང་པོ་ལས། འདིར་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་དག ། དོན་
 དམ་པར་ན་འབྱུང་བ་ཡི། ། རོ་བོ་ཉིད་མིན་བྱས་ཕྱིར་དང་། ། རྒྱ་ལྡན་སོགས་

ཕྱིར་ཤེས་པ་བཞིན། །ཞེས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མིན་ཏེ།
 བྱས་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་ཤེས་པ་བཞིན་ཞེས་འགོད་ལ་ཆོས་ཅན་ཞེས་འགོད་
 དུས་མི་སྤྲུལ་ཡང་ས་ནི་ཞེས་དགར་ཆིག་གིས་ཚིད་གཞིར་གོ་རུས་སོ། །ས་ནི་
 དོན་དམ་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མིན་ཏེ། རྒྱ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 ན་ཤེས་པ་བཞིན། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་འདྲ་བར་སོགས་སྤྲུས་
 དངོས་སོ་དང་ཤེས་བྱ་དང་བརྗོད་བྱ་སོགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་བསྟན་ལ་ས་ལ་
 སོགས་ཀྱི་སྤྲུལ་རྒྱ་དང་མེ་དང་རླུང་རྣམས་ཚིད་གཞི་བྱས་ནས་སྤར་ལྟར་བྱ་
 རྟེ། རྟགས་སོགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལྟར་ཏེ། རྟག་གོ་འབར་
 བ་ལས། འདིར་ས་ལ་སོགས་པ་དག་ཅས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཡིན་ལ་དོན་དམ་
 པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་ཆོས་སོ། །ཆོས་དང་
 ཆོས་གཞན་བསྟུས་པ་ནི་སྟོགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེགས་པ་མཁས་པ་དག་ན་རེ།
 གཞན་ལ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྟོགས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་
 སོ། །འདིར་དགག་རྟགས་འགལ་སྒྲ་དམིགས་པ་འགོད་པ་ནི་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་མི་
 མཐུན་སྟོགས་དང་མི་མཐུན་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཐུན་སྟོར་ཀྱི་དཔེ་
 སྤྲུབ་སྤྲུལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་གོ་འབར་བ་ལས། ཚུལ་གསུམ་
 པའི་རྟགས་ལས་འདིར་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལས་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་
 མ་བསྟན་པ་ནི། འདིར་སྤྲུལ་བར་འདོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཁོ་ནའི་གཏན་ཆིགས་
 ཀྱི་ཐ་སྣད་བྱེད་དོ། །སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 ཟད་ཀྱི་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་གཞན་རྩལ་སྤར་བ་
 ཅུམ་ཡང་མེད་པས། མི་མཐུན་སྟོགས་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་མི་
 མཐུན་པའི་སྟོགས་ལས་སྟོག་པའི་དཔེ་དང་གཏན་ཆིགས་བསྟན་པ་མ་བྱས་
 སོ། །ཞེས་དང་། མཐུན་པའི་སྟོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་བསྟན་པ་ནི། གང་དང་

གང་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་དོན་དམ་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མིན་
 ཏེ། དཔེར་ན་ཤེས་པ་བཞིན་ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་སྒྲིང་པོ་ལས། ས་ནི་སྤྱ་བའི་ངོ་
 བོ་མིན། །འབྱུང་བ་ཉིད་ཕྱིར་རྒྱུར་བཞིན་ནོ། །ས་ཡི་ལས་ནི་འཛིན་མ་ཡིན། །
 བྱས་པ་ཉིད་ཕྱིར་རྒྱུར་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གཟུགས་ནི་མིག་གིས་བཟུང་
 མིན་ཏེ། །འབྱུང་ལས་གྲུར་ཕྱིར་རང་གཟུགས་བཞིན། །བདེ་ལ་སོགས་འབྱུང་
 རྒྱུར་ཕྱིར་དང་། །བརྗོད་པ་ཡིན་ཕྱིར་རོ་སོགས་བཞིན། །ཞེས་དང་། མིག་གི་
 དབང་པོས་དོན་དམ་དུ། །གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། །སེམས་དང་སེམས་
 རྒྱུར་ལས་གཞན་ཕྱིར། །དཔེར་ན་རོ་ཡི་དབང་པོ་བཞིན། །སོགས་སྤྱ་སྟེ།
 དོན་དམ་པར་བྱས་པ་དང་འབྱུང་བ་ཡིན་ན། སྤྱ་མི་སྤྱ་སོགས་དབང་པོ་དང་
 སྤྱ་སོགས་དང་འབྲེལ་གྲོས་ཏེ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་གནས་ལྷུང་སྤྱ་གྲུབ་དགོས་
 དེར་གྲུབ་ན་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའི་རང་དབང་བ་ཡིན་དགོས་པས། དེ་ལ་
 བྱེད་པར་མི་འབྲེལ་བའི་གཏན་ཆེད་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར། སྤྱམ་དུ་མགོ་མཚུངས་
 བྱེད་པ་འདི་འཕུལ་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལམ་སྟོལ་ཆེ་བ་གཅིག་གོ། །

གསུམ་པ་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞི་བདེན་གཉིས་ནི།
 ཤེས་བྱར་བདེན་གཉིས་དམ་པ་ཟག་མེད་སྟོ། །དོན་ནི་དེས་རྟོག་མི་བསྐྱའི་
 ཕྱིར་བདེན་པའོ། །སྤྱིར་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་དེ་ངོར་བདེན་པས་གཞན། །སྤང་ལྟར་
 དོན་བྱེད་རུས་དང་མི་རུས་ཆོས། །ཐ་སྙད་བདེན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཡང་ལོག་
 དབྱེ། །དང་པོ་དངོས་རྣམས་གཉིས་པ་གཟུགས་བརྟན་སོགས། །ཞེས་བྱ་
 བ་ལ་འདིར་བདེན་གཉིས་བསྐྱུས་ཅམ་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ་སྟོས་
 ཏེ་བཤད་པར་བྱ་ཞིང་། བདེན་གཉིས་ནི་མདོ་དང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་
 ཀྱིས་གསལ་ཆེར་ཡང་རྟོགས་དཀའ་སྟེ་རང་སྤྱེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཆོས་སྐྱུང་
 སོགས་ཀྱིས་གྲུང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྤྱིར་པོའི་བདེན་གཉིས་

ལས། བདེན་པ་གཉིས་པོ་རྣམ་ཐུ་ཡང་། །ཤིང་རྩ་ཆེ་དག་མྱོངས་ཉིད་ན། །
 གཞན་རྣམས་སྒོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགེལ་ལས།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་སྐྱོ་ཆུང་ལ་པན་གདགས་པའི་ཕྱིར། བདེན་
 གཉིས་ལན་མང་དུ་རྣམ་པར་ཐུ་ལ། སྒོ་བ་དཔོན་གྱུ་སྒྱུ་བ་ལ་སོགས་པས་
 གསལ་བར་མཛད་དུ་ཟིན་ཀྱང་རང་གི་སྡེ་པ་ཆེན་པོ་དག་ཀྱང་མྱོངས་ཉིད།
 ཅེས་དང་། དེའི་འགེལ་བཤད་ལས། རང་གི་སྡེ་པ་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་ཆོས་སྐྱེང་
 ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་གཞི་ལ་སྒྲོ་བཏགས་མང་ཡང་ཤེས་བྱ་ལ་
 བྱ་སྟེ། རོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་། དབྱུ་མ་སྟོང་པོའི་འགེལ་བ་ལས། རོན་དམ་
 ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
 ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ནི་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མས་ཤེས་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། དེ་
 ལ་དེ་གཉིས་དབྱེར་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱང་གསུམ་དང་
 གཉིས་ཡིན་གྱི་ཕྱང་གསུམ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་དངོས་
 འགལ་གྱི་རིགས་པ་དང་ཕྱང་གིས་སྒྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་སྟེ། རོན་
 དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་དང་སྒྲོ་བཤད་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་
 མེད་ནི་རོན་གཉིས་འབྱུང་བྱེད་ཡིན་པས་ན་དམ་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་རོན་
 དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ཡང་དམ་པ་དེ་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པས་དམ་པ་དང་།
 དེས་སྒྲོ་སྒྱུར་གྱི་མཐའ་བསལ་ཚུལ་གྱིས་རྟོད་པའི་རོན་ནི་རོན་དམ་བདེན་
 པ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲུང་དངས་པ་དང་། བདེན་གཉིས་ལས།
 གཞན་ནི་གཅིག་ཡིན་ཞེས་དང་། དེའི་འགེལ་བ་ལས། རོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
 ཞེས་པའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ནི་རོན་དམ་པའི་
 བདེན་པའོ་ཞེས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་གྱི་རོན་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རོན་དམ་

བར་བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། བདེན་གཉིས་ལས།
 བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་རིགས་པ་ནི། །དོན་དམ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་
 ལས། རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་ལ་ངེས་པ་ནི་སྐྱུ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་
 སྤྱིར་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྟགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 དམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་དོན་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའོ། ། ཞེས་རིགས་ཤེས་
 རེས་དཔག་གི་རྟེན་དོན་ནི་དམ་པ་དང་དོན་གཉིས་ཀར་ཡང་བཤད་པས་སོ། །
 ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐད་དོད་སམ་ཐིམ་ནི་འདིར་གསུམ་པས་སྐྱབ་བྱེད་ལ་བྱས་ནས།
 ཡང་གཤེགས་ལས། རང་བཞིན་མེད་ལ་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་
 ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་དང་། དབྱུ་མ་སྒྲུང་བ་དང་། བདེན་གཉིས་ལས། གང་
 ཞིག་གིས་སམ་གང་ཞིག་ལ། །ཡང་དག་སྐྱབ་བྱེད་ཀུན་རྫོབ་བཞེད། །ཅེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྟོ་གང་གིས་སམ་སྟོ་དེ་ཡོད་པ་ཡིས་
 སྐྱབ་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་མ་རིག་པ་དང་། བདེན་གཉིས་ལས། དེས་ན་འདི་
 ཀུན་བདེན་པ་སྟེ། །དམ་པའི་དོན་དུ་བདེན་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་མ་རིག་
 པ་དེའི་ངོར་བདེན་གྱི། དམ་པའི་དོན་དུ་མི་བདེན་པས་ན་དོན་དམ་བདེན་
 པ་ལས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་སྟོག་པས་འགལ་བ་གཞན་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་སྐྱབ་བཤད་ནི། ཤེར་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱིན་ཅི་ལོག་
 མ་གཏོགས་པར་གང་ལ་འཇིག་རྟེན་གནས་ནས་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་
 ལས་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་བོ་བདེན་པ་ནི་སྐྱའི་ཅེ་མའི་
 ཆ་ལས་གཟིགས་པའི་ཆད་ཅམ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། མཆོན་
 ཉིད་ནི་ཀུན་རྫོབ་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟེ། དེའི་ཡུལ་ཐ་
 སྙད་པའི་ཆོས་ནི་མཐོང་བའི་དོན་ཡོད་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བཞག་
 སྟེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་

དངོས་པོ་ཀུན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙན་ཅི་མ་
 ལོག་པའོ། ། དེ་ཉིད་བདེན་པ་སྟེ། རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འགྲོ་བའི་
 ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིའི་ཐ་སྙན་ལ་ཡུལ་དང་
 ཡུལ་ཅན་གཉིས་བྱ་སྟེ། མདོ་དུ་མའི་དོན་ཡིན་ཏེ་སྒོ་གོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་
 ལས། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཇི་སྟེད་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙན་
 གདགས་པ་དང་། ཞེས་སོ། ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ་ཆོགས་གཉིས་མཐའ་
 ཡས་པ་བསགས་པའི་ཆེད་དང་། ཀུན་རྫོབ་མེད་པར་དོན་དམ་རྟོགས་མི་
 རུས་ལ་དོན་དམ་མ་རྟོགས་པར་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་མི་རུས་པ་དང་། དེ་ཡང་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱ་ས་ལྟེ་སྐབས་ལྟར་ལེགས་ལྟན་གྱིས་བཤད་དོ། །
 དོན་དམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཐལ་རང་འབྲེལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ཚུལ་གཉིས་
 ཏེ་གཅིག་ནི་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པར་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་
 པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཡང་དག་པར་
 སྐྱེ་བ་སོགས་དང་སེམས་ཅམ་པའི་དོན་དང་གྲངས་ཅན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་རྒྱང་
 བན་གྱི་སེམས་ཅན་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་བྱུང་མཐའི་དབང་གིས་
 བཏགས་པའི་སྒོས་བཅོས་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་
 ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས། བརྟགས་པའི་དོན་གྱིས་དབེན་གྱུར་པ། །དངོས་ཅམ་
 བརྟེན་ནས་གང་སྐྱེས་ཏེ། །ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་ཡང་དག་
 པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས། ཡང་དག་མིན་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན། །ཞེས་སོ། །
 འཇིག་རྟེན་གཉིས་པ་ནི་རང་སྤང་བའི་སྒོ་ལ་སྤང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་རུས་པའི་
 ཆོས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། དེ་ལྟར་མི་རུས་པའི་ཆོས་ཀུན་རྫོབ་
 པ་ནི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྟེ། རྒྱ་དང་རྟ་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དང་
 པོ་དང་སྒྲིག་རྒྱ་དང་སྒྲ་མའི་རྟ་དང་བྲག་ཆ་སོགས་གཉིས་པར་བཤད་ཅིང་།

བདེན་གཉིས་ལས། ལྷང་དུ་འབྲེལ་དོན་བྱེད་དག། རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་མི་
 རྒྱས་ཕྱིར། །ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ནི་དབྱེ་བ་བྱས། །
 ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ཀུན་རྫོབ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་སྤར་
 ཡང་དབྱེ་བ་འདི་བཤད་ཅིང་། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམ་
 བདེན་དང་མཐུན་པ་དང་མདོ་སྡེ་སྦྱོང་བའི་དབྱུ་མའི་འདི་ལྟར་ལྷང་བ་ལྟར་
 དོན་བྱེད་རྒྱས་ཀྱང་། རྣམ་རྒྱུན་དང་མཐུན་པ་དག་གིས་མི་རུང་ལ། དབྱེ་བ་
 ལྷ་མའི་སེམས་ཅམ་གྱི་དོན་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་འབྱོར་པའི་དབྱུ་མ་
 བ་གཉིས་ཀྱིས་མི་རུང་ཞིང་། ལྷག་མ་འབྲེལ་ཨ་ལྷའི་ལུགས་སོ་སོའི་དབང་
 གིས་ཕྱི་དོན་མེད་པ་དང་ཀུན་གཞི་ཡོད་པའང་བཤད་ཀྱང་། ལྷ་བ་དགོངས་སུ་
 ཕྱི་དོན་མེད་པ་རྒྱ་བ་ལྟར་བཀག་ཅིང་ཀུན་གཞི་ཡང་མི་བཞེད་པ་ལེགས་ལྷན་
 དང་སྦྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་ཡེ་ཤེས་སྣང་པོ་རྣམས་འབྲས་ཏེ། དེ་
 ཡང་དབྱུ་མ་སྣང་པོ་ལས། རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱའི་རྣམ་གངས་ཀྱིས། །བདག་ནི་
 དེས་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་བཀག་ལ་ཉོན་ཡིད་
 ཀྱང་མེད་པར་བཤད་འདོད་དེ། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་དང་། རང་སེམས་པ་དང་།
 རྣམ་པར་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགལ་བ་གསུམ་མེད་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིང་དེ་ཆགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གོ་
 འབར་བ་ལས། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་དང་། རང་སེམས་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་གྱུར་པ་དེ་བདག་ཅག་གིས་མི་འདོད་དོ། །
 འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའོ། །

བཞི་བ་བདེན་གཉིས་དེས་བྱེད་ཆད་མ་ནི། **མདོན་རྗེས་གཉིས་དང་**
མདོན་སུམ་གསུམ་བཞི་རིམ། ། ཞེས་པ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀས་མདོན་

སྐྱུ་མཆད་མ་དང་རྗེས་དབལ་མཆད་མ་གཉིས་ཡུལ་མངོན་སྟོག་སྟོན་མ་དབྱུ་མ་
 ལྟར་བ་དང་རྣམ་ངེས་ལྟར་འདོད་ལ་རང་སྤྱིས་གྲང་དྲང་ཅམ་མོ། །མངོན་སྐྱུ་
 མཆད་མ་ལ་མདོ་སྟེ་སྤྱོད་པ་དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སྐྱུ་
 གསུམ་འདོད་ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབྱུ་མ་བས་དེ་གསུམ་དང་རང་རིག་
 མངོན་སྐྱུ་དང་བཞིར་འདོད། གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་སོགས་གྲང་མཆད་
 ཆེན་ཅ་འགྲེལ་ལ་བལྟས་ན་མཐུན་ནོ། །རྒྱས་པར་དེ་སོགས་སྐྱུ་ལྟོ། །ལྷ་བ་
 འབྲས་བྱ་ཐོབ་དུས་སོགས་ནི། **རིགས་ངེས་སྤྱིབ་གཉིས་ཟད་དང་རྫོགས་བྱང་**
མཉམ། །སྐྱུ་གསུམ་གསང་གསུམ་མ་འདྲེས་སྐྱུ་བརྒྱ་སོགས། ། ཞེས་སྤྱིས་
 ཏེ། དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབྱུ་མ་ལྟར་ན་མངོན་པ་ཀུན་བདུས་ལྟར་
 ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་
 སྤངས་པ་ཡིན་ལ། ལེགས་ལྟན་ཡབ་སྲས་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱིས་
 མདོ་སྟེ་ས་བརྩ་བ་ལྟར་ས་བརྩད་པར་དག་བཅོམ་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ས་
 བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་བདེན་འཛིན་
 སྟོར་བྱི་མ་གསུམ་སྟངས་ཅིག་སྤྱོད་ཀྱི་མཐར་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱིས་
 སྤྱིབ་གཉིས་གཏན་ཟད་དེ་ཀུན་རྟོག་སོགས་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་
 པ་ཟད་པ་དང་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པ་དང་སྐྱུ་བཞི་མངོན་དུ་མཛད་པ་དུས་མཉམ་
 ལྟེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གཉིས་པ་ཡོངས་སྐྱུ་
 རྫོགས་པའི་ས་བརྩད་པ་ལ་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་
 པ་ཐོབ་པ་དེའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱིབ་པ་སྤངས་པ་ནི་དག་བཅོམ་པ་དང་འབྲ་
 བའི་བསེལ་བར་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཡང་ན་ཡེ་ཤེས་
 སྟངས་ཅིག་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 དེ་དང་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་དང་། ནས། སྐྱུ་གསུམ་ཉིད་གྲང་སྟོབ་དཔོན་

གྲིས་རང་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདི་སྐད་བཤད་དེ། འོག་མིན་གྱི་པོ་
 བྱང་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སེམས་ཀྱིས་མོད་ལ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྐྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་བསྐལ་བ་ཤེ་ཁྲག་ཁྲིག་འབྲུམ་སྐག་
 བྱངས་མེད་པར་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དཔག་དུ་མེད་པ་ཉི་
 བར་བསགས་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུངས་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཉོར་བུའི་རྒྱལ་པོ་
 གཟུགས་སྣ་ཆོགས་ཅན་ལྟར་རྟོག་པ་མི་མངའ་བ། སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་
 བལ་བ་སྐྱིབ་པ་རྣམ་གཉིས་སྤངས་པ། ས་ཐམས་ཅད་ལ་པན་གདགས་པའི་
 སྤྱིར་གནས་འགྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་དང་ལྟན་ཅིག་ཉིད་དུ་
 མཛོན་པར་འགྱུར་པོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་དེ་ལས་
 གཞན་ལ་པན་གདགས་པ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྟོས་པའི་
 སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་ཤུགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱལ་བས་ཐམས་ཅད་ལ་པན་
 འདོགས་པར་བཅོད་པ་འཇམ་གླིང་ཤེ་བ་སྐག་བརྒྱ་དག་དུ་དགའ་ལྟན་གྱི་པོ་
 བྱང་ན་བཞུགས་པ་ཐོག་མར་མཛད་དེ། འཕོ་བ་དང་། ལྷམས་སུ་འཇུག་པ་
 དང་། ལྷམས་ན་བཞུགས་པ་དང་བལྟམས་པ་དང་། གཞིན་ཏུ་རོལ་བ་དང་།
 བཙུན་མའི་འཁོར་གྱི་ནང་ན་བཞུགས་པ་དང་། མཛོན་པར་འབྱུང་བ་དང་།
 དགའ་བ་སྟོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིར་པོར་གཤེགས་པ་དང་། བདུད་འདུལ་
 བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་བ་དང་སོགས་སོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་འབྲུལ་
 རས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དག་བཅོམ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་
 ལ་ས་དང་པོ་ནས་འཇུག་པའམ་བརྒྱད་པ་ནས་ཟེར་བ་སོགས་བྱུང་ཡང་མི་
 འཐད་དེ། འདིར་ཐེག་ཆེན་ལམ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དཔལ་སྤང་
 གི་མདོ་དང་གཟུགས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་སོགས་ལྟར་བཤད་ལ་ཤེས་སྐྱིབ་བདེན་
 འཇིན་སྟོང་བའི་ལམ་ལ་ལྷག་བསམ་དག་པའི་ས་ནས་ཡིན་པ་དང་། ཉོན་

མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱས་བརྗོད་ཀྱིས་འཆིང་བ་དང་། བག་ཆགས་གཉིས་
 བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་སྐྱབ་ལ་བདེན་འཛིན་དང་བག་ཆགས་གཉིས་
 ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཆགས་སོགས་དེའི་བག་ཆགས་དག་བཅོམ་པ་ལའང་ཡོད་
 བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱ་མ་སྒྲིང་པོ་ལས། མི་སྐྱེ་བྱད་པ་ཤེས་པ་ནི། །རི་
 བཞིན་དོན་གྱི་དོན་དམ་མིན། །ཞེས་དང་། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དེ་ལྟར་
 ཡང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། སངས་
 རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་ན། རབ་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། དེས་དང་པོར་ནི་
 ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་ས་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། ཞེས་དང་། སྐྱབ་པ་
 ནི་གཉིས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཉོན་
 མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འཆིང་བར་བྱེད་པ་དང་བག་
 ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོའོ། །ནས། དེ་ལ་ཉོན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་དག་གིས་ནི་
 ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ཅམ་སྤངས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱང་
 མིན་ལ་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མིན་པས། དེའི་ཕྱིར་
 དག་བཅོམ་པ་ནི་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མིན་ཏེ་སྐྱབ་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྤར་
 བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་ཡོངས་སྐྱལ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། འདྲིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 སྐྱ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་བཞེད་དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེན་མོས། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 སྐྱ་ལྟར་འདོད་པ་སོགས་དང་། གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་དང་ལྟན་
 པ་ནས། ཡེ་ཤེས་དང་གཟུགས་དང་གསུང་གི་སྐྱ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་སྟོམ་པ་
 གསུམ་ལས་ངེས་པར་འབྱུངས་པ། ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་གནས་ཀྱི་རྒྱར་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་སྟོ་གསུམ་གནས་ཀྱི་རྒྱར་པའི་གསང་གསུམ་

གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ཆོས་སྐྱོམ་ནི་དབྱ་
མ་སྙིང་པོ་ལས། སྤ་བ་མ་ཡིན་ཆེན་པོ་མིན། །གཅིག་མིན་རིང་མིན་ཉི་བའང་
མིན། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད། གདུལ་བྱ་རི་བཞིན་སྐྱུལ་པ་ཡིས། །སྐྱུལ་
པ་ཡིས་ནི་ཕྱོགས་བཀང་ནས། །སོགས་གྱིས་སྐྱུལ་སྐྱུ་དང་། དབང་པོ་ཆེན་
པོའི་གཞུ་འབྲ་བ། །འདོམ་གང་འོད་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱོར། ། ཞེས་སོགས་
གྱིས་ལོངས་སྐྱུ་ལ་གནས་སོ་བྲང་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིང་། དེར་མདོ་
བྲངས་པ་ལས། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་
པ་ཡོངས་སུ་དག་པ། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱུར་དུ་མཐོང་བའི་
ཆོས་བརྟུ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྟུ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་རྣམ་པར་དག་པ་བརྟུ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་གནས་པ་བརྟུ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་བརྟུ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འབྲེས་པ་
སུམ་བརྒྱ་པོ་འདི་དག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟུ་བའི་མདོ་ལས་བསྟན་
ཉི་ཞེས་སོགས་སོ། །

དུག་པ་དེ་ཐོབ་བྱེད་ལམ་ཁྱད་ནི། དུག་གསུམ་ཉོན་མྱིབ་ཤེས་མྱིབ་
བདེན་འཛིན་སྟོར། །ཉན་རང་ལམ་མཐུན་ཁྱད་པར་དུས་འབྲས་གྱིས། ། ཞེས་
པའི་ཉན་རང་གི་བསྟོམ་བྱའི་བདག་མེད་གཅིག་པའི་ལམ་མཐུན་ལ་དེ་གཉིས་
གྱིས་ཁྱད་པར་དུས་དང་། འབྲས་བྱའི་སྟོན་པ་འཛིན་སྟེ། རང་རྒྱལ་ལ་ས་སྟེ་
ལྟར་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ལྟ་བུ་བཤད་ལ་ལྟག་མ་ནི་གོ་བར་བྱད་དོ། །

གཉིས་པ་རྣམས་འབྱོར་སྟེད་པའི་དབྱ་མ་བ་ལ་དབྱེ་བ་དང་། དྲང་རེས་
དང་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་དང་། དགག་བྱ་འགོག་པའི་རིགས་པ་
དང་ལམ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཞི། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོར་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་གཉིས་པར་རྣམ་བདེན་རྩུབ་མཐུན་གཉིས། །

ཞེས་པ་ནི། སྤར་རྣམ་བདེན་རྩལ་གྱི་ཤེས་བྱེད་དངས་པ་ལྟར་རྣམ་བདེན་རྩལ་
 མདོ་དུ་མའི་དགོངས་པར་གྲུབ་ཅིང་། ཡང་གཤེགས་ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་རྗེས་
 སུ་ཕྱི་རོལ་བདེན་མེད་དང་། དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་བདེན་མེད་ལ་འབྱུག་པར་
 བཤད་པ་ལྟར་སྒྲིབ་སྤྱོད་པ་མཐོང་ནས་ཞི་འཆོ་སོགས་རྣམས་འབྱོར་སྤྱོད་
 པའི་དབུ་མ་ལ་ཡང་དབྱེ་ན་རྣམ་བདེན་ལྟར་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདོད་པའི་
 དབུ་མ་པ་དང་རྣམ་རྩལ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་སྤྱོ་སོགས་རྣམས་སྤར་ལྟར་མ་གྲུབ་
 པར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། མི་འི་པའི་དེ་ཉིད་བརྩུ་བ་ལས། དེ་
 བཞིན་ཉིད་ནི་ཤེས་འདོད་པས། །རྣམ་བཅས་མ་ཡིན་རྣམ་མེད་མིན། །ཞེས་
 དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་བཤུ་ཆེན་ལྟར་སྤྱོད་རྗེས། ཡང་ན། རྣམ་བཅས་མ་
 ཡིན་རྣམ་མེད་མིན། །ཞེས་པ་ནི། རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་དབུ་མ་པ་དང་
 རྣམ་པ་མེད་པའི་དབུ་མ་གསལ་བར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་འདི་དག་གོ །ཞེས་
 སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་རྣམ་བདེན་དབུ་མ་དང་། རྣམ་
 རྩལ་དབུ་མ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། **དང་པོ་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་རྣམ་པ་**
དངོས། །ཞེས་པ་ནི། ལེགས་བཤད་སྤྱོད་པོ་ལས། ལུགས་འདིས་སྤྱོ་སེར་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་པ་དངོས་པོར་འདོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་པ་ཡང་
 དེ་ལྟར་འགྲེལ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྤྱོ་སེར་སྤྱང་བའི་རྣམ་པ་ནི་ཤེས་པའི་མདོན་སུམ་
 ཆོད་མའི་སྤྱོད་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱང་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་དུ་
 དང་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པའི་སྤྱོ་རོར་ཉམས་དགའ་དགའ་ལྟར་ཅམ་དུ་གྲུབ་
 པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་བརྩུ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དེ་
 སྤྱད་དུ་ཞི་བ་འཆོའི་ཞལ་སྤྱོ་ནས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་དབུ་
 མ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དེ། དེ་སྤྱད་དུ། བདག་དང་གཞན་སྤྱོད་རོ་བོ་

ཡི། །ཞེས་པ་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་ཉིད་འཛོམ། །ཅེས་པའི་བར་དྲངས་ལ།
 དེ་དག་གི་ནང་ནས། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། མ་བརྟགས་གཅིག་ཕྱ་ཉམས་དགའ་
 བའི། །སྤྱེ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་པ། །དོན་བྱེད་པ་དག་ཀུས་རྣམས་ཀྱིས། །
 རང་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ཏྟགས་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཀུན་
 རྫོབ་འདི་ནི་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་ཅམ་གྱི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི་མཐོང་བ་དང་འདོད་
 པའི་དངོས་པོ་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་དག་ནི་བརྟགས་མི་བཟོད་
 བས་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་བརྟགས་ཅམ་མ་
 ཡིན་པའི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་བསྟན། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་
 རྒྱར་པ་ཡང་། །ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་སྟེ། །རང་གིས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་
 པ། །དེ་ནི་ཤེས་པར་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བར། རང་གིས་
 གྲུབ་པའི་རོ་བོར་ནི་ཤེས་པའི་རོ་བོ་གཞན་ཏྟགས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས།
 དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་དག་སྤྱིར་བ་ནི་ཐ་དད་པ་མིན་པའི་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་
 རྣམ་པ་སྤྱིར་བ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུས་བསྟན་ཅིང་དེ་ལྟར་དུ་སྟོམ་རིམ་
 གསུམ་དང་དབུ་མ་སྤྱང་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་བཤད་པས་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལ་དང་
 འཕགས་གྲོལ་སོགས་ཀྱང་རྣམ་བཤེན་ལྟར་གྱི་དབུ་མ་པའོ། ། གཉིས་
 པ་ནི། གཉིས་པ་རྣམ་པ་དངོས་མེད་སེང་གོ་བཟང་། །རྣམ་རྒྱན་འི་བཅས་
 དང་མཐུན་རྗེ་རྒྱ་རི། །རྣམ་རྒྱན་འི་མེད་དང་མཐུན་ཀུན་ལ། །ཞེས་སྤྱིས་ཏེ།
 རྣམ་རྒྱན་དང་མཐུན་པའི་དབུ་མ་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གསུམ་སྟེ། སྟོབ་
 དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ་དང་རྗེ་རྒྱ་རི་དང་ཨ་བ་པའོ། །འགྲེལ་ཚུང་དོན་གསལ་
 ལས། མཁན་པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྤྱང་མཛད། །སྤྱི་མ་བཟང་ལ་བྱུག་འཆོལ་
 རས། །ཆོག་ལེའུར་བུས་པའི་འགྲེལ་གསལ་བ། །འདི་ནི་སེང་གོ་བཟང་
 པོས་བུས། །ཞེས་པ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་སེང་བཟང་ཞི་མཆོའི་རྗེས་འབྲང་ཆེན་

ཐོ་ཡིན་ཡང་རྣམ་རྒྱུན་དང་མཐུན་ཏེ། སྐབས་ལྔ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས། གཟུང་
 བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་དོ་སྟེ། རྣམ་རྒྱུ་དེས་པར་སེམས་པས་འཛིན་པའི་རྣམ་
 པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་ཅེས་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ། གཉིས་སྟུ་མེད་པའི་
 ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྟེ། རྣམ་རྒྱུ་དེས་
 པར་བྱས་ནས། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཆོན་
 ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་མ་འཁྲུལ་བར་འཛིན་པ་ཅེས་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ། ཞེས་
 བཤད་ཅིང་སྟོབ་དཔོན་འདིའི་སྐབས་འགའ་ཞིག་ལ་དཔག་ན། རྒྱུད་ཆ་དང་
 ཐེག་བསྟུས་ལས། རྒྱ་ཁམས་གསེར་དང་རྣམ་མཁའ་བཞིན། །དག་པ་བཞིན་
 རྒྱུད་དག་པར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་བྱི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་
 གྱུར་ཆུང་འདི་ངོ་བོ་སྟོག་པས་བསྟུང་བ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་བྱི་
 མས་སྟེན་པར་བཞེད་པར་མངོན་པས་རྣམ་རྒྱུ་བྱི་བཅས་ལྟར་འདོད་པའི་
 དབྱུ་མ་པར་བྱ་ལ། གང་དག་སྟག་ཆོངས་པ་ན་རེ། འབྲེལ་ཆུང་ལས། གཉིས་
 སྟུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་
 རྣམ་རྒྱུ་དེས་པར་བྱས་ནས། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྐྱུ་མ་
 བཞིན་རྒྱུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་པས་འཕགས་སེང་སོགས་ཀྱིས་མཉམ་
 བཞག་དོན་དམ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
 འཁྲུལ་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཅེས་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་དེ་མཉམ་བཞག་མ་འཁྲུལ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པ་བསལ་ཅིང་། གཉིས་
 སྟུ་མེད་ནས། དེས་པར་བྱས་ནས་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དངོས་སྟེང་གཉིས་མེད་
 ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་འདོད་པ་བཤད་ནས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་སོགས་ཀྱིས་
 རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་བདེན་མེད་རྒྱུ་བཤད་པས་ན་དེ་
 ལྟར་འདོད་པ་ནི་ལོ་ཆེན་སྟོ་ལྟ་ཤིང་འདི་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོངས་པ་

ངོ་མཆར་སྐྱེད་པ་མིན་ནམ། གཞན་ཡང་། མི་ཏི་བ་དང་རེ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱུ་མ་
 རིགས་གྲུབ་པའི་མིང་བཏགས་པའི་དོན་ཡང་མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་ལ་སྐྱུ་
 མ་ལྟ་བུ་འཛོག་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཐ་སྙད་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིགས་
 གྲུབ་དང་འཐད་ལྡན་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སྐྱུ་ཆེའི་སྟོད་སྦྲད་མི་འབྱེད་པར་རང་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཉམ་
 ཆོད་ཡིན་ཏེ། སྐྱུ་ཆེའི་སྟོད་ལ་སང་བཟང་གི་ལུགས་འཛོན་ཀྱང་། སྦྲད་ལ་
 གནས་ལུགས་ཆེན་པོ་རྟེན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞལ་
 ལུང་ལས། དབྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཆེན་ཁ་བི་ར་གྲོང་ཁྱིམ་རྩོལ་འཛོག་ཏུ། །བཟང་པོ་
 སང་གོ་ཞེས་བྱ་གཤམ་པ་རབ་ཐོབ་པ། །སྤྲུལ་དེ་ནི་མཉེས་བྱས་ལུང་ཐོབ་
 གཞུང་མང་ཐོས། །དེ་ལ་རྣམ་དབྱང་རིག་འབྱུང་གི་ལེན་ན་ལེན་ཏར། །ཡོན་
 ཏན་བཤེས་གཉེན་ཞེས་བྱ་རིགས་ཅན་དེ་ཡི་ངོར། །སྤྱན་སྟོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་
 སྤྱགས་འགའ་ཅུ་མ་བྱེད་པའི། །བྱོད་པས་ཞེས་དང་། རོ་རྩེ་གདན་རྒྱུ་ཀུན་
 རྩ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆལ། །སྟག་དང་བྱེད་སོགས་མང་ཞིང་གིན་ཏུ་འཛིགས་པའི་
 སར། །རྒྱ་བ་དབྱག་གནས་པ་ཡིས་ཆོས་རྣམས་དེ་ཉིད་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་མི་ཏི་བ་སོགས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ལས། རྣམ་རྒྱུན་པ་དང་
 སྟོབ་སྐྱུན་པ་ལ་གཉིས་ལས། །དེ་མ་དང་བཅས་པར་འདོད་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་
 རོ་རྩེ་སྟེ་ཀུན་རྩོབ་དེ་ལྟར་འདོད་པའོ། །དེ་མ་མེད་པ་དང་སྟོབ་སྐྱུན་པ་ནི་
 ཀམ་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ་རྩེ་རྒྱལ་བ་ཨ་རི་དག་སྟེ་སྟོབ་དཔོན་
 དག་ལས་རྒྱལ་བ་ནི། བདེར་གཤེགས་གཞུང་གི་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལས་
 ཀྱང་དབྱུ་མ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ཆོགས་སྤང་ཅན་དོན་རྣམས་ལ། །གལ་ཏེ་གཅིག་
 ཉིད་མི་རིགས་ན། །ཞེས་སོགས་རྣམ་རྒྱུན་པའི། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་བླངས་
 ཏེ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལུང་ལས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་

ཅིང་ཆོད་མས་ཡོངས་སུ་དག་པ་འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྱ་ནས་གསལ་
 བར་མཛད་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་བཞེད་པའི་དབྱ་
 མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་སློ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པ་དང་གོམས་
 བར་བྱ་བར་འོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་ལ་བྱི་བཅས་སྤར་ལྟར་
 དང་། ཀམ་པ་ལ་ནི་ལྷ་བ་པའི་མིང་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཐ་
 སྟད་དུ་སྤྱོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་དངོས་པོར་མེད་པ་རྣམ་རྟུན་
 བ་ལྟར་འདོད་པའི་དབྱ་མ་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་པས་བཟུལ་བ་ལྟར་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་བརྟེན་ཏེ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དོ་རྗེས་བཤད་དོ། །ཞེས་བ་ལྟར་ཡིན་
 ཏེ། རྣམ་པ་རྟུན་ཚུལ་དང་བྱི་མ་མེད་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་བརྩ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས།
 རྣམ་པ་མེད་པའི་དབྱ་མ་ཡང་སྤྱ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་ལ་སོགས་པས་ཁས་ལེན་
 ཏེ། དེ་སྟད་དུ་དེ་ཡིས། ཉར་ལེན་ལས་སྐྱེས་བྱི་མ་ཡིས། །བདག་ཉིད་དབྱར་
 མེད་པ་བསྐྱབ་སྟེ། སློ་ནི་ཤེལ་སྟོང་རྣམ་པ་ལྟར། །གཞན་ཀྱི་གཟུགས་སུ་
 སྤང་བ་ཡིན། །རི་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཡིས། །དེ་ལྟར་འདི་ཉིད་གཉིས་སུ་
 སྤང་། །སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་ཐ་དད་དོ་
 ཞེས་པ་ནས། །སྤྱོ་མའི་རྣམ་པ་འཁྲུལ་བྱེད་དེ། །སྤང་ཆེན་དོན་དང་དེར་སྤང་
 བ། །མཁས་པ་ལ་ནི་དེ་དངོས་མེད། །ཅེས་ལྷ་བ་པས་མཛད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པའི་ཚུལ་དགྲ་བའི་ལུང་བྲངས་སོ། །རྒྱས་པར་དེ་ཅ་འགྲེལ་དུ་ལྟ་འོ། །
 .....གཉིས་པ་བྲང་ངེས་དང་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་བྱུང་བར་ནི། འབྲུམ་སོགས་
 དེས་དོན་དོན་དམ་མ་སྤྱར་མདོ། །གཉིས་པར་མཚུངས་ཀྱང་བྲང་དོན་དགོངས་
 འགྲེལ་ལུགས། །མཆོན་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་ཚུལ་འབྲེལ་ཕྱི་དོན་མེད། །རྒྱན་སྤྱག་
 དགོངས་འགྲེལ་ལང་གཤེགས་མདོ་སོགས་དོན། །གཙོ་པོ་ཆ་གཉིས་རིམ་
 བཞིན་དབྱ་སེམས་ལུགས། །ཞེས་སྤྱས་ཏེ། འདིར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་

སོགས་དང་ངེས་བཤད་ཚུལ་ནི། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོར་དགོངས་འགྲེལ་
 ལས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུངས་པའི་དོན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དག་གིས་
 རི་ལྟར་བཀལ་བ་མདོའི་དོན་མིན་པར་དབྱ་མའི་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ལམ་
 སོལ་འདི་ནི་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་སྤྱེ་བ་ཞིབ་ཏུ་ནི་དབྱ་མ་སྣང་བ་ལས་
 བཤད་དེ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་ན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དང་གསུང་རབ་འགྲེལ་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་
 ཤེས་སོ། །ཞེས་བཀའ་བསྩལ་བ་ལྟར་གོ་ན་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཡིན་ནོ་
 ཅོག་གི་དང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་དང་། ལུང་རིགས་ཀྱི་གཞོད་མི་གཞོད་ཀྱིས་
 མཚམས་ལེགས་པར་བྱེད་ནས་ངེས་དོན་ལ་གཞན་ཀྱི་བཀྱི་བར་མི་རྣམས་ཤིང་
 གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་འཆར་ཞིང་མདོ་སྒྲགས་གང་གི་དོན་
 འགྲེལ་ཡང་འཛིགས་པ་མེད་པའི་སྟོབས་པ་ཞིག་ཡོད་ལ་བརྒྱུག་ནས་ཤིང་རྟ་
 ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བྱམས་འཇམ་དབྱངས་བརྟེན་ནས་འགྲེལ་
 བྱེད་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་མ་གོ་བར་གཞུང་ཆེན་པོ་ལ་མ་བརྟེན་པའམ་
 བརྟེན་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་མ་སྦྱངས་པར་བོད་དག་བཞིན་རང་ལུགས་རེ་བཞག་ཅིང་།
 སྒྲར་ལྟར་འཁོར་བ་གསུམ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་པ་དང་། ལུགས་
 མེད་དང་གཞན་སྟོང་སོགས་ལུང་རིགས་ལྟར་སྣང་དང་སྦྱར་ཏེ་འཆད་པ་ནི་
 ཡོང་བས་རང་ཉིད་ཉམ་ང་བ་ལ་བགྱོད་འདོད་ལྟར་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ལེགས་
 བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། དེ་ལྟར་སྒྲར་བཤད་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དང་ངེས་སྤྱེ་ནས་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཤིང་རྟའི་སོལ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ནས།
 གསང་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་བའི་པརྟེ་ཏ་དང་གྲུབ་ཐོབ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་
 གཉིས་གང་རུང་གཅིག་དང་མཐུན་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་
 འབེབས་པ་ལས་གཞན་པའི་ལུང་གསུམ་མེད་པས། ཚུལ་འདི་ནི་གསུང་རབ་

མདོ་སྤྲལ་མཐའ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ལམ་དུ་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་སྲོལ་ལ་མི་བརྟེན་པར་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཆོལ་བ་ནི་ལོང་བྱིད་མེད་པའི་ལོང་བ་ཉམ་ང་བའི་ཕྱོགས་སུ་
 རྒྱག་པ་དང་འབྲེལ། ཞེས་སོགས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་
 ལགས་ལྟན་གྱིས། དབུ་མ་སྣང་པོའི་ལེའུ་ལྷ་བ་ལས། མེད་པའི་དངོས་པོ་
 བདག་མེད་པ། །སོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་དོན་གྱི་ལུགས་གཞན་དུ་འབྲེན་པར་བྱེད་ཅིང་། རོ་ཆ་དང་ཁྲེལ་མེད་
 པ་དོན་རྣམ་པར་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་ཤིང་མཁས་པར་ང་རྒྱལ་
 བྱེད་པ་དག་འདི་སྐད་སྤྲུལ་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་རྣལ་
 འབྱོར་སློབ་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་
 སེམས་ཅམ་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་དང་རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་སོགས་ལུགས་
 རྒྱལ་པར་བཀོད་ནས། དབུ་མ་སྣང་པོ་ལས། དེ་ལ་བརྗོད་བྱ་སྤྲུལ་མེད་པའི། །
 ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། བདེ་བར་
 གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཅག་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པ་
 ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་གཟིགས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
 སོགས་སོ། །ལྷ་བ་རིལ་གྱིས་སེམས་ཅམ་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་དང་།
 མདོའི་དོན་བཤད་ཚུལ་དང་། ཆད་མ་དང་། སྤྱི་སྡོག་དང་རྣམ་བཤགས་དང་
 སློབ་ལུགས་དང་གྲོལ་ལུགས་མཐའ་དག་བཀའ་ལ་ཤེར་སློན་ལས་ཀྱང་ཅི་
 རིགས་སྤར་ལྟར་བཤད་པས་དངོས་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་མདོའི་དགོངས་དོན་
 མིན་པར་དབུ་མའི་དོན་དུ་མདོ་དོན་སྲོལ་འབྱེད་ཐོག་མ་བྱས་ཤིང་། དེ་དག་རེ་
 རེ་ནས་ལུང་རིགས་ཀྱིས་ཞིབ་པར་དེ་ལྟར་དུ་ནི་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་བཤད་དེ།
 དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་འདི་ནི་ཁ་ཅིག་དོན་དམ་པ་ཐབ་མོའི་རྒྱ་མཆོའི་གཏིང་མི་

དཔོགས་ནས། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་ཟེར་ཏེ་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
 སེམས་ཅམ་པས་བཞུལ་བ་སྟོང་སོགས་མཛད་ནས། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་
 ལྟ་བུས་ན་འདི་ལ་ལན་གདབ་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། གློ་བྱོས་ཆེན་པོ་འདི་
 བློ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་སོགས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་སྐྱབ་པ་ཡན་
 ཆད་ཀྱི་དེ་རེ་རེའི་ལན་རྒྱས་པར་བཤད་པས་གློ་བྱོས་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་ལ་
 བལྟ་དགོས་ལ་དེ་ཡང་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་དབྱང་ཕྱགས་འདིས་དབྱང་ན་གོ་སྒྲ་བ་
 གཅིག་ཡོད་པས་ལྷེ་མིག་མེད་པར་སྟོ་ལྷགས་འབྱེད་པའི་ངལ་བ་མཁས་པས་
 མི་བྱ་ལ་རང་རྒྱུད་པའི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ངེས་རིམ་ལྟར་འབྱེད་སྟུང་
 ན་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་སྟོར་སོགས་རེ་རེ་ཅམ་མ་གཏོགས་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གློ་
 བྱོས་མི་ཟད་པ་ལས། དེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་ཁོན་གྱི་བྱང་པའི་དོན་གྱི་
 མདོ་ལ་མི་ཁོན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཞེན་དགོས་ཤིང་། དེས་དོན་
 གང་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དངོས་སུ་སྟོན་པ་གཅིག་
 དགོས་ཏེ། དོན་དམ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཆད་མ་ཡོད་པས་གཞན་དུ་བྱང་མི་བྱང་
 བཞེག་པ་དོན་དམ་པར་སྟེ་བ་སོགས་ལ་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དབྱུ་མ་སྒྲང་
 བ་ལས་ངེས་པའི་དོན་གྱང་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཆད་མ་དང་བཅས་པ་དང་དོན་
 དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལས་ལོགས་
 ཤིག་གཞན་གྱིས་གང་དུ་ཡང་བྱང་པར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཐམས་
 ཅད་མི་སྟེ་བ་ཆད་མས་ཡང་དག་པར་བྱུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ནི་རིགས་
 པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཡང་དག་པར་སྐྱད་པ་
 ལས། མི་སྟེ་བ་ནི་བདེན་ནོ། །སྟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གཞན་ནི་མི་བདེན་
 ཏེ་བརྟན་པ་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་དང་། བདེན་གཉིས་བསྟན་པའི་མདོ་
 ལས་འཁོར་འདས་གང་ལ་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་བྱང་མེད་པར་གསུངས་པ་

དངས་ཏེ། དངོས་སྤྱུས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་སྟེ་བ་
 འགོག་པར་བཞེད་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་
 དངོས་སུ་སྟོན་པ་ངེས་དོན་དང་། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་ཡང་སྟེ་བ་སོགས་ཀྱི་
 རྩོམ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་དང་དོན་དང་། འབྲུམ་ལས་གཟུགས་འཛིག་ཉེན་ཐ་
 སྟན་དུ་ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་གཉིས་སུ་མེད་པ་སོགས་དགག་བྱ་ལ་དོན་
 དམ་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་དང་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་ཡང་དོན་གྱིས་སྦྱར་བ་རྣམས་
 ངེས་དོན་དང་། ཤེར་སྟོང་དང་། རྩོམ་གཅོད་ལས། དེའི་ཆེ་ཆོས་ཀྱང་སྤངས་
 བ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་དང་། དཀོན་བཅེགས་ལས། གང་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་མངོན་པར་རྩོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་རྒྱབ་མོ་ནས་སྟེ་
 ངན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་ཆེག་གཅིག་ཀྱང་མ་གསུངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 རྣམས་དང་དོན་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་བར་བའི་མཚན་གཞི་ཅུ་
 ཡིན། འཁོར་ལོ་བར་ཐ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་གང་ལ་བརྩམས་དང་དགོངས་པ་
 གཅིག་ཀྱང་བར་བ་ལ་དོན་དམ་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་དང་།
 རྒྱགས་ལ་སྦྱར་བ་དང་། མ་སྦྱར་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
 དགོངས་པ་བཤད་ཀྱང་ངེས་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་ནི། དབྲུ་མ་སྤང་བ་ལས། ཁ་
 ཅིག་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་སྟེས་པ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པ་ནི་དང་དོན་ཡིན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་ལས་མདོའི་
 དོན་གྱི་དགོངས་པ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་བཅད་པའི་ལན་དུ། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་
 སྦྱར་དགོངས་པ་བསྟན་པ་ཡང་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་འགྲེལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །
 ཞེས་པས་བཤད་ལ་འོ་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་བར་ལ་སོགས་སུ་
 བཤད་པའི་མཚན་གཞིར་གང་འཛིན་སྟུང་ན། དེའི་མཚན་གཞིར་ཤེར་སྟོང་
 དང་རྩོམ་གཅོད་ཀྱི་ཆེག་དེ་དང་། དཀོན་བཅེགས་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུ་སོགས་དགག་

བྱུང་ལ་བྱུང་བར་མ་སྐྱར་བ་དག་འཛིན་ཏེ། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ངེས་དོན་དུ་
 སྐྱབ་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་སོགས་མཐོང་བ་ཆོས་གསུངས་པ་མཐོང་བ་སོགས་ཀྱི་
 མཛོན་སྐྱུལ་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤངས་པའི་ཆེད་དུ་དང་སྐྱས་ཟེན་
 ལྟར་འཛིན་པ་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་བདག་མེད་
 ལ་དགོངས་པ་དང་དྲང་དོན་དང་སྒྲ་ན་མཆིས་པ་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ངེས་པའི་
 དོན་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་
 དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ངས་
 དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལས་ཀྱང་
 དགོངས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དྲངས་སོ། །དེས་
 ན་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྐྱ་བཤད་སོགས་ཚུལ་འདྲ་བ་ལས་ལེགས་ལྡན་
 གྱིས་སེམས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཆོས་ཀྱན་མེད་ན་ཤེས་བྱུང་ལ་སྐྱར་
 འདེབས་ཆེན་པོ་སྟེ་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་དྲུག་ལྟ་བུ་མིན་པའི་ཁམས་བརྒྱ་
 གཉིས་མེད་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱའི་སྐྱུལ་གཉིས་དངོས་སྐྱ་མེད་པར་
 ཁས་སྤངས་ལ་ཡུལ་མེད་ན་ཡུལ་ཅན་གྱང་མེད་དགོས་པས་དོན་གྱིས་ཤེས་
 བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་འདེབས་འདི་འདྲ་མདོ་གང་གི་དོན་མིན་སྟུམ་པར་
 མཛོན་ལ། འདི་དག་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དོན་བཀག་
 གྱང་། ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་སོགས་མི་འགལ་བར་བཤད་འདུག་པ་ལྟར་ཡིན་
 པས། དགོངས་འགྲེལ་དང་། ཡང་གཤེགས། རྫོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་དང་། ཆོས་
 ཡང་དག་བཟོད་པའམ་སྤྱད་པ་སྟེ། འདིའི་སྐད་དོད་སམ་གྱི་ཏི་བསྐྱས་པ་ལ་
 ཡང་འདུག་ལ་ཡང་སམ་ཡང་དག་དང་ཀྱན་ཏུ་དང་གྱི་ཏི་ཞེས་བྱས་ན་འགོ་བ་

དང་མ་བྱས་ན་སྤྲོ་བ་དང་གྲི་ཉི་མུ་སོགས་ལ་འབྲུག་པས་སངས་རྒྱས་དང་
བྱམས་འཇམ་དབྱངས་སྤྱན་རས་གཟིགས་སོགས་རྒྱལ་སྤྲས་དང་། མཆོག་
ཟུང་ཡོད་སྤྱང་རབ་འབྱོར་སོགས་མང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱི་བ་དང་ལན་དང་རང་
རང་ཉོགས་པ་བརྗོད་ནས་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་མང་པོའི་དགོངས་པ་བཀའ་
བས་མཆོན་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱན་སྤྲུག་བཀོད་དང་ཡོད་སྤྱང་ལེའུ་དང་།
མདོ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་
བུ་རྣམས་ནི་འདི་བས་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་
ལེགས་སྤྱེ་དང་། འཁོར་ལོ་བར་བ་ལ་ཆ་སྤྱེ་ནས་དོན་དམ་བྱུང་པར་སྤྱར་བ་
ངས་དོན་དང་མ་སྤྱར་བ་སྤྱི་ཁྱི་བཞིན་པ་མིན་ཡང་ངས་དོན་བཤད་བྱེད་ཡིན་
ལ། བདེན་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ཡོད་མེད་སོ་སོར་
གཙོ་བོར་སྟོན་ཅིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བདེན་མེད་བཤད་ཉོགས་
མི་རྣམས་པའི་གདུལ་བྱ་པལ་བ་སེམས་ཅམ་གྱིས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་བསྟན་
ཅིང་གདུལ་བྱའི་དོན་ཞར་བྱུང་དུ་མདོས་ཀྱང་བསྟན་ལ་ལེགས་སྤྱེའི་མདོ་དག་
གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཀའ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དབྱུ་མ་སྤྱང་བ་ལས། འོ་ན།
དེ་ཉིད་ལས་དོན་ཡོད་མ་ཡིན་སེམས་ཉིད་དུ། །ནས་འདི་ཡང་ཁྱི་ལྟར་བྱངས་
དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་དགོངས་འགྲེལ་དང་འཕགས་པ་སྤྲུག་པོ་བཀོད་པ་ལ་
སོགས་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅམ་གྱི་ལུགས་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཅད་པའི་ལན་དུ་མདོ་དེ་དག་གིས་སེམས་ཡོད་
པར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཕྱིའི་གཟུགས་ཀྱང་ལན་དུ་མར་བཤད་པས་ཕྱིའི་
གཟུགས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བཟུང་། དེ་དོན་དམ་པར་
ཡོད་པ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་སྟམ་ན་སེམས་ལ་ཡང་མཚུངས་ལ་དེས་ན་
སེམས་ཅམ་བསྟན་པ་ནི་སྤྱར་ལྟར་པལ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ཉེ། དབྱུ་མ་སྤྱང་བ་

ལས། དེ་མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དོན་
 དམ་པ་ཉིད་དུ་མ་འདྲིན་པར་སེམས་ཅམ་པོ་ཉིད་དེ་ནི་རིམ་གྱིས་དོན་དམ་
 པའི་རྒྱ་མཚོར་གཟུང་བའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་དུ་ཟད་དོ་སྟམ་དུ་བྱངས་
 ཤིག། འདི་ལྟར་གང་ཞིག་ཅིག་ཅར་ཆོས་མ་ལུས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་
 རྟོགས་པར་མི་རུས་པ་དེ་རེ་ཞིག་སེམས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་དོན་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་གོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འོག་དུ་རིམ་གྱིས་སེམས་ཀྱི་
 ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་ན་དེ་ཡང་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་
 ཟབ་མའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་བྱང་པར་ནི།   གནོད་མེད་སྒྲིའི་
 ལྷང་བཞག་མིན་དགག་བྱར་མཐུན།   །ལང་གཤེགས་ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་
 ལས་གསུངས་ཕྱིར། །ཕལ་ཆེར་འབྲེལ་སྒྲུབ་དམིགས་རྟགས་འགོད་ཕྱིར། །
 བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བལ་ཕྱིར།   །གཟུགས་སོགས་བདེན་མེད་
 གཟུགས་བརྟན་བཞིན་བདེན་ན། །གཉིས་པོ་དེར་ངེས་བྱུང་གྲུབ་ཕྱོགས་ཆོས་
 དེའི། །གཅིག་མིན་ཆ་བཅས་དུ་མིན་གཅིག་མེད་ཕྱིར། །རྫོ་རྩེ་གཟེགས་མ་
 ཡོད་མེད་སྒྲེ་འགོག་དང་། །ལུ་བཞི་སྒྲེ་འགོག་རྟེན་འབྲེལ་རྟགས་རྣམས་གཙོ། །
 ཞེས་སྒྲུས་ཏེ།   དབང་པོ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་
 དབང་གིས་འདྲིག་པ་ཅམ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་དེ་དེའི་བཞག་པ་མིན་
 པའི་དཔྱོད་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་ཆད་དུ་དབྱུ་མ་
 རང་ཆུད་ཀུན་བཞེད་དེ། བདེན་གཉིས་ལས། གལ་ཏེ་བྱེད་ཀྱང་རིགས་མིན་
 པར། །རི་ལྟར་སྒྲུང་བཞིན་འདོད་ན་ནི། ། ལུ་བྱ་ཅག་ལ་དེ་མཚུངས་ཉིད། །
 རིགས་པར་ན་ནི་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་ཅེས་དང་།   རི་ལྟར་སྒྲུང་བཞིན་ངོ་བོའི་
 ཕྱིར། །འདི་ལ་དབྱུང་པ་མི་འཇུག་གོ། །རྣམ་པར་སྐྱད་པ་བྱེད་ན་དོན། །གཞན་

དུ་སོང་བས་གནོད་པར་འགྱུར། ། དབྱུང་ན་ཆོས་རྣམས་མི་རྟེན་ཚུལ་བཤད་
 པ་དེ་བཞིན་དུ། དབྱུ་མ་སྤང་བ་ལས། གལ་ཏེ་མ་བརྟགས་པ་རྟོག་པ་མེད་
 ཡིན་ན། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྟོགས་པ་རྩལ་པའི་
 རྣམ་པ་ཉི་བར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར་
 མ་བརྟགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་
 ལ་རྟོག་པ་མེད་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགག་བྱ་
 བདེན་གྱུབ་འགོག་བྱེད་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་ན་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཡོད་པ་རྟགས་
 སུ་བཀོད་པའི་གཏན་ཆེགས་འགའ་ཟུང་མ་གཏོགས་པ་འབྲེལ་ལྷན་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་དེ། ཡང་གཤེགས་དང་ཡབ་སྲས་མཇུག་བ་
 འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གཅིག་དུ་བྲལ་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱུ་
 མ་རྒྱན་དུ་གཅིག་དུ་བྲལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡང་གཤེགས་ལས། གཅིག་
 དང་གཞན་ཉིད་སྤངས་པ་ཡི། ། གཟུགས་ནི་རི་ལྟར་མེ་ལོང་ལ། ། སྤང་ཡང་
 དེ་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། ། དེ་བཞིན་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད། ། ཅེས་དང་། ཡབ་སྲས་
 མཇུག་བ་ལས། མེ་ལོང་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་དག་ལ། ། རི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་
 ཡི། ། གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་དེ་བཞིན་དུ། ། རྟོན་པ་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་
 གྱིས། ། སོགས་དང་། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། དངོས་པོ་གང་གང་རྣམ་བརྟགས་
 པ། ། དེ་དང་དེ་ལ་གཅིག་པ་མེད། ། གང་ལ་གཅིག་པ་ཡོད་མིན་པ། ། དེ་ལ་དུ་
 མའང་མེད་པ་ཡིན། ། ཞེས་དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས། གང་གིས་དངོས་རྣམས་
 དེས་བརྟགས་ནས། ། ཡང་དག་དུ་ན་དངོས་མེད་ཅིང་། ། འདི་ལྟར་དེ་དག་
 གཅིག་སུ་དང་། ། དུ་མའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། ། སོགས་བྱངས་ལ། དབྱུ་
 མ་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་རྟོ་རྟེ་གཟེགས་མ་དང་ཡོད་མེད་སྟེ་འགོག་དང་། ལུ་བཞི་
 སྟེ་འགོག་དང་། གཅིག་དུ་བྲལ་ཡང་གསུངས་ལ་འགལ་ལྷན་དམིགས་པའི་

གཏན་ཆོག་སྟེན་འགྲེལ་ཡང་བཤད་པས་སོ། །དུ་བལ་གྲིས་འདུ་བྱས་མ་
 བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ལ་ཤབས་པས་ན་ཁ་ཅིག་གིས་ཆ་དང་ཆ་
 ཅན་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཅི་བ་སྟོ་གོས་ཞན་པའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། དབྱ་མ་རྒྱན་
 རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་བྱབ་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའོ། །མ་བྱབ་པ་ནི་
 རགས་པ་དང་རྩལ་སྤར་རབ་རྣམས་སོ་ཞེས་པ་ནས། རམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་
 འདུས་མ་བྱས་མཐའ་དག་གྲང་སྤར་བསལ་ཟིན་ཏེ་ཁམས་བཙུག་པོ་དག་
 ཅི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །དངོས་པོ་འདི་དག་ནི་
 བདེན་པར་མེད་དེ། ཡང་དག་པར་ན་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དང་བལ་
 བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན་བདེན་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་
 དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ངེས་ཤིང་དེ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་ནའང་བདེན་པར་
 མེད་པས་བྱབ་སྟེ། དེ་དག་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་གིས་བྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དབྱ་མ་རྒྱན་ལས།
 བདག་དང་གཞན་སྤྲུལ་དངོས་འདི་དག་ །ཡང་དག་དུ་ན་གཅིག་པ་དང་། །དུ་
 མའི་རང་བཞིན་བལ་བའི་ཕྱིར། །རང་བཞིན་མེད་དེ་གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན། །
 ཞེས་དང་། བྱབ་སྟེ་གྲང་དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་ཡོད་པར་གྱུར་
 བ་ནི། །གཅིག་པའམ་གཅིག་ཤོས་ལས་མི་འདའོ། །དེ་དག་གི་ནི་པན་ཚུན་
 སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་སྤང་བོ་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །
 ཞེས་སོ། །སྟོགས་ཆོས་གྲང་གྲུབ་སྟེ། རྟགས་དེའི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མིན་
 ཏེ། ཆ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་དེའི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་མིན་ཏེ།
 བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འདི་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་དང་མཁས་པ་གཞན་ཡང་རྣམ་བཤད་དགོངས་རྒྱུ་ལས་ཐ་སྣད་
 འབའ་ཞིག་སྟེ་རྟགས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་ལ་ཅོད་པ་སྤངས་ཚུལ་

སོགས་གཞན་དུ་སྒྲིམ་ཟེན། བྱུང་སྐྱབ་ལ་དེས་གཞི་མེ་ལོང་། གཟུགས་བརྟན་ལ་དོགས་སྤངས་དང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་ལ་མ་དེས་པ་མེད་པ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དབྱ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། གཏུ་ཆོགས་གྲུབ་དུ་ཟེན་གྱང་ཆོས་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་མིན་ནམ། ཇི་ལྟ་ཞེ་ན་མེ་ལོང་གི་དོས་ལ་མིག་གི་འོད་ཟེར་ཕོག་ནས་ཕྱིར་ལོག་པས་རང་གི་བཞིན་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་སོགས་དང་། འདི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལ་ཡོད་པར་གྱུར་དུ་ཟེན་གྱང་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟར་དེས་ཏེ། སོགས་སོ། ། དབྱ་མ་སྤང་བ་ལས་གྱང་། རྣམ་པ་གཅིག་དུ་ན་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཐམས་ཅད་དུ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་བལ་བ་རབ་དུ་བསྐྱབས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅོ། །གཅིག་པ་ཉིད་དང་བལ་བ་གྲུབ་ན་དུ་མ་ཉིད་དང་བལ་བ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཆོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དདོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དོ་རྩེ་གཟེགས་མ་ནི་དབྱ་མ་སྤང་བ་ལས། འདི་ལ་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་མེད་པས་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པ་འདི་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་གང་དག་དོན་དམ་པར་རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་བལ་བ་དེ་དག་ནི། ཡང་དག་པར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྣམ་མཁའི་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་དང་གཞན་གྱིས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་སྐྱས་པའི་དདོས་པོ་ཉིད་གྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅོ། །དེ་བས་ན་སྐྱེ་བས་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ལོག་ན་དདོས་པོ་དེ་ཡང་ལོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅོ། །མ་ལོག་དུ་ཟེན་གྱང་སྐྱེ་བ་ནི་གཅིག་ཁོ་ནར་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་མི་

ལུས་ཏེ། མི་ལས་ལ་སོགས་པ་ན་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྩལ་པར་ཡང་སྐྱེ་བར་སྤང་
 བའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་དང་། དེས་ན་སྐྱེ་བ་དོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་ཏུ་ཐེན་གྱང་སྐྱེ་
 བ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་ནི་དེས་པར་གྱུབ་པ་ནི་མེད་དེ། འདི་ལྟར་
 བྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉི་ཡང་བྱབ་པར་བྱ་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཉི་བར་ནི་དེས་པ་
 མེད་དེ། ཞེས་པས་བྱབ་པ་སྐྱབ་ཅིང་། དེའི་རྟགས་སྐྱབ་པ་ལ་བཞི་ལས། རང་
 ལས་སྐྱེས་ན། དེ་ཉིད་ལས། དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
 རྩ་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་ཐ་སྙད་དུ་རང་
 ལས་སྐྱེས་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་པས་མེད་པས་སྐྱེད་མི་བྱབ་པ་མོ་གཤམ་
 གི་བྱ་ལྟ་བུ་དང་། ཡོད་ན་སྐྱེ་མི་དགོས་པ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱིས་གྱུབ་
 ཅིང་། རྩ་འབྲས་ལ་ཐ་དད་གཅིག་དགོས་ཤིང་དོན་གཅིག་ལ་ཤིང་དང་ལྡོན་
 བར་བརྟེན་པ་ལྟ་བུས་མིང་ཐ་དད་ཀྱིས་མི་གྱུབ་པར་བཤད་པ་སོགས་རིགས་
 པ་དུ་མ་མཛད་དོ། །གཞན་ལས་སྐྱེས་ན། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ལས་གྱང་
 མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ལས་དངོས་པོ་སྐྱེ་བར་གྱུར་ན་རྟག་པའམ་མི་རྟག་
 པ་ཞིག་ལས་འགྱུར་གྱང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟག་པ་ལ་རིམ་དང་རིམ་མིན་
 དང་། བན་འདོགས་སོགས་དང་ལྟོས་པའི་དོན་བྱེད་སོགས་མི་འཐད་ལ། དེ་
 ཉིད་ལས། མི་རྟག་པ་ལས་གྱང་མ་ཡིན་ཏེ། སོགས་ཀྱིས་དུས་གསུམ་ལས།
 འདས་པ་ཞིག་ནས་དངོས་པོ་མེད་ལ། མ་འོངས་པ་ཡང་འདས་པ་བཞིན་
 དུ་དངོས་པོའི་དོ་བོར་མེད་པས་བྱ་བྱེད་མེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ལས། ད་ལྟར་གྱི་
 ལས་སྐྱེགས་གྱང་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ལས་འབྲས་བྱ་ཡང་དག་པར་སྐྱེད་ན་
 དུས་མཉམ་པ་འམ་ཐ་དད་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱང་ན་སོགས་ལྟར་དུས་
 མཉམ་འབྲས་བུའི་སྟོན་དུ་མ་གྱུབ་པས་མི་སྐྱེད་ཅིང་ཐ་སྙད་མི་རུང་ལ་འཆོལ་
 བར་ཡང་འགྱུར། དུས་ཐ་དད་པ་ལ་སྐྱད་ཅིག་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་ན་འདས་

བར་སྐྱེ་བས་མི་འཐད། མ་ཆོད་པ་ལ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་ཆོད་
 ན་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་ལ། ཡང་རྒྱུའི་སྒྲིལ་ན་ཡོད་དང་། དུས་མཉམ་དང་
 གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་པ་མ་ཆོད་པར་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཉིག་
 བཞི་ལས་སྤྲ་མ་གཉིས་ཁེགས་ལ། བཞི་བ་ཐ་སྙད་དུ་རུང་ཡང་དོན་དམ་པར་
 མི་རུང་བ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ཅིང་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཀྱི་ཆའམ་ཡུལ་གྱི་
 ཆའམ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་སོགས་ཆ་དུ་མ་མེད་པ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་ནས་ཆ་
 དུ་མ་དང་ལྡན་པར་གྲུབ་ན་ཆོས་གཅིག་ཆ་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྩོན་
 པའི་དོན་ལ་མི་འགལ་ཡང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་འགལ་བ་དུ་མ་སྒྲིལ་ཚུལ་
 དུ་སྒྲུང་དོ། །གཉིས་ལས་སྐྱེ་བ། དེ་ཉིད་ལས་གངས་ཅན་གཙོ་བོ་དབང་ལྷག་
 དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ཟིན་བཤད། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་
 དེ་ཉིད་ལས། གཞན་དག་ནི་ཆེར་མ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་པས་སྤྱོད་པ་གྲུབ་ལ་
 དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟ་བུས་རང་གཞན་གྱི་སྤྲུལ་པས་དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་མ་ལུས་
 པ་དག་གཞིམ་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོ་རྟའི་གཟེགས་མ་
 ཐོགས་པ་མེད་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་རབ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སོགས་ཀྱིས་
 བསྐྱུགས་པ་དང་ཤེས་བྱེད་བསྐྱུགས་སོ། །ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་ནི། དེ་ཉིད་
 ལས། གང་ཡང་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་འགག་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་ཀྱིས་
 བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་པར་བྱ་བ་མེད་ལ། བྱེད་པར་དེ་
 སྐྱེ་རྒྱུ་ཡོད་ན་བྱེད་པར་དེ་སྤར་མེད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། མེད་པ་སྐྱེ་ཞེས་པ་སྐྱེ་
 པའི་བྱེ་བ་དང་ལྡན་ན་མེད་པར་འགལ་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་རུང་། ལྷ་བཞི་སྐྱེ་
 འགོག་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ལྷ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་དང་བལ་བ་
 དེ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་པར་ལ་
 སོགས་པ་ལྟ་བུའི་ཚོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡང་

དག་པར་ན་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་དོ། །སོགས་གྲིས་བཤད། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་གཉིས་ལས། དུ་མས་དངོས་པོ་གཅིག་མི་བྱེད། དུ་མས་དུ་མ་བྱེད་མ་ཡིན། །གཅིག་གིས་དུ་མའི་དངོས་མི་བྱེད། །གཅིག་གིས་གཅིག་བྱེད་པའང་མིན། །ཅ་འབྲེལ་གྲིས་སོ། ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དེ་ནི། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྲིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོགས་གྲིས་སོ། །

བཞི་བ་ལམ་སོགས་བྱུང་པར་ནི། གང་ཟག་བདག་མེད་བདེན་གཉིས་རྣམ་བཞག་མཐུན། །ཤེས་སྒྲིབ་ལ་རགས་བདེན་འཛིན་གཟུང་འཛིན་སོགས། །བདེན་རྣམ་བཅུ་དྲུག་གཉིས་སྟོང་བདེན་མེད་རྣམས། །ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་བྱུང། །མཐོང་སྒྲོམ་མཉམ་རྗེས་བྱུང་པར་གཉིས་ཀ་མཐུན། །ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ནས་འཛོག་པ་དང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བའི་དོན་སོགས་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་མཐུན་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་སྒྲུས་བརྗོད་ཀྱི་ལ་བ་བདེན་འཛིན་དང་། རགས་པ་གཟུང་བ་དོན་འཛིན་དང་། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་དང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་སོགས་སྒྲུས་ཉོན་སྒྲིབ་སྟེ། བྱང་སེམས་དང་རང་རྒྱལ་དང་། ཉན་ཐོས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོར་སྤངས་པར་བྱ་བ་གསུམ་དང་། དེ་སྟོང་བྱེད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི། རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྟོ་ནས་ནི། །ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་གཙོ་བོར་སྟོམ། རང་རྒྱལ་བསེ་རུའི་རིགས་ཅན་གྲིས་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་འཛིན་པ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་རྟོགས་རིགས་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་བྱེད་ཐུང་དང་།

འཛིན་པ་མི་སྟོང་ཕྱིར་དང་ནི། །རྟེན་གྱི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། །ཡང་དག་
བསྐྱུས་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་
པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གཙོ་བོར་སྟོམ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་རགས་པ་སྟོང་ལ། ཐེག་
ཆེན་རིགས་ཅན་གྱིས་བདེན་འཛིན་སྟོང་གེད་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་བདེན་
མེད་གཙོ་བོར་སྟོམ་སྟེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་
པ་དང་། །ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་རྣམ་བཞི་ཡིས། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་
ལམ། །ཕན་ཡོན་བཅས་པ་འདིར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་འདིས་མཐོང་
ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་མཉམ་བཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱང་ཡོད་ལ། སྟོམ་ལམ་སྟོར་དགུ་སོགས་ཀྱིས་སྟོམ་སྤངས་སྟོང་ཚུལ་ཡང་།
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །ཆེན་པོ་ལ་སོགས་ཅི་
མ་ཡི། །གཉེན་པོ་རྒྱུད་དུའི་རྒྱུད་དུ་ལ། །སོགས་པའི་ལམ་ནི་དག་པ་ཡིན།
།ཞེས་བཤད་པ་འདི་ལ་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་མཐུན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་
དག་གི་བྱུང་པར་ཡང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་
གསུམ་གྱི། །ཉམས་ཕྱིར་སྟོབ་མ་བསེ་རུ་དང་། །རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་དག་
པ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་ཀུན་ཤིན་ཏུ་བ། །ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་དང་།
རང་རྒྱལ་གྱི་གཟུང་འཛིན་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིབ་གཉིས་གཏན་ཟད་ཀྱི་རྣམ་དག་བཞི་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲིབ་པ།

རང་དབང་ཚུལ་གསུམ་རང་རྒྱུད་ཅེ་བརྒྱ་བའི། །
ལུང་རིགས་སྤྱོད་བརྒྱའི་ང་རོས་བདེན་ཞེན་གྱི། །

རི་བོའི་བཞོད་བཅོམ་གྲགས་སྟན་སྲིད་པའི་ཅེར། །
བཀལ་བའི་ལེགས་ལྷན་ཞི་འཛོའི་ལུགས་བཟང་མད། །

ཐུགས་ངོར་མདོ་ཐུགས་བྱེ་བའི་བྱང་ངེས་བཟ། །
སྒྱུ་མའི་རོལ་བ་འབྱམ་གྱི་ཉིང་འཛིན་སྟོ། །
འབྱམས་སྐྱས་འཇམ་བའི་བཏ་བྱབ་བཟང་ཡས་གྱི། །
འབྱང་གནས་རང་རྒྱད་བྱབ་མཐའ་སྟེ་རྒྱའི་མིག། །

གཞི་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལམ་ལ་ཟབ་དོན་སྟོམ། །
འབྱས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་མེད་སྐྱས་སྒྲན་པོ་དེ། །
འགལ་འདུ་ཕྱི་བས་སྤང་གན་བཞིན་ངལ་ཏེ། །
དབྱིག་སྟོན་རྒྱལ་པོའི་ངན་སྐད་ལྟར་བཏོན་ལྟང་། །

རང་རྒྱད་ལུགས་འཛིན་བཏ་ཆེན་ཉི་མ་བརྒྱས། །
དགག་སྐྱབ་འོད་སྟོང་སྟོས་ཀྱང་མི་བསྐྱེག་པར། །
སྟོངས་པའི་ལུན་བཅོམ་བཤད་སྐྱབ་འདབ་བརྒྱབ་ཞད། །
གནས་ལུགས་མཁའ་དབྱིངས་གསལ་རྣམས་ཅིག་ཅར་བྱས། །

ཞེས་བྱབ་མཐའི་རྣམ་བཞག་འབྱལ་སྟོང་གདོང་ལྗེའི་སྐྱ་དབྱངས་ཀུན་
མཁྱེན་ལམ་གསལ་རིན་ཆེན་སྟོན་མའི་རྣམ་བཤད་གྱི་དངོས་པོ་བདེན་བྱབ་
གྱི་ཡོད་མཐའ་བསལ་ནས་དབྱུ་མ་རང་རྒྱད་དུ་བསྐྱབས་པའི་སྐབས་གྱི་རྣམ་
བཤད་བྱས་ཟིན་ཏོ། །

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ལེན་བཅུ་གཉིས་པ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་འདོད་ ཚུལ་བསྟན་པ།

༥ བ་མ་སྐྱར་སྤྱི་ཅ་གྲུ་རུ་མཐུ་ལྟ་ཡུཅ། འདིར་རྗེ་སྐྱེ་མ་ཅོང་ཁ་པ་
ཆེན་པོས། འཇམ་སྒྲིང་མཁས་པའི་རྒྱན་གྱིར་འདི་རྣམས་ཀྱི། །ལེགས་བཤད་
ཀུན་ལ་སྒྲིང་ནས་གྲུས་མོད་ཀྱང་། །འཁོར་འདས་རྟེན་འབྱུང་མི་སྤྱི་ལྟན་
ཆོག་པ་ཀྱིས། །མཐར་འཛིན་དཔེགས་གཏད་ཐམས་ཅད་འཛིག་གྱེད་པ། །ཆེ་
བ་ལས་འོངས་ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་ཀྱིས། །སྒྲོ་མིག་ཀྱུན་ལྟོ་ཆལ་རབ་སྤྱེ་
བའི་ཆོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལམ་མཐོང་ནས། །སྤྱོད་སྤྱོད་
ལུགས་བཟང་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞུང་ལུགས་
དང་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡོད་དོ་ཅོག་གི་ཡང་ཅེ་དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་
ཐམས་ཅད་དང་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟོད་ཅིང་བསྟོད་ལ་བསྟོད་པར་
འགྱུར་བའི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པའི་གཞུང་ལམ་རྒྱལ་བ་སྤྱོད་བཅས་འཕགས་
བཞེ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པའི་ཡུམ་ཆེན་མོ་སྐྱེད་པའ་བ། མཚུངས་པ་མེད་པ།
བསྟོད་པའི་ལམ་གྱི་དམ་པ་གཅིག་ཤུར་གྱུར་པ། སངས་རྒྱས་བྱང་འཕགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་སོགས་ལ་མི་བཟླ་བར་འབད་བཅའ་
སྐྱོམ་སེམས་གཞན་ལ་དགའ་སྟོན་འགྱེད་པའི་བདུད་ཅི་སྐྱེ་ན་མེད་པ་མཐའ་
དང་མཐར་འཛིན་སྤྱོད་པའི་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ཐབ་མོ་དབུ་མའི་ལམ་སྤྱོད་
སྤྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་དུ་
སྤྱོད་བཅོད་སྤྱོད་པའི་ཞབས་ཀྱིས་ཤིང་རྟེན་ལམ་ཆེན་པོར་མཛད་པ་དབུ་མ་
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འཆད་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་སྤྱོད་བཤད་དང་བཅས་པ་དང་།
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། དཔྱེ་བ་དང་། གང་ལ་བརྟེན་པའི་གཞུང་དང་། དེའི་

དང་ངེས་དང་། གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ་དྲུག་ལས། དང་པོ་ནི། **རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་**
ཕྱི་རྒྱུད་ཁས་སྦྱངས་ལ། །འགལ་བཟློན་ཐལ་འགྱུར་གཙུག་ཕྱིར་ཐལ་འགྱུར་བ།
 ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། དབྱུང་མ་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་
 སྐྱེད་པ་བྱ་བར་རིགས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། ཕྱོགས་གཞན་ཁས་སྦྱངས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་དང་རང་
 བཞེན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་རྒྱུད་དོན་གཅིག་ དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་
 ཉགས་སྒྱུར་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དབུག་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་ཁས་སྦྱངས་ན་སྐྱེ་བ་
 ཡང་རང་གིས་གྲུབ་པས། དབྱུང་པ་ན་མཐའ་བཞི་སོགས་གང་རུང་གི་ཕྱོགས་
 དང་། དེ་བཞི་གང་རུང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ།
 དེ་དག་བསལ་བའི་དབྱུང་པའི་དོན་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་
 ལྟས། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །གང་ལ་ཕྱོགས་ནི་ཡོད་མིན་པ། །
 དེ་ལ་ཡུལ་ནི་རིང་པོ་ནའང་། །མཐུན་ཀ་བཟློན་པར་རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
 ཅོད་སྒྲོག་ལས། གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅས་འགའ་ཡོད། །དེས་ན་ང་ལ་སྒྱུན་དེ་
 ཡོད། །ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། ། ང་ནི་སྒྱུན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པས་རང་རྒྱུད་ཐ་སྙད་དུ་མི་བཞེད་ལ། དེ་ལྟ་བུའང་ཕྱིར་རྒྱུད་ལ་
 བདེན་མེད་ཉགས་པའི་ལྟ་བུ་སྐྱེད་བྱེད་ཤིན་ཏུ་ཡོད་དེ། ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་མཐའ་
 བཞི་གང་དུ་ཁས་སྦྱངས་པ་དེ་ལ་འགལ་བཟློན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
 བཟློན་དོན་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་ཅི་རིགས་ཀྱིས་
 འགལ་བ་བཟློན་ནས་འགོག་པ་འོག་ཏུ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་གཙུག་པོར་འགོད་
 པའི་དབྱུང་མ་པ་དང་དབྱུང་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་སྒྲུབ་པའདྲ་ཀྱང་
 དེས་སོང་ངོ། །འདིར་ཐལ་འགྱུར་དང་གཞན་གྲགས་བཞེད་པ་གཉིས་ལ་བྱུང་
 ཆེ་ཆུང་ཡོད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མི་འགལ་ཏེ། གཞན་གྲགས་བཞེད་པ་པལ་ཆེར་

ཐལ་འགྱུར་དུ་ཡང་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་
 ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། མངོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་
 བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། **ཐལ་འགྱུར་སྤང་ཅམ་མི་གནས་དབུ་**
མར་གྲགས། ། ཞེས་སྤྲུལ་ཏེ་གཞན་ལ་ལྟ་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཐལ་འགྱུར་གཙོ་བོར་
 བཞེད་པས་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། རྒྱུན་འདི་བ་ཅམ་གྱིས་
 ཀུན་རྫོབ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་གྱི་ཕྱོགས་བཞི་ཁས་སྤངས་པའི་སྟོན་སྟེ་
 མིན་ཏེ། ཞེས་དང་། རྒྱུན་ཉིད་འདི་བ་ཅམ་ཞིག་ཁས་སྤངས་ན་ནི་རྒྱ་དང་
 འབྲས་བུ་གཉིས་པན་ཚུན་སྟོས་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་
 མིན་པས་ཞེས་པ་ལྟར་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་རྒྱུན་གྱིས་སྤང་བ་འདི་ཅམ་
 ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་བ་དང་། དཔལ་པོའི་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྟོམ་
 ལས། བདག་མེད་སང་གའི་སྤྲ་ཆེན་བསྐྱགས། །སྟོང་བ་ཉིད་སོགས་རྣམ་
 གངས་སྟོ། །སྤྲ་མ་འདྲ་སོགས་དཔེ་མཐའ་ཡས། །ཐེག་པ་སྤྲ་ཆོགས་ཐབས་
 ཚུལ་གྱིས། །མི་གནས་དབུ་མ་ཉེ་བར་མཆོན། །ཞེས་པ་ལྟར་ཏྲག་ཆད་གྱི་
 མཐའ་གང་ལའང་མི་གནས་པས་ན་མི་གནས་དབུ་མ་བ་དང་རབ་དུ་མི་
 གནས་དབུ་མ་བ་ཞེས་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། **དབྱེ་བ་ཕྱི་མོ་ཕྱོགས་འཛིན་མི་**
འཛིན་གསུམ། ། ཞེས་སྤྲུལ་ཏེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ནི་ཐལ་
 རང་གི་ཕྱིར་རྟེན་སྟོལ་འབྱེད་གཉིས་སོགས་ཐམས་ཅད་གྱི་བྱེད་མེད་དུ་
 མཛད་པས་བོད་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཡབ་སྲས་གཉིས་ལ་གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབུ་
 མ་བ་ཞེས་པ་དོན་དང་མཐུན་ལ། ཕྱོགས་འཛིན་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་སྒྲ་
 བའི་ཞབས། ཞི་བ་ལྟ་རྣམས་དང་། ཕྱོགས་མི་འཛིན་གྲང་ལྟ་བུའི་འཛིན་པ་
 ནི། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་པོ་དང་སྤྱི་བྱང་
 ཆུབ་ལ་སོགས་པ་མཁས་པའི་དབང་པོ་མང་པོ་ཡོད་མོད་གྲང་ཞེས་པ་ལྟར་

ལྷ་ཡ་བཤེས་གཉིན་དང་། ལྷ་བྱང་དང་རིགས་པའི་ཁུ་བྱག་སོགས་འཛིག་སྟེ།
 ལྷ་ཡ་བཤེས་གཉིན་གྱིས་རིམ་པ་གཉིས་པའི་སྤྲད་བཅམས་པར་མཛད་པའི་
 དོན་ལ་ལྷ་བ་འདིར་གསལ། ལྷ་བྱང་གིས་ལས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་སོགས་ལ་
 དཔག་ནའང་དེ་ལྟར་དང་། དཔའ་བོའི་ལྷ་བ་འདིར་ཡིན་ཏུ་གསལ་གྱང་སྟག་
 ཆང་བས་ཕྱི་མོར་འདོད་པ་དང་རང་རྒྱུད་དངོས་སུ་བཀག་པར་འདོད་པ་
 འགལ་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ལྷ་བྱང་སོགས་གྱིས་ཤེས་བྱེད་བྱངས་པ་
 མི་སྤང་ལ། ལེགས་ལྷན་གཉིས་དང་ཆེ་བ་ཕྱིན་ཆད་ནས་དང་ཡང་དེ་ཅུ་
 གྱིས་ཕྱི་མོར་མི་འགྲུབ་ལ་དཔའ་བོས། ལྷ་མའང་སྤྱི་མ་ཅུ་མིན་ཏེ། །སོགས་
 གྱིས་རང་རྒྱུད་བཀག་ན་སྟོགས་འཛིན་པའི་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བར་མཛོན་
 རོ། །འོ་ན། གཞུང་འདི་དཔའ་བོའི་ཡིན་ན། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། འདི་
 དག་གིས་བཀའ་བའི་དབྱུ་མའི་བསྟན་བཅོས་འགྱུར་བ་མི་སྤང་བས། ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། འདི་སྟོམ་ཡིག་ཡིན་པས་དོན་དབྱུ་མ་
 བསྟན་གྱང་བསྟོད་ཆོགས་དང་རིགས་ཆོགས་སོ་སོར་བཤད་པ་བཞིན་
 མཛད་པས་སོ། ། བཞི་པ་ནི། གཞུང་ནི་ཟབ་མདོ་རིགས་ཆོགས་བཞི་
 བརྒྱ་བ། །སྟོད་འབྲུག་མདོ་བརྟམ་གཉིས་དང་ལམ་སྟོན་སོགས། ། ཞེས་སྒྲས་
 ཏེ། མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ཤེར་སྟོགས་ཡུམ་སྒྲས་བརྩ་བདུན་དང་།
 ཆོ་གོས་མི་ཟད་པ་ཏིང་འཛིན་རྒྱན་པོ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྲད་པ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་
 མ་དྲོས་པས་ཁྱེས་པ་རྒྱ་མཆོས་ཁྱེས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་
 དང་། འཇམ་དཔལ་རྣམ་རྟེན་དང་། དཀོན་བཅེགས་ཀྱི་ལུ་དང་པོ་སྟོམ་པ་
 གསུམ་བསྟན་པ་དང་། གཞན་ཡང་འོད་སྤངས་ལུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་
 རྟེ་སྟོད་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་སོགས་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་
 དེས་དོན་ཤེས་བྱེད་བྱངས་པ་རྣམས་ཟབ་དོན་སྟོན་པའི་མདོར་བྱ་ལ། མདོ་

སྡེ་ས་བརྩ་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་ལ་
 འབྱུག་པ་དང་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཁྱུས་པ་དང་། ཉིང་འཛིན་བཞིའི་མདོ་བཞི་
 དང་། སལ་ཆེན་དང་། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་རྒྱན་སྤྲུག་སོགས་ནི་ཐབ་རྒྱས་
 གཉིས་ཆར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་ལ་དགོངས་འགྲེལ་རྩ་བོ་ཆེ་དང་། སྟོང་པོའི་
 མདོ་དང་དེ་མཐུན་དགོངས་འགྲེལ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་རྣམས་དྲང་དོན་
 ཡིན་ཡང་སྤྱི་དྲུག་སོགས་དེ་ལ་བརྟེན་ལ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་
 གང་ལ་བརྟེན་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཆོད་མར་མཛད་པའི་གཞུང་། ཆོག་གསལ་
 ལས། མདོ་སྡེ་ཀུན་ལས་བརྩས་དང་གཏམ་བྱ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་དང་ཡང་
 དག་བསྟོད་པ་དང་། ཞེས་མདོ་ཀུན་བརྩས་དང་གཏམ་བྱའི་རིམ་པ་དབྱུ་མ་
 རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་དང་དོན་དམ་ལ་བརྩམས་པའི་ཡང་དག་པའི་བསྟོད་པ་ལ་
 ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ཡང་ཡང་
 བཀོད་ལ། གཞན་ཡང་། སྤྲུག་སྤྲུམ་ལ་བསྟོད་པ་དང་། དཔེ་མཛད་པར་བསྟོད་
 པ་དང་། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་དང་། བསམ་མི་བྱའི་གྱི་བསྟོད་
 པ་སེམས་ཀྱི་རྩོ་རྩེ་ལ་བསྟོད་པ་སོགས་བཤད་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འབད་
 པས་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་འཕགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བསྟན་ཆོག་ལེའུ་
 བྱས་དེ་དང་། །རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་ཞེས་བྱ་རྣམ་པར་འཐག་བཅས་སྟོང་ཉིད་
 བདུན་ཅུ་བ་དེ་དང་། །གང་ཡང་ཅོད་པ་རྣམ་པར་བསྒྲོག་པ་བཀོད་པ་དེ་དག་
 གྲང་ནི་མཐོང་གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་དབྱུ་མ་ཅ་བ་དང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བ་དང་
 རྣམ་པར་འཐག་བཅས་ནི་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་དང་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ་དང་
 ཅོད་སྒྲོག་སྟེ་རིགས་ཆོགས་ལྟ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བརྒྱ་བ་ལ་སོགས་
 དེ་དག་དང་ནི་དེ་བཞིན་མདོ་སྡེ་ཐབ་མོ་རྣམ་མང་དང་། །ཞེས་འཕགས་པ་
 ལྟའི་བཞི་བརྒྱ་བ་དང་སོགས་སྤྲས་འཕགས་པ་ལྟའི་དབྱུ་མ་ལེགས་པའི་ཆོད་

དང་འཁྱལ་བསྐྱོག་དང་། གཞན་ཡང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཚོགས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་
 འགའ་རེ་དང་མདོ་སྡེ་ཐབ་མོ་སྤར་སྟོས་པ་མདོ་བཏུས་དང་སྟོབ་དཔོན་འདིས་
 ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་
 ཡན་ཆད་གཅིག་དུ་ཆད་མར་མཛད་ཅིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱས་
 བསྐྱེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་མཐོང་ནས་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་
 ལེགས་བཤད་གང་། །གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་ལས་འོངས་དང་བདག་
 གིས་རྣམ་པར་སྤྱེ་ལས་ཉིད་པ་གང་། །དེ་དག་བསྟོམ་སྟེ་སྟོ་ཆེན་ལྡན་རྣམས་
 མགྱ་བར་བྱ་བྱིར་ཡང་དག་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་ལེགས་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་
 བཤད་པ་ཡང་དག་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་དགོས་
 ཀྱི་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་མེད་པར་སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམ་སྟེངས་
 སྟོར་དགྱ་སོགས་ཀྱི་སྟོ་བཅོས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པར་མ་འབྱེན་པར་མི་བྱ། རོ་
 བོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེས་རོ་བོ་བ་སྟོང་ཁམས་ཆེ་མི་རུང་ལས་
 འབྲས་འདི་ཐབ་གསུངས་པ་དང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་
 རི་ལྟར་ནན་ཆེར་གཏད་ལུགས་རྣམས་བསམས་ནས་རང་གཞན་སྤང་ལ་མི་
 གཏོང་བར་ཀུན་ལ་ཐལ་མོ་སྦྱར་འཆལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཐུ་སྦྱབ་སྦྱ་གཅན་
 འཛིན་ནི་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱ་དང་བཅས་ལྟས་ཀྱང་གསུངས་རྗེས་སུ། །
 འབྲངས་པས་དེ་ཡི་ཚུལ་ལུགས་དུས་ནི་ཡུན་རིང་ཞིག་དུ་གསལ་བར་བསྟན་
 པར་མཛད། །དེ་ཡི་སྟོབ་མ་བསྟན་བཅོས་དེ་ལ་རྣམ་མར་འབྱེད་པས་རྣམ་
 དེས་སྟོ་ལྡན་པ། །རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་ཐུ་སྟེགས་མ་ལུས་པམ་བྱས་བྱབ་
 མཆོག་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་བཤད། །ཅེས་པས་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཡུན་
 རིང་དུ་བཤད་ཚུལ་དང་། དེའི་སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གཞུང་གི་
 རྣམ་བཞག་མང་པོ་བྱས་ཚུལ་དང་ཐུ་སྟེགས་ཆར་བཅད་ལུགས་བཤད་པས་

དེ་དག་གི་བཤད་རྒྱུ་ལའང་སློབ་དཔོན་འདིས་བསྟེན་པར་མངོན་ཀྱང་
གཞུང་པལ་ཆེ་བ་དེ་དུས་ནས་མེད་པར་བཤད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་ཟླ་བས་
དབྱིག་གཉིན་སྟོགས་སྤང་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་སློབ་ནས་བཀག་ཀྱང་ཟླ་བར་
སྤྱི་ཀྱང་མཆོན་སློབ་ནས་བཀག་པ་མེད། ས་བརྩའི་སེམས་དཔར་གྲགས་
པ་སློབ་དཔོན་འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་བཞི་སོགས་དང་རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྟའི་སྤྱོད་
འཇུག་དང་བསྐྱབ་བཏུས་ན་སྤྱིར་དབྱེད་འཛོག་གི་སློམ་དང་བཤེས་གཉིན་
བསྟེན་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་སློམ་པ་གསུམ་དང་ཟབ་དོན་སློམ་
ཚུལ་སོགས་དང་ཉན་བཤད་སོགས་རྒྱས་པས་འདི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཆོད་
ཐུབ་དང་། ལམ་སློན་དང་། སོགས་སྤྱི་དབུ་མའི་མན་ངག་དང་བདེན་གཉིས་
དང་། དབུ་མའི་མན་ངག་གི་འགྲེལ་བ་རྣམས་ཆོད་ཐུབ་བྱ་ལ། སྤྱོད་འཇུག་
འགྲེལ་ཆེན་དང་ལམ་སློན་རང་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་ཡང་ལེགས་ཆ་ལེན་ཅིང་།
རྒྱུད་སྤྱི་མ་ཅུ་འགྲེལ་ཆོད་ཐུབ་དང་། མངོན་ཏྲོགས་རྒྱུད་དང་འཕགས་སེང་གི་
ཡང་ལམ་སོགས་ཐལ་རང་ཐུན་མོང་བ་གང་གསལ་ལེན་ལ་ཐུན་མོང་མིན་
པར་བསྟེ་སྤྱད་མེད་པར་བྱ་ཚུལ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྤྱི་གསུམ་གྱི་
ལེགས་བཤད་ལ་ཆོད་མར་བྱས་ནས་ལུང་མ་གྲིས་ཀྱང་དོན་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འཁྲལ་བ་བྲལ་ཞིང་དྲུག་ལམ་གྱི་བས་གསལ་བོར་མཛད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་བ་དེའི་བྱང་དེས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། བདེན་པ་གཉིས་སྟོན་མདོ་རིམ་
བྱང་དེས་ཏེ། །གཞན་དུ་བྱང་དགོས་གནས་ཚུལ་དེར་དེས་ཕྱིར། །སྤྱི་ཐོབ་འང་
མི་རུང་བྱང་དང་སྤྱི་ཐོབ་དོན། །གྲུབ་ཀྱང་གནས་ལུགས་མིན་པས་བྱང་ཚུལ་
གཉིས། །ཐོག་མཐའ་བྱང་དོན་བར་བ་དེས་དོན་མདོ། །ལང་གཤེགས་དགོངས་
འགྲེལ་རྒྱུ་སྤྱི་མདོ་ཆོད་ལྷས། །བྱེད་པོ་གཞན་མེད་སྟོང་ཉིད་ལ་དགོངས་

ནས། །སེམས་ཅམ་ཕྱི་དོན་མེད་དང་སྒྲིང་པོ་རྟག་ །ཀྱན་གཞི་ཡོད་དང་གཞན་
 དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན། །མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་སྟོན་ལྔ་བྱང་དོན་
 བསྐྱབ། ། ཅེས་སྒྲུལ་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་དབྱ་མའི་བསྟན་བཅོས་
 བཅུམས་ཏེ་བྱང་ངེས་ཕྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། བདེན་གཉིས་ལ་མི་
 མོངས་པ་དང་དེའི་དགོས་པ་ཤེས་པ་དང་། ཡང་བྱང་དོན་དང་ངེས་དོན་གཉིས་
 གང་ཡིན་སྟུང་པའི་ཐེ་ཆོམ་དང་བྱང་དོན་ལ་གནས་ལུགས་ངེས་དོན་དུ་འཛིན་
 པའི་ལོག་ཤེས་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས།
 སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བྱང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར་དབྱ་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས།
 དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ཅན་གྱིས་བསྟན་པ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། དགོངས་པ་ཅན་ནི་གང་
 ཡིན་སྟུང་དུ་ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གང་ཞིག་སྟོ་ཞན་པ་ཉིད་གྱིས་བྱང་བའི་
 དོན་བསྟན་པ་ལ་ངེས་པའི་དོན་དུ་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་ཀའི་ཐེ་ཆོམ་དང་ལོག་
 པའི་ཤེས་པ་དག་རིགས་པ་དང་ལུང་གཉིས་ཀའི་སྟོས་གསལ་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འདི་བཅུམས་སོ། ། ཞེས་སོ། །བྱང་ངེས་འབྱེད་བྱེད་
 ཡོད་དེ། རྟོན་པ་བཞིས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅ་ཤེས་ལས། བདག་ལས་མ་
 ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །སོགས་རིགས་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆོས་
 གང་ཞིག །སྟོབ་དེ་ནི་རྟོན་ཞེས་གསུངས། །ཞེས་སོགས་དུ་མས་ལུང་བཀོད་
 རས་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། བྱང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཟོད་བྱའི་སྟོས་བཞག་སྟེ། དོན་
 དམ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ངེས་དོན་གྱི་དང་། ཀྱན་རྫོབ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་
 བྱང་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། ངེས་པའི་
 དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ནི་གང་ཡིན། བྱང་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ནི་གང་ཞེ་ན། མདོ་སྟེ་
 གང་དག་ཀྱན་རྫོབ་སྟོབ་པ་བསྟན་པ་དེ་བྱང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྟེ་གང་

དག་དོན་དམ་པ་སྐྱབ་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
སོ། །དེའི་ཀུན་རྫོབ་སྐྱབ་ལུགས་དང་དོན་དམ་སྐྱབ་ལུགས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་
ཡོད་དེ་རིམ་བཞིན་དུ་ཆོག་དང་ཡི་གེ་སྟོ་ཆོགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་སྟོ་ཆོགས་ཅི་
རིགས་སྟོན་པ་དང་། དམིགས་མེད་དང་སྟོ་འདས་སོགས་བལྟ་དཀའ་བའི་
རྟོགས་དཀའ་བའི་ཆོས་བསྟན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས།
མདོ་སྡེ་གང་དག་ཆོག་དང་ཡི་གེ་སྟོ་ཆོགས་པས་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་
བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་ཐབ་མོ་ལྟ་དཀའ་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་
བ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་བདག་
དང་སེམས་ཅན་དང་སྟོག་དང་གསོ་བ་དང་སྐྱེས་བྱ་དང་གང་ཐག་དང་ཤེད་
ལས་སྐྱེས་དང་ཤེད་བྱ་དང་བྱེད་པ་པོ་ཆོར་པ་པོ་སྐད་སྟོ་ཆོགས་ཀྱིས་བཤད་
པར་བྱ་བ་བདག་པོ་མེད་པ་ལ་བདག་པོ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་བའི་
དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཆོན་མ་མེད་
པ་དང་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་
སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་སྟོག་མེད་པ་དང་གང་ཐག་མེད་པ་དང་བདག་པོ་
མེད་པ་རྣམས་པར་ཐར་བའི་སྟོ་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་སྟེ།
འདི་ནི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་སྟོན་གྱི་བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་མི་
རྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་དགོངས་འགེལ་ལྟ་བུ་
ཀུན་རྫོབ་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་བའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དངོས་བསྟན་དོན་དེ་
ལས་གཞན་དུ་བྱངས་ནས་གནས་ལུགས་ཆོལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉིང་འཛིན་
རྒྱལ་པོ་དང་འབྲུམ་སོགས་ཆོས་ཅན། ངེས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་དེར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་
ལུགས་དེ་ལས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ལ་དཔེ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དགོས་པའི་སྟོས་བྱང་

ཚུལ་ཏེ་བྱང་དོན་པལ་ཆེར་ལ་དགོས་ཤིང་བརྗོད་བྱའི་བྱང་ཚུལ་མི་རྟོན་པ་
 སོགས་རིགས་པས་གཞོད། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་པར་གསུངས་པ་
 བདེན་པ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ལུང་གིས་གཞོད་ཅིང་། སྐྱུ་མ་སོགས་
 དཔེ་དུ་མ་དང་བཅས་ན་མི་རྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། ཟབ་མོ་སྐྱེ་མེད་
 ལྟོན་པའི་ལུང་དུ་མས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དེར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་
 བྱང་དོན་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་ལ་གཞུག་པ་ལྗེ་དགོངས་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་ཁ་བྱངས་
 ཚུལ་མ་ཡིན་པས་བརྗོད་བྱའི་སྟོན་པ་པ་དང་མ་ནི་བསད་བྱ་ཞིང་ལྟ་བུའི་
 སྐྱས་ཐེན་མདོ་དེའི་བརྗོད་བྱ་ཅམ་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་བྱངས་ཚུལ་དང་། ལས་
 དཀར་ནག་ལས་བདེ་སྦྱག་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་སྐྱ་རི་བཞིན་ཡིན་ཡང་ལས་
 དཀར་ནག་ལས་འབྱས་བྱ་བདེ་སྦྱག་འབྱུང་བ་ནི་ལས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་ལས་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེར་མི་རུང་གི་
 དེ་ལས་གཞན་དུ་བདག་མེད་དུ་བྱང་དགོས་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་
 མིན་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་བསྐྱུས་ན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་
 ལས། ལྟོང་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བསྟན་པ་ལྟར། །ངེས་དོན་མདོ་སྡེ་
 དག་གིས་བྱེ་བྲག་ཤེས། །གང་ལས་སེམས་ཅན་གང་ཟག་སྐྱེས་བྱ་བསྟན། །
 ཆོས་དེ་ཐམས་ཅད་བྱང་བའི་དོན་དུ་སྟོན། །ཞེས་སོ། ། དེས་ན་འཁོར་ལོ་
 གསུམ་ཀྱི་བྱད་པར་ཡང་། ཟབ་ཞི་སྐྱོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུ་མ་བྱས་སོགས་
 དང་། ཅུ་ཤེ་ལས་དམན་མདོ་བཀོད་པའི་མདོ་དོན་དམ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་
 རྣམས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ཡང་བྱང་དོན་མིན་པར་བཤད་པས། འཁོར་ལོ་
 གསུམ་སོ་སོ་ལ་དགོངས་འགྲེལ་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་སོགས་ཀྱིས་མ་བྱུང་
 ལ། དགོངས་འགྲེལ་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བདེན་བཞི་
 སོགས་རང་མཆོན་ཀྱིས་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མས་ཀུན་

བཏགས་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་པ་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པའི་མདོ་གཉིས་དང་དོན་དང་བར་
 བའི་ཤེར་སྤྲོད་ལྟ་བུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོད་པར་ལྟོ། ། གསུངས་པས་
 དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ལ་ཚུལ་འདི་དགོངས་འགྲེལ་དང་མི་མཐུན་ཡང་
 དགོངས་པ་མི་འགལ་ཏེ། གདུལ་བྱའི་བྱད་པར་སོ་སོ་ལ་དེ་ལྟར་འཐད་ཀྱང་
 དགོངས་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཉན་ཐོས་ལ་སྟོས་ཏེ། སྟོག་
 གཙོད་ནམ་ཡང་མ་གནང་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་དགོས་
 དབང་གིས་གནང་བ་གསུང་བ་སོ་གཅིག་གི་ལུགས་ཡིན་ཡང་མི་འགལ་བ་
 བཞིན་ནོ། ། འོ་ན་སྐབས་འདིར་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུ་ལ། དགོངས་གཞི་
 དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཇི་ལྟ་བུ་སྤྲུལ་ན་ལ་ལ་ན་རེ། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་
 མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །དང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་
 བའི་དང་དོན་འགྲེལ་རྒྱུ་ལ་སེམས་ཙམ་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་སྟོན་པའི་
 དགོངས་འགྲེལ་དང་ཀུན་གཞི་སྟོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་དང་།
 འགྲེལ་བའི་སོགས་སྐས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་བྱམས་ཁུས་དང་། མཐར་
 ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྟོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་བཞིར་དེས་ཐེར་བ་
 སོགས་ཡོད་དོ། །དེ་མི་འཐད་དེ་རྣམ་བཤད་ལས། ལུགས་འདིས་སྤར་བཤད་
 པའི་དོན་ཆོན་བཞི་ཀ་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་གྱི་གསུངས་པ། བརྗོད་དོན་སྟོས་
 བསྐྱུས་ཏེ་རང་འགྲེལ་གྱི་དངོས་སུ་སྟོས་པ་གསུམ་དང་མདོ་ཀུན་བཏུས་གྱིས་
 མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་སྟོན་པ་བརྗོད་དོན་སྟོས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བཞིར་
 གཙོ་བོར་བཤད་ཀྱི། རྗོད་བྱེད་ཐ་དད་དང་དབྱེ་བའི་སྟོས་ཕྱི་ན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྟོན་ཚུལ་བ་རུ་རའི་
 མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ།

སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་ཞེས་པ་ནས།   སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་སྣ་ཆོགས་
 དག་གྲང་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བུ་དང་རིགས་བདེན་གྲུབ་སོ་སོར་དམིགས་
 པ་དང་། ཤེར་མདོ་ལས། དེ་དག་འཁོར་བའི་རྒྱན་གྱི་མཆོམས་བཅད་པའི་
 ཕྱིར་ལྟ་བུ་དག་བཅོམ་པ་སྤྲར་འཕྲོས་ནས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། དགོངས་འགྲེལ་
 ལས། ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་ལྟ་བུ་བཞི་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
 མཐུ་མེད་དོ། །སོགས་དང་། འཛིག་ལྟ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུང་བཤད་པ་ལྟ་
 བུ་དེ་དག་གིས་ཅི་ཅམ་བསྐྱོམས་གྲང་སྟོང་རྗེ་དང་ལྟག་བསམ་མི་སྐྱེ་བར་
 བཤད་པའི་ལུང་དུ་མ་དང་སྟོན་ཆུལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་རེ་རེ་
 ནས་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་བྱེད་ལུང་སོ་སོ་བ་མདོ་ཀུན་བརྟུས་ལས་བཤད་པ་
 རྣམས་འདིར་མ་བྱངས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མདོ་ཀུན་བརྟུས་ལས། ཐེག་
 པ་གཅིག་ལ་མོས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམས་པར་དཀའ་སྟེ། ཐེག་
 པ་གཅིག་དུ་ཟད་པ་ནི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་
 པའི་དམ་པའི་ཆོས་བརྒྱ་དཀར་པོ་ལས། དེ་ཡང་ཐེག་པ་གཅིག་ལས་བརྒྱམས་
 ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་འཆད་པ་སོགས་ཀྱིས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་ད་ལྟར་གྱི་སྤྱོད་པ་བཅུ་འཛི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཐེག་
 གཅིག་སྟོན་པར་བཤད་པ་བྱངས། མདོ་འདིར་ལྟ་རིའི་བུ་སོགས་སྟེ་མེད་དུ་
 ལུང་ཡང་བསྟན་ལ། བདེན་པ་བོའི་ལེན་ལས། འཇམ་དབལ་ཐེག་པ་གཅིག་
 གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཐ་དད་པ་བསྟན་ན་འདྲ་
 ཤེས་པ་ཐ་དད་པ་སོགས་དང་། དཔེ་འབྱུང་གི་སྟོན་ཡོད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་
 གཞོལ་བ་འབབ་པ་ཤིས་ལྟ་བུ་བཤད་པ་བྱངས། ཤེར་མདོ་ལས། ལྟ་བུ་གང་
 དག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་དག་བཅོམ་པས་གྲང་སེམས་བསྐྱེད་ན་ཡོད་རང་ལ་
 བར་ཆད་མི་བྱ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པར་

བྱ་ཞེས་དག་བཅོམ་ལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལུང་
གསུམ་པོ་དང་དོན་དུ་བཤད། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་ཞུས་པ་ལས། སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ནི་སོགས་གྱི་ཞོར་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་དཔེས་དག་
བཅོམ་པའི་ཡང་སྐྱབ་པའི་དེ་མ་བཟུས་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་འགོད་པར་
བཤད་པས་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཐེག་པ་མཐར་ཐུག་མེད་པ་དང་སངས་
རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་དང་དོན་དུ་བཤད། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་འཁོར་ལོའི་
མདོ་ལས། འཇམ་དབལ་གཞིན་རྒྱར་གྱུར་པས་གསོལ་བ་སོགས་གྱི་ཐེག་པ་
གཅིག་ལ་མི་འཇུག་པ་ཁ་དངས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ་བཤད་
པ་དང་། དཔལ་བྱེད་སེང་གའི་ང་རོའི་མདོ་ལས། ཡོངས་སུ་སྤྱད་ལས་
འདས་བ་ཞེས་སོགས་གྱིས་སྤྱང་འདས་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་མིན་པ་ལ་
མེད་པར་བཤད་པ་དང་བ་སྟོགས་གཅིག་སྟེ་མདོ་འདི་དག་དངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། མདོ་འདིར་སྤྱར་ལྟར་དག་བཅོམ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་པས་
དག་བཅོམ་པ་སྤྱར་མི་སྐྱེ་བ་དང་དོན་དུ་སྟོན་ལ། ལང་གཤེགས་ལས། ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ལ་གནས་པ་ཐོབ་ནས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་སྐྱའི་
སྐྱ་ཉིང་རབ་དུ་འཕོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ལུས་
ཐོབ་ནས། །སོགས་གྱིས་ཀྱང་དག་བཅོམ་པ་སྤྱར་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་
གྱིས་བསྐྱལ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་སྐྱབ་ཚུལ་སོགས་མདོ་མང་ཡང་མཐར་
ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་སྟོན་པ་ཞེས་གྲངས་གཅིག་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེར་
མ་ཟད་གཞན་ཡང་རིགས་སོ་སོར་བདེན་པར་ཡོད་པའི་དང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་
མདོ་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བདེ་གཤེགས་སྤྱང་པོས་འགོ་བ་ཡོངས་ལ་
དང་། །འདི་ན་སྐལ་མེད་སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་མེད། །ལྟ་བུ་དང་། བདེ་
གཤེགས་སྤྱང་པོའི་མདོ་དང་རྒྱད་སྟེ་མས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐེག་པ་གཅིག་སྟོན་པར་
 བསྐྱས་ཅོམ་མོ། །དེས་ན་འཇུག་པ་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་
 རི། །ཤང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པའི་རང་འགྲེལ་
 ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་གང་ཞེ་ན། རི་སྐད་དུ་དགོངས་འགྲེལ་བའི་
 མདོ་ལས། བརྟགས་པ་དང་གཞན་གྱི་དབང་དང་། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་རང་བཞིན་གསུམ་བསྟན་པ་ལས་བརྟགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་
 གཞན་གྱི་དབང་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ཟབ་ཅིང་ལ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཚུ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་འབབས། །བདག་ཏུ་
 རྟོགས་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །འདི་ནི་གྲིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་མ་བསྟན། །
 ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཏེ་འདི་རི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། །སྟོན་པས་སྟོན་
 རྣམས་གཏོང་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ། །སེམས་ཅོམ་
 དུ་ཡང་རབ་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་འདིས་ཤང་བའི་དོན་ཉིད་
 དུ་གསལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་པས་ནད་པ་དང་འཆོམ་
 པའི་སྟོན་སོ་སོར་གཏོང་བ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་། གདུལ་བྱ་ལ་སེམས་
 ཅོམ་སོགས་སྟོན་གསུངས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་ཅོམ་
 གྲིས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཤང་དོན་དང་། དེ་ལྟར་བཟུང་ན་འབྲུལ་བ་སྟེན་རྒྱ་
 ལ་རྒྱར་འཛིན་ལྟ་བུར་འགྲོ་བས་ཆོག་ལ་མི་ཆགས་པར་ངེས་དོན་བཅའ་
 དགོས་པར་བཤད་པ་ལང་གཤེགས་ལས། མདོ་སྡེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་
 པ་བཞིན་བསྟན་པ་དོན་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ནའི་གཏམ་མིན་ནོ། །དཔེར་
 ན་སྟེན་རྒྱ་ནི་རྒྱ་མེད་པས་རྒྱར་ཞེན་པའི་རིག་དྲགས་སྟེ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་
 པའི་ཆོས་ཀྱང་གྲིས་པ་མགྲུ་བར་བྱེད་གྱི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་
 དགོངས་པའི་གཏམ་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཁོད་ཀྱིས་དོན་གྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་

བར་བྱ་ཡི་བརྗོད་པ་ལ་ཆགས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འདིས་དང་
 དོན་ཐམས་ཅད་བཤད་མོད། སོ་སོར་བཤད་ན་སྐབས་འདིར་སེམས་ཅམ་
 དང་བྱི་དོན་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོའི་མདོ་ལས་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་སྣང་པོ་རྟག་བརྟན་མཆོན་དཔེ་ཅན་བཤད་པ་དང་།
 ཀུན་གཞི་བཤད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་སྟོན་པའི་མདོ་ལྟ་དང་དོན་
 ཏུ་འཆད་དེ། ལང་གཤེགས་ལས་ནད་པའི་དཔེས་སེམས་ཅམ་བསྟན་པར་
 བཤད་པ་དེས་དགོངས་འགྲེལ་བྱམས་ཞུས་ལས་སེམས་ཅམ་ཏུ་བཤད་པ་
 དང་དོན་ཏུ་བཤད་ལ། ས་བརྩ་བ་ལས། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་
 མོ་ཞེས་པ་སྤྱི་གསུམ་གྱི་བྱེད་པོ་མེད་པར་སེམས་ཅམ་ཞིག་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་
 པོར་ལེགས་ལྡན་ལྟར་བཤད་དེ། འབྱུག་པ་ལས། མདོན་གྱུར་མདོན་སྤྱི་གསུམ་
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཡིས། །སྤྱི་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཅམ་ཏུ་གང་རྟོགས་
 པ། །རྟག་བདག་བྱེད་པོ་བཀག་པ་རྟོག་ཕྱིར་དེས། །བྱེད་པ་པོ་ནི་སེམས་ཅམ་
 ཡིན་པར་རྟོགས། །ཞེས་ས་བརྩ་བ་རང་ལས་བཤད་ལ། དེར་མ་ཟད་ལང་
 གཤེགས་ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་རྒྱན་དང་ཕྱང་པོ་དང་། །དེ་བཞིན་རྒྱུན་དང་
 རྟུལ་དག་དང་། །གཙོ་བོ་དབང་ཕྱག་བྱེད་པོ་རྣམས། །སེམས་ཅམ་ཏུ་ནི་ངས་
 བཤད་དོ། །ཞེས་ཆོས་འདི་པ་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དང་། རྒྱུན་དང་
 ཕྱང་པོ་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པ་བྱེད་པོ་དང་། རྒྱུན་རྣམས་ཡོད་བྱེད་པོ་དང་། བྱེ་
 ཐག་པ་རྟུལ་སྤྱོད་པ་འཛིག་རྟོག་བྱེད་པོ་དང་། གངས་ཅན་གཙོ་བོ་དང་། དབང་
 ཕྱག་པ་དབང་ཕྱག་བྱེད་པོར་སྤྱོད་པ་བསམ་ཏེ། སེམས་ཅམ་ཞིག་བྱེད་པོར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ལས་གཞུགས་མེད་ན་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་
 གྱིས་རྣམ་ཤེས་གསུངས་ཤིང་མིང་གཞུགས་སོགས་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་བར་མི་
 འགྱུར་ལ་སེམས་ཀྱི་འཛིག་རྟོག་སྤྱོད་ཆོགས་བྱས་པར་བཤད་པས། སེམས་

གཙོ་བོར་མིན་པའི་བྱེད་པོ་བཀག་པར་ཞེས་སོ། །འོ་ན་ཡང་གཤེགས་ལས་
 བྱེ་རོལ་སྒྲུང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །སེམས་ནི་སྣ་ཆོགས་རྣམས་སུ་སྒྲུང་། །ལུས་
 དང་ཡོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་བ། །སེམས་ཅམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་
 ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་དམ་སྟུམ་ན་མིན་ཏེ། །འདིར་བྱེ་རོལ་མེད་པ་སེམས་ཅམ་
 ཞེས་བཤད་ཅིང་ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་གནས་སུ་སྒྲུང་བ་ཡང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་
 བཤད་པ་དང་། །དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་གདུལ་བྱ་
 གཟུགས་སོགས་ལ་ཆགས་པ་བརྒྱུག་པའི་ཆེད་དུ་དགོངས་གཞི་རིགས་པ་
 དུག་ཅུ་བ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པས་བཞག་ཅམ་ལ་དགོངས་པར་མངོན་པས་
 དེ་ལྟར་བཤད་ལ་ལེགས་ལྡན་དང་སྟོབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཀའི་སེམས་ཅམ་
 བཀག་པ་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས།
 །འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅམ་ཞེས། །སྐབ་པ་ཡིས་ནི་གང་གསུངས་པ། །
 གྱིས་རྣམས་སྐྱག་པ་སྤངས་དོན་དེ། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་
 །རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་། །བརྟ་སྤྱོད་པ་དག་རི་ལྟ་བུར། །ཡི་གའི་བྱ་མོ་
 སྟོག་འདུག་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་གདུལ་བྱ་ལ། །རི་ཅམ་བཟོད་པའི་
 ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ནས། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་ཏེན་པ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་
 བཏེན། །ཟབ་མོ་ཁུ་འཕྲིག་ཅན་འཛིགས་པ། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་
 ཅན། །བྱང་ཆུབ་སྐབ་པ་ཁ་ཅིག་ལའོ། ། །ཞེས་གསུངས་པས་འདུག་པར།
 མདོ་སྡེ་གང་ལས་བྱེ་རོལ་སྒྲུང་ཡོད་མིན། །སེམས་ནི་སྣ་ཆོགས་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་
 གསུངས་པ། །གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་གང་དེ་དག་ལ། །གཟུགས་བརྒྱུག་
 པ་སྟེ་དེ་ཡང་བྱང་དོན་ཉིད། །ཅེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡང་གཤེགས་ལས།
 །བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་བརྗོད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་
 གསུངས་པ་དེ་བཙུམ་ལྡན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དེ་རྣམ་པར་

དག་པས་ཐོག་མ་ནས། རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་མཚན་སྲུང་ཅུ་ཙ་གཉིས་དང་
 ལྷན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅན་གྱི་ལུས་གྱི་ནང་ན་མཆིས་པར་བརྗོད་དོ། །
 ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་གས་གྱི་སྟོན་ཏེ་ཞེས་པས་སྟོང་བོའི་མདོ་ལས་
 མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐུ་ཉག་པ་སྟོབས་སོགས་དང་ལྷན་པ་སེམས་ཅན་
 གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལ་དགོངས་བཞི་དགོས་པ་དང་། དངོས་ལ་
 གཞོད་བྱེད་གསུམ་གྱིས་སྤར་ལྟར་བྱང་དོན་དུ་བཤད་ལ་འདི་དང་ཀུན་གཞི་
 ཡོད་པར་བཤད་པ་གཉིས་དགོངས་གཞི་སྟོང་ཉིད་ལ་དགོངས། དངོས་ལ་
 གཞོད་བྱེད་སྐྱས་ཟིན་ལྟར་ན་སྐྱ་སྟེགས་པ་ལྟར་འགྱུར་བས་བྱང་དོན་དུ་
 རིགས་པ་གཅིག་གིས་འགྱུབ་སྟེ། འཇུག་པར། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་
 ཉིད་ཡོད་ལ། །སོགས་དང་། རྒྱན་སྐུག་བཞོད་པ་ལས། ས་རྣམས་སྣ་ཆོག་གས་
 ཀུན་གཞི་སྟེ། །བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་དགེ་བའང་དེ། །སྟོང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་
 གཞིའི་སྐྱས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་སྟོན་པར་མཛད། །སྟོང་པོ་ཀུན་
 གཞིར་གྲགས་པ་ཡང་། །སྟོ་ཞན་རྣམས་གྱིས་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅན་གྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་བདེ་
 གཤེགས་སྟོང་པོ་དང་སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དངོས་པོ་ཐམས་
 ཅན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་ཀུན་གཞི་དང་འདིས་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་དང་འདིར་རྣམ་པར་ཏེ་བྱེ་བྲག་གམ་བྱུང་པར་དུ་ཤེས་པས་ན་རྣམ་
 ཤེས་ཞེས་བཤད་པ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཞེས་
 བསྐྱགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅན་གྱི་རང་
 བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པའི་སྐྱས་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འཇུག་པར། དེ་ལྟར་ལུང་
 གི་ལོ་རྒྱས་ཤེས་བྱས་ཏེ། །མདོ་གང་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་བཤད་དོན་ཅན། །ཞེས་

སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱང་
 པར་སྟོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་དྲང་དོན་དུ་བཤད་དེ། དངོས་སོ་བདེན་གྲུབ་
 སོགས་སྟོན་པ་དྲང་དོན་ཡིན་པར་སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱང་པར་ཤེར་ཕྱིན་བྱམས་
 ལྷས་ལྟར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁེན་ཀྱི་བར་དོན་དམ་པར་མེད་ལ། འཛིག་
 རྟེན་ཀྱི་བན་དང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཉི་མའི་བྱམས་ལྷས་ལས་
 གཟུགས་སོགས་ཇི་ལྟར་མཆིས་ལྷས་པའི་ལན་དུ། འཛིག་རྟེན་ཀྱི་བན་དང་ཐ་
 སྙད་དུ་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་མཁེན་ཀྱི་བར་ལ་དེ་
 ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་འདུག་འགྲེལ་ལས་སྟོགས་ཙམ་ཞིག་ནི་
 བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱལ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཉུང་གསལ་
 བྱས་ན། ཀྱན་བཏགས་ཚུལ་ནི་རང་བཞིན་གནས་ལུགས་ནི་གཞན་དབང་ལ་
 ལྷང་བ་མེད་བཞིན་དུ་སྟོ་བཏགས་ནས་སྣང་བ་ཡིན་རྟེ། གཞན་དབང་རང་གི་
 སྟོད་ལུགས་སུ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་སྣང་བ་སྟོ་བཏགས་པའི་ཀྱན་
 བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དཔེར་ན་སྐྱལ་དེ་ཐག་པ་ལ་མེད་བཞིན་དུ་ཐག་པ་
 སྐྱལ་འཛིན་ཀྱི་སྟོ་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ་གཞན་དབང་རང་བཞིན་
 བཅོས་མིན་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་ཆང་པའི་ཕྱིར། བཟུང་བཞིན་པའམ་མཐོང་
 བཞིན་པའི་གཞན་དབང་སྣང་ཚུལ་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་གཟུགས་བརྟན་
 ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གཤེས་ལུགས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ལྟར་
 ཡོངས་གྲུབ་དངོས་ཡིན་རྟེ། དེ་ལ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་སྟོ་མ་བཏགས་པར་
 གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱལ་དེ་སྐྱལ་དངོས་ལ་སྟོ་མ་བཏགས་པར་
 བཟུང་བའི་དོན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཡོངས་གྲུབ་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་སྟོ་བཤད་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་དབང་ནི་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་སྟོ་

འདོགས་གཞི་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲིང་གཞིར་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་བྱམས་
 ལྷུས་ལས། བྱམས་པ་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་དེ་ནི་རྣམ་སྤྱོད་པར་
 བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་རྣམ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྱོད་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། རང་དབང་
 འབྱུང་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདིའི་རྣམ་སྤྱོད་
 ཡོད་པ་ནི་ཡོད་ཅུང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་དང་རྣམ་
 ཡོད་ཀྱི་རྣམ་དང་རང་བཞིན་གྲུབ་པའམ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་
 པར་མདོ་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མའི་
 ཞེས་སོགས་ནས་གང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ནི་རྣམ་སྤྱོད་པའང་མིན་
 རྣམ་སྤྱོད་པའང་མ་ཡིན་ཞིང་དོན་དམ་པར་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ།
 །ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། དེའི་ཕྱིར་བྱམས་ལྷུས་ལས་རྣམ་སྤྱོད་
 ཡོད་མེད་གསུངས་པའི་རྣམ་ནི་གཞུང་གཞན་ནས་རྣམ་གཉིས་བཤད་པའི་
 རྣམ་གྲང་མིན་ལ་དབུ་མ་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྣམ་སྤྱོད་
 བཤད་པ་ཡང་མིན་པས་ཡོད་པ་ཅུང་མོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ན་ས་བརྩུ་བ་
 ལས་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅུང་མོ། །ཞེས་དང་། ཐོག་མ་མེད་པའི་
 དུས་ཀྱི་ཁམས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྒྲིང་ཇི་བཞིན་པར་སྐབས་འདིར་ཁས་
 ལེན་པས་སེམས་ཅུང་པས་སྒྲིང་ཇི་བཞིན་པའམ་ངེས་དོན་དུ་ཁས་ལེན་པ་
 ཐམས་ཅད་འདི་བས་སྒྲིང་ཇི་བཞིན་མིན་པས་བྱུང་བ་དང་། བརྗོག་ནས་བྱུང་བ་
 གང་ཡང་འདོད་པར་མི་བྱའོ། །

དུག་པ་གྲུབ་མཐའ་ལ། གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་གསུམ་ལས་
 དང་པོ་ལ་དགག་བུའི་དང་། འགོག་བྱེད་རིག་པའི་དང་། གཞི་བདེན་གཉིས་
 ཀྱི་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དང་། དེ་དག་ངེས་བྱེད་ཆོད་མའི་བྱེད་པར་

འབྲུལ་སྒྲོང་དང་བཅས་པ་ལྷ་ལས། དང་པོ་ལ། དགག་བྱའི་ཆད་དང་། དེའི་
 འཐད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཁོར་འདས་སྒྲུང་གྲགས་རི་ལྷ་རི་སྒྲུང་
 ཀུན། ། མ་བརྟགས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྒྲུང་དུ། །འཇོག་ཕྱིར་རྟོག་པས་
 སར་མིན་ཡུལ་སྒྲུང་ནས། །གྲུབ་དང་རྣམས་ཡོད་རང་མཆོན་རང་ངོས་གྲུབ། །
 བདེན་གྲུབ་ངོ་བོས་གྲུབ་སོགས་དགག་བྱར་གཅིག །ཅེས་སྒྲུས་ཏེ། འཁོར་
 བ་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་དང་སྒྲུང་འདས་རྣམས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་
 ཆོས་སྒྲུང་ཞིང་ཡོད་ལ་རྣམས་པ་ཤར་བ་ནི་ཡོད་ལ་གྲགས་པའི་རི་ལྷ་བ་དང་
 རི་སྒྲུང་པས་བསྐྱས་པ་ཀུན། བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཇིན་པའི་སྒྲོ་མི་འདོགས་པའི་
 འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བརྟགས་དོན་མི་དབྱུང་པའི་ངོ་བོར་འཇོག་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། རི་ལྷ་རི་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་རྟོག་གིས་སར་བརྟགས་ཅམ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་དག་མིང་གིས་སར་བརྟགས་ཅམ་མ་གཏོགས་ཆ་རེ་རེ་དང་ཆོགས་
 ཅམ་དང་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་སོགས་གང་ཡང་ཆོས་དེ་མིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲུབ་པ་དང་རབ་རིབ་ལ་ཐག་ཁ་འབྲེལ་བ་ལ་སྐྱུལ་རྟོག་པས་
 བརྟགས་པ་དང་། རྒྱང་རིང་པོ་ནས་ཐོ་ཡོར་ལ་མིར་སྒྲོ་བརྟགས་ཅམ་བཞིན་
 བོ། །རིན་ཆེན་སྒྲུང་བ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིང་ཅམ་ཕྱིར། །རྣམ་
 མཁའ་ཡང་ནི་མིང་ཅམ་མོ། །འབྱུང་མེད་གཟུགས་ལྷ་ག་ལ་ཡོད། །དེ་ཕྱིར་
 མིང་ཅམ་ཉིད་ཀྱང་མེད། །ཅེས་དང་། བཞི་བརྒྱབ་པ་ལས། རྟོག་པ་མེད་པར་
 འདོད་ཆགས་ལ། །སོགས་ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་མིན་ན། །ཡང་དག་དོན་དང་
 རྟོག་པ་ཞེས། །སྒྲོ་དང་ལྷན་པ་སྐྱེ་ཞིག་འཇིན། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་
 རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་
 པ་དེ་དག་ནི་གོར་མ་ཆགས་པར་ཐག་པ་བསྐྱོགས་པ་ལ་བརྟགས་པའི་སྐྱུལ་
 ལྷར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ། ། ། ཞེས་དང་། ཡབ་སྐས་མཇུག་

བ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་ནི་ཁམས་དྲུག་པ་རེག་པའི་སྐྱེ་
 མཆེད་དྲུག་པ། ཡིད་ཀྱི་ཉི་བར་སྐྱོད་པ་བཙུང་བའོ། །ཞེས་པ་ནས། སའི་
 ཁམས་ནི་ཐ་སྙད་ཅམ་མ་གཏོགས་པར་སའི་ཁམས་ཉིད་དུ་མི་དམིགས་ཏེ།
 ཐ་སྙད་དེ་ཡང་བྱད་མེད་མ་ཡིན་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་ལྟར་ཡང་དག་
 པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ཤིག་ཅེས་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་
 རེ་རེ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་དའི་དོན་ནི་མ་དམིགས་ཏེ་ཡན་
 ཆད་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་ལས་མེད་པར་བཤད། ཐ་སྙད་དེ་ཡང་བྱད་
 མེད་མིན་སྐྱེས་པ་མིན་ཞེས་པའི་གདགས་གཞི་ཐ་སྙད་པ་དེ་ཡང་གདགས་
 ཆོས་བྱད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་མིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དའི་དོན་བསྐྱེས་ནས་
 རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། སྐྱེས་བུ་ས་མིན་ཚུ་མ་ཡིན། །མེ་མིན་རྒྱུ་མིན་ནམ་
 མཁའ་མིན། །རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀུན་མིན་ན། །དེ་ལས་གཞན་ན་སྐྱེས་བུ་
 གང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གདགས་
 གཞི་རེ་རེ་མ་ཡིན་པར་བཤད། ཀུན་མིན་ཞེས་པས་གདགས་གཞི་ཆོགས་
 པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ལས་གཞན་ན་ཞེས་པས་གདགས་གཞི་ལ་མ་
 ལྟོས་པའི་ཡང་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ལྟར་
 མ་ཡིན་པར་ཤེས་མདོ་ལྟར་མྱུང་འདས་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་མིང་དང་རྟོག་པས་
 བར་བཞག་ཅམ་མ་གཏོགས་གདགས་ཡུལ་གྱི་སྤང་ནས་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་
 ཡོད་དང་ཚུགས་སྐྱབ་ཏུ་སྐྱབ་པ་གཉིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བརྟེན་གླེད་དང་། རང་
 མཆོན་གྱིས་སྐྱབ་པ་དང་རང་ངོས་ནས་སྐྱབ་པ་དང་། རང་དབང་གིས་སྐྱབ་པ་
 དང་བདེན་པར་སྐྱབ་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་རྣམས་མིང་མི་གཅིག་པ་
 མ་གཏོགས་དོན་འདྲ་བར་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱར་དོན་གཅིག་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་
 བརྒྱབ་པ་ལས། འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་

ཡིན། །ཞེས་དང་འབྲེལ་བ་ལས། འདི་ན་གང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་
དང་རང་དབང་དང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི། རང་ལས་
མ་གྲུབ་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མིན་ན་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་ངོས་མེད་དང་མིང་རྟོག་པར་བརྟགས་འདིར། །བྱ་
བྱེད་ཀུན་འཛིག་མཐའ་བལ་དབུ་མ་སྟེ། །འདི་ལས་རགས་སྤ་གང་བྱས་རྟག་
ཆད་མཐའ། ། ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དེ་ལྟར་དགག་བྱ་སྤ་མོ་ནས་ངོས་ཟེན་དགོས་
ཏེ། དེ་ངོས་མ་ཟེན་ན་དེ་བཞག་པའི་དངོས་མེད་རྣམས་མ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྟུང་འབྱུག་ལས། བརྟགས་པའི་ངོས་ལ་མ་རིག་པར། །དེའི་དངོས་
མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔེར་ན་སྟེ་བ་སྤ་ཕྱི་
རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམས་པར་ངོས་མ་ཟེན་པར་སྟེ་བ་སྤ་ཕྱི་མི་སྣང་བའི་སྟོང་
ཏང་པ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་མི་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་ཆེ་བའི་
ཞབས་དུ་མས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱད་རྟ་བླ་ལི་ཏ་ལས། དེ་གཉིས་ལ་བྱད་
པར་ཆེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདི་ལ་ཡང་འཛིག་རྟེན་འདི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ནི་མ་རིག་པས་ཀུན་དུ་མོངས་པའི་སེམས་དང་
ལྟན་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པའི་ཕྱིར་མ་སྟེས་པ་དང་
མ་འགག་པར་མཐོང་བ་གཅིག་ཞོས་ནི་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་ཡིན་པས་དེ་
གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཆེད། །ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག་དབུ་
མ་པ་ནི་མེད་པ་དང་བྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་པ་དག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྟེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་འདི་དང་འཛིག་རྟེན་པ་ངོལ་ལ་
སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟེ་བར་བྱེད་དོ། །མེད་པ་བ་དག་
གིས་ནི་དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱི་

སྤྱི་ཉིད་ཀྱི་སྒོས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དགག་བྱ་ཕྱ་མོ་རང་ངོས་ནས་
 གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་མེད་པར་བཀག་ཀྱང་མིང་ཅམ་དང་རྟོག་པས་པར་བཏགས་
 ཅམ་འདྲིར་འཁོར་འདས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཀུན་འཛོག་ཤེས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྲུབ་
 པ་སོགས་ཀྱི་ཡོད་མཐའ་དང་རྟག་མཐར་མི་གནས་ལ་ཐ་སྐད་དུ་མིང་ཅམ་ལ་
 ཐམས་ཅད་རྒྱང་བ་ཆད་མཐའ་དང་མེད་མཐར་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་ཡིན་ཏེ།
 འོད་སྤང་གི་ལེའུ་ལས། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། །མེད་ཅེས་བྱ་
 བ་དེ་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དབྱེད་དུ་
 མེད་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ། བསྟན་མ་ཡིན་པ། སྤང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་
 པ་མེད་པ་གནས་མེད་པ་སྟེ། འོད་སྤང་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་
 སོ་སོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྟ་བུ་དང་ཅ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་སྐྱར་ནས་མེད་མཐའ་ཡང་སེལ་ལ་བཏགས་ཅམ་
 ཀྱི་ཡོད་མཐའ་ཡང་སེལ་བས་ན་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་འདི་ལས་དགག་བྱ་རགས་
 པ་དང་བོད་ཁ་ཅིག་ལྟར་མིང་བཏགས་ཅམ་ལའང་འཇིག་རྟེན་པའི་བདེན་རྒྱན་
 ཁས་མི་ལེན་པར་སྐྱུ་མའི་རྟ་དང་རྟ་གཉིས་ལ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱང་
 ཡོད་མེད་ཀྱི་བདེན་རྒྱན་མ་བྱས་ན། ཟླ་བས་ཁྱོད་དང་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་ཅོད་
 གྱིས་དང་། ཞེས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་བརྒྱག་ཅིག་ཅེས་
 དང་། མཐོང་བ་རྒྱན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ་སོགས་དང་། འགལ་ཞིང་
 མཐར་འཇིག་ལས་མི་འདའ་བར་ཤེས་ནས་འདོར་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་འགོག་བྱེད་རིགས་པ་ལ། བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་
 པོ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དང་བོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་བ་ཁ་ཅིག་ལྟར་བདག་
 མེད་གཉིས་ལ་ཕྱ་རགས་དགག་བྱ་མི་འདྲ་བར་བྱས་ནས་རིགས་པ་སོ་སོས་

གཏན་ལ་འབེབས་སམ་ཞེ་ན། དགག་བྱ་དང་བདག་མེད་གཉིས་ལ་སྤ་རགས་
 མེད་ཀྱང་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་སོ་སོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གང་
 ཟག་ཆོས་སྟེང་བདག་གཉིས་དེར་མེད་གཉིས། །བདག་མེད་གཉིས་བཞེད་
 ཆོས་བདག་རྫོ་རྩེ་ཡི། །གཟེགས་མ་ལ་སོགས་བཞིས་འགོག་གང་ཟག་བདག་
 ལྷ་བདུན་གྱིས་འགོག་གཉིས་ཀའང་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས། ། ཞེས་སྒྲུབ་ཏེ། དེ་
 ཡང་བརྒྱ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་
 རྣམས་གྱིས་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་
 བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ།
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གསུངས་
 པ་ལྟར་སྤྱོད་ཀྱིས་སོགས་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པ་དང་། རག་མ་ལས་པ་དགག་
 བྱའི་བདག་དང་དེ་གཞི་གང་ཟག་གི་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མེད་པ་གཉིས་ནི་
 རིམ་པ་བཞིན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་འཛོག་སྟེ་
 སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། རྫོ་རྩེ་གཟེགས་
 མ་སོགས་རིགས་པ་བཞིས་ཆོས་བདག་འགོག་ཅིང་། མདོ་དང་ཙུ་ཤེ་ནས་
 རྣམ་ལྟར་བཅའ་པའི་རིགས་པ་དང་། འཇུག་པས་དེའི་སྟེང་དུ་ཆོགས་ཅམ་
 གདགས་གཞིར་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོགས་ཅམ་དང་དབྱིབས་བདག་ཏུ་
 འདོད་པ་འགོག་པ་གཉིས་ཏེ་རྣམ་བདུན་དུ་བཅའ་པའི་རིགས་པས་གང་ཟག་
 གི་བདག་འགོག་ལ། གཅིག་དུ་བྲལ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་གྱིས་བདག་
 གཉིས་ཀ་འགོག་སྟེ་བཤད་པར་འགྱུར།

གཉིས་པ་ལ། ཆོས་བདག་འགོག་པའི་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་
 འགོག་པའི་རིགས་པ་འབྲུལ་སྟོང་དང་བཅས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྫོ་རྩེ་
 གཟེགས་མ་དང་། མཐའ་བཞི་སྟེ་འགོག་དང་ཡོད་མེད་སྟེ་འགོག་གི་དང་། ལུ་

བཞི་སྟེ་འགོག་འཁྱལ་སྟོང་དང་བཅས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱན་གཏན་ལ་འབེབས་
 གྱེད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་འཁྱལ་སྟོང་དང་བཅས་པ་བཞི། དང་པོ་ལ།
 ཏྲགས་འགོད་པ་དང་ཚུལ་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་འགོད་དུས་ཐོག་མར་
 ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བདེན་ཞེན་གྱི་ལོག་རྟོག་གི་ཅེ་མ་བཅོམ་པར་སྐྱབ་དག་མི་
 གྱེད་པ་མདོ་སེམས་དབྱུ་མ་པ་གསུམ་མཐུན་གྱང་འདྲིར་བཤད་སྟེ་བའི་དབང་
 དུ་བྱས་ནས། **བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་དང་རྒྱ་མེད་ལས།** **།སྟེ་བ་མིན་**
ཕྱིར་རང་བཞིན་སྟེ་བ་མེད། ཅས་སྒྲས་ཏེ། **སྟེ་ལྟན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་**
ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་དེ་བདག་དང་གཞན་དང་བདག་གཞན་
 གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་གྱང་སྟེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། མེ་ལོང་
 གི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། འཇུག་པ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་
 དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྟེ་དང་། **།རྒྱ་ལ་མ་ལྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་**
རང་བཞིན་བྲལ། **།ཞེས་དང་།** ལམ་སྟོན་ལས། **དངོས་པོ་རང་ལས་མི་སྟེ་**
ཞིང་། **།གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་གྱང་མིན།** **།རྒྱ་མེད་ལས་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར།** **།**
དོ་བོ་ཉིད་གྱི་རང་བཞིན་མེད། **།ཅས་སོ།** **།བདེན་པར་སྟེ་བ་མཐའ་བཞི་གང་**
རུང་དུ་སྟེ་དགོས་ཤིང་དེ་བཞི་གང་ལས་གྱང་མ་སྟེས་པ་ལ་བདེན་པའི་སྟེས་
པ་མི་འོང་བས་ཁྲབ་པ་རིགས་པས་གྲུབ་པར་མ་བཟད་བདེན་སྟེ་ཁས་ལོན་
མཁན་རྣམས་གྱིས་གྱང་འདོད་ཕྱིར་སྐྱབ་མི་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ཏྲགས་ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། **བདག་ལས་སྟེ་**
ན་དོན་མེད་ཐུག་མེད་འགྱུར། **།གང་དེ་དེ་མིན་རྒྱ་འབྲས་ཏྲག་མཐོང་འགྱུར།** **།**
འཇིག་རྟེན་མཐོང་འགལ་བྱ་བྱེད་ཀྱན་གཅིག་འགྱུར། **།** **།** ཞེས་པ་ནི་གངས་
 ཅན་ན་དེ། སྟེ་གྲུ་རང་གི་བདག་ཉིད་དམ་རང་གི་ས་བོན་གྱི་དུས་ནས་ཡོད་
 ལ་ས་བོན་དང་རྒྱ་གཉིས་གྱི་རང་བཞིན་ཆ་མེད་པའི་གཅིག་ཕྱི་ཡིན་ཁྲབ་

མཉམ་ཡོད་པས་འབྲས་མི་འཆོལ་བ་དང་སྐྱེ་བ་འཐད་ཀྱི་དེ་ལྟར་རྒྱ་དུས་ན་
 ཅི་ཡང་མེད་ན་མེད་པ་མི་སྐྱེ་སྤྱེ། སྐྱེ་ན་རི་བོར་རྩ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཞེས་
 ཟེར། སྐྱེར་མེད་པ་མི་སྐྱེ་བས་ཡོད་པ་ཅིག་སྐྱེ་ལ་དེ་ཡང་རང་སྐྱེ་བའི་སྤྱོད་ལ་
 དུ་མེད་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བར་མདོ་སྤྱེ་བ་ཡན་
 ཆད་མཐུན། གངས་ཅན་ལྟར་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་དང་སྦྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་སྤྱས་
 གང་མི་འདོད་པས་སྐྱེ་ལྟན་ཀྱི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། སྦྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་
 བར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་
 ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། ཡོད་ཟེན་སྦྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལའང་
 གངས་ཅན་གྱིས་མ་ཁྲབ་ཟེར་ཡང་ལན་མི་ཐེབས་ཏེ། སྦྲར་མེད་པ་གསར་སྐྱེ་
 མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཉིད་རང་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་
 མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་སྦྲར་ནས་ཐོབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་
 ཅན་ས་བོན་སྐྱེ་བོ་འབའ་ཞིག་ཐུག་མེད་དུ་བརྒྱད་པ་དང་། ཡང་ན་སྐྱེ་བུ་སྤོན་
 བོ་འབའ་ཞིག་བརྒྱད་ནས་སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །སྐྱེས་ཟེན་སྦྲར་
 ཡང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ས་བོན་སྐྱེ་བོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ནས་མེད་གང་འབྲས་བུ་
 རྒྱ་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ས་སྐྱུག་ཅིག་ཅར་འཛིག་ཉེན་གྱིས་གང་ཁས་མི་ལེན་
 ཞིང་། མཐོང་བ་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་གཅིག་
 དུ་ཐལ། རང་ཉིད་གྱིས་རང་ཉིད་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་
 གྱིས། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་
 པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། འིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་
 པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །རི་
 སྤྱོད་ཡོད་གང་སྐྱེ་ན་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་འཇུག་པར།
 དེ་ཉིད་དེ་ལས་བྱུང་ན་ཡོད་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ནས། བྱ་མིན་རྒྱ་

ལ་སོགས་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །བདག་གིས་དངོས་པོ་ཡོད་མིན་ན། །གཞན་
 དངོས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འཇུག་པར་རི་ལྟར་ནས་དང་།
 རྣམ། དེགས་པའི་ངོ་བོ་འང་མིན། ཞེས་སོ། །འདི་ལ་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་
 དག་ན་རེ། བདེན་གྲུབ་གྱི་གཞན་དང་སྐྱེ་འགག་བྱ་བ་ཅིག་ཅར་མེད་པ་བདེན་
 མོད། མ་བརྟགས་པར་རང་ངོས་ནས་ས་བོན་འགག་པའི་བྱ་བ་དང་སྐྱུ་གུ་སྐྱེ་
 བའི་བྱ་བ་ཅིག་ཅར་ཡོད་པ་ས་ལུ་ལྷང་བའི་མདོའི་དགོངས་པ་མིན་ནམ། ཞེ་
 བྱ། དེ་ལ་ཡང་སྤར་ལྟར་གཞོད་པ་འབབ་ལ། མདོའི་དགོངས་པ་ཐ་སྙད་དུ་
 ཡིན་གྱི་རང་ངོས་ནས་མ་ཡིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་མིག་དང་གཟུགས་སོགས་དང་
 ཆོར་བ་ལྟན་ཅིག་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བས་གཞན་
 སྐྱེ་ཙམ་གྲུབ་སོ། །ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་
 གཟུགས་དང་མིག་དང་ཆོར་སོགས་དུས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་གཞན་ལས་
 མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དག་དང་དུས་མཉམ་པར་གཞན་དུ་གྲུབ་ཟེན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པར། མིག་གི་སྒོ་ལ་སོགས་སོ། ། གཉིས་པ་ནི། **སྤྲུའི་**
 གཞན་འགོག་ལྷོག་ཕྱང་གཅིག་སོགས་འཇུག། །མཐའ་བཞི་མི་འདོད་གཞན་
 སྐྱེ་འཇིག་རྟེན་དུའང་། །མེད་པར་བཤད་ཕྱིར་འདིར་འདོད་སྒྱུན་པའི་གར། །
 ཞེས་པ་ནི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལྟར་བོད་ཁ་ཅིག་གིས་སྤྲུའི་
 གཞན་འགོག་པ་དང་། ལ་ལ་སྤྲུའི་ལྷོག་ཕྱང་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པར་འདོད་
 པ་སོགས་འཇུག་པར་རྟོགས་སྒྲ་ལ་སྟག་ཆང་པས་སྤར་ལྟར་སྐྱབས་འདིར་
 ཡང་གཞན་སྐྱེ་འདོད་པ་ནི་སྒྱུན་པས་མ་བྱ་གར་བྱེད་པའི་མགོ་བོ་བཅད་ནས་
 མཇུག་མར་བརྟགས་ནས་གར་བྱེད་འདོད་པའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ས་
 ལུ་ལྷང་བ་ལས། ས་བོན་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱུ་གུ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་ན། བདག་
 གིས་མ་བྱས། གཞན་གྱིས་མ་བྱས། གཉིས་ཀས་མ་བྱས། དབང་སྐྱུ་གིས་

མ་བྱས། དུས་གིས་མ་བསྐྱར། སྤར་བ་ལས་མ་བྱུང་། རོ་བོ་ཉིད་ལས་མ་བྱུང་།
 རྒྱ་མེད་པ་ལས་མ་སྐྱེས། ཞེས་བྲངས་པ་དང་། ཚིག་གསལ་ལས། འཛིག་
 ཉན་པས་ནི་བདག་དང་གཞན་ལས་ཞེས་གསུངས་པའི་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་
 པའི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་འཇུག་པ་མེད་པར་བྱས་ནས། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་
 འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཉོགས་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ཡང་དེ་ལྟར་
 རྣམ་པར་བཞག་པ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། འཇུག་པར། གཞན་ལས་
 རྐྱེ་བ་འཛིག་ཉན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་པའི་ལུགས་དེ་བྱིད་ཀྱང་འཆད་འདོད་
 པས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། **བདག་གཞན་རེ་རེའི་མིན་ཕྱིར་གཉིས་སྐྱེའང་ཁེགས། །**
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་དབང་ཕྱག་རྒྱར་སྤྲོ་བའི་གངས་ཅན་དང་གཅེར་བུ་པ་གཉིས་
 ཀས་བུམ་སོགས་བདག་གཞན་གཉིས་སྐྱེད་སྤར་ལྟར་འདོད་པས་དེ་མི་འཐད་
 དེ། དེའི་བདག་སྐྱེ་ལ་སྤར་གྱི་གཞོད་བྱེད་དང་། གཞན་སྐྱེ་བའི་ཆ་སྤར་གྱི་
 གཞན་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པར། གཉིས་
 ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པའི་རོ་བོ་མ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། །བཤད་ཟེན་ཉེས་པ་
 དེ་དག་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་བ་ནི། **རྒྱ་མེད་སྐྱེ་ན་**
འབད་པ་དོན་མེད་ཅིང་། །མཐོང་དང་འགལ་ལ་ཀུན་ལས་ཀུན་སྐྱེའང་འགྱུར། །
 ཞེས་པ་ནི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ས་
 ཐོན་འདེབས་པ་དང་བཙོ་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་ཉོ་ཆོང་སོགས་བྱེད་པ་དོན་མེད་
 པར་ཐལ། རྒྱ་མེད་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་རོག་ལ་མ་བྱའི་
 མདོངས་དང་ཉལ་རྩ་དང་ཤིང་བ་ནས་རང་གི་ཤིང་ཉོག་གི་རྒྱ་མིན་པ་དེ་
 བཞིན་དུ། བེ་མ་པ་དང་ཨ་སྤ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཤིང་རྣམས་ཀྱང་
 རང་གི་འབྲས་བུ་ཤིང་ཉོག་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཨ་སྤ་དང་ལ་ཀུ་རྩ་

ལ་སོགས་པ་སྒྲིན་པ་དུས་ལ་མི་ལྟོས་བར་ཐལ་བ་སོགས་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མེད་
ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ནའང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་འདྲ་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་
བ་དང་འགལ་བར་མ་ཟད། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བའང་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་
དང་ཆེས་འགལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་བྱེད་དུ་མ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་
པར། རྒྱ་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྟ་ཞིག་འགྱུར་ན་ནི། །དེ་ཆེ་མཐའ་དག་རྟག་ཏུ་
ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་། །འབྲས་འགྱུར་ཆེད་དུ་འཛིག་རྟེན་འདི་
ཡིས་ས་བོན་ལ་སོགས་ནི། །བརྒྱ་ཕྱག་དག་གི་སྒྲོ་ནས་སྤྱད་པར་བྱེད་པར་
ཡང་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། ། འདི་དག་སྤར་བཀག་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་མཐའ་བཞི་དང་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་ཅིག་ཅར་བཤད་པ་ནི།
གཞན་ལས་སྐྱེ་ན་ཡོད་མེད་གཉིས་མིན་གང་། །ཡོད་ལ་ཅི་དགོས་མེད་ལ་
བྱ་བྱེད་བཤ། །གཉིས་ཡིན་དེས་བསལ་གཉིས་བཤལ་ལ་དེས་ཅི། ། ཞེས་པ་
ནི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་གཞན་
ལས་སྐྱེ་བ་གང་ཡང་མེད་དེ། ཡོད་མེད་དང་གཉིས་དང་གཉིས་མིན་གང་
ལའང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་སྤར་ལྟར་དང་རྟགས་ཚུལ་བཞི་ལས་ཡོད་
པའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་སྤར་མི་སྐྱེ་སྟེ། བདག་སྐྱེ་བའི་གཞོད་པ་རྣམས་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཏན་མེད་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལ་བྱ་བ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་ཡིན་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཡོད་མེད་གཉིས་འགལ་བའི་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བའི་
ཕྱིར། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་རེ་རེ་ནས་མིན་པའང་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་མི་སྤྱད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ལྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ་ལས། ཡོད་པ་ཡོད་ཕྱིར་སྐྱེ་མ་ཡིན། །མེད་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། །ཆོས་མི་མཐུན་ཕྱིར་ཡོད་མེད་མིན། །སྐྱེ་བ་མེད་
ཕྱིར་གནས་འགག་མེད། །ཅེས་དང་། དེའི་རང་འགེལ་ལས། དངོས་པོ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྐྱེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གནས་པ་དང་འགག་པ་ཡང་མེད་དོ། །

ཞེས་དང་། འཇུག་པར། ཡོད་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཅི་དགོས་མེད་ལའང་དེས་ནི་ཅི་
 ཞིག་གྲ། །གཉིས་ཉིད་ལ་དེས་ཅི་བྱ་གཉིས་དང་བུལ་ལའང་དེས་ཅི་བྲ། །ཞེས་
 དང་། འགྲེལ་བར་རྟགས་སོ་སོ་ནས་སྐྱབ་ལ་ལམ་སྐྱོན་ལས། ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་
 རིགས་མིན་ཏེ། །མེད་པའང་ནམ་མཁའ་མེ་ཏོག་བཞིན། །ཉིས་པ་གཉིས་ཀ་
 ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར། །གཉིས་ཀ་དག་ཀྱང་འགྱུར་བ་མིན། །ཞེས་སོ། །འཇུག་
 པས་གཞན་སྐྱེས་སྐྱུར་ལ་འཕགས་པ་དང་རྩོ་བོས་སྐྱིར་བཤད་པས་སྐྱེ་བ་
 གཅིག་ཤུར་མ་ཟད་གནས་འགག་སེལ་བྱེད་ཀྱང་ཡིན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་ཁོ་ན་
 དང་། མེད་པ་ཁོ་ན་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མིན་ཞེས་སྐྱ་ཅི་རྒྱ་ཡོད་པས་
 སྐྱ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་ཀྱང་བྱས་ཆོག་པས་མཐའ་བཞི་འགོག་པ་དང་འགལ་བར་
 མ་སེམས་ཤིག

གསུམ་པ་སྐྱ་བཞི་དེ་ལ་དངོས་དང་འབྲུལ་སྤྱོད་གཉིས། དང་པོ་
 ནི། རང་སྤྱེ་དངོས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པར་མི་སྐྱེ་བ་མི་རུང་སྟེ། རྒྱ་ས་
 བོན་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་དང་གཅིག་སྐྱེ་བའང་ཡོད་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་དུ་
 མས་ཀྱང་འབྲས་བུ་དུ་མ་དང་གཅིག་སྐྱེ་བར་བཤད་ཅིང་། མཐོང་བས་སོ་
 ཞེས་དབུ་མ་སྤྱང་བར་བཀོད་པ་ལྟར་འདོད་པའི་ལུགས་དེ་དགག་པའི་ཕྱིར།
 དངོས་པོ་བདེན་པར་རྒྱ་ཡིས་བསྐྱེད་མིན་ཏེ། །གཅིག་གིས་གཅིག་མིན་དུ་
 མས་གཅིག་མི་སྐྱེད། །གཅིག་གིས་དུ་མིན་དུ་མས་དུ་མའང་མིན། ། ཞེས་པ་
 ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཡིས་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེད་དེ། དོན་དམ་
 པར་རྒྱ་གཅིག་གིས་ཀྱང་འབྲས་བུ་གཅིག་མིན། དོན་དམ་པར་རྒྱ་དུ་མས་ཀྱང་
 འབྲས་བུ་དུ་མ་མིན། དོན་དམ་པར་རྒྱ་གཅིག་གིས་ཀྱང་འབྲས་བུ་དུ་མ་མིན་
 ལ། དོན་དམ་པར་རྒྱ་དུ་མས་ཀྱང་འབྲས་བུ་གཅིག་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་མིག་ཤེས་གཅིག་ལ་རྒྱ་དུ་མས་ལག་རྗེས་ཡོད་ན་དོན་དམ་པར་རྒྱ་

གཅིག་གིས་སྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། རྒྱ་དུ་མ་ལྟར་ལག་རྩེས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་
 ཡང་རྣམ་ཤེས་དུ་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་མཁས་པའི་
 ཡིད་འཕྲོག་པ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས། དུ་མས་དངོས་པོ་
 གཅིག་མི་བྱེད། །དུ་མས་དུ་མ་བྱེད་མ་ཡིན། །གཅིག་གིས་དུ་མའི་དངོས་མི་
 བྱེད། །གཅིག་གིས་གཅིག་བྱེད་པ་ཡང་མིན། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་
 ལས། འབྲས་བུ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཡང་། །བྱེ་བྲག་རྣམས་ནི་ཐ་དད་དང་། །
 གཞན་མིན་བྱེད་འདོད་དེ་བས་ན། །སྐྱེ་ཅི་དབང་ཕྱག་གིས་བྱས་སམ། །
 ཞེས་དང་། གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དང་། །མི་སྐྱེ་དེ་བཞིན་སྐྱེད་བྱེད་དང་། །
 སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་ཡང་དག་པར། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་མི་འགལ་སྤྱུས། །སོགས་
 དང་། གལ་ཏེ་བྱེ་བྲག་རྒྱུ་རྣམས་ལས། །སྐྱེས་པར་འདོད་ན་རེ་རེ་ནི། །སྐྱེད་
 པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་འགྱུར། །ཡིན་ནའང་འབྲས་བུ་རྒྱ་མེད་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
 གལ་ཏེ་བྱེད་ནི་རྒྱུ་རྣམས་ལས། །འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་ནི། །ཐ་དད་ཐ་
 དད་མ་ཡིན་པ། །སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མེད་ཐལ། །སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
 གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱེད་བསྐྱབ་ཕྱིར་གཞན་རུང་ཕྱིར། །འདིར་ནི་དགག་
 བྱའི་བྱེད་པར་མི་སྐྱེར་འབྲུལ། །ཞེས་སྤྱུས་ཏེ། འདི་ལ་ཡང་སྟག་ཁྱེད་པ་ན་རེ།
 རྒྱ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་གཅིག་སྐྱེད་པ་སོགས་སུ་བཞི་མེད་པས་དོན་དམ་
 དང་རང་བཞིན་སོགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་བྱེད་པར་མི་སྐྱེར་ཟེར་བ་མི་བཤད་
 དེ། རྒྱ་མིག་དབང་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱད་
 ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། མིག་དང་
 གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་དོན་གྱི་བྱེད་པར་དངོས་སུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
 ཤིང་མིག་གིས་དབང་པོ་གཅིག་གི་རྒྱ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གྱུང་
 སྐྱེ་བར་བཞེད་པ་ན་བརྟེན་ནས་ཞེས་བུ་བ་རྣོས་པའི་དོན་ཉིད་ཡོད་པར་ག་ལ་

འགྲུར་ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་སྐབས་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་དོན་སྐབས་སུ་ཡང་།
 དེ་ཉིད་ལས། རྫོས་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་སྐད་ཅིག་རྟེན་ཅན་
 མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་ཡང་མི་འགྲུར་ལ། ཞེས་
 དང་། བཞི་བརྒྱའི་འབྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། འོ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་
 མ་གཅིག་རིམ་ལྡར་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན། དེ་ནི་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་
 བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་
 དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་དག་སྦྱེས་མ་ཐག་དུ་འཇིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་ལ་མངོན་པ་ཀུན་བདུས་ལྟར་ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་དང་
 ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་དང་ལས་དུ་མས་ལུས་དུ་མ་དང་ལས་གཅིག་གིས་
 ལུས་གཅིག་འཕེན་པར་བཤད་པ་མདོ་དག་ནས་སོ་སོར་གསུངས་པ་བདུས་
 པ་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་འདིར་ཡང་བཞེད་དེ། སྤྱིད་འཇུག་ལས། སེམས་གསལ་
 གཅིག་བསྐྱེད་འབྲས་བྱ་གང་། །ཆངས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པ་ལྟར། །ལུས་ངག་
 བཅས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་། །སྤྱིད་པ་ཞན་པའི་དེ་ལྟར་མིན། །ཞེས་དང་། སྤར་
 དངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་དད་པ་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེའི་འབྲས་
 བྱ་དཔག་མེད་དང་རིང་བསྐལ་སྤྱིང་པོ་ཅན་གྱི་ས་རྩ་གཅིག་བྱས་ནའང་དེའི་
 རྒྱལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་འཁོར་སྐྱར་དུ་སྦྱེ་བར་བཤད་པ་སོགས་དང་།
 རྟེན་ནས་སེམས་ཞན་པས་དག་སོགས་ཡུན་རིང་སྤྱད་པས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་
 རྒྱུར་བ་ཡང་། སྤྱིད་འཇུག་ལས། བརྫས་བརྗོད་དང་ནི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱན། །ཡུན་
 རིང་དུས་སུ་སྤྱད་བྱས་ཀྱང་། ། སེམས་གཞན་གཡེང་བས་བྱས་པ་ནི། །དེ་
 ཉིད་རིག་པས་དོན་མེད་གསུངས། །ཞེས་དང་གསུངས་ཚུལ་མདོ་ལས། དག་
 སྤོང་དག་འདོད་པ་ལ་སེམས་གཡེང་བའི་དཀའ་ཐུབ་དང་ཁ་རྟོན་ལ་སོགས་
 པ་ནི་འབྲས་བྱ་མེད་པར་འགྲུར་རོ། །ཞེས་དང་། སྤྱིད་འཇུག་ལས། སྐད་ཅིག་

གཅིག་གྲུབ་སྒྲིག་པས་ཀྱང་། །བསྐྱལ་བར་མནར་མེད་གནས་འགྱུར་ན། །
 ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་བའི་མཐའ་དུ་མ་དང་། རྒྱུས་པའི་རབས་དག་ལས་ཤེས་
 པར་བྱ་ལ་མདོ་བརྟུས་སོགས་ལྟ་ཞིང་དོན་བསྟུས་ན། དབྱུ་མ་སྣང་བ་ལས།
 གཅིག་ལས་དུ་མ་སྐྱེ་བ་དང་། དུ་མ་ལས་གཅིག་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མཐོང་བ་
 མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་འདི་རི་ལྟར་སྣང་པར་བྱས་ཤེ་ན། འདི་ནི་རུང་བ་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་ཐོ་ཅག་ཀྱང་འདི་མ་མཐོང་ངོ། །ཞེས་ནི་མི་གྲུབ་པོ། །ཞེས་
 དོན་དམ་པར་མི་རུང་བ་དང་མདོན་སྲུང་མ་མཐོང་བ་མིན། ཞེས་བཤད་པ་
 དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྒྱ་དང་འབྲས་
 བུའི་ངོ་ཐོར་འདུག་པ་ལ་ཐ་སྟད་དུ་གཅིག་ལས་དུ་མ་སྐྱེ་བ་དང་། དུ་མ་ལས་
 གཅིག་སྐྱེ་བ་རི་ལྟར་གྲགས་པ་བཞིན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། མིག་ལ་སོགས་
 པ་ཡང་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྟོག་པའི་སྟོན་ས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་ནས་བྱིས་པའི་སྐྱེ་ཐོ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། འབྲས་
 བུའི་གཏན་ཆེགས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆོ། རྒྱ་ཐ་དད་ན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་
 པར་སྒྲིས་གྱི། དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོ། །
 བཞི་པ་རྟེན་འབྲེལ་ལ། དངོས་དང་འཁྲུལ་སྟོང་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 རྟེན་འབྱུང་མཛད་སྟོན་བརྟེན་ནས་གྲུབ་ཅུ་ཕྱིར། །ཆོས་ཀུན་ཚུགས་སྐབ་རང་
 ངོས་གྲུབ་རྣམས་མིན། ། ཟབ་རྒྱས་མཐའ་གཉིས་སེལ་འདི་རིགས་པའི་
 རྒྱལ། ། ཞེས་སྒྲིས་ཏེ། འདིར་དངོས་སྐྱེ་བ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་རྟེན་འབྱུང་མིན་
 པའི་ཆོས་མི་འདོད་དེ། ཡོད་ན་སྟོན་གྲུབ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱུ་མ་སྣང་པོ་ལས། གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་
 པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་
 འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་གང་ན་

ནམ་གྱི་ཆེ་འང་། །མ་བརྟེན་པར་ནི་ཡོད་ཉིད། །སོགས་དང་། མདོ་ལས་གྲང་།
 རྒྱ་མེད་རྒྱན་མེད་ཆོས་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་
 ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡང་སྟོང་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སྟོང་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་ལས། རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་རྟེན་ནས་
 གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་དབྱུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་ཆོག་གསལ་
 ལས། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་
 གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་དེ་ཉིད་དབྱུ་མའི་ལམ་སྟེ་
 དབྱུ་མའི་ཤུལ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་སྟོང་ཉིད་དང་བརྟེན་ནས་
 གདགས་པ་དང་དབྱུ་མའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟེན་འབྱུང་གི་
 སྐྱོད་ན་ལ་བརྟེན་པ་དག་གིས་བརྟེན་པ་དང་མེད་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་
 བ་རྒྱ་དུས་ནས་གྲུབ་པས་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་འབྱུང་ལ། རྒྱ་དུས་
 བ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པ་དང་འགལ་ཞེས་རྟེན་འབྱུང་གི་སྐྱོད་ན་གང་ཡང་མི་
 འདོད། དངོས་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྱུང་ལ་བདེན་གྲུབ་དང་འདུས་བུས་ཀྱིས་
 རྒྱབ་པས་རྟེན་འབྱུང་གི་བདེན་མེད་སྐྱབ་པ་འགལ་ཞེས་ཏུ་འདོད་དེ། རྟེན་
 འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས། འགལ་བ་དང་ནི་མ་གྲུབ་པར། །མཐོང་བ་འདི་ཡིས་
 ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས། །རི་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་རུས། །ཞེས་དང་། དེགས་པ་དུག་
 ཅུ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས། འདིར་སྐྱས་པ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་གི་ཚུལ་འདི་ནི་སྟོན་
 མེད་པ་ཞིག་གོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གསུངས་པ་འདི་ནི་སྐྱེ་བ་དང་
 འགག་པ་མེད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མི་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་

སྤྲུལ་པས་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱ་མ་སྤྲུལ་སོ་ཞེས་སྤྲུལ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་འདི་ཡང་མི་རིགས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །རྒྱལ་པར་མཛོད་འགྲེལ་
 འགྲེལ་བཤད་དང་རྟེན་འགྲེལ་མདོ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་སོགས་སུ་བལྟ་ལ།
 སྤྲུལ་བ་ལུགས་ཀྱང་མི་འདྲ་བས་སྤྲོན་གྱི་ལོ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱེས་དང་ཀ་
 ཅན་བསྐྱེགས་ནས་ཆོག་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་རྩེ་བཤད་བཤད་ན། འཐད་པ་
 བཞག་འཁྱུལ་བ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་རྟེན་འབྱུང་གི་སྤྲུལ་བཤད་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱ་རྒྱུ་ཉེ་ས་སྤྲུལ་ཞེས་པ་སྤྲུབ་ན། ཨིཏྲ་འགོ་བ་
 ལའོ་ཞེས་འགོ་བའི་བྱིངས་ཨིཏྲ་བཞག ཏྲ་རྒྱེས་འགྲེལ་ཡིན་པས་ཕྱིས། ཨི་
 བཞག་དེའི་སྤྲོན་དུ་བྱ་རྒྱུ་བཞག་དེ་ལ་སུ་བྱིན་མི་ཟད་པ་ལས་སུ་འཛིག་ཅ་རྒྱུ་
 ལེའུ་དང་པོའི་རྒྱུ་པ་གསུམ་པ་ལས། ཨ་ལམ་དང་ཁ་ལུ་དག་ལ་སོ་སོར་
 ཅོད་པ་ལ་ལྟ་རུང་དོ། །མིང་ལས་སོ། །བྱེད་པ་པོ་གཅིག་པ་དག་ལ་སྤྲ་མ་
 ལས་སོ། །ཞེས་དང་། ཀ་ལྟ་བའི་གྱི་ཏྲ་ལེའུ་དུག་པར། ཨ་ལམ་ཁ་ལུ་ག་ལ་
 དགག་པ་ལ་ལྟ་ཡང་ནོ། །མིང་ལས་སོ། །བྱེད་པོ་གཅིག་དག་གི་སྤྲ་མའི་
 དུས་ལའོ་ཞེས་པས་ལྟ་བྱིན། ཅ་རྒྱུ་ལེའུ་སྤྲ་བའི་བཞི་ལས། ན་ཉམ་ཡིན་པའི་
 བསྐྱུ་བ་ལ་ལྟའི་ལུས་འོ། །ཞེས་པའི་ལྟ་ལུས་རུ་བསྐྱུར། ཀ་ལྟ་བའི་གྱི་ཏྲ་དུག་
 པ་ལྟར་ལྟ་ལ་བྱ་བྱེད་ཀྱང་། ཆོག་གསལ་ཅ་རྒྱུ་པ་དང་མཐུན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་ལ་
 དབྱངས་དོན་དང་། སྤྲ་ཡིག་རྩ་ཀལྱ་ག་མ་སྤྲེར་བའི་རྟགས་དོན་ཡིན་པས་
 ཕྱིས་ལ། ཡ་བཞག་ཅ་ལས། སྤྲུང་དུའི་ཉིང་མ་ཡིན་པ་ལ། བྱི་ལ་རྩ་ལོ་ཞེས་
 པས་ཨི་དང་ཡའི་བར་རྩ་བྱིན། ཀ་རྟགས་དོན། ལུ་བཛོད་དོན་གཉིས་ཕྱིས་
 ཏྲ་བཞག་ཀ་ལྟ་བའི་གྱི་ཏྲ་དང་པོར་བྱིངས་ཀྱི་མཐའ་བྲ་རྒྱེས་སུ་འགྲེལ་བ་ལ་
 ཏྲོའོ་ཞེས་པས་ཨི་རྒྱེས་སུ་ཏྲ་སྤྲེར། གསལ་བྱེད་དབྱངས་མེད་པ་རོལ་གྱི་ཡི་
 གེར་དངས་པས་ཏྲ་གྲུབ། ཅི་བ་ལས་ཨ་ཀ་ནི་ཨ་ཀ་ལ་རིང་པོས། བྱ་རྒྱུ་དང་ཨི་

སྐྱར་རིང་པོར་བྱས། བླ་ཏྲི་ཏུ་གྲུབ་སྟེ་མིང་ཡིན། དེ་ལ་ཙ་བའི་བཞི་བའི་དང་
 པོར། རོན་ཙམ་ལ་དང་པོའི་ཞེས་པའི་རྣམ་དབྱེ་དང་པོའི་གཅིག་ཆེག་སྟུ་བྱིན།
 ཀ་ལྟར་ན་སི་དང་། ཙ་བའི་གཉིས་པའི་དང་པོར་སྟུ་པའི་གྲངས་མེད་ལ་དབྱེ་
 ལ་ཞེས་དང་། ཀ་ལས་མི་ཟད་པ་ལས་ཀྱང་དོ། །ཞེས་སི་བྱིས་པས་བླ་ཏྲི་ཏུ་
 གྲུབ་སྟེ། བླ་ད་པ་དང་ལྟོས་པ་དང་རྟེན་གསུམ་ལ་འཇུག་སྟེ། འདིར་སྐབས་སྟུ་
 གང་བབས་གྱིས་འཆད་གྱི་གཅིག་ཁོ་ནར་མི་དགོས། ཡང་བད་འགྲོ་བ་ལ་
 འོས། བད་བཞག་དེའི་སྟོན་དུ་ཉེར་བསྐྱར་ལྷུ་དང་། དེའི་སྟོན་དུ་སེ་མ་བཞག་
 དེ་གཉིས་ལ་སྟུ་བྱིན་དབྱེ་བ་སྤར་དང་འབྲ། ཙ་བའི་དང་པོའི་གསུམ་པར་ལྟ་ཉ་
 བྱེད་པ་ལ་ཡང་དོ། །ཞེས་དང་གྱི་ཏུ་ལྟ་པར་བད་རུ་ཇ་བི་ཤ་སྟེ་ཤ་ལྷུ་ཙ་རྣམས་
 གྱི་ལྟ་ཉའོ། །ཞེས་པས་བྱིངས་པད་གྱི་མཐར་ལྟེ་ཉ་བྱིན། ལྟ་རྟེན་འབྲེལ་ཉ་
 འབྲེལ་བའི་རོན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་བྱིས། ལྟའི་སྟོག་གི་ཨ་བཞག་བྱིངས་
 གྱི་དང་པོ་འབྲེལ་བ་བྱས་རིམ་བཞིན་མཆོམས་སྐྱར་ནས། ས་སྟུ་ཐྱོད་གྲུབ།
 དེ་ལ་ཙ་བའི་ལས། རོན་ཙམ་ལ་དང་པོའི་སྟུ་བྱིན་ལྷུ་བྱིས། སྟུ་སྟུ་ཤའི་རུ་
 འོས། སྟུ་ས་རུ་བྱས་ལྷུ་ནི་ཙ་བའི་ལས། ཏུ་ཤ་ལ་འང་ཨས་ལས་རུའི་འོ། །ཞེས་
 པའི་ལྷུ་ཏུགས་རོན་ཡིན་པས་བྱིས། ཙ་བའི་ལས། དེ་པའི་རྫོགས་པ་ལ་རྣམས་
 པར་བཅད་པའོ། །ཞེས་པས་རྟ་རྣམ་བཅད་བྱས། ས་སྟུ་ཐྱོད་གྲུབ་སྟེ་འབྱུང་བ་
 དང་གྲུབ་པ་དང་ཡོད་པ་ལ་སྐབས་འདིར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་
 ན་དངོས་པོ་རྣམས་གྱི་འབྱུང་བ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གི་
 རོན་ཡིན་ཏེ། བླ་ཏྲི་ནི་བླ་ད་པར་སྐྱར་བྱེད་གྱི་རོན་དང་། ཡི་ཏྲི་སྟེ་ཡི་ཏུ་འགྲོ་
 བའི་བྱིངས་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྱི་མཐར་ཙན་བླ་ཏྲི་ཏུ་ཞེས་པ་ཉེར་བསྐྱར་གྱིས་
 བསྐྱར་བས་བླ་ཏྲི་ཏུ་ནི་བླ་ད་པ་དང་ལྟོས་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་། ས་སྟུ་ཏུ་གོང་ན་
 ཡོད་པའི་བླ་ད་ཡང་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་ཅིང་སྐབས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་དང་གྲུབ་

བ་ལའང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལ་ཤ་ཉི་ནི་ཤད་པའི་
 འོན་ཏོ། །ཨི་ཉི་ནི་འགྲོ་བའི་འོན་ཏོ། །ཕྱུང་གི་མཐའ་ཅན་ཤ་རྒྱུ་ཉི་ཤུ་ནི་ཤད་
 བ་སྟེ་སྟོས་བ་ལ་འཇུག་ཅེས་བ་ནས། ས་སྟུང་གོང་ན་ཡོད་པའི་སྤྲ་དེ་ཉི་འབྱུང་
 བའི་འོན་ཅན་ཡིན་པས་ས་སྟུང་དེ་སྤུ་ནི་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་
 དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་སྟོས་བ་ནི་ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྱུང་བའི་འོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྒྱུ་ཤེད་མང་
 པོས་ཕྱུང་གི་སྤྲ་དོད་ཡིན་སྟེ་བ་དང་ཤ་ཉི་དང་ཨི་ཉི་ཞེས་ནོར་བ་རགས་
 བ་མཐོང་ལ། ལོ་ཆེན་སྟོ་བརྟན་གྱི་སྤྲ་སྤྲུབ་ཀྱང་མི་གསལ་ལ། འདི་དག་མ་གོ་
 བ་ཆོག་གསལ་གྱི་སྟོང་ཆ་མི་གོ་བར་མཐོང་ནས་འབྲེལ་བུ་ལ་ཉུང་གསལ་རེ་
 སྤྲས་སོ། །གཉིས་བ་ལ་འབྲེལ་ཤེད་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ལེགས་ལྡན་གྱི་
 ལུགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་དེ་དགག་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི་སྟོན་གྱི་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་ལེགས་ལྡན་ལས་གཞན་
 པའི་ཅ་ཤེ་རྒྱུ་ཤེད་ལ་ལ་དག་ན་རེ། ཤ་ཉི་སྤྲ་སོ་སོ་བའམ་དེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོས་
 འོན་དང་། ཨི་ཉི་སྟེ་ཨི་ཏུ་ནི་འགྲོ་བ་སྟེ་ཆས་བ་དང་འཇིགས་པའི་འོན་དང་།
 གྱིངས་དེ་ལ་ཡ་རྒྱུན་གྱིན་པའི་ཨི་ཉི་ནི་འགྲོ་བར་རུང་བ་ཡིན་ལ་ཨི་ཉི་དེ་པན་
 གྱི་ཁྱད་པར་དུ་སྦྱར་ནས་སོ་སོ་སོ་སོར་འགྲོ་ཞིང་འཇིག་པ་དང་ལྡན་པ་
 རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ནི་ཞེས་བཤད་དེ། ཆོག་གསལ་ལས། གཞན་དག་ནི་ཤ་
 ཉི་ནི་སྟོས་པའི་འོན་ཏོ། །ནས་བརྗོད་པར་ཤེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་སྟོན་
 མེ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། སོ་སོ་འཇིག་པ་དང་། སོགས་དང་། དེའི་འབྲེལ་
 བཤད་ལས། གཞན་དག་ན་རེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དབྱེ་མ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྤྲ་
 བ་སོགས་སོ། །འདི་ལྟར་སྤྲ་སྤྲུབ་ན་འགྲོ་བའི་གྱིངས་ཨི་ཏུ་ཏུ་ཕྱིས་གྱིས་
 གྱིན། ཡོངས་རྫོགས་ཕྱིས་ཀས། གྱིངས་ཀྱི་མཐའ་བ་རྗེས་འབྲེལ་ལ་ཏུ་འོས་པ་

འགྲོ་བའི་དོན་གྱིས་ཏྲ་བྱིས་ཀས་དེར་ལེགས། བན་བ་ལ་ཡང་ཡ་ཞེས་བས་
 དེ་པན་གྱི་རྒྱུན་ཡ་བྱིན་སི་བྱིན་ནས་པཏི་དང་སྐྱར་བས་པཏྲི་ཏུ་ལྷག་མ་འབྲ་
 ལ་རྣམ་དབྱེ་བྱིས་པར་འདོད་པ་ལའང་དགག་པ་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་དེའི་
 རྫོས་དང་། ཨིཏྲ་དེ་པན་མཐའ་ཅན་གཉིས་མི་འཐད་དེ། རྫོས་བཤད་དེ་སྤྱི་
 ཅམ་ལ་འཐད་ཡང་བྱེ་བྲག་ལ་མ་བྱལ་བའི་བྱིར། སྤྱི་རྒྱུན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་
 མཐོང་བ་དེས་ཞེས་སྤྱིར་བཏང་ནས་མང་པོ་རྫོས་སྤྱི་ཡང་འཐད་ལ། སྤྱི་རྒྱུན་
 འབྲེལ་མཐོང་བ་སོགས་ལ་ཆོག་སྤྱད་སྤྱད་བས་ཆོག་སྤྱད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱི་བ་
 འཐད་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་
 འབྱུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱེ་བྲག་གཅིག་ལ་རྫོས་པ་མི་རུང་ཞིང་། དེ་ལ་ཆོག་སྤྱིས་
 མེད་པའི་བྱིར། ཆོག་སྤྱིས་མི་རུང་སྟེ། མིག་དང་གཟུགས་ལ་ཞེས་པའི་དང་
 གི་སྐད་དོད་ཅ་དང་གཟུགས་ལ་ཞེས་པའི་ཨམ་མ་བྱིས་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱུན་
 རྣམ་དང་མིག་གི་བར་དུ་རྣམ་དབྱེ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར་ཏེ། ལྷན་གྱི་མཐའ་ཅན་
 མི་ཐད་པར་རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་དག་གི་ལྷན་ན་དགོ་
 རྫོང་དག་ཅས་པ་ནས། ལྷན་གྱི་མཐའ་ཅན་མི་ཐད་པ་ཁོ་ནར་བྱེ་བྲག་ཏུ་
 བཤད་པར་ཁས་སྐྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དོན་ནི་ཅ་རྒྱུར་ཅ་རྒྱུ་བྱི་ཏུ་
 ཅ་རྒྱུ་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་ལེགས་ལྷན་གྱིས་གཞན་
 བཀག་ཚུལ་ཡང་མི་འཐད་ལ། རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཡང་སྤྱི་དོན་མ་ཆང་བའི་
 རྫོན་གཉིས་ཡོད་དེ་ཤེས་རབ་རྫོན་མེ་ལས། རྒྱུན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུན་ཅིང་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གི་སྤྱད་ནི་རྫོས་པའི་
 དོན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འབྲེལ་བར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱད་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་བྱིར་དང་། འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་ནི་སྤྱིས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རྒྱུན་
 ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་དང་དེ་ལ་རྒྱུན་ཅིང་སྤྱད་ནས་འབྱུང་བའོ། །

ཞེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་ལུགས་བརྗོད་ལ་སྤར་ལྟར་ཡང་བརྗོད་དོ། །དེ་
 ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་སྟོགས་སྤར་བརྗོད་པ་ལ་མི་
 མཁས་སོ། །སྙམ་དུ་སྒྲུབ་བཞེད་དེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་དགོངས་པ་
 ལེགས་ལྡན་གྱིས་བརྗོད་པ་ལྟར་མ་ཡིན་པར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་ཉེ་བ་རྒྱ་
 རྒྱ་ནི་སྤང་པའི་དོན་དུ་བཤད་པས་ན་རྟེན་ཅིང་གི་སྤང་དོན་པ་རྟེ་སྒྲོས་པའི་
 དོན་དུ་མིན་ལ། འབྲེལ་བར་ཉེ་མི་རྒྱ་ཡང་སྤང་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
 ཆོག་གསལ་ལས། གཞན་གྱི་བཤད་པ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་ཞེས་པ་ནས་སྤང་
 པའི་དོན་དུ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་
 ནི་རྟེན་ཅིང་སྟེ་བ་རྟེ་ནི་སྤང་པའི་དོན་ཅན་དང་། འབྲེལ་བར་མི་རྒྱ་ནི་འགྲོ་བའི་
 དོན་ཡིན་ལ། སོ་སོ་ལ་དེ་ལྟར་དོན་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཆོགས་པ་ན་
 གཞུང་ཆུ་མངར་བ་དེ་ལན་ཆུང་ཆུང་དང་སྤང་པས་ལན་ཆུང་ཆུང་འབྱུར་བ་
 བཞེན་དུ་ཉེར་བསྐྱར་གྱི་དབང་གིས་ཆོག་འོག་མའི་དོན་འབྱུར་ནས། ཆོག་
 གཉིས་ལས་དོན་སྤང་པ་གཅིག་ཤུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། སྤང་ནས་འབྱུང་བ་རྟེན་
 འབྱུང་གི་དོན་ཡིན་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གི་སྤྱད་དོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་
 སྦྱར་ཆེ་རྟེ་རྒྱ་སྟེ་རྒྱ་སྟུང་སྟུང་ཅེ་ ཞེས་བརྗོད་པ་ན་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཆོགས་པ་
 དེ་དང་དེ་སྤང་ནས་འབྱུང་བ་སྒྲོས་པ་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་ལ། གྲེ་བྲག་རྒྱ་མིག་
 དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲོས་པར་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་
 མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོག་གསལ་ལས། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་ནི་ཞེས་པ་
 ནས་མི་མཁས་སོ་ཞེས་སོ། །དེར་མ་ཟད་གཞན་ལུགས་བཀག་ཚུལ་ཡང་མི་
 འཐད་དེ། དིགས་པ་མེད་པར་མི་འཐད། ཅེས་པའི་དམ་བཅའ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། འོན་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་དང་
 གཟུགས་ལ་སྤང་པ་མེད་དེ། སྤང་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཞེན་འང་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས་དགེ་སློང་འདི་ནི་འབྲས་བུ་སྟོབ་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་དགེ་སློང་དང་འབྲས་བུ་བཞི་པ་ཁས་མི་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་
 རས་ཞེས་པ་ལྟོས་ནས་ཞེས་པའི་རྣམ་གངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་ནི་འཕགས་པས། དེ་དང་དེ་བརྟེན་གང་འབྱུང་བ། །རང་
 གི་ངོ་བོར་དེ་མ་སྦྱེས། །ཞེས་སྤང་པའི་དོན་དུ་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ་མིག་དང་ཞེས་པ་ནས་སྤྱོད་ཡང་མི་
 འཐད་དོ་ཞེས་གཞན་དག་ཟེར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལེགས་ལྡན་རང་
 ལུགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གྲེ་བག་ཏུ་འཆད་པར་བཞེད་ཀྱང་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་དང་། འབྱུང་བའི་སྤྱོད་ནི་བྱུང་པར་སོ་སོར་མ་བརྟོད་
 ཅིང་འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་ལ་འདི་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྦྱེ་བ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་
 རྟེན་འདི་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཏོ་
 ཞེས་པ་ཅུ་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། གང་ཡང་འོ་ན་
 གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ཡོད་པས་ཞེས་པ་ནས་གྲེ་བག་ཏུ་བཤད་པ་ཡང་བརྟོད་
 བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་དགོན་པའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 ཞེས་པས་སྤྱ་མའི་གསུང་རྒྱན་ནས་སྤྱེས་པ་སྦྱར་མཆོ་སྦྱེས་དང་། ལངས་
 པའི་མ་ཏེ་ལ་སར་ཉལ། ཞེས་པ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྤྱོད་
 བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅན་མ་ཡིན་པར་གཏིང་ཚུགས་པ་སྟེ། འཇུག་པའི་སྤྱར་
 ཁས་སྦྱངས་ནས་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
 བའི་དོན། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས། དེ་དང་དེ་བརྟེན་གང་འབྱུང་བ། །རང་
 གི་ངོ་བོར་དེ་མ་སྦྱེས། །ཞེས་པའི་དེ་དང་དེ་བརྟེན་དང་། འབྱུང་བ་ཞེས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་འཕགས་སོ་སོར་སྤྱོད་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅི་སྟེ་
 ཁྱོད་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། འདི་ཡོད་ན་ནི་འདི་འབྱུང་སྟེ། བྱུང་ཏུ་ཡོད་ན་

རིང་པོ་བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟར་བཤད་འདོད་ན་ཡང་སྤྲད་པའི་སྒྲར་བཤད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་གཞན་སུན་འབྲེན་པ་ལ་ཡང་དེར་འགྱུར་རོ། །ཆོག་གསལ་
 ལས། ཅི་སྟེ་ཡང་དགོན་པའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་པ་ནས་དེའི་ཕྱིར་གང་
 ཞིག་སུན་འབྲེན་པ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་པར་རིགས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེས་
 ན་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་ནི་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་བ་འདུས་
 བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དང་། རང་གི་ཆ་ཤས་སམ་གདགས་གཞི་འམ་
 ཡན་ལག་ལ་སྤྲད་པའམ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་
 དོན་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བའི་སྐད་དོད་ས་སུ་ཏ་སྤྲད་འཇམ་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་
 ལས་སམ་འདུ་བ་དང་། ཆོག་གསལ་སོགས་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། སྤྲད་
 ཡོད་པ་ལ་བཤད་པ་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲད་ལྟོས་བརྟེན་ནས་
 གྲུབ་ཅིང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཚུགས་སྒྲུབ་བམ་རང་དབང་
 གིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ། བརྒྱ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས། གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་
 ཡོད་པ། དེ་ནི་རང་དབང་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །
 དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འཕགས་པས་ཀྱང་། དེ་དང་དེ་
 བརྟེན་གང་འབྱུང་བ། །རང་གི་དོ་བོར་དེ་མ་སྐྱེས། །ཞེས་དང་། བརྒྱ་བའི་
 འབྲེལ་བ་ལས། བདག་ནི་དངོས་པོ་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་ཁྱོད་དངོས་སྒྲིབ་པ་ཞིག་གམ། ཞེ་ན།
 མིན་ཏེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོད་ཅི་སྒྲིབ་པ་
 ཞིག་ཅེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྒྲིབ་པོ། །ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྱུང་བའི་དོན་གང་ཞིག་ཅེ་ན། རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཏེ། རང་བཞིན་
 ཀྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་དང་། སྐྱེ་མ་དང་། སྐྱིག་རྒྱུ་དང་། གཟུགས་བརྒྱན་དང་།
 དི་ཐའི་ཁྱོད་ཁྱིར་དང་སྤྱལ་བ་དང་མི་ལམ་དང་མཚུངས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་

འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་དོན་དང་སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། འདི་ལ་ཟབ་པ་རང་བཞིན་མེད་དེ་ཤེས་པའི་སྐྱབ་
ཆོས་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་གཏན་ཆེགས་ལ་ཆང་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་
པར་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་ཅ་འགྲེལ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ་རང་འགྲེལ་དང་རིན་
ཆེན་མེད་བ་དང་དེའི་དར་རྟེན་སོགས་སུ་བཅའ་ལ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། རྟེན་
ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་འདི་རྒྱལ་བ་ཡི། །གསུང་གི་མཛོད་ཀྱི་གཅེས་པ་ཟབ་
མོ་སྟེ། །གང་གིས་འདི་ནི་ཡང་དག་མཐོང་བ་དེས། །སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་རིག་
པས་རྣམ་མཆོག་མཐོང་། །ཞེས་དང་། གློ་བྲོས་ཆེན་པོས་དེའི་འགྲེལ་བ་ལས།
རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་
གཅེས་པར་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་གིས་འདི་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དེ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟབ་མོ་
སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟབ་མོ་ཉིད་ཁོ་ན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་ཡང་
ན་གང་གིས་འདི་ནི་ཡང་དག་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་པས་ནི་རྒྱལ་བའི་
གསུང་གི་མཛོད་ཀྱི་གཅེས་པ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཟབ་པ་ཉིད་ནི་རང་
གིས་མ་བྱས། གཞན་གྱིས་མ་བྱས་སོགས་ལྟར་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་
མཐའ་དག་སེལ་བ་འདི་རིགས་པའི་རྒྱལ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་སྤྲུལ་སྟོན་པའི་
ནང་ན་རྟེན་འགྲེལ་སྟོན་པ་དང་། །ཤེས་རབ་ནང་ན་རྟེན་འགྲེལ་ཤེས་པ་གཉིས།
འཛིན་རྟེན་དག་ན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་
ཕྱིར་དོན་དམ་ཚུགས་སྐྱབ་ནམ་མཁའ་ཟ། །སྐྱུ་ཡུང་ཚད་སྐྱབ་ཚུགས་སྐྱབ་
དོན་མ་བྱས། ། །ཞེས་པ་ནི་སྟག་ལོས་སྤར་ལྟར་དོན་དམ་ཚུགས་སྐྱབ་དང་
ཚད་སྐྱབ་གསུམ་དོན་གཅིག་འདོད་པ་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གསུམ་གྱིས་
རྟེན་འབྱུང་ལ་རང་དབང་བ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། དོན་དམ་ཚུགས་

ཐུབ་འདོད་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ཟ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་།
གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཆད་མ་གཉིས། །ཞེས་སྤྱི་མཆན་ཡང་ཆད་གྲུབ་ཏུ་བྱེ་
མདོ་སོགས་འདོད་པས་ན་སྤྱི་ཀྱང་ཆད་གྲུབ་ཀྱི་དོན་ལ་རང་གི་ཚུགས་ཐུབ་
དགོས་པར་འདོད་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་བསྟན་པར་མ་མི་འབྲིན་པར་
མཛོད་ཅིག

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པ་འདི་ལ། དངོས་དང་། འབྲུལ་
སྤོང་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་དབང་བདག་མེད་ཕྱང་མིན་དེ་གཞན་མིན། །
ཕྱང་པོའི་རྟེན་མིན་ཕྱང་པོར་བརྟེན་པའང་མིན། །ཕྱང་དང་མི་ལྡན་དབྱིབས་
མིན་ཆོགས་མིན་ཕྱིར། །ཤིང་རྩ་བཞིན་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ཀུན་ལ་སྤྱར། །
ཞེས་སྤྱིས་ཏེ། འདིར་ང་དང་ང་ཡི་བ་གཉིས་དང་འཛིག་ལྟ་གཉིས་ངར་འཛིན་
པ་དང་། དེ་ཡི་འཛིན་པའི་ཐ་སྟན་པའི་ཡིད་མཛོད་ཆད་མ་གཉིས་དང་གདགས་
བཞི་གདགས་ཆོས་སོགས་ལ་ལོག་རྟོག་མང་བ་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་
བཀགས་པས་ན་འདིར་དཀའ་གནས་མཆོད་ཅུང་བསྟན་ན། མདོ་ལས། དགོ་
སྤོང་དག་དགོ་སྤོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་སྤྱད་གཅིག་པ་དག་གོ་སྟུང་དུ་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སྤྱོད་བ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་དག་ཁོ་
ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྤྱོད་ལོ། །ཞེས་དང་། ཅུ་བར་ཕྱང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་
འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། དེ་ནི་ཕྱང་ལས་གཞན་བདག་འགོག་པ་
སྟེ། །ཞེས་སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་དམིགས་པ་ནི་བདག་ཁོ་ན་
ཡིན་ཏེ། རང་འཛིན་པ་བདག་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འཛིག་
ཅིང་དུ་མ་ཆོགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ངར་སྤང་བ་དང་། བདག་དང་
སེམས་ཅན་དང་ལྟ་སོགས་སྤྱང་བ་ནི་ང་དང་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་
ལྟ་སོགས་ཡིན་ལ། ཡང་བྱུང་སྤྱི་ལོ་ཏ་ལས། འདི་ལྟར་བདག་ཅེས་བྱ་བའི་

གང་ཡིན་པ་དེ་བདག་གི་ཞེས་གསུངས་ན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བདག་གི་
 དངོས་པོ་ཡིན་རྒྱུའི་མིག་སོགས་བདག་གི་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 བདག་གིར་བྱེད་པ་པོ་དེ་བདག་གི་བ་དང་ང་ཡི་བ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ང་ཡི་
 བ་དང་ལྟའི་ང་ཡི་བ་སོགས་སུ་བཞག་ཅིང་དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་ངར་
 བདེན་པར་བཟུང་བའི་ལྟ་བ་དང་། ང་ཡིར་བདེན་པར་བཟུང་བའི་ལྟ་བ་དེ་
 གཉིས་འཛིག་ལྟ་དང་མ་རིག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་
 ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་ང་དང་ང་ཡི་སྣང་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཁྱེད་ས་
 པ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ་ཞེས་འཛིག་ལྟ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དང་
 འཇུག་པ་ལས། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །བདག་གིས་འདི་
 ཞེས་དངོས་ལ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རང་འཛིན་པས། རྣམ། འདི་ནི་
 བདག་གིའོ་སྣང་དུ་ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་དང་།
 ཞིབ་པར་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། ང་འོ་སྣང་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ང་
 ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་ངར་
 འཛིན་གྱི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་སྟོངས་པ་གཉིས་
 ཀའོ། །ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གིས་གྲུབ་པར་
 འཛིན་པ་ནི་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་
 གི་བ་ལ་སྟོངས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཀའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་གང་
 ཟག་དེ་རྒྱད་དུ་མར་མི་འགྱུར་བ་ནི་ངོ་ཐོ་གཅིག་ལ་རྟོག་ངོར་སྟོག་པས་སྐྱེ་
 ཅོམ་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དེ། དཔེར་ན་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་པོའི་རྒྱད་ཀྱི་ང་
 དང་དགེ་སྟོང་དང་མི་དང་རྒྱན་ཁྱེད་དང་འཁྱུ་པ་དང་རྒྱལ་རིགས་ཡིན་པ་
 རྣམས་དོན་ཐ་དད་ཀྱང་རྒྱད་གཅིག་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ངར་
 འཛིན་ཡང་དུ་མ་ཤེས་དགོས་ལ། སྤང་པོ་ལ་ངར་སྤང་བ་དང་སྤང་པོ་ལ་

བརྟེན་ནས་ངར་སྒྲུབ་བ་ང་ཡིན་ཡང་། སྤང་པོ་ང་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་སྤང་པོ་
 ངར་སྒྲུབ་བ་ཡང་ང་མིན་ཏེ། ང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་བ་ངའི་དོན་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་ན་སོགས་ང་ཡི་བའི་གདགས་གཞི་དང་། ང་ཡི་
 ཡིན་རྒྱུའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་ཡང་ང་ཡིར་མིན་ཏེ། དེ་དག་ང་ཡི་ཅན་དང་ང་
 ཡིར་བྱེད་པ་པོ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་རང་མཆོན་དུ་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཡིར་སྒྲུབ་བ་དེ་རང་བཞིན་
 གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ང་ཡིར་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་
 པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། ང་ཡི་བའི་གཞི་མིག་ན་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་
 འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ཞེས་པ་ནི་དེ་
 དག་ལ་དམིགས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། རང་
 རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་མིག་ན་སོགས་ནི་ང་ཡི་བའི་མཆོན་གཞི་དང་གང་ཟག་
 དང་ཆོས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་གཉིས་ཀ་ཡིན་
 ལ། ཞེས་གསུངས་པས་ནི་བདག་གི་ཡིན་རྒྱུའི་མཆོན་གཞི་སོགས་བཤད་ལ།
 ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། བདག་ལ་པན་པ་ནི་བདག་གི་སྟེ། བདག་གི་བའི་
 སྤང་པོ་ལྟ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ་ཞེས་པས་ཀྱང་བདག་གི་བའི་གཞི་བསྟན་ལ།
 སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ཆོས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། དེ་
 དག་གློ་ལྟན་སྒྲེས་ལ་ཡུལ་ཀྱི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ང་ཡི་བར་སྒྲུབ་བའམ་
 དེ་དག་གློ་ལྟན་སྒྲེས་ལ་ང་ཡི་བར་སྒྲུབ་ཞིང་། དེ་འདྲའི་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་
 རས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་ནི་ངར་འཛིན་ལྟན་སྒྲེས་ཡིན་
 ཞེས་གསུངས་པས་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་སྒྲེ་ཡུལ་གཞིར་བཞག་ཅིང་།
 སངས་རྒྱས་ལ་ང་ཡི་བ་སྒྲུབ་བ་ན་གདགས་གཞི་ལ་བཏགས་ཅོམ་དུ་སྒྲུབ་གི་
 གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་སུ་མི་སྒྲུབ་བ་དང་འཕགས་པ་འོག་མ་ལ་གཉིས་

ཆོག་གས་སྒྲུང་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ། ཡང་སྟག་ཚང་བ་སོགས་ན་རེ། བདག་
འཛིན་སྟོན་དུས་སྤང་པོ་དང་ཐ་དད་པའི་བདག་ངོས་འཛིན་འགོག་ཅིང་། དེ་
རྗེས་སྟུ་སྤང་པོ་བདེན་གྲུབ་འགོག་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷན་སྦྲེས་ལ་བདག་སྤང་
གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། སྤང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་
ཕྱིར། །ཟེར་ནས་ལྷ་ཁྱིད་དག་ལ་བྱུར་བ་བར། རང་སྟོགས་ཀྱི་ཉོག་གོ་བ་ཁ་
ཅིག་ཀྱང་སྟོལ། །འདི་དག་གཡག་ཞར་གྱི་རྩ་ལྟར་སྟོགས་མཐོང་རེའི་ངན་སྐད་
ཡིན་ཏེ། འོ་ན་སྟོ་ལྷན་སྦྲེས་ལ་ཡང་ངའི་སྤྱུས་ངའི་སེམས་ཞེས་ཐ་དད་དུ་
འཛིན་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། བདག་སྤང་རྗེ་ཁོལ་ལྟར་འཛིན་པའི་ལྷན་
སྦྲེས་མེད་པར་ཐལ་བ་དེ་འདོད་ན་ཅ་བར། རང་དུ་ལྷ་བ་དང་འབྲེལ་ཡོངས་སྟུ་
ཐད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དེའི་ཐད་ཀྱི་ས་བརྩའི་ས་གསུམ་
པའི་མདོ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སོགས་མང་ལ། ཅ་བར། སྤང་པོ་མ་གཏོགས་
དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཞེས་པས་སྤང་པོ་དང་མཚན་ཉིན་མི་མཐུན་པའི་
བདག་དང་སྤང་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རྟག་བདག་བཀག་ཀྱང་། བདག་སྤང་ཐ་
དད་ཅ་མ་མ་བཀག་པའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། བདག་སྤང་ཡོད་ལ་ཐ་དད་བཀག་པས་གཅིག་ཏུ་
ཐལ་བ་དང་། ཅ་བར། དེས་ཀྱང་མ་སྦྲེས་རྟག་འདི་མ་མཐོང་ལ། །རང་འཛིན་
དེ་དག་ལ་ཡང་འབྲུག་མཐོང་སྟེ། །དེས་ན་སྤང་པོ་ལས་གཞན་བདག་འགའ་
མེད། །ཅེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་དེ་ལྟར་སྟུ་
བཞིན་དུ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངའི་སྤང་ཚུལ་ང་རྒྱང་རྒྱང་བ་དང་པོ་བ་པོ་བ་བ་ལྟ་བུ་
སྤང་པོ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འཆར་བར་གསུངས་པ་ལ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། ང་སྤང་
ཚུལ་དེ་འདྲ་གཏན་ནས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ང་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དེ་འདྲ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར་སོགས་ཟེར། འོ་ན།

ང་འཆར་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། ངའི་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་
 ངའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་གསུམ། ང་འཆར་ན་ལྟོས་
 མེད་གྱི་ང་གཅིག་འཆར་བར་ཐལ། ཕྱང་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་
 ང་གཅིག་འཆར་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ལྷན་སྐྱེས་ལ་སྣང་བ་ན་
 གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་མི་སྣང་བར་བཏགས་ཆོས་དང་གཟུགས་དང་ཤེས་པ་
 མིན་ཅོམ་གྱི་སྣང་བ་འཆར་བར་ཐལ་ལོ། །དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། ཕྱང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར་དང་། །ཡང་འགལ་བར་མ་བྱད།
 ལྷན་སྐྱེས་ལ་ངའི་གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་འོ་ཆུ་འདྲེས་པ་བཞིན་དབྱེར་
 མེད་པར་འདྲེས་པའི་ཕྱང་པོའི་ངོས་ནས་ངའི་སྣང་ཚུལ་འཆར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེའི་ཆེ་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་དང་གདགས་ཆོས་ངའི་སྣང་ཚུལ་འདྲེས་པའི་
 ལྟོ་ནས་སྣང་དགོས་གྱི་ཕྱང་པོ་ལས་བྱུང་དུ་ཤར་ན་བདག་ལ་ཕྱང་པོའི་མཆོན་
 ཉིད་སྐྱེ་འཛིག་དང་དབྱེབས་སོགས་དང་ཆོར་བ་པོ་འདུས་ཤེས་པོ་ལས་
 སོགས་འདུ་བྱེད་བ་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་བ་པོ་སོགས་མི་སྣང་བར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །ཕྱང་པོའི་
 མཆོན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་ཆོག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་བདག་
 ཕྱང་པོ་ལས་ཐ་དད་ན་དེ་ཕྱང་པོ་མིན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཕྱང་
 པོ་ལྷ་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དང་ཉམས་སུ་སྒྲིང་བ་དང་། མཆོན་མར་འཛིན་
 པ་དང་། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཡིན་ན།
 སོགས་དང་། བརྒྱ་བླ་ལི་ཏ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་ལ་རྟ་དཀར་པོ་དང་བ་
 ལང་ཁ་པོ་སོགས་མི་འཐད་པར་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། མཁན་ཆེན་རྒྱལ་
 བའི་དབང་པོའི་འཇམ་དབྱངས་ཞལ་ལྷང་ལས། འཆར་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་ཤིག་
 རྒྱང་བའི་མཐར་ལུས་སེམས་གཉིས་པོ་འོ་ཆུ་འདྲེས་པ་བཞིན་དབྱེར་མེད་པ་

ཞིག་གི་སྟེང་ནས་ང་ཞེས་པ་ནས། ང་དེ་དང་ཕྱང་པོ་ལྷ་རྣམས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་
 པ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས། ཞེས་སོ། ། འདི་ནི་སྤྱ་སྤྱབ་ཡབ་སྐུ་གྱིས་གཞུང་དོན་
 མེད་ཐོག་ནས་བཤད་པ་སྟེ་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཅིག་སྟེང་དོ། ། དེས་ན་
 ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེའི་སྒྲིའི་ངའོ་སྟེ་ཡུལ་ལ་རྒྱད་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་
 རྒྱད་གཅིག་པའི་ལྷ་མི་དུད་འགོ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ང་དང་
 སེམས་ནི་ཆེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་ལ་སྟེ་འགག་བྱེད་ཀྱང་མི་ལྟོག་ལ་
 ལྷ་ལ་དུད་འགོ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལུས་འདོར་ལེན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་
 ལྟོག་པ་སོགས་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་ཤེས་དགོས་པའི་སྤྱིར་དང་། ལྷ་མི་སོགས་ལུས་
 ཉེན་གྱིས་འབྱེད་པས་ལུས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པ་འདྲ་བ་དང་ང་ཅམ་སངས་རྒྱས་
 བར་དུ་འགོ་བ་སེམས་ལ་ལྟོས་པས་ང་སེམས་སྟེང་ན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལྟ་
 བ་སྤྱ་ཐག་ཆོད་པ་གཅིག་བྱེད་ན་ཅ་ཤེ་དང་དེའི་རྒྱུ་ཆེན་ལྟར་ལེགས་པར་
 དབྱེད་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེས་ན་
 ངའོ་སྟེ་ལྷ་དུ་ཐ་སྟད་འདོགས་མཁན་གྱི་མིང་དང་ཐ་སྟད་གདགས་པའི་གཞི་
 བདག་གཉིས་བྱུང་མཉམ་དུ་མི་བཟུང་བར་མི་དེ་བདག་དེའི་ཆ་གཅིག་ཡིན་
 པར་ཤེས་བར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་དང་། འགོ་བ་སོ་སོའི་བདག་རྣམས་ནི་སྤྲ་མའི་
 རྩེ་བྲག་རེའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་གསུང་དེ་ཉིད་ལས། དེས་
 ལུས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པ་འདྲ་བ་དེས་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པ་འདྲ་བ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་ཕྱང་པོ་མ་གཏོགས་པར་
 ནི་འགའ་ལ་ཡང་བདག་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པས་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་
 བའི་རྣམ་པ་ལྷ་བ་མི་སྤྱིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཇིག་ལྟ་བུ་བྱུན་བྱུགས་
 ཉི་ཤུ་རེའི་ཅེ་མོ་ཉི་ཤུ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་དེ་འཇོམས་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོར་
 རྩེ་བས་མདོ་བྱངས་པ་ལས། གཟུགས་བདག་མ་ཡིན། བདག་གཟུགས་དང་

ལྷན་པ་མིན། གཞུགས་ལ་བདག་མེད་བདག་ལ་གཞུགས་མེད་དེ་བཞིན་དུ་
 བདག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན། བདག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་མ་
 ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་དོན་དེ་རྟགས་སམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་
 རས། ཡང་མདོ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྤྱ་བའི་བདག་མེད་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་མོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པས་ན། རྗེ་
 རིན་པོ་ཆེན་ཀྱན་བཏགས་འགོག་པ་ལྷན་སྒྲུས་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་
 གསུངས་པའི་དོན་དེ་འབྲང་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་མཐའ་བཀག་པ་རྟགས་
 སུ་བྱས་པ་སྟེ། མདོ་དེ་དག་གི་དོན་བེད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་བདག་
 ཆོས་ཅན། རང་དབང་ངམ་དོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དེ། ཁྱོད་གདགས་གཞི་སྤང་
 བོ་ཡིན་པའམ་དེ་དང་གཅིག་གྱང་མིན་ལ། ཁྱོད་དེ་ལ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་
 པའམ་དེ་དང་དོ་མོ་གནས་པ་ཡང་མིན། ཁྱོད་སྤང་བའི་རྟེན་འཁར་གཞོང་
 དང་སྤང་བོ་རྒྱུག་ལྟར་དོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་དུ་ཡང་མེད། ཁྱོད་སྤང་བོ་ལ་དོ་
 མོ་ཉིད་མེད་པས་དེ་ལྟར་པར་རྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན། སྤང་བོ་དང་དོ་མོ་ཉིད་
 ཀྱིས་ལྷས་སྒྲིན་ན་བ་དང་ལྷན་པ་ལྟ་བུའི་དོ་མོ་ཅིག་ལྷན་དང་ལྷས་སྒྲིན་ཞོར་
 དང་ལྷན་པ་ལྟར་དོ་མོ་ཐ་དད་པའི་ལྷན་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་ཤེ་ལས།
 སྤང་མིན་སྤང་བོ་ལས་གཞན་མིན། །དེ་ལ་སྤང་མེད་དེར་དེ་མིན། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་སྤང་ལྷན་མིན། །ཞེས་རྟགས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་
 ཞིག་ཡིན། །ཞེས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་བསྟན་ཅིང་། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས་གྱང་།
 སྤང་བདག་མ་ཡིན་དེར་དེ་མིན། །དེ་ལ་དེ་མིན་དེ་མེད་མིན། །སྤང་བོ་མེ་ཤིང་
 ལྟར་འདྲེས་མིན། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་རྟགས་བསྟན་ལ་འདྲེས་པ་ནི་སྤར་
 དགག་བྱའི་སྐབས་ལྟར་ཏེ་དོ་མོ་གཅིག་ལྷན་གྱི་དོན་ཡིན་ལ། བདག་ནི་རྗེ་
 ལྟར་ཡོད་ཅེས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་བསྟན་ཅིང་། རྟགས་སོ་སོ་ནས་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡང་

དེ་གཉིས་སྤང་པོ་དང་གཅིག་ན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟེན་པར་ཐལ་བ་དང་།
 བདག་ཁས་སྤངས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟེན་པ་བྲན་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ་བ་སྟེ། རྟུ་སྤྱ་ལི་ཏ་ལས། དེ་ཞིག་སྤང་པོ་རྣམས་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་མིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤང་པོ་རྣམས་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་དག་གཅིག་པ་ཉིད་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སྤང་པོ་ལས་ཟུར་དུ་བཟུང་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། བདག་ཡོད་པ་
 མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟེན་པ་བྲན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཏེ། རྟུ་སྤྱ་ལི་ཏ་
 ལས། སྤང་པོ་རྣམས་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞན་པ་སྤང་པོ་མེད་པའི་
 ཆོས་ལོགས་ཤིག་ན་ཡང་མེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤང་པོ་མི་རྟག་པ་རྣམས་
 ལས་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ཉིད་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
 གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སོགས་དང་།
 ཆོག་གསལ་ལས། གཤམ་ཏེ་བདག་སྤང་པོ་ལས་ཐ་དད་ན། སོགས་སོ། །
 བདག་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་པོའི་རྟེན་བྱེད་པ་
 དང་། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་པོ་ལ་པར་བརྟེན་ན་ཡང་སྤང་པོ་ལ་ཐ་དད་
 པའི་སྟོན་དེ་དག་འོང་སྟེ། རྟུ་སྤྱ་ལི་ཏ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྤང་
 པོ་རྣམས་གངས་ལ་ཤིང་སྟོན་པའི་ནགས་ཆལ་བཞིན་དུ་མེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་
 ཞེ་ན། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ཉིད་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྟེན་པ་བྲན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཏེ། སྤང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤིང་སྟོན་པའི་ནགས་ཆལ་

ན་སང་གོ་བཞིན་དུ་མེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་བསྐྱེད་མ་ཐག་པ་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། འདུག་འགྲེལ་ལས་གྱང་། གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་རྟོན་
 དང་བརྟན་པའི་དངོས་པོར་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སོགས་སོ། །དེ་གཉིས་
 སྤང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཐ་དང་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ་གཉིས་གྱང་
 མེད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་མི་དད་པ་འདྲེས་པའམ་སྦྱང་པོ་ལྟར་ལྡན་ན་སྤང་
 པོ་དང་གཅིག་པའི་སྐྱོན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བ་སོགས་འོང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་
 དད་པའི་ལྡན་ཚུལ་ལྟར་ན་བདག་སྤང་ཐ་དད་པའི་སྐྱོན་དེ་དག་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བྱུང་བ་ལི་ཏ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤང་པོ་རྣམས་དང་། ཤིང་
 ལྡན་པ་སྦྱང་པོ་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤང་
 པོ་རྣམས་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། འདུག་པར། བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མི་འདོད་
 གང་ཕྱིར་བདག་ །ཅེས་སོགས་དང་འདུག་འགྲེལ་ལས། ལྡན་པའི་རྒྱུན་ཡང་
 ལྟས་སྐྱོན་གཟུགས་དང་ལྡན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་
 ལ། བ་ཡང་དང་ལྡན་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན། སོགས་སོ། །དེས་
 ན་འདི་དག་བསྐྱེད་ན་གཅིག་དུ་བལ་དུ་འདུ་ཡང་འཛིག་ལྟའི་འཛིག་ཚུལ་ལ་
 ལྟོས་ནས་བཀག་པར་ཆོག་གསལ་ལས་བཤད་ཅིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
 རིགས་པ་དེས་བདག་མེད་སྐྱབ་སྐྱབ་སྟེ། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གང་ལ་ཡང་
 གདགས་གཞི་དང་གདགས་ཆོས་དབྱེད་ན་རྣམ་པ་ལྟར་མེད་པས་ཀུན་
 བཏགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་བྱེད་རྟགས་སུ་བྱས་ནས་ལྡན་སྐྱེས་ཀྱིས་
 གདགས་བཞིའི་ངོས་ནས་གདགས་ཆོས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། སྐྱེས་བྱ་ཁམས་རྒྱག་འདུས་པའི་ཕྱིར། །ཡང་དག་
 མ་ཡིན་ངེ་ལྟ་བུར། །དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་རེ་རེ་ལའང་། ། འདུས་ཕྱིར་ཡང་དག་

ཉིད་དུ་མིན། །ཞེས་དང་། འབྱུང་གསུམ་ས་མིན་འདི་ལ་མིན། །དེ་ལ་འདི་མིན་
 དེ་མེད་མིན། །རེ་རེའང་དེ་བཞིན་མིན་པའི་ཕྱིར། །འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་
 བདག་བཞིན་རྒྱན། །ཞེས་སོ། །ཡང་རང་སྡེ་དངོས་སྡེ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཁ་
 ཅིག་སྡེ་བ་སྡེ་ཕྱི་ལོན་མཁན་གྱི་བདག་སེམས་ལ་དངོས་སུ་འཛོག་ཅིང་། ལྷ་
 དང་མི་ནི་ལས་ཀྱིས་སྤང་པོའི་བཀོད་པ་བྱུང་པར་བ་ཞིག་གིས་འཛོག་པའི་
 ཕྱིར་སྤང་པོའི་བཀོད་པ་བྱུང་པར་བ་དེ་བདག་ཏུ་སྡེ་སྟེ། དེ་འགོག་པའི་ཕྱིར་དུ་
 ཆོགས་ཅམ་བདག་མིན་པ་དང་། དབྱིབས་བདག་མིན་པའི་རྟགས་ཟུར་གཉིས་
 བསྟན་ཏེ། འབྱུག་པར། ཤིང་རྩ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན། །
 གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྟན་ཡང་མིན་ཞིང་། །ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་
 དེར་མིན། །འདུས་པ་ཅམ་མིན་དབྱིབས་མིན་ངེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རྣམ་
 བདུན་གྱིས་དབྱུད་པ་འདི་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་
 གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། འབྱུག་པར། ལུ་པ་
 ལྷ་པ་བྱ་རེ་ལྟེ་དམག་དང་ནགས་ཆལ་སྡེང་བ་ལྟོན་ཤིང་དང་། །སོགས་སོ། །
 འདི་ལ་འང་སྟག་ལོ་ན་རེ། མང་བཀྱར་བ་སོགས་ཀྱིས་སྤང་པོ་ལྟེ་བདག་གི་
 གདགས་གཞི་དང་ལེགས་ལྟན་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཁོ་ན་གདགས་གཞིར་
 འདོད་ཀྱི་སེམས་བདག་ཏུ་འདོད་མཁན་གྱི་རང་སྡེ་མི་ཡོང་བེར་བ་ཡང་
 ལེགས་ལྟན་གྱི་གཞུང་དང་རྒྱ་བའི་གཞུང་གང་ལ་འང་དཔེ་སྟོན་ཅམ་ཡང་མ་
 བྱས་པར་ཁ་ཆོན་གཙོད་པར་དཔལ་བས་རང་གི་སྒོངས་པའི་ནང་ཁྱོལ་ཕྱིར་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་གཞན་སྡེས་ལེགས་ལྟན་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདག་
 ཡིན་པར་སྟབ་ན་གྲུབ་པ་ལ་སྟབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ལུས་དང་
 དབང་པོའི་ཆོགས་བདག་གི་གདགས་གཞིར་མི་འདོད་པར་ཐལ། ལེགས་
 ལྟན་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་མི་འདོད་ཅིང་། སྤང་པོ་ལྟེ་ནང་ནས་

དེ་ཁོ་ན་གདགས་གཞིར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཐལ་བ་གཉིས་ལ།
 འདོད་ན། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གྲུབ་པ་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
 ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྐྱ་དངོས་སུ་
 འདོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྲིད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱབ་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་།
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྐྱ་དངོས་སུ་འདོགས་ཞེས་བདག་སྐྱ་རྣམ་
 ཤེས་ལ་དངོས་མིང་དུ་འབྱུག་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་སྲིད་ལེན་པའི་རྟགས་
 གྱིས་རྣམ་ཤེས་བདག་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་
 དང་། ཡང་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྲིད་པ་ལེན་
 པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ལུས་དང་དབང་པོའི་ཆོགས་བདག་ལ་ཉེ་
 བར་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལུས་དང་དབང་པོའི་ཆོགས་བདག་གི་གདགས་
 གཞིར་བཤད་པ་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ། རི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་ཡན་ལག་
 ཆོགས་རྣམས་ལ། །ཤིང་རྟ་ཞེས་ནི་བྱ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྤང་པོ་རྣམས་
 བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་དུ་ནི་སེམས་ཅན་བརྟེན། ། ཅས་སྤང་པོ་གདགས་
 གཞིར་སྟོན་པ་བྱངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྩ་བས་ཀྱང་མདོ་འདི་
 བྱངས་ནས། སྤང་པོ་གདགས་གཞི་ཡིན་པ་བཀག་པར་ཐལ་བ་དང་། ལེགས་
 ལྟར་དང་རྩ་བ་གཉིས་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱེད་
 པར་མེད་པར་ཐལ། གདགས་གཞི་ལ་གདགས་ཆོས་མི་འཛོག་པར་འདྲ་བའི་
 ཕྱིར་སོགས་འཁོར་གསུམ་གྱི་སྤང་པོ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འགར་ཚུལ་གསུམ་མཐུན་སྣང་ཆོད་གྲུབ་དང་། །
 རྟགས་ཅམ་བཞེད་ཀྱང་རང་དབང་ཆོད་མིན་ཕྱིར། །རང་རྒྱུད་མི་འདོད་
 ལུགས་འདིར་རང་རྒྱུད་འབྱུང་། །ཞེས་སྐྱས་ཏེ། རྟག་ཆོང་པས་རང་རྒྱུད་ཐ་

སྙད་དུ་འདོད་ཟེར་བ་ནི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དང་རང་རྒྱད་གཅིག་པར་
འབྱུང་བ་ཆེ་ཤོས་སྤར་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འབྱུར་བ་ནང་པན་ཚུན་ཟབ་མོའི་
དོན་ལ་བཞུལ་བརྟག་གྱེད་པའི་སྐབས་འགར་གྲོལ་བ་གཉིས་ལ་ཚུལ་གསུམ་
མཐུན་སྤང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོད་གྲུབ་དང་ཆོས་ཅན་དང་། རྟགས་མཐུན་སྤང་བ་
སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་གྲུབ་ཀྱང་རང་དབང་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆོད་གྲུབ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་བཞེད་དེ་ཐ་སྙད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་གཞི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ།

གསུམ་པ་གཞི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་དངོས་དང་ཞར་བྱང་
གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི་གང་ལ་དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བའི་དོན་དང་། མཆོན་
ཉིད་དང་། སྒྲ་བཤད་དང་། སོ་སོའི་དབྱེ་བ་དང་། ཐབས་དང་ཐབས་བྱང་གི་
བྱད་པར་དང་། དགོས་པ་འབྱུང་སྤོང་དང་བཅས་པ་དང་། ལྟ་བ་ངན་པའི་སྒྲོག་
རིམ་དང་། ལྟ་ངན་སྒྲོག་གྱེད་ཟབ་མོའི་སྒྲོམ་རིམ་དང་། རྗེས་ཐོབ་བྱང་འབྲེལ་
བཅས་པ་དང་བརྩུལ་ས། དང་པོ་ནི། **དབྱེ་གཞི་ཤེས་བྱར་དབྱེ་ངོ་བདེན་པ་**
གཉིས། །མང་མིན་ཉུང་ན་མི་འདུ་དེར་གངས་ངེས། ། ཞེས་པ་ལ་དབྱེ་གཞི་
ལ་འདོད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཐུབ་བསྟན་འཛིན་པའི་སྒྲུལ་ཆེན་རྟོག་ལོ་ཡབ་
སྤྱིས་ཁ་ཅིག་ཀྱང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མིན་པས་སྤང་ཙམ་འདི་དབྱེ་
གཞིར་འདོད་སྐད། དབྱུ་མའི་སྒོལ་འཛིན་ཐང་སག་པ་སོགས་ལ་ལ་གཟུགས་
ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེའི་བར་
གྱི་ངོ་བོ་དབྱེ་གཞིར་གསུངས་པ་མཐོང་། ཅེ་ཤེའི་རྒྱུ་གྱེད་དང་དབྱུ་ཆོད་
གྱི་བོད་པལ་ཆར་སྒྲོམ་བཏགས་པའི་ཡུལ་དབྱེ་གཞི་ཟེར། མཁས་སྒྲོམ་པའི་
སྟག་ལོ་སོགས་མ་བརྟགས་མ་དབྱུད་པའི་ཤེས་བྱ་དབྱེ་གཞི་ཟེར། ཆོག་ལ་
སྤོངས་པ་ལ་ལ་ན་རེ། བདེན་པ་དབྱེ་གཞི་དང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཀུན་རྫོབ་

བདེན་པ་དང་། རྟོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་ཟེར། ལ་ལའི་དབྱེ་གཞིའི་དོགས་
 བ་ཡང་མེད་པར་དབྱེ་བའི་བདེན་གཉིས་ལ་མང་པོ་སྒྲས་པ་སོགས་རྣམ་
 བཤད་དང་ལམ་རིམ་ལྟར་སྒྲ་ཆོགས་སྤང་དོ། །དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། རྟོན་
 དམ་བདེན་པ་མེད་ན་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མེད་པར་ཐལ་བ་
 དང་། ད་ལྟའི་མཐོང་བ་འདི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འགྱུར་བས་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་གྲོལ་ཟེན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དང་པོ་ཁྱེད་ཀྱིས། བདེན་
 གཉིས་གཞུགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཡ་གྲུལ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས། སྒྲོ་བཏགས་པའི་ལུགས་ཡོད་པ་
 རྣམས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་གསུམ་པ་འཁྱུལ་སྤར་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་
 ལ་དབྱེད་དོན་ཡང་ཡོད་པས། བཞི་བ་ངན་སྐད་འཁྱུལ་ཤོས་ཡིན། ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པ་དང་རྩུབ་པ་སོགས་དོན་གཅིག་པས་ལྷ་བ་ཁྱེད་ཀྱིས། དབྱེ་གཞི་དང་
 དབྱེ་ཚུལ་མི་ཤེས་ན་བྱུང་གཞི་མེད་པའི་བྱུང་ཆོས་སུ་འགྱུར་བས་རྒྱག་པ་
 ཡང་མི་བཟང་དོ། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་དབྱེ་གཞིར། ཡབ་སྲས་མངལ་བ་ལས།
 ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་འདིར་
 ཟད་དོ། །ཞེས་པའི་ཕྱང་དང་སྒྲོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
 བ་དང་བཏགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཅིང་། དབྱེ་
 ངོ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་གང་ཟག་དང་གཉིས་
 སྤང་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོ་ཡི་སྒྲིད་ལུལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། རྟོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ལ་དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ལ་དེ་གཉིས་ཡིན་པའི་
 ཕྱང་པོ་དང་དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱང་པོ་གསུམ་པ་སེལ་བའི་
 གངས་ངེས་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་གཞིར་བཞག་ལ་གཞི་དེ་དོན་དམ་ལྟ་བུ་བདེན་
 གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་ན་གཅིག་ཤོས་ཀུན་རྫོབ་

ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་ཤིང་། དེ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྐྱར་བའང་དེ་
 ལྟར་ཡིན་པས་བདེན་གཉིས་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་བདེན་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་མེད་ནའང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་
 ཅད་དེར་མི་འདུ་ལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བདེན་པ་གསུམ་པ་
 སོགས་ཡང་མེད་པར་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གངས་
 དེས་ཚུལ་སྐྱབ་ཞེ་ལྟ་བུ་དེར་འདུས་ཅམ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ལུང་པོ་གསུམ་
 པ་སེལ་བའི་གངས་དེས་ཡིན་ཏེ། ཡབ་སྲས་མཇུག་བཤམས་ཤེས་པར་བྱ་
 བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་འདིར་ཟད་དོ། །
 ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཛིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་གཞན་ལ་མ་གསལ་
 པར། །བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པར་མཛད། །གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་
 དེ་བཞིན་དོན་དམ་སྟེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་
 དང་། འཕགས་པ་དེ་ཉིད་དེས་པར་བསྟན་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་།
 གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་དེ་བཞིན་དོན་དམ་སྟེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་གང་ཡང་མ་
 མཆིས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབྱུ་མ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་
 ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །ཞེས་དང་།
 འདུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཞན་གང་རུང་ཟད་ཅིག་
 ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཁོ་
 རར་དེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ལུང་དང་རིགས་པ་ཡང་། དབྱུ་མ་སྤངས་པ་
 ལས། སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དག་ནི་གཅིག་ཤོས་དགག་
 པ་གཞན་སྐྱབ་པ་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་
 གཏོགས་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་
 ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པས་གཉིས་དང་གཉིས་མིན་

གྲིས་ཕྱང་གསུམ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། གང་གིས་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་གང་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་ན་མེད་པ་དེ་གཉིས་ནི། བན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། ཕྱང་པོ་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ལུས་ཅན་དང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་དབྱུ་མ་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་དངོས་འགལ་མེད་ཟེར་བ་སྤར་ཡང་བཀག་ཟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བའི་དོན་ནི། གནས་ལུགས་མི་རུང་ཀུན་གྱིས་མངོན་སོགས་ཕྱིར། །བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ལྡོག་པས་འབྱེད། ། ཅེས་སྒྲུས་ཏེ། འདིར་ཐ་དད་ལུགས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལྷ་ཆོགས་ཤིག་སྤྲོ་བ་ཡོད་དེ། གངས་ཅན་དང་སྟོང་ཉིད་ཆེན་པོའི་མདོ་ལ་འབྱུལ་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་དྲིལ་སེ་ན་དང་། དེའི་རྗེས་འབྱང་བོད་ཀྱི་ཀུན་མཁྱེན་ངོ་ནང་བ་སོགས་གཞན་སྟོང་སྤྲོ་བ་རྣམས་ནི་གཙུག་ལག་དང་གང་ཟག་པན་ཚུན་མིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་ཞིང་གནས་པར་འདོད་པས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་ཐ་དད་པར་འདོད་པ་ལ་དགོངས་འབྱེལ་དང་ཤེར་མདོ་དང་དབྱུ་མའི་མན་ངག་གི་འབྱེལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་གསུམ་སོགས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྱེལ་གྱིས་བྱས་མི་རྟག་པར་བཤད་པ་དང་ཤེར་སྟོང་དང་འོད་སྤངས་སོགས་དང་འགལ་བས་ཁེགས་ལ། བོད་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་བདེན་གཉིས་ནི་གཅིག་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཅུ་འདོད་པ་དང་། ལ་ལས་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་བྱུ་འདོད་པ་ལ། གཞན་དག་གིས་དེ་མི་འཐད་དེ། འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པ་

ལ་ངོ་མོ་གཅིག་པ་མི་ཡོང་ཟེར་ནས་འགོག་པ་འང་མི་འཐད་དེ། འཇུག་པར།
 ཆོས་ཀྱན་ལ་ངོ་མོ་གཉིས་གཉིས་བཤད་པ་དང་། ལམ་རིམ་ལྟར་ཐ་དད་རྒྱ་
 གཉིས་ཀའང་གང་རུང་གཅིག་དངོས་མེད་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ངོ་མོ་གཅིག་པ་མི་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་ངོ་མོ་གཅིག་པ་
 བཞིན་ནོ། །དབྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་དེའི་བདག་ཉིད་
 གྱི་འགྲེལ་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེའི་
 བདག་ཉིད་ནི་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ནི་དངོས་
 མེད་པ་དག་གྲང་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པས་འགལ་བ་མེད་པ་ཁོ་
 ཅོད། །ཞེས་སོ། །འདི་གཅིག་བཀག་པའི་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་འང་བཀག་གོ། །
 གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་ཙམ་ལ་འཆེལ་བ་འགལ་ཞིག་ན་རེ། བདེན་གཉིས་ངོ་མོ་
 གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་ཁམས་
 དང་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་ནི། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །
 གཅིག་དང་ཐ་དད་ཉིད་དུ་གང་རྟོག་པ། །དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཞུགས་
 པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ་ལུང་དེའི་དོན་ནི་
 ལྟོང་གཞི་དང་ལྟོང་ཉིད་གཉིས་ལྟོག་པ་ཙམ་ཡང་སོ་སོར་འབྱེད་རྒྱ་མེད་པའི་
 གཅིག་དང་། ངོ་མོ་ཙམ་ཡང་མི་གཅིག་པའི་ཐ་དད་པར་འཛིན་པ་ནི་ལོག་
 པར་ཞུགས་པར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་གཉིས་ནི་ངོ་མོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་
 གང་ཡང་མིན་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་མོ་མེད་དགོས་པས་དེ་གཉིས་གྲང་མེད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤིང་ལྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་དུ་བྲལ་རྒྱ་ཆེར་
 བཤད་པ་ཀུན་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ངོ་མོ་གཅིག་པ་དང་ཆོས་དབྱེངས་
 གྱི་ངོ་མོ་དབྱེར་མེད་ལུགས་ལ་སྟག་ཆང་པ་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་
 ཉིད་པན་ཚུན་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་དགོས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ངོ་

བོ་གཅིག་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོགས་ དེས་ན་ཀ་བའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ན་བྱམ་པའི་
 ཚོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པ་ལྟར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བས་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་
 ལ་དབྱེར་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་
 ལ་དབྱེར་མེད་གསུངས་པར་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་མ་གསུངས་པ་དང་། དེ་
 མེད་དགག་གི་གོ་དོན་ཡིན་པས། བྱམ་པ་དང་ཁང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནམ་
 མཁའ་ཡང་ཕན་ཚུན་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་དགོས་ཟེར་རོ། །འདིས་སྤར་གངས་
 ཅན་སྐབས་སུ་ཡང་འདི་བའི་འདོད་ཚུལ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་ཉེ་བ་གཅིག་སྤར་
 ཟེར་བ་ལྟར་གངས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ནམ་དོན་དམ་ཆ་མེད་པའི་གཅིག་བྱར་
 འདོད་པ་དེ་མདོག་མ་ལོག་པར་གྲིས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བའི་རང་བཞིན་དེས་རང་
 གི་གསལ་བ་འམ་ཁྲབ་བྱ་ཆེས་མང་པོ་ལ་ཁྲབ་གྱང་ཆ་དུ་མར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 གསལ་བ་རྒྱལ་གང་ཁྲབ་དེས་འབྲས་བྱ་ལ་ཡང་ཁྲབ་འབྲས་བྱ་ལ་གང་ཁྲབ་
 དེས། རྒྱལ་ཡང་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་རང་བཞིན་གཅིག་ལས་མི་དགོས་
 ལ་དེ་ལ་དབྱེར་མེད་པར་ཡང་འདོད་ཚུལ་སོགས་སྤར་གངས་ཅན་སྐབས་སུ་
 གྲིས་ནས་བཀག་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་ཡིན་ཏེ། འདིའི་གང་ཟག་
 རྣམས་ཡོད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱམ་པ་རྣམས་ཡོད་དང་གང་ཟག་རྣམས་འཛིན་དང་གང་ཟག་
 བདེན་འཛིན། བྱམ་པ་རྣམས་འཛིན་དང་བྱམ་པ་བདེན་འཛིན་དང་། གང་ཟག་
 བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱམ་པ་བདེན་མེད་སོགས་འདོད་དགོས་ཏེ། གང་ཟག་
 གི་གནས་ལུགས་བྱམ་པའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
 སོང་། དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་ཆ་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་དོན་དམ་
 ལ་དབྱེ་བ་གཉིས་དང་བཞི་སོགས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སོགས་
 རིགས་པའི་གཞོན་བྱེད་དང་། མདོ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་
 ཁྱོད་ཀྱི་བདག་གིས་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་སྒྲོས་སྤར་བ། །

ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདུག་པ་ཙུ་འགྲེལ་དང་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་དང་སྤྱད་
 འདུག་སོགས་ཀྱིས་བདག་མེད་རིམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབབས་པར་བཤད་
 པའི་ལུང་དུ་མ་དང་འགལ་ལ་ཆོས་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཅེས་གསུངས་
 པའི་དོན་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་
 པ་ཐ་དད་པ་བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཙམ་ཡང་མི་གཅིག་
 པའི་ཐ་དད་ཡིན་ན་སྤྱོད་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་བདེན་མེད་གཟུགས་ཀྱི་
 གནས་ལུགས་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་བདེན་མེད་རྟོགས་པས་དེའི་མཆོན་
 འཛིན་ཟེལ་གྱིས་མི་གཞོན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པས་ལམ་གོང་མ་
 སྒོམ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་མཆོན་འཛིན་གྱི་
 འཆིང་བ་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་བྱི་མ་མཐའ་དག་མ་སྤངས་པར་ཐལ་བའི་
 སྤྱོད་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པར་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི་
 དེས་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཙམ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་ཉིད་
 དོན་དམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 ཐ་དད་པར་ཡིན་པར་གྱུར་ན་དེས་ན་བདེན་པ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱང་འདུ་བྱེད་
 ཀྱི་མཆོན་མ་དང་མ་བྲལ་པར་འགྱུར་རོ། །སོགས་དང་། དབུ་མའི་མན་ངག་
 གི་འགྲེལ་བ་ལས། ཐ་དད་ན་ནི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་མི་འགྱུར་ལ།
 འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལམ་སྒོམ་པ་ཡང་
 དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ལྷོག་པ་
 ཙམ་ཡང་སོ་སོར་འབྱེད་རྒྱ་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་འབྱུང་བ་ལས་
 ཉོན་སྤོང་བ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པ་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་སྤོང་བར་ཐལ་བ་དང་།
 ཀུན་རྫོབ་ལྟར་དོན་དམ་པ་མི་འདྲ་བའི་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་

ཐལ་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏི་བཅས་བཞིན་དུ་དོན་དམ་ཡའང་ཏི་མས་བསྐྱད་པ་
 དང་བཅས་སུ་བྱང་བར་ཐལ་བ་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་མངོན་
 སུམ་དུ་སྦྱོད་ཀྱས་པར་ཐལ་བ་སོགས་འོངས་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འདྲ་
 གྲེད་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མིན་པར་གྱུར་ན།
 འདྲ་གྲེད་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གཏོགས་པ་
 བཞིན་དུ་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་
 དུ་གཏོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་
 གྱུར་ན། དེས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡིན་པར་ཡང་
 འགྱུར་སོགས་དང་། དབྱ་མའི་མན་ངག་གི་འགྲེལ་བ་ལས། ཀུན་རྫོབ་སྦྱོང་
 བ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པ་ཡང་སྦྱོང་བར་འགྱུར། ཀུན་རྫོབ་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་
 དོན་དམ་པ་ཡང་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཀུན་རྫོབ་ཏི་མ་དང་བཅས་པ་བཞིན་
 དུ། དོན་དམ་པ་ཡང་ཏི་མ་དང་བཅས་པར་བཅས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེན་གཉིས་བདེན་སྦྱོང་དུ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། རང་
 རང་གི་ལྟོས་གཞིའི་ལྟོག་ཆ་ནས་ཐ་དད་པར་གྱུབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 འགྲེལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ལས་ནི་ཐ་དད་པར། །དེ་ཉིད་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །
 ཀུན་རྫོབ་སྦྱོང་བ་ཉིད་དུ་བཤད། །སྦྱོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན། །མེད་ན་མི་
 འབྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། །བྱས་དང་མི་རྟག་དག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཀྱང་པ་དང་
 བོ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པར་བསྟན། དེ་ནས་ཀྱང་པ་
 གཉིས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་ཚུལ་དང་དེ་ནས་ཀྱང་པ་གཅིག་གིས་མེད་
 ན་མི་འབྱུང་གི་ཕན་ཚུན་འགྲེལ་བ་བསྟན་ཏེ་ཤེས་བྱ་དང་བྱམ་པ་ངོ་བོ་གཅིག་
 གྱང་ཤེས་བྱ་བྱམ་པ་དང་མ་འགྲེལ་བ་ལྟ་བུ་མིན་པ་ནི་ཀྱང་པ་ཐ་མས་དཔེས་
 བསྟན་ཅིང་། ཤེས་མདོ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་བ།

རང་འབྱོར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་གཞན་ལ་དོན་དམ་པ་ཡང་གཞན་མ་
 ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་བདེན་གཉིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་
 མི་འཐད་པར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་འཆད་དགོས་སམ་སྙམ་ན་མིན་
 ཏེ། དེ་གཉིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་སྟོང་ནའང་མཆོན་མ་ལ་སྟོང་པར་
 བཤད་པ་དང་། དབྱུ་མ་ལས། ཐ་དད་དོན་མིན་དོན་གཅིག་མིན། །ལྟ་བུ་ནི་
 བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་བཤད་དགོས་པ་ལྟ་
 བུའང་མང་ལ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་ན་གནས་ལུགས་སུ་མི་རུང་བ་སོགས་དང་
 གཅིག་ན་ཀུན་རྫོབ་ལྟར་གནས་ལུགས་ཀུན་གྱིས་སྟོང་པར་ཐལ་བ་སོགས་
 གྱིས་སྟོན་སྟོན་པ་དག་སྤར་ལྟར་བཤད་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་མཆོན་ཉིད་ནི། **མཆོན་ཉིད་རིགས་ཤེས་ཐ་སྙད་ལྟོ་གང་**
ལ། །དོན་དམ་ཐ་སྙད་དཔྱད་སོང་དེས་རྟེན་རིམ། ། ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། གཞི་
 གང་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མཆོན་ཉིད་དང་འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པས་རིགས་པའི་ཤེས་པ་སྟེ་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཏེ་སྟོའི་དངོས་
 ཀྱི་རྟེན་དོན་དོན་དམ་བདེན་པར་རིགས་ཏེ། འཇུག་པར། ཡང་དག་མཐོང་
 དུལ་གང་དེ་དེ་ཉིད་དེ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་དེ་གཉིས་
 ལས་ཀྱང་མཐོང་བ་ཡང་དག་ནི་ཡུལ་གང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་དེ། དེ་
 ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སོགས་དང་དེ་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཡང་དག་པར་
 གཞིགས་པ་སོགས་སོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་བདེའམ་ཐ་སྙད་པ་ལ་འཇུག་པའི་
 ལྟོ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་སྟོའམ་སྟོ་ཐ་སྙད་པ་སྟེ། དེས་དངོས་ཀྱི་རྟེན་དོན་ནི་ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་པར་རིགས་ཏེ། འཇུག་པར། མཐོང་བ་རྩལ་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
 པར་གསུངས། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། མཐོང་བ་རྩལ་པའི་ཡུལ་གང་

ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་འོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
 སོགས་སོ། །རྣམ་བཤད་ལས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྤར་བཤད་པ་
 ནི་སྤྱིར་བཏང་ལ་དགོངས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་ཚུལ་ནི་ས་
 བརྩ་བ་མན་ཆད་དང་བྱམ་མོང་མིན་པའི་དམིགས་བསལ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་སྤྱིར་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་འདི་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་བཤད་པ་རྒྱན་མཐའ་ཚུན་
 ཆད་མཉམ་རྗེས་གཅིག་ཏུ་མ་སོང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་ལ། གློ་དེ་ལ་ཡུལ་
 དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བ་ལ་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་མི་འོང་བས་ཤུགས་ཉོགས་འདི་
 རྟེན་དོན་དུ་མི་རུང་ཞིང་སྐབས་འདིར་ཡང་སྤར་ཡུལ་ཞེན་ཡུལ་འཇུག་ཡུལ་
 གཟུང་ཡུལ་སོགས་ཁས་ལེན་པའི་འདི་དག་གི་བྱུང་པར་ཤེས་དགོས་ཤིང་།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པར་
 བཤད་པས་ན་ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྟེན་དོན་ལ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་
 པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་གྱིས་བྲུབ་སྒྲུལ་པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་རིགས་འགྲེ་ཡིན་
 པས་རྣམ་བཤད་ལས། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་གློ་མི་འཇུག་པ་སོགས་
 དང་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་མ་བཟུང་
 བར་ཡང་ཞེས་དང་། གློ་མ་ཞུགས་པར་ཞེས་བཤད་པས་མཉམ་རྗེས་གཅིག་
 ཏུ་སོང་བའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་འཇོག་པའང་བསྐྱ་
 འདོད་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་སྤྱི་སོང་བའི་རྟེན་དོན་དང་། ཐ་
 སྙད་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་སྤྱི་སོང་བའི་རྟེན་དོན་ཞེས་སྤྱིར་བར་བྱའོ། །
 གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། སྤྱིད་འཇུག་ལས། ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་
 དམ་སྟེ། །འདི་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སྤྱི་འདོད། །དོན་དམ་གློ་ཡི་སྤྱིད་ཡུལ་
 མིན། །གློ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་བདེན་གཉིས་
 ལ་འཇུག་པའི་མདོ་དང་ཡབ་སྲས་མཇུག་པ་སོགས་ལས་དོན་དམ་པ་གློ་

ལས་འདས་པར་བཤད་པ་སོགས་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་སྐྱམ་ན་གིན་ཏུ་
 མི་འགལ་ཏེ། སྟོད་འཇུག་གི་དོན་དམ་པ་ནི་སྟོ་ཡི་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་
 པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དང་། སྟོ་ཡི་གཉིས་སྒྲུང་
 དང་བཅས་པར་མངོན་སུམ་དུ་སྟོད་པའི་ཡུལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད་
 ཅེས་བཤད་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟར་མིན་པར་སྟོན་གྱི་བོད་ཀྱི་སྟོད་ལུང་རྒྱ་
 དམར་སོགས་ལྟར་བཤད་ན་ཉིས་པ་དུ་མ་འོངས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
 བདེན་པ་ལེགས་པར་མཁྱེན་ལེགས་པར་བྱགས་སུ་རྒྱུད་པས་སངས་རྒྱས་
 སུ་བཤད་པ་བསྐྱབ་བཏུས་སུ་བཀོད་པ་དང་སྟོབས་བརྩ་ཅ་འགྲེལ་སོགས་
 སུ་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལྟར་འགལ་ཞིང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས། སྤང་སོགས་མ་
 གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་གཟིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་
 དུ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ལས། ལྷའི་བྱ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ན་
 བྱི་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་མི་འགོ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
 བདེན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་མཉམ་བཞག་གི་དོན་སྟོ་གསུམ་གྱི་སྟོད་
 ཡུལ་དང་བཅས་པར་གཟིགས་ན་ཡུལ་དེ་ཀུན་རྫོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་བཤད་
 དེ། དོན་དམ་པར་ན་ཞེས་པ་དགག་བྱ་བདེན་བྱུང་ལ་ཞེས་པ་མིན་གྱི་མཉམ་
 བཞག་གི་ཡུལ་དོན་དམ་པ་ལ་སྤང་སོགས་སྟོ་གསུམ་གྱི་སྟོད་ཡུལ་གྱིས་
 སྟོས་པ་སྟོང་གཞི་མ་གཟིགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོས་པ་དེ་
 ཅོམ་དུ་མ་ཐད་གཞལ་བྱ་འཇམ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་སྟོས་པ་མཐའ་དག་སྟོག་ཚུལ་
 ལྷག་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། འོན་ཀྱང་ལྷའི་བྱ་དོན་དམ་
 པར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། རྟེན་བྱ་
 མེད་པ་མ་སྟེས་པ་མ་འགག་པ། སྟོ་བར་བྱ་བ་དང་སྟོ་བ་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་

དང་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའོ། །ལྷའི་བྱ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་
 བར་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་བརྗོད་
 པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ནི་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་
 པའི་དོན་ཡིན་ལ་རྣམ་མཁྱེན་ཡུལ་ལའང་དོན་དམ་པ་གཉིས་སྒྲུང་ཚུལ་གྱིས་
 མི་འབྱུག་པར་བཤད་ཅིང་། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སོགས་
 ཀྱིས་བདེན་པར་མེད་ཚུལ་དང་དོན་དམ་པ་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོག་གིས་མདོན་
 སུམ་གོ་བར་བྱེད་མི་བྱབ་པར་བཤད་ལ། ཡབ་སྲས་མཇུག་བཤམས་གྲང་།
 དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་
 རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མ་
 བསྟན་པ་རབ་རྟུ་མ་བསྟན་པ། མ་ཐོས་པ་ཐོས་པར་མ་བྱས་པ། མ་ཤེས་པ་
 རྣམ་པར་མ་ཤེས་པ། མ་བསྟན་པ་མ་མཐོང་པ། མ་བརྟགས་པ་འཛིན་དུ་མ་
 བརྟག་པ་རྟོགས་པར་མ་བྱས་པ་ཐོབ་པར་མ་བྱས་པ་མ་ཐོབ་པ། ཉེ་བར་མ་
 བསྟན་པ་མ་ཐོར་བ་མ་བཞག་པ། མ་སྤངས་པ། བྱ་བ་མེད་པ། བྱེད་པ་མེད་
 པ། རབ་རྟུ་ཞི་བ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒྲུ་སྒྲོ་གང་
 ཟག་གསུམ་གྱིས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་དང་། འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་སོགས་
 ཀྱི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་བྲལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྱུག་འབྲེལ་
 ལས། དེའི་སྤྱར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ། དེའི་ཡུལ་ཅན། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་
 མེད་པ་དང་། བདེན་པ་དང་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟག་པ་དང་ཆད་པ་
 དང་། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་སྦྱག་བསྐལ་བ་དང་། གཙང་བ་
 དང་མི་གཙང་བ་དང་། བདག་དང་བདག་མེད་པ་དང་། སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པ་
 དང་། མཆོན་ཉིད་དང་མཆོན་གཞི་དང་། གཅིག་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དང་། སྟེ་

བ་དང་འགག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་དག་སྲིད་པ་མིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་
 རོ་བོ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཆེག་གསལ་ལས་ཀྱང་། རོན་
 དམ་པ་ལ་འདི་དག་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་སྤར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལྟོག་པ་སྟེ།
 སེམས་ཀྱི་སྤྱད་ཡུལ་ལྟོག་པས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། འོད་སྤང་གི་ལུ་
 ལས། དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབྱད་དུ་མེད་པ། བསྟན་དུ་
 མེད་པ་རྟོན་མིན་པ་སྤང་བ་མེད་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ་གནས་མེད་པ་
 སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། ཡབ་སྐུ་མཇུག་པ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱལ་པོ་སྤྱད་
 འཇུག་རྣམས་ལས་འཛིན་རྟོན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱང་དེར་མེད་པར་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་སྐྱབ་བཤད་ནི། རོན་དང་དམ་པའང་བདེན་ཕྱིར་རོན་དམ་
བདེན། །སྤྱི་བ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་རོར་བདེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན། ། ཞེས་སྐུས་ཏེ།
 དབྱུ་མ་ལས། འཛིན་རྟོན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། །དམ་པའི་རོན་གྱི་བདེན་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཙ་འགྲེལ་སོགས་ལྟར་བཤད་ན། རོན་དམ་བདེན་
 པའི་སྐྱད་དོད་སྤར་ར་ལྷན་སུ་ཞེས་པའི་སྤར་ར་མ་དམ་པ་དང་མཆོག་སོགས་
 ལ་འཇུག་ཨམ་རོན་དང་། སུ་བདེན་པ་དང་རྟག་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ལས་
 སྐབས་འདིར་རོན་ནི་དགོས་རོན་སོགས་མིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་ཤེས་པར་
 བྱ་བའི་རོན་དང་བརྟགས་པར་བྱ་བའི་རོན་དང་རྟོན་པའི་རོན་ཡིན་པས་ན་
 རོན་དང་། དེ་འབྲའི་རོན་ཡང་ཡིན་ལ་རོན་གྱི་མཆོག་གས་དམ་པ་ཡང་ཡིན་
 པས་ན་དམ་པ་དང་། སྤང་ཚུལ་ལྟར་མི་གནས་པར་གསུལ་བྱ་སྐྱབ་བར་མི་བྱེད་
 པས་སམ། ཀུན་རྫོབ་རྟོན་པ་ལྟར་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་
 མིན་པར་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པར་གནས་པས་ན་བདེན་པ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། ཆེག་གསལ་ལས། རོན་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་རོན་
 དམ་པའོ། །དེ་ཉིད་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་པས་རོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་

སོ། །དོན་ནི་དགོས་དོན་སོགས་ལ་མི་བྱེད་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་ལ་བྱེད་
 དེ། འཇུག་པར། ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ། ཞེས་སོགས་ཙ་འགྲེལ་དང་། ཚིག་
 གསལ་ལས། དོན་དམ་པ་དེ་ནི་གཞན་ལས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ནི་བ་དང་།
 འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ལོག་ཅེས་སྤྱི་ཏུ་སྤྱོད་
 ཞེས་པའི་ལོག་འཇིག་རྟེན་ཏེ་སྐབས་འདིར་གང་ཟག་དང་གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་
 རྟོག་ལ་ཡང་བྱེད་དེ། སྐབས་འདིར་གང་ཟག་ལ་ཡང་འཇོག་པ་ནི། ཚིག་གསལ་
 ལས། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྤང་པོ་རབ་གྲགས་པ། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ངེས་པར་
 བརྟེན། །ཞེས་འབྱུང་བས་ན་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་ལ་
 འཇིག་རྟེན་ཞེས་བརྟེན་དོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས། གཞན་ནི་སོ་
 སོ་སྐྱེ་བོ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ་འདི་ལ་བསམས་
 བས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་འཇིག་རྟེན་ལ་སོ་སྐྱེ་ཁོ་ན་འཇོག་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱེ་
 འཕགས་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེད་འཇུག་ཙ་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟེད་འཇུག་ལས། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་རྣམ་གཉིས་མཐོང་། །རྣལ་
 འབྱོར་བ་དང་པལ་བའོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་སྟོན་བྱས། །གོང་མ་གོང་
 མ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད། །ཅེས་དང་། འགྲེལ་བ་དག་ལས་སྤང་བཞོད་པ་ལྟར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་ལ་དགོངས་ནས། རྣམ་བཤད་ལས། ཀུན་རྫོབ་རྙེད་མཁན་
 སོ་སྐྱེ་རང་དགའ་བ་ལ་གསུངས་པ་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་མཆོན་གཞི་ཕྱི་ནང་
 གི་དངོས་པོ་རྣམས་མ་རིག་པའི་གཞན་དབང་གིས་མཐོང་བའི་གཙོ་བོ་ལ་
 དགོངས་ཀྱི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་དེ་རྣམས་མི་རྙེད་
 པར་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་འདི་དག་ལ་བསམས་ནས་སྐབས་
 འདིའི་འཇིག་རྟེན་ལ་གང་ཟག་ཁོ་ན་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལ་གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་

ཤེས་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཡབ་སྲས་མཇུག་པ་ལས། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱད་
 པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་སོ། །ཞེས་པའི་འཇིག་རྟེན་དེ་ལ་ཀུན་
 རྫོབ་ལ་སྤྱད་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་སུ་སྤྱར་ཚུལ་ཡང་འབྱུག་པར།
 འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་སྟག་མ་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་
 རྣམ་པར་བཞག། །ཅེས་གསུངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་ལ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ཐ་སྟན་མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མས་བཤད་དེ། འབྱུག་འགྲེལ་ལས། སྤྱིན་པ་དེ་
 ཉིན་གསུམ་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་
 པར་བསྟན་དོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་པ་མདོ་ལས། དམིགས་པ་ནི་ཐ་སྟན་གྱི་བདེན་
 པས་བསྟུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།
 རྩོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཇི་
 སྟེན་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟན་ཡི་གེ་དང་སྤྱ་དང་བཅས་བསྟན་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཐ་སྟན་དང་བཅུ་ལ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཕྱིར་སྤྲོ་བྱ་ནི། ལོ་ཆེན་གྱིས་ཉེར་བསྟར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་སྤྲོ་བྱ་ཀུན་
 རྫོབ་དང་ཡང་དག་པར་བསྟུམ་པ་གང་དས་པ། བརྒྱད་པ། རྟོག་པ། གནང་པ།
 རྒྱུ་པོ། ཞོམ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་མར་འབྱུག་གྲང་སྐབས་འདིར་སྤྲོ་
 བྱ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བམ་ས་མཚན་བྱ་ན་སྐབས་བམ་ཡང་དག་སྐབས་སྟེ་མ་རིག་
 པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་བདེན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྱུག་པར།
 གཉི་ལྷག་རང་བཞིན་སྤྱིན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །དེས་གང་བཅོས་མར་བདེན་
 པར་སྤང་དེ་ནི། ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་བྱུང་པ་དེས་གསུང་སྟེ། །ཞེས་དང་།
 ཡང་གཤེགས་ལས། རང་བཞིན་མེད་ལ་འབྱུལ་བ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་

ཀྱུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་དང་། ཆེག་གསལ་ལས། ཀྱུན་ནས་སྒྲིབ་པས་ཀྱུན་
 རྫོབ་སྟེ། མི་ཤེས་པ་ནི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཀྱུན་ནས་འགོགས་པའི་
 སྤྱིར་ཀྱུན་རྫོབ་སྟེ། ཞེས་དང་། འབྲུག་འབྲེལ་ལས། ཀྱུན་རྫོབ་དེས་གང་ཞིག་
 བདེན་པར་སྒྲུང་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཀྱུན་རྫོབ་གྱི་སྐད་དོད་སྟེ་
 སྤྱི་ཏུ་ནི། ཡང་དག་སྒྲིབ་དང་ཀྱུན་ནས་སྒྲིབ་དང་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ལ་འབྲུག་
 པར་བཤད་ཟིན་ཅིང་། བན་ཚུན་བརྟེན་པ་རྒྱུན་པའི་དོན་དང་། བརྟེན་པ་སྒྲུང་
 དེ། དེ་ལ་བརྟེན་བྱ་དང་རྟེན་བྱེད་གཉིས་དང་། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་སོགས་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཆེག་གསལ་ལས། ཡང་ན་བན་ཚུན་བརྟེན་པས་ན་ཀྱུན་
 རྫོབ་སྟེ། བན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཉིད་གྱིས་ན་ཤེས་བྱའི་དོན་ཏོ། །ཡང་ན་ཀྱུན་རྫོབ་
 ནི་བརྟེན་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆེག་གོ། དེ་ཡང་བརྟེན་པ་
 དང་བརྟེན་བྱ་དང་། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །
 ཞེས་སོ། །འདི་སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་སོགས་དང་མཐུན་ནོ། །དེས་ན་འཇིག་རྟེན་
 པའི་བན་ཚུན་བརྟེན་པ་ལ་ཀྱུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་ལ་བན་ཚུན་རྟེན་པ་ཉིད་གྱིས་
 ཡོད་པས་ན་ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་བརྟེན་བྱ་རྟེན་བྱེད་དང་
 འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་འཇིག་རྟེན་པའི་བརྟེན་པ་ཐ་སྙད་ཡིན་
 པས་དེ་ལ་ཀྱུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་བརྟེན་པ་ཐ་སྙད་ལ་སྒྲུང་ཚུལ་
 དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པས་ན་ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆེག་གསལ་
 ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པ་
 རྟེ། བརྟེན་བྱ་རྟེན་བྱེད་དང་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་མ་
 ལུས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །
 ཞེས་སོ། །འཇིག་རྟེན་ཀྱུན་རྫོབ་མིན་པའི་དབྱུ་མ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཀྱུན་རྫོབ་
 ཅན་པོ་གཅིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་གཏན་ནས་མི་འཐད་དེ། འདིར་འཇིག་རྟེན་

སྟོན་པ་ནི་འཕགས་པ་མི་བཞེད་པའམ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མི་འདོད་པའི་དོན་
 མིན་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་བདེའམ་ཐ་སྙད་གཞིན་མེད་ལ་དངོས་པོ་སྟེ་ཡོད་པ་
 ཇི་ལྟར་གནས་པ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་འཇིག་རྟེན་ཞེས་སྟོན་གིང་། མིག་སེར་
 སོགས་ཀྱིས་དབང་པོ་ཉམས་པའི་ཡུལ་དུ་སེར་པོ་དང་། རྣམ་མཁའི་སྤྲུལ་པ་
 སོགས་འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་བཤད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟེ། ཆེག་
 གསལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་གང་ལས་བྱུང་བར་དུ་བྱེད་པ་འཇིག་
 རྟེན་མིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་དངོས་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་
 གནས་པ་རྗེས་སུ་བཞིན་པ་ཡིན་གྱི། འདིར་དབྱེད་པ་དེ་མི་འཇུག་གོ། །རྣམ་
 པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཡོད་དེ། རབ་རིབ་དང་ལིང་ཐོག་སྟོན་པོ་དང་། མིག་སེར་ལ་
 སོགས་པས་དབང་པོ་ཉམས་པས་མཐོང་བས་སྤྱི་ཅི་ལོག་ལ་གནས་པ་དེ་
 དག་ནི་འཇིག་རྟེན་མ་ཡིན་རྟེ། དེ་དག་གི་ཀུན་རྫོབ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཇིག་
 རྟེན་ཀུན་རྫོབ་མ་ཡིན་པས། འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཞེས་དེ་
 ལས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཐ་སྙད་བདེན་པ་
 དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཀུན་
 རྫོབ་གཉིས་ལ་མ་རིག་པས་བྱུང་སྟུང་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལྟན་
 གྱེས་གཅིག་དགོས་སྟུང་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཤེས་པ་ཡང་དག་སྤྱིར་ཁོ་
 ར་ལ་འཆད་དགོས་པར་འདོད་པ་དང་། ཀུན་ཐམས་ཅད་དང་རྫོབ་ནི་ཁང་ཁྱེད་
 གི་རྩུན་སྐད་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་སྟོན་པོ་བ་ལང་ལྟ་བུ་མ་
 རིག་པའི་ཕྱང་པོར་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ལེགས་བཤད་དང་། ཅ་ཤེ་རྣམ་བཤད་
 ཆེན་པོས་བསྟན་པས་དཔྱེད་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ཡང་
 ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བཤད་ཀྱི་བོད་སྐད་སྤྱི་གཞན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཤད་མཁས་
 པས་བསྟན་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་སྟོན་བྱ་མང་སྟེ་གཞན་དུ་བཤད་

ཟེན་ཏོ། །

ལྷ་པ་ནི། རོན་དམ་དབྱེ་བ་གཉིས་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་སོགས། །སྐྱེ་
 འཕགས་སྒོ་གཉིས་ཡུལ་བཅས་རྣམ་གངས་གཞན། །དབྱེ་མ་རང་ལུགས་
 ཀུན་རྫོབ་ཡང་ལོག་མིན། །འཇིག་རྟེན་གཤམ་དང་མི་དང་གཟུགས་བརྒྱན་
 སོགས། །བདེན་དང་མི་བདེན་ཡང་དག་ལོག་པ་ཅམ། །ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། རོན་
 དམ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་དང་།
 དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་
 པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་སྟོང་ཉིད་བཞི་དང་། བདེན་སྟོང་
 པ་ཉིད་སོགས་བརྒྱ་ལྷག་དང་སོགས་སྒྲུས་སྟོང་པ་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་དང་སྟོང་པ་
 ཉིད་ཉི་ཤུ་སོགས་བཤད་དེ། འབྲུག་པ་ལས། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་
 གྲོལ་ཕྱིར། །ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་
 གཉིས་དང་། ཤེར་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དངོས་པོ་ནི་དངོས་
 པོས་སྟོང་དོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོང་དོ། །རང་བཞིན་
 ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་དོ། །གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོས་
 སྟོང་དོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་བཞི་དང་། འབྲུག་པར། སྒྲུས་དང་བཅས་པར་སྟོང་པ་
 ཉིད། །བརྒྱ་ལྷག་བཤད་ནས། ཞེས་དང་། ཤེར་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་
 ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བདེན་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་བདེན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་
 སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་
 པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རོར་བ་མེད་པ་སྟོང་
 པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།

རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་
 བོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་སོ། །ཡང་དོན་དམ་ལ་སྒྲས་
 བརྗོད་གྱི་དབྱེ་ན། རྣམ་གྲངས་གྱི་དོན་དམ་མཐ་དོན་དམ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་
 དང་། རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་གཉིས་ཡོད་དེ། བདེན་གཉིས་ལས། རྒྱུ་
 བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡང་། །ཡང་དག་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་།
 དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་པར་རྒྱུ་བ་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པའི་དངོས་
 བོ་བཀག་པའི་གཏན་ཆེགས་གྱིས། ཡང་དག་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དོན་
 དམ་པ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་འདོད་དོ། །ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་སྒྲང་བ་ལས། རྒྱུ་
 བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱའི་
 དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་ནི་དོན་དམ་པ་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་
 འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་རྒྱན་ལས། དམ་པའི་དོན་དང་མཐུན་
 པའི་ཕྱིར། །འདི་ནི་དམ་པའི་དོན་ཞེས་བྱ། །ཡང་དག་ཏུ་ན་སྟོས་པ་ཡི། །
 ཆེགས་རྣམས་ཀུན་ལས་དེ་གྲོལ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་སྤྱ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་
 བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏུ་
 ཟེན་གྱང་། ཞེས་སོ། །འདི་རྣམས་གྱི་དོན་ལ་སྟོན་གྱི་བོད་མང་པོས་གཟུགས་
 དོན་དམ་པར་རྒྱུ་བ་སོགས་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་
 དང་། དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་བཏགས་པ་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མཆོན་
 ཉིད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་ནི་སྟོ་གང་གིས་ཀྱང་ཡུལ་དུ་
 བྱ་མི་རུས་པས་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་དག་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ།
 རྣམ་གྲངས་གྱི་དོན་དམ་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་རེ་རེ་ལའང་
 ཡུལ་བདེན་མེད་རེ་ཡོད་པར་མ་ཟད་སྤྱ་མ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་ཅན་ཐོས་བསམ་
 གྱི་སྟོ་གཅིག་དང་། ཕྱི་མ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

དང་། ཡུལ་ཅན་རེ་ཡང་ཡོད་དེ། བདེན་གཉིས་ལས། བསྐྱ་བ་མེད་པའི་རིག་
 པ་ནི། འོན་དམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་སྣང་བ་ལས། ཡང་དག་པའི་
 ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི།
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིའི་
 དོན་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་དོན་དམ་
 ལ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རང་གི་དོར་
 སྒྲོས་པ་མེད་ཀྱང་། དེས་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་དེས་དོར་སྒྲོས་པ་ལོག་
 ཀྱང་སྣང་དོར་གཉིས་སྣང་གི་སྒྲོས་པ་དང་བཅས་ཏེ་གཞལ་བས། འཕགས་
 པའི་མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་དོན་དམ་དང་མཐུན་པས་ན་མཐུན་པས་ན་མཐུན་
 པའི་དོན་དམ་ཞེས་བྱ་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་
 ཀྱི་དེས་དོ་དང་སྣང་དོར་ཡང་སྒྲོས་པའི་ཆོགས་མཐའ་དག་ཟད་པས་ན་དོན་
 དམ་པ་དངོས་སམ་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་ཞེས་བཤད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་གི་རྙེད་དོན་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ག་ལ་
 འགྱུར་ཏེ། དབྱུ་མ་སྣང་བར་གཅིག་ཏུ་བལ་གྱི་རྟོགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་དགག་
 བྱ་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། ཞི་འཆོ་དང་འཕགས་སེང་
 དག་གིས་ཀྱང་མཉམ་བཞག་སྒྲོས་བལ་ཏུ་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
 ཅན་དང་སྟོང་བ་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱེ་མ་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་ཏུ་མི་
 བཞེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྣང་བ་ལ་དགག་བྱའི་སྒྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་
 རྣམ་བཅད་དང་། ཡོངས་གཙོ་དགཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཕྱི་མ་རྗེས་དཔག་གི་
 གཞལ་བྱའི་དོན་ཅམ་དོན་དམ་ཏུ་འདོད་པའི་དབྱུ་མ་ཐལ་རང་གི་ཆེན་པོ་སུ་
 ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབྱུ་མ་རྒྱན་ལས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་ལོགས་

བཀག་པ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཤད་པ་ནི། ཡང་དག་པར་སྐྱེ་སོགས་
 བཀག་པ་ལ། འདིས་བཀག་པའི་རིགས་ཤེས་དང་། དེའི་གཞལ་བྱ་གཉིས་
 ཡོད་པས། སོ་སོར་མ་སྤྱེ་བ་དང་སྤྱེ་ནས་རིགས་ཤེས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་པར་
 འཛིག་པ་འདོད་དེ། དབྱུ་མ་རྒྱུ་རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་
 པ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཏོགས་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་
 ལ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་སོགས་དངོས་པོ་སྤྱང་
 བ་ན་མི་སྤྱང་བས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་
 སོགས་བཀག་པ་ཡང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གྲིས་
 བདེན་སྤྱང་དང་སྤྱང་གཞིའི་ཚོགས་དོན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤྱང་
 བར་བཅད་པའི་ལན་དུ་སྤྱང་བར་བཤད་ཅིང་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བཤད་
 ལ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་པ་ཁོ་ནར་འཛིན་པས་ཀྱང་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཡང་རིགས་པས་དབྱུད་ན་ཀུན་རྫོབ་ཁོ་ན་
 ལྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དགག་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཡང་དག་ཏུ་ན་
 བཀག་མེད་གསལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དམ་པ་དངོས་སྤྱོད་བས་བདེན་
 གྲུབ་ཏུ་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པར་བཤད་པས་བདེན་པའི་སྐྱེ་
 མེད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པར་འདོད་པ་ཡང་འཁྲུལ་ལོ། །དབྱུ་མ་རང་ལུགས་
 ཞེས་པ་དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབྱུ་མའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་
 རོ་ལ་བྱེད་ལ། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་སྤྱང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་
 པའི་ཡང་དག་གཅིག་དང་། དེ་གཉིས་མི་མཐུན་པའི་ལོག་པ་གཉིས་དབྱེ་མི་
 རུང་སྟེ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཏུ་མ་ཟད་རྗེས་སོབ་ཡེ་ཤེས་གྲིས་ཀྱང་
 གཞུགས་སོགས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གཟིགས་ཀྱི་སྤྱང་ཚུལ་གནས་ཚུལ་མཐུན་པར་
 མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས། འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་

བ་ཡིན་གྱི་འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཚིག་གསལ་
 ལས། འཇིག་རྟེན་ལ་ཡོད་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་
 འཕགས་པ་རྣམས་ལ་རིགས་པ་མི་མངའ་འམ་ཞེ་ན། ཡོད་པའམ་མེད་པ་འདི་
 སྲས་སྲས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ནི་ཅང་མི་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལྟན་སྐྱེས་རགས་
 པའི་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་དང་ལོག་པ་གཉིས་བྱེད་དེ། འཕྲལ་གྱི་དབང་པོ་
 གཞོད་བལ་དྲག་དང་། དེའི་གཟུང་དོན་དྲག་ནི་ལྟན་སྐྱེས་རགས་པའི་ཤེས་
 ངོའི་ཡང་དག་དང་། འཕྲལ་གྱི་གཞོད་བཅས་དབང་པོ་དྲག་གི་དང་དེ་དག་གི་
 གཟུང་དོན་དྲག་ནི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ལོག་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདྲག་
 འགྲལ་ལས། མཐོང་བ་རྩུན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་། མཐོང་བ་ཡང་དག་པ་དང་རྩུན་
 པ་ཉིད་ལས་གཉིས་ཉིད་ཡོད་པས། དེས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་དོན་དང་། ཤེས་
 པའི་གཉིས་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཞེས་དང་། འདྲག་པ་ལས། མཐོང་
 བ་རྩུན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ། །དབང་པོ་གསལ་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་
 ལྟན་ནོ། །ཞེས་པས་ཡུལ་ཅན་ཡང་ལོག་གཉིས་དང་དེ་ཉིད་ལས། གཞོད་པ་
 མེད་པའི་དབང་པོ་དྲག་རྣམས་ཀྱིས། །གཟུང་བ་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱིས་
 རྟོགས་ཏེ། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ལྷག་མ་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་
 ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག །ཅེས་སོ། །འདི་ལ་ལོག་རྟོག་མང་བ་གཞན་
 དུ་བཀག་ཟེན་ཏོ། །དེས་ན་སྟག་ཁང་པ་སོགས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་
 པའི་ཤེས་ངོར་གང་བཞག་དབྱ་མ་པས་ཁས་མི་ལེན་སྟམ་ནས་སྒྲ་ཚོགས་
 སྲས་པ་ཐ་ཆད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་མེད་པ་
 ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་ངོར་སྐྱབ་དགོས་པས་དེ་ཡང་དབྱ་མ་པས་མི་འདོད་

བར་འགྱུར་ལ། ཀུན་རྫོབ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱིས་སྤྱད་
 བར་བཤད་པས། དེ་ཡང་དབྱུ་མ་པས་མི་འདོད་པས། དབྱུ་མ་པ་ལ་བདེན་
 གཉིས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲུག་པ་ལས། བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་
 གིས་མི་ཤེས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པའི་ལམ་ངན་ཞུགས། །ཞེས་གསུངས་
 བ་ལྟར་འགྱུར་བ་གཞོད་བྱེད་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ། །དེས་ན་གཟུགས་སོགས་འཇིག་
 རྟེན་པའི་ཤེས་པ་འདྲ་ཡང་དག་ཏུ་འཇོག་ཚུལ་ལ་ཤེས་པ་ལྟར་སྤྱང་ཚུལ་གནས་
 ཚུལ་མཐུན་པས་བཞག་པ་གཅིག་དང་། ཤེས་པ་དེར་སྤྱང་བ་དང་མཐུན་པར་
 ཡོད་པའམ་སྤྱང་གཞིའི་དོན་ཡོད་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བཞག་
 པ་གཅིག་དབྱུ་མ་པ་ཡང་འདོད་ཚུལ། ལམ་རིམ་ལས། དབང་ཤེས་རྣམས་
 སྤྱང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བར་འདྲ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་དེར་སྤྱང་བ་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པའི་དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་བརྒྱན་སོགས་སྤྱང་
 བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་
 དབང་ཤེས་གཞོད་མེད་རྣམས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
 རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། དམིགས་པ་དེ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་།
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་
 འཇིན་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བདག་ཉིད་དེར་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་
 བར་མི་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ངོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་
 སོགས་པ་ཉིད་དུ་འཇིན་པ་སྟེ། དངོས་པོ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདག་ཉིད་དེར་ཡོད་
 པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་འདྲའི་ཡང་ལོག་དབྱུ་མ་པ་རང་
 ཡང་འདོད་ལ། ཡང་དག་སྤྱུ་མ་རང་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་མི་འདོད་ཅིང་། སྤྱད་
 འབྲུག་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་མཐོང་། ཞེས་པ་ཡང་རིགས་པ་དུག་ཅུ་
 བའི་འགྲེལ་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅེས་པའི་འཇིག་རྟེན་

ཤེས་ངོ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅེས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་དང་།
 ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་པའི་
 འཕགས་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་
 ཞེས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལྷན་སྐྱེས་རང་དགའ་བ་གཅིག་ཡིན་ལ།
 གཟུགས་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པ་གང་གི་ངོར་བདེན་པར་འཇོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་
 ལ་མ་རིག་པ་གཅིག་དགོས་པས་བྱད་པར་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པའི་རང་གཞན་དུ་
 མས་འགལ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་སྟུང་དེ། ལམ་རིམ་ལས། གཟུགས་སོགས་ལ་རང་
 གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རིགས་པས་འགོག་པ་ནི་དོན་དམ་དུ་མི་རུང་
 བའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་འབྲེལ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་ངོ་དེར་ནི་དབང་པོའི་
 ཤེས་པ་རྣམས་འབྲུལ་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཐ་སྙད་དུ་
 འབྲུལ་སའི་ཐ་སྙད་དང་། ཤེས་པ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱོད་ཅི་མ་ལོག་པར་
 བཞག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་འགལ་བ་ཡིན་གྱང་།
 དེ་གཉིས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་འབྲེལ་
 བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཡང་གང་གིས་རང་གི་ངོ་བོ་རི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས་མ་འདས་པར་རྣམ་པར་གནས་པ་དེས་ནི་
 འཕགས་པའི་བརྗོད་པ་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་འཕགས་པའི་སྐད་
 རོད་ཨུའི་དོན་བཤད་ལ་སྒྲུ་མདོ་ལས་གྱང་ཨུ་རྩེ་རིགས་ལའང་བཤད་
 པས་གང་ཟག་ཁོ་ནར་བཤད་མི་དགོས་ལ། འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཅུ་
 ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་འཕགས་པའི་ཐ་སྙད་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དག་
 ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ལྟོང་ཐུན་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོ་ལྷན་སྐྱེས་རང་
 དགའ་བས་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་
 པ་ཡང་སྒྲོ་གཅིག་ལ་མི་རུང་བས་ལྷན་སྐྱེས་ཐ་དད་གཉིས་ལ་དགོངས་ལ། དེ་

ཡང་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ཞེས་པའི་ངོས་འཇིག་གཙོ་བོར་བྱས་པ་
ཡིན་ཚུལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དུག་པ་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་གི་བྱད་པར་ནི། **ཐ་སྙད་རིགས་ཤེས་**
སྟོན་གྲོགས་ཐབས་ཐབས་བྱུང་། ། ཞེས་སྟུག་ཏེ། དེ་ཡང་ཕྱང་པོ་ལྟ་ཁམས་
དུག་སྟེ་མཆེད་བརྩ་གཉིས་ཁམས་བཙུག་སོགས་སྟོ་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་དེའི་གནས་ལུགས་བསྟན་དུ་མེད་དེ། བྱད་གཞི་མ་ངེས་པར་བྱད་ཆོས་
ངེས་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ལ་གཞི་
ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་མ་ཟད་ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་
པའི་ཆོད་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་མི་འབྱུང་
ལ་ཐ་སྙད་ཆོད་མ་ལ་གནས་ལུགས་འཇམ་པའི་རིགས་ཤེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། དབྱུ་མ་ལས། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་
རུས། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་སྟུང་ན་ལས་
འདས་པ་འཐོབ་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆུ་འདོད་པས་སྟོད་ལྟར་ཐོག་
མར་གདོན་མི་ཐ་བར་ཀུན་རྫོབ་རི་ལྟར་གནས་པ་ཁས་སྦངས་པར་བྱའོ། །
ཞེས་དང་། བུནྟ་ལྟ་ལི་ཏ་ལས། དེ་ལ་འདི་སྟུམ་དུ་སྟུ་བར་འདོད་པའི་དོན་ནི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་
ན་ཐ་སྙད་གྱི་བདེན་པ་འདི་ཅི་དགོས་སྟུམ་དུ་སེམས་ན། ཞེས་དང་། རིགས་པ་
དུག་ཅུ་བ་ལས། དེ་ཉིད་ཆོལ་ལ་ཐོག་མར་ནི། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་
པར་བྱ། །དོན་རྣམས་བརྟགས་ཤིང་ཆགས་མེད་ལ། །ཕྱིས་ནི་རྣམ་པར་དབེན་
པའོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བར། སྟེ་བོ་སྟོ་གྲོས་མ་བྱང་བ་ལ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་
སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་རབ་དུ་སྦྱར་བ་ན། །ཤིན་དུ་སྔོངས་པ་སྟེད་པར་འབྱུར་
ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ཐོག་མར་སྟོང་བ་ཉིད་མི་སྟོན་

ཏོ། ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་དོན་རྟོགས་པ་ལ་དུས་ཕྱིས་རྣམ་པར་དབེན་པ་
 ཉིད་རིགས་ཀྱི་སྤྲོད་ལ་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད་ལ། ཡང་
 རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བ་ལས། སྐྱེ་བ་ཤེས་པས་འཇིག་པ་ཤེས། །འཇིག་པ་ཤེས་
 པས་མི་རྟག་ཤེས། །མི་རྟག་ཉིད་ལ་འཇུག་ཤེས་པས། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་
 རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ཅུ་འབྲེལ་སོགས་དང་། དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་
 ལས། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མེད་པར་དོན་དམ་པ་བསྟན་པར་མི་རུས་
 སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་ལ་འཇུག་པར་ཀྱན་རྫོབ་ཐབས་དང་དོན་དམ་
 ཐབས་བྱུང་དུ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་གཉིས་
 བན་ཚུན་གྲོགས་དང་། དེ་རྟོགས་ཀྱི་སྒོ་བན་ཚུན་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་དགོས་
 ཀྱི། གཅིག་ཁས་སྒྲངས་ལ་གཅིག་ཤོས་འདོར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 གཉིས་བན་ཚུན་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་
 པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་དུང་དང་དེའི་ཁ་དོག་བཞིན། དེ་སྐད་དུ་བསྐྱབ་བཏུས་
 ལས། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ཀྱང་། ལས་དང་འབྲས་བྱུར་
 འབྲེལ་བ་མི་འགལ་བ་དང་། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་མཐོང་བཞིན་པའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་འགལ་བའི་དེ་ལྟར་ནི། ཡབ་དང་སྲས་མཇུག་པའི་མདོས་
 བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདོར་ནི་དབྱུད་ན་བདག་མེད་ཀྱང་ལས་དང་
 དེའི་འབྲས་བྱུར་འབྲེལ་བ་འཐད་པ་དང་། རང་བཞིན་ནམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་
 པ་མེད་ཀྱང་མདོན་སྲུང་དྲུག་གིས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བཞིན་པའི་ཡུལ་མདོན་གྱུར་
 དྲུག་སོགས་འཐད་པར་དེ་དག་མི་འགལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་
 མེད་ན་ཆད་གྲུབ་མི་རུང་ཟེར་བ་ཡང་ལེགས་པར་བཀག་འདུག་ཅིང་། དབུ་
 མ་པའི་ཡུགས་ལ་ལས་འབྲས་དང་སྐྱེས་བུ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་རྫོབ་
 ཐམས་ཅད་མི་འདོད་ཟེར་བ་ཡང་ལེགས་པར་བཀག་སྟེ། ཁམས་དྲུག་རེག་

བའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིད་ཀྱི་ཉི་བར་རྒྱ་བ་བཙུང་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་རེ་རེ་སྐྱེ་
 བའི་ཆོ་ཡང་གང་ནས་མི་འོངས་འགག་བའི་ཆོ་ཡང་གང་དུ་ཡང་མི་འགོ་བ་
 སོགས་ཡིན་ཡང་ཁམས་དེ་དག་ལ་ནང་དུ་བྱུང་མེད་དང་དང་ཕྱི་ལྟེ་སྐྱེས་པར་
 དམིགས་ནས་ཆགས་སྤང་དང་འཕྲད་འདོད་ཀྱིས་སྤང་དེ་མེར་མེར་བྱར་བྱར་
 སོགས་ཀྱི་མཆོམས་སྦྱར་ཡང་ཀུན་ཏྲོག་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་དབྱེད་ན་སྐྱེས་
 བ་སྐྱེས་པས་སྟོང་བ་སོགས་ཡིན་པས་ཁམས་དེ་དག་ལ་སྐྱེས་པའམ་བྱུང་
 མེད་མིང་ཅམ་བད་ཅམ་ལས་མེད་ཚུལ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
 སྐྱེས་བྱ་གང་དག་འདི་ནི་ཁམས་དུག་པ་སོགས་གསུངས་པ་འདྲུག་འགྲེལ་
 དུའང་བྱངས་སོ། །གང་ཟག་དང་ལ་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་ཅམ་ལས་
 མེད་ཀྱང་ལས་གསོགས་པ་དང་རྣམ་སྤྲིན་སྟོང་ཚུལ། ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས།
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་ན་ཆོས་གང་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་འཇིག་རྟེན་
 བ་རོལ་དུ་འཕོ་བ་ཡང་མེད་ལ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བར་མངོན་པ་ཡང་ཡོད་དེ།
 ཞེས་པ་ནས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་
 བ་ཐ་མ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མས་སྟོང་། ལས་ནི་ལས་ཀྱིས་སྟོང་། རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་དང་པོ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོས་སྟོང་། འཆི་འཕོ་ནི་འཆི་འཕོས་
 སྟོང་སྟེ། སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བས་སྟོང་ལ། ལས་རྣམས་འབྲས་བུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་
 ཞིང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་སྟོང་པར་མངོན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་མིང་གི་བད་
 ཅམ་མ་གཏོགས་པར་བྱེད་པ་པོའམ་ཟ་བ་པོ་གང་ཡང་མེད་དོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་
 པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ཞིག་ཉལ་བའི་མི་ལམ་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས།
 འདྲུག་འགྲེལ་དུའང་། འདྲུག་པར། གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་
 པ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་རྣམ་ཕྱིར། །ལ་ལར་ལས་འགག་ཡུན་
 རིང་ལོན་ལས་ཀྱང་། །འབྲས་བུ་ཡང་དག་འབྱུང་བ་རིག་པར་གྱིས། །ཞེས་

བ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པའི་ཕྱིར། ཞི་བ་ལྟ་དང་སྒྲ་བའི་ཞབས། དགོངས་པ་
 གཅིག་དང་དབྱངས་གཅིག་པར་སྒྲ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་སྤྲུལ་མས་ཀྱང་ལམ་
 གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་དུ། ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་འབྲས་སྤྱོད་པ་མེད་པ་དང་། རྟོང་པ་
 ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས། རྗེ་སྤྲུལ་སོ་སོར་སྒྲ་བ་དེ་སྤྲུལ་དུ། རྟོང་
 དུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད། ། རྣམ་ཞིག་རེས་འཛིག་མེད་པར་
 ཅིག་ཅར་དུ། རྟོན་འབྲེལ་མི་སྤྱོད་མཐོང་བ་ཅམ་ཉིད་ནས། རེས་ཤེས་ཡུལ་
 གྱི་འཛིན་སྒྲུངས་ཀུན་འཛིག་ན། རྟོན་ཆེ་ལྟ་བུའི་དབྱེད་པ་རྟོགས་པ་ལགས། །
 ཞེས་དང་། དགོན་མཆོག་སྤྱོད་ལས། འཛིག་རྟོན་པའི་ཆོས་སྤྱུང་འདོད་
 ཆགས་ལ་དོན་དམ་པར་འཛིག་རྟོན་པའི་ཆོས་རྣམས་སྤྱུང་མི་དམིགས་ཤིང་
 མངོན་པར་མི་ཆགས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྤྱུང་འདོད་ཆགས་
 ལ་དོན་དམ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྤྱུང་མི་དམིགས་ཤིང་མངོན་
 པར་མི་ཆགས་སོ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་དུ་མ་དང་། རིན་ཆེན་སྤྱེད་
 བ་ལས་ཀྱང་། རྗེ་ལྟར་མེ་ལོང་མ་བརྟེན་པར། རང་བཞིན་གསུགས་བརྟེན་
 མི་སྒྲུང་ལྟར། ། སྤྱང་བོ་རྣམས་ལ་མ་བརྟེན་པར། རང་འཛིན་པ་ཡང་དེ་དང་
 འདྲ། །འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ཡིས་ནི། ། དེ་ལྟ་བུ་ཡི་དོན་ཐོབ་ནས། ཆོས་
 ལ་མིག་ཐོབ་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །དགོ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་བསྒྲུབ་ཏེ་སྤྱོད། ཞེས་
 དང་། རྗེ་བོ་རྗེ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་བདེན་གཉིས་ལས། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་བྱེད་བསད་
 ནས། རྟོང་བ་ཉིད་ལ་གོམས་བྱེད་ན། ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་འབྲས་དགོ་སྤྱོད་སོགས། །
 འཛིག་རྟོན་པ་རོལ་བསྤྱོད་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། དེས་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་སྒྲ་ཆོད་
 ཀྱིས། །བསྐྱེད་པས་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་གྲུབ། །ཅེས་སོད་ལྟ་བུ་དག་གིས་སོ། །
 བདུན་པ་བདེན་གཉིས་བརྟེན་པའི་དགོས་པ་འབྲུལ་སྤྱོད་དང་བཅས་
 པ་ནི། དགོས་པ་ལྟ་ཀུན་བརྟོག་དང་སྤྱང་སྤྱང་ཕྱིར། །གནས་སྐབས་གསུམ་

བར་སྟོང་མིན་སྟོས་བྲལ་འབྱུང། ། ཞེས་སྟོས་ཏེ། འདིར་སྟག་ལོ་ན་རེ། སྟོང་
 ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། བདག་འཛིན་བརྒྱུག་པའི་ཆེད་དང་། སྟོང་ཉིད་
 མིན་པའི་སྟོས་བྲལ་ཞེས་པ་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་མེད་པའང་མ་ཡིན། གཉིས་
 ཀའང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའང་མིན་པ་དེས་ལྟ་བ་བཟང་ངན་གང་
 ཡིན་དང་སྟོས་པའམ་གང་དུ་བཟུང་ཆོད་ཐམས་ཅད་བརྒྱུག་དགོས་པ་ནི།
 བཞི་བརྒྱ་བར་དང་པོ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་བརྒྱུག་པ་བསྟན་པ་དང་། བར་
 དུ་བདག་བརྒྱུག་པ་དང་ཐ་མར་ལྟ་ཞིག་ཀུན་བརྒྱུག་པར་བཤད་པའི་དགོངས་
 བར་བྱས་ལ། ལྷག་མཆོག་སོགས་དུ་མས་ཀྱང་དེ་བདེན་སྟུང་ནས་སྟོས་
 བྲལ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོའང་འགོག་གྱེད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་དབྱ་
 མ་ལས། སྟོང་ཉིད་དགོས་དང་སྟོང་ཉིད་དང་། །སྟོང་ཉིད་དོན་ནི་མ་ཉོགས་
 པས། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གཞོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་
 གྱི་དགོས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་གྱི་མཆོང་ཉིད་དང་། སྟོང་ཉིད་གྱི་ཆོག་ལ་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཞེས་རང་བཞིན་སྐྱར་བའི་གོ་དོན་གསུམ་མ་ཉོགས་པའི་
 མོངས་ཆབས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་གྱི་དགོས་པ་ལྟ་ངན་ཀུན་དང་ལས་
 ཉོན་འཁོར་བ་སོགས་སྟོས་པ་མ་ལུས་པ་སྟོམ་སྤང་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་དགོས་པ་ངེ་ཞེ་ན།
 འདི་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པས་ཐར། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་ཉོག་
 ལས། །དེ་དག་སྟོས་ལས་སྟོས་པ་ནི། །སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་འགག་པར་འགྱུར། །
 ཞེས་བདག་བརྟགས་པར་བཤད་ཟེར་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོས་པ་མ་ལུས་པ་ཉེ་
 བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྟོང་
 ཉིད་གྱི་དགོས་པ་ནི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཡིན་ན། ཁྱོད་གྱིས་ནི་
 སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཉོག་ཅིང་། སྟོས་པའི་བྲ་བ་ཁོ་ན་

སྒྲེལ་བར་བྱེད་པས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་བྱང་པར་ལྷ་ལྷན་ཡང་
མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གོ་ན་སྟོས་བཤམ་གཞན་དུ་བྱིན་ཅི་ལོག་དེ་མི་འཆད་པའི་
བྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ཞི་བ་དང་། སྟོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྟོས་པ། རྣམ་
རྟོག་མེད་དོན་ཐ་དད་མིན། །དེ་ནི་དེ་ཉིད་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་དེ་ཉིད་དུ་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེའི་བྱིར་སྟོང་ཉིད་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་རང་བཞིན་
ལ་མེད་པ་ཉིད་ག་ལ་ཡོད། དེའི་བྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འཁྱེད་ཀྱིས་དུ་བྱེད་ཅག་སྟོང་བས་བག་ཡོད་
པར་མཛོད་ཅིག ལྷག་མ་སྦྲ་ལ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་དངོས་འགལ་དུ་སྤར་
ཡང་བཤད་ལ་དེར་མ་ཟད། དབྱུ་མ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྷ་ཉེས་ན། །ཤེས་
རབ་ཆུང་རྣམས་སྤང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྟོན་འགྱུར་སྟེ། དེའི་འགྲེལ་བ་
ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ནི་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལ་ལྷ་ཉེས་པས་སྤང་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་སྟེ། །ཐམས་
ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྟོགས་ན་ནི། དེའི་ཆེ་འདི་ལོག་པར་ལྷ་བར་
འགྱུར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཆོས་འདི་ལོག་པར་བཟུང་གྱུར་ན། །མི་མཁས་རྣམས་
ནི་ཆུད་ཀྱང་ཟ། །འདི་ལྟར་མེད་པར་ལྷ་བ་ཡི། །མི་གཙང་དེར་ནི་བྱིང་བར་
འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་
མེད་པ་ལ་བྱང་པར་མི་སྟོང་བས་ལུགས་ངན་དེ་དག་ལ་གཡང་བ་པར་བྱིས་
ཤིག ཡང་གང་དག་སྟག་ལོ་སོགས་ཁ་ཅིག་སྟོན་དང་ད་ལྟར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
ན་དེས་ཆོག ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལས་འབྲས་ལ་སྤང་སྤང་སྤོ་ནས་མི་དགོས་ཟེར་
བ་ཡང་སྒྲུན་པོའི་ཐུགས་དང་ངན་ཤོས་སུ་གསུངས་ཏེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་

ལས། རྣམ་པར་དབེན་དོན་མི་ཤེས་ལ། རྩོས་པ་ཅམ་ལ་འཇུག་བྱེད་ཅིང་། །
 གང་དག་བསོད་ནམས་མི་བྱེད་པ། རྩེས་བྱ་ཐུག་ལ་དེ་དག་བརྒྱག་ རེས་
 དང་། རྩེ་བས་དེའི་འབྲེལ་བར། གང་དག་སྟོང་ཉིད་སོ་སོར་རང་གིས་རྟོགས་
 པ་མེད་པར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་རྩོས་པ་ཅམ་ཁོ་ནས། བྱ་བ་བྱས་པ་རྣམས་སྟོང་
 པའི་ལད་མོ་བྱེད་པ་དག་ནི་མི་དགོ་བའི་ལས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་གྱི། དགོ་
 བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ངེས་པར་སྟོ་གཤོག་རྒྱས་པའི་བྱ་ཚུལ། གྱིཙ་
 ཚུལ། གྱིཙ་བྱུག་སྟོ་གཤོག་མ་རྩེས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་
 པ་གཅིག་ལྟའི་མཐར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཉེས་པ་འདི་
 ཡོངས་སུ་སྤང་པར་བཞེད་པས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཉན་པ་པོ་རྣམས་
 ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་རེ་ཞིག་
 ཐོག་མ་ཁོ་ནར། ལས་རྣམས་འབྲས་བུར་བཅས་ཉིད་དང་། །འགྲོ་བ་དག་
 གྲང་ཡང་དག་བཤད། །གང་དུ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་རྣམས་
 བྱེད་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཉེ་བར་ཐ་བར་འགྱུར་བ། འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་དག་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དང་། ཤེར་མདོ་ལས་གྲང་སུམ་ཅུ་
 ཅུ་གསུམ་གྱི་བྱ་ལྟར་པོ་ཆེན་པོ་གཤོག་སྟོ་མེད་པ་དཔེར་བྱས་ཏེ་བཤད་པས་
 ར་དེ་དག་སྤངས་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྟོང་ནི་དེ་
 ཡིན་ཏེ། །དེ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་། ། ཞེས་སོགས་ལྟར་
 མཛད་འཆོལ། བརྒྱད་པ་ནི། འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས།
 བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བརྫོག་ །བར་དུ་བདག་ནི་བརྫོག་པ་དང་། །ཐ་
 མར་ལྟ་ཞིག་ཀུན་རྫོག་པ། །གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་
 བརྫོག་རྒྱུའི་བདག་དང་ལྟ་བ་གང་ཡིན་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཅི་
 ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་གདུལ་བྱ་རྒྱུད་སྟོང་

རུང་དུ་རིམ་གྱིས་བྱེད་ཚུལ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་ལས་འབྲས་སོགས་གྱིས་ཆད་
 ལྟ་བཞེག་པ་དང་། གཙང་བདེ་ཉག་བདག་བཞིའི་གཉིན་པོར་མི་ཉག་སྟུག་
 བསྐལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞིས་ཉག་གཅིག་རང་དབང་བའི་བདག་དང་འཛིག་
 ལྟ་ཉི་ཤུའི་འཛིན་སྐྱེད་ཀྱི་བདག་སྤང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རྣམས་
 ཡོད་གཉིས་འགོག་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པས་རྒྱུད་སྤིན་ཏེ་ཟབ་མའི་སྟོང་
 དུ་རུང་བ་ན། ཞེར་མདོ་སོགས་ལས་རགས་པའི་བདག་མེད་དང་རགས་
 པའི་བདེན་མེད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་འཛིན་པ་བཞེག་པར་མ་བཟད་
 བདེན་འཛིན་སོགས་ལྟ་ངན་གྱི་སྟོས་པ་ཡོད་དོ་ཅོག་ཀྱན་བཞེག་པ་ནི་མདོ་
 ལང་ག་ཞེགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ཞེར་མདོ་སོགས་དང་། རིགས་ཆོགས་
 རྣམས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་དང་སྟགས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཆེན་
 པོའི་ལུགས་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཆོགས་བཅད་
 གཅིག་སྟུག་པ་ནི། དང་པོར་ལས་འབྲས་སོགས་གྱིས་བསོད་མིན་བཞེག་ །
 བར་དུ་མི་ཉག་སོགས་གྱིས་བདག་གཉིས་བཞེག་ །ཐ་མར་དེ་ཉིད་མཛོན་
 དུ་གྱུར་རིམ་གྱིས། །ལྟ་ཀྱན་འི་བཅས་འཛོམས་པར་མདོ་སྟགས་བཞེད།
 ཅས་པ་ནི། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། དང་པོར་མཛོན་པར་མཐོ་ཐོབ་པས། །
 ཕྱིས་ནི་ངས་པར་ལེགས་པ་འབྱུང་། །ཞེས་པ་ལྟར་མཛོན་མཐོ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་
 སྤིན་ཆེད་དུ་ལས་སོགས་བསྟན་ཅིང་། དེ་སྟོང་བའི་བདག་ཡོད་པ་སོགས་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཞེའི་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་རང་སྟུ་
 ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་སྟན་མ་སྤང་བར་ལས་བསོག་པ་དང་
 འབྲས་བུ་སྟོང་བའི་བདག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི། ངན་འགྲོར་མི་ལྟར་བ་
 དང་བདེ་འགྲོ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ངས་པ་སྟེད་པའི་ཕྱིར་
 ཡིན། ཞེས་དང་། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། བསྟན་པ་འདི་ནི་རིམ་གྱིས་

འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བརྒྱུག་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་འདིར་རེ་ཞིག་བསོད་ནམས་
 མིན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་བརྒྱུག་པ་ནི་དང་པོར་བྱ་སྟེ། མཐོང་བ་དང་མ་
 མཐོང་བའི་ཉེས་པ་བརྒྱུག་དུ་མའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤངས་པར་སྤྲོ་བ་
 དང་པོར་བརྒྱུག་པར་བྱའོ། ། ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས་གྲང་། འདི་ན་གང་
 དག་ལྟ་བུ་དང་པོར་པའི་རབ་རིབ་གྱིས། ཞེས་པ་ནས། རྩོ་རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལ་སོགས་
 པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་སྦྱོན་པ་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་སྤྲོ་བ་སྤྱོན་
 གྱི་མཐའ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པར་ཞུགས་པ་འཛིག་ཏེན་
 འདི་ཡང་མེད་དེ། ལེགས་པར་བྱས་པ་དང་ཉེས་པར་བྱས་པའི་ལས་གྱི་འབྲས་
 གུའི་རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་ཡང་མེད། སེམས་ཅན་རྩལ་ཏེ་སྦྱེས་པ་ཡང་མེད་དོ། །
 ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་གི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བུ་དེ་བརྒྱུག་པར་བྱ་
 ཞིང་། གདུལ་བྱ་དམན་པ་དང་འབྲིང་བོ་དང་མཆོག་རྗེས་སུ་གཟུང་བར་བཞེད་
 པས། གདུལ་བྱ་དམན་པ་སྒྲིག་པ་མི་དགོ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་མི་དགོ་བ་ལས་
 བརྒྱུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནས། འགའ་ཞིག་ཏུ་བདག་གོ་ཞེས་གྲང་
 བཏགས་གྱུར་ཅིང་སྟེ་བཞག་པར་གྱུར་ཏོ། ། ཞེས་གསུངས་ལ་དེའི་རྒྱ་མཆོན་
 གདུལ་བྱ་དམན་པ་ལ་བདག་དང་བདག་མེད་གཉིས་ལས་བདག་བསྟན་པ་
 ཞིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་ལ་བདག་མེད་བཤད་ན་ཆད་ལྟ་སོགས་གཏི་མུག་
 འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྲུལ་གྱིས་འོ་མ་འཕྱང་བ་བཞིན་ནོ། ། བརྒྱ་བ་
 ལས། དམ་པ་མིན་ལ་བདག་འཛིན་མཆོག་། བདག་མེད་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །
 ཞེས་དང་། བསོད་ནམས་འདོད་པས་སྟོང་པ་ཉིད། ། ཀུན་ཆེ་བརྗོད་པར་བྱ་
 མིན་ཏེ། ། གནས་མ་ཡིན་པར་སྦྱར་བའི་སྤྲོ་བ། ། དུག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
 རམ། ། ཞེས་དང་། རྩེ་བས་བྱངས་པ། རྩེན་ལ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ནི། ། འབྲུག་
 པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞི་ཕྱིར་མིན། ། ལག་འགྲོ་འོ་མ་འཕྱང་བ་ལས། ། དུག་འཕེལ་

འགྲུར་བ་འབའ་ཞིག་གོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་དག་ཕུང་པོ་ལྷ་ནི་
 ཁུར་རོ། །སོགས་དང་། འོད་སྤང་ལེའུ་ལས། གང་ཟག་ཏུ་ལྷ་བ་དེ་རབ་ཅམ་
 ནི་སྤེ། མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཏུ་ལྷ་བ་ནི་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོད་སྤང་ལྷ་བར་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ངེས་པར་འགྱུར་
 བ་ནི་སྒྲོང་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་སྒྲོང་ཉིད་ཏུ་ལྷ་བ་དེ་གསོར་མི་རུང་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་གཤེགས་ལས་དེའི་དོན་བཤད་པ་
 སོགས་སོ། །ཡང་སྟག་ལོ་སོགས་ཀྱིས་བར་དུ་བདག་ནི་བསྒྲོག་ཅེས་པའི་
 བདག་དང་། བདག་དང་བདག་མེད་ལྷ་བ་ནི། །དེའི་ཕྱིར་ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་
 བསྒྲོག་ །ཅེས་པའི་བདག་གྲང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་བདག་ལ་བྱེད་ཅིང་། བདག་
 མེད་དེ་ཡང་བདེན་པའི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་སྤྲོན་པོ་ཅི་
 ཡང་མི་ཤེས་པ་ལྷ་བུའི་ཅིང་བོའི་རྟགས་ངན་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱི་བའི་བདེན་གྲུབ་
 ཀྱི་བདག་ཡིན་ན་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འཇིག་ལྷའི་ཞེན་ཡུལ་
 དང་འཇིག་ལྷ་བུངས་ནས་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་དགོས་པ་ལས། དེ་ནི་གདུལ་བྱ་
 བར་པ་ཆེ་དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་ལས་བརྒྱལ་བའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་ལ་འཇིག་ལྷ་
 སོགས་ལྟོད་བྱེད་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔེར་ན་བྱ་སྤྱད་བྱས་བཏགས་
 བ་མི་འགོལ་བར་རིང་དུ་ལྟོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་མེད་དེ་
 ཡང་འཇིག་ལྷ་ཉི་ཤུ་སྟུན་འབྱེན་དུ་བཤད་པས་བདག་དང་བདག་མེད་རགས་
 བ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་ལྷ་ཉི་ཤུ་ལ་བདེན་འཇིན་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་ལས། གང་ཟག་རང་སྤྱོད་གྲུབ་པའི་རྣམ་
 ཡོད་དུ་འཇིན་པའི་ཡུལ་སྟུན་སྤྱད་ནས་དེ་འདྲའི་བདག་མེད་པར་བསྟན་ཅིང་།
 ཕུང་པོ་རྣམ་སྤྱོད་པར་འཇིན་པའི་ཡུལ་སྟུན་མ་སྤྱད་བ་ནི། འཇིག་ལྷ་ལྟོད་
 བར་བྱ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་བྱངས་འབྱེན་བྱེད་མ་ཡིན་པས། མི་རྟག་སོགས་བརྩ་

བྱུག་གི་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་མེད་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཟད་བྱེད་མིན། ཞེས་དང་། བཞི་
 བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བར། སྤྲིག་པ་ལས་བརྒྱུག་པས་ནི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་
 སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་བདག་རྣམ་པ་ལྟར་ཡང་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་བདག་དུ་ལྟ་བ་
 ཆ་ཉི་ཤུ་དོར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུའི་ཡུལ་གྱི་བདག་
 དུ་བཤད་ལ། ཆོག་གསལ་ལས། གང་དག་དགེ་བའི་ལས་བྱེད་ཅིང་མི་དགེ་བ་
 ལས་ལོག་པ། བདག་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་མཁྱེན་པ་བྱ་སྤྲད་བྱ་ཆེས་ཤིན་དུ་
 རིང་བས་བརྟོད་པ་ལྟར་ཤིན་དུ་རིང་པོར་ཕྱིན་ཡང་ཁམས་གསུམ་ལས་ཤིན་
 དུ་འདས་ནས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་བྱེད་ཞི་བར་འགྲོ་བར་མི་རྣམས་པ་
 གདུལ་བྱ་བར་མ་དེ་དག་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟོད་
 བར་བྱ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐུང་ན་འདས་པ་ལ་འདུན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 ནི། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་ཅེས་གྲང་བསྟན་
 བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དུ་མའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདག་དང་བདག་
 མེད་བྱས་ཆད་བདེན་གྲུབ་ལ་སྟོར་བ་རྣམ་དཔྱེད་ཆེ་བ་ཞིག་གོ། །ཡང་སྟག་
 ལོ་སོགས་སྟར་ལྟར་གདུལ་བྱ་རབ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡང་བཀག་
 པའི་སྟོས་བལ་དགོས་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་སྟོང་པ་མེད་དགག་འདྲིར་
 མི་འཛིག་པ་དང་དེ་ལ་སྤངས་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཟེར་བ་
 དང་། ལ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་མཐུན་པ་སྟོམ་མི་རྣམས་ཤིང་མི་རུང་བར་སྤྱོད་
 པ་དང་གཞན་དག་སེམས་གསལ་རིག་འཛིག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སེམས་སྐྱུ་
 མ་ལྟ་བུ་དངོས་ཡུལ་དང་སྟོང་ཉིད་ཤུགས་རྟོགས་བྱེད་པ་སོགས་བདེན་མེད་
 ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྤྲིབ་གཡོགས་མེད་པར་ལྟ་མི་ཤོད་པ་ནི། བརྒྱ་བ་ལས།
 ཆོས་འདི་ཡི་ནི་མིང་ལས་གྲང་། །དམ་པ་མིན་པ་འཛིགས་པ་སྟེ། །ཞེས་

དང་། རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་ལས། གྱིས་པ་ཐོས་དང་མི་ལྡན་པ། །སྒྲུག་པ་སྒྲེ་བར་
 རྒྱལ་བས་གསུངས། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱ་ལ། གདུལ་བྱ་
 རབ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་པོ་སྟེ་རྟོག་བཏགས་མ་ཡིན་པའི་རྣམས་སྟེ་
 ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་བརྫོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་བདེན་མེད་གྱི་སྟོང་པ་ཐབ་མོ་བསྟན་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཆོས་གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོས་སྤང་འདས་དང་གནས་ལུགས་བདེན་པར་
 ལྟ་བ་ཚུན་ཆད་སྤངས་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་གཅིག་གྱང་
 ཡོངས་སྟེ་མི་ཤེས་ཤིང་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་པར་སྒྲུག་བསྐལ་མཐར་མི་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། གང་ཟག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་
 དང་དེ་བཞག་པ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་འགོག་པའི་གསུང་རབ་ནི་
 ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་མོ། །ཞེས་དང་། བརྒྱ་བའི་
 འགྲེལ་བ་ལས། ཕྱི་ནས་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཡང་དག་པར་བཏོན་པའི་ཕྱང་
 བོ་དང་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་དག་ལ་ཆགས་པ་ཡོངས་སྟེ་བཏང་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བརྫོགས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་སྟོང་ལྡན་
 པ་འདི་ལེན་པ་མེད་པར་ཡོངས་སྟེ་སྤང་ན་ལས་འདའ་སྟེ། དེ་ལྟར་རིམ་པ་
 འདིའི་སྟོན་ས་གང་ཞིག་གིས་ཐམས་ཅད་བརྫོགས་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་དེ་ལ་ནི་
 སངས་རྒྱུ་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ། ཞེས་ནས། ཡང་
 རི་ལྟར་ལེན་པ་མེད་པ་ཉིད་འདི་ཐོབ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
 པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་དངོས་པོ་བཞག་རྒྱ་
 རྣམས་ཡོད་པ་མོར་བྱ་ལ། དེར་མ་ཟད་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་རིགས་ཤེས་ཀྱི་
 ངོ་བོར་བདག་དང་བདག་རགས་པ་མེད་པའི་སྤང་བ་འགོག་དགོས་ཏེ། དེ་
 གཉིས་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་ན་དེའི་ངོར་གྲུབ་ན་བདེན་གྲུབ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། གང་དག་སྟོན་གོམས་པའི་བྱེད་པར་གྱིས་ཐབ་མོའི་

ཆོས་ལ་ལྷག་པར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ས་བོན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བ་
 ཟུངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཉི་བར་གནས་པ་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱུང་
 བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པའི་གཏིང་དཔོག་པར་
 རྒྱས་པ་གདུལ་བྱ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་ལ་ནི་ལྷག་པར་མོས་པའི་བྱང་པར་
 དེས་པར་བཟུང་ནས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་ནི་བདག་མེད་
 འགའ་མེད་ཅེས་གྲང་བསྟན་ཏེ། རི་ལྟར་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
 བ་དེ་བཞིན་དུ་དེའི་གཉིན་པོར་གྱུར་པ་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡང་ཡང་དག་
 པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་འགའ་ཡང་མེད་ལ་བདག་མེད་པ་
 འགའ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་བསྟན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིས་བདག་དང་
 བདག་མེད་གཉིས་ཀ་བདེན་མེད་དུ་བཤད་དེ། དངོས་སྤྱོད་པའི་དེ་དག་བདེན་
 ཟུབ་ཏུ་འདོད་པ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོད་སྤང་ལེའུ་ལས། འོད་
 སྤང་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། །བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་
 ནི་མཐའ་གཉིས་པའོ། །མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་
 མེད་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ། ཉེན་མེད་པ་སྤང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་
 པ། གནས་མེད་པ་སྟེ། འོད་སྤང་འདི་ནི་དབྱུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་
 དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དོན་བསྟུས་ནས། རིན་
 ཆེན་སྤང་བ་ལས། དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་མེད་པ། །ཡང་དག་རི་བཞིན་
 དམིགས་སུ་མེད། །སོགས་ཀྱིས་དགག་བྱའི་བྱང་པར་སྤྱར་བའི་ཕྱིར་དང་།
 མདོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཡོད་ཅེས་མེད་ཅེས་གཉིས་ཀའང་མཐའ། །
 དག་དང་མ་དག་འདི་འང་མཐའ། ། དེ་ཕྱིར་མཐའ་གཉིས་རྣམས་སྤངས་
 རས། །མཁས་པ་དབྱུས་ལའང་གནས་མི་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་དང་།
 དབྱུ་མ་ལས། བདག་གོ་ཞེས་གྲང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་། །བདག་མེད་ཀྱིས་

ཀྱང་བསྟན་པར་འགྱུར། ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་ནི། །བདག་
མེད་འགའ་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན། །ཞེས་དང་། དེགས་པ་དྲུག་ཅུ་བ་དང་།
རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། བད་སྟོད་པ་དག་དེ་ལྟ་བུ། །སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་
ཡིན་ལ། ཡང་དབྱུ་མ་དང་རིན་ཆེན་སྤངས་པས་བདག་དང་བདག་མེད་བརྒྱུག་
ཚུལ་གངས་ཅན་སོགས་ཀྱི་བདག་གོ་ཞེས་བཏགས་ལ། རྒྱུ་བཅད་དག་གིས་
ཆེ་འདིའི་ལུས་སོགས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཕྱིའི་བདག་མེད་རང་
ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་བརྒྱུག་ཚུལ་ལ་ཡང་སྤྱར་ཏེ་གསུངས་
ཤིང་། སྤྲུགས་ཀྱི་གྱུར་དང་གསང་འདུས་ཅུ་བཤད་བདེ་མཆོག་སོགས་དང་
གྲུབ་སྟོང་སྟོར་ནས་བཤད་ཚུལ་སྤྱར་ཅུང་ཟད་བཀོད་པ་དང་གཞན་དུ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

དགྲུ་བ་ལྟ་ངན་བརྒྱུག་བྱེད་ཟབ་མའི་སྟོམ་རིམ་ནི། **སྟོམ་རིམ་ལྟ་ཡོད་**
མཁས་པའི་གསུང་ལ་ལྟོས། ། ཞེས་སྤྲུལ་ཏེ། དེ་ཡང་འཕགས་པ་ལྟས་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལས་ནི་ཉམས་སྤྱི། །ལྟ་ལས་ཅིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ནི་སྤྱི་ལྟ་བུ་ཉམས་པ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ་སོགས་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་། འཕགས་པ་ལྟས། ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱིས་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ། །ལྟ་བས་གོ་འཕང་མཆོག་ཐོབ་འགྱུར། །
ཞེས་དང་། སྤྱར་ལྟར་ནི་བའི་སྟོ་གཅིག་དུ་སྒྲུ་མེད་པ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་
ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱི་པ་དུལ་བོར་བྱེད་པ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་ཀྱིས་ཆོལ་བ་ལ་
ལུས་སྟོག་ཐམས་ཅད་བཏང་སྟེ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཆེན་པོ་ཏྲ་ཏྲ་ལྟར་འབད་
དགོས་རྒྱུར་འདུག་པ་ལས་ཤིང་མདོ་ལས་བསྟན་པ་བྱང་སྟོགས་སུ་རྒྱས་པར་
འགྱུར་ལ་དེ་ལའང་འདིའི་ཆོག་འཛིན་པ་དང་སྤྱི་བ་ཆེས་མང་གི་སྤྱུབ་པ་སྟོང་
བོར་བྱེད་པ་ཆེས་ཉུང་བར་བཤད་པ་སྟོགས་མ་ལྟའི་དབང་གིས་གངས་ཅན་

འདིར་ཡང་སྟོང་བ་སྒྲིམ་མི་འདོད་པར་མིང་ཡང་སྟོས་བྲལ་ལམ་སེམས་མ་
 བཅོས་བ་སྒྲིམ་པར་སྒྲུབ་སོགས་སྣ་ཆོགས་ཞིག་ཡོད་པ་རེ་རེ་ནས་གྲངས་
 གྱིས་གར་ལངས། དེ་འདྲའི་དུས་སུ་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་ཞལ་
 དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ། ཟབ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཐར་བར་འདོད་པ་རྣམས་གྱི་
 མིག་མཐའ་ཡས་བ་བཅོལ་བ་ལས་མདོ་རྒྱད་པའི་གྲུབ་མཆོག་བརྟེན་རྣམས་
 གྱི་ལྟ་བའི་ལམ་སྟོལ་རྣམས་བསྟུས་ཏེ་གཅོས་བ་སྟོང་ནང་གི་ཁྲག་ལྟ་བུའི་ལྟ་
 བའི་ཡིག་རྒྱུད། སྤྲུལ་གྱི་བྱ་བོ་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་ཟབ་མོ་ལ་སྦྱངས་པའི་ལན་
 རེ་གསན་ནས་གྲང་། འཁྲལ་མེད་འཛིན་རུས་པའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་ས་མཐོན་པོ་ལ་
 གནས་བ་སོ་སོའི་བཀོད་པའི་གསུང་བཀག་རྒྱ་དམ་པས་འདིར་དངོས་སུ་
 འདྲི་མི་རུས་གྱི་གོ་དོན་ཅུ་མ་མ་ཞོར་བར་བཀོད་ན་ལས་དང་པོ་བའི་ལྟ་བ་ལ་
 སྟོང་བ་འདོན་ཚུལ་དང་། ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་ག་མཐོང་
 རྗེས་མཐུན་བ་སྒྲིམ་ཚུལ་དང་། ཞི་གནས་དངོས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་ག་མཐོང་
 དངོས་སྒྲིམ་ཚུལ་དང་། སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་སྒྲིམ་ཚུལ་དང་།
 སྤྲུགས་སྒྲུ་མེད་རིམ་བ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲིམ་ཚུལ་ལྟ་ལས་ལྟ་ག་མ་བཞི་
 ལ་མཉམ་བཞག་ལྟ་བུ་དང་རྗེས་ཐོབ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྒྲིམ་ཚུལ་ཡོད་ལ། ། དང་
 པོ་ལ། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ནས་ཁྲབ་བ་ངས་བ་དང་། དེ་འགོག་བྱེད་སྤྱིར་
 མང་ཡང་གཏན་ཆོགས་སོགས་ལྟ་ལས་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་རྟགས་བྱར་གཉིས་
 ཡོད་པའི་གནད་བཞི་དགོས། རྟེན་འབྲེལ་ལ་དགག་བྱ་དང་ཁྲབ་བ་དང་གཏན་
 ཆོགས་ངས་པའི་གནད་གསུམ། རྣམ་བདུན་ལ་གནད་དགུ་སོགས་གྱིས་
 དབྱེད་པས། ང་དེ་འདྲ་ཚུགས་སྐབ་བ་ཡུལ་དུས་གང་ན་མེད་པར་སྟོང་ཆུང་
 གྱིས་སོང་བ་དང་ངས་ངོར་དགག་བྱའི་ང་ཅུ་མ་མ་གཏོགས་སྐབ་པའི་ཡོངས་
 གཅོད་མེད་པར་རྣམ་མཐའ་ཐོགས་རེག་བཀག་ཅུ་ལྟར་བསྦྱངས་པས།

དེས་ཤེས་ཤུགས་ཞན་དུ་འགྲོ་བ་ན་རིགས་པ་བསྐྱས་པ་རེ་བླ་ཏེ་ལྟ་བུའི་ངར་
 ཡང་ཡང་འདོན་པ་ཞིག་ཏེ། རིག་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཡང་དེས་གཞལ་བྱ་
 གཞལ་བྱེད་གི་སྒྲོས་པ་བསྒྲེག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་སེམས་གནས་དགུ་ལ་
 ཞི་གནས་གི་ཐ་སྙད་ཡོད་ཀྱང་སེམས་གནས་དང་པོ་ཐོས་པ་དང་། གཉིས་པ་
 བསམ་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་མིན། སེམས་
 གནས་པ་སྐྱོན་ཏེ་འཛོག་པ་ནས་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་སྟེ། ཐོས་བསམ་ལས་འདས་
 པའི་སྒྲོའི་གོམས་པ་དང་འདྲིས་པའི་བླ་པའི་སྟོབས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 དབྱད་སྒྲོམ་གང་ལའང་སེམས་མ་མཐའ་འདི་ཙམ་དེས་པར་ཐོབ་དགོས་ཏེ།
 ཐོས་བསམ་ལྟ་བུས་སྒྲོ་དགོ་པའི་དམིགས་པ་ལ་དབྱེད་པའི་བསམ་པ་དང་
 འདི་གཉིས་མི་འདྲ་བ་གཅིག་མེད་ན་དེ་གསུམ་སོ་སོར་འབྱེད་རྒྱ་མེད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་སེམས་གནས་བརྒྱད་པ་ནས་མཉམ་བཞག་རྗེས་
 མཐུན་པ་དང་ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པ་གཉིས་རྣམས་མ་འོངས་པས་འདིའི་
 སྐབས་མཉམ་བཞག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་ཆ་སྟོབས་ལྡན་འོངས་ཀྱང་དེ་
 གཙོ་བོར་མི་འཛོན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱད་ནས། དབྱད་དོན་ལ་དེས་
 ཤེས་དང་། དབྱད་མཐར་འཛོག་པ་གཉིས་མཉམ་པར་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། མ་
 དབྱད་ན་དེས་ཤེས་རྒྱུ་དུར་འགྲོ་ལ་དབྱད་མཐའ་མ་བཞག་ན་ཉིང་དེ་འཛོན་
 མི་སྐྱབ་པས་གསལ་ཆ་མི་རྟོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། མཉམ་པར་བཞག་
 ན་ཤེས་པར་གསུངས་པའི་དོན་གོ་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཞི་གནས་གྲུབ་
 པ་གཅིག་གིས་གནས་ཆ་བརྟན་བྱས་པས་དབྱེད་མི་འདོད་པ་ན་མཆོན་ཉིད་
 སོ་སོར་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་ཡང་དབྱད་པས་གནས་ཆ་རྒྱུ་བཞག་དང་
 ཡང་འཛོག་སྒྲོམ་བྱས་པ་ཤིན་ཏུ་སྐྱངས་དང་ཞི་གནས་སྐྱར་དུ་སྐྱེས་པ་དང་ཡང་
 ཡང་བྱས་ཏུ་དབྱད་པ་དབྱད་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྐྱངས་དང་གནས་ཆ་ནམ་

དངས་པ་ན་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་ཅིང་སྦྱར་ལམ་བྱོད་དུ་སོང་བ་དང་ཉིར་བསྡོགས་
 མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ལ། འདྲིའི་དབྱེད་པས་གནས་པ་བརྟན་
 བོ་འདྲེན་ཅིང་གནས་པའི་ངང་ནས་སོ་སོར་དབྱོད་པ་སྟོབས་ཆེན་རུས་པའི་
 གནས་ཆ་ཆེ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། ཇི་ལྟ་བའི་དོན་སོ་སོར་དབྱོད་པའི་ལྷག་
 མཐོང་གཉིས་སྟོབས་མཚུངས་ཡོད་པ་དང་། དེའི་སྒྲིམ་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ཏེ།
 ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲིམ་པའི་བྱོད་ཅེ་བར་
 དུ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཉིས་སྦྱང་ཡོད་ཅིང་ངེས་མི་རུས་བཟོད་པའི་དུས་ན་
 མཉམ་བཞག་ན་སྒྲིམ་ཡུལ་གྱི་སྦྱང་བ་མི་ངེས་ཀྱང་སྒྲིམ་བྱེད་གྱི་སྦྱང་བ་ཡོད་
 ལ། ཆོས་མཆོག་དུས་སུ་བསྒྲིམ་བྱ་སྒྲིམ་བྱེད་གྱི་སྦྱང་བ་སྤ་མོ་མ་ལོག་ཀྱང་
 ངེས་མི་རུས་ལ། དེ་རྗེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྦྱང་བ་ཐམས་ཅད་ཆོས་གྱི་
 དབྱེངས་གྱི་ངོར་ཟད་པ་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་ཚུལ་དུ་སོང་ཞིང་
 སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སོགས་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་ཡང་ཡུལ་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་སྦྱང་ཆ་དང་གཞལ་བའི་བྱ་བྱེད་སོགས་སྟོ་དེའི་ངོར་ཡོད་པར་མི་རུང་
 ི། རྣམ་གངས་མ་ཡིན་པའི་སྟོས་པའོ་ཅོག་དང་བལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྒྲིམ་རིམ་ལས། ཤེས་པའི་སྦྱང་བ་རུང་ཟད་གསལ་བར་བྱུང་བ་དེའི་ཆེ་ངེས་
 པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འོ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །སོགས་དང་ལང་
 གཤེགས་སོགས་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལྟ་བུ་ནི། དེའི་བདེ་ཆེན་སྐབས་
 སུ་དབྱེད་མི་རུང་བར་སྒྲ་མེད་གྱི་རྒྱད་དུ་མ་དང་རིམ་ལྡན་སྟོད་བསྐྱུས་སོགས་
 དང་ཞལ་ལུང་སོགས་དང་། གྲུབ་སྟོང་སྟོར་ནས་ཡིད་བྱེད་ཡང་ཡང་བཀག་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལྷགས་མཆོག་འདིས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་བའི་སྟོ་རྒྱད་
 དང་བཅུ་གྲུབ་སོ་སོས་བཤད་པའི་དབྱེ་བ་དང་། སྟོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་
 ཤེས་སྟེ་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེས་པའི་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་

མཆོག་དམན་གྱི་བྱང་པར་དང་། བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་སྤྱོད་ཉིད་སྒྲོམ་
 ཚུལ་གྱི་གནད་དང་། ཡུལ་ཅན་བྱང་པར་ཅན་དེས་སྤྱོད་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ན་པར་
 བྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་དགའ་བས་སྤྱོད་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ལས་
 མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ལ་སྒྲོས་པ་འགོག་ལུགས་དང་འོད་གསལ་སྒྱེ་
 གྱུར་ཚུལ་སོགས་ཤེས་དགོས་པ་དག་ཤེས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་ལུགས་སོ་སོའི་
 བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ཤིང་། དེ་
 དག་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གསུང་གི་
 གསང་བའི་མན་ངག་མད་དུ་གྱུར་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྐལ་བ་ཐོབ་མོད།
 འདྲིར་སྐབས་མ་ཡིན་ལ། བདེན་གཉིས་གང་སྒྲོམ་ཡང་བྲལ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་
 མན་ཆད་དུ་ཞི་ལྷག་གི་གོ་རིམ་རོ་བོ་སྒྲོམ་ཚུལ་སོགས་འདྲ་བར་མདོ་དང་
 རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་གཞུང་དང་། བྱང་ས་ཉན་ས་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་དབྱུ་མ་སྤྱོད་
 བོ་སོགས་དང་ཞི་བ་ལྷའི་བསྐྱེད་སྤྱོད་དང་། ཀ་མ་ལ་ལྷེ་ལའི་སྒྲོམ་རིམ་
 གསུམ་དང་། འཁྱི་པའི་ཤེར་བྱིན་མན་ངག་བྱང་ཆུབ་བཟང་བོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 ལེན། རོ་བོའི་དེ་དང་དབྱུ་མའི་མན་ངག་ལམ་སྒྲོན་སོགས་དང་། ཡེ་ཤེས་
 གཤགས་པའི་སྒྲོམ་རིམ། ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་བོའི་གཞུང་སོགས་དུ་མ་མཐུན་པར་
 སྤྱང་སྟེ་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་སྐལ་བཟང་འདུག་རོགས་གྲུབ་པའི་
 གཞུང་ལམ་དུ་ཡང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་ན་གཟུགས་
 བདེན་སྤྱོད་ཡང་སྒྲོས་འཛིན་སྤངས་བྱས་ནས་སྒྲོམ་དགོས་ལ་དེ་ནི་མི་འཐད་
 དེ་ཤེར་བྱིན་ལྟར་བཅོས་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་དུ་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཤེར་མདོ་
 ལས། དེ་ལ་ཤེར་བྱིན་ལྟར་བཅོས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གཟུགས་མི་
 ཏྲག་པར་སྒྲོན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་མི་ཏྲག་
 པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་བདག་མེད་པར་སྒྲོན་ཏེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་

ཤིང་། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་ལ་དེ་ལྟར་མི་ལྟ་བུ་ཤིང་ལྟར་
 བཅོས་པ་མིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤིང་ལྟར་ལྟར་བཅོས་པ་དབྱུ་མ་
 ལྟར་བར་སེམས་ཅམ་པ་ལ་སྦྱར་ཅིང་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་
 གཞུགས་སོགས་ལ་སྟོང་བདག་མེད་དང་དཔེན་མི་དཔེན་དང་རྟག་མི་རྟག་དུ་
 ཡང་བཟུང་ན་ཤིང་ལྟར་ལྟར་བཅོས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྦྱར་བྱངས་པའི་འཇམ་
 དཔལ་རྣམ་རྟེན་དང་། ལྟག་བསམ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་
 ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྦྱུ་མ་མཁམ་གྱི་རོལ་མོ་བྱུང་བའི་ཆེ། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་སྦྱུ་མའི་བྱུང་མེད་ལ་ཆགས་པ་སྦྱེས་པ་བསྟོག་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་
 མི་སྦྱག་པ་དང་མི་རྟག་སྦྱག་བསྟུལ་སྟོང་བདག་མེད་སྟོམ་པ་འབྱུལ་བ་ལྟར་
 བྱུང་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སྟོངས་ནས་དེ་ལྟར་སྟོམ་པ་ཡང་ང་ནི་མི་སྟུན་པོ་དེ་
 དག་ལ་ལམ་སྟོམ་པར་མི་སྟུ། གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །དམིགས་
 མེད་དམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་ཚུལ་ཡང་གང་ཡིད་བྱེད་འགོག་པའམ་མིག་
 བཅུམ་པ་དང་མཐུན་པ་ལྟར་མི་མཐོང་བར་སྟོམ་པ་མ་ཡིན་གྱི་རིགས་ཤེས་
 ཀྱིས་དབྱེད་ནས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྟོས་པ་མཐའ་དག་བཀག་ཅམ་དེ་མཐོང་ནས་
 བསྟོམ་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་བཀག་ཅམ་འཛིན་སྦྱངས་སམ་འཇུག་
 ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པར་སྟོས་དེ་སྟོམ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་ཉིད་ལ་ཐོས་
 བསམ་སྟོམ་གསུམ་ཀྱིས་འཇུག་པར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བའི་
 ཕྱིར་དང་། འཛིན་སྦྱངས་འཇུག་ཡུལ་མ་བྱས་པར་སྟོས་ལ་དེ་སྦྱང་བ་ཅམ་ཀྱིས་
 སྟོ་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པའི་
 ཟུད་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་སྦྱང་བའི་སྟོ་ཡོད་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ལ་ཞུགས་པའི་སྟོ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ན། བོད་མང་པོས་ལྟ་བུ་ལ་སྟོའི་འཛིན་སྦྱངས་མི་འདོད་པ་དང་། དེ་
 ཡང་སྦྱང་ལ་གང་དུ་མ་བཟུང་བ་ཞེས་འདོད་པ་ཡང་འབྱུལ་བ་ངན་ཤོས་ཡིན་

བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེར་མདོ་ལས། དེ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ལྟར་བཅོས་པ་མ་ཡིན་པ་གང་
 ཞེན། ཞེས་པ་ནས། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ།
 གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །གང་དངོས་པོ་
 མེད་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་གཟུགས་བདེན་མེད་དེ་
 སྟོང་པོ་དོན་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་དང་། དོན་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་དེའི་ངོར་སྤང་དོར་སྐྱེ་འགག་
 སོགས་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་གང་ཤེར་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་ལ་ནི། གཟུགས་རྟག་པ་ཞེས་མི་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་མི་དམིགས་
 ཏེ། དེ་ལ་གཟུགས་ཉིད་ཀྱང་མ་དམིགས་ན་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་ལྟ་ག་ལ་
 ཡོད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་དེ་བཞིན་ནོ། །གང་དེ་ལྟར་
 སྟོན་པ་ནི་ཤེར་ཕྱིར་ལྟར་བཅོས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པའོ། །ཞེས་སོགས་མདོ་
 ཀུན་བཏུས་ལྟར་བྲངས་ལ་ཤེར་མདོ་ན་འདི་དག་རྒྱས་པར་ཡོད་ཅིང་། སྟོམ་
 རིམ་དང་སོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་དམ་པ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་བརྟགས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 སྤང་བ་ཤར་ན་ཅི་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་མདོ་ལས་
 ཀྱང་དོན་དམ་པ་མཐོང་བ་གང་ཞེན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་མེད་པ་གང་
 ཡིན་པའོ། །ཞེས་བྱུང་ངོ། །འདི་དེ་ལྟ་བུའི་མཐོང་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་མི་
 མཐོང་ངོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་གྱི། མིག་བརྩམ་པ་དང་དཔྱད་པའི་སོགས་པ་
 ལྟ་བུ་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་མི་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་སོགས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་དང་། བྱང་སེམས་སྡེ་སྡོད་ལས། ཇི་ལྟར་
 ར་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཐོང་ཞེན། དེ་འདི་ལྟར་སྟོབ་སྟེ། གང་གི་ཆེ་ན་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ།
 ཚུལ་བཞིན་མཐོང་ངོ། ཞེས་པ་ནས། །གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་

པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ཚུལ་བཞིན་མཐོང་ངོ། །གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་
 བྱུང་བར་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ཚུལ་བཞིན་མཐོང་ངོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཆོས་
 ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས། རྒྱེ་བ་མེད་པ་ནི་ཆུལ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བ་ནི་
 ཆུལ་བཞིན་མི་འདྲ་བའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། དེ་
 ལྟར་ན་རྒྱུན་ལ་མཁས་པ་དེ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལྟོང་
 ཉིད་སྒྲིམ་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟོང་ཉིད་སྒྲིམ་པ་མེད་པས། གནས་
 གང་དང་གང་དུ་སེམས་འཕྲོ་ཞིང་སེམས་མངོན་པར་དགའ་བའི་གནས་དེ་
 དང་། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བཅའ་ན་སྟོང་བར་རྟོགས་སོ། །སེམས་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བརྟགས་ན་སྟོང་བར་རྟོགས་སོ། །སེམས་གང་གིས་
 རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀུན་དུ་བཅའ་ན་སྟོང་བར་རྟོགས་ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་
 རྟོགས་པས། མཆོན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 སོགས། མདོ་བརྟན་བསྐྱབ་བརྟན་ལྟོ། །

བརྟན་པ་ནི། ལྟོང་ཉིད་རི་བཞིན་ཐ་སྙད་འཛིག་མཆོམས་དགའ། །
 བདེན་གཉིས་གང་ལས་ཉམས་སྤང་མཐར་ལུང་ཕྱིར། །འདི་གཉིས་ཉི་རིང་མི་
 རིགས་བྱང་འགྲེལ་གཅེས། །ཞེས་སྤྱས་ཏེ། འདིར་མདོར་བསྐྱས་གཅིག་སྤྱས་
 བ། དབྱ་མ་ལས། དེ་ཕྱིར་ཞན་པས་ཆོས་འདི་ཡི། །གཉིང་རྟོགས་དགའ་བར་
 མཁྱེན་གྱུར་ནས། ། ཞེས་དང་། རྒྱ་རོལ་ལས། ཟབ་ཞི་སྤྱོད་བྲལ་སོགས་
 དང་། བཞི་བརྒྱ་བར། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་ཡུལ་གྱུར་ལ། །སོགས་ལྟར་
 ལྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགའ་བ་བཞིན་དུ་དགག་བྱ་སྤྲོ་མོ་ནས་བཀག་སྟེ། མིང་
 ཅུམ་ལ་བྱ་བྱེད་འཛིག་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་འཛིག་མཆོམས་ཤིན་དུ་དགའ་བས་ངོ་
 མཆོར་བའི་གནས་སུ་མཛད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་ངོ་
 མཆོར་འདི་བསྐྱགས་འོས། །འདི་ནི་དམ་པའི་ཆུལ་ལུགས་མཆོག་ །དེ་དག་

རྣམས་ཀྱི་རང་ལུས་དང་། རྟོར་རྣམས་བྱིན་པ་དོ་མཆར་མིན། རྟོས་རྣམས་
 སྟོང་པ་འདི་ཤེས་ནས། ལས་དང་འབྲས་བྱ་སྟེན་པ་གང་། རྟེན་དོ་མཆར་
 བས་དོ་མཆར། མཐད་བྱང་བས་ཀྱང་མཐད་དུ་བྱང་། ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་གོ་
 རྣམ་མིང་ཅམ་ལས་ཆོས་རང་རང་གིས་བྱ་བྱེད་མི་སྟེ་བའི་སའི་སྟེང་གི་ཆོས་
 བདེན་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་མཆར་བསྐྱེད་པས་ན། བརྒྱའི་འབྲེལ་ལས། ཅི་
 འདི་ཁོ་ན་དོ་མཆར། ཞེས་པ་ནས། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་
 དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་རྣམ་པ་ལྡར་སྟེད་པ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟ་
 ཡང་བརྟེན་རྣམ་བཏགས་པས་སྤང་ཅི་དང་རྒྱ་དང་འོ་མ་འཛིན་པ་དང་འཁྱུ་བ་
 ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་རུང་བར་གྱུར་པ་འདི་ཅི་དོ་མི་མཆར་བ་ཞིག་གམ།
 དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན། གང་ཆེ་མཁས་ལ་ས་སྟེང་ན། རྟོ་མཆར་བྱ་མིན་པ་མེད་
 བ། རྟེ་ཆེ་དབང་རྟོགས་དེ་འབྲེལ། ལ་མཆན་ཞེས་བྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་
 དང་། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས། རྟག་དང་ཆད་པ་དང་བལ་ཞིང་། རམ་ཆན་
 ཉིད་མཆོན་བྱ་རྣམ་སྤངས་པར། གཙོ་བོས་མི་ལམ་སྟེ་སོགས་བཞིན། རྟོ་
 འཁོར་བ་ཅེས་པར་རྟོགས་པ་ལགས། ཞེས་དང་མདོ་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་
 བོ་ལས། སྟེ་མ་རྒྱ་བྱར་མི་ལམ་སྟོག་འབྲེལ་ཞིང་། རྟོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་
 ཡི་རྒྱ་བ་བཞིན། ཤི་རྣམ་འཛིན་རྟེན་པ་རོལ་འགོ་བ་ཡི། རེམས་ཅན་ཤིང་
 ལས་སྟེས་པ་མི་དམིགས་ཀྱང་། ལས་རྣམས་བྱས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་
 ཏེ། རྟག་རྟག་རི་བཞིན་འབྲས་བྱ་སྟེན་པར་བྱེད། རིགས་པའི་རྒྱལ་གྱི་
 སྟོ་འདི་བཟང་བོ་སྟེ། རྟེ་ཞིང་མཐོང་དཀའ་རྒྱལ་བའི་སྟོད་ལྷལ་ཡིན། ཞེས་
 དང་། ཆོག་གསལ་ལས། ཁ་ཅིག་དབྱུ་མ་པ་འདི་མེད་པ་དང་བྱེད་པར་མེད་
 བ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མེད་པ་པས་རྟེན་འབྲེལ་མི་འདོད་དབྱུ་མ་པས་འདོད་
 པ་དང་། མེད་པ་པས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་མི་ཤེས་པ་དང་། དབྱུ་མ་པས་

822

པར་ནི་སྤྱི་ལྷ་ཚུགས་འགྲོ། །ཞེས་དང་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་སྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་
 རོ་བོར་བཟུང་ན་ཡང་འཛིན་པ་པོ་ཕྱང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། སྟོམ་པ་གསུམ་
 བསྟན་པ་ལས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སོགས་མང་དོ། །དེས་ན་བདེན་གཉིས་བྱང་
 འགྲེལ་གཅེས་ཏེ། དེ་ལ་མཐར་མི་ལྟང་བ་དང་མི་ཕྱང་བ་དང་ཆོགས་གཉིས་
 དང་དེའི་སྐྱ་གཉིས་ཐོབ་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བ་
 ལས། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་བསགས་ཤིང་། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་
 ལས་བྱུང་བའི། དམ་པ་གཉིས་ནི་ཐོབ་ཅེས་དང་། འབྲུག་པ་ལས། ཀྱན་རྫོབ་དེ་
 ཉིད་སོགས་དང་། བདེན་གཉིས་ལས། བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པ་དག །
 སྐབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་ཚོངས་ཏེ། །དེ་དག་མ་ལུས་ཆོགས་བསགས་ནས།
 ཕུན་ཆོགས་པ་རོལ་འགོ་བར་འགྱུར། །སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ཞར་བྱང་མཆན་ཉིད་གསུམ་ནི། མཆན་ཉིད་གསུམ་
མཚུངས་རང་བཞིན་གཞན་དབང་ལ། ། གྲིས་པར་ཀྱན་བཏགས་རྒྱལ་ལ་
ཡོངས་གྲུབ་བཞེད། ། ཅེས་སྒྲུས་ཏེ། སྤར་བཤད་པས་ཉོགས་སྒྲོའོ། །བཞི་
 བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་དང་པོ་ནི།
 འབྲུག་འགྲེལ་ལས། ལུགས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་མཁས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་པའི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་
 དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྤྲ་མོ་མང་ཡང་བྱུང་བར་ཆེ་བ་དག་བསྟུས་ན་ཡང་
 བྱུང་བར་ཆེན་པོ་བྱང་བརྒྱུད་ཡོད་ཚུལ་རྣམ་བཤད་དང་འབྲུག་འགྲེལ་སོགས་
 ལས་ཤེས་དགོས་ལ་སྤར་བཤད་པ་དང་གཞན་དུའང་རྒྱས་པར་བཤད་པས་
 འདི་མན་ཆད་གཞུང་འགྲེལ་ཅུ་བྱས་ན། རང་མཆན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་
བཞེད་ཕྱིར། ། བྱུང་བར་ཐུན་མོང་མིན་པ་བརྒྱུད་སོགས་མང་། ། ཞེས་སྒྲུས་
 ཏེ། སྤྱིར་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་ཀྱན་གཞི་མེད་པ་སོགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་

པ་མིན་ཡང་རང་མཚན་མི་བཞེད་པས་མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ལ་དེ་དང་
 དེ་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་མདོ་དང་འཕགས་པ་
 ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །རི་སྐད་དུ། འབྲུག་པར། ལུགས་
 འདི་དག་སྒྲོང་སྒྲ་གྲགས་ཀྱིས། །དབྱ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཏུས་ནས། །
 ལུང་རི་བཞིན་དང་མན་ངག་ནི། །རི་ལྟ་བ་བཞིན་བརྗོད་པ་ཡིན། །འདི་ལས་
 གཞན་ན་ཆོས་འདི་ནི། །རི་ལྟ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། །འདིར་འབྱུང་ལུགས་
 གྲང་གཞན་ན་ནི། །མེད་ཅེས་མཁས་རྣམས་ངེས་པར་མཛོད། །ཅེས་སོ། །
 གཉིས་པ་ལ། ཕྱི་དོན་དང་ཀུན་གཞི་ཡོད་མེད་དང་། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་
 བྱུང་པར་དང་། བཅད་ཤེས་ཆོད་མ་དང་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་དང་། ཡིད་མངོན་
 དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སྲུང་བྱུང་པར་དང་། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་དང་དུས་
 གསུམ་འདོད་ཚུལ་བྱུང་པར་དང་། ཞིག་པ་དངོས་སོ་དང་འབྲས་བུའི་འཐད་
 པ་ཅོད་སྒྲོང་དང་བཅས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་རང་རིག་མི་བཞེད་པ་དང་། མངོན་
 སྲུང་དང་འགོག་བདེན་བྱུང་པར་དང་། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་
 དང་། སྒྲིབ་གཉིས་དང་སྤངས་ཚུལ་བྱུང་པར་དང་། མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་ཀྱི་
 བྱུང་པར་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བརྩ་གཅིག་ལས། དང་པོ་ནི།

ཐ་སྙད་དཔྱོད་སྒྲོས་མི་ཁེགས་མི་འབྲུབ་ཕྱིར། །ཕྱི་དོན་ཡོད་དང་ཀུན་གཞི་
 མེད་པར་བཞེད། །ཅེས་སྒྲས་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་འགྲེལ་དང་ཤེར་མདོ་ལས་
 བཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དང་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་
 སྐབས་སུ་མེད་མཉམ་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཆོས་མངོན་པ་དག་ལས་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་དང་ཐ་སྙད་དཔྱོད་སྒྲོ་གང་གིས་གྲང་མི་ཁེགས་པས་ཕྱི་དོན་ཡོད་
 ལ། ཀུན་གཞི་མདོ་དུ་མས་བཤད་གྲང་ཐབ་མདོ་དུ་མས་བྱང་དོན་དུ་བཤད་
 ཅིང་། དེ་འཛོག་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ས་བོན་དང་། བཏྲ་དོན་མ་བཅོལ་

བར་འཛིག་མི་སྐབ་པས་ཐ་སྙད་དེ་པས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་
དགོས་ཏེ། འདི་གཉིས་ཀྱང་བདག་ས་དོན་དབྱང་ནས་མེད་པ་ལ་སྐྱལ་པའི་
ཕྱིར། སྐབ་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་འབྲུག་པར། དེ་དག་ཤེས་རབ་ཚུལ་
མདོར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །མཚུངས་པར་སྤངས་ཤིང་མདོན་པའི་ཆོས་ལས་
གསུངས། །ཞེས་དང་། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། **དངོས་འཛིན་ཐར་མིན་དེ་ཉོན་བདག་མེད་མཚུངས། །**
ཞེས་སྤྲུལ་ཏེ། སྤྱོད་འབྲུག་ལས། གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པར་
བྱང་ཆུབ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་མདོ་ལས་དངོས་
པོའི་འདུཤེས་ཅན་ལ་ཐར་བ་མེད་པར་བཤད་པས་ན། བདེན་འཛིན་དེ་སེམས་
ཉོན་མོངས་པ་ལས་གྲོལ་ཏེ་ཐར་བ་འཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙུག་པའི་སེམས་
ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ན་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱི་བ་དུ་འདོད་
པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བདག་མེད་གཉིས་སྟོང་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་མེད་
ཀྱང་སྟོང་གཞིའི་སྟོན་ནས་འཛིག་དགོས་པས། བདག་མེད་གཉིས་སྤྲ་རགས་
མཚུངས་ཏེ། འབྲུག་པ་ལས། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར། །
ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་
བ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །གཏི་སྐྱལ་ཀུན་ལ་གནས་གྱུར་
ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པས། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་གྱི་ཆགས་
སོགས་མི་འདོད་ཀྱང་། འདིར་བདག་འཛིན་རགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མ་
ཟད། བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དུག་གསུམ་བཞེད་དེ། མ་རིག་པ་ལ་དེ་
གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར་སྤྲེད་སོགས་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་འདོད་པ་སྐབ་མོང་མ་ཡིན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འབྲུག་ལས། སྤྲེད་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་། །
ཀུན་མོངས་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་མེད། །ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། མ་བསྐྱད་མེད་དང་གསར་རྟོགས་མི་རུང་བྱིར། །
 གྲིས་ཤེས་ཀུན་འབྱུང་བཅད་ཤེས་ཚད་མར་གྲུབ། ། ཅེས་སྒྲིས་ཏེ། ཆོག་
 གསལ་ལས། བྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་
 ཡིན་ནོ། ། དེའི་བྱིར་གང་གི་ཆོ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་
 པ་ལྟར་བྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་
 སོགས་དང་། འབྱུག་པར། རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པ། །
 རོ་བོ་ལོག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་བཟགས་པ། །སོགས་ལྟར་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་
 བར་དུ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་མིན་པའི་མ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་
 མེད་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་གྲིས་པ་སྟེ་སོ་སོ་སྟེ་བོ་ལ་སྟུར་ལམ་ཆོས་མཆོག་པའི་
 མཉམ་བཞག་གི་ཡང་སྤང་བ་ལ་འབྱུང་བས་བསྐྱད་པའི་བྱིར། སོ་སྟེ་ཤེས་པ་
 ཀུན་འབྱུང་བ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ལ། རྩོད་རློག་ལས། དེ་ཡང་དང་པོ་གྲུབ་
 མིན་ལ། །བར་མ་མིན་ཞིང་ཐ་མཐང་མིན། །ཞེས་སོགས་གྲིས་གསར་རྟོགས་
 བཞག་ཅིང་རང་རིག་དང་གཞན་རིག་ཀྱང་བཞག་ནས་དེ་ལྟར་དབྱེད་མི་རུང་
 བ་ཆོག་གསལ་ལས་བཤད་ཅིང་མི་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད་དུ་
 བཤད་པའི་བྱིར། བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཚད་མར་གྲུབ་སྟེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་
 འདི་གཉིས་ཀྱང་རང་མཆོན་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐུག་གོ། །

བཞི་པ་ནི། ཆོར་བ་ཡིད་མངོན་བཅུ་དྲུག་མངོན་གྱུར་ཀྱང་། །འཕགས་
 པ་མིན་བྱིར་རྟོག་པའི་ཡིད་མངོན་དང་། །བདེན་རྣམ་བཅུ་དྲུག་མངོན་གྱུར་
 སོ་སྟེ་བཞེད། ། ཅེས་སྒྲིས་ཏེ། དེ་ཡང་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བར་ཆོར་བ་ལྟ་བུར་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་གསེར་གྱི་རྩོད་རྣམ་ཅན་གྱི་ཆོར་བ་
 རང་དགའ་བ་རྣམས་ཡིད་མངོན་དུ་བཤད་ལ། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་ལུང་
 ལས་ཀྱང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་

མིན་པས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་
བྱལ་གྱིས་བྱབ་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཡིད་མངོན་བཞེད་པ་
དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། །ལས་ཀྱི་རུས་པ་
མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་རྟག་བདག་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་
མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་དབང་བཅོམ་པར་འདོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་
ཐེ་ཆོམ་ཐོས་ནས་ལས་ངན་པའི་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་ཡིན་ཞེས་པ་སྟེ།
བསམ་གཏན་དཔེ་མཁྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས། དེ་གཅིག་ལྟ་བུའི་ནུབ་པར་སོང་ནས།
ཞེས་པ་ནས། དེ་འདི་སྟམ་དུ་བདག་སྟག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བར་
འགྱུར་རྟེ། ཡང་ཕྱིས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། བདག་ནི་དབང་བཅོམ་པར་གྱུར་
རྟེ། །ཞེས་བྱ་བར་བདག་གིས་ཤེས་སོ། །དེ་འཆི་བའི་ཆེ་བདག་ཉིད་སྐྱེ་བར་
མཐོང་ནས་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་སོམ་ཉིར་འགྱུར་རོ། །
དེ་སོམ་ཉིར་ལྟར་སྟེ་འཆི་བའི་དུས་བྱས་ནས་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་དག་ཏུ་ལྟར་
བར་འགྱུར་རྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སྤར་ལྟར་བདེན་བཞི་རགས་པ་
མངོན་དུ་བྱས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐེ་ཆོམ་པའི་དབང་གིས་དཔྱལ་
བ་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བར་བཤད་པས་འཕགས་པར་མི་རུང་བས་བདེན་བཞིའི་
བྱང་ཆོས་རགས་པ་བཅུ་དྲུག་མངོན་འགྱུར་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་མངོན་
སུམ་རྒྱད་ལྔ་ཀྱི་སོ་སྐྱེ་བཞེད་དེ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །

ལྟ་བུ་ནི། སྤྱོད་ལ་ལྷག་མཐོང་སྤྱོད་ལམ་དུས་མཉམ་དང་། །ཞིག་པ་
དངོས་ཕྱིར་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་གྱིས། །སྤྱོད་ལམ་འང་མི་སྐྱེ་བ་དུས་གསུམ་
དངོས་པོར་བཞེད། །ཅས་སྟུས་རྟེ། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་
དང་སྤྱོད་ལམ་འོད་དུས་མཉམ་པས་དེ་ཐོབ་ན་ལོག་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་
དེ་ཅམ་མི་སྐྱེ་བས་ན་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་རགས་པ་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་

རྟོགས་ཅམ་གྱིས་སྦྱོར་ལམ་ཅམ་དུ་ཡང་མི་སྦྱེབ་པ་དང་། ས་བརྩ་བ་དང་
ཤེར་མདོ་སོགས་དུ་མས། སྦྱོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆ་ཤི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སེམས་ཅན་ཤི་བ་དང་། ཞིག་པ་དང་འདས་པ་དངོས་པོར་གྲུབ་པས་ཤུགས་
ལ་འདས་པ་མ་འོངས་པ་ད་ལྟར་བ་སྟེ་དུས་གསུམ་ག་དངོས་པོར་གྲུབ་སྟེ་
འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

དུག་པ་ནི། བསྐྱེད་ཕྱིར་ཞིག་དངོས་ལས་འགག་མང་སོང་ཡང་། རྩོབ་
རྒྱུན་རྒྱུད་མི་ཐ་མེད་འང་འབྲས་བུ་འབྱིན། ། ཞིག་དངོས་སྦྱས་ཅམ་དབྱང་མིན་
བུམ་དངོས་བཞིན། ། དུས་སོང་ངག་རྩལ་མ་ཞིག་ལྷན་སྦྱེས་ལ། ། སྦྱང་ན་སྦྱོན་
བུས་མཐའ་དག་མི་བྱན་ཅི། ། ཞེས་སྦྱས་ཏེ། འདི་ཞིབ་པར་མཐའ་གཅོད་དུ་
ཤེས་པར་བྱ་ལ་འདིར་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཡོད་པས་དུས་གསུམ་དངོས་པོར་
གྲུབ་པ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ཅམ་བཞེད་ན་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་བ་གསུམ་
ལས། འདས་པའམ་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ཡོད་པར་རྒྱ་འབྲས་
གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ལུང་ལས་བཤའ་དེ། སྦྱོར་གསུམ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
སྦྱོན་པའི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆ་ཤི་ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་ཡང་ས་བརྩ་བ་ལས། འཆི་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉི་
བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་འཇིག་པར་ཡང་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་
ཤེས་པ་རྒྱུད་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱིན་པའོ། ། ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་ལས།
དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བུས་ཡིན། ། ཞེས་དང་། ཡང་སྦྱོང་བུ་ཐད་
པའམ་ཞིག་པ་མར་མེ་ཤི་བའི་རྒྱར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པ་དུག་རྩ་
བ་ལས། རྒྱ་ཐད་ཉིད་ལས་ཞི་བ་ནི། ། ཐད་ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་པ་སྟེ། །
ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བར། གནས་པའི་རྒྱུན་མ་ཆང་ན་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱ་ཐད་པ་ཁོ་ནས་ཞི་ཞིང་ལོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐད་

ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་ཏེ་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་དག་གི་དངོས་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་འགག་པ་རྒྱ་མེད་པ་ཁོ་ནར་རྟོག་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་འགག་པ་དེ་
 ཡང་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་མཁའི་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པ་
 བཞིན་དུ་རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྐྱབ་
 བྱེད་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་དེ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་
 དང་། གང་ཡང་རྒྱ་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང་། སྤར་མེད་གསར་སྐྱེའི་རིགས་
 པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་སྤྱིར། ཐལ་བ་དང་
 པོ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། གང་ཞིག་འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྦྱངས་
 རས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐད་གཅིག་མར་སྐྱབ་པ་དེའི་ལྟར་ན་ཞེས་པ་
 རས། མི་འགྲིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཐལ་བ་གཉིས་པ་ནི། ཆོག་
 གསལ་ལས། དངོས་པོ་ལ་ཡང་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་པ་
 རས། འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རིགས་པ་
 གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཆོག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་ངེ་ལྟར་སྤར་མེད་པའི་སྤྱིར་
 དང་སྤྱིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྐྱེ་བ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་
 པ་ཡང་ཡིན་པར་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རིགས་པ་བཞི་
 པ་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པས་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་ཐད་ནས་མེད་པས་འབྲུ་བརྒྱག་པ་
 དང་། ཟས་ཐད་ནས་མེད་པས་བྲུ་བརྒྱག་པ་ཡང་མཐོང་བའི་སྤྱིར་དང་། འཛིག་
 རྟེན་པས་མཐོང་བ་ལ་རིགས་པས་དབྱེད་ནས་མེད་པར་བྱེད་མི་རུང་བའི་
 སྤྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
 ལྟོམ་པ་གསུམ་བརྟན་པའི་མདོ་ལས། གང་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་འདོད་
 པ་དེ་ང་ཡོད་པར་འདོད་ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བརྟན་སྤྱི་ཉ་དང་སྐྱབ་གཉིས་
 ཀས་བཤད་ཅིང་། འཕགས་ལྟས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་མ་གཏོགས་པར། །

འཇིག་རྟེན་བཟུང་བར་རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མང་པོ་དང་། རིགས་
 པ་དུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་
 རྣམ་པར་དབྱེད་ཅིང་དབྱེད་ནས་ཁས་སྦྱང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་
 བ། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཇིག་
 རྟེན་ན་མེད་པ་ཡང་རྒྱུད་ཉིད་དུ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཆུ་མེད་ན་ངའི་འབྲུ་མ་རུང་
 བར་འབྲུར་རོ། །ཟས་མེད་པས་ངའི་བྱ་ཤིའོ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་འབྲུ་དང་བྱ་དག་
 བརྒྱུ་པ་ཆུ་དང་ཟས་མེད་པས་བྱས་པར་སྤྲོ། །གཞན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་ན་
 གྲགས་པའི་དོན་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ཁོ་ནས་བཞག་པར་བྱ་ཡི་འཐད་
 པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ནི་འཐད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་ཟས་ཟད་པ་སོགས་ཀྱང་མ་ཡིན་
 དགག་ཡིན་གྱི་མེད་དགག་མིན་ཏེ། ཆགས་མེད་སྤང་མེད་གཉི་ཟུག་མེད་པ་
 དང་ཆོ་དཔག་མེད་འོད་དཔག་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་དེས་ན་སྟག་ཆང་བས་
 རླ་བའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་མདོ་སེམས་རིགས་པས་ཞིག་པ་
 དངོས་པོ་འགོག་ཅིང་ཏ་ལས་པར་བྱེད་པ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་རགས་པ་
 དང་ཕྱ་བའི་བྱེད་པར་གཉིས་དགོས་པ་མ་ཤེས་པས་ནོངས་ཤིང་ཕྱང་རིགས་
 འདི་དག་གང་ལའང་ལན་མི་སྤང་བས་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དུག་བཞིན་
 བོར་ཞིག་མ་འོངས་པ་ལའང་རྒྱ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་དེར་
 འོངས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་མ་ཆང་བ་དང་མ་ཆོགས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ནི་འོ་ན་ནི་རྒྱུ་མ་ཆང་བ་མ་འོངས་པ་མི་སྤྱེ་བ་ལ་
 རྒྱར་གནས་ཏེ། གལ་ཏེ་རྒྱུ་མ་ཆང་བར་མ་གྱུར་ན་ནི་དེ་ངེས་པར་སྤྱེ་བར་
 འབྲུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་སྤྱེས་པའི་ཞིག་
 ཆ་ནི་འདས་པའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་སྟུ་གུ་ཞིག་པ་ལྟ་བུ། བརྒྱ་བའི་

འགྲེལ་བ་ལས། འདས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་འདས་པ་ལོ། །ཞེས་སོ། །དངོས་པོ་
གཞན་ཞིག་ཆ་དང་མ་འོངས་པ་གང་ཡང་མིན་ཞིང་སྐྱེས་ལ་མ་འགག་པ་ནི་
ད་ལྟར་བའི་མཆན་ཉིད་སྟུ་གྲུ་ལྟ་བུ། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། ད་ལྟར་བ་ནི་
སྐྱེས་ལ་མ་འགག་པ་ལོ། །ཞེས་སོ། །དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་རང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་
རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་མ་ཆང་བས་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་དེ་མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད།
སྟུ་གྲུ་མ་འོངས་པ་ལ་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་སྟུ་གྲུ་ད་ལྟར་བའི་དུས་སུ་མ་སྐྱེ་བ་པ་ལྟ་
བུ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ནི་ད་ལྟར་བའི་དུས་
སུ་མ་ཕྱིན་པ་ལོ། །ཞེས་སོ། །ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པས་བྱས་བསགས་ཀྱི་
ལས་ཞིག་ནས་བསྐླལ་བ་དུ་མ་སོང་བས་ཀྱང་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་འབྱེན་པས་
ཐོབ་པ་དང་ཀུན་གཞི་དང་ཚུད་མི་ཟ་བ་དང་རྒྱུན་སོགས་ཁས་ལེན་མི་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་
འགག་ནས་ཡུན་ཤིན་དུ་རིང་པོར་ལོན་པ་ལ་འགར་ཡང་གནས་མེད་མོད་ཀྱི།
འོན་ཀྱང་འགག་ནས་བསྐླལ་བ་དུ་མས་ཆོད་པའི་ལས་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་
དངོས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་སོ། །དེས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྦྱས་ཅམ་ཞིག་
པའི་བཏགས་དོན་ཆོལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞིག་པ་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གང་
ཡིན་དབྱེད་ཅམ་གྱིས་དོན་དམ་དཔྱེད་པར་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར་དང་། དཔེར་ན་
བྱམ་པ་དངོས་པོར་སྦྱས་པ་བཞིན། གཞན་དུ་ན་བྱེད་རང་གིས་ཞིག་པ་དངོས་
མེད་དུ་སྦྱས་པའང་བཏགས་དོན་བཅའ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་གནོད་པ་དང་
འགལ་བ་མང་ལ་སྤར་ལྟར་ཞིག་པ་ལ་རྒྱ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་
བཏགས་དོན་བཅའ་བར་མི་འགོ་སྟེ། དེས་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱ་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་བཤད་པ་
ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆོས་མཛོན་པར་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་བཤད་
པ་ལྟ་བུ་ལོ། །ངག་རྩལ་སྦྱས་པ་སོགས་བྱས་པ་བསྐླལ་བ་མང་པོ་སོང་ཡང་མ་

ཞིག་པས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་ན་ད་ལྟར་བའི་དུས་སྤྱའང་དེ་དག་འབྲས་བྱ་མ་
 ལྷུང་བ་དག་ཡིད་དགོས་པས་སྡོན་བྱས་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མ་ཞིག་
 གྲང་མི་མཐོང་བར་མ་ཟད་མི་བླ་བ་ཅི་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་སྤྱས་བཤད་བྱས་པ་
 སྤར་བཀག་ཟེན་ཏོ། །

བདུན་པ་ནི། **མ་དབྱུང་མིན་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་རང་རིག་མིན།** ། ཞེས་པ་
 བཏགས་དོན་དབྱུང་ནས་འཛིག་རྒྱུ་མ་རྟེན་པར་རང་རྒྱུད་གྲང་འཛིག་མི་སྤྱབ་
 ལ་ཤེས་པའི་བཏགས་དོན་དབྱུང་ནའང་འདི་ལས་ལྷག་དཔྱོད་ཚུལ་མེད་པར་
 རང་རིག་གྲང་མེད་པར་བཞེད་པ་སྤྲོ་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་
 ལས། དབྱུ་མ་པ་ཡིན་ན། སོགས་དང་། ཅོད་རྫོགས་ལས། ཆོད་མ་རྣམས་ནི་
 རང་ཉིད་ཀྱིས། །འབྲུབ་མིན་པན་ཚུན་གྱིས་མིན་པའམ། ། ཆོད་མ་གཞན་
 གྱིས་མ་ཡིན་ལ། །གཞལ་བྱས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་མིན། །ཞེས་དང་། གཙུག་ན་
 རིན་པོ་ཆེས་ཁུས་པ་ལས། དེ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་ཆོལ་བ་ན། ཞེས་པ་ནས། འོན་
 ཏེ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཡིན་ན་སེམས་ཀྱིས་སེམས་རི་
 ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རལ་གྱིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 རལ་གྱིའི་སོ་དེ་ཉིད་གཅོད་པར་མི་བྱས་ལ། སོར་མོའི་ཅེ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོར་
 མོའི་ཅེ་མོ་དེ་ཉིད་ལ་རིག་པར་མི་བྱས་སོ། །ཞེས་དང་། སྡོད་འཇུག་ལས།
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ནི་མགོན་པོས་གྲང་། །སེམས་ཀྱིས་སེམས་མི་མཐོང་ཞེས་
 གསུངས། །རལ་གྱིའི་སོ་ནི་རང་ལ་རང་། །རི་ལྟར་མི་གཅོད་དེ་བཞིན་ཡིད། །
 ཅེས་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ལ། མར་མེས་རང་གཞན་གཉིས་
 གསལ་བ་ལྟར་སེམས་ཀྱིས་རང་གཞན་གཉིས་རིག་པ་ཡང་བཀག་སྟེ། ཅོད་
 རྫོགས་ལས། མེ་ཡིས་རང་བདག་གསལ་བྱེད་ན། །འོ་ན་མེ་ཡིས་གཞན་བཞིན་
 དུ། །རང་ཉིད་སྟེག་པའང་བྱེད་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་གིས་ནི། །

མེ་ཡིས་རང་གཞན་གསལ་བྱེད་ན། །མར་མེ་བཞིན་དུ་སྐྱེན་པ་ཡང་། །རང་
གཞན་བདག་ཉིད་སྐྱིབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་ལས། མར་མེ་རང་
དང་གཞན་གྱི་དངོས། །གལ་ཏེ་སྣང་བར་བྱེད་འགྱུར་ན། །སྐྱེན་པས་རང་དང་
གཞན་གྱི་དངོས། །སྐྱིབ་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད། །ཅེས་སྐྱེན་པས་ཀྱང་
རང་བསྐྱིབས་ནས་སྐྱེན་པ་མི་སྣང་བར་ཐལ་བ་དང་། མར་མེ་ལས་གསལ་
བྱེད་གཞན་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་
ལས། མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། མར་མེ་ནི་རང་
གི་བདག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་དང་། སྟོན་འཇུག་ལས། མར་མེ་གསལ་བར་བྱ་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་སྐྱེན་
གྱིས་བསྐྱིབས་པ་མེད། །ཅེས་སོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། ལྟོས་ཆེ་མངོན་སུམ་ཡུལ་ཡིན་ཡུལ་ཅན་མིན། །འགོག་
བདེན་ཆོས་དབྱིངས་འཕགས་རྣམས་བདེན་མེད་གཟིགས། ། ཞེས་སྒྲུབ་ཏེ།
སྟེར་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡང་མངོན་སུམ་མིན་མི་ཐེར་ཡང་། མངོན་སུམ་
གྱི་སྐྱད་དོད་པ་རྒྱ་ཁྲ་མངོན་སུམ་དང་མངོན་གྱུར་པ་གཉིས་ཀར་འཇུག་པས་
བྱམ་པ་དང་དེ་འཛིན་དབང་མངོན་གཉིས་པན་ཚུན་ལྟོས་ཆེ་བྱམ་པ་མངོན་
སུམ་དངོས་དང་། དབང་མངོན་ལ་མངོན་སུམ་བཏགས་ནས་འཇུག་པར་
འདོད་དེ། བརྒྱའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོག་པར་མི་རིགས་སོ། །ཡུལ་ལ་ནི་རིགས་ཏེ། ཞེས་དང་། ཆེག་གསལ་
ལས། གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་ནི་སྟོག་དུ་མ་གྱུར་པའི་དོན་གྱི། ཞེས་པ་
ནས། འདི་ལ་དབང་པོ་མངོན་དུ་སྟོགས་པས་ཞེས་བྱས་ནས། བྱམ་པ་དང་
སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟོག་དུ་མ་གྱུར་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུབ་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྩ་དང་སོག་མའི་མེ་

བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འགོག་བདེན་ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་པར་བདེན་བཞི་བདེན་
 གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་ལ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བ་ལས། དངོས་
 དང་དངོས་མེད་ཡོངས་ཤེས་པས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་གྲོལ། །
 ཞེས་པས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཡང་བཤད་དེ། དེའི་
 འགྲེལ་བ་ལས། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་པ་
 ཅས། འདི་དག་ལ་བདག་ཉིད་ཆེ་བ་མང་བའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 འཕཇ་པ་རྣམས་ལ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་སོཾ་ཡང་ཡང་བཤད་དོ། །

དགྲ་བ་ནི། སྤང་བད་མི་རུང་ཆོར་འདུ་འཛིག་བཤད་ཕྱིར། །ལྷག་
 བཅས་ལྷག་མེད་འབྲུལ་སྤང་བད་མ་བད། ། ཅེས་སྒྲིམ་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ཀྱིས་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྤང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་
 དང་ལྷག་མ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཅམ་མོ། །གཉིས་
 པ་ནི་སྤང་པོ་རྒྱན་ཆད་པ་ཞེས་སེམས་ཅམ་པ་ཁ་ཅིག་མན་ཆད་འདོད་ཚུལ་
 དང་བཅད་ཚུལ་གཞན་དུ་བཤད་ལ། འདིར་བསྐྱས་ཅམ་སྒྲིམ་ན་མི་འཐད་དེ།
 དེ་ལྟར་ན་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགྲ་བཅོམ་
 པ་རེ་རེས་ཀྱང་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་བཅུ་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་མ་ལུས་པར་སྤངས་
 པར་བཤད་པ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱས་དེ་འདའི་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་
 རྗེས་རྒྱས་བཤད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་
 རིགས་པ་དྲུག་ཅུའི་འགྲེལ་བ་ལས་སྤང་པོ་རྒྱན་ཆད་པའི་ངོ་པོ་ལ་ནི་འགའ་
 ཡང་མི་སྲིད་པས་འགོག་པ་དེ་སུ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་ཞེས་པ་ཅས། རེ་
 ཞིག་རི་སྲིད་དུ་དེའི་སྤང་པོའི་རྒྱན་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱིས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕངས་པ་
 འགྱུར་བ་དེ་སྲིད་དུ་བད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་མི་རུས་ཏེ་སྟེ་བ་དང་ལྷན་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་མདོ་ལས། གང་སྐྱག་བསྐྱེད་པ་ལྟེ་མ་ལུས་
 བར་སྤངས་པ། དེས་བར་སྤངས་པ་བྱང་བར་གྱུར་པ་ཟད་པ། འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བ་འགོག་པ་ཉི་བར་ཞི་བ་རྒྱབ་པ། སྐྱག་བསྐྱེད་གཞན་གྱི་མཆོམས་
 མི་སྦྱར་ཞིང་མི་འབྱུང་མི་སྦྱེ་བ་འདི་ནི་ཞི་བ། འདི་ནི་གྲོ་ཞོམ་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
 སྤང་པོ་ཐམས་ཅད་དེས་བར་སྤངས་པས་སྤྱིད་པ་ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བ། འགོག་པ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་མདོ་
 འདིའི་ད་ལྟར་གྱི་སྤང་འདས་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་ལུས་བར་སྤངས་པ་ནས།
 རྒྱབ་པ། ཞེས་པའི་བར་དང་། མ་འོངས་པའི་སྐྱག་བསྐྱེད་བྲལ་ཚུལ་དབང་དུ་
 མཛད་ནས་སྐྱག་བསྐྱེད་གཞན་གྱིས་མཆོམས་མི་སྦྱར་བ་ནས། སྤྱང་ན་ལས་
 འདས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་དུ་བཤད་པར་འགྲེལ་བ་དེ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྗེས་སྒྲོས་གྱི་མདོ་ལས། རྗེས་སྒྲོས་ཞེས་བྱའི་མདོ་འདི་ནི། །ཤུ་རིའི་བྱ་
 ཡིས་སྤྱང་ན་འདས། །མདོན་སྤྱོད་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ན་སྤང་འདས་ཐོབ་
 ལ་དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཟད་གྱུར་དེའི་བག་ཆགས་གྱི་འབྲུལ་པའི་ལྷག་མ་དང་
 བཅས་པའི་སྤང་འདས་ནི་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་དང་། འབྲུལ་པའི་ལྷག་མ་
 མེད་པའི་སྤང་འདས་ནི་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཡིན་ཏེ། འདིའི་སྤང་པོ་སོགས་
 ཟད་པ་ནི་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཟད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདི་ལས།
 གང་སྐྱག་བསྐྱེད་པ་ལྟེ་མ་ལུས་བར་སྤངས་པ་སོགས་གྱིས་སྤངས་ཚུལ་དང་།
 ཟབ་མོའི་མདོ་དུ་མ་ལས། མ་སྦྱེས་པ། མ་འགག་པ། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ།
 རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་སྤྱ་མའི་ཟད་པ་
 དང་། འདིའི་མི་སྦྱེས་རྣམས་ཆོས་དབྱིངས་དགོས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེན་
 ཆེན་སྤང་བ་ལས། ཟད་དང་མི་སྦྱེས་དོན་དུ་ནི། །གཅིག་པ་དེ་ཕྱིར་བཞེད་པར་

གྲིས། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་དང་། དེའི་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གདོད་མ་ནས་
 ཟད་ཅིང་འགག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། རང་
 དང་ཕྱིའི་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པས་ནང་དང་ཕྱི་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་
 བདག་གིར་འཛིན་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཟད་པ་འདི་ནི་འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དོན་ལམ་རིམ་ལས། ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་སྣ་ཆོགས་
 པ་དེ་ཁོ་ན་མིན་བཞིན་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་སྒྲུང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་བག་ཆགས་
 དང་བཅས་པ་ཉི་བར་ཞི་བས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་ཏུ་ཟད་པ་ནི། འདིར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །ཞེས་
 སོ། །འདིས་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

བརྒྱུ་པ་ནི། བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཉོན་མིན་མ་རིག་འང་བཞེད། ཉོན་
 མོངས་མ་ཟད་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྲོང་མི་ཙྏམ། ། ཞེས་སྒྲུལ་ཏེ། འདི་བའི་སྒྲིབ་གཉིས་
 སྤངས་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་
 པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ།
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དུག་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་དང་། འཇུག་འགྲེལ་
 ལས། ཉོན་མོངས་དག་ནི་མ་རིག་པ་དང་། འདོད་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཞེས་པས་
 དུག་གསུམ་ཉོན་མོངས་སུ་བཤད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་
 པ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་དེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་མིན་པའི་མ་རིག་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱབས་
 འགོ་བདུན་ཅུ་བ་ལས། མི་ཤེས་ཉོན་མོངས་མིན་སྤངས་ཕྱིར། །ཕྱིས་ནས་
 སངས་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱེད་བས། །ཞེས་དང་། མ་རིག་ཉོན་མོངས་མེད་ཡོད་
 པས། །རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་སྤངས་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་

སྒྲིབ་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཐོགས་སྒྲིབ་དོན་
 གཅིག ས་བརྒྱད་པར་ཉོན་མོངས་ཀུན་སྤངས་པ་ན་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་དགོས་
 གྱི་དེའི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་བར་དུ་དེའི་བག་ཆགས་
 སྤངས་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྦྱུ་མ་གྱིས་གོས་པའི་སྦྱུ་མ་མ་བསལ་
 བར་དེའི་གོས་པ་བསལ་མི་ཐུབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདྲུག་འགྲེལ་
 ལས། དེ་ནི་བག་ཆགས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱར་སྤྱག་པ་དང་གོམས་པ་དང་
 ཅ་བ་དང་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གངས་སོ། །དེ་ནི་ཐག་པ་མེད་པའི་
 ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་
 ཅད་གྱིས་སྤངས་པར་མི་རུས་ཏེ། ཉིལ་མར་དང་ཞེས་སོགས་དང་། གཟུངས་
 རྒྱལ་གྱིས་ཁྱུས་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐག་པ་ཐད་པ་ཤེས་པ་ནི་
 རྣམ་པར་དག་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འོད་གསལ་བ་བག་ཆགས་
 གྱིས་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པའོ། །ཉན་ཐོས་
 རྣམས་ཀྱི་ཐག་པ་ཐད་པ་ནི་ཆད་ཡོད་པ་བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་མ་བཅོམ་
 པའོ། །སོགས་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དྲི་མེད་དབྱིངས་ལ་ཆགས་མེད་པ། །
 ཐོགས་མེད་ཕྱིར་དེ་དག་པ་ཡིན། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པ་པས། །
 སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མེད་ཕྱིར། །འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནི། །ཞེས་
 དང་། དེའི་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། མདོར་བསྡུས་ན་རྒྱ་གཉིས་གྱིས་ན་གཅིག་
 ཤོས་ཉི་ཆེ་བའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་ནས། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
 པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པོ་གང་དག་གིས་ཤེས་ན། ཆགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་
 ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་དེ་ནི། ཞེས་
 གསུངས་ལ། ཐོགས་སྒྲིབ་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐའ་ཕྱིར་མི་

སྒྲིག་པའི་ས་སྟེ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་འདྲ་དུ་མ་ལ་
དགོངས་ནས། རྣམ་བཤད་ལས། ས་བོན་དེ་ལས་གཞན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་
སྒྲིབ་པ་ཤེས་སྒྲིབ་དུ་འཛོག་པ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་དུ་སྒྲོང་བ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་སོ། །འདིར་སྟོན་བྱ་མང་ཡང་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བརྒྱ་གཅིག་པ་ནི། སྒྲོང་བས་ཡོད་མཐའ་སྟོང་བས་མེད་མཐའ་སེལ། །
དེ་སོགས་བྱམ་མོང་མིན་མང་དབུ་མར་སྟོས། ། ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། སྒྲར་རྟེན་འབྱུང་
གི་སྐབས་རུང་བད་བཤད་ལ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དང་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་
ཞིབ་པར་ཤེས་དགོས་ལ། གཞན་ཡང་། འགོག་སྟོམས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་བབ་
མོའི་ལྟ་བ་སྐྱེད་ཚུལ་སོགས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་དང་མདོ་བདུས་
གཉིས་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ལམ་རིམ་སོགས་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །

ལྟ་བ་དེ་དག་ངས་བྱེད་ཆད་མའི་བྱུང་པར་འབྱུང་སྟོང་དང་བཅས་པ་
ལ། ཆད་མའི་བྱུང་པར་དང་འབྱུང་སྟོང་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྲངས་ངས་དང་
མངོན་སུམ་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་། རྗེས་དཔག་གི་བྱུང་པར་བཤད་པ་གསུམ།
དང་པོ་ནི། མངོན་རྗེས་ཉིར་འཇམ་ལུང་གི་ཆད་མ་བཞིར། ། བཤད་ཀྱང་
གཞལ་བུའི་དབང་གིས་མངོན་རྗེས་གཉིས། ། ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། འདིར་ལུགས་
འདིའི་ཆད་མའི་རྣམ་བཞག་མདོར་བསྐྱུས་ཤིག་སྒྲུས་ན། ཆོག་གསལ་ལས།
ཆད་མ་དག་ནི་དུ་ཞིག་མཚན་ཉིད་ནི་གང་། དུལ་དག་ནི་དུ་ཞིག་ཅི་བདག་
ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་གམ་གཞན་ནམ་གཉིས་ཀའམ་རྒྱ་མེད་པ་ལས་ཡིན་ཞེས་བྱ་
བ་འདི་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱི་དོན་རུང་བད་བཤད་ན།
མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་དེ། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། མི་
སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་ཆད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། སྒྲ་བཤད་ན། ལྟ་དོད་བྲ་སྒྲ་ཁ་ཞེས་པའི་བྲ་བྲ་ཐ་མ་ཞེས་སོགས་བྲས་

ནས་ཐོག་གམ་གསར་དུ་སོགས་ལ་བྱས་ནས་བཤད་ན་མི་རུང་སྟེ། ཚུད་སྒྲིག་
 ལས། དེ་ཡང་དང་པོ་འགྲུབ་མིན་ལ། །བར་མ་ཡིན་ཞིང་ཐ་མཐའ་མིན། །ཞེས་
 དང་། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བས་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་
 གསལ་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལས་ཆད་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཆོས་རབ་དུ་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་ནི་རབ་
 དུ་འཇུག་བས་ན་ཆད་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱི་རབ་དུ་དང་སྤྱི་ཆ་འཇུག་བ་ལ་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་གྲུང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྫོ་
 རྫོས་མི་ཟད་པ་ལས། དག་བ་དང་མི་དག་བའི་ཆོས་རྣམས་རབ་དུ་ཤེས་པ་
 ནི་ཤེས་རབ་བོ། །དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རྟོག་པ་ནི་ཤེས་རབ་
 བོ། །འཕགས་པའི་ཆོས་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ན། ཤེས་རབ་ནི་ཆད་མར་གྱུར་
 པའི་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །སྤྱི་ཆ་སེམས་པ་ལ་བྱས་ནས་བཤད་སྒྲུང་སྟེ།
 སྤྱི་རྒྱ་དང་སྤྱི་ཆའི་སྤྱི་སྟེགས་ས་འདྲ་བའི་དོན་ནོ། །ཆད་མ་ལ་དབྱེ་ན་མངོན་
 སུམ་ཆད་མ་དང་། རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་ཆད་མ་དང་ཉེར་འཇུག་ཆད་
 མ་བཞི་ཡོད་དེ། གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་ཅུང་ཟད་སྒྲིག་གྱུར་དང་ཤིན་ཏུ་
 སྒྲིག་གྱུར་དང་། དཔེ་དོན་མངོན་སྒྲིག་འདེས་པ་སྟེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་ཆད་མ་བཞི་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་
 རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཆད་མའི་གྲངས་འཇུག་པ་གཞལ་
 བྱའི་གཞན་གྱིས་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གང་གི་ཆེ་དེ་ལྟར་གཞལ་
 བྱ་གཉིས་གནས་པ་མེད་པ་དེའི་ཆེ་ལུང་ལ་སོགས་པ། ཞེས་པ་ནས། ཆད་མ་
 གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བཞིར་བྱེད་པ་འཕགས་པ་དང་
 སངས་རྒྱུས་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུད་སྒྲིག་ལས། དེ་ཞིག་གལ་ཏེ་མངོན་
 སུམ་གྱིས། །ཞེས་དང་། རྗེས་དཔག་ལུང་དང་ཉེར་འཇུག་དང་། །ཞེས་དང་།

མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གྲང་། དེ་ལྟར་ན་འཐད་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དེ་ནི་
 མདོན་སྐྱུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་རྗེས་སྐྱ་དཔག་པའི་ཆད་མ་དང་ལུང་གི་ཆད་པའི་
 མཆན་ཉིད་ལྟ་པོ་དག་གིས་ཡོངས་སྐྱ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རང་རིག་
 གི་དཔེ་ཉི་བར་སྐྱར་བའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་སོ། །ཡང་དེ་ལ་མདོན་སྐྱུམ་ཆད་
 མ་དང་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་གཉིས་སྐྱ་འདུ་སྟེ། གཞལ་བྱ་མདོན་སྐྱོག་གཉིས་
 སྐྱ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྒྱ་བ་ལས། སངས་རྒྱུ་གྱི་གསུང་སྐྱོག་
 གྱུར་ལ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར་སྐྱབས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མདོན་སྐྱུམ་
 དུ་ཤེས་པས་གོ་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱིས་རྗེས་སྐྱ་དཔག་པས་རྟོགས་པར་
 བྱ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་སོ། །དེས་དབང་པོ་དུག་པོ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་
 དེ་མདོན་གྱུར་གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། མདོན་གྱུར་དང་དབང་པོའི་ཡུལ་སྐྱོག་གྱུར་མ་
 ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། མདོན་
 སྐྱུམ་དང་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ། །ཞེས་དང་། དབང་པོ་མདོན་སྐྱུམ་རྟོག་པའི་དོན་
 མདོན་གྱུར་དུ་བཤད་པས་སོ། །རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སམ་རྟགས་སྟོབས་
 ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་སྐྱོག་གྱུར་གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་
 དང་སྐྱོག་གྱུར་དང་དབང་པོའི་ཡུལ་མིན་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདིར་བཤད་ཅིང་
 ཆད་མ་པ་ལྟར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་དང་
 མདོན་སྐྱུམ་མིན། །ཞེས་པའི་མདོན་སྐྱུམ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་དོན། ཡུའི་རྩི་ཡི།
 ཞེས་པ་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་མིན་འདྲིན་སྐྱངས་ཡུལ་གྱུར་མདོན་སྐྱུམ་པར། །
 སྐྱ་མེད་ཤེས་པ་མདོན་སྐྱུམ་ཆད་མར་བཞེད། །དབྱེད་དབང་མདོན་ཡིད་
 མདོན་རྣམ་འགྱུར་མདོན། །ཞེས་སྐྱས་ཏེ། རྟགས་ལ་སྟོས་པ་མིན་པར་རང་
 གི་འདྲིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མདོན་སྐྱུམ་པ་ལ་མི་སྐྱ་བའི་ཤེས་

བ་གཅིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མའི་དོན་ཡིན་ཏེ། མཆོན་གཞི་དང་། རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་གཟུགས་རྩང་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་གཟུགས་མི་རྟག་པ་དང་
 གཟུགས་བདག་མེད་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་རྩང་། རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་འཛིག་
 རྟེན་ཏེ་ཤེས་པ་དེས་དོན་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བར་ཡོད་ན་ནི། སྐབས་འདིར་
 དེ་འདྲ་གང་ཡོད་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དེས་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་
 དང་། མངོན་གྱུར་པ་དང་མངོན་སུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུལ་དེའི་སློན་ནས་
 དུལ་ཅན་ཤེས་པ་དང་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་ཞེས་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་སྤྱོད་པའི་སློབ་ཞིན། ཆོག་གསལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་མཆོན་
 གཞིའམ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དམ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་རྩང་སྟེ། འཛིག་རྟེན་
 ན་ཡོད་ན་ནི། ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 སློག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་དུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་
 ལྟན་ཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །ཞེས་སོ། །དེར་མ་ཟད་
 རྩ་བ་གཉིས་འཛིན་དང་སྐྱེའདྲ་འཛིག་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སོགས་ལོག་ཤེས་
 རྣམས་ཀྱང་རང་གི་སྤང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས་
 རྩ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་མིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་
 རྣམས་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོས་ནས་ནི་
 མངོན་སུམ་ཉིད་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་སོ། །རང་གི་སྤང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་
 ཡིན་ཡང་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ་དེ་དག་མི་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་དོན་མཐུན་དང་དོན་མི་མཐུན་དུ་མ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཆད་མར་འདོད་པ་ཏུ་ཅང་ཐལ་བར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པར། མི་ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱོད་སྟེ་སྟེགས་
 ཅན། །རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་བརྟགས་པ་དང་། །སྤྱོད་མ་སྟོག་སྤྱོད་

སོགས་ལ་བརྟགས་པ་གང་། །དེ་དག་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད། །
 ཅེས་དང་། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོད་
 མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་དག་རྟོག་ངོར་
 ཡོད་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་བྱུང་བར་འདོད་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ལ་
 འདི་ཡོད་དང་འདི་མེད་མི་རུང་འདོད་མཁན་དང་། རྒྱ་བའི་ལུགས་འདོད་ཀྱང་
 ལོག་ཤེས་རང་གི་སྒྲུང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཆོད་མར་འདོད་པ་ལ་ངོ་མཆར་བྱེད་
 བ་དག་དང་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོད་མར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ལུང་འདི་དག་ལ་མིག་ཕྱིས་ལ་སྟོན་མ་འདིང་བར་སྟོས་ཤིག དེ་ལ་དབྱེ་ན་
 དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆོད་མ་གསུམ་ཡོད་པའི་
 ལྷག་མ་མཐུན། སལ་ཆེར་སྒར་བཤད་ཅིང་། ཡིད་མངོན་ལ་ཡུལ་གསལ་བ་
 མཐོང་བའི་རྟོག་བྱལ་མི་དགོས་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དཔེ་ཤེས་རྣམས་
 དང་རྗེས་དཔག་གིས་བྱངས་པའི་བཅད་ཤེས་རྣམས་དང་། དབང་མངོན་གྱིས་
 བྱངས་པའི་ཡིད་ཤེས་ཆོད་མ་རྣམས་སོགས་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྟགས་བརྟེན་སྒྲོག་ཡུལ་སྤྱི་མེད་རྗེས་དཔག་སྟེ། སྒྲོག་
 ཀྱང་དཔེ་དང་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་འཇམ་བའི། །རྗེས་དཔག་ཉེར་འཇམ་ལུང་གི་ཆོད་
 མར་བཞེད། ། ཅེས་སྒྲུས་ཏེ། རྟགས་དང་རྒྱ་མཆན་དང་ཤེས་བྱེད་གྱི་རྒྱ་
 རྣམས་དོན་གཅིག་པས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་འཛིན་སྒྲུངས་ཡུལ་གྱི་
 གཞལ་བྱ་སྒྲོག་ཀྱང་ལ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་དཔག་ཆོད་མའི་དོན་ཡིན་
 རོ། །བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་
 པས་གོ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་
 དོ། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་དངོས་སུ་སྤྱེད་བྱེད་སྟོན་པ་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་
 པ་དང་། གཏུག་ཆོགས་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་

འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ལྟ་བུ་འདོད་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 གྱིས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པ་རྟོགས་སྐྱབ་བརྒྱུག་པ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་
 གྲང་དབང་རྟོན་ལ་དངོས་སུ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་ལུས་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་དེས་གཞན་
 གྱི་འདོད་པ་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་དང་སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་དོན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་གོ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་གོ་ན་སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་དེས་ཐལ་
 འགྱུར་དེའི་བསྐྱར་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆེག་ཙམ་ལས་
 མ་གོ་བར་ཡང་འགྱུར་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་མ་གོ་བའི་རྒྱལ་བོར་འགྱུར་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལས་རྟགས་སྤྱིར་མ་བཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཆེག་གསལ་ལས། བྱེད་ཅག་གི་ཚོད་པ་འདི་ནི་ནས། འདི་དག་ཙམ་ཞིག་
 གིས་བཅད་པ་ན་ཅི་པ་རོལ་བོ་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དམ། ཞེས་གསུངས་
 ལ། དབང་རྒྱལ་ལ་ཆད་མ་པ་ལྟར་ཐལ་རྟགས་གཉིས་ཀ་བཞོད་ཚུལ་བཤད་
 ཟེན་ཏོ། རྟོགས་ཚུལ་སྟོན་དབྱེ་ན། རང་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་
 དང་། གཞན་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཞལ་བྱའི་
 སྟོས་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དོ། །རང་གི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་སྟོག་གྱུར་
 རྟགས་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་རྒྱང་བད་སྟོག་གྱུར་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཏེ། ཆེག་གསལ་ལས། སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་
 རྟགས་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་འཁྲལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་རྗེས་དཔག་
 གོ་ཞེས་སོ། །འདི་གཞལ་བྱའི་གནས་གཉིས་པ་རྟོགས་བྱེད་དོ། །དེའི་སྤྱིར་
 རས་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་གཞལ་བའི་རྗེས་དཔག་ནི་ཉེར་འཇལ་རྗེས་དཔག་
 ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་དང་བ་མིན་འབྲར་འཛིན་དང་། ལྷ་གྲ་དང་
 གཟུགས་ཅན་གཉིས་རྒྱུ་པར་མཚུངས་འཛིན་ལྟ་བུ། ཆེག་གསལ་ལས། འབྲ་
 བ་ལས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་ཉེར་འཇལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་བ་

མིན་ནི་བ་ལང་དང་འབྲེལ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །རང་གི་འཛིན་སྒྲུབ་ས་
 ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཏྲགས་སྟོབས་གྱི་ཏྲགས་པའི་སྟོ་ནི་ཡིད་
 ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་ལུང་གི་ཆོད་མ་སྟེ། དབྱེད་གསུམ་དག་པའི་རིན་ཆེན་
 འབྲེང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་མཆོན་བཟང་དང་དེའི་རྒྱ་སྒྲ་མ་བསྟུ་
 གྱེལ་སོགས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཏྲགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོག་གསལ་ལས། དབང་པོ་
 ལས་འདས་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རིག་ཅིང་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་པ་དག་གི་
 ཆོག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལུང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ལུང་དང་ལུང་གི་ཆོད་
 མ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོད་མ་དང་གཞལ་བྱ་དག་འཛིག་ཏེན་ཐ་
 སྟེད་དུ་ཡོད་ཀྱི་དངོས་སྟེ་ལྟར་དོན་དམ་པ་མེད་དེ། བན་ཚུན་སྟོས་གྲུབ་ཅམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་ལ་མི་འདོད་པའི་དོན་ག་ལ་ཡིན་
 ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་ཆོད་མ་བཞིས་འཛིག་ཏེན་གྱི་དོན་རྟོག་པར་
 རྣམ་པར་འཛིག་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་གྱུང་བན་ཚུན་སྟོས་ནས་གྲུབ་པར་འགྱུར་
 ཏེ། ཆོད་མ་དག་ཡོད་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ། གཞལ་བྱའི་དོན་
 དག་ཡོད་ན་ཆོད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་ཆོད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཛིན་སྒྲུབ་ས་ཡུལ་ལ་ངེས་འབྲེན་དེར་ཆོད་མ། །གཞན་
 གྱིས་གཞོད་བལ་དེ་ལ་མི་སྦྱའི་ཕྱིར། །འབྲེལ་ཡང་ཆོད་མར་མི་འགལ་མི་
 སྦྱའི་དོན། །སྐབས་སྟོབས་མང་བཤད་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་བཤད། །དེ་ཕྱིར་
 རྗེས་གྱི་སྒྲ་བཞིན་གཅིག་ལ་མིན། ། །ཞེས་སྟེས་ཏེ། དེ་ཡང་སྟག་ལོ་ན་དེ།
 ཀུན་རྫོབ་ལ་ཆོད་གྲུབ་མི་ཡོང་སྟེ། ཆོད་གྲུབ་ཀྱི་དོན་བསྟུ་མེད་དང་བསྟུ་མེད་
 ཀྱི་དོན་ཚུགས་སྟུབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ཟེར་བ་དེ་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཡང་སྤར་
 ལུང་རིགས་རྣམ་དག་གིས་བཀག་ཟིན་ལ། དོན་བསྟུས་ན་བུམ་འཛིན་དབང་

མངོན་བྱམ་པ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་བྱམ་པ་ཡོད་པར་བརྒྱང་བ་
 ལ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་དང་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཆད་མ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་
 མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་མ་རྟེན་ཀྱང་བྱམ་
 པ་ཡོད་པ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དེ་ལ་མི་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་
 འཇམ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔའ་བོས་སྤེལ་བསྟོད་ལས། དོན་དམ་
 གཟིགས་པས་ན་མི་སྒྲིབ། ཞེས་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་
 ཡང་དག་པར་སྟེན་པ་ལས་ཀྱང་། དེས་པར་སེམས་པ་རིག་པ་ཁོང་དུ་ཆུབ་
 པ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཤེས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྒྲིབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ལ།
 ས་བརྩ་བ་ལས། འདི་ནི་སྟག་བསྐལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་
 པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །འདི་ནི་ཀུན་འབྱུང་པའོ། །ནས། ཡང་
 དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དག་
 པ་ཞེས་པ་ལས་སྟག་པའི་མི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བའི་རྩ་ཅན་ཞིག་མི་དགོས་སམ་ས་
 བཞི་བ་པས་གཟིགས་ཚུལ་དེ་རྩེད་ཟད་ཐུགས་ལ་ཨེ་ལྟན་གང་ལྟར་རང་སྤང་
 གཞན་སྤང་མ་བྱེད་ཅིག དེས་ན་རང་ཡུལ་ལ་འཁྱལ་ཡང་ཆད་མར་མི་འགལ་
 ཏེ་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཁྱལ་ཡང་དེ་གཞལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔའ་ན་རྗེས་
 དཔག་བཞིན་སྐབས་འདིའི་མི་སྒྲིབ་ཚུགས་སྐབས་ལ་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ། ཆད་
 མའི་མི་སྒྲིབ་པའི་དོན་ཚུགས་སྐབས་ཏུ་གྲུབ་མཐའ་གཅིག་གིས་ཀྱང་མ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་རྩོན་པ་ཆད་གྲུབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་
 བསྟན་བཅོས་ནས་མི་བསྒྲིབ་དང་བདེན་པ་དང་ཡང་དག་པ་ཞེས་བཤད་
 ཆད་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་བདེན་པའམ་བདེན་གྲུབ་གང་རུང་ཁོ་ནར་བཤད་
 མི་དགོས་པར་ཐལ། སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་རིགས་པ་དུག་རྩ་བའི་འགྲེལ་བར་
 བརྒྱང་བའི་དོན་ཡོད་པ་ལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་རུང་བར་

བཤད། འཆི་མེད་མངོན་ལས་ཡོད་པ་རྟག་པ་མཆོད་འོས་སོགས་ལ་བདེན་
སྒྲ་འབྱུག་པར་བཤད་ཅིང། གློ་བྱོམ་མི་བད་པ་དང་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་
པ་སོགས་ལས་སྤར་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩལ་སམ་དངོས་པོའི་
སྒྲ་བཞིན་ནོ། །ཞིན་ཏུ་སྒྲོས་པས་ཆོག་གོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ལ། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རྣམས་སྒྲེས་བྱ་
གསུམ་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་ཐེག་པའི་གངས་ངེས་བཤད་པ་དང་། ཐེག་པ་སོ་
སོའི་བྱད་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་མངོན་
མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཐབས་གཉིས་སུ་བསྐྱུ་བ་དང་། སྒྲེས་བྱ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་
དུ་བསྐྱུ་བ་དང་ཐེག་པའི་གངས་ངེས་དང་བཅས་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་སྐྱབ་བྱེད་དད་ཤེས་གཉིས། །ཤེས་
རབ་སྔོན་འགྲོ་དད་པས་སྔོན་རུང་བྱེད། །ཤེས་རབ་བྱོལ་རྒྱ་མི་རྟོག་དོན་སྐྱབ་
ཕྱིར། །ཞེས་སྒྲེས་ཏེ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། དེ་ལ་མངོན་མཐོ་བདེ་བ་དང་། །
ངེས་པར་ལེགས་པ་ཐར་བར་འདོད། །དེ་ཡི་སྐྱབ་པ་མདོར་བསྐྱུས་ན། །
མདོར་ན་དད་དང་ཤེས་རབ་པོ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ལོངས་སྤྱོད་
དང་ལུས་འཁོར་ཚིམ་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་མངོན་མཐོ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་དེ་ཡང་རྟེན་པ་དང་པོས་མངོན་མཐོ་ནི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་འཁོར་དང་ཚིམ་
པ་རྣམས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་བྱེད་དད་པ་དང་། ངེས་ལེགས་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་
ཐར་བ་གཉིས་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཤེས་རབ་ཡིན་པར་
མདོར་བསྐྱུན་ནས་རྟེན་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། དད་པ་
དགར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དད་པས་ཆོས་ཀྱི་སྔོན་རུང་
བྱེད་ལམ་སོ་སོ་ཡང་ཐོབ་པར་བྱེད་དེ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། དད་ཅན་ཉིད་
ཕྱིར་ཆོས་ལ་བསྟེན། །ནས། དེ་ནི་དད་པ་ཅན་ཞེས་བྲ། ། ངེས་པར་ལེགས་

བའི་སྒྲོད་མཆོག་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། ཡིད་དང་ལུས་དང་ངག་གི་ནི། །མི་
 དག་ཀུན་ནས་བསྐྱོད་བྱ་ཞིང། །དག་ལ་རྟག་དུ་འཇུག་བྱ་བ། །འདི་ནི་ཆོས་
 རྣམས་གསུམ་དུ་བཤད། །ཆོས་འདི་དཔྱུལ་བ་ཡི་དྲགས་དང། །དུད་འགོ་
 དག་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཞིང། །ལྷ་དང་མི་ཡི་ནང་ཉིད་དུ། །བདེ་དཔལ་རྒྱལ་སྤྱོད་
 རྒྱས་བར་ཐོབ། །ནས། དེའི་འབྲས་བྱ་མདོར་བསྐྱུས་པའོ། །ཞེས་མདོན་མཐོ་
 རྒྱ་བཅས་བཤད་ལ། དཀོན་མཆོག་རྒྱ་ལ་ལས་ཀྱང། དད་པ་སྒྲོན་འགོ་མ་ལྟར་
 རྒྱུད་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་དད་པ་སོ་སོ་དང། དེ་དག་གི་ལམ་དང་སྦྱོ་
 བ་དང་བྱ་བ་སོ་སོ་ལ་འགོད་ཚུལ་བཤད་དེ། །བསྐྱབ་བརྟུས་དང་དེའི་འབྲེལ་
 བའམ་མཆན་སོགས་ལས་ཤེས་དགོས་ཤིང། །ཤེས་རབ་ནི། །སྤྱིར་ཡོན་ཏན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་བྱད་པར་དུ་ཟབ་མའི་གནས་ལུགས་ལྟ་བུའི་མིག་ལྟ་
 བྱ་ཡིན་ཏེ། །མདོ་སྤྱད་པ་ལྟར་པར་སྤྱོད་གཞན་རྣམས་སངས་རྒྱས་སར་འབྲིད་
 བྱེད་ཀྱང་ཡིན་ལ། །དེའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཟབ་མའི་ཤེས་རབ་ནི་ཞི་བའི་
 སྒོ་གཅིག་བྱ་སྟེ། །རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། །ཤེས་རབ་ལྡན་སྤྱིར་ཡང་དག་རིག།
 འདི་གཉིས་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་སྟེ། །ཞེས་དང། །ངས་པར་ལེགས་པའི་ཆོས་
 དག་ཀྱང། །ཟབ་ཅིང་སྤྱོད་པར་སྤྱང་བ་དང། །བྱིས་པ་ཐོས་དང་མི་ལྡན་ལ། །
 རྒྱག་པ་བྱེད་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པས་བཤད་དོ། །
 གཉིས་པ་ནི། །དམན་འབྲིང་མཆོག་གི་སྦྱེས་བྱའི་ལམ་རིམ་དུ། །ཆོས་ཚུལ་
 ཀུན་འདུས་དོན་གཉིས་ལས་བརྒྱུས་སྤྱོད། །འབྲིང་ལས་ཉན་རང་གཉིས་དང་
 དེ་དག་ལམ། །ཆེན་པོར་ཐེག་ཆེན་ཐེག་པ་བཞི་མིན་ཞེས། །སྦྱེས་བྱ་གསུམ་
 གྱི་ལམ་དུ་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཐམས་ཅད་འདུ་སྟེ། །རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱིས་དང་
 པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དང། །བར་དུ་ཆོགས་བསགས་པ་དང། །མཐར་སངས་
 རྒྱས་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱའི་གནས་སྐབས་དང་

མཐར་སྐྱལ་གི་དོན་གཉིས་སྐྱབ་པ་ལ་བཅམ་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་སྒྱུན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒོམ་པ་སྟེ། གཞི་གསུམ་སྟུང་
 པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུ་རྒྱུད་དུའི་ལམ་ལ་འབྱུག་བྱ་སྟེ། ལམ་སྒོན་ལས། གང་
 ཞིག་ཐབས་ནི་གང་དག་གི། སོགས་དང་། བསྐྱ་བ་ལས། དེ་ལའང་དང་པོ་
 ཅི་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཏྲ་དབྱངས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་སྒོམ་
 ལས། མི་འཆེ་བ་དང་བདེན་པ་དང་། ཁྱིན་ནས་ལེན་དང་ཆངས་པར་སྟུང་། །
 སྒྱུན་པ་ཐམས་ཅད་བཏང་བ་ནི། །འདི་ནི་བདེ་འགྲོའི་སྟུང་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །
 འཁོར་བ་མེ་འབར་བའི་སྒྲོང་ངམ་བཙོན་དོང་ནས་རང་གཅིག་ཕྱ་ཐར་འདོད་
 ཀྱི་གཞི་གསུམ་སྟུང་པ་འབྲིང་གི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ལམ་སྒོན་ལས། འཁོར་བའི་
 བདེ་ལ་རྒྱབ་སྟོགས་ཤིང་། སོགས་དང་། བསྐྱ་བ་ལས། གཉིས་པ་ནི་འབྲིང་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་སྒོམ་ལས། འཁོར་བའི་སྐྱལ་བསྐྱལ་
 ཡོངས་མཐོང་ནས། །སྤངས་ཕྱིར་བདེན་པའི་ལམ་སྒོམ་ཞིང་། །ཁ་ན་མ་ཐོ་
 གཉིས་སྟོང་བ། །འདི་ནི་ཞི་བའི་སྟུང་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། ། འགྲོ་ཀུན་མར་
 མཐོང་ཞིང་སྐྱལ་བསྐྱལ་ལས་གྲོལ་འདོད་ཀྱིས་ཅི་བྱེད་གཞན་དོན་དུ་སྒྲ་མེད་
 བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་ལམ་གསུམ་སོགས་ལ་རྩོམ་པ་མཐའ་ཡས་སྟུང་པའི་སྒོ་
 ལྟན་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྟེ། ལམ་སྒོན་ལས། རང་རྒྱུད་གཏོགས་པའི་
 སྐྱལ་བསྐྱལ་གྱིས། སོགས་དང་། བསྐྱ་བ་ལས། གསུམ་པ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་དང་། དཔའ་ཐོས་འདི་དག་ཀུན་གྱི་དབྱང་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། །ངེས་འབྱུང་ལམ་
 ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན། །ཆོས་ཀུན་སྟུང་པ་ཉིད་རྟོགས་པས། །འགྲོ་ལ་སྟོང་རྗེའི་
 རྒྱ་རྒྱལ་འབྱུང་། །ཐབས་མཁས་སྟུང་པ་མཐའ་ཡས་པ། །ངེས་འབྱུང་མཆོག་
 གི་སྟུང་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་སྐྱལ་
 རྒྱའི་མདོ་ལས་སྐྱལ་གྱི་ཤིང་ཏྲ་ལྟ་བུས་བཟོད་པ་སོགས་ལྟ་བཤད་ཅིང་།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩ་འཁྱུལ་ལྟ་བུས་བཟོད་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྱར་བ་གཅིག་
 སར་ཕྱིན་ཐེག་པར་ཡང་བཤད་ལ། དེ་ཡང་བསམ་པ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གིས་
 བཞག་པར་སྒྲུང་བས། རྒྱལ་བའི་ལོ་ཉོག་ལ་དུས་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་སྒྲིང་
 རྩེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྟོན་གསུམ་ཀྱན་གྱིས་རུས་པ་སྒྲུག་ནས་
 བསྟོམ་པ་གཅིག་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་གཅེས་ཤེས་སུ་སྒྲུང་བས་
 ལམ་ལྟར་སྒྲུང་ཆ་མ་ཆང་བའི་ཡན་ལག་རེ་ལ་མི་འབད་པར་ལྷ་བརྒྱའི་གཙུག་
 རྒྱན་སྒྲུང་མཐའི་རྩ་འཁྱུལ་དཔལ་མཉམ་མེད་ཨ་ཉི་ཤེད་ཐུགས་དམ་ཉིང་ཁ།
 འཕགས་པ་སྒྲུན་རས་གཟིགས་མངོན་སུམ་དུ་མའི་རྣོས་གར་མཛད་པ་སྟོན་
 པ་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱག་སྟོལ། སྐུ་མཆེད་གསུམ་གྱི་གསུང་ཟེན་གྱིས་རྣམས་
 དང་། བྱང་པར་དུ་གངས་རིའི་རྩྭ་ངས་འདྲིའི་མངོན་སུམ་དུ་རྒྱལ་བ་གཉིས་
 པའི་མཛད་པ་བསྟན་པའི་རྩེ་བླ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་གཉིས་དང་
 སྤྲུལ་སོ་སོའི་གསུང་རྒྱན་དང་དེའི་ནང་ནས་བཟོད་བྱ་ཟབ་ལ་རྒྱས་ཀྱང་ཆེག་
 ཉུང་བ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷང་ནི་ངོ་མཆར་བར་ཡོད་མོད། འདི་ལ་བར་བར་
 ན་དམིགས་སྟོར་སྤྲུལ་པ་དང་ས་བཅད་བཞག་པ་སོགས་ཕྱག་ལེན་ལ་ཤིན་ཏུ་
 ལྟོས་དགོས་ཤིང་དཀའ་གནད་དུ་མ་འགྲོལ་བ་ལ་ལམ་རིམ་གཉིས་དང་རྣམ་
 བཤད་གཉིས་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་དགོས་ལ་སྟོན་མེད་པའི་ངོ་མཆར་
 བ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་གནང་བ་བཞིན་རྩེ་
 ཤེར་སངས་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་བཞི་ལྟར་དུ་བརྒྱུད་པ་འདི་གསང་ཆོས་སུ་བྱས་
 འདུག་ལ། འདི་ནི་མདོ་སྤགས་བྱང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱིན་རྒྱལ་ས་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བ་སོ་བ་ནས་དབེན་ས་ལྷགས་ལ་ཤིན་ཏུ་དར་ཁིང་མཛད་བྱང་
 མེད་པའི་བྱིད་ཡིག་རྙིང་བའང་ཆེས་ལེགས་པ་འགའ་ཞིག་འདུག་པ་དག་
 སོ་སོར་ཤེས་དགོས་ལ་སྒྲུལ་བའི་སྤེགས་བམ་ནས་སྟོལ་མའི་རྩེས་བྱེད་ལྷ་

བཤད་པ་དང་ཡང་མཐུན་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །འོ་ན་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་
ལས། ལྷ་ཡི་ཐེག་དང་ཆངས་པའི་ཐེག་ཅེས་ལྷའི་ཐེག་པ་དང་ཆངས་པའི་ཐེག་
པ་བཤད་ལ། འདིར་ཡང་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་ལམ་ཡིན་མིན་རི་
ལྟར་ཞེ་ན། ལྷ་དང་ཆངས་པར་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ལ་དེའི་ཐེག་པར་བཤད་པས་
ཐེག་པ་མ་ཡིན་ལ་ཐེག་པ་བཞི་རྒྱལ་བ་འདིའི་བསྟན་པ་ལ་མི་རུང་བར་རྟོ་
རྟེན་སྤང་པོས་གསུངས་པས་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་། སྐྱེས་བུ་ཆེ་འབྱིང་
ལམ་ལའང་ཅི་རིགས་ཡོད་ཅིང་སྐྱེས་བུ་འབྱིང་གི་ཐེག་པ་ལ་ཉན་རང་གི་ཐེག་
པ་གཉིས་དང་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ལ་མདོ་བསྟགས་བཟོད་བྱེད་གྱི་ལམ་ལ་བྱང་
སེམས་ཐེག་པས་བྱུང་བས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་པ་སོ་སོའི་བྱང་པར་ལ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པའི་བྱང་པར་
དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་པར་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདིར། **ཉན་རང་རྟོགས་**
མཐུན་ས་བརྒྱད་དུས་འབྲས་དབྱེ། ། ཞེས་སྟེ། འདིར་ཞེས་པ་ནི་ཐལ་
འགྱུར་བའི་ལུགས་འདིར་བྱང་པར་དགར་བའི་ཆོག་གོ། དེས་ན་སྐབས་འདིར་
བཟོད་བྱེད་གྱི་མདོ་རྟོགས་མཐུན་ཏེ། གཉིས་ཀའི་བཟོད་བྱེད་ལམ་ལ་ཤེས་
རབ་གང་ཐག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་རྟོགས་དགོས་ཤིང་སྤྱོད་རྟེན་ཆེ་ཆེན་པོ་ཡོད་
བྱང་གཞན་དོན་ཁུར་དུ་འབྱེད་བའི་སྤྱོད་རྟེན་ཆེ་ཆེན་པོ་མེད་པ་སོགས་དངོས་
སྟེན་སྐབས་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྩ་བས་སྐབས་གསུམ་བདུན་ཅུ་བ་ལས།
རང་དོན་ལ་གཞོལ་འདི་དག་ནི། །སྤྱོད་རྟེན་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བའི། །རང་རྒྱལ་
རྒྱལ་བའི་གསུང་ལས་སྐྱེས། །ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མི་བསྟགས་སོ། །ཞེས་རང་
རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་ནི་ཉན་ཐོས་ཏེ་དེ་གཉིས་ནི་རང་དོན་
ལྟར་ལེན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་བསྟགས་བཟོད་མེད་པར་
བཤད་པས་སོ། །འོ་ན། དེ་གཉིས་ཐེག་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པར་འགྱུར་སྟེ་ན།

དེགས་མི་འད་བ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཤིན་ཏུ་སྒྲག་ནས་ཐར་
 བ་ཙམ་འདོད་པ་དང་། དུས་ཆེ་གསུམ་སོགས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་
 བསྐྱེད་ནི་རང་དོན་ཙམ་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་འདོད་ཅིང་། དུས་བསྐྱལ་བ་ཆེན་
 སོ་བརྒྱུ་སངས་རྒྱས་མཉེས་ཀྱས་པར་བཤད་པ་དང་། འབྲས་བུ་མཆོན་དཔེ་
 རྗེས་མཐུན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཐ་དད་དུ་སྐབས་འདིར་
 ཡང་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་
 གསུམ་ལས། དེ་འདིར་ཐར་བའི་ཆ་ནས་ནི། །བཙུམ་སྟེ་རྟག་ཏུ་དག་བ་ལ། །
 ཉན་ཐོས་ཉིད་ཕྱིར་འབད་ན་ནི། །རིམ་གྱིས་ཉན་ཐོས་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་རང་བྱུང་ཡི་ཤེས་འདོད། །
 རང་རྒྱལ་བྱང་ཆུང་དོན་གཉེར་བས། །བཙོན་པ་དེ་ཡང་རང་རྒྱལ་གྱི། །
 བྱང་ཆུང་ཁོ་ན་ངས་འཐོབ་སོ། །ཞེས་སོ། །ཉན་ཐོས་ལ་མངོན་པ་ལྟར་ཞུགས་
 འབྲས་བརྒྱད། ཞུགས་པ་ནས་སྟོབ་པར་འཛོག་གི་སོ་སྟེ་སྟོབ་པར་མི་འཛོག་
 པ་དག་བཙུམ་ནི་ཉོན་མོངས་ཟད་ནས་མི་སྟོབ་པར་འཛོག་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ཉིད་ལས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམ་པ་བཞི། །རྫོགས་ནས་ཤེས་ཏེ་དད་
 གྱུར་པ། །སྟེས་བུ་གང་ཟག་བྱང་བརྒྱད་སོ། །མི་ཕྱེད་དག་འདུན་ཞེས་བཤད་
 དོ། །ཉོན་མོངས་གཞོམ་ཕྱིར་སྟོབ་པས་ན། །གང་ཟག་བདུན་ནི་སྟོབ་པ་ཡིན། །
 ཉེས་པ་མ་ལུས་ཟད་པའི་ཕྱིར། །བརྒྱད་པ་མི་སྟོབ་པར་བཤད་དོ། །དེ་རྣམས་
 འབྲས་བུར་གནས་པ་བཞི། །བཞི་ནི་ཞུགས་པ་སོ་ཡིན་ལ། །ཞེས་དང་། གང་
 ཞིག་འཕགས་ལམ་མ་སྟེས་པའི། །བྱིས་མོངས་སོ་སོ་སྟེ་སོ་དག །དེ་ནི་སྟོབ་
 དང་མི་སྟོབ་པ། །མིན་ཞེས་བསྟན་བཙུན་ལས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 ལ་རྒྱུད་སྟེ་ཐོགས་འགེལ་ལས་སོ་སྟེ་སྟོབ་པའང་བཤད་དོ། །དེ་དག་གིས་
 དག་བཙུམ་པ་ཡང་མཐར་ཐུག་གི་ཐར་བ་མ་ཐོབ་བྱང་ལས་ཉོན་གྱིས་མི་སྟེ་

བ་དང་། ཟག་མེད་དབྱིངས་ན་འཁོད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་སོགས་
བཤད་དོ། །དེ་ཉིད་ལས། འདི་དག་སྤྱིད་པས་ཡིད་སྐྱེག་པའི། །ཡིད་ཀྱི་བྱང་
ཆུང་གཉིས་ཐོབ་པ། །ནས། དེ་ཡང་འཛིག་ཏེན་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་
སོ།།

གཉིས་པ་ལ་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་དང་། འཕགས་པའི་སའི་བྱང་པར་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བརྟན་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱིན་ཡལ་ག་རྒྱས། །ཆོགས་
སྦྱར་ཡོན་ཏན་རྟགས་སྒྲིམ་ངོ་པོས་འབྱེད། ། ཅེས་སྒྲུས་ཏེ། རིན་ཆེན་སྤང་
བ་ལས། དེ་ཡི་ཅ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་དང་། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་བརྟན་པའི་ཆད་ནི་གངས་
མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་པའི་མགོ་བརྩམས་པ་ནས་འཛིན་ཅིང་བརྟན་
པའི་རྒྱ་མཚན་བྱང་པར་བཞི་ལྟན་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱུས་པ་ལས།
བཟང་དང་སྦྱོན་པའི་སྟོབས་ཅན་དང་། །སེམས་བརྟན་བྱང་པར་འགོ་བ་
ཡིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་གངས་མེད་གསུམ། །ཀུན་ཏུ་ཅོམ་པར་མཛད་
པ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། བཟང་པོ་ནི་དགེ་བ་སྟེ་དེ་སྟོབས་དང་ལྟན་
པར་གྱུར་པ་བཟང་པོའི་སྟོབས་ཅན་ཏེ་དེ་དེ་ལ་ཡོད་པས་སྦྱོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་
ཅན་ནོ། །དེ་ལ་དགེ་བའི་ཅ་བའི་སྟོབས་ཅན་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ཀྱིས་
ཟེལ་གྱིས་མི་ནོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་ནི་རྟག་ཏུ་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉན་དང་ཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་བརྟན་པ་ཉིད་ནི་མི་དགེ་བའི་
སྟོགས་པོས་མོས་པ་བརྒྱུག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་པར་དུ་འགོ་བ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་དང་ཆེ་རབས་བྱི་མ་
ལ་དགེ་བའི་ཆོས་འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
གང་གི་ཆེ་དགེ་བའི་ཅ་བ་དང་སྦྱོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་དང་། སེམས་བརྟན་

ཏེ་བར་མ་དོར་བྱུང་པར་དུ་འགོ་བ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་གིས་ཆོག་པར་མི་
 འཛིན་པ་དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་གངས་མེད་གསུམ་བརྩམས་སོ། ། ཞེས་སོ། །
 སེམས་བསྐྱེད་བརྟན་ན་པར་བྱིན་མིང་ཡང་ཐོབ་ལ་དེ་དག་རྒྱས་པར་འགྱུར་
 བའི་གཞུང་ཤིང་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་ལྷ་མས། སེམས་བསྐྱེད་ཐེག་ཆེན་ལམ་
 གྱི་གཞུང་ཤིང་སྟེ། །སོགས་དང་། འཁྱི་པའི་དག་ལྡན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་
 བསམ་སྦྱོར་ལྟག་བསམ་དང་། །པ་རོལ་བྱིན་དུག་ཆད་མེད་དག །མདོན་པར་
 ཤེས་དང་བསྐྱུད་དོས་བཞི། །སོ་སོར་རིག་ཏེན་ཆོགས་གཉིས་དང་། །བྱང་
 རྒྱུ་སྤྱོད་མ་ཐུན་ཞི་གནས་སོགས། །གཟུངས་བཞི་ཆོས་གྱི་མདོ་བཤད་
 དང་། །བཏོད་ཅིག་ཐབས་ལ་མཁས་པའོ། །ཞེས་གྲོགས་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་
 བཤད་ཅིང་དེས་ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པར་བྱུང་དགོངས་ལས་བཤད་
 བས་སོ། །དེས་ན་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐོག་མ་མོས་སྦྱོར་ནས་འཛིན་པར་
 བྱང་སར་བཤད་ལ། དེའི་མགོ་ཡང་ཆོགས་ལམ་ནས་ཡོན་པར་ཀུན་བདུས་
 འགེལ་བར་བཤད་པ་ཨ་རྒྱ་དང་མཐུན་པས། སེམས་བསྐྱེད་ནམ་ཐོབ་པ་ནས་
 ཆོགས་ལམ་དང་སྟོང་ཉིད་ཏེགས་པའི་ལྟག་མཐོང་གསར་ཐོབ་ནས་སྦྱོར་ལམ་
 དུ་འཛོག་ལ། འདི་གཉིས་གྱི་སོ་སོའི་བྱན་པ་ཉེར་བཞག་སོགས་བྱང་སྤྱོད་ས་
 དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཆོགས་ལམ་རྒྱུང་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་དང་དད་སོགས་
 དབང་པོ་ལྟ་དང་སྟོབས་ལྟ་ནི་སྦྱོར་ལམ་དོད་སོགས་བཞིའི་གཉིས་གྱི་སྐབས་
 དང་སྦྱོར་ལམ་ཆོགས་ལམ་པ་ལ་རིགས་དང་སྦྱིང་རྗེ་སོགས་གྱི་རྟགས་དང་
 དོད་སོགས་བཞི་ལ་རྒྱན་ལྟར་སོ་སོར་ཡོད་ལ། ཆོགས་ལམ་དོ་པོ་ཐོས་བྱུང་
 དང་བསམ་བྱུང་གཙོ་ཡང་ཞི་གནས་ཡོད་པས་སྒྲོམ་བྱུང་ཡང་ཡོད་ལ། སྦྱོར་
 ལམ་གྱི་དོ་པོ་གསུམ་གྱི་ཡོད་པ་སོགས་དང་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡང་མདོན་ཏེགས་
 རྒྱན་ལྟར་དམིགས་རྣམ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་བརྩ་མཉམ་བཞག་དབྱེར་མེད་སྒྱུར་རྗེས་ཀྱི། ཡོན་
 ཏན་མཛད་སོགས་བརྩ་གཉིས་གོང་ནས་གོང་། །རེ་རེའང་ངེས་ཆོག་དབྱེ་
 བ་ཡོན་ཏན་རྟེན། །རྣམ་སྤྱོད་ལྟས་གཉིས་སྤང་གཉིན་བརྒྱད་ཀྱིས་བཤད། །
 ཅེས་སྒྲུས་ཏེ། ས་བརྩ་བ་ལས། རི་ལྟར་བར་སྤང་བྱ་རྗེས་མཁས་རྣམས་
 ཀྱིས། །བརྗོད་པར་རྣམ་མ་ཡིན་ཞིང་མི་མཐོང་བ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྒྲུས་
 ཀྱི་ས་ཀྱན་གྱང་། །བརྗོད་མི་རྣམ་ན་ཉན་པར་ག་ལ་རྣམ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ས་བརྩའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོ་མོ་ལ་དབྱེར་མེད་པ་རྣམ་མཁའ་ལ་བྱས་
 བཤོད་པའི་ཤུལ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་གདུལ་བྱས་དོན་དམ་པར་བྱིན་སོགས་ལ་
 སྒྱུད་པའི་སྒྱུར་བ་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆོན་པ་བརྩ་གཉིས་པོ་སོ་སོའི་
 གངས་དང་། སྤྱི་བ་གཉིས་སྤོང་བའི་མཐུ་དང་། བར་བྱིན་ལྷག་ཚུལ་དང་།
 རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་སོགས་འཕེལ་བའི་བྱད་པར་ཀྱིས་ས་བརྩར་འཛོག་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་འགེལ་ལས། དེ་ཡང་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོན་ཏན་ཀྱི་གངས་
 དང་མཐུ་ཕུལ་དུ་སྤྱང་བ་ཐོབ་པ་དང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པར་བྱིན་ལྷག་
 བ་དང་། རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་འཕེལ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་དབྱེ་བ་བརྩར་བཞག་གི་འདི་ལ་རང་གི་ངོ་
 ཐོའི་བྱད་པར་ཀྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ས་
 རེ་རེ་ཡང་བྱད་པར་བརྒྱད་བརྒྱད་ཀྱིས་བཤད་དེ། སྒོ་གོས་མི་ཟད་པ་ཉིང་
 འཛོན་རྒྱལ་པོ་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ས་བརྩ་བ་སོགས་ལས་ས་དང་པོ་རབ་
 དགའ། གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ནས་པ་བརྩ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་ཀྱི་བར་བཤད་
 ཅིང་། བྱད་པར་དང་པོ་ངེས་ཆོག་ནི། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། དེ་དག་
 དང་པོ་རབ་དགའ་བ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དགའ་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་
 དང་། གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་ཅེས་བྱ། །ལུས་དང་དག་དང་སེམས་ཀྱི་ལས། །

བརྩ་ཆར་དྲི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། ས་གསུམ་པ་ནི་འོད་བྱེད་
 བ། །ཡེ་ཤེས་ཞི་བའི་འོད་འབྱུང་ཕྱིར། །བཞི་བ་འོད་འཕྲོ་ཅན་ཞེས་བྲ། །
 ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་འོད་འབྱུང་ཕྱིར། །ནས། བརྩ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཡིན་ཏེ། །
 དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབབས་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་
 ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ལ། །ནས། ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་འདི་
 ཡི་སྒྲ། །དྲི་མེད་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་
 པ་ལས། །ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ནི་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱད་པར་
 གཉིས་པ་བསྐྱབ་གསུམ་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷའི་སྦྱང་ཚུལ་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཆོས་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་ནས་འདིར། །ལྷག་
 པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷག་སེམས་དང་། །སོགས་ཀྱིས་ས་དང་པོ་དྲུག་ལ་བསྐྱབ་
 གསུམ་སྦྱར་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་ལས། མཆོན་མེད་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པ། །
 ནས། ས་བཞི་པོ་ལ་ཡང་དག་རྟེན། །ཞེས་པ་ནས་ས་བདུན་པ་སོགས་
 བཞི་ལ་བསྐྱབ་གསུམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཆོན་མེད་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་
 འབྲས་བུ་དང་པོ་དང་། འདུ་བྱེད་མེད་དང་ཞིང་དག་པ་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་
 དང་། སེམས་ཅན་སྤྲིན་པ་སོགས་དང་གཟུངས་དང་ཉིང་འཛིན་ཐོབ་པའི་བར་
 འབྲས་བུ་བཞི་འབྲུབ་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་
 ནས་འདིར། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནི་ཕུང་པོ་སྦྱང་། །སོགས་ཀྱིས་ཟག་མེད་ཀྱི་
 ཕུང་པོ་ལྷ་སྦྱངས་ནས་འབྲུབ་ཚུལ་དང་། བྱད་པར་གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་ཀྱི་
 གངས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། འདུག་པར། དེ་ཆེ་འདི་ཡིས་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་
 ཞིང་། །སོགས་དང་། ས་བརྩ་བ་ལས། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་ཐང་
 ཅིག་ཡུད་ཅམ་གཅིག་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྒྱ་རབ་ཏུ་འཐོབ་ཅིང་དེ་དག་ལ་
 ལྷོམས་པར་འདུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བ་དང་། དེ་དག་གིས་

ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 བརྒྱ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞིང་བརྒྱར་ཡང་འགྲོ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་བརྒྱ་སྒྲུང་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་
 བྱེད་པ་དང་། བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ལ་
 སྒྲོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐར་འབྱུག་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བརྒྱ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་
 དང་། ལུས་བརྒྱ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོན་པ་དང་། ལུས་རེ་རེ་ཡང་འཁོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པར་ཀུན་ཏུ་སྒྲོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ས་དང་
 སོ་ལ་ཐོབ་ལ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ས་གཉིས་པར་སྟོང་འགྱུར་དང་། གསུམ་
 པར་འབྱུང་དང་། བཞི་བར་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་དང་། ལྷ་བ་ལ་བྱེ་བ་ཕྲག་སྟོང་
 དང་། རྩལ་པ་ལ་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་དང་། བདུན་པར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབྱུང་
 དང་། བརྒྱད་པར་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་འབྱུང་གྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་
 གྱི་གངས་དང་། དགྲ་པར་སྟོང་གསུམ་འཛིག་རྟེན་ཁམས་གངས་མེད་འབྱུང་
 ཕྲག་བརྒྱའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཇི་སྟེད་གྱི་གངས་དང་། བརྒྱ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཞིང་བརྟེན་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྟེན་དུ་མེད་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་གྱི་གངས་དང་
 མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་བཤད་དོ། །ཁྱད་པར་བཞི་བ་བརྟེན་པ་པར་
 ཕྱིན་གྱི་ལྷག་ཐོབ་ནི། ས་བརྒྱ་ལ་པར་ཕྱིན་རིམ་བཞིན་ལྷག་པ་འཐོབ་ཀྱང་པར་
 ཕྱིན་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་སྒྱུབ་པ་ཅམ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དབྱུས་
 མཐའ་ལས། ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཁྱད་མེད་ནི། །ས་བརྒྱ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ། །
 ཞེས་སོ། །ཁྱད་པར་ལྷ་པ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྒྲེ་བ་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྱིར་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲེ་ཆུ་ལ་ལ། དབང་དང་རྣམ་སྒྲིན་གཉིས་ཏེ། དབང་གིས་སྒྲེ་
 བ་དེ་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྒྲོ་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་ལས་དང་ནི། །གཞན་ཡང་
 སྒྲོན་ལམ་དག་དང་ནི། །ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་དབང་འབྱོར་བའི། །དབང་གིས་

སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་མོས་སྐྱོད་པ་འདོད་པར་ལས་དབང་གིས་དང་།
 ས་ཐོབ་པ་ངན་འགྱུར་སྒྲོན་ལམ་དབང་གིས་དང་། བསམ་གཟུགས་ཐོབ་ཀྱང་
 འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ཉིང་འཛིན་དབང་གིས་དང་། སྤྱལ་བའི་དགའ་ལྡན་གནས་ལ་
 སོགས་པར་སྐྱེ་བ་དབང་འགྱུར་བའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྟེ། དབང་གིས་སྐྱེ་བ་
 བཞི་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ནི་ས་བརྩ་ལ་རིམ་བཞིན་པལ་ཆར་འཇམ་བུའི་
 སྒྲིང་དང་སྒྲིང་བཞི་དང་། སུམ་ཙུ་ཙ་གསུམ་དང་། འཐབ་བལ་དང་། དགའ་ལྡན་
 དང་། འབྲུལ་དགའ་དང་། གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། ལྟོང་གི་
 བདག་པོ་དང་། ལྟོང་གཉིས་གྱི་བདག་པོ་ཆངས་པ་དང་གནས་གཙང་ལྟའི་
 རྒྱལ་པོ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་འཛིན་ཏེ། རིན་ཆེན་སྒྲིང་བ་ལས། འཇམ་སྒྲིང་དབང་
 ལྷག་ཆེན་པོར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡིས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་ན། །ལྟོང་
 གཉིས་བདག་པོའི་ཆངས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེ་ཡིས་རྣམ་པར་སྒྲིན་
 པས་ན། ། གནས་གཙང་ལྟ་ཡི་བདག་པོར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ཁྱད་པར་
 རྒྱག་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དང་། ས་སོ་སོའི་མི་ལྟས་གཉིས་ནི། མདོན་
 རྟགས་རྒྱན་ལས། ཆོས་གྱི་དོན་དུ་སྟོག་གཏོང་བ། །སོགས་དང་། གསེར་
 འོད་སོགས་ལྟར། ས་དང་པོ་ལ་ལྟོང་གསུམ་གྱི་ལྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་
 འདི་གཏོར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་ལྟོང་གིས་ཡོངས་སུ་གང་བ་མི་བ་སོགས་
 ཡིན་ལ་དེ་ཡང་པར་བྱིན་བརྩུའི་མི་ལྟས་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྒྲིང་ལས། ལྟས་འདི་
 དག་གྱངས་བརྩུ་ལ་པར་བྱིན་ཤེས་ཆེ་བ་དང་། བརྩུན་པའི་ལྟས་སུ་ཤེས་པར་
 གྲ། ཞེས་སོ། །ཁྱད་པར་བདུན་པ་སྤང་བྱ་སྤངས་བའི་ཁྱད་པར་ནི་མཐོང་སྤང་
 ལ་དབྱེ་ན་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལྟར་ན་གོ་བཞི་དང་། མཛོད་ལྟར་ན་གྱ་
 བརྒྱད་དང་། ལྟོས་སྤང་ཙ་ཉོན་ལྟན་སྐྱེས་རྒྱག་ལ། ཁམས་གྱི་སྟོན་ས་བརྩུ་རྒྱག་
 དང་། ས་སོ་སོའི་སྟོན་ས་ཞེ་རྒྱག་དང་། དེ་ལ་ཆེ་ཆུང་གིས་བྱེ་ན་ཁོང་ཁོ་མ་

གཏོགས་པའི་གཞན་ལྷ་ལ་ས་དགུ་རེ་རེ་ལ་དགུ་དགུ་སྟེ་གྲ་གཅིག་པ་ལྷ་ཡོད་
 ཅིང་ཁོང་ཁྱོད་དགུར་སྟེ་བས་བཞི་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་བཞི་ཡོད་པ་དག་དང་། ཤེས་
 སློབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཏོག་ཏུ་གྲགས་པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་བདེན་
 འཛིན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་རྣམས་ས་བརྒྱད་པའི་ཐོག་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་
 དངོས་གཉིན་བྱས་ནས་སྟོང་ཞིང་བག་ཆགས་ཤེས་སློབ་དག་པ་ས་གསུམ་
 གྱིས་སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་ས་བརྒྱ་བ་དང་འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ་གྱིས་
 བཤད་པའི་སྤྱིར། བྱད་པར་བརྒྱད་པ་གཉིན་པོ་ཡོངས་སྟོང་གི་བྱད་པར་ཡོད་
 དེ། མཛོན་ཏོགས་རྒྱན་ལས། ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་རྣམ་བརྒྱ་ཡིས། །ས་ནི་དང་
 པོ་འཐོབ་འགྱུར་ཏེ། །སོགས་དང་། ཤེས་མདོ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ལ་མཉམ་བཞག་མཐར་སྟོན་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་།
 ཡེ་ཤེས་གཉིས་གྱིས་གཟིགས་ཚུལ་དང་། ལྷ་ཡི་དབྱེ་བ་འབྲེལ་སྟོང་དང་
 བཅས་པ་དང་། ལྷ་བཞི་བྱད་པར་དུ་བཤད་པ་དང་། གསང་གསུམ་སོགས་
 གྱི་བྱད་པར་དང་། སྟོབས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པའི་ཚུལ་དང་། འཕྲིན་ལས་
 བསམ་ཡས་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། **འབྲས་བུ་མཉམ་**
རྗེས་རེས་མིན་ངོ་པོ་གཅིག་། **སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་རྣམ་ཏོག་ཀུན་ནི་བས།** །གནས་
བརྟན་བཞེངས་མིན་རྗེས་ཐོབ་བྱ་བའང་མཛད། ། ཅེས་སྤྲུས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་
 དབྱེངས་བསྟོད་པ་ལས། ས་པོན་གྱུར་པ་ཁམས་དེ་ཉིད། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་
 གྱི་རྟེན་དུ་འདོད། །རིམ་གྱིས་སྦྱངས་པར་གྱུར་བ་ལས། །སངས་རྒྱས་གོ་
 འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སྟོང་
 བྱེད་དུག་ཅུས་སྦྱངས་པ་ལས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་འཐོབ་དགོས་ཚུལ་ནི།
 རྒྱད་ཁྲ་མ་ལས། འདི་དག་རང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲེལ། །གོ་རིམ་རི་
 བཞིན་གཟུངས་ཀྱི་རྒྱལ་བོའི་མདོར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དེ་

ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་བསྟན་ནས་
 སངས་རྒྱུས་གྱི་ཁམས་གསལ་བར་མཛད་དེ། ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པའི་
 ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནོ། །དེ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་འཐད་པའི་
 བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གཟུང་
 ལྟེ་རྒྱན་བཞི་དང་། དན་པ་སྟོ་གྲོས་དང་རྟོགས་པ་སོགས་སྤྱང་བ་བརྒྱད་དང་།
 ལྟ་བ་སྟ་ཆོགས་འབྱུགས་པ་ལ་བཅེ་བ་དང་། བྱིན་ཅི་ལོག་བཞེས་གཡེང་
 བར་བཅེ་བ་སོགས་སྤྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་དང་། གཏི་མུག་གི་གཉིད་སད་
 བྱེད་དང་། མོས་པ་དམན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་སྦྱར་བ་སོགས་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་
 རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་གཉིས་ཏེ་དྲུག་ཅུ་པོ་དེ་ཐོགས་འབྲེལ་ལས། དོན་གྱི་དབང་
 འདི་ཉི་བར་བཟུང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་པོ་དག་ལ་ཡང་ས་ལེ་
 སྟུམ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར་ས་བཅུ་ལ་སྦྱངས་
 པའི་འབྲས་བུ་རིམ་བུ་ཞིག་འཛོལ་ཅེ་ན། སྟུ་བཞི་དང་གསང་བ་གསུམ་དང་
 ལྟོབས་བཅུ་སོགས་ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་དང་། འཕྲིན་ལས་སོ་གཉིས་རྣམས་
 འབྱུང་བ་ལས་བོད་དག་གིས་སངས་རྒྱུས་གྱི་མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་
 དོན་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངང་ནས་སྟུ་བརྗོད་སོགས་བྱབ་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་
 འདུག་པ་འདྲིར་ས་བཅུ་པ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་འདྲ་ཞིག་གསུངས་པ་བལྟས་ན་
 ཤེས་རུས་པར་མ་ཟད་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྩ་འབྲུལ་གཞན་ནས་ཀྱང་ཤེས་པར་
 འགྱུར་ཞིང་། འདྲིར་མཉམ་བཞག་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྤྱང་བ་ཟད་པ་དང་རྗེས་
 ཐོབ་རིམ་སྟེད་པ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཁྱེན་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་ཆོགས་
 པ་ནི་མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་། དེ་ལྟར་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་སངས་
 མ་རྒྱུས་བར་དུ་སེམས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་
 པའི་ཤེས་སྐྱིབ་དང་དཔེ་རྟོན་རྣམ་རྟོག་དང་དཔེ་རྟོན་དང་སྦྱེད་བྱེད་ལས་རྒྱུང་

མ་ལོག་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་གསངས་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་
 བལྟས་ན་རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་མེད་པར་བཤད་པས་
 ཞེས་དགོས་ལ་དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རྣམ་རྟོག་ནི་བ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་
 བ་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་ལྟན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་གནས་
 བ་བརྟན་པོ་མཐར་ཕྱིན་པ་འཛོལ་པའི་ཕྱིར་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཀྱང་འཛོལ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱུད་སླ་མ་ལས། གང་ཞིག་ཐོག་མ་
 དབྱས་མཐའ་མེད་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་རང་རྣམ་སངས་རྒྱས། །སངས་རྒྱས་
 རས་ནི་མ་རྟོགས་རྟོགས་ཕྱིར་འཛིགས་མེད་ཏག་པའི་ལམ་སྟོན་པ། །མཁྱེན་
 བཅའི་རལ་གྱི་རྩོམ་མཆོག་བསྐྱམས་སྤྱད་བསྐྱེལ་སྤྱུ་གྲུ་གཅོད་མཛད་ཅིང་། །
 ལྷ་ཆོགས་ལྷ་ཐེབས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཐེ་ཆོམ་ཅིག་པ་འཛིག་མཛད་དེ་ལ་འདུད། །
 ཅས་དང་། ཐོགས་འགེལ་ལས། སྟོས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཉི་
 བར་ནི་བའི་ཕྱིར་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །སོགས་དང་། ཡེ་ཞེས་སྣང་བ་རྒྱན་
 ཀྱི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད། འདི་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སོགས་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཇམ་
 དཔལ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 རྒྱས་ཀྱང་གཡོ་བར་མི་མཛད། སེམས་པར་མི་མཛད་སྟོ་བར་མི་མཛད་རྟོག་
 བར་མི་མཛད་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་མཛད་ཅིང་། རྟོག་པ་མེད་པ་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་མེད་པ། སེམས་པ་མེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ། བསེལ་བར་གྱུར་
 པ། སྐྱེ་བ་མེད་པ། འགག་པ་མེད་པ། བསྐྱར་མེད་པ། མཉན་དུ་མེད་པ། ལྷམ་དུ་
 མེད་པ། ལྷང་དུ་མེད་པ། དེག་དུ་མེད་པ། མཆན་མ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་
 མེད་པ་སོགས་གསུངས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་མཉམ་

པར་བཞག་པའོ། །ཞེས་དང་། སྐབས་གསུམ་ལས། སངས་རྒྱུ་ནམ་མཁའ་
 རི་བཞིན་དུ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ལ་རབ་བཞགས། །ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་ཅི་
 ཡིད་ནི། །མི་རྟོག་རྟོག་པ་མེད་ན་ཡང་། །འགྲོ་བའི་བསམ་པ་རི་བཞིན་དུ། །
 ཆོས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་བཤད། །རྫོགས་སངས་རྒྱུ་ཐུགས་རིན་ཆེན་
 ཅི། །རང་གི་མོས་བཞིན་དགོངས་མཛད་པས། །འགྲོ་བ་བྱ་བ་དེ་དང་དེ། །
 དེ་བཞིན་མཛད་པ་གོ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བདེན་གཉིས་དང་སྤར་གྱི་མདོ་དེ་
 དག་ཏུ་རྒྱུ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་གཟིགས་འོར་སྤྱོད་པ་ཀུན་ལོག་གྲང་། །
 མ་བརྟགས་རི་སྟེང་སྐྱུ་རུ་ར་བཞིན་མཁྱེན། ། ཞེས་སྤྱི་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་
 ལ་གཟིགས་འོར་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཀུན་ལོག་ཚུལ་ནི། འབྲུག་པར་སེམས་
 འགག་པས་དེ་སྐྱུ་ཡིས་མཛོན་སུམ་མཛད། །ཅེས་དང་། དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཡེ་
 ཤེས་དེས་རི་སྟེང་པ་སོགས་ལ་སྟོས་ནས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་ཚུལ་ནི་ཕྱག་
 གི་སྐྱུ་རུ་ར་བཞིན་དུ་མ་འདྲེས་པར་གཟིགས་པ་སྟེ། འབྲུག་པར་སྟོབས་བརྩ་
 སོགས་དང་། དེའི་མདོ་དག་དང་། དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། དེགས་ཀྱི་བྱ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་ལྷའི་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་ཆད་མེད་དེ། ནས། འཇིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་ཀུན་དེ་འདྲར་གྱུར་གྲང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་ཕྱག་གི་མཐེལ་ན་སྐྱུ་རུ་རའི་འབྲས་བྱ་ལྟར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
 དུ་གཟིགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ནི། སྐྱུ་གཅིག་སྐྱུ་གཉིས་གསུམ་བཞི་ལྟར་བཞེད་ཕྱིར། །ཐུབ་
 ལ་རྒྱ་ཆེ་མི་མངའ་གཞན་འོར་འབྲུལ། །ཞེས་སྤྱི་ཏེ། དེགས་ལྟན་གྲགས་པས་
 ལྟ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལས། སངས་རྒྱུ་ཤུ་སེང་གེ་ཡིས། །
 སེམས་ཅན་བསམ་པའི་དབང་དག་གིས། །སྐྱུ་ནི་གཅིག་གཉིས་གསུམ་དང་

ནི། །བཞི་དང་ལྔ་རུ་གསུངས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྔ་ལས། དང་
 བོ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱལ་ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད། །དང་པོའི་སངས་རྒྱལ་
 རིས་མེད་པ། །ཞེས་པ་ལྟར་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་དང་། ཡང་ན་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་
 སྐྱེ་སྐྱེ་གཅིག་དང་། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་ནི། །དེ་ལྟར་
 སངས་རྒྱལ་ཆོས་སྐྱེ་སྟེ། །ཞེས་དང་། རྒྱད་ཁྲ་མ་ལས། རང་དོན་གཞན་དོན་
 དོན་དམ་སྐྱུ་དང་ནི། །སོགས་ལྟར་རང་དོན་ཆོས་སྐྱུ་དང་གཞན་དོན་གཟུགས་
 སྐྱེ་སྐྱེ་གཉིས་དང་། །ལེགས་ལྟན་གྱིས་ཀྱང་ཡི་ཤེས་དང་གཟུགས་དང་
 གསུང་གི་སྐྱུ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི། །ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱགས་གསུང་
 སྐྱུ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། །སྐྱུ་གསུམ་རུ་ནི་རབ་རུ་བསྒྲགས། །ཆོས་དང་ལོངས་
 རྒྱུད་སྐྱུ་ལ་བ་རྣམས། །ཞེས་པ་ལྟར་ན། རྒྱགས་ཆོས་སྐྱུ་དང་། གསུང་ལོངས་
 སྐྱུ་དང་། སྐྱུ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་འཕ། ཡང་ན་སྐྱབས་གསུམ་ལས། རྒྱབ་དབང་རྣམས་
 ཀྱི་སྐྱུ་གསུམ་སྟེ། །ཆོས་དང་ལོངས་རྒྱུད་རྫོགས་སྐྱུ་ལ་པ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ་
 བོ་ཉིད་སྐྱུ་དང་ལོངས་སྐྱུ་དང་སྐྱུ་ལ་སྐྱེ་སྟེ། སྐྱུ་གསུམ་དང་། རྒྱན་ལས། རོ་བོ་
 ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྐྱུ་ལ་བ་ནི། །ཆོས་སྐྱུ་
 མཛད་པར་བཅས་པ་སྟེ། །རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བརྗོད། །ཅེས་པ་ལྟར་
 རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་དང་ཡི་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་དང་ལོངས་སྐྱུ་དང་སྐྱུ་ལ་སྐྱེ་སྟེ། སྐྱུ་བཞི་དང་།
 མཚན་བརྗོད་ལས། སངས་རྒྱལ་སྐྱུ་ལྟེ་བདག་ཉིད་ཅན། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡི་
 ཤེས་ལྟེ་སྐྱེ་སྟེ། ལྔ་སོགས་རུས་འཁོར་འབྲེལ་ཆེན་སོགས་མདོ་སྒྲགས་
 སོ་སོ་རྣམས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ན་རྒྱ་ཆེ་བ་གཟུགས་སྐྱུ་
 གཉིས་སོགས་མི་མངའ་བར་གདུལ་བྱའི་གཞན་དོར་སྐྱེལ་དགོས་སྟུང་ཞིང་
 བྲིས་བ་དང་སྐྱས་བ་ནི་བྱི་ཞར་ཆར་དག་གིས་བརྒྱངས་པས་ངན་སྐྱད་བཏོན་
 པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་དང་། ལོངས་སྐྱུ་དང་།
 སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བུར་རང་བཞིན་རྣམ་དག་རོ་བོ་ཉིད། །
 ཅས་སྐྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་སའི་དབྱིངས་རྣམ་དག་དེ་གཤོད་མ་རྣམ་བདེན་
 བྱལ་གྱི་མུ་ངན་གྱིས་དག་པས་ན་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་གཉེན་པོས་སྐྱོ་
 བུར་གྱི་དྲི་མ་དག་པར་བྱས་པས་ན་སྐྱེ་བུར་རྣམ་དག་དང་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་དང་
 འགོག་བདེན་སོགས་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞིག་
 འཁོར་བའི་རྒྱར་རྒྱར་པ། །དེ་ཉིད་སྐྱུངས་པ་བྱས་པ་ལས། །དག་པ་དེ་ཉིད་མུ་
 ངན་འདས། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་དེ་འདུས་
 མ་བྱས་པ་དང་རྣམ་དབྱེར་མེད་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་དང་། སྐྱིབ་
 གསུམ་ལས་གྲོལ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་མཆོན་ཉིད་ལྔ་
 དང་ལྔ་པ་ནི། རྒྱད་སྟེ་མ་ལས། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི། རོ་བོ་ཉིད་
 སྐྱུ་མཆོན་ཉིད་ལྔ། ། ཞེས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་རྣམ་དབྱེར་མེད། །ནས།
 དག་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་གསལ་བ། །ཞེས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་དེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་
 ཆེ་བས་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྲངས་འདི་ཅུ་ཞེས་བགང་དུ་མེད་
 པ་དང་། རྟོག་གའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། དེ་འབའ་ཞིག་
 ལ་ཡོན་ཏན་དེ་ཡོད་པས་མཉམ་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱིབ་པའི་བག་ཆགས་དང་
 བཅས་པ་སྤངས་པས་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ལྔ་དང་ལྔ་པ་ཏེ། རྒྱད་
 སྟེ་མ་ལས། མདོར་ན་ཡོན་ཏན་ལྔ་དང་ནི། །ལྔ་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ། །
 ཞེས་དང་། གཞལ་མེད་གྲངས་མེད་བསམ་མེད་པ། །མཉམ་མེད་དག་པའི་
 མཐར་ཐུག་པ། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཕྱེ་ཆོན་
 ཉིར་གཅིག་སོགས། ། ཞེས་སྐྱས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས།
 དྲི་མ་མེད་པའི་ཆོས་སྐྱུ་ལ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ་གནས་རྒྱར་ནས། །སྤྲོ་ཆོགས་

རོར་བུ་ཇི་བཞིན་དུ། །དེ་བས་སེམས་ཅན་དོན་རྣམས་མཛད། །ཅེས་པ་ལྟར་
 ཡེ་ཤེས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་མཆོད་རྩལ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་རིགས་
 མཐུན་སྒྲིམ་ཆེད་དུ་མངོན་རྟོགས་ཀྱིན་ལས། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མཐུན་ཆེད་
 མེད་དང་། །ནས། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆུང་ཉིང་གཅིག་དང་ཐུགས་རྗེ་བརྩུ་བྱ་སོགས་ཡོད་
 དེ། དེ་དག་ཤེས་མདོ་དང་གཟུངས་ཀྱིས་ཀྱི་མདོ་སོགས་སུ་ལྟོ། །གསུམ་པ་
 རི། །ལྷ་ལྷན་སྤང་བ་མི་སྤྱད་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས། ། །ཞེས་སྒྲིམ་ཏེ། །འདི་མངོན་
 པར་རྫོགས་པར་སངས་ཀྱིས་པའི་གནས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་
 བརྩུ་བདུན་གྱི་སྟངས་ན་གནས་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་པ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་
 གནས་ཞེས་བྱ་བར་ཆོག་པ་མཐའ་ཡས་པས་བསྐྱེད་པའི་ཀྱང་དབངས་ལེགས་
 ལྷན་ལྟར་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་ཐེག་བསྐྱུས་ལྟར་
 ཀྱི་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཀྱན་དང་འཕྱང་འཕྱལ་སྣ་ཆོག་པ་དང་ཀ་བ་
 འབར་བ་སྟོང་ཕྱག་དུ་མས་བཏེགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཐོག་ཕུབ་པའི་དབྱུས་
 སུ་འཁོར་ས་བརྩའི་ཀྱིས་སྒྲིམ་མཐའ་ཡས་པ་དང་བཅས་ཏེ། །སྐབས་གསུམ་
 ལས། །འོག་མིན་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ནི། །ཡང་དག་མངོན་སུམ་མཛད་པར་
 འདོད། །ཅེས་དང་། །སངས་ཀྱིས་ཀྱི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ། །མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་
 དག་གིས་འབར། །འགྲོ་བ་རང་གི་མོས་པ་ཡིས། །དབང་གིས་སྣ་ཆོག་པ་
 སྐྱར་འཛིན་གང་། །བསོད་ནམས་ཆོག་པ་ནི་ཆེད་མེད་ལས། །འབྱུངས་པ་
 དེ་ནི་ཀྱིས་བའི་སྒྲིམ། །ས་བརྩུ་ལ་ནི་གནས་རྣམས་ཀྱིས། །མཐོང་བར་གྱུར་
 རས་སྐྱེ་དེ་ནི། །ཆོས་ཀྱིས་རྫོགས་ལོངས་སྤྱོད་འདི་ནི། །ཀྱིས་སྒྲིམ་རྣམས་
 ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། །འཕགས་པའི་སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་
 ལས། །རང་གི་འབྱོར་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་

ལེགས་མཛད་བརྒྱལ་ཡི་འབྲས་བུ་ནི། སོགས་དང་། འབྲུག་པ་སོགས་མང་
ལ་གནས་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་སོགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་དེ།
རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། ཡང་ན་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟོན་གྱི་
ཁམས་གྱི་སྟོང་ན་འོག་མིན་ཞེས་བུ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་སོགས་དང་། མདོ་
ལས། རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་འོག་མིན་གྱི། །པོ་བྱང་རྒྱས་པར་སྡིག་པ་
ཀུན། །རྣམ་སྤངས་དེར་ནི་འཆང་རྒྱ་ཞིང་། །སྤྱལ་བ་དག་གིས་འདིར་འཆང་
རྒྱ། །ཞེས་དང་། ཡུམ་འབྲུམ་པ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་ཤེས་རབ་གྱི་
སྟོབས་ནི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོའི་སྤྱའི་འཛིག་རྟོན་དུ་སྦྱེས་ཤིང་གནས་པ་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བའོ། །ཤེས་རབ་གྱི་བྱང་པར་ནི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྟོང་
པོར་འགོ་བཅིང་དོ། །ཞེས་དང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། སོ་སོ་
རང་རིག་རྣམ་དག་ན། །ས་རྣམས་དེ་ཡིས་བདག་ཉིད་གནས། །དབང་ལྷག་
ཆེན་པོའི་གནས་མཆོག་དང་། །འོག་མིན་ཉིད་དེ་རྣམ་མཛེས་པ། །ཞེས་དང་།
དབྲུ་མ་སྟོང་པོ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་གཡོགས་ཀ་བ་འབར་བས་དགའ། །ཟུ་ཉིག་
འཕྲང་བ་འཕྲང་བ་དང་། །རིན་ཆེན་སྣ་ཆོགས་དུ་མ་ལས། །སྣ་ཆོགས་ལས་
གྱིས་བཟོ་སྐྱར་བ། །རིན་ཆེན་འབར་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་། །འོད་ཟེར་སྟོན་
མ་བརྒྱ་སྟེད་འབར། ། །ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་མཁའ་མཉམ་པ། །རིན་ཆེན་འོད་གྱིས་
སྟོགས་བྲབ་བྱེད། །ཅེས་ཡོངས་སྐྱེ་དེ་ཡང་གང་དང་ལྷན་ཅིག་སྟོད་པ་འཁོར་
དང་གང་དུ་ཡོངས་སྟོད་པ་ཞིང་དང་། །གང་གིས་སྟོད་པའི་སྐྱེ་དང་། །གང་ལ་
ཡོངས་སྟོད་པའི་ཆོས་དང་། །གང་གིས་མཛད་པའི་བྱང་པར་ལྷ་དང་ལྷན་ཏེ།
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཡོངས་སྟོད་རྫོགས་པ་ཁམས་ཀུན་ཏུ། །འཁོར་ཡོངས་
སྟེད་དང་ཞིང་དང་མཆོན། །སྟེད་དང་ཆོས་རྫོགས་ཡོངས་སྟོད་དང་། ། །མཛད་
པ་དག་གིས་ཐ་དད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ན་སྐྱེ་སྟོན་པ་དང་། །གསུང་བརྗོད་

བ་དང་། སྤྱགས་འཕྲོ་དོན་རྒྱན་མི་འཆད་བ་དང་། འབད་མེད་སྤྱན་གྲུབ་དང་།
སྣ་ཆོགས་སྤྱ་བསྟན་ཀྱང་དབྱེར་མེད་བ་ནོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་བྱ་ལྔ་དང་ལྔན་
ཏེ། རྒྱད་ལྔ་མ་ལས། སྣ་ཆོགས་ཆོས་ཀྱིས་རྫོགས་ཡོངས་སྤྱོད་སོགས་སོ། །
རྒྱས་པར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་སོགས་སྤྱ་བསྟོལ། །

བཞི་བ་ནི། **བཟོ་དང་སྐྱེ་བ་བྱང་ཆུབ་སྤྱུལ་སྤྱ་གསུམ། །སྤྱན་འཛེབས་**
དྲུག་ཅུའི་དབྱངས་ཀྱིས་མཁའ་ཀུན་འགོངས། ། ཞེས་སྤྱས་ཏེ། དེ་ཟེའི་རྒྱལ་པོ་
རབ་དགའ་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་པི་ཤང་རྩེར་མཁན་ལྟ་བུ་དང་མགར་བ་དང་ཡི་
གེ་བ་སོགས་སྤྱ་སྤྱུལ་བ་ནི་བཟོ་བོ་སྤྱུལ་སྤྱ་དང་། དཀོན་མཆོག་རྒྱ་ལ་ལས།
དེ་དག་དཀོན་པར་སྤྱོན་གིང་ཆེན་པོར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ལྟར་སྤྱོན་གིང་
དུ་སྤྱུལ་བ་དང་རི་དྲགས་རུ་རུ་སོགས་སྤྱ་སྤྱུལ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་སྤྱུལ་སྤྱ་དང་། རྒྱད་
ལྔ་མ་ལས། སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཛིག་རྟེན་མཁྱེན། །འཛིག་རྟེན་ཀུན་ལ་
གཞིགས་ནས་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱུལ་ས་མ་གཡོས་པར། །སྤྱུལ་བའི་རང་བཞིན་
སྣ་ཆོགས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་མདོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། །སོགས་ལྟར་མཛད་བ་བརྒྱ་
གཉིས་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྤྱུལ་སྤྱ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་སྤྱུལ་བ་དཔག་མེད་པ། །སྤྱུལ་བའི་སྤྱ་ནི་
འདོད་པ་སྟེ། །ཞེས་དང་། **བཟོ་དང་སྐྱེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཆེ། །སོགས་དང་།** དབྱ་
མ་སྟོང་པོ་ལས། གདུལ་བྱ་རི་བཞིན་སྤྱུལ་བ་ཡི། །སྤྱུལ་བ་ཡིས་ནི་སྤྱོགས་
བཀའ་ནས། །བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཆར་འབེབ་པས། །འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་
བདེ་བ་བསྐྱེད། །སོགས་ལྟར་ཉན་རང་བརྒྱ་བྱིན་ཆངས་སོགས་སྣ་ཆོགས་
སྤྱ་སྤྱུལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་འོད་ཟེར་ཡང་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་
གཏོང་ཆུལ་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་ལ་དང་། དབྱ་མ་སྟོང་པོ་སོགས་སྤྱ་ཤེས་པར་བྱ།
ཡོངས་སྤྱ་དང་མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱ་གཉིས་ལ་མཆོན་དཔེ་དང་གསུང་དབྱངས་

ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་གསང་བ་བསམ་མི་བྱ་བ་དང་། རྟོག་གེ་འབར་བ་དང་། མདོ་
 སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་བྱང་ས་ཉི་ཁྲི་སྤྲང་བ་སོགས་ལྟར་
 དང་། རྒྱུད་ཁྲ་མ་ལས། མཐོང་ན་ཆོས་མཛད་ཡོན་ཏན་གང་། །སུམ་ཅུ་ཅ་
 གཉིས་ཞེས་བྱ་བ། །སྤྱལ་བ་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ནི། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱོད་
 གཉིས་ལ་བརྟེན། །ཞེས་པ་ལྟར་དེ་གཉིས་ལ་ལྡན་པས་འདིར་བཤད་ལ་འདི་
 བོ་གསུང་གི་གསང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

ལྟ་བུ་ནི། གསང་གསུམ་རོལ་བ་ཀུན་བྱུང་སྤྱལ་བས་མཐོང་། །སྤྱད་
 ཅིག་བསྤྱལ་བར་བརྫོགས་དང་བ་སྤྱོད་རེ། །བརྟན་གཡོ་བཞོད་ཀྱང་མཁའ་
 བཞིན་ཆེ་ཆུང་མིན། །ཞེས་སྤྲུལ་ཏེ། རྒྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་
 མི་བྱ་བ་ཀྱི་ལེན་གསུམ་ལས་ཤེས་དགོས་ལ་ཀུན་ལ་བྱུང་ཀྱང་སྤྱལ་བས་
 མཐོང་ཆུལ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་
 ལ་འཇུག་པ་སོགས་དང་རྒྱུད་དུ་མ་དང་དབྱུ་མ་སྟོང་པོ་ཅ་འགྲེལ་སོགས་དུ་
 མ་ལས་བཤད་མོད། །དཔེ་ཙམ་བྱས་ན་རྒྱུད་ཁྲ་མ་ལས། བརྒྱ་བྱེན་རྩ་སྟོན་
 ཆངས་པ་དང་། །ཉི་མ་ལོར་བྱ་རིན་ཆེན་བཞིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱོད་
 བརྟན་བཞིན། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བརྒྱ་བྱེན་ས་གཞི་
 དྲངས་པར་མཐོང་ནས་སྟོན་སོགས་ལྟར་ཐུབ་སྤྱོད་ཡང་གདུལ་བྱའི་ལས་སྤྱི་བ་
 བྲལ་བའི་དང་བའི་ངོར་ཤར་ནས་སྟོན་པ་སོགས་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟ་
 བྱ་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྤྱལ་བས་དེ་ཙམ་མཐོང་གི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
 མཐོང་བ་དེ་ཡིས་མ་བསྟན་པ་མིན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་ཅིག་བསྤྱལ་བར་བྱེན་
 གྱིས་རྫོབས་པ་དང་བསྤྱལ་བ་སྤྱད་ཅིག་དུ་དང་། རུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་དང་བ་
 སྤྱི་ཁུང་བྱ་ཅིག་དུ་འཛིག་ཏེན་ཐམས་ཅད་བཞོད་ཀྱང་པན་ཚུན་ཆེ་ཆུང་དུ་མི་
 འགྱུར་ལ་མི་དོག་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། ཐུབ་དབང་སྤྱད་

ཅིག་ཁོ་ནར་དེའི་རྒྱ་མཐུན། །ཞེས་པ་ནས། དག་པ་འདི་ནི་བཞེད་པ་འཇུག་
པ་ཡིས། །རྩལ་གཅིག་ཡུལ་ལ་མཁའ་གཏུགས་འཛིག་རྟེན་དང་། །འཛིག་རྟེན་
མཐའ་ཡས་སྟོགས་ཁྱབ་རྩལ་སྟོན་མོད། །རྩལ་དྲ་མི་འགྱུར་འཛིག་རྟེན་སྔ་
མི་འགྱུར། །ཞེས་སོང་ལྟར་རྒྱས་པར་འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ་དང་མདོ་དུ་མ་སོང་
ལྟར་རོ། །

དྲག་པ་ནི། སྟོབས་བརྩ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་བཙེ་བརྒྱད་སོགས། །མད་
རྒྱུ་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས། །བརྗོད་ལ་ཞུགས་ཀྱང་མི་རྫོགས་
མཁའི་མཐའ་བཞིན། ། །ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། འདིར་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་དང་ཐོགས་
མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་བ་དགོངས་པ་གཅིག་སྟེ་རྒྱུད་སྒྲ་མར་ཡང་རིན་པོ་
ཆའི་རྒྱལ་པོ་བཟུ་བ་གསུམ་དཔེར་མཛད་ནས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་
ཏུ་མཛད་ལ་ལྷ་བས་ཀྱང་སྒྲུལ་སྒྲུའི་སྒྲུབས་སུ་བཤད་ཅིང་ཐོགས་འགྲེལ་ལས་
བདག་མེད་གཉིས་ཀྱང་འཇུག་པ་ལྟར་བཤད་ཅིང་། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྟོབས་སོགས་འཕྲིན་ལས་སོ་གཉིས་བཤད་པ་འཇུག་འགྲེལ་དུ་
སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་ལ་མདོ་དེ་དངས་
ནས་བཤད་པས་རྒྱས་པར་དེར་ཤེས་དགོས་ཤིང་འདིར་བྱད་པར་འགའ་སྒྲུས་
ན། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། གནས་དང་གནས་མིན་ལས་རྣམས་ཀྱི། །རྣམ་སྒྲིན་
དང་ནི་དབང་པོ་དང་། །ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །ཀུན་འགྲོའི་ལམ་
དང་བསམ་གཏན་སོགས། །ཉོན་མོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། །གནས་ནི་རྗེས་
སུ་བློ་བ་དང་། །ལྷ་ཡི་མིག་དང་ཞི་བ་དག །མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་རྣམ་པ་
བརྩ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་།
ལས་དང་རྣམ་སྒྲིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། དབང་པོ་མཆོག་དམན་མཁྱེན་
པའི་དང་། ཁམས་སྣ་ཆོགས་མཁྱེན་པའི་དང་། མོས་པ་སྣ་སོགས་མཁྱེན་པའི་

དང་། ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་དང་། བསམ་གཏན་སོགས་དང་བྱི་
 མ་མེད་པ་མཁྱེན་པའི་དང་། སྡོན་གནས་རྗེས་བྲན་མཁྱེན་པའི་དང་། འཆི་འཕོ་
 དང་སྐྱེ་སོགས་མཁྱེན་པའི་དང་། ཟག་པ་མ་ལུས་པ་ཞི་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་
 ཏེ་སྟོབས་བཅུའི་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པ་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་འམ་
 ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་པོ་དུག་གིས་ཉོན་མོངས་ཅན་
 མིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཤེས་སྐྱབ་གོ་ཆ་ལྟ་བུ་འཛིགས་པར་བྱེད་པའི་རྟོ་རྗེ་ལྟ་བུ་
 དང་། བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་སོགས་བྱི་མེད་མཁྱེན་པའི་དང་། སྡོན་གནས་
 རྗེས་བྲན་མཁྱེན་པའི་དང་། འཆི་འཕོ་སོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་གསུམ་ནི་
 སྟོམས་འབྲུག་གི་སྐྱབ་པ་ཅིག་པ་ལྟ་བུ་འཛིག་པའི་རྟོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང་། ཟག་
 ཟད་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པའི་ཤིང་རྣམས་གཙོད་པའི་
 རྟོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཁྲ་མ་ལས། སྟོབས་སོགས་རྣམས་ལས་སྟོབས་
 དུག་དང་། །གསུམ་དང་གཅིག་གིས་རིམ་པ་བཞིན། ། ཤེས་བྱ་སྟོམས་པར་
 འབྲུག་པ་དང་། །བག་ཆགས་བཅས་པ་ཀྱན་བསལ་བས། །གོ་ཆ་ཅིག་པ་
 ཤིང་བཞིན་དུ། །ཕྱག་དང་གཞིག་དང་བཅད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉན་རང་སོགས་གཞན་དང་
 མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱུད་དེ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་སོ་གཉིས་དང་རྣམ་སྟོན་གྱི་
 ཡོན་ཏན་མཆོན་བཟང་སོ་གཉིས་ཏེ་ལྡན་ཆོས་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་རྒྱུད་ཁྲ་འདྲིར་
 དངོས་སུ་བཤད་ལ་དེར་མ་ཟད་སོགས་སྐྱས་དཔེ་བྱད་བརྒྱུད་ཅུ་དང་ཡང་
 སོགས་སྐྱས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་ཐ་སྙད་བཙོ་བརྒྱུད་ཁོ་ནར་
 ཟད་དམ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་ཅན་དང་མ་འདྲེས་པ་སུམ་
 བརྒྱ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་ལ་དེ་རེ་རེའི་ཡོན་ཏན་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་མཛོ་
 སོ་སོ་ནས་ཤེས་དགོས་ཏེ། འབྲུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་

མ་འདྲེས་པ་ནི་བཙུག་དེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
 མ་འདྲེས་པ་བཙུག་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཟུངས་
 རྒྱལ་ཀྱི་མདོ་དངས་ནས་བཤད་ལ་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གངས་མེད་པ་
 དང་། དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། མད་དུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
 བསྟན་པ་ནི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལས་སྤངསྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཙུག་པ་
 འདས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐའ་དང་དབྱས་མེད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་
 ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དང་དབྱས་མེད་པ་བརྟེ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་བརྟེ་
 མངོན་པར་བསྐྱབ་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དུས་ལས་མི་འདའ་བ་བརྟེ་
 དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བརྟེ་དང་། སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེ་དང་།
 གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་བརྟེ་དང་། ཤེས་རབ་འཆལ་
 བས་བསྟན་པར་དཀའ་བ་ཆེ་ཞིང་རྒྱས་པའི་ཆོས་བརྟེ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེ་
 བ་ཉིད་བརྟེ་དང་། ཤེས་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་བརྟེ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་
 ཀྱི་མཛད་པ་བརྟེ་དང་། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་རིགས་པ་བརྟེ་དང་། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་འདྲེན་པ་བརྟེ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པའི་སྒོ་མཐའ་ལས་པ་
 བརྟེ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྣང་པའི་ཆོས་བརྟེ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་
 ཀྱི་མ་ཆགས་པར་གནས་པ་བརྟེ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་བརྟེ་
 དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་ལ་དབང་བ་བརྟེ་དང་། སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་མཛད་པ་བརྟེ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་
 ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་བརྟེ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་བརྟེ་
 དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་བརྟེ་དང་། ཆོས་ཀྱིས་ཕྱག་པའི་ཆོས་

བརྩ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་པ་བརྩ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་
 ལུས་པར་མཁེན་པ་ཉིད་བརྩ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁེན་པའི་གནས་པ་བརྩ་
 དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྗེས་སུ་བྱ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་བརྩ་དང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱར་དུ་མཐོང་བའི་ཆོས་བརྩ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་བརྩ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བརྩ་དང་།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་བརྩ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་
 སུམ་བརྒྱ་པོ་འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྩ་བའི་མདོ་ལས་བསྟན་
 ཏོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
 ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་རྒྱལ་པོ་དང་། དཀོན་མཆོག་གི་
 སྤྱོད་དང་། ས་བརྩ་བ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་དེ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པ་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་ཤེས་པར་འདོད་ན།
 མདོ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱན་ཏུ་བསྟན་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུད་ཆ་མ་
 ལས། ཡོན་ཏན་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་པོ། །འདི་དག་སོ་སོར་རྒྱུར་བཅས་ཏེ། །གོ་
 རིམ་རིམ་བཞིན་རིན་ཆེན་གྱི། །མདོ་ཡི་རྗེས་འབྲང་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་།
 དེའི་སྤྱེ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྩ་དང་། མི་
 འཇིགས་པ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་།
 རྒྱུས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་དེ་དག་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མཛོན་
 པར་བསྟུས་ཏེ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞིར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དེས་ན་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཅིག་གི་ཡང་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་བརྗོད་ཀྱང་མཐར་གཏུགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་མཁའི་མཐའ་བཞིན་
 ནོ། །རི་རྒྱུད་དུ་འབྱུག་པ་ལས། རྣམ་མཁའ་མཛད་པས་འདབ་ཆགས་ལྟོག་པར་
 མི་འགྱུར་གྱི། །སོགས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་

འདས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱའི་བ་སྐྱའི་བྱ་ག་རེ་རེ་དང་། རྒྱུས་བྱ་ཆེན་པོའི་
མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་དང་། རྟོགས་དང་། མི་འཛིགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་
ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་སྤྱོད་ལ། གལ་ཏེ་གསུངས་ན་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པར་སྐྱ་ཆེའི་
ཆོད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅིང་འཕྲིན་ལས་གཞན་མི་མངའ་བར་སྐྱེན་པ་སྐྱེན་པར་
གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཡོན་ཏན་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་ན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། ཞེས་སོ། །

བརྟན་པ་ནི། **གང་འདུལ་ལྷན་གྲུབ་འཕྲིན་ལས་ཉག་ཏུ་སྟོན། །** ཞེས་
སྟོས་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་འཕྲིན་ལས་རེ་
ཡོད་པ་དང་། གཙོ་བོ་ནི་རྟོགས་བརྟུན་འཕྲིན་ལས་དང་། མི་འཛིགས་པ་
བཞིའི་འཕྲིན་ལས་དང་། མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཏེ་འཕྲིན་
ལས་སོ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དེ་གདུལ་བྱ་རེ་འདུལ་བའི་འཕྲིན་
ལས་རེ་སྟོན་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་མངའ་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་
ལྷན་གྲུབ་དང་སྟོགས་ཐམས་ཅད་བྲལ་པར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་སྟེ།
གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། དེགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་ནི་
སུམ་རྩ་ཅ་གཉིས་པོ་འདི་དག་གོ། ཞེས་པ་ནས། དེགས་ཀྱི་བྱ་གཞན་ཡང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོད་མེད་པའོ། །བསམ་
གྱིས་མི་བྲལ་པའོ། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པའོ། །ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྫོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །གཞན་དག་
གིས་ཐོབ་པར་དགའ་བའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱད་ཆད་པ་

མེད་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྗེས་སུ་སོང་བའོ། །
 ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་རིགས་གྱི་བྱ་ཁྲིད་གྱིས་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་དང་། ཀྱན་གྱི་
 རྗེས་སུ་སོང་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང་། དུས་གསུམ་
 གྱི་རྗེས་སུ་སོང་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་གདུང་རྒྱུ་མི་གཙོད་པར་
 རྣམ་གངས་འདིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རས། རིགས་གྱི་བྱ་གང་རྒྱུ་ཆད་མེད་
 པ་རྒྱུ་ཆགས་པ་རྒྱུ་མི་གཙོད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལྷང་བསྟན་པའི་
 གཏམ་རྒྱུ་མི་གཙོད་པ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྱི་འཕྲིན་ལས་
 ཡང་དག་པའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་རྟོགས་རྒྱུ་ལས། གང་གི་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་
 པར། །འགྲོ་ལ་པན་པ་སྣ་ཆོགས་དག །མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྐྱ་དེ་ནི། །བྱུང་
 པའི་སྐྱ་ལ་སྐྱ་རྒྱུ་མི་འཆད། །དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་འདིའོ། །ལས་ནི་
 རྒྱུ་ཆད་མེད་པར་འདོད། །ཅེས་པ་སྟེ་བྱ་མང་ངོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ།

གང་གི་ཐེགས་མ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་སྤྱད་ཀྱང་། །
 འཁོར་བའི་རྒྱུ་པ་ཀྱན་འཕྲོག་འཆི་མེད་ཐས། །
 ཅི་དགར་སྤྱོད་པའི་གྲགས་སྟན་འགྱོར་བའི་ཆོད། །
 རྣམ་སད་ཆལ་བཞིན་མིག་ཡིད་ན་བའི་གསོས། །

མིང་རྟོག་ཅམ་ལས་རྣམ་ཡང་ཆོས་གང་ཡང་། །
 མེད་ཀྱང་སྲིད་ནི་འགྱོར་རྒྱུ་ཐོས་བསམ་བསྟོམ། །

འབྲས་བྱས་མི་སྤྱོད་མཆར་རི་མོ་འབྲུམ། །
བྱེད་པ་མེད་ཀྱང་རབ་བཟ་ཨེ་མ་མཆར། །

གདོད་ནས་དག་ཀྱང་ཚོངས་འབྲུལ་སྤྱོད་མ་ཡི། །
ཆོས་བརྒྱད་འདོད་པའི་ཡུལ་ལྷས་ཆེས་ཚོངས་པ། །
རྣམ་བདུན་སྟགས་ཀྱིས་བཞེག་ཆེ་མིང་ཅམ་ཡང་། །
མ་རྟེན་ས་གསུམ་འགོ་རྣམས་ཅི་ཡིས་བསྐྱས། །

བརྟན་སྣང་ཅམ་དང་དམན་པའི་སྟོང་པ་ལ། །
དབྱ་མར་འབྲུལ་མིན་མིང་ཅམ་རྟེན་འབྱུང་གི། །
དབྱ་མའི་སྟོལ་འབྱེད་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་དང་། །
གངས་ཅན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྐུས་མད། །

ཐབ་རྒྱས་གང་ལ་ཐུབ་དབང་དགོངས་པའི་གནད། །
རྟུ་ཅམ་མ་འབྲུལ་དབྱ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷགས། །
ལུང་རིགས་རིན་ཆེན་བྱེ་བས་འོག་མིན་ཆེའི། །
གཞལ་ཡས་ཁང་བཞེན་སྲིད་ཞིའི་སྒྲ་ན་འབར། །

བར་སྐབས་ཀྱི་ཆེགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཞེས་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཞག་འབྲུལ་སྟོང་གདོང་ལྗེ་སྤྱོད་དབྱངས་
ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས་མཐའ་ཐམས་ཅད་བཟག་པའི་དབྱ་མ་ཆེན་པོ་ཐལ་

འགྱུར་བའི་ལུགས་ཏེ་སྐབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་རྣམ་བཤད་བྱས་ཟིན་ཏོ། ། །

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་འབྲས་བུ་དོ་ཇེ་ཐེག་པ།

༥ ཞར་བྱང་འབྲས་བུ་དོ་ཇེ་ཐེག་པའི་དོགས་གཅིད་ལ། མདོ་སྒྲགས་
 གྱིས་སློབ་གཉིས་སྟོང་ཚུལ་འབྲུལ་སྟོང་དང་བཅས་པ་དང་། ལམ་སྐྱར་བུལ་
 གྱི་བྱང་པར་དང་། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་མེད་ལས་གཞན་
 དུ་སྤྲོས་ཚུལ་དང་། དེའི་དོན་གྱིས་སྤྲོ་མེད་སྤྱི་དང་བྱང་པར་དུ་གསང་གསུམ་
 ཉོན་པའི་རྒྱད་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་པ་སྟེ་བཞི་ལས།

དང་པོ་ནི། མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ཀས་ཉོན་སློབ་ཀྱན་ཟད་རུས། །ཡུལ་
 མཆོག་བསྟན་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་མཆོག་སྤྲོས་བཞིན། །དེ་གཅི་བསྟན་ཀྱང་
 གཉིན་པོ་མཆོག་སྤྲོས་ཕྱིར། །ཤེས་སློབ་ཆུང་སྤྲོ་སྒྲགས་ལས་མདོས་མི་
 རུས། ། དེ་ཕྱིར་སྤྲོ་གཉིན་སྤྲོས་པ་མགོ་མཚུངས་འབྲུལ། ། ཞེས་སྤྲོས་
 ཏེ། འདི་དག་རྒྱས་པར་བཤད་ན་གསང་སྟོགས་སྐྱེའང་འགོ་ལ་སྐྱབས་
 སྐྱ་ཡང་ཆེར་མ་བབས་པས་རྒྱ་མཆོན་སྟན་མོང་བ་རུང་ཟད་རེ་བསྟན་
 བ། སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་དུ་མ་ཟད་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་གདུལ་
 བྱ་དམའ་བ་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་ཉོན་སློབ་དང་བདེན་འཛིན་ཀྱན་ཟད་རུས་
 ཏེ། བདེན་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་དངོས་གཉིན་
 བདེན་མེད་སྤྲོ་བའི་ལམ་སྟོམ་སྟབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དོན་འགྱུར་
 སྤྲོས་ནའང་ཐར་བའི་ས་ཐོན་འཛིན་སྟབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས།
 བསོད་ནམས་ཆུང་དུས་ཆོས་འདི་ལ། །ཐེ་ཆོམ་ཐ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། །
 ཐེ་ཆོམ་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། །སྤྱིད་པ་རྒྱལ་པོར་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་
 དང་། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར། །སྤྱ་ངན་འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །ཆོ་
 རབས་གཞན་དུ་འབད་མེད་པར། ། གྲོལ་འགྱུར་ངེས་པའི་ལས་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་དང་། དབུ་མ་ལས། རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང་། ། ཉན་
 ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཟད་པ་ན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། །བརྟེན་པ་མེད་
 པ་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཡུལ་མཆོག་བདེན་མེད་པར་ཕྱིན་ཐེག་
 པར་བསྟན་ཀྱང་། ཤེས་རབ་དེ་གཅིག་ཤུས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཆིང་བ་ལས་མི་
 སྟོལ་བས། སྤེམ་མེད་པར་གྲགས་པས་ཞུས་པ་ལས། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་
 ཤེས་རབ་ནི་འཆིང་བ་སོགས་དང་། ས་ར་ཏས། སྤྱིང་རྗེ་དང་བྲལ་སྤྱིང་པ་ཉིད་
 ཞུགས་པ། །དེས་ནི་ལམ་མཆོག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་བཤད་
 ལ། དེས་ན་ཡུལ་སྤྱིང་པ་མཆོག་བསྟན་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་སྤྱིང་མེད་ཀྱི་བདེ་ཆེན་
 ནི་སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་དུ་ཡང་མ་བསྟན་ན། དེའི་རྣམ་བཞག་
 དེ་མཇུག་ཆད་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོན་པས་སྤྲས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བྱ་དུག་གསུམ་
 ཀྱི་དྲི་མའི་གཙོ་བོ་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲོར་དབྱ་བསྟན་ཅིང་། དེའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གསུམ་སོགས་བསྟན་ཀྱང་སྤྱིང་མ་རྣམས་ལ་རྣམ་རྟོག་དང་ལས་རྒྱུང་
 གཏན་ལོག་མི་དགོས་པར་སྤྱང་བྱུང་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་རྒྱུང་དུའི་རྒྱུང་དུ་སྤྱིང་བ་
 ལ་དེ་གཉིས་གཏན་ལོག་དགོས་ཤིང་། དེ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྤྱིང་མེད་ཀྱི་
 བདེ་ཆེན་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་རྒྱུང་ཤོས་སྤྱིང་སྒྲགས་ལས་མདོ་
 རྒྱུང་པས་མི་བྱས་སོ། །དོ་ཏ་ལས། བདེ་པའི་དེ་ཉིད་དང་ནི་བྲལ་གྱུར་ཅིང་། །
 ལུས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱོད་འབའ་ཞིག་ཅམ་བསྟན་པ། །ནས། པལ་ཆེར་མི་མཐུན་
 སྟོགས་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ལས། མ་ལུས་སྤྱིང་
 རྒྱུང་ལས་གསུངས་པའི། །རྫོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་ན་མེད། །ཚིངས་པ་གང་གིས་མི་
 ཤེས་པ། །དེ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོར་འབྱམས། །ཞེས་སོ། །རྒྱ་མཆོན་དེ་ལྟ་
 བྱུང་ལ་སོགས་པ་དང་སྤྱིང་བཤད་པ་ལྟར་འཕྲོ་ཆགས་ནི་པར་ཕྱིན་ཐེག་པར་
 ཡང་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ལ། དེའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་དུ་འཇུག་འབྲེལ་རྒྱུ་སྤྱིང་སྤྱིང་

ཅ་འགྲེལ་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་སོགས་དུ་མ་ལས་བཤད་པས། གཉིན་པོ་སྒྲ་
མེད་གྱི་བདེ་ཆེན་དང་སྤང་བུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྲས་པ་མགོ་མཚུངས་སུ་སྟག་ལོས་
སྤྲ་བ་ཡང་འབྱུང་ལོ། །སྟག་ལོ་ན་རེ། འདི་བའི་ལུགས་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་ངོས་སྒྲལ་གྱི་ལས་རྒྱུར་སྟོར་བརྒྱད་བརྒྱ་བ་བརྒྱ་འམ་བརྒྱ་གཉིས་འགག་
དགོས་པས། དེ་དག་སྒྲིབ་པ་སྤྲས་བར་འཛོགསྟེ། དེ་མ་ཟད་བར་དུ་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་མི་འཛོལ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། སྟོབ་པའི་བྱམས་སྟོང་རྗེ་
སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་གྱི་ཐ་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་ལམ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་གྱུར་བར་ཐལ། རྣམ་རྟོག་མ་ཟད་བར་དུ་དེ་མི་འཛོལ་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་རྟོག་དགོས་ཀྱང་སྤང་བུའི་སྒྲིབ་པ་མིན་སྟམ་ན། ཅིག་ཤོས་ཀྱང་
དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །སྟོས་པས་ཆོག

གཉིས་པ་ནི། **ཐབས་ཟབ་མང་ཕྱིར་ལམ་ལའང་སྐྱར་བུལ་ཆེ། །** ཞེས་
སྤྲས་ཏེ། སར་ཕྱིན་ཐེག་པར་གདུལ་བུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ལམ་སྐྱར་
བུལ་ལྷ་ཡོད་པ་ཡང་ཐབས་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྟོང་རྗེ་སོགས་གྱི་དབང་གིས་
ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་བྱག་རྒྱུའི་མདོས་བཤད་ལ། སྟགས་ལ་དེ་བས་
ཀྱང་། ཚུལ་གསུམ་སྟོན་མེ་ལས། དོན་གཅིག་ན་ཡང་མ་ཚོངས་དང་། ཞེས་
སོགས་སྟར་ཐབས་ཟབ་མོ་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པའི་བྱད་པར་དང་སངས་
རྒྱས་རྗེས་སུ་བྲན་ཚུལ་དང་མཆོད་སོགས་གྱི་བསམ་པ་བྱད་པར་ཅན་མང་
ཞིང་སྒྲ་མེད་ལ་ཤིན་ཏུ་ནས་སྐྱ་གསུམ་ལ་དམར་འབྱུང་སུ་སྐྱབ་ལུགས་
གཅིག་ཡོད་པས་སྟོགས་དུས་གྱི་མི་ལོ་ཉུང་ཤོས་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་འགྲུབ་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་སྐྱོར་རྒྱད་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་
རྒྱས་ཅི་ཞིག་བྱ། །མདོར་བསྡུས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་
གངས་མེད་པས། །རྗེ་སྟོང་སངས་རྒྱས་གང་ཐོབ་པ། །གང་གི་དམ་པའི་བདེ་

བས་ཁྱོད། །སྟེ་བ་འདིར་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་
ལས། གང་ཞིག་རྟོག་པ་ཀུན་སྤངས་པའི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་ཡང་དག་གནས། །
སྟུབ་པ་བོ་དེ་ཆེ་དེ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་དམ་པར་ཞུགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རགས་སྤེལ་ནི་ཏུ་སྟེ། །སྤྱངས་
སྤྱར་ཐེག་དང་མདོ་རྒྱད་གོང་ནས་གོང་། །འོག་མར་གཞན་གཉིས་བཤད་ཀྱང་
གསུམ་པ་ནི། །དགོངས་གཞིར་རུང་ཡང་མདོ་རྒྱད་འོག་མར་མིན། ། །ཞེས་
སྟེ། གྲུབ་པའི་དབང་སྟུག་དཔལ་རྒྱ་རོ་ཞབས་ཀྱིས། །ལུས་དང་སེམས་
ཀྱི་གནས་ཐབས་ལས། །རགས་དང་སྤེལ་དང་ཤིན་ཏུ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་
འདིས་ལུས་སེམས་གཉིས་ལ་རགས་པ་དང་སྤེལ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྟེ་བ་གསུམ་
བཤད་ཅིང་ལུས་ཀྱི་དེས་ངག་ལ་ཡང་གསུམ་ཡོད་པར་ཤེས་དགོས་ཤིང་།
དེ་དག་སྤྱངས་པའི་སྤྱར་ཉན་རང་དང་པར་སྤྱན་ཐེག་པ་དང་རྒྱད་སྟེ་འོག་མ་
གསུམ་གྱིས་རགས་པ་དང་སྤེལ་བ་སྟོང་ལ། །ཤིན་ཏུ་སྟེ་བ་ནི་གཞི་དུས་ལ་དེ་
འདྲ་ཡོད་པ། །རྣམ་འབྱོར་རྒྱད་མན་ཆད་ཀྱི་དགོངས་གཞིར་རུང་ཡང་དངོས་
སྟུམ་གསུངས་ལ། །དེ་ཡང་སྟེ་མེད་དུ་གསལ་བ་ཅུམ་གང་ནའང་མེད་པའི་
སྤྱར་ཉ། །རྒྱད་རྟོ་རྟེ་སྟེང་བ་ལས། །དེ་ནས་གཞན་ཡང་སྟེ་མ་པའི་དོན། །དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་ཀྱི་ཉོན། །སྟེ་མ་པ་སྤྱང་བར་བྱེད་པ་གང་། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་ཞེས་བརྗོད། ། །ཅེས་དང་། །དེའི་དོན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སྟེ་མ་ཆུལ་
ཡང་ཞལ་ལུང་ལས། །དེ་བས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི། །སྟེ་མ་པ་མཆོག་ལ་
གནས་བྱས་ནས། །ངའོ་སྟེ་མ་པའི་གཟེ་བརྗོད་བསྟེད། །སོགས་དང་། །རྒྱད་རྟོ་
རྟེ་སྟེང་བ་ལས། །བྱ་བ་སྟོད་པའི་རྒྱད་རྣམས་དང་། །རྣམ་འབྱོར་རྒྱད་ནི་གང་དུ་
ཡང་། །མཆོག་དུ་གསང་བ་མ་གསུངས་པ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་བ་ནི་སྟེ་མེད་སྤྱི་དང་རྒྱད་རྒྱལ་དག་ན་གསལ། །སྐལ་ལྷན་གྲུབ་

དབང་གྱེ་བས་ཅེར་གཤེགས་ལུལ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་གསང་ལམ་
 མཆོག་ཏུ་གྱུབ། ། ཅེས་སྒྲུབ་ཏེ། དེ་འདྲའི་གསང་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་ཐབ་མོ་
 གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱད་ཆགས་པར་ཡོད་པར་གསང་
 རྒྱགས་སྒྲ་མེད་སྤྱི་ན་སྤྱོད་པ་མཆོན་རེ་མང་མོད་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་རྒྱད་ན་མཆོག་ཏུ་གསལ་བས་དེ་
 ཉིད་སྟོན་མཁན་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ནི་བདག་ཅག་གི་
 པའོ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱགས་ཤིང་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དང་།
 རྒྱད་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ཅེ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་གཤེགས་ཤིང་
 གཤེགས་ལ་གཤེགས་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཆེན་ཡིན་པར་འགྲུབ་སྟེ། རྒྱད་
 རྩོམ་སྡེ་བཤད་པ་ལས། དེ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་གསང་བ་ནི། །གང་དུ་འང་ང་ཡིས་མ་
 བཤད་པ། །སྐལ་བ་མེད་པའི་བསམ་པའི་རྒྱས། །རྒྱད་རྣམས་ཀྱན་དུ་སྤྲས་
 བྱས་པ། །དེ་ནི་ང་ཡིས་བཤད་ཀྱིས་ཉོན། །ཞེས་དང་། མི་ཤེས་པ་ཡི་མི་འགའ་
 ཞིག་རྒྱ་མཆོ་བཞི་ཡི་པ་མཐའ་ཡི། །ས་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྲོ་འདོད་པ། །ལམ་ནི་
 གང་ཡིན་མི་འདྲི་གང་། །རི་ལྷར་བདག་ཉིད་འགྲོ་བར་བྱེད། །དེ་བཞིན་དགའ་
 བ་ཆེར་བྱེད་པའི། །མན་ངག་དང་བྲལ་སྦྱབ་པ་པོ། །འབྲས་བུ་མེད་སྤྱིར་
 མཁས་པ་ཡང་། །སྦྱབ་པ་པོ་ནི་ཁོང་ཁོ་སྟེ། །ཁོང་ཁོ་སྟེས་པའི་སྐད་ཅིག་ལ། །
 འབྲས་བུ་མེད་ཅིང་དུ་འབོད་འགྲོ། །དེ་བས་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །དད་
 པས་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པ་ལས། ། མན་ངག་དག་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་།
 གསང་བ་གྲུབ་པར། དེ་ཡང་དེ་ཉིད་རྒྱད་གནས་པར། །དཔལ་ལྷན་གསང་
 བ་འདུས་པར་གསལ། །སྟོས་པ་དུ་མ་རྒྱས་གྱུར་པ། །གཞན་དུ་སྤྲས་ནས་
 བསྐྱན་པ་ཡིན། །བྱ་བ་སྟོན་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་། །མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོན་ལ་སོགས་
 སུ། །མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་གཅིག་སུ་ཉིད། །རྣམ་པ་དུ་མར་རྣམ་པར་གནས།

ལྷ་གསུམ་པ་མཐུག་གི་དོན་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བྱང་
 པར་གཟུགས་རྒྱན་དང་། དཔེ་རྒྱན་སྒོས་སྦྱས་པ་ནི། འཛམ་མགོན་མཆིན་
 གཟི་ལས་འོངས་འབྱུང་ལྷན་བལ། །དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོས་སྦྱས་བཞིན་
 ལྷན་འཛེབས་འགྲིགས། །ཐུབ་དབང་གསུང་བཞིན་སྟོག་མཐའ་བར་དུའང་
 དགོ། །འཛམ་གླིང་རྒྱན་མཆོག་ལུགས་ཀྱན་འདུས་བཞིན་བརྗིད། ། ཞེས་
 མོ། །རྒྱུ་ཉིས་པ། །པོད་འདིར་གསུང་རབ་མི་ལྷ་མི་སྟོབ་པར་སྒོམ་ཆེན་
 པར་སྒོམ་པ་དང་། སྒོ་སྒོས་དམན་པ་དང་ཐན་ཐུན་རེ་སྦྱངས་ཅམ་དང་ཐུབ་
 བསྟན་མཐའ་དག་ལ་སྦྱངས་པའི་བྱང་པར་ནི། འགའ་ཞིག་མ་བསྐྱབ་པོང་
 བས་མཐར་བཟོད་འདོད། །ལ་ལ་སྒོ་དམན་གྱི་བས་སྦྱང་བྱང་ལེན། །པལ་

ཆེར་སྤངས་ཅམ་རི་སྤན་བཏེགས་པས་སྟེམས། །སྤབ་བསྟན་ཞོར་འཛིན་ཀུན་
 འདེགས་ཀྱིས་སྟ། ། ཞེས་སོ། ། རྒྱལ་སྤུམ་པ། །ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་པར་སྤ་མོ་
 གཉིས་ཆོགས་ཉོགས་པ་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀ་ནའང་སྤར་བཤད་སྤར་དགོན་པ་
 བོ། །མཁས་ལས་ཆེས་མཁས་འཕགས་བོད་མང་པོས་ཀྱང་། །སྤགས་རོར་
 ཟབ་རྒྱས་ཐག་མཁན་རྐང་པ་བཞིན། །རེས་ཀྱིས་མ་བདེ་སྤར་སྟོང་བྱང་འབྲེལ་
 ལམ། །མ་རྟེན་ལུང་རིགས་འཁར་བས་ཅི་ཡང་བཅུལ། ། ཞེས་སོ། ། རྒྱ་བཞི་
 པ། །རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་བྱང་པར་ཆོལ་བ་ལ་རྒྱ་བོད་དང་ཕྱི་ནང་གི་
 པཎ་ཆེན་ཀུན་ཀྱང་འབད་པ། ཆོས་གྲགས་དང་དཔལ་སྤྲ་གཅིག་ཨ་ཏི་ཤའི་
 རྣམ་ཐར་སྤྲ་བྱ་སྟེ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རང་གཞན་མཁས་མང་སྤྲ་དབང་སྟོང་
 གིས་རོལ། །པན་དང་བདེ་བའི་རིན་ཆེན་འཕྱར་བུས་གང་། །དགག་སྤྲུབ་
 རྣམས་འཁྱུག་གྲུབ་མཐའི་མཆོར་བཤོད་སྤྲ། །དེད་དཔོན་མཁས་རྣམས་གྲུ་
 རིངས་ཅི་ཡང་འཇུག ། ཅས་སོ། ། རྒྱ་པ། །གྲུབ་མཐའི་མཐར་མ་སོན་པའི་
 སྤག་ཆང་པ་སྟོན་འཕྱར་གི་རབས་དང་སྤར་ཁིང་ཁོང་ལ་བསྟུས་ཏེ་རང་གིས་
 གྲུབ་མཐའི་མཐར་སོན་པའི་ཁིངས་གཏམ་རྩང་བད་བརྟེན་པ་བོ། །རིགས་པའི་
 གྲུ་རིངས་དཔན་འཁྱུལ་དང་པོའི་རྒྱད། །བརྟུངས་པས་རྩལ་ཞིག་འགས་ཀྱང་
 གྲུབ་མཐའི་མཆོར། །ཕྱིན་སྟེམས་རིགས་སྤྲངས་ལུགས་གཉིས་ཀུན་མཐོང་
 ཕྱིར། །གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་ཁོ་བོས་ཕྱིན། ། ཞེས་སོ། ། དེ་ནས་སྟོན་
 ལམ་གྱི་བྱང་པར་ཆོགས་བཅད་གསུམ་སྟེ། རྟོ་བཟང་མེས་ཀྱིན་རང་ལུགས་
 ལམ་གསུམ་འབབས། །རྣམ་དཔྱོད་སྤྲ་ཆེན་རལ་འོངས་ཉོག་གི་ཡིས། །
 བཤུང་བསྤྲད་ཞོར་སྤྲའི་རྐང་བི་བཀྱས་ཆབ་ཀྱིས། །རྟོངས་འཁྱུལ་དུག་ཅན་རྒྱ་
 ཆོགས་དག་གྱུར་ཅིག །རིན་ཆེན་ཁུར་ཕྱི་མཆོ་ཆེན་སྤྲ་རགས་གཡོ། །ཉི་ཟླའི་
 སྟོན་འདེགས་སྤྲན་པོ་གནས་དེ་སྤྲ། །འདིས་ཀྱང་གསར་བཤད་ཁུར་ཕྱི་

གཤགས་སྟན་གཡོ། །ལེགས་བཤད་སྟོན་མེས་ས་གསུམ་སྤང་བྱེད་ཤོག །ཆོས་
 དབྱིངས་གཤེས་དང་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་མཐུས། །འགྲོ་རྣམས་རྩུ་འཕྲུལ་
 བཞིན་དུ་ས་རིམ་བཟོད། །ཉ་རྒྱས་ཆེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཀྱན་རྫོགས་ནས། །ཉི་མ་
 བརྒྱས་གསལ་ཀྱན་མཁུན་སྤྱར་ཐོབ་ཤོག ། ཅེས་སོ། །སྤྱར་བྱང་གཞན་གོ་སྤྱ་
 ལ། །འཇམ་མགོན་སྤྱ་མ་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱས་གྱི་
 སྤྱ་བོ་ཐེག་ཆེན་སྤྱར་ལམ་པར་གསུངས་པའི་རྒྱལ་སྤྱས་ཆེན་པོ་མདོ་སྤྱགས་
 གཉིས་དང་ལུང་གི་གཏེར་རིན་ཅན་སྤྱ་མ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ་དང་། མདོ་སྤྱགས་
 ཀྱན་དང་ལུང་རྫོགས་གཉིས་ཀའི་མངའ་བདག་རྩོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དགོན་
 ལུང་སྤྲུལ་སྤྱ་སྟོ་བཟང་ཆོས་ལྟན་དང་། དཀའ་ཆེན་ལུ་སོགས་རིགས་པ་སྤྱ་
 བ་ལ་དང་དུས་གྱི་སའི་སྟེང་ན་འགན་ཆེ་བལ་བ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་ཤེས་
 རབ་སྤྱན་པ་སྟེ་ཡབ་སྤྱས་བཞིའོ། །དེ་ཡང་ཅ་བ་འདི་བྱེད་པའི་བསྐྱལ་བ་པོ་
 དེ་དག་དང་རང་སྟོ་ལེགས་བཤད་ལ་གོམས་པ་འཕེལ་བ་སོགས་དགོས་པ་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁུན་གཟིགས་མཆོག་གི་
 བཀའ་ཚུལ་དབྱ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཐེག་ཆེན་རྒྱ་མཆོར་འཇུག་པའི་གྲུ་རྩེངས་
 ལས། །འདི་དག་གི་སྐབས་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་བསྐྱེད་དུག་པའི་སྐབས་གྱི་
 བར་དུ་རྣམ་བཤད་གྱི་དགོངས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་སྟག་ཆང་ལོ་རྩ་པས། རས།
 འགལ་བའི་ཁུར་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་བཏང་འདུག་པ་འདི་ལ་ཞིབ་མོར་དབྱེད་
 ཆེ་གཞོད་བྱེད་ལྟར་སྤང་ཅམ་མ་གཏོགས་ཡང་དག་མ་མཆིས་བས་དགག་
 ལན་གཅིག་བྱས་ན་ཡོང་བར་འདུག་ཀྱང་། རས། སྐབས་བརྒྱད་པའི་ནང་
 དུ་རྩེས་འཇུག་མཁས་པའི་སྤྱ་བོར་རྫོམ་པའི་འགྱིང་བག་ཅན་ཡོད་ན་ལན་
 གདའ་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་བསྐྱལ་མ་ཞིག་བྱས་ཡོད་ཀྱང་བྱེ་མ་བཅོར་བ་
 ལ་མར་ནག་ཡོང་རིགས་སྤྱ་མི་འདུག་པས། ཐ་སྙད་རིགས་པའི་ཕྱགས་ཁུར་

བཞེས་མི་དགོས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འབྲས་ལན་འདེབས་མཛད་ན་
 ལེགས་པར་སེམས་སོ། །ཞེས་བཀའ་བསྩལ་བའི་སྤྲུགས་བཞེད་བསྐྱང་བའི་
 ཆེད་དང་། སྤྲུགས་སྤྱང་དང་ཚོངས་ཞེན་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཤེར་མདོ་སོགས་
 ཟབ་མོའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་། སྤྲུགས་ལའང་གསལ་སྟོན་ལས་བཤད་
 པ་འདི་ནི་གང་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ལམ་དང་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མ་
 རྣམས་ལེགས་པར་སེམས་ན། དེ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ལམ་དང་
 གྲུབ་པའི་མཐའ་གོང་མའི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྤྲོ་མོ་རྣམས་
 མི་ཤེས་ཤིང་། རས། དེ་ལ་མོས་ཀྱང་དད་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པར་མཐོང་ནས།
 རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དང་། རང་སྡེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་དང་། སྤྲུགས་དང་པར་ཕྱིན་
 གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་དང་། རྫོ་རྫེ་ཐེག་པའི་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་གཞུང་རྣམས་ལ་སྤྱངས་
 ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགོས་ཤིང་། རང་ཡང་དེ་ལྟར་ཅུང་ཟད་སྤྱངས་
 རས། རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་དཀའ་གནས་རྣམས་ལ་གཙོ་བོར་རྣམ་པར་
 བཤད་པ་རེ་བྱས་ཤིང་། མཁས་པ་སྟག་ཆང་བའི་ལན་ཡང་ཅུང་ཟད་སྡེ་བ་
 འདིས་མཆོངས་མེད་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཡབ་སྲས་སོགས་སྤྲུགས་བཅུའི་
 རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་དང་། རང་གཞན་གྱི་དམ་པ་ཆེ་སྤྲོ་མཐའ་དག་
 མཉེས་བར་གྱུར་ཅིག་གྱུ་སྟམ་དུ་བྱིས་ཏེ། སྟེས་རབས་ལས། ཡ་རབས་རྣམས་
 དང་སྤྱད་ན་སྟེས་གྱི་མཆོག་། ཆོཾ་གྱི་ནང་ན་མཁས་པ་མགྱུ་བར་བྱེད། །
 ཅེས་དང་། བྱིས་ལན་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། བྱི་མེད་བྱིས་ལན་རིན་ཆེན་སྤེང་
 པ་འདི། །གང་གི་མགྱུལ་ན་ལེགས་པར་ཡོད་གྱུར་པ། །དེ་ནི་སྟེས་བྱ་མཁས་
 པ་འདུས་ནང་དུ། །མགྱུལ་གྱི་སྤྲུ་ཏིག་རྒྱན་བཞིན་མཛེས་པ་ཡིན། ། ཞེས་
 དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མཐོང་བའི་དབང་གིས་མི་རྣམས་རབ་དུ་དགའ་བའི་
 མཆོག་སྟེད་པ། །རས། ཆོས་ཀྱང་དོན་རྣམས་སྡེ་བས་མཁས་རྣམས་འདི་ན་

དགའ་མཚོག་སྦྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

སྤྲུལ་པ། གང་ཞིག་གཞན་གྱིས་མ་སྤྲུལ་འདིར་མེད་ཀྱང་། །སྤྲོངས་འདི་
ལ་ལྟོས་སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་མཚོག་། །ཡིན་ཕྱིར་འབྱུང་དང་རང་བཟོས་མ་
བསྐྱེད་པས། །ཁྱེ་བ་དག་པ་བཞིན་དུ་དབྱངས་ཅན་སྤྲུལ། །སྒྲོ་གྲོས་མཐར་སོན་
བྱེ་བས་མ་ཐོན་པས། །མདོ་སྤྲུགས་གྲུབ་མཐའི་དགའ་གནད་ཆེས་གསལ་
བའི། །ལྷ་རྩལ་དྲངས་ཤེས་མཚོག་འདི་མཁས་པ་བརྒྱའི། །ཐུགས་ཀ་གསལ་
བྱེད་རྒྱན་དུ་བདག་གིས་འབྱུང། །མཁས་པའི་གཞུང་བཞིན་སྤྲུང་བཞིན་
ལེགས་བསམ་བཞིན། །ཅེ་གཅིག་བྲན་པ་མདོན་བྱས་ལེགས་སྤྲུང་མོད། །
ལེགས་པར་བཤད་པ་ཁྱེ་མ་ལྷ་ཡི་རིན། །ཉེས་པར་ཁོངས་གང་འཕགས་དང་
མཁས་ལ་འཆགས། །འདི་ནི་ཀུན་བཟང་དག་ཞིང་ཉི་མ་བཞིན། །རང་གཞན་
གཞུང་ཐུགས་དཔག་ཡས་དོན་གསལ་ཞིང་། །ཐེག་གསུམ་གདུལ་བྱའི་དགོ་
ཚོགས་འདབ་བརྒྱར་བཞད། །སྤྲིད་པ་རི་སྤྲིད་འགོ་རྣམས་མིག་གྱུར་ཅིག །
བསྐྱེ་མེད་དཀོན་མཚོག་རྣམ་གསུམ་བྱིན་རྒྱལས་དང་། །ཡི་དམ་མཁའ་འགོ་
རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་འབྱུང། །བསྐྱེན་སྤྲུང་རྒྱ་མཚོའི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱས་མཐུ་
ཡིས། །དགོ་ལེགས་ཆར་གྱིས་ཁམས་གསུམ་བྱུང་གྱུར་ཅིག །རྒྱལ་དང་
རྒྱལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་སྟོན་ལྟར། །ལྷག་བསམ་ཁྱེ་རྒྱས་དག་པའི་
བདུད་ཅི་སྟོས། །དད་པ་ཀུན་འདི་མིག་བྱེ་ལེགས་སྟོན་པས། །དག་པའི་ཞིང་
འཁོར་མཛད་པ་ལྷན་གྲུབ་ཤོག །ཅེས་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་རང་གཞན་གྲུབ་
མཐའ་ཀུན་དང་ཟབ་དོན་མཚོག་དུ་གསལ་བ་ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ལྟར་
རིགས་རྒྱ་མཚོ་སྦྱེད་བྱའི་རེ་བ་ཀུན་སྒྲོང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། །ཁམས་རྒྱལ་བ་
འཕགས་པ་ལྷའི་སྤྱུ་མདུན་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྗེ་ལྟར་ར་དཔོན་སྟོབ་
ལྟར་ཉོགས་གཉིས་ཀས་ཐུག་པ་དེས་སྤྲུང་ཡང་རང་འགྲེལ་གཅིག་དགོས་

ཞེས་ང་གཡུ་གསེར་བྱ་རུ་སོགས་དང་བཅས་གཅིག་དང་ཡང་ནན་བསྐྱར་
 གྱིས་ང་གསེར་བྱ་རུ་སོགས་དང་བཅས་ལན་གཉིས་བསྐྱལ་ཅིང་། མཁས་
 མང་གཞུང་བརྒྱ་སྟུ་བའི་འདུས་སྡེ་སྟོ་གསལ་སྒྲིང་གི་བྱ་འཁོར་རབ་འབྱམས་
 སྟུ་བ་དབང་ལུང་བཀའ་འགྱུར་སོགས་ཐོབ་པའི་དག་དབང་དཔལ་ལྷན་གྱིས་
 མེ་ཤེལ་མ་རིག་གཉིད་སངས་ཀྱིས་སྟུ་ཉེ་བསྐྱལ་བ་མཁས་པའི་མཁས་པ་
 དེས་པར་གཞུང་བརྒྱ་སྟུ་བའི་དབང་པོ་ནམ་མཁའ་ལྷན་གྲུབ་ཀྱིས་ཉིན་བདེ་
 ཆེ་ལེགས་གྲིས་ཤོག་སུམ་བརྒྱ་དང་བཅས་རྒྱ་མཚན་སྟན་ཆེག་གིས་དངས་
 པའི་བསྐྱལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་མཐོ་དམན་དུ་མས་དག་གིས་ཀྱང་བསྐྱལ་
 བ་ལས་ས་མོ་ཡོས་ཀྱི་ལོ་ཆོ་འཕྱལ་ལྷ་བའི་ཆེས་བཙོ་ལྷ་ལ་གཞོན་ནུའི་དུས་
 རས་ཆོས་ལ་སྟོ་བའི་མང་ཐོས་སྟོང་བ་བ་ཤུ་ཀྱའི་དགོ་སྟོང་འཇམ་དབྱངས་
 བཞད་པའི་དོ་རྗེས་རྗེགས་པར་གྲིས་པ་འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་
 པོ་ཆེ་སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་སྟོགས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག །

པར་བྱང་སྟོན་ཆེག

༄

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་དུ། །
 གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྐྱང་། །
 ཆེག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
 བྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དཀར་ལུང་པོའི་མཐུས། །
 ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ། །

གདེངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
 དེས་ལེགས་ལྟོང་བྱེད་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་བ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྤྲུབ་ཀྱི་རྒྱད་བརྒྱུ་མས་པའི་ཁྲ་སྒྲིའི་
 སྤྲིག་སྤྱོད་མི་ཟད་པས་གངས་ལྗོངས་ཆོས་ལུན་གྱི་ཞིང་དུ་སྤྲུབ་པའི་བསྟན་
 པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྤང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་
 ཉམ་ཉེས་པར་བྱས། རྩོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྒྱལ་ཤན་གྱི་མཆོན་ཆ་སོགས་
 གདུག་པའི་གཞོན་ཆེ་གྲ་བྱའི་སྤྱོད་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞེན་དུ་དར་བ་སོགས་སྟོ་
 ཀུན་ནས་ལྷ་བདོའི་རྒྱད་ཆོགས་མཆོ་ལྟར་བདོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་
 ཞིང་། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཙན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སྤར་ཡང་སྤར་བཞེན་
 གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདྲིང་ཡང་སྤྲུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་
 འི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་སྤྲད་དང་། འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་
 ན་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲན་ལྷག་སེལ་འདྲི་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀུན་
 ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕུལ་ལུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས།
 བར་བསྟན་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དབར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་
 འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྟོའི་སྤྲིན་ཆོག་ཏུ། ལྷག་འདི་དགོ་
 སྤྱོད་ཆོས་སྤྲོ་བ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་སྤྱར་བའོ། ། །